Fi 93

IVS
REGNANDI APOSTOLICVM
PER
MISSIONES ECCLESIASTICAS
RELIGIOSORVM
TOTIVS ORDINIS HIERARCHICI
AB INITIO ECCLESIÆ.

8

ITALICÆ PORTÆ OCCIDVÆ

RATIONARIVM CHRONOGRAPHICVM MISSIONIS EVANGELICÆ

A B

Apoſtolicis Operarijs, præſertim Capuccinis pro Eccleſiaſtico Catholico Regno propagando in quatuor Mundi partibus, ſignanter in Gallia Ciſalpina exercitæ, cuius

PRIMA PARS

lonaſticorum, & Mendicantium Ordinum varias Miſsiones compendioſè enumerat, Eccleſiaſtica Miſsionis doctrinam epitomaticè ſignat, Capuccinorumque Pedemontana Prouincia à Spirituali, & Sæculari Principatu præſtitas prouiſiones communes hiſtoricè calculat:

RATIOCINANTE

FR. MATHIA FERRERIO

A Caballario Maiore, eiuſdem Inſtituti Theologo, & Prouinciæ Alumno.

AVGVSTÆ TAVRINORVM,

Apud Carolum Ianellum.

M. DC. LIX.

ALEXANDRO SEPTIMO
P. O. M.
F. P.

QVID illo ſtabilius, quid firmius Verbo, SAN-
CTISSIME PATER, cuius in confirma-
tione veteris, & noui Teſtamenti canonicum
concinit teſtimonium, & cum Euangeli-
ca iuſtitia antiquarum quoque ſanctio- Iob. 38.
num Inſtituta concurrunt? Adſtipulan-
tur enim ſibi non vtriuſq; dumtaxat fœ- Luc. c. 9.
deris pagina; ſed & vtriuſq; humani ſci-
licèt, & Iuris Diuini leges, atque quem exempla Scriptu- Marc. 16.
rarum olim teſtantur præſtitum cunctarum gentium perpe-
tuò debitum proteſtantur iura, Calculatum nempe alıena- Galat. 2.
rum tum priuatarum, tum publicarum rerum geſtarum RA-
TIONVM RELATIVVM CODICEM Primiceriæ Act.c.14 c.21
in Dominio Præſidenti Poteſtati oblatum. Quod ergo authen-
ticum præſtandum RATIONARIVM vniuerſa iura con-
clamant, illud Vobis B. P. nos Pedemontanæ Prouinciæ
Minores Sancti Franciſci Capuccini Fratres, Clementis
VIII. Romani Antiſtitis (cuius memoria in benedictione
eſt) prouiſione, & electione in Ciſalpina Gallia ad Apoſto-
landum electi ſimul, & deſtinati, ſexdecim adminiſtrata-
rum Eccleſiaſticarum Miſſionum hiſtorialibus numeris fide-
liter ſupputatum offerimus, deferimus, dicamus, dedicamus,
ſacramus pariter, & conſecramus, ſed CHRONOGRA-
PHICVM: Quoniam præclara emiſſorum Apoſtolicorum Ope-

rariorum in propugnando, ac propagando Eccleſiaſtico Regno heſpericas has ad oras per opportuna tempora, vrgentiaq; diſcrimina quatuordecim Olympiadum perenni decurſu faliciter geſta, per annuales Stationes, menſtruas Apoſtolationes, necnon quotidianas exercitationes fideliſſime digeſta ſupputamus; Computando ſimul, & ſemel tàm ſpiritualia præſidia, quàm temporalia ſubſidia ab ipſis Eccleſiaſticæ Militiæ magnis Magiſtris Religioſis militantibus pugilibus pro exigentia præſtita. Suppliciter igitur deprecamur B. V. vt CHRONOGRAPHICO HOC IN RATIONARIO *numerata, & calculata religioſa facinora clementer aſpicere, atque gratanter excipere, fideles quoque operoſos, non otioſos Eccleſiaſtici Regni infatigabiles propugnatores humaniter reſpicere, & benigne fauere dignetur. Quò ſub magna Aquila grandium alarum tutelari vmbra Apoſtolica tum protectionis, ac tutelæ, tum benignitatis, & munificentiæ Sacris inuigilantibus excubitoribus, excubantibuſque Euangelicis vigilibus requiem, & quietem à moleſtijs ſaltem indigenis aduerſarijs adinuenire pariter, & perfrui tandem aliquando contingat. Ità precamur, atque obſecramus ad humillima pedum veſtrorum Sacra oſcula procumbentes.*

S. V.

Inter minimos Minores humillimi famuli.

Prouincialis Miniſter ac Præfectus, ſimul & vniuerſi Apoſtolici Miſſionarij Capuccini Pedemontanæ Prouinciæ Alumni.

PRÆ-

PRÆLIBATIO AC PRAEMONITIO
AD LECTORES BENEVOLOS.

FINIS in executione quidem nouiſſimum, in intentione autem principem ſibi vindicat locum. Primario igitur prælibandus eſt hauſtu, quo deſcribendi libri occaſio, ac ratio innoteſcant, & cauſa: mihi quidem vnica, nempè regularium meorum Superiorum obedientia: Capuccinæ verò meæ Religioni, ſignanterq; Pedemntanæ noſtræ Prouinciæ plurima mox enucleanda.

Euangelicis D. Mathæi tabulis proteſtatur Dominus ſe & à ſeruis talentorum negotiatoribus rationes petiturum: *Venit Dominus ſeruorum illorum, & poſuit rationem cum eis.* D.Math.c.25. Et ab agricolis Vineæ cultoribus Dominicam prouentuum portionem repetiturum, atq; exactu- Idem c. 21. rum: *Miſit ſeruos ſuos ad agricolas, vt acciperent fructus eius.* Cum igitur nos Fratres Minores Capuccini S. Franciſci pluribus titulis, Apoſtolatuſq; in Ciſalpina Gallia præcipuè & Talentorum negotium, & Prima Ratio deſcribendi Rationarij. Dominicæ Vineæ cultum exercendum ex parte nobis concreditum agnoſcamus; cognoſcimus pariter tum rationum, tum prouentuum nos ipſos debitores exiſtere: quamobrem volumen iſtud veluti RATIONVM CODICEM calculandum, conficiendumq; curauimus, vt & Supremo Chriſtianæ Reipublicæ Hierarchæ, & Hierarchici regiminis Cardinibus non deſidioſos, ſed laborioſos conſtet Operarios fuiſſe delectos.

Iterum Euangelico eiuſdem D. Mathæi teſtimonio Pater ipſe luminum conteſtatur, ſupra montem ædificatam Ciuitatem haud quaquam Idem c. 5. poſſe latere: *Non poteſt Ciuitas abſcondi ſupra Montem poſita.* Proinde quia Fratres Minores Capuccini noſtri Theologi, & Concionatores quando ad Apoſtolandum vocantur, tum ſicuti limitaneæ Eccle- Secunda Ratio. ſiaſtici Regni Vrbes, & arces intra, ac ſuprà aſperrimos montes eleuantur, & ſtatuuntur; hiſtoricarum ergo memoriarum monumentis reuoluendi, ac recolendi, non ſilentij, & obliuionis obſcuritatibus obuoluendi iuremerito æſtimantur: tàm in legentium poſterum exemplarem ædificationem, quàm in ſuccedentium operariorum magiſtralem directionem; vt conuerſatione pluſquam humana, religioſa ſcilicèt compoſitione per

eo

eos & cęleſtem Patrem glorificari, & fideles proximos ædificari liquidò cunctis appareat.

Tertiò tandem Euangelicis ijſdem iuribus veluti indecorum, quinimmò criminoſum proſcribitur, vel in ſudario talentum, vel ſub lecto acçenſam lucernam defodere: *Tollite itaq. ab eo talentum, & inutilem ſeruum proijcite in tenebras exteriores. Nemo autem lucernam accendens operit eam vaſe, aut ſubtus lectum ponit.* Hinc ab inſtitutionum regularium, vitæq; actiuæ, atq; contemplatiuæ inſtitutorum munium inexpertis prætecenſita proſcripta otioſitatis crimina, indeçoraq; deſidiæ facinora Capuccinis poterunt inuri, quippè qui quibuſdam ab Eccleſiaſticis muneribus, ſimul & oneribus, ceteris omnibus ferè tum religioſis, tum religionibus communibus, quaſi ſibi ſolis operoſi, reliquis autem otioſi, immò oneroſi abſtineant. Quapropter quò vniuerſæ, vniuerſaliq. fidelium Reipublicæ manifeſtè innoteſcat & intra regulares priuatos parietes contemplatiuæ, & in publicis Catholicæ Eccleſiæ neceſſitatibus, ſeu exigentijs Capuccinorum congregationem omnibus neruis actiuæ, licèt perdifficilioribus actibus inſudare; proximorum ſaluationi, quinimmò perditorum reductioni quàm operosè incubuerint, hactenuſq; laborioſè incumbant ambidexteri Pugiles Capuccini, computandum ſtatuimus. Sicuti diſcipuli Antiochenæ Eccleſiæ: *Statuerunt* (vti in Apoſtolicis geſtis refertur) *vt aſcenderent Paulus, & Barnabas, & quidam alij ex alijs ad Apoſtolos, & Presbyteros in Ieruſalem ſuper hac quæſtione. Cum autem veniſſent Ieroſolymam; ſuſcepti ſunt ab Eccleſia, & ab Apoſtolis, & Senioribus annunttantes quanta Deus feciſſet cum illis.* Ex quibus Apoſtolici ratiocinij notis D. Ioannes Chriſoſtomus noſtro propoſito plurimum fauentia ſequentia verba deducit: *Ante hoc, qui obiurgabatur, rationem reddebat, & ad defenſionem omnia loquebatur: id, quod ſermonem magis gratum reddebat.* Gratam quoque nos ſermocinationem reddere arbitramur, dum ad defenſionem noſtræ Capuccinæ congregationis religioſi inſtituti ratiocinamur.

D. Math. c. 5. D. Luc. c. 8. — 3. Rat. — Actor. c. 15. — D. Chriſoſt. lib. 32. in Acta.

1. Præmonitio. Quando tamen beneuolos Lectores præmonuerimus concinnaro hoc in Rationum Codice nonnulla dumtaxat cum Parochorum, tum Epiſcoporum, Eccleſiarumque Sacerdotum ſingularia geſta nos enumeraſſe, quamplurima verò Capuccinorum Operariorum egregia facinora calculaſſe, eò quod noſtri propoſiti, ac inſtituti eſt de mandatis nobis Eccleſiaſticis Officijs ſimul, ac cõmendatis Miſſionum Miniſterijs rationes fideles reddere, non pro Rectoribus, Præſulibuſq, collatis beneficijs relationes texere.

2. Præmonitio. Niſi iterum licuerit ſuperaddere, quod & Epiſcopi, vt in plurimum, ſemotis ab interalpinis Miſſionibus valdè diſtant, & Sacerdotes ferè vniuerſi pauperrimis illis Parœcijs pręſunt, vnde abundantiores prouentus pro alendis domeſticorum familijs nequaquam ſuperſunt: Capuccini autem Miſſionarij tum de alimoniario ſibi pręſtito commeatu nõ exiguam portionem ſubtrahunt, tum ab opulentioribus Dynaſtis, & Pręſulibus opportuna eleemoſynaria ſubſidia quęritant, vt ſic remotis illis Eccleſijs ſubleuandis de propinquo, & ex propoſito inſtent, & adſtent. Ideo haud

mirum, ſi plura iſti, illi autem pauciora in Eccleſiaſtici regni p æſidium calculanda præſtant.

Maleficorum quorumdam, hoc eſt criminoſorum hominum turpitudines, ſeu indecori actus neceſſario recenſendi pro hiſtoriæ integra veritate ſe ſe nobis offerunt: quos quiuimus, prudenti ſilentio,ac taciturnitate contexuimus:quos autem nequiuimus, confuſa narratione, communi,ſiue vagi indiuidui indiſtincta indicatione obumbrauimus potius, quàm indicauimus; ne honeſtis perſonis, conditioni, ſtatui,aut familiæ, ſignanter religioſæ turpitudinis notas inuramus. 3. Præmonitio.

Animaduertendum inſuper noſtra hac in ſupputata chronographia, ideſt temporum computata ſerie, ſiue ſucceſſione numerata, calculatoq; ordine, quod ſi vnus,idemq; met Miſſionarius vnico anno binis in Miſſionibus, aut bini M ſſionarij eodem met anno vnica ſola in Miſſione aliquando adnotati conſpiciantur;non ex incuria, vel minus veridica relatione procedere, ſed ex eò quod apud nos Capuccinos noſtris pro domeſticis regularibus geſtis, vt in plurimum Annus non ab æquinoctio Martiali,vti apud aſtrologos, neq; à Kalendis Ianuarij, ſicuti apud Romanos, ſed à celebratione anniuerſaria noſtrorum Capitulorum Generalium,ſiue Prouincialium,quando nouæ fiunt regulares prouiſiones, recenteſq; peraguntur regularium muniorum,officiorum,& collocationum mutationes, ſiue confirmationes, ſua ſumat exordia. 4. Præmonitio.

Quod fuit ab initio(canonicè ſcribebat D.Ioannes Apoſtolus) *quod audiuimus, quod vidimus oculis noſtris, quod perſpeximus, & manus noſtræ contrectauerunt de Verbo vitæ* (ſubſcribimus nos) à noſtris explicato, ac prædicato referimus, quod eſt dicere ratiocinando non caſu, aut ad libitum calculauimus, quin à probis, probatiſque relatoribus, ocularis teſtibus, nec non in Eccleſiaſtica militia diu exercitis veteranis Pugilibus, ſimul & Capuccinæ familiæ ſenioribus Patribus, Pedemontanæ autem Prouinciæ Capitularibus annualibus Tabulis, regularibuſq; noſtratum monumentis, nempè ab ipſis geſtarum rerum, & digeſtorum facinorum actoribus,atque auctoribus,à Fr. Fr. ſcilicet Valeriani Pinerolenſis, Mauritij Murreoſis, ſignanter verò Philippi Pancalerienſis relictis manuſcriptis Auctographis hiſtoricos hos calcularos numeros collegimus. A quibus atramento nequaquam vniuerſa indiſcriminata recollegimus,vt collectorum grandem manipulum, hoc eſt ingens volumen conficeremus; ſed neceſſaria ſolummodo pro ratiocinijs iuſtè, ac ritè ſupputandis numerando calculauimus ab initio noſtræ vocationis, ſimul & electionis ad Apoſtolicum munus in Gallia Subalpina, antè completum decimum ſextum obeundum ad vſq; pluſquam dimidiatum ſæculum decimum ſeptimum. D.Ioann.Ep. Can.ſ.c.1. 5. Præmonitio.

Verùm enimuerò ne arctioribus neothericorum temporum, hoc eſt vnius dumtaxat ætatis anguſtijs premeretur, & coarctaretur hiſtorica noſtra RATIOCINATIO, vnde legenti tibi, Amice Lector, non ſatis ſaperet RATIONARIVM NOSTRVM; Cronographicè illud computauimus: ab ipſis ſcilicet Eccleſiaſtici Regni, ideſt Mundi primordijs adhibitum IVS REGNANDI APOSTOLICVM, quod eſt dicere: Vniuerſi Hierarchici Ordinis virorum religioſorum Miſſiones 6. Eccleſiaſt.

Spt

Spirituales,vti apud Eccleſiaſticos Annaliſtas Salianum, Baronium,Bzouium, Spondanum, Vuadingum, Bouerium, Boſium, Minoricum deniq; chronicon temporum ordine digeruntur, calculauimus pariter,& ratiocinati ſumus.

Chronicè igitur arithmeticando Rethoricari nequaquam libuit, aut licuit, quoniam dies quidem, ac noctes laborioſas enumeraui mihi, ſed menſes vacuos haud quaquam ego habui, gemina iam per luſtra ratiocinans: intra domeſticos namq; Capuccinos lares multiplicia gubernandi, concionandi, ſtudendi, & ſcribendi regularia munera, & onera ſimul,& ſemel ſubire coactus, plurimis his grauioribus, importuniſque curis impenſus, neceſſariò minor, exilior quoq; adfuit ad ſingula corporalis, pariter & intellectualis ſenſus, eòq; magis, quia per conſenſum regularis, auſterioriſq; vitæ afflictiuis exercitijs, quotidianis,imò perpetuis ieiunijs,vigilijs, pęnalitatibus, mortificationibus, rigore tandem diſciplinę rigidioris eneruatus, nec non ſtatutorum temporum horarijs precationibus, atq; Canonicis pſalmodijs chori occupatus,& applicitus,verborum lenocinijs, aut oratorijs nequaquam incumbere valuit, ſed currenti calamo haud fucatam veritatis faciem, quaſi ſimplici penicillo naturalibus lineamentis deſcribere, atq; compingere voluit.

Placuit inſuper magnatum, ideſt vtriuſq; Dominationis temporalis,ac ſpiritualis Principum litteras, edicta, & diplomata eodem, quo ſcripta fuere,idiomate vernaculo Italico, vel Gallico referre; ne vtriuſq; Gentis peculiaris elocutionis ſapor retundatur,ſicque tenoris ſenſus alteretur, imò fidelius,& plenius Legislatoris mens intelligatur. Poſtremo Lectores vniuerſos in primis monitos, ac pręmonitos deſideramus: nos omni ſtudio, & ſolertia à cunctis Sanctitatem probatam, ſiue authentica miracula redolentibus notis abſtinuiſſe: pręcauiſſe iterum, ne vel numerandis geſtis, aut gerentium laudibus calculandis vel vnicum eximiam excellentiam perſonans verbum adhiberemus:quippe qui ſingula,& omnia noſtra ratiocinia, calculos, & numeros iuxta Sanctę Romanę vniuerſalis Inquiſitionis ſanctiones, & regulas,ſignanter Vrbani VIII. Decretum deſcripta, & intellecta eſſe volumus. Cuncta igitur, quę hiſtoricè ratiocinati tibi legenda proponimus,per modum calculi ſupputata, non per modum abſoluti canonis computata accipias: nam numerata, calculata,& vniuerſa deducta,ideſt integrũ noſtrum RATIONARIVM iudicio turſum,ac cenſurę, nec non S.R.E. correctioni ſubiectum eſſe profitemur, ac proteſtamur.

PROLO-

PROLOQVIVM

Pro Explicatione Titulorum Inſcriptionis Primæ.

MVltiplex integrale operis ſubiectum multiplicem quoq; libro titulum apponit, & inſcribit: ſingulæ igitur inſcriptorum Titulorum notæ explicandæ ſe offerunt.

IVS REGNANDI APOSTOLICVM. Vniuerſa regna peculiari ſuo regnandi, hoc eſt adminiſtrandi iure perfruuntur. Eccleſia vniuerſalis ſpirituale Dei regnum in terris computatur. Quo igitur regnandi, ideſt propugnandi, & propagandi iure vtatur, indicat verbum Apoſtolicum, nempe per pacificos Miniſtros, idoneoſq; Prędicatores perenniter miſſos.

PER MISSIONES ECCLESIASTICAS. Miſſio nomen genericum continens ſub ſe diſparatas ſpecies Miſſionum Ciuilium, Politicarum, Bellicarum, per differentiam ſpecificam declaratur, dum contrahitur ad Eccleſiaſticas emiſſiones pro Eccleſiaſtico regno operantium.

RELIGIOSORVM TOTIVS ORDINIS HIERARCHICI. Hierarchia, quę ſacer eſt principatus Optimatum Regnum Dei Eccleſiam militantem ſpiritualiter gubernantium, ſiuè adminiſtrantium multiplici ordine conflatur, nempe ſupremo, medio, & infimo, ſiue Pontificum, Doctorum, & Sacerdotum, ex quibus omnibus Ordinibus electos, vocatos, ac ordinatos miſſos miniſtros religioſos demonſtrat.

AB EXORDIO ECCLESIÆ. Quod eſt dicere: Ante legem, ſub lege, ſed præcipuè tempore promulgationis Euangelij ab Incarnatione Verbi Eccleſiæ Capitis, legitimi Diuini Regis filij.

INSCRIPTIONIS SECVNDÆ.

RATIONARIVM rationum liber communiter computatur, à nobis verò regularium numerorum, calculorum, ac ratiociniorum hiſtoricus codex ſupputatur.

CHRONOGRAPHICVM. Quoniam & Inſtitutę, & conſtitutę, & exercitæ Miſſionis diſcreta continuata tempora ſignat.

MISSIONIS EVANGELICÆ. Eccleſiaſtica miſſio genericæ (vti dixi) Miſſionis ſpecies ſubalternans, ſiue ſubalternatum genus exiſtit, ſubalternatas ſub ſe ſpecialiſſimas complectens ſpecies Miſſionis Pontificiæ, Magiſtralis, Legationis, Parochialis, Euangelicæq; ſignanter Euangelizantium Verbum Dei, quam nos pertractandam ſuſcepimus.

AB APOSTOLICIS OPERARIIS. Apoſtolus, ſiue Apoſtolatus Euangelici termini licet apud Diuinarum, & humanarum litterarum profeſſores diuerſimodè explicari gaudeant; nos tamen hic diuerſorum religioſorum legitimam Miſſionem, & miſſos religioſos intendimus explicare: quos attamen (exceptis à Sacris paginis nuncupatis) ob reuerentiam non Apoſtolos, ſed Apoſtolicos Operarios intitulamus.

CAPVCCINISQVE PRÆSERTIM. Perennitas durationis, nec non Eccleſiaſtici Apoſtolatus ſucceſſionis continuatio in Minorica religione, pariter & Capuccinorum Congregatione comprobatur.

PRO ECCLESIASTICO CATHOLICO REGNO PROPVGNANDO IN QVATVOR MVNDI PARTIBVS: Ideſt non proprium commodum, ſed ſpiritualis Chriſti regni, nempè Eccleſiæ emolumenta, incrementaq; captantes, grauioribus licèt proprijs incommodis ac detrimentis in agone decertant quauis in orbis regione, licèt remota, & barbara.

SIGNANTER IN GALLIA CISALPINA: Cuſtodialis Eccleſię, plagęq; in ipſis Italicæ, atq; Eccleſiaſticæ Regię foribus opportunitatem deſignat.

Per FR. MATHIAM. Ex Hębreo in Latinum Donum Dei, ſiue donatus à Deo Mathias interpretatur, qui in actis Apoſtolicis ad Apoſtolatus apicem ſolus ab Apoſtolis electus deſignatur; vt & mihi ad Apoſtolicos actus deſcribendos delecto ſoli donatum à Deo per legitimorum meorum Superiorum obedientialem electionem, vocationem, atq; repetitam ordinationem recognoſcatur.

Subie.

Subiecti Diuiſio, & Operis Diſtributio.

INtegrale, totale, ac præcipuum proprium noſtri hiſtorici Rationarij ſubiectum, ſiue materia MiſſioEccleſiaſtica aſſignatur. Miſſio igitur non abſolutus, ſed reſpectiuus terminus cum exiſtat; plures vnico in ſuo conceptu formali continet, & implicat actus: nempè actiuos mittentium, mixtos miſſorum, miſſionis terminos à quo, & ad quem, Apoſtolandi formam, ſiue modum, effectus, ac neceſſitatem, ſiue vtilitatem.

Iuxta igitur multiplicem ſubiecti partitionem multiplex diſtributio quoq; erit CHRONICI NOSTRI RATIONARII: Quod duas in partes primò cum diuidamus; binis itidem illis portionibus gemina proemialia Ratiocinia, idest ſingulę ſingulum proponimus.

Primum ergo Priori parte propoſitum Ratiocinium Ius regnandi Apoſtolicum in regno Dei, quod eſt Eccleſia perpetuò adhibitum explicat: Chronographicè enumerando Eccleſiaſticos mittentes, miſſos, atq; Miſſiones ab initio Mundi, & Eccleſiæ vſq; modo, calculando ſimul Miſſionum naturam, identitatem, diuerſitatem, vtilitatem, modum, & terminos ad quatuor Mundi partes à totius Ordinis Hierarchici religioſis viris exercitatum vniuerſaliter in vniuerſo, à Capuccinisque peculiariter.

Secundum autem Parti Secundæ præmiſſum Ratiocinium Eccleſiaſticum Dei regnum a Noemitico cathacliſmo in Gallia Ciſalpina tum quibus Miſsionibus fundatum, & propugnatum, tum quorum antimiſsionibus expugnatum ad hæc vſq; noſtra tempora fuerit, ratiocinatur.

Poſtpoſuimus rurſus geminis recenſitis libri portionibus gemina quoq; neceſſaria extranumeraria Ratiocinia: Intermedium vnum Pareneticum Primæ Parti de neceſſitate inſtituendatum, conſeruandarum, & continuandarum Miſsionum Eccleſiaſticarũ virorum religioſorum, in Gallia præcipuè Ciſalpina. Vltimatum alterum Secundæ parti vtilitates, & prouentus, idest proficuos effectus ſexdecim Apoſtolatuum in SubalpinaGallia, atque Interalpina à Capuccinis adminiſtratorum recolligens, & ſupputans per Indiciales numeros.

Antepoſuimus iterum vnicuiq; ſingulari Ratiocinio peculiares ſuos præambulos numeros ad pleniorem intelligentiam calculandorum neceſſarios: in prima quidem parte plures, vel pauciores pro quantitate plurium, vel pauciorum explicandorum terminorum in titulo Ratiocinij conſtitutorum: in ſecunda vero Parte ſingulo ratiocinio quinos proprios præambulos numeros prælignauimus indicantes cuiuſq; Apoſtolatus, ſiue Miſsionis quinq; peculiaria, nempè loci 1. Topographicam, 2. Politicam, 3. Hierarchicam notitiam, 4. Erroris, idest hęreſis, 5. Miſsionis Originem. Poſt modum tandem per calculos, & numeros abundantiores, vel anguſtiores procedimus, temporum, idest annorum ordinem inſequendo.

Primum Ratiocinium Proemiale computat.	Cal. 13.	Append. 4.
Secundum Ratiocinium Proemiale.	Cal. 43.	Append. 4.
Ratiocinium Paræucticum Intermedium.	Cal. 3.	
Ratiocinatio vltimata cõputat Gñles præamb.	Cal. 5.	diſcretas calculat. 16.

Prima Pars Rationarij Numerat ratiocinia nouem calculantia prouiſiones communes, & ſingulares omnibus, & ſingulis Miſſionibus conceſſas A.

Summ. Rom. Pontificibus	Rat. I.	Supputans	Cal.	6.	
S. R. E. Cardinalibus	Rat. II.		Cal.	11.	Append. 1.
Apoſtolicis Nuncijs	Rat. III.		Cal.	10.	Append. 1.
Archiepiſcopis, & Epiſcopis	Rat. IV.		Cal.	13.	Append. 1.
Abbatibus, Inquiſitorib. & Vic Gen.	Rat. V.		Cal.	9.	

P.P.Gen.

P.P. Gen. Procur.& Prölib.Captic.	Rat. VI.	Cal. 5	Append 2.
P.P. Præfectis Miſſionum	Rat. VII.	Cal. 10.	
Chriſtianiſſimis Galliæ Regibus	Rat. VIII.	Cal. 2.	Append. 2.
Regalibus Sabaudiæ Ducibus	Rat. IX.	Cal. 6.	Append. 1.

Secunda Pars Rationarij Connumerat Ratiocinia Sexdecim ſingulares actus Apoſtolicos ſingulorum Operariorum calculantia in ſingularibus ſexdenis Miſſionibus.

Perrerij.		Rat. I.	Cal. 29.	
Petruxiæ		Rat. II.	Cal. 24.	Append. 1.
Draconerij		Rat. III.	Cal. 31.	Append. 3.
Accelij		Rat. IV.	Cal. 19.	
S. Damiani		Rat. V.	Cal. 8.	
Seguſiæ		Rat. VI.	Cal. 1.	
Verzolij		Rat. VII.	Cal. 25.	Append. 3.
Caſtridelphini	Supputans	Rat. VIII.	Cal. 21.	
Cadralij		Rat. IX.	Cal. 26.	Append. 1.
Paduſanæ		Rat. X.	Cal. 22.	
Pancalerij		Rat. XI.	Cal. 14.	Append. 4.
Demontlj		Rat. XII.	Cal. 3.	
Prati-Iallarl		Rat. XIII.	Cal. 11.	Append. 4.
Vallis Soanæ		Rat. XIV.	Cal. 7.	Append. 1.
Vallis Vari		Rat. XV.	Cal. 4.	
Portarum		Rat. XVI.	Cal. 1.	
Oroppæ		Appendix	Cal. 3.	

Directnrium neceſſarium quia nequiuimus, præpoſuimus ſaltem ſecundæ Parti huius Rationarij per modum commonefactoriç epiſtolæ ad Eccleſiaſticç militiæ Capuccinos Tyrones compendioſa in methodum Apoſtolicam.

PROLOGIVM BENEVOLVM.

Ad non maleuolos Religionarios Lecturos.

AMICE ad quid veniſti rationarium hunc noſtrum Codicem perſcrutari?: Amici ſi velis,inimici ſi nolis:religioſi Scriptoris ſcrutamini ſcripturas ſi fortaſſe putatis vos in ipſis calumnias habere, aut iniuriam ſuſtinere,& illæ erunt, quæ teſtimonium perhibebunt de me, quia non odij, vel inuidiæ liuore,multò minus iracundiæ feruore, ſeu maledicentiæ libidine Hæreticos homines Pſeudoprędicantès, Sectarum Archimandriras, Hæreſumque Inuentores, Hereſiarchas, ac fautores aculeatis quidem verbis, ſiue acutioribus notis pungimus, quaſique acuminatis cuſpidibus ferimus, non vt ad imaginem Dei ac ſimilitudinem ſicut nos à Diuino Opifice plaſmatas creaturas,nec vt homines à Chriſto per Eccleſiam in Baptiſmatis Lauacro regeneràtos, ne ve vt occiduos Gallos,Germanos, Gebennenſes populos vulneratiuis aculeis vellicemus; Quinimmo quò criminoſos legitimæ Eccleſiæ deſertores, non ſimpliciter facinoroſos, ſed veluti vtriuſq; Diuinæ ac humanæ Lęſę Maieſtatis,deformatæ Catholicæ Religionis,diſcerptæ,ac perturbatæ fidelium pacis, ac filiorum Dei vnitatis,deprauatæ Orthodoxæ Fidei, Chriſtiani tàndem myſtici corporis per ſchiſmata ſauciati, ac dilacerati manifeſtè reos ád ſanam mentem,& legitimam matrem reuocemus, & prouocemus, vt expunctis huiuſcemodi turpioribus notis, atq; expulſis hæreticalibus, ſimul & ſchiſmaticis maculis, vtinam vnicum nos,& vos tamquàm germanos in Chriſto Fratres ſalutari vnda emundatos Dei legitimos filios ſub vno viſibili capite vnica in Catholica Eccleſia charitatis ſpirituale vinculum colligat, atq; indiſſolubiliter colliget. Ad hoc enim minus decoris nomenclaturis eos notamus, vt indecora nimiſq; fęda acceptata impia ſpuria Hereſiarcharum placita agnoſcentes, cognita deteſtentur,deteſtata anathematizent, ſuncq; ad ſe reuerſi legitima,fideliaq; Orthodoxorum Patrum,Conciliorum,ac Pontificum, imò ipſius Spiritus Dei dogmata Catholica recipiant, amplexentur, ac ſincerè profiteantur,ad fidelium vnionem, ac communionem regredientes. Faxit Deus. Eia ergo reminiſcimini, quod per ablutionem ſanguinis IESV CHRISTI INVISIBILIS ECCLESIÆ CAPITIS myſtica membra effecti fueratis,ſed per ſchiſmata, & ſectas ab integritate ſeiuncti iuſto cenſurarum ſpiritali mucrone reſecati, tamquam exanimatum cadauer iacentes, in ſordibuſq; putreſcentes maleolentiam veſtrorum errorum, ac delictorum quotidie magis ac magis coram Deo, Angelis, & hominibus hactenus fętere feciſtis. Reſipiſcite ergo; atq; ad ſaniorem frugem conuertimini, vos ipſos ipſis vobis, veſtræque ſempiternæ ſaluationi reſtituite: nolite plus ſapere, quam oporteat ſapere, hoc eſt, nolite cum ſemel, & iterum Apoſtatis à religione,& ab Eccleſia excucullatis deſertoribus vltra deſipere; quinimmò cum Apoſtolis,Martyribus,Pontificibus, ſanctioribuſq; legitimæ Hierarchiæ Patribus, Paſtoribus, necnon Doctoribus ſapite ad ſobrietatem de Fidei arcanis: ſapite ad veritatem de Verbo Dei, Chriſtianaque religione: ſapite ad vtilitatem de Eccleſiaſticis traditionibus, doctrinis & canonicis Sanctionibus: ſapite ad honeſtatem de operibus bonis,& obſeruantia mandatorum Dei. *Nolite iugum ducere cum infidelibus: curã carnis ne feceritis, ſi enim ſecundum carnem vixeritis, moriemini* (Apoſtolicis Verbis vos prouoco) *Si autem Spiritu facta carnis mortificaueritis, viuetis*. Placita, commenta, figmenta antimagiſtrorum veſtrorum carnalia ſunt, brutalia extant: dogmata autẽ catholicorum Præceptorum Spiritualia ſunt, rationalia exiſtunt, ſed monet Apoſtolus *Qui ſeminat in carne ſua, de carne metet corruptionem, qui autem ſeminat in Spiritu, de Spiritu metet vitam æternam*. Quam vobis dignoſcere concedat Pater luminum, ſimul cum gratioſa illuminatione,& conuerſione Fideli. Amen.

Valete & reddite ad cor.

DECRETVM S. CONGREGATIONIS GENERALIS DE PROPAGANDA FIDE

Habitæ die Lunæ 12. Iunij 1656.

AD relationem Eminentiſſimi D. Cardinalis Capponij, Sacra Cong. petitioni Fr. Mathię Ferrerij à Caballario Maiore Ordinis Capuccinorum Miſſionarij Apoſtolici benignè annuens, eidem licentiã conceſſit typis mandandi, & publicandi, Seruatis Seruãdis, opus ab ipſo compoſitum in duas partes diuiſum, cuius Inſcriptio eſt *Rationarium Chronographicum Miſſionis Euangelicæ à Capuccinis exercitæ in Gallia Ciſalpina* A R. P. MATHIA FERRERIO A CABALLARIO MAIORE *Seraphici Ordinis Capuccinorum Theologo, & Concionatore compaſſum, &c.* A R. R. P.P. Abbate Clemente Toſio prælibati Eminentiſſimi D. Cardinalis Capponij Theologo, & S. C. de Indice Conſultore, & Fr. Hieronymo Ari Carmelita S. Officij in Vrbe Qualificatore de mandato Eiuſdem S. Cong. prius examinatum, laudatum, & approbatum.

Locus † Sigilli.

Dioniſius Maſſarius S. C. Secretarius.

Cenſura, & approbatio.

IVbente Reuerendiſſimo Patre Magiſtro Raymundo Capiſuco S. Apoſtolici Palatij Magiſtro, vidi, ac perlegi opus inſcriptum, *Rationarium Chronographicum Miſſionis Euangelicæ à Capuccinis exercitæ in Gallia Ciſalpina in duas partes diſtributum*, &c. concinnatum ab ADM. REV. PAT. FR. MATHIA CAPVCCINO. Quod cum non ſolum ea, quæ ad Miſſionis materiam ſpectant à ſua origine, & multa cum eruditione elucidet; verum etiam quæ à Miſſionarijs agenda erunt ad Dei gloriam augendam, & profectum ſpiritualem animarum promouendum proponat; plurimam vtilitatem allaturum fore exiſtimo; nihilque contineat, quod pias fidelium aures lædere queat; ac proinde dignum cenſeo, quod non in latebris deliteſcat, ſed in publicum commodum prodeat in lucem, typiſque mandetur. In quorum fidem &c. Romæ anno Domini 1656. die verò 16. Menſis Iunij.

D. Clemens Toſius Eminentiſs. Cardinalis Capponij Theologus, & S. Congregationis de Indice Conſultor.

Licentia.

Imprimatur.

Fr. Raymundus Capiſucus S. A. P. Magiſter.

Cenſura; & Approbatio.

DE mandaro Reuerendiſſimi Patris Magiſtri Raymundi Capiſuci Sac. Apoſtolici Palatij Magiſtri, Volumen duas continens partes, quod inſcribitur *Rationarium Chronographicum Miſſionis Euangelicæ à Capuccinis exercitæ in Gallia Ciſalpina Auctore* ADM. REV. P MATHIA FERRERIO *Seraphici Ordinis Capuccinorum Theologo, & Concionatore*. Vidi, & accuratè perlegi. Opus Sacra eruditione refertum, & omnibus numeris in concepta materia abſolutum reperi, Catholicæ Fidei, boniſque moribus omnino conſonum. Ac vt conijcere potui Euangelicæ veritatis promouendæ, & propagandæ valde aptum; ex eius enim lectura, qui ad Apoſtolicum munus eliguntur, & à Maioribus ad Verbum Dei miniſtrandum diriguntur qualiter tàm in profligandis hæreſibus, quàm in cuſtodiendis Orthodoxæ Fidei Dogmatibus ſe gerere debeant, ſatis ſuperque ſibi proſpectum habebunt. Quare vt pluribus proficiat prælo committendum cenſeo. Romæ ex Carmelo Sanctæ Mariæ Tranſpontinæ. Die 15. Iunij. Anni 1656.

Fr. Hieronymus Ari Ex-Procurator Generalis Carmelitarum, & Sancti Officij in Vrbe Qualificator.

Licentia.

Imprimatur.

Fr. Raymundus Capiſucus S. A. P. Magiſter.

Faculta-

Facultates & Approbationes

Approbationes P. P. Deputatorum ab Adm. R. P. Generali.

OPus inſcriptum *Rationarium Chronographicum Apoſtolatus Euangelici pro Eccleſiaſtico Spirituali Regno in Gallia Ciſalpina propugnando* calculante, & ratiocinante R. P. MATHIA A CABALLARIO MAIORE Sacræ Theologiæ Ex-Lectore Capuccino eiuſdem Prouinciæ, ex commiſſione Ad. Reu. P. Fortunati à Cadoro noſtri Generalis, Ego Infraſcriptus attentiſſimè perlegi: Auctor enim, vt diligens ac optimus Ratiocinator non tàm numerum Annorum Apoſtolatus Seraphici Ordinis expeditiſſimè ſupputat, quàm cunctos claros viros, qui Spirituale Regnũ hoc Eccleſiaſticum ornarunt, atq; in eius militia Seraphicis ardoribus ad illud propugnandum, & augendum laborarunt, diligentiſſimè per numeros colligit. Dum enim tot res ab illis geſtas, tot ve numero ardua certamina, atq; acerborum tormentorum perpeſſiones, tot virtutum exempla cum ad exterminandas hæreſes, tum ad virtutes inſerendas reducit ad calculos; his ſubductis, expeditiſq; rationibus in addendo, deducendoq; exantlatos labores, tot Apoſtolici Viri in hoc exactiſſimo Rationario fulgentes in conſpectu hominum prodeunt; vt primum Spiritualis Regni commodo, ac Seraphicæ Religionis honori conſulat: deinde agit; vt alij nundum in numero eorum politi propenſiori caritatis Dei, & proximi cupidine impulſi, his viſis imaginibus, ad ſectanda illorum ſtudia, ad ſuccurrendam Eccleſiam tot erroribus his temporibus agitaram tandem & ipſi in numerum veniant. Quapropter quia omnia, quæ hic recenſentur conſona ſunt Catholicæ Religioni, & moribus hand aduerſa, vt opus in lucem prodeat non atrum, ſed album calculum libentiſſimè adijcio.

Dat. Taurini die nona Iunij Anni 1655.

Ego Fr. Ioannes Thomas Braydenſis Capuccinus
Philoſophiæ ac Thelogiæ Secundolector.

IVſſis vt obtemperarem Adm Reu. Patris Fortunati à Cadoro noſtri Capuccinorum Ordinis Generalis Miniſtri, ſingulari attentione, diligentia ſimul, & oblectatione opus perlegi, cui titulus eſt *Rationarium Chronographicum Apoſtolatus Euangelici pro Eccleſiaſtico Spirituali Regno Galliæ Ciſalpinæ propagando*. A REV. P. MATHIA A CABALLARIO MAIORE Capuccino Theologo compoſitum. In qno non modò aliquid contra Fidem reperire non eſt, verum pro Fide certat, cuius ad incrementa ſemper adſpirat, & viriliter contrà perfidos pugnat, quorum extirpationem adanhelat: Nec contra bonos mores, cum mores optimos zelotes, ac Seraphicos Miſſionariorum noſtrorum exantlatos labores, & perpeſſas pro Fide cruces pandat. Opus eleganti ſtylo exaratum, bona methodo ordinatum, & omnibus numeris completum. Opus cuius opera opus habent Apoſtolici noſtri Miſſionarij Ciſalpini, vt ex eo quid agere ipſi debeant, quibus incedere veſtigijs, quàm ſanctè, & exemplariter viuere, quo zelo, quibuſq; medijs Hæreticis occurrere, eorum conuerſionem procurare, Catholicos fouere, pro quibus ad Eccleſiaſtica, ſiue politica Tribunalia confugere & in benè cęptis progredi, ex præteritis præagonizantibus Apoſtolicis, vti in fulgenti ſpeculo, vt boni ęmulatores perſpicere valeant. Quapropter vt in lucem prodeat digniſſimum, vtile valdè, quin nobis neceſſarium iudico. In quorum Fidem meum nomen libenter appono. Datum Taurini die nona Iunij Anno 1655.

Fr. Paulus Taurinenſis Concionator Capuccinus
& Vallis Petruxiæ Miſſionatius.

Nos Fr. Fortunatus à Cadoro Fratrum Minorum S. Franciſci Capuccinorum Miniſter Gen. (licet Im.)

TEnore pręſentium facultatem concedimus, vt opus Inſcriptum *Rationarium Chronographicum Apoſtolatus Euangelici, &c.* à R. P. MATHIA FERRERIO à CABALLARIO MAIORE Sacræ Theologiæ Prælectore Capuccino, Prouinciæ Pedemontanæ Diffinitore, & Conuentus Montis Taurini Guardiano elaboratum, ac iuſſu noſtro à duobus noſtri Ordinis Theologis reuiſum, & approbatum, ſeruatis alias ſeruandis, Typis mandari valeat, in quorum fidem &c.

Dat. in Con. noſtro Romano Immaculatæ Conceptionis die 10. Octobris 1655.

Fr. Fortunatus Miniſter Generalis.

Iam conceſſam facultatem confirmamus. Romæ die 18. Iunij 1656.

Fr. Simplicianus Miniſter Generalis.

INDEX PRONONIMVS

Auctorum in Rationario ſignatorum.

A

ACta Apoſtolorum D. Lucæ.
Acta Eccleſiæ Aſtenſis.
Alexander ab Alexandris.
D. Ambroſius Epiſcopus Mediolanenſis.
Annales Capuccinorum P. Zaccariæ Bouerij Capuccini.
Annales Carmelitarum.
Annales Ciſtercienſium.
Annales Eccleſiaſtici Cardinalis Baronij.
Annales Eccleſiaſtici Saliani.
Annales Minorum P. Lucæ Vuadingi.
Annianus.
Ambroſius Monachus Caſſinenſis.
D. Auguſtinus Epiſcopus.
Auguſtinus Barboſa.

B

BEda Presbyter.
Bellarminus Cardinalis Chronologia.
Beroſius.
D. Bonauentura Epiſcopus.
Boſius de ſignis Eccleſiæ.
Bzouius.

C

CIacconius de Vitis Pontificum.
Concilia Generalia.
Chronicon Fratrum Minorum.

D

DEcretales.
Directorium Inquiſitorum.

F

FRanciſcus Auguſtinus Epiſcopus Salutienſis
Franciſcus Coriolanus Capuccinus.

G

GEnebrardus Epiſcopus.
Gennadius Epiſcopus.
Gloſa Interlinearis.

D.Gre-

D. Gregorius Papa.
Gulielmus Baldeſſanus M. S. Hiſtoria Eccleſiaſtica Pedemontij.

H

HIſtoria Eccleſiaſtica.

I

IAcobus Bolduccus Capuccinus.
Ioſeph Hebræus.

L

LYranus.

M

MMarcus Aurelius Prior Lucernenſis.
Mauritius Murrenſis Capuccinus M. S.
D. Maximus Epiſc. Taurin.

P

PAulus Diaconus.
Paulus Britius Epiſcopus Albenſis.
Philippus Pancalerienſis Capuccinus M. S.
Philibertus Pingonius.
Platina de Vitis Pontificum.

R

REgeſta Sacræ Congregationis de P. F. M. S.
Regeſta Sacræ Inquiſitionis Salutienſis. M. S.
Regeſta Religionis Capuccinæ. M. S.

S

SPondanus Epiſcopus.

T

TAbulæ Capitulares Prouinciarum Ianuenſis & Pedemontanæ M. S.
D. Thomas Doctor Angelicus.
Thomas Vualdenſis Carmelita.

V

VAlerianus Berna Pinerolienſis Capuccinus M. S.

INDEX

INDEX LOCORVM

Sacræ Scripturæ ,

Qui in hoc opere citantur

IN PARTE PRIMA.

EX GENESI.

2. 2. Et inſpirauit in faciem eius ſpiraculum vitæ,& factus eſt homo,&c.f. 22.
4. 25. Cognouit quoq; Adam vxorem ſuam,&pepetit filium,vocauitq;&c f.25.
4. 9. Vixit vero Enos nonaginta annis, & genuit Cainan. f. 26
11. 16. Congrega mihi ſeptuaginta viros de sẽibus Iſrael,quos tu noſti,&c.f.112.

EX EXODO.

3. 9. Clamor ergo filiorum Iſrael venit ad me,vidiq; afflictionem , &c. f.12.
4. 16. Aarõ Frater tuus erit os tuũ,& ego ero in ore tuo,& in ore illius.f. 112.
4. 27. Dixit autem Dominus ad Aaron.: Vade in occurſum Moyſi, &c. f.12.

EX DEVTERONOMIO.

30. 4. Si ad cardines Cęli fueris diſſipatus , inde retrahet te Dominus ,&c;f.111.

EX LIBRIS REGVM.

2. 8. Domini enim ſunt cardines terræ,& poſuit ſuper eos orbem . f.111.

EX SECVNDO LIBRO PARALIPOMENON .

17. 7. Tertio autem anno regni ſui miſit de Principibus ſuis,&cum eis,&c.f.32.
30. 1. Miſit quoq; Ezechias ad omnem Iſrael , & Iuda , ſcripſitq;&c. f. 32.

EX LIBRO IOB.

22. 14. Circa cardines Cęli perambulat, nec noſtra conſiderat . f.109.

EX PSALMIS.

13. 3. Quorum os amaritudine plenum eſt,&c. f. 109.
18. 5. In omnem terram exiuit ſonus eorum , & in fines orbis terræ,&c. f. 23.
23. 1. Domini eſt terra,& plenitudo eius orbis terrarum,&c.f.5.
44. 5. Deducet nos mirabiliter dextera tua f.291.
104 17. Miſit ante eos virum , in ſeruum venundatus eſt Ioſeph. f. 32.
26 Miſit Moyſen ſeruum ſuum, Aaron, quem elegit ipſum ,&c.f.13.
140. 4. Declinant cor ſuum in verba malitiæ, ad excuſandas, &c.f.53.

EX LIBRO PROVERBIORVM.

7. 10. Et ecce occurrit illi mulier ornatu meretricio , præparata, &c.f.60.
8. 18. 23. Ab æterno ordinata ſum , & ex antiquis : adhuc terram non,&c.f.109.
9. 1. Sapientia ædificauit ſibi domum, excidit columnas ſeptem, &c.f.32.
1. Miſit ancillas ſuas,& vocauit ad arcem,& mœnia Ciuitatis, &c.f.33.
13. Mulier ſtulta, & clamoſa,plenaq; illecebris,ſedit in foribus,&c.f.60.

EX LIBRO SAPIENTIÆ.

1. 7. SpiritusDomini repleuit orbem terrarum,& hoc,quod continet,&c.f.23.

EX LIBRO ECCLESIASTICI.

17 1. Deus creauit de terra hominem ſecundum imaginem ſuam,&c. f.9.

33. 15. Contra malum bonum eſt,& contra mortẽ vita,ſic contra virũ,&c. f. 5.
45. 1. Dilectus Deo,& hominibus Moyſes,cuius memoria,&c. 12. Item f.195.
49. 19. Seth,& Sem apud homines gloriam adepti ſunt,& ſuper omnem,&c. f. 9.

EX ISAIA.

6. 1. In anno,quo mortuus eſt Rex Ozias,vidi Dominum ſedentem,&c f.25.
9. Ecce ego, mitte me : Vade , & dices populo huic : Audite , &c.
11. 6. Habitabit lupus cum agno,& pardus cum hædo accubabit,&c.f.322.
21. 11. Cuſtos quid de nocte? Cuſtos quid de nocte? f.99.
61. 1. Spiritus Domini ſuper me.propter quod vnxit me,euangelizare,&c. f.23.

EX EZECHIELE.

1. 12. Vbi erat impetus ſpiritus,illuc gradiebantur. f. 24.

EX MICHÆA.

5. 5. Et ſuſcitabimus ſuper eum ſeptem Paſtores,& octo primates,&c.f.81.

EX D. MATTHÆO.

3. 16. Baptizatus autem Ieſus confeſtim aſcẽdit de aqua,& ecce aperti,&c. f.22.
4. 17. Exinde cępit Ieſus prædicare,& dicere:Penitentiam agite,&c. f.18.
18. 1. Et conuocatis duodecim Diſcipulis ſuis dedit eis poteſtatem,&c.f. 18.
4. 5. Hos duodecim miſit Ieſus, præcipiens eis, & dicens:Euntes, &c. f.62.
12. 38. Magiſter volumus à te ſignum videre.f.21.
13. 30. Colligite primum zizania , & alligate in faſciculos ad cõburẽdum.f.139.
16. 17. Tu es Christus filius Dei viui . Reſpondens autem Ieſus dixit ei,&c. f. 10.
20. 1. Simile eſt regnum Cęlorũ homini Patrifamilias,qui exijt primo,&c.f. 8.
22. Poteſtis bibere calicem,quem ego bibiturus ſum?&c. f 62.
21. 33. Homo erat pater familias, qui plantauit vineam,&c f.16.
43. Ideo dico vobis: auferetur à vobis regnum Dei,& dabitur genti,&c. f.17.
22. 2. Simile factum eſt regnũ Cęlorum homini regi,qui fecit nuptias,&c.f.45.
5. Illi autem neglexerunt,& abierunt alius in villam ſuam,&c.f.46.
23. 2. Super cathedram Moyſi ſederunt Scribę, & Phariſæi.f. 7.
3. Omnia ergo,quæcumq; dixerint vobis, ſeruate, & facite,&c. f. 32.
28. 18. Data eſt mihi omnis poteſtas in Cęlo, & in terra.f.5.
19. Euntes ergo docete omnes gentes , baptizantes eos, &c f.19.
20 Et ecce ego vobiſcũ ſum omnibus diebus vſq; ad cõſumationẽ,&c f.113.

EX D. MARCO.

1. 13. Et aſcendens in montem vocauit ad ſe quos voluit ipſe,&c.f.18.
6. 6. Circuibat per vicos , & caſtella,& ciuitates, &c. 320.
16. 15. Euntes in mundum vniuerſum prædicate Euangelium omni,&c.f.58.

EX D. LVCA.

1. 5. Fuit in diebus Herodis regis Iudeæ Sacerdos quidam nomine,&c. f. 15.
76. Et tu puer propheta Altiſſimi vocaberis,præibis enim,&c.f. 15.
3. 1. Anno autem quintodecimo imperij Tiberij Cęſaris,procurante,&c.f.15.
9. 1. Cõuocatis autem Ieſus duodecim Apoſtolis,dedit illis virtutem,&c.f.18.
10. 1. Poſt hæc autẽ deſignauit Dominus & alios ſeptuaginta duos,&c. f. 109.
11. 16. Et alij tentantes ſignum de Cęlo quærebant ab eo.f.21.
12. Interrogatus autem à Phariſæis:quando venit regnum Dei,&c.f. 19.
14. 16. Homo quidam fecit cęnam magnam, & vocauit multos.& miſit,&c.f.52.
19. 12. Homo quidam nobilis abiji in regionem longinquam accipere, &c.f.26.
24. 44. Quoniã neceſſe eſt impleri omnia, quæ ſcripta ſũt in lege Moyſi,&c.f.21.
49. Vos autem ſedete in ciuitate quoadusq; induamini virtute ex alto.f.23.

EX D. IOANNE

1. 6. Fuit homo miſſus à Deo, cui nomen erat Ioannes,&c. f.15.
32. Et teſtimonium perhibuit Ioannes dicens : Quia vidi ſpiritum,&c. f.22.
2. 19. Quod ſignum oſtendis nobis,quia hæc facis? f. 21.

7. 37. Si quis ſitit,veniat ad me,& bibat, &c. f. 61.
13. 16. Non eſt ſeruus maior domino ſuo, nec Apoſtolus maior eo,qui, &c. f. 6.
21. 15. Simon Ioannis diligis me plus his?&c.f.20.

EX ACTIBVS APOSTOLORVM.

1. 1. Primum quidem ſermonem feci de omnibus,ò Theophile,quæ,&c.f 22.
4. Et conueſcens præcepit eis ab Ieroſolymis ne diſcederent,&c. f. 3.
15. In diebus illis exurgens Petrus in medio Fratrum dixit: Viri,&c. f. 21.
2. 1. Cum complerẽtur diesPentecoſtes,erãt omnes pariter in eodem.&c.f.21.
2. 3. Et apparuerunt illis diſpertitæ linguæ tamquã ignis,ſeditq; ſupra, &c.f.23.
6. 3. Conſiderate ergoFratres viros ex vobis boni teſtimonij ſeptem,&c.f.113.
8. 1. Facta eſt autem in illa die perſecutio magna inEccleſia,quæ erat.&c.f.24.
13. 1. Erant autem in Eccleſia, quæ erat Antiochiæ & Propheţ,&c.f.24.
20. 28. Attendite vobis ,& vniuerſo gregi,in quo Spiritus Sanctus, &c.

EX EPISTOLIS D. PAVLI.

10. 13. Omnis enim, quicumq; inuocauerit nomen Domini, ſaluus erit, &c.f.7.
Rom. 13. 3. Non ſunt timori boni operis , ſed mali ; Vis autem non timere,&c f.157.
1. Cor. 11. 3. Volo autem vos ſcire , quod omnis viri caput Chriſtus eſt , &c. f. 17.
Epheſ. 5. 23. Quoniam vir caput eſt mulieris, ſicut Chriſtus caput eſt Eccleſiæ.f.16.
Gal. 4. 4. At vbi venit plenitudo temporis, miſit Deus filium ſuum factũ,&c.f.17.
1. Tim. 3. 1. Fidelis ſermo: Oportet Epiſcopum irreprehenſibilem eſſe,&c.f. 165.
2. Tim. 4. 1. Teſtificor coram Deo,& IeſuChriſto,qui iudicaturus eſt,&c.f.165.
Tit. 1. 7. Oportet Epiſcopum ſine crimine eſſe,ſicut Dei diſpenſatorem,&c.f.165.
1. 1. Multifariam , multiſq; modis olim Deus loquens Patribus,&c.f.16.
Hebr. 1. 14. Adminiſtratorij Spiritus in miniſterium miſſi propter eos,&c.f. 7.
3. 1. Vnde Fratres Sancti,vocationis cęleſtis participes,cõſiderate,&c.f.17.18
2. Petr. 2. 5. Octauum Noe iuſtitiæ pręconem cuſtodiuit . f.29.
Iud. Ap. 19. Prophetauit de his ſeptimus ab Adam Enoch.f.29.

EX LIBRO APOCALYPSIS.

17. 3. Et vidi mulierem ſedentem ſuper beſtiam coccineam,habẽtem,&c.f.318.
4. Mulier habens poculum aureum plenum abominatione ; &c. f.61.
19. 11. Et vidi cęlum apertum,& ecce equus albus,& qui ſedebat ſuper,&c. f. 54.
19. Et vidi beſtiam , & reges terræ ,& exercitus eorum congregatos,&c.f.54.

IN PARTE SECVNDA:

EX GENESI:

3. 24. Collocauit Deus ante Paradiſum voluptatis Cherubim,&c. f. 347.
49. 22. Filius accreſcens Ioſeph , filius accreſcens.f.557.

EX DEVTERONOMIO.

4. 8. Memento dierum antiquorum , cogita generationes ſingulas.Direct.
9 Interroga patrẽ tuũ,& annũciabit tibi , maiores tuos,& dicent tibi. Ibid.

EX LIBRO IVDICVM.

1. 16. Da mihi benedictionem , quia terram arentem tribuiſti mihi,&c. f. 569.

EX LIBRIS REGVM.

1. Reg. 14. 1. Dixit autem Ionathas ad armigerum ſuum: Veni,& trãſeamus,&c.f. 182.

EX LIBRIS PARALIPOMENON.

11. 11. Et iſte numerus robuſtorum Dauid,qui adiuuerunt eum iuxta,&c.f.181.
23. 19. Conſtituit quoq; ianitores in portis domus Domini, &c. f. 627.

EX LIBRO IOB.

Interroga generationem priſtinam , & diligenter inueſtiga,&c. Direc.

EX

EX PSALMIS.

10. 7. Iuſtus Dominus, & iuſtitiam dilexit, æquitatem vidit vultus eius. f.391.
90. 1. Qui habitat in adiutorio Altiſſimi, in protectione Dei Cœli, &c. f.151.
147. 2. Quoniam confortauit ſeras portarum tuarum, &c. f.627.

EX LIBRO PROVERBIORVM.

9. 1. Sapientia ædificauit ſibi domum, miſit ancillas ſuas, &c. f.6.8.
4. Si quis eſt paruulus veniat ad me, &c. Direct.
13. Mulier ſtulta, & clamoſa ſedet in foribus domus ſuæ. f.628.
14. 4. Vbi plurimæ ſunt ſegetes, manifeſta eſt fortitudo bouis. f.360, & 492.

EX LIBRO ECCLESIASTES.

1. 8. Cunctæ res difficiles, nec poteſt eas homo explicare ſermone. f.634.
3. 16. Vidi ſub ſole in loco iudicij impietatem, & in loco iuſtitiæ, &c f. 390.
4. 9. Melius eſt duos eſſe ſimul, quam vnum; habent enim, &c f.638.
12. Funiculus triplex difficile rumpitur. f.111.

EX LIBRO ECCLESIASTICI.

13. 1. Qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. f.436.
33. 15. In omnia opera Altiſſimi duo, & duo, & vnum contra vnum, &c. f.111.
44. 1. Laudemus viros glorioſos, homines magnos virtute, & prud &c. Direct.
17. Noe inuentus eſt perfectus iuſtus, ideo dimiſſum eſt reliquũ terræ, &c f..2.
50. 1. Simõ Oniæ filius, Sacerdos magnus, qui in vita ſua, &c. f.115. & 264.
2. Templi etiam altitudo ab ipſo fundata eſt, &c. f.322.

EX ISAIA.

6. 3. Seraphim ſtabant, & clamabant Sanctus, Sanctus, Sanctus, &c. f. 542.
13. 21. Habitabunt enim ibi ſtruthiones, & piloſi ſaltabunt ibi, &c. f.171.
22. 7. Et erunt electæ valles tuæ plenæ quadrigarum, &c. f. 617.
24. 1. Relicta eſt in vrbe ſolitudo, & calamitas opprimet portas. f.617
26. 2. Aperite portas, & ingrediatur gens iuſta, &c. f.617.
34. 12. Nobiles eius nõ erunt ibi, & omnes Principes eius erunt in nihilum. f.172.
59. 4. Conceperunt laborem, & pepererunt iniquitatem, &c. f.186.
60. 8. Qui ſunt iſti, qui vt nubes volant, &c. f.183.

EX HIEREMIA.

6. 16. State ſuper vias veſtras, & videte, & interrogate, &c. Direct.
17. 19. Hæc dicit Dominus ad me; Vade, & ſta in porta, &c. f. 6.6.

EX DANIELE.

10. 13. Et ecce Michael vnus de Principibus primis, &c. f. 538.
14. 22. Et erat draco magnus in loco illo, & colebant eum, &c. f.197.

EX PROPHETIS MINORIBVS.

Abd. 1. 11. In die cum ſtares aduerſus eum, quãdo extranei ingrediebãtur &c. f.627.
Nah. 2. 6. Portæ fluuiorum apertæ ſunt, & templum ad ſolum dirutum. f.617.
Zach. 2. 3. Et ecce Angelus, qui loquebatur in me, egrediebatur, &c. f.474.

EX LIBRO PRIMO MACHABÆORVM.

1. 1. Alexander Philippi Macedo egreſſus de terra Cethim, &c. f.110.

3. 45. Et Hieruſa.em non habitabatur, ſed erat ſicut deſertum,&c.f.181.
4. 38. Er aſcendernnt in montem Syon,& viderunt ſanctificationem,&c.f.345.
6. 18. Hi qui erant in arce, concluſerant Iſrael in circuitu, &c.f.181.
13. 54. Et vidit Simon Ioannem filium ſuum quod fortis prælij vir eſſet. f.273.

EX D. MATTHÆO.

5. 29. Si oculus tuus dexter. ſcandalizat te, erue eum,& proice abs te, 59:
10. 7. Euntes autem prædicate dicentes: Quia appropinquauit regnũ, &c.f.204.
15. Ecce ego mitto vos ſicut oues in medio luporum, &c.f.375.& 605.
11. 28. Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati eſtis, &c. f. 609.
18. 16. Adhibe tecum adhuc vnum, vel duos teſtes, vt in ore duorum,&c.f.450.
21. 2. Ite in caſtellum, quod contra vos eſt, & ſtatim inuenietis,&c. f.349.
22. 17. Magiſter, licet cenſum dare Cęſari, an non? &c. Direct.
23. 27. Vę vobis Scribę, & Phariſęi hypocritę, quia ſimiles eſtis, &c.f 224.
24. 45. Quis putas eſt fidelis ſeruus, & prudens, quem conſtituit, &c. Direct.

EX D. LVCA.

1. 17. Ipſe præcedet ante illum in ſpiritu, & virtute Eliæ, &c. f. 501.
64. Apertum eſt os Zachariæ, & benedixit Deum dicens,&c. f.330.
10. 1. Et miſit illos binos ante faciem ſuam in omnem Ciuitatem,&c. f. 494.
11. 17. Omne regnum in ſe ipſum diuiſum deſolabitur, &c. f.79.

EX D. IOANNE.

1. 7. Fuit homo miſſus à Deo, cui nomen erat Ioannes, &c. f. 180.
6. 5. Cum ſubleuaſſet ergo oculos Ieſus,& vidiſſet, quia multitudo,&c.f.301.
11. 50. Expedit vobis, vt vnus moriatur homo pro populo. f.374.
13. 34. Mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem. f. 275.
20. 24. Thomas autem, vnus ex duodecim, non erat cum eis. f.153.
21. 2. Erant ſimul Petrus, & Thomas, dicit ei Petrus: vado piſcari,&c. f, 398.
15. Simon Ioannis diligis me? paſce oues meas. f.535.

EX ACTIBVS APOSTOLORVM.

18. 3. Et quia einſdem erat artis, manebat apud eos,& operabatur,&c.f.264.
8. 39. 1. Spiritus Domini rapuit Philippum,&c. f.286.

EX EPISTOLIS D. PAVLI.

Rom. 1. 14. Sapientibus, & inſipientibus debitor ſum. Direct.
12. 8. Qui tribuit in ſimplicitate, ſed qui præeſt in ſolicitudine. f.432.
1. Cor. 4. 1. Sic nos exiſtimet homo, vt miniſtros Chriſti, &c. Direct.
2. Cor. 3. 4. Fiduciam autem talem habemus per Chriſtum ad Deum, &c. f.212.
13. 1. Ecce tertio venio ad vos: In ore duorum vel trium teſtium,&c.f.363.
Gal. 6. 14. Fratres mihi autem abſit gloriari niſi in Cruce Domini, &c. f.550.
Epheſ. 4. 11. Et ipſe dedit quoſdam quidem Apoſtolos, quoſdam autem, &c. f.212.
Coloſſ. 2. 8. Videte ne quis vos decipiat per philoſophiam, &c. Direct.
1. Tim. 5. 17. Qui bene præſunt Presbyteri, duplici honore digni ſunt, &c. Direct.
2. Tim. 2. 1. Tu autem loquere, quæ decent ſanam doctrinam, &c.f.423.
4. 1. Teſtificor coram Deo,& Chriſto Ieſu, qui, &c. Direct.
Hebr. 7. 23. Et alij quidem plures facti ſunt Sacerdotes, idcirco quod,&c.f.506.

EX LIBRO APOCALYPSIS.

21. 5. Et dixit, qui ſedebat in throno: Ecce noua facio omnia, &c. f. 275.

RATIONARII CHRONOGRAPHICI
Prioris Partis Præparatus.
I D E S T
RATIOCINIVM PROEMIALE BIPARTITVM
De neceſſitate inſtituendi Apoſtolatus, hoc eſt Eccleſiaſticæ Religioſorum Miſſionis.

Primò in Eccleſia Vniuerſali diuerſorum,
Secundò in Eccleſia Galliæ Ciſalpinæ Capuccinorum.

S Y N O P S I S

SECTIONIS PRIMÆ.
Præambuli Numeri Duo.

Regnum Dei in terris, nempè Eccleſia Catholica, qua Sacro-Politica gubernatione adminiſtretur, oſtendit Præambulus.

Num. I.

Regnum Dei, quod eſt Catholica Eccleſia, quo regnandi Iure potiſſimo ſtet, dirigatur, & fulciatur, declarat Præambulus.

Num. II.

Calculus Primus.

Eccleſiaſtici Spiritualis Regni fundandi, & propagandi neceſſitatibus vt ſuccurreret Supremus Thearca Deus; Apoſtolicum Ius regnandi, Sacrorum videlicèt Antiſtitum Miſſiones adhibuit
Per priores quatuor Mundi ætates.

Calculus Secundus:

Eccleſiaſtici ſui Spiritualis Regni inſtaurandi, reſtituendi, & conſeruandi neceſſitatibus vt accurreret Ieſus Chriſtus filius Dei, ter Maximus Hierarcha; Apoſtolicam regnandi rationem, Miſſiones nempè electorum Operariorum ſolicitè adhibere perſeuerauit
Per quintam ætatem Mundi.

Calculus Tertius.

Eccleſiaſtici Regni Spiritualis confirmandi, & conſummandi indigentijs vt ſubueniret Diuinus ipſe Paraclitus Spiritus, præcipuus Eccleſiæ Doctor; Apoſtolico regnandi Iure, nempè perfectorum continuatis Miſſionibus vſus eſt
In quinta Mundi ætate.

Appendix Prima Præcipua.

Diuinæ Sacro-Politicæ, quæ vt Apoſtolicum Ius regnandi in ſui Spiritualis Regni ſubſidium adhiberet; mittendorum Operariorum turmas per religioſæ vitæ Sacra Inſtituta in ſua Eccleſia conſtituta prouidit:
Quatuor in prioribus Mundi ætatibus.

Calculus Quartus.

Eccleſiaſtici Dei Spiritualis Regni conſeruandi, ſeu ampliandi neceſſitatibus pro ſubleuandis, Apoſtolica regnandi ratione, religioſorum virorum nempè Miſſione vſi ſunt Pontifices antiquæ Eccleſiæ:
In prima Mundi ætate.

Calculus Quintus.

Eccleſiaſtici Spiritualis Regni adminiſtrandi indigentijs pro ſubleuandis Apoſtolica regnandi ratione, religioſorum nempè Miſſione vſi ſunt Pontifices.
In ſecunda, & tertia Mundi ætate.

Calculus Sextus.

Eccleſiaſtici Spiritualis Dei Regni adminiſtrandi indigentijs pro ſubleuandis Apoſtolica regnandi ratione, religioſorum nempè Miſſione vſi ſunt Pontifices Vniuerſalis Eccleſiæ.
In quarta Mundi ætate.

Appendix Secunda Magis Præcipua.

Diuinæ Sacro-Politicæ, quæ vt Apoſtolicum Ius regnandi in Eccleſiæ ſuæ ſubſidium adhiberet, mittendorum Operariorum caſtra per religioſæ vitæ ſanctiora Monaſtica inſtituta, in ſuo ſpirituali Regno conſtituta prouidit,
Quinta ſignanter in hac Orbis duratione nouiſſima.

Calculus Septimus.

Eccleſiaſtici ſpiritualis Dei Regni indigentijs ſubleuandis Apoſtolico regnandi Iure, religioſorum nempe continuata Miſſione, & ipſe Ieſus Chriſtus filius Dei Primarchius, & ſucceſſores Summi Pontifices Euangelicæ Eccleſiæ vſi ſunt:
per quintæ ætatis Mundi ſæcula decem primæ Chiliadis.

Appendix Tertia Singularis.

Sacro-Politicæ Diuinæ, quæ, quò Ius regnandi Apoſtolicum ſuæ in Eccleſiæ ſubſidium conſeruaret, & augeret; mittendorum Operariorum pacificas acies, per arctiores Euangelicæ perfectionis profeſſores Ordines Mendicantium in Spirituali ſuo Regno inſtitutos, multiplicauit:
quintæ huius per Mundi ætatis ſecundam Chiliadem.

Calculus Octauus.

Eccleſiaſtici ſpiritualis Dei Regni conſeruandi pro ſubleuandis anguſtijs

Apoſtoli-

Apoſtolica regnandi ratione, continuata videlicèt Mendicantium religioſorum Miſſione vſi ſunt Pontifices Catholicæ Eccleſiæ per quintæ Mundi ætatis ſecundam ſæculorum Chiliadem.

SECTIONIS SECVNDÆ

Appendix Præambula Peculiaris.

Diuinæ Sacro-Politicæ, quæ ad Ius regnandi Apoſtolicum ſuæ in Eccleſiæ ſubſidium continuandum, emittendorum Pugilum expeditiones acies parauit, dum Euangelicæ perfectionis rigidos profeſſores, nempè Capuccinorum Congregationis Fratres Minores, legitimos Seraphici Patriarchæ filios in Eccleſiaſtico Regno ſuſcitauit quintæ huius per ſeneſcentis Mundi ætatis nouiſſima ſæcula.

Præambuli Numeri Tres.

Apoſtolicum Ius regnandi pro Eccleſiaſtici Spiritualis Regni neceſſitatibus ſubleuandis, per inſtitutas Capuccinorum in quatuor Orbis partibus Miſſiones, qui Hi.rarchici regiminis ſupremi Præſules Romani ab illorum Congregationis exordio coluerint, explicat per ſæculum ſextumdecimum Præambulus.

Num. I.

Apoſtolicum Ius regnandi pro Eccleſiaſtici ſpiritualis Regni neceſſitatibus ſubleuandis, per quatuor Mundi partes emiſſi, & diſtributi, quibus in Prouincijs, Regnis, & Regionibus & exercuerint, & exerceant Capuccini pacifici Fidei propugnatores, & propagatores explicat Præambulus.

Num. I I.

Apoſtolicam regnandi rationem per Eccleſiaſticas religioſorum Miſſiones aduerſus iniquum hæreticum Ius rebellandi, ſiue de turpandi Chriſtianæ religionis formam, qui Euangelicæ perfectionis profeſſores congruè magis, aptè, imò ſufficientius in Chriſtianæ efformandæ, ſeù reformandæ Eccleſiæ ſubſidium exerceant, explicat Præambulus.

Num. I I I.

Calculus Primus.

Apoſtolici Iuris regnandi per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones inſtituendi originem in Gallia Ciſalpina exulantis ſpiritualis Eccleſiaſtici Chriſti Regni neceſſitatem computat.

Calculus Secundus.

Apoſtolici regnandi Iuris per Capuccinorum Euangelicas Miſſiones in Gallia Ciſalpina originandi principium periclitantis Eccleſiæ, & exulantis Orthodoxæ Fidei neceſſitatem computat.

Calculus Tertius.

Apoſtolicæ regnandi rationis per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones in Gallia Ciſalpina exercendæ principem cauſam Eccleſiaſtici Chriſti ſpiritualis Regni neceſſitatem ex Alpium ſitu, & aſperitate, ſimul & ex alpigenarum indiga qualitate, ſeu conditione computat.

Calculus Quartus.

Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones in Gallia Ciſalpina, quas difficultates, & contradictiones in primæua ſui fundatione ſuſtinuit, computat.

Calculus Quintus.

Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones collabentis Catholicæ Eccleſiæ in Gallia Ciſalpina, quas in prioribus & egreſſibus, & progreſſibus vrgentiores neceſſitates ſubleuauerit, computat.

RATIOCINII PROEMIALIS BIPARTITI

SECTIO PRIMA:

De neceſſitate inſtituendi Apoſtolatus, hoc eſt, Eccleſiaſticæ Religioſorum Miſſionis in Regno Dei, quod eſt Eccleſia.

PRÆAMBVLI NVMERI DVO.

Regnum Dei in Terris, nempè Eccleſia Catholica quæ Sacro-Politica gubernatione adminiſtretur, oſtendit Præambulus.

Num. I.

DEVS Optimus Maximus Mundi Sator, Orbis conditor, hominis Creator, & Redemptor iuribus tàm creationis, & conſeruationis, quàm Redemptionis, ac Saluationis duplicem in vniuerſo dominationem & poſſidet, & exercet: Naturæ vnam, gratiæ alteram. Iure namq; Diuino naturali conditionis (iuxta magni Auguſtini annotatum) *Domini eſt terra, & plenitudo eius, Orbis terrarum, & vniuerſi qui habitant in eo, quia ipſe ſuper maria fundauit eum, & ſuper flumina præparauit illum.* Psal. 23. Iure autem Diuino gratioſo, & voluntario: *Data eſt Chriſto omnis poteſtas in Cælo, & in Terra,* Matth. c. 28. hoc eſt In Eccleſia in Cœlis Triumphãte, & in terris militante. Quoniam igitur ipſi ſoli Deo in perſonis Trino, in eſſentia vni Ius creationis, & conſeruationis in omnem naturam ſimul, & vniuerſam creaturam abſolutè, independenter, ac plenariè in æternum competit, vtriuſq; quoq; Mundi, Cœleſtis ſcilicèt, atq; elementaris iuremeritò Monarcha nuncupari ipſum conuenit. Quia rurſus per ſaluationis, & redemptionis gratiam in ſolis Eccleſiæ filijs, nempè fidelibus ſpontaneè, & vltroneè, liberè, atq; voluntariè Chriſtiano iugo, & Euangelicę legi ſubiectis, non autem in infidelibus, Gentilibus, vel Hebręis efficaciter, & gratioſè dominatur, & ſpiritualiter regnat ipſe ſolus Chriſtus Deus, & Homo: Idcirco non Monarcha, ſed Rex Eccleſiaſtici Regni verè, & propriè vocitari debet, Eccleſiamq; Catholicam ipſius peculiare, atq; acquiſitum debitum regnum confiteri tenemur. Ex quibus omnibus liquidò ſatis conſtare autumo, qualiter Deus Magnus, & vniuerſorum Dominus iure conditoris Vniuerſi Monarchæ, Iure verò Saluatoris Eccleſiæ Regis titulos debitè poſſidet, ſimul & meritò reportat. Deus Vniuerſi Monarcha Eccleſiæ verò Rex. Quò autem faciliùs, & clariùs perſpiciamus; qua Sacræ Politicæ ſpecie duplici huiuſcemodi in propria dominatione vtatur ipſe Diuinus Monarcha, & Rex: animaduertendum; quòd huius ſæculi prudentes ſeptem conſueuerunt Politicæ adminiſtrationis ſpecies enumerare, ſimplices tres, nempè Democraticam, Ariſtocraticam, & Monarchicam: compoſitas quatuor, ſcilicèt, primã ex Monarchica, & Ariſtocratica, ſecundam ex Ariſtocratica, & Democratica, tertiam ex Monarchica, & Democratica, quartã tandẽ ex Monarchica, Ariſtocratica ſimul, & Democratica: inter ſimplices potiorem Monarchicã, inter compoſitas verò, ex tribus, nempè Monarchica Ariſtocratica, & Democratica conſtantem, optimam fore aſſerunt, & communibus votis profitentur. Politicę adminiſtrationis ſpecies ſeptem. Sempiternæ cuius dilucidiſſimæ veritatis exemplar in Supremo Monarcha contemplantes, qui ſua in naturali vniuerſi dominatione, vti omnipotens, & ſupremus Dominus, & Deus cum Monarchicum ſimplex Dominium abſolutè & eminenter exercere valeret, voluit tamen Ariſtocraticam, & Democraticam ſecundarum cauſarum vniuerſalium ſimul, & particularium, ſuperiorum itidem, & inferiorum cooperationem in Mundi huius gubernatione benignè, & clementer admittere: ſicuti & pro Eccleſiaſtici ſui Re-

Theocratiæ duæ ſpecies ſubordinatæ nempè Hierarchia Cæleſtis, & Eccleſiaſtica.

gni congrua, & competenti adminiſtratione Theocratiam quidem, nempè Dei prouidentiam in primis ſtatuit; ſed & duplicem quoq; Hierarchiam Cœleſtem, & Eccleſiaſticam conſtituit, Angelorum ſcilicet, & Prælatorum Sacrum Principatum, qui ex Monarchico, Ariſtocratico, numquam verò Democratico regimine conſtans, conſtare liquidò fidelibus facit, quod Magnus Dominus Creator, & Redemptor in vniuerſo Monarcha, in Eccleſia Rex, Eccleſiaſticum ſuum Regnum regere non deſtitit, dum per Principatus, Poteſtates, & Eccleſiaſticas Dominationes, ſignanter Proregis, & Hierarchæ Romani adminiſtrationem ſuos fideles regit, & gubernat Theocraticè per ſæcula ſolus Rex Regum, & Dominus Dominantium.

Regnum Dei, quod eſt Catholica Eccleſia, quò regnandi iure potiſsimo ſtet, dirigatur, & fulciatur, declarat Præambulus.

Num. II.

Regnandi Ius ab huius ſæculi prudentiam profitentibus, ſequentibus, vel conſimilibus notis deſcribitur, ſeù delineatur: Ius Regni eſt peritia, ſiue Politica ratio conquirendi ſimul, & conſeruandi conquiſitum Regnum. Quod, quoniam contingit; non modo conquirere, & conſeruare, ſed & fundare, & ſtabilire, ampliare, pacificare, & propugnare; ideò non binæ dumtaxat; ſed & ſeptenæ præcipuæ iuris regnandi ſpecies enumerantur: nempè acquirendi, fundandi, ſtabiliendi, ampliandi, pacificandi, & propugnandi prudenter, & feliciter proprium, vel commiſſum pariter, & demandatum ſibi Regnum. Subalterna rurſum, atq; ſuperiora huiuſcemodi Politicæ Peritię, ſiuè prudentiæ, aut potiùs ſagacitatis genera plura multiplicantur ad multifariam plurificationem differentium adminiſtrationum bonarum, ſiuè malarum à diuerſarum gentium, Nationumq; Dynaſtis ſubiectis in ſibi dominationibus adhibitarum. Vnde ſacris in veteris Teſtamenti codicibus recenſetur imperandi ratio Aſſyriorum, Perſarum, Medorum, Græcorum, Romanorum, & Iudæorum. In noui autem Fęderis Sacra pagina, Hebraicum reprobatur, Romanum non probatur, & Apoſtolicum regnandi Ius eligitur, comprobatur, & ſtatuitur in Regis Chriſti Dei, & Hominis, Mundi Redemptoris tunc fundando, firmando, pariter & inchoando potiori, Inſigniori, magiſq; dilecto, ſimul & durabiliori gratiæ Eccleſiaſtico Regno. Nihil autem aliud eſſe intelligitur dominandi Apoſtolica ratio; quàm mediata, vel immediata, ordinaria, aut extraordinaria Euangelicorum Operariorum ad fundandam, propagandam, inſtaurandam, & continuandam Sacram Dei Eccleſiam cunctis & ſęculis, & temporibus à Diuino, Supremo, ſiuè à Romano Vicario Hierarcha ordinatè, atq; Canonicè adhibita Eccleſiaſtica Miſſio. Siquidem Diuinus ille, æterq; Maximus Hierarcha, ab enaſcentis Orbis primordijs, non ferro onuſtos feros Gyganies, robuſtos non ferarum, ſed hominum venatores; ſed inermes pacis nuncios, validos attamen Fidei Satores, pariter & ſpiritualis ſui Regni induſtrios Fundatores, Propagatores, ac Propugnatores mittere conſueuit: nec enim fundibulariorum, ſagittariorum, aut Gladiatorum peditum, vel equitum cruentas acies, pro vſurpanda alieni Dominij poſſeſſione, ad bellandum immittit; quin ad promulgandam cunctis gentibus pacem, pariter & ſaluificum hominibus fœdus offerendum, Cœleſtium Nunciorum Angelica caſtra, atq; pacifica agmina emittit Euangelicorum Apoſtolorum; Quorum (iuxta humanarum & diuinarum litterarum peritos) quatuor notabiliora perſpiciuntur genera: Quidam namq; ſunt Apoſtoli, ideſt Nuntij à Deo, non per hominem miſſi, vt Moyſes: Quidam miſſus à Deo, ſed per hominem, vt Ieſus Naue: Alij vero per hominem non à Deo, vt noſtris temporibus quàmplures Optimatum, ſeù vulgi fauore in Miniſterium miſſi; Nonnulli tandem non à Deo, nec per hominem, ſed à ſe, & ex ſe temerariè in Apoſtolatum intruſi, qui Pſeudoapoſtoli nuncupantur. Quondam Athenis Magiſtratus quidam rectè, & ordinatè claſſem inſtituentes, atq; curantes vocitabantur Apoſtoli. Apoſtolus græcula vox ſignificatiua (iuxta acceptatum latinum Ethymon) Miſſum ſonat, ſicuti reſonant illa incarnatæ ſapientiæ D. Ioannis in Euang. deſcripta verba. *Non eſt ſeruus maior Domino ſuo, nec Apoſtolus maior eo qui miſit illum.* Si ergo Apoſtolus ſignificat Miſſum, Apoſtolatus conſignificabit Miſſionem: Miſſionis autem vocabulum, quàmuis ab humanarum litterarum profeſſoribus pro quolibet mittendi actu vſurpetur, In humaniſq; potiſſimum rebus locum communiter habeat, apud Sacros nihilominus ſcriptores, Miſſionis terminus ad Eccleſiaſticum peculiariter miniſterium ſubeundum, & obeundum, ab auctoritatem habente publicam deputationem indicare, & explicare conſueuit. Miſſionis igitur ampliſſimum genus taliter in communi deſcribere valemus: *Miſſio*

Ius regnandi quid, & quotuplex.

Ius regnandi Apoſtolicum explicatur.

D. Auguſt. t. 4. l. 65. quæſt.

Apoſtolorũ diuerſa genera.

Cap. 13.

Apoſtolatus ſignificatio.

eſt proceſſio alicuius actio, ſeù operatio ab aliquo principio ad aliquem terminum, vbi illud de nouo incipit eſſe, vel eſt nouo modo, quàm antea erat, vt nouo aliquid operetur, iuxta intentum, vel præſcriptum amittentis. Huius autem Miſſionis præcipuæ, & primariæ geminæ à Theologis enumerantur ſpecies, nempè increata, quæ inter Diuinas perſonas, in tempore tamen reperitur, inq; viſibilem, atq; inuiſibilem ſubdiuiditur: Viſibilis verò ſic à Diu. Bonauentura notificatur: *Miſſio viſibilis eſt apparitio, in quâ manifeſtatur Diuina Perſona, vt operans, & inhabitans, & vt emanans. Inuiſibilis verò* (ſecundum Scholaſticos) *eſt hominis per gratiam gratum facientem adoptatio, abſq; alicuius ſenſibilis ſigni oſtenſione.* Altera præcipua, & primaria Miſſionum ſpecies eſt creata, quæ & ipſa in Angelicam, & humanam ſubdiſtinguitur: Angelica ex Apoſtolo Paulo dicitur: *Delegatio, ſeù deputatio adminiſtrantium ſpirituum, in Miniſterium Miſſorum, propter eos qui hæreditatem capiunt ſalutis.* Humana autem duplex rurſus reperitur: Ciuilis ſcilicèt, aut Politica, & Eccleſiaſtica: Illa eſt *conſtitutio habilis perſonæ pro Ciuilibus, vel Politicis adminiſtrationibus, ſiuè officijs exercendis tum pacis, tum belli temporibus*; vnde inter has computantur Miſſiones & militares, & Curiales. Hæc tandem, ideſt Eccleſiaſtica (de quâ & pleniorem notitiam, & prolixiorem hiſtoriam contexendam, & publicandam ſuſcepimus) multiplici & ipſa diſcretione, vel diſtinctione ſecatur tum iuxta diſtinctionem ſubiectorum, tum iuxta diſparationem munerum demandatorum, communiter verò à Doctoribus (prout noſtro propoſito inſeruit) Eccleſiaſtica Miſſio diſtribuitur in immediatam, & mediatam, ordinariam, & extraordinariam. Miſſio igitur immediata, & extraordinaria ea iuremeritò cenſetur, *Quæ immediatè ab ipſo Deo* (penes quem omnimodè mittendi fontalis reſidet auctoritas) *extraordinario modo, aut de extraordinaria perſona, ad Eccleſiæ bonum deſtinata aliquando fit*, vti recenſentur Moyſis in veteri; & Pauli in nouo Teſtamento emiſſiones inconſuetæ, & immediatæ. Miſſio verò ordinaria, & immediata ipſa vnica, & ſingularis exiſtit, quæ proximè à ſupremo Thearca per sè immediatè fit de Primario Eccleſiaſticæ Hierarchiæ, Catholicæ ſcilicèt Eccleſiæ Hierarcha, ideſt Summo Pontifice, & Romano Antiſtite, qui à Sacro Cardinalium Senatu in conclaui Canonicè electus, ſolus à ſola Triade immediatè ſupremam, & primariam in Vniuerſali Eccleſia auctoritatem, plenariamq; (licèt Vicariam) Chriſti accipit poteſtatem ſuper omne Concil. & cenum ſubordinatorum Antiſtitum, Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Primatum, Patriarcharum; & Cardinalium; necnon Principum, Regum, Sæculiq; Poteſtatum, ſimul & ipſius Orbis Imperatorum, & Monarcharum. Miſſio autem mediata rurſus vel eſt ordinaria à Deo per Primarium Hierarcham, & vniuerſalem Paſtorem perpetuo in Eccleſia Catholica conſeruata, & continuata, in legitima, nunquamq; interrupta ſucceſſione Sacerdotum, Epiſcoporum, cęterorumq; canonicorum Leuitici Ordinis Miniſtrorum; Vel eſt extraordinaria ab Hierarchici regiminis Præſulibus, per opportuna tempora, nutantiſq; Eccleſiæ opportunitates, ſiuè neceſſitates de diuerſorum Ordinum Regularibus, aut Sæcularibus Religioſis idoneis Miniſtris facta ad Apoſtolicum munus in quatuor Mundi plagis præſtandum emiſſis, & diuerſimodè deſtinatis.. Ex quibus hactenus coaceruatis recolligendo haud incongruè valemus aſſerere, & Magiſtraliter affirmare, quòd hæc (cuius in genere naturam indagamus) per diſparatas ſpecies diſtributa: *Eccleſiaſtica Miſſio eſt legitima prouiſio, ſiuè neceſſaria deputatio idonei Miniſtri Noui Teſtamenti ab eo qui Hierarchicam habet poteſtatem electi vocati, & Canonicè ordinati, inq; opus Miniſterij Miſſi ad conſummationem Sanctorum, in ædificationem Corporis Chriſti, donec occurramus omnes credentes, & increduli in vnitatem Fidei, & agnitionis veri Dei.* Quod peculiare, proprium, ſingulare, imo excellens eſt, & egregium, germanũq; facinus, ſimul & perenne, Cęleſteq; atque Diuinum propoſitum vniuerſorum Athletarum pariter, & cunctorum Agoniſtarum in Eccleſiaſticis Caſtris Euangelicè militantium, ideſt legitimè Apoſtolantium. Verum quid pluribus immoror! Ipſe Spiritus Sanctus per Apoſtolum Paulum ad Rom. inſtituendæ, & continuandæ in perpetuum in Eccleſiaſtico Regno Apoſtolicæ Miſſionis neceſſitatem conteſtatur, ſic ratiocinando: *Omnis enim quicumq; inuocauerit nomen Domini ſaluus erit; Quomodo ergo inuocabunt eum, in quem non crediderunt? Aut quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo autem audient, ſine prædicante? Quomodo verò prædicabunt, niſi mittantur, ſicut ſcriptum eſt: Quàm ſpecioſi pedes Euangelizantium pacem, Euangelizantium bona? Ergo Fides ex auditu, auditus autem per Verbum Chriſti.* Ergo neceſſarius ad ſalutem fidelium conſtituendus Apoſtolatus in Dei Eccleſia.

Miſſio deſinitur in genere.

Miſſionis duæ primariæ ſpecies.
D. Bon. l. 1. Sent. d. 16. ar. 1. q. 2.

Hebr. 1.

Miſſionis diuerſæ ſpecies

Miſſio Eccleſiaſtica.

Miſſionis Eccleſiaſticæ deſinitio.

Ephes. 4.

Rom. 10.

CALCV-

CALCVLVS PRIMVS.

Eccleſiaſtici Spiritualis Regni fundandi, & propagandi neceſſitatibus vt ſuccurreret Supremus Thearca Deus Apoſtolicum Ius Regnandi, Sacrorum videlicet Antiſtitum Miſsiones adhibuit.

Per priores Quatuor Mundi Ætates.

Matth. 20.

D. Greg. P. Hom. 19. in Euangel.

SImile eſt Regnum Cælorum homini Patrifamilias, qui exijt primò mane conducere Operarios in Vineam ſuam; Conuentione autem facta cum Operarijs, ex denario diurno, miſit eos in Vineam ſuam. Et egreſſus circa horam tertiam: Iterum autem exijt circa ſextam, & nonam horam. Circa vndecimam verò exijt, & inuenit alios ſtantes, & dicit illis: Ita & vos in Vineam meam, & quod iuſtum fuerit dabo vobis. Dicebat, & docebat Increata, & Incarnata ſapientia, referente Euangelico Chroniſta Mattheo. Quæ autem apud Diuinorum Oraculorum Sacros Interpretes decantatior, aptior, & proprior citati Euangelici textus expoſitio poterit in medium proferri; quàm illa à D. Gregorio Romano Pontifice edita, in qua taliter Humanati Verbi parabolica verba interpretatur, ac dilucidat: *Regnum Cælorum homini Patrifamilias ſimile dicitur, qui ad excolendam Vineam ſuam Operarios conducit. Quis verò Patrisfamilias ſimilitudinem rectiùs tenet, quàm Conditor noſter, qui regit, quos condidit, & electos ſuos ſic in hoc Mundo poſſidet, quaſi ſubiectos Dominus in domo? Qui habet Vineam, vniuerſalem ſcilicet Eccleſiam. Hic itaq; Pater familias ad excolendam Vineam ſuam mane, hora tertia, ſexta, nona, & vndecima operarios conducit, quia à Mundi huius initio vſq; in finem, ad erudiendam plebem fidelium prædicatores congregare non deſiſtit: Mane etenim Mundi fuit ab Adam vſq; ad Noe: Hora verò tertia à Noe vſque ad Abraham: Sexta quoq; ab Abraham vſq; ad Moyſen: Nona autem hora à Moyſe vſque ad Aduentum Domini: Vndecima verò ab Aduentu Domini vſq; ad finem Mundi. Ad erudiendã ergo Dominus plebem ſuam, quaſi ad excolendam Vineam ſuam nullo tempore deſtitit operarios mittere: quia & prius per Patres, & poſtmodum per legis Doctores, & Prophetas, ad extremum verò per Apoſtolos, dum plebis ſuæ mores excoluit, quaſi per Operarios in Vinea cultura laborauit.* Quàm aptè, quàm ſapienter, & accuratè animaduertit præcitatus Sanctus Doctor, qualiter Diuinus Filius proprium Patrem Deum Regem ſtudiosè demonſtrare, & declarare intendat, dum Eccleſiam Regnum ipſius ſpirituale in terris exiſtere docet: *Simile eſt Regnum Cælorum* &c. quod cum ſæpè ſæpiùs à Christo in Euangelicis tabulis repetitum doctiſſimus idem Pontifex obſeruaſſet; aſſeruit & ipſe: *Quòd ſæpè in Sacro eloquio Regnum Cælorum præſentis temporis Eccleſia dicitur.* Eſt igitur Eccleſia Catholica Dei regnum in Orbe non naturæ Monarchia; ſed gratiæ Theocratia; non potentiæ Dominium, ſed clementiæ Dominatio; non carnis Imperium, ſed Spiritus Principatus; non prophana Reſpublica, ſed venerabilis ſimul, & veneranda Hierarchia. Definitur enim à Sacræ vtriuſq; paginæ, & Thologicæ facultatis Doctoribus ſic: *Eccleſia eſt ſpirituale Regnum Dei, ideſt Congregatio fidelium ſub vno ſupremo Rege Deo in Cælis, & in terris ſub illius Vicario Prorege viuentium, idem legis verbum, & eadem Legalia Sacramenta liberè confitentium, profitentium, & participantium, ab initio ſæculi ad vſque finem Mundi in electis permanſurum, Apoſtolica regnandi iure à ſuis primordijs ſatum, & excultum.* Quòd vt apertius cunctis innoteſcat, parabolę horas primam, tertiam, ſextam, nonam, vndecimam, hoc eſt mundi ætates percurrentes, ſingulis ſæculis, & miſſos operarios, & miſſorum pro fundando, ſtabiliendo, & conſeruando Dei Regno, ideſt Eccleſia opera, & egregia facinora epitomaticè prælibamus. I.

Eccl. Regnũ Dei.

Idem ho. 12. in Euangel.

Eccl. deſcriptio.

Genebrard. in Chronog.

Prima hora, prima Mundi ætate, priorisq; ætatis ſæculo Prior emiſſus Operarius, procul dubio computatur Adam Diuini Artificis Protoplaſtes perfectus. Hunc enim (iuxta Orthodoxorum Patrum placita) non ſolum miſit Deus vniuerſorum Monarcha, vt naturæ Monarchiã, tamquã filiorũ hominũ natura protoparens, tẽporalis ſuæ Dominationis Monarchicæ initia poneret; verùm etiam, & eò magis, quò tamquàm Dei ſummi Sacerdotum primicerius, & ſummorum futuræ fundandæ mox Eccleſiæ Pontificum Primarius, ſpiritualis ſui Regni, & Eccleſiaſticæ Hierarchiæ primarium lapidem fundamentalem poneret, & firmaret, ſicq; priori huic fundandi Regni poriori neceſſitati accurreret: Quòd & iuxta Eccleſiaſticam Chronographiam, Genebrardiq; Epiſcopi ſignanter, fideliter præſtitit, Regnum Dei, ideſt Eccleſiam initiando, congregando fideles, nempè vxorem Euam, fi- II.

liosq;

lioſq; ſuos Abel, & Seth, huiuſque natos, & natorum liberos, nepotes,& pronepotes per prolixioris propriæ vitæ,imò diuturnioris ſui Pontificatus, & Sacerdotij decurſum, nempè per nouena primiora Orbis ſæcula,vti ex R.Salomone deducit Doctiſs. Pat.Salianus ex Societate Ieſù Annaliſta eximius editis in Annaliſticis paginis, ſic aſſerendo: *Adamam potius crediderim, pro ſua in mortales omnes auctoritate in diebus illis, imò ſeculis hiſce nouem, Præconem fuiſſe Iuſtitiæ, vt Cainitæ Dei vindictam reformidarent.* Eruditiſſimus noſter Pater Iacobus Boldueus Capucinus egregio in ſuo volumine excuſo de Eccleſia ante legem, ſub lege, & ſub Euangelio, per Integrum librum primum præpoſitas veritates confirmat, affirmãs, Adam vnum ex prophetantibus, ideſt prædicantibus nempè primum tempore legis Naturæ fuiſſe, genteſq; docuiſſe, filioſq; in ſtatù ſæculari ſpirituales habuiſſe, quos Nephilim, ideſt proſternentes ſe coram Deo appellauit. Hinc præcitatus accurratiſſimus perſcrutator arcanorum Regni Dei ex Eccleſiaſticis, & Sacris monumentis deducit, & aſſerit: Primum Eccleſiæ Pontificem Adamum à Deo electum, ordinatum,conſecratum, & edoctum fuiſſe Eccleſiaſtici ſui Regni Iuſtitiã, quam poſtea ipſe Primicerius Antiſtes, & Eccleſiæ Doctor tradidit prioribus fidelibus,filijs, nepotibus, & pronepotibus ſuis, quos Diuinum cultum,nempè Sacrificiorum, precationum,adorationum, feſtorum, & diuinarum laudum ritus,atq; cærimonias edocuit, & edoctes Sacris initiauit, coadiutores, & cooperatores in Sacro miniſterio eligendo, ordinando, & conſecrando, quibuſdam ſanctioribus ſelectis perſonis, congruentioribus ſignatis diebus, & horis, honeſtioribus deſignatis, & electis locis primum, deinde idoneis erectis ædificijs, in quibus & ſacra fierent, & ſancta celebrarentur, & ſupplicationes, & fidelium congregationes frequentarentur, ſicq; frequenter congregatis, ipſe præcipuus Prædicator Iuſtitiæ Adam Dei Regni, nempè Eccleſiæ iuſtitias, ideſt legem Dei, præcepta iuris naturæ, & traditiones, quas ipſe à Creatore acceperat, explicaret, ad bonum adhortando, à malo retrahendo. Suprafcripta vniuerſa, quam rationabiliter ſuo illo in primo libro aſſeruerit Capuccinus noſter, ex mox referendis Eccleſiaſticis Sacris notis, ſatis conſtare credo: *Deus creauit de terra hominem ſecundum imaginem ſuam: Creauit ex ipſo adiutorium ſimile ſibi: & ſecundum ſe veſtiuit illum virtute: numerum dierum,& tẽpus dedit illi,& dedit illi poteſtatem eorum,quæ ſunt in terra: Poſuit timorem illius ſuper omnem carnẽ,& diſciplina intellectus repleuit illos. Creauit illis ſcientiam ſpiritus, ſenſu impleuit cor illorum, & mala, & bona oſtendit illis, vt nomen Sanctificationis collaudent, & magnalia enarrent operum eius. Addidit illis diſciplinam, & legem vitæ hereditauit illos. Teſtamentum æternum conſtituit cum illis, & iuſtitiam, & iudicia ſua oſtendit illis.* Per creationem igitur de terra plaſmatus homo primus, Adam nomine, per electionem,& ordinationem à ſummo ſacræ familiæ Parente Deo prima hora in Eccleſiaſticam Vineam miſſus, Regnum Dei, quod eſt Eccleſia, fundauit, ſacrificia ſacra, & ſanctificationes initiando, atq; Sacroſanctas Sanctiones prædicando, ita que Miſſione primas naſcentis Eccleſiæ neceſſitates ſubleuando.

Ann. Mũdi 300.

Salian. Annal. Tom. 1. ad annos Mũdi 300.

P. Iacob Boldueus Capuccinus l. de Eccleſ. ante legem.

Adam Prim. Eccl. Vniuerſalis Pontif.

Prim. ſacror. cultum inſtituit.

Ann. Mundi 800

Eccl. 1.

Prior miſſus Eccl. ſi dauit

III. Seth Adæ filius, nempè tertius genitus, prima hora, primioribus in Orbis ſæculis à Deo Magnus Sacerdos ſecundo loco emiſſus, in Regalis Spiritualis vineæ cultura fideliter laborauit, prioriq: fundati Eccleſiaſtici Regni indigentiæ miſſus occurrit, non Eccleſiaſtici modo Regni iuſtitias prædicando, & fines propagando; ſed & fideles veritates, ac fidelium vnitatem aduerſus priores Hæreticos,& inſurgentes ſchiſmaticos Caynistas propugnando; ipſe cum filijs ſuis viriliter aduerſus corruptores, & inuaſores Apoſtolica in acie perſiſtendo. Vnde Spiritus Sanctus in Eccleſiaſtico de eo ait: *Seth, & Sem apud homines gloriam adepti ſunt, & ſuper omnem animam in origine Adam.*

Ann. Mũdi 1000

Seth Pontif

Eccl. 49.

IV. Dei Eccleſiam grauis neceſſitas perurgebat, quando morte ſublato Seth ad Eccleſiaſtici ſui Spiritualis Regni curationem, & conſeruationem miſit Deus Summum Antiſtitem Iared filium Malalahel, cum eſſet annorum 582. vel iuxta Salianum Lamech filium Matuſalem Anno 1042. De illius opportuno, & proficuo regimine ſequentia ſcribit Pat. Boldue Capucinus: *Præſupponendum quod oſtendimus: Patres Eccleſiæ tempore legis naturæ ſolitos fuiſſe celebrare Synodos, & conſilia, tum vt Prælatos eligerent, tam vt alijs Eccleſiæ negotijs prouiderent. Paulo poſt autem ex libro Enoch viſuri ſumus Egregoros,ſeù Vigiles (Epiſcopos appellaremus) celeberrimam collegiſſe Synodum in Monte Hermon in diebus Iared. Quæ locutio ſupremam Iaredi in Eccleſia poteſtatem circumloquitur; ac ſi diceretur, facta ſedente tunc Iared ſummo Pontifice: Quod ſtabiliri videtur ex eo, quod vetuſtiſſimus, æquè ac Sanctiſſimus Methodius ſimiliter de eo loquitur, notans quoſdam malæ artis inuentores ſurrexiſſe anno 400. Iaredi: Idem facit Epiphanius, dum ſcribit: In diebus Iared diſperſum fuiſſe in terra veneficium, incantationes, &c. Commendatur etiam vir iſte ex diuturnitate vitæ, quaſi pro bono Eccleſiæ ad multos annos, nempè 962. relictus à Deo ſit incolumis. Item commendatur à nominis ſui myſterio, quod ſignificat roborans, quaſi natus eſſet ad hoc, vt ſua ſapientia, conſilio,*

Anh. Mũdi 1050

Iared Pont.

Pat. Iacobus Bold Capuc. lib. 1. ante legem cap. 18.

exem-

exempli ab auctoritate filiorum Dei deſitientes animos roboraret aduerſus Caynitas, ne deprauatos filios Dei. Quam ergo opportuna iſtius magni Præſulis à Deo facta eſt hæc Miſſio ad ſuum in Tertis ſpiritualem Regnum roborandum, prioris circa ætatis Mundi extremos terminos.

V.

Elapſa iam iam enati Orbis infantia, adoleſcentis Mundi habitatores pueritiæ innocentiam faſtidientes, adoleſcentiæ laſciuiam pariter, & petulantiam amare maluerunt; vnde in vniuerſo mala amara inualuerunt, inualeſcentiaq; maleficia, Dei Regnum non mediocriter infirmari, & male haberi fecerunt. Peſſimè igitur affectæ, & grauiter ægrotanti ſuæ Eccleſiæ vt ſuccurreret ſapiens Thearca; Pontificem Maximum Noe, virum iuſtum emiſit, qui cum corruens Eccleſiaſticum prioris ætatis ædificium ne vlterius laberetur, extremis etiam adhibitis conatibus, prohibere nequaquam præualuiſſet, valuit tamen in conſtructa nautica Arca, à Cataclyſmi vniuerſali interritu ſeruare Eccleſiam, in octo fidelium animarum ibi coacta, & reſeruata congregatione, ſimul & ceſſata aquarum diluuij ferali inundatione, voluit vti primarius Antiſtes Eccleſiaſticum Regnum per aquas tranſlatum à prima ad ſecundam Mundi ætatem transferre, atq; ſæculis ſuæ vitæ nouem progredientibus, ad diuerſas Orbis plagas, & partes tranſmittere; imò perſonaliter traducere, & quod conſiderabilius eſt, ipſa in Europæa Italia extremæ ſuæ reſidentiæ temporibus ſedem firmare, atque inibi ſpiritualis Dei Regni perpetuò permanſuras radices figere, vti fuſius infra in Ratiocinio Proemiali alterius partis ex DD. Methodio, Epiphanio, & alijs. Deus igitur Noemum Quartum Pontificem, & Hierarcham ad ſubleuandam duplicem miſit neceſſitatem ſuæ Eccleſiaſticæ Hierarchiæ, nempè vt primæ ætatis collabentem totis conatibus ſuſtentaret, & alterius durationis repullulantem Eccleſiam ſuarum doctrinarum, virtutum, exemplorum, & ſolicitudinum irriguis foueret, fœcundaret, ſubleuaret, & reſtitueret, quod adamuſſim ipſum præſtitiſſe abundanter ſacræ paginæ conteſtantur, quarum Catholicas veritates explicando, R. Par. noſter Capuccinus Bolduc hæc de Noemo appoſitè ſatis nobis ſuggerit: *Quàm opportunè miſſus à Deo ſit Patriarcha Noe in ſecunda Mundi ætate:* (hic eſt ſecundi libri de Eccleſia ante legem prioris capitis titulus: vnde progrediens, & caput exordiens, ſubſequitur) *Perſeuerant impij agere fanda, infandaq; relatu. Quamdiù Adam, & Seth vixerunt, pro ſua auctoritate, præſentia, & prudentia, virtutumq; exemplis, ut monitis Nepotes ſuos in officio ad mortem vſq; continuerunt; Verum defuncto Adamo, mortuo item Setho, tàm Caynitæ, quam qui ex Sethi diſcipulis erant deprauati, torrentis inundantis inſtar, vltra retineri non potuerunt. Tut igitur, ne tantis Eccleſia ingruentibus malis, Deus proſpexit de excelſo Sancto ſuo, Deus de Cælo in terram aſpexit, vt audiret gemitus compeditorum, vt ſolueret filios interemptorum. Vt poſtea congruo tempore velut ad tantum opus idoneum Miniſtrum perquirens, diceret: Quem mittam? & quis ibit nobis? Noe vero (inquit ſcriptura) inuenit gratiam coram Domino, qui nimirum mitti dignum illum iudicauit. Anno igitur Mundi circiter 1140. quo mortuus eſt Enos, quaſi in eius locum ſuffectus ſurrexit Noe Cinæus tunc annorum 84. Et tunc videtur Noe Præconis Iuſtitiæ officium exercere cæpiſſe, vti prædicator legis naturalis, quæ dicitur Iuſtitia.* Noe igitur Iaredo in primario Sacerdotio ſuccedens quartus circa finem primæ, & initia tertiæ horæ à Deo vocatus, & miſſus, in Eccleſiaſticæ Vineæ cultura dupliciter laborauit, ſcilicèt ſuſtentando ruentem, & dirutam reſtituendo. Ideo cit. Auct. ibi addit: *Deus puritatis amantiſſimus, illis temporibus, quibus fœda libido tantum inualuerat, Iuſtitiæ Præconem elegit caſtiſſimum, in eius ſibi complacens virginitate; per quem genus humanum, & Eccleſiæ ſtatum reparare volebat.*

Ante diluuium. Ann. Mũdi 1535.

NOE Pôtif. Max.

Poſt diluu. Ann. Mũdi. 1800.

P. Bold. lib. 2. c. 1.

P. Iacob. Bolduc. cap. 1. lib. 2. de Eccl. ante legem.

Ann. Mũdi. 1140.

Pſ. 101.

Iſai. 6. Gene. 6.

P. Iacob. Bolduc. lib. 2. c. 1. de Eccl. ante legem.

VI.

Adoleſcens iam Eccleſiaſtica Theocratia, quò validiùs ad perfectum tenderet, atque velociùs ad integritatem perfectam approximaret gemino tunc (nempè poſt Noemi diſceſſum) indigebat ſubſidio, ſacrificiorum videlicet cultu politiori, atq; ſuæ propagationis, ſeù dilatationis campo ampliori: geminato igitur huic Eccleſiaſtici proprij Regni negotio perficiendo miſit Omnipotens Theocraticus Director Sem, alio nomine Melchiſedech nuncupatum, qui ſupero flamine afflatus, ſacrificium non ſolum carnis, & ſanguinis pecudum, ſeù Terræ frugum (vti hactenus ſui prædeceſſores Sacerdotes) ſed & panis, ac vini faciliorem, & magis mundam oblationem & ipſe offerre cepit, & à ſui Ordinis Sacerdotibus ſubordinatis offerendam perpetuò præcepit. Rurſus (iuxta noſtri Capuccini aſſertum) *Regnum obtinuit, & ſua ætatis homines ab agreſti victu, & more ad vitam cultiorem traduxit, multas Orbis regiones acceſſit, & ſingulos ad iuſtitiam, animiq; ſimplicitatem adhortatus fuit.* Hactenus ille occinit, cui concinit Pater Lezana Carmelita in Annal. ſuæ Religionis Appar. *Sub anno Mundi 2158. ex Saliano, zelo, & induſtria ſolius Semi prolabentibus cunctis in Idololatriam, in eius familia vera pietas, verusq; Dei cultus remanſit.* Itaq; prolabenti Eccleſiæ, Dei Regno opportunè, & valide occurrit, & tertia diei hora, ideſt ſecunda Mundi ætate in Dei vinea excolenda fideliter operatus eſt Sem, Quintus Pontifex Maximus à Diuina prædeſtinatione ele-

Ann. Mũdi. 2050.

SEM, ideſt MELCHISEDECH. Pontifex.

Bol. Capuc. lib. 2. c. 9. de Eccl. ante leg.

Ann. Mũdi. 2158.

Patr. Lezana Carmel. tom. 3. An. Ap. c. I.

ctus, & emiſſus. Quamobtem de eo Eccleſiaſticus honorificentiſſimum dereliquit
Elogium: *Seth, & Sem apud homines gloriam adepti ſunt, & ſuper omnem animam in
origine Adam.*

Ex adoleſcentia egrediens iuueneſcebat iam in tertia Mundi ætate Dei ſpiritua-
VII. le Regnum in Orbe, quando ne congruo ordine ad perfectionis ſtatum fęliciter
progrederetur, ab inferis excitatum hac tempeſtate Impietatis Antiregnum Oli-
garchiam inducere affectabat in Eccleſiam, pro legitima vnius ſolius Dei latria,
nempè adoratione, Synagogæ Deorum profanationem, ideſt idololatriam intro- Idololatr. inſtitum.
ducere tentans, quà non legitimæ, & veræ Diuinitati dumtaxat ſacrificiorum di-
uerſa genera, ſed & excogitatæ vanæ, ac falſæ Deitati ab hominibus per ſtatutos
Sacerdotes ſacrilegè litarentur. Sublimioris igitur, pariter & validioris adiutorij
neceſſitatem patienti ſuæ Eccleſiæ, circa ſextam horam per prouidentiam egreſ-
ſus Cœleſtis Paterfamilias ſtrenuum in vineam ſuam myſticam, miſit Operarium ABRAHAM Patriarcha.
Abraham de filijs Thare Semitam, virum religioſum pariter, & bellicoſum, ge-
neroſum tũ torquatũ Equitẽ, tum Prophetã Cyneũ, magnũ Protopatriarcham Pa-
Ann. Mũdi 2200. triarcharum ſcilicèt parentem, & multarum gentium, ideſt filiorum Dei, nempè
fidelium Eccleſiæ Catholicæ illius temporis liberorum per fidem, & opera legi-
timum Spiritualem, & carnalem Genitorem, qui noui Ordinis Sacerdotio fun-
gens, proprij cordis, & intimioris affectus, in vnigeniti Filij ſui parata mactatio-
ne excellentioris ſacrificij legitimæ Deitati offerendi genus, & ritum inſtituit;
nec non idololatrici Antiregni prophanos progreſſus pro virili prohibuit: Inſepa-
rabile ſiquidem fœdus ſempiternum cum Rege Deo iniens, fidelis Regni Eccleſia-
I. ſtici ſuos poſteros, & ſucceſſores infatigabiles, perpetuoſq; tamquam iureiuran-
do adſtrictos defenſores, propagatores, & propugnatores eſſe voluit; quamo-
brem illius in ſemine excellentioris benedictionis, & Eccleſiaſticæ Hierarchiæ
prouectionis fundamentum Deus Cœli ipſe potuit. Pater Iacobus Capuccinus
noſter inquirens de Miſſione Abrahæ Arcana Diuina, nempè: *Cur Abraham ex
Chaldæa miſſus ſit à Deo in terram Chanaan?* ſic ſibi ipſi ſatisfacit: *Quia cum de inſtituto
Magorum eſſet, ideſt ex ſocietate filiorum Dei, tantaq; ſapientiæ, ſanctitatis, & erga ve-* P. Bold. Cap. lib. 3. de Eccl. ante leg. c. 3.
*rum Dei cultum amoris, vt cum adhuc eſſet in Chaldæa, non ſolum Patrem ab Idololatria,
cum alijs multis ad veram Religionem ſua pietate, & doctrina reuocaſſet, ſed etiam ani-
mas multas Deo lucratus fuiſſet; mittit eum Deus in Chanaan, vt per eum cultus Idolorum,
iam in duas Chaldeæ & Meſopotamiæ Prouincias graſſans virus impediretur. Et prate-* Ratio Miſſ. Abrahę in Chanaan.
*rea, vt Summus Pontifex Melchiſedech ſicut in Hebere pro Eccleſiaſticis, & Prophetis, ita
in Abrahamo pro ſecularibus, & laicis eximium veræ Religionis haberet conſeruato-*
Ann. Mũdi 2032. *rem, & promotorem;* quibus addit: *Anno Abrahami 84. Mundi vero 2032. incæpit Domi-* Idem Bold. lib. 3. c. 4.
*nus tractare cum ſeruo ſuo fideliſſimo de totius Eccleſiæ ſuæ negotijs, deq; mirabilibus per
ſemen Abrahæ in terra Chanaan aliquando adimplendis.* Impleuit enim Religioſus hic
Patriarcha terras & Ægipti, & Chanaan Sacris domicilijs Deo dicatis, quia vbi- Abr. Relig. & domus, & famil. conſtit.
que Tabernacula erigebat in Geraris, in Bethel, in Mambre, & alibi Enoicæo-
rum, Cineorum, ideſt Religioſorum virorum familias ad colendum verum Deum
conſtituebat, & in nemoribus ſolitariorum tentoria erigebat. Ita vt fideliſſimè
ab hora ſexta ad vſq; nonam horam in Eccleſiaſtica Vinea operans, ſua Miſſione
Eccleſiæ neceſſitatibus ter maximum, & proficuum ſubſidium attulerit. Afferre
ego valerem quamplurima ex pluribus, quę referunt Sacræ, & Eccleſiaſticæ Pa-
trum paginæ de Abrahamo Magno maxima Elogia; verum quia breuitati ſtudeo,
ſufficiat ſtudioſo lectori Miſſionis illius delibaſſe præludia breuiora.

Tertia excreſcente Mũdi ætate, Abrahamidũ in familijs præcipuè perſeuerabat
VIII. Orthodoxa Fides, vera Religio, & Omnipotentis ſolius Dei legitima adoratio;
Vnde illius temporis Eccleſia conſeruationis, & propagationis ſacris adminicu- ISAAC Patriar. & Sacer
lis potiſſimum indigebat: Quamobrem defunctis Abraham Patriarcha, & Semo,
Ann. Mũdi 2250. ideſt Melchiſedeche Pontifice Maximo, Iſaac & ipſe Patriarcha Eccleſiæ guber-
naculum adminiſtrandum ſuſcepit ex Dei inſtituto, qui cum pacificus, & con-
templationi, atque Cœleſtium meditationi vir deditus eſſet, Eccleſiaſticos ritus,
& cęremonias colere, ampliare, atque frequentare ſtudebat, vt vel ſic Diuinorum
cultum conſeruaret, & augeret. Vnde de illius religioſa ſolicitudine Bolduc.
noſter ſcripſit: *Notandum, quod Iſaac Paternæ doctrinæ, ac filiorum Dei adhærens exer-* Bold lib. 3. de Eccl. ante leg. in. cap. 6.
citijs, orationi, & frequenti meditationi vacabat. Ad hoc enim ab Omnipotente Hie-
rarcha miſſus, fideliter ſacris incumbens hora ſexta laborauit; Quà pariter Iacob
filius eius in ſummum Antiſtitem poſt parentis Iſaac diſceſſum à Deo electus, legi-
Ann. Mũdi 23.0. timi ſui Dei ſacrum cultum non modo excoluit, atq; exercuit, ſed & Eccleſiaſti- IACOB Pőtif. Max.
cum Regnum promouit, & Eccleſiæ terminos propagauit, dum cum duodecim à
ſe genitis Patriarchis varias Terras, Ægiptumq; præcipuè percurrendo fidelium
numerum mirificè adauxit, & Deo fidelem familiam cumulauit. Quamobrem iu- Eccl. cumul.
re meritò de hoc illorum temporum Eccleſię Antiſtite noſter Capuccinus Bolduc
teſtatur: *Cum eſſet à Deo electus Sum. Pontif. & totius Eccleſiæ moderator, & quodãmodo*

(*inſtar*

Lib.2.c.11.de Ecc.ante leg (*inſtar Noe poſt diluuium*) *Rapha, ac reſtaurator Mundi, maximam eius de Eccleſia ſo-*
licitudinem arguit. Imo vero benedicendo filios, totam in eis benedixit Eccleſiam Iſraeli-
Eccl lapis,& fundimētum *ticam, cuius ipſe (ſicus Petrus Euangelicæ) lapis, & fundamentum erat, nam ideo ſe vo-*
cat lapidem Iſrael. In Iſraelitico igitur Eccleſiaſtico Regno prẹſidentes emiſſi, for-
titer Eccleſiam Dei & conſeruauit Iſaac, & ampliauit Iacob.
Psal. 104. Præcentitç horæ ſextæ vnius ſingularis Operarij Miſſionem recenſet Pſalmiſta IX.
infrapoſitis notis: *Miſit ante eos virum, in ſeruum venundatus eſt Ioſeph.* Eccleſia-
ſtici ſui Regni terminos vſque in Ægiptum extenſos firmare intendebat Cœleſtis
Thearca: Quò igitur Eccleſiaſticæ diſciplinæ ſemina abundantius ſereret apud bar-
baram Gentem, ſatorem validum, & laborioſum præmiſit, nempè Ioſephum
Iacobi ſummi Sacerdotis filium dilectiſſimùm, quem quidem extraordinaria Miſ-
ſione emiſit, nempè in ſeruum venditione: Veruntamen ipſe vti libera, & ingenua
IOSEPH Præco Iuſtitiæ. Patriarcharum ſoboles, ſui generis generoſitatem non oblitus, intra vincula fer- Ann. Mũdi 2332.
rea, compedes, & carceres, multò magis in Aula Regis inter Principes perpetuò
loquebatur ſapientiam, nempè veri Dei cognitionem aulicis, & ruſticis ſolicitè in-
In Psal. 104. gerebat: Ideo eximius Doctor Auguſtinus aiebat: *Vnde enim fieri poſſet, vt vir tan-*
tus, veri Dei cultor in Aegypto alendis tantum corporibus, & rebus tantum corporalibus
Curam gerit animarum in Aegypto. *gubernandis eſſet intentus, & quò eos meliores redderet, curam non gereret animarum?*
Subſcribit ſe Salianus ſuperaddendo: *Ioſepho id munus rectiſſimè tribui poteſt, qui*
totos 80. annos in Aegypto cum poteſtate verſatus, etiam Prophetico Spiritu illuſtratus
Salian. Tom. 2. Annal. An. Mundi 2470. num. 28. *eſt, & conſtitutus Dominus Regiæ domus, erudiuit Principes Aegyptios, & ſenes eius,*
Senatores puta, & Conſiliarios Regis prudentiam docuit, quod referri poteſt ad inuectam
in Aulam Pharaonis morum probitatem. Hactenus ille. Iſte igitur ſtrenuus Ope-
rator Ioſeph ſextæ horæ, nempè tertiæ Mundi ætati quaſi finem impoſuit.
Tres licet per Mundi ætates iam excurſas adoleuiſſet antiqua illa Dei Eccleſia;
ad nihil attamen adhuc perfectum pertingere quiuerat, nec robuſtioris, ac ve- X.
nuſtioris Iuuentutis adhuc faciem aſſumpſerat; quoniam nec Religionis certum
modum, nec adminiſtrationis determinatam rationem adhuc habebat populus,
hoc eſt nec ſacri cultus peculiare cęremoniale, nec legalis obſeruantiæ ſingulare
explicitum rationale à ſupremo Hierarcha acceperant tunc fideles, ſed Adami-
ticis, Noemiticis, & Melchiſedechianis ritibus promiſcuè ad libitum in ſacris,
atque ſacrificijs vtebantur Sacerdotes, & naturali iure, ſiuè ſucceſſionis, ſiuè tra-
Status Eccl. in tertia Mũdi ætate. ditionis dirigebantur & particulares homines in operando, & publici Iudices in
regendo, dirigendo, ac iudicando. Quamobrem priſca illa Theocratia grauiſſi-
ma laborabat neceſſitate duplici, imò triplici, quandoquidem tum abſq; deter-
minato Sacrorum ritu, tum abſq; Iudiciorum certo iure, iniuria detinebantur
captiui, pariter & opprimebantur fideles Infidelium Ægyptiorum Tyrannidis gra-
Mittuntur MOYSES, & AARON. uiſſimo nempè Barbarico iugo. Iugi igitur huic Eccleſiaſtici ſui Regni diſcrimini
triplici vt accurreret ſupremus ipſe Rex Deus, duplicem Miſſionē, vel potius ger- Ann. Mũdi 2545.
manorum duorum fratrum vnicum, & vnitum Apoſtolatum adhibere decreuit,
proprioque antiquo regnandi iure vti perſeuerauit, Moyſen, & Aaron de Tribu
Leui, viros Religioſos, pariter & inſignes, ac Operarios laborioſos hora nona,
Quarta videlicet Mundi ætate inchoante, ad excolendam vineam ſuam Regalem
opportunè emittendo, ſicuti Sacer Exodi Textus conteſtatur: *Clamor ergo filio-*
Exod.c.3. & cap.4. *rum Iſrael venit ad me, vidiq; afflictionem eorum, qua ab Aegyptijs opprimuntur. Sed*
veni, & mittam te ad Pharaonem, vt educas populum meum filios Iſrael de Aegypto: Va-
de, & congrega ſeniores Iſrael. Dixit autem Dominus ad Aaron: Vade in occurſum Moyſi
in deſertum, qui perrexit obuiam ei in Montem Dei, & oſculatus eſt eum. Nec fruſtra-
toria, aut vacua euaſit hæc Illuſtrium Operariorū Miſſio, imò valdè vtilis, & pro-
ficua, ſicuti ter maximè neceſſaria apparuit quartæ ætatis veteri illi Eccleſiæ, nem-
pe Synagogæ, cui Moyſes leuita Dux, & fidelis multitudinis director, atq; popu-
li Rector à Deo accepta in Monte Moralia, Iudicialia, & Cęremonialia Iura
conſcripſit, & Politica, & Ciuilia adminiſtrauit Iudicia: Aaron verò à Cęleſti Hie-
rarcha Sacerdos ſummus, & ſacer Antiſtes ordinatus, ſacros ritus in Tabernacu-
lo Dei exercuit, & legalia Sacramenta, ſeù Sacramentalia in Synagoga miniſtra- Ann. Mũdi 2544.
uit, Sacrificiaq; pro fidelis populi ſalute iugiter per ſe, & proprios filios ſui Sa-
MOYSES, & AARON. Regnum Eccl. promou. cerdotij cooperatores, & ſucceſſores obtulit. Poſtquam ipſe cum Germano ſuo
Moyſe pro liberando, atque de Ægyptiorum Tyrannica oppreſſione eruendo Ec-
cleſiaſtico Regno ad ſanguinem vſque, nempè ad capitis vſq; diſcrimina ſubeun-
da diù fortiter, & intrepidè coram Pharaone, & ſeruis eius decertaſſent, quare
iuremeritò de horum Religioſorum heroum Miſſioneediſſerens Eccleſiaſticus di-
xit: *Dilectus Deo, & hominibus Moyſes, cuius memoria in benedictione eſt, ſimilem illum*
fecit in gloria Sanctorum, & elegit eum ex omni carne. Audiuit enim eum & vocem ipſius,
& induxit illum in nubem, & dedit illi coram præcepta, & legem vitæ, & diſciplinæ, do-
cere Iacob teſtamentum ſuum, & iudicia ſua Iſrael. Excelſum fecit Aaron Fratrem eius,
Eccl. 45. *& ſimilem ſibi de Tribu Leui, ſtatuit ei teſtamentum æternū, & dedit illi Sacerdotiū gentis.*

Quibus

Quibus Eccleſiaſticis accentibus concinunt Pſalmidici concentus germanorum
Fratrum Leuitici Ordinis gloriam conclamantes : *Miſit Moyſen ſeruum ſuum, Aa-*
ron,quem elegit ipſum,poſuit in eis verba ſignorum ſuarum , & prodigiorum in terra Cham, Pſ.144.
& eduxit populum ſuum in exultatione , & electos ſuos in lætitia ; Vt cuſtodiant iuſtifica-
tiones eius, & legem eius requirant . En neceſſitatum Eccleſiæ germanum ſubleua-
mentum, germanorum ſcilicèt Excellentiſſimorum Operariorum Apoſtolatum
hora nona pro Eccleſiaſtico Regno deſtinatum!

Eccleſiaſtici proprij Imperij dilatationi incumbens Cœleſtis Hierarcha , non
XI. modo inter Iſraelitas , ſed & intra Idumæos Eſaù poſteros Fidem, & Eccleſiam ſuã
fundare , & conſeruare voluit , quod vt aſſequeretur ; ab Iſaac decumbente vete-
rano,& præcipuo Eccleſiæ Pontifice , poſt Iacobi conſecrationem , in Vniuerſa-
lemq; Pontificatum deſignationem, ipſius in primogeniti benedictione peracta ,
ſecunda itidem in benedictione , Eſaù quoq; Primatis iure expoliatum , Coope-
ratorem nihilhòminùs , & peculiarem ſolius ſuæ Gentis Antiſtitem conſtituit, ex
quo oriundus, & progenitus Iob, legitima Sacerdotali ſucceſſione Idumeæ Gen-
tis Sacerdotium ,hæreditauit , & exercuit , & Eccleſiaſticæ Dominationis termi- IOB Sacerd. & Pontif. in Idumæa.
nos & conſeruauit , & auxit,iuxta Patris noſtri Bolduc Capuccini acutiſſimam
Ann Mũdi 2310. obſeruationem in benedicentis Iſaac verba ſic deſcriptam : *Nec ſilentio prætere-*
reundum eſt ; quod Iſaac ſic in fine filium Eſaù alloquitur : Tempuſq; veniet , cum excu-
tias , & ſoluas iugum eius de ceruicibus tuis , ideſt non amplius ſeruias ei , ſed tu quoq; Bold.lib.3.c.8.de Eccl. ante legem.
Præſul , ac Pontifex efficiaris . Quod certè adimpletum eſt in poſteris Eſaù , poſtquam
ipſe totius Idumeæ Dominus effectus eſt, & tota illa Regio in ampliſſimum Regnum erecta,
ſuos Pontifices habuit , antequam Iſraelitæ ſuum haberent Pontificem Aaron : illo namque
tempore , quo in Aegyptiaca ſeruitute degebant : Tunc enim in Idumæa verus Dei cultus
vigebat admodum , & illius Regni incolæ ſummum habebant Pontificem , quorum vnus
fuit Iob Sanctiſſimus , qui ſe ipſum vocat Iuſtum perfectũ, quod nomen ſupremam in Eccle-
ſia poteſtatem impartare diximus . Hæc ille , cui annuens accuratiſſimus Salianus Sal.An.Tom.2.n.257 & n.269.
addit : *De genere Abraham oriundus Patriarcha , imò & Propheta Iob Trinepos Eſaù ,*
Sacerdos Idumæus , regijſque virtutibus præditus . Ideò in Sacra Scriptura præficitur (vt
egregius , & illuſtrior) omnibus ipſius ſocijs , & amicis , vt Diuinarum rerum ſcientia
clariſſimus , vt qui Dei potentiam , ſapientiam , & iuſtitiam , ac bonitatem magnificè , IOB Apoſt. & Magiſter gentium.
verèq; prædicauit , & prophetauit de reſurrectione , & Chriſto venturo . Iob noſter quaſi
quidam Gentium Apoſtolus , ac Magiſter Diuinitùs excitatus , vt duas quaſdam res ma-
ximas verbo , exemploq; prædicaret : Diuina ſcilicèt fidei myſteria , & morum , virtu-
tumq; omnium ſanctiſſimam diſciplinam . Nam Chriſti Domini incarnationem , & aduen-
tum 1649. annis ante illius ortum apertè prænunciauit . O quàm prouidum ius regnan-
di Apoſtolicum adhibuit diuerſis & ſæculis,& regionibus Deus ipſe Rex,vt Eccle-
Aon.Mũdi 2550. ſiaſtici Regni aut incrementa promoueret , aut ſaltem impediret decrementa , & IETRO
detrimenta . Hora ergo nona, quarta videlicèt Mundi ætate , Iobum Sacerdotem,
& Regem operari fecit pro Vinea ſua in Idumæa ſita : quando ſcilicet in Madia- P.Lezã. An. Tom.1.App. c.1. Thom. Vvl.t.1.Doctor. fid.l 3. a.1.c.5.
nitarum Terra , per Iethronis Moyſi Soceri ab eo ad cultiorem Fidem conuerſi,
atque à Deo miſſi doctrinam gratiæ, tamquàm veri Dei ſectatoris , & cultoris , il-
luſtratos Madianitas , & per eum inter ipſos propagatam veram fidem , aſſerit Pa-
ter Lezana ex Thoma Vualdenſi.

Miſsio PROPHETARVM in Quarta Mundi Aetate.

XII. Regnandi ius in acquiſito Iam , atque ſtatuto Regno quatuor Politicæ
ſpecies adhiberi iubet, ſiue ad quatuor fines Politicas Regis vires confer-
ri docet : Nempè primò ad Regni terminos extendendos : Secundò , ad
Regni competitores exterminandos : Tertio, ad obedientes ſubditos conſeruan-
dos : Quartò ad Regni magnificentiam augendam , ſeù ſaltem inſtaurandam.
Quatuor igitur iſta ſapientiſſimus Vniuerſalis Eccleſiæ Rex ſuo in Eccleſiaſtico Prophet.Maiorum,& Minor.ſſ.
Ann.Mũdi 2960. per quatuor Mundi ætates , iam olim in Orbe ſtatuto Regno præſtare volens; non
alio regnandi Iure, vti voluit, quam Apoſtolica idoneorum Miniſtrorum ſucceſſi-
ua Miſſione . Hac ergo Quarta ætate Orbis , ſiue myſtica nona ſæculorum hora ,
egreſſus Paterfamilias ad vineam ſuam excolendam , nempè tùm vt ſpirituale
ſuum Regnum propagarèt , tùm vt Regni ſui ſacri æmulos affectatores eijceret ,
tùm vt ſibi ſubditos iam populos obedientes efficeret , tùm tandem , quò Regiæ
ſuæ vineæ magnificentiam curaret; Celebrium, & Sanctorum Prophetarum Miſ-
ſiones plurium per ſæculorum ſeriem multiplicauit ad varios Reges , & diuerſa
Regna ſæcularia ipſos iugiter opportunè , & ordinatè emittendo , ſicuti miſſo-
rum Vatum Cathalogum contexendo , ſeù referendo epitomaticè, demonſtrabi-
mus per quatuor propoſita capita percurrendo .
XIII. Quo ſpirituale ſuum Regnum , ideſt illius temporis Eccleſiam propagaret , ad

[Ex Saliano Tom. 4. Ann.] extraneis gentibus idololatris, videlicẽt Regibus, & Populis prædicandum

M I S I T

Ionam Prophetam ad Niniuitas, ſub Sardanapalo illorum Rege. [Ann. Mũdi 3216.]

Amos Prophetam ad Damaſcenos, Philiſtæos, Tyrios, Idumæos, Ammonitas, & Iudææ Regionis populos Moabitas finitimos. [Ann. Mũdi 3248.]

Iſaiam ad Aſſyrios ſub Aſſur eorum Rege, ad Ægyptios, & Æthiopes. [3322.]

Nahum iterum ad Niniuitas ſub Salmanaſſar, Phalazar, ſeù Sennacherib illorum Regibus. [Ann. Mũdi 3315.]

Danielem ad Babylonios ſub Nabuchdonoſor, & Balthaſar, ad Perſas ſub Dario, & Cyro illarum gentium Regibus. [3477.]

Quò rurſus Sacri ſui Regni ſpirituales competitores, nempè Dæmones per eiectam Idololatriam ab Hebræorũ Synagoga eliminaret, ad Iudæos, & Reges, & plebem, ſiue populum miſit [XVI.]

Samuelem Prophetam, & Sacerdotem ſub Heli Pontifice, & Saul Rege. [2960.]

Ahiam Prophetam ſub Salomone Rege. [3057.]

Iaddonem Prophetam ad Iſraelitas ſub Ieroboamo Rege. [3061.]

Semeiam Prophetam ad Roboamum filium Salomonis Regem Iuda, pariter & ad Optimates, & populos. [Ann Mũdi 3064.]

Iehu Prophetam ad Baſa Regem Iſrael, & Iſraelitas. [3 84.]

Eliã Maximũ Prophetarũ ad Regnũ Iſrael, illiuſq; Reges Achab, & Ochoziam. [ab 3123 ad 3138.]

Ioiadam Pontificem ad Regnum Iuda ſub Athalia Reginæ. [3157.]

Pedaiam, & Zachariam filios Ioiadæ Sacerdotes ad idem Regnum, & Ioas Regem in Heruſalem. [Ann. Mũdi 3186.]

[Ex Saliano Tom. 4. Ann.] Amos Iſaiæ Patrem, & Prophetam ad Amaſiam Regem Iuda Idololatram [3209.]

Amos alterum, nempè Prophetam ex Minoribus duodecim ad decem Tribus Iſrael in Bethel vitulos adorantes. [Ann. Mũdi 3249.]

Micheam Prophetam Moraſtithen ad Samaritanos, nempè Iſraelitas, non in Bethel, & Dan dumtaxat, ſed & in Samaria Idola colentes, in diebus Ioathan, Achaz, & Ezechiæ Regum Iuda. [Ann. Mũdi 3290.]

Iſaiam Magnum Prophetam ad populum Iuda ſub Achab Rege idolatrantem. [3321.]

Hieremiam Prophetam præcipuum ad eundem populum ſub Regibus Ioſia, Ioachim, & Sedechia. [ab 3407 ad 3448.]

Ezechielem eximium Vatem, & Sacerdotem ad populum captiuum apud Babylonios Idola venerantem. [Ann. Mũdi 3441.]

Vriam filium Semei de Cariathiarim Prophetam ad Ciuitatem, & Ioachim Regis impietatem. [Ann. Mũdi 3416.]

Sophoniam Prophetam in diebus Ioſiæ filij Amon Regis Inda. [3395.]

Danielem Magnum Prophetam ad reliquias populi in Babylone. [3519.]

Quò ſubiectos ſuæ Eccleſiaſticæ dominationi fideles populos conſeruaret, quotidiana, & grauiora delicta, ſeù crimina ad corrigenda ſimul & de medio auferenda emiſit ſpecialiter [XV.]

Nathan Prophetam ad Regem Dauid homicidam, & adulterum. [2999.]

Gad itidem Prophetam ad eundem primò inter Moabitas commorantem, ſecundo in ſuperbia elatum. [2974. ad 3017.]

Eliam Zelotem vatem ad Iſraelitas ſub Achab, & Iezabele, item ad Syrios, & Sidonios. [3123. ad 3119.]

Micheam alterum Prophetam ad Achab, & Iſraelitas bellum aduerſus Syrios præparantes, & exercentes. [Ann. Mũd 3135.]

Iehù ſecundum Prophetam ad Ioſaphat in bello Achabo impio fœderatum. [3138.]

Eliſæum inſignem Prophetam ad Samariam, & Iſrael ſub diuerſis Regibus. [3139.]

Ioram Regem Samariæ, ſimul & Iehù, necnon ad Bennadad Regem Syriæ.

Amos Iſaiæ Parentẽ ad Amaſiam Regem Iuda fœdus cum Infidelibus coeuntẽ. [3208.]

[Ex Saliano Tom. 4. Ann.] Oſeam Prophetam filium Beeri, & Ioelem itidem Prophetam pariter & Pontificem ad populum Iuda in diebus Oziæ, Ioathan, Achaz, & Ezechiæ Regum Iuda, ſimul & Ieroboam filij Ioas Regis Iſrael. [Ann. Mũdi 3227.]

Obed, ſiue Obedias Vatem ad Phacee Regem Iſrael, & ad Razim Regem Syriæ, victoria de Iudæis inſolentes. [Ann. Mũdi 3294.]

Iſaiam Prophetici chori Choriphæum ad Iudam in diebus Oziæ, Ioathan, Achaz, & Ezechiæ Regum. [ab 3295 ad 3341.]

Abachuc ad Iudam, & Hieruſalem tempore Manaſſis peſſimi Regis. [3327.]

Hieremiam Vatem, & Sacerdotem ſub Regimine Ioſiæ, Ioachim, & Sedechiæ ad Hieruſalem, & Iudæos. [Ann. Mũdi 3047.]

Ezechielem, & ipſum Sacerdotem ad tranſmigrationem in Chaldæa degentem, & Babyloniorum mores imitantem. [ab 3440 a 3461.]

Quò tandem ſui Eccleſiaſtici Imperij magnificentiam, atq; ſplendorem temporalem cuſtodiret, Templi Hieroſolimitani ingens Ædificium, & conſtruendum [XVI.]

manda-

mandauerat, & deſtructum inſtaurandum vt premoneret, & vrgeret fidelem populum, Miſit.

Ann. Mūdi 1990. Nathan Prophetam ad Regem Dauid pro ædificandi Templi præparatione.

Ann. Mūdi 3533. Aggæum Prophetam ad Zorobabel Ducem pro inſtaurando.

Zachariam Prophetam ad Ieſum filium Ioſedech Pontificem pro eodem.

Ann. Mūdi 3568. Malachiam Prophetam ad eoſdem, ſiue eorumdem tempore, nempè regreſſionis de Babylonica captiuitate pro reſtitutione offerendorum Sacrificiorum, & Sacrorum cultus inſtauratione. Salianus de nouiſſimis hic prærecenſitis Prophetis, ſic concludit: *Breue Chronicum Hebræorum tradit anno quinquageſimo ſecundo Regni, ſiuè Imperij Perſarum, & Medorum, mortuos eſſe Aggæum, Zacchariam, & Malachiam, eoq; tempore Prophetiam in Iſrael ceſſaſſe, quod etiam habet Abraham Dauidis filius, ſcriptor Cabalæ apud Genebrardum.* Hæc igitur de Prophetarum Miſsionibus, quarta ætate, & nona hora à Deo pro ſuo Eccleſiaſtico Regno per tempora opportunè deſtinatis, breuiter ſcripta ſufficiant. Pat. Salian. Annal. Tom. 5. num. 1. An. Mundi 3568.

XVII. Pueritia dimiſſa, infantiaq; prætermiſſa, iam adoleuerat, verùm iuueneſcens pubertatis annos affatim nequaquam exceſſerat, per quatuor tametſi excurſa Mundi ætates priſcorum illa olim Patrum Eccleſia, quæ cum ad nullam, vel ſaltem gratiæ perfectionem cultores ſuos adducere valeret, ſeruitutis potius, quàm libertatis, ſeruorum ſcilicèt magis, quàm Filiorum Dei Regnum exiſtebat. De graui ſiquidem, atq; intolerabili iugo obſeruantiarum legalium, ad inferorum Limbica Clauſtra, nempè Abrahæ ſinum ad ſummum ſuos obſequioſos filios adducebat Synagoga. Quamobrem fælicius Regnum, nouam videlicèt Eccleſiam, quæ de gratiæ ſtatu ad gloriæ beatam ſtationem filios Regni perduceret, inducere intendens Sacer ipſe Thearca, Illuſtriorem Theocratiam, atq; Excellentiorem Hierarchiam pro nouę Eccleſiæ firmiori ſpirituali regimine ſtatuere quidem decreuit: Verùm ad hoc antiquo quoque regnandi iure, nempè Apoſtolico vti deliberauit, electiſsimorum Miniſtrorum Eccleſiaſticam Miſsionem continuando. Sinagogi Regnum ſeruitutis.

Quamobrem hora myſtici diei vndecima ipſius nempe quintæ Mundi ætatis ſub initijs, vel ipſius in recentioris Regni primordijs Zachariæ Sacerdotis, & Iudæi viri iuſti Ioannem Baptiſtam Sanctiſsimum filium, Patriarcham, & pluſquam Prophetam, Apoſtolum, & Martyrem mox inſtituendę Euangelicæ Eccleſiæ ſuum

Ann. Mūdi 4081. electum, ordinatum, ſanctificatumq; Præcurſorem Primicerium Præconem Sacrum emiſit. Quia enim priſci illi Iudæi populi, quinimmò Scribæ, & Phariſæi, Sacerdotes, & Principes Synagogæ antiquam vineam excolentes, Moſaicarum obſeruationum plus æquò ſtudioſos, & tenaces nimis, atq; zelotes ſe ſe oſtentabant obſeruantes; Ideo ne in hac Regni, ideſt Synagogæ in Euangelicam Eccleſiam tranſlatione, pro Aaronico Sacerdotio, & Pontificatū acriter nimis, atq; iniuſtè, ſeù indiſcretè decertantes, promiſsi Meſsiæ mox inſtituendæ Dominationi diutius reſiſterent, obſtinatiuſq; aduerſus prædeſtinatos, & ordinatos fundationis Miniſtros contenderent; propterea præmiſsi Ioannis Præcurſoris prædicationibus, adhortationibus, exemplo, auctoritate, & ſalutari ſcientia ad nouæ legis receptionem, ſimul & Baptiſmatis melioris, nempè Chriſti ſuſceptionem illos prædiſponere tentauit benigna Supremi Hierarchæ ſapientia, & potentia. Venit ergo Ioannes Baptiſta prædicans quidem Baptiſmum Pœnitentiæ, ſed Penitentibus annuntians appropinquans Regnum Cœlorum, poſt ſtatutum in Terris Regnum Dei, quod eſt Eccleſia. Hoeq; pacto filiorum Abrahæ plurimos ad Eccleſiæ gremium adduxit, ideſt Chriſti Regnum, in quo & iugum ſuaue, & onus leue, ideſt amoris, & dilectionis legem ſubirent, iura meliora inuenirent, efficaciora Sacramenta participarent, legalia faciliora profiterentur, dulciora Sacramentalia deguſtarent, excellentiora ſacrificia offerrent, excellentioremq; Dei cultum exercerent. Vnde iuremeritò de primario hoc Euangelicæ iuſtitiæ præcone, legitimiq; Meſſiæ, & venturi Regis Paranympho Præcurſore ipſius parens, & genitor Zacharias prophetando exclamauit: *Et tu puer Propheta Altiſſimi vocaberis, præibis enim ante faciem Domini parare vias eius. Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi eius in remiſſionem peccatorum eorum. Illuminare his qui in tenebris, & in vmbra mortis ſedent.* Huius Euangelici Regni Primicerij Legati, & Curſoris excellentiorem Miſſionem referens alter Ioannes Cancellarius, nempè Euangeliſta, teſtatur: *Fuit homo miſſus à Deo cui nomen erat Ioannes. Hic venit in teſtimonium, vt teſtimonium perhiberet de lumine, vt omnes crederent per illum.* Quò ergo intelligeremus Ioannem ad Regnum Eccleſiæ inſtaurandum mitti, in illius natiuitate, & Miſſione Regium totum reſonat. Lucas enim ortum illius enarraturus exorditur ſuum Euangelium: *Fuit in diebus Herodis Regis Iudææ Sacerdos quidam nomine Zacharias.* Et rurſus Miſſionem indicaturus: *Anno autem quintodecimo Imperij Tiberij Cæſaris procurante Pontio Pilato Iudæam; Tetrarcha autem Galilææ Herode, Philippo autem Fratre eius Tetrarcha Itureæ, & Trachonitidis Regionis, & Lyſania Abilinæ Tetrarcha, ſub principibus Sacerdotū Anna, & Caypha; Factū eſt Verbū Domini ſuper Ioannē Zachariæ filiū, & venit prædicans*

Miſſio D. Ioannis Baptiſtæ.

Luc. 1.

Ioannes Euāgeliſta cap. 1.

Luc. 1. & 3.

Miſſio Paſsiua IESV CHRISTI legitimi Meſsiæ. XVIII

*HOmo erat Paterfamilias, qui plantauit vineam, & ſepem circumdedit ei, & fo-
dit in ea torcular, & ædificauit turrim, & locauit eam agricolis, & peregrè*
Matth. 21. *profectus eſt. Cum autem tempus fructuum appropinquaſſet, miſit ſeruos ſuos ad
agricolas, vt acciperent fructus eius, & agricolæ apprehenſis ſeruis, alium ceciderunt,
alium occiderunt, alium verò lapidauerunt. Iterum autem miſit alios ſeruos plures prio-
ribus, & fecerunt illis ſimiliter. Nouiſſimè autem miſit ad eos filium ſuum dicens: Vere-
buntur fortè filium meum. Agricolæ autem videntes filium dixerunt intra ſe: hic eſt hæ-
res, venite occidamus eum, & habebimus hæreditatem eius. Ideo dico vobis, quia auferc-
tur à vobis Regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus eius.* Cum Diuini ipſius Pro-
toregis Filius Chriſtus Deus, & Homo, ſuperiori in Matthæi capite, nempè vigeſi-
mo proprij Eccleſiaſtici Regni fundationem, atq; ad aduentum Meſſiæ vſq; pro-
greſſum ſub Regiæ Vineæ plantationis ſimilitudine expoſuiſſet, nunc eiuſdem Ec-
cleſiæ ſub Meſſiæ, nempè Incarnati verbi adminiſtratione iuſtam tranſlationem,
ſimul & innouationem indicare intendens, à propoſita vineæ parabola nequaquã
Miſſio Paſſ. Ieſu Chriſti Filij Dei. recedit, quam cum Infra in ſermocinationis concluſione Regnum appellarit,
apertè ſatis, atq; dilucidè, ſe de propria Eccleſia verba hactenus feciſſe conteſta-
tur. Et quidem valdè congruè; quondam quidem ſicut in illa Vineæ plantatione,
ideſt Regni Eccleſiaſtici inſtitutione, non alio regnandi iure vſus fuerat Paterfa-
milias Deus Omnipotens, quàm diuerſarum horarum, ideſt trium Mundi ætatum,
antiquorum Patrum Apoſtolica Miſſione; ità hic In eiuſdem vineæ, ideſt Eccle-
ſiaſtici Regni tranſlatione, diuerſarum antiqui Orbis durationum, & temporum
differentiarum, Seruorum Dei Miſſiones myſticas ad ſpirituales fructus percipiẽ-
dos miſſorum enumerat: propriam tandem pro completa regnandi ratione à Pa-
tre Cœleſti ſuperaddit, & commemorat temporalem emiſſionem, de quà ad
Hebræorum 1. cap. Hebræos ſcribens ſic exorditur Apoſtolus: *Multifariam, multiſq; modis olim Deus
loquens Patribus in Prophetis, nouiſſimè diebus iſtis locutus eſt nobis in Filio, quem con-
ſtituit hæredem vniuerſorum, per quem fecit & ſæcula.* Cur autem circa finem ſæ- Ann. Mũdi 4081.
culorum, nempè horæ vndecimæ, & quintam Mundi ætatem poſt Pontifices, Pa-
triarchas, & Prioris teſtamenti Prophetas ad Regnum ſuum in Mundo miſerit
Deus Pater Deũ Filiũ ſuũ, nullam poſſumus aliam aſſignare rationem, quàm ipſam
rationem regnandi, nempè periclitantis ſui Eccleſiaſtici Regni zelum, & Theo-
craticam adminiſtrationem: ſiquidem cum à ſe exædificatam, pariter & non vul-
gati ſtudio plantatam pulcherrimam, & vberrimam Eccleſiæ ſuæ vineam à funda-
tionis exordio Agricolis Hierarchicis, nempè Præſulibus, Sacerdotibus, legis
Doctoribus, Leuitici tandem Ordinis adminiſtris locauerit, & commiſerit; ex
his quidam per priora tempora quadam Colonica ſibi congrua portione conten-
ti, prouentuum debitam Dominicalem partem ſuis temporibus Domino Deo le-
gitimo Eccleſiæ Theatchæ fideliter reddebant. Verùm enimuerò ſuccedentibus
ſibi inuicem diuerſis Mundi durationibus, & ætatibus, per ætates, & ſæcula adinui-
cem ſuccedentes in Sacerdotio Leuiticæ Tribus diuerſæ familiæ ingrati quidam
famuli Sacerdotes, videlicèt Leuitæ Patrisfamilias, nempè ſupremi Eccleſiaſticæ
Vineæ Domini Dominium non vtile ſolum, ſed & directum vſurpare tentauerunt,
Miſſio Paſſ. Ieſu Chriſti Filij Dei. vti conteſtantur Sacræ paginæ in Regum Iſraelitarum conſcriptis Canonicis me-
morijs ab Heli Pontifice, & filijs eius Sacerdotibus querelam exordiendo, quam
per ſubſequentia tempora, & ſucceſſores Miniſtros vſurpatores, non continuan-
do dumtaxat, ſed & augendo Eccleſiaſtici Regni publicam adminiſtrationem, nõ
iam Theocraticam, ſiue Hierarchicam, ſed Ariſtocraticam, imò Oligarchicam, &
Tyrannicam demonſtrant Sacrarum ſcripturarum & antiqua, & recentiora agio-
grapha monumenta, Euangelicaq; præcipuè, in quibus vniformi ſenſu, & ſenatis
verbis quatuor ſimul Euangeliſtæ, & Euangelici Chroniſtę conteſtantur Scribas,
& Phariſæos Sacerdotes, & Leuitas Pontifices, & Principes Synagogæ eò demen-
tiæ, & inſolentiæ, imò rebellionis, & Sacræ Vineæ, ideſt illius temporis Eccleſiæ
vſurpationis proceſſiſſe; vt non temporales ſolummodo Dominicales Sacrificio-
rum, Victimarum, & Holocauſtorum prouentus impiè, & Sacrilegè cum popu-
lorum ſcandalo ſurriperent, atq; vſurparent; Verùm quod grauius erat, ſpiritualẽ
quoq; fidelium animarum profectum impediebant: Nam Regnum Cœlorum
nec ipſi ingrediebantur, nec alios intrare ſinebant: falſis eruditionibus, & ſcanda-
loſis operationibus & ianuam claudentes, & à Dei cultu populos ſibi commiſſos
retrahentes: Nec enim ipſi legem obſeruabant, nec reliquos Legalia iura ſerua-
re patiebantur; peruerſis namq; atq; erroneis ſcripturarum, & legis expoſitioni-
bus, necnon Phariſaicis phanaticis, ſimul & impijs, atq; iniquis traditionibus Dei
pręcepta deprauabant, præceptorum obſeruantiam perturbabant, ſicq; Dei legiti-

mum

mum cultum impediebant, & ſubuertebant, Deum legiſlatorem inhonorabant, Supremiq; Domini, atq; dominij iura vſurpare modis omnibus anhelabant, Synagogę, antiquæ videlicèt Eccleſię abſolutos, & independentes, primarioſq; poſſeſſores, & Principes ſe ipſos iactantes, & publicè appellantes. Vſurpatam igitur huius ſui ſpiritualis Regni Dominium, & poſſeſſionem vt recuperaret Diuinus Paterfamilias, poſt fideles ſuos emiſſo Prophetas pro Domino interpellantes, nouiſſimè in temporum plenitudine miſit Filium ſuum Dilectum Ieſum Chriſtum, legitimum Regni heredem, & Eccleſiæ Regem, ac Pontificem Maximum, vt ſuam Vineam Eccleſiam de vſurpantium iniqua tyrannide liberaret, & ad meliora perduceret, melioriq; populo, nempè Gentili, fidelioribuſq; Operarijs Apoſtolicis eam traderet, & committeret. *Ideò dico vobis: auferetur à vobis Regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus eius.* Vnde Paulus Apoſtolus ad Galatiæ populos ſcribebat: *At vbi venit plenitudo temporis, miſit Deus filium ſuum factum ex Muliere, factum ſub lege, vt eos, qui ſub lege erant redimeret, vt adoptionem filiorum reciperemus.* Quaſi diceret conſueto regnandi ritu, nempè Eccleſiaſtica legitimorum miniſtrorum Miſſione vti perſeuerans Summus Pater, & Supremus Rex Deus, dolens propriæ Eccleſiaſticæ dominationis deprauationem, atq; à Principibus Synagogę tentatam vſurpationem, non amplius ſeruos, Angelos videlicèt, & homines celeberrimos emiſit; imo Filium ſuum vnigenitum incarnari decreuit, & perſonaliter ad recuperationem Regalis Vineę accedere mandauit. vt erutos Fideles de poteſtate

Miſſio Paſſiua Ieſu Chriſti.

Matth. 21.

Paul. ad Galat. cap. 4.

Ann. Mūdi 4081. tenebrarum, atq. de deceptorum Phariſeorum, & delirantium, imo decipientium legis Doctorum tyrannide eductos in libertatem, & gratioſum, ac ſecurum ſalutis filiorum ſtatum reſtitueret ille miſſus Ieſus Chriſtus Mundi Saluator, & Redēptor, Iudaico populo promiſſus Meſſias, Doctor, & Pontifex, ac Sacerdos, factus à Deo Congregationis nouæ Fidelium verus, legitimus, atq; præcipuus, & principalis Apoſtolus. vti loquitur D. Paulus ad Hebręos ſcribens his notis: *Vnde Fratres Sancti, vocationis Cœleſtis participes conſiderate Apoſtolum, & Pontificem confeſſionis noſtræ Ieſum Chriſtum, qui fidelis eſt ei, qui fecit illum, ſicut & Moyſes in omni domo eius. Amplioris enim gloriæ iſte præ Moyſe dignus eſt habitus, quantò ampliorem honorem habet domus, qui fabricauit illam. Et Moyſes quidem fidelis erat in tota domo eius, tamquam famulus in teſtimonium eorum, quæ dicenda erant: Chriſtus verò tamquam filius in domo ſua, quæ domus ſumus Nos.*

Miſſio Paſſiua Ieſu Chriſti Filij Dei.

Paul. ad Hebr. cap. 3.

CALCVLVS SECVNDVS

Eccleſiaſtici Spiritualis ſui Regni inſtaurandi, reſtituendi, & conſeruandi neceſſitatibus vt accurreret Ieſus Chriſtus Filius Dei, ter Maximus Hierarcha Apoſtolicam Regnandi rationem, Miſſiones nempe electorum Operariorum ſolicite adhibere perſeuerauit Per quintam ætatem Mundi.

I. APoſtolici Ordinis alter precipuus Primicerius, nempè Paulus ad Epheſios ſcribens dicebat: *Quoniam vir caput eſt mulieris, ſicut Chriſtus caput eſt Eccleſiæ.* Quod explicans. ſimul & amplificans ad Corinthios addit: *Volo autem vos ſcire, quod omnis viri caput Chriſtus eſt, caput autem mulieris vir, caput verò Chriſti Deus.* Deo igitur tamquam Chriſti, & Vniuerſalis Eccleſiæ capiti primario, atq; pręcipuo, primum huius Proœmialis Ratiocinij Eccleſiaſticæ actiuæ Miſſionis Calculum adſcripſimus; alterum hunc, nempè ſecundum ipſi Ieſu Chriſto, veluti Eccleſiæ capiti inſcribimus, ex Sacris Scripturis, ſimul & Eccleſiaſticis hiſtorijs ſic ratiocinando. Priſca illa in naturæ, & legis Eccleſia, nulli dubium, quin per quatuor priores Mundi ætates, plures Pontifices, ac Eccleſiaſtici Pręſules iuxta antiquum Adamiticum, Melchiſedechianum, & Aaronicum Ordinem pręfuerint; nempè ab Adā primo ad Annā, & Cayphā nouiſſimos enumerādo ſeptuaginta circiter quinq; quos omnes, & ſingulos propriæ ſingulorū Pōtificię adminiſtrationis annis, & diebus Eccleſiaſtico in Dei Regno, nēpè in Eccleſia gubernāda Apoſtolica regnādi ratione vſos fuiſſe, ex Diuinæ ſcripturæ antiquis Oraculis coniectari, & cōprobari licèt, ſicut & nos infra cōputamus. Tamquam ergo à cōputato, & cōprobato Apoſtolico Miſſionis in veteri Eccleſia, a priſcis illis Sūmis Sacerdotibus vſu ad eiuſdem Eccleſiaſtici Apoſtolatus per abuſum deprauati Inſtauratorem, & recētioris, nobilioriſq; Miſſionis, ſeù regnandi rationis in Euāgelica Eccleſia inſtitutorem Ieſum Chriſtum Magnum Sacerdotem conſiderandum accedamus.

Epheſ. 5.

Corinth. 1. cap. 11.

Haud incongruum, aut ſuperuacaneum futurum cenſeo iterum hic perſcrutari, & contemplari ſuperioris Calculi in fine tranſcripta D. Pauli verba. Ad Hebræos exarata: *Vnde Fratres Sancti vocationis Cœleſtis participes conſiderate Apoſtolum, & Pontificem confeſſionis noſtræ Ieſum Chriſtum, qui fidelis eſt ei, qui fecit illum.* Rectus ordo, & ordinata progreſſio, vt primò Apoſtolum, ſecundò Chriſtum conſideremus, & agnoſcamus Pontificem. Primùm enim à Deo Patre miſſus ad inſtaurandum periclitans Regnum Apoſtoli officio functus eſt, ſicuti conteſtantur Euangeliſtæ, ſignanter Matthæus aſſerens: *Exinde cæpit Ieſus prædicare, & dicere: Pœnitentiam agite, appropinquauit enim Regnum Cœlorum. Poſtquam autem (ait Baronius) traditus eſt Ioannes venit Ieſus in Galilæam prædicans Euangelium Regni Dei; Quia enim defecerat Pœnitentiæ Præco, detruſus in carcerem Ioannes, ne veritas, quæ tunc annunciata erat, diſpendium pateretur, opportunè Ieſus illuc ſe ſe contulit.* Apoſtolatus igitur Miniſterium primò exercuit prædicando Regnum Cœlorum: Mox verò Pontificatus gradum adminiſtrare inchoauit, Apoſtolicos Miniſtros eligendo, vocando, ordinando, & ad Regnum Eccleſiaſticum inſtaurandum mittendo, ac multiplicando, demonſtrans, ſimul, & iugiter Euangelicam à ſe nouam inſtituendam Eccleſiam Apoſtolica regnandi ratione fundandam, confirmandam, & perficiendam fore. Quamobrem quinta Mundi ætate, nempè anno ab Orbe condito 4084 à ſua Natiuitate 32 ipſius in naſcentis nouæ Eccleſiæ primordiis, primoribuſq; in ſuæ Sacerdotalis, Regalis pariter, & Pontificalis adminiſtrationis diebus, Eccleſiaſtici ſui inſtaurandi Regalis Dominij poſſeſſionem accipere, & recuperare voluit, poſſeſſorium opus perficiendo, nempè ad Fideles ſub vno capite, & Euangelica Fide congregandos Apoſtolicos Operarios, & Miniſtros propria, & abſoluta auctoritate emittendo, non ſemel tantum, ſed iterum, & tertiò, vti Euangelica teſtatur hiſtoria. Quoniam igitur fortis, nempè Diabolus per Idololatriam, cæteraq; cuiuſlibet generis deteſtabiliora crimina vſurpata Orbis Tyrannide, armatus dolis, fraudibus, & violentia cuſtodiebat atrium ſuum, etiam in Eccleſiaſtico Regno; ideo ad hunc ſui Regni vſurpatorem eijciendum adhibuit legitimus ipſe Rex cõductum regnandi Ius, nempè Eccleſiaſticam inſignium Agoniſtarum [illegible]iſſionem, vti legimus apud D. Matthæum: *Et conuocatis duodecim diſcipulis ſuis dedit illis poteſtatem ſpirituum immundorum, vt eijcerent eos. Duodecim autem Apoſtolorum nomina ſunt hæc: Primus Simon qui dicitur Petrus, &c. Hos duodecim miſit Ieſus præcipiens eis, dicens: In viam gentium ne abieritis, & in Ciuitates Samaritanorum ne intraueritis, ſed potius ite ad oues, quæ perierunt domus Iſrael. Euntes autem prædicate, dicentes: Quia appropinquauit Regnum Cœlorum.* Inſtauraturus Eccleſiam, & nouam Euangelij machinam erecturus, incipit à veteris Synagogæ ruderis, vt ordine congruo procedat, & ordinatè ſoluat vetuſtatem; Ideo monet Operarios; *In viam Gentium ne abieritis, & in Ciuitates Samaritanorum ne intraueritis, ſed potius ite ad oues quæ perierunt domus Iſrael.* Vt de ijs reſuſcitet aptos ad Regnum Dei, quod his prædicandum, & inſtaurandum præcipit: *Quia appropinquauit Regnum Cœlorum* nempè Regnum quod de terris perducit ad Cœlos Fideles ſibi ſubiectos. De hac prima Miſſione Apoſtolica etiam D. Marcus mentionem facit, dicendo: *Et aſcendens in Montem, vocauit ad ſe, quos voluit ipſe, & venerunt ad eum, & fecit, vt eſſent duodecim cum illo & mitteret eos prædicare, & dedit illis poteſtatem curandi infirmitates, & eijciendi Dæmonia, & impoſuit Simoni nomen Petrus, & Iacobum Zebedæi, & Ioannem Fratrem Iacobi, & impoſuit eis nomina Boanerges, quod eſt filij Tonitrui, & Andream, & Philippum, & Bartholomæum, & Matthæum, & Thomam, & Iacobum Alphæi, & Thadæum, & Simonem Chananæum, & Iudam Iſcariotem, qui tradidit illum.* De eadem rurſus Primaria Miſſione D. Lucas ſcribit: *Conuocatis autem Ieſus duodecim Apoſtolis dedit illis virtutem, & poteſtatem ſuper omnia Dæmonia, & vt languores curarent, & miſit illos prædicare Regnum Dei.* Breuioribus ſed ſignificantioribus notis emiſſis commiſſam, & collatam excellentiorem poteſtatem, atq; auctoritatem pro ſuo Regno inſtaurando exprimit; vnde Cardinalis Baronius de hac electione, & Apoſtolorũ delegatione obſeruat, & dicit: *In Montem aſcenſus, vt oraret, elegit mox duodecim ex diſcipulis, vt mitteret eos ad prædicandum, quibus dedit poteſtatem curandi morbos, & eiciendi Dæmonia, quos & Apoſtolos nominauit. Vſitatum nomen fuit apud Hebræos, vt Apoſtolos illos nominarent, qui aſſiduè verſarentur cum Summo Sacerdote, conſulendi gratia, quos etiam ipſe legare conſueuiſſet ad componendos optimos mores Sacerdotum, ipſas Synagogas inſpiciendas, peſſimos mores corrigendos, ac ipſos deniq; Miniſtros; qui non ſecundum legem viuiſſent in ordinem redigendos. Iam verò, quòad Chriſti Apoſtolos ſpectat, ea de cauſa illos elegit Chriſtus, vt Verbi prædicatione Orbi, caligine effuſo, lumen veritatis impertirent. Iterum videns tunc turbas tamquam oues ſine Paſtore, miſertus earum ſtatuit mittere Apoſtolos ad prædicandum Euangelium, miſitq; illos binos.*

Hebr. c. 3.

Matth. 4.

Baronius Annalium Tom. 1 Anno Chriſti 31. nu. 39.

Ann. Chriſti 31.

Ieſus Chriſtus & Apoſtolatũ exercet, & Pontificatum.

Prima Apoſtolorum Miſſio.

Ann. Mũdi 4084. Chriſti 32.

D. Matth. cap. 10.

D. Marcus cap. 3.

Lucas c. 9.

Baron. Annal. Tom. 1. ad An. Chriſti 31. num. 3. & 39.

II.

III.

Secundam a Chriſto Rege factam Apoſtolicam emiſſionem, narrat D. Lucas Euangeliſta ſequentibus verbis: *Poſt hæc autem deſignauit Dominus, & alios ſeptuaginta duos, & miſit illos binos ante faciẽ ſuã in omnẽ Ciuitatẽ, & locum quò erat ipſe ven-*

turus, & dicebat illis: Meſſis quidem multa, Operarij autem pauci; Rogate ergo Domi- D. Luc. c. 10.
num meſſis, vt mittat Operarios in meſſem ſuam. Ite, ecce ego mitto vos, ſicut agnos in-
ter lupos. Et dicite illis: Appropinquauit in vos Regnum Dei. Animaduertendum
quod Euangeliſta in exordio narrationis, dicit: *Poſt hæc*: Vt intelligamus alte-
ram hanc diſcipulorum Miſſionem, ſecundo ſuæ prædicationis anno, à Chriſto
factam ætatis verò 33. iuxta Baronium Obſeruanda rurſus ſunt Euangelici Chro-
An.Ch.33 niſtæ præpoſita verba: *Deſignauit Dominus & alios ſeptuaginta duos.* Mittentem Ie-
ſum Dominum vocat ideſt, Eccleſiaſtici Regni antiquo, imò æterno iure do- Baron. Ann. Christi 33. n. 38.
minium habentem, nunc verò iterata hac ſuorum Miniſtrorũ Delegatione vſur-
pati ſui Dominij poſſeſſionem iterum recipientem. Vnde non amplius ad ſolas
oues Iſrael deperditas, imò ad omnem Ciuitatem, etiam Samaritanorum, atq; ad
omnem locum, etiam gentium, quò ipſe tamquam Rex ad Regni ſui iura admini-
ſtranda, eos ſequendo, perueniret; quare illis miſſis præcipit; Vt proximum ſuum
aduentum Gentibus annuncient: *Et dicite illis appropinquauit in vos Regnum Dei.*
Quod eſt Eccleſia Catholica. Ideo refert idem Euangeliſta: *Interrogatus autem à*
Phariſæis, quando venit Regnum Dei? Reſpondit eis, & dixit: non venit Regnum Dei cum D. Luc. c. 17.
obſeruatione: Ecce enim Regnum Dei intra vos eſt. Regnum ſcilicèt Eccleſiaſticum,
Regnum gratiæ, & ſalutis. Ad quod recuperandum, & reficiendum iam ſemel,
& iterum Apoſtolicam regnandi rationem, nempè Eccleſiaſticam Miniſtrorum
ſuorum miſſionem deſtinauerat, dum adhuc mortalem aſſumptam vitam, ſeu
vitæ ſuæ breuiores dies peragerer, ſecundo, & tertio propriè prædicationis anno,
in principio vndecimæ horæ, quintæ videlicèt Mundi ætatis.

IV. Nec modo dum adhuc mortali carnis amictu indutus, Eccleſiæ veluti ſpiritualis
corporis myſticum caput, & legitimus Rex præſiderer, huiuſmodi dominandi ra-
tione Apoſtolica vſus legitur; ſed & poſtquam immortali corpore amictus, redi-
uiuus aliquandiù inter mortales fideles demorari ei complacuit: tunc enim con-
uocato Diſcipulorum, Apoſtolorumq; imò credentium conſeſſu, & copioſo in
Galilææ montibus aduocato conuentu, iter ad Cœlos de terris arrepturus, atque
ſuper Cœleſtes Hierarchias tamquam triumphans Imperator aſcenſurus; circum-
ſtantibus Apoſtolis, & adſtantibus Angelis, proprij Apoſtolatus munus comple-
turus ſolemniorem, atque celebriorem, quam antea electorum ſuorum aſſecla-
rum, & Athletarum vniuerſalem miſſionem ordinauit, decreuit, mandauit, atque
perpetuam in ſuo Eccleſiaſtico Regno ſtabiliuit, atque firmanit illis à D. Mathæo
relatis verbis: *Data eſt mihi omnis poteſtas in Cœlo, & in Terra, euntes ergo docete om-*
nes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, docentes eos
ſeruare omnia, quæcumque mandaui vobis: Ecce ego vobiſcum ſum omnibus diebus, vſq; Matth. c. 28.
ad conſummationem ſæculi. Tamquam ſi dixiſſet, quæ mihi ab æterno tamquam Filio
Dei erat propria, veluti filio hominis in tempore, poſt Apoſtolatus mei expletum
agonē collata eſt plenaria poteſtas in Cœlo, & in Terra. Hac igitur, quam du-
plici titulo poſſideo, fretus, & fultus naturali auctoritate, per vniuerſum Mundum
mei Regni Eccleſiaſtici Inſtauratores, Fundatores, Propagatores, Conſeruato-
res, pariter & adminiſtratores mitto, atque conſtituo, non per aliquas Mundi Tertia Apoſt. miſ à Chriſt. Rege facta.
An.Ch.34 ætates, aut ſæcula; ſed vſq; ad finem ſæculi, & ſæculorum conſummationem, tam-
diu enim vobiſcum ſum; vt Eccleſiaſticæ Miſſionis Miniſterii gratiam continuò, &
perpetuò vobis impertiar & Regni mei iura cuſtodiam, fidelibuſq; populis Euan
gelicæ legis obſeruationibus gratiam in præſenti, & gloriam parem in futuro. Hu-
ius rurſus ſolemniter à Chriſto Rege inſtituti in ſuo Regno Apoſtolici regnandi
iuris mentionem faciens, ſeù inſtitutionem referens D. Marcus alter Euangeli-
cus Chroniſta, conſtituti Apoſtolandi muneris Diuinam confirmationem addit
dicendo: *Et dixit eis: Euntes in Mundum Vniuerſum prædicate Euangelium omni crea-*
turæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, ſaluus erit, qui verò non crediderit, con-
demnabitur. Signa autem eos qui crediderint, hæc ſequentur: In nomine meo dæmonia
eijcient linguis loquentur nouis, ſerpentes tollent, & ſi mortiferum quid bi-
berint, non eis nocebit; ſuper ægros manus imponent, & benè habebunt. Et Do- D. Marc. c. 16.
minus quidem Ieſus poſtquam locutus eſt eis, aſſumptus eſt in Cœlum, & ſedet
à dextris Dei; Illi autem profecti prædicauerunt vbique Domino cooperante, & ſermo-
nem confirmante ſequentibus ſignis. Aſſumptus quidem eſt in Cœlos Ieſus Chriſtus
filius Dei, ſed & de Cœlis Apoſtolantibus adhuc vult coapoſtolari non ordi
naria dumtaxat primę cauſę cooperatione, ſed & extraordinaria, ac portentoſa
operatione, à ſe miſſorum Nuntiorum verba mirabilibus confirmando, & miſſio-
nis opus veluti diuinitùs inſtitutum Diuinis operibus honorando, & comprobàn-
do. Hancq; Apoſtolici iuris regnandi, tamquam Eccleſiaſtico ſuo Imperio appri-
mè neceſſarij, prærecenſitam confirmationem, & prius conſtitutionem, fecit
Chriſtus Dei Filius, à ſua Natiuitate Anno 34 & deinceps per ſæcula.

V. Apoſtolico inſtituto, atque in ſua Hierarchia conſtituto Ordinationi licèt iam
(vt D. Mathæus à nobis ſupra datus teſtatur) Ducem, & directorem aſſignaſſet

Apoſtolorum primum Simonem, quem propterea Petrum cognominauit, ſecundo Regię ſuę adminiſtrationis, ideſt prędicationis anno Dominus Ieſus humani generis Saluator; in termino nihilòminùs terreſtris ſuæ carnis peregrinationis, quando poſt Reſurrectionem ſuam quadraginta dierum ſpatium ad Neophytam Euangelicam ſuam Eccleſiam, nempè Fidelium congregationem firmandam, & conſolandam, conſũmare voluit, pro abundantiori, & efficaciori conſolatione, ſimul & ſolidiori firmitate, ſolidam ſupra petram Regni ſui ſolium ſtabilire, ideſt, conſolidarę, & confirmatę Eccleſię, ſui mox diſceſſuri, atque in Cœlum aſcenſuri Regis in locum, & vicem Vicarias Proregis, viſibilis nempè capitis vices, & poteſtatem gerentem aſſignare, dare, & conſecrare in Hierarcham Petrum totius ſuę Eccleſię vniuerſalem parentem, & Paſtorem à ſe iam deſignatum, & ordinatum, ſuoq; tempore deſtinandum Romanę Vrbis Antiſtitem decreuit: cui ob prę-claram excellentioris fidei confeſſionem ab eo factam illis verbis: *Tu es Christus*
Matth. c. 16. *filius Dei viui: reſpondens autem Ieſus dixit ei: Beatus es Simon Bar-Iona, quia caro, & ſanguis non reuelauit tibi, ſed Pater meus, qui in Cœlis eſt. Et ego dico tibi, quia tù es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, & portæ inferi non prænalebunt aduerſus eam; Et tibi dabo claues Regni Cœlorum, & quodcumq; ligaueris ſuper terram, erit ligatum & in Cœlis, & quodcumq; ſolueris ſuper terram, erit ſolutum & in Cœlis.* Ac. Ch. 34.

Miſſio, ſiuè Aſſump. D. Petri in Ap. Principatum

Sua hac reſponſione Christus Eccleſiaſtici Regni primarium ſolium pollicitus eſt, & ex parte conceſſit. Verùm enimuerò receſſurus ipſe Rex, atque ad ſuperos regreſſurus, moderandę ſuę Eccleſiaſticę Hierarchię habenas Petro iuxta promiſſum commiſſurus, ſolemniter id perficere ſtatuit; quamobrem ſeptem diſcipulis ſuis ex inſignioribus ad Mare Tyberiadis celebri conuiuio exceptis, & recreatis, ad deſignatum ſuas Vicegerentem conuerſus, ſic illum affatus eſt: *Simon Ioannis* (referente D. Ioanne Euangeliſta) *diligis me plus his? Dixit ei. Etiam Domine, tù ſcis, quia amo te. Dixit ei: Paſce Agnos meos: Dixit ei iterum: Simon Ioannis diligis me? Ait illi: etiam Domine, tu ſcis, quia amo te. Dixit ei: Paſce Agnos meos. Dixit ei tertiò: Simon Ioannis amas me? Contriſtatus eſt Petrus; quia dixit ei tertiò, amas*
Ioann. c. 21. *me, & dixit ei: Domine tu omnia noſti, tu ſcis, quia amo te. Dixit ei: Paſce oues meas. Amen amen dico tibi, cum eſſes iunior, cingebas te, & ambulabas, vbi volebas, cum autem ſenueris, extendes manus tuas, & alius te cinget, & ducet, quò tù non vis. Hoc autem dixit, ſignificans qua morte clarificaturus eſſet Deum.* In Vrbe nempè Romæ Pontificatum ſupremum gerens, & Romanam Eccleſiam Matrem omnium Eccleſiarum conſtituens, Romanique Imperij iura liberè à Conſtantino Imperatore donata per ſucceſſorem ſuum Syluestrum ſuſcipiens, vt ſuſcepti Regni regnandi ius ſtabiliret, Eccleſiaſticam Apoſtolicorum Miniſtrorum ad vniuerſum orbem miſſionem continuando, quaſi à corde ad cętera myſtici corporis membra vitales ſpiritus per arterias diſtribuendo, & emittendo ipſe Primarius Apoſtolici Ordinis Antiſtes, in cuius vocatione, electione, ordinatione, & pręcipua
Miſſio Petri, & Rom. Pont. miſſione Dominus Ieſus Diuinus, & ſupremus Pontifex Vicariorum ſuorum Romanorum Pręſulum perpetuam emiſſionem, hoc eſt numquam defuturam ad vſque finem Mundi ſucceſſionem legitimam inchoauit, fundauit, ſimul & firmauit. Nec ipſa Dei Sapientia Christus ante mortem ſuam ſucceſſorem in Eccleſię Primicerio Sacerdotio nominare voluit, ne ſpirituale Primatum hęreditario, ſeù arbitrario renuntiantis, ſiuè morientis Sacerdoris iure deferendum cenſeretur; ſed poſt reſurrectionem ſuę carnis, vniuerſi orbis plenipotentiaria directione ſuſcepta, proprio, & peculiari legitimo ſuo, tamquam Monarcha, & ſupremus Hierarca, iure nominandi vtens ſucceſſorem Petrum conſecrauit, & ordinata miſſione immediata Pontificiam plenariam auctoritatem illi contulit; ſicut vſque ad ſęculi conſummationem electis à Cardinalibus Romanis Epiſcopis confert, & conferet immediatè.

Verùm enimuerò quamquam Apoſtolico à ſe ſelecto Collegio Primicerium Petrum, Principemque aſſignauerit, ſignatum attamen à ſe duodecim Apoſtolorum numerum ob proditoris Iudæ turpem defectionem diminutum nequaquam compleuit, & suppleuit per digni ſucceſſoris ſuffectionem, & Canonicam ſubrogationem Dominus, & Saluator noſter, Eccleſię Hierarcha Christus, cum adhuc in terris degeret: Vnde poſt illius aſcenſionem, Sacerdotalis Ordinis Primas Petrus, conuocato credentium Oecumenico, & Canonico Conuentu, primo Eccleſię Concilio iurè nuncupato duodecimi Apoſtoli prouiſionem, & nouã Sancti Mathię in prolapſi Iudę locum electionem congregatis Fratribus centum, & viginti, faciendam propoſuit; propoſitum autem cunctis comprobantibus, ex melioribus, nempè à Christo dum viueret, ab initio ſuę prędicationis, & Eccleſię adminiſtrationis ſelectis ex Diſcipulis probatioribus binos prèelegerunt, atq; prę-electos in medio Concilio ſtatutos Domino, & ſupremo Eccleſię Hierarchę Diuino obtulerunt, quò ex oblatis alterum in reprobari, & ſuſpenſi Iudę ſedem ipſe Apoſtolici Collegij Inſtitutor, & fũdator, immediata de Cœlo electione ſufficeret, VI.

quorum

quorum precibus annuens, per columbam, ſine de Cœlo immiſſum raditum (iuxta Sanctorum Patrum placita) innuit ipſe Eccleſię Rex de Cęlo, & Mathiam olim iam Diſcipulum, modo ſuum Apoſtolum à ſe rurſus electum declarauit, atque ad vniuerſum Mundum ſuum nuncium deſtinauit, ſicuti Actorum Apoſtolicorum narrat hiſtoria: *In diebus illis, exurgens Petrus in medio Fratrum dixit (erat autem turba hominum ferè centum viginti) Viri Fratres, oportet impleri ſcripturam, quam prædixit Spiritus Sanctus per os Dauid de Iuda: Oportet ergo ex his viris, qui nobiſcum ſunt congregati, in omni tempore, quo intrauit, & exiuit inter nos Dominus Ieſus, incipiens à Baptiſmate Ioannis vſque in diem, quo aſſumptus eſt à nobis, teſtem reſurrectionis eius nobiſcum fieri vnum ex iſtis. Et ſtatuerunt duos, Ioſeph, qui vocabatur Barſabas, qui cognominatus eſt iuſtus: & Mathiam; Et orantes dixerunt: Tu Domine, qui corda noſti omnium, oſtende, quem elegeris ex his duobus vnum, accipere locum miniſterij huius, & Apoſtolatus, Et dederunt ſortes eis, & cecidit ſors ſuper Mathiam, & annumeratus eſt cum vndecim Apoſtolis.* Quo conuictam Regni Chriſti regnandi rationem & ipſe exerceret, nempè ad omnes gentes miſſionem, ſimul & prędicationem.

Miſ. ſcdò Elec. D. Mathiæ in Apoſtolatum.

Act. Ap. c. 1

Miſsio Paſsiua SPIRITVS SANCTI.

VII. Superiori nempè priori Calculo, poſteriori numero, ex Diuinis D. Pauli Oraculis ſignauimus, & demonſtrauimus Filium, nempè Chriſtum à Patre de Cęlis miſſum Apoſtolicum munus exercuiſſe, Apoſtoliq; titulum reportaſſe, pro Eccleſiaſtico Regno inſtaurando, reſtituendo, & recuperando; Nunc igitur ex eiſdem ſacris ſcripturę teſtimonijs, ſimul & Ortodoxis expoſitoribus, nec non Catholicis ſcolaſticis ſuperaddere debemus; quod inter Diuinas perſonas adinuenitur miſſio viſibilis, ſed in tempore, non ſolius Filij a Patre auctoritate naturalis generationis, & originis, non autem maioritatis facta; ſed & Spiritus Sancti ab eodem Patre auctoritate liberæ productionis, ſimul & ab ipſo filio ſubauctoritate communicatæ à patre actiuæ ſpirationis effecta; Pater ergo in tempore mittendo Filium ad Eccleſiam, Apoſtolum illum conſtituit; rurſus autem Pater, & Filius ſpirando, & mittendo Spiritum Sanctum ad Eccleſiaſticum Regnum confirmandum, Apoſtolicum munus exercendum illi committunt. Licet enim Verbum Dei, Filius ſapiens, Ieſus Rex, & director fidelium pro ſuo reſtituto Regno promouendo Apoſtolicam imperandi rationem inſtituerit, & Apoſtolicorum Operariorum caſtra auctoritatiuè conſtituerit, ſeligendo hora vndecima operatores ſtrenuos, & fideles, quos noui Teſtamenti idoneos Miniſtros per ſe efficere quiuerat; nihilhòminùs quò manifeſtè cuncto Chriſtiano Orbi innoteſcat, cuius vtilitatis, & neceſſitatis perpetuò ſit futura in vniuerſa Eccleſia Apoſtolica, & Euangelica Miſſio; ad illius inſtitutionem primariam potentiam Patris, ad præcipuam reſtitutionem ſapientiam Filij, ad perfectam tandem conſummationem bonitatem, & gratiam Spiritus Sancti ſimul cooperatas extitiſſe demonſtrare ſolemniori, ac celebriori eiuſdem Sancti Spiritus admirabili, viſibilique apparitione, miſſione, & infuſione in ſolemni Pentecoſtes die effecta declarare, & conteſtari voluit. Vnde legimus in Apoſtolorum *Actibus: Cum complerentur dies Pentecoſtes, erant omnes pariter in eodem loco, & factus eſt repente de Cœlo ſonus tamquam aduenientis ſpiritus vehementis, & repleuit totam domum, vbi erant ſedentes. Et apparuerunt illis diſpertitæ linguæ, tamquam ignis, ſeditq; ſupra ſingulos eorum, & repleti ſunt omnes Spiritu Sancto, & cœperunt loqui varijs linguis, prout ſpiritus dabat eloqui illis.* Miramini, & admiramini animaduertendo, quod illa à ſcribis, & Phariſæis de Cœlo ſigna in confirmationem proprij Apoſtolatus à ſe expoſtulata. *Quod ſignum oſtendis nobis, quia hæc facis? Magiſter volumus à te ſignum videre. & alij tentantes ſignum de Cœlo quærebant ab eo.* Nulla exhibere voluit; pro ordinis tamen Apoſtolici confirmatione, & publica conſecratione, etiam ſonantibus ventis, & reſonantibus Cęlis edere accelerauit, quò promiſſiones ſuas adimpleret, & Apoſtolicum imperandi ius perficeret; vnde apud D. Lucam aſcenſurus ad Patrem, ad Diſcipulos dicebat: *Quoniam neceſſe eſt impleri omnia, quæ ſcripta ſunt in lege Moyſi, & Prophetis & Pſalmis de me. Tunc aperuit illis ſenſum, vt intelligerent ſcripturas, & dixit eis: Quoniam ſic ſcriptum eſt, & ſic oportebat Chriſtum pati, & reſurgere à mortuis tertia die, & prædicare in nomine eius pænitentiam, & remiſſionem peccatorum in omnes gentes. Vos autem teſtes eſtis horum. Et ego mittam promiſſum Patris mei in vos. Vos autem ſedete in Ciuitate quoadusq; induamini virtute ex alto.* Sublimis equidem, & excelſa virtus, quæ de Eminentiſſimo Trinitatis Throno procedens Eccleſiaſticam Apoſtolorum, & Epiſcoporum miſſionem eleuauit, atque in finem duraturam innouauit.

Ann. Ch. 34

Miſ. Spiritus Sancti facta à Chriſto.

Actor. 2.

Miſ. Spi. San

Ioan. 2. Matth. 12. Luc. 21.

Luc. 24.

CAL-

CALCVLVS TERTIVS

Eccleſiaſtici Regni Spiritualis confirmandi, & conſumandi indigentiꝭ vt ſubueniret Diuinus ipſe Paraclitus Spiritus præcipuus Eccleſiæ Director, Apoſtolico regnandi iure, nempè Perfectorum continuatis Miſsionibus vſus eſt in

Quinta Mundi Aetate.

APoſtolantium geſta deſcripturus D. Lucas Eccleſiaſticus ſcriptor, Acto- I.
rum ſuum librum ſic exorditur: *Primum quidem ſermonem feci de omnibus ò
Theophile, quæ cœpit Ieſus facere, & docere vſq; in diem, qua præcipiens Apo-*
Actor. 1.
*ſtolis per Spiritum Sanctum; quos elegit, aſſumptus eſt. Et conueſcens præcepit eis; ab
Hieroſolymis ne diſcederent, ſed expectarent promiſſionem Patris, quam audiſtis (inquit)
per os meum, quia Ioannes quidem baptizauit aqua, vos autem baptizabimini Spiritu-* An.Ch.44
Actiua miſ. Spir. Sanct.
Sancto, non poſt multos hos dies. Certum eſt autem apud ſacros interpretes, huiuſce-
modi tam electionem, quàm baptiſma per Spiritum Sanctum non aliud eſſe, quàm
vocationem, & ordinationem ad Apoſtolatum, nempè Euangelicam miſſionem.
Scolaſticæ Theologiæ profeſſores vniformi ſenſu, & conformi conſenſu vniuer-
ſi admittunt Apoſtolatum in diuinis, nempè diuinarum perſonarum viſibilem
DD. Bonau. & Thom. lib. 1. ſent. Diſt. 15. & 16.
miſſionem in tempore, quæ miſſio tria de ſua natura importat, nempè emanatio-
nem miſſi à Mittente: Secundò operationem miſſi: Tertiò principaliter manife-
ſtationem emanationis ipſius miſſi à ſuo Mittente. Vnde cum Filius mitti perhibe-
tur, Filium à Patre emanare per generationem demonſtratur: Cum rurſus Spiri-
tus Sanctus à Patre, & Filio mitti aſſeritur, ipſum à Patre, & Filio per ſpiratio-
nem procedere oſtenditur. Cum verò dicitur, Patrem non mitti viſibiliter in
tempore, ipſum non ab alia Diuina perſona prouenire in æternum docetur.
Dum rurſus Spiritum Sanctum in diuinis nullo modo mittere affirmatur, poten-
tias mittendi, nempè intellectum generatiuum, & voluntatem ſpiratiuam in ipſo
in productionis completæ termino exiſtere declaratur. Vnde ad intra mittere
nequaquam valet, quia intrinſeca nulla Miſſio peragenda remanet; licèt enim ni-
hilo ipſe minùs teneat, imò eumdem cum Patre, & Filio intellectum, pariter &
voluntatem habeat, quia illa habet tamquam in termino productionis totaliter,
ideſt in infinitum adequatè, ideò vlterius nihil producere conuenit ad intra;
Quamobrem ad extra quamquam operationes Trinitatis ſint indiuiſæ, hoc eſt totę
Spir. San. non producēti ad intra attribuuntur miſ. ad extra.
tres Perſonæ æqualiter operentur opera tùm naturæ, tùm gratiæ; poſterioris hu-
ius nihilhominus operationes gratioſę, videlicèt Miſſiones Spiritui Sancto ſpecia-
liter attribuuntur, ſicuti conteſtantur vtriuſq; fœderis paginę de excellentioribus
Diuinis tùm creationis, tùm ſanctificationis actionibus. Prima enim Omnipoten-
tis Factoris actio creationis eſt plaſmati ex luto terreni humani corporis viuifica-
Gen. 2.
tio, & hęc adſcribitur Spiritui Sancto: *Et inſpirauit in faciem eius ſpiraculum vitæ,
& factus eſt homo in animam viuentem.* Præcipuum iterum ſingulare, & eximium
Clementiſſimi Dei opus eſt creati, & deperditi hominis redemptio per Verbi In-
carnationem, huius autem Incarnati Verbi Myſterij perpetratio, & conſummatio
Spiritui Sancto attribuitur ab Hierarchici Ordinis Paranympho ad Virginem fu-
turam Matrem Deiparam aſſerente: *Spiritus Sanctus ſuperueniet in te, & virtus Al-*
Luc. 1.
tiſſimi obumbrabit tibi; quod enim ex te naſcetur Sanctum, vocabitur Filius Dei. Tertiũ
randem Dei Patris, pro inſtauranda ſua Eccleſia, egregium facinus Incarnati ſui
Filij eſt baptizatio, ſimul & Apoſtolatus, nempè ad prædicandum, &
docendum pariter, & perpetranda miracula proxima, & actualis Miſſio, atque
ordinatio, quæ & ipſa Spiritui Sancto attribuitur ab Euangelicis veritatibus, pri-
D. Matth. 3.
mò apud D. Matthæum ſic: *Baptizatus autem Ieſus; confeſtim aſcendit de aqua, & ec-
ce aperti ſunt Cæli, & vidit Spiritum Dei deſcendentem ſicut Columbam, & venientem
ſuper ſe, & ecce vox de Cælis dicens: Hic eſt filius meus dilectus, in quo mihi complacui.*
D Ioannis Euang. c. 1.
Rurſus apud D. Ioannem ita: *Et teſtimonium perhibuit Ioannes dicens: Quia vidi Spi-
ritum deſcendentem quaſi Columbam de Cælo, & manſit ſuper eum: Et ego neſciebam eum,
ſed qui miſit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: ſuper quem videris Spiritum deſcen-
dentem, & manentem ſuper eum, hic eſt, qui baptizat in Spiritu Sancto.* Ergo Spiritui
Sancto ad intra non mittenti, ad extra tùm hominis creati ad vitam, tùm Incar-
nati Verbi ad Incarnationem, tùm Incarnatæ Sapientiæ ad Apoſtolandum ad
Actiua miſſio Spir. Sanct.
ſcribuntur ſingulares, præcipuę, & extraordinarię immediatę à Deo miſ-
ſiones *Spiritus Domini ſuper me, propter quod vnxit me, Euangelizare pauperi-*

bus

bus miſit me. Rurſus, quoniam in Creaturis miſſiones immediate à Cęleſti Numine per tempora factę, nempè gratiæ miniſterij infuſio, atq; ad idoneitatem miniſtrandi eleuatio. Diuino Flamini attribuuntur, iuxta D. Pauli doctrinam ad Corinthios datam *Diuiſiones verò gratiarum ſunt, idem autem Spiritus. Et diuiſiones miniſtrationum ſunt, idem verò Deus, qui operatur omnia in omnibus; vnicuiq; autem datur manifeſtatio Spiritus ad vtilitatem: Alij quidem per Spiritum datur ſermo ſapientiæ: Alij quidem ſermo ſcientiæ, ſecundum eundem Spiritum: Alteri fides in eodem Spiritu: Alij gratia ſanitatum in vno Spiritu: Alij operatio virtutum, alij Prophetia, alij diſcretio ſpirituum, alij genera linguarum, alij interpretatio ſermonum. Hæc autem omnia operatur vnus, atq; idem Spiritus diuidens ſingulis prout vult*. Ideò ipſe Apoſtolatus inſtaurator, poſt Reſurrectionem ſuam in medio Diſcipulorum ſtans, illos ad vniuerſi confines mittere volens dixit: *Pax vobis: ſicut miſit me Pater, & ego mitto vos. Hæc cum dixiſſet, inſufflauit, & dixit eis: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt*.

Iſaiæ 61. — Cor. 1. c. 12. — Anno Chr. 44 — Ioan. 20.

II. Æterna ſua prouida Prædeſtinatione elegerat, vocauerat, & vocatos, atque electos ordinauerat, ordinatoſq; emiſerat ſemel, & iterum dum adhuc mortalis viueret Filius Dei, Eccleſiæ Rex Ieſus Chriſtus primarios ſui Regni lapides, nempè Fundatores, Inſtauratores, & Reſtitutores Apoſtolos, ac Diſcipulos, atq; poſt Reſurrectionem ſui corporis ſolemniori emiſſione eoſdem ad Orbem vniuerſum pro ſuo ſpirituali propagando Imperio iterum deſtinauerat precipuos hos vndecimę horę Vineę Regię Operarios ſelectos, & dilectos: Verum enimuero cuius vigoris, roboris, fortitudinis, & virtutis tunc fuerint, declarant & Diſcipuli omnes, derelicto eo (nempè Ieſu) in manibus inimicorum fugientes, & Petrus ter negans, & Thomas incredulus, imò & vniuerſi rediuiuum proprium Magiſtrum videntes quidem; ſed nec adhuc ei aſcenſuro in Cœlum credentes, vti referunt Euangeliſtæ: vnde ſuper nutantes baſes trepidantes columnę ſtantes vix ſuſtentare Eccleſiæ molem valebant, quare infirmos, ac in fide imbecilles ſuos hos Athletas admonebat Dominus apud D. Lucam: *Vos autem ſedete in Ciuitate, quoadusque induamini virtute ex alto*. Et iterum: *Et conueſcens præcepit eis, ab Hieroſolymis ne diſcederent, ſed expectarent promiſſionem Patris, quam audiſtis (inquit) per os meum, quia vos baptizabimini Spiritu Sancto non poſt multos hos dies*. Quod & factum eſt, vti ibidem legitur; *Et apparuerunt illis diſpertitæ linguæ, tamquam ignis, ſeditque ſupra ſingulos eorum, & repleti ſunt omnes Spiritu Sancto, & cœperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus Sanctus dabat eloqui illis*. Et tunc verè adimpletum eſt Propheticum illud ſapientiale Oraculum: *Quoniam Spiritus Domini repleuit Orbem Terrarum, & hoc, quod continet omnia, ſcientiam habet vocis*. Et hoc tunc factum fuit, quando iuxta Pſalmiſtam: *In omnem terram exiuit ſonus eorum, & in fines Orbis terræ verba eorum*. Quod explicans ipſa Mater Eccleſia in Officio diei Pentecoſtes canit: *Hodie Spiritus Sanctus in igne Diſcipulis apparuit, & tribuit eis chariſmatum dona; miſit eos in vniuerſum Mundum prædicare, & teſtificari, qui crediderit, & baptizatus fuerit, ſaluus erit*. Poſt Aſcenſionem ſuam igitur Chriſtus vndecimo die de Cęlis, è Patris ſinu, miſit Spiritum Sanctum ſuper Apoſtolorum Collegium, & Diſcipulorum conſeſſum, ipſe verò Spiritus Sanctus inde eos in quatuor Orbis plagas emiſit, ac diſtribuit. De qua diſtributione ſequentia ſcripſit Eminentiſſimus Cardinalis Baronius: *Nam in hoc Concilio Apoſtoli ſecum conſulentes de vnitate Fidei Catholicæ, conſtituerunt aliquot Canones, quos Dei Eccleſia conſueuit nominare, & nominat Symbolum Apoſtolicum, quod Ruffinus, ait, fuiſſe normam prædicationis eorum in commune conſtitutam, ne fortè alij ab alijs abducti, diuerſum aliquid his, qui ad fidem veniebant, exponerent: His itaq; ſic ab Apoſtolis inſtitutis, alijſq; traditionibus Eccleſiæ impartitis, Spiritus Sancti inſtinctu, diuiſerunt ſibi, ad quas ſinguli proficiſcerentur, Orbis Terræ Prouincias*. Hęc ille ſcribit, cui conſcribit Pater noſter Franciſcus Coriolanus Capuccinus, dicendo in ſuo Breuiario Chronologico: *Hoc eodem anno (nempè 44. Chriſti) Apoſtoli non ſortitione illicita, neq; pro ratione linguarum, ſed peculiari inſtinctu Spiritus Sancti, Petro Primaribio diſponente, atque Deo iubente, Hieroſolymis profecti ſunt in Mundum vniuerſum, ſinguli ad ſibi deſignatas Prouincias*.

Actiua miſſio Spirit. Sancti — D. Luc. Euangel. cap. 24. & Act. 1. — Act. cap. 2. — Sap. 1. — Pſalm. 18. — Actiua Miſſio Spir. Sancti. — Baron. Annal. Tom. 1. ſub Ann. Chriſti 44. n. 14. — P. Franc. Coriolan. Capuc. Breu. Chron. ſub An. Chr. 44.

Miſſio Paſſiua DVODECIM APOSTOLORVM ad Quatuor Mundi Partes.

III. TOto Orbe Terrarum in errore conſtituto, atq; infidelitatis, ac perfidiæ, ideſt falſæ Religionis caligine perfuſo, tenebrarum Princeps perditionis Tyrannidem vniuerſaliter ſuper infelix humanum genus exercebat, legitima quondam Dei Eccleſia in Sathanæ Synagogam, in Idololatriæ ſcilicèt, & hæreſium proſtibulum conuerſa: Quamobrem ad ſubuerſorum conuerſionem per quatuor Mundi plagas diſtributos ipſe Diuinus Spiritus Sanctus Anno à Natiui-

tate

tate Chriſti quadrageſimo quarto, ab Aſcenſione vero vndecimo emiſit Apoſtolos.

1. Petrum Antiochiam ad Pontum, Galatiam, Cappadociam, Aſiam, Bytiniam, tandem ad Occidentales Europæ Prouincias, Italiam, Romamq; præcipuè.
2. Andream in Scythiam, vtrumq; Pontum Euxinum, Græciam, Thraciam, Macedoniam, Theſſaliam, & Achaiam, ad Antropophagos, Sogdianos, Sacos, & Epiros.
3. Iacobum Zebedei in Hiſpaniam, & Iudæam, vbi primus Martyr occubuit.
4. Ioannem Euangeliſtam in Aſiam Minorem, vbi ſeptem erexit Eccleſias, & à Petro fundatas rexit, ac viſitauit.
5. Thomam ad Perſas, Partos, Medos, Indos, Brachmanos, Taprobanos, tandē ad tres Magos Reges. Ann. Chriſti 44.
6. Philippum in Aſiam Superiorem, ad Galatas, & ad Scythas ex parte.

Diſtributio Apoſtolorū in 4. Mundi partes.

7. Bartholomæum in maiorem Armeniam, & Indiam citeriorem.
8. Matthæum in Aethyopiam, & Iudæam, vbi Euangelium in Hebræo conſcripſit.
9. Iacobus Alphei ad exteram Gentem nullam tranſijt, ſed Hieroſolymorum Epiſcopus ordinatus Palæſtinos curauit.
10. Simonem Cananæum in Meſopotamiam, Ægyptum, Africam, & in Perſidem
11. Iudam Thadæum in Meſopotamiam, Arabiam, Idumæam, & Edeſſam.
12. Matthiam deniq; in Iudæam ſimul, & Ethyopiam, adiacenteſque Regiones.

Miſsio PAVLI, & BARNABÆ.

IV.

VErùm enimuerò Euangelicæ Eccleſiæ tunc enaſcentis in quaternis Mundi oris infantia, non vnius ſolius ſingularis Doctoris, à quo Baptiſmate recepto vix Fidei primordia, & priora elementa reciperet, egebat, quinimmò Vniuerſali Magiſtro, qui adoleſcentiæ errores abundantiori doctrina, ſimul & diſciplina corrigeret, emendaret, atq; in accepto Baptiſmate, Orthodoxaq; Religione confirmaret, indigebat. Quamobtem ipſe Chriſtus Ieſus adhuc in terris degens Barnabam Cyprium in Diſcipulorum ſuorum numerum adſciuerat, pariter & conſcripſerat, in Cœlis autem iam regnans Paulum Tarſenſem Damaſcum contra Eccleſiam proficiſcentem proſtratum erexerat, atq; ad ſuum Diſcipulatum electum, pro Eccleſia in vniuerſo iam deſignata Magiſtrum conſtituere decreuerat, iamq; illum electionis Vas, quo ſuum nomen coram Regibus, Gentibus, & Filijs Iſrael portaret, & prædicaret, nominauerat, nec ipſe ab impoſito, ſeù demandato munere pedem retraxerat, imò Ieſu Chriſti Apoſtolum pleno ore ſemetipſum faſſus fuerat, & Apoſtolandi onus iam in Damaſco, Arabia, & Iudæa exercuerat, quando in Antiochena Eccleſia erudienda commorantes, Diuinus ipſe Spiritus Sanctus ad plures, imò Vniuerſalem Eccleſiam eos deſtinare volens, celeſti Oraculo emiſſo, eos inde amandatos ad indigentiam Eccleſiaſtici Regni in Aſia, Africa, & Europa ſubleuandam miſit, vti legimus apud Eccleſiaſticas hiſtorias, ſignanter in Apoſtolorum actibus à D. Luca deſcriptis. *Erant autem in Eccleſia, quæ erat Antiochiæ & Prophetæ, & Doctores, in quibus Barnabas, & Simon, & Lucius, & Manahen, & Saulus: Miniſtrantibus autem illis Domino, & ieiunantibus, dixit illis Spiritus Sanctus: Segregate mihi Saulum, & Barnabam in opus, ad quod aſſumpſi eos. Tunc ieiunantes, & orantes, imponenteſq; ei manus, dimiſerunt illos, & ipſi quidem miſſi à Spiritu Sancto, abierunt Seleuciam, & inde nauigauerunt Cyprum.* Sicq; Paulum, & Barnabam a Chriſto vocatos; & inter Diſcipulos electos Spiritus Domini prælegit, atq; in ſuos Apoſtolos ordinauit, Vniuerſaliq; Eccleſiæ Doctores communes, & laureatos Magiſtros dedit, propoſuit, & aſſignauit: Vnde illi per tres prædicatas Orbis portiones, Aſiam, Aphricam, & Europam diſcurrentes, vel Eccleſiaſticum Spirituale Regnum fundabant, vel fundatum iam vbiq; confirmabant, Diaboli Antiregnum Idololatriæ ſimul, & ſemel confundentes, & infirmantes.

Miſſio Pauli à Spiritu Sācto.

Ann. Chriſti 44.

Actor. 13.

V.

Allegorico idiomate, ſiue ſtilo proloquens Ezechiel de Sanctis animalibus loquens aſſerebat: *Vbi erat impetus ſpiritus illùc gradiebantur.* Benè, & appoſitè de Chriſti Diſcipulis, poſt illius aſcenſionem, ad Regnum Cœlorum, terris inuehendum, à Spiritu Sancto emiſſis prophetando. Acta Apoſtolorum referens D. Lucas aſſerit: *Facta eſt autem in illa die perſecutio magna in Eccleſia, quæ erat Hieroſolymis, & omnes diſperſi ſunt per Regiones Iudææ, & Samariæ.* De qua diſperſione ſcribens Cardinalis Baronius; ſequentia prudenter & obſeruat, & notat: *Habes in Actis Apoſtolorum poſt lapidatum Stephanum, Diſcipulos diſperſos, & quaſi ſeminatos, non quod imbecillitate diſiecti, ſed Fidei gratia, ijsta diuiſi eſſent, ſed enim ita diſperſi, vt ſeminatores frumenti effecti ad panem ſupercæleſtem, vniuerſum Orbem peragrantes, viuifica doctrina virtutes, efficaciaſq; diſſeminarent. Hinc in Orbem terrarum Diſcipuli currere cœperunt. Hoc omnes in partes ſermonis diuulgationis initium eſt*

Ezech. 1.

Actor. 8.

Miſſio Diſcipulorū à Spiritu Sancto.

Nunc verò agitati à Iudæis alijs, atq; alius aliò gentium diſperſi ſunt, vndiq; per myſteriorum doctrinam Diabolum exturbantes hoc modo Samaria Verbum recepit: Hinc Ægyptij Syri, Parthi, & Meſopotamij, Itali, Illyrici, Macedones Chriſtum agnoſcunt, & omnes vtiq; gentes ſermo percurrens ad Fidem adducit. Iſta Baronius de cęterorum Diſcipulorum Miſſionibus à Spiritu Sancto per interiorem illapſum, & arcanam allocutionem, ſeu intrinſecam juſſionem effectis.

Baron. Tom. 1. ſub Ann. Chriſti 35. n. 3.

APPENDIX PRÆCIPVA

Diuina Sacro-Politica, qua vt Apoſtolicum Ius regnandi in ſui Spiritualis Regni ſubſidium adhiberet, mittendorum Operariorum Turmas per religioſæ vitæ Sacra Inſtituta in ſua Eccleſia conſtituta prouidit. Quatuor in prioribus Mundi Ætatibus.

I. NOn futura dumtaxat, ſed & præterita ſibi ignota vaticinans Iſaias Propheta de ſemine Regio, de Regno Dei referebat: *In anno, quo mortuus eſt Rex Ozias, vidi Dominum ſedentem ſuper ſolium excelſum, & eleuatum, & plena erat Domus à Maieſtate eius, & ea, quæ ſub ipſo erant, replebant Templum: Seraphim ſtabant ſuper illud, & clamabant alter ad alterum, & dicebant: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus exercituum, plena eſt omnis terra gloria eius. Et audiui vocem Domini dicentis: Quem mittam, & quis ibit nobis? Et dixi: Ecce ego, mitte me.* Nemo hic valet ambigere, quin iuxta communem Patrum expoſitionem apparuerit Deus, & comparuerit Dominus vti Cœli, & Terræ Monarcha ſuper vniuerſam creaturam, & naturam imperans; Verùm præcipuè cum Maieſtas eius primò templum repleuiſſe dicatur, indicatur pariter ipſum, vt in Templo, & Eccleſia ſpecialiter gratioſè regnantem, ſe ſe Prophetę contemplandum exhibuiſſe. Quamobrem igitur immenſa, & ſumma Trinitas in trium perſonarum Seraphim accentibus ſignatarum conſeſſu, duplicis iuris naturæ, & gratiæ Regni negotia in arcano Conſilio pertractatura, nihil aliud proponit, niſi Propheticam Miſſionem? *Quem mittam, & quis ibit nobis?* Numquid Miſſio Religioſorum virorum prædicantium, vt Iſaiæ, ſui Regni eſt ſingularis, ac præcipua ratio regnandi? Ita certè: ſicuti ex Myſticę, nempè Eccleſiaſticę Vineę parabolis ſupra datis ſatis liquidò conſtat de Miſſionibus Operariorum, nempè Prelatorum ad allegoricam culturam emiſſorum, ſicut & ſimul manifeſtè infra breuiter demonſtrabimus de cooperantium Miſſorũ Religioſorum Apoſtolatu. Geneſeos liber Adami Primi Orbis Parentis, & Eccleſiæ Pontificis genealogiæ ſeriem contexens ait: *Cognouit quoq; Adam vxorem ſuam, & peperit filium, vocauitq; nomen eius Seth. Sed & Seth natus eſt Filius quem vocauit Enos: Iſte cœpit inuocare nomen Domini.* Plurimum laborauerunt alij, nempè priſci illi, & Sanctiſſimi pariter, ac Doctiſſimi Scripturarum interpretes, vt prærecenſitum antiqui Chroniſtę Oraculum explicarent: Nos in laborem eorum intrantes ex copioſioribus Doctorum expoſitionibus propoſito noſtro vnicam vnicè, & mirificè deſeruientem deſumemus ab eruditiſſimis Scholaſticis Bellarmino, & Thoma Vualdenſi pręcipuè, qui ex Sacræ paginę Sacroſanctis breuioribus illis notis appoſitè ſimul, & rationabiliter deducunt: Enos inſtituiſſe peculiarem aliquem cultum, & ſublimiorem, quàm eſſet religio vulgi, religionis ſtatum, nam ante ipsũ Enos, Seth, Abel, & Adam inuocauerunt Deum. Cenſent igitur eruditiſſimi Expoſitores ab hoc Enoſſo inſtitutum quaſi pręludium, imo initium, & fundamentum vitę Religioſæ, ac Religionis Monaſticę, ſiuè Regularis. Quam probabiliſſimam Doctrinam inſecutus Pat. Iacobus Bolduc. Capuccinus in ſuo volumine de Eccleſia ante legem, integrum per vndecimum caput relata Moyſis verba explicans ſcribit: *A mane temporum, quo Deus in Adam, & per Adam Eccleſiæ ſuæ Vineam plantauit, non ceſſauit nouos ſemper mittere Operarios. In Mundi principio miſerat Seth Sanctiſſimum Adæ filium, qui Nephilinorum iam angeſcenti multitudini Paſtores, Rectores, Præcones, Prælatos prouideret, qui animarum curam agentes, illos in officio continerent, ſuaq; doctrina, exemplis inſtruerent, & ædificarent. Præterea in his, quæ ad Dei cultum attinent, diligenter intenderent. Idcirco circa annum Mundi 250. quoſdam ad hęc elegit, inſtruxitq; viros, quos vel ipſe filios Dei nominauit, vel à populo, propter Magiſtri Sanctitatem, ſic nuncupati ſunt. Cum igitur genus humanum mirabiliter in dies propagaretur, creſcente etiam filiorum hominum cum numero malitia; Anno Mundi circiter 396. Sethi verò 266. miſit Deus alios Operarios in Vineam ſuam, ſub moderamine filij Seth no-*

Iſai. 6.

Religioſorũ virorum Miſſio Ius regnãdi diuinum.

Geneſ. 4.

Ann. Mũdi ex Saliano 250. ex Bolduc. 396

Bellarm. lib. 2. de Monachis cap. 5. Thom. Vuald de Sacramentalibus tit 3. c. 150.

Regularis vitæ Prima Inſtitutio, ac fundatio ab Enos.

P. Iacob. Bold. Capuc. lib. 3. cap. 15. de Eccl. ante legem.

Ann. Mũdi 396.

mine Enos. Nimirum poſtquam in diſciplina, & doctrina Patris multum profeciſſet, anno- rum 160. quò prò ſua ætate veneranda longa rerum experientia, morum grauitate, & firmata iam ſanctitate, ſuorum faciliùs Diſcipulorum beneuolentiam, ac reuerentiam conciliaret, altioraq; ſui Sanctiſſimi inſtituti ad Chriſtum vſq; duraturi fundamenta iaceret, & tandem vt fortius, faciliuſq; filiorum hominum ſectam impugnaret, penituſq; deleret, vel Sanctitatis exemplo ad virtutem, verumq; Dei cultum alliceret, Filius quoq; Dei in puriſſima Patris Seth doctrina conſeruaret, ſtatuit nonnulla prioribus adhuc rudioribus, ac ſimplicioribus Aui, Patriſq; legibus, & obſeruantijs addere decreta, nouas leges ſtatuere, & quaſdam ordinare cæremonias, præſertim Pſalmodiam inſtituens, necnon formam, & modum inuocandi Deum. Et hoc eſt quod Moyſes, qui, quid eſſet inuocare Deum, optimè nouerat, tam conciſè colligit his verbis: Iſte cœpit inuocare nomen Domini. Iſte igitur Enos Sethi filius, Adami Nepos, à Supremo Hierarcha electus, & prędeſtinatus eſt ab ęterno, ſimul, & ſingulariter in tempore delegatus (quod ter maximè animaduertendũ eſt) vt in Spirituali Regno primęuæ ætatis creſcentis Eccleſiæ perfectiorem Deum peculiariter colentiũ fideliũ ſtatũ, ideſt Clericalẽ Ordinẽ, ſiue Religioſum viuendi modũ, obſer-
Enoſcæorum inſtitutio. uantioriq; Religionis formã adinuenlret, pariter & Initiaret: Quod Diuino in primis afflãre flamine excogitauit, ordinauit, atq; inſtituit priori illa in Orbis duratione, in Eccleſiaſtico Regno fundando, ac ſtabiliẽdo, perfectiùs, arctiùs, religioſiùſq; inſtitutum Enoſcęorum, qui in pauperculis, atq; à ſæculo ſemotis Tugurijs, ſeu Tentorijs commorando, Sæcularibus neglectis, Spiritualibus Diuini cultus exercitijs ex profeſſo incumbebant, proprios & labores, & ſudores, imò totius ſuæ vitæ conatus ad Spiritualis Dei Regni prouentum transferentes.

Geneſ. 5. *Vixit verò Enos* (inquit Sacer Geneſis Textus) *nonaginta annis, & genuit Cainam.* II.
Ex quibus Scripturæ Sanctæ Sacris notis Bolducus noſter ſecundæ Religioſorum Sodalitatis ante diluuium inſtitutionem deducit, ſequentibus verbis: *Ex Sacro Ge-*
Capuc. Bold. de Eccl. ſi. ante leg. in lib. 1. c. 15. *neſeos Textu diſcimus, vixiſſe Enos nonaginta annis, & genuiſſe Cainam: Vnde colligitur Cainam natum fuiſſe anno Mundi 326. Quem à Patrefamilias puto miſſum ad vineam ſuam, incaleſcente iam omni filiorum hominum libidinis æſtu, atq; ſupramodum flagrante illorum auaritiæ, ambitionis, & crudelitatis flamma. Quod nam aptius, vel opportunius potuit* Ann. Mũdi 326.
Deus tantis malis dare remedium, quàm priori Carthuſianorum (vt ita dicam) Enoſcæorum Religioſæ Sodalitati aliam adiungere, aliudq; Minoritarum Cinæorum nomine inſtitutum
Inſtitutio Cinæorum à Cainam. *ſuſcitare? Inſtituti ergo à Deo ſunt Cinæi ad confundendum, perdendum, penituſq; conterendum filios hominum, homines ad ſæculum.* Quibus, & alijs pluribus ratiocinationibus ibidem ab eo allatis Cainam inſtitutorem nouæ Sodalitatis Cinæorum, nempè Religioſorum, in Eccleſia Dei primæua extitiſſe colligitur. Geminas ergo Filiorum Dei in prima Mundi ætate Religioſorum virorum turmas inſtitutas fuiſſe reperimus: nempè Enoſcæorum ab Enos Genitore: Cinæorum verò à Cainam Enoſci primogenito conſtitutas, quarum diſcrimen, & inſtituti differentiam referens Cit. Pat. Bolduc. ait: *Vtriuſq; autem Societatis diſcrimen reperio ſub communi nomine ſer-* Ann. Mũdi 461.
Cit. Auct. Bolduc. vetu- pra leg. lib. 3. cap. 15. *uorum Dei: Nempè vt Enoſcæi, tamquam ſeparati à ſæculo, habitarent in Tuguriolis, argillaceis, vel iuxta Apoſtolum in ſolitudinibus errantes, ſæpè loca mutarent, in quibus ſuos cogebant cœtus ad pſallendum, vel aliquid decernendum. Cinæi verò actiui, & ad prædicandum vocati, dicebantur Angeli Dei. Et vtriq; tam Enoſcæi pauperes, quàm Cinæi compatriotas ad vniuerſale Concilium nonnunquam conueniebant.* Hactenus Capuccinus: ex quibus fideliter recenſitis rationabiliter deducimus: Deum prudentiſſimũ Hierarchiæ Eccleſiaſticæ adminiſtratorem, in ſui infirmioris adhuc Spiritualis Regni ſubſidiũ, Religioſorum binas auxiliares copias emiſiſſe, vt ſtatuto regnandi Iure Apoſtolico ab exordio vteretur, quò grauiores, atq; acerbiores tempeſtates tenellam ſuã Eccleſiam, vel in ipſa infantia ſuffocare, vel in adoleſcentia ſeù iuuentute præcipitare tentantes, ſimul & conatibus violentioribus enitentes ab Eccleſiaſtico ſuo Regno auerteret, atq; diuerteret. Has autem grauiores acerbitates, & procellas
Hæreſis, & infidelitas in na Eccleſiaſtici regni diue ationes. perurgentes facilius vt manifeſtemus; ad gemina capita geminã viperarum reducere debemus: nempè ad Hæreſim, & Infidelitatem, binas vrgentiores vexationes, ob quas Deus ipſe fatetur à ſe inſtitutam Iſaiæ, pariter & cęterorum Prophetarum inſtituendam perennem fore Miſſionem: Vnde cum Propheta ſupra dixiſſet: *Ecce* Ann. Mũdi 400. circiter.
ego mitte me. Et dixit Dominus: *Vade, & dices populo huic: Audite audientes, & no-*
Iſai. c. 6. *lite intelligere.* En Hæreſim: *& videte viſionem & nolite cognoſcere.* En infidelitatem Idololatriæ: Vident infideles proprijs oculis inſenſibilia ſimulacra immundorum, & nolunt videre vilitatem: Audiunt Hæretici Orthodoxam doctrinam, & nolunt intelligere veritatem, detinentur igitur miſeri infidelitate, & Hæreſi.
Cain Primus Hæreſiarcha in Eccleſia vniuerſali. Quarum primam Primus, & Primarius in Vniuerſali Eccleſia Hęreſiarcha Cain infernali œſtro percitus, ex mentali cum Auernalibus furijs concubitu, priori in enaſcentis Mundi ætate generauit: Nam à Deo ob grauiſſimum Fratricidij ſcelus & perpetratum, & denegatum maledictus, grauiorum criminum impenitens, impenitentiæ deſperatione in rabiem contra Deum Iudicem actus, diuortium primò à Diuina facie elegit, atq; exilium ſponte à Dei conuerſatione ſuſcepit, mox hæ-

ticum virtis interius iam conceptum euomere cępit, pro concione corám ſuorum filiorum Nepotum, Pronepotum, & Trinepotum congregatis familijs Dei miſericordiam, & prouidentiā negando: futurum iuſti Iudices peculiare, & commune iudicium, ſimul & immortalis animæ ſeparatæ meliorem, vel deteriorem ſtatum denegando: Cultum veri Dei, virtutumq; culturam irridendo: vitiorum verò, & cuiuſlibet generis deliciarum ſtudia commendando. Vnde breuioris temporis in- *Hæreſes, & errores Cayenitarum.*
Ann. Mūdi 900. circiter. tercapedine Cainitarum hæreticantium, laſciuientium, & delirantium ſecta perniciosa intra Eccleſiam coaluit, ac Inualuit. Inualeſcente igitur perfidiæ, & irreligioſitatis temeraria impudentia, Religionis, & Fidei Integritas minui, atq; vix exorta extingui, atq; ad funera rapi periclitabatur: Quamobrem mittendorum Operariorum Religionem propugnantium ſubſidio validiori indigebat. Talis autem Eccleſiastici Regni indigentia in dies magis, ac magis convaleſcebat ex alterius impię ſororis, nempè infidelitatis ortu, & incremento: ſiue enim ante, ſiue poſt diluuium (iuxta diuerſa Patrum, & expoſitorum placita) exorta fuerit Idololatria,
Ann. Mūdi 2000. importunè nimis, atq; feſtinanter ad perturbandam fidelium pietatem aduenit: Nam infándorum Idolorum cultus veri Dei culturam, & Sacrorum exercitium non perturbauit dumtaxat, ſed & penitus pluribus in regionibus, ac Prouincijs deturbauit, pro Fide perfidiam, ſimul & infidelitatem hominum cordibus inſtillādo, imo copioſius infundendo. Ex quibus omnibus ſupra relatis, nempè ab hæreſi Cainitarum, ſimul & infidelitate gentium illud factum eſt; vt homines qui ab Adā, *Defectio fideliū ad Antiregnum infidelitatis.*
Ann. Mūdi 2550. cęteriſq; legitimæ Iuſtitiæ Præconibus Orthodoxam Fidem edocti, Catholicæ Eccleſiæ ſubiecti, ſpontè, & liberè Spiritualis Dei Regni honorificum iugum & ſubicrant, & lætanter portabant; hoc ſalutari excuſſo dominio, ad Sathanæ perditoris dominationem, nempè Hęreſis, & infidelitatis Antiregnum rebellantes tranſirent; ſicq; Eccleſiaſtica Hierarchia, imò Omnipotentis Theocratia infirmata nutaret: Nutantis igitur in ſubſidium per ſecundam, tertiam, & quartā Mundi durationes, auxiliares Deus Religioſorum Agonitarum copias opportunè per temporum differentias, & Eccleſiæ indigentias tranſmiſit, vt infra noſter Iacobus Bolducus Capuccinus oſtendit. Notandum igitur, quod octo filiorum Dei peculiares ſodalitates, ſeu Congregationes In Eccleſia (ſcilicèt antiqua) fuiſſe leguntur. Quarum duæ fuerunt à Mundi principio, hoc eſt à temporibus Enos, vſq; ad Diluuiū; nempè *Sodalitates octo Religioſorum in antiqua Eccleſia.*
Enoſcæorum, qui ob prioritatem & antiquitatem, qua ceteris præſtant, cognominati ſunt poſtea Gedimonæi; hoc eſt Priſci, & corruptè Aſſamonæi; quorum inſtitutum ſecuti ſunt Machabæi: Et Cinæorum duæ à Diluuio vſq; ad Moyſen, nimirum Cœnezæorum, & Hebræorum; A Moyſe verò vſq; ad Chriſtum quatuor, ſcilicèr Nazarçorum, Filiorum Prophetarum, Rechabitarum, & Eſſenorum. Quibus iungere poſſumus Sadducęos, Phariſæos, & Edeſſenos, qui eiuſdē erant inſtituti, & prę- *Bolduc. Capuccin. lib. 1. cap. 13. de Eccleſia ante legem.*
ſertim Phariſæi, de quibus ait Chriſtus: *Super Cathedram Moyſi ſederunt Scribæ, & Phariſæi*. Hæc ille. *Matth. c. 23.*

III. Ex hactenus igitur enumeratis ſupputando computamus, à Cœleſti Patrefamilias ad excolendam vineam ſuam emiſſos Operarios Religioſos, Religioſorum Virorum Sodalitatum Patriarchas.

In prima Mundi Ætate, hora Prima.

I. Seth Filiorum Dei Primarcha.
Ann Mūdi 3000. II. Enos Enoſcæorum.
III. Caynan Cinæorum. *Miſſiones Congregationum religioſarum in 4. prioribus Mundi ætatibus.*

In ſecunda Mundi Ætate, hora Tertia.

I. Sem Semitarum,
Ann. Mūdi 2050. II. Iaphet Iaphetorum.
III. Heber Hebræorum.

In tertia Mundi Ætate, hora Sexta.

Ann. Mūdi 2100. I. Abraham Cineorum, vel Hebręorum Torquatorum.
II. Aſcenez Cinezęorum.

In quarta Mundi Ætate, hora Nona.

I. Moyſes Nazarçorum.
II. Ionadab Rechabitarum.
III. Samuel, vel Elias, & Eliſæus Filiorum Prophetarum.
Ann. Mūdi 2544. IV. Elias Propheta Phariſæorum.
V. Antiquus Enos Eſſenorum, vel Edeſſenorum nouiſſimè dictorum.

Hęc veriſimilis, & fidelis magis Synopſica Series: Tum Inſtitutorum Patriarcharum: Tum Inſtitutarū Religioſarū Cōgregationū, ex quibus vocati, electi, & ordinati Religioſi Athletę, & Agoniſtæ, ad Eccleſiaſtici Regni neceſſitates ſubleuandas miſſi ad quatuor Orbis plagas, per quatuor itidem priores Mundi ætates computantur.

Concludo hunc Calculum, deſumptis numeris à Patre noſtro Iacobo Bolduco, de conuenientia inter Religioſa inſtituta veteris, & noui teſtamenti; taliter ratio-

P Bold. Cap. l. de Eccleſ. poſt leg. c. 14

Tres conuenientiæ Religioſorum veteris, & noui teſtamenti.

L. 4. reg. c. 1. Matth. c. 3.

cinante: *Tria tantum de antiquis dixerim, quæ prorſus cum noſtris Religioſis quadrant. Primam: Quòd ſicut noſtri ſub diuerſis ritibus, & conſtitutionibus viuentes, omnes tamen in vno Religioſorum nomine, & in tribus eſſentialibus obedientia, paupertate, & caſtitate conueniunt; ita licèt antiqui Religioſi in multas ſcholas eſſent diſtincti, vt potè Enoſcæorum, Cinæorum, Ceneſcæorum, Phariſæorum, aliorumq; omnes tamen in nomine Enoſcæorum conueniebant: Quorum ſi inſtitutum, modusq; viuendi diligenter conſideretur; inuenietur ad illa tria capita reduci, adhibito Voto, quod etiam in lege naturæ frequentatum fuiſſe legimus. Secundò dicimus: quod quemadmodū Religioſi noſtri diuerſi à Secularibus indumento viuunt; ita & illi, vt patet in Elia, qui priſcorum Enoſcæorum more, Zona pellicea accinctus erat: Ioannes quoq; Baptiſta eiuſdem Spiritus, & inſtituti: Alij videntur ſub ruſis iſtis pellibus appoſuiſſe albas, laneasq; veſtes ſub nomine Nazaræorum: Alij verò ſolius albi coloris, ſed lineis, ac byſſinis vtebantur, vt Rechabitæ, Iacobusq; Minor Apoſtolus. Tertium eſt Deo Sacratas Virgines poſt Euangelium tegi Sacro velamine, vt olim in Eccleſia.*

CALCVLVS QVARTVS

I

Eccleſiaſtici Dei Spiritualis Regni conſeruandi, ſeù ampliandi neceſſitatibus pro ſubleuandis, Apoſtolica regnandi ratione, Religioſorum Virorum nempè Miſsione vſi ſunt Pontifices Antiquæ Eccleſiæ in Prima Mundi Ætate.

Miſ. Actiua Adæ Summi Pont. de Religioſ. Enoſcæis, & Cin.

Ioſeph Heb. lib. 1. antiqu. cap. 2.

Cainiq. hær.

Boldue. Cap. lib. 3. cap. 15.

PRior hominum Parens, Humaniq; Generis Protogenitor Adam, à Deo conſtitutus primus ſuæ inchoantis Eccleſiæ Pontifex, & tempore naturæ Sacerdotum Primicerius, Spiritualis ſibi demandati regiminis tunc poſſeſſionem primò accepit, quando priores fideles ſuæ familiæ coniugem Euam, liberos Abel, & Seth, Enos, Cainam &c. congregatos in Dei legitimo cultu exercere cæpit, exercitumque per nouena ſæcula ad vſq; longioris ſuæ vitæ terminum, nempè annum Mundi noningenteſimum trigeſimum prudenter adminiſtrauit. Ipſe namq; immediatā, atq; in futurum ordinaria Miſſione à Deo Primarius Eccleſiæ miſſus Antiſtes, ſibi collata Pontificia auctoritate, ſuæ curæ, ac vigilantiæ commiſſo Eccleſiaſtico Regno ſuperuenientia diſcrimina, & pericula auertere, ſimul & neceſſitatibus perurgentibus ſuccurrere ſtuduit. Aſſerit igitur Ioſephus Hebræus: *Cæterum ſuperſtite etiam tum Adamo; Caini ſoboles ſceleratiſſima euaſit, dum poſterior quiſque ſit deterior, nec ſolum imitatur priorum vitia, ſed ea ſuperat, interim nec à bellis, nec à latrocinijs temperando. Et qui à cædibus abſtinebant, alioquin auarè, & ſuperbè apud ſuos viuebant:* Quinimmò cum hæreſim excogitaſſent, Cainum tamquam ſemideum adorantes, illius errores aduerſum tùm prouidentiam, tùm miſericordiam, tùm iuſtitiam Dei, & futurum Iudicium, atque Animarum ſtatum palam profitentes: Supremus Pontif. Adam contra hanc priorem Hæreticorum ſectā ipſe primùs prophetauit, prædicauit, docuit, & laborauit, inde à Deo ſibi præoſtenſo regnandi iure vti incipiens, Filios Dei, nempè Seth liberos primum, poſtmodum verò Enos diſcipulos, tertiò tandem Cainam aſſeclas, vniuerſos viros Religioſos ad confundendos, & eijciendos, ſeù eliminandos Cainitas Pontificia ſibi attributa ordinaria poteſtate, ordinaria, & mediata miſſione, pro Eccleſiaſtici Regni oportunitatibus, ſimul & neceſſitatibus emiſit, prout diuerſis in locis affirmat Pat. Bold. Capucc. ſuo in Codice de Eccleſia ante legem, dicendo: *Iſti* (ſcilicèt Filij Dei Enoſcæi, & Cinæi) *apud me ſunt Angeli, Deiq; Naacij, ſeù legati miſſi per totum Orbem terrarum, tam ab Adamo quamdiù vixit, quam ab Enos, & Cainam eorum Patribus, ac Prælatis, & quia vbique prædicare ex inſtituto tenebantur, ideo dicantur Præcones Iuſtitiæ.* An. Mūdi 930.

An. Mundi 600. & 800.

II.

Actiua Miſ. Seth Pontif. de Religioſ. Enoſ. & Cin.

Seth, defuncto pio Parenti primo hominum Genitori, primoq; ſimul, ac Primario Eccleſiæ vniuerſalis Sacerdoti, poſtquam ſanctiſſime Eccleſiam à prima ſua perfecta ætate ad vſq; Mundi initiatum decimum ſæculum rexiſſet, Adamo in Pontificatu ſucceſſit, annos natus 800. Hic igitur Sacerdos Summus, tum Progenitori Adæ in Sacerdotio cùm adhuc cooperaretur, tùm poſtquam ipſe Sacerdotum Primicerius eſt effectus; demonſtratā ſibi ab anteceſſore, imò à Deo regnandi rationem, nempè Miſſionem Religioſorum, pro Eccleſiaſtico Regno ab erroribus perpurgando, imo per creſcentes homines propagando adhibere cœpit, & perſeuerauit, mittendo ſuos Filios dictos Filios Dei, ſignanter Enos, & Cainam Patriarchas Religioſorum legis naturæ, de quibus Bolduc. Capuccinus ſcribit: *Qui ad prædicandum miſſi* [nempe Enoſcæi, aut Cinæi] *per totum Terrarum Orbem præ-* Ann. Mūdi 1000.

coniũ

coatum, ideſt iuſtitia legis naturalis miniſterium, tunc exercere cœperunt, poſtquam eorum, ſicut & cæterorum hominũ numerus valdè creuit: quia veriſimile eſt Patrem Adam, & hos eius nepotes ſapientiſſimos tunc cum Setho Mundi Rectore ſeruaſſe illum in hac Miſſione ordinem; vt ſimul cum Chiliarchis, & Dynaſtis, qui temporalibus præficerentur, Raphaim quoque, ideſt animarum curatores pro vnaquaque regione deſtinarent, ac mitterent. Seth igitur poſtquam adminiſtraſſet Eccleſiam ann. 112. dormiuit cum patribus ſuis.

Bold. Cauc. de Eccl. ante legem c. 14.

III. Iared Filius Malalael (iuxta Bolduci placitum) ſiue Lamech Filius Mathuſalæ (ſecundum Saliani ſententiam) mortuo Setho, Pontificiam infulam vniuerſalis Eccleſiæ ſuſcepit Anno 1042. De Iaredo Pontifice ſequentia dat Bolducus noſter: *Quandoquidem nouum robur, idq; maximum contulit Eccleſiæ, quando genuit Enoch, eum ad magna pro bono Eccleſiæ deſtinans, iamq; Diuino mancipans obſequio, dedit ei nomen Enoch, quod ſignificat dedicatum, ideoq; eum à iuuentute inſtruendum dediſſe Cainano cogitare non eſt incongruum, cuius Inſtitutum nempè Cinæorum acceperat, vt erat aliquando. Tantum tamen Enoch in illa congregatione profecit, ſpatio 300. annorum, vt illo tempore ſæpiſſimè per multos annos ad diuerſas regiones, per quas Filiorum Dei Cœnobia, & Sodalitia erant diſperſa tãquã præco Iuſtitiæ, & Dei Angelus, ideſt Nuntius vel à Patre Iared Summo Pontifice, vel ab Enos, qui Dei vices gerebat, nec non ab Abauo Cainam miſſus ſit ad vtriuſque Cinæorum, & Enoſcæorum Congregationis Fratres; vt feruentiſſimis ſuis prædicationibus, & exemplis diſſolutos eorum mores, & à priſca viuendi forma alieniſſimam vitam reprehenderet, atque corrigeret, & caſtigaret.* Hæc ille de Iared, quem illius temporis Eccleſiæ Pontificem aſſerit. Lamech (iuxta Salianum) Sacerdos Magnus poſt Sethum, ſi regnauit in Eccleſiaſtico Dei Regno, certum eſt, ipſum quoque ius regnandi Apoſtolicum adhibuiſſe: nam cum ipſe ſeptimus Præco Iuſtitiæ eſſet, & per ſe, & per Enoſcæos, atque Cinæos ab Henoch reformatos, Diuinas iuſtitias, nempè naturales leges prædicauit, & ad ſpiritualem fidelium ſalutem curatores deſtinauit, ſignanter cum in diebus ſuæ Prælationis inter homines, ſimul & cum Deo ambulauerit Enoch, quem ſeptimum Prophetam, ideſt veritatis, & Iuſtitiæ Prædicatorem appellat D. Iudas Apoſtolus in ſua Canonica dicens: *Prophetauit de his ſeptimus ab Adam Henoch.* Primus namq; naturalis legis Propheta, & Vatum Primicerius fuit Adam, Secundus Seth, Tertius Enos, Quartus Cainam, Quintus Malalael, Sextus Iared, Septimus Enoch, qui poſt plurimos pro Eccleſiaſtico Regno exantlatos labores, non apparuit inter mortales, quia tulit eum Dominus, & inter viuentes tranſtulit ad tempus. Sicque Iared, ſiue Lamech, poſtquam vixiſſet in Pontificatu annis 380. defunctus eſt. Par. Salianus dicit: *Non dubitandum quin duo ſenes Mathuſalem, & Lamech ante Diluuium non promouerint pro virili ſua ſtudia ad prædicandum, & teſtificandum aduentum Domini, & aduentantem eius Iuſtitiam.*

Ann. Mũdi 1042. — Bolduc. vt ſupra lib. 3. c. 18 — Miſ. Actiua Iar. ſiuè Lamech Pōt. de Enoſ. & Cin. — An. Mundi 1400. circiter — D. Iud. in ſua Epiſt. Canon. — Proph. Relig. leg. nat. ſept. — An. Mundi 1600. — Sal. Annal. Tom. 1. ad Ann. Mundi 1600. n. 3.

CALCVLVS QVINTVS

Eccleſiaſtici Spiritualis Regni adminiſtrandi indigentijs pro ſubleuandis Apoſtolica regnandi ratione, Religioſorum nempè Miſſione vſi ſunt Pontifices in ſecunda, & tertia Mundi Aetate.

I. Cum eruditiſſimo, ſimul atq; Sanctiſſimo Doctore, ac præcipuo Magiſtro D. Gregorio, Vniuerſalis Eccleſiæ Paſtore Mundi ætates diſtinguentes per horas diei myſticas, aſſeruimus primæ horæ primam ætatem correſpondentem ſuas metas ab Adam vſq; ad Noe producere: ſecundam à Noe ad Abraham: Tertiam verò ab Abraham ad Moyſen ſuas durationes extendere, in quatum ſpatio ſeni Summi Præſules Eccleſiaſticum Dei Regnum adminiſtrarunt: Quorum primus, & præcipuus Noe deſcribitur, qui in Iaredi, vel Lamechi defuncti locum ſuffectus, effectus eſt Cinæorum, ſiue Enoſcæorum director, & Præſul poſt Enoſci mortem, Cainam cooperator, & adiutor in religioſæ obſeruantiæ inſtauratione, & promotionem, cum eſſet annorum 84. ſecundum Bolduci computum. Cum autem ad nonageſimum annum circiter perueniſſet; Iuſtitiæ Præco publicus, & ſolemnis electus eſt, ſicuti eum nominat D. Petrus in ſua Canonica: *Octauum Noe Iuſtitiæ præconem.* Septimus enim fuit, (Patris Bolduci Capuccini ſeriem ſectando) Lamech, Sextus Matuſalem, Quintus Enoch, Quartus Iared, Tertius Malalael, Secundus Cainam, Primus Enos, cuius inſtitutum Enoſcæorum & profeſſus eſt, & inſtaurauit Noe. Qui cum quadringentorum circiter eſſet annorum, Pontificia in ſede collocatus, Pontificali auctoritate fultus, quo prius per ſe functus fuerat,

D. Petr. Epi. Can. 2. cap. 2. — Actiua Miſſio Noe Pontif. Cinæorũ. & Raphaim. — An. Mundi 1460.

Regni Dei propugnatoris, atque propagatoris miniſterium etiam per Religioſos Enoicæos, & Cinæos, vniuerſoſque idoneos Filios Dei exercere voluit: regnandi rationem per Eccleſiaſticam Præconum Miſſionem adhibendo, durante bis centeſimo, quo ante Diluuium Eccleſiæ clauum tenuit, circiter anno. Poſt Mundi verò generalem alluuionem, atque interitum, multiplicatis iterum filijs ſuis, & filijs hominum, Filios Dei (qui tunc, ſcilicet poſt Cathaclyſmum Cinęorum, ac Hebręorum titulis cenſebantur) per vniuerſum rurſus multiplicatis, & frequentatis Miſſionibus delegare, & ad Religionem promouendam, ac conſeruandam diſtribuere numquam ceſſauit, imò ad annum Mundi vſque bis milleſimum ſextum ſuę vitę nouiſſimum perſeuerauit, vti conteſtantur Primò Pat. Salianus dicens: *Neque enim fas eſt dubitare, à viro Sanctiſſimo domeſtica diſciplina, in timore Domini ita educatos; vt propriæ ſalutis ſtudioſi, etiam aliena paterno monitu inuigilarent.* Secundò Pat. Bolduc noſter ſic: *Iſti quia in diuiſione Gentium poſt diluuium miſſi ſunt à Noe, vt ſimul cum genere humano verum Dei cultum in Mundo reſtaurarent, vocati ſunt Raphaim, ideſt Curatores.* Poſtquam igitur Noe Eccleſiam Dei adminiſtraſſet per annos circa 648., nempè ante diluuium 234. poſt diluuim verò 366. plenus dierum in ſenectute bona requieuit in pace.

Ann. Mūdi 2006.

Pat. Sal. Annal. Tom. 1. ſub An. Mūdi 1600.

Pat. Bol. Cap. de Eccl. ante leg. lib. 1. c. 16.

II. Sem, dictus Melchiſedech, in Pontificali Cathedra Patri Noe anno Mundi 2006. ſuccedens, Paternę in Eccleſiaſtico dirigendo Regno induſtrię non cedere ſtuduit: Vnde ea, quę ſunt Diuini cultus, cum apprimè curaret; illa, quę ad ſpiritualis iuris regnandi rationem ſpectabant, haud quaquam negligebat: Religioſos, ſimul & ſpirituales fidelium Medicos Cenezęos, vel Raphaim animarum curatores tunc vocitatos ad Eccleſias particulariter curandas per temporum, & locorum exigentias emittendo: vnde quò has Eccleſiaſticas Miſſiones continuare valeret; Sodalitates Religioſorum ipſe poſt diluuium inſtaurare omni ſtudio curauit, iuxta Patris Iacobi Capuccini in ſubſcriptum teſtimonium. *Diuina bonitas erga Genus humanum ſpecialiter cauit poſt diluuium, quando in diuiſione Gentium per Noe, eiuſque nepotes, & filios, præſertim per eos, qui Filij Dei, ideſt Eccleſiaſtici erant, & Prophetæ, cum multiplici ſcientia verum Dei cultum vbique terrarum diſſeminari voluit. In cuius rei argumentum certiſſimum facile nobis eſt oſtendere, omnes ſcholas, et Sodalitates Philoſophorum, qui aliquam in moribus modeſtiam, aut generaliter virtutem; eiuſque ſtudium profitebantur; item præcipuas Deum colendi ritus, atq; in ſacrificijs, tēplis ſuę cæremonias, licet multis ſenſim ſuperſtitionibus infectas, à noſtris Cinæis, Cinæ[illegible], alijſq; Filijs Dei in Noetica Schola inſtructis originem trahere. Quam Sem Supremus Eccleſiæ à Patre deſtinatus Pontifex, tam per ſe, quam per ſuos filios, & nepotes poſt diluuium reſtauraſſe, nec non ad vitam reuocaſſe videtur in illis Philoſophis, qui in Indiæ ab eo dicti ſunt Semai, vel Semni.* Vixit in Pontificatu annos 152 & mortis dormitionem accepit.

Ann. Mūdi 2006.

Actius Miſſ. Sem, vel Melchiſedech de Relig. Cinæorum vel Heb.

P. Bold. Cap. lib. 2. cap. 17. de Eccl. ante legem.

III. Iſaac poſt Sem Eccleſiam gubernauit annos ſeptuaginta, ordinatus Pontifex iuxta Bolduc. Anno Mundi 2158. ſecundùm Salianum vſque ad annum 2318. Verum iuxta Bolduci Capuccini computum vſque ad annos 2228. Quando in Pontificali adminiſtratione ſuccedens ei Iacob filius ſecundògenitus ab eo ordinatus, perſeuerauit in Eccleſia dirigenda ad annum vſque 2255. iuxta Capucinum: verum, vt Saliano placet, vſq; ad annos 2345. ab anno 2318. Quibus omnibus Eccleſię ſeculis, certiſſimum eſt, geminos pręrecenſitos Antiſtites Sanctiſſimos omni ſolertia, atque ſollicitudine Dei Regnum cuſtodiſſe, imò propagaſſe: Quamobrem Miſſiones Religioſorum Operariorum multiplicaſſe probabiliſſimum cenſeo, ſignanter cum ipſorum circa Pontificię adminiſtrationis tempora vixerint Inſignes plures Religionis ſublimioris, & fidelis Doctrinę cultores Heber, Phaleg, Iectan, Rheū, & Nacor. Vnde Bolducus Capuccinus iure meritò de illorum ſeculorum Eccleſia ita ratiocinatur: *Ex illis autem, qui in ea nominantur, quidam fuerunt Sacerdotes, ſummiq; Eccleſiæ Pontifices, vt Adam, Seth, Iared, Noe, Sem, Heber, Iſaac, Iacob: Alij inferioris Ordinis Paſtores, vt Malalael, Mathuſala: Alij Doctores, & Religioſi, vt Enos, Cainam, Henoch, Noe, Heber, Abraham: Alij fuerunt Dei præcones, Oraculorum Conſultores, ante diluuium Lamech, poſt diluuium Arphaxad, Salę, Phaleg, eiuſdem quoque profeſſionis extitiſſe creda Rheū, Sarug, Nachor, & Thare, quorum nonnulli, vt Sarug, & Thare à vero Dei cultu defecerunt.* In terra Chanaan tandem moritur Iſaac, anno Mundi vel 2228. vel 2318. In Ægypto verò extremum diem clauſit Iacob ſummus Sacerdos, anno aut 2255. aut 2345.

Ann. Mūdi 2158. vſq; ad 2228. aut 2318.

Ann. Mūdi 2228 vſq; ad 2255 vel ab an. 2318. vſq; ad 2345.

Iſaac, Iacob. Actiuæ Miſſ. Religioſorū.

P. Bol. lib. 1. c. 5. de Eccl. an legem. Præcones ſuſtitiæ inſign.

IV. Caath primus ex genere, & ordine Leuitico in defuncti Aui Iacobi Pontificiam Cathedram aſſumptus eſt in Ægipto, iuxta Bolduci numeros, annis Mundi 2255. & durauit per annos 103. vſque ad annum 2358. Verum, ſecundum Salianum computum, ordinatus anno 2345. proceſſit per Annos 105. ad annos 2450. Quando ipſo ex hac vita migrante Cathedrā illius ſuſcepit Amrā, & ipſe de filijs Leui, itidem in Terra Ægypti conſtitutam Eccleſiam gubernans, atq; iuxta pręſcriptos ritus, ac cęremonias dirigens, quemadmodum prudenter Pat. Bolduc. Capuccinus contemplatur, ſic diſſerendo: *Ordo Diuina prouidentia, ritusque Eccleſia requirebat, vt*

talis

ſulis Sacerdos, & Pontifex ab alio conſecraretur. Hunc autem non alium fuiſſe indico, quā Sanctiſſimum Patriarchum Iacob paulò antequam ex viuis excederet. Et licèt ulterius eſſet Ordinis Pontifex, nempè Melchiſedechianus, nouos tamen quoſdam ritus ſibi à Deo præſcriptos ſtatuere ſuit ei iucundiſſimum, iuxta quos eulem poſt ſe in Eccleſiæ regimine ſucceſſorem relinquebat, qui familia ſua, idest Eccleſia Iſraelitica primus eſſet Supremus Pontifex. Sed ſcire cupis, quiſnam iſte fuerit vir, quem Deus ſeſe ei manifeſtando primum de Tribu Leuitica Sacerdotem Supremumq; Pontificem elegerit? Arbitror fuiſſe Caath ſecundum Leui filium; ſucceſſit autem ei filius eius Amram, qui cum in morte Patris eſſet annorum 64. vixerit autem annos 137. ſequitur tenuiſſe Pontificatum annos 73. Tam verò ipſum Amram, quàm Patrem ipſius Caath in diebus ſui Sacerdotij Apoſtolicam regnandi rationem, nempè Cinezæorum, Hebræorum, & Iaphetorum Religioſorum Miniſtrorum Miſſiones, pro congrua Eccleſiaſtici Regni adminiſtratione, adhibuiſſe, quis ibit inficias? ab Auo namq; Patriarcha Iacob edocti, doctrinam Fidei conſtitutis inter Ægiptios infideles Iſraelitis prædicandam curabant, & verum Dei cultum promouendum ſatagebant, donec in tertiæ Mundi ætatis termino, terminum propriæ peregrinationi in Ægypto poſuit Amram anno ſub 2431. vel 2522.

Ann. Mūdi 2358 vſq; ad 2431. vel ab 2450. vſq; ad 2522.

Bolduc. Capite lib. 3. De E cl. ante legem c. 11.

Caath, & Amram, Miſſ. Actiua de Cinezæis, & Hebræis, ac Iaphetitis.

CALCVLVS SEXTVS

Eccleſiaſtici Spiritualis Dei Regni adminiſtrandi indigentijs pro ſubleuandis, Apoſtolica regnandi ratione, Religioſorum nempè Miſſione vſi ſunt Pontifices Vniuerſalis Eccleſiæ in Quarta Mundi Ætate.

I. INcertum adhuc apud Eccleſiaſticos Chroniſtas perſeuerat temporale Aaronici Sacerdotij initium, ſimul & initiati Sacerdotis Aarōnis exordium: illud attamen pro comperto vniuerſos apud ſcriptores reperio; quod inchoāte Aaronici Ordinis Pontificatu in Eccleſia, inchoauit pariter in Orbe Quarta Mundi Ætas, quæ incipiens à Moyſe ad Chriſtum vſq; Meſſiam, per bis millenos circiter annos proceſſit. Pat. Iacob Capuccinus poſt Amram immediatè Eccleſiaſtici regiminis clauum dirigendum ſuſcepiſſe Aaron aſſerens; hunc anno Mundi 2431. ordinatum fuiſſe affirmat, atq; per annos 62. ſediſſe docet. Salianus verò Amram in Pontificali adminiſtratione opinatur ſucceſſiſſe Moyſen, & ipſum ex Leuitica Tribu oriundum, per q; biennium Eccleſiam gubernaſſe, indèq; fratrem ordinaſſe, & conſecraſſe: Annis autem Mundi 2545. vſq; ad annos 2582 Eccleſiaſticum Regnum adminiſtraſſe ſcribit. Siuè igitur Aaronicum Pontificium in Ægypto, ſiue in deſerto ſua ſumpſerit primordia; Nos in Initijs huius Quartæ Orbis durationis, Pontificem Maximum Aaron ſolemniori ritù, quàm antea, à Deo per Moyſen conſecratum, atq; ordinatum, in ſuæ Eccleſiæ Paſtorem Vniuerſalem conſtitutū, inſtitutum pariter à Supremo & Diuino Hierarcha regnandi Ius per Apoſtolicam Leuiticorum Miniſtrorum Miſſionem nequaquam neglexiſſe certò credimus, & firmiter tenemus. Eòq; magis in noſtra credulitate confirmamur; quod ſub hac ætate orbis plures Religioſorum virorum Ordines, nempè quatuor Nazaræorum, Filiorum Prophetarum, Rechabitarum, & Eſſenorum viguiſſe comperimus, quorum plures ſignanter celebriores; atq; Inſigniores à Moyſe, & Aaron ad docendum ſpecialiter populum miſſos, nulli ambigere licèt, cum teſtetur Sacer Exodi Textus, ſeptuaginta viros ex Senioribus à Moyſe ad iudicandum in Ciuilibus populum deſtinatos extitiſſe. Miſerunt igitur & hi Germani Fratres, Inter Summos Sacerdotes præcipui (ſicut nobis fas eſt autumare, Imò opinari debemus) & Prophetarum Filios, & Nazaræos, necnon Rechabitas, atq; Eſſenos Operarios fideles, & Eccleſiaſticos pro Spirituali Dei Regno vel conſeruando, vel propagando, vel propugnando, vti ex quàmplurimis Sacræ paginæ Oraculis deducere valebunt, qui huic veritati indagandæ vacare voluerint. Perſeuerans igitur Sacerdotali ſuo in Eccleſiaſtico miniſterio ad annum vſq; Mundi 2493. vel 2583. Aaron, dormiuit cum Patribus ſuis in deſerto ſuper Montem defunctus, & ſepultus.

Ann. Mūdi 2431.

Pat. Bolduc. lib. 3. de Eccleſia antè legem cap. 11.

Pat. Salian. Annal. Tom. 2. an. 2545.

Ann. Mūdi ab 2545. vſque ad 2582.

Aaron, & Moyſis Miſſio Actiua Nazaræorum, Rechabitarum Eſſenorum, & Filiorum Prophetarū.

Ann. Mūdi 2493. vel 2583.

II. Eleazarus, & Phinees Aaronis Summi Sacerdotis ſicuti fuerunt Filij, ſimiliter & illius Primarij Sacerdotij ſucceſſores extiterunt, pariter & adminiſtratores, atq; poſt eos vſq; ad Aduentum Meſſiæ, nempè Ieſu Chriſti, Iſraeliticam illam Eccleſiam, Synagogam nuncupatam rexerunt ſibi inuicem, ſine ceſſatione ſuccedentes. Pontifices ab Aarone vſq; ad Caypham numero circumcirca ſexaginta quinque, per integram quartam Mundi Ætatem, in qua Eccleſiaſticum Dei Regnum propria imperandi ratione nequaquam deſtitutum à Summis Præſulibus fuiſſe, ex mo-

In quarta Mūdi ætate rexerunt Eccleſiā Pōtifices num. 65. circiter.

numentis Eccleſiaſticis, imò Sacroſanctis ſcripturarum oraculis apertè deducere licèt. In primis, & ante omnia ex eo, quod hac quarta Mundi ætate ipſe Deus Summus Thearcha antiquum proprium Ius regnãdi adhibens ad ſuum Eccleſiaſticum Regnum inſtaurandum, & promouendum multiplicauit, vltra conſuetum Miſſiones frequentiores inſignium, & plurium Prophetarum, non dumtaxat celeberrimos nonnullos Maiores Prophetas, vti Iſaiam, Hieremiam, Ezechielẽ, Eliam, Eliſæum emittendo, verum etiam plures ſupra duodecim minores ſuperaddendo, ſicuti ſupra dedimus nos Calculo primo. Quod autem à Primario, nempè Diuino Hierarcha miſſi Prophetæ Miſſione immediata, mitterentur pariter à Pontificibus Eccleſiæ mediata delegatione; ex Doctiſſimi Saliani Infrapoſitis verbis argumentari valemus. *Vbi ergo cognitum eſt populo [ait] Hieremiam prophetico ſpiritu Diuinitus afflatum eſſe, ſimul ei auctoritas, & reuerentia conciliata eſt, & ipſe animi egregia fortitudine, & zelo Diuinæ gloriæ, animarumq; ſalutis, & cœleſtis ſapientiæ quàm rectiſſimè inſtructus fuit; itaque populis ſe concionabundus immiſit. Omninoque videtur Hieremias præmiſſus à Pontifice in omnem Ciuitatem, & locum, quo erat ipſe venturus, nempè Helcias.* Comprobatur itidem, imò validius iſte regnandi modus, pro quarta hac Mundi ætate, ſcripturis geminis ex antiquo, vnica ex nouo fœdere adductis approbatur. In Regum igitur Iſraelitarum geſtis de Rege Ioſaphat legitur, quod Regnum & ſuum, & Dei inſtauraturus: *Tertio autem anno Regni ſui miſit de Principibus ſuis, & cum eis Leuitas, & cum eis Eliſama, & Ioram Sacerdotes, docebantq; populum in Iuda, habentes librum legis Domini, & circuibant cunctas Vrbes Iuda, atque erudiebant populum.* Rurſus de Ezechia itidem Rege Iuda reſtituturo Dei cultum dicitur: *Miſit quoque Ezechias ad omnem Iſrael, & Iuda, ſcripſitq; epiſtolas ad Ephraim, & Manaſſen, vt venirent ad domum Domini in Hieruſalem, & facerent Phaſe Domino Deo Iſrael.* Licèt autem illæ Leuitarum Miſſiones videantur regia in ſſione effectę, nihilhòminùs Pontificali auctoritate proculdubio ordinabantur emiſſi Miniſtri. Hanc denique cunctis rectè ſapientibus perulam veritatem confirmant Sacroſancti Euangelij verba ab ipſo Chriſto prolata, atque à D. Matthæo fideliter hæc relata: *Super Cathedram Moyſi ſederunt ſcribæ, & Phariſæi. Omnia ergo quæcumque dixerint vobis ſeruate, & facite, ſecundum opera verò eorum nolite facere: dicunt enim & non faciunt. Væ vobis ſcribæ, & Phariſæi Hyppocritæ, qui circuitis Mare, & aridam, vt faciatis vnum proſelytum, & cum fuerit factus, facitis eum filium gehennæ duplo, quàm vos.* En qualiter ſcribæ, ideſt legis Doctores, & Phariſæi; hoc eſt à Mundo ſegregati Religioſi à Pontificibus Synagogæ, ſimul & Principibus Sacerdotum emiſſi circuibant Mare, & aridam, ideſt exteras ad terras per prolixiora Maris itinera tranſibant & docendo, & prædicando Apoſtolantes, vt errantes perfidos, ſeu deceptos infideles ad viam veritatis manuducentes Synagogæ incorporarent, & hoc ad vſque Incarnàti Meſſiæ non aduentum modo, ſed & conſummationem, atque nouæ Eccleſiæ erectionem pariter & ædificationem. Quando Apoſtolicum ius regnandi, per miſſiones Religioſorum Operariorum nulla decrementa, imò ter maxima incrementa ſuſcepit, vndecima vineæ hora, ideſt per quintam Mundi diuturniorem, & feliciorem ætatem.

Miſſion. Prophet. maior. & minor. à Pontificibus.

Salian. Annal tom. 4. ad An Mundi 3408. num. 7.

Ann. Mũdi 3408.

Paralipom. libro 2. cap. 17.

Ibid. cap. 30.

Miſſiones Leuitar. Sacer Scrib. & Phariſeorum. D. Matt. c. 23

I

APPENDIX MAGIS PRÆCIPVA

Diuinæ Sacro-Politicæ, quæ vt Apoſtolicum ius regnandi in Eccleſia ſua ſubſidium adhiberet; mittendorum Operariorum Caſtra per Religioſa vitæ Sanctiora Monaſtica inſtituta, in ſuo Spirituali Regno conſtituta prouidit Quinta ſignanter hac in Orbis duratione Nouiſſima.

SApientia ædificauit ſibi domum (aiebat Parœmiaſtes) *excidit columnas ſeptem, immolauit victimas ſuas, miſcuit vinum, & propoſuit menſam ſuam, miſit Ancillas ſuas, vt vocarent ad Arcem, & ad mœnia Ciuitatis.* Quis in hac ſapientialis Domus conſtructione, cum Sanctis interpretibus vniuerſis, non ſuſpiciat Regalis Chriſti Eccleſiæ ædificationem? Et quis in hoc parabolico ædificio non admiratur diuini Artificis regium opificium? Quandoquidem Eccleſiaſtici proprij Regni in vniuerſo reſtaurationem, imò Synagogæ in Euangelicam Eccleſiam Catholicam tranſlationem, & excellentiorem fidelium conditionem indicare intendens; non amplius ſimplicis vineæ ſed ſapientialis, & Regalis Palatij, ſiuè Arcis, & Ciuitatis Propheticam Parabolam proponit, vt quantò nobilius Symbolum audirent

Prouerb. 9.

L

II

co

cò excelſius Regnum Eccleſiaſticum Meſſiæ temporibus futurum intelligerent. Verum enimuerò ne in ſublimiori ſpirituali hoc mutato Regno regnandi rationem pariter commutandam ſuſpicarentur; vix Eccleſiaſticæ Domus interiora compoſuerat, cum exteriora quoque vt curaret ſapiens Diuinus Ædificator, Ancillarum ad exteros miſſiones commemorat, ſimul & inſtitutas inchoat: *Miſit Ancillas ſuas.* Harum ſub Ancillarum humili, abiectaq; conditione contemplantur quidem Sancti Patres, & Docti Expoſitores miſſorũ Apoſtolorum, Apoſtolicorumq; miniſtrorum humilitatem, atq; naturę vilitatem, ſiuè infirmitatem; in ſapientiali autem miniſterio, atque ancillatione ſupra humanum aliquod ferè Diuinum, nempè gratioſum chariſma admirantur, ſimul & femineę repręſentationi virilem animum inſitum conteſtantur, quoniam ſeptuaginta interpretes pro Ancillas tranſtulerunt ſeruos. Qui igitur inuenientur in noſtra Eccleſia Androgini, ſiuè Hermaphroditi huiuſcemodi, qui promiſcuum myſticum genus in ſe continentes, vtriuſque ſexus prærogatiuas, & excellentias præſeferant? nempè qui vtriuſq; in Eccleſia inſtitutę, & ab ipſo Chriſto Rege conſtitutæ actiuæ, & contemplatiuæ vitæ chariſmata, atque eminentias complectantur, ſimul & in Eccleſiæ bonum ipſi iugiter exerceantur? Non alios certè, apud Diuinorum Oraculorum expoſitores, tùm Seruos, tùm Sacras Ancillas reperire fas erit; quàm Sacroſanctas Virorum Sodalitates, Societates, & Regulares Monachorum, & Mendicantium, actiuorum ſcilicèt, & contemplatiuorum Confraternitates in Catholica Eccleſia ab ipſo ſupremo Thearcha inſtitutas, & ſtatutas à principio, vel ſępè ſæpius iam ſupra ex multis Eccleſiaſticis Annaliſtis, ſignanter ex noſtro Capuccino Iacobo Bolduco probauimus. Vt igitur nunquam ab initio Eccleſiæ ad finem vſq; Religioſarum Virorum perfectorum Sodalitatum interruptam continuationem, perſeuerantiam, & Apoſtolationem euidentius comprobemus, copulare Capuccini dictis conſcripta à Religioſiſſimo, ac doctiſſimo viro Thoma Vualdenſi Carmelita, & hic deſcribere lubet: *Enos primum meruiſſe, originemque fuiſſe in forma Religioſorum perfectorum, in ſtatu naturæ. Patet: ſic ergo fundamento Religionis perfecta data ſatis perſpicuè, primò in Seth, Enos, & Henoch primis Fidei Patriarchis, ex verbis ſcripturæ, & veterum expoſitorum eius, ſcilicèt Auguſtini, & Beda cum aliis; & demum ex Cinæis filiis Rechab, cum expoſitione eximii Rhabbani, & famoſa traditione Eccleſia, & hoc pro ſtatu Naturæ. Secundò deinceps in Helia, Heliſæo, & cæteris filiis Prophetarum, ſucceſſiuè ſe inuicem conſequentibus, vſque ad Aduentum perfectionis Euangelicæ, cum expoſitionibus literatiſſimorum Hieronymi, & Auguſtini, & hoc pro ſtatu legis Moſaycæ. Tertiò in primis fidelibus Hieroſolymorum, qui voto abdicabant omnem temporalium proprietatem, continuò degentes in templo, pro quibus Apoſtoli fecerunt collectas in plebe, ſecundum expoſitionem litteralem Hieronymi, Iſidori, Bernardi, & veteris Dionyſii. Deinde in Paulo, qui velauit Theclam, ſecundum Ambroſium. In Euphemia, ſiuè Iphigenia quàm velauit B. Matthæus Euangeliſta. Et in cultoribus S. Marci, quos idem Euangeliſta conſtituit in Alexandria, ſecundum quod de eis ſcribit Doctor Philo contemporaneus S. Petri, & recitat Euſebius in Hiſtoria Eccleſiaſtica, & Hieronymus de viris Illuſtribus, & hæc pro primæuo tempore legis gratiæ. Quartò de dilatatione eorum per tres Mundi plagas principales Aſiam, Aphricam, Europam, & de laudabili conuerſatione eorum in iiſdem, ſecundum Chriſoſtomum, Hieronymum, Auguſtinum, & Poſſidonium diſcipulum eius, & ſibi contemporaneum.* Hæc ex Vualdenſi fideliter breuiterque deducta.

II. Quæ autem, & quales modo recenſitas Ancillas Religiones, ſiuè ſeruos Religioſos per vniuerſi etiam remotiſſimas regiones mittendi cauſæ extiterint, nullas alias aptius adducere conuenit, quam vniuerſalis Eccleſiæ ædificandæ perurgentes neceſſitates, quas manifeſtiſſimè indicat Spiritus Sanctus in præcitatis ſcripturæ notis: *Miſit Ancillas ſuas, vt vocarent ad Arcem, & mœnia Ciuitatis; Si quis eſt paruulus veniat ad me. Et inſipientibus locuta eſt: Venite comedite panem meum, & bibite vinum, quod miſcui vobis. Relinquite infantiam, & viuite de reliquo, & ambulate per vias prudentiæ.* Domus ſapientię, nempè Eccleſia Catholica, ob eminentiam ſperandorum, & ſublimitatem inuincibilem credendorum nuncupatur Arx; ob verò congregatorum fidelium charitatis vnionem, dicitur Ciuitas; tandem propter obſeruandarum rationabiliſſimarum legum Iuſtitiam, & æquitatem, ſimul & legiſlatoris prudentiam, ſapientiſſimamq; prouidentiam, iure meritò vocitatur Domus Sapientiæ: ad quam, ſi ſibi conſulere in æternum velint, accedere, & peruenire tenentur totius Orbis habitatores vniuerſi, ſicut & tenebantur tunc paruuli, & inſipientes. Paruuli meritò computabantur Iudęi, quos lex Moſayca ad nihil adhuc perfectum adduxerat, hoc eſt Dei cognitionem nullam perfectam tradiderat, quibuſque Synagoga Mater lac temporalium, non eſcam, aut ſolidum ęternorum bonorum cibum pręmia guſtanda propoſuerat: ideò veluti modo geniti infantes futilia, & puerilia ludicra ambitione, auaritia, & libidine agitati tractabant, nec grandiorum cibum, nempè ſpiritualium virtutum, & Cœleſtium charismatũ appetebant. Vnde Incarnatę Sapientię, nempè tamdiù expectato Meſſię, qui demani-

bus

Inperfectiori Eccleſ. ſublimiori miſſiones inſtituuntur.

Religioſæ cõgregat actiuorum, & cõtemplatiuor. ab initio, & per ſecula Eccleſię à Deo inſtitutæ, & conſtitutæ.

Prouerb. 9.

bus illorum infantilia corporalia eripere geſtiebat, vt virilia, & Spiritualia illis largiretur, grauiter adeo excandeſcentes incenſuerunt; vt eum morti traderent, ſicque enormiter deſiperent: ſapientiſſimam ab eo promulgatam Euangelicam legem gratiæ reſpuentes, vocationem renuentes, & nouam Eccleſiam perſequentes, imo extinguere, & ſuffocare conantes. Inſipientium poſtmodum nomine cenſentur Gentiles, qui in Græciæ ſcholis, & Romanis Theatris dicentes ſe eſſe ſapientes, ſtulti facti ſunt, eòq; dementiæ illorum ſtultitia proceſſit; vt tùm flagitioſis hominibus, tùm luxurioſis mulieribus, tùm immundis animalibus; imò lapidibus, & lignis incommunicabile Deitatis nomen communicauerint, imò vnum verum, & legitimum Deum Cœli, & Terræ Dominum quaſi Anonymum, imò Acephalum inſipienter ita obliuiſcerentur; vt cum naturali dictamine, quaſi congenito lumine illum cognouiſſent, non ſicut Deum illum glorificauerint, ſed euanuerint in turpioribus, ſimul & inſipientioribus cogitationibus ſuis: Ioui adultero, Marti ſicario, Mercurio Circuitori, Baccho bibacci, & Salaci Veneri ſolicitè litantes, imò inſtar bacchantium furentes aduerſus Chriſti Crucifixi legem, Eccleſiam, & Religionem, eam cunctis conatibus de Mundo eijcere ſatagerẽt. Paruulos tandem, ſimul & inſipientes tertiò addere debemus: Hæreticos ſignanter Nicolaitas, Symoniacos, & præcipuè Arianos, & Donatiſtas, qui ab incunabilis nouam Euangelicam Eccleſiam, & vix quartum ſæculum attingentem ſubuertere, atque peruertere conatibus omnibus enixi ſunt, non falſis dogmatibus duntaxat, ſed & eò magis Hæreticorum Regum, & Imperatorum Tyrannide, violentia, & ferro iugulare Ortodoxos fideles, præcipuè ſacros Præſules, Antiſtites, & validos Antagoniſtas feſtinabant. Vnde & firmiores Columnæ nutantes Domum Dei mox collapſurã minabantur. Quare ter maximus iſte Thearca Deus, vt confirmaret columnas eius nẽpè Eccleſiæ ſibi familiare, & conſuetũ regnãdi ius, nẽmpè Eccleſiaſticas Religioſorum Miſſiones continuare, & iugiter adhibere decernens, In quaternis prioris Eccleſiæ dutationibus, cum ad vineam ſpiritualem exercendam emiſiſſet Religioſas filiorum Dei, & Prophetarum ſodalitates, tamquam ſollicitas Ancillas, & ſeruos fideles; nouiſſimè ad paruulos inſipientes, & deſipientes conuocandos, atque ad ſapientiæ domum inuitandos perfectiorum ſeruorum, & Ancillarum acies prouidit, deſtinauit, & ordinauit:

Ad Paruulos & ad inſipientes Gentiles, & ad deſipientes Hæreticos conuocandos mittuntur Relig.

In quinta igitur Eccleſiæ vniuerſalis duratione nobiliorum plurium ancillarũ miſſiones, hoc eſt perfectarum magis Sodalitatum Religioſorum ſeruorum Dei Inſtitutiones intra noſtam Euangelicam Eccleſiam numeramus: ſiquidem vnà cũ ipſa Chriſtiani nominis Religione Religioſæ quoq; ſublimioris vitæ profeſſio exorta eſt: nam ex magno illo inter Dei Filium, & Eccleſiam Euangelicam contracto per Spiritum Sanctum Sacramento, ideſt Sacro Matrimonio, hæc Myſtica Eua omnium credentium effecta parens, vnico priori partu gemellas edidit ſorores, perpetuò, & integras Virgines, & fœcundiſſimas Genitrices futuras; quarum altera cunctis fidelibus in Chriſtum credentibus vocatur communis Religio; Altera verò, ex Chriſtianis quibuſdam obſeruantiorem vitam, perfectioreſque mores profitentibus ſimul, & ex inſtituto virtuti incumbentibus, ſub certa viuendi regula, & exercendi Diuini cultus diſciplina approbata, in Congregatione concorditer degentibus coaleſcens dicitur peculiaris Fraternitas, ſeù Religio Monaſtica, quæ in nouo teſtamento Ieſum Chriſtum quidem habuit Primarium inſtitutorem legitimum, & Canonicum, tàm in propria ipſius, quàm in ſuorum Diſcipulorum perſonis hanc incohantem, ſimul & profitentem: verùm Præcurſorem & prioritate temporis exercitatione Primicerium, & Primarcham fundatorem Ioannem Baptiſtã agnouit; quippè qui vix ſeptimum ſuæ tenellæ ætatis annum attigerat, quando ad deſerta confugiens Anachoreticam, ſimul & Monaſticam, ante ciuilem (ne dicã) humanam vitam agere cepit. Incæpit ergo perfectorum ad Apoſtolicum ius regnandi in Eccleſiaſtico Regno in perpetuũ à Deo Rege mittendorũ excellentior Religio, antequam Cœlorum Regni prædicatio vel per Præcurſorem, vel per Meſſiam initiaretur. Priora igitur, ſimul & principaliora ſua primordia in Chriſti Meſſiæ, & Ioannis Præcurſoris perſonis inſignioribus accipiens Euangelica perfectio, exordialia ſua incrementa tum in Ieſu Chriſti Saluatoris, tùm in Baptiſtæ Fundatoris Diſcipulis ſucceſſiuè percepit, ipſis in exorientis Eccleſiæ initijs. Creſcente autem poſt Domini Aſcenſionem Diſcipulorum numero, excreuit pariter cum illis perfectorum Religioſita vt perfectionis Euangelicæ obſeruandæ voto emiſſo, terrenarum ſuarum opum diuenditarum pretium, tamquam quid vile pedibus Apoſtolorum calcandum exponerent; quò impenſius ipſi ſpiritualibus profeſſæ Religionis, atque ſublimioribus virtutum exercitijs incumbere, & vacare valerent. Vnde hi fideles ex propoſito perfectioni ſtudentes, Diſcipuli antonomaſticè nuncupabantur in primæua illa Eccleſia (vt patet ex Actis) eorumq; Sodalitas Diſcipulorum Congregatio vocitabatur in Iudea, ad cuius exemplum, & imitationem D. Marcus Euangeliſta, Diui Petri Summi Pontificis Aſſecla, prætereen-

Relig. Chriſtiana duplex communis, & peculiaris.

ſitę

ſitæ Congregationis & ipſe alumnus, vt potè qui Diſcipuli nomine pariter cenſebatur, factus, & ordinatus Alexandriæ in Ægypto Metropolitanæ Ciuitatis, & Eccleſiæ Antiſtes, Religioſam Diſcipulorum Societatem inibi congregauit, quibus viuendi perfectius Euangelicum inſtitutum propoſuit, atq; ex hac, à Sacro Preſule, & Euangeliſta Marco inſtituta in Ægyptiana Eccleſia Congregatione egreſſi ſunt Ægyptij viri Religioſi, qui Anachoreticā in vniuerſis illius regionis deſertis poſtmodum per plura priora ſæcula vitam tàm admirabilem ſunt proſecuti; ſicuti in tota Syria ac Palæſtina veterum Patriarcharum Eliæ, & Eliſæi, necnon D. Ioannis Baptiſtæ veſtigijs inhærentes, ſolitariorum acies antra deſerti, & deſertos ſpecus incolere, atq; inhabitare in ſęcula futura perſeuerauerunt, vſquequò à Diuino Thearcha diuinitùs emiſſi noui teſtamēti perfectioris generationis, & poſteritatis Patriarchæ ſuperuenerunt, Paulus ſcilicèt, Antonius, Pachomius, & Hilarion illis per deſertas ſolitudines diſperſis Anachoretis Diuinitus acceptas Sacra colendi Regulas præſcribentes, Anachoreticæ ſolitariæ, ſimul & Monaſticæ regularis vitæ copulandæ, in communi deinceps inſtituendæ modum tradiderunt: quos in poſterum ſecuti Baſilius, Benedictus, Romualdus, Bernardus, & Bruno in Monaſterijs, & Cœnobijs deſerti ſolitudinem inuenire, & arctiorem viuendi formam proſequi, atq; diligentius excolere ſuis regulis docuerunt. — Congregationes Diſcipulorum, & Hieroſolimitanis, & Alexandriæ.

IV. Quo igitur fundato in ſpirituali ſuo Regno Eccleſiaſtico Ius regnandi Apoſtolicum continuari valeret; Apoſtolicam perfectionem profitentes inſtituit mediatè Monaſticos Ordines infra numeratos Filius Dei Ieſus Chriſtus, vniuerſorum Protopatriarcha, ſimul & ter Maximus Præſul:

Primò: Incolę Deſerti à

Ann. Chriſti 7. D. Ioanne Baptiſta, ſub ipſis Euangelicæ Eccleſię primordijs, diſcipulos congregante exordium acceperunt in deſertis Paleſtinæ. In cuius Carmelo Monte Filij Prophetarum Eliæ, & Eliſæi adhuc perſeuerabant in Religioſo cultu, vnde RR. PP. Carmelitę proceſſerunt.

Secundò: Diſcipulorum Congregatio Hieroſolymitana ab

Ann. Chriſti 32. & deinceps. Ieſu Chriſto primùm, poſtmodùm ab Apoſtolis in Hieruſalem ſub D. Petri ſupremo Pontificatu, & Iacobi Alphęi primi Hieroſolymorum Epiſcopi regimine: ex Actis Apoſtolorum.

Tertiò: Diſcipulorum Congregatio Alexandrina à

Ann. Chriſti 40. D. Marco Euangeliſta, qui ex antiquis religioſis Eſſenis Chriſti Diſcipulis effectis, Monachiſmum inſtituit ad formam Euangelij, in Ægypto ſub Petri Pontificatu. Ita Baronius Annal. Tom. 3. num. 16.

Quartò: Anachoretas

Ann. Chriſti 250. D. Paulus I. Eremi dictus cultor, vel in Thebaide ſuo exemplo inſtituit, vel à D. Ioanne Baptiſta primùm inſtitutos, poſtea deſtitutos ſua directione reſtituit: Regnante in Eccleſiaſtico Regno Romano Pontifice Fabiano: ex ſcriptoribus vitæ Sanctorum.

Quintò; Cœnobitas

Ann. Chriſti 328. D. Antonius à D. Marco inſtitutos, Ideſt inſtitutam Cœnobiticam vitam iam deperditam in Terra Ægypti ob Tyrannorum in Chriſtianos perſecutiones inſtaurauit, ſub Pontifice Diuo Silueſtro, vti aſſerit Baron. Tom. 3. num. 16. & 17.

Sextò: Monachorum

Ann. Chriſti 330. D. Pachomius, accepta Diuinitus per manus Angeli Regula, conſtituitur Pater Tabenneiſotarum, ſub eodem Silueſtro Pontifice, ſicuti legitur apud Lippoman. Tom. 3 vitę Sanctorum.

Septimò: Monachos, & Cœnobitas

Ann. Chriſti 361. D. Baſilius vnà cum D. Gregorio Nazianzeno à Regulari tramite declinantes reduxit, & Monaſticam vitam reformauit in Armenia, Ponto, Paphlagonia, alijſq; adiacentibus Prouincijs, ſub Pontifice Liberio, iuxta Baronij teſtimonium Tom. 3. num. 50.

Octauò: Clericos Regulares

Ann. Chriſti 400. D. Auguſtinus inſtituit, & adhibita Regula firmauit; quos D. Euſebius Vercellenſis Epiſcopus accepta à Sanctis Antonio, & Hilarione methodo in ſua Eccleſia informare inchoauerat. Auguſtini verò inſtitutum confirmauit ſiue Anaſtaſius, ſiue Innocent. Rom. Pontif. ita Bellarminus in Chronol.

Monaſticam Profeſſionem in Italia

Ann. Xpi 524. D. Benedictus Romanus cępit inſtaurare, ſedente Ioanne Pontifice in Petri Cathedra.

Anachoreticam Solitudinem in Italia

Ann. Chr. 1009. D. Romualdus Italus refloreſcere fecit, ſub Sergio Quarto Romano Antiſtite.

Carthuſianos

Ann. Chr. 1084. D. Bruno Colonienſis, ſub Pontificatu Victoris Tertij in Gallia, & Italia inſtituit.

Ordinem

Ordinem Ciſtercienſium, & Cluniacenſium
D. Bernardus Burgundus in Gallijs reſtaurauit, ſub Pontifice Gelaſio. Ann. Chriſti 1118.

Hæ igitur hactenus à nobis ſignatę computantur ſelectiores, & inſigniores Religiones Monaſticæ, Religioſorum militum Cohortes, quas pro Apoſtolico iure regnandi, in Eccleſiaſtico ſuo Regno exercendo poſt Epiſcopos Cœleſtis ipſe Rex elegit, ſimul & per Proreges Spirituales, nempè Romanos Hierarchas ad Eccleſiaſticas Miſſiones per Orbem emiſit, primam per Eccleſiæ Catholicæ Chiliadē, ideſt decem per priora Euangelij ſęcula.

CALCVLVS SEPTIMVS

Eccleſiaſtici ſpiritualis Dei Regni indigentijs ſubleuandis Apoſtolico regnandi Iure, Religioſorum nempe continuata Miſſione & ipſe Ieſus Chriſtus Filius Dei Primarchius, & ſucceſſores Summi Pontifices Euangelicæ Eccl. vſi ſunt per Quintæ Ætatis Mundi ſæcula decem Primæ Chiliadis.

PRimo exorientis Chriſtianę Eccleſię ſęculo Hierarchicum clauum tenuerunt Primarij Hierarchæ ſeptem, qui ſui Sacerdotij diebus, & annis quotidianas exurgentes, & perurgentes Eccleſiaſtici Regni ad ſubleuandas neceſſitates, Ius regnandi Apoſtolicum perpetuò adhibuerunt, Religioſorum Propagatores, tum Propugnatores quoſdam emittendo. Horum igitur mittentium Primicerius, & Primarius ad vniuerſum iure naturæ ſibi abſolutè ſubiectum ratione gratię proprio ſpirituali Regno liberè ſubijciendum, miſit 1.

IESVS CHRISTVS Meſsias Proto Pontifex Per ſuæ Vitæ Annos 34.

PRimum Ioannem Baptiſtam Eremi Incolam, & ex Diſcipulis eius nonnullos Viros Religioſos. Ab Anno Mundi 4082. vſque ad 4086. Chriſti verò vſque ad 34.

Secundo Duodecim Apoſtolos: Tertiò Septuaginta duos Diſcipulos, pluresq; alios, vti Paulum, Barnabam, Marcum, Lucam, & conſimiles, Vniuerſos Euangelicę perfectionis profeſſores eximios, & ſingulares, ad Quatuor Orbis plagas.

D. PETRVS Vniuerſalis Eccleſiæ Prorex, Primus Romanus Antiſtes Per ſui Pontificatus Annos 35.

Baron. Tom. 1. An. Coriol. Capucin in ſuo Breu. Chron. Bozius de Sig. Eccl Tō. 3. lib. 4. & alij

QVamplurimos, Imò ferè cunctos Primæue Congregationis Diſcipulos, & Religioſos Fratres miſit ad diuerſas Mundi partes, & partium Regna, ac Prouincias Epiſcopos Curatores Animarum, Sacroſancti Euāgelij Prędicatores, Fidei Satores, ſimul & Eccleſiarum fundatores (vt ex Baronio, & alijs) ſignanter in Aphrica, & Europa, nempè in Italia, Hiſpania, Germania, & Gallia. Ab Anno Chriſti 35. ad 69.

LINVS Petri ſucceſſor, Romanus Pontifex Per annos Vndecim

Baron. Tō. 1. Annal. Ann. Chriſti 80

FEcit ordinationes duas, quibus ordinauit, & miſit Epiſcopos quindecim, Presbyteros decem, & octo viros religioſos. Ab Anno Chriſti 69. ad 80.

CLETVS Pontifex Maximus Per annos duodecim

Baron. Tō. 1. Ann. Coriol. Capuccin. in Chronol. Breuiario.

EX præcepto Beati Petri vigintiquinque religioſos Presbyteros ordinauit in Vrbe. Ab Anno Chriſti 80. ad 92.

Clemens Pontifex Maximus
per annos nouem

Ab An. Chriſt. 91. ad 99.

QVi D. Dyoniſium Pauli diſcipulum, ſimul Ruſticum, & Eleutherium viros Apoſtolicos in Gallias miſit: Vltra Diaconos duos, Presbyteros decem, & Epiſcopos quindecim, quos ad diuerſa loca ordinauit ex perfectioribus aſſumptos.

Tõ. 1. Annal. Baron. Platina in Vit. Pont. B. zius T. 1. l. 4. ſi. 6. c. 8. de ſig. Ec.

Anacletus Pontifex Romanus
per annos nouem

Ab Ann. Chriſt. 99. ad 108.

QVi menſe Decembri ordinatos pios homines Diaconos tres, Presbyteros quinq; Epiſcopos ſex ad varias Eccleſias deſtinauit.

Baron. Tõ. 2. Annal Platina in Vit. Pontif.

Euariſtus Pontifex Romanus
per annos nouem

AbAn. Ch. 108. ad 117

CReauit quadruplici ordinatione fideles Operarios Diaconos duos, Presbyteros decem & ſeptem, Epiſcopos pro varijs Eccleſijs quindecim.

Baron. Tom. 2. Annal.

SÆCVLO SECVNDO.

ECcleſiaſticum Spirituale Regnum adminiſtrauere decem Romani Pontifices, qui diſtinctis Ordinationibus initiatos diſcretè miſerunt:

Alexander per annos vndecim

AbAn. Ch. 117 vſque 128.

Diaconos duos, Presbyteros quinq; Epiſcopos quinque.

Baron. Tõ. 2. An. Platin. & Coriolan.

Sixtus per annos decem

AbAn. Ch. 128. ad 138

Diaconos vndecim, Presbyteros vndecim, Epiſcopos quatuor.

Baron. Tõ. 2. An. a. Cor. Plat. & Boz.

Teleſphorus per annos quatuordecim

AbAn. Ch. 138. ad 152.

Diaconos octo, Presbyteros duodecim, Epiſcopos tredecim.

Baron. T. 2. Annal. Cor. & Platina.

Hyginus per annos quatuor

AbAn. Ch. 152. ad 156.

Diaconos quinque, Presbyteros quindecim, Epiſcopos ſex.

Baron. T. 2. Annal. Cor. & Platina.

Pius per annos nouem

AbAn. Ch. 156. ad 165

Diaconos viginti vnum, Presbyteros decem & octo, Epiſcopos duodecim.

Baron. T. 2. Annal. Cor. & Platina.

Anicetus per annos octo

AbAn. Ch. 165. ad 173.

Diaconos quatuor, Presbyteros decem & ſeptem, Epiſcopos nouem.

Baron. T. 2. Annal. Cor. Breu. Ch. 6.

Soterus per annos quatuor

AbAn. Ch. 173. ad 177

Diaconos nouem, Presbyteros decem & octo, Epiſcopos vndecim.

Baron. T. 2. Annal. um Coriolano.

D Eleuthe-

Eleutherius per annos quindecim

Baron. Tō. 2. Annal. Coriolan & Platina Beda in hiſt. Anglorū lib. 1. cap. 4 Pat. Zac. Bouer. Capuc. Dem. Symb. Fid. Tom. 3. Dem. 1. part. 3.

VLtra Diaconos octo, Presbyteros duodecim, Epiſcopos quindecim miſit in Britanniam, à Rege Lucio rogatus, quaſi Apoſtolos (ait Coriolanus noſter) Fugatium, & Damianum viros religioſos, qui totā Inſulā Chriſto, Spiritualiq; eius Regno ſubjugarunt, vnde poſt eos ſubmiſſi ſunt illo tres Archiepiſcopi, & viginti octo Epiſcopi. Ab An. Chriſti 77 ad 192.

Victor per annos nouem

Baron. Tō. 1. Annal. Coriolan Breu. Chron. Hect. Boetius lib. 6 hiſt. Scotorū.

DIaconos ſeptem, Presbyteros quatuor, Epiſcopos vndecim, & plures viros Religioſos ad Donaldum Scotorum Regem, inter eos Albionem. Ab ann. Chriſti 192 ad 201.

Zephirinus per annos decem & octo

Platina in Vit. Pontif. Baron. Tō 2. Annal. & Coriol. in Breu. Chron.

VLtra Diaconos ſeptem, Presbyteros tredecim, Epiſcopos tredecim miſit Origenem celeberrimum illius ſeculi Theologum, ſimul & Magiſtrum in Arabiam, & Palęſtinam, qui tandem Alexandriam regreſſus, Cæſareæ ſcholam aperuit, inde Græciam petijt. Ab Ann. Chriſti 201 ad 220.

TERTIO SÆCVLO

Pontifices

Eccleſiæ præfuerunt Quindecim

Ita Baron. T. 2 An. Coriol Platina, & alij.

CAlixtus, Vrbanus, Pontianus, Anterus, Fabianus, Cornelius, Nouatianus, Lucius, Stephanus Sixtus II. Dyoniſius, Felix, Eutichianus, Caius. Marcellinus, qui omnes in diebus ſui Sacerdotij, varijs & diſcretis temporibus Religioſos, & doctiſſimos viros in Diaconos. Presbyteros, Epiſcopoſq; ordinatos diuerſis in neceſſitatibus, & anguſtijs Eccleſiaſtici Regni in ſubſidiū miſerunt. Per Ann. 84 ab Ann. 221 vſque ad 304.

QVARTVM SÆCVLVM:

Pontifices numero decem:

Bozius de Sig. Ecc. T 1. lib. 4. Sig. 6 cap. 2. Baron. Tō. 3. Annal. Coriol. & Plat.

MArcellus, Euſebius, Melchiades: quorum primus vltra duos Diaconos vigintiquinque Presbyteros, ſimul & Epiſcopos viginti vnum miſit etiam in Perſiam ad Saporem cum familia Regem baptizandum Cyriacum Romanum Diaconum. Ab Ann. Chriſt. 304 ad 309. Secundus, nempè Euſebius creatis Diaconis tribus, Presbyteris tredecim, Epiſcopis quattuordecim per loca diuerſa miſit ſpecialiter ad Eccleſiam Vercellenſem conuertendam perfectè, ſimul & adminiſtrandam Euſebium Sardum Religioſiſſimum Operarium, cui in baptiſmate ſuo nomine impoſito, In ordinatione ſingularem Galliæ Ciſalpinæ Miſſionem commendauit. Ab Ann. Chriſt. 309 ad 311. Tertius tandem Melchiades ordinaros Diaconos ſenos, Presbyteros ſeptem, Epiſcopos duodecim ad egentes Eccleſias deſtinauit. Ab Ann. Chriſt. 311 ad 314.

Baron. Tō. 3. Annal. Coriol. & Plat. in Vit. Pōtif.

Siluester Romanus Pontifex
Per annos vigintiduos.

Memorāda permulta ab Eccleſiaſticis ſcriptoribus deſcribenda patrauit pro Eccleſiaſtico Spirituali Regno Chriſti promouendo, ad ſublimioremq; ſtatum prouehendo, quæ cum paſſim apud Annaliſtas, & Eccleſiaſticos hiſtoricos perlegantur, pro meo more Apoſtolicorum Miniſtrorum dumtaxat Miſſiones mihi epitomaricè recenſendæ ſuperſunt à Siluestro Pontifice pro diuerſis Eccleſiæ Catholicę indigentijs ſubleuandis praſtitæ. Ab Ann. Chriſt. 314 ad 336. Præter igitur Diaconos triginta ſex, Presbyteros quadraginta duos, Epiſcopos ſexagintaquinque ordinatos, & Canonicè ad diuerſas Eccleſias miſſos; Siluestri Pontificis Romæ tunc regnantis auctoritate ſibi cō miſſa, D. Athanaſius Epiſcopus, & Patriarcha Alexandrinus ſelectos, & vocatos à Cœnobijs Sanctiſſimos Monachos, inter hos Serapionem, Apollonium, Agathonem, Ariſtonem, Ammonium, Cuem, Paulum; & Dracontium ordinatos Epiſcopos aduerſus Arium, & Meletium miſit ſtrenuiſſimos Operarios, pro Eccleſiaſtici Regni vnitate propugnanda, anno quintodecimo Pontificatus Diui Siluestri Papæ. Ann. Chriſti 318. Ann. Chriſti 335.

Baron. Tō. 3. Annal. Plat. in Vit. Pōtif.

Coriol. Capuccin. in ſuo Breu. Chron

Marcus

Marcus per Annum, & Iulius per Annos quindecim.

Ab Ann. Chri. 336. ad 337.

Baron. Tõ. 3. Annal.

De priori, Marco ſcilicèt Romano Antiſtite nihil referendum occurrit, niſi quod Diaconos ſex, Presbyteros vigintiquinque Epiſcopos octo ordinatos miſit. Huic ſuccedens Iulius in D. Petri Cathedra ordinauit quidem & ipſe Diaconos tres, Presbyteros decem & octo, Epiſcopos nouem, ſupra quos ſui Pontificatus intra annos Abrahamius Anachoreta per Parthenium Epiſcopum ordinatus mittitur in Helleſpontum ad prędicandã Chriſti Fidem Idololatris, ex quibus Tenianos, alioſq; ad Eccleſiam perduxit Anno primo Iulij. Tempore cuius pariter adminiſtrationis D. Antonius Monachorum Patriarcha pluries ſignanter ab Athanaſio Epiſcopo Alexandrino aduerſus Hæreticos in Ægyptum mittitur.

Ab Ann. Chri. 337. ad 352.

Coriol. & Platina.

Liberius Romanns Antiſtes per annos quindecim:

Baron. Tõ. 3. & 4. Annal. Eccleſ.

In ſubleuandis Eccleſiaſtici regni anguſtijs per ſui temporis Hæreticos excitatis Liberius Pontifex Maximus prudentiſſimè regnandi Apoſtolica ratione vſus, Religioſos integerrimos, & doctiſſimos viros legatos ad Eccleſias Orientales, & Occidentales mittere multiplicauit, inter hos Euſebium Vercellarum Epiſcopum ſemel ad Imperatorem Conſtantium Arianum pro Concilio congregando, iterum & pluries ad nutantes Eccleſias confirmandas, & ſubuerſos reducendos. Huius ſub Pontificatu Apollonius Monachus ad gentes prædicans, & ſigna faciens, plurimos conuertit. Liberius ordinatos Diaconos quinque, Presbyteros decem & octo, Epiſcopos decem & nouem ad indigentes Eccleſias emiſit.

Ab Ann. Chri. 352. ad 367.

Bozius de ſig Eccleſ. Tõ 1. li 5. ſig. 12. c. 4. Platina in Vit. Pontif.

Damaſus Romanus Epiſcopus per annos decem & octo.

Sæuientibus Arianis aduerſus legitimam Dei Eccleſiam, hanc vt propugnaret Damaſus Sanctiſſimus Pontifex, Apoſtolico regnandi iure adhibito, Euſebium Vercellenſem, & Luciferum Calaritanum Epiſcopos ad Orientales Fideles mittere pertenerat: Ad Gothos Vulphilam; ad Mediolanenſem Præſulem Ambroſium, ſimul & Eccleſiam Simplicianum Religioſum Magiſtrum mittere inchoat. Sub hoc Pontifice in Ægypto Vniuerſi Monachi in Deſerto Nitriæ viuentes ab Arianis expulſi ſuis ſolitarijs ſedibus, atque in infidelium proximè adiacentem inſulam in exilium pulſi vniuerſos Inſulanos, ad Chriſtum perduxerunt. Damaſus igitur Diaconos vndecim, Presbyteros trigintaunum, Epiſcopos ſexaginta duos ordinatos ad propria loca deſtinauit: Suaq; auctoritate Sanctum Hilarionem Monachorum parentem ad infideles Sarracenos prædicantem, & Moyſen ex Monacho Epiſcopum conſecratum eidem Præſidentem confirmauit.

Ab Ann. Chri. 367. ad 385.

Bozius Tõ. 1. lib. 5. ſig. 12. cap. 4. de Sig. Eccleſ. Plat. in Vit. Pont.

Syricius Pontifex Romanus per annos quatuordecim:

Baron. Tõ. 4. Annal.

Laborabat in Gallijs Spirituale Dei Regnum tempore Syricij, qui propterea Legatos miſit ad congregandum Concilium in Vercellenſi Ciuitate. Hi cum eſſent Viri Religioſi, nempe Presbyteri nomine Creſcentius, Leopardus, & Alexander; demandatum onus fideliter impleuerunt. Syricius itidem ordinatos Diaconos ſexdecim, Presbyteros trigintaunum, Epiſcopos trigintaduos per indigentes Eccleſias diſtribuit.

Ab Ann. Chri. 385. ad 398.

Corial. Cap. in Breu. Chr.

Anaſtaſius per annos quinque:

Qui Diaconos quinque, Presbyteros octo, Epiſcopos decem ordinatos dimiſit.

AbAn. Ch. 398. ad 402.

Baron. Tõ. 5. Annal. Cor. & Platina.

QVINTVM SÆCVLVM

PEr cuius durationes Romani Pontifices duodecim rexerunt Eccleſiam, Apoſtolicam imperandi rationem, nempè Religioſorum Miſſiones adhibendo.

Innocentius per annos ſexdecim, & Zoſimus per annos duos:

Baron. Tõ 5. Annal. Corıtẽ, & Plat.

Hi Cathedram Petri aſcendentes ſua ordinatione miſerunt: Primus ſcilicèt Innocentius Diaconos quindecim, Presbyteros triginta; Epiſcopos quinquaginta quatuor. Zoſimus rurſus Diaconos tres, Presbyteros decem Epiſcopos octo. Inter hos D. Auguſtinum Sanctiſſimum ſimul, & celeberrimum Eccleſiæ Doctorem in Mauritaniam deſtinauit, vt Donatiſtarum temeritatem in Aphrica reprimeret. Anno 418 delegauit pariter Zoſimus legatos à latere Religioſos viros ad Carthaginenſes, & Picenos Sedi Apoſtolicæ reconciliandos.

Ab Ann. Chri. 402. ad 419.

Bonifacius per annos quinque

Baron. Tõ 5. Annal. Cor.

Diaconos tres, Presbyteros tredecim, Epiſcopos trigintaſex ad diuerſas Eccleſias miſit. Sub his diebus Euthymius Monachus in Arabia infideles quamplurimos Chriſtiano Spirituali Regno ſubdidit, & nouum Epiſcopatum fundauit anno 420.

Ab Ann. Chri. 419. ad 424.

Cœleſtinus per annos nouem:

Bar. T. 5. An. Cor. & Plat, Boz. T. 1. lib. 5. ſig. 32. c. 1. de ſig. Eccl.

Eccleſiaſtici Spiritualis Regni tranquillitatis emulator, & zelans hic Sacerdos Summus ſupra ordinatos Diaconos duodecim, Presbyteros trigintaduos, Epiſcopos ſexagintaduos, intelligens remotiora Regna Angliæ, Scotiæ, & Hiberniæ Pelagiana Hæreſi infecta grauiter laborare, opportunè pro illarum Eccleſiarum indigentia, ad eos miſit Palladium Diaconum Romanum, D. Germanum Antiſſo-

Ab Ann. Chri. 424. ad 432.

D 2 dorenſem

dorenſem Epiſcopum, Diuumque Patritium ad Hibernos conuertendos.

Barō. Annal. T. 5. Coriol. Capuec. & Platina.

Sixtus per annos octo

Diaconos duodecim, Presbyteros vigintiocto, Epiſcopos quinquagintaduos miſit.

Ab Ann. Chri. 432. ad 440.

Leo per annos vigintiunum

Strenuè & laborioſè aduerſus diuerſos Hæreticos decertans D. Leo Pontifex Romanus, pro Eccleſiaſtici Regni neceſſitatibus pluries, & quāplurimos Legatos Religioſiſſimos viros, & Antiſtites ad diuerſas Orientis, & Occidentis Eccleſias tranſmiſit. Sub cuius Pontificatu Martinianus, Saturnius cum geminis duobus alijs Fratribus Monachis in Aphrica Maurorum regionem ad Catholicam Eccleſiam perduxerunt. Ille verò Summus Antiſtes ordinatos Diaconos trigintaunum, Presbyteros octogintaunum, Epiſcopos centum & octogintaquinque per egenas Eccleſias, & diuerſas regiones ad Apoſtolandum diſtribuit.

Baron. Tō 5. Annal. Coriol. & Plat.

Ab Ann. Chri. 440. ad 461.

Pontifices Seni: Hilarius, Simplicius, Felix, Gelaſius, Anaſtaſius, Symmachus, ferè per annos quadraginta

Ordinationibus varijs miſerunt Diaconos quadragintaquinq; Presbyteros ducentos & quadragintaſeptem, Epiſcopos trecentos & trigintanouem Viros Religioſos.

Baron. Tō 5. & 6. Annal. ſic & Coriol. Capuc. ac Plat. in Vit. Pōtif.

Ab Ann. Chri. 461. ad 5 4.

SEXTVM SÆCVLVM

Pontifices tredecim Eccleſiaſticum Regnum curauerunt diſcretis annis, quorum priores quatuor ius regnandi Apoſtolicum nequaquam neglexerunt, ſed Diaconos, Presbyteros, & Epiſcopos ordinatos deſtinauerūt Hormiſdas, Ioannes, Felix, & Bonifacius; ſignanter autem Hormiſdas plures pro Catholica Eccleſia ad Græcos Imperatores, & Patriarchas Religioſorum Præſulum legationes ordinauit.

Baron. Tō. 7. Annal. Bozius Tō. 1. l. 5 Sig. 11. c. 4. Coriol. & Platina.

Ab Ann. Chri. 514. ad 532.

Ioannes Secundus per annos tres.

Huius tempore Sanctus Quiriacus Anachoreta laborioſè pro Catholica Fide, aduerſus Origeniſtas deſtinatus decertauit.

Barō. Annal. Tom. 7.

Ab Ann. Chri. 532. ad 535.

Agapitus per annos duos:

Ordinatos Diaconos quatuor, Epiſcopos vndecim emiſit ad diuerſa loca, ſignanter à Frotone Rege Daniæ poſtulatos Doctores religioſos conceſſit, vti aſſerit Bozius.

Bar. T. 7 An. Boz. de Sig. Eccl. T. 1. l. 4. Signo. 6.

Ab Ann. Chri. 535. ad 537.

Pontifices per annos vigintitres.

Silucrius, Vigilius, Pelagius ordinarunt, & diſtribuerunt Diaconos 12. Presbyteros 28. & Epiſcopos 42. Miniſtros Religioſos.

Baron. Tō 7. Annal.

Ab Ann. Chri. 5 7. ad 560.

Ioannes Tertius per annos tredecim

Diaconos tredecim Presbyteros triginta octo, Epiſcopos ſexagintaunum per loca diuerſa diſtribuit. Sub his temporibus Martinus Dumienſis Monaſterij Monachus, & Abbas ad Sueuos miſſus, regulam Fidei, & Religionis illis populis tradidit, Eccleſias informauit, & condidit Monaſteria, religioſæ inſtitutionis præcepta tradens. Regnante eodem Pontifice D. Columbanus Monachus ad Hibernos, Anglos, & Pictos venit, Euangelium prædicauit, conuertit, & Monaſteria fundauit.

Baron. Tō. 7. Annal. Cor. & Platina.

Ab Ann. Chri 560. ad 573.

Ann. 565.

Benedictus, & Pelagins per annos decem & ſeptem

Ad Eccleſiam excolendam Diaconos, Presbyteros, & Epiſcopos ordinatos emiſerunt ſuis temporibus.

Baron. Tō. 7. Annal.

Ab Ann. Chri. 578 ad 590.

Diuus Gregorius Magnus per Annos Quatuordecim.

Celeberrimus hic Eccleſiæ Doctor, & Sanctiſſimus Romanus Antiſtes, non per ſeipſum ſolummodo, ſed & per electos à ſe Miniſtros Apoſtolicum ius regnandi exercere perſeuerauit. Vltra enim quinq; Diaconos, trigintanouem Presbyteros, & ſexagintaduos Epiſcopos, quos bina ordinatione creauit, & deſtinauit; diuerſis etiā continuatis Miſſionibus Religioſos Pugiles, & Monachos integerrimos in Eccleſiaſtici Regni ſubſidium delegauit pro varijs indigentijs:

Baron. Tō 8. Annal. Boz. T. 1. lib. 4. Sig. 6. c. 1. de Sig. Eccl. Beda, Coriol Capuc. & Plat.

Ab Ann. Chri. 590. ad 604.

Primò. Ad Theodeſindam Reginam Longobardorum pro laborante Eccleſia miſit Ioannem Abbatem, & Hyppolitum Notarium. Ann. 593.

Secundò. Ad Sardiniam Inſulam pro reliquis Idololatris, Barbariciπls dictis, conuertendis Felicem Epiſcopum, & Cyriacum Abbatem. Ann. 594.

Tertio. Ad Anglos reducendos Auguſtinum, & Mellitum, alioſque nonnullos Monachos, qui remotum illud Regnum Eccleſiæ Catholicæ conciliarunt. Ann. 596.

Quartò. In Siciliam pro Iudæorum Conuerſione Fauſtinum delegauit. Ann. 598.

Quintò Ad Galliarum, & Hiſpaniarum Eccleſias Cyriacum Abbatem. Ann. 599.

Sexto. Iterum ad Anglos plures alios Monachos, nempè Petrum, Laurentium Juſtum, Paulinum, & Ruffinianum: Imò quoaduſq; in Petri Cathedra ſedit, nun- Ann. 601.

quam

quâ ceſſauit à Religioſorum, ſignanter Monachorum Miſſionibus multiplicandis.

SEPTIMVM SÆCVLVM

Pontifices Viginti.

Ab Ann. Chriſt. 604. ad 607. DVo Priores huius ſeptimę Centuriç Romani Præſules, nempè Sabinianus ac Bonifacius tertius, vltra conſuetas Diaconorum, Presbyterorum, & Epiſcoporum Ordinationes, & Emiſſiones ex Sacris Ordinibus Religioſis electorum multos prætereà Operarios in Domini Vineam destinaſſe leguntur per ſua tempora. Baron. Annal Tom. 8.

Bonifacius Quartus per Annos ſeptem

Miſit quidem ipſe Diaconos octo, Epiſcopos verò per diuerſa loca viginti quinque: Sed & eius tempore miſſus Beatus Colombanus Monachus, & Abbas Presbyter Venerabilis profectus eſt in Hiberniam, Angliam, & Scotiam. Poſtmodum ad Sueones acceſſit, Inde ad Gallos, ad Sclauos, tandem ad Italos: quibus omnibus Ab An.Ch. 607. ad 614 tum Sanctum Domini noſtri Ieſu Chriſti Euangelium prædicauit, & conuertit, tùm fidem Catholicam promulgauit, & reduxit plures per Olimpiades. Baron. Tom. 8. Annal.

Deuſdedit per Annos tres, & Bonifacius Quintus per annos octo

Ab An.Ch. 614. ad 626 Ordinatos plures Diaconos, Presbyteros, & Epiſcopos ex Religioſo ſtatu aſſumptos ad varias Eccleſias miſerunt. Baron. Tom. 8. Annal.

Honorius per annos tredecim

Conſuetis ordinationibus Diaconos vndecim, Presbyteros tredecim, Epiſcopos octoginta vnum miſit: ſed & ordinaria Miſſione geminos duos inſigniores Antiſtites emiſit, nempè Amandum Traiectenſem ad Gentes, & Byrinum ad Britannos: imò eum ſingulari vigilantia Eccleſiaſticum ſpirituale Regnum Chriſti propagare satageret; Apoſtolicos plures viros (iuxta Baronium) ad Oceani Occidentalis Gentiles Accolas tranſmiſit. Huius tempore bini Monachi, nempè Blidulphus, & Aidanus electi, & ordinati deſtinati ſunt ad Apoſtolicum munus exercen- Ab An.Ch. 626. ad 639 dum, ille inter Longobardos in Italia, iſte inter Anglos in Britannia, ad quàm plures Monachi Aidani Diſcipuli ſunt plutiès deſtinati varijs Miſſionibus. Baron. Annal Tom. 8.

Quini Pontifices per annos ſexdecim:

Seuerinus, Ioannes, Theodorus, Martinus, Eugenius. Hi pro ſuo munere diſtinctis, & diuerſis Ordinationibus electos, & vocatos emiſerunt in Vineam Eccleſiæ Operarios Diaconos, Presbyteros, & Epiſcopos: S. Martyrò Martino præcipuè, qui aduerſus Imperatores, & Græcos Patriarchas hæreticos ad ſanguinem vſq; decer- Ab An.Ch. 639 ad 655 tauit, & Londolinum, atque Follianum Epiſcopos, ſimul & Landoaldum, ac Amandum Religioſos Miniſtros ad Euangelizandum Gentibus Chriſti Regnum deſtinauit. Cuius tempore Finanus Anglorum Epiſcopus baptizato filiò Pendæ Regis Anglorum Mediterraneorum, Anglum filium miſit, & cum eò ad illos catechizandos, & baptizandos Scotos Monachos Ceddam, Adam, Betti, & Diumam, qui Inibi operantes Dominicam Vineam plantauerunt. Baron. Tom. 8. Annal.

Vitalianus per annos quindecim:

Ordinatos diſcretis temporibus emiſit Diaconum vnum, Presbyteros vigintiduos, Epiſcopos decem & octo Vitalianus hic acciotes Pontifex: verùm cum promouendi ſpiritualis Dei Regni zelo vehementius vrgeretur; binos religioſiſſimos, Ab An.Ch 655. ad 670 ſimul & eruditiſſimos Monachos ex Italia in Britanniam ad fidem Euangelicam propagandam delegauit. Baron. Tom. 8. Annal. Corio Cap. in ſuo Bri. Chron. Platina in Vit. Pôt.

Pontifices tres per Annos tredecim:

Adeodatus, Donus, & Agathon.

Conſuetis Ordinationibus creatos Diaconos, Presbyteros, & Epiſcopos emittentes tres ſupraenumerati Præſules indigentibus Eccleſijs prouide conſuluerunt vniformi conſenſu: Verùm Agathon intimiori ſenſu dolens ſuper Græcam Eccle- Ab An.Ch 670 ad 683 ſiam Hæreſi Monothelitarum grauiter tunc temporis ægrotantē, miſit ad illos curandos Monachos nonnullos vitę integritate, & doctrinæ excellentia inſignes: Abundantium, & Ioannem Epiſcopos, Theodorum & Georgium Presbyteros, Ioannem Diaconum, & Conſtantinum Subdiaconum Romanos, & Theodorum Presbyterum Monachum, & ipſum Rauennatem, iuxta Baronios numeros ſub anno 680. Baron. Tom. 8. Annal.

Pontifices tres per annos tres:

Leo, Benedictus, Ioannes,

Propter breuiorem ſingulorum ſui ſummi Sacerdotij durationem copioſiores Ab An.Ch 683. ad 686 Ordinationes efficere nequiuerunt; ideò Epiſcopos dumtaxat nonnullos ad diuerſas Eccleſias deſtinauerunt. Baron. Tom. 8. Annal.

Cononus per annos duos:

Baron. Ann. Tom. 8. Barius Tom. 1. lib. 4. ſig. 6. ... de ſig. Ec

Ab Anno Chriſt. 686. ad 688.

Sacerdos Dei Maximus Cononis vltra ſexdecim Epiſcopos viduatis Eccleſijs conceſſos, Sanctum etiam Monachum Kyllanum Hibernum ſponte oblatum in Franconiam ad Chriſti Regnum inter feras illas nationes promoendum emiſit.

Sergius Per annos quatuordecim:

Nec prætermiſit Sergius, imò multiplicauit Apoſtolicam Imperandi rationem pro Eccleſiaſtico. Regno promouendo adhibere, Miſſiones varias inſtituendo: nempè Diaconos quatuor, Presbyteros decem & octo, Epiſcopos nonaginta ſeptē, inter quos geminos Archiepiſcopos Damianum Rauennatem, & Berectualdum Doroueroenſem in Britanniam conſuetis ordinationibus delegando. Rurſus verò celebri, ac ſingulari prouiſione, cum S. Egbertus natione Anglus, profeſſione Monachus, Sanctitate morum conſpicuus, Gentium conuerſionem zelando ſeipſum cum duodecim Diſcipulis, & ipſis Monaſticæ profeſſionis alumnis, pro reductione Germanorum adhuc errantium obtuliſſet; Sergius Pontifex Chriſti Vicarius ſibi oblatos duodecim Apoſtolicos viros, tamquam duodecim Apoſtolorum antiquorum nouos aſſeclas, & imitatores In Friſooiam miſit ad prędicādum, & fundandum apud Barbaras illas Gentes Eccleſiaſticum Dei Regnum. Duodecim autē Apoſtolicorū Operariorū Monachorum nomina ſunt hęc: Vuillebrordus, Hubertus, Suuitbertus, Acca, Vuitbertus, Vuillibaldus, Vuinibaldus, Lebuinus, duo Euualdi, Vuerenfridus, & Marcellinus præſentis hiſtorię relator. Inter quos à Sancto Egberto nominatos, & præſentatos Pontifex ipſe Vuillebrordum Friſonum Archiepiſcopum, & Hubertum Leodienſem Epiſcopum creauit. Huius quoque Pontificis tempore duo Itidem Monachi Presbyteri de natione Anglorum, ambo nomine Euualdus, peruenerunt ad Saxones Fidei Chriſtianæ ſubiugandos Anno 693. Tandem ſub finem huius Pontificatus obdormiuit in Domino Sanctus vir Trudonius Abbas, qui Hasbanijs Chriſti fidem annuntians, & laborioſa prædicatione explicans, tandem Hasbaniorum Apoſtoli titulum adeptus eſt plurimos poſt exantlatos labores pro Dei Eccleſia inibi ſtabilienda.

Anno 695.

Baron. Tom. 8. Annal.

Ab Anno Chriſt. 688. ad 700.

OCTAVVM SÆCVLVM

Pontifices tredecim.

Pontifices Quatuor per Annos tredecim:

Baron. Annal Tom 8.

Ab Anno Chriſt. 700. ad 715.

IOannes Sextus, Ioannes ſeptimus, Siſinius, Conſtantinus ſingulari per ſui diſcreti Regiminis breuiores annos conſuetas ordinationes, & miſſiones haud neglexerunt, quamdiù vixerunt.

Gregorius Secundus, & Gregorius Tertius Pontifices: per annos decem, & ſeptem ille, vndecim verò iſte.

Vnus, & alter Gregorius Pontifices, ſibi inuicem ſuccedentes, congeminatas miſſiones ad Germanos emittere accelerauerunt. Primò enim Gregorius Secundus præter Diaconos quatuor, Presbyteros triginta quinque, pro diuerſis deſtitutis Eccleſijs adminiſtrandis ordinauit Epiſcopos centum quadraginta octo, inter quos Diuum Bonifacium Epiſcopum Moguntinum, quem (cum biennio iam ante Sanctum Corbinianum Monachum ad Gentiles Friſingenſes reducendos, & dirigendos deſtinaſſet) Monaſticam perfectionem apud Saxones profeſſum, ſimùl & ad prædicandum Gentibus Regnum Chriſti profectum in Germaniam Apoſtolico munere perfunctumm emiſit primò, deinde egregiè laborantem, atq; Chriſti Eccleſiam mirificè propagantem ad Friſones, & Catros iterū haud inutiliter tranſmiſit. Supra igitur recenſiti ſecundi Tertius Gregorius veſtigijs inhærens in Regnandi Apoſtolica ratione excolenda, varijs ordinationibus Diaconos tres, Presbyteros viginriquatuor, Epiſcopos tandem octoginta delegauit ad diuerſas regiones: inter hos Vuinilum ad Baioariorum Eccleſiam gubernandam ordinauit, & deſtinauit.

Baron. Tom. 9. Annal.

Anno 719.

Ab Anno Chriſt. 734 ad 740.

Anno 736.

Baron. Annal Tom. 9

Zaccharias, & Stephanus Tertius Pontifices per annos quindecim:

Prior Zaccharias per decennium ſui Pontificatus octogintaquinque Religioſos Epiſcopos miſit ad viduas Eccleſias. Tertius verò Stephanus præter duos Pręsbyteros, & totidem Diaconos, nec non viginti Epiſcopos, etiam Monachos quatuor, ſcilicèt Vuaccarnm, Gunderhartum, Vuilliherum, & Adulphum Sancto Bonifacio Germanorum Apoſtolo Coapoſtolicos viros copulauit. Iterum verò ex Romano Monaſterio SS. Vincentij, & Benedicti Religioſos plures Abbates adſcitos ad Ayſtulphum Longobardorum ſęuiſſimum Regem Nuncios deſtinauit.

Baron. Annal Tom. 9.

Ab Anno Chriſt. 742. ad 758.

Pontifices Quatuor per annos quinquagintanouem

Paulus, Stephanus Quartus, Hadrianus, Leo Tertius. Qui quaterni Pręſules Romani ad quatuor Orbis portiones emittere non deſtiterunt Epiſcopos, ſignan-

tet

AbAn.Ch. 757.ad 816 ter Adrianus, qui centum, & octoginta quinque Eccleſijs Præſules, ac Sacros Antiſtites prouidit, Bremenſi præſertim in Saxonia, cui Sanctum Vuillehadum Epiſcopum ordinauit: Sicuti Leo Epiſcopos vigintiſex diuerſis pro Diœceſibus creauit. Baron. Tom. 9. Annal. & 3 ue. Tom. lib. 4. fig. 6. c. 2. de fig. hoc ciel.

NONVM SÆCVLVM

Pontifices Decem & ſeptem:
Stephanus Quintus & Paſchalis per annos octo

Ab Anno Chriſ. 816. ad 824. PRoprio Pontificio muneri ſatisfacientes Miſſiones tùm Præſulum, tùm Religioſorum Operariorum coluerunt pro Eccleſiaſtici regiminis indigentijs ſubleuandis. Baron. Tom. 9. Annal.

Eugenius Secundus, Valentinus, Gregorius Quartus:

Tres recenſiti Romani Antiſtites Vniuerſalem Eccleſiam promouere ſatagentes, Eccleſiaſticas Religioſorum Operariorum prouiſiones magnifecerunt omnes; Eugeniuſque præcipuè, qui præcipuos Monachos Anſgarium, Authbertum, Giſlemarum, & Auytmarum ad Danos, Suedos, & Gothos reducendos proficiſcentes Pontificia benedictione aſſociauit: Cui poſt Valentinum ſuccedens Gregorius, Anſgarium Archiepiſcopum Amaburgenſem conſecrandum mandauit. Ab Anno Chriſ. 824. ad 844. Baron. Annal Tom. 9. Bzouius To. 1. lib. 4 fig. 6. cap. 8.

Pontifices tres per annos quatuordecim;
Sergius, Leo Quartus, Benedictus Tertius

Ordinationes Diaconorum, Presbyterorum, & Epiſcoporum, iuxta morem ſtatis temporibus continuarunt. Baron. Tom. 10. Annal.

Nicolaus Primus per annos decem:

Ab Anno Chri. 844. ad 858. Nicolaus Romanus Hierarcha, qui cum promouendi Eccleſiaſtici Regni vigilans eſſet zelator, legationes varias ad Schiſmaticos, alioſque Eccleſię Catholicę hoſtes reconciliãdos emiſit, Sacerdotij ſui tẽpore, inter hos Epiſcopos nonnullos, ac Presbyteros ad Bulgaros, Bohemos, & Sardos, ad hos etiam miſit Saxonem Monachum. Verum ter maximè memorię commendãdum eſt quod ſub his diebus binos Apoſtolicos Operarios celebriores, imò validiores, & infatigabiles deſtinauit ad Bohemos, Morauos, Slauos, Ruſcios, Boſnenſes, Seruios, Croatos, nempè Cyrillum, atq; Methodium Monachos vitę Sanctimonia, & ſcientię eruditione celeberrimos, qui Aquilonares illas Gentes efferas manſuefieri docuerunt, atq; Euangelico iugo ſubdiderunt. Ab Anno Chriſ. 858. ad 868. Ann. 867. Baron. Tom. 10 Annal. Bzius de fig. Eccleſ. Tom. 3 pluribus locis.

Hadrianus Secundus per annos quinque.

Ab Anno Chriſ. 868 ad 868. Hic egregius Paſtor, & Põtifex, inter quàmplurimos à ſe miſſos pro Eccleſiaſtica Vinea excolenda validos ſatores, à ſuo Prædeceſſore Nicolao cœptam ad Bulgaros Presbyterorum legationem continuauit, ſimul & Sanctos Methodium, atque Cyrillum Roma diſcedẽtes ad Slauos direxit, & in Apoſtolico opere confirmauit. Ann. 366. Biron. Tom. 10 Annal. Bzius de fig. Eccleſ. T. 3 pluribus locis.

Ioannes Octauus per annos decem:

Sacros quidem Eccleſiaſtici Regni cultores emittere, non deſtitit hic Romanus Hierarcha: Verſi præcipui inter hos enumerantur Monachi plures Corbeiẽſes, qui ſanctitate conſpicui Slauorum infidelium ſalutem ſitientes, Nuncij Euangelici effecti, ad Slauos venientes ad Ranos, ſiuè Ruglanos vſque peruenerunt Euangelizantes, & Eccleſias vbique fundantes. Rurſus memorabiles ſignantur Monachi nonnulli, qui in Anglia Eccleſiaſticam diſciplinam inſtaurarunt è Gallia miſſi Guinbaldus, Ioannes, Aſſerus. Tandem præfatus Pontifex Methodium Morauię Archiepiſcopum confirmat Anno 880. Ab Anno Chri. 873 ad 883. Anno 875. 878. & 900 Biron. Tom. 10.

DECIMVM SÆCVLVM

Pontifices numero vigintiſeptem.

Ab Anno Chriſ 883 ad 956. PER hanc decimam annorum centuriam plures electi extiterunt D. Petri ſucceſſores in Romana Cathedra, nempè vigintiſeptem, qui ferè vniuerſi breuioris vitę curriculo expleto, dormierunt cum Patribus ſuis. Ex his primus Ioannes nonus celebres Cyrilli, & Methodij Miſſiones ſuo tempore habitas approbauit. Anno 901. Baron. Tom. 10. Annal.

Ioannes Duodecimus, & Tertiuſdecimus.

Hi duo Ioannes Romani Præſules, ſibi inuicem in D. Petri Romana Cathedra ſuccedentes, ſibi quoque non ceſſerunt in Apoſtolico regnandi iure pro Eccleſia, adhibendo. Ille enim Ioannes nempè duodecimus miſit celeberrimos Sanctos Ab Anno Chriſ. 946 ad 972. Biron. Tom. 10. Annal.

Mona-

Baron. Annal. Tom. 10. Bzius T. 6. 1. lib. 9. Sig. 11. c. 1. & Sig. E. cleſiæ Coſtol. Capuc. ſub ann. 965.

Ann. 965.

Monachos Hierotheum ad Turcas, & Niconem ad Cretenſem Inſulam à Sarracenis liberatam, pro Orthodoxa Fide recuperanda, & recipienda. Ille rurſus ſcdelicèt Ioannes Tertius decimus Polonis, & Slauis cum Epiſcopo Tuſculano Ægidio miſit Doctores, & Apoſtolicos Miniſtros Sacerdotes, & Presbyteros. Item ad Vuandalos, & Lechitas Vuillibaldum, Prochorium, Iordanum, Gotfridum, Lunidum, Angelonem Iulinum, & Octauianum deſtinauit, vt Vuandaliæ Monarcham, & populos Catholicæ Eccleſiæ acquirerent, Chriſto ſubiugarent, ſicuti effecerunt.

Benedictus Septimus, Gregorius V. & Silueſter II.

Per annos nouem, duos & quinque.

Baron. T. 10. Annal.

Ab Ann. Chri. 995. ad 1004.

Imperandi rationem Apoſtolicam in Eccleſiaſtico Regno conſeruantes terni ſuprapoſiti Præſules Romani: Primus Sanctum virum Adalbertum ſemel & iterum ex Monaſterij Clauſtris ad Pragenſem Eccleſiam adminiſtrandam; & Bohemos ab erroribus vindicandos emiſit; Alter rurſus Sanctum Bonifacium Monachum ad Pruſſorum gentem manſuefaciendam, & Chriſtiana Fide imbuendam electum, & vocatum ordinauit, & deſtinauit. Tertius deniq; Silueſter Sebaſtianum Monachum probatiſſimum Strigonienſi Eccleſiæ Archiepiſcopum præfecit, & Hungaris Doctorem dedit.

VNDECIMVM SÆCVLVM

Pontifices numero decem & octo. Ioannes Decimus nonus per annos quinque.

Baron. T. 11. Annal.

Ab Ann. Chr. 1004. ad 1009. Ann. 1008.

ASſumptus in Diui Petri Sedem, Sanctos Epiſcopos Bonifacium ad Ruſſos, & Brunonem ad Pruſſios delegauit. Mox Diuum Romualdum Abbatem cum vigintiquatuor Monachis in Hungariam miſit.

Benedictus Nonus per annos vndecim

Baron. T. 11. Annal.

Ab Ann. Chr. 1012. ad 1024.

Conſecrauit, & aſſignauit diſſidijs exagitatæ Eccleſiæ Lugdunenſi Epiſcopum Beatum Odilonem Abbatem Cluniacenſem.

Leo Nonus per annos ſex.

Baron. T. 11. Annal.

Ab Ann. Chr. 1049. ad 1055. Ann. 1049.

Romam Gallia regrediens Sacer Antiſtes Humbertum Monachum Tullenſem Burgundum eruditione, & Sanctimonia inſignem ſecum adduxit, atq; Epiſcopum ordinatum Siculis ad pietatem, & religionem propagandam dedit. Hic præterea Pontifex ſtrenuum alterum celebrem Operarium ad ſerendum Euangelij ſemen ad Pazzinacas in Græciam miſit Euthymium Monachum integerrimum, ſenoſq; alios Epiſcopos viduatis quibuſdam Eccleſijs prouidit.

Stephanus Decimus per annum

Baron. T. 11.

Ann. Chri. 1058.

Deſiderium Monachum Abbatem Caſſinenſem ad Orientalem Conſtantinopolitanam Eccleſiam reducendam legatum deſtinauit, atq; Alphanum Monachum Salernitanæ Eccleſiæ Epiſcopum conſecrauit.

Nicolaus Secundus per annos duos:

Baron. T. 11. Annal.

Ab Ann. Chr. 1059. ad 1061.

Ann. 1060.

Duobus annis regnauit hic optimus Hierarcha, & conſummatus in breui expleuit tempora multa, multis, inſignibuſq; celeberrimorum Apoſtolicorum Operariorum Emiſſionibus pro Spirituali Regno reparando adhibitis: Inter has ad Eccleſiam Mediolanenſem grauiter ſub his temporibus ægrotantem Sanctum Monachum, & præclarum Romanæ Eccleſiæ Cardinem B. Petrum Damianum pluries legatum deſtinauit: Monachos nonnullos in Epiſcopos aſſumptos indigentibus Eccleſijs aſſignauit.

Alexander Secundus per annos duodecim

Baron. T. 11. Annal.

Ab Ann. Chr. 1061. ad 1073.

Ann. 1062.

Prærecenſitum olim Eremicolam, modò S. R. E. Cardinalem Beatum Petrum Damianum ſemel ad Ciſalpinæ Galliæ, iterum ad Rauennæ Eccleſias Legatum tranſmiſit aduerſus errantes in Mediolanenſi Eccleſia Simoniacos, & carnales Clericos: Doctos viros tandem in Daniam ad congregandam Synodū deſtinauit.

Gregorius Septimus per annos tredecim

Baron. Annal. Tom. 11.

Ab Ann. Chr. 1073. ad 1086. Ann. 1075.

Viſitatores Eccleſiarum laborantium miſit Monachos, nempè Gepizonem Abbatem Sancti Bonifacij, & Maurum Sancti Sabæ Abbatem. Rurſus Seruandum religioſum virum Epiſcopum ordinatum in Aphricam ad Hipponenſem Eccleſiam regendam direxit.

DVODECIMVM SÆCVLVM

Pontifices numero quindecim:
Honorius Secundus per annos quinque & menſes

Ab Ann. Chr. 1124. ad 1130. Ann. 1124.

Baron. T. 12. Annal. Bozius de Sig. Eccleſiæ Tõ. 1. lib. 7 Sig. 25 cap. 1.

MOnachorum prꝗſtantiſſimum Sanctum Malachiam Epiſcopum Conneretenſem creatum ad Hiberniam ab erroribus purgandam, ſicuti Mathæum Monachum Epiſcopum Albanenſem ad Albaniam curandam emiſit.

Innocentius Secundus per annos quatuordecim,

Ab Ann. Chr. 1130. ad 1144.

Barõ. Annal. Tom. 12.

His temporibus, cum præclarum illud Eccleſiæ lumen D. Bernardus Abbas ſuper Religioſæ Monaſticæ vitæ candelabrum poſitus vbiq; terrarum præfulgeret; Pontificis oculos ad ſe aliciens, ab eo ſæpè ſæpius ad varias, ac diuerſas, eaſq; grauiores Eccleſiaſtici Regni anguſtias ſubleuandas miſſus fuit, nempè ad Eccleſiam Mediolanenſem laborantem, & ſemel ac iterum ad rebellantem Aquitaniam, rurſus aduerſus Schiſmaticos Antiregni fautores, ſignanter Italos: Tandem ad ſingulos, & omnes, qui legitimo Pontifici, & Romanæ Eccleſiæ aduerſabantur miſſus, mirabilia ſunt quæ fecit ſub Innocentio.

Eugenius Tertius per annos nouem:

Ab Ann. Chr. 1145. ad 1154.

Baron. Tom. 12. Annal.

Hic Sum. Sacerdos, & Doctor quondam D. Bernardi Abbatis in Monaſterio alumnus, ac diſcipulus, ſui Sanctiſſimi Magiſtri ſapientiam, & Sanctitatem peroptimè callens, prærecenſitum Sanctum Abbatem Bernardum tot iàm Apoſtolicis legationibus præclarè perfunctum iterum pro Eccleſiaſtico periclitante Regno ad labores prouocat, Cruciatæq; per Europæ Prouincias prædicationem iniungit, mox aduerſus Toloſanos primum, inde aduerſus hæreticos Apoſtolicos dictos, tum contra Arnaldiſtas, & alios validiſſimum hunc Antagoniſtam, verè Apoſtolum contra Pſeudoapoſtolos emittit.

Vrbanus Tertius per annos duos

Ab Ann. Chr. 1186. ad 1186.

Baron. Tom. 12. Annal.

Ann. 1186.

Per quos quàmplurimi Religioſi in Liuonia pro Chriſti Fide ferenda laborauerunt, inter quos quàm maximè enituit D. Bertoldus Abbas in Lubecca, qui relicta Prælatione ad Liuones Euangelium docendos ſe ſe contulit, atq; inibi ſtrenuè operatus meſſem copioſam collegit. Vnde nos ex ſuprascriptis recolligendo, ſeptimo Calculo primæ Eccleſiaſtici Regni Chiliadis computando finem imponimus, non tamen admirationi; dum quot, & qualia egregia facinora, & memoranda opera à Monaſticæ, religioſæq; profeſſionis cultoribus in ſubſidium, & profectum Eccleſiaſtici Regni per annorum Chiliadem laborioſè ad propr ij vſq; ſanguinis largiſſimas profuſiones præſtita ſuſpicimus.

APPENDIX SINGVLARIS

Sacro-Politica Diuina, qua, vt Ius regnandi Apoſtolicum ſua in Eccleſia ſubſidium conſeruaret, & augeret; mittendorum Operariorum pacificas acies, per arctioris Euangelicæ perfectionis profeſſores Ordines Mendicantium, in Spirituali ſuo Regno inſtitutos multiplicauit, quinta huius per Mundi ætatis ſecundam Chiliadem.

D.Matt.c.22.

I. SImile factum eſt Regnum Cælorum (aſſerebat Regis filius Dominus Ieſus Chriſtus, referente D. Matthæo) *homini Regi qui fecit nuptias filio ſuo. Et miſit ſeruos ſuos vocare inuitatos ad nuptias, & nolebant venire. Iterum miſit alios ſeruos dicens: Ecce prandium meum paraui, venite ad nuptias. Illi autem neglexerunt, Tunc ait ſeruis ſuis: Ite ergo ad exitus viarum, & quoſcumq; inueneritis, vocate ad nuptias; Et egreſſi ſerui eius in vias, congregauerunt omnes, quos inuenerunt malos, & bonos, & impleta ſunt nuptiæ diſcumbentium.* Nulli dubium, quin per Parabolicum aſſumptum (iuxta communem Sacrorum interpretum ſenſum) & Iudæorum repulſam, & gentium vocationem ad Eccleſiam indicare voluerit proloquens ipſum Incarnatum Dei Verbum. Vnde nec cuiquam dubitare fas erit, quin per vocantes ſeruos Apoſtolos ſuos; qui Euangelium prædicantes, prius inuitatos Iſraelitas, poſtmodum errantes per deuia conuocarunt Gentiles, demonſtrare intenderit. Cum igitur Cœleſte iſtud Regnum in terris poſitum ſpirituale illud ſit dominium, quod

in congregatione fidelium poſſidet Dominus: Rex autem Deus, Filius verò Regis Chriſtus exiſtat, cui Cœleſtis Pater Virginem copulauit Sponſam, nempè Euangelicam nouam Eccleſiam: Nuptiæ autem opiparè paratę, Spirituales deliciæ abundantiſſimæ fidelibus ad Fidem accedentibus expoſitæ, & vbiq; appoſitæ computentur: tres rurſus cum ſupra enumerentur Miſſorum Seruorum, id eſt Apoſtolicorum Nunciorum Ordines diſtinctis horis emiſſi; nulli dubium eſſe debet, quin omni iure ſeruato, fas nobis ſit litteraliter exponere, & liberè pleno ore aſſerere, atq; affirmare: quòd cum priores illi, ac præcipui Apoſtoli, ſimul & Ieſu Chriſti Diſcipuli morte ſublati Eccleſiam adminiſtrare ceſſauerint: Rurſus cum Ordines Monaſtici per primam Chiliadem tot gentes, & regna ad Eccleſiaſticas nuptias conuocauerint, & laborioſa prolixa ſua Apoſtolatione paſſiua verbis, & operibus prædicando, pariter & actiua in Eccleſiaſtico Primario Throno per ſęcula præſidendo, iamdiù operando perſeuerauerint; fas (inquam) liberumq; imò debitum erit nobis aſſerere, & addere, quòd ne legitimorum Miniſtrorum ſeriem in Eccleſia Catholica aliquando intermitti, Apoſtolicumq; Ius regnandi in Spirituali Regno haud mediocri cum Fidelium diſpendio, prætermitti contingat; Diuinus ipſe ſpeculator, & prouidus ſupremus Theocratiæ Adminiſtrator poſt Apoſtolorum, Diſcipulorum, & Monachorum ſubmiſit in ſecunda quintæ Mundi ætatis Chiliade Mendicantium Apoſtolicorum Operariorum Ordines quatuor priores, nempè inſtituti Auguſtinianorum, Carmelitarum, Prædicatorum Sancti Dominici, & Minorum Sancti Franciſci. Quibus poſteriores nonnulli ſuperadduntur, vti Seruorum Beatæ Virginis, Societatis Ieſu, Minimorum, &c. Ex quibus omnibus, & ſingulis ſingulares Operarios, ſimul & inſignes Euangelicæ perfectionis profeſſores Sanctiſſimos, Sanctitate, & Doctrina conſpicuos electos, ſelectos, vocatos, & ordinatos ipſi per ſęcula Romani Pontifices Vniuerſales Hierarchæ ad Eccleſiaſtici Spiritualis Regni per vniuerſum diſperſi, ac diſtributi neceſſitates, & anguſtias ſubleuandas, pariter & ad Eccleſiam propagandam, propugnandam, necnon inſtaurandam perpetuo mittere perſeuerauerunt, vti olim conſueuerant, ſtatutum ſibi Apoſtolicum Ius regnandi apprimè curantes. Vnde ex horum Mendicantium Miſſorum Euangelicorum Eccleſiaſticis multiplicatis Miſſionibus inexplicabile eſt; quantum ſpiritualis emolumenti fideles, & infideles, Latini, & Græci, Barbari, & indocti omni tempore per quatuor Orbis partes & perceperint, & in dies aſſiduè percipiant, cum ad remotiores etiam, & incognitas olim Mundi regiones, Prouincias, ac Regna Verbum Dei, lumenq; veritatis pertulerint.

Ab Anno Chr. 1100. ad 1240.

Ab Anno Chr. 1300. ad 1540.

Miſſio Ordinum Mendicantiũ in ſecunda Chiliade quintæ ætatis.

II.

Reluctantibus acriter, & contra enitentibus perpetuò tenebrarum Principibus, atq; errorum poteſtatibus, falſorum nempè dogmatum inuentoribus, & profanæ, imo ſacrilegæ Religionis profeſſoribus, ſeù tandem Chriſtianæ pietatis criminoſis profanatoribus, qui Euangelicis parabolicis ſupra relatis notis, quaſi atro carbone denotantur, dum de renitentibus, & reluctantibus refert Euangeliſta: *Et nolebant venire. Illi autem neglexerunt, & abierunt alius in villam ſuam, alius vero ad negotiationem ſuam, reliqui verò tenuerunt ſeruos eius, & contumelijs affectos, occiderunt.* Nolebant ad Orthodoxæ Fidei veritatem venire ab initio ſecundæ Chiliadis in quinta Mundi Ætate Hæretici Albigenſes, Valdenſes, & conſimiles negligebant ad charitatis, & veritatis nuptias accedere illius temporis Schiſmatici Principes, Reges, & Imperatores: abierant in Villas, ſimul & ad negotiationes ſuas Clerici Simoniaci, & Sęculares irreligioſi: veri autem Dei legitimos emiſſos Apoſtolicos Seruos mactabant, & contumelijs affectos necabant Thurcæ, Sarraceni, & Agareni, Chriſtianæ Religionis infenſiſſimi hoſtes, hoſtiliter ſpirituale Dei Regnum inuadentes, integras Prouincias, ac Inſulas ſub hac tempeſtate vſurpantes, atq; à Chriſto ſeparantes. Quãpropter tùm à proprijs legitimis liberis Clericis, & Laicis criminoſis, tum à ſpurijs natis, nempè Schiſmaticis, & Hæreticis, tum tandem ab extraneis perduellibus Mahumetanis, & infidelibus interius ſimul, & exterius exagitatum Spirituale Chriſti Dominium in dies magis, ac magis deficiebat, penituſq; tandem defecturum videbatur, & timebatur, iuxta veridicum Ægidij Viterbienſis Auguſtiniani Ordinis Generalis in Lateranenſi Concilio ſub Iulio II. & Leone X. publicè prolatum ſequentibus flebilibus vocibus Ephiphonema. *Vidimus Chriſtum in Nauicula obdormientem, vidimus ventorum rabiem, Hæreticorum furorem in candida veritatis vela irruentem: Vidimus malas cupiditates, diram auri, atq; habendi ſitim: Vidimus perditam malorum audaciam aduerſus iura, auctoritatem, maieſtatem Eccleſiæ ſæuientem: Vidimus, inquam, vim, rapinas, adulteria, inceſtus, omnem denìq; ſcelerum peſtem ita Sacra, profanaq; miſcere omnia, ita in Sanctam Nauiculam impetum facere; vt penè ſcelerum fluctibus illa latus dederit, ac propè merſa, & peſſumdata ſit.* Hactenus Religioſus Orator pro Eccleſiaſtici Regni vrgentioribus anguſtijs, & neceſſitatibus declamans. Quando ſimul ex quaternis Mundi oris afflictæ, & anguſtiatæ ad ſupremum Thearcham cõſolatorem Deum clamabant, & vnanimiter de corde conclamabant particulares Eccleſiæ, pro conſolationis ſubſidio, & conſolante

D. Matt. 22.

Anno Chr. 1160. & 1242.

Eccleſiaſtici Regni deplorabilis conditio.

Ab Anno Chr. 1511. ad 1518.

Concil. Lateran. ſub Iulio II. & Leone X.

præſidio,

præſidio, quod illis prouidere, atq; opportunè præſtare ſtatuens Diuinus Hierarcha, Mendicantium Religionum inſtitutores Patriarchas, ſeù inſtauratores Primarchas ſub hæc primiora ſecundæ Chiliadis ſęcula miſit: Pro Auguſtinianorum Gulielmum, pro Carmelitarum Albertum, pro Prædicatorum Dominicum, pro Minorum Ordine Franciſcum, pro Ieſuitarum Ignatium Fundatores, aut ſormatores deſtinando, qui fidelium Dei famulorum religioſas turmas multiplicantes, vice ter Miſſorum Seruorum ad nuptias conuocantium nolentes, negligentes, aberrantes, & homicidas, obſequentes ſodalitates mittendorum parauerunt, atq; Eccleſiaſtica validiſſimorum Antagoniſtarum Caſtra congregauerunt, dum Mendicantium Regulares Congregationes inſtituerunt, atq; pro Eccleſiaſtico Spirituali Chriſti Regno propugnando, & propagando, ſeù reſtituendo, in promptu eſſe voluerunt omni tempore, omniſq; pro temporis ſiue differentia, ſiuè difficultate, & inclementia Eccleſiæ Catholicæ neceſſitatibus accurrendo, ſuccurrendo, & ſubueniendo aduerſus Schiſmaticos, Hæreticos, Turcas, & infideles ad ſanguinis vſq; effuſiones, imò propriæ vitæ profuſionem pacificè & religiosè decertando, ſeu ſaltem contra Irreligioſos, & criminoſos vtriuſq; ſtatus fideles validè, & ſolicitè declamando, nulla prorſus habita delinquentium, etiam inſignium perſonatum acceptione, ſiuè munerum acceptatione, ſiuè tandem propriæ commoditatis, vel vtilitatis, aut etiam neceſſitatis conſideratione, aut conſiderata ratione. — *Miſ. Patriar. harumMendicantiumOrdines inſtituentium.*

Primæuam ſuæ Eccleſiæ difficilem fundationem per operoſam vineę plantationem: prouectam ſui ſpiritualis dominij promotionem atq; erectionem per ſapientialis ampliſſimæ Domus Regiæ conſtructionē: conſummatam tandem Eccleſiaſtici ſui Regni profectionē, perfectiq; Euangelici ſui Regnî gratioſas, & glorioſas diuitias, per regaliū perſonarum regia & palatia, & conuiuia, & conubia demonſtrauit Diuina Sapientia: vniuerſalis autem ſuæ Eccleſiæ operoſam fundationem, ſpiritualis rurſus ſui dominij laborioſam erectionem, Euangelici tandem ſui Regni conſummatam ad perfectionem conſequendam quò regnandi iure vtus ab initio Mundi fuerit, apertè ipſe demonſtrat; cum ad vineam plantandam, ad Domum ædificandam, & in Arcem promouendam, ad nuptias tandem regias celebrandas, aliam nullam potiorem rationem, quàm Operariorum, Ancillarum, & ſeruorum miſſiones multiplicatas perpetuò ſe adhibuiſſe fatetur. Plantatam ergo vineam per quatuor Mundi ætates excoluerunt Religioſi Operarij veteris Eccleſiæ, & Synagogæ: Ad Sapientiæ, & Euangelij erectam magnificam domum, imò Arcem, & Ciuitatem vocauerunt inſipientes Gentiles, & paruulos Indęos Ancillæ Apoſtolicæ, nempè Religiones Monaſticæ per quintę ætatis priorem Chiliadem: Ad nuptias tandem regias gratiarum, & donorum, ſiue deliciarum ſpiritualium regaliſium ſponſorum Chriſti, & Eccleſiæ à Summo Thearcha in ſapientiali Palatio paratas, conuocant per præſentia vltimæ durationis ſęcula, & ſecundæ Chiliadis iā ferè ſeptenas annorū centurias, laborioſos ærumnoſos, ſed inſignes, & celebres Apoſtolatus ad vſq; extremos terminos terræ exercentia, & ſuſtinentia Mendicantium Religioſa Caſtra, & acies ordinatæ. Ordines igitur reliqui Mendicantes, cum nequaquam egeant mendicare exteros ſcriptores, qui ſuorum celebrium virorum ſcribendo referant præclara geſta, cum domeſticis tùm Chroniſtis, tùm Annaliſtis ſinguli pluribus abundent. Penurioſus, & mendicus ego mea penuria aliorum abundantiam temerariè ſupplere nequaquam præſumam, ſed ex illorum cornucopia fragmenta quædam compendioſa, ſignanter ex noſtris Minorum Ordinis Antiquis, & Neotericis Chronologicis, ſiuè Annaliſticis monumentis ſelecta, meoque Epitomatico inſtituto congrua, ac deſeruientia ſummatim colligam; vt vberrimos, atque in Dominico ærario recollectos per Minoritas ſpirituales prouentus vel laconicè, & curſim indicem; vt tandem ſufficienter propoſitum Rationarium plenariè conficiam, poſtquam Mendicantium Religionum inſtitutorum literculum perfecero.

ACh. nato adAn. 100.

Ab Anno Chr. 1000. ad 1658.

Pro omni Mũdi ætate vocarunt adSapiētiæ domũ Religioſi, oultimè cō. o cing ordines Mendicantiū

Auguſtinianorum plures familias

Tùm ipſe Magnus Pat. Auguſtinus, tùm ex D. Auguſtini doctrinis religiosè viuendi Methodum, & Regulas diuerſi Religionis profeſſores deſumentes, varias conſtituerunt: Signanterq; Eremitanorum S. Auguſtini congregationem confirmarunt Innocentius, & Alexander Pontifices nomine Quarti

Ann. Chriſ. 1243. 21

Carmelitarum Inſtitutum

Ab Anno Chr. 1180. & 1148.

Beatus Albertus ab Eliæ temporibus conſtitutum inſtaurauit, & Alexander Tertius Pontifex approbauit: Mitigauit verò Innocentius Quartus.

Prædicatorum Ordinem

Ann. Chr. 1216.

D. Dominicus inſtituit, & Honorius tertius confirmauit.

Minorum tres familias

Ann. Chriſti 1210. & 1224.

Seraphicus Pater D. Franciſcus ordinauit, Innocentius Tertius approbauit, & Honorius ſimiliter Tertius comprobauit.

Seruorum Beatæ Marię Congregationem

B. Philippus Florentinus inchoauit, Bonifacius Octauus approbauit. Ann. Chr. 1209.

Societatem Ieſu

Sanctus Ignatius de Loyola congregauit, & Paulus Tertius inter Mendicantium Ordines comprobando adnumerauit: Ex quibus ſex præcipuis Mendicantium Religioſorum Ordinibus, Regularium poſtmodum plures Congregationes ſua duxere primordia, & ſumpſere initia ſaltem Ideatia, ſeù exemplaria. Ann. Chriſ 1540.

CALCVLVS OCTAVVS

Eccleſiaſtici Spiritualis Dei Regni conſeruandi pro ſubleuandis anguſtijs, Apoſtolica regnandi ratione, continuata videlicèt Mendicantium Religioſorum Miſsione vſi ſunt Pontifices Catholicæ Eccleſiæ, per Quintæ Mundi Ætatis ſecundam ſæculorum Chiliadem:

TERTIVMDECIMVM SÆCVLVM.

INnocentia, & honeſtas Orthodoxæ Religionis perpetuę extitere nutrices, ne dicam genitrices. Qui enim in interiori homine innocentiam, in exteriori verò honeſtatem cuſtodire, nec non præſeferre diligunt; hi quoq; & Deo vero debitum cultum, & Diuino cultui ſolicitam reuerentiam, atque venerationem exhibere amant in Catholica Eccleſia. Quid igitur mirum, ſi ſapientiſſimus Ipſe ſupracœleſtis Hierarcha pietatem, ac Religionem ſuo in Eccleſiaſtico Regno conſeruare, vel inſtaurare, vel promouere ſatagens, idque per religioſæ vitæ incrementa præſtare diſponens, antiquorum Monachorum ordinatis aciebus nouos Mendicantium Ordines cumulauit, ſecunda in hac Quintæ Ætatis Chiliade ſub fęliciſſimis auſpicijs, & auſpicato omine ac nomine duorum Pontificum.

Innocentij Tertij, per Decem & octo Annos, &

Honorij Tertij per Decem.

Ipſe Summus Pontifex Innocentius cum in ſomnis perſpexiſſet Lateranenſem Baſylicam ruinæ forè iam proximam, quam quidam pauperculus modicus, & deſpectus proprio dorſo ſubmiſſo, ne caderet, ſuſtentabat, cognouit Eccleſiam Dei & fidelium flagitijs, & perfidorum Schiſmatibus, & hoſtilibus incurſionibus exagitatam ad funera violenter rapi: quare B. Franciſco regulæ approbationem poſtulanti benignè annuit, inſtitutum approbauit, & dedit de Pęnitentia prædicanda mandatum. Diuo verò Dominico nouam regulariter viuendi formam inſtituere volenti tradidit de eligenda ex antiquis approbata regula conſilium: Conſultò interim eum ad Albigenſes Hæreticos expugnandos Toloſam remittens. Interim Franciſcum poſt biennium Italicæ ſuæ Miſſionis, & prędicationis ad ſe regreſſum, ſimul & progreſſurum, ſe ſuoſque ad Turcas, & Sarracenos, Mahumetanos ſcilicèt, & Tartaros proferentem, Apoſtolicamq benedictionem pręſtolantem, & petentem gratanter excepit, poſtulantem exaudiuit, benedixit, & ad infideles reducendos emiſit. Ipſe verò miſſus Marochium verſus iter arripuit, per Gallias, & Hiſpanias Verbum Dei interim diſſeminando, vbique Terrarum, & egrediendo, & progrediendo, & regrediendo à ſe inſtitutæ Minoritanæ Religionis ſolidiora fundamenta & iaciebat, & iacta firmabat.

Ab An. Ch. 1198. ad 1217.

Vuading. Annal. Tom. 1.

Ann. 1210.

D. D. Franci & Dominici inſtituta approbat, & ad prędicandũ mit.

Honorius itidem Tertius, immediatè in D. Petri Cathedra Innocentio Succedens, octauo ſuæ aſſumptionis anno Regulam confirmauit, & Religioſos Sancti Franciſci ad Apoſtolandum per vniuerſas Mundi partes deſtinauit, ipſum Patriarcham Seraphicum ad Orientales regiones delegãdo. Ipſe igitur duodecim adhibitis ſocijs, & Apoſtolicis Cooperatoribus, protinus trans Mare progreſſus in Syriam prius, poſtea in Ægyptum peruenit, vbi Soldano Ægyptiaco aduerſus Chriſtianos belligeranti, actualiterq; in Acie hoſtili commoranti Chriſtum annunciauit, Paganorumque Turmis Intrepide prædicauit, donec Orientalibus nonnullis Prouincijs peragratis, cum ex Euangelica ratione nullum ſe ſe emolumentum relaturum ſperaret, ad Soldani primum, poſtmodum ad Chriſtianorum Principum in conſpectu poſita Caſtra reuerſus, aliquandiù inibi fidelibus militibus pietatem, religionemq; concionando commendauit: tandem à Deo admonitus in Heſperiam adnauigans remeauit, Miſſionemq; ſuam inter fideles etiam aduerſus perfidos Hæreticos, & Schiſmaticos ad mortem vſq; exercere perſeuerauit, ſub prærecenſitis geminis ſolicitioribus, & pro Eccleſiaſtico Regno inſtaurando vigilantioribus Pręſulibus, qui propterea in diebus ſui Sacerdotij Ordines plures, ſignanter quatuor Mendicantium Auguſtinianorum, Carmelitarum, Prę- Ann. Chr. 1224.

dicatorum

Ann.1221. dicarorum, & Minorum, editis Pontificijs Diplomatibus approbarunt, & confir-
marunt, comprobatarumq; Religionum Religioſos plures electos, vocatos, & Vuad. Annal Tom. 1.
ordinatos ad nutantem Eccleſiam per quatuor Mundi partes inſtaurandam emi-
ſerunt: Auguſtinianos, Carmelitas, Prædicatores, & Minores, Honoriuſq; præ-
Ann.1225. ſertim, qui anno ſui Pontificatus quinto generalem vniuerſorum Ordinum
Mendicantium præcipuam ad gentes miſſionem deſtinauit; Vixque elapſo bien-
nio, plures ex approbatis Prædicatorum, & Minorum familijs ad Miramolini Re-
gnum delegauit.

Gregorius Nonus per annos Quindecim:

Ab Anno Chr.1227. ad 1245. Pius, ac Religioſiſſimus hic Pontifex cum apprimè zelaret zelum legis, legi-
timorum Miniſtrorum Apoſtolicas Miſſiones multiplicare numquam deſtitit:
quamdiù enim vixit, Apoſtolicum regnandi ius ad Eccleſiaſticum Chriſti Regnū
propugnandum, & inſtaurandum adhibere ſtuduit, religioſos Agonothetas, &
fidei Athletas diuerſa ad Orbis Regna ex Minoribus, & Prædicatoribus ſingula-
riter mittendo. Omiſſis igitur Legatis, & Concionatoribus, quos diuerſis tempo-
ribus, tùm ad Græcę cum Romana Eccleſia vnionem procurandam, tùm ad Cru- Vuad. Annal Tom. 1.
ciatam aduerſus Eccleſiaſtici Regni hoſtes prædicandam pluries deſtinauit; ordi-
Ann.1233. nauit hic Magnus Antiſtes ex Minoribus plures Euangelicos Operarios, ordinatoſ-
que ad Soldanum Damaſci, Georgianos, Sarracenos, ad Calypham de Balac, ad
Regem Miramolinum, & alios reducendos ablegauit. Rurſus aduerſus Hęreticos
Albigenſes Inquiſitores: Ad Regem Tuneti in Aphricam Oratores: Ad Cuma-
nos & Regem, & Populum in Hungaria exules Doctores: Ad Nauarręos hæreſi
laborantes Curatores: in ſubſidium Terrę Sanctæ Procuratores ex Minoribus
legauit.

Innocentius Quartus per Annos duodecim.

Ab Anno Chr.1243. ad 1254. A ſupremo Thearcha inſtitutam innocentem regnandi rationem in ſua Eccle-
ſiaſtica Hierarchia conſeruate, & exercere voluit Romanus Hierarcha Innocen-
tius nomine Quartus: Quamobrem ſelectos Apoſtolicos Viros religioſos ex Mi-
noribus, pro propagando Eccleſiaſtico ſpirituali Regno tranſmiſit ad Sarracenos,
& Paganos Aſiam rurſus, & Europam inuadentes: Ad Tartaros ſub his temporibus
Nuncios, & Legatos præmiſit. Marochijs, Afris conuerſis, Bulgaris ſchiſmate
Ann.1254. ſubuerſis Paſtores, & Doctores prouidit. Fr. Laurentium Minoritam in Orien-
tem per Græciam, Armeniam, Iconium, Turchiam, ad Græcos omnes, tàm in Vuad. Annal Tom. 1.
Regno Cypri, quàm in Patriarchatibus Antiocheno, & Hieroſolymitano, ad
Maronitas, Iacobitas, Neſtorianos cum plenaria auctoritate Legarum inſtituit.
Ad Græcos Patriarcham, & Imperatorem Miniſtrum Generalem Fratrem Ioan-
nem Pannenſem Oratorem pro Eccleſiarum vnione conſtituit. Per Diœceſes Prę-
ſules, per regiones vero, ſignanter Italiæ, Prædicatores, & Minores Fratres In-
quiſitores aduerſus hæreticam prauitatem, ſimul & rebellantes Hæreticos diſtri-
buit.

Alexander Quartus per annos ſeptem:

Ab Anno Chr.1254. ad 1261. Vltrà Minoritas permultos, quos ad Schiſmaticos, Hæreticos, & deuios redu-
cendos ordinauit: quàmplurimis præterea facultatem ampliſſimam fecit, atque
Apoſtolicam benedictionem impertiuit euntibus ad Terras Sarracenorum, Pa-
ganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum, Æthyopum, Syrorum, Ibero- Vuad. Tom. 1 Annal.
rum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Ziechorum, Ruthenorum, Iacobita-
Ann.1258. rum, Nubianorum, Neſtorianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Mo-
zelinorum, Tartarorum, Hungarorum, aliarumq; infidelium nationum.

Vrbanus Quartus, & Clemens Quartus per annos quatuor, & quatuor.

Vuad. Tom. 1 Annal.

Ab Anno Chr.1261. ad 1269 Præſignati bini Pontifices conſueto regnandi iure in Eccleſia contenti, miſ-
ſiones plures Minorum Fratrum ad infideles, Hæreticos, Schiſmaticos, & malos
Chriſtianos inſtituerunt in diebus ſui Sacerdotij.

Gregorius Decimus per annos quatuor.

Ab Anno Chr.1271. ad 1275. Non paruus inter Magnos hic Gregorius Prædicatores, & Minores ſolemnes
Nuncios conſtituit, pro Gręca cum Latina Eccleſia concilianda. Ad Concilium
itidem Lugdunenſe pro vnione ſtabilienda Sanctos Doctores Thomam Ange- Vuad. Annal Tom. 2.
licum, & Bonauenturam Seraphicum emiſit, pluresq; vtriuſq; familiæ religioſo-
Ann.1274. rum ſtatutas iam Miſſiones continuauit.

Nicolaus Tertius per annos tres:

Ab Anno Chr.1277. ad 1280. Ad concilianda Chriſtianorum Principum Ciuilia diſſidia in Galliam, & Hiſpa-
niam: ad confirmandum verò contractum Eccleſiaſticum fœdus in Græciam Mi-
noritas miſit hic Pontifex, ſed non prætermiſit ad Quolibæy Imperatorem, & Aba-
ghiam Tartarorum Regem pacis, & Euangelij Nuncios deſtinare Fratres Getar- Vuad. Annal Tom. 3.
Ann.1278. dum de Prato, Antonium de Parma, Ioannem de Sancta Agatha, Andream de
Florentia, & Matthæum de Aretio Viros Doctos, & Religioſos Oratores: Do-
ctores quoque ad Cumanos ſuperaddendo.

Nicolaus Quartus per annos quatuor:

Vuad. Annal. Tom. 5. — Ab Ann. Chr. 1288. ad 1292. — Ann. 1288.

Confirmauit, & roborauit hic ſacer Antiſtes ad Tartaros miſſiones Minorum, quos præterea ad Cumanos, & Sclauos in Illyricum, & Dalmatiam tranſmiſit pro Regibus, & Populis reducendis, emittendo Fratres Marinum, & Cyprianum cum ſocijs pluribus: Armenos quoque & Palęſtinos tunc fideles per Minores Fratres hic Pontifex curauit: Expeditionem pro Terra Sancta procurauit: Apud Palęſtinos, & Boſnenſes Sanctæ Inquiſitionis Officium inſtituit.

Bonifacius Octauus per annos nouem:

Vuad. Annal. Tom. 3. — Ab Ann. Chr 1294. ad 1303. — Ann. 1298.

Cunctis vt bona faceret hic Magnus Sacerdos; & Schiſmaticis reducendis, & Hęreticis compeſcendis operam dedit; Quapropter ex Minoritana familia electos Oratores ad Siculos dedit, & in partibus Seruitiæ, Ruſciæ, Dalmatię, Croatiæ, Boſnię, atque Iſtriæ Inquiſitores ſtatuit. Pro expeditione Palęſtina Cruciatę Prædicatores emiſit: atque aduerſus Bizochios Hęreticos in Piceno, & Aprutio inquirendum mandauit.

QVARTVMDECIMVM SAECVLVM

Clemens Quintus per Annos nouem

Vuad. Tom. 3. Annal. — Ab Ann. Chr 1305. ad 1314. Ann. 1307.

REconciliandis Chriſtianis Principibus, & adiuuãdis in Syria fidelibus operam nauauit: Tartaris quoque Archiepiſcopum ex Minoritis aſſignauit, eorundem miſſiones multiplicauit, nec non Ruſcis, Armenis, & Sclauis expoſtulatos Minores Operarios conceſſit.

Ioannes Vigeſimusſecundus per annos decem, & nouem:

Ab Ann. Chr. 1316. ad 1334. — Vuad. Annal. Tom. 3. — Ann. 1316. & cæteris.

Pro domeſticis, nempè Chriſtianorum Principum bellicis diſſidijs conciliandis ſolicitus Pacificos Nuncios Minoritas in Galliam, & Belgium miſit hic Pontifex.: Pro Hæreticis quoque profligandis de terris Bohemiæ, & Poloniæ Inquiſitores delegauit. Ad Tartaros, Armenos, Lithuanos, & Georgianos, Ethiopes, Sarracenos ex vtraq; Prædicatorum, & Minorum familia Euangelicorum Operariorum Miſſiones confirmauit, & continuauit: Quos ad Perſidis, nec non varias Orientis regiones, ad Malabarica Regna Indiæ Orientalis mittere inchoauit, & perſeuerauit: In Corſicam quoque Eremitanos Sancti Auguſtini cum Minoribus pro incolis inſtruendis deſtinauit, nec quandiù vixit ab Apoſtolico regnandi iure exercendo ceſſauit.

Clemens Sextus per annos vndecim:

Vuad. Tom. 4. — Ab Ann. Chr. 1342. ad 1352. — Ann. 1350.

Ad Tartaros, Armenos, Cumanos, & Iacobitas ex Minorum familia Doctores miſit: Aduerſus Hæreticos Gallię Viennenſis, Albaniæ, Ruſcię, Sclauoniæ Inquiſitores emiſit: Ad pacem inter Chriſtianos Reges ſtabiliendam Oratores tranſmiſit.

Innocentius Sextus per annos decem.

Vuad. Annal. Tom. 4. — Ab Ann. Chr. 1352. ad 1362. Ann. 1355.

Petitas à Tartarię, & Raſciæ Principibus Minoritarum Apoſtolationes conceſſit: Aduerſus Hęreticos Fraticellos in Italia per Minores proceſſit: Græcos vnioni Eccleſię reſtituere curauit: Hæbreorum perfidiam in Hiſpania exterminare laborauit.

Vrbanus Quintus per annos nouem.

Vuad. Annal. Tom. 4. — Ab Ann. Chr. 1362. ad 1370. — Ann. 1370.

Pro Eccleſiæ rebellibus Schiſmaticis, & Hæreticis in Italia, in Corſica, in Bulgaria, Raſcia, & Boſnia reducendis laborauit Romanus prædictus Pontifex per Diui Franciſci filios, quos non dumtaxat Inquiſitores conſtituit diuerſis in Prouincijs Europæis; ſed & Doctores ſimul, ac Apoſtolicos Prædicatores inſtituit, & amandauit ad terras Sarracenorum, Paganorum, Græcorum, Cumanorum, Ruthenorum, Iberorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Scytharum, Indorum, Mochitarum, Iacobitarum, Nubianorum, Neſtorianorum, Georgianorum, Armenorum, aliarumque non credentium Nationum Orientis, & Aquilonis. Ad Tartaros rurſus Fratrem Gulielmum Pratenſem Minoritam cum duodecim ſocijs direxit, quibus octo Italos, octo quoque Hiſpanos Fratres cumulauit; Fr. iterum Nicolaum Meliat ad partes Ruſciæ, Lithuaniæ, & Vuallachiæ viginti quinque Coapoſtolicis illi additis Operarijs: Et Fratrem Antonium Epiſcopum Milleuitanum, totidemq; Fratres, & collegas ad Georgianos emiſit, nihilq; prætermiſit, quò Eccleſiaſticum Chriſti Regnum promoueret, & ſuſtentaret.

Gregorius Vndecimus per annos ſeptem.

Vuad. Tom. 4. — Ab Anno Chr. 1370. ad 1378. — Ann. 1371.

Conſueta in Spirituali Chriſti Theneraria regnandi ratione perutens Sacer hic Romanus Antiſtes ad Tartaros, Aquilonareſq; præcipuè, & Hungaros Minoritarum miſſiones continuauit: Nęc non ad Græcos reducendos, Hęreticoſq; in Syria, & Viennenſi, ac Narbonenſi Gallijs conuertendos, vel comprimendos ex Minorica familia Inquiſitores, & fideles Operarios amandauit.

Vrba-

Ab Ann. Chr. 1379. ad 1406. Ann. 1395.

Vrbanus Sextus & Bonifacius Nonus per annos viginti ſeptem.

Vrbanus Lithuanos Neophitos per Fratres Minores, ſignanter per F. Andream Polonum curauit. Bonifacius autem ad Tartaros, Boſnenſes, & Dacios mittere Apoſtolantes perſeuerauit: Contra perduelles Eccleſiæ Cruciatę Prædicatores Minores delegauit. Vuad. Annal. Tom. 5.

QVINTVMDECIMVM SAECVLVM

Ioannes Vigeſimus tertius per Annos quinque.

Ab Ann. Chr. 1410. ad 1415.

AD conſeruationem Spiritualis Chriſtiani regiminis Ioannes Romanus Prorex ſtaturas iam olim ſacras Miſſionum excubias in Boſnia, Ruſcia, Lithuania, & Tartaria conſeruauit, & Minores mittere perſeuerauit: Ex quibus quoque in Regno Luſitaniæ, & Algarbiorum Inquiſitores conſtituit aduerſus obrepentem hęreticam prauitatem. Vuad. Annal. Tom. 5.

Ann. 1413.

Martinus Quintus per annos tredecim.

Ab Ann. Chr. 1417. ad 1430.

Nequaquam hic vigilax ſpeculator ſupremus à continuando Apoſtolico regnandi Iure in Eccleſia, dum regnauit, ceſſauit; imò aduerſus Fraticellos in Auſonia BB. Ioannem Capiſtranenſem, & Iacobum Picenum egregię Sanctitatis Minoritas excitauit, & ordinauit: Contra Huſſitarum, & Thaberitarum errores Doctores gnaros ordinauit in Aquilonaribus Eccleſijs Bohemię, Dacię, Noruegię, Scotię, & Ruſcię: Minorum pręterea non paruam manum cum Ianuenſibus ad Gręcę Europę remotiores partes, & inſulas tranſmiſit. Vuad. Annal. Tō. 5.

Ann. 1425.

Eugenius Quartus per annos ſexdecim.

Ab Ann. Chr. 1431. ad 1447.

Ab Apoſtolorum ſeculo ſi quis D. Petri ſucceſſor in Romana Cathedra ſedens ius regnandi Apoſtolicum pro Spirituali Chriſti Regno defendendo, & promouendo excoluit, hic profecto computandus eſt Eugenius quartus nomine, ſolicitudine paucis ſecundus; Nam ad Gręcos iterum reducendos Fratrem Bartholomęum Sacrę Theologię Magiſtrum Minoritam: ad Boſnenſes, & Hungaros ab erroribus perpurgandos Beatum Iacobum de Marchia, & Fratrem Nicolaum Tragurienſem: ad Armenos, & Æthyopes, & Indos ſchiſmaticos viros doctos, ac pręcipuos ex Minoribus Fratres Ludouicum, Iacobum, Baptiſtam, Bartholomęum, multoſq; pręterea, ſignanter inſignem Pręconem Fratrem Albertum de Sartiano emiſit: In terris autem Sarracenorum, Gręcorum, Paganorum, Bulgarorum, Perſarum, Medorum, Zigorum, Indorum, Turcarum, Stelitorum, Tartarorum, Pannonum conſtituit diuerſos Euangelicos vigiles ex Franciſcana familia, Fratremq; Iacobum Bononienſem pręcipuum ſuum ſtatuit Orientalium partium Vicarium. Contra Fraticellos Hæreticos, & rebellantes Catholicos, ſimul & terrarum Chriſtianarum inuaſores Turcas, ac Sarracenos alios mandauit Concionatores, & Oratores Minoritas, ac Inquiſitores, nec non Apoſtolicos Nuncios ad Chriſtianos Principes: Ad partes rurſus Regni Danię, & Saxoniæ, & Germanię Nuncium Romanæ Sedis deſignauit Fratrem Antonium de Troia. Aduerſus Moldauiæ, Vuallachię, Bollachiæ, Bulgariæ, Raſciæ, & Sclauonię tunc graſſantes hæreticales errores Fratrem Fabianum de Bacchia delegauit: tandem B. Ioannem de Capiſtrano, iam olim Miſſionum Præfectum, ſignanter in Hungaria, miſit ad varias Mundi partes, ad Galliarumque Regem præcipuè Romanæ ſedis Nuncium emiſit: nec vmquam (quamdiù Pontificium Clauum tenuit) à multiplicandis miſſionibus ceſſauit. Vuad. Annal. Tom. 5.

Ab Ann. Chr. 1447. ad 1455.

Nicolaus Quintus per annos octo.

Optimis moribus, ac Sacra Doctrina prǽditus Pontifex Nicolaus, à ſuis prędeceſſoribus ſtatutas per Quatuor Orbis partes Minorum Miſſiones & confirmauit, & conſeruauit, ad infideles, Hæreticos, ac Schiſmaticos doctos, ac integerrimos Curatores emittendo: Ideo B. Ioannem de Capiſtrano, ſimulq; cum eo duodecim Coapoſtolicos pugiles aduerſus Hæreticos in partes ſeptentrionales, Bohemiamq; pręcipuè tranſmiſit: In Regno Neapolitano Sacræ Inquiſitionis Tribunal erexit: Atque ad Prouincias Albaniæ, & Sclauoniæ Fratrem Antonium de Oliueto Nuncium delegauit: Per Minores denique aduerſus Turcas Conſtantinopolim expugnantes Cruciatam pręedicari præcepit. Vuad. Tom. 5 & 6. Annal.

Ann. 1450.

Calixtus Tertius per annos quatuor.

Ab Ann. Chr. 1455. ad 1459.

Memoratas ſępè ſæpius ſupra Miſſiones ad ſeptentrionales Prouincias Hungariæ, Boemiæ &c. continuauit, Minores Religioſos, inter eos pręcipuum Beat. Iacobum Picenum frequentius emittendo, Fratremq; Ludouicum Bononienſem præſertim, quem ad Perſarum, Armenorum, & Tartarorũ Principes Oratorē delegauit, vt gentes illas in Turcam Tyrannũ concitaret, ſicuti & ille fideliter pręſtitit. Vuad. Annal. Tom. 6.

Ann. 1455.

Pius, & Paulus Secundi per annos ſex, & ſeptem

Vuadig. T. 6. Apoſtolicam regnandi rationem, nempè continuatam Miſſionem & ad Fidem propagandam, & ad perfidiam præſertim Turcarum infringendam adhibere voluerunt preſignati gemini Pontifices Fratres Minores ad Æthyopes, & Tartaros emittendo: Sacros Inquiſitores aduerſus fraticellos, & Gebennenſes Hæreticos ſtatuendo. Ab An. Ch. 1459. ad 1472.

Sixtus Quartus per annos quatuordecim. Ann. 1470. Ab An. Ch. 1472. ad 1486.

Vuading Annal. T. 7. Apoſtolatus Minorum coluit hic Pontifex Minorita, & ſignanter ad Æthyopes, & Indos Minores Fratres ablegauit. Ann. 1480.

Alexander Sextus per annos duodecim.

Regnandi in Spirituali Chriſti Regno rationem Apoſtolicam nequaquam neglexit Alexander Pontifex, imò ſpecialiter coluit, ad Occiduos Indos tunc cognitos per Hiſpanorum exactiorem nauigationem Fratres Minores Religione, & eruditione inſignes emittendo, præcipuumq; inter eos Fratrem Ioannem Perezium de Marchena: Ad Granatenſes Mauros reducendos in Hiſpaniam Fratrem Franciſcum Ximeneum: Ad Vualdenſes Hæreticos in Ciſalpinam Galliam B. Fr. Angelum à Clauaſio delegando, ſimulq; contra Turcas ad prædicandam Cruciatam: pro Indis verò Orientalibus nuper agnitis Fide imbuendis alios Minoritas amandare non neglexit. Ab An. Ch. 1492. ad 1504. Vuading. T. 7. Annal. Ann. 1500.

SÆCVLVM XVI.

Iulius Secundus per annos nouem

Chron. Vulg. Par. 4. Vol. 2. lib. 7 cap. 47. TEmpore huius Pontificis cum Luſitaniæ Chriſtianiſſimus Rex D. Emmanuel validiſſimam claſſem ad Indos ſubiugandos inſtruxiſſet; cum militaribus copijs auxiliares pacificas ſuppetias Fratrum Minorum tranſmiſit, qui vaſtiſſimas illas regiones percurrentes, vſq; ad celeberrimam Indorum Ciuitatem Cannanor peruenientes, tandem in Regnis Queltę, & Narſingæ Sacrum Chriſti Euangelium prædicantes, Idolorum ſubuerſionem procurabant. Ab An. Ch. 1504. ad 1513. Ann. 1505.

Leo Decimus per annos octo. Clemens Septimus per annos vndecim Ab An. Ch. 1513 ad 1534.

Bozius T. 1. lib. 12. ſig. 57 cap. 21. de ſig. Eccles. & Toſignanus li. 2 Ad Indos remotiores cum hac tempeſtate perueniſſent Protonautæ Luſitani, penetrarunt pariter Fidei Doctores Fratres Minores, à duobus ſupraſignatis Præſulibus emiſſi: Inter Miſſos autem præcipui enumerantur Fr. Fr. Ioannes Cheuedus, Martinus de Valentia Hiſpani, Ioannes Chayeedus, & Ioannes Vincentius Britones, & Fr. Andreas ex Olmo, qui inter Indos Occidentales plura grauiora perpeſſus, multa meliora perpetrauit. Ann. 1517.

SECTIO SECVNDA

APPENDIX PRÆAMBVLA, ET PECVLIARIS

Diuinæ Sacro-Politicæ, quæ ad Ius regnandi Apoſtolicum ſuæ in Eccleſia ſubſidium continuandum, emittendorum Pugilum expeditiores acies parauit, dum Euangelicæ perfectionis rigidos profeſſores, nempè Capuccinorum Congregationis Fratres Minores, legitimos Seraphici Patriarchæ filios in Eccleſiaſtico Regno ſuſcitauit, quintæ huius per ſeneſcentis Mundi ætatis nouiſſima ſæcula.

HOmo quidam fecit Cœnam magnam (dicebat Dei ſapientia apud D. Lucam) *& vocauit multos, & miſit ſeruum ſuum hora cœnæ dicere inuitatis, vt venirent, quia iam parata ſunt omnia, & cœperunt ſimul omnes excuſare. Et reuerſus ſeruus nunciauit hæc Domino ſuo. Tunc iratus Paterfamilias, dixit ſeruo ſuo: Exi citò in plateas, & vicos Ciuitatis, & pauperes, ac debiles, cæcos, & claudos introduc huc. Et ait ſeruus: Domine factum eſt, vt imperaſti, & adhuc locus eſt. Et ait Dominus ſeruo: Exi in vias, & ſepes, & compelle intrare, vt impleatur domus mea.* Decantatiſſimum apud vniuerſos fidelis veritatis aſſertores illud circumfertur Axioma, quòd Iota vnum, aut vnus Apex tota in lege Euangelica non ſuperſit: quamobrem conſide- I. D. Luc. c. 14

randum,

randum, atq; identidem animaduertendum, quòd cum in parabolicis & Vineis, & Palatio, & Conuiuijs, nempè Regijs nuptijs ſemper plurium Miſſorum ſeruorum inducantur perſonæ; in hoc ſolummodo, non iam prandij, ſed cęnæ opiparo apparatu vnius dumtaxat famuli repetitæ tres Emiſſiones numerantur: quod factū, ſiue dictum exiſtimo à Spiritu Sancto, vt manifeſtè doceret; in hoc ſeruo hora nouiſſima ad conuocandos inuitatos ad gloriam tertiò deſtinato poſſe nos iuremeritò Diuum Franciſcum contemplari, qui tergeminis vicibus, nempè per tres Ordines, ſiuè per vnius Minorum Ordinis tergeminam Fratrum Conuentualium, Obſeruantium, & Capuccinorum Congregationem egreſſus, diuerſorum ſæculorum, & nationum, ſiue conditionum fideles ad Cœnam Spiritualem Magni Patrisfamilias venire cunctantes vocauit, ſolicitauit, & tandem compulit per Capuccinos: Quorum Congregationem, ſiue Ordinem Diuina ſolummodò manu obſtetricante Seraphicus Pater de Cœlis edidit, editamq; Beato Matthæo de Baſcio religioſiſſimo Sacerdoti, & Sanctiſſimo viro lacte enutriendam tradidit, quam Clemens VII. Pontifex Maximus Anno ſecundo primò approbauit, & rurſus poſtmodum Canonicè confirmauit Anno quinto ſui Pontificatus, & Euāgelicos priores illos Satores ad prædicandum Dei verbum ordinauit, ordinatoſq; atq; Pontificali benedictione munitos ad Apoſtolandum deſignauit; quò perendinantes, ſiue procraſtinantes, ſegnioreſq; Chriſtifideles ad paratas in Eccleſia Regias Nuptias efficaciori interpellatione, nempè feruentiori prędicatione intrare compellerent: inſtando opportunè, & importunè, arguentes, obſecrantes, increpantes in omni patientia, & doctrina, his ſignanter temporibus, quando ſanam doctrinam non ſuſtinent etiam ipſi Orthodoxæ veritatis profeſſores, quia ad ſua perficienda noxia deſideria coaceruant ſibi Magiſtros ludicros, ſiuè inutiles, prurientes auribus; Vnde à ſimplici veritate quidem auditum auertunt, ad fabulas autem conuertuntur, hincq; à Deo auerſi, ad peruerſa ſubuertuntur, ſicuti Euangelicis notis expreſſis renuentium irrationabilibus excuſationibus comprobatur: *Et cæperunt ſimul omnes excuſare. Primus dixit ei: Villam emi, & neceſſe habeo exire, & videre illam, rogo te habe me excuſatum. Et alter dixit: Iuga boum emi quinq; & eo probare illa: rogo te habe mę excuſatum. Et alius dixit: vxorem duxi, & ideo non poſſum venire.* En vt ipſi Eccleſiæ filij, ne ad propriæ Matris præparatas nuptias accedant: *Declinant cor ſuum in verba malitiæ, ad excuſandas excuſationes in peccatis, cum hominibus operantibus iniquitatem, ideò non communicant* cum electis Dei, quoniam concupiſcentia diuitiarum, concupiſcentia carnis, & ſuperbia vitæ quibuſdam quaſi repaguiis ſpontè obligati, miſerrimè ab incorruptibilis vitæ æternis, & melioribus delitijs vltronei excluduntur. Ad hos igitur voluntariè infelices, qui ſenſibilium philtro faſcinati, grauiori criminum ſopore inter ſenſuales plumas detinentur, excitandos vehementiori ſpiritus ſono, ſiuè tonitruo violentiori opus eſt, quò ſe ſe à delictorum, ſiue delectamentorum ſomno profundiori excutere, ac expedire valeant: quamobrem Seraphicos declamatores, nempè Capuccinos Concionatores nouiſſima diei hora miſit Paterfamilias; vt auſterioris profeſſionis, & rigidioris vitæ Euangelicæ exemplis, pariter & vehementioribus, atq; feruentioribus prędicationibus in auribus dormientium personando iam in vitijs ſemimortuos, inſenſibiles, lethargicos non excitarent modò, ſed & precationum applicito ſuffragio, ſuſcitarent ad vitam gratiæ, ſicq; ad gratioſas nuptias ingredi ſuaui, dulciq; ſaluifica violentia compellerent pauperes ſpirituali ſenſu, debiles virtute, cęcos ad veritatis lumen, & claudos ad bonum perficiendum, ac conſequendum.

Ann. Chriſti 1528.

D. Franciſcu[s] vnicus ſeruu[s] ad cęnam te[rtiò] vocā. per tre[s] ordines.

P. Zacc. Capucc. Annal. T. 1. ad anno 1525. & 1528.

Capuccinor[um] ordinis inſtitutio, approbatio, & miſ[ſio].

Luc. 14.

Pſal. 140.

Profeſſionis & Prędicationis Capuccinorum Finis, & eff. ctus.

II. *Contra malum bonum eſt, & contra mortem vita, ſic contra virum iuſtum peccator: Et ſic intuere in omnia opera Altiſſimi, duo contra duo, & vnum contra vnum.* Contra malum perfidiæ ſtat perpetuò in Eccleſiaſtico Chriſti Regno bonum Fidei: & contra mortem nequitiæ peſtat vita Iuſtitiæ, licèt contra Iuſtum Regem ſtet peccator Diabolus inſidians, & contra vnitatem charitatis, & veritatis inſtet Schiſmatica vnio falſitatis, & hæreſis. Ideò duo contra duo: ſub hoc namq; deplorando, infauſtoq; ſextodecimo ſæculo, duo ex infernis latebris eruperunt Hæreſiarchæ, qui cunctorum Sectariorum Pſeudo Patriarchæ iuremeritò vocitari debent: nempè Martinus Lutherus Germanus, & Ioannes Caluinus Gallus. Illius effrænis luxuria, ſimul & interminabilis libido vno ſæculo centum Sectarum Primarchas viperino partu edidit: Huius verò Sathanica malitia, & Auernalis impietas centum pro eodem ſæculo (vt ita dicam) Prouincias hæretico veneno Diabolico dementauit. Duo contra duo: Vera legitimaq; Chriſti Sponſa, Catholica Eccleſia duabus inter plures inſignioribus notis conſignatur; Religionis videlicet Sanctitate, & integritate; ſimul & doctrinæ, ideſt Sacræ Scripturæ vnitate, & veritate ſibi à Cœleſti Sponſo pro dotalibus, ſiuè ſponſalibus concreditis, & aſſignatis. Infernali adultero pudicitiæ, & Virginitati Orthodoxæ Eccleſiæ inſidianti vt obſequerentur duo Lenones Lutherus, & Caluinus, geminas illas pretioſiſſimas gemmas de pectore Sponſę ſurripere tentauerunt, hoc eſt de rationali Iudicij Summi

Eccleſ. 33.

Ann. Chriſti 1520. & 1535.

Sacer-

Sacerdotis doctrinam, & veritatem delere feſtinauerunt, vel ſaltem gemmarum fulgorem offuſcare atq; obnubilare voluerunt. Dum vnus, nempè Lutherus, vitę Sanctitatem, alter verò, ſcilicèt Caluinus doctrinæ, & ſcripturę veritatem ſubuertere, & deturpare ſtuduerunt, impijs ſacrilegiſq; excogitatis, & coaceruatis dogmatibus & Religionis libertatem, ſeù potius libidinem, & doctrinæ Fidei multiplicitatem pro vnitate inducere ambo ſimul præſumentes. Duo contra duo. Contra igitur duas Religionem, & Fidem ſubuertentes Lutherizantium 1520. & Caluinizantium circa 1538. à Caeodæmone de Inferno ſpecu eductas ſectas deduxit ipſe Dominus Deus de Cœlis immiſſas geminas Sacras perfectè Euangelizantium Congregationes Capuccinorum vnam 1528. Ieſuitarum alteram anno 1540. Apoſtolica anctoritate à Romano Hierarcha accuratè examinatas, atq; vti legitimas Spiritus Sancti filias manifeſte agnitas, & Canonicè approbatas. Haſq; verorum Iſraelitarum acies aduerſus ſpurias Goliath turmas Philiſtinorum hæreticantium in Eccleſiaſtico ſuo Spirituali Regno ſtare, & dimicare voluit; vt & Religionis integritatem, & doctrinæ veritatem ambæ ſimul tum conſeruare, tùm reſtituere ſatagant. Quod per ſeſquialteram iam annorum Centuriam, ſi Societatis Ieſu Venerabiles Patres vbiq; terrarum præſtiterint, abundè ſatis Sacræ illius Religionis hactenùs à proprijs alumnis edita clariora monumenta teſtantur. An verò huic ſibi demandato Apoſtolico muneri ſatisfecerint Coapoſtolici Operarij Capuccini; ſummatim, ac compendioſè hic delibaturi ſumus.

Gemine Religiones Canonicę Capuccinorum, & Ieſuitarū contra geminatas hæreticas Sectas Lutheranorum & Caluiniſtarum.

Ann. 1520. & 1538.

Ann. Chr. 1528. & 1540.

III. Deſumendo ex Capitularibus Tabulis quòd noſtra Congregatio Fratrum Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum in Europa circiter quinquaginta regulares Prouincias enumerat, & complectitur quarum vigintitres: omnes copulatim circa centum, & ſex Miſſiones in quatuor Mundi partibus exercent: ſingillatim verò curant.

PROVINCIÆ.

1. Mediolanenſis.	Num. 1.	13. Burgundienſis.	Num. 1.
2. Brixiana.	1.	14. Toloſana.	5.
3. Genuenſis.	1.	15. Aquitanica.	4.
4. Pedemontana.	16.	16. Aragonienſis.	2.
5. Pariſienſis.	16.	17. Eluetica.	2.
6. Turonenſis.	8.	18. Flandrica.	1.
7. Normandica.	5.	19. Tyrolenſis.	5.
8. Britannica.	2.	20. Styrienſis.	1.
9. Lugdunenſis.	9.	21. Caſtiliana.	1.
10. Sancti Ludouici.	6.	22. Andaluſienſis.	1.
11. Lotharingica.	2.	23. Colonienſis.	8.
12. Sabaudica.	14.		

Apoſtolicum Ius regnandi, pro Eccleſiaſtici Spiritualis Regni neceſſitatibus ſubleuandis, per inſtitutas Capuccinorum in quatuor Orbis partibus Miſſiones, qui Hierarchici regiminis Supremi Præſules Romani, ab illorum Congregationis exordio coluerint, explicat,

PER SÆCVLVM SEXTVMDECIMVM.

Præambulus.

Num. I.

Apocalip. 19. ET *vidi Beſtiam* (prophetabat Ioannes in Apocalypſi) *& Reges Terræ, & exercitus eorum congregatos ad faciendum prælium cum illo, qui ſedebat in equo, & cum exercitu eius.* Hanc ferocientem Lernæam Beſtiam quis neſciat eſſe impietatem? quæ infidelium Regum ambitioſo famulatu aſſociata, perfidorumq; ſimul terræ habitatorum ſacrilegis agminibus ſtipata aduerſus Regem Chriſtum, Chriſtianique Regni Catholicam Eccleſiam præliatura perpetuò ſtat, & acriter perſiſtit profana, execrandaq; in acie: contra quam Cœleſtis ille Rex validiſſima, copioſaq; Eccleſiaſtica Caſtra educens, & deducens in campum egreditur, vti ſupra datus enarrat Ioannes: *Et vidi Cœlum apertum, & ecce equus albus, & qui ſedebat ſuper eum vocabatur fidelis, & verax, & cum iuſtitia iudicat, & pugnat. Et veſtitus erat*
Apocalip. 19 *veſte aſperſa ſanguine, & vocabatur nomen eius Verbum Dei, & exercitus, qui ſunt in*

Cœlo,

Cælo, ſequebantur eum, in equis albis veſtiti byſſino albo, & mundo: Et de ore eius procedit gladius ex vtraq; parte acutus, vt in ipſo percutiat gentes. Et habebat in veſtimento, & femore ſuo ſcriptum: Rex Regum, & Dominus Dominantium. Hic igitur Imperantium Monarcha, Verbum Patris carne indutum, cœleſtium acierum agmina ducens, & dirigens nulli dubium; quin non aliam ob cauſam ad bella procedat, quàm vt Eccleſiaſticum ſuum Regnum in terra conſeruet, defendat, atq; ab hoſtilibus perfidiæ inuaſionibus protegat: cur igitur inermium, nullis videlicet armis armata Caſtra ad pugnandum deducit? Ipſe enim ſolus vnicum bicipitem gladium in ore geſtans agmina præcedebat. O magnum myſterium: id ita faciebat, quia Verbum Dei titulum præſeferebat, cunctoſq; monebat: quod vrgentiores licèt neceſſitates ob fidelium Chriſtianorum irreligioſitates deteſtandas: arctiores anguſtiæ propter Hæreticorum execrandam perfidiam: extrema diſcrimina ob infidelium Sacrilegam impietatem Eccleſiaſticum eius ſpirituale Regnum perturbent, exagitent, concutiant, & ad excidium vſq; percutiant; cuncta nihilòminùs grauiora prærecenſita mala, pericula, & damna ab Eccleſia ſua auertere conſueuit, non ferro munitorum armatorum turbis, ſed verbo valentium Apoſtolicorum pugilum, morum Innocentia, & vitæ puritate, ſeù conuerſationis Sanctitate, necnon Doctrinę ſinceritate, ac veritate candidatis turmis. Inſoleſcat igitur quamquam Chriſtianorum irreligioſitas, Inualeſcat quamuis Sectariorum perfidia, conualeſcat licèt infidelium Impietas in quatuor Mundi partibus; vt Euangelicum Regis Regum Ieſu Chriſti Imperium deijciat: in ſubſidium tamen periclitantis ſuæ Eccleſiæ, Deus Omnipotens nullum frequentius Ius regnandi adhibere conſueuit, quàm Apoſtolantium auxiliares copias pro temporum, & locorum, ſeù Eccleſiarum opportunitatibus, & indigentijs emittere. Quamobrem haud mirum, ſi quinto, & ſexto ſecundæ Chiliadis ſæculis ominoſis, quando ſpirituali ſuæ Dominationi grauiora imminebant, & in dies imminent pericula, ad ea remouenda, & auertenda, ignobilem, deſpectam, atq; humilem ancillam, nempè Congregationem Minorum Capuccinorum, veluti Euangelica Caſtra emiſit per varia Mundi climata; quò ſuæ Eccleſiæ Irruentium perduellium conamina illudat, elidat, & reijciat: Eccleſiaſticas Religioſorum Operariorum Miſſiones per Hierarchici regiminis Præſules Romanos opportunè inſtituendo, conſtituendo, & multiplicando, remotioribus etiã diuerſis in regionibus, Prouincijs, & Regnis, vti ex infrapoſito literculo epitomatico patebit.

Auxiliares copias inermium Apoſtolantium ſignanter Capuccinorum mittit Deus in ſubſidium ſui Eccleſiaſtici Regni.

Apoſtolatuum Capuccinorum Elenchus Clemens Septimus Romanus Pontifex ab anno 1523. ad annum 1534.

Ab Ann. Chr. 1523. ad 1534.

AD ſe humiliter accedenti B. Patri Matthæo de Baſcio, vt inſtituendæ Congregationis Fratrum Minorum Capuccinorum facultatem impetraret, beneuolam permiſſionem impertiuit, Illumq; ad Pœnitentiam, Sacroſanctumq; Domini Noſtri Ieſu Chriſti Euangelium vbiq; terrarum prædicandum, Apoſtolica benedictione munitum, tunc primò legitimè eum quadrato Capuccio, atq; auſteriori rigido tegumento emiſit, per Italiam ſignanter tunc flagitiorum inibi inundante fętida colluuie. — Pat. Zacchar. Capuccinus Annal. Tõ. 1.

Ann. 1525.

Iulij Tertij Romani Antiſtitis

Ab Ann. Chr. 1550 ad 1555.

Voto habito, Fr. Bernardinus Aſtenſis Generalis Capuccinorum Miniſter miſit ad Infidelium Terras Fratres Ioannem à Metymna, & Ioannem Apulum, qui Conſtantinopolim primò peruenientes, Babylonem vſq; Chriſtum annuntiantes penetrarunt, & ſimul Martyrium fortiter ſubierunt. — Pat. Zacchar Annal. T. 1.

Ann. 1551.

Pij Quarti Summi Sacerdotis

Ab Ann. Chr. 1560. ad 1566. Ann 1561. & 1565.

Sub regimine, Fr Franciſcus Æſinus, & ipſe Generalis Miniſter emiſit Fratrem Iacobum à Melphito ad Auſoniam ab hæreſibus perpurgandam. Quod & omni ſolicitudine præſtare, & conſequi enixus eſt, eiuſdem inſtituti eximius Sacer Orator Fr. Bernardinus à Monte-Vlmi. — Pat. Zacchar Tom. 1.

Pius Quintus Sacerdos Magnus

Ab Ann. Chr. 1566. ad 1572.

Cum aduerſus Turcas inſtruendæ Claſſi Religioſos viros adhibere decreuiſſet, qui & Sacramenta Militibus miniſtrarent, eoſq; fortiter pro Fide dimicare, animaſq; pro Chriſto fundere hortarentur ad hoc munus Capuccinos elegit, Hieronymumq; Piſtorienſem hoc anno, in Cretam Inſulam cum Anſelmo à Petramolaria triginta adiunctis Fratribus mitit. — Pat. Zacchar. Tom. 1.

Ann. 1570.

Gregorius Tertiuſdecimus

Ab Ann. Chr. 1572. ad 1585.

Sacros Oratores Capuccinos, ſignanter Fratrem Bonauenturam Rhegienſem, & Fratrem Ioannem a Terranoua in Italiam: In Heluetiam verò Fr. Franciſcum ab Aquis-Bornijs, cum pluribus Socijs aduerſus ſerpentes hæreſes emiſit. Fr. itidem Petrus Placentinus Concionator, cum Socio Fr. Philippo à Roccacontrata — Pat. Zacchar. Tõ. 1. Annal.

huius

huius Pontificis iuſſu Algerium proficiſcitur; quò captiuos Chriſtianos de Turcarum Tyrannide redimeret: quod abundè ſatis præſtitit & corpora à Tyrannorum, & animas à vitiorum ſeruitute eripiens, prædicando, & Sacroſancta Sacramenta adminiſtrando, nutanteſq; confirmando. Eò profectum Petrum Placentinum ſequitur hoc eodem anno, pro eodemmet charitatis officio perficiendo, Fr. Angelus à Foroliuio, vir integerrimæ caſtitatis, & excellentioris charitatis.

Ann. 1572. 1583. & 1585.

Sixtus Quintus

P. Zacchar. Tom. 2. Ann.

Ab An. Ch. 1585. ad 1590. Ann. 1587. & 1612.

Quamplurimos tum Sacerdotes, tum Concionatores Capuccinos à Generalis Capituli Patribus ſibi oblatos (inter quos Fratres Ioſephus à Leoniſſa, Ægidius de Sancta-Maria, & Dyoniſius Romanus computantur) cum eis in Miſſionis Præfectum Fratrem Petrum à Cruce aſſignaſſet, ad Conſtantinopolitanum Apoſtolatum, amplioribus à Sacra Congregatione Sancti Officij illis conceſſis facultatibus, Canonicè deſtinauit.

Gregorius Quartuſdecimus

P. Zacch. Annal. Tom. 2.

AbAn. Ch. 159. ad 159.

Ad Capuccinæ reformationis, & Euangelicæ perfectionis, atq; veritatis ſemina ſerenda per totam Galliam, Fratrem Pacificum à Sancto Geruaſio Commiſſariū, & Fratrem Petrum à Campis Concionatorem eximiæ integritatis, & ſtrenuitatis Operarios deſignat.

Clemens Octauus Pontifex Maximus.

AbAn. Ch. 1592. ad 1605.

P. Zacchar. Annal. T. 2.

Ann. 1592. & 1596.

Ann. 1595. 1599 & 1601.

Ann. 1603.

Hic Magnus Sacerdos cum prouidus eſſet Hierarcha, Apoſtolicum Ius regnandi mirificè excoluit: Vnde Fratres Minores Capuccinos, veluti expeditos Apoſtolicos Curſores pluries vocatos, electos, ac ordinatos in Gallo-Belgium, in Algerium, in Galliam Ciſalpinam, in Bohemiam, in Sabaudiam, io Hungariam, in Algerium iterum, in Conſtantinopolim tranſmiſit. Ad Tornacenſem Ciuitatem Galio-Belgicam plures Capuccinos religioſos: Ad Ciſalpinas Conualles Galliæ finitimas Fratres Valerianum à Pinerolio, Mauritium Murrenſem, Stephanum à Gombolato, Philippum à Pancalerio: Ad Pragenſem Ciuitatem, & Bohemicum Regnum Fratrem Laurentium à Brunduſio religioſorum Cooperariorum comitatu ſtiparum: Ad Allobroges, ac Tononij Ciuitatem, & Valleſianorum regiones, aduerſuſq; Gebennenſes Fratrem Cherubinum Maurianenſem, plurimoſq; Sodales: Ad expeditionem Hungaricam aduerſus Turcas, vt Pontificijs auxiliaribus copijs religioſè miniſtrarent, Fratrem Archangelum Ariminenſem, nonnulloſq; collegas: In Aphricam ad Iuliam Cęſaræam, nempè Algerij Vrbem primò Archangelum Ariminenſem, poſtea Ambroſium Mediolanenſem: In Græciam deniq; Fr. Ægydium à Portù Sanctæ Marię emiſit, qui Martyrij ſubeundi cupidine ductus, primum Hieroſolymam adnauigauit, indè Conſtantinopolim reuerſus, ibidem prolixiores moras trahens, vtriuſq; gentis idioma edoctus Græcos, & Latinos fidei rudimenta diù docuit, eoſq; ad fidem, & pietatem perduxit. Clemens verò quamdiù Romanę Eccleſiæ clauum tenuit, à Chriſto præſcriptam regnandi rationem indeſineoter exercuit. Vnde ſub huius Magni Pręſulis auſpicio, Frater Benedictus Kanfeldenſis, cum Fratre Ioanne Chryſoſtomo Scoto in Angliam ad Apoſtolandum traiecit.

SÆCVLVM XVII.

Paulus Quintus Maximus Pontifex

Ab An. Ch. 1605. ad 1621.

SPectabili benignitate, atq; exuberantiori zelo perpetuò exæſtuans, Capuccinorum Minorum Apoſtolatus & nouos fundauit, & antiquos inſtaurauit diuerſis in Orbis regionibus, vti.

Ex P. Zacch. Annal. Tom. 2.

In Pedemontio, In Dalmatia. Ann. 1605.
In Anglia, Hibernia, & Scotia. 1608.
In Sabaudia, 1611. In Germania. 1610.
In Thuronia, & Braſilio. Iterum apud Allobrogos, & Pictauienſes. 1613.
In Congo, atq; in Pariſienſi Prouincia, & Ibernia. 1618.
In Aquitania, & Tholoſana Prouincia, ac Rhætia. 1620.

Delegando illùc inſignes Religioſos Athletas amplioribus facultatibus pręditos, per plures alias Diœceſes, & Regiones.

Ab An. Ch. 1621. ad 1623.

Gregorius Quintuſdecimus.

Ann. 1621. 1622. & 1623.

In Gallia Ciſalpina, nempè in Pancalerio, & Paduſana Valle antiquas Miſſiones ampliauit: in Heluetia etiam nouas fundauit.

Vrbanus Octauus.

Ab An. Ch. 1623. ad 1644.

Animi ſui magnitudinem, ſimul & charitatis amplitudinem non minus, quàm Paſtoralis vigilantiæ ſolicitudinem declarans ter Maximus hic Romanus Hierar-

cha

cha gentes perfidas, capaces æternæ fœlicitatis vt reduceret, eductos de Cœnobijs fidos Athletas Capuccinos remotiores ad Orbis plagas ad Apoſtolandum ordinatos deſtinauit per ſui Pontificatus plurimos dies. In Heluetiam, Bohemiam, &
Ann. 1614 & 1615. Morauiam, Engadinam inferiorem, Thyniſſam, in Flandriam, Hollandiam, Lotharingiam, Styriam, Valloniam, Belgium, Gheldriam, Friſiam, & Zelandiam, Burgundiam, Galliam Narbonenſem, Candiam, ſiue Cretam Inſulam, Angliam, Iberniam, Scotiam, & Conſtantinopolim, Galliam, & Germaniam tandem in
Annis quatuor partes Mundi, vt infra, numero tertio computamus.
1626. In Tranſiluaniam, ad Boſnenſes, & Delphinenſes.
1627. In Cephaloniam, Palatinatum, Caropolim, & Colmatiam.
1628. In Coloniam, & Tellinam Vallem.
1629. In Britanniam maiorem, in Rhætiam.
1630. In Britanniam Minorem, & Guineam: in Ægyptum, & Nouam Angliam.
1631. In Normandiam, & Sturianam Vallem.
1633. In Aphricam, Promontorium Viride, In Inſulam Sancti Chriſtophori, in Americam, in Moſcouiam, & nouam Franciam, & Tractum Rhenanum.
1634. In Melolcinam, & veterem Guineam Aphricæ.
1635. In Burgundiam iterum.
1637. In Æthiopiam.
1638. In Barbariam, in Inſulam Andri Orientalis, & Tabarchæ.
1639. In Nicienſem Diœceſim, & Ponti Vallem Subalpinam, & Sedanum, in Galliam Belgicam, in Inſulam Maris Ægæi.
1640. In Hungariam, & Regnum Congi.
1642. In omnia loca Americæ Septentrionalis.
1643. In Moræam, & Peloponeſum, & Magnam Tartariam.
1644. In Regnum Nigritarum.

Suprapoſitas, & quamplurimas alias & ſtatuit, & reſtituit Miſſiones Capuccinorum Capuccinæ familiæ hic benigniſſimus Supremus Pater, & Paſtor.

Innocentius Decimus.

Ab An. Ch. 1644. ad 1656 Zelabat equidem zelum legis, ideo Zelotes Euangelij Satores Minores Capuccinos per cæteras regiones remotas diſtribuit:
Annis 1645. Per Regnum Mogor, & tres Arabias, & per Indias Orientales, Sorat, & per Indias Occidentales.
1646. Per Regnum Benin, & omnia Aphricæ loca, per Burgundiam Tertio.
Annis 1648. Per Inſulam Granatæ Superiori Regno proximam, Guadalupe in America.
1649. Per nouam Angliam, ſeu Virgineam, & Regnum Congi.
1650.

Alexander Septimus.

Integritate, pietate, zelo, iuſtitia, & Religione verè Magnus, ter maximos in Eccleſiaſtici Regni profectum Spirituales prouentus Paſtorali ſua Suprema prudentia, ac prouidentia præſtare ſollicitè ſatagit: Vnde & ex Capuccinorum Congregatione ad Dominicæ Vineæ Euangelicam culturam emittere non negligit: in-
Ann. Chriſti 1655. choauit igitur duntaxat illos Sacros Vigiles ſtatuere.

In Portis Italiæ, nempè Portarum Oppido Pineroiio proximo, ad Cottiarum Alpium radices, & Ciſalpinarum Vallium fauces.

Apoſtolicum Ius regnandi, pro Eccleſiaſtici Spiritualis Regni neceſsitatibus ſubleuandis, per Quatuor Mundi Partes emiſſi, & diſtributi, quibus in Prouincijs, Regnis, & Regionibus & exercuerint, & exerceant Capuccini pacifici Fidei Propugnatores, ac Propagatores, explicat Præambulus

Num. II.

QVadratum à pauperum Patriarcha D. Franciſco Minorum inſtitutore efformatum, ſed temporum ſucceſſione deſtitutum, Capuccium reaſſumpſerunt Minoritæ Capuccini, quoniam inſtituentis Parentis, & Legiſlatoris Seraphici ad quatuor Mundi plagas exercendi Euangelici Apoſtolatus antiquum propoſitum hactenus in Minoritica Religione iugiter perſeuerans reaſſumere & ipſi à ſuæ reformationis incunabulis propoſuerant, ſimul & à primordialibus initijs acceptauerant, iuxta tum à nobis ſupraſcripta, tum à Patre Arturio Rhotomagenſi Minorita ſuo in Franciſcano emendato Martyrologio, ad annotationes vitæ P. Fr. Franciſci Titelmani Belgæ Capuccini pridie

Capuccini ad 4. Mundi plagas Apoſtolando exeunt, & mittuntur. P. Artur. Minorita in Frãciſc. Martyrologio. Iarricus in hiſt Ind. Orientalis. Franciſcus de Sales tract. de amore Dei Spõd. Annal T. 1. Iuo Pariſienſis Bzouius T. 17. Annal. Corbinus, Annonym, & Ignatius Ioſeph.

Ann. Chriſti 1595.

Ann. Chriſti 1613.

idus Septembris ad § 8. deſcripta ſequentia verba: *Sanè innotuiſſe Capuccinos à naſcentis ſuæ Congregationis exordio infidelium tum Occidentalium, tum Orientalium Indorum, aliarumq; totius Orbis Regionum conuerſioni admodum deditos fuiſſe. Nam Turcarum, Perſarumq; lateſſimum Imperium peragrarunt. Cyprum; Syriam, Palæſtinam, Aegyptum, & Aethiopiam (vbi duo ex illis Martyria ſunt coronati) Iapponium, Canadam, Braſiliumq; perluſtrarunt. Apud Tampinambutos, Inſulæ Marignianæ, in Braſilio hab tutores ſedem fixerunt: Buyæ Vrbi Aedem extruxerunt, ab anno 1595. cernuntur in Cumbayus in Regno Martanano: in Inſula Sumatra ad Regem Athenenſem: in Regno Congano; & ita Iarricus 1. par. hiſt. India Orientalis in Epiſtola dedicatoria, tum lib. 1. cap. 28. & par. 3. lib. 5. cap. 42. & lib. 6. cap. 31. & 42. Senertius lib. 7. Antimartyrologij Hæreticorum §. 3. cap. 2. ſect. 1. Franciſcus de Sales de amore Dei lib. 5. cap. 9. Spondanus ſupp. ad ann. 1613. Iuo Pariſienſis in ſalitibus ſucceſſibus pietatis par. 3. cap. 13. Bzouius Tom. 17. Annal. Eccleſiaſt. ad an. 1471. §. 14. vbi de Paulo V. Papa Articul. 25. Corbinus ſuper pag. 157. Anonymus Tract. de Nauig. ad calcem Hiſtoriæ de Canarijs per Bathencourt pag. 140. 143. & 191. & copioſius Ignatius Ioſeph in Hiſtoria Abba Villa lib. 1. cap. 158.* Verùm enimuerò quæ ex citatis, ac coaceruatis Scriptoribus præclratus veridicus Auctor potius delibat, quàm delineat fuſius nos collineare, atq; Topographicè, Chorographicè, ſeù Coſmographicè compendioſè tamen deſcribere decreuimus, & aggredimur. Ipſum vaſtiſſimum terrarum orbem partiuntur Coſmographi quaternas in hetherogeneas ſectiones, quæ quatuor Mundi partes ad quatuor Vniuerſi angulos ſitæ nuncupantur, nempè ad Orientem Aſia, Meridiem Aphrica, Occidentem America, Aquilonem Europa. Has diuerſo ſub climate conſtitutas incolunt diuerſæ, & variæ nationes, gentes, & populi, qui diſeretis, & diſparatis linguis, differentiq; idiomate peruruntur: ex his autem vniuerſis habitatoribus manſueti pauci, inhumani multi, ferociores plures, manſuetiores pauciores: Inter hos rurſus, qui Orthodoxam fidem, & Chriſtianam veritatem profitentur pauci, qui verò Paganam infidelitatem, & hæreticam perfidiam ſequuntur quàmplurimi, ad quos reducendos Apoſtolatum, ſiue Miſſionem Chriſtus inſtituerat, cum electis ſuis Apoſtolis dixerat: *Euntes in Mundum Vniuerſum, prædicate Euangelium omni creaturæ.* Vt in vniuerſa creatura Regnum Dei ad ſalutem conſtitueret. Summi igitur Regis regnandi Ius æmulantes vniuerſalis Eccleſiæ Supremi Paſtores, & Eccleſiaſtici Regni Próreges, Romani Pontifices Apoſtolicorum virorum, ideſt Operariorum Miſſiones ad quatuor Mundi plagas inſtituere conſueuerunt, vt vel Regnum Dei ad ſalutem generis humani cunctis in nationibus fundarent, vel fundatum perficerent, perfectum conſummarent, labefactatumq; reſtituerent. Inter huiuſcemodi igitur Emiſſarios Eccleſiaſtici Regni Equites propagatores non vltimo numero computantur, & annumerari debent Fratres Minores Capuccini nuncupati, qui Euangelicę militiæ albo libentiſſimè ſua nomina dantes, in Eccleſiaſticis Caſtris aduerſus Chriſtiani Regni, & nominis perduelles militare, & decertarè gaudent, non in Patrio ſolo ſolùm, ſed & in remotiſſimis oris, magis tranſmarinas Apoſtolicas expeditionés ambientes, & ex corde amplectentes, & proſequentes, vt tandem aliquando pro Chriſtiana Religione, & Catholica Fide, ſimul & legitima Eccleſia occumbere, atq; ſanguinem fundere in ſortem illis concedatur, & contingat: Vnde quatuor in quadriformis Orbis plagis fideliter, & ſolicitè exercuerunt, & exercent Capuccini tum mobiles, tum ſtabiles ſequentes Eccleſiaſticas ſibi aſſignatas:

Matth. 28.

MISSIONES

Aſiæ intra Confines,

Indiæ Orientalis: In Regnis geminis Magor, & Sorat.
Inſularum itidem Orientalium in Regno Pegù.
In Natoliæ Ciuitatibus Aleppi, & Smyrnę.
In Syria Ciuitate Babilone, vel Niniue.
In Palæſtina tota, additis Vrbibus Aleppin, Adamas, Baruth, Serid, & Tripoli Soriana.
In Perſidis vniuerſo Regno, & etiam in Perſepoli Ciuitate.
In Regno Parthorum, præcipuaq; in Ciuitate Hiſpaan præſertim.
In Mediæ Prouincia, & Regali Ciuitate Sumachia.
In vtroq; Regno Armeniæ.
In tribus Arabijs.
In Gnindano Regno.
In vaſtiſſimo Tartarorum Imperio.

MISSIO-

MISSIONES

Aphricæ intra Confines:

In Ægypti Regno, & Cayri Vrbe Regia.
In Mauritania, vel Nigritorum Regno.
In Teleuſino Regno Algerij.
In Inſula Tabarca.
In Tunetano Regno, & Tuneti Vrbe, ſimul & in Tripoli Barbariæ.
In Regno Congi.
In Guinea Veteri.
In Regno Benin.

MISSIONES

Americæ intra Confines:

In Braſilij Vniuerſo Regno, ad Caput Northis, atque in Sancti Chriſtophori Inſulis.
In Indijs Occidentalibus Braſile verſus, vſque ad Riuum Antanorum, ſiuè Maragnonum flumen.
In Canadæ, ſeù Virginiæ Regno.
In America Meridionali, ideſt in Fenamburgo;
In Inſulis Marignana, & Granatenſi.

MISSIONES

Europæ intra Confines:

In Anglicani Regni binis Inſulis Angliæ, & Scotię.
In Hibernia pariter eiuſdem Regni Inſula plures conſiſtunt Miſſiones, ſicuti
In Hollandia cunctaq; Reipublicæ Hollandicę Dominatione, nempè in Zelandię, Gheldriæ, Friſiæ, & cæteris vel Inſulis, vel Prouincijs.
In toto opulentiſſimo Galliarum Regno innumeræ numerantur Capuccinorum Miſſiones, nempè;
In Britannia Minori plures:
In Aquitania: In Ducatu Sancti Antonij, & Torenæ Principatu:
In Burgundia Multæ;
In Lotharingia non paucæ:
In Lugdunenſi Prouincia frequentes;
In Viennenſi Gallia, ideſt Delphinatu quædam;
In Narbonenſi Gallia quam plurimę:
In Sabaudia nonnullæ, ſignanter in oppoſitum Gebennenſis Hereticæ Ciuitatis:
In Toloſana Prouincia aliquæ.
In Germaniæ vaſtiſſimis regionibus multiplices, imò multiplicatæ exercentur miſſiones, ſcilicèt;
In Heluetia:
In Prouincijs iuxta Rhenum:
In Ducatu Iuliæ, & Cliuiæ:
In Curia Rhæthorum:
In Prouincia Fortiana:
In Dominatione Bernenſi, & Colmaria:
In Dantico, Haſſia, & Brandeburgenſi Marchionatu;
In Saxonia electorali, & Itolani Principatu;
In Morauia, & Tranſiluania:
In Regnis Bohemię, Hungarię, & Poloniæ:
In Stiria, Rhætia, & Vallonia:
In Palatinatu ſuperiori, & Prouincia Tyroli;
In Magno Ducatu Moſconiæ:
In Inſulis Cretæ, & Cæphaloniæ;

In Ar-

In Archipelagi Inſulis Chio, Andros, & Hixiæ:
In Magna Vrbe Conſtantinopoli:
In Vniuerſa Græcia, & Moræa, Dalmatia, & Albania:

In Pedemontano Principatu, qui Ciſalpinæ Galliæ nuncupatione comprehenditur, in qua Capuccini Apoſtolici Operarij ſexdecim hactenus Miſſiones fixas, & ſtabiles ſuſtinuerunt, & Eccleſiaſticas ſtationes propugnarunt: En igitur qualiter paruulus Franciſcus Aſtyſias Lateranenſis Baſilicæ quatuor nutantes angulos proprijs humeris ſubmiſſis fulciat, & inſtentet, & quo pacto labentem Dei domum proprijs laboribus, & ſudoribus reparet, & reſtauret.

Apoſtolicam regnandi rationem per Eccleſiaſticas Religioſorum Miſſiones aduerſus iniquum Hæreticum ius regnandi, ſiue deturpandi Chriſtianæ Religionis formam, qui Euangelicæ perfectionis profeſſores congruè magis, & aptè, imò ſufficientius in Chriſtianæ efformandæ, ſeu reformandæ Eccleſiæ ſubſidium exerceant, explicat Præambulus.

Num. III.

Prouerb. 7. — Prouerb. 9. — Adulteras deformitates Ideas Reformationis, faciunt Religionis deformatores.

ANtiregnum ſiuè Antichriſti Regnum; hoc eſt hęreticam, ſignanter Pſeudo-Apoſtolantium Dominandi callidam, vaferrimamque libidinem explicans Spiritus Sanctus, Mercenarias binas fœminas educit, atque in Cathedra peſtilentiæ, vel ſcena Mundi ſic inſipientium corda ſolicitantes eas inducit: Et *ecce occurrit illi mulier ornatu meretricio, præparata ad capiendas animas, garrula, vaga, quietis impatiens, nec valens in domo conſiſtere pedibus ſuis, nunc foris, nunc in plateis iuxta angulos inſidians, apprehenſumq; deoſculatur iuuenem, & procaci vultu blanditur, dicens: victimas pro ſalute deuoui, hodie reddidi vota mea. Intexui funibus lectulum meum, ſtraui tapetibus pictis ex Ægipto, aſperſi cubile meum, Myrra, & aloe, & cinnamomo. Veni, inebriemur vberibus, & fruamur cupitis amplexibus. Mulier ſtulta, & clamoſa, plenaq; illecebris, & nihilominuò ſciens, ſedit in foribus domus ſuæ, ſuper ſellam in excelſo Vrbis loco, vt vocaret tranſeuntes per viam, & pergentes itinere ſuo: Quis eſt paruulus, declinet ad me. Et vecordi locuta eſt: Aquæ furtiuæ dulciores ſunt, & panis abſconditus ſuauior*. En typum mulieris adulterę: en adulterantis Hęreſis meretricias fraudes. Dominandi namq; in Eccleſiaſtico Regno, ideſt Eccleſiaſtici Regni vſurpandi libidine ducti Antichriſti Archimandritę, vt Antiregnum in Eccleſiam ſtatuerent. Virgineam Religionis Chriſtianæ, Candidamq; atque illibatam formam, ac pudicitiam proſtituentes, ſcortorum laſciuientium immunditias, luxurias, impudicitias, ebrietates, indecoraſq; nimis vniuerſas vitę deformitates reformandę (vt aiunt) Religionis formoſas ideas, ſimul & idealia exemplaria eſſe voluerunt, imperitos, indoctos, imò irreligioſos Chriſtianos ad rebellionis Antiregnum, & ſectarum Oligarchiam pellicientes, effuſioribus deliciarum pollicitationibus, largioribus illicitarum delectationum permiſſionibus, cuiuſlibet enormioris delicti impunitatibus, laxioris, & liberioris conuerſationis conniuentia, & indulgentia, deformatæ tandem, ac ridiculę, imò meretriculę Religionis malitioſè excogitata carnali licentia, ſimul & impudentia, vti in duabus ſupra inductis mulierculis adulteris manifeſtè oſtendunt data ſapientialia Symbola. Symbolizantium ergo Meretricum deformitatem quò clarius, & plenius perſpiciamus, Symbolizatarum hęreſum, quas Neotherici ſectarij profitentur informem diuerſitatem inſpiciamus, quam vt de propinquo magis intueri poſſimus, ſtabulantium in noſtris alpibus hęreticorum multiformes in vna Synagoga profanationis monſtruoſitates inuectas perſcrutemur. Multiplicitatem, & errorum, quos Subalpini religionarij cum pertinacia tuentur diuerſitatem enumerans Dominus Marcus Aurelius Lucernenſis ſic ſcribit: *Quibus temporibus, aut quibus erroribus hi Vallicola decepti fuerint, non ita certè, & determinatè ſcire valemus: quidam enim Albigenſes eos à tempore D. Dominici damnatos extitiſſe autumant: alij autem Huſſitas: Communis opinio fert; illos fuiſſe Vualdenſes: nonnulli verò Libertinos extitiſſe affirmant. Reformatio autem, quam in Eccleſiam ſe ſe induxiſſe modò iactant Nouatores; declarat eos Lutheranos, & Caluiniſtas exiſtere*. Concludamus ergo demonſtratiuè aſſerendo, quòd ex prærecenſitarum profanarum ſectarum execrabili, & deteſtabili vertigine multipliciter inſanientes Phrenetici Interalpini illi populi, monſtruo-

Mem. hiſtor. cap. 2. — Interalpini ſectarij eclip.

ſas

ſas plures abominationes recolligentes, profanationemq; religioſitatis, Religioniſq; deformitatem ſtatuerunt in loco ſancto: hi namque deliri, & inſani Albigenſes, pariter & Huſſitę, Vualdenſes, Libertini, Lutherani, & Caluiniſtę vniformi ſenſu deformia quæ ſequuntur ſenſualia, beſtialia potius, quàm rationalia, ſinè humana deliramenta docuerunt, docent, & mordicùs propugnãt: Primò enim Deum ipſum omnis flagitij, & deteſtabilioris delicti conſtituunt auctorem: Filium, & Spiritum Sanctum Patre aſſerunt minores: Chriſtum inſipientem, atque in Cruce ſaluti renunciantem immaniter blaſphemant: Sanctorum Pontificum, & Eccleſiæ Doctorum ſacra Dogmata repellunt: Beatorum Confeſſorum, & Virginum cruciformem vitam, mortificationes, & carnis macerationes reſpuunt: Ieſu Chriſti Vicarium, vniuerſalemque Paſtorem Romanum Pontificem Antichriſtum eſſe impiè oblatrant: Eccleſiaſticam illius Monarchiam pro totis ſuis viribus impugnant: Hierarchiam deſtruunt: Ariſtocratiam aſtruunt: Democratiam collaudant: Oligarchiam ſtatuunt: Diuinum cultum deierant: Sacramenta pariter, & Sacramentalia deteſtantur: Sacrificia, & Sacros ritus anathematizant. Altaria diruunt: Sacras Ædes violant: Sanctorum imagines abradunt: Simulacra deiiciunt: Monaſtica vota damnant: Religiones, ac Religioſos eliminant: Bona opera a neceſſitate excludunt: Diuinas leges impoſſibiles aſſerunt: humanas parnipendunt: dominationes ſacras ſpernunt: politicas contemnunt: contra Catholicos Principes coniurant: ſuos proprios iugulant: Magiſtratibus, niſi in vtilibus obtemperare renuunt: iura, non niſi coacte admittunt: nullis ſubeſſe tentant: omnes ſubijcere, imò decipere ſtudent, hæretica leprâ inficere anhelant: virtutes, & virtutum egregia facinora ſine merito affirmant: Criminum apud eos nulla diſcretio, nulla piaculorum differentia, ſiuè retributionum diſtinctio admittitur: vnicuique per interiorem proprium Spiritum, quid ſibi ad ſalutem præſtandum ſit, innoteſcere ſuadent: Decretum Diuinę voluntatis, etiam ad determinata peccata impellere, conſequenter nulla libertate arbitrij, aut voluntaris indifferentia hominem gaudere, imò neceſſitate prædiffinitionis, & prædeſtinationis immutabiliter cuncta euenire, non libertate operantis, ſed prædeterminatione, & coactione Dei ità abſolutè imperantis docent: Euangelicam legem, non quò ad præcepta dũtaxat obſeruari impoſſibile; ſed & quò ad conſilia ſeruari, & profiteri fruſtratorium, & inutile: Cœlibem vitam ducere homini non poſſibile: Ieiunare, abſtinere à cibis ſuperſtitioſum, Apoſtolicam tandem viuendi formam, & methodum imitari, & profiteri temerarium, & detrimentoſum exiſtere ſuadent, & aſtruunt. Hinc Euangelij gratiam, nempè ſpiritus libertatem in luxuriam carnis transferentes, voluptati, concupiſcentiæ, & libidinoſæ impudentiæ fræna laxare & gaudent, & docent. Gulæ indulgent, ſenſualibus ſtudent, ſenſibus obſequuntur, corpus impinguant, animum macie tabeſcere compellunt, Spiritum incxcultum negligunt: pro carne ſoliciti de carne cogitant, de carne loquuntur, de carne ſcribunt, pro carne diſputant, carnis curam anxiè agunt, toto ſuæ brutalis vitæ ſpatio in carne ſeminant, & de carne metent corruptionem æternam: Horum enim Deus venter eſt, Sacerdos Cocus (Tertullianis verbis vtor) Altare focus, Victimę epulæ, quorum fides in popinis lucet, quorum charitas in cacabis, & ollis feruet, quorum ſpes in ferculis iacet, apud quos, pro Iuſtitia præſidet violentia, pro fortitudine valet petulcacia pro Prudentia temeritas, pro temperantia præualet voracitas: quorum tutelaris numinis cultus frequẽs venus eſt, Religio Profanatio, Religioſa Clauſtra Lupanaria, Religioſorum cœtus ſcortãtium Sodalitia, conſummata perfectio completa abominatio deſolationis æſtimatur. Quapropter ipſa legitima Dei Sapientia, germana veræ Religionis genitrix miſit Ancillas ſuas, vt inuitarent ad victimas quidem, & paratas dapes, ſed prius paruulos, & inſipientes prouocarent, ad expugnandam Arcem virtutis, & ſuperanda Mœnia Obſeruantiarum Eccleſiaſticarum, vel Diuinarum legum, ſicuti & ipſum Dei Patris Verbum Incarnatum Samaritanæ Mulieri non furtiuos latices, & ab conditos panes, ſed aquam viuam, aquam puram ad bibendum offert, hoc eſt fidelem Doctrinam, adorandi Deũ in ſpiritu, & veritate non in carnis immunditia, & errorũ perſonatis mendacijs Babylon illa in Apocalypſis tabulis à D. Ioanne deſcripta, cum hæreſis, hæreticaliũq; falſitatũ, ſeù fallaciarũ prothotypũ in propria perſona præſeferret in propria pariter manu circũferebat: *Poculũ aureũ plenũ abominatione, & immũditia fornicationis eius. Et in fronte eius nomen ſcriptum: Myſterium, Babylon magna Mater fornicationum, & abominationum terræ.* Miſerandum, & infandum Myſterium: vt fieret Mater abominabiliũm ſectarum; facta eſt genitrix, & propinatrix fornicationum immundarum ad aureum poculum faſcinationis religionariæ, & hæreticalis epotatum. Ad quam deceptionem Babylonicam à ſua Eccleſia eliminandam Chriſtus Ieſus ſtabat, & clamabat: *Si quis ſitit veniat ad me, & bibat. Qui credit in me, ſicut dicit ſcriptura, flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ:* ad abluendas carnalis profanationis immunditias, & abominabiles ſpurcitias profanæ Religionis. Imò

Interalplnoſum ſectariorum deliramenta.

Monſtruoſa Religio impiorum.

Prou. 9.

Ioannis 4.

Apoc. 17.

Ioannis 7.

Match. 12.

Tyronibus Diſcipulis ſublimiores conſeſſus in Regno petentibus paſſionis calicem prius ebibendum & propinat, & proponit : *Poteſtis bibere Calicem quem ego bibiturus ſum ? calicem quidem meum bibetis.* Præreceenſitis igitur vniuerſis, ac turpioribus (quorum explicatiorem narrationem religioſa nobis modeſtia interdicit) impurioribus hæreſiarcharum profanis placitis, ac libidinibus, pro legitimis iuribus prædominantibus in medio proſtitutæ, atque pollutæ Religionariæ Babylonis; quiſnam vſque adeò & mentis, & oculorum lumine captus, ſimul & excęcatus extiterit; qui veluti delirus, inſanus, & furens, tamquamque multo vino madidus, & Diabolico oeſtro percitus Babylonicam illam confuſionem, profanationem, pariter & abominationem, Euangelicæ perfectionis, Chriſtianique populi ſanctificationis, legitimæq; Sacroſanctæ ſuæ Eccleſiæ reformandæ idæam, & exemplar per ſcortatorum adulterantium, imò ſodomitantium apoſtatarum, ex-presbyterorum miſſiones ſpurias, violentas, ſanguinarias, & incendiarias à Diuina prouidentia, ſapientiq; iuſtitia, nouiſſimis Mundi temporibus de Cœlo miſſam affirmare audeat; vt non potius de puteo abyſſi ad deprauandos mores, ad dementandos vanos homines, & Chriſtianitatem profanandam à Cacodæmone excitatam rationis, & ſacræ intelligentiæ dictamine ductus, & impulſus aſſerat? Cum vitiatam formam reformare peritus artifex contendit, ad impreſſæ formæ expreſſam ab origine idæam, ideſt originale exemplar confugit: Qui igitur Euangelicam profeſſionem, & Apoſtolicam vitam, hoc eſt dicere Catholicam Eccleſiam, aliqua ex parte infidelium moribus deformem factam ritè, & iuſtè reformare geſtierit, ad Euangelicam idæam, & Apoſtolicum exemplum vt recurrat neceſſe fuerit; alioquin deformatoris potius, quàm Reformatoris & munus vſurpabit, & nomen conſequetur, ſicuti hactenùs multiformes, imò multum diformes Hæreſiarchæ in ſuis Antimiſſionibus corruptorum, & deceptorũ, atq; deformatorum titulum iuremeritò ſunt aſſecuti. Quamobrem Summus Romanus Hierarcha Dei vices in militanti Eccleſia vniuerſali fideliter, & ſapienter adminiſtrans, Prothoregis Chriſti doctrinis, & exemplis admonitus, ab impoſtoribus circulatoribus, luxuriæ patronis, Pſeudo reformatoribus in Chriſtianam Religionem immiſſas, & introductas Turcarum immunditias, Gentilium impuritates, & Barbarorum deformitates vt reformaret, auferret monſtruoſitates, Auitæq; & priſtinæ Euangelicæ formalitati fidelem plebem reſtitueret; Seraphici Patris Franciſci exactioris Apoſtolorum imitatoris filios, & Minores Fratres, qui Euangelicam legem à ſupremo Legiſlatore ſuæ Eccleſiæ præſcriptam, & ore proprio promulgatam adamuſſim perfectè quòad non modò præcepta, ſed & conſilia perpetuò inuiolabiliter obſeruandam & ſuſceperunt, & ad litteram ſeruare conſueuerunt, mittendos elegit, electos miſit, miſſos autem in legitima Miſſione hactenùs paternè fouit, potenter fauit, & ſapienter conſeruauit. Hi namq; Minoritæ reliquis cum Religionibus, & Religioſis, Ortodoxã Fidẽ Catholicã Eccleſiã, & Eccleſiaſticã diſciplinã & recipiunt, & cuſtodire volunt: Sacramentalium, & Sacramentorum vſum frequentant: ſacrorum cultum, & omnimodam cum ceteris culturam exercent: Præ alijs vero Romanæ Eccleſiæ, illiuſq; ſupremo pro tempore Antiſtiti, ex peculiari Regulę pro miſſione, ſingularem obedientiam pollicentur: Tabulis in Euangelicis à Verbo Diuino Apoſtolis, Apoſtoliciſq; viris præſcriptam, & præfixam viuendi regulam, ac normam operibus imitantur, & imitatione perpetua tàm præcepta, quàm Euangelica conſilia poſſibilia, & obſeruabilia forè teſtantur: vnica namque aſpera tunica induri, ſandalijs pedibus calceati, pedeſtres perpetuò incedunt, baculum in manibus tenentes, in zonis, aut peris pecuniam nullo pacto circumferentes, aut etiam pro neceſſitatibus perurentes, iuxta Domini Saluatoris monitum : *Hos duodecim miſit Ieſus præcipiens eis, & dicens : Euntes prædicate, quia appropinquauit Regnum Cœlorum. Nolite poſſidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in zonis veſtris, non peram in via, neque duas tunicas, neque calceamenta, neq; virgam.* Altiſſimam in particulari ſcilicèt, & in communi Religioſam extremam pauperiem ſpontanei, & vltronei patiuntur, & proſequuntur: Mundum vniuerſum perambulant prædicantes Euangelium Regni, & vbique ægrotos ſaltem ſpiritualiter curantes pertranſeunt omnibus benefaciendo, in laboribus plurimis, in vigilijs, in ieiunijs, in frigore, & nuditate: à diuitijs abſtinent, à delitijs ſe continent, à mulieribus abhorrent: Monaſtica vota emittunt, Monaſticè viuunt: gaudent ſolitudine, ſilentio delectantur, in eremis morantur, abſtinentiæ ſtudent, mortificationi incumbunt, continentiæ perſiſtunt, tolerantiæ inſiſtunt: ſenſum (etiam) ferreis catenis, & ferratis repagulis frænant, carnem inedijs, & flagellis macerant, corpus aſperioribus veſtimentis, ſtramentis, & continuis afflictationibus diuexant, mentem ditare, animum impinguare, atq; in ſuo ſpiritu Spiritualia iugiter ſeminare nituntur, vt de ſpiritu tandem metant vitam æternam: Sicq; nihil populis verbis prædicant, & ſuadent, quod operibus ipſi non antea præſtiterint, dumq; ſeipſos & rectæ fidei, & bonorum operum exempla, ſiuè (iuxta D.

Ridicula & monſtru. Religionariorũ ratio reformandi.

Minoritæ ad reformandas illas deformitates mittuntur.

Matth. 10.

Minoritar. vita legitimam reformationis exempla.

Pauli monitum) exemplaria exhibere ſatagunt; deformatæ Religionis reformandæ genuinam regulam, & aptiformem germanam formam perhibent in viuaci, & efficaci, ideſt æmulatrice, ſeù imitatrice imagine Chriſti Crucifixi, qui factus eſt nobis à Deo iuſtitia, ſanctificatio, & redemptio, qui paſſus eſt pro nobis omnibus relinquens exemplum; vt ſequamur veſtigia eius. Quò enim deformi factæ vniuerſali Eccleſiæ, deformatæ Synagogæ deformitate remota, Euangelij formoſitatem induceret Verbum Patris fidelis populi inſtaurator, & Redemptor; perfectionis, & virtutum formam in ſeipſo formatam Chriſtianis ad imitandum proponere neceſſum fuit. Nō enim garrulis verbis, ſed loquētibus operibus in ſubiectis populis, ſeruntur virtutes, auferuntur vitia, & mores reformantur. Laboranti igitur Ciſalpinæ Eccleſiæ ſub hæreticæ deprauationis grauiori neceſſitate vt ſufficienter ſuccurrerent Romani Hierarchæ; Euangelicam viuendi, & Apoſtolandi formam profitentes Capuccinos illic Eccleſiaſticos vigiles iam à pluribus luſtris conſtituerunt, vt fidei Catholicæ formoſitatem reſtituerent, vti fuſius per ſequentia.

RATIOCINII
PROEMIALIS BIPARTITI
SECTIO SECVNDA
De neceſſitate inſtituendi Capuccinorum Apoſtolatus in Gallia Ciſalpina,
CALCVLVS PRIMVS

Apoſtolici Iuris regnandi per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones inſtituendi Originem in Gallia Ciſalpina exulantis ſpiritualis Eccleſiaſtici Chriſti Regni eſſe neceſſitatem computat, per numeros octo:

AD Cottiarum Alpium decliuiores, & fęcundiores radices, in peramæno, & feraci colle, inter amæna (neſcio an dicam) vireta, an vineta, ſub auſpicatiſſimo, & ſalubriori Cœlo, ſupra complanum circumſtans fertiliſſimum agrum eleuatur, & conſpicitur Pinerolij peramplum oppidum, imò prædiues Ciuitas, cuius in capite, hoc eſt prominentiori collis parte inſuperabilis Acropolis reſidet, latiora verò declinantia latera & murus, & aggeres, & fortiores munitiones cingunt, ac protegunt, quibus interclusa domeſtica interiora ſpatia, hoc eſt vicos, & plateas, eleganter conſtructa ſpectabilia ædificia exornant, atq; commodam ſatis incolis præſtant habitationem. Ciuitas hęc non tam firmiſſimas militares arces, aut magnificentiora optimatum habitacula intra proprios muros concludit, quàm ingentia templa, & Cœnobiticas ſacras Ædes inſigniores, veluti fortiſſima propugnacula ſuo & murali gremio, & agrario termino, ſeu ſpatio complectitur: Canonicorum ſæcularium collegiatas binas Sanctorum Donati, & Mauritij Eccleſias, Regularium verò virorum, nempè Mendicantium Conuentualia & templa, & Cœnobia ſeptem: Eremitanorum ſcilicèt Sancti Auguſtini Prædicatorum Sancti Dominici: Conuentualium Sancti Franciſci, & Capuccinorum: Ieſuitarum Collegium intra, extra muros verò Carmelitarum, & Obſeruantium Minorum Reformatorum: Sanctimonialium gemina Monaſteria includit murorum ambitus: ſæcularium diſciplinatorum varia Oratoria, & ornata Religioſorum diuerſa viridaria, ſeù pomaria ambiunt muralia clauſtra: à quibus haud longè, id eſt per milliare dimidium ad occaſum inſignis quædam à Fuldenſibus Monachis inhabitata peruetuſta conſpicitur Abbatia intra Cluſonij, & Leminæ fluuiorum iuxta fluentes vndas conſtituta. Adelaſia namque quondam Oldrici Manfredi Seguſini Marchionis vnica & hæres, & filia, Amedei primi, ſiuè Humberti Maurianenſis Comitis legitima coniux, ad Eccleſiaſticam diſciplinam, & Clericorum continentiam grauiter ſuo tempore collapſam (vti proemialibus alibi numeris narrauimus) reſtituendam, in Sancti Verani Pago olim nuncupato, ad Petruxinæ, & Perrerianæ, ac Cluſonię conuallium fauces peramplum Benedictinis Monachis, ſub Altiſſimæ Cœlorum Reginæ titulo, tutela, ac patrocinio, Anno à Chriſti Natiuitate ſexageſimo quarto, & milleſimo, & Templum conſtruxit, & copioſis opibus Cęnobium inſtruxit: Abbatialem enim infulam in eo erexit, Mitratiq; ſacri illius Præſulis Religioſæ dominationi, ſeu baculo vtrumque gladium tam Perruxiæ, San-Martini, & Cętanę adiacentium conuallium, quàm propè ſtantis, hiſque præſidentis Pinerolij opulentioris Oppidi, temporalem ſcilicèt, & ſpiritualem iuriſdictionem attribuit, & ſubiecit. Temporalem quidem poteſtatem ſucceſſu temporis Thomas Sabaudus, ex Adelaſię ſucceſſoribus vnus permutationis titulo reaſſumpſit anno 1243. ſpiritualis vero ad præſentia ſæcula vſque coram Abbatibus, ſed commendatarijs perſeuerat: vnde iuremeritò Pinerolium, vt potè & Arce, & mœnibus, regalibuſq; tùm præſidio, tùm Magiſtratu, Abbatialique precipuè ſacra Cidari, ac baculo inſignitum Ab-

batialis

batialis quoque Ciuitatis honorifica nuncupatione gaudere haud incongruum exiſtimatur: Pinerolienſes Ciues, & habitatores affabiles, dociles, manſueti, & pacifici, Mechanicíſque & liberalibus artibus valent, mercaturæ, & negotiationi inſiſtunt, litteris, & armis cum incumbunt, excellunt, ſed pietatis, & Catholicæ Religionis excellentiori prærogatiua præcellunt: cum enim iam per tot ſucceſſiua ſecula vndique ab occiduis proximis Galliis irruentibus, nec modò circumquaq; ſed & longè per Ciſalpinam Galliam debacchantibus Hæreticis Villæ, Oppida, & Ciuitates hæreticum virus hauſerint, vel ſaltem delibauerint, illibati ipſi à perfidiæ erroribus Orthodoxæ fidei integritatem perpetuò aſſeruauerunt: Ibi Quiritum illuſtriores familiæ plures nobilitate inſignes enumerari conſueuerunt, inter quas antiquitate ac nobilitate non minùs quàm opibus, & potentia Perilluſtris connumerabatur Berna Agnatio.

Catholicã fidem perpetuò ſeruauit.

II. Huius clariſſimę Agnationis reliquus vnus nouiſſimus, ac reſiduus cum ſuperſtitiſſet Patricius adoleſcens Pinerolienſis Ciuis; Fratrum Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum Ordinem, ſicuti prudenter decreuerat, ita maturè ingreditur, & inſtitutum opportunè profitetur, Fratris Valeriani nomen, cum cucullam indueret (vt omen in nomine fuerit) accipiens: ſe enim ſupremo fretus ſubſidio, plurimum in regulari palęſtra, & religioſo ſtadio valere præclaris ſuis facinoribus demonſtrauit, cum morum honeſtate, tùm ſcientiæ, inſignioríſque prudentię excellentia, vitæ tandem integritate, ac probitate fulgens. Quapropter per Hierarchicos gradus ab inferioribus ad ſublimiora regularis regiminis clauſtralia & munera, & onera exercenda aduocatus, Capuccinæ Reipublicæ in Ianuenſi Prouincia (cuius ambitu Pedemontanæ regionis Cœnobia tunc concludebantur) gubernacula etiam ſuprema viriliter renuit, & laudabiliter adminiſtrauit. Contigit

Fr. Valerian. Patritius Pinerolien. Capuccinor. Ordinem ingreſſus virtutibus fulget.

Ann. Chr. 1595. igitur aliquandò, ſcilicet anno 1595. vt Prouincialium Comitiorum, & Patrum diſpoſitione, quin (& eò magis) ſuperni numinis æterno Decreto, Fr Valerianus Pinerolienſi Conuentui Capuccinorum moderando Guardianus preficeretur, eòque vbi primùm appuliſſet, animaduerteret Regnum Dei; Heſperieis illis in Oris, non minus quam cuſtodialibus Oſtijs ferè collapſum iam iam excidio proximum, perduellium incurſionibus, atq; ſectariorum diris inuaſionibus in dies, quin in horas feſtinanter ad exitium prolabi. Quamobrem Franciſcanæ militiæ ſe nomen dediſſe recolens, cui ex Omnipotentis Regis mandato ſuſtinendæ, vel reſtituendæ Lateranenſis molis onus, & opus incumbit, protinùs Catholici Regni inſtaurationem, hæreticæq; defectionis, & Schiſmatis deuaſtationem, atq; reductionem pro virili moliri excogitat. Ad hoc illud in primis ſibi opportunum, quin præmeditato operi perquàm neceſſarium forè exiſtimauit; adiacentes ſcilicèt iamdiù hæretica rabie in deſertionem actas conualles, ſi ſilenter intraret; cautèq; penetraret, nec non diligenter, ac ſolerter cunctas perluſtraret, ſiuè potiùs perſcrutaretur. Verùm enimuerò perarduum adeò, ægregiumq; hoc facinus auſpicatiùs aggredi vt valeret Fr. Valerianus; orationibus, ieiunijs, vigilijs, ſupplicationibus ſupremo cum vniuerſorum directore Deo priùs ſibi agendum ſtatuit, quod ex tempore præſtitit, præconceptos ſuos cogitatus ac pios anſus Celeſtis moderatoris prouidæ ſapientiæ & commendans, & committens. Tum directo tramite, atque inoffenſo pede excogitatum iter vt arriperet, fœliciterq; excurreret; ſui cordis propòſitum Domino Reynaldo Reſſano, Collegiatæ Sancti Donati Præpoſito, atque Abbatiali Generali tùm Vicario communicat, à quò conſpirans haud minus, quàm omnibus Calculis comprobans placitum reportat. Ne verò ſpiritualis iura perquirens ſecularis Principatus perturbaret Dominium: quin illius ſibi vt acquireret ſubſidiale Patrocinium; regnanti tunc Carolo Emmanueli Primo, pijſſimo Duci zelotes ſuos ſenſus humilimè aperit, pia molimina pandit, benignos ſuę Cęlſitudinis aſſenſus expoſtulat, placitos conſenſus expectat. Quò benignè non modò annuente, ſed & ad Catholicum opus efficaciter conſummandum propria & patrocinia, & ſubſidia abundantiora, atque validiora iuribus, viribus, ære, ac ferro, quin ſanguine præſtanda ſpontè alacriterque pollicente.

Fr. Valerian. periculũ Eccleſię animaduertens occurrere cogitat.

III. Tandem aliquando præindicato anno 1595. Auguſti Menſis in initijs, ab Eccleſiaſtico Dominio rebellantes, & Orthodoxę Religionis deſertores Cõualles Perruxiæ, & San-Martini pauper, humilis, & nudipes, ſed prudens, prouidus, & zelans cum Socio Fr. Valerianus ingreditur, opus aggreditur. Perditionis igitur, & proditionis terras penetrans Apoſtolicus hic, ac beneficus explorator vniuerſos & Montium aſcenſus, & decliuium deſcenſus, rupium acceſſus, anfractuumq; receſſus perluſtrando perambulabat, nec ſemel, ſed ſepties, imò ſæpiùs reiterata laborioſa, & accurata Oppidorum, Pagorumq; populationum, & habitationum perluſtratione, deplorandum illarum Eccleſiarum, vel potius Animarum ſtatum ſanguineis rubricantibus notis, non minùs quàm atro carbone notandum offendit: Nam ipſius exaratis, & hactenùs apud nos reſeruatis charàcteribus atteſtantibus, ab Abbatiæ Pago Pinerolio adiacente, ad vſq; prædictatum Vallium extre-

Valles ingreſſus perluſtrat

ma, seù suprema innumeros numerauit Chriſtianorum greges, ſed ſine Chriſto,
abſq; Fide fideles, homines ſine Deo, conculcata Sancta. Sacroſanctum Dei cultum
deieratum, ac penitus ablatum, Sacrorum Miniſtros eiectos, Adminiſtrorum pro-
ſcripta bona, Præſulum auctoritatem contemptam, Eccleſiarum vſurpata iura
conculcatam Eccleſiaſticam poteſtatem, Eccleſiaſtici Dominij excuſſum iugum, ab
Infandum excidium diuini cultus.
Eccleſijs eiectum Eccleſiaſticum Regnum. Præualebat enim apud voluntariè in-
felices non honeſtum, ſed delectabile, licèt deteſtabile: vtile etiam damnabile, non
iuſtum, illud rectum, quod volitum: & ſi violentum. Ducebantur ſcienter errones
non conſcientia; ſed concupiſcentia, libidine; non rectitudine: non moderante
ratione; ſed effræni ſenſualitate ad quodlibet quamuis infandum nefas, dummo-
dò ſenſui iucundum, exſtimulante, Religionis gratia in ſacrilegij tranſlata luxu-
riam. Præualentibus ergò Sacri Regni perduellibus, pauculis ſuperſtitibus fideli-
bus vix concedebatur reſpirandi locus, qui enim ſponte Sacrilegus fieri renuebat,
blanditijs, vel minis Auitam Religionem execrari compellebatur: vnde quamplu-
rimi vel inuiti iam deſertioni nomen dederant; qui verò in Fide firmiores Fide-
les adhuc perſeuerare ſtudebāt, ab aliquibus iam annis & Sacris, & Sacramentis, & An. Christi 1595.
Sacerdoribus deſtituti, in dies magis, ac magis infirmiores euadentes, & ipſi tan-
dem deficere periclitabantur. Quando opportunus adueniens adeſt alacer Fr.
Valerianus, ſingulaſq; Catholicorum domos, habitacula, & receptacula explorat,
ab his gratanter, & obuijs vlnis exceptus & cepit, & efficaciter, atq; perhumaniſ-
ſimè perfecit vniuerſos Filios Regni, & veritatis aſſeclas in perſecutionibus ſo-
lari, adhortari in Fide, atq; Orthodoxa in Religione firmare, ac confirmare: Euan-
gelicam ſubiectionem, necnon Chriſtianam obedientiam Deo, atq; eius ſponſæ
Fr. Valerianus reliquos fideles confirmat.
Eccleſiæ eis commendauit, Diuinorum, ſimul & Eccleſiaſticorum iurium obſeruā-
tiam perſuaſit. Quò verò alacriores, ac firmiores in aduerſis ferendis, & ſuſtinen-
dis, perſeuerantioreſq; redderet; illorum ſpem felicioris conditionis promiſſione,
tàm Sæcularis, quàm Spiritualis Principatus promiſſis auxilijs erigebat: Charita-
tem in Deum, & proximum feruentioribus Sermocinationibus excitabat: Fidem
tandem Orthodoxo Catechiſmo, atq; Sacroſanctis Miſterijs fouebat. Secum enim
ex Capuccinorum Sacrarijs Sacerdotalibus delatis vtenſilibus (iuxta ſibi facultа-
tem collatam) Catholicorum in Domicilijs pro opportunitate Sacra faciebat,
eſurienteſq; ſeù indigentes, vel potius deficientes Sacramentis reficiebat.

IV. Vnum igitur, & alterum Menſem, nempè Sextilem, & Septembrem huiuſmet
Anni 1595 reiterandis & ingreſſibus, & egreſſibus cum Fr. Valerianus conſum-
pliſſet, Eccleſiaſtici Regni in indigentijs & indagandis, & ſubleuandis; deniq; ad
ſuos Pinerolium regreditur, perſpectis, & exploratis exeidijs opportuna obuiantia
præmeditaturus ſimul, ac moliturus ſubſidia ab vtraq; nempè & Spirituali, & Tem-
porali Dominatione. Quapropter Ordinarios earum Eccleſiarum Præſules. DD.
ſcilicet Taurinenſem Archiepiſcopum, Abbatialemq. & Generalem Vicarium,
atq; Apoſtolicum Nuncium, necnon legitimum illarum Regionum Principem
Catholicum Carolum Emmanuelem Pedemontij Ducem adeundo, omnibus, &
ſingulis vehementiori ſenſu, atq; ardentiori affectu, ſiue affatu, non minùs quàm
fideli, & exactiori relatu proſpectum conteſtatur infandum Orthodoxæ Reipu-
blicæ excidium, nec procelandum proteſtatur efficax ope, & opera præſtandum
accurrens remedium: quod quia per ſe ipſam inermis præſtare haud valebat Spiri-
Prælatorum & Principum ſubſidiũ quærit, & obtinet
tualis Prælatorum auctoritas, ac poteſtas; acerrimus Eccleſiaſtici iuris propu-
gnator Carolus Emmanuel Catholici Regni zelo ſuccenſus, Integrum vniuerſum
ſuum & obſequium, & patrocinium, & ſubſidium, quin Patrimonium Vadimo-
nium pro propoſito opere conſummando ſponte deuouet, nec differt præſtare
quod ſpopondit. Nam cum minùs tutum, minùſq; opportunum videretur pro-
prijs, & ſupremis morbidi, & efferati Gregis Paſtoribus cubilia illa Leonum, atq;
abſq; repagulo frementium, & furentium beſtiarum ſyluas ad viſitandum ingredi;
Sabaudus Princeps Romanæ Curiæ Fr. Valeriani verbis Eccleſiaſtici Regni ſub-
ueſſionem, atq; imminens excidium Italiciſtis in Oſtijs cum aperuiſſet; legiti-
mus Petri ſucceſſor, quinimmò zelantiſſimus Chriſti Vicarius Clemens VIII. con- .III
uenienti ad hoc, & ſufficienti facultate data, Dominum Generalem, & Abbatialem
Vicarium Reſſanum, ſimul & Fr. Valerianum à Pinerolio ad perarduam, & perdif-
Primordia Apoſtolatus Capuccinorum in Gallia Ciſalpina.
ficilem Eccleſiaſtici Regni reſtaurationem aggrediendam mittit, & delegat, Apo-
ſtolicaq; iuſſione deſtinat: tuncq; ſua ſumpſit, & excepit informia primordia Ca-
puccinorum Apoſtolatus in Gallia Ciſalpina à Sacroſancta Romana Sede, Obſte-
tricante religioſa Caroli Emmanuelis I. ac pia interpellatione, memorabili hoc
anno nonageſimo quinto ſupra milleſimum quingenteſimum.

V. Immediatè igitur ſuperuenientibus decimi menſis brumalibus diebus, nec vllam
vel minimam interſerentes morulam, Diuino numine, ac munimine in primis fre-
ti, accipientes armaturam Dei, ſuccinti lumbos in veritate, & caſtitate, induti lo-
ricam Iuſtitiæ, & calceati pedes in præparatione Euangelij pacis, in omnibus ſu-

mentes

mentes ſcutum Fidei, in quo poſſent omnia tela nequiſſimorum ignea extinguere, & galeam ſalutis aſſumentes, & gladium ſpiritus, quod eſt Verbum dei ſecum ferentes, per omnem orationem, & obſecrationem orantes, propoſitum ſuum, & ſuas animas Domino commendantes: non ferro, ſed zelo præmuniti, ſtipati non militibus, ſed Angelis, fidentes non viribus, ſed iuribus Septentrionis angulum nequitiæ receptaculum peruadunt, directéq; ad deſerta ſacrata limina, vſurpataſq; Ædes Sacras, ac profanata Templa reaſſumenda haud abſq; euidenti capitis diſcrimine tendunt, furentibus Sectariorum turmis: contra quas validè decertantes auſpicatiora Apoſtolatui dedere primordia, vberrimos pietatis referentes manipulos (quos ſuo loco calculandos repono, vt propoſito inſiſtam) Apoſtolicis igitur Operarijs aditu patefacto, Euangelicæq; Miſſionis praiactis fundamentis, & fœliciter Sacram Militiam auſpicati, ad proprios lares trophæa Religioſa explicantes remearunt, abundantiora Eccleſiaſtico Regno incrementa meditantes.

D. Vicarius Generalis & Fr. Valerianus aggrediũtur opus recuperationis Eccleſiarum.

VI. Fidelis Seruus, & prudens, non minus quàm zelum legis zelans Sacerdos Fr. Valerianus, cum multiplici præcedente perſonali Vallium perluſtratione, ſeù perſcrutatione perſpexiſſet meſſem multam, quinimmò paucam, zizaniam autem abundantiſſimè multiplicatam, non tàm Pſeudoapoſtolorum nequitia, quàm deceptorum inſcitia, ac ignorantia, vel potius Operariorum, qui neglectam plebem excolerent, & diuini Regni legitima iura tuerentur, Orthodoxæq; Fidei elementa, & rudimenta proponerent, penuria, atq; carentia; vix ad clauſtra reuerſus, moræ impatiens Pinerolio Taurinum profectus, non modò Sæculari Principatui iterum perluſtratæ regionis ſeditioſorum factiones retulit, ſed & Eccleſiaſticis Præſulibus profanatæ Religionis deprauationem ſemel, & iterum indicauit. Ad cuius reſtaurationem pro neceſſarijs pluribus emittendis Commilitonibus non in ſolas Conualles Petruxiæ, & San Martini tantum, ſed & Lucernæ, atq; Angroniç, Fr. Syluestrum à Monteleone Minorum Capuccinorum tunc Generalem Miniſtrum, Taurinum pro viſitatione appulſum, efficacioribus officijs interpellauit, inde religioſum Sabaudiæ Ducem, Metropolitanum Antiſtitem, Apoſtolicum Nuncium, & Taurinenſem Inquiſitorem adijt, illiſq; omnibus, & ſingulis proſperè inchoatæ ſchiſmaticorum reductionis fælicia exordia aperuit, copioſiora promiſit, auſpicatiora ominatus eorum zelotes, & zelantes animas ad Catholicum opus promouendum excitauit. Quare Sereniſſimi Ducis nutu ipſo in limine anni Domini 1596. coram Reuerendiſſimo Iulio Cæſare Richardo Archiepiſcopo Barienſi Apoſtolico Nuncio Religioſorum ſignanter Ieſuitarum, & Capuccinorum conuocato conuentu, ipſo in primis Fr. Valeriano perorante, & perurgente, ſeriò, & maturè de inſtaurando Catholico Regno Italicis illis in Ianuis, & Cuſtodijs peractum à conuocatis grauiſſimis viris prolixius fuit, pluribuſq; propoſitis, oppoſitis, receptis, rejectis modis, medijs, ſeu methodis, illud tandem magis expedire adiudicarunt, & decreuerunt: ſi nequaquam Caſtrorum more, armis, vel violentia, ſed Paſtorum modo verbo, exemplo, & doctrina peruagantes infectos greges allicerent, ac reducerent. Quod prouidum, & pium Senatuſconſultum ad ſe delatum Sab. Princeps clementiæ magis, quàm violentiæ propenſum perpetuò animum geſtans omnibus ſuis calculis comprobauit, atq; ſingulari expreſſione commendauit; quin ne puſillus Catholicorum grex inter laniantes Lupos relictus mittendorum miniſtrorum grauaretur commeatu; ipſe ex Ducali Ærario euntibus decreuit ſufficientia ſtipendia, nempè alimoniam. Quamobrem vniuerſi in hoc vnanimi conſenſu conſpirantes, ac conuenientes conuenerunt pariter, & deſignauerunt huic operi, & oneri ſubeundo proficuos Operarios PP. Societatis Ieſu Sacræ huiuſcemodi militiæ deditos, & iampridem exercitos, & Capuccinos, hos Petruxiam, & Perrerium, illos Lucernam, & Angroniam ad Euangelizandum deſtinatos. Cui prouidæ diſpoſitioni non obſtitit Generalis Fratrũ Capuccinorum Miniſter præfatus; quin alacri animo, & volucri obſequio per ſuas Obedientiales litteras idoneos peculiares exhibuit Cooperatores, Fratrem nempè Valerianum inſtituti acrem promotorem, & Fratrem Mauritium Murrenſem Sacræ Theologiæ inſignem inter Pedemontanos Capuccinos Prælectorem, qui in ſibi aſſignatis tunc mobilibus Eccleſiaſticis excubijs indeſinenter vigilare, & infatigabiliter decertare pro Catholicis limitibus, & liminibus propugnandis, & propagandis cœperunt Quadrageſimali curſu, & congreſſu huius Anni 1596. in quo dies Cinerum circa ſextum Kal. Martij, & Paſchatis Feſtum haud longè ab Idibus notantur Aprilis. Annuente ergo Romano Pontifice Clemente VIII diſponente Apoſtolico Taurinenſi Nuncio, annuentibus Reuerendiſſimo Metropolitano Archiepiſcopo, & Domino Abbatiali Pinerolienſi Generali Vicario, Adm. Reu. Capuccinorum Generali Miniſtro dirigente Fr. Fr. & Venerabiles Patres Valerianus Pinerolienſis, & Mauritius Murrenſis integerrimi viri Religioſi non minùs, quam & Theologi, & Verbi Dei præcones eximij, præſignato præſenti anno, & tempore, ad diſſeminandum Sacroſanctum Domini Euangelium Quadrageſimali tempore

Fr. Valerianus interpellat pro Operariorũ multiplicatione.

Ann. Chriſti 1596.

P.P. Ieſuitę & Capuccini mittuntur ad Valles reducendas.

F.F. Valerianus & Mauritius primò egrediuntur ad Euangelizandũ in quadrageſima.

nunc primò mittuntur ad formoſiora Miſſionis Capuccinorum Initia promouenda: Ille in recuperata Eccleſia Parochiali Perrerij, & Valle San-Martini: Iſte in reaſſumpta Parœcia, & Conualle Petruxiæ, vnde abundantiorem collegerunt Chriſtianam meſſem ſuis numeris calculandam: Cooperante, atq; in Sturiana Valle interim Coapoſtolante Fratre Stephano à Gombolato, tunc temporis pariter Demontium hæreticali vertigine laborans Oppidum ad Quadrageſimales Conciones habendas à Præſulibus emiſſo, & pro Marchionatu Salutienſi Miſſionario deſignato: fauente perpetuò, & benigniſſimè fouente & ſubſidiali ope, & poteſtatiua opera Pedemontano piiſſimo Principe.

VII. Dum igitur Quadrageſimalibus prædicationibus exercendis, atq; exercitationibus Apoſtolicis frequentandis incumbunt Cœleſtis Patrisfamilias ſerui emiſſi Seraphicæ familiæ alumni Fr. Fr. Valerianus, & Mauritius; pererrantibus, ſed potius pereuntibus ouibus Eccleſiaſtico Ouili reſtituendis vnicam Ordinis nequaquam ſufficere, immò amplioris poteſtatis alteram clauem proficere, quinimmò veluti ſibi neceſſariam adijcere manuali quotidiana experientia edocti animaduertunt. Quamobrem immediatis, proprijſq; Sacris Paſtoribus plenariè admonitis, prouido de illorum conſenſu vniformis ſenſus, & ſenſatæ formæ ſimul ſimilibus ſub die 25 Martij anno 1596 Taurino Romam exaratis communibus epiſtolis, & Reuerendiſſimus Taurinenſis Nuntius, & Pinerolienſis Generalis Abbatialis Vicarius Dominus Reſſanus, & PP. Roſerus Ieſuita, & Berna Capuccinus de egreſſibus, & primis progreſſibus deſignatæ, & inchoatæ Ieſuitarum, & Capuccinorum Miſſionis Romanam Curiam certiorem reddentes, ad Eccleſiaſtici Regni promouendam inſtaurationem præſignatis, & prædeſtinatis Euangelicis Athletis, ſignanter Capuccinis, ampliorem Apoſtolicam tum pœnitentes abſoluendi, tum reduces reconcilliandi abſolutè neceſſariam auctoritatem proteſtantur, & deprecãtur: quod per Ordinarium ſuum Romæ degentem Internuncium Catholicus Dux Carolus Emmanuel I. & ipſe coram Romano Hierarcha conteſtans, pro congrua Spirituali facultate emiſſis Operarijs concedenda expoſtulat.

Ampliores facultates pro Apoſtolicis Operarijs poſtulātur à Roman. Curia.

VIII. Interim abſolutis in Lucernenſi, vel Angroniana Valle à Ieſuitis, in Petruxina autem, & Perreriana Conuallibus à Capuccinis Concionatoribus Quadrageſimalibus concionibus; hi & illi ſimul Pinerolium conuenientes, coram Sanctæ Inquiſitionis Generali Vicario Patre Ioanne Omegna Cherienſi ipſius Sabbati in Albis immediato die congregati de reportatis Spiritualibus pro Chriſtiano Eccleſiaſtico Regno emolumentis referentes, de vberiori Fidei Catholicæ cenſu in futurum reportando impenſius, & ſtudioſius adinuicem conſuluerunt: Vnde de communi conſilio multorum articulorum, ſiuè capitum efformatum, & compoſitum Memoriale pluribus pro abuſibus, retinaculis, & impedimentis remouendis Sereniſſimo Carolo Emmanueli Duci præſentandum decreuerunt per cõcordi Congregationis ſenſu deputatos, & deſtinatos PP. Roſetum Ieſuitam, & Bernam Capuccinum, qui expeditè Taurinum peruenientes Reuerendiſſimis & Apoſtolico Nuntio, & Taurinenſi Archiepiſcopo, tum Inquiſitori cunctas res geſtas annunciantes, Catholico Principi præſentandum compoſitum Memoriale communicarunt. Illi cuncta peractæ Congregationis, & primæuæ vberis Miſſionis acta comprobantes, religioſos operarios collaudauerunt. Interea Capuccinæ Religionis Generalis Miniſter Fr. Syluester à Monteleone Ianuenſis tunc Prouinciæ (poſtulante pio Sabaudiæ Duce) Patribus Taurinum pro Prouinciali Capitulo celebrando congregatis, eò etiam aduocauit Apoſtolicos Prædicatores in Sturiana, & Petruxina Vallibus operantes, nempè Fr. Fr. Stephanum à Gombolato, & Mauritium Murrenſem, atq; in Congregatis Comitijs completis electionibus, cum electis, & aduocatis grauioribus Prouinciæ Patribus de Apoſtolico opere, ideſt Eccleſiaſticis Miſſionibus in Subalpinis Conuallibus ſtabiliendis conſultat, deq; concordi Capitularium Patrum ſenſu, & conſenſu conſiderabiliori huic Euangelico Miniſterio exercendo Sacros Capuccinos Oratores inſigniores quatuor (ex pluribus, & Theologis, & Leuitici Ordinis religioſis, qui ſpontè animas ſuas Deo in hoc opere deuouerant) aſſignat: nempè Fr. Fr. Valerianum à Pinerolio, Stephanum à Gombolato, Mauritium à Murra Aſtenſi, & Philippum à Pancalerio, quibus quaternos itidem Sacerdotes collegas deſignat: deſignatis Operarijs, & aſſignato operi Fr. Valerianum prærecenſitum, tanquam præclari huius facinoris auctorem, in Præfectum, & Prouincialem Vicarium præficiendo, & conſignando, quò periclitanti Eccleſiaſtico Catholico Regno extremis his in Italicis oris, vel prioribus iſtis in Heſpericis Oſtijs Apoſtolando accurrerent, & ſuccurrerent. Dum igitur apud Subalpinos Capuccini Minoritæ ſua Prouincialia Comitia celebrant in Romana Curia acceptis, & receptis Reuerendiſſimorum tum Taurinenſium Nuntij, Archiepiſcopi, & Inquiſitoris, tum Euangelicorum Operariorum PP. Roſeti, Bernę, Reuerendiq; Præpoſiti Reſſani ſuprarecenſitorum informatiuis, & deprecatiuis datis epiſtolis; Romanus Hierarcha tunc Clemens VIII. prouidus Orthodoxæ

Ann. Chriſti 1596.

General. quaternos Miſſionarios deſignat, quibus Fr. Valerianum Vicariū Prouincialem aſſignat.

Religionis

Religionis promotor intelligens haſce Subalpinas plagas eſſe Marchias, nempè
Cuſtodiales conterminos, & fores Catholici in Italia Regni, limitaneorum mili-
tum Excubijs indigentes, protinùs poſtulantibus benignè annuit, atq; Religioſos
Viros Ieſuitas, atq; Capuccinos iam in opus aſſumptos, & præmiſſos Apoſtolicos
Stationarios inſtituit, ſimul & Miſſionarios rurſus conſtituit, ac confirmauit: De-
legatis per Taurinenſes tàm Nuntium, quàm Archiepiſcopum, & Inquiſitorem
conuenientibus illis, pariter & ſufficientibus abſoluendi, & reconciliandi facultati-
bus, atq; poteſtatibus, additis ad hoc amplioribus, & ſpecialioribus priuilegijs, &
& hoc per viuę vocis Oraculi emiſſum ſpeciale mandatum ab Eminentiſs. Iulio An-
tonio Sanctorio S. R. Eccleſiæ Cardinali Sanctę Seuerinæ nuncupato, noſtri Ordi-
nis Capuccinorum Protectore vigilantiſſimo exceptum, atq; Reuerendiſſimo Tau-
rinenſi Nuncio Domino Iulio Cęſari Barienſi Archiepiſcopo fideliter tranſmiſ-
ſum proprijs litteris Roma die 20. Aprilis 1596. (quas nos proprio calculo damus)
exaratis. Quibus à Reuerendiſſimo Apoſtolico Nuncio acceptis, religioſoq; Se-
reniſſimo Duci communicatis, de eiuſdemmet nutu, & conſilio coram prætecenſi-
to Apoſtolico Reuerendiſs. Oratore religioſorum conuocato conuentu, nempè
Theologorum trium Societatis Ieſu, Capuccinorum itidem trium concionatorũ,
ſcilicèt Fr. Fr. Valeriani, Mauritij, & Stephani, adſtantibus quoq; Reuerendiſſimo
Diœceſano Archiepiſcopo Carolo Brolia, & Ianuenſis Capuccinæ Prouinciæ Fr.
Gabriele Caſalenſi Prouinciali Miniſtro, ipſa ſecunda die Menſis Maij Apoſtoli-
cæ perlectæ coram Congregatione fuerunt epiſtolæ, atq; poſt diutinam, prouidam,
& accuratam diſcuſſionem, atq; conſultationem Apoſtolicis iam conſtitutis re-
ligioſis pugilibus Eccleſiaſticas in Subalpinis Stationes diſtribuerunt, & de nouo
aſſignauerunt Sacri Præſules: nempè Ieſuitis Valles Seguſiæ, Lucernæ, ſiue Angro-
niæ, cum dimidia parte Sturiæ: Capuccinis verò Conualles Petruxię, ac Perterij,
& dimidiam alteram Sturianæ Vallis portionem: Deſignatos autem Operarios
ritè vt ordinarent Præſidentes Præſules Nuntius, & Inquiſitor opportunas eis fa-
cultates dederunt die 3. Maij authenticis exaratis Diplomatibus ſuo numero à no-
bis relatis. Quibus peractis, & Ducali Celſitudini participatis, ab eoq; comproba-
tis, dum Euangelici deſignati Excubitores Capuccini, & Ieſuitæ ad demandatas
Excubias proficiſci excogitant; Fr. Valerianus in Capitulari Prouinciali congreſ-
ſu in Cuſtodem pro proximo, & imminenti Generali Capitulo electus, prolixio-
rem ſuam profectionem expeditè aggreditur, & Romam verſus ſuos dirigit greſſus,
eò diuinitùs miſſus, non tàm pro electionum Suffragijs in Generalibus Comitijs fe-
rendis, quàm pro inchoatæ Subalpinæ Miſſionis primordijs coram Sanctiſſimo
promouendis: à ſuprarecenſitis ſiquidem Taurinenſibus & Nuntio, & Archiepi-
ſcopo edoctus, ſimul & à Sereniſſimo Principe admonitus, ſuoq; præſertim feruen-
tiore Catholicæ Fidei zelo permotus, & impulſus ad Romani Sacri Antiſtitis
Clementis VIII. exoſculandos pedes, vna cum Fratre Cherubino Maurianenſi Sa-
baudarum Miſſionum & ipſo Promotore accedens & procumbens, zelotem Hie-
rarcham de Eccleſiaſtici Regni in liminaribus Subalpinis imminenti excidio, pa-
riter & de excogitato, atq; acceptato remedio admonuit, proq; Apoſtolico opere
in Pedemontanis Conuallibus promouendo Sabaudæ Celſitudinis verbis, & Su-
balpinę Eccleſię nomine ſupplicauit, & efficaciter exorauit: ſupplicanti verò cle-
menter annuens ipſe Summus Pontifex Clemens; non modo poſtulata cuncta con-
ceſſit, ſed & inſperata, & inexpectata multa contribuit pro Alpigenarum errantiũ
reductione. Primùm enim ipſum præſentem Fratrem Valerianum Apoſtolicum
Miſſionum Capuccinorum in Ciſalpinis Vicarium conſtituit, congruaſq; pro Euã-
gelico opere perficiendo, pro ſe ſuiſq; collegis facultates attribuit: Plenariam In-
dulgentiam vniuerſis ad ipſius Quadraginta horarum ſermones conuenientibus
fidelibus conceſſit: Et tandem pro reparandis, & inſtaurandis dirutis à perduelli-
bus Eccleſijs, Eccleſiarumq; de noua Sacra Supellectile prouidendis Sacrarijs,
quatuor millia aureorum de Apoſtolico Ærario liberaliter ſuppeditauit, necnon
Reuerendiſſimum Pinerolij Abbatem Dominum Rogerium Tritonium, Conual-
lium Petruxiæ, & San-Martini Ordinarium Pręſulem, tunc Romę commorantem,
ad proprię Abbatialis reſidentię expeditam profectionem, & viſitationem compu-
lit. Vnde Fr. Valerianus ſui per omnia voti compos effectus, Roma digreſſus in
patriam regrediens in Pedemontium feſtinus appulit, quò appulſus vix Subalpino
Principi, & Sacris Præſulibus reportatas prouiſiones nuntiauerat, cùm ad Apo-
ſtolicum exercendum opus vt expeditè regrederetur; Fr. Philippo à Pancalerio in
Collegam aſſumpto, ad Petruxinam, & Perrerianam Conualles ipſo in Matris
Dei Natalitio die ſeptimo Septembris perrexit, & inibi Apoſtolaturem Fratrem
Mauritium cum Socijs Cooperatoribus viſitauit, atq; fęliciter Romę peractis ne-
gotiationibus communicatis in Domino exhilarauit: quò verò validius Coapo-
ſtolicorum pugilum turma pro Fide, & Eccleſia decertaret; ipſe Fr. Valerianus re-
ligioſę militię Dux, & Præfectus in Caſtris Euangelicis militare, Eccleſiaſticiſq;

Sum. Pont. deſignatos Miſſionarios Ieſuitas, & Capuccinos confirmat.

Noua diſtributio Sacrarum Excubiarum.

Ann. Chriſti 1596.

Fr. Valerianus corã Sũ. Põt. agit pro reductione errantium.

Vicarius Apoſtolicus conſtituitur.

Roma regreſſus ad Apoſtolandũ rurſus egreditur

in

Miſſiones in Marchia Saluſienſi fundat.

in Excubijs inuigilare perſeuerauit apud Perrerianam, & Petruxinam Cuſtodias, non citra modò, ſed & vltra Cluſonium flumen religioſas ſtationes extendendo, & dilatando, donec nouo ſuperueniente anno, de Pedemontani Principis conſenſu, & Apoſtolici Nuncij aſſenſu, ad Marchiam Salutienſem progrediens, hęreticali morbo infectas Valles, & hęretica phreneſi deliros Vallicolas, & Marchionenſes perpurgare aggreditur: Celerem primò, ſtabilem poſtmodum Apoſtolatum inibi exercendo, & in Draconerij, Accelij, & San-Damiani Oppidis conſtituendo, de Generalis Capitularis Vicarij beneplacito, & Sacri Inquiſitoris approbatione, anno Epiſcopalis Infulæ vacantis primo, humanę verò ſalutis milleſimo quingenteſimo nonageſimo ſeptimo. *Ann. Chriſti 1597.* Fratri autem Valeriano in Miſſionum Pręfectura immediatè ſuccedens Fr. Philippus, Euangelicas Capuccinorum Stationes in Verzolio, & Caſtro-Delphino Marchionenſibus Pagis, ſimul & in Mediana Villa Seguſinæ Vallis poſt elapſum luſtrum multiplicauit. Sicq; Capuccinorum Apoſtolatus in Ciſalpina Gallia ſua primordia poſuit; & hactenus perdurauit.

Succeſſor Fr. Philippus Miſſiones multiplicat.

CALCVLVS SECVNDVS

Apoſtolici regnandi Iuris per Capuccinorum Euangelicas Miſſiones in Gallia Ciſalpina originandi principium, periclitantis Eccleſia, & exulantis Orthodoxa Fidei, eſſe neceſſitatem computat per Numeros Tres.

I. QVamquàm limitaneis his Subalpinis in Heſpericis plagis, ab exordio exorientium per ſęcula hæreticantium Sectarum Arianorum, Iconoclaſtarum, & Berengariorum, quinimmò in proximarum Alpium latibulis, & receptaculis ſe ſe recipientium decipientium Vualdenſium, Libertinorum, ac Gazarorum Orthodoxæ Fidei Chriſtianęq; Religionis legitimus cultus quàm maximè periclitatus fuerit; nunquam tamen magis, nec vnquam grauiora diſcrimina ſubijt, quàm quādo cū Vualdenſibus, pariter & Libertinis Lutherani, ſimul & Caluiniſtæ conuenientes, confusè, & promiſcuè ſuccedentes rebellantium ſeditioſorum, & furentium Sectariorum coacto intra Alpes agmine hęreticali (hoc eſt dicere) Infernali œſtro perciti, aduerſus Catholicam Eccleſiam conſpirantes manifeſtè arma ſumere, & publicè in ſeditioſa acie ſtare præſumpſerunt Alpigenæ, Sturiæ (ſcilicèt) Macræ, Varaitæ, Padi, Lucernę, Petruxiæ, San-Martini, & Prati-Iallati Vallicolæ, pluries quidem inſolentiùs circa initium, & dimidium; verùm ferociùs, & furentius nunquàm, quàm ſextidecimi ſæculi circa finem, ad nouiſſimam ſcilicèt centurię annorum decadem: quando in Gallici Regni regio ſollo, Chriſtianiſſimis Catholicis Regibus deficientibus, Henricus Nauarręus Rex adhuc Caluiniſta Galliarum ſupremum ſceptrum tamquam ſibi debitum affectans, Aſſeclarum copioſis ſtipatus Caſtris Francorum Regnum potenter inuaſerat. Tunc enim, quia Carolus Emmanuel I. Catholicus & ſtrenuiſſimus Dux ab Eccleſia deficientes, ſimul & à ſuo Dominio rebellantes aduerſus Gebennenſes deſertores primò, ſecundò verò à Narbonenſis Galliæ fidelibus populis aduocatus, contra inuaſores Sectarios validum duxerat exercitum, atq; pro Religione, & Fide aduerſus perfidiam armatus proceſſerat: Ideò Franciſcus Dux de Dighieres dictus Delphinenſis tunc Caluiniſta Sectariorum Ductor, ab Eccleſiaq; Apoſtatantium Archimandrita, pariter & tumultuantium, atq; ſeditioſorum religionariorum Agonotheta Concaluiniſtarum habito delectu, ex Templorum Sacrorum, ſeù Eccleſiaſticorum direptis bonis, expilatiſq; Sacrarijs Sacrilego ære conflato, per Cottias Alpes, ſeù per Cottianas Conualles irrumpens alibi belligerantis Sereniſſimi Allobrogum Ducis captata abſentia Pedemontanum Principatum ingreditus anno 1592. *Ann. Chriſti 1592.* principeſq; nonnullas limitaneas regionis arces, ſuo primo in acceſſu ex inſidijs exurgens aggreditur, nempè Seguſiam, & Pinerolium. Verùm à cuſtodientibus præſidiarijs militibus, ſimul & à Ciuibus turpiter eiectus, & repulſus, rubore ſuffuſus, & furore impulſus dum ex improuiſo imparatos armata manu ſupergreditur; Bricheraſium, Caburrum, Miradolium, & Mirabocum expugnat, & validiſſimas munitiones occupat, cum nullus eſſet qui propugnaret. Huic enim alienum Dominium inuadenti, legitimiq; proprij Principis Dominationem pacificam vſurpanti hæretico Duci Cohæretici Lucernenſes, Petruxini, & Perreriani populi cohærentes, Diuinæ ſemper, & humanę Læſæ Maieſtatis ſæpiùs rei, ac rebelles vltrò ſacrilegas manus dederunt, & contra proprium Principem belligeranti omnimodas, hoc eſt ope, & opera ſuppetias attulerunt.

Sęua hæreticorū in Conuallibus aduerſus Eccleſiam ſeditio, & inuaſio.

II. Quinimò & ipſi ad arma currentes, aduerſum ſuos Conuallicolas Catholicos

hoſtiliter

hoſtiliter inſurrexerunt, vt Orthodoxam fidem pariter, & religionem proprijs in Vallaribus laribus funditùs euerterent; quod ad votum ferè præſtiterunt, ſacra cuncta peſſumdantes. Primò enim violentas, & ſacrilegas manus in Clericos, & Sacerdotes, eos turpiter eijcientes, iniecerunt, nec à proprijs Vallium Dominis, ideſt Comitibus, & pro Fide, ac Eccleſia ſtantibus Dynaſtis diuexandis abſtinuerunt Lucernenſes, & Angroniani; ſed his inhumani magis, & ſceleſtiores, ac ferociores Perreriani in Vallis San Martini ſuos Condominos armata manu conſurgentes, cum reliquos abſentes inuenire non potuiſſent, repertos DD. Georgium, & Vincentium Fratrem, & Sororem de Truchietis pugionibus, & gladijs
Ann. Chriſti 1593. impetitos grauiter vulnerauerunt, anno Domini 1593 hinc in reliquos Catholicos ſtatuta ſemel in San-Martini Valle, iterum in Vico Pinacchiæ, Tertiò in Oppido Sao-Germani coniuratione conſpirantes, & ex condicto conuenientes, fideles vniuerſos vna à ſe peculiari decreta die interneccioni tradere, & ferro conſumere ſtatuerunt: ſtatutum autem credentibus malum ad propoſitum à Diuina prouidentia, & protectione præpediti increduli perficere non præualuerunt; valuerunt tamen, & voluerunt eos perpetuò violenter opprimere, Tyrannicè ſubiugare, atque inter ſe commorantes, velut agnos inter lupos immaniter dilacerare, dilaniare, atque acrioribus morſibus cruentatos diuturno illos excruciare Martyrio. Nam pulſis Sacerdotibus Parœcias vniuerſas in conuallibus vſurpauerunt: Perrerij Sanctæ Mariæ Magdalenæ vnam, in Pago San-Martini alteram, In Montano, & vico, & agro geminas Parochiales, in Vallari toto ſpatio S. Ioannis Baptiſtę Præcurſoris vnam, Diui Petri Apoſtoli ſecundam, S. Thomæ alterius Apoſtoli tertiam, S. Laurentij quartam ſacras Ædes occupatas profanauerunt: In Petruxina autem inferiori Valle ſacris Ædiculis diuerſis in locis pro ædificantium deuotione erectis, per profanos deiectis: Parochiale S Nicolai Templum transflumen primò inuaſum, & expoliatum ſacrilegis Caluiniſticis abominationibus inſeruire fecerunt, mox illud deſtruere, & ſolo æquare, ſicuti cogitauerunt, ita & præſtiterunt. Pinnachiæ Sanctæ Mariæ, ſicuti & Villarij, & San-Germani, & in loco Portarum, Pratique Mollis Parochias præocupatas in delubra ſacrilegè conuerterunt: vbiq; ſacella Campeſtria, vel ſuburbana ſubuertentes aut violantes, à Conuallium vertice ad Abbatiæ præ vallium foribus poſitæ limites Catholicæ Religionis exercitium, & Orthodoxæ fidei publicam profeſſionem eliminantes, poſtrema in ſextidecimi centenarij annorum decade: cuius per extremum biennium truculentius
Ann. Chr. 1598 & 1599. in Eccleſiaſticos deſæuientes denuò expilatis Eccleſijs, Altaribus expoliatis, combuſtis ſuper his Sacramentis, & ſacris Imaginibus, binos innocentes Sacerdotes, qui Miſſionariorum opera recuperatis quibuſdam Eccleſijs reſtituti fuerant, Diuinis dum incumberent, aggredientes trucidauerunt, ſpecialiter D. Paulum Lupum Dybloni Præpoſitum, iterum in Chriſtianam Religionem, & Catholicæ Fidei, atque Eccleſiæ profeſſores pariter, & cultores barbaricè irruentes, imò immaniter debacchantes.

Sæuitia hæreticorū in Catholicos, & Eccleſiaſtic.

III. De miſerabili harum Eccleſiarum, & deplorando ſtatu ſub hæc tempora Dominus Marcus Aurelius Lucernen compendiosè vulgari idiomate ſequentia ſignat: *Intra Narbonenſi Galliæ & Viennenſi confines Alpes, apertæ in Conuallibus Secuſiæ, Petruxiæ, San-Martini, Lucernæ, Angroniæ, Padi, Varaitæ, Macræ, & Sturiæ, per quas à Francis per Pedemontanos progrediendo ad Italos peruenitur, Catholicæ Religionis ſtatus eò miſeriarum, & ærumnarum deuenerat; vt intra præminentiores, & ſublimiores præruptas rupes pluribus ex partibus inacceſſibiles, veluti intra tutiſſimi Aſyli arcem recollecti Vallicolæ Vualdenſium, Albigenſium, Libertinorum, Caluiniſtarum, cæterarumq; (vti ſupra dedimus) hæreticantium erroribus præoccupati, & deprauati, ad libitum, imò ad propriæ libidinis effrænes ſenſus, ſenſualeſque effrænatos appetitus phanaticum Eclegma ex fœtida, abominandaq; colluuione tot hæreſum, imò ſcelerum conficerent, ſathanicaq; excæcatione, pariter & dementatione inſani & deliri tenaciter adeò, & pertinaciter, quas profitebantur, ac propugnabant ſectis adhærerent (ſignanter fauente bellarum turbine, quò Pedemontana iamdiù regio exagitata, & concuſſa fuerat) vt Sacer-*
Ann. Chriſti 1595. *dotibus pulſis, Altaribus deiectis, Templis profanatis, conculcatis ſacramentis, ſurreptis, & aſportatis ſacris vaſis, abraſis Saluatoris, Deiparæq; Virginis, ac Sanctorum depictis imaginibus, bonis Eccleſiaſticis occupatis, & vt vnico verbo cuncta complectar, quibuſdam in Alpium receſſibus Catholica Fides penitùs collapſa iaceret: cui attamen cadenti & Emmanuel Philibertus fælicis recordat. adhuc viuens, & Carolus Emmanuel illius filius, & ſucceſſor efficaciter occurrere, & ſuccurrere ſategerunt. Aduenit interim Annus Domini nonageſimus quintus ſupra milleſimum quingenteſimum, quando in Patrum Capuccinorum Pinerolienſis Ciuitatis Conuentu Guardiani munus exercebat Pat. Fr. Valerianus, Ciuis, atque ex Pinerolij Quiritum clariori Beraa familia oriundus, in regularibus adminiſtrationibus dirigendis exercitatiſſimus, Diuini Verbi præclariſſimus declamator, & Orthodoxæ fidei acerrimus zelator, qui cum rebellantium ad Vallium fores, & fauces conſtitutum ſe conſpiceret, deſertorum receſſus, & refugia ingredi, & aggredi, & perluſtrare de-*

Dominus Lucernē. mem. hiſt. cap. 29. Inhumanis Eccleſ. regn deuaſtatio ab hæreticis.

creuit. Hæc, & alia plura à nobis fuſius ſuperiori Calculo numerata de Fratris Valeriani ad hæreticas Valles acceſſu vniformiter ſcribit prædictus Dominus Lucernenſis pro ſuo inſtituto epitomaticè. Nos vero, quibus ex conſtituto, & præſcripto noſtrorum Miſſionis primordia in nutantis fidei, & periclitantis Eccleſiæ ſubſidium, & ad neceſſitatem ſubleuandam originaria deſcribere incumbit, plenius iſta explicanda, & recenſenda ſuſcipimus.

CALCVLVS TERTIVS

Apoſtolica Regnandi rationis per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones in Gallia Ciſalpina exercenda Principem cauſam Eccleſiaſtici Chriſti ſpiritualis Regni eſſe neceſſitatem, ex Alpium ſitu, & aſperitate, ſimul & ex Alpigenarum indiga qualitate, ſeu conditione computat per numeros tres.

OCcidentalis hæc poſtrema, vel potius prima Italię portio ab antiquis Subalpina, à Neothericis verò Chorographicis Pedemontana regio nuncupatur; eò quod ſublimium ad Montium pedes iacens perampla, fęcundaque ſatis planities, prominentioribus proximis ſubiaceat Alpibus Liguſticis, Maritimis, Cottijs, Graijs, atque Penninis: non quibus tamen per longum media interſecatur Heſperia, ſed ex quibus, nempè Liguſticis ad Auſoniam in directo diuidendam exordiuntur, ſeu exoriuntur Apennini, & quibus iterum Saturnia ipſa à Gallia, & Germania, ab Adriatico ad Mediterraneum per centum millia paſſuum (iuxta Celſi) vel tria millia ſtadiorum (ſecundum Liuij probabiliorem ſententiam) procedentibus Iulijs, Rhętijs, Lepontijs, Penninis, Graijs, Cottijs, Maritimis pariter & Liguſticis ſegregatur, atq; ſeparatur Alpibus. Alpes igitur (ſecundum Calepini placitum ethymon) quaſi Albes, à ſabina voce Alpum pro Album, ab albedine niuis toto anni tempore inibi perſeuerantis, & albicantis denominantur: denominantes igitur niues, & alpi pro albi communis denominatio denominatę alpestris regionis auſteriorem conditionem apertè ſatis manifeſtant: quod nempè plaga frigida, nebuloſa, & ventoſa, veluti ſolaribus radijs quaſi imperuia, & ignota ſterilis ſit, & infœcunda, ideòq; maiori ex parte inexculta, veluti ſaxoſa, mōtuoſa, intra inacceſſibiles rupes, inſuperabiliaque Montium iuga vt plurimum incluſa deliteſcat aſpera, inclemens, & horrida tellus. Panduntur ibi inter Montium culmina, & Alpium cacumina profundarum Vallium irregulares, & tortuoſæ voragines, per quas flexuoſa, & rapida pereffluunt cum torrentibus flumina, rupium ſinuoſos anfractus aperientia: vnde in inferioribus patent maceriarum cauernę, in ſuperioribus autem latent antra deſerti, deſertorum angulorum ſpelunce profundę pro ferarum cubilibus, & beſtiarum latibulis reconditę, intraque petrarum grandiores & obſcuriores ſciſſuras abſconditę. Abſcondi autem non poſſunt ſupra Montes poſitę regionis Villulę, Populationes, atque per aſperiores rupes diſperſa ruſticalia, & agreſtia pariter, & alpeſtria Oppida vel in ſublimi alpium, vel in decliui Vallium ad fluuiorum, vel torrentum, aut voraginum crepidines poſita, pro exilio potius, & incolatu, quam pro domicilio ſeruientia pauperrimis alpigenis. Qui vniuerſi ferè nec litteris, nec moribus exculti, inciuiles, rudes, & inexculti ruricolę, Paſtores, Armentarij, Bubulci, Agazones, Muliones, Mechanicique Operarij laborioſi computantur. Inter quos vilium mercium negotiatores, & tabelliones ad ſummum prędominantur, qui cum anguſto Cœlo, & infęcundo ſolo vtantur; ſteriles ſegetes ſegalis vix, & hordei, & fœni ſummo labore, & laborioſa agricolatione recolligunt: Vnde raro, imò numquam diuites, frequenter autem, ideſt ſemper inopes pauperrimam vitam ducere coguntur: frugaliſſimè namque vt in plurimum victitantes, auſterioribus pulmentis veſcuntur, pro poculentis verò ad extinguendam ſitim aut ſerum lactis, aut latices frigidos adhibent, niſi aliundè vinum magno diſpendio ſibi aduchendum curent. Haud igitur mirum, ſi qui honorabiliores, docibiliores, prudentioreſque ibi naſcuntur, vix inter eos adoleſcant, patrios lares propter locorum aſperitatem, & ſterilitatem deſerere feſtinantes, vt meliorem incolatum nanciſcantur: ex quibus illud neceſſariò conſequitur; vt ad domeſticum illarum regionum regimen publicum, & commune vix vir vnus, qui verè vir dici mereatur, aliquando reſideat: vnde conſequenter extremis iſtis Italici Eccleſiaſtici Regni Limitaneis remotioribus, ac periculoſioribus in Oſtijs, & Oris vix aliquis reperitur, qui Eccleſiaſtica in cuſtodia 1.

Alpium nomen, ſitus, cōditio, & aſperitas.

Aſperiorū Alpium incolarum qualitates.

inuigi-

inuigilando, pro Iuſtitia, pro Pietate, pro Fide, & Religione certate cogitet, ne dicam, contendat, niſi prouida ſupremi Hierarchæ prouiſione aliundè mittatur; Et qui mittuntur, aſperioribus his in Italiæ receſſibus Diuina charitate firmati diù conſiſtere valeant, & velint ex propoſito, & Religioſo inſtituto voluntariam profitentes paupertatem, atq; Eremum, nempè Alpes, & inter rupes, ac Valles ſpontè pro Fide, & Religione inhabitare gaudeant, vt conſueuerunt Minoritæ Capuccini auſteriorem vitam exercentes.

II. Quoniam (iuxta Pſalmidicum aſſertum) vbi aſcendunt Montes, ibi deſcendunt Campi, quòd eſt dicere: Inter ſe ſe ad Cœlum extollentia Montium cacumina, vt præterlabi valeant ad profundum Oceani properantia aquarum flumina peruia Conuallium aperiuntur decliuia, & per apertas voragines inter varias, etiam aduerſarias gentes patent commercia, licètq; difficiliora, permeabilia tamen ſternũtur itinera. Vnde (pro vt noſtro propoſito inſeruit) per Iulias & Alpes, & Valles ab Iſtria, & Auſtria ad Taruiſanam Marchiam: Per Rhætias à Rhætorum, ſiuè Griſonum Dominio in Venetam Brixiani Dominationem: Per Lepontias ab Heluetia in Inſubriam: Per Penninas à Valliſana in Vercellenſem, & Bugellenſem tractum: Per Graias à Centronibus ad Salaſſos: Per Cottias à Celtica, & Viennenſi: Per Maritimas à Narbonenſi Gallia in Subalpinam regionem penetrant, adlibitumq; Gallorum, & Germanorum perueniunt efferæ, martialeſq; nationes: Inter quas cum Proteſtantium, Puritanorum, Lutherizantium, imò Vualdenſium, Libertinorum, & Caluinizantium copioſę computentur turmæ, imò turbę, & turbulentiores pariter, atq; ferociores inueniantur acies infenſiſſimorum, irreconciliabilium Eccleſiaſtici Spiritualis, Italiciq; præcipuè Regni illius Regiæ perduellionum: cum rurſus intra Penninarum, Graiarum, Cottiarum, Maritimarumq; Alpium prominentiora iuga tùm natura, tùm arte complanata peculiaria duodecim Francis, Theutonibus, Tranſalpinis ad Ciſalpinos Italos pandantur Oſtia, licètq; aſperiores, frequentiores tamen ſternantur ſemitæ, referentur viæ, hoc eſt dicere: reſeratæ pateant apertæ Conualles Ponti, Secuſij, Petruxiæ, Perrerij, Prati-Iallati, Lucernæ, Padi, Varaitæ, Macræ, Granæ, Sturiæ, & tandem Vari Heſperiam à Gallia diſtinguentis, perpetuò autem patentes huiuſcemodi magnæ Vallium fauces, veluti cõmunes fores, forinſecæque portę nunquàm, aut nuſquàm, non die, aut noctu claudibiles extraneis, alienigeniſq; vniuerſis tùm amicis, tùm inimicis indiſtinctè ſuaptè natura, & conditione recludantur; Italica conſequenter Eccleſiaſticis Spiritualis Regni Sacroſancta Regia, Illiuſq; conſpicabile Atriũ Pedemontana regio inſidiantium aduerſariorum, aduerſantium pariter, & inuadentium hoſtium inferentium bella, afferentium mala, grauiora damna irrogantium patebunt incurſibus, inuaſionibus expoſitæ perſtabunt; quinimmò ad Supremi Romani Hierarchæ, hæreticæ, Sectariæq; Tyrannidis, ac rebellionis perpetui, & validioris domitoris, pacificam dominationem perturbandam, & diuexandam patebit aditus, aperieturq; Ingreſſus importunus, imò inopportunus præſtabitur acceſſus omni tempore, propter ſitus, ideſt tranſitus per Vallares apertiores hiatus opportunitatem, & incuſtoditam commoditatem. *Inter Alpes per Valles pādantur viæ plures.*

III. Sicuti in præruptis rupibus & rapaces volucres, & carniuori vultures nidum, ita in inacceſſis Montibus, & inacceſſibilibus Alpibus ferociores bellue, ac voraciores feræ cubile ſuum collocare aſſueuerunt. Ferarum igitur, & belluarum potiùs, quàm rationabilium creaturarum ſpeciem preſeferentes, moreſq; atq; conuerſationem profitentes religionarij, legitimæ Religionis violatores, pariter & profanatores, brutaliſſimi immunditiarum carnis amatores, voraciores vultures, imò carniuoræ lamiæ, veluti lucifugæ Harpyæ, quoniam à Sacroſanctis Ciuitatum, Prouinciarum, & Regnorum Tribunalibus, ac Magiſtratibus, ipſorum propria vecordia, impudentia, vltraq; modum laſciuiente indecora libidine detecta, ac damnata, turpiſſimè ipſi, inhoneſtèq; ſignati ab Vrbibus; & Prouincijs Canonicè condemnati, veluti Reipublicæ peſtis eijciuntur, turpioris ſuę fugę in turpius refugium carnis petulantiæ nidum, ſuper omniaq; dilectæ omnigenæ ſpurcitiæ luxuriæ cubile immundum intra preſcriptas rupes, inacceſſibiles Alpes collocare malitioſè feſtinauerunt. Patet hæc veritas ab initio, & ante ſecula quinq; à Nato Saluatore, quam vt propiùs attingamus, per annorum Centurias inducere, & demonſtrare exordiamur. *Brutales Sectarij nidum ſuũ inter rupes collocãt.*

Ann. Chri. 1160. I. Annis 1160. Petrus Vualdus impurus Hereſiarcha de Ciuitate pariter, & Lugdunenſi Gallia Canonicè expulſus, ad Cottiarum Delphinatui finitimarum Alpium, ne à Carnalibus ſpurcitijs refugeret, Aſylum confugit.

Ann. Chri. 1200. II. Annis circa 1200. Comes Toloſanus Raymundus, Albigenſium, ideſt Libertinorum tutelaris, cum aſſeclarum laſciuientium exercitu ad Cottias peruenit, & per Sturianam Vallem ad Maritimas vſq; penetrauit.

Ann. Chri. 1305. III. Annis circiter 1305. Dulcinus Nouarieñſis, diſcipulus Gherardi Sagarelli Parmenſis, cum impudica Margarita de Tridento à Lombardiæ Ciuitatibus eiectus,

inter Penninas, & Graias Alpes cum Gazarorum armata manu ſe recepit.
IV. Annis circumcirca 1530. Guillielmus Farellus Lutheranus à Germanis quaſi noxia indigeſtes eructatus, ad Cottijs, Graijs, ac Penninis Alpibus proximas plagas, tandemq; Gebennenſem ad Ciuitatem confugiens Lutheranicis impudicitijs, commeſſationibus, ebrietatibus, & diſſolutionibus eam deprauare occeptauit. Ann.Chri. 1530.

V. Quam Anno 1540. ad Alpes, ſimul & Alpeſtres Italiæ conterminos de Pichardiæ Gallicana Prouincia Sodomiticum incendium effugiens, ob infanda crimina Lilio inuſtus Nouiodunenſis Ioannes Caluinus refugiens contra Fas, Ius, & Naturam, aduerſus temporale, & Eccleſiaſticum Regnum, imò aduerſum Religionem, pietatem, ipſumq; in Cœlis regnantem Deum phreneticari, inſanire, debacchari, & blaſphemare docuit Cui. Ann.Chri. 1540.

VI. Sub annum 1560. ſuccedens in miniſterio, ſeù potius maleficio, & veneficio de Gallia profugus Apoſtata Expræsbyter Theodorus Beza, paratum ad Gebennenſe proſtibulum confugit, vbi adulteris, & ſodomiticis ſcortationibus inſignis, & turpiter clarus, Inter Lemani lacus aquas, & Alpium anfractus effrænis libidinis & inuenit, & confirmauit aſylum, hoc eſt ſemel, & iterum à Sæculari, & Spirituali Regno rebellantem, & deficientem Ciuitatem Gebennæ facinoroſorum, ſceleſtiorumq; proſcriptorum receptaculum. Quis ergo tùm ex Alpium ſitus aſperitate, tum ex inter Alpes patentium Conuallium tranſitus commoditate, tum præcipuè ex perduellionum Eccleſiæ, & Italicæ Regiæ infenſiſſimorum hoſtium Hereticorum, atq; Sectariorum Alpini, ſeù Alpeſtris Aſyli vicinitate euidens, imminens, manifeſtum perurgens diſcrimen, ac periculum, periculoſamq; Spiritualis Eccleſiaſtici Regni neceſſitatem perpetuam non animaduertat? Hanc igitur Fidei neceſſitatem, hęcq; Religionis pericula ab Italico Eccleſiaſtici Spirituali Regno vt pro virili auerteret, à Sum. Hierarcha conſtitutus extitit apud Subalpinos Capuccinorum Apoſtolatus, vti calculandum & ſuſcepimus, & aggredimur, præmiſſa origine, & Hæreſum introductionis in Alpes notitia. Ann. Chriſti 1560.

CALCVLVS QVARTVS

Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſsiones in Gallia Ciſalpina quas difficultates, & contradictiones in primæua ſui fundatione ſuſtinuerit, computat per numeros ſex.

PRiores emiſſi ex Capuccina familia Euangelici Ædificatores vnanimi ſcriptorum huiuſce hiſtorialis, & primordialis egreſſionis aſſertione recenſentur duo, ſcilicèt Fr. Valerianus à Pinerolio, & Fr. Mauritius Murrenſis: Primi verò ex noſtris duobus prioribus adaucti Cooperatores prænotantur Fr. Fr. Stephanus à Gombolato, & Philippus à Pancalerio: Quatuor ergo hi celeberrimi & Theologi, & Declamatores, Prophetali ſaluationis efformata quadriga ad Lateranenſis Templi inſtaurationem viuos ſilices per ſe ipſos coædificabiles coaceruare haùd modico labore occeptauerunt, pro quadrangulari in his Italicis angulis Euangelica domo reſtituenda, nullum non mouentes lapidem. Plurimo igitur certamine dimicatum eſt; primarium vt fundamentum Catholicæ ſtructuræ conſtruerent, & ſupra firmam petram firmarent: Quin maximo cum diſcrimine ſudatum eſt; vt ex hoſpitibus, & aduenis, vel potiùs exulibus & Schiſmaticis Hęreticis ſuperædificarentur Ciues Sanctorum, & domeſtici Dei ſupra fundamenta Apoſtolorum, & Prophetarum ipſo Summo Angulari lapide Chriſto Ieſu. I. Ann.Chri. 1595. & 1596.

Quatuor Primarij Apoſtolici Operarij plurimum laborauerunt in fundatione.

Dum igitur illa exorientis Apoſtolicę Miſſionis primordia difficulter admodum emicarent, indiuiſis adhuc in indiſtinctis limitibus, & reſidentijs, ſinguli vniuerſas circuibant Conualles, opportunis temporibus, & locis, & importunis, prædicando Verbum Dei, monendo, corrigendo, docendo, reducendo, arguendo, obſecrãdo, increpando in omni patientia, & doctrina. Aduenerat enim (iuxta Apoſtolicam prædictionem) tempus cum ſanam doctrinam non ſuſtinerent, ſed ad ſua deſideria coaceruarent ſibi Magiſtros, nempe Hæreſiarchas innumerabiles, & a veritate quidem auditum auertentes ad fabulas conuerterentur. Ipſi verò vigilabant, in omnibus laborabant, opus Euangeliſtæ exercebant, Miniſterium ſuum implebant, ſobrij, continentes, in vigilijs, & ieiunijs, orationibus, & obſecrationibus: vnde intrepidè Pſeudoapoſtolis occurrebant, reluctantes obſiſtebant, coarguebant, & Miniſtros confuſibiles confundebant, ita vt lumen veritatis clarum ferre non valẽtes, aufugerent, receptacula iniquitatis, in angulis ſcopulorum, II.

2. Timot, c. 4.

& Mon-

& Montium requirentes. At noſtri Apoſtolici Operarij inſiſtebant, circuibant per Vicos, & Caſtella, Montes, & Valles Chriſtianam, & Catholicam veritatem proponentes publicè, & priuatè, etiam in caulis Dominicos greges edocentes, vt reducerent: in frigore & nuditate, in laboribus plurimis, in anguſtijs, cunctis indiſtinctè temporibus æſtiuis, & brumalibus rigoribus ſæuientibus: aquis madefacti, gelu obſtupefacti, niuibus immerſi, alluuionibus ferè ſubmerſi, meridianis ardoribus exuſti, & nocturnis algoribus exhauſti. Non eos deterrebat multitudo niuiũ, altitudo aquarum, longitudo itineris, magnitudo operis: non detinebat altitudo inacceſſibilis rupium, profunditas Vallium, aſperitas viarum: non perterrefaciebar feritas incolarum, ferocia aſpectuum, multiplicitas iniuriarum, confuſio ſcommatum: non formidabant minaces vultus, minacia verba, intentata verbera, inflicta vulnera: quinimmò nihili faciebant illata & verbera, & vulnera, vt ſæpè ſæpiùs accidit, ſpecialiter Fr. Mauririo Murrenſi in Vico San-Germani Vallis Petruxiæ (vti authentica monumenta teſtantur) vbi cum publicè ad proponendum Verbum Dei accederet, exceptus fuit non obuijs vlnis, ſed clauſis pugnis, etiam pedum calcibus, & in terram deiectum percutiebant, & barbæ pilos rabioſè euellebant, certatim viri, & mulieres turpiter illum verberantes, & pertractantes indecenter cum eo egerunt: Idem & de Fr Ludouico Concionatore ab Alexandria teſtimonia fide digna aſſerunt, nempè dum in Valle San Martini concionantem Pſeudominiſtrum falſitatis coargueret, concitata concione, excitato tumultu, ſpecialiter à fœminis viliter arundinibus fuit verberatus, & pugnis, & colaphis cęſus, quæ omnia patienter ſuſtinens factis verum edocuit Euangelium, & ſe legitimum Euangelicum Miniſtrum conteſtatus eſt. Alijs, ſignanter Fratri Valeriano Pinerolienſi mortales inſidias tetenderunt, & pluries parauerunt, ipſum aliquando Sacra facientem tormenti bellici ignitarum glandium perterrefacere exploſionibus conati ſunt, & ab incępto Myſterio deturbare: verùm hæc omnia fruſtra, conſtanti enim animo Sacris peractis, peregit pariter ad Sacra, & Sacramenta illos reducere. His tolerantiæ, patientiæ, ac ſufferentiæ muniti auxiliaribus copijs aditum Eccleſiaſtici Regni armis religioſis aperuerunt ad vſurpatas regiones, & deficientes populos ad fidem reducendas, inter quos iugiter Regnum Dei ſic communiter promouerunt. *Hi primùm Euangelicum opus aggreſſi* (Compendio vſus ſcribit Pat. Zaccharias Bouerius) *Petruxiæ, & San-Martini Valles, quæ pluribus Oppidis conſtant, Sacro Dei verbo adoriuntur, atq; in San-Germani præſertim Oppidum, vbi Sathanæ Sedes erat, omnem prorſus Fidei doctrinam reſpuens, conuenienter Syluam hanc frementium Leonum Dei gladium ore ferentes inuadunt, nihilq; vitæ periculo facientes publicè in errores inuehuntur, hæreſum Miniſtros ad Fidei diſputationem prouocant, Verbo, ac ſcripto Catholicam Fidem propugnant: At qui iam ante Meretricis Calicem ad fæcem vſq; ebiberant, cum Catholicum nomen exhorrerent, Dei Præcones iniurijs primùm, & contumelijs excipiunt, intrepidèq; Romanam Fidem prædicantibus, eorumq; errores ex Euangelio, atq; Apoſtolicis ſcriptis coarguentibus ſæpè inſidias ſtruunt, vt vniuerſos è medio tollant: at eorum conſilijs Dei conſilio diſſipatis, id tandem incredibili patientia, atq; innumerorum malorum tolerantia aſſequuntur, vt ex ijs pleriq; Viri inter eos inſignes, ac primarij hoc tempore hæreſim deteſtati, Catholicam Fidem amplexati fuerint: Interea verò quanto ab his labore ſudatum fuerit, vt Chriſto animas lucrifacerent: quot hi vitæ pericula contempſerint, vt immortalem hiſce populis vitam compararent: quot ob his conuicia, contumelias, verbera tulerint, vt ſua patientia eos ad Fidem prouocarent: quot deniq; corporis incommoda, dum ieiunij temporibus per Montium prærupta per glacies, per niues nudis pedibus reptant, haud facilè enarrari poteſt. Hæc verò nemo ad Religionis noſtræ typhum dicta; ſed eò tantum conſilio hic conſcripta fuiſſe exiſtimet, vt & præclara eorum, qui pro Catholica Fide decertarunt exempla ſuauiter poſteris noſtris redoleant, & ipſorum rebus geſtis ventura Religionis ſoboles ad hæc ipſa, & præſtantiora audenda, quaſi adiectis ſtimulis prouocetur.*

III. Verùm enimuerò propiùs vt accedamus! magis propriè rem ex propinquo pertingentes ex Ordinationibus Ducalibus hæreticales inordinationes coniectare valebimus, quò pleniùs ab aduerſarijs difficillimas contradictiones Apoſtolico Operi fundando oppoſitas calculemus: Interminabile, ac irreconciliabile religionare bellum inter Apoſtolos, & Pſeudoprædicantes Sathanæ Miniſtros perpetuò interceſſit, eò quòd iſti impijs, & violentis inuaſionibus deſtruere, illi pijs, & vehementioribus conatibus Eccleſiaſticum Catholicum Regnum conſtruere moliantur. Quamobrem Schiſmatis illi, & hereticæ defectionis auctores, & conflatores Miniſtri Apoſtolicum Canonicè Miſſorum Operariorum miniſterium vt reijcerent, aut ſaltẽ præpedirent, impietatis cõflatorio incẽſi, ditis facibus, vel duris fuſtibus exagitati, acrioribus obiurgationibus, aſperioribus increpationibus, acerbioribus comminationibus, minacibus interdictis, necnõ indictis ridiculis cęturis excommunicationis, ideſt à Synagoga eiectionis, deceptos populos, Miniſterialibuſq; ſuis præſtigijs dementatos retrahebant, prohibebant, ne Sermocinanti-

Difficultates & ipedimẽta ſuperãt Apoſtolici Operarij.

Ann. Chriſti 1597.

Ann. Chriſti 1606.

P. Zaccharias Boerius Annal. Capuccinorum T. 2. ad ann. 1596.

bus, vel Concionantibus noſtris Præconibus intereſſent: quin nc familiariter alloquentibus adeſſent, aut auſcultarent, ſed potiùs exhorrerent, & deuitarent. Quinimmò quotieſcumq; aut quomodocumq; poſſibilitas afforet, noſtros Sermocinari, Concionari, ac docere, Apoſtolica munera exercere omnibus artibus technis, & dolis vetabant, impediebant, multò magis ſi quis ex à ſe faſcinatis pauperculis ab Euangelicis præceptoribus edoctus reſipiſcere cogitabat, per perduelles ſicarios (vt eorum æterni moris eſt:) intentato exterminio ab æternæ ſaluationis propoſito deterrebant: quòd ſi quem ſolerter ab Infernalis aucupis retibus elapſum, rectum virtutis, & rectæ Fidej tramitem arripuiſſe, reſipuiſſe animaduerterent; innumeras pedibus eius abſcondebant pedicas, & mortales in via vitę inſtruebant inſidias, quò à Catholicis illum greſſibus, ſeù progreſſibus retraherent. Quæ omnia, & ſimilia, ne dicam perniciosiora nequiſſimæ defectionis conamina faciliùs, vel potiùs facinoroſiùs, atq; violentiùs vt exequerentur, impoſtores Pſeudominiſtros multiplicare, & etiam extraneos vndecumq; aduocare populis ſuadebant, & ipſi iam præexiſtentes deceptores cum alienigenis cohęrentium Conuallium Pſeudopaſtoribus ſeditioſos, ſchiſmaticoſq; conuentus contra fas, & legitimum Principum Ius congregare, & celebrare frequentabant, præſcriptos quotidie violantes limites, ne vſurpata limina Apoſtolici milites ſanctificanda ingrederentur. Quare inuictiſſimus Dux, & Princeps Carolus Emm. à Fr. Valeriano admonitus, efficaciori promulgato edicto, capitalibus pœnis, & mulctis grauioribus impoſitis ſingulis, & vniuerſis Conuallium illarum incolis cuiuſlibet conditionis, vel ſtatus abſolutè interdixit; ne Catholicorum Miniſtrorum Ieſuitarum, vel Capuccinorum intereſſe volentes Concionibus, Sermocinationibus, Congreſſibus, ſeù exercitijs, vel Catholicam veritatem acceptare optantes quòquò modò impedirent, multò minus Orthodoxos Miniſtros in ſuis Miniſterijs perturbarent, aut ab exercitio deturbarent. Interdixit pariter, ne Pſeudominiſtros vllo prætextu de nouo conducerent, ſeù multiplicarent, exiſtentibus verò indigenis deceptoribus inhibuit, ne cum alienigenis communicarent, his, & illis interdicendo, ne conuenticula abſq; Ordinarij Iudicis loci præſentia celebrarent, neue extra toleratos confines zizania diſſeminarent. Dat. Tautini die 5. Februarij 1596. cuius Edicti integra ſeries iacet in proprio capite.

Impiorum molimina & conamina ad opus Apoſtolicum impediendum.

Ann. Chr. 1596.

IV.

Verumtamen cum à perditis illis deſertoribus excuſſo Eccleſiaſtici Regni iugo Eccleſiaſticorum etiam iura reijci, ac contemni, imò vſurpari in dies à quotidie inſolentioribus ſectarijs animaduerterent Fr.Fr. Valerianus, & Mauritius, demandato ſibi operi, & muneri conſulentes, ſupplici efformato, & dato libello à ſæculari poteſtate, & auctoritate legitima Principis Caroli Emman. congruentia, & conuenientia ſubſidia, & præſidia expoſcunt, quibus ille benigniſſimè annuens, atque accurrens occurrit, & ſuccurrit, vti ſuis numeris calculauimus. Rurſus quoniam frementes ſacri Dominij perduelles ægrè admodum, imò vix ſufferre valebant ereptas ſibi, ac Diuino cultui reſtitutas Eccleſias; Vnde Pinnachienſem Paræciam obſtinatius retinere tentauerant, & iam emundatam armato agmine iterum occupauerant, atque polluerant, nullumq; non mouebant lapidem, quinimmò quamlibet quamuis inopportunam, vel etiam importunam anſam arripere ſtudebant, vt ſaltem ſub ementito titulo publicorum obeundorum munerum templis debitam vel diminuerent, vel auferrent venerationem, & profanationem inferrent: Ft. Valerianus per ſuas Carolum Emmanuelem ſacri cultus acerrimum defenſorem huius irreligioſi, vel potiùs ſacrilegi propoſiti temerariorum ſectariorum auſus commonefecit: quare ex templò Sathanicum tale Eccleſiaſtici profectus noxium retinaculum pius ille Dux de medio tollere geſtiens, expedito opportuno Decreto Taurin. die 20. Februarij An. 1596. acerbiores interminatus prępaticatoribus mulctas interdicit; ne quis quauis auctoritate, aut Miniſteriali poteſtate præditus, qualicumque de cauſa, ſub quouis prętextu ſacras Ædes ingredi, & inibi ſæcularia Comitia conuocare, negotia publica, vel priuata pertractare, aut cuiuſuis generis ibi acta profana exercere, ni ſolummodò Diuino cultui ſacra præſtare præſumat. Cuius Decreti exactam, & completam obſeruantiam, tranſgreſſorumque punitiones Ordinarijs, & delegatis Iudicibus ſub obteſtatione ſuæ indignationis inculcat. Huius Canonis ſeries proprio capite perlegitur.

Sacra Tẽpla polluere, & violare multimodè tentant Sectarij.

V.

Quibus acrioribus adhibitis ſtimulis, haud tamen rebelles, & increduli induxerant animum; vt Euangelizantibus noſtris Apoſtolicis Oratoribus beneuolum pręſtarent auditum: Ideo Ft. Valerianus ab eodem Sabaudo Duce ſuauioribus notis exaratam allicientem reportauit epiſtolam ſub ijſdem & diebus, & annis Taurini datam, qua renitentes Populos ad Apoſtolicorum Concionatorum Sermocinationes audiendas, & dogmata Orthodoxa excipienda, erroneaq; Caluiniſtica commenta euomenda benignè adhortatur, propoſito ſuo, maximorumq; Principum Chriſtianorum exemplo, qui Eccleſiaſtici Regni culmen venerabantur, Ro-

manæq;

manæque Eccleſiæ Oracula amplectebantur, cuius ſuo loco completa verba dabimus. Inter infenſos verò Eccleſiaſtici Regni hoſtes infenſiſſimos experti ſunt proſcriptos quoſdam Conuallium San-Martini, & Petruxię gladiatores, atque inter infenſiſſimos infenſiorem, & ferociorem ſuſtinuerunt perduellem Pſeudopaſtorem, ſceleratiorem lupum quemdam nomine Felicem, numeris omnibus infœlicem, vt potè cuiuſdam ex ſacerdotis Apoſtatæ filium, & Apoſtatiæ ipſummet Protoparentem; hic nequiſſimorum deſertorum vſurpato Ductamine, & aſſumpto Patrocinio, superuenienti Religioſo Euangelicorum Miniſtrorum puſillo agmini inſidijs, dolis, fraude, & violentia quantum valuit obſiſtere voluit; nulla iurium ſiuè ſpiritualium, ſiuè ſæcularium legitimorum habita ratione, ſeu obedientia, vel ſaltem obſeruantia, quinimmò tamdiù temerariè perſtitit rebellando, quò adusque à Magiſtratibus emiſſo ſatellitio, ipſe arrepta fuga in Cluſonis Vallem ſub Dominium Chriſtianiſſimi Regis Galliæ ſe recepit, inueterato malorum dierum expresbytero Parente, & iuniore fratre comprehenſis, vinculis conſtrictis & carceri mancipandis Taurinum adductis. Ille igitur exulans à fide exul ab Eccleſia, Miniſterij exors, extorris à Patria, quotidie magis excors, Infernali Oeſtro percitus multiplicatis in dies execrandis epiſtolis, & internuncijs Sathanicis hæreticum Schiſma ſuſtinere, quin augere, incendere, & accendere perſeuerauit in San-Martini conualle, in quà Pſeudocoapoſtolis vehementioribus cohortationibus excitatis perſuadebat; vt quoquo modo, vel adminiculo Catholicis Miniſtris vlteriorem progreſſum intercluderent; breui ad hoc pollicens adfuturum validius auxilium, Gallicis hæreticorum copijs ſuperuenientibus in Pedemõtanas Oras. Illius igitur, & cæterorum ſeducentium luciferianis ſuſurrationibus, atque ſeductionibus incenſa, & accenſa popularis multitudo deſertorum, arreptis armis, ferro præcincta vniuerſorum Catholicorum internecioni atque iugulationi vnico die peragendæ (ex pluries inito condicto) ſe accinxit, interim ſub finalis excidij obteſtatione, vniuerſos ab Orthodoxis dogmatibus excipiendis per Apoſtolicos viros propoſitis deterrebant, & de facto plures à concepto propoſito retraxerunt, maximumq; propagandæ veritatis offendiculum obiecerunt, quod nulla vel auctoritate, vel poteſtate, prudentia, vel induſtria, ope, vel opera, labore, aut ſudore, ſollicitudine, ſiuè ſtudio penitùs auferre noſtri infatigabiles Excubitores valuerunt vſq; in præſentem diem, perpetuò debacchante Pſeudominiſtrorum perfidia, ſolo igne emollienda (vel melius) extinguenda. Inerme igitur Apoſtolicorum Virorum, Religioſorumque & exile agmen eò Religionis, ſeù rebellionis perducta negotia proſpiciens, vt non lutibus, ſed viribus decertandum ſibi fore conſpiceret; tutelaris fidei, & perpetui Patroni Sereniſſimi Ducis Caroli Emman. per litteras implorat ſubſidium. Ille verò accepto nuncio haud diſtulit, ſed opportunè Ripulijs die vndecima Auguſti 1596 integerrimum Senatorem Rubinum ad Conuallium rebellantium coercendam proteruiam, & effrænem licentiam reſtrenandam ſufficienti poteſtate munitum emiſit, cui præſcripta inſtructione plura neceſſaria præſtanda præcepit.

Pſeudo-Paſtor infenſiſſimus Miniſtris Euangelicis.

Ann. Chriſti 1596.

Seditio iniquè contra fideles excitatur.

VI

Huiuſcemodi igitur, & ſimilibus ſæcularis pij Principis præſtitis adminiculis repreſſa, & repagulis obligata perditorum audacia, Eccleſiaſticiq; Regni inſtauratione inchoata, & hactenùs continuata per ſeſquiannum in San-Martini, & Petruxiæ Vallibus (inibi ad cuſtodialem ſtationem Fratre Mauritio perſeuerante) Fr. Valerianus à Pinerolio Apoſtolatus Capuccinorum Præfectus ad Marchiam Salutiarum deſtinatus, graſſantem illic hæreticam tabem expurgare deſignat. Præmiſſum ergo Fratrem Stephanum à Gombolato inſigniorẽ Scholaſticum, & Oratorem Euangelicum Capuccinum anno 1597. ad Demontij Sturię, Draconerij, Macræq; Vallium opulenta Oppida (vt fuſius proprio Calculo traderur) poſtmodum & ipſe ſubſequutus eſt. Quem tunc ille ibi Catholicæ Fidei, & Eccleſiaſtici Regni ſtatum nactus fuerit, ex eò conijcere licet, quod inter Gallicum Regem, & Sabaudum Ducem pro Salutiarum Marchionatu poſſidendo, bellica iamdiù efferbuerant diſſidia, & Francorum Caſtra Caluiniſtis vbique ſcatebant militibus, ne dicam prædonibus, qui hæretica iam lue laborantes incolas penitùs inſanire compellebant; quin eò hactenùs ſanos in fide laborare cogebant, impia dogmata, & nefaria placita vbique inceſſanter, atque pertinaciter diſſeminantes; vt Sturiæ, Granę, Macrę, Varaitæ, Padi Marchionalibus Vallibus ſectarum tabe, vel melius rabie iam deprauatis, etiam inſigniora in complanis ad radices Alpium ſita Oppida Caluiniana labe aſpergere non abſtinerent: Carmagnoliam, Draconerium, Coſtiliolas, Buſcam, Verzolnum. Qua autem Schiſmatica, & effręni impudentia, quin inſolentia debaccharentur antiqui Orthodoxæ pietatis deſertores in toto Marchionatu, vnico ſufficiat comprobaſſe contextu ex hiſtorica Chronologia Epiſcopi Salutienſ. de ſtatu Eccleſiæ Salutiarum, vbi ad annum 1583. hæc deſcribit: *Antonius Pichot à Monte-Mario in Delphinatu, eximia eruditione, ac doctrina ſingularis, virtute nobilis, ac pietate inſignis, Conſiliarius, & Prædicator Henrici*

Chriſti 1597. Ann.

Impietas, & inſolentia hæreticorum in Marchia Salutienſi.

Ann. Chriſti 1583.

Epiſ Salu. tien. Chrono. log. cap. 9.

Tertij

Tertij Regis Franciæ, & Catharinæ eiuſdem Matris Confeſſarius, & eleemoſinarius, & tandem Epiſcopus Salutiarum contra Hæreticos, qui tunc propter ſeditiones, quæ in toto Gallicano Regno vrgebant, multum in Marchia Salutiarum pollebant, viriliter verbis, & factis ſe geſſit, ex quo graues perſecutiones paſſus fuit, quas tamen Deo auxiliante honorificè ſuperauit. Ex quibus euidenti demonſtratione deduco, ſi ardenti adeò Caluiniſtica febre phrenetici etiam in proprium Epiſcopum pluribus titulis Venerabilem Antiſtitem deſæuire non verebantur ſeducti illi, rebellanteſq; populi; quam effrenibus phreneſi laborantium furijs ſuperuenientes ignotos Medicos, nempè Religioſos Viros Apoſtolicos Capuccinos Concionatores excepiſſe credendum eſt? Lòngque durius, & aſperios exceptos difficiliorem ad illos ingreſſum offendiſſe exiſtimandum arbitror; quod ad Marchiæ limina peruenerunt anno 1597. quando pariter ſtrenuos Hæreticorum Antagoniſta numeratus Antiſtes D. Epiſcopus Salut. è viuis ſublatus, & Cęlo redditus fuerat Nonis Iulij, Paſtoraliſque Infula vſque ad Annum 1602. per quinquennium ceſſauit. Epiſcopali igitur Sede vacante, prolixo Marte furente, hæretico furore bacchante in Salutienſi Marchionatu, Eccleſiaſticum Regnum nutans ſuſtinere, ex parte collapſum reſtituere ingreſſi aggrediuntur Fr. F. Valerianus à Pinerolio, & Stephanus à Gombolato Apoſtolici Operarij Capuccini: Hi illarum Eccleſiarum miſerrima iam perſpecta conditione præuidentes impoſterum, & ſibi prouidentes, quò facilius opus Dei inchoare, & proſequi valerent; conſueti fidei tutelaris Caroli Emman. inibi tunc dominantis commendatitias litteras accipiunt, & adferunt Marchionatibus populis directas, quibus eos quàm vehementiſſimè cohortabatur ad Romanæ Eccleſiæ obedientiam, & fidem amplectendam ſub datum Taurini die 27. Martij 1597. quas ſuo loco dabimus. Apoſtolica ergo auctoritate emiſſi, Ducalibus litteris aſſociati ad Salutienſem Marchiam peruenientes primo appulſu Draconerium, & Demontium adoriuntur, ibiq; Euangelica decertandi methodo Antiregni euerſionem, & Catholici Dominij erectionem molliri, & promouere nituntur, vſquequò Anno Domini 1600. Auernalibus obortis turbinibus, bellicis ſeditionibus proſcriptorum factionibus excitatis illis in Italiæ Oſtijs, Patres Ianuenſis Prouinciæ Capuccinos Religioſos ſuos, & Apoſtolicos viros alibi elaboraturos ad ſe reuocarent. Suprapoſitis igitur nunc numeris ad Calculũ deductis ratiocinando obſeruo: priores emiſſos Apoſtolicos Ædificatores ſacri Apoſtolatus Capucinorũ in ipſo limine fũdationis nec paucas, nec paruas difficultates, oppoſitiones, & contradictiones ſuſtinuiſſe, ac ſuperaſſe: quinimmò in multa, eaque magna pericula incidiſſe, tandem plurima, maxima, & frequentiſſima capitis ſubijſſe diſcrimina, contrarijs nefarijs, atq; ſectarijs obluctantibus, enitentibus, & effurentibus poteſtatibus, nec non turmis ſeu turbis Eccleſiaſtici Regni perduelliũ deſertorum: Qui tamen, etiam Auernalibus furijs, & Sathanicis Satellitibus conſtipati debacchantes haud quaquam impedire valuerunt; quin deſtinati Vigiles, & Cuſtodes Eccleſiaſticas ſtationes Italicis illis in foribus, nempè & toto Salutiarum Marchionatu, & Petruxię, & San Martini Conuallibus fundarent, atque firmarent vſq. in hodiernum diem, ad Ortodoxę fidei conſeruationem, ſimul & exaltationem, nec non ad perfidię depreſſionem, ac tandẽ propitio aſpirante flamine omnimodã ſuppreſſionem. Amen.

Difficultates oppoſitæ in Salutiē Marchionatu ingrediendo.

Ann. Christi 1597.

Ann. Christi 1602.

Ann. Christi 1597.

Ann. Christi 1600.

CALCVLVS QVINTVS

Apoſtolicum ius regnandi per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones, collabentis Catholicæ Eccleſiæ in Gallia Ciſalpina, quas in prioribus, & egreſſibus, & progreſſibus vrgentiores neceſſitates ſubleuauerit, computat per ſeptem numeros:

QVoniam tum Eccleſiaſticum Spirituale Regnum ob impietatis violenter inductum Antiregnum, & vſurpatam Tyrannidem, ſimulque Tyrannicam Oligarchiam ab Heſpericis his inter-Alpinis Oris iam iam exulabat: tũ Catholica Religio, atq; Orthodoxa Fides, pariter & legitima Eccleſia ruinę iã proxima, propter irreligioſas ſectas, & erronea fallacia dogmata apud Alpigenas deceptos hos populos ſacrilegè inuecta, & mordicùs retenta, atque protecta, manifeſtè periclitabantur conteri; ad proſternendam Sathanæ Synagogam, & Eccleſiam inſtaurandam: ad fallacia damnanda, veraciaque fidelia oracula confirmanda: ad irreligioſas profanationes eliminandas, & religioſum Diuinum cultum reuocandum: tandem ad deſtruendam Apoſtaticam rebellionem, & fidelem Apoſtolicam ſubiectionem Eccleſiaſtico Spirituali Regno reſtituendã; I.

à ſupremò Apoſtolici Ordinis Magiſtro, & Eccleſiaſtici regiminis Hierarcha Canonicè emiſſi adfuerunt, pariter & ad Ciſalpinę huius noſtrę Gallię heretica phreneſi deliras decem, aut duodecim ſupra enumeratas Valles Apoſtolantes peruenerunt Sancti Franciſci Minores Fratres, & alumni Capuccini. Horum autem originalis Apoſtolatus à principio pro fidei, Religionis, Eccleſię, Eccleſiaſticique Regni periculis auertendis, pariter & grauioribus neceſſitatibus ſubleuandis primarios egreſſus, & præcipuos progreſſus copulatiuè, & proemialiter potius delibandos, quàm numerandos decreuimus, vt diſcretis ſuis ſingula ſingulis numeris calculentur. Ne autem ęquiuocis inhęrere, vel laborare contingat; diſtinguendum admoneo huius noſtri Seraphici in Subalpinis Apoſtolatus duplicem ſtatum: mobilem à primęna ſua origine, & conſtitutione, fixum à grandæua ſua perfectione, ſeù profectione. Primores namque illi quatuor Capuccini Agonorhetę Fr. Fr. Valerianus, Mauritius, Stephanus, & Philippus veluti auxiliares copiæ, & expeditæ turmæ ad incerta loca, & certa negotia, vbi Eccleſiaſtici Regni opportunior exigeret indigentia, bini, & bini, ſinguli cum ſingulo Commilitone mittebantur. Hi igitur primò quidem ad Perruxiæ, & San-Martini Conualles deſtinati, poſtmodum ad Salutientem Marchiam aduocati, expediti velut celeres acies caſtrorum ordinaræ præſto adfuere, nec iterum interpellati vel Seguſinæ Valli, vel Caſtridelphini Satrapiæ defuere, quinimmò modò huc, modò illuc ad ſpirituales ferendas ſuppetias circuibant, curſitabant, ſiuè à Romana Curia iuſſi, ſiuè ab Apoſtolico Nuncio admoniti, ſiuè ab Ordinarijs locorum Præſulibus aduocati, ſeù tandem à Rectoribus Paræciarum, aut Parochialibus populationibus euocati, expoſtulati, donec peruigiles Eccleſiarum Præſides ſtabilis reſidentiæ neceſſitatem animaduertentes Apoſtolicis Excubitoribus, ſeù Operatoribus certas, & firmas ſingulis opportunioribus Oſtijs, atque Italici Regni Oris ſtationes decreuerunt circiter annum 1603. pro Dominico Ouili cuſtodiendo multiplicatis à ſupremo Hierarcha per temporum differentias, & emergentium indigentias Religioſis cuſtodijs, & cuſtodibus, vti ſingillatim diſtinctis calculis computabitur primoribus primò congreſſibus explicatis.

Ab Anno Chri. 1595 ad 1603.

Duplex Apoſtolatus mobilis, & ſtabilis.

Ann. Chri. 1603.

II. Primarios noſtræ Apoſtolicæ Miſſionis progreſſus calculandos cenſeo à priori Fratris Valeriani Pinetolienſis cum Domino Generali Abbatiali Vicario Præpoſito Reſſano egreſſu, quando Auctoritate Apoſtolica ad Petruxiæ, & San-Martini Conualles accedentes anno 1595. decimo menſe, primo aggreſſu viriliter progredientes, quinque Parochiales Eccleſias à profananrium violentis manibus eripuerunt, luſtralique lympha Epiſcopali benedictione ſacrata, nec non Catholicis ritibus ac cæremonijs expiatas reconciliarunt, impièq; à ſacrilegis indè proſcriptum Diuinum cultum piè reſtituerunt. Ad reſtitutorum igitur templorum emundationem vndique conuenientibus Catholicis, ſolemnem de Romano, & conſueto more ſupplicationē indixerunt, cui vniuerſi adſtantes collætantes fideles melodis vocibus pro relatis de perfidia triumphis Omnipotenti Deo gratiarum perſonant, perſoluuntq; laudes. Reconciliatæ autem ſacræ Ædes hæ recenſentur: Pagorum nempè Portarum, Dibloni, Petruxiæ, Perrerij, & Pinnacchiæ, quatuor illas à tribus iam annis violenter occupatas, quintam verò hanc à ſexto peracto iā luſtro execrandis ſacrilegijs addictam, ac violatam: Quare cum primò eò aduenerunt Catholici Miniſtri, illius occluſas fores obfirmatis vectibus, ac ſeris adinuenerunt, his tamen violenter confractis, illis validè reſeratis introgreſſi, Cathedram peſtilentiæ, & Dęmoniorum menſam euerſas flammis deuouerunt, quo facto abominationem deſolationis in ſanctificationem deuotionis tranſtulerunt. Peccatores Apoſtatæ videbant, & vehementer iraſcebantur, dentibus ſuis fremebant, vnde poſtera luce coacto agmine ſuperuenientes, facto impetù irruentes iterum Dei Genitricis templum inuaſerunt, & ſuperueniēte Dominico Natalitio die, demùm Miniſtro perditionis, & proditionis in eo coram deſertorum turmis adulteratum verbum proponente, & doloris, ſeù verius damnationis panem frangente, atque diſtribuente polluerunt; ad abundantiorem attamen; & perfidiæ confuſionem, & legitimæ fidei exaltationem. Regnanti enim Carolo Emman. prim. Duci per internuncium delata illata à rebellantibus Eccleſiaſtico Dominio ob iteratam vſurpationem violentia; plenariâ ſua auctoritate, protinus ipſe conuenienti patrocinio accurrit nā expulſis iterum immundis canibus, reaſſumpta ſacri Templi poſſeſſione, Apoſtolici Viri ipſa in illibatæ Purificationis intemeratæ Matris Dei, cui ſacrum erat ſacellum, celebritate Catholicis conſuetis expiationibus Sancta rurſus emundauerunt, atq; Diuino cultui deinceps ad præſens vſque addixerunt. Haud quaquàm tamen fælicioribus his ingreſſibus contenti ſteterunt, vel perſtiterunt Euangelici operarij; quinimmò viriliter progredientes reliquas Conuallium Sacras Aras pollutas ſanctificantes, recuperarunt, & tamquam prudentes Diuini Patris familias famuli, & fideles ſtrenuè adeò iniquorum illis in temporum anguſtijs ſe geſſerunt, vt breui dierum intercapedine, reſtitutæ fideli-

Ann. Chr. 1595.

Eccleſ. quinque recuperantur, & reconciliantur ſacri Miniſtri.

Ann. Chr. 1596.

Reſtituit Relig. cultus.

bus

bus Eccleſiæ, Eccleſijs Altaria, Altaribus ſacrificia, ſacrificijs Sacerdotes, Sacerdotibus, ac Populis Sacramenta, Sacramentis, & ſacrarijs honor, hominibus Deus, Deo homines, & Dei cultus fuerit reſtitutus, Eccleſiaſtico Regno obedientia præſtita, redditi Eccleſiaſticis Miniſtris legitimi reditus: reuocatis Parochis, reſtitutis Rectoribus, & Curatis, qui quotidie ſacra faciētes tabeſcentibus iamdiù languentium fidelium animabus ſpiritualia pabula frangerent: Ducalis Celſitudinis munificentia ſacra interim ſupellectile prouiſa, & ſic Miſſionis Apoſtolicæ ſeminalibus rationibus præiactis, vel proiectis, vberiorem meſſem præſtolabantur.

III. Noniter igitur exorti Anni 1596. imminente die Cinerum circa ſex. Kal. Martij Fr. Fr. Valerianus, & Mauritius ſtrenui bellatores Seraphici, non minùs quàm præclatiſſimi Oratores Euangelici Quadrageſimalibus declamationibus, & laborioſis Fidei exercitationibus præſtandis deſtinati veniunt, ille ad San-Martini: iſte ad Petruxiæ reſtitutas Paræcias, & ſpiritualibus ſubſidijs deſtitutas regiones: vbi gladium ſpiritus, quod eſt Verbum Dei, arripientes, & ore feruido, atq; feruentiori lingua pertractantes, & fidelibus præſidium, & infidelibus excidium indicere, & ominari, ne dicam comminari cæperunt, & infatigabiliter perfecerunt. Quoniam verò Pſeudoapoſtoli, necnon inſolentiores Schiſmaticæ defectionis aſſertores, veriùs auctores Orthodoxæ veritatis prædicationem impedire, vel ſaltem perturbare violenter, ac fraudulenter conabantur; Iam excurrente Quadrageſimalis ieiunij dimidio tempore Fr. Valerianus à nonis Februarij præſignatum, præuiſum, ac prouiſum Edictum, alibì datum præconis prius ſecularis Curiæ voce publica, & affixione euulgandum curauit, deinde Euangelici tubicines ex ſuggeſtu pro illius obſeruantia declamarunt: Hinc perterrefacti aduerſarij, Pſeudodoctorum repreſſa arrogantia, nonnulla extra permiſſos terminos præoccupata, & Caluiniſticis Sacrilegijs profanata loca dimiſerunt, atq; à Iam in Vico Capellæ indicto cum Accolis Vallis Cluſoni Pſeudopaſtoribus celebrando Conuentu abſtinuerunt. Manuſcripta Prouinciæ Ianuenſis Capitularia monumenta ſub Annum 1595. hæc nobis ſuggerunt; *Hoc anno, inſtante Sereniſſimo Carolo Emmanuele Sabaudiæ Duce, primò miſſi fuerunt tres Concionatores cum tribus Socijs ad proponendum Dei Verbum Hæreticis degentibus in Conuallibus Pinerolio circumadiacentibus: Prædicatores autem priores deſtinati numerantur ſequentes Fr. Fr. Valerianus à Pinerolio, Mauritius Murrenſis, Stephanus à Gombolato, qui omnes mirificè fructificarunt, ſpecialiter Fr. Stephanus Demontij in Sturia Valle* (Anno verò 1596.) *In hoc Capitulo confirmatis prioribus adiunctus fuit quartus Fr. Philippus à Pancalerio. Proſpicientes namq; tàm Sereniſſimus Princeps, quàm Reuerendiſſimus Archiepiſcopus, & Illuſtriſſimus Nuncius, necnon Adm. Rev. Pat. Inquiſitor vberrimos prouentus ex Miſſionibus relatos, Romà à Sum. Pontifice Clemente VIII. facultates, & auctoritatem inſtituendi formales Miſſiones petierunt, & obtinuerunt. In vineam igitur Aeterni Patris Vniuerſalis familiæ vocati ſupradicti Operarij religioſi ſtrenuè adeò demandatum opus exercere, vel onus ſuſtinere adoriuntur; vt portantes pondus luminis diei veritatis Catholicæ, & æſtus Charitatis Euangelicæ, publicis declamationibus, familiaribus allocutionibus, domeſticis congreſſibus munere ſuo fungentes, ac ſedulò elaborantes, manſuetiores tandem eos, dociliores q; redderent; ita vt quàmuis primò aſpectum aduenientium, vel contuitum refugerent, poſtmodum verò coram alloquium concupiſcerent, conciones libenter audirent, dogmata exciperent, monita admitterent: abſoluta namq; Concione Euangelici Paſtores errantes oues ſingulas in proprijs habitaculis conueniebant, & blando affatu, ac pijs cohortationibus inſtructas ad Dominicam Caulam reportare nitebantur.*

Ann. Chriſti 1596.

Ann. Chriſti 1595.

Ann. Chriſti 1596.

Religionarij perterriti quædã vſurpata loca dimittunt, conciliabulũ celebrare omittunt.

Vberes fructus reportant Miſſi Capuccini.

Dominus Prior Lucernæ Marcus Aurelius de horum primis egreſſibus, & progreſſibus ſequentia refert ſic veridicè conteſtans: *Feliciſſimos inſtitutionis prouentus religioſorum Societatis Ieſu, & Capuccinorum à Domino Nuncio deſtinatorum vix explicare fas mihi fuerit: ſpecialiter cum non ſit illud mei propoſiti, quædam tamen ſingularia diſtincto ordine ſingillatim, & breuiter dicam: Reconciliatis recuperatis Eccleſijs dictarum Vallium, ab Archiepiſcopo Prouincia Miſſionum demandata fuit Patri Bernæ, qui electus fuit in Commiſſarium Apoſtolicum, & directorem Apoſtolorum ſuæ Religionis, ipſiq; aſſignati Coadiutores, & Socij leguntur Pat. Fr. Mauritius à Murra Aſtenſi, eximiæ integritatis, & dogmaticæ eruditionis vir, Pat. Fr. Philippus Ribottus à Pancalerio ſpectabilis conuerſationis homo, acominœ ingenij, & ſcientiarum affluentia inſignis. Hi efformato paruo, ſed expedito agmine breui vniuerſos Conuallium receſſus, & acceſſus perluſtrarunt docendo, conſotando, admonendo, inſtruendo, ſolo Dei confiſi iuuamine: quibus vigorem etiam animi adauxit Chriſtiana pietas Caroli Emmanuelis I. Ducis, qui eis omnem ſuam opem, & operam pollicitus fuerat verbis, & factis, operibus, & opibus, viribus, & armis, vita, & ſanguine, potentia, & auctoritate ad profectum Fidei, & perfidiæ defectum, atque excidium. Hinc ne protelaretur pium opus ob rerum neceſſariarum penuriam, & inopiam, competentia ſuppeditauit Apoſtolicis Viris ad opus neceſſaria, & ad vitam, quoadaſq; à Camera Apoſtolica conuenientia mitterentur ſubſidia. Nec defuit Summa Dei prouidentia pijs conatibus; elementi enim de Cœlo benedictione ſic fauit primo Patrum egreſſui, vt*

D. Prior Lucernen. lib. Mem. Hiſtor. cap. 31.

breui temporis interuallo (ſicut à teſtimonijs Fide dignis accepimus) in Vallibus Padi, Macræ, Varaitæ circa 4000. reducerentur ad Catholicæ Fidei profeſſionem. In Demontio lociſq; cæteris Sturiæ Vallis 700. In Valle Secuſina 600. hæcq; prima harum Apoſtolicarum plantationum germina: ad quorum conſeruationem fælici exitu inchoatam, illis in Conuallibus diuerſa velut propugnacula pauperum domicilia Apoſtolica erecta fuere, quò conuerſis aſſiſtere, & auerſos de proximo facilius reducere valerent: Patri Fratri Mauritio in Abbatia Pinerolienſi, in ingreſſu Vallium Petruxiæ, & San-Martini aſſignato domicilio. Idem ibidem proſequitur, *Paucorum annorum interuallo, nempè ab initio inſtitutionis Apoſtolatus Anno 1596. vſq; ad annum 1603. acquiſierunt, & fixerunt reſidentiæ ordinariæ habitacula, ac domicilia in Conuallibus San-Martini, & Petruxiæ, in Satrapia Caſtridelphini, in Valle Macra, & Accelij, Draconerij, & San-Damiani Oppidis, vltimo in centro Vallis poſito inter Accelium, & Draconerium: ſed poſtquam breuiter Patre luminum afflante, & Apoſtolicis Operarijs ſolicitudine, & diligentia collaborantibus omnis hæreſis tabes effugata, & eliminata fuit, Oppidumq; expurgatum, aliò, nempè Cadralium in oris Vallis Granæ tranſlata receſſit reſidentia Apoſtolatus, quò eos aduocabat neceſſitas Fidei Catholicæ à multitudine hæreticorum ibi, & in confinijs Draconerio incalentium exagitatæ: San-Damiani autem Villa, vt poté inter Draconerij, & Accelij Miſſiones ſita, Apoſtolicos influxus earum participare ſæpiùs valebat, vt poté intra ſphæram illarum excubiarum. Aliam præterea fixam Apoſtolatus Sedem firmauerunt Verzolij: hoc opulentum iacet Oppidum in finibus, vel foribus Salutiarum Ciuitatis ſemper Catholicæ, & tamen hæreſum lepram contraxerat. In omnibus igitur ſupradictis Vallibus, & Oppidis Miſſionarij Capuccini ædificauerunt domos Miſſionibus aptas, ſed pauperas, reſtaurarunt Eccleſias, & Sacella, parauerunt Altaria, Sacram Supellectilem, & vaſa: Ornauerunt Templa decentibus Tabernaculis, ſiue ciborijs ad Sacram aſſeruandam Euchariſtiam: Congregauerunt, & inſtituerunt Sodalitates Corporis Chriſti, Sanctiſſimi Roſarij, & cæterorum exercitiorum ad pietatem erigendam, & Diuinum cultum quotidie propagarunt in his, & alijs ſuarum reſidentiarum Oppidis, & circumadiacentibus vnicuique ditioni.* Idem eodem: *Fæliciori progreſſu progrediebatur ſucceſſus Catholicæ Fidei in Marchia Salutiarum: nam & Regalium ſtatutorum vigore, & rigore, & Apoſtolicorum Miniſtrorum indefeſſa vigilantia quamplurimi Hæretici diſceſſerant, alij Gebennenſe receptaculum, alij toleratas Vallium conterminos petentes, & licèt aliquando furtim apparerent, id ſalum in tranſitu faciebant, nec conſiſtere præſumebant: quidam enim temerariè publicè progredientes protinùs Miſſionariorum vigilantia, & inſtantia à Iudicibus comprehendebantur, & carceribus includebantur tanquam Regalium Edictorum contemptores. Reliqui reſidentes, & perſeuerantes in paternis laribus, & domibus, licèt non adeò ſincerè Catholicam Fidem profiterentur, quin hæreticalibus dogmatibus adhærerent, occultè tamen, & intrinſecè, publicè hæreticalia exercitia exercere nequaquam tentabant, quinimmò conueniebant Miſſionariorum Concionibus, & Catholicorum diebus feſtiuis interueniebant Conuentibus, Sacrificia Miſſæ aſſiſtentes, & Pſalmodiæ, licèt conſeruationi potius temporalium, quam Cæleſtium bonorum acquiſitioni ſtuderent: Fidei ſimulatione rem conſulebant. Quomodolibet Catholici apparerent, ſaltem ſcandalum non inferebant, & ſæpè ſæpiùs quidam reducebantur, & ſi quis inobediens, & erroneus dignoſcebatur, Sacræ Inquiſitionis officio denunciabatur, & puniebatur, eoq; pacto fiebat; vt tranquillè res Fidei peragerentur, & proficerent oculatiſſima vigilantia Miſſionariorum, qui opportunis temporibus, & occaſionibus, vbi propria non ſufficiebat, Prælatorum & Principum auctoritatis Suffragia, & ſubſidia exorabant, à quibus congruentibus prouiſionibus muniebantur,* Hæc præcitatus Dominus Lucernenſis.

Prouentus Spirituales relati à Capuccinis.

Ab Ann. Chr. 1596. ad 1603.

lib. Mem Hiſt. cap. 39

Ann. Chriſti 1602.

Miſſionum ſolicitudines & profectus.

V. Hæc eadem compendioſiùs tetigerat, potius quam retulerat noſter Par. Zaccharias ſuis notulis: *Poſt hos* (nempè Fr. Fr. Valerianum, Mauritium, Stephanum, & Philippum) *& alij in cæteras Secuſij, Padi, Varaitæ, Macræ, & Demontij Valles multis Oppidis munitas, in quibus Hæreſis vbiq; impunè graſſabatur Apoſtolica auctoritate directi fuere: qui in his ab hæreſum tabe expurgandis tam ſtrenuam operam nauarunt, vt ex Secuſina Valle ſexcenti circiter ab hæreſi ad Catholicam Fidem conuerſi enumerentur, qui anno 1603. ſupplicantium ritu Taurinum Sacram Ieſu Chriſti Syndonem veneraturi conceſſerunt, Ex Demontij Valle ſeptingenti hæreſi abiurata ad Catholicæ Eccleſiæ ſinum rediere, Ex Padi tandem, Varaitæ, & Macræ Vallibus noſtris impigrè laborantibus, tam multi ad Catholicam Religionem acceſſere; vt præter quamplurimos Viros doctrina, auctoritate, officio, ac dignitate illuſtres, cæteri quater millenos exceſſerint. Quò factum eſt, vt Catholica Fide inſtaurata, Eccleſia vbiq; ædificata, Sacerdotes, & Parochi reſtituti, Sacroſanctum Miſſæ Sacrificium (quod immemorabili ferè temporum curriculo exulauerat) vbiq; celebratum, & ſtabilitum, Concilij Tridentini Decreta promulgata, ac Sanctæ Inquiſitionis officium introductum fuerit: Eccleſiaſtici quoq; redditus, qui in hæreſum Miniſtros alendos eatenùs diſtracti fuerant, ad legitimos Eccleſiæ Paſtores redierint: Demum exterſa vndiq; hæreſum labe, vera Eccleſiæ facies hiſce Vallium populis reſtituta fuit.* Hactenùs ille.

Ann. Chri. 1603.

P. Zacch. Capucc. Annal. Tom. 2. Ann. 1596. num. 8.

Profectus Fidei per operationẽ miſſioriorum.

VI. Electi, atq; à Deo dilecti populi liberatio à Propheta hiſce Propheticis oraculis præſignatur: *Et ſuſcitabimus ſuper eum ſeptem Paſtores, & octo Primates homines,*

Micheas c. 5.

& erunt reliquiæ Iacob in gentibus in medio populorum multorum quaſi ros à Domino, & quaſi ſtillæ ſuper herbam, quæ non expectat virum. Erant in Conuallibus Perrerij, & Petruxiæ reliqui pauculi fideles, quaſi roris ſtillæ diſperſæ, nec vel vnicum virum in ſubſidium tàm multiplicis Spiritualis, & temporalis ſuæ miſeriæ expectabant, humana omni ſpe, vel ope deſperata; Quando ſuſcitauit Dominus ſuper eos Paſtores ſeptem, nempè Paſtoralem ſolicitudinem Paſtorum Archetypi Clementis VIII. Reuerendiſſimorum Nuncij, Archiepiſcopi, & Inquiſitoris Taurinenſium, quinimmò proprij Abbatialis Præſulis Pinerolienſis, atq; Capuccinorum Fratrum Generalis Miniſtri, tandem Caroli Emman. I. legitimi harum regionum Principis, Eccleſiaſtici Regni Catholici propugnatoris acerrimi, cuius nutù, & interpellatione Hierarchica, & Eccleſiaſtica Ordinatione, & Electione octo prælecti ex Capuccina Pedemontana familia Primarij Religioſi homines eximij Sacri Oratores, & vtriuſque paginæ Doctores, Orthodoxiq; Sacerdotes emiſſi ad prædicatas Valles ab hæretica perfidia liberandas, peculiari Canonica poteſtate, & inſigniori Apoſtolica auctoritate muniti, Anno nonageſimo ſexto poſt quingenteſimum millenum, miſſi fuerunt, ſcilicèt Fr. Fr. Valerianus à Pinerolio, Mauritius à Murra Aſtenſi, Stephanus à Gombolato, Philippus à Pancalerio, Bernardus à Portu-Mauritio, Paulus à Vigono, Paulus Papienſis, Gabriel à Montecalerio Vniuerſi Seraphici Patris alumni, vitę integritate, ac morum honeſtate conſpicui, ſimul & ſerpentis prudentia, necnon columbæ ſimplicitate prædit. Primiori igitur hoc Euangelicorum Militum habito delectu, Fr. Valeriano deſignatæ militiæ Eccleſiaſticæ in Præfectum delecto, militari, licèt ſpirituali albo deſcripti ſeptem Coapoſtolici pugiles Capuccini in Commilitones aſſignari, & conſignati ab Apoſtolico Nuncio, & Taurinenſi Inquiſitore congruis præmuniri facultatibus extiterunt (ſicuti ex authentico primo Diplomate apud nos aſſeruato liquidò conſtat) Quos prudens excubiarum Magiſter Eccleſiaſtici Regni in Vallaribus Oſtijs, veluti limitaneos milites per opportuniores aſſignatas Cuſtodias, pro temporum varietate, vel opportunitate diſtributos ad inuigilandum, tamquam celerem aciē mittebat. Ibant illi, & reuertebantur ad obedientiæ nutus in ſimilitudinem fulguris coruſcantis, & Apoſtolico mobili munere egregiè ſinguli perfungebantur: ſingulorum verò ſingularia facinora quoniam ſingillatim recenſita nequaquam adinuenimus; confuſa nunc olim diſcretè perpetrata percenſere compellimur: Priori igitur illa Sacrorum Oratorum à Reuerendiſſimis Nuncio, Archiepiſcopo, Inquiſitoreq; Taurinenſibus, & noſtris Generali, & Prouinciali Miniſtris deſignata Miſſione, & præſtita diſtributione; ſelectiores terni Concionatores primo hoc eodemmet preſignato anno trinis ſceleratioribus Vallibus deſtinati ſignanter fuerunt, ſcilicèt Fr. Valerianus Petreti, Fr. Mauritius Petruxiæ, Fr Stephanus Demontij ad Quadrageſimales Concionatorios exanthlandos labores: quorum quędam quidem inſigniora opera cum diſtincta acceperimus, diſtinctè proprijs dabimus Calculis, cæterorum autem communibus numeris commendabilia trademus.

Septem Paſtores octo Primarios Operarios mittunt.

Ann. Chriſti 1596.

Ex octo electis tres ſeliguntur.

VII.

Nulli dubium, quin reliqui quinque electi Apoſtolici Cooperatores Fr. Fr. Philippus, Bernardus, vterq; Paulus, & Gabriel vnus, ſinguli pro ſuo modulo medullis omnibus, & neruis enixi fuerint; vt egregiam demandato operi operam ſuam nauarent: vbi verò, vel quando, vel quomodo viritim ignoramus, illud tantum pro comperto habentes, quod Eccleſiaſtici Regni reſtitutionem, prouentum, ſeù profectum pro virili promouere ſtuduerint, vbicumq; quandocumq; vel quomodocumq; potuerint. Huius rationabilis, & ratiocinatæ veritatis vnicum, ſed veridicum, quin veriſſimum teſtimonium profero: Ipſum nempè inter illos haud infimum Præconem, & Collegam Fratrem Philippum à Pancalerio, qui familiari ſua in epiſtola (cuius integram ſeriem præſenti numero referimus) tàm Præfecti, quàm Apoſtolici puſilli Gregis nomine Fr. Hieronymo à Sorbo Generali Miniſtro nouiter electo data Petruxiæ Kal. Ianuarij anno ſeptimo ſupra nonageſimum quingenteſimum milleſimum, Apoſtolatus ſcilicet Capuccinorum in Subalpinis Secundo, prioris & anni, & religioſi agminis Euangelici operis annualis tùm prouentuum Calculum ſupputans, ſequentes conſignat numeros, vulgari charactere in latinum commutato.

Ann. Chriſti 1597.

Adm. Reuerendo Patri Generali Fratrum Minorum Capuccinorum in Chriſto meo Parenti Obſeruandiſſimo,

A Dm. Rev. Pat. Beatiſſimi Patris noſtri Papæ Clementis VIII. ardens amor in Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum, nimiaq; illius erga immaculati Agni Sanguine redemptas Animas Charitas & olim impulit, & in dies magis eum impellit ad Paſtoralem curam, & Paternam ſolicitudinem non paſcendi dumtaxat ſui ſacrati gregis, iuxta Canonem à Cœleſti Paſtore præſcriptum: Paſce Oues meas. Aut vacillantes confirmandi in Fide: Et tù aliquando conuerſus confirma Fratres tuos. Verùm etiam paupercu-

Ioannis cap. 21. Lucæ cap. 22.

las

las Ouiculas in die nebulæ, & caliginis diſperſas per errorum lucos, & hæreſum deſerto rapacium Luporum laniena expoſitas ad Ouile reducendi. Quod ille plurimis quidem modis, & mediantibus pluribus perſonis tentauit, ſignanter ad hoc nos viles, & humiles Capuccinos in Miniſterium deſtinando, in Germaniam, Auſtriam, & Sabaudæ Celſitudini ſubiectos Subalpinas Valles, aliaſq; regiones (ſicuti Paternitati Veſtræ Adm. Reuer. peroptimè innoteſcit) Qua in emiſſione Apoſtolica ipſa Beatitudo Sum. Pontif. Diuinam prouidentiam imitatur, de qua Diuus Paulus atteſtatur: Non multi ſapientes, non multi potentes, non multi nobiles, ſed infirma Mundi elegit Deus, vt fortia queq; confundat. Noſtram nihilominus infirmitatem tot, tantiſq; priuilegijs, poteſtatibus, & authoritatibus fulcire dignatus eſt Pontifex Max. vt primatis religioſis vix maiora conueniant: Sereniſſimo etiam Sabaudiæ Ducis Celſitudo talibus nos fauoribus proſequi voluit, vt immeritò Sanctæ Vniuerſalis Eccleſiæ non vexilliferum legitimum ſolummodo; ſed & propugnatorem acerrimũ ſe ſe demõſtrauerit: Illuſtriſſimi rurſus, & Reuerendiſſimi Protectoris Cardinalis Sanctæ Seuerinæ, necnon Reuerendiſſimorum DD. Nuncij, Archiepiſcopi, & Inquiſitoris Taurinenſium, ſimul & Tritonij Abbatis Pinerolienſis pijs ſubſidijs coadiuti, opus, & onus Apoſtolicarũ Miſſionum Subalpinis his in Conuallibus exercendum ſuſcepimus minimi nos inter Minores Fratres Capuccini, & à Superiori anno ad vſq; præſentem diem (peculiari Spiritus Sancti conſpirante afflatu) conceſſa, & nobis commiſſa authoritate, ſeu facultate ea dexteritate, ſolertia, ac ſolicitudine vſi ſumus; vt ex his Vallicolis duodeſexcentos, & eò amplius reduces Catholicæ Matri Eccleſiæ reconciliauerimus: De violentis Schiſmaticorum manibus recuperatis, & reſtitutis vniuerſis ferè Parochialibus Templis, inde Pſeudominiſtris expulſis, rebus Fidei ita ſuauiter, & ſtudiosè diſpoſitis, atq; compoſitis; vt in dies multi reſipiſcant, & plures, vel cunctas gemina huius Vallis Incolas modo deſipientes tandem Catholicè ſapientes futuros ſperemus (niſi expectatam pacem iamdiù exaſperata Martiales rixæ deſeruere compellant) Diuina præcipuè aſpirante Clementia ad Domini Noſtri Ieſu Chriſti gloriam, Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltationem, in Pontificis Maximi memoriale perenne, perpetuam fidelium ædificationem, pereuntium harum animarum ſaluationem, noſtroq; Religionis ornatum, & decorem. Fr. igitur, & Pater noſter huic operi Præſidens Valerianus à Pinerolio intelligens Pat. Veſtram Adm. Reu. pro ſingulari ardentiori ſuo zelo, præclarè à nobis geſtorum accepto hoc nuncio, haud mediocrem lætitiam accepturam, atq; percepturam, tàm ſuo peculiari, quàm Commilitonum communi nomine, has mihi Paternitati Veſtræ exarandas litteras mandauit, Loco, & die vt ſupra.

1. Cor. c.1.

Ann. Christi 1597.

Progreſſus Fidei ex Miſſorum labore

Humilim. in Chriſto Filius

Fr. Philippus à Pancalerio Capuccinus.

Cuius ſcilicèt memorandi Patris Philippi prolixiores, & celebriores memorias ſuis temporibus, & locis deſcripturi ſumus, quippè qui ſecundus Præfectus benè, & optimè de Miſſionibus meritus recenſeatur. Fr. itidem Bernardi à Portu-Mauritio, ex quàmplurimis obliteratis pauca quædam ab obliuione vindicabimus, cum de Paduſano, vel Cadrallaco Apoſtolatu ab eo fundato plura dabimus. Dant etiam domeſtica Regularia Prouincialia noſtra monumenta teſtimonia haud negligenda Fratris Pauli Papienſis, qui in Pinerolienſi Capuccinorum Monaſterio moderando Fr. Valeriano Guardianatus in Miniſterio ſuccedens, Apoſtolicis Miniſtris pro viribus miniſtrare, & Euangelica munia aduocatus adminiſtrare nunquam defuit, dum inibi per bienniũ, vel triennium adfuit. Fr. Fr. Pauli à Vigono, & Gabrielis à Montecalerio peculiaria certamina ignorantur in terris, quorum tamẽ laureis (vti ſperare iuuat) coronantur in Cœlis. Amen.

Nunc igitur ſupraſignatis numeris calculatis, ſic adequatè ratiocinari valemus: Primordialẽ Apoſtolatus Capuccinorũ in Pedemontanis oris originẽ nullam priorem agnoſcimus, quàm Diuini Numinis, ſeu flaminis aſpirationem Fr. Valeriani Pinerolienſis zelotem ſpiritum excitantem ad Eccleſiaſtici Regni Cuſtodialibus in his liminibus inſtaurationem excogitandam, aggrediendam, proponendam, & promouendam. Proximum verò originarium principium impellens occaſionale, Catholicę Religionis imminens excidium: Intrinſecũ autem originale primordium cognoſcimus congenitum, & à Seraphico Patriarcha in genuinos ſuos natos perpetuò transfuſũ propoſitum, & impoſitum (à Capuccinis Prelatis, & alumnis toris conatibus hactenus continuatũ) Catholicam proprijs humeris ſuffulciendi collabentem Eccleſiã: Cuius Primicerium Antiſtitẽ Clementẽ ſcilicèt VIII. auctoritatiuũ primitiuũ huius noſtri Apoſtolatus, & effectiuum: Paulũ verò V. in Pontificatu ſucceſſorẽ, reſtitutiuũ principiũ, per Hierarchici Ordinis legitimos ſuos adminiſtros Sanctę Rom. Eccl. Cardines, Nuncios, Epiſcopos, Inquiſitores cõfitemur. Sabaudũ autẽ Ducem Carolum Emman. I Catholicum Principem, pariter proximam impellentem cauſam obſtetricantẽ profiteri tenemur. Deniq; Apoſtolicę huiuſce noſtræ Miſſionis durationis initia ab Annis Chriſti nonageſimo quinto ſupra quingentos & millenos computamus, & ſic originem illius exordia, & principia ſufficienter ratiocinatos nos forè exiſtimamus.

Ann. Christi 1595.

Principium origo & cauſa Miſſionis Capuccinorũ in Gallia Ciſalpina.

DE SVMMIS ROMANIS PONTIFICIBVS RATIOCINIVM PRIMVM.

S Y N O P S I S

Præambuli Numeri Duo:

Apoſtolicum Ius regnandi, per Miſſiones Euangelicas, pro ſibi commiſſo Chriſti Regno conſeruando, Romanis Pontificibus primò, & principaliter adhibere quomodò incumbat: Vt verò ſuccumbat hæc poteſtas, qui Sectarij Antiregni Archimandritæ fuerint, explicat Præambulus.

Num. I.

Apoſtaticum Ius rebellandi, qui Religionarij Impoſtores in Ciſalpinam Eccleſiam inuehere tentauerint: Quiuè legitimi Paſtores Supremi impedire ſtuduerint, explicat Præambulus.

Num. II.

Calculus Primus.

Clementis VIII. Summi Romani Pontificis ab anno 1595. ad annos 1604.

Calculus Secundus.

Pauli Quinti, Summi Romani Pontificis ab anno 1605. ad annos 1621.

Calculus Tertius.

Gregorij Quintidecimi, Summi Romani Pontificis ab anno 1621. ad ad annos 1623.

Calculus Quartus.

Vrbani Octaui, Summi Romani Pontificis ab anno 1623. ad annos 1644.

Calculus

Calculus Quintus.

Innocentij Decimi, Summi Romani Pontificis, ab anno 1644. ad annos 1655.

Calculus Sextus.

Alexandri Septimi, Summi Romani Pontificis, ab anno 1655. ad annos

DE SVMMIS ROMANIS PONTIFICIBVS

Qui pro Spirituali Catholicæ Eccleſię Regno in Subalpina Italia inſtaurando, & propugnando Capuccinorum Apoſtolatum inſtituerunt, reſtituerunt, & conſeruauerunt.

RATIOCINIVM PRIMVM

Apoſtolicum Ius regnandi per Miſsiones Euangelicas pro ſibi commiſſo Chriſti Regno conſeruando Romanis Pontificibus primò, & principaliter adhibere quomodo incumbat: Vt verò ſuccumbat hæc poteſtas, qui Sectarij Antiregni Archimandritæ enixi fuerint, explicat Præambulus

Num. I.

D. Luc. c. 19.

Homo quidam nobilis (dicebat, & docebat apud D. Lucam Diuinus Magiſter) *abijt in regionem longinquam accipere ſibi regnum, & reuerti* Homo quidem erat Chriſtus, vtporè integerrimæ Virginis Mariæ verus, legitimuſq; vnicus natus; ſed rurſus ipſe idemmet erat & Deus, quippè qui æterni Patris, ſummiq; Dei naturalis eſt Filius. Quis ergo inter homines nobilior homo computari poteſt, quàm Ieſus de Regio, ſimul & Sacerdotali ſemine prognatus ſecundum humanitatem, ſecundum Diuinitatem verò de Diuina eſſentia Parenti per omnia æqualis, ſimilis, & conſubſtantialis ab æterno procedens? Proceſſit ergo hic nobiliſſimus Deus, & Homo, & ſurgens de Synagoga abijt in longinquam infidelium nationum regionem accipere ſibi Regnum, nempè acquirere ſibi Eccleſiam de Gentibus, vti concordi ſenſu, & vniformi conſenſu aſſerunt ſcripturalium oraculorum Orthodoxi interpretes. Eccleſiæ igitur Regnum poſtquam ſibi quæſiuit legitimus ipſe Vniuerſi Rex; regreſſus eſt in Cęlum, Æ herea ſua Regna, vti ab initio, & ante ſæcula, adminiſtraturus. Ne igitur terrenum ſuum Eccleſiaſticum Regnum à proprio abſente Rege deſtitutum Tyrannorum vſurpationibus, vel rebellantium ſeditionibus impunè pateret; perpetuum Proregem illi aſſignare voluit. Quamobrem ſicuti vniuerſi Orbis dominio temporali præſidebant tunc Imperatores Romanorum, ità vniuerſalis ſuæ Eccleſiæ per vniuerſum Mundum ſpirituali diſtributæ dominationi Romanos Pontifices pręficere voluit Regias ergo, Sacerdotales, & Pontificales Chriſti vices perpetuò gerentem, Vrbis Romæ Epiſcopum à Deo conſtitutum Orthodoxa Fides profitetur. Quapropter vt Eccleſiaſticum ſibi commiſſum ſpirituale Dei Regnum congruè, ſufficienter, & bene regat, gubernet, & adminiſtret conſtitutus ipſe Sacer Prorex; ſtatutum ab ipſo ſupremo Rege, & exercitum regnandi Ius excolere & debet, & poteſt: nempè Eccleſiaſticas Apoſtolicorum Miniſtrorum cuiuſlibet Hierarchici ordinis Miſſiones inſtituere, conſeruarę, & continuare & conuenit, & valet: ſicuti per quinque hactenùs Mundi ætates & voluerunt, & valuerunt legitimi Hierarchæ vniuerſalis Eccleſiæ (iuxta à nobis ſuperius exaratam ſeriem) propria, ſuprema, & primaria auctoritatiua poteſtate. Licet enim in relatione ad Regem Chriſtum, cuius gerit vices; ſubauctoritatiuè ſolummodo Hierarchicum in Eccleſia dominium exerceat; in reſpectu nihilominùs ad Hierarchici ordinis cunctos ſub ſe inferiores gradus auctoritatiuam poſſidet regnandi rationem, ſecundum quam in Eccleſiaſtici Regni Miniſtrorum legitima Miſſione quatuor Canonicos actus exercet ipſe Romanus Hierarcha: nempè vocare, eligere, ordinare, & mittere. Ex vniuerſo ſiquidem fidelium cœtu abſoluta auctoritate primaria vocat eligendos, eligit ordinandos, ordinat mittendos, vocatoſq; electos, & ordinatos poſtremò pro

Sacer Romanus Prorex Regio Chriſti regnandi iure vti debet, ſpè Miſſionibus.

Eccle-

Eccleſiarum indigentium neceſſitatibus mittit ad quatuor Mundi oras, ad quas Proregia eius Vicaria ſe ſe extendit poteſtas, & dominatio. Commune equidem hæreticantibus cunctis nationibus, vel phreneticantibus ſchiſmaticorum omnibus rebellantibus Sectis perpetuum fuit propoſitum, legitimum Romanæ Eccleſię ſpirituale dominium impugnare, expugnare, & ſubiugare: vti liquido ex Sacris annalibus conſtat de Arianis, qui vniuerſalis Eccleſiæ dominationem, & præſidentiam, vt Orientales errores Orthodoxæ veritati præualerēt, affectabant. Gręci rurſus bicipitē Eccleſiā aſſerebant, dū geminū caput, nēpè Occidentale Romanū, & Orientale Conſtantinopolitanū ei adſcribebant. Tandē Nicolaitę, & Iconoclaſtæ, (Cõmune propoſitum Hæreticis, & Schiſmaticis Eccleſię Romanę Regnū impugnare.) immò diuerſi, & Sectarij varij peregrinos multiplices in Eccleſia Theologicos ſpeculatiuos errores introducere, & violenter adducere tentabant, nequaquam tamen Monarchicum Eccleſiaſticum Regnum ſubuertere, & funditùs euertere cogitabant, ſed ſua tantummodò vel chimærica, vel phanatica placita tàmquā Orthodoxa oracula ſtatuere, & fidelibus acceptanda tradere geſtiebant. Neoterici autem Albigenſes, Fraticelli, Vualdenſes, Gazari, Lutherani, & Caluiniſtæ hactenùs ſupra petreū fundamentū conſtitutū Eccleſiaſticū Principatum, licet inconcuſſū, & immobilē funditùs nihilominùs diruere, & ſubruere conatibus vniuerſis moliuntur: quod ex eorum Synagogæ politicis iuribus, & Canonibus manifeſtè intelligitur, vti ex ſequentibus patet. Vualdenſes, qui & Pauperes de Lugduno, docere cæperunt: non eſſe obediendum Pontifici Romano: poteſtatem abſoluendi à peccatis, & conficiendi Euchariſtiam Laicis etiam eſſe conceſſam: non licere Chriſtiano ſuper hominem exercere imperium. Petrus Ioannis docuit: Eccleſiam vniuerſalem eſſe Babylonem de Apocalipſi, & Papam eſſe myſticum Antichriſtum: confirmant Albigenſes. (Bellarm. Chronol.p.2) Fraticelli auctore quodam Hermano cum Dulcino Nouarienſi Hæreſim ſuam inchoarunt dicentes: auctoritatem Romanæ Eccleſiæ ceſſaſſe propter malitiam Prælatorum: quod omnes Pontifices à tempore San. Silueſtri fuerint præuaricatores. Acceptant Marſilius de Padua, & Ioannes de Ianduno, addentes: quod San. Petrus non fuerit caput Eccleſiæ. Lutherus aſſerebat: Papam eſſe Antichriſtum. Quod itidem Caluinus pauiò poſt eius diſcipulus blaſphemauit. Quæ omnia Sectarij vniuerſi tàm Caluiniſtæ, quàm Lutheriſtæ inhianter excipientes, adſtiterunt amatores terræ, & hæreticarum Sectarum Principes conuenerunt omnes pariter in vnum aduerſus Dominum Apoſtolicum, & aduerſus Chriſtos eius, nempè in vnctos, & ſacros Hierarchici ordinis Præſules, Patriarchas, Primates, & Cardinales, Eccleſiaſticam non ſolam Monarchiam, & Regnum, ſed & Ariſtocratiā pariter, atq; Sacerdotū ſpiritualē omnē Principatū impugnantes, improbantes, & pro virili de Eccleſia eliminantes vaferrimi, & fraudulentiores Pſeudodoctores, & Pſeudopaſtores; vt ſeditioſam, & turbulentam Democratiam, vel potiùs Oligarchiam ſtatuentes, ſapientium, & potentiorum deiecto ſceptro, indocto, atque inſipienti in vulgo ipſi ſoli principarentur, atque ineruditam plebeculàm, liberioris licentiæ oſtentata eſca, hamo ſuæ fraudulentiæ captiuā ductarent. Prædictorum igitur, & plurium Impoſtorum aſtu circumuenti miſeri populi Interalpini rudes, & indocti nefaria impia dogmata liberioris conſcientiæ (vel melius) libidinoſioris concupiſcentiæ cupidinæ allecti, & illecti aduerſus Eccleſiaſticum Regnum obuijs vlnis exceperunt, atque vſque modo profeſſi ſunt, & mordicùs profitentur: Sacerdotum regimen violenter reijciendo, pariter & Præſulum, immò Summi Romani Hierarchæ ſpirituale dominium abſolutè reſpuentes, imperiumque, & ſuaue iugum toto mentis, & virium conamine detrectantes.

Apoſtaticum ius rebellandi qui Religionarij impoſtores in Ciſalpinam Eccleſiam inuehere tentauerint, quiue legitimi Paſtores ſupremi impedire ſtuduerint, explicat Præambulus.

Num. II.

I. SVmmi Regis Chriſti Eccleſiaſtica Spiritualis Monarchia per integras quidem quatuor Mundi vaſtiſſimas plagas diſtenditur, vniuerſique fidelis Orbis habitatæ circumferentiæ longè, lateq; diffuſæ prædominatur. Europæa nihilòminùs in Italica celeberrima regione, veluti in propria, præcipuaq; ſibi electa Regia principatur. A qua tamquam à centro ad periferiam Orthodoxę Fidei rectæ lineæ, nempè Catholicæ veritatis oracula diriguntur: vnde etiam quaſi à corde vitales ſpiritus, hoc eſt ſpiritualia ſubſidia promanant, & deferuntur. Sicut autem epotum ab inimica manu propinatum venenum totum vt validiùs compoſitum hominis diſſoluat; lęthiferum ſuum virus, & mortiferam vim præcipuè,

 & pri-

Aduerſus Italicam ſpiritualis Chriſti Regni Regiã vires exeruni perfidi.

& primò ad præoccupandum cor dirigit, & immittit; vt membrorum, ſiue partium Principe extincto, integrale totum penitùs corruat, & deficiat: haud ſecus ſpiritualis Eccleſiaſtici Regni hoſtes irreconciliabiles, perduelles perfidi, nempè Hęretici, vt integrum Catholicæ Eccleſiæ Religioſum Principatum vnico ictu deijciant, hæreticale ſuum virus aduerſus principem partem, nempè Italicam Regiam, Apoſtolicamq; Romanam Sedem cunctas ſuas Schiſmaticas, & Sectarias vires exerunt, perfidiæ machæram exacuunt. Quoniam verò regale ſolium nequaquam inuadere graſſatores valent, niſi priùs aduerſus Oſtiarios regios cuſtodes vi, & violentia præualuerint, cum Heſpericæ Regiæ Ianitores, & Cuſtodes exiſtant Subalpini fideles, ideſt fideles Subalpinæ Eccleſiæ; ideò aduerſus has primùm furere, & debacchari enixi ſunt, & eniti conſueuerunt inuaſores, & ſubuerſores Occidui Religionarij diuerſarum Sectarum ſceleſtiores profeſſores per diſcreta, & varia tempora, Ciſalpinis hæreticum virus in Babylonico meretricio poculo nequiter propinantes.

I. Silueſtri, Marci, Iulij, & Liberij ſub Pontificatu: Arius (hoc eſt) Valens, & Vrſacius Orientales, & Auxentius Mediolanenſis Occidentalis Epiſcopi Ariani: Imperatores itidem Conſtantius, & Valens Hæretici, per Sectariorum ſuorum militum apud Ciſalpinos diſcurrentia, & degentia Caſtra Subalpinis Eccleſijs Arianiſmum intulerunt. *Ab An. Ch 314. ad 370*

II. Leonis III. Stephani V. Paſchalis, & Eugenij II. ſub Magno Sacerdotio: Claudius Hiſpanus, vel (vt alijs placet) Anglus Sacerdos Imperatoria commendatione, & aulica ambitione intruſus Taurinenſis Antiſtes Iconocliſmo, Neſtorianiſmo, & Eutichianiſmo Taurinenſem Infecit Eccleſiam. *Ab An. Ch 812. ad 825*

III. Leone IX. Victore II. Stephano IX. & Nicolao II. Romanis Pontificibus, Galliarum Tranſalpinæ, & Ciſalpinæ Eccleſias hęretico impio dogmate fœdarunt & Berengharius Andegauenſis Archidiaconus, & Ciſalpini quidam incontinentes Clerici Nicolaitę. *Ab Anno Chri 1010 ad 1061.*

IV. Alexandro III. Lucio III. & Vrbano III. regnantibus: Vualdenſium impuritates ipſe Vualdus Lugdunenſis, ſpurcitiarum carnis mercator, de patria Lugduno canonicè eiectus, & damnatus, ad Alpium Cottiarum refuga latibula confugiens, Alpinis incolis propinauit. *Ab Anno Chri. 1160 ad 1187.*

V. Innocentio III. Honorio III. & Gregorio IX. in Diui Petri Romana Cathedra reſidentibus: Albigenſium deliramenta à Raymundo Comite Toloſano, armata acie Maritimas Alpes inuadente, per Barchinonenſem, & Sturianas Valles diſſeminata fuerunt. *Ab Anno Chri. 1198 ad 1240.*

VI. Bonifacio ſub VIII. & Benedicto XI. Fraticellorum, atque Gazarorum immunditias, & ineptias Dulcinus Oxobienſis, & Longinus Bergomenſis, cum Margarita Tridentina in Nouarienſi, & Vercellenſi Diœceſibus diſſeminarunt. *Ab Anno Chri 1294 ad 1305.*

VII. Leone X. Adriano VI. & Clemente VII. Romæ Epiſcopantibus: Lutheranas blaſphemias Guillielmus Farellus Zuinglianus, ſub occaſione exercendę apud Ciſalpinos militiæ, ſimul & Auguſtinus Maynardus bis apoſtata, ſub prętextu prædicandi verbi Dei, Subalpinos populos docuerunt. *Ab Anno Chri. 1513 ad 1534.*

Religionarij Galliam Ciſalpinam inficiunt.

VIII. Pauli III. & Iulij itidem III. necnon & Pauli IV. ſub Pontificijs diebus: primùm Caluinus ipſe perſonaliter accedens, poſtmodum perſonati quidam Pſeudodoctores Caluiniſticas impietates, pariter & impia dogmata Interalpinis attulerunt, & intulerunt. Sicque Ariani, Iconoclaſtæ, Nicolaitæ, Berenghariani, Vualdenſes, Albigenſes, Patareni, Gazari, Fraticelli, Luthericolæ, & Caluinicolæ Alpes & Penninas, & Graias, & Cottias, & Maritimas violentius, & validiùs, immò callidius, & fraudulentius aggreſſi ſunt expugnare, atque vſurpare: nempè agreſtes Montanos ruricolas, & agricolas, ſeu paſtores, & armentarios decipere, & falſis doctrinis ſeducere, atque ad Apoſtaſiam à Fide, pariter & ab Eccleſia defectionem pellicere perſeuerauerunt: vt liminaribus his ſibi parentibus præoccupatis Cuſtodialibus oris, ſimul & Italicis oſtijs, Sectarij hoſtes perapertum aditum, peruium iter ad Eccleſiaſtici Regni regiam, nempè Romanam Eccleſiam expugnandam nanciſcerentur. Vndecim igitur infenſiſſimorum perduellium Libertinorum enumeraui hereticas acies, quæ Subalpinas has noſtras Eccleſias ab Occidente, & Septentrione per poſticum adorientes, & fraudulenter inuadentes agreſtes, & ignaros, non minus quàm obſcuros Conuallium habitatores per immiſſos, ſeu Sathanę conductu aduentantes Pſeudoprędicantes ſeducendo perturbarunt, atque ex parte ad turpem, ac deteſtandam Apoſtaſiam pepulerunt. *Ab Anno Chri. 1534 ad 1555.*

CALCVLVS PRIMVS

CLEMENTIS VIII. ROMANI SVMMI PONTIFICIS, Apoſtolatus Capuccinorum in Gallia Ciſalpina Fundatoris, & Inſtitutoris ab anno 1595. ad annos 1604.

I. AB initio exorientis Eccleſiæ, & ante ſæcula ſexdecim in Italicæ Regię atrio, Ideſt Eccleſiaſtici Regni in veſtibulo, nempè in Ciſalpina Gallia cum Orthodoxam Fidem, & Catholicam veritatem perenniter permanſuram velnti inſuperabile, aduerſum doloſè irruentes Infideles Occiduos pietatis propugnaculum conſtabilire decreuiſſet Sapientiſſima Diuina prouidentia; non quemlibet Apoſtolici Ordinis, aut Euangelici Senatus Patremconſcriptum deſtinauit; ſed Præcurſore Barnaba Apoſtolo præmiſſo Religionis Chriſtianæ primarium fundamentum, & conſtructorem prædeſtinatum ſubmiſit Primatem, Primicerium Apoſtolorum in terris Vicarias ſuas gerentem vices, ſpiritualis ſuæ Dominationis Proregem, Sacerdotem Magnum, Pontificem Maximum, Archideniq; Hierarcham Petrum Clauicularium Regni. Hoc autem non caſu, quin prouida, & ſapientiſſima Diuini conſilij recta ordinatioue, nempè vt Eccleſiaſticæ Monarchiæ pro Italica Regia inuigilantibus Ianitoribus, & portarum Cuſtodibus, ſtatutis in Excubijs, Excubiarum ipſe, & Cuſtodiarum Magiſter Petrus Magiſter eſſet, & propugnandæ Fidei Clauicularius itidem Supremus ſubordinatis Oſtiarijs Heſperica oſtia, ſimul & periculoſiores, atq; conſiderabiliores Ausonias ianuas perſonaliter ipſe ore proprio commendaret, clauesq; remitteret, ac conſignaret. Quid igitur mirum ſi Petri ſucceſſores per ſeptemdecim ſæcula Apoſtolicæ Hierarchię Archetypi lineamenta imitando, ideſt Apoſtolicum prouidum regnandi Ius æmulando, vel per ſe perſonaliter accedendo, vel à ſe electos, & ſtrenuos per Pugales opportunè emiſſos Ciſalpinam Eccleſiam ſarramtectam aſſeruare, & conſeruare perpetuò ſategerunt? Quod inter alios ſolicitè, & plenariè præſtitit Beatiſſimus Pater, & Dominus Clemens VIII. Summus Pontifex ann. 1592 tertio Kal. Februarij renunciatus, multiplicia, validaque religioſa ſubſidia Subalpinis periclitantibus Eccleſijs opportunę immittendo, & prouidendo, quorum plenaria recordatio cum deſcripta legatur in libro dierum Sacerdotij eius, noſtro hoc in Rationario ea duntaxat, quæ per Capuccinos à ſe miſſos Operarios in Pedemontij Valles Hæreſi laborantes, efficere ſtuduit per numeros calculamus.

Ann. Chriſti 1592.

D. Petrus Clauicularius, & Magiſter Excubiarum Cuſtodias in Ciſalpinis Iannis viſitat.

II. Cum igitur à Fratre Valeriano Pinerolienſi Capuccino, egregio ſacro Declamatore Religionis zelote edocti tum Carolus Emmanuel I Sabaudiæ Dux, tum Dominus Taurinenſis Apoſtolicus Nuntius per ſuas litteras Beatiſſimum Patrem Romanum Antiſtitem, tunc Clementem VIII. de Fidei periculo, immò de Eccleſiæ Catholicæ excidio in Conuallibus Petruxiæ, Perrerij, Lucernæ, & Salurienſis Marchiæ admonuiſſent; ex templo prouidus, & zelans Summus Sacerdos in ſubſidium Fidei, & fidelium illarum Eccleſiarum auxilium, Viuæ vocis oraculo, ab Eminentiſſimo Ordinis Protectore Sanctæ Seuerinæ Cardinali excepto, Fratrum Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum Apoſtolatus inſtituit, & per ſeductas Conualles prærecenſitas, ab illius Ordinis Theologis, & Concionatoribus exercēdum conſtituit hoc anno nonageſimo ſexto poſt quingentos & mille: Iuxta veridicum Patris Zachariæ Bouerij ſequens hic tranſcriptum teſtimonium: *Clemens verò, qui vt in morum reformationem, ita & in Catholica Fidei propagationem propenſum animum gerebat, aliquot tam ex noſtris, quàm ex Societate Ieſu Concionatoribus, qui in eorum reductione hactenus egregiam operam nauauerant, Sedis Apoſtolicæ Operarios, ac Miſſionarios inſtituit, quos Eccleſiæ eruere ubendos ſtatuit. Huius inſtitutionis (quod ad nos ſpectat) Viuæ vocis oraculum Iulius Antonius Santorius S. R. E. Cardinalis Sanctæ-Seuerinæ nuncupatus excepit, & litteris expreſſit, vt ſuo loco dutis patebit.* Inſtitutionis autem, & ſuæ conſtitutionis huiuſcemodi executionem Reuerendiſſimo Iulio Cæſari Ricardo Archiepiſcopo Barienſi, & tunc temporis Nuntio Taurinenſi cōmiſit, atq; mandauit, per infra dandas familiares epiſtolas Cardinalis Sanctæ Seuerinę Ordinis Capuccinorum Protectoris. Pro cuius Apoſtolicæ Miſſionis primordialibus fundamentis prædiſponendis; & præordinandis Reuer. Dominum Abbatialem Pinerolienſem Vicarium Reſſanum, ſimul & Fratrem Valerianum Berțiam Capuccinorum eiuſdem Ciuitatis Guardianum præmittendos præcepit ad Petruxiæ, & San-Martini Conuallium Paræcias ab Hæreticis vſurpatas, ac pollutas recuperandas, ritiuque Catholico reconciliandas, quod huiuſmet ab anni initio præſtiterunt, vti plenius ſuis numeris ſignamus.

Ann. Chri. 1596.

Apoſtolatum Capuccinorū in Vallibus inſtituit Clemens VIII.

P. Zach. Bouerius Annal. T. 2. ad ann. 1596. num. 5.

Quoniam verò Euangelici Operarij Capuccini primò miſſi, Fr. Valerianus prædictus, atq; illi adauctus Fr Mauritius à Murra Aſtenſi, dum Orthodoxæ veritatis per ſeductorum plagas prædicationi inſiſterent; reſiſtentem paſſim offendebant vel deceptos Caluiniſtas, vel deceptores caluinizantes Miniſtros impietatis, quibus cum religionaria quotidiana certamina inire cogebantur: impoſtorum igitur verſutias vt detegerent; impiorum dogmatum notitiam pleniorem callere anthagoniſtas Catholicos neceſſum erat: Quamobrem hæreticorum Codicum cunctis interdictam ſibi tamen neceſſariam lectionem permittendam poſtulauerunt, quorum poſtulationibus benigniſſimè annuens Clemens ipſe Summus Pontifex, damnata Hæreticorum volumina perlegendi facultatem Capuccinis prædicatoribus liberaliter conceſſit, per litteras Eminentiſſimi recenſiti Protectoris ſub tertio nonas Februarij huiuſmet anni, quas inferiùs exhibemus. III.

Faciat legẽdi libros prohibitos facit.

Emiſſi ergo illi commiſſum onus exercendo, prætenſum opus adimplere, errantiumq; reductionem obtinere, totis conatibus nitebantur, vnde Diuino aſpirante flamine, atq; operante numine, erroneos nonnullos recolligere ceperunt. Verùm cum reduces Eccleſiæ reconciliandi neceſſaria auctoritate hactenus carerent circumeuntes Capuccini Apoſtolici Operatores; dum canonici reconciliatoris præſtolarentur opportunum aduentum; importuna ſeductorum malitia ad Catholicam militiam propendentes, & accedentes ad hæreticam iterum defectionem retrotrahere ſatagebat. De periclitantium igitur horum reducum diſcrimine certior factus, pius fidelium Supremus Paſtor mandauit Taurinenſibus Reuerendiſſimis Nuntio, & Inquiſitori, vt ſuo nomine Capuccinis Miſſionatijs facultatem faciãt, redeuntium confeſſiones Sacramentales excipiendi, & Sacramentaliter abſoluendi etiam à quibuſuis Cenſuris, & Eccleſiæ reconciliandi: ideo illi per editum ſub V. Nonas Maij diploma, proprio numero referendum, Capuccinis conceſſum, vt in foro conſcientiæ, abſq; alia ſcriptura, reduces abſoluerent, & reciperent, Apoſtolica ſibi conceſſa auctoritate in virtute epiſtolarum Cardinalis Sanctæ Seuerinæ ſub datum Romæ die vigeſima Aprilis anni 1596. mox deſcribendarum. Verùm enimuerò, quia ad perfectè, & completè Apoſtolicum miniſterium perficiendum, atq; de nouo conuerſos Canonicè fidelium communioni reſtituendos, limitata illa in ſolo Foro Interiori poteſtas nequaquam ſufficiebat; Reuerendiſſimi Caroli Broliæ Archiepiſcopi Taurinenſis per triplicatas litteras commonefactus idẽ Beatiſſimus Pater Clemens, eidem admonenti Archiepiſcopo, & Taurinenſi Inquiſitori præcepit; vt Capuccinis deſtinatis pro-tempore Miſſionarijs plenariam, etiam in Foro exteriori (in ſcriptis attamen redactis actibus per alicuius Notarij manum) Originarios Vallium abiurantes Hæreticos (non tamen relapſos) reconciliandi; & non ſolos hos, ſed quoſcumque ad ſe accedentes pœnitentes Sacramentaliter audiendi, & abſoluendi poteſtatem pariter concedant. Conceſſerunt igitur Capuccinis Apoſtolicis Operarijs facultates, vt ſupra, præfati Taurinenſes Reuerendiſſimi Archiepiſcopus, & Inquiſitor, communi vnico dato diplomate Taurini Pridie Kal. Maij huiuſmet anni 1596 Cuius amplioris reconciliandi, & in vtroque Foro abſoluendi auctoritatis confirmationem, & reduplicationem idem zelantiſſimus Supremus Antiſtes Reuerendiſſimo Taurinenſi Nũtio Capuccinis præſtandam replicauit, vnico vix elapſo menſe, ſicuti ipſemet Dominus Nuntius per ſuas litteras Fr. Valeriano Taurini die vigeſima Iunij ann. 1596. datas affirmauit, & confirmauit. IV.

Mandat concedi auctoritatem abſoluendi in Foro conſcientiæ.

Ann. Chriſti 1596.

Poteſtatem reconciliãdi etiam in Foro exteriori cõcedendã Capuccinis mãdat.

Pœnitentialibus igitur expiationibus confitentium, immò vndique confluentiũ excipiendis incumbentes, pœnitentium plures maioribus & in Bulla Cenæ reſeruatis caſibus, ſiuè Excommunicationibus irretitos, ac vinculatos offendebant, nec Vallicolis, remotiſq; incolis ad Suprema Tribunalia pro abſolutione recurrendi peruius, vel opportunus patebat aditus: & quod conſiderabiliùs eſt; gentibus agreſtibus, nec confeſſionibus Sacramentalibus aſſuetis, nouus, & incognitus, immò durus, difficilis, & inobſeruabilis videbatur ſermo repræſentationis: quamobrem idem Sanctiſſimus Pater Reuerendiſſimo Taurinenſi Archiepiſcopo mandat; vt Capuccinis Miſſionatijs præſentibus, & futuris ad opus miniſterij in Vallibus exercendum per tempora accedentibus poteſtatem communicet, ſua Apoſtolica auctoritate, abſoluendi à quibuſlibet caſibus in Bulla Cœnę reſeruatis, quoſcumq; coram ſe confitentes. Rurſus quoniam & per confeſſiones, & extra confeſſiones, contracta olim plura inter reduces matrimonia, ex defectu ſolemnitatum à Concilio Tridentino præſcriptarum, inualida deprehenderant; per Reuerendiſſimum Taurinenſem Nuntium admonitus Romanus Hierarcha, per eumdem Nuntium poſtulantem Miſſionarijs Capuccinis conceſſit; vt auctoritate Apoſtolica ſupradictis in matrimonijs de nouo priuatè contrahendis, diſpenſare, & ſuſceptam ab illis prolem legitimam declarare valerent, vt patet ex litteris Romæ ſub die vigeſima ſecunda Iunij ann. 1596. eidem Reuerendiſſimo Taurinenſi Nuntio exaratis, qui itidem per ſuam epiſtolam eodem anno die nona Octobris menſis Fratri V.

Auctoritatẽ abſoluendi à Caſibus in Bulla Cœnæ reſeruatis, & validandi matrimonia concedit.

Ann. Chriſti 1596.

VI. Valeriano datam delegatam facultatem Capuccinis Operarijs ſubdelegauit.

Quia iterum inter plures, qui in hæreticum quondam barathrum lapſi, de lapſu emergere feſtinabant relapſi nonnulli computabantur, quibus releuandis, & abſoluendis facultas nulla vel Nuntio, vel Apoſtolicis Cooperatoribus ſuffragabatur; vnde ſpiritualis hæc Miniſtrorum impotentia reuertentes aliquos retardabat, ne dicam à propoſito reſipiſcendi retrahebat; ideo pererrantium ouicularum ſollicitus inquiſitor, & Clemens recollector per ſupplices libellos requiſitus, ſupplicāti Reuerendiſſimo Domino Nuntio Taurinenſi, concedi non conſuetam, relapſos recipiendi facultatem benignè, limitatè tamen, delegauit, facta inſuper huic peculiari poteſtate, Capuccinis Cooperarijs eam ſubdelegandi, ſeruatis in conceſſione appoſitis ſeruandis (ſicuti in inferiùs dandis Cardinalis Sanctæ Seuerinæ epiſtolarum tenoribus conſtabit) Communicauit igitur delegatus Dominus Nuntius ſubdelegatis Fratribus Valeriano, & collegis Capuccinis prædictam relapſos recipiēdi, pariterq; à Caſibus Bullæ In Cœna Domini reſeruatis abſoluendi auctoritatē, per familiarem epiſtolam Taurini die vigeſima Nouembris anno 1596. ſcriptam. Quia benigniſſimus Pater Apoſtolicus vltra ſubdelegandam poteſtatem recipiendi relapſos, Euangelicis cooperatoribus etiam à prædictis caſibus diſſoluendi vinctos Vallicolas facultatem fecerat.

Poteſtatem recipiēdi relapſos cōcedit

VII. Cum Reuerendiſſimus Taurinenſis Nuntius Summi Pontificis iuſſa perficiens, & mandatis inhærens à biennio iàm, nempè ab anno 1597. Apoſtolicos Operarios Capuccinos videlicèt Fr Fr. Valerianum à Pinerolio, & Stephanum à Gombolato ad Salutienſis Marchiæ Caluiniſtica inſania delirantes Valles reducendas emiſiſſet, emiſſiq; illi, dum commiſſas alpeſtres ſibi regiones perambulantes, pollutas quasdam & Eccleſias, & Cœmeteria ob Hæreticorum ſepulturas offendiſſent, idq; per Nuntij Apoſtolici ea loca viſitantem Dominum Auditorem Romanæ Curiæ annunciandum curaſſent; Beatiſſimus Pater prædictis geminis Leuitis, ſiue Sacerdotibus Capuccinis facultatem tranſmiſit, tres profanatas ſcilicèt Sanctorum Cōſtantij, & Victoris Villarij: Sanctorum Coſmæ, & Damiani loci San-Damiani: & Oppidi Palicrij Sancti Ioannis Baptiſtæ Eccleſias, aqua ab Epiſcopo benedicta reconciliandi, ſicuti conſtat ex litteris Sanctæ Seuerinæ Cardinalis ad Taurinenſem Dominum Nuntium exaratis ſub die vndecima Ianuarij anni 1599 Quia rurſus ſolicitiorum agricolarum Capuccinorum cultura Dominicus Marchionenſis Eccleſiæ myſticus ager vberes fructus afferre exorſus fuerat; Capuccinæq; Religionis Præſules emiſſos ſacros ſuos oratores ad Clauſtra, varijs rationabilibus de cauſis adducti, reuocare decreuerant, circa nouiſſimum hunc decimi ſexti ſæculi annum; vigilax Romanus Antiſtes per ſupra recenſitum Cardinalem Protectorem Taurinenſi Nuntio præcepit, vt Patri Valeriano Pinerolienſi, & Socijs in Draconerio, atq; tota Salutienſi Marchia Apoſtolantibus ſuo nomine nunciet; ne à Draconerienſi Statione, & Marchionenſi agricolatione vllo pacto, abſq; ſua permiſſione recedant, quinimmò in Apoſtolico opere iugiter perſeuerent. Cum verò à Superioribus ad Clauſtra iam reducti Euangelici Petruxiæ, & Perrerij Conuallium vigiles Capuccini receſſiſſent, & Sacras Excubias dimiſiſſent; Romanus Hierarcha Catholicis Caſtris maiora damna pertimeſcens, religioſos Pugiles, & Excubitores Capuccinos ad priſtinas Stationes Conuallium remittendos per prædictum ſuum Nuntium litteris admonitum ſatagit, & ſolicitat ſub anno 1600. nonis Octobris.

Ann. Chriſti 1597.

Facultatem reconciliādi Eccleſias pollutas communicat.

Ann. Chriſti 1599.

Capuccinos ab Excubijs Sacris auocatos recedere vetat.

Ann. Chriſti 1600.

VIII. Per nouum, præſenti anno exorientis ſeptidecimi ſæculi primo, Nuntium Dominum Conradum Tartarinum Forolinienſem Epiſcopum, Taurinum ad Pedemontanum Principem, & Sabaūdum Ducem deſtinatum Beatiſſimus Romanus Antiſtites antiquum ſuum, nunquamq; antiquarum Capuccinorum Apoſtolatum in Subalpinis fouendi ſtudium euidentiùs manifeſtauit; dum per Hierarchici Ordinis ſuum delegatum miniſtrum Subalpinas Miſſiones veteribus, ac nouis facultatibus copioſioribus munitos, remittendos commendat, & mandat: in mandatis miſſis operarijs tranſmittendo, ne ab Eccleſiaſticis Caſtris abſq; excubiarum magiſtri licentia recedant: Facultatum conceſſarum diploma infra proprio calculo dabitur. Quoniam autem Apoſtolica in acie militantes Minoritæ, propriæ arctioris paupertatis promiſſæ, & profeſſæ regulas, ac canones violare pertimeſcentes, Euangelicæ militiæ eleemoſynarium, pro corporalis vitæ ſuſtentatione neceſſarium, quia pecuniarium accipere tetrectabant commeatum, vel ſaltem dubitabant; ideo Romanus Antiſtes Iurium legitimus diſpenſator, per ſuum Nuntium ſuæ voluntatis interpretem Capuccinos cunctos Miſſionarios, pro tempore, & loco ſingularum Miſſionum à profeſſa conſueta mendicitate diſpenſari mandauit: indulta congrua facultate pecuniarij ſtipendij percipiendi, & eo (ſeruatis Summorum Pontificum in Minoricam regulam expoſitionibus) pro quotidiano ſuo alimento in miniſterij executionem liberè perutendi. Quod Reuerendiſſimus Nuntius ex-tempore præſtitit: Fr. Philippo à Pancalerio tunc

Diſpenſat ab arct. mendicitate Apoſtolicos Operarios.

Ann. Chri. 1601.

Miſſionum Præfecto congruo ad hoc dato reſcripto, ſub tertio decimo Kal. Nouembris 1601.

Vix per annum Dominus Conradus Tartarinus Nunciaturam Apoſtolicam Taurini exercuerat, quando immatura morte præuentus, extremum ſuum diem ibi clauſerat: Eo igitur e viuis ſublato, veluti acephalum corpus, Miſſionum Apoſtolicarum opus in capite diminutum, immò deſtitutum remanſit, vnde protinus ad Supremum Hierarchiæ Eccleſiaſticę moderatorem, Miſſionum Apoſtolicarum Præfectus ſupplicibus litteris clamans, ſuis Capuccinis Cooperarijs congruas à Sanctiſſimo confirmari facultates poſtulat, cui benignè ſatisfaciendo Supremus Apoſtolici Ordinis Pater, per Sanctæ Seuerinæ Cardinalis Epiſtolam Romæ tertio Kal. Aprilis anno 1602. datam, & Præfecto prædicto, & collegis hactenus collatas ſpirituales poteſtates confirmat. Quoniam verò Apoſtolica Capuccinorum militia, pro conſueti directoris, & protectoris nempè Taurinenſis Nuntij noua prouiſione interpellabat, & ad Romanæ Curiæ fores humiliter per litteras pulſabat; Eminentiſſimus Cardinalis Aldobrandinus Supremi Pontificis verbis reſpondit: Sanctiſſimum Patrem nouo de ſucceſſore Nuntio Taurinum propediem deſtinando ſolicitè cogitare, ea potiſſimum de cauſa, vt pro Hæreticis reducendis enitentibus Miſſionarijs aſſiſtat, & prouideat: interim iterum conceſſas iam pluries facultates corroborat, & cōfirmat, tàm ſibi, ideſt Præfecto, quàm ſocijs Capuccinis cooperatoribus ſub datū Romæ die tertiadecima Aprilis anno 1602.

Confirmat olim conceſſas facultates

IX.

Ann. Chri. 1602.

Intelligens interim Summus Eccleſiaſtici Regni director, quos vberes prouentus, per hæc tempora, meſſores Capuccini de agro Eccleſiaſtico in Dominicum horreum recolligerent, dum reducendis Hæreticis in Marchionatus Salutiarum Conuallibus incumberent, etiam ſi ſentibus maiori ex parte videretur expurgatus ager; cultores tamen Apoſtolicos remoueri, aut diminui prohibuit, quinimmò augeri, & multiplicari pariter, atq; Apoſtolico ære ſuſtentari mandauit, per Cardinalis Aldobrandini litteras datas Roma duodecimo Kal. Ianuarij 1603. Superueniens rurſus tunc temporis Taurinum de nouo ordinato Apoſtolico ſuo Nuntio, Epiſcopo Bouino per Eminentiſſ. Burgheſij Cardinalis deſcriptas notas quinto Idus Ianuarij, tranſmiſit in mandatis; vt apud Subalpinos operantes Capuccinos Miſſionarios ſingulari affectu, & protectione foueret, eiſq; hactenus ab anteceſſoribus Nuntijs, imò ab ipſa Curia Romana immediatè collatas facultates, iterum peculiari edito diplomate confirmaret, ſicuti vix Taurinum appulſus ipſe Reuerendiſſimus Nuntius effecit. ſub pridie Idus Februarij ann. 1603 vti infra proprio loco ſuſiùs explicamus. Huic eidemmet Reuerendiſſimo Præſuli, ſuo delegato per exaratos ab Eminentiſſimo Aldobrandino characteres mandat; vt Caſtridelphini Satrapiam, pro Hæreticum ſubuerſione nouum Euangelicum Capuccinum Operarium emittat. Datum Roma die decima octaua Ianuarij anni 1603. Hoc eodem anno vix quibuſdam elapſis diebus, nempè quintadecima Februarij immediatè ſequentis die per Cardinalem Aldobrandinum, ſuo nomine, reſpondentem Miſſiones in Marchia Salutiarum confirmat, & Miſſionarios reuocari vetat. Strenuè verò elaborantibus ſacris Oratoribus Capuccinis vt faueret; cunctis fidelibus, qui Quadraginta horarum à prædictis religioſis celebratarum horarijs ſermocinationibus aſſiſterent, per biennium duraturam Plenariam Indulgentiam, atque cunctarum culparum remiſſionem, in conſueta forma conceſſit, cuius conceſſionis exemplar hic tranſcribimus.

Facultates Miſſionarijs mandat confirmādas, [illegible] Miſſionibus confirmat.

Ann. Chr. 1603.

CLEMENS PAPA OCTAVVS

Vniuerſis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Ad augendam fidelium religionem, & animarum ſalutem cæleſtibus Eccleſiæ theſauris pia charitate intenti: Omnibus vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus verè pænitentibus, & confeſſis, ac ſacra communione refectis, qui orationi quadragintahorarum per dilectum filium Fr. Philippum de Pancalerio Ordinis Capuccinorum Draconerij, & alijs locis Marchionatus Salutiarum inſtituendæ, deuotè interfuerint, & ibi vnius ſaltem horæ ſpatio, pro Chriſtianorum Principum concordia, Hæreſum extirpatione, ac Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint; Plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Iis verò qui breuiori temporis ſpatio eidem orationi interfuerint, & ibidem orauerint, ſeptem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis, ſeu alias quomodolibet debitis pœnitentijs, in forma Eccleſiæ conſueta relaxamus. Præſentibus ad biennium tantum valituris. Datum Romæ apud Sanct. Marcum ſub annulo Piſcatoris die vigeſimaquarta Octubris milleſimo ſexcenteſimo ſecundo, Pontificatus Noſtri Anno vndecimo.

ſignat.

M. Veſtrius Barbianus.

Concedit Indulgētiā Plenariam pro quadragintahorarū exercitio.

Verùm

XI.

Verùm enimuerò quoniam nonnulli Eccleſiaſtici Prçlati tùm ſeculares, tùm Regulares validitatem facultatum à fœlicis recordationis olim Reuerendiſſimo Nuntio Tartarino Capuccinis & Prçfecto, & Miſſionum cultoribus conceſſarum adhuc in dubium reuocabant, conſimilibuſque hæſitationibus Euangelicos operatores Apoſtolico in miniſterio perturbabant: huius non ſecundum ſcientiam indiſcreti zeli admonitus Pontifex Maximus, per epiſtolam Cardinalis Aldobrandini Roma Nonis Aprilis anno 1603. Taurinenſi Reuerendiſſimo Domino Nuntio Bouino datas expreſsè mandat: vt efficaciori, & ampliori edito reſcripto ſuo nomine, & auctoritate declaret cunctas retro temporibus à ſuo prçdeceſſore Nuntio Tartarino Capuccinis Miſſionarijs collatas facultates validas fuiſſe, & etiam poſt illius mortem in ſuo robore permanſiſſe, nec aliquando ceſſaſſe, eaſq; ſingulas, & òmnes, licèt ſemper firmas; de nouo tamen ipſe confirmet, & ſibi delegata poteſtate corroboret: quod ex tempore ille prçſtitit declarationis, & confirmationis dato diplomate Taurini die vigeſima Aprilis Ann. 1603.

Nouam facultatum confirmation.ẽ pleniorem mandat Capuccinis exhibẽdã

Ann. Chr. 1603.

XII.

Sapientiſſimus tandem hic ſummus Sacerdos, & Leuitici Ordinis digniſſimus Princeps Clemens VIII. conſtitutus in ſpecula militantis Eccleſiæ innumerabilia, ſed memorabilia pro promouenda, & protegenda Chriſtiana Catholica religione egregia facinora perpetrauit, non ſpiritualis dumtaxar, ſed & temporalis alterius poteſtatis gladio perutens: pecuniaria militaria copioſiora, & validiora ſubſidia Chriſtianis Principibus aduerſus religionis, & pietatis hoſtes decertantibus ſubminiſtrando, interque plura ea ſola hic obiter indicare libet, quç Carolo Emmanueli primo Sabaudiç Duci aduerſum Gebennenſes belligeranti ſuppeditauit; nempè pecunias de Apoſtolico ærario deſumptas, quemadmodum in illius vitç enarratione teſtatur Ioannes Stringa codice de Vitis Pontificũ. Hic zelans Hierarcha noſtrum pariter Capuccinum in Subalpinis Apoſtolatum non ſolis ſpiritualibus facultatibus prçmuniuit, & fulſit; ſed & eleemoſynario congruo ſtipendio, de Pontificio çre prçſtito ſuſtentauit, ſimul & pro reſtaurandis Eccleſijs, vel ſublẽtandis panperculis Sacerdotibus copioſum pecuniarum ſubſidium ad quatuor aureorum millia prçſtitit ipſe, & prçſtandum ſuo exemplo ſucceſſoribus Romanis Pontificibus (vt infra computabimus) commendauit. Commendatitias itidem plures epiſtolas tàm Chriſtianiſſimo Galliarum Regi, quàm Sereniſſimo Allobrogum Duci pro Ciſalpinis & Miſſionibus, & Miſſionarijs commendandis, & in miniſterio iuuandis, per Romanç Curiæ Eminentiſſimos Cardinales exarauit: ſicque ope, opera, auctoritate, potentia, pecunia, ſuprema denique Pontificia poteſtate Capuccinos Minoritas Italicis his in liminaribus pro Eccleſiaſtico Regno laborioſè propugnando ſolicitè excubantes perpetuò fouit, & fauoribus cumulauit, ſeptemque conſtitutis, & fundatis Miſſionibus Perrerij, Petruxiæ, Draconerij, San-Damiani, Accelij, Verzolij, & Caſtridelphini, quartodecimo Pontificalis ſui regiminis anno, ſuper Æthera regnaturus mortalem cum æterna vitam commutauit ann. 1604.

Pugnat vtroq; gladio aduerſus perfidos.

Omnimodis fauoribus Apoſtolicũ opᵉ proſequitur.

Ann. Chri. 1604.

CALCVLVS SECVNDVS

PAVLI V. SVMMI ROMANI PONTIFICIS, Capuccinorum Apoſtolatum in Gallia Ciſalpina reſtituentis, ab anno 1605. ad anno 1621.

I.

TRes hic ſexenteſimus quintus ſupra milleſimum annus in Chriſtiana Eccleſiæ Cœlo ſoles (Capuccini Tulij Ciceronianis verbis vtor) *à quibus vera, ac Diuina Fidei ſplendor per omnes Chriſtiani Orbis plagas diffunditur, partim Occidentes, partim Orientes conſpicit. Occidit Clemens VIII. Pontifex Maximus, vir planè pietatis luce, ac rerum geſtarum gloria memorabilis, qui cum tredecim annorum ſpatio Catholicæ Eccleſiæ magno virtutum ſplendore præfuiſſet; hoc anno die tertia Martij eandem ad occaſum vergit. Oritur, & occidit Leo XI. qui Kal. Aprilis einſdem anni Cardinalium ſuffragijs in Clementis locum ſubrogatus, vix Pontificatus lumina perluſtrauerat, cum eiuſdem menſis, quo Pontifex creatus fuerat, die vigeſima ſeptima ad veſperam occumbit. Oritur tandem hoc ipſo anno Paulus V. die Maij decimaſeptima Pontifex renunciatus, diuturniori annorum circulo Chriſtianum Orbem luſtraturus, quo tempore, & noua nobis Generalia Comitia Romæ exoriuntur, ac nouus Religioni Paſtor præficitur Siluester Aſſiſias.* Abſolutis autem Capitularibus congreſſionibus, recedentibus RR. PP Prouincialibus, & Cuſtodibus Ianuenſis Capuccinorum Prouinciæ (cui tunc Pedemontana copulabatur) Præſulibus, Summus Hierarcha nouus dedit in mandatis; vt antiquas ſuorum religioſorum apud Subalpinos Apoſtolicas Miſſiones, quæ poſt

Pat. Zac. Boncrius Annal. Tom. 2. ad an. 1605.

Ann. Chr. 1605.

Mandat reſtitui Miſſion. & Miſſionar. Capuccinos.

Cle-

Clementis VIII. interitum ceſſatione accepta vacabant, congruis, & idoneis Theologis, pariter & Sacris Declamatoribus ſuis alumnis prouiſas reſtituerent. Illi ergo ad propria regreſſi, interpellante, & perurgente Sedis Apoſtolicæ nomine Reuerendiſſimo Taurinenſi Nuncio, Euangelicis Stationibus opportunos Stationarios Capuccinos reſtituerunt. Qui ad aſſignatas Excubias facultatibus conſuetis muniti perrexerunt. Pontificis autem mandato, & auctoritate nouam Miſſionem antiquis addiderunt in Cadralij Pago ad fauces Grane Vallis anno 1611. Idibus Augusti.

Ann. Chr. 1611.

II.

Quis verò in conſuetis pro propaganda Fide exanthlandis laboribus vacabat, & inſudabat Fr. Stephanus Tendenſis in Varaitana Caſtridelphini Cuſtodia, aduerſus fidei hoſtes ſtrenuè decertans; ideò vltra ordinarias Apoſtolicis Operarijs delegatas facultates, quas Fratri Stephano Reuerendiſſimus Nuntius Taurinenſis, tunc Saonenſis Epiſcopus communicauerat, in conſignato diplomate ſub die vigeſimaquarta Septembris anni 1609. plures; & ampliores ſpiritales poteſtates eidem Capuccino Operario Beatiſſimus Pater contulit, quas perlegere licet infra in conſcribenda epiſtola Eminentiſſimi Cardinalis Arigonij ſub quarto Idus Septembris anni 1611. ſignata: ſingulariter illi concedendo, vt relapſos originarios Hæreticos reconciliare poſſet, auctoritate ſibi à Reuerendiſſimo Nuntio cum ſolitis limitationibus ſubdelegata, ſubdelegandi & ipſi Fratri Stephano facta permiſſione: poteſtatem legendi nouum teſtamentum Gallicè excuſum Gallicanæ Dominationis Sacerdotibus, ſicuti per ſuas Romæ die vigeſimaquinta Septembris Ann. 1612. ſcriptas Cardinalis Arigonius teſtatur. Cui conteſtatur Eminentiſſimus & ipſe Cardinalis Mellinus ſuis epiſtolis ſub duodecimum Kal. Sextilis ann 1613. Reuerendiſſimo Taurinenſi Nuntio tranſmiſſis à Sanctiſſimo Domino Capuccinis Miſſionarijs multiplicatas facultates aſſerendo, & referendo, quas eiſdem & in Caſtridelphini, & in ceteris Subalpinis Conuallibus pro Fide agonizantibus expeditè notificandas præcipiebat.

Spirituales facultates ampliores concedit.

Ann. Chr. 1612. 1613.

III.

Quò autem canonicè progredientes emiſſos Apoſtolicos viros Minoritas non eſſet qui ab impoſito miniſterio exercendo perturbaret; Reuerendiſſimus Petrus Franciſcus Coſta Epiſcopus Saonenſis, & Nuntius Taurinenſis in authenticam magis formam Miſſionarijs conceſſas facultates redigens, auctoritate Apoſtolica dato diplomate ampliata in quibuſdam poteſtate Operarios Euangelicos communiuit, præſenti anno 1613. ſeptimo Idus Octobris. Rurſus quoniam hactenùs recipiendi, & reconciliandi poteſtas ad reduces ſolos Conuallium originarios ſe extendebat; rogatus Supremus Paſtor, in vltima coram ſe celebrata Sancti Officij Congregatione, vt Italos etiam Vallium incolas reſcriptum comprehenderet, clementer indulſit. Cuius clementioris indulti authentica teſtimonia profert Eminentiſſimus Mellinus Cardinalis ſuis infra dandis epiſtolis ſub die ſecunda Iulij ann. 1619.

Reconciliãdi reduces poteſtatẽ ampliat.

Ann. Chr. 1619.

IV.

Magnificus, & munificus hic Romanus Antiſtes Paulus V. non ſolis ſpiritualibus ſubſidijs pro Fide agonizantibus adfuit; ſed & militaria Eccleſiaſtica ſtipendia liberaliter, & ſolicitè pro militantibus Leuitis ſubminiſtranda curauit. Pro Canalienſis Parœciæ ſtabiliendo annuo cenſu de prouentu Cameræ Apoſtolicæ contribuit. Hoc præterea Pontifice regnante, menſtruas conſuetas pecuniarias ſubuentiones adamuſſim, & indeficienter Reuerendiſſimus Coſta Nuntius Taurinenſis Subalpinis Stationarijs fideliter, & opportunè ſubminiſtrauit. Pontifex autem, pro promouendo Eccleſiaſtico ſpirituali Regno, ipſis etiam Capuccinis Operarijs cum ſupremis & Chriſtianiſſimi Galliæ Regis, & Sereniſſimi Sabaudiæ Ducis Magiſtratibus, ac Tribunalibus Eccleſiarum Iura conferendi, tractandi, & recuperandi datis commendatorijs epiſtolis poteſtatem fecit: Donec ſui Pontificatus anno ſextodecimo expleto, è viuis deceſſit ann. 1621. Ianuario menſe.

Neceſſaria ſtipendia, & ſubſidia miniſtr.

CALCVLVS TERTIVS

GREGORII XV. SVMMI ROMANI PONTIFICIS Capuccini Apoſtolatus fautoris, ab anno 1621. ad Ann. 1623.

SVblimiori in ſpecula Eccleſiaſticæ Hierarchiæ conſtitutus Gregorius XV. Romanus Pontifex anno vigeſimoſecundo vltra milleſimum ſexcenteſimum, tertio Idus Februarij, contemplabatur, quàm inhianter Septentrionales, & Occidui perduelles Sectarij Eccleſiaſtici Regni oſtijs, & oris Ciſalpinis, Subalpinis, vel Interalpinis inſidiarentur, totis conatibus per tortuoſas Conualles, montium

I.

Ann. Chr. 1622.

receſſus, rupium, & alpium anfractus reptantes, ac ſubrepentes; vt tandem aliquando vel modica Italicæ regionis portione potiri contingat: ſi non caput, ſaltem caudam Draconis hæreticalis per Schiſmatum, aut diſcordiarum, ſiuè diuiſionum rimulas, aut ſciſſuras immittere tentantes. Quia vero quod theoricè contemplabatur, practicè ſe ſe conſpexiſſe, & experientia didiciſſe recordabatur, dum adhuc ſub titulo Cardinalis Ludouiſij Legatione Apoſtolica fungeretur ad Carolum Emmanuelem primum Sabaudiæ Ducem in Pedemontio, cuius liminaris plagę de Conuallibus, alpiumq; Cortiarum de culminibus irrumpere ad Italicum Eccleſiaſticum Regnum totis viribus, & modis omnibus quia machinantur Hæretici; ideò ſui Pontificatus anno primo, nempè milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, ab Oppidanis requiſitus per ſupplices libellos Sacræ Congregationi exporrectos, in Pancalerio Pedemontano opulentiori Oppido coram atrio Lucernenſis Vallis conſtituto nouam Capuccinorum Miſſionem fundauit, & conſtituit circa menſis Octobris initia, ſicuti per ſuas litteras noſtri Ordinis Procurator Prouinciali Miniſtro Pedemontanæ Prouinciæ fideliter renunciat,

Hæreticorũ inſidias animaduertit.

Miſſionẽ Pancalerij inſtituit.

II. Supremo rurſus in Eccleſiaſticæ militiæ regimine ſe poſitum intelligens idem Summus Hierarcha, debitorem ſe quoque proſpexit & periclitantibus Stationibus auxiliares Copias immittere, & caſtrorum religioſorum acies ordinatas opportunè in ſubſidium fidelis Regni diſtribuere. Quod vt ad votum, & prouidè præſtaret; quaſi militare conſilium coegit, & conſtituit, quando Eminentiſſimorum Cardinalium, & S. R. Eccleſiæ Prælatorum Congregationem de Propaganda Fide ſecundo, & vltimo ſuę Pontificiæ adminiſtrationis anno ipſe inſtituit: cui illud pręcipuum munus impoſuit, & demandauit; vt tum fundandis nouis, tum fouendis antiquis, tum reſtituendis collapſis Apoſtolicorum Operariorum Miſſionibus incumberent. Vnde & noſter Subalpinus Apoſtolatus haud mediocria ſubſidia in opportunitatibus expeditè tum ſpiritualia, tum temporalia perpetuo reportauit, vti fuſius infra. Ipſe verò Zelotes Romanus Antiſtes nouiſſimis ſub propriæ vitæ, & Pontificatus diebus, nempè ſexto nonas Iulij anni ſecundi & vigeſimi vltra ſexcentos & mille, aduerſus ſubdolos, & verſutos Sectarios fraudulenter in Italicas oras ſub honeſtis varijs emendicatis titulis irruentes Pontificium Canonem, & Apoſtolicam Sanctionem promulgauit. Sequentiq; anno 1623. fœliciter ad ſuperos euolauit.

Sac. Congregatioñ. de Fide Propaganda conſtituit.

Ann. Chriſti 1623.

CALCVLVS QVARTVS

VRBANI VIII. SVMMI ROMANI PONTIFICIS Apoſtolatus Capuccinorum Promotoris ab anno 1623. ad ann. 1644.

I. Ela ergo! ab octauo Clemente per Paulum quintum, & quintumdecimum Gregorium, decimi octaui vix elapſo anni curriculo, curramus ad octauum alterum, Vrbanum nomine, clementem omine. Prolixum ſatis, quia proficuum valdè, ſummi ſui Sacerdotij ſpatium protulit Clemens: prolatum multum, quia probatum maximè Maximi ſui Pontificij tempus produxit Vrbanus: Vrbanus Vrbi, & Orbi vberes, immò vberrimos pietatis prouentus vrbana ſua Paſtorali dominatione protulit: Clemens clero, & ſæculo celebres, immò celeberrimos religionis cenſus clemente ſua Pontificia adminiſtratione intulit: Prouidus Clemens Subalpinis in Italicis oris, vt nutanti fideí conſuleret; pro fide decertantium Fratrum Minorum Capuccinorum ſeptem Stationes ſtatuit: Prudens Vrbanus Ciſalpinis in Heſpericis oſtijs vt periclitantibus fidelibus prouideret; ſex itidem Capuccinorum conſtituit, & prioribus adauxit, & ſuperaddidit Cuſtodias: Clemens Capuccinæ Religioni humaniter fauit: Vrbanus Capuccinos Religioſos abundanter fouit: nam & Capuccinum alumnum, ſuum ſecundum carnem germanum Fratrem Antonium Barbarinum Cardinalitia Sacra purpura condecorauit, Capuccinæq; Religioni patronum, tutelaremq; donauit, & religioſis Capuccinis in Vrbe nouum a fundamentis erectum regulare Cęnobium iuxta proprij inſtituti præſcriptum, ſuis ſumptibus omnibus numeris abſolutum ædificauit. Pro octauis igitur & Clemente & Vrbano multi mihi eſſent ſcribendi pſalmi, ideſt laudum, & gratiarum cantica; ſed mandatum accepi debitorum numerorum partem dare vnicuique Summ. Pontificum, qui Apoſtolatum Capuccinorum ſua auctoritate promouere voluerunt.

Ann. Chriſti 1623.

Clemẽtis, & Vrbani honorifica comparatio.

Vrban. VIII ſuis Capuc. beneficia contulit.

Quorum quartus nemini ſecundus ſe ſe nobis offert recenſendus Vrbis Romanæ Supremus Antiſtes Vrbanus VIII. ad Pontificalem apicem Prid. Non. Auguſt.

anni

anni milleſimi ſexcenteſimi vigeſimi tertij ſublimatus, qui tertium vix in limine ſalutauerat Paſtoralis ſupremi Dominij anniuerſarium curriculum, cum concurrentibus ad Generale Capitulum Romæ à Fr: Ioanne Maria Netino Siculo celebratum Prouinciarum Patribus, & Cuſtodibus Magni Iubilæi anno vigeſimoquinto poſt ſexcentos, & mille, adſtitit inter filios Dei, nempè Capuccinos Præſules, & ipſe Pedemontanæ Prouinciæ Prouincialis Miniſter Fr. Ioannes à Montecalerio, qui vt erat religioſus vir oculatioris prouidentię, & eximię prudentię, in Romana Curia comparens coram Summo Hierarcha, ſuis religioſis militibus de iamdiù commendatis Excubijs, & Eccleſiaſtici Regni in Subalpinis Conuallibus ſacris Cuſtodijs, ideſt de Miſſionibus fideles relationes, & debitas exactiores rationes voce, & ſcripto editas plenariè reddidit: quamobrem Summus Eccleſiaſticę Militię Rector tum ipſum præſentem, tum per tempora ſibi inuicem ſuccedentes Pedemontanę Prouincię Prouinciales, Capuccinorum Miſſionum Pręfectos ex tunc Apoſtolica auctoritate inſtituit, elegit, & ordinauit. Cumq; hactenùs tàm Præfecti Apoſtolatus, quam Apoſtolici Operarij Capuccini congruas, & opportunas facultates ab ipſo quidem ſupremo capite, ſed mediatè per Hierarchici ordinis Pręſules, Cardinales, Nuntios, Epiſcopos, & Inquiſitores recepiſſent; immediatè imposterum Romanus Antiſtes per ſe, & coram ſe poſtulatas, examinatas, & approbatas Apoſtolicas poteſtates Capuccinis Miſſionum Pręfectis, & Operarijs concedendas decreuit, & decretas poſtmodum ipſe communicauit, & confirmauit: ſicuti ex infraſcripto Pontificio à ſe tunc primo dato diplomate manifeſtè demonſtrauit.

Pedemõtanę Capuc. morũ Prouinc. ę Prouincialis Miniſter in Præfectum Miſſionum inſtituitur,

Ann. Chri. 1625.

III.

Facultates conceſſæ à Sanctiſs. D. N. D. Vrbano Diuina prouidentia Papa VIII. Fr. Prouinciali Pedemontium Ordinis Capuccinorum.

I. Audiendi confeſſiones quorumcumque fidelium vtriuſque ſexus de licentia, & approbatione Epiſcoporum, vbi ſunt Epiſcopi, vel Vicarij.

II. Exercendi actus Parochiales, vbi non ſunt Parochi, & vbi ſunt de eorum licentia.

III. Abſoluendi in Foro conſcientiæ omnes vtriuſque ſexus, etiam relapſos, ab Hæreſi, Apoſtaſia à fide, & Schiſmate, dummodo non ſint ex partibus, in quibus exercetur Sanctum Officium Inquiſitionis.

IV. Recipiendi, & reconciliandi Hæreticos cuiuſcumque nationis in vtroque Foro, dummodo non ſint ex partibus vt ſupra.

V. Abſoluendi, de præterito tantum, ab omnibus Caſibus, etiam Sedi Apoſtolicæ, etiam in Bulla Cœnæ Domini reſeruatis omnes etiam Eccleſiaſticos, & regulares, iniunctis iniungendis.

VI. Tenendi, & legendi libros prohibitos, & Hæreticorum, ac præſertim volumen Sacrorum Bibliorum in lingua Gallica à Catholicis tradactam.

VII. Celebrandi Miſſas in Altari portatili in locis decentibus, etiam præſentibus Hæreticis, & excommunicatis.

VIII. Commutandi vota ſimplicia, dummodo non ſint Caſtitatis, & Religionis.

IX. Vtendi his facultatibus in Vallibus, ac alijs locis ſolitis, & conſuetis citra, & vltra Montes.

X. Communicandi has facultates alijs Miſſionarijs ſuis ſubditis cum approbatione Nuntij Apoſtolici Taurinenſis.

FERIA V. DIE XXII. AVGVSTI M. DC. XXV.

SAnctiſſimus D. N. D. Vrbanus Diuina prouidentia Papa VIII. conceſſit ſupradictas facultates in Congregatione Sancti Officij habita in Palatio Apoſtolico Montis Quirinalis ſupradicto Prouinciali Pedemontij, & ſucceſſori pro tempore ad quinquennium proximè futurum.

Io: Garzia Cardinalis Mellinus.

Locus † ſigilli.

Ioannes Antonius Thomaſius Sanctæ Romanæ, & Vniuerſalis Inquiſitionis Notarius.

Iampti-

IV. Iampridem Reuerendiſſimi Salutiarum Epiſcopi Capuccinos Apoſtolicos viros ad Padi inſigniorem Vallem Hæreſibus deprauatam expurgandam emittere tentauerant, verùm non vſquequaq; religioſi zelotis voti compotes effecti id aſſecuti fuerant; donec annuente D. N. D. Vrbano VIII. anni 1626. circa finem, Reuerendiſſimus Taurinenſis Nuntius auctoritate Apoſtolica Capuccinorum Miſſionem in Paduſana & Valle, & Villa erexit, & ſtabiliuit: identidem verò cum præſtare & deſideraret, & decreuiſſet Romanus Hierarcha Vrbanus in Cluſonia, ideſt Prati-Iallati Valle; ac per Cardinalis Eminentiſſimi Ludouiſij litteras Prouinciali Capuccinorum datas modum explorauiſſet, iam ab anno vigeſimo quinto; modò ſub anno vigeſimo ſeptimo extra ſexcentos, & mille in prædicata vniuerſa Vallari Cluſonij hæretica plaga, Capuccinorum nouam Miſſionem, ſua Apoſtolica auctoritate à Taurinenſi Nuntio firmandam, & fundandam mandauit: ſicuti mandata exequens Præfectus Miſſionum, ſibi factis iuſſis obtemperans, hoc anno fundauit, dum vigeſima die Decembris ad eos geminos Apoſtolicos viros deſtinauit.

Ann. Chriſti 1626. 1627.

In Paduſana, & Cluſonia Vallibus Miſſiones fundat

V. Priori ergo ſui Pontificatus, ſimul & primarum Miſſionarijs conceſſarum facultatum Luſtro peracto; in Quirinali Monte Sanct. Officij, de more, Congregatione coacta, nouo Miſſionum Præfecto Fr. Paulo Mariæ Aſtenſi facultates ſupraſcriptas antiquas confirmauit Summ. Pontifex Vrbanus. Vt infra.

FERIA V. DIE XXVII. IVNII MDCXXX.

Sanctiſſimus D. N. D. Vrbanus Diuina prouidentia Papa VIII. conceſſit ſupraſcriptas facultates in Congregatione Sancti Officij habita in Palatio Apoſtolico, in Monte Quirinali ſupradicto Prouinciali Pedemontium Ordinis Capuccinorum, & ſucceſſori pro tempore, ad quinquennium proximè futurum.

Fr. Antonius Cardinalis Sanct. Onuphrij.

Locus † Sigilli.

Io. Antonius Thomaſius Sanct. Romanæ & Vniuerſalis Inquiſitionis Notarius.

VI. Quoniam iàm à Clemente VIII. emiſſi Euangelici Concionatores Capuccini, atq; Salurienſi ex Marchia egreſſi, Sturianam Vallem mobiliter Apoſtolantes perambulauerant quidem anno 1597. verùm firmum ibi domicilium nequaquam poſuerant; ideo Vigilax ſpeculator Vrbanus de illius Eccleſiæ ſpiritualibus indigentijs admonitus, per ſui germani ſecundum carnem, Fratris Antonij Cardinalis titulo Sancti Onuphrij ad Prouincialem Capuccinorum Subalpinæ Prouinciæ exaratam epiſtolam, nouam Cuſtodiam Eccleſiaſticam in Sturiana Conualle ſtabiliendam præcepit, ſicuti mandatis obtemperans iſte, hoc anno trigeſimo tertio currentis ſæculi decimi ſeptimi effecit, decimo ſeptimo Kal. Maij: nec multò poſt, ideſt Idibus Iunij eiuſdem anni, eiuſdem & Summi Pontificis iuſſu, aliam mobilem Miſſionem pro penitentiæ Sacramento adminiſtrando in Oropæo monte, & Templo Bugellenſis tractus intra montes conſtituit Apoſtolici operis, & Capuccinorum Operariorum Præfectus. Cui poſt alterum elapſum quinquennium collatas facultates ſupraſcriptas iàm olim conceſſas, & ſemel confirmatas iterum affirmauit præfatus Beatiſſimus Pater Vrbanus anno 1635. in Congregatione, vt ſupra.

Ann. Chri. 1633.

1635.

Ordinat Miſſiones in Sturiana Valle, & Oropæo templo.

VII. Sub hæc tempora quodam pio, ac diuite mercatore Taurinenſi primò, & Reuerendiſſimo Epiſcopo Nicienſi ſecundò enixè poſtulantibus, geminas adhuc in Subalpinis, vel Interalpinis Eccleſijs Capuccinorum Stationes decreuit Vrbanus Summus Sacerdos: alteram in Maritimis, alteram in Graijs alpibus: hanc in Eporedienſi, illam in Nicienſi Diœceſi. Ab eo autem deſtinatas, atq; ordinatas binas prærecenſitas Miſſiones Præfectus Capuccinus plantauit intra Graias rupes primã in Valleſoana anno 1636. Ad Maritimos verò Montes pro Vari Conualle ſecundam anno 1639. ſicq; ſex, & decem Eccleſiaſticas Excubias in Italicis liminaribus, & oſtijs Capuccinis cuſtodiendas quatuor Summi Pontifices Romani tradiderunt, & crediderunt, quas illi (ad hæc vſq; tempora) cautè aſſeruatas fideliter, & laborioſè, ſed & ſtrenuè propugnauerunt. Nec defuerunt Supremi Hierarchæ Apoſtolicos militantibus commeatus ſuppeditare: perluſtra ſpirituales facultates neceſſarias confirmando, concedendo, vel pro exigentijs ſuperaddendo, ſicuti & in præſenti prædictus Vrbanus VIII. præſtitit, qui cum hactenùs decem numero duntaxat poteſtatum capita Capuccinis Miſſionarijs per trina luſtra concedere conſueuiſſet; quarti huius in decennarij complemento, ad decem, & octo facultatum

Ann. Chri. 1636. 1639.

Geminas adhuc Miſſiones ſtatuit

Antiquas Spirituales facultates ampliat.

differentias eorum auctoritatem ampliauit hoc anno 1640. in conſueta Congregatione, loco vt ſupra, vti ex infraſcripto die 20. Aprilis dato diplomate conſtat.

Facultates conceſſæ à Sanctiſsimo D. N. D. Vrbano VIII. Diuina prouidentia Pontifice Maximo Fratri Auguſtino a Sauiliano Ordinis Capuccinorum Præfecto Miſsionum in Prouincia Pedemontana.

I. Adminiſtrandi omnia Sacramenta, etiam Parochialia, Ordine, & Confirmatione exceptis, & quò ad Parochialia in Diœceſibus vbi non erunt Epiſcopi, vel Ordinarij, vel eorum Vicarij, vel in Parochijs vbi non erunt Parochi, vel vbi erunt, de eorum licentia.

II. Abſoluendi ab Hæreſi, & Apoſtaſia à Fide, & à Schiſmate quaſcumq; etiam Eccleſiaſticos tàm ſæculares, quàm regulares, non tamen eos qui ex locis fuerint, vbi Sanctum Officium exercetur, niſi in locis Miſsionum, in quibus impunè graſſantur Hæreſes, deliquerint, nec illos qui iudicialiter abiurauerint, niſi iſti nati ſint vbi impunè graſſantur Hæreſes, & poſt iudicialem abiurationem illuc reuerſi in Hæreſim fuerint relapſi, & hos in Foro conſcientiæ tantum,

III. Abſoluendi à Caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis primò conuerſos ad Fidem Catholicam, remiſſis alijs ad Nuntium Taurinenſem.

IV. Abſoluendi, & diſpenſandi in quacumq; Simonia, & in reali dimiſſis beneficijs, & ſuper fructibus malè perceptis, iniuncta aliqua eleemoſyna, vel pœnitentia ſalutari arbitrio diſpenſantis, & in Foro conſcientiæ tantum

V. Tenendi, & legendi, non tamen alijs concedendi, libros Hæreticorum, vel infidelium de eorum religione tractantium, ad effectum eos impugnandi, & alios quomodolibet prohibitos, præter opera Caroli Molinæi, Nicolai Machiauelli, & libros de Aſtrologia iudiciaria principaliter, aut incidenter, vel alias quouis modo de ea tractantes, ita tamen vt libri ex illis Prouincijs non efferantur.

VI. Celebrandi Miſſam quocumq; loco decenti, etiam ſub dio, ſub terra, vna hora ante auroram, & alia poſt meridiem, bis in die ſi neceſſitas coget, ſi tamen in prima Miſſa non ſumpſerit ablutionem, & ſuper Altari portatili etiam fracto, aut læſo, & ſine Sanctorum reliquijs, & præſentibus Hæreticis, alijſq; Excommunicatis, ſi aliter celebrare non poſſit, & non ſit periculum Sacrilegij, dummodò inſeruiens Miſſæ non ſit Hæreticus, aut Excommunicatus. Ann. Chr. 1640.

VII. Diſpenſandi, & commutandi vota ſimplicia in alia opera, exceptis votis caſtitatis, & Religionis.

VIII. Diſpenſandi in Foro conſcientiæ ſuper irregularitate ex delicto occulto proueniente, & non deducto ad forum contentioſum, non tamen ex homicidio, aut bigamia.

IX. Diſpenſandi cum conuerſis ad Fidem Catholicam in tertia, aut quarto conſanguinitatis, & affinitatis ſimplici, & ex mixto gradu quò ad præterita matrimonia, & in prædictis caſibus prolem ſuſceptam declarandi legitimam.

X. Diſpenſandi cum eiſdem ſuper impedimento publicæ honeſtatis, & iuſtitia ex ſponſalibus proueniente.

XI. Diſpenſandi cum eiſdem ſuper impedimento criminis, neutro tamen coniugum machinante.

XII. Diſpenſandi cum eiſdem in impedimentis cognationis ſpiritualis, præterquàm inter leuantem, & leuatum.

XIII. Hæ verò matrimoniales diſpenſationes vltimæ Nona, decima, vndecima, & duodecima non concedantur, niſi de conſenſu Epiſcoporum, vbi erunt, & cum clauſula, dummodò mulier rapta non fuerit, vel ſi rapta fuerit, in poteſtate raptoris non exiſtat, & in diſpenſatione tenor huiuſmodi facultatum inſeratur, cum expreſſione temporis ad quod fuerint conceſſæ.

XIV. Reſtituendi Ius petendi debitum amiſſum.

XV. Concedendi Indulgentiam Plenariam in oratione Quadraginta horarum ter in anno, de conſenſu Epiſcoporum, ſi ibi erunt, indicenda diebus bene viſis, contritis, & confeſſis, ac Sacra Communione refectis, ſi tamen ex concurſu populi, & expoſitione Sanctiſſimi Sacramenti nulla probabilis ſuſpicio ſit Sacrilegij ab Hæreticis, aut Magiſtratum offenſum iri.

XVI. Concedendi Indulgentiam Plenariam primò conuerſis ab Hæreſi, atq; etiam fidelibus quibuſcumq; in articulo mortis, ſaltem contritis, ſi confiteri non poterunt.

XVII. Lucrandi ſibi eaſdem Indulgentias.

XVIII. Singulis ſecundis Ferijs, non impeditis Officio nouem lectionum, vel eis impeditis die immediatè ſequenti, celebrandi Miſſam de Requiem in quocumq; Altari, etiam portatili, liberandi animam ſecundum eius intentionem à Purgatorij pœnis, per modum Suffragij.

XIX. Com-

XIX. Communicandi ſupradictas facultates ſocijs ſuis in Miſſione.
XX. Vtendi eiſdem facultatibus in locis ſuæ Miſſionis tantum.
XXI. Et prædictæ facultates gratis, & ſine vlla mercede exerceantur, & ad quinquennium tantum conceſſæ intelligantur.

IX Munificum, & liberalem quidem in conferendis Apoſtolicis auctoritatibus, & in conſtituendis nouis Apoſtolicorum virorum Capuccinorum Sacris Excubijs ſe ſe declarauit Vrbanus VIII. verùm non minùs liberalem, & beneficum ſe ſe oſtentauit in temporalibus operantium, & laborantium indigentijs ſubleuandis, & neceſſitatibus alleuandis, de Apoſtolico ſuo Camerali ærario congrua, & opportuna ſtipendia militibus religioſis aſſignando. Immò rurſus pro extraordinarijs opportunitatibus à Capuccinis requiſitus, benigniſſimè annuens ſæpè ſæpiùs Indulgentiarum plenaria diplomata, & ſpirituales gratias diuerſis, & varijs Eccleſijs, ac fidelium Congregationibus liberaliter conceſſit, donec anno 1644. è mortali vita deceſſit.

Ann. Chri. 1641. 1642. 1643. 1644.

Liberalia ſubſidia concedit.

CALCVLVS QVINTVS

INNOCENTII X. SVMMI ROMANI PONTIFICIS, Apoſtolatus Capuccinorum Conſeruatoris ab anno 1644. ad annos 1655.

I. ECcleſiaſtico Regno nihil nocentiùs probè nouerat Innocentius X. Vniuerſalis Eccleſiæ Supremus Pater, & Paſtor electus, & coronatus circa feſtum Natalis Beatæ Mariæ Virginis anni 1644. quàm ſi ſuper muros Hieruſalem non conſtituerentur Cuſtodes, qui tota die, ac nocte non tacerent laudare nomen Domini, hoc eſt dicere: quàm ſi ſuper alpes, aut inter alpes, quæ pro firmiſſimo muro ad Italicam Eccleſiaſticam Regiam cuſtodiendam inſeruiunt, non conſtituerentur Cuſtodes, ideſt non diſtribuerentur Vigiles religioſi, qui die, nocteq; in Excubijs inuigilantes iugi & Orthodoxæ veritatis prædicatione, & prauitatis hæreticæ impugnatione non conclamarent adinuicem conuenientes, & collaborantes; vt perduelles inuadentes Regnum Dei vallidiùs repellerent. Nec rurſus ignorabat Sacræ Paginæ primarius interpres Innocentius, quod: *Innoxium virum* (nempe Regem Isboſet, ſicuti Regum narrat hiſtoria) *in domo ſua ſuper lectum ſuum non interfeciſſent viri impij, domum latenter ingreſſi, niſi Oſtiaria domus, purgans triticum, obdormiſſet*. Quod eſt Tropologicè aſſerere: viros impios, & infideles, vel perfidos Cœleſtis Regis allegoricam domum, quæ eſt Eccleſia, nequaquam latenter ingreſſuros, myſticoq; illius corpori inguinarium vulnus illaturos, ideſt carnalem, & luxurioſum cultum allaturos, multò minus bicipiti mucrone, multiplici ſcilicet ſacrilego dogmate viſibile caput illius ablaturos, ſeu à populis amputaturos; niſi domus Eccleſiaſticæ Oſtiarij, & Ianitores à purgatione tritici fatigati deficientes obdormirent. Quamobrem per circuitum militantis Hieruſalem Excubitores, immo excitatores conſeruare conſueuit, & perpetuò decreuit Maximus ipſe Excubiarum magiſter, in ſpecula militantis Eccleſiæ conſtitutus. Cui inceſſanter vigilanti ad cuſtodiendum proclament religioſi vigiles: *Cuſtos quid de nocte? Cuſtos quid de nocte?* De intempeſtæ igitur noctis, & tenebrarum in ſilentio cùm lethaliter mordere, & virulenter sauciare niterentur hereticales ſerpentes, & auernales angues in his Heſperiis, & Subalpinis Oris, præcipuè Vualdenſes, Lutherani, & Caluiniſtæ, immò (vt ſemel dicam) Libertini; à Summo Hierarcha iàm olim Eccleſiaſticæ militiæ deputati Cuſtodes Capuccini, ſolerti Apoſtolatione incautos ſolent admonere fideles, & Fidei ianuas; ac fores cuſtodire pariter, & aſſeruare, quare benignus Pater, ac Paſtor in Apoſtolico opere eos conſeruare prouidè ſemper optauit.

Ann. Chriſti 1644.

Iſaiaſ. c.62.

Lib. 2. Reg. cap. 4.

Miſſiones conſeruat.

Iſaiæ cap. 21.

II. Funiculus triplex difficilè rumpitur, ſi verò in componentes tres funiculos iterum reſoluatur compoſitus triplicatus funis, ſinguli diſſoluuntur, & rumpuntur. In Demontio, Sturianæ Vallis primario Oppido tres olim Parochiales Eccleſiæ inueniebantur, quæ tamquam exiguis cenſibus dotatæ, pauperculis Sacerdotibus curandæ committebantur, vnde minus ſufficienter à pluribus non ſufficientibus Curatoribus adminiſtrabantur: ideò Supremi Præſules expedientiori excogitato conſilio, ex tribus pauperioribus ditior vna conſtituta, ac opulentiori vno cenſu conflato, magis idoneo, & ſufficientiori Rectori, ſub Prioris titulo commendabatur per longiora tempora, iàm ad vſq; mille ſexcentos & quadraginta quatuor annos quando nouatores nonnulli, turpis lucri gratia, conſtitutam illam Parochialem domum ſubuertere, & in antiquas tres portiones conuertere, ac reſoluere

Parochialem Eccl ſiam in D. montij iterū in ſeu particulares diuidi prohibet.

nequiter tentauerunt: quorum minus vtiles, immò valdè pernicioſos conatus cum Frater Euſebius Eporedienſis Capuccinus Excubitor tunc temporis in Demontana Cuſtodia per ſuas litteras Romanæ Curiæ annunciaſſet; Innocentius X. Eccleſiarum Supremus diſpenſator, & director prudentiſſimum illud emiſit Decretum. Circa Demontanæ Parochialis Eccleſiæ ſtatum nihil innouetur.

Innouare attamen vix ad Pontificium apicem aſſumptus ipſe prouidus Paſtor voluit Operarijs Capuccinis in Subalpinis elaborantibus, à defuncto ſuo prædeceſſore collatas ampliores facultates anno 1645. ſicuti ex edito diplomate mox dando liquidò conſtat. Quinimò eorum luſtralis durationis conſueto vix elapſo quinquennio antiquas renouauit, ideſt de nouo conceſſit, & confirmauit, ſicuti in geminatis Apoſtolicis litteris Fr. Antonio Mariæ Aſtenſi Prouinciali, & Miſſionum Præfecto datis, vt infra patet. III.

Facultates Spirituales confirmat.

Facultates conceſſa à Sanctiſs. D. N. D. Innocentio Diuina prouidentia Papa X. Fr. Antonio Maria Aſtenſi Ordinis Capuccinorum Præfecto Miſsionum, eiuſdem Ordinis in Prouincia Pedemontis Prouinciali. Ann. Chr. 1645.

FERIA V. DIE PRIMA IVNII AN. 1645.

IN Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, & Vniuerſalis Inquiſitionis habita in Palatio Apoſtolico apud Sanctum Petrum Sanctiſſimus D. N. Innocentius Papa X. præfatus conceſſit ſupradictas facultates præfato Fr. Antonio Mariæ Aſtenſi, Ordinis Capuccinorum Præfecto Miſſionum, eiuſdem Ordinis in Prouincia Pedemontis Prouinciali ad quinquennium proximè futurum.

Antonius Cardin. Barbarinus.

Locus † Sigilli.

Ioannes Antonius Thomaſius S. R. & Vniuerſalis Inquiſ. Notarius.

Idem Summus Pontifex eaſdem facultates conceſſit, & confirmauit vt infra.

FERIA V. DIE PRIMA DECEMBRIS MDCL.

IN Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, & Vniuerſalis Inquiſitionis habita in Palatio Apoſtolico Montis Quirinalis, Sanctiſs. D. N. Innocentius Papa X. Præfatus conceſſit ſupradictas facultates prædicto Fr. Antonio Mariæ ab Aſte Ordinis Capuccinorum Præfecto Miſſionum, eiuſdem Ordinis in Prouincia Pedemontana Prouinciali ad quinquennium. Ann. Chri. 1650.

Antonius Cardinalis Barbarinus.

Locus † Sigilli,

Ioannes Antonius Thomaſius Sanct. Rom. & Vniuerſalis Inquiſitionis Not.

De Apoſtolicę benignitatis plenitudine, non conſuetum dumtaxat militantibus in Apoſtolicis Caſtris cōmeatum præſtandū mandauit; ſed & ſpirituales theſauros Indulgentiarum participationem ſuppeditauit Decimus Innocentius Primarius Sacerdos. Quinimmo cum his temporibus ciuilibus ſeditioſis ſimultatibus, & diſſidijs Gallicanum Regnum validè concuteretur; Sectarij Caluiniſtæ Petruxinæ Vallis perfidiam ſuam, Regni hanc turbulentiam nacti, promouere cogitauerunt, antiquum inter Catholicos Europæos Principes ſtatutum fœderis Chriſtiani Ius violare tentantes, quibus obuiantes Capuccini, Supremi Hierarchæ zelum, & pietatem per ſupplices libellos admonentes pulſauerunt: admonitus ille per Hierarchici Ordinis delegatos ſuos miniſtros, aduerſus Eccleſiaſtici ſtatus irreconciliabiles hoſtes viriliter enitendum, & inſiſtendum mandauit. IV.

Contra Nouatores inſiſtendum mādat.

CALCV-

CALCVLVS SEXTVS

ALEXANDRI VII. SVMMI ROMANI PONTIFICIS Apoſtolatus Capuccinorum in Gallia Ciſalpina Promotoris ab anno 1655.

I INnocentio X. Summo Sacerdote è viuis ſublato Ianuarij ipſis ſub initijs anni quinquageſimi quinti præſentis ſeptimidecimi ſæculi, Romæ protinus Eminentiſſimorum Preſulum electorum coacto conſeſſu, Purpurati Conſcripti Patres ſapienter inter ſe, maturèq; adinuicem de ſucceſſore ſupremo Eccleſiaſtici Regni conſeruatore deligendo conſulere perſeuerauerunt quaternos per continuatos, licèt non integros menſes, Ianuarium, Februarium, Martium, & Aprilem. Pontificalis igitur huius interregni perſeuerante quadrimeſtri, mulier illa, ſeù potiùs procax ſcortum, atq; immunda meretrix ſtulta, & clamoſa, quietis impatiens in domo ſua pedibus ſtare nequiens, hęc eſt Hęreſis, Sectariorum videlicèt inquieta Synagoga in Ciſalpinis his oris ſeditiones, & rebelliones ab vtroq; legitimo Principatu perpetuò machinari, & moliri feſtinans, Lucernenſes, & Angronianos Religionarios Vallicolas ad iamdiù præmeditatam defectionem, punibilemq; deſertionem incitauit, prouocauit, induxit, & adduxit. Quamobrem Sereniſſimus Sabaudiæ Dux, atq; Pedemontanus legitimus Princeps Carolus Emmanuel II. Ann. Chri. 1655. emiſſis exercitibus ſuis perdidit, & diſperdidit contumaces, & rebellantes ſeditioſos illos, ſimul & interalpinas illorum habitationes, populationeſq; ſuccendit, ſicq; ſchiſmaticos rebelles Sectarios validè, prudenter, & opportunè compeſcuit, iiſdem, nempè eiuſdem Aprilis menſis diebus Nonis, & Idibus, quibus Eminentiſſimus Cardinalis Fabius Ghigius Patritius Senenſis & Ciuis, communibus vt in plurimũ eligentium Patrum votis, ac ſuffragijs, Diuino afflante numine Pontifex Maximus renuntiatus extitit Alexander VII. qui vix ad Pontificale ſolium erectus ab altero Alexandro Creſcentio ſcilicèt, Epiſcopo Bituntino Apoſtolicæ Sedis apud Regiam Sabaudiæ Celſitudinem Nuntio acceptis epiſtolis intellexit, quemadmodũ Pedemontanus Princeps, & Dux legitimus Italiæ Marchio Eccleſiaſtici Regni perduelles Caluiniſtas ſeditioſos, ac rebelles ferro, & igne domuerat: quamobrem felicioribus huiuſcemodi de auſpicijs propriam aſſumptionem concomitantibus lætatus, pro glorioſis de perfidia relatis triumphis, triumphatori Carolo Emmanueli II. congratulatorias ſequentes litteras dedit,

Dilecto Filio Nobili Viro Carolo Emmanueli Duci Sabaudiæ.

ALEXANDER PAPA VII.

DIlecte fili Nobilis Vir ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Nobilitatis tuæ auſpicijs, ipſius verò pietatis, ac felicitatis dacta difficillimam pro Religione bellum confectam, idmq; ipſa Alpium iuga inſidentem Hæreſim, indèq; Italiæ caput oſtentantem, debarbatam, ingentiq; clade afflictam, atq; ampliſſima ex ea tibi delata ſpolia eſſe, Venerabilis Fratris Epiſcopi Bituntini Ordinarij noſtri Nuntij litteræ nobis attulerunt. Lætitiæ verò magnitudinem, quæ Nos extulerunt tibi vni pluribus complecti, quam omnibus liquere cupimus; vt à te condiſcant, quæ ſit ad veram, & immortalem gloriam via. Quid enim magis fauſtum, ac propitium Religioni, cui tua virtute in iſtis locis eſt ſecuritas conſtituta, quam te inter has victorias in laureas adoleſcere, ac veluti in ludo ad pietatem propagandam erudiri? Quàm verò mitis, ac clemens triumphus ille, cum victos, ac ſupplices ſuaue iugum Fidei ſubire coegiſti, & in montes, vnde ſit illis auxilium Domini, victricia Crucis ſigna intuliſti? Illud porrò glorioſiſſimum ſic Principatum extendere, vt Chriſti ſignis illius confinia terminentur. Agimus exercituum Domino gratias, atq; in ardentiſſimas preces procumbimus, vt quæ Nobis auſpicata adeo voluit eſſe Noſtri Pontificatus exordia, quæ illi militant arma tueantur, tuq; maximarum rerum opportunitatem ſecando vbiq; Numine perſequare. At Nobilitati tuæ Apoſtolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſima quarta Maij MDCLV. Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Natalis Rondininus.

Quoniam verò hæretica rabies compeſcentis dominationis impatiens, cum iacientem non valet, vult proiectum lapidem etiam cruentatis, atq; conquaſſatis dentibus mordere; ideo ſuperſtites illi iuſto ſupplicio affecti Vallicæ Conſcaluiſtæ, quaſi non illis ad enormioris facinoris conſummationem ſufficeret, ſi humanæ dumtaxat Læſæ poteſtatis ſe ſe reos conſtituerent; Diuinæ quoq; contemptæ Maieſtatis, ſimul & fraternæ violatæ charitatis, ac iuſtitiæ criminoſos ſe ipſos oſtentare voluerunt. Vnde debitas antiquis, ac nouis proprijs grauioribus flagitijs mulctas, & pœnas per à Principe emiſſos Miniſtros milites, ac ſatellites illatas ſufferre non volentes, nec tamen potentiori reſiſtere valentes, aduerſus Conuallicolas, Coopidanoſq; ſuos Catholicos inſurgentes, vi oppreſſos, pariter & violenta inuaſione depreſſos, occupatos, diuexatos, boniſq; cunctis expoliatos, atq; à proprijs laribus hoſtiliter eiectos, ad necem vſq; feraliter perſecuti ſunt. Hinc in impietate proſequentes direptis priùs, poſtea deiectis Sacrarijs, ac Tēplis, expulſis Sacerdotibus diuini cultus ceſſationē indixerunt. Quamobrē huiuſcemodi & Fidei, & exulantium fideliū extremis neceſſitatibus accurrere, proq; virili ſuccurrere peroptans Vniuerſalis Chriſti ouium Paſtor, benignus Parens Alexander, per præcenſitum Alexandrum Apoſtolicum Taurinenſem Nuntium fideliſſimum diſpenſatorem pluries de Eccleſiaſtico ærario congrua, opportuna, & copioſa pecuniaria ſubſidia liberaliter dilargitus eſt, quò & afflictas multipliciter periclitantes diſperſas rationales ouiculas iterum congregaret, atq; congregatas ab hæreticantium luporum truculenta, ac triplicata rabie, & pluſquam belluina feritate præſeruaret, aſſeruaret, conſeruaret, ſimul & conſolaretur. Quibus attamen haud contentus, peculiaribus ſubuentionibus ſingularibus perſonis præſtitis, pro communi reipublicæ bono belligeranti Pedemontano Duci largiora pecuniaria ſubſidia de Eccleſiaſtico, hoc eſt Eccleſiaſticorum bonorum ære præſtanda mandauit per ſuum exaratum edictū Reuerendiſſimo ſuo Oratori Apoſtolico Taurinū tranſmiſſum incipiens.

Ann. Chr. 1655.

Pecuniarijs ſubſidijs fidelibus accurrit

Venerabili Fratri Alexandro Epiſcopo Bituntino apud dilectum filium nobilem iuuenem Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, Noſtro, & Apoſtolicæ Sedis Nuntio.

ALEXANDER PAPA VII.

Venerabilis Frater ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Vt quacunque opportuna ratione ingentibus neceſſitatibus, quibus Catholicos Vallium Dominij Dilecti filij Nobilis Iuuenis Caroli Emmanuelis Sabaudiæ Ducis, ob nuperum cum Hæreticis bellum premi cum magno animi noſtri dolore accepimus, & in quarum ſubleuamen non leuem ſummam de pecunijs noſtris erogauimus, quàm primùm ſubueniri poſſit; ad Eccleſiaſticorum illarum partium peculium confugere decreuimus, certò nobis perſuadentes neminem fore, qui onus ſibi in adeò piam cauſam imponendum promptè, & libenter non ſubeat &c. Datū Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem ſub Annulo Piſcatoris die quintadecima Nouembris MDCLV. Pontificatus noſtri anno primo.

De Priſco illo Græco Alexandro, à prophanis ſcriptoribus Magno nuncupato, teſtantur Sacræ Paginæ, quod: *Obtinuit regiones Gentium, & cognouit, quia moreretur. Et vocauit pueros ſuos nobiles, & diuiſit illis Regnum ſuum, cum adhuc viueret.* Viuebat ille Alexander Græcorum Monarcha propediem moriturus, vnde ſui Regni diuiſionem multiplicem meditatus, mortales ſeditiones, & ſeditioſas populorum commotiones in Orbem ſua morte per ſæcula ventura multiplicauit. Neotericus autem noſter hic Supremus Eccleſiæ Hierarcha latinus, Alexander nomine, ad Romanæ Cathedræ ter maximam Tiaram immeritò ſubleuatus, obtinuit & ipſe iure ſuæ Paſtoralis electionis regionis Gentium, nempè vniuerſalis Eccleſię de gētibus congregatæ ſpirituale Eccleſiaſticum Regnum, & Dominium vti legitimus Petri ſucceſſor, & Sacer Protex Chriſti gerens vices ſuper terram, vnde cognouit & ipſe, quia moreretur, hoc eſt, mortalem ſe eſſe hominem intelligens, temporalis licèt ſpiritualis Dominationis mundana gloria nequaquàm præoccupatus, mortis memoriam iugiter vt in proprio corde ſeruaret; Parcarum trophæa non ligneo dumtaxat ſarcophago, ſed & aureo ſimul numiſmate exculpenda, & imprimenda mandauit. Nec mortalis ipſe immortales Regni diuiſiones ſuſcitauit, quininimò à Cacodæmone, & Sathanæ Aſſeclis inter Chriſtianos Europęos Principes, Reges, & Imperatores excitatas pariter, & iamdiù agitatas bellicas diſceptationes componere, & de Chriſtiana Republica auferre vehementer anhelauit. Vbi enim primùm Primariam Petri in Eccleſia Cathedram aſcendit, & Romæ ſedit, inde Iu- III.

Lib. 1. Machab. c. 1.

Pacem inter Chriſtianos Principes cōciliare ſtudet

bilæum

bilæum Plenarium, Paſtoralemq; adhortationem vniuerſos ad Chriſti fideles pro vniuerſalis pacis fœdere conciliando emittens, diſtulit quidem pius, & prudens ipſe Sacerdos Magnus Magnatum Agnatorum ſuorum nobile, atq; præclarum Stemma præclariorem pariter, & ad ſubliniorem dignitatum gradum promouere; verùm nequaquàm fidelis ſeruus, & prouidus Cęleſtis Patrisfamilias hic familiæ peramplam ſpiritualem Chriſti domum cuſtodire, & præmunire prętermiſit: vnde Eccleſiaſtici reginiinis clauum adeptus, Apoſtolicum regnandi Ius conſuetum adhibere nequaquàm neglexit, ſignanter in Subalpinis Eccleſijs, in quibus vltra conſuetas, & antiquas Capuccinorum in Conuallibus Stationes, nouam vnam in portis Italiæ, ideſt in Portarum Oppido Eccleſiaſticam Cuſtodiam opportunè collocari decreuit, priori ſuæ aſſumptionis hoc anno quinquageſimo quinto extra ſexcentos, & mille. Nouam Miſſionem inſtituit.

Quando inter Helueticas poteſtates Catholicas, & Hæreticas, ob harum irrationabiles, & indebitas prætenſiones, ac poſtulationes, exorto Martiali diſſidio, perfidis ad arma currentibus, illæ, nempè Friburgenſes fideles, numero licèt inferiores, in Diuinum attamen auxilium hic fidentiores, aduerſus inuadentes & ipſi armati inſurrexerunt, & Sectarios inuaſores fortiter pro fide decertantes repulerunt. Verùm enimuerò quoniam numeroſioribus Religionarijs pauciores Catholicos diù reſtituros dubitabat communis fidelium Pater Alexander Roman. Hierarcha; quò periclitantibus validiores ſuppetias procuraret, ac prouideret, infraſcriptas Apoſtolicas geminas litteras Sabaudo Duci ex tempore tranſmiſit.

Dilecto Filio Nobili Viro Carolo Emmanueli Sabaudiæ Duci.

Ann. Chriſti 1656.

ALEXANDER PAPA VII.

Dilecte Fili Nobilis Vir Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. Aduerſas res Heluetijs Catholicis ab Hæreticis imminere dolenter, acerbèque ferimus. Ita enim ſtatuimus nihil ijs grauius accidere poſſe, quod non in religionem, ac pietatem ipſam incidat, quam diligentiſſimè, ſtudioſiſſimèq; propugnant. Quæ verò ab ipſis Hæretici poſtulant, non modo impia ſunt, ac deteſtanda, verùm etiam contra pacta, conuentaq; quibus ſtare etiam immanes gentes, barbaraq; conſueuerunt. Quæ omnia cum ſint in cauſa, cur eos tua authoritate, ac ſtudio complectaris, cum id longè præclariſſimum erit eos non indefenſos relinquere, à quibus aſſiduè pietas, religioque defenditur. Debent enim boni omnes hanc ipſis gratiam referre, quibus hoc præſertim nomine omnia debere æquiſſimum eſt, idque Nos enixiſſimè petimus, ſuſiuſq; Venerabilis Frater Epiſcopus Bituntinus noſter ordinarius Nuntius apud Nobilitatem tuam proſequetur, cui Apoſtolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die III. Ianuarij M. DC. LVI.

Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Natalis Rondininus.

Dilecto Filio Nobili Viro Carolo Emmanueli Sabaudiæ Duci. Pro Heluetijs fidelibus rogat.

ALEXANDER PAPA VII.

Dilecte Fili Nobilis Vir ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Vt authoritate, atque opibus, quod eſſet in Nobilitate tua Heluetijs Catholicis conſuleres, alijs litteris rogauimus. Nihil verò dictum, aut inculcatum ſatis putauimus, vbi de religione, & pietate agitur. Et ſic ea eſt virtus tua, & inſtitutio, vt per te liceat nobis multam de hac ſollicitudine, moleſtiaque remittere. Iterum tamen hoc à te contendimus, vt ſæpiùs idem petendo maximi id à nobis fieri, gratiſſimumq; nobis futurum intelligeres, cui alia ea ad rem ſpectantia exponet Venerabilis Frater Epiſcopus Bituntinus Noſter apud Nobilitatem tuam ordinarius Nuntius, cui felicitatem à Deo precamur, & Apoſtolicam benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die XXXI. Ianuarij M. DC. LVI.

Pontificatus Noſtri Anno Primo.

Natalis Rondininus.

V, Verùm enimuerò quoniam ſceleratiores Sectarij, immò Sicarij pro ſubuerſorum conuerſione impoſterùm impedienda, olim iam conuictos acerbioribus mi-

nitationibus, immò aſperioribus diuexationibus perſequi conſueuerunt; ideò errantium deceptorum reductioni apprimè conducit, immò quàm maximè conuenit, redeuntium pro receptione profugium aliquod, & confugium præſto adeſſe: quamobrem apud Taurinenſes quoidam Ciues Congregationis Confratrum Spiritus Sancti dictæ, pro reducibus Hoſpitium erigere, & conſtituere, ſicut cogitauit, ita & occeptauit in Auguſta Taurinorũ Eminentiſſimus Franciſcus Hadrianus Cardinalis Ceua Pedemontanus, religioſo huic conuerſioni Hæreticorum dicato operi copioſam ſuorum Eccleſiaſticorum prouentuum portionem aſſignando, dum adhuc in humanis degeret. Defuncto autem Purpurato Præſule, ne ſimul deperiret religioſa Donantis munificentia, Hierarchici ordinis ipſe ſupremus Princeps Alexander exarato Apoſtolico diplomate & defuncti Cardinalis donationem approbauit, ac confirmauit, & donatorum executionem, ac præſtationem Apoſtolicæ Cameræ Generali Theſaurario mandauit, atque commendauit, vt ſequitur.

Hoſpitiũ pro reducibus ſtatuit.

Donatio facta à Sanctiſſimo D.N. Papa Alexandro VII. Hoſpitio pro recipiendis perſonis ab Hæreſi ad Fidem Catholicam venientibus Taurini ordinato.

IN nomine Domini Amen. Præſenti publico Inſtrumento cunctis vbique pateat euidenter, & ſit notum, quod anno à Natiuitate eiuſdem Domini noſtri Ieſu Chriſti milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo ſexto, Indictione Nona, die verò vigeſima octaua menſis Aprilis, Pontificatus autem Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D.N. D. Alexandri Diuina prouidentia Papæ Septimi anno ſecundo. In mei Rev. Cameræ Apoſtolicæ Notarij, Teſtiumque infraſcriptorum ad hæc ſpecialiter vocatorum, habiturum, atque rogatorum præſentia, præſens, & perſonaliter exiſtens Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Iacobus Franſonus Prothonotarius Apoſtolicus vtriuſque ſignaturæ Sanctiſs. D.N. Papæ Referendarius, ac eiuſdem Sanctiſs. & Reuer. Cameræ generalis Theſaurarius, cui nuper ex parte eiuſdem Sanctiſs. præſentatum extitit Chirographum manu Sanctitatis ſuæ ſignatum tenoris ſeq. vid. Monſignor Giacomo Franſone noſtro Teſoriere gen. volendo Noi, che con ogni vigore ſi promoua l'erettione dell'Hoſpitio ordinato dalla buona mem. del Cardinale Franceſco Adriano Ceua nella Città di Torino, per riceuerui quelle perſone, che laſciando gl'errori dell'hereſia vengono alla Fede Catholica. Perciò di noſtro moto proprio, certa ſcienza, pienezza di podeſtà, ordiniamo à voi, che cediate, e doniate, ſi come Noi cediamo, e doniamo al dett' Hoſpitio li termini delle penſioni ſopra qualſiuoglia Chieſa, ò beneficij eſiſtenti nel Piemonte, & Stati ad eſſo vniti douute da qualonque perſone al detto Cardinale Ceua, e da lui non eſatte, le quali perciò hora ſpettano alla noſtra Camera, la qual ceſſione, e donatione vogliamo, che ſia libera, perpetua, & irreuocabile, che ſi dice inter viuos, ancorche non ſia inſinuata, ne vi interuenga alcuna ſollennità, e che li ſudetti termini aſcendeſſero à ſomma notabile, e notabiliſſima, e che gl'Economi, Agenti, e ſopr'intendenti di dett' Hoſpitio habbino piena facoltà di riſcuoterli dalli debitori, e di valerſi di qualſiuoglia ragione della noſtra Camera, in luogo della quale doniamo, e ſurroghiamo il dett' Hoſpitio con ampliſſima ceſſione di ragioni, & che gl'Economi, & altri Miniſtri ſudetti debbano tutto quello, ch'eſſigeranno ſpendere, & impiegare in vſo della fabrica del detto Hoſpitio, e del Hoſpitalità, come ſopra, e di ciò darne conto alli Superiori, & Viſitatori del medemo Hoſpitio tante volte, quante ne ſaranno richieſti. Et quanto alle regaglie douute à voi, & altri Camerali per le ſomme donate, e che s'eſigeranno dal detto Hoſpitio vogliamo che ſi poſſino eſigere da gl'altri effetti di ſpoglii, che ſaranno peruenuti alla noſtra Camera, e ſopra ciò ne ſtipularete vno, ò più inſtromenti, e darete gl'Ordini, e prouiſioni, che ſtimarete neceſſarij, decretando, che il preſente Chirografo vaglia, & habbia il ſuo pieno effetto, e vigore, ancorche non s'ammetta ne' regiſtri in Camera, & nelli ſuoi libri, e che non poſſa mai opporſi di ſorrettione, obreptione à diffetto della noſtra intentione, non oſtante la Bolla di Pio IV. noſtro Predeceſſore, de regiſtrand. Pio Terzo, Pio Quarto, Giulio Terzo ſuper ſpolijs, & fructibus inexactis, e qualſiuoglia altre Bolle, e Conſtitutioni Apoſtoliche, leggi ſtatuti, vſi, ſtili, e conſuetudini, e qualſiuoglia altre coſe, che in qualonque modo faceſſero in contrario, alle quali tutte hauendo il loro tenore per quì eſpreſſo à ſufficienza per queſta volta ſola deroghiamo. Dat. nel noſtro Palazzo Apoſtolico in Vaticano queſto dì otto Aprile 1656.

ALEXANAER PAPA SEPTIMVS.

IN executionem, & vigore præinſerti Chirographi, ac iuxta illius formam, continentiam, & tenorem eiuſdem Sanctiſſ. & dictæ Reu. Cameræ Ap. nomine, ac alias omni aliomeliori

modo, &c. ſpontè &c. donauit, ac titulo liberæ, perpetuæ, & irreuocabilis donationis, quæ fit, & fieri dicitur inter viuos, dedit, ceſſit, atque conceſſit, &c. Hoſpitio ordinato à bon. mem. Eminent. D. Cardinali Franciſco Adriano Cena in Ciuitate Taurinen. pro recipiendis illis perſonis, quæ relinquentes errores Hæreſis veniunt ad fidem Catholicam, me Notar. pro eodem Hoſpitio ſtipulante terminos penſionum ad fauorem dicti b. mem. Eminentiſs. D. Cardinalis Cenæ, ſuper quibuſuis Eccleſijs, & beneficijs exiſtentibus in Pedemonte, & Statibus ipſi vnitis reſeruatarum, & per quaſuis perſonas d. b. mem. Eminentiſs. D. Cardinali Cenæ debitarum, & ab ipſo non exactarum, & nunc ad dictam Reu. Cameram Apoſtolicã ſpectantiũ, etiã quod prædicti termini penſionũ aſcenderent ad ſummam notabilẽ, & notabiliſſimam ad habend. &c. ponens, &c. conſtituens, &c. transferens, &c. dans, &c. Hanc autem donationem, &c. idem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Theſaurarius gen. dicto nomine fecit, & facere dixit, & declarauit erga dictum Hoſpitium, vt ſupra ordinatum, me eodem Notario ſtipulante ea lege, vt Oeconomi, Agentes, & ſuperintendentes dicti Hoſpitij teneantur priuſquam præſente vtantur gratia, & eiuſdem fruantur beneficio ſe ſe legitimè, & in forma valida obligare de releuanda ipſa Camera ab omni moleſtia inferenda à creditoribus d. b. mem. Eminentiſs. D. Cardinalis occaſione prædictorum beneficiorum, & penſionum, & de ſoluendo prætenſa debita, ad quæ Camera ipſa teneretur, ac etiam teneantur tranſmittere eidem Illuſtriſs. D. notulam omnium exigendorum, & non aliàs &c. ac etiam pro vlteriore executione, & adimplemento eiuſdem præinſerti Chirographi, ac
Ann. Chri. 1656 *in omnibus, & per omnia iuxta illius formam, continentiam, & tenorem, & quia idem Sanctiſs. D. N. ſic iuſſit, voluit, & mandauit. Declarans idem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Theſaurarius generalis, quod Oeconomi, Agentes, & Superintendentes eiuſdem Hoſpitij habeant plenam facultatem adimpletis ſupraſ. exigendi terminos prædictos à debituribus dictarum penſionum, & contra eos experiendi quibuſcumq; iuribus eiuſdem Cameræ, in cuius locum quoad præmiſſa dictum Hoſpitium poſuit, & ſubrogauit, & quod Oeconomi, & Alij Miniſtri prædicti teneantur etiam ad totum id, quod exigent impendere, & implicare in vſum fabricæ prædicti Hoſpitij, ac hoſpitalitatis, vt ſupra, & de eo Superioribus, & Viſitatoribus eiuſdem Hoſpitij toties, quoties fuerint requiſiti, reddere rationem, ac aliàs in omnibus, & per omnia, prout in ſupra præinſerto Chirographo continetur, & non aliàs, &c. Præmiſſaq; omnia, & ſingula idem Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Theſaurarius generalis dicto nomine promiſit ſẽper, & omni tempore habere rata, eaq; inuiolabiliter attendere, & obſeruare, contraq; non facere, &c. quouis prætextu aliàs, &c. de quibus, &c. abſq; eodẽ Not. ſtipulante, pro quibuſq; &c. obſeruandiſq; per dictam Reu. Cameram Apoſtolicam, eiuſdemq; Cameræ bona, non autem ſe ipſum, nec eius hæredes, & bona, de quo in ampliori, & ſtrictiori eiuſdem Cameræ forma cum clauſulis, &c. citra, &c. obligauit, &c. renuntiauit, &c. conſenſit, &c. vnica, &c. & tacto pectore more, &c. iurauit, ſuper quibus omnibus, & ſingulis præmiſſis petitum fuit à me eodem Reu. Cameræ Apoſtolicæ Not. infraſ. vt vnum, vel plura, publicum, ſeu publica conficerem, atq; traderem inſtrumentum, & inſtrumenta pro vt opus fuerit, & requiſitus fuero. Actum Romæ in Palatio ſolitæ reſidentiæ dicti Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Theſaurarij generalis præſentibus, ibidem Illuſtriſs. D. D. Bartholomæo Rubino Camerinenſ. & Antonio Iordano Sabino Connotarijs teſtibus ad præmiſſa omnia, & ſingula vocatis, habitis ſpecialiter, atq; rogatis.*

Ego Dominicus de Nicolis Reu. Cam. Apoſ. Not. de præmiſſis rog. præſens inſtrumentum ſubſcripſi, & publicaui requiſitus.

VI. In corporum quidem indigentijs ſubleuandis munificus fuit erga miſeros Subalpinos hos Vallicolas, ſed & animarum pro neceſſitatibus auferendis nuſquam aut numquam minus liberalis fuit Ciſalpinis his in vallibus Beatiſſimus P. Alexander: nam & Apoſtolatuum numerum adauxit & Apoſtolicis Operarijs ſpirituales facultates, & authoritates confirmauit per opportuna tempora, quò opportunè ad Sacramentales conſcientiæ expiationes exactiores perficiendas accedentes abſolutionis beneficium obtinere valerent.

Facul-

Facultates conceſſæ à Sanctiſs. D. N. D. Alexandro Diuina Prouidentia Papa Septimo Fr. Paulo Nicienſi Ordinis Capuccinorum Præfecto Miſsionis eiuſdem Ordinis in Prouincia Pedemontis in Lucerna, & in Vallibus vicinis.

FERIA V. DIE XIII. IANVARII M. DC. L VI.

IN Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, & vniuerſalis Inquiſitionis habita in Palatio Apoſtolico apud S. Petrum Sanctiſs. D. N. Alexander Papa VII. prædictus conceſſit ſupradictas facultates præfato Fr. Paulo à Nicia Ordinis Capuccinorum Præfecto Miſſionis eiuſdem Ordinis in Prouincia Pedemontis in Lucerna, & in Vallibus vicinis. Ad quinquennium proximè futurum.

Franc. Cardinalis Barbarinus.

Pro D. Ioanne Lupo S. Romanæ, & vniuerſalis Inquiſitionis Notario Franciſcus Riccardus ſubſtituens.

Viuit igitur, & fælliciter regnat, pacificèq; ſedet in Romana D. Petri Cathedra Alexander VII. haud tamen obliuiſcitur periclitantibus, egentibuſq; Italicis his in oris fidelibus per opportunitates congrua ſubſidia præſtare in dies, quos prolixiores illi deprecamur.

DE EMINENTISS. D. D. SANCTAE ROMANAE ECCLESIÆ CARDINALIBVS RATIOCINIVM SECVNDVM

S Y N O P S I S.

Præambuli Numeri Tres:

Cardinalis nomen, officium, antiquitatem, veritatem, vtilitatem, & neceſſitatem in Eccleſia Catholica explicat Præambulus

Num. I.

Apoſtolicum Ius regnandi per Eccleſiaſticas Minorum Miſſiones in Gallia Ciſalpina quomodo Conſcripti Patres Eminentiſſimi, Pedemontaniq; præcipuè coluerint explicat Præambulus

Num. II.

Apoſtolicum ad Ius regnandi pro Eccleſiarum vniuerſali beneficio excolendum, Sacra Eminentiſſimorum Cardinalium de Propaganda Fide à quo, & quando, & quorſum Congregatio Generalis inſtitura fuerit, quaſque in ea Conſcripti Patres Eccleſiaſticas Capuccinorum Miſſiones per Quadratum Orbem conſtituerint explicat Præamb.

Num. III.

Calculus Primus.

Eminentiſſimi Iulij Antonij Sanctorij S. R. E. Cardinalis, noſtri Ordinis Protectoris, ab anno 1596. ad Annos 1602.

Calculus Secundus.

Eminentiſſimi Cardinalis Aldobrandini, Anno 1602.

Calculus Tertius.

Eminentiſſimi Cardinalis Camilli Burgheſij, qui poſteà Paulus Quintus Pontifex Maximus, ab anno 1601. ad ann. 1603.

Cal-

Calculus Quartus.

Eminentiſſimi Pompei Arigonij Cardinal. ab anno 1611 ad ann. 1613.

Calculus Quintus.

Eminentiſſimi Ioannis Mellini Cardin. ab anno 1613. ad ann. 1620.

Calculus Sextus.

Eminentiſſimi Antonij Saoli Cardin. Anno 1622.

Calculus Septimus.

Eminentiſſimi Octauij Bandini Cardin. ab anno 1624. ad ann. 1629.

Calculus Octauus

Eminentiſſimi Ludouici Ludouiſij Cardinalis, Ordinis Minorum Capuccinorum Protectoris ab Ann. 1625. ad ann. 1629.

Calculus Nonus

Eminentiſſimi Antonij Barbarini Cardin. ab anno 1633. ad ann. 1655.

Calculus Decimus

Eminentiſſimi Fr. Antonij Barbarini Cardin. Ordinis Capuccinorum Protectoris ab ann. 1643. ad ann. 1649.

Calculus Vndecimus

Communis
Eminentiſſimorum Cardinalium Congregationis de Propaganda Fide, ab anno 1622. ad ann. 1659.

Appendix.

Reuerendiſſimi Franciſci Ingoli Sacræ Congregationis de Propaganda Fide Secretarij, ab anno 1640. ad ann. 1649.

DE EMINENTISS D. D. S. R. ECCLESIÆ CARDINALIBVS

Qui tum ex vniuerſo Apoſtolico Purpuratorum Collegio, tum ex ſelecta Sacra Congregatione Gen. de Propaganda Fide, tum ex Capuccinæ Familiæ Protectorum numero Patres Conſcripti Subalpino Capuccinorum Apoſtolatui, tamquam peculiares benefici Patroni, fauerunt.

RATIOCINIVM SECVNDVM.

Cardinalis Nomen, Officium, Antiquitatem, Veritatem, Vtilitatem, & Neceſsitatem in Eccleſia Catholica explicat Præambulus.

Num. I.

Circa Cardines Cæli perambulat, nec noſtra conſiderat: impio de corde eructabat apud Iob inſipiens ille Atheus, vt enim Diuinam prouidentiam à Mundi gubernatione, & præſidentia excluderet; circa Cœli, non terræ cardines eam perambulantem, non occupatam concludebat. Quamobrem ipſa Dei cuncta adminiſtrantis prouida Sapientia blaſphemantium impieta es vt confundat, his perenne prædominium ſuum in Orbe verbis confirmat. *Ab æterno ordinata ſum, & ex antiquis. Adhuc terram non fecerat, & flumina, & cardines orbis terræ.* Diuinus ipſe Mundi Opifex vti ſapientiſſimus prius toti Mundo præficiendam directricem Sapientiam ordinauit, poſtmodum verò huic ſubordinatos Orbis terræ cardines aſſignauit. Quoniam igitur de inferorum monumentis obſcuris ſacrilegè excitari, immò ab inferno ſpecu impiè reuocati veteres Athei, per Lutherizantium, & Caluinizantium ora blaſphema (*eorum enim os amaritudine plenum eſt, venenum aſpidum ſub labijs eorum*) rurſus de ſepulchris lethaliter clamare exaudiuntur: Circa cardines Cœli deſidioſus perambulauit Deus, legitimamq; ſuam Eccleſiam à tertio ſæculo deficientem omnino ceſſare permiſit, nec per vndena ſæcula noſtra conſiderauit, aut curauit; ſed illorum temporum fideles abſq; Fide, & Chriſtianos abſq; Chriſto errare, & damnari permiſit. Verè ſepulchrum patens eſt guttur eorum, in quo immortalem, & indeficientem Chriſti ſponſam, Catholicam Eccleſiam ſepulcrari contendunt. Reſpondet igitur ipſa, vt ſe ipſam ſemper viuam, & perpetuo viuentem teſtetur. *Ab æterno ordinata ſum, & ex antiquis, antequam terra fieret. Adhuc terram non fecerat, & flumina, & cardines Orbis terræ.* Priuſquam Supremus Orbis Artifex terrenum in Orbe Regnum inſtitueret; recto ordine ſpirituale Chriſti dominium, nempe Eccleſiaſticum in vniuerſo indeficienter permanſiturum conſtituit, ad quod per Primarcham adminiſtrandum, terræ Cardines illi ſubſtituit. Quam Orthodoxam veritatem euidentiùs vt demonſtraret; Euangelicis illam tabulis voluit confirmare apud D. Lucam ſignanter, apud quem legitur primo. *Conuocatis autem Ieſus duodecim Apoſtolis miſit illos prædicare Regnum Dei.* Inde immediatè ſecundo additur: *Poſt hæc autem deſignauit Dominus & alios ſeptuaginta duos, & miſit illos in omnem Ciuitatem, & locum, quo erat ipſe venturus.* In duodecim Apoſtolorum conſeruato duodenario vniuerſitas Sacrorum Antiſtitum, nempè Epiſcoporum iure merito deſignatur: in ſeptuaginta quoq; duorum diſcipulorum ſeptuagenario calculo cooperantium pro ſuſtenta-

Iob. 12.
Prouerb. 9.
Pſalm. 13.
Blaſphemiæ contra miſſionarios ſacros Cardines.
Prouerb. 8.
D. Luc. c. 9. & cap. 10.
Orthodoxa veritas de Eccleſiaſticis ſacris Cardinibus.

tione Eccleſiaſtici Orbis Cardinum, nempè Cardinalium numerus calculatur. Non enim vniuerſalis Eccleſiæ per quaternas Mundi portiones, & Vniuerſi cunctas nationes diſperiæ immenſam, & ponderoſam, pluſquam oneroſam molem vnius Romani Pontificis Euangelici, licet pluſquam roborati, & confirmati Athlætis validiores humeri ſuſtentare, & portare ſolitarij valerent; niſi ſub eo eurtarentur, hoc eſt humiliter obſequerentur qui portant Orbem, Apoſtolici ſcilicet Senatus collaterales Sacri Baiuli. Ergo ponant licèt in Cœlum os ſuum Sectarij, Diui Petri Apoſtoli nunquam interruptam legitimorum ſucceſſorum Pontificum Romanorum ſeriem intercidere conantes. Acuant licèt linguas ſuas, ſicut ſerpentis Hæretici, Apoſtolicorum Diſcipulorum, nempè S. R. Eccleſiæ Cardinalium Sacrum Collegium de Eccleſiaſtica vera Hierarchia eijcere nitentes; lingua tamen eorum ſemper tranſibit in terram, ab Orthodoxæ veritatis pedibus proſtrata, ac conculcata.

Hierarchicũ Eminẽs, Cardinaliũ Senatum in Romana Eccleſia perpetuum.

Dominus enim Deus Omnipotens, Vniuerſi moderator ſapientiſſimus ſui Eccleſiaſtici in terra Regni & Plenipotentiarium Proregem Romanum Epiſcopum, & conſiliarium, ac ſubſidiarium Sacri Proregis Apoſtolicum Cardinalium Senatum Romę eſſe, & adeſſe voluit, decreuit, atq; immobiliter ſtatuit, ſtatumq; hactenus inuiolatum conſeruauit, Purpuratorum Hierarchicum pręcipuum ordinem aſſeruando, & coaceruando. De Sanctæ igitur Romanę Eccleſiæ Supremis Cardinibus acturus, nullo ſuper validiore cardine mea valet oratio verſari, quàm ſuper Bellarmini eruditiſſimi Cardinalis de Cardinalibus compoſito capitulo circumuoluendo, epitomatico meo inſtituto paucula congrua inde reuoluendo: ſunt autem ſequentia;

Cardinalis Nomen.

Nomen Cardinalis idem ferè ſignificare videtur, quod Principalis ſiue is, à quo alij pendent, vt à cardine oſtia dependere ſolent. Hinc enim & virtutes cardinales, & venti cardinales, & puncta Cœli cardinalia dicuntur. Leo IX. Pontifex Maximus in Epiſtola ad Michaelem cap. 32. dicit: Clericos Romanæ Eccleſiæ Cardinales vocari, quod Summo Pontifici proximè adhærent, qui eſt veluti Cardo totius Eccleſiæ: nam vt cardine oſtium vertitur, & regitur, ac ſuſtentatur; ſic etiam à Summi Pontificis prouidentia, & firmitate tota Eccleſia pendet.

Tom. 1. lib. 1. Controu. 5. cap. 16.

Cardinaliũ tria munera præcipua.

Iam de officia, & officij antiquitate breuiter dicamus: tria ſunt officia Cardinalium: Primum eſt commune cum Epiſcopis, Presbyteris, & Diaconibus cæteris; omnes enim Cardinales aut Epiſcopale, aut Presbyterale, aut Diaconale officium habent: Alterum officium eſt Summum Pontificem eligendi: Poſtremò eidem Pontifici perpetuò aſſiſtere, eumq; in regenda vniuerſa Eccleſia conſilio, & induſtria adiuuare. Eſt autem hoc loco obſeruandum, omnia quidem tria Cardinalium officia eſſe antiquiſſima, & ab ipſo tempore Apoſtolorum inchoata; ſed tamen non eſſe æquè antiquum, vt ſoli Cardinales duobus officijs poſterioribus fungantur: nam à tempore Apoſtolorum per multos annos, immò per aliquot ſæcula, quia pauci erant Presbyteri, & Diaconi, omnes ſimul ad electionem Epiſcopi, & ad Concilia vocabantur, neq; erat opus tunc diſtinguere à Cardinalibus non Cardinales, ſicut etiam in alijs Eccleſiis non diſtinguebantur Canonici à non Canonicis.

Differentia inter illa tria munera.

Deinde autem cum creuiſſet multitudo Cleri, vocabantur quidem omnes ad electionem faciendam; ſed non omnes ad Concilia vocabantur, ſed aliqui principales, qui Romæ, & alijs quibuſdam in locis Cardinales dicebantur: deniq; poſtremis quingentis annis, neq; ad Concilia, neq; ad electionem admiſſi ſunt omnes Clerici, quod nimis multi eſſent; ſed ſoli Cardinales ad electionem Romani Pontificis, vniuerſalis Eccleſiæ Supremi Paſtoris: Ad Concilia verò Cardinales Epiſcopi, & Supremi Eccleſiæ Patres, & Præſules. De comparatione autem Cardinalium cum Epiſcopis, in hoc ferè omnes conueniunt: quod ſi conſideremus Ordinis poteſtatem, maior ſit Epiſcopus Presbytero, vel Diacono Cardinali: pari ratione ſi conſideremus iuriſdictionem in propriam Eccleſiam, id eſt Epiſcopi in ſuam Diœceſim, & Cardinalis in ſuum titulum; maior eſt Epiſcopus Cardinali Presbytero, vel Diacono: At ſi conſideremus regimen Eccleſiæ vniuerſalis; maior eſt Cardinalis Presbyter, vel Diaconus Epiſcopo non Cardinali. Nam Epiſcopi ſimplices nunquam adhibentur ad regimen vniuerſalis Eccleſiæ, niſi rariſſimè, at Cardinales ferè quotidie præſtò ſunt Pontifici: & quia hinc fit, vt Epiſcopi à Cardinalibus, vt Summi Pontificis cooperatoribus iudicentur, creentur, deponantur, non contra: propterea abſolutè Cardinalis Epiſcopum non Cardinalem præcedit.

Comparatio Cardinalis cum Epiſcopo.

Hactenus Eminentiſſimus Bellarminus. Coriolanus noſter in ſuo Breuiario Chronologico ſub Gregorio Magno ad annos 590. infra hic poſita ſcribit de origine Cardinalium: *Sciendum quod Caluinus lib. 4. Inſtit. cap. 7. §. 30. dicit: Cardinalium nomen ante Gregorij tempora Eccleſiæ penitùs ignotum fuiſſe: ſed mentitur, vt ſolet, cum ante illa tempora notiſſimum fuiſſe conſtet. Primum ex Concilio Romano II. ſub Symmacho, qui vno ſæculo Gregorium præceſſit, vbi tàm Presbyteri, quàm Diaconi Cardinales Concilio ſubſcribunt: Rurſus in Romano III. ſub eodem Symmacho nominantur, vbi cap. 6. Cardinalibus prohibetur Eccleſiæ ſuæ bona, & poſſeſſiones alienare. Ante Symmachum Cardinalium fecit mentionem Concilium Romanum I. ſub Silueſtro: floruit enim Silueſter in Pontificatu circa annum Domini 314. Ante Silueſtrum Stephanus I, qui Pontificatu functus fuit anno Domini 255. oppoſita nomine Cardinales commemorat, vt patet ex Gratiano D. 79. cap. Oportebat: Vt Sacroſancta Romana Eccleſia, iuxta quod à Beato Petro, & eius ſucceſſoribus inſtitutum eſt, ritè ordinaretur, vt in*

P. Franciſcus Coriolanus Capuccinus in ſuo Breu. Chronol. ſ. ad ann. 590

Cardinales antiquiſſimi in Eccleſia.

Apoſtola-

Apoſtolatus culmen vnus de Cardinalibus Presbyteris, aut Diaconis conſecraretur. Hinc craſſiſſimum Caluini mendacium aperiſſimè detegitur, qui ante Gregorij tempora inauditum fuiſſe Cardinalis nomen auſus eſt aſſerere; quod tamen tribus ante ſæculis Eccleſiæ familiare erat. Poſtremò ex hac Stephani I. auctoritate relata colligitur: quod quamuis ante hunc Stephanum fortè Cardinalium nomen non legatur, illorum tamen inſtitutio ab Apoſtolis præfecta fuerit: cum enim in ea affirmetur, id Eccleſiam à Diuo Petro accepiſſe, vt decenter vnus ex Cardinalibus in Pontificem eligeretur, ſanè conſequens eſt; vt Cardinalium dignitas iam ab ipſis Apoſtolorum temporibus instituta eſſet: tametſi fortè Cardinalis namen tunc nondum vſurparetur. Enimuerò, vt colligit Polidorus Virgilius lib. 4. de rerum inuentoribus cap. 9. Cardinalium inſtitutio à temporibus Apoſtolorum exorta eſt, licèt Cardinalium nomen tunc expreſſum non fuerit, niſi ſub nomine Presbyterorum, vel Diaconorum Romana Eccleſia. Idem Coriolanus rurſus ad ann. 1243. ſub Innocentio IV. addit: *Innocentius bona conſilio vſus Cardinalium, ſtatuit, vt Cardinales galero rubro vterentur, honeſtandi Ordinis cauſa.*

Caluini mēdaciū de Cardinalibus.

Idem Coriolanus Capuc. ad an. 1243. Galerus rubeus Cardinalium.

Apoſtolicum Ius regnandi per Eccleſiaſticas Miſſiones in Gallia Ciſalpina quomodo Conſcripti Patres Eminentiſſimi, Pedemontaniq; præcipuè coluerint, explicat Præambulus.

Num. I I.

S*I ad cardines Cæli fueris diſſipatus, inde retrahet te Dominus Deus tuus, & aſſumet.* Pollicebatur quondam Deus Iſraelitico populo per Oratorem ſuum Moyſen. Nullus enim quamuis validus, & fortis ſubactor Tyrannus Dei populum ſubijcere, in captiuitatem redigere, & per quaternos cardines, ſiue terræ angulos diſpergere adeò valet; quin Deus ipſe validior, & fortior à captiuitate redimere, atq; à quadrati Orbis remotioribus climatibus recolligere præualeat. *Domini enim* (canebat Anna Samuelis mater) *ſunt cardines terræ, & poſuit ſuper eos Orbē.* Eccleſiaſtici myſtici Orbis molem ſanctiorem formauit Deus, quando vniuerſalē ſuam Eccleſiam per Mundum fundatam dilatauit, latitudinem verò illius ſuper terræ cardines ſtabiliuit, quando Eccleſiaſtici ſui ſpiritualis Regni Proregi Romano Pontifici pro vniuerſali regimine adminiſtrando ſubordinatos collegas Eminentiſs. Cardinales aſſignauit, quorum ſuper fortiores humeros, quaſi ſuper cardines ſacros Euangelicam Eccleſiæ machinam repoſuit, & ſollicitiori curæ commēdauit. Licèt ergo Regni filij legitimi ad quatuor vſq; Cœli cardines per Fidei Catholicæ infenſiſſimos hoſtes barbaros, tyrannos, ac perduelles irreconciliabiles diſperſi extiterint; per Summi Hierarchæ attamen validiorem potentiam, atq; Hierarchici Ordinis ſupremorum Cardinum accuratiorem vigilantiam, & ſtudioſiorem aſſiſtentiam inde reuocati, & recollecti, Sacroſanctæ Matris Eccleſiæ gremio recollecti reſtituentur, à quatuor Cœli cardinibus reuocati per multiplicatas Apoſtolicorum Præconum Emiſſiones, & nunquam intermiſſas prædicationes. Noſtra hæc Ciſalpina Gallia ad Occiduum Cęli cardinem conſtituta, Orthodoxæ Fidei candore aliquando deſtituta, per diuerſos Religionarios ſubuerſores, & inuaſores aliquandiù fuit diuexata: Verùm piæ Matris Eccleſię Romanæ Miſſionum ſubſidijs ſubleuata, Cardinum Sacrorum firmiori robore fruitur, & fulcitur. Quorum verò abundantiorem tutelam experta fuerit, explico cum Reuerendiſs. Epiſcopo Salutiarum, qui ſua in Chronologia ex Subalpinis ad Cardinalitiam Purpuram aſſumptos inſigniores viros triginta, per diuerſa ſæcula enumerat; ex quibus ſeptem pręcipuè aduerſus hereticas impietates patrium Ciſalpinum ſolum inuadentes aſſerit ſtrenuè decertaſſe. Quorum.

Deut. cap. 30.

Lib. 1. Reg. cap. 2.

Sac. Congregatio à quat. Mūdi plagis recolligit errantes.

Primus, Gualla-Bicherius Vercellenſis, Sanctę Mariæ in Porticu, mox Sanctorum Silueſtri, & Martini titulo Equitij ab Innocentio III Cardinalis creatus, pręclaris pluribus egregijs facinoribus pro Eccleſia perpetratis, aduerſus Albigenſes, & alios Sectarios Apoſtolicæ Legationis munere functus eſt circa ann. 1205;

Ann. Chri. 1205.

D. Epiſcop. Salutiarum Chronol. c. 4.

Secūdus, Guillielmus Ciacconius Subalpinas, Epiſcopus Cardinalis Sabinenſis ab Innocentio IV. electus, in mittendis pariter, & in inſtruendis Inquiſitoribus aduerſus Hęreticos Ciſalpinam Galliam infeſtantes plurimum laborauit, circa ann. 1244.

Ann. Chri. 1244.

Tertius, Hugo de Sancto Charo de Barchinoneta, Oppido inter Maritimas alpes conſtituto, ab eodem Innocentio IV. Cardinalis tit. Sanctę Sabinę factus, in exponendis Sacris Scripturis, & in Dei verbo iugiter prædicando multum fuerat enixus, circa ann. 1245.

Ann. Chri. 1245.

Quartus, Henricus de Bartholomæis Secuſinus, ab Vrbano IV. Pontifice Maximo Epiſcopus Cardinalis Oſtienſis, & Velitrenſis cũ eſſet creatus nõ solũ Excellẽtiſſimus Iuriſconſultus, ſed etiam Theologus, & Orator, vitaq; inculpabili, Legatione Lombardiæ ſtrenuè functus, Eccleſiaſticos ad Romanę Sedi ſubſidia conferenda inflammauit. Librum ſuper Decretales, qui apparatus dicitur, ac Summam Oſtienſem admiratione dignam in vtroq; Iure edidit, quò circa à grauiſſimis Auctoribus Fons Iuris nominatur, operatus eſt circa ann. 1265. Ann. Chr. 1265.

Quintus, Beatus Ioannes Vrſinus, ex Dominis Ripaltæ, Epiſcopus Taurinenſis, Sanctæ Romanæ Eccleſię Cardinalis, Ægydio Catillo Cardinali pro Sede Apoſtolica contra occupatores bonorum Eccleſiæ Romanę in Italia militanti pecunię ſubſidium pręſtitit, & cum vitam duxiſſet innocentiſſimam, fuit acerrimus perſecutor Hæreticorum, ex quibus non paucos pertinaces ignis ſupplicio mulctauit, circa ann. 1370. Ann. Chr. 1370.

Sextus, Bonifacius Ferrerius Epiſcopus Eporedienſis, inde Vercellenſis à Leone X. Pontifice Maximo ann. 1517. Presbiter Cardinalis tit. SS Nerei, & Achillei creatur, & tandem fit Epiſcopus Portuenſis: dum Bononiæ Pontificiam legationem gereret, Ferreriorum Collegium, certis præſcriptis Statutis, pro ſuſtentatione Nobilium pauperum Pedemontanorum ſtudioſorum inſtituit. Ann. Chr. 1517.

Septimus, Vicentius Laureus ex ordinario medico, & intimo Conſiliario Emmanuelis Philiberti Sabaudię Ducis à Pio V. creatur Epiſcopus Montregalenſis, & Nuntius Apoſtolicus. Tandem à Gregorio XIII. Cardinalis tit. Sanctæ Mariæ in Via Lata, & poſteà Sancti Clementis factus, Primò Inquiſitores aduerſus Interalpinos tumultuantes Sectarios delegauit, poſtmodùm ad eoſdem reducendos, de licentia Gregorij XIII. Societatis Ieſu eruditiſſimos Theologos deſtinauit ann. 1582. Quos rurſum, pariter & Capuccinos Fratres Minores ad Subalpinas Conualles Hæreſi expurgandas ann. 1596. remiſit Clemens VIII. Emiſſis verò huiuſcemodi Capuccinis Miſſionarijs Sacra Congregatio Sanct. Officij facultates & conceſſit, & multiplicauit per Reuerendiſſimos Taurinenſes DD. Nuntium, Archiepiſcopum, & Patrem Inquiſitorem ab ann. 1596. Anno poſtmodum 1622. erecta Sacra Congregat. Gen. de Propaganda Fide, eaſdem Miſſiones Subalpinas approbauit ann. 1623. & multiplicauit. Vtraq; autem tum hæc, tum illa Congregatio Euangelicos noſtros Vigiles, & Stationarios perpetuò fouit, & Eccleſiaſtico operi fauit, per Eminentiſſimos Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, Ann. Chr. 1582. Ann. Chr. 1622. 1623.

Apoſtolicum ad ius regnandi pro Eccleſiarum vniuerſali beneficio excolendum, Sacra Eminentiſſimorum Cardinalium de Propaganda fide à quo, & quando, & quorſum Gen. Congregatio inſtituta fuerit, quaſq; in ea Conſcripti Patres Eccleſiaſticas Capuccinorum Miſſiones per Quadratum Orbem conſtituerint, explicat Præambulus

Num. III.

C*ongrega mihi ſeptuaginta viros de ſenibus Iſrael, quos tu noſti, quod ſenes populi ſint, ac magiſtri, & duces eos ad oſtium Tabernaculi teſtimonij, facieſque eos ſtare tecum, vt deſcendam, & loquar tibi, & auferam de ſpiritu tuo, & tradam eis; vt ſuſtentent tecum onus populi, & non tu ſolus graueris*. Congregationem II. præcipuam electorum ſeptuaginta ſenum, populi magiſtrorum à Deo admonitus Moyſes conſtituit; nam etſi firmam pollicitationem Domini dicentis: *Ego ero tecum.* itemq; ſponſionem aſſerentis: *Aaron frater tuus erit os tuum, & ego ero in ore tuo, & in ore illius*, teneret Moyſes; nihilominùs ſeptuaginta viros congregauit, atq; ex cõgregatis magiſtris ſenũ Magiſtratum conflauit, quoad dirigendum, iudicandum, & docendum Iſrael, in ſubſidium vteretur. Quod cum illis in figuram contigiſſet, completurus legem Moſaicam Meſſias poſtquam veniſſet; duodecim primarios quidem populi Iudices elegit, interq; eos Primicerium Petrum prælegit, verùm enimuerò Congregationem quoque ſeptuaginta duorum ſeniorum in fidelis ſuæ Eccleſiæ Magiſtratum erexit, quo Primarchas Apoſtolici Senatus ad ſubeundum regiminis pondus, & onus faciliùs ſuſtinendum vteretur: *Deſignauit Dominus* (teſtatur Sacer Chroniſta) *& alios ſeptuaginta duos, & miſit illos ante faciem ſuam in omnem Ciuitatem, & locum, quo erat ipſe venturus*. Quò verò euidentius conſuetam hanc

Exod. cap. 3. & cap. 4.

D. Luc. c. 10.

regnandi

regnandi rationem in Eccleſiaſtico Regno ab antiquis Proregibus adhibitam demonſtremus; ſelectam aliam ab Apoſtolis Congregationem ad congruentiorem Eccleſiæ gubernationem conſtitutam conſideremus, Apoſtolica geſta recenſentes: *Conſiderate ergo fratres viros ex vobis boni teſtimonij ſeptem, plenos Spiritu ſancto, & ſapientia, quos conſtituamus ſuper hoc opus, & placuit ſermo coram tota multitudine, & elegerunt, &c. Hos autem ſtatuerunt conſpectu Apoſtolorum, & orantes impoſuerunt eis manus.* Sicq; quotidiano adminiſtrando communi miniſterio ſeptem Diaconorum inſignium Congregationem præfecerunt. Perfecit ipſe legitimus Rex Chriſtus inſtauratæ ſuæ per Euangelium Eccleſiæ Regnum: præfecit huic à ſe canonicè ordinatum, & conſecratum Proregem Petrum, ceteroſq; in Romana Cathedra per tempora legitimos ſucceſſores Apoſtolicos, quibus pollicitus fuerat: *Et ecce ego vobiſcum ſum omnibus diebus vſq; ad conſummationem ſæculi.* Apoſtolicis rurſus huiuſcemodi primarchis in ſpiritualis, & vniuerſalis adminiſtrandi regiminis ſubſidium, ſeptuagintaduorum ſeruum populi magiſtrorum, ſuorumq; Diſcipulorum Collegium prouiderat: Hunc S. R. E. Cardinalium myſticum præfiguratum numerum in ſacrum Senatum erexerat, & aſſignauerat; vt in ſollicitudinis partem aduocati, illi Euangelico ſuſtinendo ponderi collaborarent. Ex his igitur ſibi aſſignatis, & adſcriptis, Patribus Conſcriptis, & ſubordinatis collegis electis, ſubelegerunt, vel prælegerunt quidam Romani Hierarchæ, celeſti flamine afflati indeterminato numero Cardinales nonnullos magiſtros, in Chriſtianæ Reipublicæ peculiares neceſſarios quoſdam Magiſtratus ſacros, qui Sacræ Congregationes communiter nuncupabantur. Adhuc hic animaduertendum, & admonendum cenſeo: Quod Eccleſiaſtica Hierarchia varijs, & diuerſis Sacrorum Leuitarum gradibus conſtat; nempè Summorum Romanorum Pontificum vniuerſalis Eccleſiæ paſtorum, Eminentiſſimorum Sacri Senatus Cardinalium, Primatum, Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Abbatum, Præſulum, Præpoſitorum, & Eccleſiarum Rectorum, Sacerdotum, Doctorum, Euangelicorum Prædicatorum, perfectorumq; religioſorum. Ex quibus omnibus, & ſingulis omnes, & ſingulas, vel potiùs ſingulares, & inſigniores nonnullas, aut plures perſonas Primarcha Chriſtianæ Theocratiæ ad Hierarchicos gradus aſſumptas, Eccleſiaſtici regiminis ad exercenda munera, & ſuſtinenda ſeu graniora ſpiritualis Chriſti Regni onera aduocat, aſſumit, & ordinat. Inter hos cum clariores, inſigniore, celebrioreſq; ſubordinatos collegas proximiores habeat S. R. E. Epiſcopos, Presbyteros, Diaconos, & Subdiaconos Cardinales nuncupatos ſeptuagintaduos; ex hoc præfigurato, & Sacrato ab antiquis numero ante ſeptem, aut ſeptenos ſeptem congregauerunt Summi Pontifices, atq; ex canonicè congregatis Congregationes quaſdam in Eccleſiaſtici Regni profectum, & ſpiritualem prouentum inſtituerunt: inter has autem inſtitutas celebriores nominantur quatuor, nempè Congregatio Sacrorum Rituum: Congregatio ſuper Epiſcopis, & Regularibus Congregatio Sacræ Vniuerſalis Inquiſitionis Congregatio Sacra Gen. de Propaganda Fide. Prima Sacrorum cultum ordinat: Secunda Sacros Miniſtros dirigit: Tertia Orthodoxas fideles veritates ab erroribus vindicat: Quarta tandem ad quatuor Orbis plagas Catholicam Fidem per emiſſos Euangelicos Operarios promouet, & propagat. Tres illas priores antecessores Romani Præſules in Vrbe ſtatuerunt: quartam hanc Gregorius XV. Pontifex Max. Sacri Flaminis impulſu per religioſum ſuum Oratorem Fr. Hieronymum Narnienſem Capuccinum pro ſuggeſtu declamantem excitatus in Eccleſiaſtico Orbe conſtituit, ſui Pontificatus anno II peculiari ad hoc ſuo Decreto edito Kal. Iulij ann. 1622. per quod canonicum ſuum editum Decretum ſtatuit; vt in hac ſelecta Congregatione Conſcripti Purpurati Patres tredecim numero ſimul & gemini Præſules ſemel coram Sanctiſſimo, ſemel autem, & iterum ſaltem ſingulo menſe inter ſe alibi congregati de cunctis medijs, modis, & methodis pro Orthodoxa Fide per vniuerſum Mundum, & Propaganda conſulerent, cognoſcerent; vrgentioribus verò, & grauioribus negotijs, ſiue Fidei indigentijs, aut exigentijs ad Sanctiſs. relatis, meliora, & vtiliora ipſi eligerent, ac concluderent: electis ad hoc vocatis, ordinatis, & per opportunitates emiſſis religioſis Euangelij Prædicatoribus, & Fidei Doctoribus. Stetit igitur coram Romano Hierarcha, pro prima ſeſſione, ſacra hæc Purpuratorum Congregatio Prid. Idus Ianuarij præindicati anni; vt de præfati Sum. Pontificis Inſtituentis exequendi mentem, & propoſitum adimplendi, modo ageret, tractaret, ac conſultaret. Conſultantes ergo cognouerunt, & comprobauerunt optimum in Eccleſiaſtico Regno pro propaganda, & propugnanda Catholica Fide exiſtere Ius regnandi antiquum ab ipſo Deo, & Domino præſcriptum, & adhibitum per conſuetas Eccleſiaſticas Miſſiones Euangelicorum Miniſtrorum. Quamobrem ſub Gregorij XV. breuioribus cœperunt, ſub Vrbani verò VIII. prolixioribus Magni Sacerdotij diebus perſeuerauerunt ex Mendicantium Religionibus adſcitos, electos, & ordinatos Apoſtolicos Doctores, & Prædicatores ad omnes Mundi partes, haud mediocri cum pietatis, & religionis incremento, ſimul & emolumen-

Act. Apoſt. c. 6.

D. Mat. c. 28.

Collegium ſeptuaginta duorum Diſcipulor. ſiue Cardinalium in ſubſidium Eccleſiæ

Sacri quidam peculiar. magiſtratus ex DD. Cardinalibus Congregationes vocantur.

Hierarchiæ Eccleſiaſticæ varij Ordines.

Quatuor ſpeciales Congregationes Romæ cenſentur.

Gregor. XV. Pontif. Max. Sacram Congregation. de Propag. Fide inſtituit.

Ann. Chriſti 1622.

Inſtitutum Sacræ Congregat. de Propagand. Fide.

to tranſmittere. Inter hos autem tranſmiſſos, nequaquam omiſſi extiterunt Fratres Minores Capuccini, quandoquidem (vti ſupra in Proemiali Ratiocinio calculauimus) ad quatuor Mundi portiones ſignanter ſub Vrbano VIII illi miſſi fuerunt à Sacra Eminentiſſimorum Cardinalium Congregatione, diuerſas per Orbis prouincias, & Regiones, quas alphabetico ordine digeſtas taliter Enumeramus.

Æthyopiæ Miſſiones decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die XXII Februarij ann. 1637.

Angliæ Miſſiones inſtaurauit, & multiplicauit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide per Patrem Generalem Ordinis, Primùm die 24 Auguſti ann 1624. Deinde die 2. Maij, & 13. Iunij ann. 1625. conceſſit PP Ioſepho, & Leonardo Pariſienſibus Capuccinis facultatem faciendi Miſſiones in Anglia, Scotia, Conſtantinopoli. Tertiò geminos Miſſionarios ad Anglicanam Miſſionem ſuperaddidit ann. 1626.

Angliæ nouæ, dictæ Canadæ, ſeu Virginiæ Miſſiones decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 22 Nouembris ann. 1630. confirmauit die 3. Februarij 1631., & 31. Maij 1632, Extendit ad nouam Franciam die 24. Septembris 1633 & ad omnia loca Americæ ſeptentrionalis die 4 Februarij 1642. Auxit nouam Miſſionem in noua Anglia die 21. Februarij 650.

Aquitaniæ inſtitutis Miſſionibus facultates conceſſit

Inſtitutę per quatuor mundi partes à Sacra Cógregat. de Propaganda Fide Capuccinorũ Miſſiones.

Sacra Congregatio Sancti Officij die 4. Februarij 1620. & 11. Maij 1623. Aquitanis Miſſionarijs Sacra Congregatio de Propaganda Fide conceſſit facultatem faciendi plures Miſſiones ad Hæreticos Germanię, & Galliæ die 23. Maij 1625. Rurſus ad alia loca die 8 Maij 1628.

Andri in Inſula Miſſiones confirmauit.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 20 Aprilis 1638. ad inſtantiam Epiſcopi Andrenſis.

Arabię triplicis, Marſiliæ, & Regni Mogor Miſſiones aſſignauit.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 23. Maij Ann. 1645.

Barbarię, Tripolis, & Algerij Miſſiones decreuit.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 30. Ianuarij ann. 1638.

Benin Aphricæ occidentalis Regni Miſſiones faciendas commiſit.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 19. Ianuarij ann. 1647. extendit verò ad omnia loca Africę die 20. Iulij 1648.

Britanniæ Miſſiones, & facultates confirmauit.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide *di* 20. Auguſti ann. 1630. adauxit rurſus die 21. Nouembris 1634.

Burgundię Miſſiones mandauit.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 13. Iunij 1625. Extendit ad alia loca Prouinciæ die 30. Iulij 1635.

Candię, vel Cretę Miſſionem

Sacra Congregatio de Propaganda Fide iuſſit die 5. Septembris 1625.

Carolopolis, & Sedani Miſſiones decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide, primam die 26 Martij 1625. ſecundam verò die 12. Septembris 1639. extenſa fuit die 23. Iulij 1643.

Cephaloniæ Miſſionem inſtituit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 26 Iulij ann. 1624.

Colonię pro Ducatu Neoburgenſi iuſſit Miſſiones fieri

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 12. Decembris ann. 1628. extendit ad tractum Rhenanum die 13. Iulij ann. 1633.

Congi Miſſiones continuandas ſenſit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 25. Ianuarij ann. 1640.

Hollandię Miſſiones confirmauit, & auxit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 5. Nouembris ann. 1625.

Granę Inſulę Miſſionem expediri mandauit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 20. Iulij 1649. facultates conceſſę fuerunt die 12 Auguſti eiuſdem anni.

Guinceę Veteris in Africa Miſsionem conceſsit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 14. Iulij ann. 1634. reſtitutus fuit huic Miſsioni locus Inſulę Martinij in America.

Gallię Viennenſis conceſsit Miſsiones

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 25. Septembris ann. 1626: extendit die 5. Septembris ann. 1528.

Heluetiæ Miſsiones iuſsit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 24. Iunij ann. 1623. extendit die 3. Auguſti ann. 1626. ad Bernenſes. Rurſus Colmarię alia inſtituta die 8. Ianuarij ann. 1627.

Hiberniæ Miſſionem confirmauit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 27. Iunij ann. 1625.

Indiæ Occidentalis Sorat, & Pegù Miſſiones decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 25. Aprilis ann. 1645. & die 3. Augusti ann. 1646.

Inſularum Maris Ægei iuſſit Miſſiones

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 18. Aprilis ann. 1639.

Lotharingiæ Miſſiones ſpecialiter decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 27. Martij ann. 1638.

Meſolcinæ Miſſionem inſtituit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide 14. Iunij ann. 1634. coluit die 19. Ianuarij 1635. datis facultatibus die 5. Nouembris ann. 1635.

Moſcouiæ Miſſionem mandauit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 24. Ianuarij ann. 1633.

Normandiæ Miſſiones decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 13. Iunij ann. 1633.

Nicienſis Diœceſis in Vari Valle admiſit.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 17. Ianuarij ann. 1639.

Orientalium Regionum Miſſiones plures iuſſit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 10. Ianuarij ann. 1623. Inchoatas iàm, & inſtitutas Operarijs Capuccinis Gallis diuiſit, ac diſtribuit die 17. Septembris ann. 1639. & die 19. Nouembris 1640 & 9. Septembris 1641.

Palatinatus Superioris Miſſionem præcepit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 26 Iulij ann. 1627.

Pariſienſis Prouinciæ Miſſiones

Sacra Congregatio de Propaganda Fide ſtatutas iam olim confirmauit, & auxit die 22. Februarij ann 1627. & die 30. Ianuarij ann. 1629.

Promontorij Viridis: Inſulę Sancti Chriſtophori in Ameria decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 23. Martij ann 1635. & die 20. Nouembris ann. 1636.

Prouinciæ, ideſt, Galliæ Narbonenſi Miſſiones conceſſit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 23. Maij, & 12 Iunij ann. 1625.

Rhætiæ Miſſiones approbauit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 22. Ianuarij ann. 1624. & die 24. Auguſti ann. 1629.

Scotiæ Miſſiones continuandas mandauit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 2. Maij ann. 1625.

Styrię Miſſiones mandauit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 23. Maij ann. 1625. auxit, & extendit die 30. Iunij ann. 1643.

Tartarię Magnę Miſſiones inſtituit, vel reſtituit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 30. Iunij, & 17. Septembris ann. 1643.

Tranſyluaniæ Miſſionem decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 25. Septembris ann. 1626.

Turonenſes Miſſiones approbauit.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 13. Iunij ann. 1625. extendit ad Perſidem, & Armeniam die 5 Nouembris ann. 1627.

Tyrolis Prouinciæ Miſſionem conceſsit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 23. Maij ann. 1625. extendit ad Ciuitatem Vlmam die 23. Decembris ann. 1630.

Valloniæ Miſionem inſtituit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 12. Iunij ann. 1625. extendit verò die 14. Iulij 1634. & die 30. Iulij ann. 1636.

Hungariæ Miſionem decreuit

Sacra Congregatio de Propaganda Fide die 19. Nouembris ann. 1640.

PROVINCIIS CAPVCCINORVM

Quatuordecim, ideſt,

Sancti Ludouici.	Lotharingiæ.	Heluetię.
Sancti Bonauenturæ.	Aquitaniæ.	Turoniæ.
Burgundiæ.	Valloniæ.	Styriæ.
Sabaudiæ.	Bohemiæ.	Flandriæ, &
Pariſiorum.	Tyrolis.	Conuentui Carolopolis.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide dedit poteſtatem faciendi Miſsiones ad Hæreticos Germaniæ. Galliæ, Belgij &c. die 23 Maij ann. 1525.

Quibus ſimiliter

Sacra Congregatio Sancti Officij conceſsit facultates legendi libros prohibitos, abſoluendi, reconciliandi, diſpenſandi &c die 12. Iunij eiuſdem ann. 1625.

Obſeruandum pro corollario huius tertij numeri preambuli, quod Miſsiones omnes, & ſingulæ quondam vel immediatè à Sanctiſsimo, vel mediatè ab eodem inſtituebantur per Congregationem Sancti Officij, quæ miſsis Operarijs facultates concedebat de mandato Beatiſsimi: modò verò, nempè ab anno 1622. quo conſtituta, & à Gregorio XV. erecta fuit alia Sacra Cõgregatio Gen. de Propagãda Fide, vniuerſæ, & ſingulæ Miſsiones huius Sacri Magiſtratus decreto fiunt, & per quatuor Orbis partes diſtribuuntur: Statutis autem, & diſtributis cunctis, prærecenſita Congregatio Sancti Officij iuxta conſuetum, vel conſuetas antiquas facultates confirmat, vel nouas concedit vniuerſis Euangelicis Operarijs Miſsionarijs cuiuſlibet inſtituti, & profeſsionis.

CALCVLVS PRIMVS

Eminentiſsimi IVLII ANTONII SANCTORII, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis, noſtri Ordinis Protectoris, ab anno 1596. ad annos 1602.

Protector Capuccinorũ conſtituitur.

P. Zach. Bou. Annal., Tõ 1 ſub ann. 1578 num. 35.

Ann. Chri. 1578.

IVlius Antonius Sanctorius, Archiepiſcopus Sanctæ Seuerinæ à Pio V. Pontifice Maximo Cardinalis Sancti Bartholomæi in Inſula creatus, à Gregorio XIII. Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum Protector conſtituitur, anno Domini 1578. iuxta Pat. Zachariæ Bouerij ſequentia dicta: *Hoc anno Iulius Feltrius de Ruuere Cardinalis Vrbinas qui multa Fide, ac pietate Protectoris munus hactenus erga Capuccinos geſſerat, Tertio Non. Septembris diem extremum obijt; cui in eo munere ſucceſſit Iulius Antonius Sanctorius Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis Sanctæ Seuerinæ nuncupatus, cuius eximia in Ordinem beneuolentia, ac humanitas perpetuam illi apud Noſtros grati animi memoriam comparauit.* I.

Idem Annal. T. 2 ſub ann. 1596. num. 5

Excipit, & tranſmittit viuæ vocis Oraculũ pro Miſsionibus fundandis.

Quid verò Purpuratus hic Præſul pro Capuccinorum primò fundando apud Ciſalpinos Apoſtolatu cooperatus fuerit; idem Pat. Zacharias ſuperaddit his notis: *Hoc ipſo tempore Sacra noſtrorum pro conuerſione Hæreticorum Miſſio in Pedemontana regione, Apoſtolicæ Sedis auctoritate inſtituta fuit. Huius inſtitutionis Viuæ Vocis Oraculum Iulius Antonius Sanctorius, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis Sanctæ Seuerinæ nuncupatus, Ordinis Protector litteris ad Sedis Apoſtolicæ apud Sabaudiæ Ducem Nuntium hoc anno datis expreſſit, quas hic apponere, latino idiomate exaratas, haud abs re alienum duxi.* Hæc ille: qui inibi, pro noſtrorum Miſſione ab eodem Cardinali Taurinenſi Nuntio quidem primam, re autem vera pro Apoſtolico opere ad Noſtros ſecundam ſcriptam epiſtolam refert. Nos igitur, quibus exactiorem huius inſtitutionis notitiam exhibere incumbit, primam Fratri Valeriano datam, eodem vulgari idiomate tranſcriptam, hic fideliter exhibemus. II.

Al Reu. Padre Valeriano da Pinarolo Predicatore Capuccino.

Facultas tenendi, & legendi libros prohibitos.

Ann. Chri. 1596.

REu. Padre. Accioche le RR. VV. in queſta ſua Miſſione, alla quale ſete ſtati deſtinati nelle Valli del Piemonte, infette d'Hereſie, poſſano affaticarſi nella vigna del Signore con maggior frutto di quelle anime; la Santità di Noſtro Signore ſi è contentata di concederli, ſi come per la preſente in nome ſuo ſe li concede facoltà, e licenza di poter leggere, e tenere libri prohibiti, & heretici, & di autori heretici à fine, & effetto di confutarli, durante il tempo di queſta loro Miſſione, & ch'eſſi s'impiegaranno nella conuerſione degl'Heretici in quelle bande. Et non eſſendo queſta per altro, ſtiano ſani, il Signore li conſerui nella ſua ſanta gratia. Di Roma li 2. di Febraro 1599. III.

Al piacer delle loro RR.

Il Cardinale Santa Seuerina.

Preſignatis igitur iactis ſupra fundamentis, quia Euangelici Capuccini ædificatores ſuperſtruere feſtinabant; ne ædificantibus ſtructuram Apoſtolicam conſummandi poſſibilitas deeſſet, à Sanctiſſimo exceptum mandatum Nuntio Taurinenſi tranſmiſit, per infraſcriptam alteram ſuam epiſtolam. VI.

All'Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Monſig. come Fratello Monſig. Arciueſcouo di Bari, Nuncio di Noſtro Signore appreſſo il Duca di Sauoia. Torino.

Illu. & Reu. Monſign. A' quindeci del preſente ſi è riceuuta la lettera di V. S. delli 25. del paſſato, inſieme con le lettere del Padre Berno Capuccino, del Padre Roſetto Geſuita, di Andrea de Laurentis, & del Preuoſto Reſſano, & di tutto ſi è dato parte alla Santità di Noſtro Signore, & perche dal contenuto di quelle ſi è viſta la grande incommodità, & pericola di perdere le anime già conuertite dalle predicationi di quei Padri Capuccini, per non hauer lora facoltà di vdire le confeſſioni di quelli, che ſi vogliono riconciliare, & riunirſi alla Santa Chieſa; Perciò Sua Beatitudine hà ordinato, che V. S. inſieme con il Padre Inquiſitore li diano facoltà di ſentire le confeſſioni, & reconciliare alla Santa Chieſa, & aſſoluer dalle ſcommuniche, & cenſure tutti quelli, che vorranno eſſer riconciliati, & aſſoluti, durante queſta Miſſione. Si è parimente contentata Sua Beatitudine di ſcriuer al Rè di Francia caldamente, come V. S. intenderà più à piena dall'altra mia, perche Sua Santità ſi è riſoluta di fare tutto quello ſi potrà, per la riduttione di queſti popoli. E non occorrendo altra, me le offero di cuore, con pregarle dal Signore ogni contenta, e ſalute. Di Roma li 20. Aprile 159. — Conceditur Capuccinis poteſtas reconciliandi, & abſoluendi à Cenſuris.

D. V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs.

Come Fratello amoreuole
Il Cardinale Santa Seuerina

V. Euangelico in dies excreſcente ædificio, ædificantibus ædificandi amplioris poteſtatis creſcebat pariter indigentia; quapropter a Beatiſſimi Patris benignitate ampliores acceptas facultates, Capuccinis communicandas, Reuerendiſſimis Taurinenſibus Archiepiſcopo, & Inquiſitori delegauit per ſuas datas, & mox dandas authenticas literas.

All'Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Monſignore come Fratello Monſig. Arciueſcouo di Torino. Torino.

Illu. & Reuer. Monſig. come Fratello. A' 24. & 30. del paſſata, ſi ſono riceuute trè lettere di V. S. due delli 13. & de 20. dal medeſimo, & ſi è data parte alla Santità di Noſtro Signore di quel, ch'ella ſcriue, & quanto al dubio, che hanno li PP. Capuccini circo le confeſſioni, Sua Beatitudine ſi è contentata, che li detti PP. Capuccini, che ſono, & faranno in queſta Miſſione, poſſano liberamente aſcoltare le confeſſioni Sacramentali di quelli, che tornano al grembo di Santa Chieſa, non ſolamente nell'atto della riconciliatione, mà ancora dopò, ogni volta che ricorreranno da eſſi, durante la medeſima Miſſione in quelle parti, poſſano generalmente aſcoltare le confeſſioni di qual ſi voglia altro penitente. Si è contentata parimente Sua Beatitudine che alli detti PP. Capuccini ſi dia autorità, che durante la detta Miſſione, poſſano riceuer, & aſſoluer gli Heretici, etiam in Foro exteriori, & riceuendo le loro confeſſioni in ſcriptis, & facendoli abiurare ſimilmente in ſcriptis, coram Notario, & teſtibus (ſecundo la inſtruttione, che le ſarà data dal Padre Inquiſitore di coſtì) perciò che V. S. inſieme col Padre Inquiſitore potrà dare le ſudette facoltà, & dichiarationi alli ſudetti PP per ſalute di quell'anime, & gloria del Signore. — Authoritas audiendi confeſſiones quorumque; & reconciliandi etiam in Foro exteriori.

D. V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs.

Come Fratello amoreuole
Il Cardinale Santa Seuerina.

Cui eidemmet Taurinenſi Archipræſuli, ad eumdem effectum, mox quæ ſequuntur reſcripſit.

All'Illuſtriſs. & Reuerendiſs. come Fratello Monſign. Arciueſcouo di Torino. Torino.

Illu. & Reu. Monſign. ET accioche tutti queſti Padri, che ſono, & faranno per il tempo in coteſte Miſſioni, per la conuerſione delli Heretici in coteſte Valli, poſſano con maggior frutto operare nella vigna del Signore, per ſalute di quell'anime, & à gloria del Signore Iddio: Sua Santità ſi è contentata di concedere, come à V. S. concede in virtù della preſente, ch'ella poſſa dare facoltà alli — Ann. Chri. 1596.

ſudetti

Facultas abſoluēdi à Caſibus in Bulla Cœnæ reſeruatis.

ſudetti Padri durante la loro Miſſione in quelle Valli, di poter aſſoluer tutti quelli, che ſi confeſſaranno da loro Sacramentalmente, da tutti li caſi riſeruati in Bulla Cœna Domini, però V. S. la potrà conceder non ſolo à quelli, che di preſente ſi trouano alla Miſſione, mà anco à gl'altri, che verranno di nuouo alla giornata, ne mi occorrendo oltre la ſaluto, & il Signore le dia ogni contento. Di Roma li 11. Maggio 1596.

D. V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs.

Come Fratello amoreuole
Il Cardinale Santa Seuerina.

VI.

Tandem vt Euangelicæ inchoatæ turris conſtructio congruum ad culmen erigeretur; Reuerendiſs. Taurinenſis Nuntius Archiepiſcopus Barienſis ſolicitè & ipſe cooperatus eſt, operantibus Miſsionarijs Capuccinis opportunas operandi ſpirituales poteſtates à Romana Curia procurando, quas per tempora congrua à Summo Hierarcha reportauit, intercedente prærecenſito Ordinis Protectore, qui Romæ exceptas Taurinum communicandas, per ſuas litteras eidem Apoſtolico Nuntio exaratas, ſucceſsiuè mittebat, vt infra.

All'Illuſtriſs. et Reuerendiſs. Monſign. Arciueſcouo di Bari, Noncio di Noſtro Signore appreſſo il Sereniſſimo Duca di Sauoia. Torino.

Illu. et Reu. Monſ. come Fratello. DEſiderando la Santità di Noſtro Signore ſporgere tutti li aiuti poſſibili, per la riduttione di coteſte Valli heretiche alla Santa Fede Cattholica, & alla via della ſalute, & intendendo che vi ſono molti relaſſi, li quali volontieri ritornerebbono alla Santa Chieſa: ſe bene non è ſtato mai ſolito, di darſi da queſta Santa Sede Apoſtolica libera facoltà di poter riceuer, & aſſoluer li detti relaſſi, per eſſer caſo tanto importante; nondimeno la Santità Sua (confidando molto nella prudenza, & circonſpettione di V. S.) ſi è contentata concederli, come in virtù della preſente ſe le concede facoltà, Di poter riceuer, & aſſoluer ſimili relaſſi, pur che ſiano originarij, & habitanti di quelle Valli, ò paeſi heretici, & in euento che ſiano perſone inſigni, come ſe foſſero Miniſtri frà Heretici, ò Signori titolari, ne dia prima auiſo à Sua Beatitudine. Si contenta parimente, che V. S. poſſi communicare queſta facoltà, ſecondo li caſi che occorreranno, à quella perſona, ò perſone, à chi ella giudicarà neceſſario, & opportuno, auuertendola però, che à queſti relaſſi non biſogno creder così facilmente, & biſogna prima, che ſi riceuano, & aſſoluino, farli conoſcer la grauezza de gl'errori, ne quali ſono incorſi, la pena che haueuano meritato, & la grande gratia, che riceuono da Santa Chieſa, & inſieme aſſicurarſi molto bene, quanto ſia poſſibile, che queſta loro conuerſione ſia vera, & non ſimulata, e finta. E perche il Reu. Preuoſto di Giauenna hà fatto intendere d'hauer per le mani alcuni caſi di ſimili relaſſi; potrà V. S. (parendole perſona à propoſito) communicarli la ſudetta facoltà, maſſime per li poueri vecchi, donne, & altre perſone impedite, che non poſſono coſi facilmente preſentarſi à V. S. Similmente Monſig. Arciueſcouo di Torino con vna ſua lettera de 14. del paſſato, domandaua la medeſima facoltà per molti huomini della Borghata di Feſtiona, i quali eſſendoſi conuertiti per le prediche di coteſti PP. Capuccini della Miſſione, & di altri prima; dopò la partenza loro dal luogo, ſono ſtati ſouuertiti dagl'Heretici. Potrà communicare V. S. ancora al detto Monſig. Arciueſcouo (ritrouandoſi più in quelle parti) queſta facoltà, per riceuer, & aſſoluer li ſudetti relaſſi: & non vi eſſendo detto Monſig. Arciueſcouo, potrà communicarla ad alcuni de Padri della Miſſione. Si è parimente contentata Sua Beatitudine di conceder facoltà, come per la preſente ſi concede à quelli Padri della Miſſione, Di poter aſſoluer gli habitanti di quelle Valli, da tutti li Caſi riſeruati, etiam in Bulla Cœnæ Domini, quoad præteritum tantum. Etc. Di Roma li 25. Ottobre 1596.

Facultas reconciliandi relapſos.

Ann. Chriſti 1596.

Ann. Chri 1597. 1598. 1599. 1600. 1601.

D. V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs.

Come Fratello amoreuole
Il Cardinale Santa Seuerina.

Quæ autem religioſiſsimus hic Purpuratus Præſul, beneficus noſtri Ordinis Protector, & zelans Apoſtolici operis promotor pro fundando, promouendo, & ſtabiliendo Capuccinorum Apoſtolatu in Subalpinis, ſedulò præſtiterit, plenè enarrare non valemus: quia apud Noſtrorum monumenta diſtincta nequaquam reperiuntur: ſuperiora igitur paucula data ſufficiant, pro plurimis quæ referenda ſupereſſent. Nam, & plures litteræ vetuſtate conſumptæ perierunt, egregia facta obliuioni tradita euanuerunt. Vnum pro multis de huius viri excellentia præualeat teſtimonium Patris Zachariæ Bouerij ſic deſcriptum: *Poſtremò Iulius Antonius Sanctorius S. Rom. Eccl. Cardinalis Sanctæ Seuerinæ nuncupatus, Ordinis Protector, vir Sacrarum litterarum eruditione, vita innocentia, & integritate, Catholicæ Religionis zelo, iuſtitia, pietate, omnigenaq; virtute in Eccleſia clarus, hoc anno exceſſit è vita, cum ætatis annum*

P. Zach. Capucc. Annal. T. 2. ſub ann. 1601. num. 6.

ſeptuageſi-

ſeptuageſimum ageret, cui in Protectoris munere Franciſcus Ioioſans Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis poſt annum ſucceſſit.

CALCVLVS SECVNDVS

Eminentiſsimi CARDINALIS ALDOBRANDINI Anno 1602.

I. CLemens VIII. Pontifex Maximus tres Cardinales ſub agnomine Aldobrandino tempore ſui Pontificatus creauit: primò Petrum Aldobrandinum Romanum, ex fratre itidem Petro vocato nepotem, Cardinalem Diaconum Sancti Nicolai in carcere: Secundò Cinthium Paſſerum Aldobrandinum dictum, ex ſorore nepotem, Cardinalem Diaconum Sancti Georgij: tertiò tandem Siluestrum Aldobrandinum, & ipſum ex fratre nepotem, Diaconum Cardinalem Cęſareum nuncupatum. Ex his tribus Sacris Purpuratis Petrus, ſicuti primus in Cardinalem fuit aſſumptus, ità & tamquàm præcipuus inter Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Principes, præcipua, ideſt principaliora, & grauiora Eccleſiaſticæ Monarchiæ onera portauit, & munera laudabiliter geſſit. Inter hæc eum haud minima computetur Præfectura Congregationis Cardinalium Sanctæ Inquiſitionis Officij dicta, quæ inſigniori ſemper alicui purpuratorũ Patrum conferri conſueuit; huius Pręfectus deputatus de negotijs ad Fidem ſpectantibus in ſacra illa Congregatione pertractatis, & decretis, atque à Summ. Pontific. præſentialiter approbatis reddita Oracula excipere, & per Secretarium, vel per ſuas litteras expectantibus, & petentibus ſolet tranſmittere. Cum igitur ob Improuiſum interitum Reuerendiſs. Tartarini Taurinenſis Nuntij Pedemontana Nuntiatura diù vacaret, haud abſque mediocri Fidei detrimento, & Apoſtolici Capuccinorum in Vallibus miniſterij impedimento; Præfectus Miſsionum Fr. Philippus à Pancalerio de rerum Fidei ſtatu apud Cisalpinos Curiam Romanam admonuit, & à Summo Hierarcha ſequentem prouiſionem accepit, per Eminentiſs. Cardinalis Aldobrandini infra poſitas litteras.

Ann. Chri. 1601.

Præfectus Sacræ Congregationis Sancti Officij.

Al Reuer. in Christo Padre, il Padre Fr. Filippo da Pancalieri Capuccino. Torino

II. *Reu. in Christo Padre:* V*Na delle principali cauſe, che fà ſollicitare la nuoua elettione di nouo Nuntio in coteſte parti, è l'opera della Miſſione, per la conuerſione delli Heretici, la quale non può patire, ſe non ſoſtantialmente, come V. R. dice, ſenza l'aſſiſtenza di chi rappreſenta coſtì la perſona di Noſtro Signore, con la cui Santità hauendo communicato quanto la R. V. mi hà ſcritta con la ſua lettera; è venuta in queſta riſolutione, di confirmare, come in virtù di queſta mia confirma le facoltà conceſſe à lei, & alli ſuoi Compagni della Miſſione da Monſig. Nontio bon. mem. acciò poſſano tirare inanti le loro fatiche con autorità. Ricorda bene ſua Beatitudine ad auuertire, di diſingannare li Cattolizati, che non ſarà buona conuerſione, il farſi Cattolici ſolo per obedire al Prencipe, mà per conoſcer queſta eſſer la vera Chieſa, & la vera Religione: & per queſto riſpetto particolare hà ſopraſedato ſua Santità, & ſopraſede di far iſtanza al Duca, per l'ordine che V. R. deſiderarebbe; ſpera però Sua Santità che Dio benedetto darà forza à lei, & alli ſuoi Compagni, di fruttificare nella ſua vigna. Col quale fine me le offero, & raccomando di buon cuore. Roma li 13 Aprile 1602.*

Confirmatio facultatum.

Al piacer di V. R.

Il Cardinale Aldobrandino.

CAL-

CALCVLVS TERTIVS

Eminentiſsimi Cardinalis CAMILLI BVRGHESII, qui poſtea Paulus Quintus Pontifex Maximus, ab anno 1601. ad ann. 1603.

ANno ſalutis 1596. Camillum Burgheſium, Romanum Patritium in Sacrum Cardinalium numerum cooptauit Clemens VIII. illique ſuas vices adminiſtrandas commendauit. Quas fideliter, & ſedulò ſuſtinens, & pertractans, propagandæ Fidei inſtanter inhiabat, & inſtabat. Ad Gebennenſem igitur apoſtaticam ab Eccleſia defectionem reducendam cum Clemens Summus Hierarcha Capuccinos operarios deſtinare decreuiſſet; ipſius nomine, & auctoritate Cardinalis Burgheſius Pontificius Vicarius Fr. Mauritio à Murra Aſtenſi inſigni Theologo, atq; acerrimo ſcholaſtico, per ſuas ad eum exaratas litteras, Apoſtolicum mandatum tranſmiſit, & ad Apoſtolandum aduerſus Gebennentes illum emiſit, Sicuti Reuerendiſſimus Bartholomeus Rocha Taurinenſis Inquiſitor, ſuo in dato diplomate conteſtatur ſub datum Taurini die 20. Iunij ann. 1601.

Tranſmittit per litteras mādatū Apoſtolico.

Tranſacto biennio, cum ad Sabaudum Ducem nouus ſuperueniſſet Nuntius Dominus Paulus Toloſa Epiſcopus Bouinus. Huic, quò ferè deſtitutam ob inexpectatum prædeceſſoris Tartarini Nuntij interitum Capuccinorum Miſſionem reſtitueret, & redintegraret, atque ad meliora promoueret, Beatiſſimus Pater Clemens congruam Capuccinis ſubdelegandam facultatem delegauit, atq; tranſmiſit, per apoſtolici ſui Vicarij Camilli Burgheſij Cardinalis litteras dat. Romæ die vndecima Ianuarij 1603 ſicuti idem Nuntius ſuo in exarato confirmatorio reſeripto teſtatur ſub Prid. Idus Februarij eiuſdem anni: Ipſe verò Eminentiſſimus Burgheſius ex Cardinali Sancti Euſebij anno 1605. XVII. Kal. Iunij ad Supremam Sedem aſſumptus, Paulus Quintus voluit nuncupari, & tunc in capite conſtitutus abundantiores, & fauorabiliores in Capuccinos Miſſionarios ſpirituales ſubuentiones perpetuò perſtitit influere, & conferre.

Ann. Chr. 1602 1603

Facultates Capuccinis communicandas per litteras mittit.

CALCVLVS QVARTVS

Eminentiſsimi POMPEII ARIGONII Cardinalis anno 1611.

POmpeius Arigonius Romanus, cum in Romana Curia Rotæ Auditoris preclaro munere laudabiliter fungeretur; in Purpuratorum Patrum albo à Clemente Pontifice Maximo deſcribitur: quare cum in arduis Eccleſiaſtici regiminis negotijs pertractandis Supremo Hierarchæ miniſtraret, nempè Paulo V. in Fidei Catholicæ Propagatione cooperaretur, curam præcipuam gerēs Congregationis Sacrę Inquiſitionis, & Sancti Officij; huic cum Ianuenſis Prouinciæ (à quà tunc Pedemontana non diſcernebatur) Prouincialis Miniſter, pro Caſtridelphinenſis Capuccinorum ſtationis nonnullis grauioribus exigentijs, ſupplices libellos porrexiſſet; Eminentiſſimus Arigonius Cardinalis opportunas prouiſiones procurauit, & miſit per ſuas litteras, quæ ſequuntur, Taurinenſi Nuntio exaratas.

All' Illuſtriſs. et Reuerendiſs. Monſign. come fratello, Monſignore Veſcouo di Sauona, Noncio di N. Sign. appreſſo il Sereniſs. Duca di Sauoia. Torino

Illuſtriſs. et Reuerendiſs. Monſign. IL Padre Prouinciale de' Frati Minori Capuccini della Prouincia di Genoua, che hà carico di mandar i Predicatori nelle Miſſioni di Caſteldelfino, ſoggetto al Rè di Francia, doue ſi viue con libertà di conſcienza, hà fatto ſupplicare queſta Sacra Congregatione, per ottennere alcune facoltà neceſſarie per i Padri Capuccini, che ſi mandano alle Miſſioni di detto Caſtello, di che eſſendoſi trattato in Congregatione del Sant' Officio auanti Noſtro Signore al primo del preſente; la Santità Sua hà conceſſo a' Predicatori Ca-

pucci-

puccini, che andaranno à detta Miſſione, licenza di tenere, & legger i libri prohibiti, ad effetto di confutare l'hereſie nelle prediche, & altri ragionamenti, e trattati che li occorreranno fare per la riduttione di quelli Heretici del paeſe alla Fede Cattolica, con ordinare, che debbano tenere detti libri cuſtoditi in maniera, che non poſſano eſſer viſti, ne letti da altri: di più le hà conceſſo facoltà di poter creare Notarij alcuni Frati di detto Ordine, de' quali poſſano valerſi in riceuer le ſpontanee comparitioni, & rogiti delle ſentenze, & abiurationi, che faranno quelli, che ſi ridurranno dalle hereſie alla Fede Catolica in quei paeſi per opera d'eſſi Padri, già che li Notarij del paeſo, per timore delli Heretici, non vogliono ſcriuerle. In oltre facendo inſtanza, che ſi conceda facoltà a' Padri di detta Miſſione, d'aſſoluer, & riceuer i relaſſi nell'hereſia; la Santità Sua ſi è contentata di dare autorità à V. S. di dar facoltà a' Padri di detta Miſſione, di aſſoluer, & reconciliar gli Heretici relaſſi, originarij di quei paeſi, & habitatori delle Valli conuicine, con auuertire, che ſe faranno perſone inſigni, come Miniſtri d'Heretici, ò Signori titolati, ò perſone altramente qualificate, in tal caſo debbano ricercare di quà la facoltà di riconciliarli, come fù conceſſo da queſta Sacra Congregatione, à tempo di ſuo predeceſſore con lettera delli 5. Ottobre 1596. Di più per parte di detti Padri vien richieſta facoltà di conceder licenza a' Curati, & altre perſone intelligenti in quel paeſe, da' quali poſſa ſperarſi frutto, di tenere, & leggere il teſtamento nouo, tradotto in lingua Franceſe, & approuato dall'Vniuerſità de' Dottori Catholici di Parigi, e N. Sign. hà ordinato ch'io ſcriua à V. S. ch'ella s'informi dell'Autore di tal verſione, & potendo, ne mandi vn eſſemplare, per riſoluerſi ſe debba permetterſi la lettura di eſſo. Però con queſta fò ſapere à V. S. le ſudette facoltà, acciòche ella le notifichi alli Padri Capuccini, che attendono alle Miſſioni di Caſteldelfino, & nelli caſi particolari, conceda alli medeſimi facoltà d'aſſoluer, & riconciliare gli Heretici relaſſi, con le ſudette limitationi, ſenza concederlo in genere, mà di volta in volta ricorrano da lei, con farſi rappreſentare i fatti particolari di tali Heretici relaſſi, acciò oltre il darli facoltà di aſſoluerli, & reconciliarli, ella poſſa dare anco in ciò l'inſtruttioni, & auuertimenti neceſſarij, come ſi confida nella prudenza di V. S. alla quale m'offero, & raccommando per fine. Di Roma li 10. Settembre 1611.

Ann. Chri. 1611.

D. V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs.

Come Fratello amoreuole
Il Cardinale Arigone.

Facultates diuerſæ.

II. Cum iterum ſequenti anno, de mandato Sanctiſſimi ab eademmet Sacroſanctæ Inquiſitionis Congregatione Fratri Stephano Tendenſi, in Caſtridelphini Excubijs Eccleſiaſticis ſtrenuè aduerſus Sectarios decertanti nouę facultates collatę extitiſſent; idemmet Eminentiſſimus Cardinalis Pompeius Arigonius eaſdem facultates Reuerendiſſimo Taurinenſi Nuntio, prædicto Fratri Stephano communicandas tranſmiſit, per ſuam epiſtolam ſub die octauo Septembris ann. 1612 datam, cuius non copia, ſed fidelis memoria in noſtris manuſcriptis monumentis aſſeruatur.

Ann. Chr. 1612.

Nouę facultates.

CALCVLVS QVINTVS

Eminentiſsimi IOANNIS MELLINI Cardinalis anno 1613.

I. IOannes Garzias Mellinus Romanus, Archiepiſcopus Rhodenſis, Cum Apoſtolici Nuntij apud Catholicum Hiſpaniarum Regem perſonam gereret, & geſta præclara in ſibi demandato miniſterio in dies magis, pro Eccleſiaſtico Regno ederet; à Paulo V. Romano Monarcha inter Hierarchici Ordinis Conſcriptos Patres & ipſe adſcriptus anno Domini 1605. Pariter & Sacræ Inquiſitionis Congregationi præfectus fuit. Cum ergo Operarij Euangelici Capucelni in ſuis Cuſtodijs fideliter inuigilarent aduerſus Occiduos Eccleſiæ perduelles, ſignanter verò Fr. Stephanus Tendenſis in Delphinenſi Statione Ortodoxam Fidem promoueret, qua in laborioſa promotione Stationarij operatores varias per tempora in difficultates inciderent; pro his ad Apoſtolicam Sedem opportunè recurrebāt, ipſeque Beatiſſimus Pater congruis prouiſionibus emiſſis ſuccurrebat: haſq; ſpirituales ſubuentiones Cardinalis Mellinus Propagandæ Fidei zelotes promotor, per ſuas litteras ſubmittebat, ſicuti infra ſignandis numeris conſtabit.

Ann. Chr. 1613.

Spirituales ſubuentiones à Sede Apoſtolica ſubmittebat.

All' Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Monſig. come Fratello Monſig. Veſcouo di Sauona, Nuncio di Noſtro Signore appreſſo il Sereniſs. Duca di Sauoia. Torino.

Illu. & Reuer. Monſig. come Fratello. L*A Santità Sua hà conceſſo al Padre Steffano da Tenda le infraſcritte facoltà: Di poter tenere, & leggere libri prohibiti, & la Sacra Bibbia in lingua Franceſe: Di permetter a' Curati di quelle parti, di tener, & legger la Sacra Bibbia in lingua Franceſe, purche la verſione di eſſa ſia Cattolica, & approuata: Di poter agire per la ricuperatione de' beni Eccleſiaſtici occupati alle Chieſe in quelle parti, pur che ſi faccia con licenza dell'Ordinario: Che poſſa aſcoltare le confeſſioni Sacramentali de penitenti in tutto il Marcheſato di Saluzza con licenza degl'Ordinarij di detti luoghi reſpectiuè, & che poſſa communicare tale facoltà al ſuo Compagno: che in abſenza de' Padri Capuccini della Miſſione, poſſa dare facoltà alli Curati di Caſteldelfino di riconciliare gl'Heretici: Di più Noſtro Sign. hà conceſſa facoltà alli Capuccini della Miſſione del Marcheſato di Saluzzo, & Valli di Peroſa di amminiſtrare i Santiſſimi Sacramenti in detti luoghi, con licenza degl'Ordinarij, & di aſſoluer li Heretici nel Foro della conſcienza; a' quali ella dia inſtruttione, che quelli s'intendano eſſer Heretici relaſſi, i quali hanno abiurate l'hereſie giudicialmente, & in ſcriptis fatto il rogito del Notario, & poi di nouo ritornano nell' Hereſia, mà quelli che ſono aſſoluti dell'Hereſia ſolamente nel foro della conſcienza, ne l'hanno abiurate mai giudicialmẽte in ſcriptis, ancorche di nuouo ricadano in eſſe, non s'intendono relaſſi: Inoltre la S.S. hà diſpenſato col detto P. Steffano; & altri Capuccini della Miſſione, che poſſano applicare in cõprare corporali, & altre coſe neceſſarie per il culto Diuino, i danari che gli auanzano dalle loro prouiſioni di ciaſcun meſe, pur che le cõpri mediante terza perſona, & eſſi non tocchino, ne maneggino danari. Però V. S ſia contenta notificare le predette facoltà al ſudetto Padre Steffano, & altri Padri Capuccini delle Miſſioni, acciò ſe ne vagliano à beneficio, & ſalute dell'anime di quelle parti, per il tempo che ſtaranno occupati in dette Miſſioni, & io reſto à V. S. con offerirmele, & raccommandarmi. Di Roma li 20. Luglio 1613.*

Facultates conceſſæ Fr. Steph. Tendenſi.

Ann. Chr. 1613.

D. V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs.

Come Fratello Affettionatiſſ.
Il Cardinale Mellino.

III.

Quoniam rurſus in Caſtellana Satrapia Caſtridelphini ſeditioſi Sectarij ſtatutorum Iurium, iuxta conſuetum, violatores, intra toleratos terminos conſiſtere non valentes, noua molimina in præiudicium Catholicæ Fidei promouere nitebantur; Fr. Stephanus Tendenſis vigilax Excubitor recentiores hos Caluiniſtarum conatus Romanæ Curiæ, per ſcriptos libellos fideliter annuntiauit, cui annuens Summ. Pontifex per eiuſdem Cardinalis plures litteras ſatisfecit.

Ann. Chri. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619.

CALCVLVS SEXTVS

Eminentiſs. ANTONII SAVLI Cardinalis anno 1622.

I.

BOnorum immò ſæculorum memoria dignus Pontifex ille Maximus Sixtus V. inter plures, quos Cardinalitia Purpura donatos condecorauit, vnus non nouiſſimus numeratur Antonius Saulus Ianuenſis, Presbyter Cardinalis Sancti Vitalis nuncupatus, Qui cum proceſſiſſet in diebus ſuis, antiquus dierum ſedebat inter Cardinalitij Senatus Patres Conſcriptos, tempore Pontificatus Gregorij XV. qui Eminentiſſimorũ Cardinaliũ Congregationẽ Gen. de Propaganda Fide denominatam ſupero à flamine impulſus inſtituit. Primò hęc Sacra Purpuratorum Præſulum Congregatio Prid. Idus Ianuarij eiuſdemmet anni ſedit, & primaria illa in ſua ſeſſione de faciliori modo exequendi mentem Pontificis inſtitutoris pertractauit, & diligenter diſſeruit. Hunc verò cum in Apoſtolicorum Operariorum Miſſionibus & antiquis inſtaurandis, & nouis multiplicandis, hiſque & illis ſollicite curandis poſitum conſtare intellexiſſent; in eam ſententiam omnes pariter conuenerunt; vt à Regularium Ordinum Generalibus ſuarum ſingularium Religionum Miſſionum ſtatum, & præſentem conditionem explorarent: quamobrem ad hoc abſentibus litteras dandas decreuerunt: quod Decretum per vnũ ex ipſis Conſcriptum Cardinem operis, nempè Saulum Cardinalem Sancti Vita-

Modus Fidei Propagandę cenſetur cura Miſſionum

lis, exequendum curarunt. Dedit igitur ex-templò ille ad noſtrum Capuccinorum Generalem Fratrem Clementem Netinum Siculum ſequentis tenoris epiſtolam.

II. *Al Molto Reuerendo in Chriſto Padre, il Padre Generale de' Frati Minori Capuccini.*

Molto Reu. Padre H*Auendo Noſtro Signore eretta vna Congregatione di tredeci Cardinali, & di due Prelati, chiamata de Propaganda Fide, per l'effetto che il titolo dimoſtra, & eſſendoſi nella prima Congregatione, che fù alli 14. del corrente, da' Cardinali diſcorſo intorno al modo da tenerſi per eſſequire la Santa mente di Noſtro Signore, fù trà l'altro coſe riſoluto, che ſi ſcriueſſe alli Generali aſſenti dalla Corte, di quelle Religioni, che mandano ſogetti alla conuerſione delli Heretici, & infedeli, accioche ſignificaſſero diſtintamente lo ſtato delle loro Miſſioni, & inſieme li biſogni per caminar inanzi alla detta conuerſione, & quello di più che le pareſſe neceſſario in*

Ann. Chr. 1622.

queſto propoſito, & che il medeſimo ſi faceſſe ſapere dal Sogretario alli Generali preſenti in Roma. Piacerà donque à V. P. in eſſecutione di quanto commanda queſta Sacra Congregatione, d'eſpreſſo ordine della quale ſcriuo la preſente, di far le debite diligenze, per dare quella piena informatione à queſta Sacra Congregatione, che negotio tanto graue, e tanto importante, come è la ſaluto dell'anime, ricerca; che da Noſtro Signore, che ſommamente deſidera communicar à tutto il Mondo queſto gran bene della cognitione del vero Dio, ſarà grandemente commendata, e da Dio benedetto (la cui gloria principalmente ſi pretende in queſto ſanto negotio) à ſuo tempo largamente rimunerata; & per fine à V. P. mi offero, & raccommando. Di Roma li 17. Genaro 1622.

General. Religionum referant de ſtatu ſuarū Miſſionum.

Al piacere di V. R.

Il Cardinale Sauli.

CALCVLVS VII.

Eminentiſsimi OCTAVII BANDINI Cardinalis ab anno 1624. ad ann. 1629.

I. DEſcripſerat in collateralium ſuorum Cardinum epigraphe Clemens VIII. Summ. Hierarcha Octauium Bandinum Florentinum, Firmi in Piceno Archiepiſcopum, quem cum ſucceſſu temporis zelotem Sacerdotem, & ſolicitum Antiſtitem agnouiſſet Gregorius XV. inſtitutæ à ſe Congregationi de Propaganda Fide præcipuum curatorem, & promotorem conſtituit. Hic igitur Sanctæ Sabinæ titulo Presbyter in Capuccinos beneficus, cum per litteras coram Patrum conſeſſu lecta, Apoſtolatum Subalpinum mirè fructificare intellexiſſet; congratulatoriam, & adhortatoriam elaboranti Operario Capuccino, Sacrę Congregationis nomine, deſcriptam dedit epiſtolam.

Sacrę Congregatio de Propag. Fide precipuus curator.

Ann. Chr. 1624.

II. Quoniam verò (vt proprio loco dedimus) Subalpinarum Miſſionum adminiſtratio, & prefectura Prouinciali Capuccinorum Miniſtro Pedemontano, hoc anno 1625. fuerat commendata ab Vrbano VIII. Pontifice Maximo; cum circa hęc

1625. tempora facultatum diploma à Sancti Officij Congregatione editum Miſſionarijs trāſmittendum foret; Ipſe Cardinalis Bandinus, veluti Propagandæ Fidei promotor, recenſitas de nouo conceſſas ſpirituales poteſtates prædicato Miſſionum Præfecto immediatè primò, & prior miſit per benignam ſuam epiſtolam.

De mandato Sanctiſſimi, per litteras Eminentiſſimi Ludouiſij Ordinis Protecto-

III. ris, in Prati-Iallati Valle nouam ſacram Stationem Pedemontani Capuccini acquiſierant, quam tamen Hæretici Vallicolæ ſub titulo diſcordiarum inter Gallos,

Ann. Chr. 1626. 1627. 1628. 1629.

& Allobroges tunc vigentium deturbauerunt: quare pro Italis Francos Miſſionarios mittendos cenſuit Apoſtolica Sedes: quia verò abſentibus illis, nec iſti veniebant; interim Miſſionum Subalpinarum Capuccinus Præfectus Petruxiæ Stationario derelictam Miſſionem Prati-Iallati commendauit, quam prouiſionem ſummoperè Sacra Congregatio approbauit, ſicuti Eminentiſſimus Bandinus per ſcriptas ſuas litteras, annunciauit.

CALCVLVS OCTAVVS

Eminentiſsimi LVDOVICI LVDOVISII Cardinalis, Ordinis Capuccinorum Protectoris, ab anno 1625. ad ann. 1628.

CArdinalem Principem & Vrbi, & Orbi dederat, & aſſignauerat Ludouicum Ludouiſium Bononienſem Patritium, proprium ex fratre nepotem Gregorius XV. anno 1621. eidemq; potentiſſimo tutelari defendendam, & dirigendam commiſerat Religionem Fratrum Minorum Capuccinorum Cum ergo Prouincialis Pedemontanæ Prouinciæ Præfectus Miſſionum anno vigeſimo quinto poſt ſexcentos & mille, in ſuo ab vrbe digreſſu, à Generalibuſq; Comitijs receſſu, Miſſionum relationes offerendas Sacræ Congregationi, & poſtulationes quaſdam eidem faciendas reliquiſſet; poſtquam hęc omnia Procurator Ordinis coram Purpuratorum Patrum conſeſſu præſtitiſſet; Ludouiſius Cardinalis Sanct. Rom. Eccleſiæ Vice-Cancellarius, nomine Congregationis ſatisfecit, & reſpondit. Eminentiſſimis Patribus prędictæ Sacrę Congregationis de Propaganda Fide quoniam intimo corde inhęrebat conſeruatio Apoſtolicarum Miſſionum apud Ciſalpinos; ideo Miſſionarios Capuccinos, eorumq; congruam enutritionem, & ſuſtentationem Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio per ſuas litteras commendauerant: huius factę commendationis, & annuæ faciendæ relationis Eminentiis Ludouiſius per epiſtolam admonuit. Cum verò intellexiſſent Patres Conſcripti Sacrę prędictę Congregationis, Apoſtolicis viris Capuccinis in Eccleſiaſticis caſtris militantibus congruum commeatum minus ſufficienter ſuppeditari; Reuerendiſſimo Taurinenſi Nuntio efficaciores commendatorias infrapoſitas litteras, per ſuprascriptum Cardinalem Ludouiſium multiplicare voluerunt. I.
Ann. Chri. 1625.
1626.

Al Molto Illu. & Reuerendiſs. Monſignore Noncio di Torino.

Molto Illu. & Reuerendiſs. come Fratello. LAmentandoſi li PP. Capuccini della Valle Peroſa, che non ſono date loro le prouiſioni, che da molti anni in quà la Camera Apoſtolica ſuole pagare per ſeruitio delle Miſſioni di detta Valle, e luoghi conuicini; V. S. procuri, che lo reſta data ſodisfattione, accio ſi mantenghino quella Miſſioni, le quali per le relationi hauute dalli anteceſſori di V. S. fanno non poca frutto, & con queſto fine a V. S. m'offero, & raccommando. Roma li 27. Nouembre 1627. Ann. Chri. 1627.
D. V. S.

Miſſionarijs commeatum præſtandum mandat.

Come Fratello Affettionatiſs.
Il Cardinale Ludouiſio.
Franceſco Ingoli Secretario.

Non ſinę intimo ſui zeloris propoſiti, & animi dolore conſpicientes Eminentiſs. Patres, Cluſoniam Vallem in finibus Italiæ poſitam hęretica lepra vniuerſam laborare, ab eaq; Diuinum Catholicum cultum exulare; pro ea reducenda maximoperè collaborabant: quare ad hoc hanc modo recenſendam Pręfecto Miſſionum per Cardinalem Vicecancellarium Ludouiſium epiſtolam exararunt. II.

Al Molto Reuer. Padre, il Padre Prouinciale de Frati Minori Capuccini di Piemonte. Torino.

Molto Reu. Padre. SI tratterà col Procuratore Generale, per iſtabilire la Miſſione di Pragellato, a ſi ſpediranno le facoltà in perſona di V. P. acciò habbia la cura di eſſa, a facilmente il medeſimo Procuratore le rimetterà l'elettione de ſegatti. Circa la prouiſione per mantenere la Miſſione in queſti principij, V. P. auiſi quanto li baſtarà, & à chi ſi dourà pagare, perche ſubito ſi daranno gl'Ordini neceſſarij, non eſſendo le prouiſioni, che da queſta Sacra Congregatione ſi fanna, come quelle della Valle Peroſa, delle quali ſi ſcriua al Noncio, acciò faccia pagare le meſate decorſa, e procuri, che ſi paghino prontamente nell'auuenire, che quì per fine le prega da Dio ogni compito bene. Roma li 27. Nouembre 1627.
Al piacer di V. R.

Prouiſiones pro Miſſionibus Vallium Peruſiæ, & Cluſonis.

Ann. Chri. 1627. 1628. 1629.

Il Cardinale Ludouiſio.
Franceſco Ingoli Secretario.

Emiſſi

Emiſſi igitur, & in Prati-Iallati Cluſoniam Vallem ingreſſi Apoſtolici Capuccini Operarij, cum fideliter iuxta mandata Apoſtolatū cepiſſent, deq; eorum ingreſſu, & progreſſu Præfectus Miſſionum Sacram Congregationem per litteras admonuiſſet; per prænunciatum Cardinalem Protectorem comprobatiuam reſponſionem accepit.

CALCVLVS NONVS

Eminentiſsimi ANTONII BARBERINI Cardinalis ab anno 1633. ad ann. 1655.

Hieroſolymitanæ Sacrę militiæ adſcriptum Antonium Barberinum, Romanum Quiritem, ex fratre nepotem Sacro Purpuratorum Patrum albo conſcripſerat anno 1628. Vrbanus VIII. Ille igitur ſi non gladio, ſaltem ſollicitioris diligentiæ ſtudio Eccleſiaſtico Spirituali Regno prodeſſe, & preſtò iugi-
I. ter adeſſe ſatagens, propagandæ Fidei mirificè incumbere volebat. Quare Pedemontij Prouinciali Miniſtro, & Miſſionum Pręfecto in charitatiuo agone peſti-
Ann.Chri. 1633. fero mucrone interemptorum pugilum Capuccinorum de conſtanti certamine, & perſeueranti conſtantia per plenariam, ſed compendioſam narrationem, & fidelē relationem nuntianti, & referenti; vt in agone ſtrenuè certantibus vires ſuperadderet Sacra Congregatio, immò ipſe Supremus Antiſtes; collaudatorias pariter, & adhortatorias has notas reſponſales reddidit, per Eminentiſſimi Antonij Cardinalis Barberini infraſcriptas litteras.

Al Molto Reuer. Padre Prouinciale de Frati Minori Capuccini del Piemonte. Torino.

Molto Reuer. Padre. Noſtro Signore, e queſti miei Eminentiſſimi Signori ſono reſtati tanto edificati, & ſodisfatti delle fatiche di coteſti Miſſionarij verſo la ſalute dell'anime in tempi coſi calamitoſi, come erano quelli della peſte, che ben degne l'hanno ſtimate della gran carità della Religione Capuccina: perciò non meno le hanno lodate, che l'accurata loro relatione data da V. R. & ſi come pregano il Signore Iddio, che il medeſimo ſpirito ſi conſerui negl'altri, che ſi ſono preſeruati dal contaggio, e che ſi ſono ſoſtituiti in luogo de morti; coſi non mancheranno di far rinouar le facoltà loro ſpeciali, che gli furono conceſſe. Quanto poi alli biſogni temporali per ſoſtentamento delle dette Miſſioni ſi ſcriue à Monſig. Noncio di Torino, acciò dia alcune relationi che biſognano, per poter trattare con Monſig. Teſoriero di Sua Santità, & per fine à V. R. prego ogni vero bene. Roma li 25. Giugno 1633. Collaudat egregium facinus in charitatiuo agone defunctorū.

Al piacer di V. R.

Il Cardinale Antonio Barberini.
Franceſco Ingoli Secretario.

II. Rurſus quia Pedemontanis recedentibus, Capuccini Galli tum bellicis ſeditionibus, tum contagioſi morbi diris inuaſionibus præpediti ad Cluſonium, iuxta condictum, exercendum Apoſtolatum nondum acceſſerant; quando Mendican-
Ann.Chri. 1634 1635. 1636. tium quorumdam Ordinum religioſi in Prati-Iallati Vallem Apoſtolandi cauſa peruenerant, quoniam Galliarum Rex non alios quam Capuccinos Sacros Excubitores inibi inuigilaturos conceſſerat; ideo vt cęteris dimiſſis prędictos Minoritas antiquæ Stationi reſtitueret, Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio tranſmiſit in mandatis Eminentiſſimus Cardinalis Antonius Barberinus.

III. Gallicani Regni tranquillitate ciuilibus ſeditionibus perturbata; Petruxini Schiſmatici & bellorum turbinibus, & potentiorum patrocinijs ſuffulti, iamdiù deſideratum, & conquiſitum diploma ſurripuerant, quo eis permittebatur eadem viuendi libidine abuti, qua in Gallijs Caluiniſtæ Religionarij & ipſi vtebantur: Quod cum Orthodoxę Fidei Italicis his in liminaribus Oſtijs ter maximè noxiū appareret, ideo Prefectus Miſſionum Capuccinorum, cum apud Galliarum Re-
Ann.Chri. 1650. 1651. 1652. 1653. gem non eſſet, qui Fidei cauſam propugnandam ſuſciperet, pauperculos binos ſuos alumnos Capuccinos religioſos omni virtute pręditos Fr. Fr. Thomam à Moretta Concionatorem, & Cherubinum à Pinerolio Sacerdotem Lutetiam Pariſiorum deſtinauit, qui inibi pro Catholica Religione ſtrenuè laborantes, tutelarium patrocinio ſuffulti aduerſus ſurreptitium Chirographum Chriſtianum reſcriptum reportarunt, quo Caluinicolæ Petruxini ad antiquam hæreticandi tolerantiam reducebantur, & cogebantur. Relatum autem reuocatiuum decretum cum per ſuas litteras præfati deſtinati Capuccini per propriam epiſtolam Sacrę Congre-

gationi de Propaganda Fide renuntiaſſent, Eminentiſſimus Preſul Cardinalis Antonius Barberinus Prefectus reſpondit, vt ſequitur.

Alli RR. Padri Tomaſo di Moretta, e Cherubino da Pinarolo Capuccini. Torino.

RR. Padri. V*iene gradito, & approuato da queſta Sacra Congregatione de Propaganda Fide quanto dalle RR. VV. è ſtato operato per ſeruitio delle loro Miſſioni nella Valle di Peroſa in Piemonte; onde io lodando la loro pietà, & il zelo dimoſtrato à fauore d'vn opera tutta diretta al buon ſeruitio di Dio, in ſalute di tante anime, mi rallegro con le RR. VV. del merito che ne hauranno riportato da Sua Diuina Maeſtà, e dell'honore che hanno acquiſtato á fauore di loro medeſimi, e del proprio Ordine Serafico appreſſo queſta Sacra Congregatione. Hauerò molto à caro di ſentire la continuatione delle loro fatiche, & io in tanto le prego per ſempre la Diuina aſſiſtenza. Di Roma li 3. Agoſto 1654.*

Al piacer delle RR. VV.

Il Cardinale Antonio Prefetto.
Dioniſio Maſſari Secretario.

CALCVLVS X.

Eminentiſsimi Fr. ANTONII BARBERINI Cardinalis, Ordinis Capuccinorum Protectoris, ab anno 1643. ad ann. 1649.

FR. Antonius Barberinus cum in Capuccina Religione & morum integritate, & ſingularis ſanctimonę mirificis exemplis emicaret, à regularibus adminiſtrandis muneribus ad vniuerſalis Eccleſiæ regiminis onera ſuſtinenda aduocatur à ſuo ſecundum carnem fratre germano Octauo Vrbano Supremo Hierarcha anno Domini 1624. Cardinalis Sancti Onuphrij vocatus, Capuccinęq; ſuę olim matris, ideſt Religionis patrocinandæ, & gubernandę Prefectus, & Protector electus. Cumq; veluti zeloti Antiſtiti, quondam feruido verbi Dei declamatori, & Theologo Sacrę Congregat. Gen. de Propagāda Fide Prefecturam idem Summ. Pontifex detuliſſet: & Capuccinorum Miſſionum Prefectus Prerecenſitę Congregationi plenariam à Miſſionarijs Subalpinis ſuis alumnis pro Eccleſiaſtico Spirituali Regno geſtorum enarrationem, & relationem, iuxta editum decretum, tranſmiſiſſet; eiuſdem Congregationis nomine perhumanam emiſit reſponſionem, ſimul & approbationem. I.

Cum Ciuitatem Vercellenſem, à Celtiberis Sabaudo Principi occupatam, preſidiarij milites Theutonici, ex parte Lutheriſtę, cuſtodirent; Fr. Stephanus à Taurino Guardianus Conuentus Capuccinorum eiuſdem Ciuitatis, Sacer Orator, & Theologus eruditiſſimus, ſimul & Sacerdos zelans zelum Fidei, errantes hoſce cuſtodes ad orthodoxæ veritatis Catholicum, & rectum tramitem reducere viribus omnibus ſolicitè ſatagebat: quare cum aliquorum menſium ſpatio quinque Lutheranos reduces Eccleſię reconciliandos Vercellenſi Reuerendiſſimo Patri Inquiſitori obtuliſſet, illeq; Catholicorum albo adſcriptos Sacrę Congregationi de Propaganda Fide per epiſtolam annunciaſſet; eademmet Sacra Congregatio per Eminentiſſimum ſuum Prefectum, & Capuccinorum Protectorem Cardinalem reſpondit, vt infra. II.

Capuccini præſidiarios milites Theutonicos Vercellis reducunt ad Fidē

Ann. Chriſti 1644. 1645. 1646. 1647. 1648.

Al Molto Reuer. Padre, il Padre Inquiſitore di Vercelli.

Molto Reuer. Padre. R*iceuo la copia delle cinque ſentenze delli Heretici ſponte comparenti venuti alla Santa Fede, che mi recca la lettera di V. R. delli 26. del paſſato; ſe l'opera de Padri Capuccini rieſce coſi fruttuoſa, ella continui per mezzo de medeſimi Padri di procurare ſi fatte conuerſioni, & il Signore la conſerui. Roma li 16. Maggio 1648.*

D. V. R.

Come Fratello.
Il Cardinale Sant'Onofrio.

CAL-

CALCVLVS XI.

COMMVNIS.

Eminentiſsimorum D. D. Cardinalium Congregationis Gen. de Propaganda Fide, ab anno 1623. ad ann. 1659.

I. QVamquam pro propugnanda Fide intra Romanam Vrbem, vt per Chriſtianum Orbem aduerſus hereticam inquireret prauitatem, Sanctæ Inquiſitionis Gen. Cōgregatio à Sūmis Pontificibus iam olim ſtatuta, & firmata conſiſteret: pro propaganda tamen per vniuerſum Mundum Catholica Fide, nullus adhuc peculiaris intra Romanam [Eccle]nia perſtabat inſtitutus Sacer religioſus Senatus: quando Gregorius XV. Pontifex Maximus Eminentiſſimorum Patrum ſingularem conſeſſum ordinauit, quem Cōgregationem Gen. de Propaganda Fide denominauit. Anno namq; ſalutis 1622. Pontificatus ſui itidem ſecundo, Kal. Iulij, præcipua ad hoc edita Conſtitutione, vehementiori ſuperni flaminis illapſu impulſus præindicatus Summus Sacerdos tredecim eminentiores Cardinales, & geminos Prælatos peculiari in epygraphe conſcripſit, & Patres de Propaganda Fide Congregationis Gen. inſcripſit. Quibus hanc inter alias leges præſcripſit; vt ter in menſe, nempè ſaltem ſemel coram Sanctiſſimo, ſemel verò, & iterum ad libitum alibi congregari omnia, & ſingula, quæ ad Fidem per Vniuerſum propagandam conducunt, & conferunt, ſedulò pertractent, & diſcutiant: grauiora quidem Supremo Hierarchæ referendo, communia verò, & minora per ſe ipſos examinando, iudicando, & deffiniendo. Hi Cōſcripti purpurati cunctis per Orbē & Miſſionibus, & Miſſionarijs præſident, prouidere debent, & proſpicere idoneos miniſtros vocando, eligendo, ordinando, mittendo, & congruis ſtipendijs, ac ſubſidijs fouendo per loca, tempora, & exigentias præcipiendo, declarando, concedendo, & prohibendo.

Ann.Chri. 1622.

Inſtituitur Sacra Congregatio de Propaganda Fide.

II. Hunc igitur Hierarchicum Areopagum, quem Gregorius prædeceſſor optimis Iuribus præmunitum fundauerat, & ordinauerat, Vrbanus VIII ſucceſſor fauoribus, & priuilegijs cumulatum ſolicitè excoluit, dum vniuerſę Eccleſiæ clauum tenuit. Eum Fr. Antonius Barberinus Cardinalis Sancti Onuphrij Supremi Antiſtitis Germanus Frater, quondam Capuccinus, moriens per vltimam ſuam voluntatem ſcripto teſtamento expreſſam cunctorum bonorum, de quibus ei diſponere permittebatur, hęredem vniuerſalem inſtituit, illiq; principes Eccleſiaſtici, & Laici plures plurimos vel annuos, vel perpetuos, vel manuales cenſus attribuunt. Nec mirum, quia miros hæc Congregatio Eccleſiaſtico Regno Fidei prouentus in dies fructificat, & multiplicat, dum tot, tantos, & tales religioſos athletas cuiuſlibet regularium ordinis ad Chriſti Domini Euangelium per quatuor Orbis plagas promulgandum in dies magis, ac magis emittere ſatagit, dirigere ſtudet, curare non negligit. Inter igitur nequaquam neglectos, emiſſoſq; ac directos Apoſtolicos viros pro propaganda, & propugnanda Fide numerantur Minores Fratres Capuccini, apud Ciſalpinos in ſexdecim Stationibus iàm per vndecim integra luſtra excubantes, & laborioſè Italicas fores aduerſus Occiduos fures cuſtodientes. Pro quorum Apoſtolatu conſeruando, & promouendo, Apoſtolicis Operarijs fouendis, & in neceſsitatibus, ſiuè indigentijs iuuandis, hic Sacerdotalis S. R. Eccleſię Prælatorum conſeſſus & peculiaria nonnulla edidit Decreta, & pecuniaria quædam ſuppeditauit ſubſidia, hoc Calculo ſuis numeris ſignanda.

Ann.Chri. 1623. 16.4. 1625.

Sacra Congregatio de Propaganda Fide mire fructificat Eccleſiæ.

III. Poſtquam per Eminentiſsimi Sauli Cardinalis (vt ſupra dedimus) litteras, de cuiuſlibet Religionis quarumlibet Miſsionum ſtatu, & conditione ab initio ſuæ inſtitutionis, inquiſiuiſſet Sacra Congregatio de Propaganda Fide anno Domini 1622. hoc rurſus anno 1626. pro continuanda eadem inquiſitione, ſiue tranſmittenda relatione, Ordinis Capuccinorum Miſsionum Præfectis per proprium Procuratorem Generalem intimandum mandatum, ſiue ſubſequens ſtatuit Decretum.

Ann.Chri. 1626.

Decretum Sacræ Congregationis de Propaganda Fide, habita die IV. May MDCXXVI.

SAcra Congregatio mandauit per Procuratorem Generalem Capuccinorum Præfectis Miſsionum ſuorum Religioſorum præcipi, vt ſingulis annis ad minus de eorum geſtis, &

in con-

Tranſmittẽda ad Vrbem ſingulis annis relatio Miſſionum.

in conuerſione Hæreticorum, vel Infidelium progreſſibus relationem ad Vrbem mittant.

L. Cardinalis Ludouiſius Præfectus.

Locus † Sigilli.

Franciſcus Ingoli Secretarius.

Pro ſufficienti verò ſupraſcripti ſtatuti executione ſeruabitur tranſmiſſa methodus, vt referant, & informent. IV.

Primò, De numero Miſſionum, & Miſſionariorum.

Secundò, De loco, ſiue locis in quo, vel in quibus reſident Miſſionarij.

Tertiò, De conditione, ſitu, & ſtatu regionis in quo Apoſtolantur.

Quartò, De cuiuſlibet Miſſionis peculiaribus indigentijs, & exigentijs, nempè ſi recentium plurium Cooperariorum noua Miſſione opus ſit.

Quintò, Si Euangelicis Operarijs, qui fideliter in Apoſtolico opere laborant, Eccleſiaſtici Præſules, & Miniſtri congruè, & opportunè ope, & opera præſtò adſunt.

Sextò, De ad Fidem redeuntium pauperum, ſiue indigentium receptione, recollectione, & opportuna prouiſione.

Septimò, De numero, ſpecie, ideſt qualitatibus perſonarum, peculiari ſignanter in munere conſtitutorum, vt Procerum, ſiue Miniſtrorum regionis.

Quam perpetuò ſeruandam praxim, ſiue relationis formulam noſtri Ordinis Generalis Procurator vnà cum ſupradicto Canone, à Sacra Congregatione excepto, ad Miſſionum Præfectum admonitus ſtudiosè tranſmiſit.

Accepto igitur Eminentiſſimorum Patrum placito, & præſcripto vt expeditè obſequeretur, & obtemperaret Fr. Ioannes à Montecalerio Pedemontanus Prouincialis, & Apoſtolicus Præfectus; abſoluta Subalpinarum Miſſionum viſitatione, plenariam adamuſſim, & præſcriptam regulam de ſeptem ſuprapoſitis informatiuis capitibus notitiam, & narrationem completè deſcriptam Romam ad Sacræ Congregationis prædictæ Eminentiſſimum Præfectum vix aliquibus elapſis menſibus tranſmiſit, quo coram Sanctiſſimo In Conſcriptorum Patrum conſeſſu de illa referente, indicatis in ea Eccleſiarum indigentijs, per aliud Decretum prouiderunt, vt infra. V.

Decretum Sacræ Gen. Congregationis de Propaganda Fide coram Sanctiſsimo habita die VII. Decembris MDCXXVI.

Referente Illuſtriſs. Domino Cardinali Ludouiſio, Viſitationem actæ Miſſionum Capuccinorum in Sabaudia, ſeù Pedemontio exiſtentium Sacra Congregatio decreuit, vt infra.

Primò: Quò ad Miſſionem Vallis Petruxiæ: Mandauit per eos, ad quos ſpectat, reparari Eccleſiac, quæ indigent reparatione.

Prouiſiones pro varijs Miſſionibus.

Secundò. Quò ad Miſſionem Vallis San-Martini: Iuſſit præcipi Parocho per eius Ordinarium, vt iuxta ſuam obligationem, Capellanum coaduuat, & per eos ad quos ſpectabit, & Eccleſiae quæ indigent reparatione, reſtaurari mandauit.

Tertiò. Quò ad Miſſionem Caſtridelphini: Mandauit ſcribi Eminentiſſimo Cardinali Spadæ, vt curet per Regem Chriſtianiſſimum eijci Miniſtrum Hæreticum è dicto Caſtro, iuxta Suæ Maieſtatis ordinationes.

Quartò. Circa Miſſionem Verzalij: Mandauit futurum Epiſcopum Salutiarum commoneri, ſuo tempore vt, curet Capellanum adiungi, vel alio modo populo prouideri de alio idoneo Curato.

Quintò. Quò ad Miſſionem Draconerij: Mandauit futurum Epiſcopum Salutiarum commoneri, vt de ſufficienti numero Sacerdotum populo dictæ Miſſionis prouideri curet.

Sextò. Circa Miſſionem Aceelij: Iuſſit dictum futurum Epiſcopum Salutiarum admoneri, vt hanc Miſſionem Operariorum penuria laborantem, per deputationem alicuius Sacerdotis prouideat, & Parochos pauperes illuc aliquo modo iuuet.

Septimò. Quò ad Miſſionem Cadralij: Mandauit Archiepiſcopum Taurinenſem admoneri; vt Hæreticorum in Terris eius iuriſdictioni ſubiectis exiſtentium conuerſioni ſeriò incumbat, vt Iudicij Diuini vltionem in die mala effugere poſſit: & de eadem re reliquos Epiſcopos, & Abbates, qui in Sabaudia, videlicèt in Pedemontana regione curam habent animarum commoueri.

Octauò, & Poſtremò. Quò ad Miſſionem Pancalerij: Sacra Congregatio operam, & diligentiam Miſſionariorum laudauit, & ſi opus habent aliquo ſtipendio ad illam ſuſtentandam, id ſignificent, quia illud aſſignabitur.

Cum Padutanæ Vallis, & Villæ homines ſupplices libellos, pro nouo Intra ſuos lares Capuccinorum Apoſtolatu obtinendo, & erigendo Sacræ Congregationi VI.

de Pro-

de Propaganda Fide porrexiſſent; annuerunt Patres Conſcripti, & de ſupplicata, & conceſſa erectione, atque inſtitutione perficienda, de auctoritate Sanctiſſimi, Taurinenſi Reuerendiſſimo Nuntio per litteras mandatum miſerunt (vt proprijs numeris ſignauimus) anno 1626 Sicuti & anno 1639 libenter ijdem Eminentiſſimi Præſules congregati coram Sanctiſſimo poſtulationes, & pias interpellationes Reuerendiſs. Epiſcopi Nicienſis, pro noua Capuccinorum Miſsione in ſua Diœceſi conſtituenda ſupplicantis admiſerunt, & decreuerunt vt infra.

Ano. Chri. 1626. 1639.

Mandat Miſſionem in Paſculana Valle

Decretum Sacræ Congregationis de Propaganda Fide habita die XVII. *Ianuarij* MDCXXXIX. *Coram Sanctiſsimo.*

Referente Eminentiſſimo Domino Cardinale Pallota litteras Epiſcopi Niceæ, pro noua Miſſione Fratrum Capuccinorum inſtituenda, proprijſq; ipſius Epiſcopi ſumptibus manutenenda, in locis ſuæ Diœceſis iuxta Hæreticos ſitis, quibus ob carentiam Sacerdotum conſulere per ſeipſum nequit.

Sacra Congregatio petitioni Oratoris annuit, & iuſſit agi cum Procuratore Generali Capuccinorum pro deputatione Præfecti, & Miſſionariorum.

Miſſionem nouã admitti in Diœceſi Nicienſi.

Franciſcus Ingolus Secretarius.

VII. Quò autem inſtituti Capuccinorum Apoſtolatus regimen, & adminiſtratio recto, & congruo pacifico ordine, & directione procederet; Sacra Congregatio pro remotione, ſiue mutatione tùm Præfectorum, tùm Operariorum, infraſcriptum protulit Canonem, in cunctis regularibus diſpoſitionibus ſeruandum.

Decretum pro Miſsionibus Capuccinorum editum die decima octaua Iulij MDCXXXIX. *reformatum iuxta placitum Sacræ Congregationis Propagandæ Fidei ſub die decimaſeptima Septembris* MDCXXXIX.

Referente Eminentiſſ. Domino Cardinale Spada, in remotione Miſſionariorum, vel etiam Præfectorum à Miſſionibus prædictis facienda per Prouinciales, & Deffinitio in prædicta, obſeruandum eſſe Decretum Generale editum circa remotionem Miſſionariorum. & ſi aliqua ex cauſa non ita publica reuelanda Sacræ Congregationi, ſint remouendi ipſi Præfecti, vel Miſſionarij; illa ſignificetur Eminentiſſimo Protectori Capuccinorum pro tempore aut alteri Cardinali à Sanctiſſimo deputando; quibus ſimpliciter Sacr. Congregatio facultatem eum remouendi concedit in caſibus, in quibus ex prædicto Decreto prædicti Prouinciales, & Deffinitoria non poterunt, niſi conſulta Sacra Congregatione, eoſdem Præfectos, & Miſſionarios remouere, &c.

Ann. Chr. 1639

Diſpoſitio pro remotione Miſſionariorum.

Franciſcus Ingolus Secretarius.

VIII. Quoniam verò nonnulli Subalpini Antiſtites indiſcretè zelantium, ne dicam æmulantium, aſsiduis ſuaſionibus impulſi, pro Capuccinis Miſsionarijs Concionatoribus pariter & confeſſoribus Ordinarij examinationi ſubijciendis apud Romanum Summ. Pontificem iamdiù diuerſimodè, & ſtudiosè laborabant: ab his non vſquequaq; rationabilibus laboribus Apoſtolicos Capuccinos Operarios vt liberaret; Pedemontanos Miſsionarios à ſuo Præfecto, & Prouinciali, atq; Procuratore Generali approbatos, Sacra Congregatio per ſe immediatè nominatim comprobauit, ſequenti emiſſo Decreto.

Decretum Sacræ Congregationis Generalis de Propaganda Fide habita die tertia Iulij ann. MDCXXXXV.

Referente Eminentiſſ. Domino Cardinale Ginette: Sacra Congregatio inter Miſſionarios Capuccinos Pedemontis infraſcriptos Fratres à Prouinciali Pedemontij, & Procuratore Generali Capuccinorum approbatos adſcripſit, &c.

Ann. Christi 1649.

Huiuſcemodi igitur ſuo edito oraculo Conſcripti Eminentiſs. Patres, quid in hac re obſeruandum ſentiant, præſcripſerunt.

Ipſamet Sacra Congregatio aliquoties de locorum Miſſionum, Eccleſiarum, ſiuè Eccleſiaſticorum Operariorum indigentijs à Præfectis, ſiuè ab ipſis Miſſionarijs per litteras admonita, ſiue per ſupplices libellos interpellata, & rogata nonnulla pecuniaria ſubſidia pro releuandis indicatis neceſſitatibus, vel perficiendis Templorum inſtaurationibus, ſuppeditauit: quoties vero, quantum, vel quando quia plenariè non accepimus, ideò diſcretè non numeramus: illud autem pro indubitato calculamus, quod in opportunitatibus, ſiuè neceſſitatibus cunctis Euangelici noſtri Operarij Sacræ Congregationis de Propaganda Fide, pro expugnanda perfidia frequenter, & fidenter recurrunt, & confugiunt ad aſylum, & propugnaculum, pro Summi Hierarchæ præſertim recipiendis oraculis. IX.

A P P E N D I X

Reuerendiſsimi Franciſci Ingoli, Sacræ Congregationis Gen. de Propaganda Fide Secretarij, ab anno 1640. ad ann. 1648.

Sicuti Purpurati Præſules Sacri Senatus de Propaganda Fide Præſides, & Collaterales Iudices operi religioſo aſſidentes, ſingulari ſtudio, & peculiari affectione pro propagāda, & propugnāda Fidei religione enitentes, Apoſtolicos pugiles perpetuò proſequuntur; ità huic Cardinalitio conſeſſui interuenientes, & miniſtrātes Prælati, maiorum ſuorū præclaris veſtigijs inhærentes, Capuccinos fideles Miſſionarios, & Operarios humaniori benignitate, & charitatis benigno amplexu complectuntur: inter quos non infimum, immò primum locum ſibi iuremeritò vindicat Reuerendiſs. D. Franciſcus Ingolus, ipſius Sacræ Congregationis Archigraphus: qui vt erat vir religioſiſſimus, apprimè zelum legis, & religionis zelabat, vnde pietatis, Orthodoxæq; Fidei promotores ſicuti toto corde diligebat, ita operum, & beneficiorum exhibitione, & præſtatione reali dilectionem ſuam haud fucatam, immò confirmatam, & perfectam proteſtabatur. I.

Tutelaris beneficus Apoſtolicorū Operariorum.

Huius igitur proteſtationis teſtimonium humaniſſimę ab eo ad Præfectos, ſiuè Miſſionarios ipſos Capuccinos datæ litteræ, ſiuè redditæ reſponſiones ſequentes teſtantur. II.

Ann. Chri. 1640.

Al Molto Reu. Padre il Padre Prouinciale de Frati Minori Capuccini di Piemonte. Torino

Molto Reuerendo Padre S'hebbe la relatione dello ſtato delle Miſſioni de Capuccini di Piemonte con le lettere di V. P. dateci dal P. Procuratore Generale. *Quanto al mutar coſa alcuna nelle ſudette Miſſioni, non dubiti che ciò ſucceda ſenza ch'ella ſia ſentito: Circa la remotione de Miſſionarij, hauendo la Sacra Congregatione fatto decreto, che ſolo li Prefetti delle Miſſioni poſſano per graui cauſe rimouerli, quello è neceſſario d'oſſeruare; e perche ordinariamente nella Religione de Capuccini de'li Miſſionarij ſono Prefetti i Prouinciali, pare à me che V. P. non habbi occaſione di domandare alla Sacra Congregatione altro autorità: il che ſerua à V. P. per auiſo, & à me per fine, col quale le baccio le mani. Roma li 14. Genaro 1640.*

Nihil innouetur abſque Pręſ. ſtiparticipatione.

D. V. P. M. Reu.

Affettionatiſs. Seruitore
Franceſco Ingoli.

In Capuccinorum Apoſtolatum propenſiſſimum quidem ſuum conteſtatus eſt animum Reuerendiſſimus Ingolus, & pius Franciſcus, bona multa præſtando, & frequentioribus beneficijs, etiam pecuniarijs ad centum aureorum valorē aſcendentibus, Minoritas Stationarios cumulando, congruas, opportunaſque per temporum, & locorum differentias expoſtulatas prouiſiones reportando, & tranſmittendo. Verùm enimuerò Seraphico Patriarchæ Franciſco, cuius nomine gloriabatur, ſui cordis intima dedicata, & ſacrata euidentiſſimè proteſtatus eſt, dum duorum potentium Clericorum calumnias, & excogitatam oppreſſionem à Franciſcanis alumnis auertere, & impedire totis viribus enixus eſt. Calumnioſas namque, & Capuccinis iniurioſas ſibi tranſmiſſas litteras ſecretò aſſeruauit, & Ordinis Generali Procuratori conſignauit, vt illis Pedemontium Prouinciali, & Præfecto Miſſionum communicatis, vterq; ſimul ſuos religioſos ſubditos ab excogitatis impoſturis vindicarent, ſicuti ex-tempore, & adequatè reſpondentes, & obiecta diluentes, immò retorquentes effecerunt. Calumniantiū articulorum, & iuſtifi- III.

Pecuniaria ſubſidia ex proprio ſuppeditat.

Ann. Chri. 1644. 1645. 1646. 1647.

Calumnias, & oppreſſionem auertit.

cantium reſponſionum tenorem, pariter & auctoris nomen conſultò reticentur. VI. Hoc vnũ dixiſſe ſufficiat, quod religioſi Frãciſci patrocinio, & iuſta tutela Capuccinorum Miſſionariorum religioſa fama, & æſtimatio Sarta tectaq; perſeuerauit.

Verum conſiderabilius eſt, quod ſequitur, & quod pro coronide huic appendici imponimus. Nam cum Abbatialis Pinerolienſis quidam Generalis, & Regularis Vicarius viſitandi Capuccinorum Miſſiones, in propria Abbatiali Iuriſdictione conſtitutas, auctoritatem ſibi vſurpare tentaret; Præfectus Miſſionum, & Prouincialis Capuccinorum Miniſter, cui ex hoc duplici indicato in nomine titulo competit huiuſcemodi Euangelicarum & Stationum, & Stationariorum religioſorum perluſtratio, de recentis huius Vicarij haud rationabili, hactenùſq; inaudita prætenſione benignum ſuum tutelarem Ingolum admonuit: ille verò facto verbo cum Sacræ Congregationis Eminentiſs. Patribus, fauentem, & memorabilem ſequentem reddidit reſponſionem, & Fratri Auguſtino Sauilianenſi tunc Prouinciali Miniſtro tranſmiſit oraculum.

Al Molto Reu. Padre, il Padre Prouinciale de' Frati Minori Capuccini di Piemonte. Torino

Molto Reuerendo Padre I*l Vicaria Abbatiale di Pinarola, ſenza ſpecial ardine di queſta Sacra Congregatione, non può vi-* Ann.Chri. 1648. *deare coteſte Miſſioni de' Capucciai: & che ciò ſia vero, potrà il detto Vicario accertarſene ſia quello, che fù fatta dall'anteceſſare, che per poterle viſitare domandò la ſopraintendenza delle Miſſioni, & de regolari che ſi trouano nella Dioceſi di Pinarola, & li fù con particolar ragione di merien con queſta Santa Sede conceſſa detta ſopraintendenza per trè anni con la cauſatura (tantum) come vedrà dall'aggiouta decreta, che manda à V. P. acciò ſe nè ſerua, tua aggionger al ſudetto Abbatial Vicario, che la Sacra Congregatione hà tante Miſſioni per il Monda, & che non ſono viſitate, ſe nan in pertinentibus ad mores, & diſciplinam regularem, da lora Superiori, & in pertinentibus ad Miſſionem, dal ſola Prefetta, che perciò ſi fa in ciaſcuna, ne alcun Veſcoua hà mai preteſo la viſita delle Miſſioni, ne anco di eſſaminarli, come pretendeua l'Arciueſcano di Torino, al quale eſſendoſegli ſcritta, che quei ſoggetti, che ſono approuati dalla Sedia Apoſtolica, non deuona ſottometterſi all'eſame de gl'Ordinarij, mà ſalo baſta che li maſtrino le loro patenti, à decreti, e li dimandino il conſenſu d'eſſercitare le lara fontioni Miſſianali; ſi quietò il ſudetto Arciueſcaan. Et qui per fine prego à V. P. l'anno nuono, mi raccommando alle ſue aratiani, & le baccin le mani.* Refellit inanes prætenſiones viſitandi Miſſiones, & Miſſionarios examinandi

Roma li 26. Decembre 1648.

D. V. P. M. Ren.

Affettionatiſs. Seruitore
Fraaceſca Iagoli.

DEIL

DE ILLVSTRISS. ET REVERENDISS. D. D. APOSTOLICIS NVNTIIS TAVRINENSIBVS

RATIOCINIVM TERTIVM.

SYNOPSIS

Præambuli Numeri Tres:

Apoſtolicorum Nuntiorum multiplicitatem diſtinguit, & principium aſſignat Præambulus.

Num. I.

Nuntiorum Apoſtolicorum naturam, nomen, & officium clariùs explicat Præambulus.

Num. II.

Taurinenſium Nuntiorum qualitates, & in Capuccinos Miſſionarios poteſtatem, & auctoritatem ſignat Præambulus.

Num. III.

Calculus Primus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Iulij Cæſaris Richardi, Taurinenſis Nuntij, ab anno 1595. ad ann. 1601.

Calculus Secundus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Conradi Tartarini, Taurinenſis Nuntij, ab ann. 1601. ad ann. 1602.

Calculus Tertius.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Pauli Toloſæ Taurinen. Nuntij, ab ann. 1602. ad ann. 1607.

Calculus Quartus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Petri Franciſci Coſtæ, Taurinenſis Nuntij ab anno 1607. ad ann. 1625.

Calculus Quintus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Laurentij Campeggij, Taurinenſis Nuntij ab anno 1625. ad ann. 1628.

Calculus Sextus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Alexandri Caſtracani, Taurinen. Nuntij ab anno 1628. ad ann. 1634.

Calculus Septimus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Fauſti Caffarelli, Taurinenſis Nuntij ab ann. 1634. ad ann. 1641.

Calculus Octauus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Gaſparis Cechinelli, Taurinenſis Nuntij ab anno 1641. ad ann. 1644.

Calculus Nonus

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Ioannis Baptiſtæ Landi, Taurinenſis Nuntij ab ann. 1644. ad ann. 1646.

Calculus Decimus

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Alexandri Creſcentij, Taurinen. Nuntij ab ann. 1646. ad ann. 1658.

Appendix.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Epiſcopi Carpentoratenſis, Nuntij, & Vicelegati Auenionenſis.

DE ILLVSTRISS ET REVERENDISS. D. D. APOSTOLICIS NVNTIIS TAVRINENSIBVS

Qui fundando, & protegendo Capuccinorum Apoſtolatui in Ciſalpinis cooperati fuerunt.

RATIOCINIVM TERTIVM.

Apoſtolicorum Nuntiorum multiplicitatem diſtinguit, & principium aſsignat Praambulus.

Num. I.

Barboſa de Iure Eccleſiaſtico vniuerſo lib. 1. cap. 5.

Legatorum tres ſpecies.

Nuntius qui appellatur.

Cõmiſſarius Apoſtolicus.

Quatuor modis finitur legatio.

APoſtolicæ Sedi non ſolum Cardinales inſeruiunt; ſed etiam Legati, & alij, quos Nuntios ipſa Sedes appellat, quorum opera vtitur, & auxilio. *Legatus Apoſtolicæ Sedis is dicitur, cui à Summ. Pontif. certa Ciuitas, vel Prouincia committitur gubernanda, & ibi vices Papæ gerit, ac ordinariam obtinet iuriſdictionem. Legatorum autem Apoſtolicæ Sedis tres ſunt ſpecies: quidam enim ab ipſo fonte emanant, veluti Cardinales qui de latere, Papæ cui ſemper aſſiſtunt, mittuntur, ac propterea Legati de latere nuncupantur. Alij ſunt Legati, qui non emanant, ſed conſtituuntur, & eis ſpecialiter aliquid committitur exequendum, ille enim, quem non Cardinalem mittit Pontifex cum poteſtate legationis, aut pro certo negotio ad alios Principes, Nuntius appellatur: exemplum ſit in Nuntijs Franciæ, Hiſpaniæ, Poloniæ, Venetiarum, Neapol. Sabaudiæ, Florentiæ, &c. ſed qui à Summ. Pontifice ad Ciuitatem, vel Prouinciam Eccleſiæ regendam dirigitur abſq; poteſtate legati, qui nec ſit Cardinalis, non habet Legati nomen, ſed dicitur Gubernator, & habet ordinariam tantummodo iuriſdictionem, quò ad regimen Ciuitatis. Qui verò ad certam cauſam mittitur terminandam, aut ad quædam minora negotia, Commiſſarius Apoſtolicus dicitur; & omnes iſti largè poſſunt vocari legati, quia vnusquiſque ab alio miſſus, Legatus dicitur. Tertiò ſunt Legati, qui nec emanant, nec conſtituuntur, ſed officium hoc habent dignitati connexum, & Legati nati dicuntur: quia cum dignitate, quam acquirunt, fiunt ipſo iure Legati, vt Cantuarienſis Archiepiſcopus, & Eboracenſis in Anglia, Rhemenſis in Francia. Habent autem Legati omnes, & Nuntij priuilegium à Iure commune, de quo in cap. Accedentes de præſcrip. Quòd ſunt ab omnibus honorandi, ac dignè recipiendi, tamquam Summ. Pontificis vices gerentes, & in eundo, & redeundo in ſuis neceſſitatibus adiuuandi, qui verò contra tyrannicè præſumpſerit; eſt pœnis Canonicis puniendus, & ipſo iure excommunicationem incurrit, & Terræ illius interdicto Eccleſiaſtico ſubijciuntur.* Hactenus Barboſa de Legatis, & Nuntijs Apoſtolicę Sedis. Qui de Legationis fine, in fine capitis ſequentia addit: *Legatio verò finitur quatuor modis enumeratis à Gloſ. primò finito tempore conſtituto, ſi ad certum tempus fuerat deſtinata: ſecundò morte ipſius Legati: tertiò quando Papa Legatum reuocat: quartò quando Legatus Prouinciam ſibi demandatam egreditur animo, & voluntate nunquam redeundi ad legationem, quando ſcilicèt facultatem habet à Papa legationem finiendi. Legationis officium reale, ſcilicèt annexum dignitati, vt in Legato nato, numquam expirare ſolet, etiam deficiente perſona, cum conſeruetur in dignitate.*

Nuntiorum

Nuntiorum Apoſtolicorum naturam, nomen, & officium clarius explicat Præambulus.

Num. II.

IOannes Azorius eruditiſſimus Theologus Canoniſta Societatis Ieſu, de officio, & poteſtate Legati Apoſtolici infra tranſcripta faciliùs, breuiùs, & explicatiùs ediſſerit: *Tria Apoſtolicorum Legatorum genera colliguntur: alij enim ſunt, qui dicuntur Legati à latere: alij Legati nati: alij verò Nuntij Apoſtolici, ſiue Miſſi. Legati à latere dicuntur Cardinales, quos Romanus Pontifex ex Vrbe, & Curia Romana mittit vel ad certam Prouinciam adminiſtrandam, vel ad negotia cum Regibus, Principibus, aut cum aliqua Republica tractanda. Qui ideo dicuntur Legati à latere, quoniam quaſi à latere Pontificis, cui aſſiſtunt, mitti ſolent. Legati nati dicuntur Antiſtites, qui ratione Eccleſiarum, quibus præſunt, Legati Apoſtolici munus, & officium habent: & ideo nati dicuntur, quia ſtatim vt Eccleſijs ſuis præficiuntur, & creantur Præſules, id muneris, & officij naneiſcuntur, vt in Anglia Archiepiſcopi Cantuarienſis, & Eboracenſis: in Francia Rhemenſis, Lugdunenſis: in Africa olim Carthaginenſis. Tandem Nuntij, ſiue Miſſi Apoſtolici communi vocabulo dicuntur qui Cardinales non ſunt, ſed Antiſtites miſſi à Pontifice ad Reges, vel Principes, vel aliquam Rempublicam duabus de cauſis, vel ad negotia aliqua agenda, & expedienda, vel vt tamquam Apoſtolici Iudices delegati certas aliquas cauſas in ipſorum Principum Curijs cognoſcere, & iudicare poſſint. Vox Legati communis eſt Legatis à latere, natis, & miſſis. Quæritur, quid ſit Legati munus, & officium? in capite Legatos, de officio Legati in ſexto, ſic habetur: Legatos quibus in certis Prouincijs committitur Legationis officium, vt ibidem euellant, & diſſipent, & plantent, atq; Prouinciarum ſibi commiſſarum, ad inſtar Proconſulum, cæterorumq; Præſidum, quibus certa ſunt decreta Prouinciæ moderandæ, ordinarios reputantes. Si quæras an Legati iuriſdictio ſit ordinaria, an delegata? Reſpondeo eſſe ordinariam, nam capite citato, Legati dicuntur eſſe Ordinarij, non delegati.* Barboſa loco cit. addit: *Aliquoties Summ. Pontifex mittit inferiorem, qui non eſt Cardinalis, nec Legatus, ſed Nuntius nominatur, adiecta in eius facultatibus hac clauſula: cum poteſtate Legati à latere, quæ de ſtylo Curiæ Romanæ, conſueuit adijci mandatis Legatorum, qui fimbriam veſtimenti Papæ tetigerunt, ſeù qui ab eo mandatum Viuæ vocis oraculo receperunt.* Atque cum prædicta poteſtate Legati à latere emitti conſueuerunt Reuerendiſſimi Nuntij Taurinenſes.

Legatorum tria genera. Legati à latere.

Legati nati.

Ioan. Azorius Inſtit. Moral. p. 2. li. 5. cap. 28.

Nunti Apoſtolici.

Legatorū munus, officium, & poteſtas ordinaria.

Barboſa vbi ſupra num. 5. Nuntij Taurinenſes cum poteſtate Legati à latere mittuntur.

Apoſtolicorum Taurinenſium Nuntiorum qualitates, & in Capuccinos Miſſionarios poteſtatem, & auctoritatem ſignat Præambulus.

Num. III.

QVam autem, & qualem in Capuccinos Miſſionarios, eorumq; Miſſiones poteſtatem, auctoritatem, ſiue iuriſdictionem exerceant, vel exercere valeant Reuerendiſſ. Taurinenſes Nuntij; ex ſupra citatis Doctoribus, ſimul & ex ſupra adductis doctrinis apertè deducere poſſumus ſic reducēdo: Omnis iuriſdictio, ſiue auctoritas, vel eſt ordinaria, vel delegata, & extraordinaria, vtraq; in Miſſionarios Capuccinos pollent Reuerendiſſ. Nuntij Taurinenſes cum hac diſtinctione.

Duplex poteſtas ordinaria, & delegata.

Primò enim de Iure communi, Ordinariam eam ſuper Capuccinos Pedemontani Principatus poteſtatem habent, quam ſuper cęteros religioſos, & regulares eiuſdem Sabaudi Ducis totius Dominij communiter exercent.

Secundò, Ordinaria eadem in Capuccinos Miſſionarios pollent poteſtate, qua de Iure communi vniuerſi Sedis Apoſtolicæ Nuntij in ſibi ſubiectis Miſſionarijs per reliquas Chriſtiani Orbis Prouincias vtuntur. Quæ tribus præcipuè capitibus continetur, nempè I. Auctoritate Apoſtolica Miſſiones fundare, & Miſſionarios ordinariè mittere. II. A Præfectis Miſſionum oblatos, ac præſentatos religioſos approbare. III. Eiuſdemmet approbatis, & miſſis congruam, & neceſſariam alimoniam de ære Cameræ Apoſtolicæ opportunè, pro locorum, temporum, & perſonarum exigentia ſufficienter ſubminiſtrare.

Tertiò, Ea ipſa etiam cenſetur ordinaria auctoritas Nuntiorum in Apoſtolicos viros, quam vel in facultatum conſuetis diplomatibus Miſſionarijs datis, vel in ſolitis inſtructionibus ipſis Apoſtolicis Reuerendiſſ. Nuntijs à Curia Romana exhibitis conſueuit exprimi, & ordinariè concedi.

Quarto, illam verò non ordinariam, ſed delegatam poteſtatem nuncupandam cenſeo, quaſi extraordinarijs quibuſdam in caſibus, & indigentijs, cum limitatione numeri, loci, & temporis, vel perſonarum, de Iure ſpeciali facta ſibi ſubdelegandi facultate, Miſſionario toties, quoties requiſiti fuerint, vel bene ſibi videbitur communicant, vel extraordinariè mittunt modo non conſueto.

Ad Sabaudiæ Ducem mittuntur Nuncij cum poteſtate Legati à latere.

Ad Regiam ergo Allobrogum Ducum, & Pedemontanorum Principum Celſitudinem a priſcis temporibus, nempè ab immemorabili Sedis Apoſtolicæ Nuntij Ordinarij mitti conſueuerunt Epiſcopi, vel Archiepiſcopi, aliquando verò etiam Cardinales, qualis fuit Vincentius Laureus Cardinalis Monſregalenſis, qui plures per annos ordinariam Legationem apud Sabaudum Ducem adminiſtrauit. Mittuntur etiam modò Nuntij cum auctoritate Legati à latere, cum quâ à Clemente VIII. emiſſus venit Reuerendiſs. Archiepiſcopus Barienſis, Iulius Cęſar Richardus, qui de mandato Sanctiſſimi, accepto per Cardinalis Sanctæ Seuerinæ noſtri Ordinis Protectoris epiſtolam Viuæ vocis oraculo, Capuccinorum Apoſtolatum in Subalpina Gallia fundauit, ſtabiliuit, & propagauit.

Ann. Chri. 1595. 1596.

CALCVLVS I.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Iulij Cęſaris Richardi Taurinenſis Nuncij Capuccinorum Apoſtolatus Fundatoris ab anno 1595. ad annum 1601.

I.

A Clemente VIII. tunc Romæ ſedente ad Carolum Emmanuelem I. Subalpinum Principem in Taurinis eodem tempore Dominantem cum Legati à latere auctoritate (ſicuti Dominus Præpoſitus, & Generalis Vicarius Abbatialis Pineroliensis Reginaldus Reſſanus ſuo in exarato diplomate, proprio loco deſcribendo, teſtatur) deſtinatus Taurinenſem Nunciaturam Apoſtolicam adminiſtrabat Reuerendiſs. Archiepiſcopus Barienſis Iulius Cæſar Richardus, quando Fr. Valerianus Berna præclarus Capuccinus Theologus, & Declamator Eccleſiaſtici Spiritualis Regni excidio in Ciſalpinis vt accurreret; Perrerij, Petruxię, & Lucernæ ab hæretica tum impietate deprauatas, tum vſurpatione occupatas tergeminas Conualles ingredi, & Euangelicæ prædicationis vibrato mucrone aggredi in ſuum animum induxerat. Quem zelotis Minoritæ & generoſum zelum, & Religioſum propoſitum ab eodem Capuccino zelantiſſimus & ipſe Apoſtolicæ Sedis Miniſter, & Nuncius cum intellexiſſet; obuijs vlnis virronem ſtrenui Pugilis pro Religione obſequium excipiens, acceptans, & comprobans, ad prę excogitata perficienda pia molimina, ex tunc pro ſemper omnem ſuam opem, & operam pollicitus eſt. Quapropter ex-tempore & de Catholici cultus ceſſatione, & de opportuna à Capuccinis excogitata, & oblata inſtantatione per ſuas litteras Romanum Hierarcham certiorem fecit, neceſſarium opus manifeſtauit, & ſpontaneum Operarium commendauit; hincq; Fratrum Minorum Capuccinorum perutilem, immò perneceſſariam Miſſionem indicauit, atque ab Apoſtolica Sede inſtituendam in Subalpinis enixè poſtulauit.

Opem, & operam Capuccinis operarijs pollicetur.

Ann. Chr. 1595.

II.

Cum igitur vniuerſalis Eccleſiæ ſupremus Paſtor Clemens, gratiſſimo accepto Nuntio, poſtulatis libentiſſimè annuiſſet, oblationem acceptaſſet, ſimul & oblatum opus, ac miniſterium Viuæ vocis oraculo lætanter comprobaſſet; pro inſtituendi Apoſtolatus fœlicioribus auſpicijs, Reuerendum D. Abbatialem Generalem Vicarium, Præpoſitum Reſſanum, pariter & Fr. Valerianum Pineroliensem Capuccinum Guardianum ad primum in ſchiſmaticas prędicatas Conualles Petruxiæ, & Perrerij ingreſſum, & recuperandarum Parochialium Eccleſiarum primarium, & præcipuum progreſſum auctoritate Apoſtolica ipſe Reuerendiſs. Nuntius delegatos deſtinauit: quod cum ſua prima acceſſione, & aggreſſione fęliciter ſatis, ſed periculosè, & laboriosè valde illi abſoluiſſent, ipſeq; per nouas epiſtolas Romanæ Curiæ annunciaſſet; per Sanctæ Seuerinæ Cardinalis, noſtri Ordinis Protectoris Vigilantiſſimi litteras Romanus Pontifex Clemens Reuerendiſs. Taurinenſibus, & Nuntio, & Inquiſitori tranſmiſit in mandatis; vt Capuccinis à ſe Miſſionarijs in Ciſalpinis illis Oris conſtitutis congruas ad inſtitutum Apoſtolicum miniſterium inibi exercendum ſuo nomine, & auctoritate, opportunaſque concederent facultates. Quare præfatus ſolicitus Antiſtes, & ſupremæ Sedis Miniſter ex-templò ad ſe conuocatis, & congregatis Reuerendiſs. Taurinenſibus Archiepiſcopo, pariter & Inquiſitore, nec non Prouinciali Capuccinorum Miniſtro Fr. Gabriele Caſalenſi per expeditum nuntium aduocato, conuoca-

Delegat perluſtratores Conuallium hæreticarum

Ann. Chr. 1596.

tis

tis etiam R R. PP. Societatis Ieſu, Capuccinisque quibuſdam Sacris Oratoribus, pręcipuè ipſo Fr. Valeriano Berna cum ſtrenuiſſimo Collega Fr. Mauritio Marrenſi, præclarorum prædicatorum Patrum conſeſſui Sanctiſſimi mentem, & mandatum de Ieſuitarum, & Capuccinorum Canonicè inſtituendis, pro Subalpinis Vallibus ab Hæreſi reducendis, Apoſtolicis Miſſionibus aperuit: ſibi datas à Romana Curia ad hoc litteras publicè perlegendo. Inde de communi grauiſſimorum Præſulum congregatorum conſenſu, Ieſuitis Lucernenſi, Capuccinis verò (ſub Fr. Valeriano collata immediata præfectura) Perreriana, & Petruxina Conuallibus diſtributis, & aſſignatis; ipſe Reuerendiſs. Nuntius, Taurinenſiſque Pater Inquiſitor, dato communi diplomate, Apoſtolica auctoritate conceſſerunt Capuccinis Miſſionarijs facultates, vt infra. Inſtitutis Miſſionarijs Valles diſtribuit, facultates concedit.

Iulius Cæſar Richardus Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopus Barienſis, Sanctiſs. Domini Noſtri D. Clementis Diuina prouidentia Papæ VIII. & eiuſdem Sanctæ Sedis apud Sereniſſimum Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuncius. Et Fr. Bartholomæus Roccha de Pralormo Ordinis Prædicatorum Sacræ Theologiæ Doctor, Inquiſitor Generalis Taurini, Foſſani, & Niciæ contra Hæreticam prauitatem à Sancta Sede Apoſtolica ſpecialiter Delegatus.

III. *Dilectis nobis in Chriſto Reuerendis Fratribus Valeriano à Pinerolio, & Bernardo à Portu-Mauritio, ac Mauritio Marrenſi, & Paolo Papienſi, Philippo Pancalerienſi, & Gabrieli à Montecalerio, Stephano Campolatenſi, & Paulo de Vicono Sacerdotibus Capuccinis Salutem in Domino: De veſtra doctrina, Fide, & dexteritate confiſi, Vobis tenore præſentium committimus, & mandamus, vt quaſque Hæreticos, & à fide Catholica, & Apoſtolica alienos, ad vos ſponte venientes in Vallibus Demontis, Lucernæ, & alijs, ad quos miſſi fueritis, recipere, & in gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ, ac ab excommunicatione, alijſq; ſententijs, Cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis in Foro conſcientiæ, & in confeſſione Sacramentali recipere, abſq; aliqua ſcriptura abſoluere in forma Eccleſiæ conſueta, & Sacramentis Eccleſiæ Sacroſanctis, & vnioni fidelium integrè reſtituere habeatis, & debeatis: Quoniam in præmiſſis, & circa ea dependentia vniuerſis vobis plenam impartimur poteſtatem, vigore litterarum Apoſtolicarum nobis directarum. In quarum fidem has noſtras propria manu firmatas fieri, & ſubſcribi iuſſimus, ſigilloque noſtra, & Sancti Officij reſpectiuè debitè muniri. Act. & Dat. Taurini die tertia menſis Maij Ann. 1596. Pontificatus eiuſdem D. N. Papæ anno V.* Facultates abſoluendi, & reconciliandi

Ann. Chri. 1591.

Iulius Cæſar Archiepiſcopus Barienſis Nuncius.

Fr. Bartholomæus Roccha de Pralormo Inquiſitor Taurini.

IV. Primaria igitur hac Apoſtolica auctoritate, & facultate præmuniti egrediuntur ad Euangelicũ opus viri Apoſtolici emiſſi Fr. Fr. Valerianus, & Mauritius ſupra recenſiti, qui cum per bimeſtre validè irrumpentes inter aduerſarios operati fuiſſent; Reuerendiſs. D. Taurinenſem Nuntium de nonnullis vrgentioribus emergentibus commonefecerunt per litteras, quibus ipſe acceptis, expeditè, & humaniter reſpondit, vt infra.

All' Molto Reu. Padre Valeriano da Pinarolo Capuccino della Miſsione del Perè, ò Peroſa.

Molto Reu. Padre come Fratello Ho riceuuta la facoltà da Noſtra Sig. che li PP. Capuccini delle Valli poſſano confeſſare indiſtintamente, & aſſoluer gl'Heretici in vtroque Foro, & mando à V. P. la copia della lettera, che hò riceuuta dal Sign. Cardinale di Santa Seuerina, acciò poſſa participarla con tutti gl'altri Padri Capuccini deſtinati in queſta Miſſione, & mandarne loro vn'altra copia. Torino li 20. Giugno 1596. De nouo receptas facultates communicat.

D. V. P. M. Reu.

Affettionatiſs. come Fratello Amoreuole
Giulio Ceſare Arciueſcouo di Bari.

V.

Zelans hic Reuerendiſs. Antiſtes Orthodoxę Eccleſiæ in Subalpinis his oris collabentis, ne dicam iam ferè collapſæ inſtaurationem, pro ſtrenuis Agonotheris Capuccinis ad opus emiſſis confirmandis, & coadiuuandis, quamplurimis ſuis litteris ad Romanam Curiam datis, indeque reſponſionibus, & prouiſionibus acceptis, Euangelicum opus multipliciter conſeruare, & promouere laborauit: ſpirituales exercendæ Miſſionis facultates, corporales alendi Miſſionarios ſubuentiones reportando, & impartiendo per integrum luſtrum. Tandem ſuæ Apoſtolicæ Nunciaturæ laudabiliſſimè tempore expleto, vt à ſe fundatum apud Ciſalpinos Apoſtolicum Sodalitium, nempè Capuccinorum aduerſus Eccleſiaſtici Regni perduelles pugnantium, Apoſtolatum ſtabiliret, atque firmaret; nouiſſimum authenticum edidit diploma facultatum Miſſionarijs Capuccinis conceſſarum confirmatorium, comprobatorium, & declaratorium in ſuæ inſtitutionis, & fundationis canonicum teſtimonium, vt ſequitur.

Iulius Caſar Richardus Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopus Barienſis, Sanctiſs. D. N. D. Clementis Diuina prouidentia Papæ VIII. dictaque Sanctæ Sedis apud Sereniſs. D. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.

Atteſtatio legalis inſtitutionis, & conceſſionis facultatum Capuccinis ſub delegatarũ.

OMnibus, & ſingulis has noſtras inſpecturis, lecturis, & audituris Fidem facimus, & in verbo veritatis atteſtamur: ſicuti in virtute litterarum familiarium de ordine præfati Sanctiſs. D. N. ad Nos per Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Cardinalem Sanctæ Seuerinæ ſcriptarum, fuerunt per Nos conceſſæ, & commiſſæ RR. Fr. Fr. Ordinis Minorum Congregationis Capuccinorum, ſignanter RR. PP. Fr. Fr. Valeriano à Pinerolio, Mauritio Murrenſi, & Philippo à Pancalerio Prædicatoribus, & alijs, qui virtute Decreti etiam Apoſtolici, inſtante præfato Sereniſſimo Duce, fuerunt miſſi de anno 1596 præterito ad Valles Pedemontis pro conuerſione Hæreticorũ, & Hæreſis extirpatione infraſcriptæ facultates, ſcilicet: Verbũ Dei prædicandi, & Euangeliũ explicandi; Libros Hæreticorũ, etiã prohibitos tenendi, & legendi: itẽ Audiendi confeſſiones Sacramentales quorumcũq; pœnitentiũ, etiã Hæreticorũ, & in foro conſcientiæ eos abſoluendi à Cenſuris, & Excommunicationibus, alijſq; ſententijs, & pœnis Eccleſiaſticis: itẽ Hæreticos ad eos ſponte venientes ad abiurandũ, etiã relapſos, non tamen inſignes (videlicet Miniſtros, Capitaneos, & Dominos locorũ, ſeu Feudorũ) recipiendi, & eorũ abiurationes in ſcriptis redigi faciendi per Notariũ, aut aliam perſonam ab ipſis eligendam, cuius acta in præmiſſis ſint eiuſdem roboris, attenta forma illius approbationis tradita: item Exercendi omnia munia Parochialia, & adminiſtrandi omnia Sacramenta in defectum aliorum Sacerdotum, & matrimonia mere Hæreticorum facta, in locis, vbi publicatum eſt Concilium Tridentinum, de nouo more Eccleſiaſtico, etiam dimiſſis denunciationibus, contrahere faciendi. Cumq; in dicta Miſſione idem Pater Fr. Mauritius magna cum fructu ſe geſſerit; hinc eſt quod Sanctiſs. D. N. eius perſonam cum ijſdem facultatibus ad id officium proſequendum vltra Montes ad partes Tonanij, & Gebennenſis per totam illam Diœceſim, & finitimas elegerit, vt per litteras eiuſdem Illuſtriſs. Cardinalis Sanctæ Seuerinæ dicto Patri Mauritio ſcriptas ſub die decimaſeptima Ianuarij præteriti certificati ſumus. In quorum fidem Datum Taurini die decimaſertia Maij ann. 1601. Pontificatus Sanctiſs. D. N. D. Papæ anno decimo: Ann. Chri. 1601.

Epilogus facultatum conceſſarum.

Iulius Cæſar Archiepiſcopus Barienſis Nuncius.

Locus † Sigilli.

Franciſcus Loyra Secretarius.

CALCVLVS SECVNDVS

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Conradi Tartarini Taurinenſis Nuntij, Capuccinorum Apoſtolatus Fautoris per annum 1601.

AB eodem Octauo Clemente Romano Hierarcha ad eumdem primum Carolum Emmanuelem Pedemontanum Ducem In recedentis Archiepiſcopi Barienſis locum Foroliuienſis Epiſcopus D. Conradus Tartarinus Apo-

apoli-

ſtolicus ordinarius Nuntius deſtinatus, Taurinum circiter præſentis anni comple-
Ann. Chr. 1601. tum dimidium appulſus eſt. Vixq; inibi domicilium fixerat, & ſibi legatæ Nun-
ciaturæ primordia, ſiue exordia poſuerat, cum accerſitis, vel ſpontè accedentibus
Subalpinæ Miſſionis Capuccinis Sacris Oratoribus à ſe humaniſſimè exceptis, acce- Miſſiones ſpecialiter commendatas eſſe voluit.
ptatis, & approbatis Sanctiſs. Patris Clemētis mentē expoſuit, & ſibi à Romana Cu-
ria ſingulariter, & efficaciter commendatum Citalpinum Apoſtolatum etiam atq;
etiam commendauit: illumq; ad exactè, & perfectè exercendum, ex-tempore am-
pliorum facultatum auctoritate Apoſtolica amplum diploma concinnatum in-
fraſcriptum edidit.

II. *Conradus Tartarinus Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Foroliuienſis, Sanctiſſimi D. N. D. Clementis Papæ Diuina prouidentia Octaui, & eius Sanctæ Sedis apud Sereniſſimum D. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.*

VI. *Dilectis Nobis in Chriſto Fr. Fr. Philippo de Penculerio, Antonio de Sale, Bernardo de Auguſta, & Antonio de Ruſtignana Sacerdotibus Capuccinis Salutem in Domino. Cum à Sanctiſſimo Domino Noſtro iniunctam Nobis ſit; vt Miſſiones inceptos ad Propagandam Fidem Catholicam, & Apoſtolicam Romanam, & ad conuerſionem Hæreticorum continuemus: ideò de veſtra Doctrina, Fide, & dexteritate plurimum confiſi, per has præſentes in virtute Sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus; quatenus accedatis ad totum Marchionatum Saluciarum, & Valles Pedemontium cum ſuis dependentijs, & ad alia loca circumuicinia, ſi opus fuerit, & maximè Baſcam, ad prædicandum Dei verbum, docendum, & inſtruendum quoſcumq; in Fide Catholica, & Apoſtolica Romana, & ad eam reducendum, & conuertendum quoſcumque Hæreticos, & ab ea deuiantes, & ad alia omnia peragendū, quæ in Miſſionibus pro Propaganda Fide, & conuerſione Hæreticorum agere conſueuiſtis vſque huc, confirmando omnes, & quaſcumque auctoritates hacuſque vobis conceſſas ad effectum prædictum, & denuò, quatenus opus ſit iuxta facultates à Sanctiſs. Domino Noſtro Nobis conceſſas, concedendo. Mandantes Vobis vt à locis, ad quæ miſſi fueritis, pro tempore, ad effectum prædictum ſine noſtra licentia, nec occaſione prædicationis, vel Capitali, vel alterius ſeruitij, quod vobis iniunctum eſſet à Superioribus veſtræ Religionis recedere non debeatis: & quando huius negotij gratia opus fuerit de locis ad loca tranſire, vel ad Nos accedere conferendi, vel referendi gratia, quæ circa prædictum negotium occurrere poſſunt; vt hoc poſſitis facere non expectata alia licentia, ſeu obedientia veſtrorum Superiorum, vobis licentiam impartimur. Hortantes vos, vt in miniſterio iſto nihil omittatis eorum, quæ Chriſtianæ, & Catholicæ pietati, & charitati conueniant, pro certo ſcientes non defuturam vobis mercedem ab Optimo, & Miſericordioſiſſimo Deo. In quorum fidem has noſtras manu noſtra propria firmatas fieri, & ſubſcribi iuſſimus, ſigilloque noſtro muniri fecimus. Dat. Taurini die trigeſima menſis Nouembris ann. 1601. Pontificatus Sanctiſs. D. N. Papæ anno Decimo.* Præteritas facultates confirmat, & ampliat.

Conradus Epiſcopus Foroliuienſis Nuncius Apoſtolicus.

Locus † ſigilli.

Fluminius Porretus Secretarius.

III. Licèt Apoſtolicus ille, immò Euangelicus Canon, quo Operarius cibo ſibi
congruo, & ſufficiente dignus declaratur, legitimus inter vniuerſa Iura cenſea-
tur. Fratres Minores Capuccini nihilominus de publico ſiuè Apoſtolico, ſiuè
Ducali ære, & ærario ſibi ſuppeditatum commeatum, ſeu ſtipendium pecunia- Capuccini Miſſionarij pecuniarium commeatum recipere renuunt.
rium recipere, conſuetamq; mendicitatem dimittere hæſitabant, difficulterque
admodum ſemurmurante conſcientia (quamuis ſcrupuloſa) acquieſcebant: Qua-
mobrem Reuerendiſs. de nouo prouiſus Taurinenſis Nuntius noua prouiſione
obſeruantium religioſorum accuratioribus, & timidioribus conſcientijs omnem
perplexitatem, & dubietatem remouere voluit, Apoſtolica auctoritate diſpu-
tando, vt ſequitur.

Noi

Noi Conrado Tartarini Veſcouo di Forlì, & Noncio Apoſtolico preſſo il Sereniſſimo Signor Duca di Sauoia.

Anno Chri. 1601.

Diſpenſat in mendicitate.

Eſſendo voi P. Fr. Filippo da Pancalieri con li voſtri Compagni Capuccini ſtati mandati da Noi, d'ordine Apoſtolico alla Santa Miſſione, per la conuerſione delli Heretici alla Catolica fede, & per li voſtri alimenti aſſignatiui la conueniente proviſione; Con quell'isteſſa authorità vi diſpenſiamo nella mendicità ordinaria, & in qualſinog ia altra coſa neceſſaria per la eſſecutione di detta Santa impreſa, e che potiate ricorrer da chi à nome di detta Sua Altezza, ò noſtro tenerà deſſa elemoſina, ò ſia prouiſione aſſignatavi, in far ſodisfar quanto ſi conuerrà per il voſtro vitto, veſtito, libri, & altre coſe appartenenti à voi, & à detta Miſſione, concedendoui in ciò le facoltà opportune, non oſtante qualſiuoglia coſa in contrario. Dat. in Torino li 18. Decembre 1601.

Conradus Epiſcopus Forolinienſis Nuntius Apoſtolicus.

Luco † del Sigillo.

IV.

Quoniam verò Fr. Valeriano primo Præfecto ad Clauſtralia munera reuocato, Apoſtolica Capuccinorum Caſtra directore proprio deſtituta Duce carebant; ideò Reuerendiſs. Nuncius Taurinenſis ex-templò edito reſcripto, ſucceſſorem Præfectum prouidit vt infra.

Conradus Tartarinus Dei, *& Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Forolinienſis, Sanctiſs.* D. *N. D. Clementis* Diuina *prouidentia Papa Octaui, & eius Sanctæ Sedis apud Sereniſs.* D. *Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.*

Fr. Philippũ Præfectũ miſſionis inſtituit.

Anno Chri. 1602.

Dilecto Nobis in Chriſto Pat. Fr. Philippo de Pancalerio Capuccino Salutem in Domino. Cum ſit; quod circa opera Sanctæ Miſſionis neceſſe ſit multis rebus occurrere, & multa ordinare, pro quibus ad nos recurrere difficile eſt, & mora quandoque damnoſa: Propterea de tua integritate, doctrina, & experientia in dicta Miſſione plurimum confiſi, auctoritate qua fungimur, facultatem tibi concedimus, & impartimus ſuperintendendi, & ſuperioritatis omnibus Fratribus tui Ordinis Capucciñorum ad dictam Miſſionem deſtinatis, & in futurum deſtinandis, citra tamen Montes, & in illis locis, ad quæ deſtinati, ſiue deſtinandi fuerint, à quibus nos abeſſe contingit; nec non in omnibus, prout neceſſitas poſtulauerit, ea adhibere remedia, quæ tibi magis expedire videbuntur, & præcipuè in his rebus, in quibus ad nos commodè recurſus haberi non poterit, de omnibuſq; quæ acciderint, nos quamprimum certiores facies. Mandantes inſuper dictis Fratribus, qui deſtinati, & miſſi, ſeu deſtinandi, & mittendi fuerint; quatenus in ſupradictis omnibus tibi promptè parere, & obedire debeant abſque vlla contradictione, non obſtantibus quibuſcumque in contrarium facientibus. In quorum fidem has noſtras manu noſtra firmatas, fieri, & ſubſcribi iuſſimus, ſigilloq. noſtro muniri fecimus. Dat. Taurini die 20. menſis Ianuarij ann. 1602. Pontificatus eiuſdem Sanctiſs. D. N. Papæ anno XI.

Conradus Epiſcopus Forolinienſis Nuntius Apoſtolicus.

Locus † Sigilli.

Flaminius Porrettus Secretarius.

Hocq; exarato diplomate nondum ſuæ Nunciaturæ expleto annuali curriculo, mortalis vitæ curſum Taurini conſummauit, temporalemq; cum æterna vita commutauit in initio anni 1602.

CAL-

CALCVLVS TERTIVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. PAVLI TOLOSÆ Taurinenſis Nuntij, Capuccinorum Apoſtolatus Conſeruatoris ab anno 1602. ad ann. 1607.

I. IDem Supremus Eccleſiaſticæ Hierarchię moderator Clemens VIII ad eamdem Taurinenſem Nunciaturam in toto eiuſdem Pedemontani Principis Dominio exercendam, defuncto Foroliuienſi Bouinenſem Epiſcopum in Legationem ſuffecit, ſuffectoq; & deſtinato per Eminentiſſimi Burgheſij Cardinalis litteras Capuccinos Miſſionarios, & Subalpinas Miſſiones in primis commendauit. Quamobrem vix ille Taurinum appulſus, occurrentibus, & ſuppliciter ad ſe recurrentibus Apoſtolicis viris Capuccinis mox deſcribendum dedit diploma in veterum confirmationem, & recentiorum facultatum nouam conceſſionem.

D. Paulus Toloſa Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Bouinenſis, & Sanctiſs. D. N. D. Clementis Diuina prouidentia Papæ VIII. apud Sereniſs. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.

DIlectis Nobis in Chriſto Reuerendis Patribus Fratribus Valeriano Berna à Pinerolia, Philippo de Pancalerio, Ioſepho Foſſanenſi, Ioanni Baptiſta Scalenghenſi, Bonifacio Aſtenſi, Angelo Aquenſi, Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum ſacræ Theologiæ profeſſoribus ſalutem. Vt ex facultatibus per Sanctiſs. Dominum Noſtrum Clementem Papam Octauum vigore litterarum Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Domini Cardinalis Burgheſij, ſub datum Romæ die vndecima menſis Ianuarij anni præſentis, ad Fidei Orthodoxæ propagationem, & Hæreſum extirpationem in Vallibus Pedemontanis, & forſan ad alia eiuſdem Dominij loca, Nobis conceſſis vberes pia Mater Eccleſia in animarũ conuerſione fructus valeat percipere; Vobis ad eaſdẽ Valles proficiſcentibus pro Dei gloria, & animarũ ſalute operaturis ad impugnandã impios Hæreticorũ errores, & elaboranda, vt tot Diabolica fraude decepti ad cor & gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ reuertantur. De ſingulari pietate Chriſtiana, charitate, zelo, ac doctrina veſtris plurimum in Domino confiſi, auctoritate Apoſtolica Nobis ſpecialiter, vt ſuperius conceſſa, vt retinere, & legere libros prohibitos (quorum indicem ad Nos tranſmittetis) ac quoq; impij Caluini Catechiſmum, ad eius praua dogmata confutanda, & refellenda, & non aliàs, durante tamen tempore Miſſionis. Reuertentium quoq; ad gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ, non tantum in actu reconciliationis, verùm etiam toties quoties ad vos per id tempus Miſſionis recurrerint, ac etiam cauſa ſui alterius pœnitentis Sacramentales confeſſiones audiendi: necnon & Hæreticos, etiam in Foro exteriori abſoluendi, & eorum confeſſiones in ſcriptis coram Notario, & teſtibus recipiendi: Præterea quò ad Matrimonia vbi Hæreſes impune graſſabantur, abſque interuentu Parochi Catholici, & teſtium, poſtquam Concilium Tridentinum extitit ſpecialiter publicatum in contrahentium Parochia, quod ipſi contrahentes denuo ſecretò contrahant, diſpenſare, ac filios natos, & naſcituros legitimos declarare, & ad lites euitandas, quæ poſſint in futurum ſimiliter exoriri ſuper legitimatione filiorum, ac bonorum ſucceſſione, magis expedire, ſi in facie Eccleſiæ denuo ſaltem coram Parocho, & teſtibus contraherent, vt perpetuò probari poſſit matrimonij validitas, eadem Apoſtolica auctoritate poſſitis, & valeatis facultatem plenam tenore præſentium in Domino concedimus, & impartimur. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, has præſentes manu noſtra ſubſcriptas per Secretarium noſtrum fieri iuſſimus, & ſigilli noſtri fecimus impreſſione muniri. Dat. Taurini die 12. Ianuarij 1603.

Ann. Chri. 1603.

Concedit, & confirmat facultates.

D. Paulus Toloſa Epiſcopus Bouinenſis Nuntius Apoſtolicus.

Bernardus Almerigus Secretarius.

Quia verò nonnulli Pedemontani Præſules tum ſæculares, tum regulares de nullitate facultatum, ob Reuerendiſs. Tartarini Nuntij improuiſum interitum (vt dicebant) expiratarum Capuccinos Miſſionarios coarguebant, & in miniſterio perturbabant: Reuerendiſs. Dominus nouus Nuntius Epiſcopus Bouinenſis,

ſpeciali

ſpeciali ſibi ad hoc facta, & à Sanctiſs. delegata facultate, declaratorium, & confirmatorium authenticum reſcriptum, ſiue infraſcriptum promulgauit diploma.

D. Paulus Toloſa Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Bouinenſis, Sanctiſs. D. N. D. Clementis Diuina prouidentia Papæ VIII. dictæq; Sanctæ Sedis apud Sereniſs. Dominum Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.

Dilecto Nobis in Chriſto Reu. Pat. Fr. Philippo de Pancalerio Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum Salutem in Domino. Aliàs bon. mem. Conradus Epiſcopus. Forolinienſis prædeceſſor noſter, dum in humanis ageret, auctoritate Apoſtolica, ad Fidei Catholicæ propagationem, & Hæreticorum conuerſionem tibi, & nonnullis Fratribus euſdem Ordinis conceſſit diuerſas facultates ad id neceſſarias, vt per varias eius, & ſucceſſiuè per alias Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Cardinalis Aldobrandini confirmatorias litteras tenoris vt ſequitur: Conradus Tartarinus Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Forolinienſis Sanctiſs. D. N. D. Clementis Diuina prouidentia Papæ Octaui, & eius Sanctæ Sedis apud Sereniſs. D. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius: Dilectis Nobis in Chriſto Fratribus Philippo de Pancalerio, Antonio de Sale, Bernardo de Auguſta, & Antonio de Ruffignano Sacerdotibus Capuccinis Salutem in Domino. Cum à Sanctiſs. D. Noſtro Nobis iniunctum ſit; vt Miſſiones inceptas ad propagandam Fidem Catholicam, Apoſtolicam, Romanam, & ad conuerſionem Hæreticorum continuemus; Ideo de veſtra doctrina, Fide, & dexteritate plurimùm confiſi, per has præſentes in virtute Sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus; quatenus accedatis ad totum Marchionatum Salutiarum, & Valles Pedemontinum cum ſuis dependentijs, & ſi opus fuerit ad alia loca circumuicinia, & maximè Buſcham, ad prædicandum Dei verbum, docendum, & inſtruendum quoſcumq; in Fide Catholica, Apoſtolica, Romana, & ad eam reducendum, & conuertendum quaſcumq; Hæreticos, & ab ea deuiantes, & ad alia omnia peragendum, quæ in Miſſionibus pro propaganda Fide, & conuerſione Hæreticorum agere conſueuiſtis vſq; huc, confirmantes omnes, & quaſcumq; auctoritates hucuſq; conceſſas vobis ad effectum prædictum, & de nouo quatenus opus ſit, iuxta facultates à Sanctiſs. D. N. nobis conceſſas concedendo. Mandantes vobis, vt à locis, ad quæ miſſi fueritis pro tempore ad effectum prædictum, ſine noſtra licentia, nec occaſione prædicationis, vel Capituli, vel alterius ſeruitij, quod vobis iniunctum eſſet à Superioribus veſtræ Religionis, recedere non debeatis, & quando huius negotij gratia opus fuerit de locis ad loca tranſire, vel ad nos accedere conferendi, vel referendi gratia, quæ circa prædictum negotium occurrere poſſunt, vt hoc poſſitis facere non expectata alia licentia, ſeù obedientia veſtrorum Superiorum, vobis licentiam impartimur. Hortantes vos, vt in miniſterio iſto nihil omittatis eorum, quæ Chriſtianæ, & Catholicæ pietati, & charitati conueniunt, pro certo ſcientes condignam futuram vobis mercedem ab Optimo, & Miſericordiſſimo Deo. In quorum fidem has noſtras manu noſtra propria firmatas, fieri, & ſubſcribi iuſſimus, ſigilloq; noſtro muniri fecimus. Dat. Taurini die 30. menſis Nouembris 1601. Pontific. Sanctiſs. D. N. D. Papæ anno decimo.

Per or litterarum Illuſtriſs. & Reueren. Nuntij Tartarini

Ann. Chri. 1603.

[illegible]

Conradus Epiſcopus Forolinienſis Nuntius Apoſtolicus.

Flaminius Porrettus Secretarius.

Noi Conrado Tartarino Veſcouo di Forlì, & Nontio Apoſtolico preſſo il Sereniſs. Sig. Duca di Sauoia &c. Eſſendo voi Frate Filippo da Pancalieri, con li voſtri compagni Capuccini ſtati mandati da noi d'ordine Apoſtolico alla Santa Miſſione per la conuerſione delli Heretici alla Cattolica Fede, & per li voſtri alimenti aſſignataui la conueniente prouiſione; con quell'iſteſſa autorità vi diſpenſiamo della mendicità ordinaria, & in qual ſi voglia altra coſa neceſſaria per l'eſſecutione di detta Santa impreſa, & che potiate ricorrere da chi à nome di detta Sua Altezza, ò noſtro tenerà detta elemoſina, ò ſia prouiſione aſſignataui, in far ſodisfar quanto ſi conuerrà per il voſtro vitto, veſtito, libri, & altre coſe appartenenti à voi, & à detta Miſſione, concedendoui in ciò le facoltà opportune, non oſtante qual ſi voglia coſa in contrario. Dat. in Torino li 18. Decembre. Conrad. Epiſcop. Forolinienſ. Nun. Apoſt.

Conradus Tartarinus Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Forolinienſis, Sanctiſs. D. N. D. Clementis Diuina prouidentia Papæ Octaui, & eius Sanctæ Sedis apud Sereniſs. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius. Dilecto Nobis in Chriſto Fratri Philippo de Pancalerio Capuccino Salutem in Domino. Cum ſit, quod circa opus Sanctiſſimæ Miſſionis neceſſe ſit multis rebus occurrere,

& multa ordinare, pro quibus ad nos recurrere difficile eſt, & mora quandoq; damnoſa: propterea de tua integritate, doctrina, & experientia in dicta Miſſione plurimum confiſi, auctoritate, qua fungimur, facultatem tibi concedimus, & impartimur ſuperintendendi, & Superiuritatis omnibus Fratribus tui Ordinis Capuccinorum ad dictam Miſſionem deſtinatis, & in futurum deſtinandis, citra tamen Montes, & in illis locis ad quæ deſtinati, ſeù deſtinandi fuerint, à quibus Nos abeſſe contingit, necnon in omnibus, prout neceſſitas poſtulauerit, ea adhibero remedia, quæ tibi magis expedire videbitur, & præcipuè in his rebus, in quibus ad Nos non commodè recurſus haberi poterit, de omnibus quæ acciderint, Nos quamprimùm certiores facies: Mandantes inſuper dictis Fratribus, qui miſſi, & deſtinati, ſeu mittendi, & deſtinandi fuerint, quatenus in ſupradictis omnibus tibi promptè & parere, & obedire debeant abſq; vlla contradictione; non obſtantibus quibuſcumq; in contrarium facientibus. In quorum fidem has noſtras, manu noſtra firmatas fieri, & ſubſcribi iuſſimus, ſigilloq; noſtro muniri fecimus. Dat. Taurini die 20 menſis Ianuarij ann. 1602. Pontificatus eiuſdem Sanctiſſ. D. N. Papæ anno vndecimo.

Conradus Epiſcopus Forolinienſis Nuntius Apoſtolicus.

Flaminius Perrettus Secretarius.

Al Reuerendo in Chriſto Padre Fra Filippo Capuccino.

Reu. in Chriſto Padre. **V***Na delle cauſe principali, che fà ſollecitare la nuoua elettione di nuouo Nontio in coteſte parti, è l'opera della Miſſione per la conuerſione delli Heretici, la quale non può ſe non patir ſoſtantialmente (come V. R. dice) ſenza l'aſſiſtenza di chi rappreſenta coſti la preſenza di Noſtro Signore, con la cui Santità hauendo communicato quanto la R. V. m'hà ſcritto con la ſua lettera, è venuta in queſta riſolutione di confirmare, come in virtù di queſta confirma le facoltà conceſſe à lei, & alli ſuoi compagni della Miſſione da Monſignor Nontio, buona memoria, acciò poſſino tirar innanzi le loro fatiche con autorità, col qual fine me le offero, & raccommando di buon cuore. Roma li 13. Aprile 1602.*

Al piacer ſuo.

Il Cardinale Aldobrandino.

Cæterum licèt ambigendum non ſit, num facultates huiuſmodi obitu dictæ bon. mem. Conradi Epiſcopi, & Nuntij expirauerint, nec ne; & præſertim vigore ſupra proximè deſcriptarum litterarum præfati Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Domini Cardinalis Aldobrandini, nihilominus ad tollendum omne dubium, virtute nouiſſimarum litterarum eiuſdem Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. de mandato præfati Sanctiſſ D. N. ſub datum Romæ die quinta præſentis menſis Aprilis, quàs hic inſerere minime tenemur, & aliarum ſimilium ſibi directarum, Confirmatio
auctoritate Apoſtolica, qua fungimur, memoratas facultates omnes, & quamlibet earum in ſuo robore, & firmitate perinde permanere, prout eo tempore quo fuerunt conceſſæ, & nihil protſus ex eis imminutum, & ſic in omnibus ſuum ſortiri debere effectum declaramus, & dicta auctoritate decernimus. In quorum fidem præſentes manu noſtra ſubſcriptas, ac noſtri ſigilli impreſſione munitas, per infraſcriptum noſtrum Secretarium fieri fecimus. Da-
Ann.Chri. 1603. *tum Taurini die vigeſima Aprilis milleſimo ſexcenteſimo tertio.*

D. Paulus Epiſcopus Bouinenſis Nuntius Apoſtolicus.

Locus † Sigilli.

Iacobus Simonda pro de Loyra Secret.

Confirmatis igitur, & ad opus Apoſtolici miniſterij deſtinatis ſingulis ſingulariùm Miſſionum Stationarijs litterarum Apoſtolicarum tranſcriptum iuxta ſupraſcriptum exemplar communiter dare conſueuerat: Ad Apoſtolandum ergo regreſſus à Clauſtris Fr. Valerianus Pinerolienſis, cum ad Reuerendiſs. Nuntium accedens ſupraſcriptarũ facultatum, iuxta præindicatam formulam accipiens, apographum diminutum in capite eum proſpiciens, proſpexit pariter, vt compleretur, primario, & priori addito capite, nempè Verbum Dei Euangelizare. Vt ex ſequentibus conſtar cum poſtilla ſuo loco poſita.

III.

D. Paulus Toloſa Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Bouinenſis, S. D. N. D. Clementis Diuina prouidentia Papæ VIII. dictæq; Sanctæ Sedis apud Sereniſs. D. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.

D*Ilecto Nobis in Chriſto Reu. Pat. Fr. Valeriano Berna de Pinerolio, Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum Sacræ Theologiæ profeſſori, ac verbi Dei Concionatori Salutem in Domino. Vt ex facultatibus per Sanctiſs. D. N. Clementem Papam VIII. vigore litterarum Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Cardinalis Burgheſij ſub da-*

tum

tum Romæ, die vndecima menſis Ianuarij proximè præteriti, ad Fidei Orthodoxæ propagationem, & Hæreſis extirpationem in Vallibus Pedemontium Ditionis, & Dominij eiuſdem Sereniſs. Ducis, Nobis conceſſit vberos pia Mater Eccleſia in animarum conuerſionem fructus valeat percipere, tibi ad eaſdem Valles proficiſcenti, & forſan ad alia eiuſdem Dominij loca, pro Dei gloria, & animarum ſalute operaturo, ad impugnandum impios hæreſum errores, & elaborandum, vt tot Diabolica fraude decepti ad cor, & gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ reuertantur; de ſingulari pietate, chriſtiana charitate, zelo, ac doctrina tuis plurimum in Domino confiſi, Apoſtolica auctoritate Nobis ſpecialiter, vt ſupra, conceſſa, Vt verbum Dei Euangelizare, & Sacrum Euangelium exponere, ac alia facere, gerere, exercere quæ ad munus huiuſmodi Euangelizandi quoquo modo ſpectant, & pertinent, necnon retinere, & legere libros prohibitos, in actu prædicandi, & alibi ſi opus fuerit, ac quoq; impij Caluini Catechiſmum, ad eius praua dogmata confutanda, & refellenda, & non aliàs, durante tamen tempore Miſſionis: Reuertentium quoq; ad gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ non tantum in actu reconciliationis, verùm & poſtea toties quoties ad te recurrerint, ac etiam cuiuſuis alterius pœnitentis Sacramentales confeſſiones audiendi per id tempus Miſſionis: Necnon & Hæreticas etiam in Foro exteriori abſoluendi, & eorum confeſſiones in ſcriptis coram Notario, & teſtibus recipiendi: Præterea quò ad matrimonia vbi Hæreſes impunè graſſabantur, abſq; interuentu Parochi Catholici, & teſtium, poſtquam Concilium Tridentinum extitit ſpecialiter publicatum in contrahentium Parochia, quod ipſi contrahentes demò ſecretè contrahant, diſpenſare, ac filios natos, & naſcituros legitimos declarare: & ad lites euitandas, quæ poſſent in futurum veriſimiliter exoriri ſuper legitimatione filiorum, ac bonorum ſucceſſione, magis expedires, ſi denuo in facie Eccleſiæ ſaltem coram Parocho, & teſtibus contraherent, vt perpetuò probari poſſit matrimonij validitas: Eadem Apoſtolica auctoritate vt poſſis, & valeas, facultatem plenam tenore præſentium in Domino concedimus, & impartimur. In quorum fidem. Datum Taurini die duodecima menſis Maij 1603.

Diploma facultatum.

D. Paulus Epiſcopus Bouinenſis Nuntius Apoſtolicus.

Quinimmò cùm à Romana Curia & nouos Miſsionarios ad Marchiam Salutiarum mittendi, & nouam Miſsionem in Caſtridelphini Oppido conſtituendi mandatum per Eminentiſs. Aldobrandini litteras accepiſſet; noua quoq; facultatum edidit ipſe ampliora exemplaria, quæ ſequuntur diuerſis exhibita. IV.

D. Paulus Toloſa Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Bouinenſis, Sanctiſs. D. N. D. Clementis Papæ Octaui, dictæq; Sanctæ Sedis apud Sereniſs. D. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.

Ann. Chri. 1603.

Dilectis Nobis in Chriſto RR. PP. Fr. Fr. Ioſepho Foſſanenſi, Ioanni Baptiſtæ Scalenghenſi, Bonifacio Aſtenſi, Angelo Aquenſi, & Stephano Tendenſi, Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum Concionatoribus, Sacræ Theologiæ Magiſtris, & Sacerdotibus Salutem in Domino. Noueritis quod idem Sanctiſs. D. N. nuper Nobis dedit in mandatis; vt per litteras Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Domini Cardinalis Aldobrandini ſub datum Romæ, die decima octaua Ianuarij proximè præteriti, quas hic inſerere minimè tenemur, quatenus verbi Dei Concionatores ad Marchionatum Salutiarum, & finitima loca, Caſtrumdelphinum præcipuè Taurinenſis Diœceſis deſtinare, & tranſmittere deberemus. Nos propterea Apoſtolicis præceptis parere, vt debemus, volentes, de probitate, doctrina, charitatis feruore, & zelo veſtris plurimùm in Domino confiſi: Vobis harum ſerie, Apoſtolica auctoritate, qua in hac parte fungimur, vt in eodem Marchionatu Salutiarum, & Caſtrodelphini, & eius diſtrictu verbum Dei prædicare, & Sacrum Euangelium exponere, & alia facere, gerere, & exercere, quæ ad munus huiuſmodi Euangelizandi quoquomodo pro Dei gloria, Fidei Catholicæ propagatione, & animarum ſalute ſpectant, & pertinent, poſſitis & valeatis, non tantum facultatem in Domino impartimur, ſed in virtute Sanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus. Inſuper ad impugnandos hæreſum errores impios, & elaborandum, vt tot Diabolica fraude decepti ad cor, & gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ reuertantur; retinere, & legere infra notatos libros prohibitos in actu prædicandi, & alia gerendo, vbi opus fuerit, etiam impij Caluini Catechiſmum, ad eius falſa dogmata confutanda, & refellenda, & non aliter durante tamen tempore Miſſionis: Reuertentium quoq; ad gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ, non ſolum in actu reconciliationis, verùm & toties quoties ad vos recurrerint, ac etiam cuiuſuis alterius pœnitentis, per id tempus Miſſionis, Sacramen. confeſſiones audiendi, necnon & ipſos Hæreticos, etiam in Foro

Aliud facultatum exemplar.

exteribri, abſoluendi, & eorum confeſſiones in ſcriptis coram Notario, & teſtibus recipiendi: Poſtremò circa Matrimonia, vbi Hæreſes impunè graſſabantur, abſq; interuentu Parochi, & teſtium, poſtquam Concilium Tridentinum extiterit ſpecialiter publicatum in contrahentium Parochia; quod ipſi contrahentes denuo ſecretò contrahant, diſpenſare, ac filios natos, & naſcituros legitimos declarare, & ad lites euitandas, quæ poſſent in futurum exoriri verìſimiliter ſuper legitimatione filiorum, & bonorum ſucceſſione magis expediret, ſi denuo in facie Eccleſiæ ſaltem coram Parocho, & teſtibus contraherent, vt perpetuò probari poſſit matrimonij validitas, eadem Apoſtolica auctoritate ſimiliter vt poſſitis, & valeatis, licentiam in Domino concedimus. Rogantes propterea in Domino Admod. Illuſ. & Reuerend. D. Loci Ordinarium, & præcipientes Reuer. Parocho, ſeu Parochis, ac cæteris quibuſuis perſonis Eccleſiaſticis tàm Regularibus cuiuſcumq; Ordinis, quàm Sæcularibus, necnon & Illuſtriſs. Dominum Gubernatorem, Magnificum Poteſtatem, ac Magnificos Sindicos, & Conſiliarios eiuſdem loci, ac alios quoſcumq; quacumq; dignitate præfulgentes in eodem Domino hortantes, vt pro eorum viribus ita curent, & quilibet eorum curet, quatenus Apoſtolicam delegationem Euangelizandi huiuſmodi vobis demandatam liberè, & abſq; vllo prorſus impedimento in profectum animarum exequi, & exercere valeatis, ac vt decet, omnes pretioſiſſimo ſanguine Ieſu Chriſti redempti vos ea, qua conuenit, pietate chriſtiana, & charitate ſuſcipiant, complectantur, ac pertractent, quemadmodum in Domino confidimus. In quorum fidem. Dat. Taurini die decimaquinta Iuly 1603.

Ann. Chri. 1603. — Commendatio, & obſecratio pro Miſſis Operarijs.

D. Paulus Epiſcopus Bouinenſis Nuntius Apoſtolicus.

Locus † Sigilli.

Franciſcus Loyra Secretar.

V. Subſequentibus annis quarto, & quinto exordientis ſæculi ſeptimidecimi quia perſtrepentibus, & bellico tumultu omnia concutientibus tympanis, & tubis Gallorum aduerſus Subalpinos irruentium, Prouincialis, & Diffinitores Patres ſuos religioſos Capuccinos in vanum inter Bõbardarũ tonitrua aduerſus hæreticã prauitatẽ conclamantes ad Clauſtra reuocare excogitantes, ſui propoſiti Reuerẽdiſs. Nuntium admonuerunt, quibus ille rationabilibus allatis cauſis adductus, ex parte annuit, nempè vt emiſſos Capuccinos à Conuallibus Caſtris inimicorum occupatis retraherent quidem, nequaquam tamen ab Apoſtolico munere recederent, quinimmò vt quoſdam ex reuocatis Concionatoribus in proximioribus Pinerolij, Salutiarum, Cunei, & Montiſregalis noſtris Conuentibus, pro laborantium fidelium Cuſtodialibus Excubijs, & auxiliaribus interdiù ad nutantes confirmandos egreſſuris Copijs ſtatuerent, & collocarent; mandauit, nonnullaq; alia congrua ordinauit, & expleto quinquennio ab officio ceſſauit.

Ann. Chr. 1604. 1605. 1606. — Miſſos Operarios ad Clauſtra regreſſos, egredi per vices mãdat.

CALCVLVS QVARTVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. PETRI FRANCISCI COSTÆ Taurinenſis Nuntij Capuccinorum, Apoſtolatus Conſeruatoris, & Promotoris ab anno 1607. ad ann. 1625.

I. SAnctiſs. Dominus Noſter Paulus Papa V. ad Italicum Marchionem Sabaudiæ Ducem Carolum Emmanuelem I. Apoſtolicum Nuntium deſtinauit Reuerendiſs. D. Petrum Franciſcum Coſtam Saonenſem Antiſtitem à ſua ad Pontificatum aſſumptione tertio, à Mundi autem redemptione ſeptimo cum mille & ſexcentis anno. Suo igitur priori in ingreſſu à ſuo prædeceſſore Reuerendiſs. Epiſcopo Bouino circa Miſſionum diſpoſitionem vniuerſas prouiſiones comprobans, nihil innouauit, progreſſu vero temporis plura & ipſe in augumentum Fidei, & fidelium Athletarum maiorem profectum ſolicitè ſemper præſtitit. Primò ergo præcipuum Euangelicum Operarium Fratrem Stephanum Tendenſem primioribus ſuis fauoribus cumulauit: cum enim illum ſtrenuum Pugilem in aſperrima Statione aduerſus Philiſtæos acriter pugnantem intellexiſſet; nouis eum facultatibus præmuniuit, vt infra.

Ann. Chri. 1607. 1608.

Petrus Franciſcus Coſta Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Saonenſis, Sanctiſs. D. N. D. Pauli Diuina prouidentia Papæ V. dictæq; Sanctæ Sedis apud Sereniſs. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius. II.

DIlecto Nobis in Chriſto Pat. Frat. Stephano de Tendo Ordinis Capuccinorum. Tibi harum ſerie, Apoſtolica auctoritate qua fungimur in hac parte, vt in prædicto loco Caſtridelphini, & locis circumuicinis verbũ Dei Euãgelizare, & alia facere, gerere, & exercere, quæ ad munus huiuſmodi Euangelizãdi quoquomodo pro Dei gloria, & animarũ ſalute ſpectãt, & pertinẽt, poſſis, & valeas, facultatẽ in Domino impartimur. Inſuper vt Hæreticos ad Sãctã Matris Eccleſiæ reuertẽtes, & alios quoſcũq; in prædicto loco, & locis circumuicinis reſidẽtes Catholicos, & Catholizãdos, tàm in Foro cõſcientiæ Sacramẽtaliter, quàm à Cẽſuris Eccleſiaſticis de cõtẽtis in Bulla Cœnæ Domini, in Foroq; exteriori abſoluẽdi, & eorũ in ſcriptis abiurationes curã Notario, & teſtibus recipiẽdi. Poſtremò circa matrimonia, dũ graſſabãtur Hæreſes impunè, abſq; interuẽtu Parochi Catholici, & teſtiũ, & poſt Sacri Concilij Tridentini publicationem contracta, quod ipſi contrahentes denuò ſecretò contrahant, diſpenſare & filios natus, & naſciturus legitimos declarare, vel ad lites euitandas, quæ poſſent in futurum veroſimiliter exurire ſuper legitimatione filiorum, ac bonorum ſucceſſione, ſi tibi magis expedire videbitur, denuò in facie Eccleſiæ ſaltem coram Parocho, & teſtibus contrahendi, vt perpetuò probari poſſit matrimonij validitas, eadem Apoſtolica auctoritate poſſis; & valeas, licentiam in Domino concedimus. Dat. Taurini die 24. Septembris 1609. Pontificatus Sanctiſs. D. N. præfati anno V. Ann. Chri. 1609

Facultates confirmantur

Hieronymus Curlus Auditor.

Locus † Sigilli.

Poncet Secretarius.

Quia in Salutienſi Marchia nec dum ſub his diebus Religionariæ, & Sectariæ ſeditiones quieuerant, immò in Macrenſi Valle ſeditioſi Sectarij turbas excitare feſtinabant; accelerauit & ipſe Reuerendiſs. Nuntius validiſſimum Anthagoniſtam, veteranum Pugilem opponere, nempè Fr. Philippum à Pancalerio, per diuturnam annorum ſeriem in Eccleſiaſticis Caſtris & Agonothetæ, & Præfecti Miſſionum præclarè muneribus functum, quem cum podagra laborantem, & habituali gradiendi imbecillitate intra Clauſtra detineri accepiſſet Primarius Apoſtolicorum militum Director Taurinenſis Nuntius, peculiari ad hoc dato reſcripto, ampla illi facta facultate, iàm laboribus feſſum, depoſitis armis vacantem ad periclitanti Marchionali Eccleſiæ accurrendum ſolicitat, & prouocat ſequentibus notis. III. Ann. Chr. 1610.

Petrus Franciſcus Coſta Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Saonenſis, Sanctiſs. D. N. D. Pauli Diuina prouidentia Papæ V. dictæq; Sanctæ Sedis apud Sereniſs. D. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.

DIlecto Nobis in Chriſto Adm. Ren. Pat. Philippo de Pancalerio Sacræ Theologiæ Magiſtro Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum Salutem in Domino: Audiuimus (non ſine magno animi noſtri mœrore) falſæ hæreticæ prauitatis dogmata in Marchionatu Salutiarum, cum maximo Catholicæ Fidei detrimento, denuò diſſeminari, & quod peius eſt, eos, qui tua, & RR. PP. Sociorum tuorum, ac aliorum Chriſti fidelium opera ſuperioribus annis Chriſti Fidem Orthodoxam amplexi fuerant, ab eiſdem noniter infeſtari. Quare cupientes Nos, pro viribus noſtris, ſcandalis huiuſmodi prouidere; Te, de cuius probitate, doctrina, charitatis feruore, & zelo plurimùm in Domino confidimus, hortamur in Domino, vt ad Draconerij locum, aliaq; eiuſdem Marchionatus loca, & circumuicina pro vt tibi expedire videbitur, quàmprimùm tibi facultas data fuerit, pedeſter, vel aliàs ob corporis tui indiſpoſitionem equeſter te conferas, ibiq; verbum Dei prædicare, Sacrum Euangelium exponere, ac alia, quæ ad munus huiuſmodi quoquo modo pro Dei gloria, Catholicæ Fidei propagatione, & animarum ſalute ſpectant, & pertinent, facere, & gerere, & exercere tuo pro poſſe cures. Priuilegia namq; ad hunc effectum neceſſaria, conceſſioneſq; & facultates quaſcumq; tibi aliàs per Nos, & Superiores noſtros conceſſas, & conceſſa, quantum de Iure poſſumus, & noſtra permittit auctoritas confirmamus, Ann. Chr. 1611.

F. Philippus à Pancalerio iam laboribus feſſus, iterum ad labores mittitur.

& appro-

Ann. Chri. 1611.

& approbamus. Rogantes inſuper Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Ciuitatis Saluciarum, & Marchionatus prædicti Ordinarium, Reuer. verò Parocho, ſeu Parochis, ac cæteris quibuſuis perſonis Eccleſiaſticis, tàm Regularibus cuiuſcumq; Ordinis, quàm Secularibus præcipientes, alios verò quoſcumq; quacumq; auctoritate fulgentes, quos oportebit in Domino rogantes, vt ita curent, & quilibet ipſorum curet; quatenus Apoſtolicam delegationem Euangelizandi huiuſmodi tibi demandatam liberè, & abſq; vllo impedimento in animarum ſalutem exequi, & exercere poſſis, & valeas: Te, ſocioſq; tuos qua decet, Chriſtiana pietate, & charitate ſuſcipiant, complectantur, & pertractent, quemadmodum ita facturos confidimus. In quorum fidem. Dat. Taurini die 2. Iunij ann. 1611.

Petrus Franciſcus Coſta Epiſcopus Saonenſis Nuntius Apoſtolicus.

Locus † Sigilli.

Paſquerius Secretarius.

IV. Hoc anno vndecimo ſupra milleſimum ſexcenteſimum, gemini Illuſtriſs. & Reuerendiſs Præſules Pedemontani Capuccinos Vigiles ad excubandum pro Catholico Spirituali Regno in ſuas liminares Cuſtodias venturos præſtolabantur: Reuerendiſs. Archiepiſcopus Taurinenſis Cadralium, Reuerendiſs. verò Epiſcopus Salurienſis Padnſanam, ſed rationabilibus de cauſis pro tunc præualente Illuſtriſs. Archiepiſcopo, Cadralij fundandam nouam Capuccinorum Miſſionem mandat Apoſtolicæ Sedis Nuntius, & excepro mandato fundant miſſi Capuccini, vti fuſiùs proprijs numeris. Miſſionem in loco Cadralij decernit.

V. In Caſtellana Satrapia Caſtridelphini hæreſum ſentibus, ſpinis, & ſenticetis euellendis, & eradicandis inſtanter incumbebat Fr. Stephanus Tendenſis, & quia tàm pro reſecandis noxijs, quam pro ſerendis proficuis plantis acutiori ferro, id eſt auctoritatis validioris prouiſione indigebat, de hac communi cum cæteris Coapoſtolicis Operarijs Capuccinis amplioris facultatis indigentia Romanam Curiam admonuit, vndè per litteras reduplicatas Cardinalis Arigonij, nouas, & potiores poteſtates ſpirituales Capuccinis Miſſionarijs communicandas Reuerendiſs. Taurinenſi Nuncio miſerunt, qui protinus tranſmiſſis ſuis ſingulis, ſignanter Fr. Stephano prædicto epiſtolis, acceptam Roma auctoritatem Apoſtolicis viris ſubdelegauit. Nouas facultates ſubdelegat.

Ann. Chri. 1612.

VI. In Taurinenſi Nuntiatura præclarè ſe ſe gerens Reuerendiſs. Saonenſis Epiſcopus, cum iàm per integrum luſtrum proceſſiſſet, & de nouo in munere confirmatus fuiſſet; voluit ipſe proprium peculiare diploma Apoſtolicarum facultatum amplum Capuccinis Miſſionarijs concedere, diuturna iàm pluriuin annorum experientia edoctus, quia parcè, & prudenter delegatis ſibi facultatibus peruti ſolent in ædificationem, non abuti in deſtructionem Apoſtolici viri Religioſi, quare omnibus, & ſingulis infraſcriptas Apoſtolicas litteras dèdit.

Petrus Franciſcus Coſta Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Saonenſis, Sanctiſs. D. N. D. Pauli Diuina prouidentia Papæ V. dictæque Sanctæ Sedis apud Sereniſs. D. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.

Dilectis Nobis in Chriſto Adm. RR. PP. Stephano à Tenda, Felici à Sancta Victoria, Iſidoro à Buſca, Bartholomæo à Nicia, Romualdo à Taurino, & Ignatio à Nicia Sacræ Theologiæ Magiſtris, Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum Salutem in Domino. De probitate, doctrina, charitatis feruore, & zelo veſtris plurimùm in Domino confiſi, vobis harum ſerie, Apoſtolica auctoritate, qua fungimur in hac parte, vt in locis Caſtridelphini, Draconerij, Sancti Damiani, Vallium San-Martini, & Petruxiæ, ac in loco Verzolij, & locis circumuicinis reſpectiuè verbum Dei prædicare, Sacrum Euangelium exponere, ac alia, quæ ad munus Euangelizandi huiuſmodi quoquo modo pro Dei gloria, Fidei Catholicæ propagatione, animarumq; ſalute ſpectant, & pertinent, facere, gerere, & exercere poſſitis, & valeatis, facultatem in Domino impartimur. Inſuper ad impios hæreſum errores impugnandos, vt libros prohibitos infraſcriptos, videlicet: Bibliam vulgarem, Catechiſmum, Caluini inſtitutiones, & Panigarolæ Dogmata, ſecretò tamen retinere, & legere, ac in actu prædicandi, ac aliàs vbi opus fuerit, ad eorum falſa dogmata confutanda, vel repellenda, huiuſmodi veſtræ Miſſionis tempore durante legere, nec non Hæreticos ad Sanctæ Matris Eccleſiæ gremium reuertentes, in prædictis locis exiſtentes, vel reſidentes Catholicos, vel Catholizandos, etiam relapſos, non tamen Miniſtros, aut alias perſonas inſignes, tàm in Foro conſcientiæ Sacramentaliter; quàm à Cenſuris Eccleſiaſticis, & de contentis in Bulla Cœnæ Domini, in Foro exteriori abſoluendi, & eorum abiurationes in ſcriptis coram Notario, & teſtibus recipiendi, vt ſupra vobis fa- Diploma ſpeciale.

Ann. Chri. 1613.

cilatem facimus: promiſſo tamen, quod abiurationum huiuſmodi notum authenticam in manibus Adm. RR. PP. Inquiſitorum præſentis Ciuitatis, aut Saluciarum, quibus loca ipſa reſpectiuè ſubijciuntur, quam citiùs transmittere teneamini. Poſtremò circa matrimonia, dum graſſabantur Hæreſes, abſque interuentu Parochi Catholici, & poſt Sacri Concilij Tridentini publicationem contracta, quod ipſi contrahentes denuò ſecretò contrahant, diſpenſare, ac filios natos, & naſcituros legitimos declarare, vel ad lites euitandas, quæ poſſent in futurum veriſimiliter exoriri ſuper legitimatione filiorum, & bonorum ſucceſſione, ſi vobis magis expedire videbitur, denuò in faciem Eccleſiæ, ſaltem coram Parocho, & teſtibus contrahant, ſimiliter poſſitis, & valeatis, licentiam in Domino concedimus. Rogantes propterea Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Dominos dictorum locorum Ordinarios, & præcipientes RR. Parochis, & cæteris quibuſuis perſonis Eccleſiaſticis, tàm Regularibus cuiuſuis Ordinis, quàm Sæcularibus, alios verò quoſcumq; oportebit in Domino rogantes, quatenùs curent, & quilibet ipſorum curet, vt Apoſtolicum delegationem huiuſmodi Euangelizandi vobis demandatum liberè, abſque vllo prorſus impedimento, in animarum ſalutem exequi, & exercerò valeatis: ac vt decet vos, veſtroſque ſocios reſpectiuè, qua tenentur chriſtiana pietate, & charitate ſuſcipiant, complectantur, & pertractent, quemadmodum in Domino confidimus. In quorum fidem. Dat. Taurini die octaua Octobris. 1613.

Petrus Franciſcus Epiſcopus Saonenſis, & Nuncius.

Locus † Sigilli.

Paſquerius Secretar.

Quia verò Apoſtolicæ Nunciaturæ Secretarius, non ſeruata præcedentium Nuntiorum forma in diplomatibus emittendis, omiſerat clauſulam illam (*Accedatis ad totum Marchionatum Saluciarum, & Valles Pedemontium cum ſuis dependentijs, & ſi opus fuerit, ad alia loca circumuicina*); ideò Fr. Philippus à Pancalerio, qui præſidentiam Miſſionum ad tempus reaſſumpſerat, per ſuas litteras Reuerend. prędictum Nuntium, de neceſſariæ clauſulæ defectu commonefecit, cui ille ſatisfecit. Ann. Chr. 1616

VII. Quæ de nouo emergunt, nouo indigent conſilio: ideò ab Apoſtolicis Stationarijs per litteras, & tempora admoniti de quotidianis nouis emergentibus Eminentiſs. Patres Curiæ Romanæ, facto verbo cum Sanctiſſimo, hoc anno decimonono ſupra mille, & ſexcentos nouas Miſſionarijs communicandas emittunt facultates, quæ ſequuntur. Ann. Chri. 1619.

Facoltà da concederſi a' Padri Capuccini per le Miſſioni de' luoghi infraſcritti: Valli di quà, e di là da' Monti, Tonone, e parti conuicine a Geneua, Caſteldelfino, luogo di Demonte, Parocchia di San Bartolomeo, le quali dureranno concederſi per cinque anni.

I. Di leggere, & tener libri prohibiti, & quelli che giornalmente eſcono, & di poter tener, & legger la Bibbia Franceſe, purche ſia delle approuate, & tradotte da Catolici; di conceder la licenza a' Curati de' ſudetti luoghi di tener, & legger la detta Bibbia, pur ch'eſſe ſiano perſone habili, & ſicure, & la Bibbia ſia della editione di Louania, ò Lione.

II. Di ſentire le confeſſioni Sacramentali di tutti in quelle parti, di licenza, & approuatione delli Ordinarij, etiam in actu reconciliationis delli Heretici, & di amminiſtrare il Santiſſimo Sacramento dell'Eucharistia, etiam pro Viatico, & il Sacramento dell' Eſtrema ontione.

III. Di aſſoluer, de præterito tantum, da tutte le Cenſure, & Caſi riſeruati, etiam in Bulla Cœnæ Domini, & ancora quelli che haueranno commeſſo Duello, e queſto ſolo per gl' Originarij, & habitatori di quelle parti, & per habitatori s' intendono quelli che vi hanno domicilio fermo, & anco per gl'Originarij di altre parti, in quibus impunè graſſantur Hæreſes, in eorum primo acceſſu in Italiam tantum.

IV. Di riceuer, & reconciliar tutti li Heretici relapſi in Foro conſcientiæ.

V. Di riceuer, & reconciliar in vtroque Foro tutti li Heretici di quelle parti, vbi impunè graſſantur Hæreſes, & li habitanti delle ſudette parti, come di ſopra.

VI. A Monſign. Noncio di Turino di poter reconciliar i relapſi in vtroque Foro Originarij, & habitatori delle ſudette parti ſolamente (pur che non ſiano perſone inſigni) & di poter communicar l'isteſſa facultà ne' caſi particolari occorrenti alli Padri della Miſſione.

VII. Diſpenſare in terzo, & quarto, doppio, & ſemplice grado d'Affinità, & conſan-

guinità

guinità nelli matrimonij contratti contro la forma del Concilio Tridentino, & queſta con quelli Heretici ſoli, quali con le loro mogli ſi riconciliaranno alla Chieſa Cattolica.

VIII. Nelli Matrimoni contratti ſenza l'interuenta del Parocho Cattolico, nelli luoghi, doue impunè graſſantur Hereſes, & doue è ſtato publicato nella Parochia il Decreto del Concilio Tridentino, facoltà di farli di nuoe contrahere ſecretamente, & dichiarare la prole legittima.

X. Ann. Chri. 1619. IX. Di creare alcuni delli loro Frati Notari, per poter ricener nel Foro eſteriore le abiurationi dette di ſopra.

X. Di riconciliare, & benedire le Chieſe polluse, & profanate dalli Heretici.

XI. Di poter celebrare ſopra l'Altare portatile.

XII. Di poter celebrare, amminiſtrare Sacramenti, & far altre coſa Sacre alla preſenza delli Heretici, ſenza che alcuno incorra ne in Cenſure, ne in alcun'altra pena.

XIII. Di agire alla ricuperatione de beni occupati alla Chieſa, di licenza delli Ordinarij.

VIII. Quarum conceſſionum authenticum apographum Capuccinis Euangelicis Miſſionarijs Reuerendiſs. Nuntius expeditè per ſuas litteras tranſmiſit.

In manuſcriptis noſtrorum Monumentis inuenio à Reuerendiſs. Domino Saonenſi Epiſcopo diuerſis ex noſtris eiuſdem Euangelicis Operarijs varias, & diuerſas communicatas, ſiue ſubdelegatas ſpirituales facultates: Ann. 1620. Fr. Alexandro Oxibienſi Caſtridelphini Miſſionario, Abſoluendi nonnullos Catholicos, hereticalibus profanationibus adſtantes: Ann. 1621. Fr. Franciſco à Montecalerio Concionatori Capuccino, in Pancalerij Oppido Sacramentales Confeſſiones audiendi, Catechiſmum exercendi, & hoc ante Miſſionis fundationem: Ann. 1622. Fr. Marcello à Taurino Cadralium ad Apoſtolandum ingredienti authenticum diploma ſuprascriptarum facultatum dedit, vt infra.

Ann. Chri. 1620. 1621. 1622.

Petrus Franciſcus Coſta, Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epiſcopus Saonenſis, Sanctiſs. D. N. D. Gregorij Diuina prouidentia Papæ XV. dictæq; Sanctæ Sedis apud Sereniſs. D. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius, & in hac parte ſpecialiter Delegatus.

Dilecto Nobis in Chriſto Reuerend. Pat: Fr. Marcello à Taurino Ordinis Capuccinorum Sancti Franciſci Salutem in Domino: Vt in loco Cadralij, & alijs locis circumuicinis verbum Dei prædicare, & Sacrum Euangelium explanare, alijſq; vti functionibus, quæ habentur in litteris Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. Cardinalis Mellini Nobis directis dat. Romæ die tertia Iulij proximè fluxi, quatenus tenor in concernentibus facultatem tuæ Miſſionis ſequatur, videlicet: Di legger, & tenere libri prohibiti, & quelli che giornalmente eſcono, & di poter tener, & legger la Bibbia Franceſe, pur che ſia delle approuate, & tradotte da Cattolici, & di conceder licenza alli Curati delli ſudetti luoghi di tener, & legger la detta Bibbia, pur che eſſi ſiano perſone habili, & ſicure, & la Bibbia ſia delle editioni di Louania, ò Lione: Di ſentire le confeſſioni Sacramentali di tutti in quelle parti, di licenza, & approuatione dell'Ordinario & in actu reconciliationis delli Heretici: & d'amminiſtrare il Sacramento dell'Eucharistia, & pro Viatico, & anco il Sacramento dell'Eſtremavntione: D'aſſoluer, de præterito tantum, cioè dalli trè di Luglio indietro, da tutte la Cenſure, & Caſi riſeruati, etiam in Bulla Cœnæ Domini, & ancora quelli che haueranno commeſſo duello, & queſta ſolo per gl'Originarij, & habitatori di quelle parti, & per habitatori s'intendono quelli che vi hanno domicilio fermo, & anco per gl'Originarij d'altre parti, In quibus impunè graſſantur Hereſes, in eorum primo acceſſu in Italiam tantum: Di ricener, & reconciliare in Foro conſcientiæ tutti gl'Heretici relapſi: Di ricener, & reconciliar in vtroq; Foro tutti gl'Heretici di quelle parti, vbi impunè graſſantur Hæreſes, & gl'habitatori di quelle parti come di ſopra: Di poter celebrare ſopra l'Altare portatile: Di poter celebrare, & amminiſtrare i Sacramenti, & far altre coſe Sacre alla preſenza delli Heretici, ſenza che alcuno incorre ne in Cenſure, ne in alcun'altra pena: Di agire alla ricuperatione de beni occupati alla Chieſa, di licenza delli Ordinarij. Durante tempore tuæ Miſſionis tantum, & non vltra quinquennium à dicta die tertia Iulij tibi per præſentes licentiam & facultatem in Domino concedimus, & impartimur. Hortantes propterea Ill. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. eorumdem locorum Ordinarium, & præcipientes RR. Parochis, & alijs quibuſuis perſonis Eccleſiaſticis tam Sæcularibus, quàm Regularibus cuiuſcumq; Ordinis, alios verò, quos oportebit, in Domino rogantes, vt ita curent; quatenus Apoſtolicam delegationem tibi demandatam liberè abſq; vllo prorſus impedimento, in animarum ſalutem exequi, & exercere poſſis, & valeas, ac vt decet, Te, Reuerendumq; Patrem Facultatum diploma.

Benedictum à Carignano Socium tuum ea, qua conuenit Christiana pietate amplectantur, & pertractent, quemadmodum in Domino confidimus. In quorum fidem. Dat. Taurini die duodecima menſis Maij, ann. milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo.

Petrus Franciſcus Epiſcopus Saonenſis Nuntius Apoſtolicus.

Locus † Sigilli.

Paſſeroni Secretar.

Plura quoq; propagationi Fidei proficua, & neceſſaria fecit, & præſtitit Religioſiſſimus hic Sacer Antiſtes: fideles Operarios Capuccinos congruis pro exigentijs Eccleſiarum facultatibus ſpiritualibus cumulando: pro corporalibus verò laborantium, & in Eccleſiaſticis Caſtris militantium indigentijs, conſueta ordinaria ſtipendia de ære Apoſtolico exactiſſimè per menſtruas præſtationes indeficienter ſuppeditando, etiam de proprio cenſu pro opportunitate indigentibus Stationarijs commeatum anticipando. Prò Orthodoxa namque Fide, & Eccleſia animam ſuam offerentes, & exponentes Minoritas, & Euangelicos Athletas de corde diligebat, fouebat, curabat, pro eis ſatagebat, & vtrique, nempè tum Apoſtolico Miniſterio, tum perſonali conſeruationi operantium vt prouideret, inuigilabat, poſtulabat, & Romanam Curiam interpellabat: Sæcularis etiam Principatus, pariter & Ordinariorum Reuerendiſs. Præſulum amorem, & fauorem illis conciliare ſtudebat, aduerſa cuncta remouendo, & propitia procurando: vnde & ſpirituali, & temporali, nempè Politicæ Dominationi charus, in moribus clarus, in geſtis præclarus, Sedi Apoſtolicæ, & ſedentibus ternis Pontificibus Paulo V. Gregorio XV. & Vrbano VIII probatus, in ſemel ei delegata Nunciatura Sabaudi Dominij per decem & octo annos omnibus gratus, ac proficuus perſeuerauit: diutiùs autem, nempè ad extremum vſque ſuæ annoſæ vitæ diem in officio perſtitiſſet, niſi inter Sabaudum Principem, & Ianuenſem Rempublicam exorta bellica diſsidia prohibuiſſent. Stetit ergo laudabiliter illic, honeſtè, & glorioſè receſsit, religioſæ ſuæ vitæ reliquum in pace tranſegit, & tandem plenus dierum, & bonorum operum in Domino quieuit, in proprio lectulo intra ſuæ Saonenſis Diœceſis terminos. X.

Ann. Chri. 1605. 1624.

Reuerendiſs. Domini Nũtij præclara facinora epilogantur.

CALCVLVS QVINTVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. LAVRENTII CAMPEGGI, Taurinenſis Nuntij, Apoſtolatus Capuccinorum Conſeruatoris ab anno 1625. ad ann. 1628.

Biennio à ſua coronatione Magni Iubilæi indicta celebratione Vrbanus VIII. Summ. Pontifex nouum Nuntium ad Subalpinos populos delegauit Reuerendiſs. Epiſcopum Ceſenatem Laurentium Campeggium Bononienſem, eodem tempore, quo ipſe Romanus Pontifex Prouincialem Miniſtrum Pedemontanæ Prouinciæ Capuccinorum Miſsionum Præfectum conſtituit, cui immediatè à Curia Romana ſubdelegandas facultates iure ſpeciali ipſe delegaret. Quamobrem ab ipſo vigeſimo quinto extra ſexcentos & mille anno non vltra Reuerendiſsimi Taurinenſes Nuntij diplomata facultatum expediendi onus ſubierunt: Exceptis quibuſdam ipſis in Reſeruatis Caſibus, & occurrentibus in inſtructionibus expreſsis, vel per extraordinarias Delegationes conceſsis. Sub his diebus, cum Fr. Bonauentura Taurinenſis in agro Dominico ſolicitior Operarius in Caſtridelphini Satrapia, ſiue Euangelica Cuſtodia infatigabiliter enitens, multum in dies Catholicæ Fidei incrementa promoueret; de his omnibus ſingillatim, & exactè Reuerendiſs. Taurinenſem Nuntium certiorem reddebat per familiares frequentiores exaratas epiſtolas, quibus humaniter reddebat Sacer Antiſtes opportunas reſponſiones. I.

Ann Chri. 1625.

Diplomata facultatũ ab amplius ab Illuſtriſs. Nũtijs emanant.

Præſenti anno 1626 Homines loci Paduſanæ ſupplici exporrecto libello, à Reuerendiſs. Domino Nuncio nouam Capuccinorum Miſsionem tantoperè exoptatam, & toties promiſſam, ſibi tandem concedendam expoſtulant. Quorum poſtulationibus inclinatus Sacer Antiſtes, & Apoſtolicus Miniſter, fauentiori appoſito Decreto, ſupplices litteras ſignauit, & ſupplicibus Paduſanis poſtulata conceſſit, vt ex infraſcriptis paret. II.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Monſig.

La Communità di Paeſana già di longa mano per molti anni hà fatto raccorſo per ottenere dalla Santa Sede Apoſtolica gratia della reſidēza d'vna Miſſione di Padri Capuc

cini

Ann. Christi 1626.

cini in quel luogo, ritrouandoſi molto moleſtati dalli Heretici circonuicini di Pragaglielma, per il commercio, che neceſſariamente hanno inſieme, & ſin hora non hanno potuto ottener la gratia, la quale ſperano dalla benignità di V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. à tal'effetto hanno già prouiſta di caſa per la reſidenza de' Padri. & ſi offeriſcono di prouederli della legna per loro vſo, & di concorrer (per quello potranno) à prouederli di mobili, & d'altre coſe neceſſarie per la detta caſa, ſecondo che da V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. verrà commandato. Et perciò hanno deſtinato Girolamo Richati, al quale hanno commeſſo di raccorrer, per riceuer con la gratia ſudetta gl'ordini opportuni, il che ſperano ottener, & meglio.

Decreto.

PEr la facoltà dataci da Noſ. Sig. & dalla Sacra Congregatione, Ordiniamo al Padre Prouinciale de Capuccini, che mandi in detto luogo di Paeſana vna Miſſione di due Padri Capuccini per riſederui à beneplacito noſtro, & de noſtri ſucceſſori, douendoſi pagarli il ſolito ſtipendio ogni meſe dalla Reuer. Camera Apoſtolica, eccetto che per trè meſi dell'anno, per i qua i ſi è obligata la detta Communità di Paeſana, ſi come anco ſi è obligata à darli la caſa fornita di tutti i mobili neceſſarij, & prouederli di legna per il loro vſo continuo. Dat. in Torino nel Palazzo della noſtra Nunciatura Apoſtolica li 24. Decembre 1626. — Concedit no[n]ā Miſſionē in Oppido Padulanę.

Il Veſcouo di Ceſena Nuncio Apoſtolico.

Sigillata; & ſottoſcritta.

Aleſſandro Albertini Secretaro.

III. Quoniam vigilax Miſſionum Præfectus Fr. Ioannes à Montecalerio Prouincialis Miniſter Pedemontij, conſummata viſitatione abſolutam de Miſſionibus, & plenariam relationem, iuxta emiſſum Decretum Sac. Congregationis de propaganda Fide tranſmiſerat, quæ propterea Reuerendiſs. Taurinenſi Nuncio Capuccinos fideles Operarios per peculiares litteras commendauerat; ideo ipſe vt ſuum, & Purpuratorum Patrum in Apoſtolicos Vigiles zelorem affectum proteſtaretur; benignam epiſtolam prærecenſito Præfecto humaniter dedit. Sicque quibuſdam, nempè congruis pro opportunitate Miſſionum prouiſionibus Miſſionarijs per tempora conceſsis, expleto triennio, à Taurinenſi nunciatura receſsit.

Ann. Christi 1627.

CALCVLVS SEXTVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. ALEXANDRI CASTRACANI; Taurinenſis Nuntij, Capuccinorum Apoſtolatus Conſeruatoris ab anno 1631. ad ann. 1634.

I. CÆſenati Reuerendiſſimo Antiſtiti recedenti in Taurinenſi Nunciatura immediate quidem ſucceſsit, & per biennium in munere proceſſit tripliciter Reuerend & ipſe Dominus Epiſcopus Anconitanus Aloyſius Gallus Picenus, ſed quia geſtorum illius præclara memoria tunc prædominantium & bellorum turbine, & mortis atra caligine obnubilata euanuit, nihil vel ſpirituale, vel temporale pro Miſsionibus Apoſtolicis Capuccinorum ab eo præſtitum recenſendum nobis occurrit. Ideo reuerentiali ſilentio ægregia illius facinora venerātes, ad Reuerendiſs. Neocaſtrenſis Epiſcopi Alexandri Caſtracani vegetiores recordationes recolendas, ſiue recolligendas accedimus. Ab Octauo igitur Vrbano Romæ ſedente Pontifice ad Victorium Amedeum, defuncti Caroli Emmanuelis I. primogenitum, & in Sabaudo Dominio ſucceſſorem Nuncius miſſus prærecenſitus Neocaſtrenſis D. Epiſcopus, nouas in curas incidit, quia euidentiùs Fidei diſcrimen Italicis in liminaribus Eccleſiaſtico ſpirituali Regno imminere cępit ex eo, quod Petruxini Caluiniſtæ, veriùs libertini à Sabaudo ad Gallicanum latiùs Dominium, per pacis Claraſci inter Chriſtianos Principes initæ anno 1631. conditiones, tranſierant, ad laxiorem quoq; concupiſcentiæ libidinem pertranſire tentabant. Quamobrem eodem, quo Galli Religionarij, & ipſi liberioris (vt dicūt) conſcientiæ, ſed veriùs ſolutioris luxuriæ indulto vti poſſe poſtulabant, adq; propitias ſuis votis poſtulationes reportandas plurimùm apud regios Magiſtratus laborabant, hoc anno tertio ſupra trigeſimum ſexcenteſimum cum milleſimo, quando ab Eccleſiaſticæ militiæ Præfectus ad Petruxinam Cuſtodiā aſſeruandam emiſſus acceſſerat Fr. Laurentius à Pinerolio vir religioſus, & Capuccinus zelotes, ardenter domus Dei decorem zelans: quare iniquorum explorata, & depræhenſa molimina, expedite Reuerendiſs. Apoſtolicæ Sedis Miniſtro Taurinum aduolans ipſe annunciat, poſtulans humiliter, ſed efficaciter; vt & per ſe ipſum pariter, &

Ann. Christi 1630. — D. Aloyſius Gallus Epiſcopus Anconitanus Nuncius per biennium.

II.

Ann. Christi 1631.

Ann. Christi 1633.

per Reuerendiſs. Pariſienſis Nuncij cooperationem impiorum conamina irrita, caſſaque reddere tatagat. Excepit Sacer Antiſtes triſtem nuntium, nec ſupplicantis, & ſolicitantis monitum ſpreuit, immò ex-templo Lutetiam Pariſiorum ſuas multiplicatas ad Apoſtolicum Gallicani Regni Nuntium dedit epiſtolas, ab eo enixè poſtulans; vt temerarios, & Orthodoxæ Fidei pernicioſiores Petruxinorum Sectariorum conatus retundere, & technas diſſoluere curet, apud Chriſtianiſſimum Regem Catholicæ Eccleſiæ, & legitimæ Religionis cauſam tuendo, & patrocinando. Ille igitur religioſiſſimus Antiſtes, & Carpentoratenſis Epiſcopus ex Taurinenſis Reuerendiſs. Nuntij acceptis, & lectis epiſtolis Fidei diſcrimen animaduertens, viriliter adeo coram Chriſtianiſſimo Rege egit; vt Hæreticorum reiecta impudentia, Catholica pietas in Conuallibus confirmata fuerit, vti liquidò ex ſequentibus apographis Petruxino Miſſionario à Taurinenſi Nũtio tranſmiſſis patebit.

Agit cũ Pariſienſi Apoſtolico Nuntio pro Fide Catholica.

Al Molto Reu. Padre Lorenzo da Pinerolo Capuccino Miſsionario. Peroſa.

Molto Reu. Padre. V*Edrà dall'acchiuſa lettera V. P. la retta mente di Sua Maeſtà Chriſtianiſſima, circa il non innouare coſa alcuna in coteſta Valle, in pregiudicio della Fede Cattolica, che però ella dourà ſtare con buon animo, & attender allegramente al profitto, & auanzamento di quella, non hauendo riſguardo à qual ſi voglia coſa, che ſentiſſe dire in contrario, aſſicurandola ch'io dal mio canto non mancarò di proteggerla in tutto ciò che ſarà biſogno. Con queſt'occaſione le dico; che mancandogli coſa alcuna, me l'auiſi, che procurarò reſti ſodisfatta, mentre per fine prego il Signore, che longamente la conſerui. Torino lì 28. Maggio 1633.*

Hortatur vt fidenter agat

D. V. P.

Come Fratello Affettionatiſſimo.
Aleſſandro Veſcouo di Nicaſtro Noncio.

Copia di lettera.

All'Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Signor mio Oſſeruandiſs. Monſig. Veſcouo di Nicaſtro Noncio in Torino.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Monſig. mio Oſſeruand. C*On le due lettere di V. S. Illuſtriſs. hò riceuuto il piego, che ſi è compiacciuta mandarmi. Quelli della Valle Peroſa, hanno qui propoſte le pretenſioni, che V. S. Illuſtriſs. mi accenna, mà ſono ſtati ributtati in quelle, & in altre. La fabrica del Campanile è per ſtare prohibita, con dichiaratione, che la mente riſoluta di Sua Maeſtà è, che non ſi varij punto in quello Stato per conto di Religione, che quello ſi è oſſeruato ſotto il Sereniſs. di Sauoia, in tal conformità ſono ſtati mandati ordini à coteſti ſuoi Miniſtri, e mi promettono di reiterarlo, & rinforzarli, di che ſono anco in ſtato per ben ſeruire all'intentioni tanto lodeuoli di V. S. Illuſtriſs. alla quale ſenza più baccio cordialmente le mani. Da Fontanablò lì 10. Maggio 1633.*

Reiecta Hæreticorũ molimina.

D. V. S. Illuſtriſs., & Reuerendiſs.

Deuotiſs. Seruitore.
A. Veſcouo di Carpentras.

Eiuſdem Reuerendiſſimi Taurinenſis Nuntij ad eumdem Fr. Laurentium pro eodem negotio. III.

Al Molto Reu. Padre Lorenzo da Pinerolo Capuccino Miſsionario. Peroſa.

Molto Reu. Padre. D*Opò hauer l'altro giorno dato auiſo à V. P. di quello mi ſcriueua Monſig. Noncio di Francia intorno al non permetter, che dà gl'Heretici s'innoui coſa alcuna coſtà, hoggi riceuo vn'altra lettera del medeſimo Noncio, nella quale mi dice; che non ſolo ſi daranno di Francia ordini à Signori Miniſtri Franceſi, di non permetter che s'innoui coſa alcuna, mà di più di propria mano mi ſcriue queſte ſeguenti parole: Oltre gl'ordini già mandati, ne ſono ſtati promeſſi de nuoui, & io li ſollicitarò, per mandarli quanto prima. Io frà tanto poſſo aſſicurarla, che l'intentioni riſolute di quà ſono, che non ſolo s'innoui vn'atto pregiudiciale alla Religione Cattolica, da quello ch'è ſtato vſato per il paſſato, mentre quei luoghi erano ſotto il Sereniſs. Duca di Sauoia, mà che più toſto con nuoui modi ſi facci conoſcer; che l'eſſer venuti in mano del Chriſtianiſſimo, è vn'auantaggio della medeſima Religione, di che mi promettono di farlo* Ann. Chri. 1633.

Hæreticis Petruxinis nihil innouãdũ permittitur.

ben intender à luoro Miniſtri. Veda dunque V. P. in che ſi ritrouano le coſe: e perciò ſtiū allegramente, attendendo à far progreſſi in ſeruiggio della Fede Cattolica, mentre per fine progo il Signore la conſerui. Torino li 14. Giugno 1633.

D. V. P.

Come Fratello Affettionatiſs.
Aleſſandro Veſcouo di Nicaſtro Nuncio.

IV. Interim in Caſtridelphini Miſſione pericula quædam nonnullorum Neophytorum imminebant: cum enim inter affines, vel conſanguineos coniugium celebrare illi diſpoſuiſſent, prohibuiſſent autem Catholicæ Eccleſiæ legitimi Miniſtri; in Catholicis caſtris tyrones milites rei ſibi hactenus incognitæ nouitate perculſi heſitabant, & coram Hæretico Pſeudominiſtro connubia inire cogitabant: accurrens autem ex-tempore Fr. Mauritius Ceuenſis, emergentem fidelium pauperum neceſſitatem Reuerendiſſimo Taurinenſi Nuntio per litteras indicauit, qui benigniſſimè à Romana Curia reportandæ diſpenſationis onus ſuſcipiens, nonnullas pro huiuſcemodi expediendo negotio Miſſionario litteras dedit. Relata igitur gratis à Romana Curia diſpenſatione; factaque inter neophytos deſponſatione; Fr. Mauritius recenſitus relationis litteras ad Reuerendiſs. Nuntium direxit, quibus ille humaniter reſpondit. Qui tandem Ipſimet Miſſionario Caſtridelphinenſi ſequenti anno, quibuſdam in ſpecialioribus caſibus, à Cenſuris ob Duellum contractis abſoluendi facultatem fecit. Sed conſiderabilius eſt, quod, vt Fr. Ioſepho à Summariua in Paduſana Statione aduerſus hæreticam prauitatē operanti cooperaretur, Reuerendiſs. ſupradictus Taurinenſis Nuntius effecit: Capuccinus enim

I. Ann. Chri. 1633. ſpeculator contemplans, quemadmodum antiqui Paduſanæ Vallis, ſiue potiùs rupium, & alpium incolæ Valdenſes, ſeu Caluiniſtæ à contagioſo morbo valde diminuti, in totum ferè viribus deſtituti defeciſſent; Reuerendiſſimos Salutienſem Inquiſitorem, & Taurinenſem Nuntium ſolicitabat; vt quia pollebant auctoritate, ac poteſtate à Sereniſs. Sabaudiæ Duce Victorio Amedeo, hæreticæ impietatis hoſte exilij legem, & Sectariorum aut conuerſionem, aut electionem obtinerent: admoniti illi, & proprio zelo adducti, vnà cum Reuerendiſs. Salutienſe Epiſcopo conuenientes, à Catholico Principe nullo negotio retulerunt; & ſuo tempore executioni mandarunt (vt plenius ſuo loco deſcribimus) præoptatum purgandæ hæreticæ prauitatis Edictum, hacq; glorioſa coronide tandem poſt aliquot annorum centurias, expurgata Paduſana Valle, ſui Apoſtolici muneris curſum coronauit Reuerendiſs. Dominus Alexander Epiſcopus Neocaſtrenſis, & expleta olympiade, ad maiora vocatus receſſit. Cooperatur expurgationi Paduſanæ Vallis.

CALCVLVS SEPTIMVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. FAVSTI CAFFARELLI, Taurinenſis Nuntij, Capuccinorum Apoſtolatus Conſeruatoris ab anno 1634. ad ann. 1641.

I. POſt Neocaſtrenſem Epiſcopum, Archiepiſcopum Sanctæ Seuerinę ſuæ Apoſtolicæ Sedis ad Victorium Amedeum Pedemontanum Ducem Nuntium Ordinarium deſtinauit, præſenti anno trigeſimo quarto vltra ſexcentos & mille, Summus Romanus Antiſtes Vrbanus VIII. cuius piæ menti, & zelotibus monitis inhęrendo emiſſus Apoſtolicus Orator, Capuccinorum Apoſtolatum a principio fouere, & Capucchis Apoſtolantibus fauere ſtatuit: quare cum Præfecto Miſſionum habuit myſterium conſilij ſui; vt rebellantes has Valles Ciſalpinas (ſi fieri poſſet) Catholicæ Eccleſiæ ſubiugaret imperio. Quamobrem Prati-Iallani claudum ſolum ex toto hæretico tractu aggrediendum ſtatuit. Vnde & pro Miſſionariis Capuccinis antiquæ Cluſonianæ Stationi reſtituendis manum applicuit: ſed ſuperuenientibus iterum ciuilibus ſeditionibus, à propoſito opere reſilijt. Interim facultatem à Cenſuris Duelli abſoluendi Miſſionario Caſtridelphini fecit.

Ann. Chri. 1634.

II Ann. Chri. 1635.

II. Reiecti Petruxini Religionarij reſilierant quidem ad tempus, ſed ſemper ſibi auſpicatiora tempora præſtolantes, concupitam iamdiù effrænem viuendi licentiam omnibus artibus aucupabantur, modicum de facto vſurpantes, modicum de iure præſumentes. Reaſſumptam igitur ab his Caluiniſtis apud Regios Gallicos Magiſtratus negotiationem Religionis cum ſubintellexiſſet Capuccinus Speculator in Petruxina Cuſtodia Fr. Laurentius Pinerolienſis, reaſſumpſit & ipſe obiiciendi antidoti ſolicitationem: quare ex-tempore ad Reuerendiſs. Taurinenſem Nuntium ſupplices libellos tranſmiſit communi fidelium nomine, quibus Reuerendiſs. Nuntius pro virili cooperatus eſt pro compeſcendis Hæreticorum conatibus. Hæretici Vallicolæ recalcitrant.

Ann. Chri. 1636. 1637.

Furentibus

Furentibus interea inter Sabaudos Principes domeſticis, & ciuilibus immaniori-bus ſimultatibus, debacchabantur alienigenarum Gallorum, & Hiſpanorum in Subalpinæ regionis ſubuerſionem belligerantia aduerſaria caſtra, quæ cum vniuerſa peſſumdarent cum domeſtica re, Religionem quoq; diminuebant, & diſſipabant, vnde immobiliter ſtantibus pro Eccleſiaſtico Regno aſſignatis ſibi in Apoſtolicis Stationibus Stationarijs Capuccinis congruus, imminò neceſſarius commeatus deficiebat. Quapropter religioſæ militiæ Præfectus, Prouincialis Miniſter Frater Auguſtinus Sauilianenſis ab Apoſtolico Nuntio per litteras opportuna ſubſidia expoſtulat, & efflagitat, flagitanti autem humaniter ille reſpondit, & plenariè ſatisfecit. Ann. Chriſti 1638. 1639. 1640.

CALCVLVS OCTAVVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. GASPARIS CECHINELLI, Taurinenſis Nuntij, Apoſtolatus Capuccinorum Suſtentatoris ab anno 1641. ad ann. 1644.

I.

Difficilioris, & laborioſæ, bellorum temporibus exercitæ ſuæ Nunciaturæ abſoluto ſeptennio, Reuerendiſs. Fauſtus Caffarellus Sanctæ Seuerinæ in Regno Archiepiſcopus Romam aduocatus à nobis receſſit. Cui in Apoſtolico Legationis munere immediatè ſucceſſit Reuerendiſs. Dominus Epiſcopus Montisflaſconi, & Corneti ab Vrbano VIII. Summ. Pontif ad Subalpinum Ducem, Italicum Marchionem Victorium Amedeum Nuntius ordinarius delegatus hoc anno milleſimo ſexcenteſimo primo & quadrageſimo. Quando in Excubijs Perterianis, pariter & Petruxinis inuigilabant Vigiles Cuſtodes Fr. Fr. Paulus Taurinenſis, & Victor Ripulenſis Capuccini, qui ad de nouo ſuperuenientem Nuntium accedentes illius ſollicitudinem, & zelotem humanitatem pro excipiendis reducibus interpellare occeptarunt, quibus ille benignè annuens, infraſcriptum conceſſit diploma. Ann. Chriſti 1641

Gaſpar Cechinellus Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Montiſflaſconi, & Corneti Epiſcopus, Sanctiſs. D. N. D. Vrbani Diuina prouidentia Papæ Octaui apud Sereniſs. Carolum Emmanuelem Sabaudiæ Ducem, & Pedemontium Principem Nuntius.

Ampliat poteſtatem Catholizandi.

Vobis RR. PP. Paulo de Taurino, & Victori de Ripulis Ordinis Minorum Capuccinorum Miſſionarijs in Valle de Petruxia reſpectiuè, & Valle San-Martini: Vt Miſſionis veſtræ vberiores ſemper fructus reddere poſſitis, etiam in Abbatia Pinerolij, Diœceſi Taurini, & alijs locis circumſtantibus Catholizare valentes, præſentibus noſtris litteris facultatem impartimur. Dat. Taurini in Palatio noſtræ habitationis die 26. Nouembris 1641.

Gaſpar Epiſcopus Montisflaſconi, & Corneti, Nuntius.

Locus † Sigilli.

Antonius Rota Secretarius.

II.

Ab eodem Taurinenſi Reuerendiſs. Nuntio Draconerienſis Guardianus, & Miſſionarius Capuccinus Fr. Matthias in miniſterio Apoſtolico exercendo perturbatus, & aliqualiter impeditus, formato, & præſentato ſupplici libello, congruam, & opportunam prouiſionem retulit anno ſequenti, nempè milleſimo ſexcenteſimo ſecundo & quadrageſimo, vt ex ſequentibus patet. Ann. Chri. 1641.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Monſig.

Espongono i Capuccini Frati Minori di San Franceſco, che hauendo circa cinquanta anni pacificamente eſercitato il miniſterio di Predicatore; & Miſſionario della Santa Sede Apoſtolica delegati nel luogo e Parochia di Dronero & contorni, al preſente vengono dal Signor Oratio Fighiera moderno Preuoſto, e Parocho perturbati, & impediti da tal eſercitio nell'accennata Parochiale, hauendoli la proſſima paſſata Quareſima eſcluſi dalla predicatione ordinaria, pretendendo reſti à ſuo beneplacito il permetter, e negare l'eſercitio

del

del miniſtero dalla Sāta Sede Apoſtolico libero, & aſſoluto cōceſſo à Padri Miſſionarij, & di più d'introdurre à ſua elettione altri Religioſi, e Predicatori in Dronero: il che eſſendo in pregiudicio della longa ſeruitù de Capuccini continuata con tanta ſollecitudine in difeſa, e promotione della Fede Cattolica, & potendone facilmente indi naſcer ammiratione, e ſcandala, & impedimento al ſeruitio di Dio, e ſalute dell'anime, dalla medeſima Santa Sede Apoſtolico in cotale inſtitutione de Miſſionarij preteſo. — Perturbantur in Apoſtolico Miniſterio Capuccini.

Ann. Chri. 1642. *Raccorrendo ſupplicano V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. à compiacerſi di mantenerli nell'antico, & pacifico poſſeſſo di liberamente (come ſin'hora) eſſercitare in ogni tempo il miniſterio Apoſtolico in detto luogo, & Porochia di Dranero, & contorni, con inhibitione d'ogni moleſtia, & diſturbo: Prohibendo con debite prouiſioni l'introdutione, & ingreſſo di qual ſi voglio altro Predicatore nel diſtretta di detto Miſſione, ſotto qual ſi ſia altro preteſto, ſenza l'Oracolo di V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. ſentite le parti, & raggioni.*

Decreto.

ATteſe le caſe narrate, Ordiniamo che li Oratori non ſiano turbati nel luoro poſſeſſo preteſa d'eſſercitare, & predicare in Dronero, & ſuo diſtretto, & che poſſino predicare & nelle luoro Chieſe, & nelle Porochiole con libertà aſſoluta; in modo che il Curato non poſſa, ne debba impedirli ſotto pena à noſtro arbitrio, ne poſſa chiamare, ne far predicare Religioſi d'altra Religione ſenza noſtro licenza. Dat. in Torino li 21. Giugno 642. — Præcipit manuteneri in miniſterio, prohibet perturbari.

Gaſpar Veſcoua di Monteſiaſcone Nuncio.

Loco del Sigillo.

CALCVLVS IX.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. IOANNIS BAPTISTÆ LANDI, *Foroſempronienſis Epiſcopi, Taurinenſis Nuntij, ab anno 1644. ad ann. 1646.*

I. PRopriæ Nunciaturæ prouidè ſatis adminiſtratæ expleto triennio, Taurino receſſit Reuerendiſs. Dominus Epiſcopus Corneti, & in Legatione ſucceſſorem accepit Reuerendiſs. Dominum Foroſempronij Antiſtitem, qui ab Innocentio X. ad Carolum Emmanuelem II. Sabaudiæ Principem Nuncius ordinatus, & miſſus, Nunciationis ſuę in exordijs præclarum ſanctimoniæ, & prudentioris prouidentiæ, exactiorisq; ſolertiæ ſpecimen præſeferens, vtilioris adminiſtrationis ſpem Pedemontanis fidelibus præbebat, nec exhibere defuiſſet, niſi immaturo interitu præuentus in Taurinorum Auguſta Ciuitate defeciſſet. — Ann. Chriſti 1644.

II. Cujus tamen ante diſceſſum, & vitæ præſentis defectum Capuccini Miſſionarij pro Apoſtolico onere ſuſtinendo nonnulla opportuna ſubſidia retulerunt: interque annotandam ſpecialiter cenſeo confirmationem Decreti ſuperiori libello ab anteceſſore appoſiti pro Draconerienſibus Miſſionarijs. — Ann. Chri. 1645.

Confirmamus prædicta, ita tamen vt non ſuffragetur ijs diebus, quibus Parochus in propria Eccleſia munus prædicationis obire voluerit. Dat. Taurini die 3. Nouembris 1645. — Confirmat ſuperius Decretum.

Ioannes Baptiſta Epiſcopus Foroſempronienſis Nuncius Apoſtolicus.

Locus † Sigilli.

Ioannes Maria Albertinus Secretar.

CALCVLVS X.

Illuſtriſsimi & Reuerendiſs. D. ALEXANDRI CRESCENTII, *olim Ortonenſis, & Camplenſis, modo Bituntini Epiſcopi, Apoſtolici Nuntij Taurinenſis, ab anno 1646. ad ann. 1658.*

I. SVb Regiæ Chriſtinæ Francicæ amantiſſimæ Genitricis ſolicita regentia, pariter & accuratiori tutela infans adoleſcebat, ſiue adoleſcens iuueneſcebat binas iam per olympiades Carolus Emmanuel II. Pedemontij Princeps, &

Sabau-

Sabandiæ Dux: cuius tenerioris, nempè pupillaris ætatis, minuſq; validi roboris ad ſuſtinendum, ac dirigendum Ducale ſceptrum captata importuna opportunitate irrequieti, perpetuò ſeditioſi Sectarij, iniqua plura rebellionis molimina machinari, atque aduerſus Ortodoxam religionem nequiora conamina moliri indeſinenter tribus in Conuallibus Lucernæ, Peruxiæ, & Perrerij enixi ſunt. Quamobrem in defuncti Foroſemproniani Antiſtitis locum Beatiſſimus Pater Innocentius X. ſuffecit Reuerendiſſimum iam Ortonenſem, & Camplenſem, nunc Bituntinum Epiſcopum D. Alexandrum Creſcentium Romanum & Ciuem, & Patritium, quem Sedis Apoſtolicæ ordinarium Nuntium Taurini apud Subalpinos & Principes, & populos conſtituit, anno ſecundo ſui Pontificatus, nempè ſexto ſupra quadrageſimum ſexcenteſimum milleſimum: opportunè equidem, ac prudenter, electus namq; & ordinatus Reuerendiſs. hic Præſul, Eminentiſſimi quondam Illuſtriſs. D. Petri Pauli Creſcentij Cardinalis Epiſcopi Portuenſis religioſiſſimi haud quaquam degeneris pietatis, atq; integritatis digniſſimus Nepos, quinimmò feruentioris, ſimul & prudentioris Sacræ Zelotypiæ hæres religioſo lacte, pariter & alimento ab adoleſcentia enutritus, in virum perfectum regularis perfectionis non minus profeſſorem, quàm amatorem euaſit: quippè qui religioſorum tàm ſæcularium, quàm regularium Ordinum tutelaris, ac patronus benigniſſimus effectus, Catholicæ quoque Religionis propugnator acerrimus ſemper extitit, ſicut religionariæ profanationis, hæreticæq; perfidiæ irreconciliabilem hoſtem ſe ſe perpetuò conteſtari, & comprobare ope, & opera, operibus, & opibus nunquam, & nuſquam deſtitit, immò viriliter conſtitit. Conſtabit autem ex mox dicendorum ſerie iam dictorum manifeſta veritas. Quia de nouo ad Pontificatum aſſumptus Alexander VII Sacerdos Dei Summus de Eccleſiaſtico communi ærario militaria ſubſidia aduerſus Hæreticos belligeranti Sabaudo Duci deſtinauerat; ipſius iſte deſtinatus Sacer Orator non defuit, accepto Apoſtolico mandato, adhortatiuum & ipſe Chyrographum circularem ad hoc vniuerſam per regionem Subalpinam ad Eccleſiarum Rectores ex tempore emittere.

Prudēter electus opportunè aduenit.

Ann. Chri. 1646

Pecuniaria ſubſidia aduerſus Hereticos decernit.

Aleſſandro Creſcentio per la gratia di Dio, & della Santa Sede Apoſtolica Veſcouo di Bitonto, e Nuncio Apoſtolico appreſſo l'Altezza Sereniſs. di Sauoia, &c. ſpecialmente Delegato.

Alli Molto Reuerendi Cleri tanto Secolare, che Regolare delli Stati alla detta Altezza ſoggetti.

LA paterna, e beniguiſſima cura, con cui la Santità di Noſtro Signore Papa Aleſſandro VII. ſi è inchinata frà tanti Cattolici biſognoſi à rimirare ſpecialmente in queſto tempo l'eſtrema neceſſità, in che ſi trouano li poueri Cattolici delle Valli di Luterna, e dependenti, quanto più ci dimoſtra l'infinita pietà della Santità Sua verſo tutti, così tanto maggiormente hà da muouer ciaſcuno, & in particolare gli Eccleſiaſtici di queſti Stati à ſeguire l'eſſempio del Sommo Paſtore, & moſtrare viſcere di carità verſo li medemi miſerabili Cattolici. &c.

Aleſſandro Creſcentio Veſcouo di Bitonto, N. A. Specialmente Delegato.

Camillo Gabrielli Secret.

II. Religioſiſſimus hic pius Parens, ac Paſtor cunctarum quidem Religionum alumnos ſuis benignitatis, ac charitatis viſceribus indifferenter, & communiter ipſe complectebatur: Haud quaquam tamen ego communiter, & indifferenter religioſis cunctis pia præſtita officia recenſenda ſuſcepi, ſed Capuccinæ dumtaxat noſtræ, non totius Congregationis; immò ſolius Pedemontanæ Prouinciæ Apoſtolicis viris collata beneficia delibanda propoſui. Præpono igitur illius in noſtros beneuolentiæ primaria fundamenta, quæ poſuit: vix enim Reuerendiſs. Alexander Nuntius ad ſibi delegatæ Nuntiaturæ limina appulerat; quando nonnulli Verzolienſes, emendicatis ſub honeſtis titulis, ſaltem Miſſionis nomenclaturam è ſuis laribus eliminare feſtinabant: quamobrem ad de nouo ingreſſum Reuerendiſs. Nuntium accedentes, poſtulationes ſuas etiam ſcripto exaratas expoſuerunt: expoſtulantium autem perſonatam pietatem coarguens, & reijciens Apoſtolicus Præſul, non Miſſionis titulum, ſed cauſam a Verzolienſi ſolo eijciendam eſſe demonſtrauit. Sedis enim Apoſtolicæ Miniſtri, & Operarij: *Non ſunt timori*

boni

Ann. Chri. 1646.

boni operis, ſed mali; (iuxta D. Pauli ſententiam) *vis autem non timere poteſtatem? bonum fac, & habebis laudem ex illa.* Perſtantibus rurſus, & adſtantibus illis turpem, & indecoram ingratitudinis notam obiecit, & exprobrauit obliuſionem, & duritiam cordis; quia eos qui laborioſè, & fideliter adeo pro totius illius plebis ſalute hactenùs operati fuerant, in gratiarum actionem, tamquàm pernicioſos, & indecoros è ſuis finibus eijcere nitebantur. Sicq; Euangelicorũ Cuſtodũ abſentiũ patres ſuſtentans, & ſuſtinens primario in ingreſſu, primo greſſu, præcipuo in congreſſu non modo iuſti, & æqui ſe zelotem propugnatorem oſtentauit; ſed & Capuccinorum Apoſtolicorum Operariorum præcipuum, & peculiarem amatorem, protectorem, ac tutelatem, non ſolis verbis, ſed ſolidis factis demonſtrauit. Commonſtrauit autem & Verzolienſibus ipſis humanioris ſui animi affectum: cum enim huius Pagi publicæ rei adminiſtratores, Ducali præceptiuo edicto adducti, commune quoddam vectigal Eccleſiæ Immunitati preiudiciale impoſuiſſent; quapropter tamquam Cenſuris Maioribus vinculatos, eos Sacerdotes à communione Sanctorum, & Sacramentorum receptione reijcerent; ideò plures ex illis timentes Deum, & propriæ conſcientiæ conſulentes, pro remedio ad Reuerendiſs. Taurinenſem Nuntium accedentes humiliter deprecabantur; vt abſolutionis beneficium à prædicta Cenſura ſibi impendendum, cui meliùs, ſignanter Miſſionario ſua in patria Apoſtolanti Capuccino committeret: quod benignè ille per Iuridicè emiſſam delegationem Fr. Athanaſio à Montealto tranſmiſit, qui de proprij Diœceſani Reuerendiſs. Ordinarij conſenſu, communioni fidelium eos Cannonicè reſtituit, iuxta ſibi delegatam in edito reſcripto formam.

Roman. c. 13.

Pro Capuccinis Miſſionarijs ingratos arguit.

Ann. Chri. 1617.

III. Conformiter ad conceſſarum ſibi facultatum Chyrographum, Euangelici Operarij Capuccini Subalpinis his in Miſſionibus laborantes vniuerſi, vniformiter pro grauioribus in criminibus reſeruatis abſoluẽdi, ſiue in impedimẽtis matrimonialibus diſpenſandi poteſtate obtinenda ad Illuſtriſs. Taurinenſem Nuntiũ cõfugiunt ſiue perſonaliter, ſiue per litteras accedendo: confugientibus igitur in omnibus, & per omnia ſatisfacere nunquam defuit, immo perpetuo ſtuduit benigniſſimus Antiſtes; vnde Verzolienſi, & Cadralienſi Miſſionarijs pro Cenſuris Summi Pontifici reſeruatis relaxandis, nec non Caſtridelphini Stationario pro impedimentis matrimonij auferendis poſtulantibus ex tempore, & plenariè annuit, tranſmiſſa congrua, & ſufficienti delegata auctoritate, quibuſdam appoſitis miſſis medalijs pro eluerandis Indulgentijs fidelibus diſtribuendis. Quibus conſimilia, & conſiderabiliora omnibus, & ſingulis Capuccinis Excubitoribus ſolicitè, & aſſiduè impendere voluit, dum religioſos Vigiles pro Fide, & Eccleſia in Euangelicis Cuſtodijs excubantes, immo viriliter decertantes paterno patrocinio immenſè proſecutus eſt: Apoſtolica ſtipendia pro religioſo commeatu ſollicitè, & accuratè ſubminiſtrando, non de Eccleſiaſtico communi ærario dumtaxat, ſed & de proprio ære opportuna ſubſidia vel pro ipſis Leuiticis Miniſtris; vel pro egenis miniſtranda largè ſuppeditando: in neceſſitatibus præſto aderat, in aduerſitatibus accurrebat, pia ipſorum molimina promouebat, religioſas eorum perſonas fouebat, pro Eccleſiaſtico Regno enitentibus fauebat, aduerſus Eccleſiæ hoſtes infenſiſſimos Catholica Iura propugnantibus validè opitulabatur, in impia Hæreſi extirpanda, Ortodoxa pietate confirmanda, ſpuria euellenda, legitima religione promouenda egregiè collaborabat, pro Apoſtolica ſua Hierarchica poteſtate, & auctoritate: Illud vnum perpetuò geſtans in votis, vt aliquando per otium ſibi liceret ad Euangelicas Stationes, hoc eſt Miſſionum loca, perſonaliter accedere, & coram cum fidei aduerſarijs conuenire ſimul & decertare: quapropter ſemel, iterũ, & tertiò cum ad Miſſionum, & Conuallium perluſtrationem ſe ſe accinxiſſet, grauioribus Nunciaturæ emergentibus negotijs, ſiue difficultatibus reluctantibus, pio ſuo hoc propoſito fruſtratus conſtitit.

Facultates ab ſoluendi à reſeruatis Cenſuris liberaliter delegat.

Capuccinos, ſignanter Miſſionarios benignè fouet, & ſapit.

IV. A ſuo aduentu nec dum elapſo biennio, quia Euangelicus Operarius loci, & Conuentus Capuccinorum Draconerij, nempè Miſſionarius, ſimul & Guardianus rationabilibus de cauſis à ſuis Superioribus prohibitus, Apoſtolicum miniſterium; præcipuè Euangelizandi verbum Dei; in propria ſui inibi exiſtentis Monaſterij Eccleſia æquè, & meliùs exercere, ab Apoſtolando, & concionando in Parochiali Templo abſtinebat, donec ij, ad quos iuxta Canones, & Concilia pertinet, operantibus neceſſariam, & congruam ſubminiſtrarent alimoniam. Ideo Optimates quidam Draconerienſes ad Reuerendiſs. Nuntium ſupplices confugientes, ad prædictum Guardianum, ac Miſſionarium directam retulerunt adhortatoriam epiſtolam deprecatoriam; vt Quadrageſimales conciones in Parochiali Eccleſia habere non recuſaret. Acceptis igitur Reuerendiſſimi Taurinenſis Nuncij humaniſſimis litteris à Draconerienſi Guardiano, ſimul & à PP. Prouinciali, ac Diffinitoribus Prouinciæ Capuccinorum lectis, ac perſpectis; ob adhortantis Præſulis reuerentiam, & obedientiam Quadrageſimales conſuetas conciones à Capuccino Miniſtro in Parochiali Templo habendas mandarunt. Cum igitur

Ann. Chri. 1648.

Draconerienſibus Eccleſiæ, & Miſſioni prouidet.

Ann. Chr. 1650.

experientia edoctus ſater Antiſtes intellexiſſet, non ex Capuccinorum defectu, ſed ex Oppidi vtriuſque Fori miniſtrorum neglectu (ne dicam deſpectu) nouitates animarum ſaluationi, & Catholicę Fidei conſeruationi noxias prouenire; ideò & ipſe à geminis iam ſuis prędeceſſoribus exaratum, & confirmatum ſequens Decretum iterum firmauit, vt infra.

Confirmamus petitam licentiam iuxta tenorem, vel Decretum, & formam à noſtris anteceſſoribus conceſſam dignis de cauſis, ita tamen, vt non ſuffragetur ijs diebus, quibus Parochus in propria Eccleſia per ſe munus prædicationis obire voluerit. Dat. Taurini die vigeſima Nouembris 1650.

Alexander Creſcentius Ortonenſis, & Campleuſ. Epiſcopus, & Nunc. Apoſtol.

V.

Domeſticis quàmpluribus multiplicatis diſſidijs, per olympiadem vnam dimidiati ſæculi currentis decimi ſeptimi, agitabatur Gallici regis Chriſtianiſſimum ſceptrum: Petruxinæ igitur Vallis Incolæ Caluini cultores peruetuſta propria experientia edocti, Martem, & Bellonam genuinos eſſe hęreſum procoparentes, ac genitores, conceptaſq; hæreſum Sectas in bellicis turbinibus, violentijs ſimul & obſcenitatibus enaſci, adoleſcere, iuueneſcere, ac creſcere intelligentes; hanc Ciuilium diſcordiarum occaſionem commodam ſe ſe nactos exiſtimantes, concupiſcentiæ libertate eadem perfrui in ſua Ciſalpina Conualle poſtulauerunt, qua Tranſalpini Concaluiniſtæ tota in Gallica Dominatione ordinariè abutuntur.

Ann. Chri. 1651.

Fidei, & Miſſionario in Petruxina Valle patrocinatur.

Suas autem temerarias poſtulationes non ſolùm verbis exprimere, quinimmò copioſis de communi ære pecunijs aſſociatas fulcire accelerauerunt. Quos denuò excitatos Hæreticorum conatus validiores ſubintelligens Fr. Ioannes Thomas Braydenſis, Vigilax tunc in Petruxina Statione Excubitor, expeditè per ſuas litteras Reuerendiſs. Domino Taurinenſi Nuntio annunciat, humiliter, inſtanterq; expoſtulans; vt efficacioribus ſuis epiſtolis ad Pariſienſem Sacrum Apoſtolicum Oratorem, ſimul, ac ad Eminentiſſimum Cardinalem Mazarinum Regni directorem ex tempore datis, Fidei cauſam commendare, & coniuuari dignetur. Cui zelans Epiſcopus protinus annuens grauiores ex templo ſuas notas, ſimul & Religionis Catholicæ neceſſitates ſcripto exaratas Pariſios tranſmittens, validiorum tutelarium patrocinium in fauorem Fidei implorauit, pro tunc & reportauit: ſicuti Capuccino Miſſionario per reſponſionem renunciauit. Verùm enimuerò quoniam & impietatis miniſtri, pariter & perfidiæ fideles patroni præſentialiter, ſolicitè, ac importunè expoſtulantes, ad conſonum propitium ſonitum tympani, ac tubæ perſtrepentes, præualere videbantur; ideò Miſſionum Præfectus geminos ſuos Capuccinos deprecatores religioſos virtute, prudentia, & ſcientia præditos, & præclaros Lutetiam Pariſiorum ad præſumentium Hæreticorum temerarios conatus iuridicè reprimendos emiſit, ac deſtinauit. Quam prouidam delegationem cum intellexiſſet Dominus Apoſtolicus Nuntius; non modò comprobauit, ſed & deſtinatos Fidei propugnatores geminos Leuitas ſuis efficacioribus epiſtolis Hierarchici ordinis Præſulibus Eminentiſſimis coram Galliarum Regi reſidentibus etiam, atq; etiam commendauit. Commendati igitur, & profecti, cum voti compotes effecti, in patriamq; regreſſi propitium Fidei Catholicæ reſcriptum Pinerolij, ſimul & in Petruxina Valle promulgaſſent; en acerbiores perſecutionum procellas aduerſus Fr. Ioannem Thomam Euangelicum Miſſionarium, negotiationis inuentorem per Conuallicolas religionarios, horumq; fautores malus Cacodæmon valdè excitauit: verùm iniquorum vexationibus exagitatum Capuccinum Stationarium Reuerendiſſimus Alexander, afflictorum patronus ſpecialem in ſuâ tutelam aſſumpſit, ab impiorumq; inſidijs, atq; calumnijs vindicauit.

Ann. Chri. 1652.

Ann. Chri. 1653.

Ann. Chri. 1654.

VI.

Eccleſiaſticæ Miſſionis in Subalpinis liminaribus Præfecti Capuccini conſpicientes, Sectarios tumultus, ac ſchiſmata Hæreticis in Conuallibus in dies excreſcere, ita vt palliata ſeditio tandem in apertam rebellionem procederet; pro aſſeruandis Eccleſiaſtici Regni limitibus, limitaneos Vigiles multiplicandos neceſſarium cenſuerunt. Quare Fr. Matthias tunc Taurinenſis Conuentus Sanctæ Mariæ de Monte Guardianus ad Illuſtriſs. Dominum Creſcentium accedens, oblata Typographica Conuallium delineatione, indicauit, & demonſtrauit valdè fore proficuum, Euangelicorum Pugilum numerum creſcere, & augmentari, nouam vnam Miſſionem in Italicis portis, ideſt in loco Portarum ad fores Conuallium hęreticantium poſito, ſuperaddendo: cui prudens Pręſul annuendo, ex tempore per ſuas litteras Summ. Pontific. mox creato Alexandro VII. de Religionis Catholicæ indigentia admonito, ab eo accepit in mandatis, vt pręindicatam nouam Eccleſiaſticam Stationem, nouoſq; Capuccinos Stationarios in Portis multiplicaret. Mandanti igitur expeditè obſequens Reuerendiſs. Nuntius, primò pro congrua religioſa Sacrorum Vigilum habitatione comparanda ſufficientem pecuniā ſubminiſtrauit, deſtinatoſq; Capuccinos Miſſionarios & approbauit, ſimulq; & à nonnullis huic pio operi obluctantibus reprobatos confirmauit, atq; ad inſurgentes difficultates euincendas roborauit, non ſolis dumtaxat cohortationibus, ſed &

VII

Nouam Miſſionē in Portis fundat.

Ann. Chri. 1655.

realibus

realibus, ac validis cooperationibus, patrocinijs, atq; commendationibus apud Gallicos Dynaſtas intercedens; vt pro Fide militantes Seraphicos Pugiles benignè exciperent, exceptoſq; humaniter fouerent, ſicut & ipſe egregio huic præcepto facinori promouendo ſolicitè pro viribus fauſt, apud ſecularem principatum in opportunitatibus fideliter, & prudenter elaborando. Collaborauit etiam in ædificio conſummando ſuppeditatis pecunijs neceſſarijs.

VII. Quoniam aduerſus rebellantes Angronianos, Perrerianos, & Petruxinos Caluiniſtas, Leſę Maieſtatis multipliciter reos, Aſtrææ Martiali gladio ritè proceſſerat, eoſq; percuſſerat Pedemontanus legitimus Dux: perculſi iſti, ac iuſto ſupplicio affecti, iniuſtè in Catholicos contribules inſurgentes, hęretica rabie efferueſcentes, innoxios fideles immaniori barbarica diuexatione afflixerunt, ad interitum vſq; eiectos perſequentes. Quamobrem vexati, eiecti, afflicti Catholici ad Capuccinos Stationarios Perrerianum, & Petruxinum confugerunt, iſti vt miſeris refugium prouiderent; ad miſerorum conſolatorem, & miſeriarum ſubleuatorem Reuerendiſs. Taurinenſem Nuntium acceſſerunt, qui vexatis ex toto corde compatiens, compaſſionis viſcera illis adaperiens, non ſemel, aut iterum, ſed pluries, ac ſæpius, immò toties quoties admonitus indigentium neceſſitates intelligebat; pecuniaria ſubſidia, etiam abundantiora, de Apoſtolico, ſiue de proprio ære pro opportunitatibus liberaliter ſuppeditabat: per Capuccinos Miſſionarios proportionabiliter, & reſpectiuè eleemoſynarios commeatus diſtribuendo tam exulibus fidelibus, quàm reducibus perfidis indigentibus trium Conuallium, ſignanterq; Perrerianæ San-Martini Vallis, in qua effera Religionariorum crudelitas ſęua nimis aduerſus Orthodoxæ Fidei Miniſtros, ac fidelem populum perpetrauerat; nam poſt ſecularia cuncta deuaſtata, vel ſurrepta bona, ſpiritualia quoq; vniuerſa peſſumdederant, religioſorum domibus, Sacris Sacellis, ac tandem Parochiali Baſilica incenſis, & dirutis. Adquæ grauiora Eccleſiaſtici Regni damna reparanda, vel reſarcienda cum incolarum vires minus ſufficerent, nihilq; valerent Miſſionarij pauperrimi Capuccini ſolicitudines; preualuit tamen pijſſimi Apoſtolici Antiſtitis Alexandri zelus, ac religio largas pecuniarum ſubuentiones Fratri Hieronymo Euangelico Excubitori & pro Parochiali Templo, ſimul & Miſſionali domicilio inſtaurandis, atq; erigendis aliquoties tranſmittere, pariter & pro temporum exigentijs ſubminiſtrare. Paduſanæ itidem Vallaris Stationis Capuccino Cuſtodi, pro ad ſe ex Lucernenſi Vallo confugientibus expoliatis ſiue Catholicis, ſiue Catholizatis exulibus, liberales numiſmatum præſtationes impendere nequaquam recuſauit, quinimmò egentibus his, pro Eccleſia profugis tanto charitatis vehementioris affectu compatiebatur; vt errantes propria etiam ſua domo exceptos humaniter, & paternè foueret: famelicos paſcendo, nudos veſtiendo, atq; diſperſos recolligendo, cunctis deniq; vniuerſa miſericordiæ opera impendendo: pro virili pecunias, triticum, & veſtimenta diſpartiendo vſq; in hodiernum diem, quo Romam à Summo Pontifice reuocatus, trinis laudabiliter expletis, & honorificè completis olympiadibus Taurinenſi in Nunciatura ad communem totius regionis ſatisfactionem, & Eccleſiarum prouentum adminiſtrata, cunctis religioſis, ac ſæcularibus Subalpinis his populis, Præſulibus, ac Principibus relicto ſui deſiderio, vniuerſali Pedemontanæ gentis luctu aſſociatus diſceſſit, populorum in memoria perpetuò victurus.

Miſeris eiectis ſuccurrit

Ann. Chri. 1656.

Inſtaurandis ruinis accurrit.

Ann. Chri. 1657.

Romam adſcitu, communi populorum luctu recedit

Ann. Chri. 1658.

APPENDIX.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. EPISCOPI CARPENTORATENSIS Vicelegati Auenionenſis.

I. CVm à Sacrà Gen. Congreg. de Propaganda Fide iuſſus Dom Coſimus ViceLegatus Auenionenſis, & Epiſcopus Carpentoratenſis, pro Apoſtolica Miſſione, & Catholico exercitio in Cluſonia Valle introducendo, diſpoſitas negotiationes perfeciſſet; Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio epiſtolam dedit, quæ ſequitur.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Sig. mio Oſſer. L*A Sacra Congregatione de Propaganda Fide hà riſoluto d'inſtituire vna Miſſione de PP. Capuccini nella Valle di Pragelato in Delfinata, compreſa nella Dioceſi di coteſto Monſig. Arciueſcoua di Torino; e paeſe tutta infetto d'Hereſia. Per queſto la medeſima Sac. Congregatione hà ſcritta à Pariggi à Monſig. Nuncio, perche ne tratti con Sua Maeſtà, e ne procuri il conſenſo Reggio. Per il trattenimento de Miſſionarij è ſtato propoſto, che ricuperandoſi vn entrata di quattrocento ſcudi, che in detta*

Modum indicat recuperandi bona Eccleſiaſti a in Cluſonia Valle.

Valle è ſtata vſurpata ſopra i beni Eccleſiaſtici da Miniſtri Heretici, ſi potrebbono applicare à queſto effetto, ſopra di che la Sacra Congregatione hà ordinato à me, che col Sig. Mareſcial de Crequy, ſotto il governo del quale è compreſa detta Valle, perche per mezzo dell'aſſiſtenza, e fauore di queſto Signore ſegua la detta ricuperatione. Scriſſi di queſto negotio al medeſimo Sig. Mareſciol, & al Parlomento di Granoble, inuiando le lettere per perſona eſpreſſa, che haueuo ordine di trattare oaco à bocca. Mà perche il Sig. Mareſcial era partito, ſi negotiò ſolomente con il Signor Conte di Sault ſuo figliolo, & con il Parlamento, i quali dalle riſpoſte, che mi fonao, vedrà V. S. Illuſtriſs. quanto volontieri habbino abbracciato queſto negotio. Il modo, che propongono per far queſta ricuperatione, è che Monſig. Arciueſcouo di Torino prouedo li beneficij di quella Valle di perſone, che ſe ne piglino la cura, od'inſtanza delle quali ſi faranno reſtituire tutti li beni, che oltre volte erano appartenenti alli Eccleſiaſtici, de quali poi ſe ne potrebbe aſſegnare qualche parte al trattenimento de Miſſionarij. E perche forſi riuſcirà difficile l'hauer notitia de detti beni vſurpati, ſi giudica bene di far ricercar nell'Archiuio Archiepiſcopale per ritrouare tutte le ſcritture contenenti le raggioni di dette Chieſe, le quali mandandoſi in mano del Guardiano de Capoccini di Granoble, hauerà ordine di deputare perſona, che proſeguiſca auanti del Parlamento. Di queſto negotio hò io dato conto alla Sacra Congregatione, rappreſentandoli il penſiero, che haueuo di ſcriuerne à V. S. Illuſtriſs. aſſinche trouandolo opportuno, ſi piaceſſe conferire con coteſto Monſig. Arciueſcouo le propoſitioni del Parlamento, & me ne procuraſſe l'effettuatione. Il Padre Giouanni da Vercelli Capaccino, Miſſionario nelle Miſſioni del Piemonte, è ſtato quello, che hà ſcritto à Roma della ſudetto vſurpatione, però facendo o chiamare, ò mandando perſona che traſcorſe ſeco, ſi haurebbe facilmente lume à ritrouar le raggioni delli beni vſurpati. La prudenza di V. S. Illuſtriſs. in queſto negotio incontrerà meglio il ſenſo della Sacra Congregatione, ch'io non haurò ſaputo rappreſentarglielo; onde con raccordarmele ſeruitore di vera oſſeruanza, le baccio affettuoſamente le mani. D'Auignone li 18. Agoſto 1627.

D. V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs.

Affettionatiſs. Seruitore.

Coſmo Veſcouo di Carpentras.

DE ILLVSTRISS. ET REVERENDISS. D. D. ARCHIEPISCOPIS, ET EPISCOP. CISALPINIS

RATIOCINIVM QVARTVM.

SYNOPSIS

Præambuli Numeri Tres.

Epiſcopalis Ordinis Naturam, Nomen, Dignitatem, & Officium exhibet Præambulus

Num. I.

Epiſcopalis Ordinis vtriuſque Poteſtatis exercendæ Initium, & exordium in Ciſalpinis ſignat Præambulus

Num. II.

Epiſcopalem ſolicitudinem, pro Apoſtolatu in Subalpinis præcipuè ſuſtinendo, ſignat Præamb.

Num. III.

Calculus Primus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Caroli Broliæ, Archiepiſcopi Taurinenſis, ab anno 1596. ad ann. 1617.

Calculus Secundus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Philiberti Milietti, Taurinenſis Archiepiſcopi, ab anno 1620. ad ann. 1625.

Calculus Tertius.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Fratris Ioannis Baptiſtæ Ferretij, Archiepiſcopi Taurinenſis, ab anno 1626. ad ann. 1627.

Calculus Quartus.

Illuſtriſſimi,& Reuerendiſſimi D. Antonij Prouanę, Archiepiſcopi Taurinenſis, ab anno 1632. ad ann. 1640.

Calculus Quintus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Iulij Cæſaris Bergeriæ, Archiepiſcopi Taurinenſis,ab anno 1643. ad ann. 1658.

Calculus Sextus.

Illuſtriſſimi,& Reuerendiſſimi D. Iuuenalis Ancinæ, Salutienſis Epiſcopi ab anno 1603. ad ann. 1604.

Calculus Septimus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Octauij Vialij, Epiſcopi Salutienſis, ab anno 1608. ad ann. 1624.

Calculus Octauus,& Appendix

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Iacobini Marenchi prius Salutienſis, poſt Nicienſis Epiſcopi, ab anno 1627. ad ann. 1636.

Calculus Nonus

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Petri Bellini, Epiſcopi Salutienſis, ab anno 1636. ad ann. 1641.

Calculus Decimus

Illuſtriſſimi,& Reuerendiſſimi D. Franciſci Auguſtini ab Eccleſia, Epiſcopi Salutienſis ab anno 1642. ad ann. 1658.

Calculus Vndecimus.

Illuſtriſſimi,& Reuerendiſs. D. Octauij Aſinarij, Epiſcopi Eporedienſis, ab anno 1636. ad ann. 1656.

Calculus Duodecimus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi D. Caroli Argenterij, Monſregalenſis Epiſcopi anno 1616.

Calculus Tertiuſdecimus.

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Fratris Nicolai Dalmatij, Foſſanenſis Epiſcopi, ab ann. 1649. ad ann. 1653.

DE ILLVSTRISS. ET REVERENDISS. D. D. CISALPINIS ARCHIEPISCOPIS, ET EPISCOPIS.

Qui fautores, & Promotores Capuccinorum Apoſtolatus extiterunt in proprijs Diœceſibus, vel alibi.

RATIOCINIVM QVARTVM.

Epiſcopalis Ordinis Naturam, Nomen, Dignitatem, & officium exhibet Præambulus.

Num. I.

Lib. 1. c. 7. 8. De Iure Eccleſiaſt. Vniuerſo.

Iſidorus l. 7. Ethymol. c. 12.

Quadripartitus Ordo Epiſcoporum.

D. Clemens Papa Epiſt. 1. ad Iacobum.

POſt S. R. E. Cardinales, Legatos, & Nuntios, qui Apoſtolicæ Sedis repræſentant auctoritatem (Barboſæ ſunt Verba ſequentia) *Primum locum obtinet Ordo, ac dignitas Epiſcopalis. Epiſcopi enim locum tenent Apoſtolorum, qui per diuerſas Mundi partes diuiſi, & conſtituti fuerunt Epiſcopi. Epiſcopalem Ordinem quadripartitum eſſe docet Iſidorus, quantum ad gradum, & Iuriſdictionem, non autem quoad Ordinem; quia Spiritualis Ordo, quoad Spiritualem poteſtatem, ac Pontificiam dignitatem vnus tantum eſt. Sunt igitur Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, quorum gradus ab ipſomet Petro Apoſtolo deſcendiſſe oſtendit Clemens Papa, qui ipſius Petri Diſcipulus extitit, ac ſucceſſor. Is enim Epiſt. 1. ad Iacobum refert, quod in Ciuitatibus illis, in quibus olim apud Ethnicos Primi, Flamines eorum, ac Primi legis Doctores erant, Epiſcoporum Primates vel Patriarchas ipſe Petrus conſtituit, qui aliorum Epiſcoporum cauſas, & maiora Fidei tractarent negotia: vbi verò eorum erant Archiflamines poſiti, qui nihilominus minores prioribus habebantur, Archiepiſcopos præcepit inſtitui: In ſingulis deinde reliquis Ciuitatibus ſingulos, & non plures Epiſcopos ordinauit, vt Eccleſiaſticorum Prælatorum gradus ad Cæleſtis Hierarchiæ ſimilitudinem conſtitutus præſideret in militanti Eccleſia. Patriarchas, & Primates (licèt differant nomine) idem eſſe, & nullam inter eos dari differentiam colligitur ex Canonibus: Vnde Gloſa notauit: Inter Primates, & Patriarchas non dari realem differentiam, ſed vocalem lato vocabulo, at verò ſtrictè loquendo non omnes Primates verè ſunt Patriarchæ, nec idem habent officium, eandemq; auctoritatem. Patriarcha, Græca lingua, Princeps Patrum vocatur. Duplex autem videtur hodie Patriarcharum diuiſio: quidam enim propriè, & præcipuè Patriarchæ dicuntur, vt Conſtantinopolitanus, Antiochenus, Alexandrinus, Hyeroſolymitanus. Alij verò latè ſumpto vocabulo Patriarchæ dicti, ſtrictè Primates dicuntur, vt Spalatrenſis, Gradenſis. Archiepiſcopus dictus eſt, quaſi Princeps Epiſcoporum, quia omnibus ſuæ Prouinciæ Epiſcopis præeſt: Quamuis reſpectu Ordinis in ſubſtantia, ideſt reſpectu characteris nihil plus habeat Archiepiſcopus, quàm Epiſcopus, quia Spiritualis Ordo quoad poteſtatem Spiritualem, ac Pontificiam dignitatem vnus tantum eſt, tamen reſpectu executionis, & exercitij maiorem ſolicitudinem habet Archiepiſcopus Epiſcopis: quia ſuper eos, quorum animæ ſunt eis demandatæ, & ſuper diuinum cultum, ac religionem intendunt; rectè ſuperintendentes nominantur vel ſpeculatores. Epiſcopi aliam habent poteſtatem Ordinis ſuper Corpus Chriſti verum mediatè, & immediatè: aliam verò iuriſdictionis ſuper Corpus Chriſti Myſticum propriæ Diœceſis. Officium, ac munus Epiſcoporum in duobus præcipuè conſiſtit, videlicèt: Primò in cultu Diuino, & Chriſtiana religione augenda, & conſeruanda: Secundò in paſcendis, & regendis ouibus ſibi commiſſis, & eis in æternæ ſalutis viam perducendis. Cura Epiſcoporum circa Diuinum cultum, & religionem ad*

Primates, & Patriarchæ conueniunt, & differunt.

Archiepiſc. quis dicatur.

Epiſcopi qualem poteſtatem, & munus, ac officium gerant.

quatuor capita redigi poteſt. Primò ad ea, quæ Fidem, & venerationem Dei tuncernunt. Secundò ad diuinorum officiorum celebrationem. Tertiò ad Sacramentorum adminiſtrationem. Quartò ad ea, quæ ad harum rerum Miniſtros, & res, & loca Eccleſiaſtica pertinent. Officium Epiſcopi circa Fidem & venerationem Dei eſt, primò curare: vt omnes ſuæ Diœceſis animæ Fidem Catholicam ſuſcipiant, & omnes rudimenta fidei ſtiant, & ea ritè doceantur, & illis explicentur. Hæc Barboſa vbi ſupra.

Epiſcopalis Ordinis vtriuſq; Poteſtatis Exercendæ Initium, & exordium in Ciſalpinis ſignat Præambulus.

Num. II.

VNiuerſalis quidem Eccleſię Primates, & Romani Patriarchę dignitatem, & poteſtatem Diuus Petrus Apoſtolorum Primicerius, Archiepiſcopi verò auctoritatẽ Sanctus Barnabas Apoſtolus in Ciſalpinis primi exercuerunt, & exercendo inſtituerunt. Qui verò poſt ipſos Epiſcopali munere fulgentes, Pontificali onere fungi qualiter, & quando exorſi fuerint; ea, quæ ex antiquitatum Pedemontij ruderibus aucta recollegit, & ſcriptis mandauit Dominus Epiſcopus Salutiarum in ſua Chronologia, hic relaturi ſumus, notatis primò Epiſcopantium temporibus. Cemelienſes ergo Tranſalpini vetuſtiorem ſuam originem ſignant, quia Sanctus Baſſus Primus Antiſtes ſanguinem pro Chriſto fudit anno 254. *(Primi Ciſalpinæ regionis Epiſcopi recenſentur.)*

I. Priores verò Taurinenſes Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi Antiſtites, primordialem ſuam originem calculant ab enumerato primo in Epiſcoporum ſerie S. Victore.	Anno	310.
II. Vercellenſes à S. Euſebio Calaritano Sardo.	Anno	340.
III. Albenſes à Sancto Dionſio Euſebij Diſcipulo.	Anno	350.
IV Auguſtenſes ideſt Auguſtæ Prætoriæ à Protaſio.	Anno	408.
V. Aſtenſes à Paſtore.	Anno	450.
VI. Eporedienſes à Sancto Eulogio.	Anno	451.
VII. Montregalenſes à Fr. Damiano Prædicatorum Ordinis.	Anno	1388.
VIII. Salutienſes à Ioanne Antonio de Ruere.	Anno	1511.
IX. Foſſanenſes à Camillo Dadæo.	Anno	1592.

Taurinenſes Præſules in citata Chronologia ad præſentem vſque diem numerantur quinquaginta, & vnus Epiſcopi: Archiepiſcopi verò ab Anno 1515. facti numero 10.

	Num.	61.
Vercellenſes Epiſcopi.	Num.	103.
Albenſes.	Num.	54.
Auguſtenſes.	Num.	46
Aſtenſes.	Num.	73.
Eporedienſes.	Num.	55.
Montregalenſes.	Num.	22.
Salutienſes.	Num.	16.
Foſſanenſes.	Num.	7.

Epiſcopalem ſolicitudinem pro Apoſtolatu in Subalpinis præcipuè Inſtituendo ſignat Præambulus.

Num. III.

APoſtolici Ordinis Magiſter, & Doctor Paulus Timoth. & Titũ geminos diſcipulos ſuos, Epiſcopos ordinatos in acceprato Põtificali miniſterio inſtituere ſtudẽs, magiſtralibus ad eos in Epiſt. exaratis ſic eos monet: *Fidelis Sermo: Oportet ergo Epiſcopũ irreprehẽſibilẽ eſſe, Prudẽtẽ, Doctũ. Oportet enim Epiſcopũ ſine crimine eſſe ſicut Dei diſpẽſatorẽ, amplectentẽ eum, qui ſecundũ doctrinam eſt, fidelẽ ſermonẽ, vt potens ſit exhortari in doctrina ſana, & eos qui contradicunt arguere. Tu autem loquere quæ decent ſanã doctrinã. Teſtificor coram Deo & Ieſu Chriſto, qui iudicaturus eſt viuos & mortuos per aduẽtum ipſius, & regnũ eius, prædica Verbũ, inſta opportunè, importunè, argue, obſecra, increpa in omni patientia, & doctrina. Erit enim tempus cum ſanam doctrinam non ſuſtinebunt. Tu verò vigila, in omnibus labora, opus fac Euangeliſtæ, Miniſterium tuum imple.* Videte qualibus litteris ſcripſit ad eos, & quibus efficacioribus conteſtationibus eos adhortatur; vt Euangeliſtæ opus exercentes, Euangelizando

1. Timoth. c. 3. Tit. c. 1.

2. Timoth. 4.

minſte-

Epiſt. 1. ad Fratrem Domini Iacobũ. Epiſt. ad Marcellam.

miniſterium ſuum Apoſtolicum adimpleant. Epiſcopi enim Apoſtolis in miniſterium Miſſionis ſucceſſerunt, vti fusè teſtantur Sancti Patres, ſignanter Sanctus Clemens Romanus: *Epiſcopos ergò vicem Apoſtolorum gerere Dominum docuiſſe, & reliquorum Diſcipulorum vicem tenere inſinuabat Petrus*, & D. Hieronymus. *Apud nos Apoſtolorum locum Epiſcopi tenent*. A Chriſti enim Ieſu Vicario, Apoſtolici Inſtituti Primicerio ad Euangelizandum, hoc eſt Euangelicam legem, & legales veritates populis ſibi commiſſis explicandas, & prædicandas ordinantur. Tenentur ergo Epiſcopi ſub obteſtatione diuini Iudicij ſanam doctrinam proprios greges edocere, atque (vti ſupra ex Barboſa dedimus) curare; *vt*

Onus Epiſc.

omnes, & ſingulæ ſui gregis ouiculæ Catholicas veritates ediſcant, amplectantur, & profiteantur, coarguendo perfidos: Pſeudoque Apoſtolos reijciendo, & eliminando. Quod quia ſemper, & vbique nequaquàm valent per ſemetipſos præſtare; ideò & poſſunt, & debent cooperatores, & coadiutores Euangelicos ſibi aſſumere, eoſq; ad ſibi commiſſas diœceſanas Eccleſias mittere, & doctores ſiue Magiſtros congruis & locis, & temporibus deſtinare, requiſitis cum neceſſarijs ſubſidijs & adminiculis temporalibus ſimul & ſpiritualibus (vti Sacroſanta Trident.

Concil. Trid. ſeſſ. 5. de Reformatione cap. 2.

Synod. plenius declarat ſequenti Canone: *Quia verò Chriſtianæ Reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Euangelij, quàm lectio, & hoc eſt præcipuum Epiſcoporum munus; ſtatuit, & decreuit eadem Sancta Synodus omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & omnes alios Eccleſiarum Prælatos teneri per ſeipſos, ſi legitimè impediti non fuerint, ad prædicandum Sanctum Ieſu Chriſti Euangelium: Si verò contigerit Epiſcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento; iuxta formam Generalis Concilij, viros idoneos aſſumere teneantur ad huiuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtrictæ ſubiaceat vltioni*. Verùm enimuerò quoniam omni tempore Dominicum gregem, nempè vniuerſalem Eccleſiam inuadunt lupi rapaces, idest Sectarij Schiſmatici, & hæreſiarchę apoſtatici, ad quorum fraudulentam malitiam, ac violentam perfidiam, immò truculentam hęreticam rabiem ſufficienter compeſcendam ſingularium Paſtorum nequaquam vigilantia ſufficit, neque auctoritas præualet: Ideò Romani Pontifices Vniuerſalis Eccleſiæ communes, & Supremi Paſtores ab Initio naſcentis Eccleſiæ conſueuerunt,

Neceſſaria Miſſio Coapoſtolicorum Operariorũ.

pro ſuæ paſtoralis vigilantiæ munere, ex Eccleſiaſticæ Hierarchię Religioſis Ordinibus ſelectos validos Pugiles, & expertos Antagoniſtas aduerſus Catholici Ouilis aggreſſores, & expilatores per tempora, & opportuna loca, ampliori poteſtate, pariter & Apoſtolica auctoritate munitos, non ad gentem vnam, aut ſolitariam Eccleſiam, ſiue Diœceſim, Prouinciam aut Regnum, ſed vſq; ad terminos vniuerſæ terrę, pro propaganda Orthodoxa Fide, ſufficienti commeatu prouiſos Hierarchica ſuprema poteſtate ordinaria ordinare, & mittere, à zelotibus pręſertim Pręſulibus, & Epiſcopis pro proprijs Eccleſijs, atq; Diœceſibus rogati: Vt inter Subalpinos Præſules pręſtiterunt Capuccinorum Miſſiones à Sede Apoſtolica poſtulantes:

Dominus Carolus Btolia, Archiepiſcopus Taurinenſis pro Caſtridelphini Satrapia, Cadralij & Demontij Oppidis Sectaria tabe laborantibus. Ann. Chri. 1602.

D Ioannes Baptiſta Ferrerius Archiepiſcopus item Taurinen. pro Pancalerij Pago periclitante. 1627.

D. Antonius Prouana prò Sturiana Valle hęreticali veneno infecta. 1633.

D Anton. Pichot. Epiſcopus Salutiarum pro Macrenſi Valle Caluiniana lepra reſperſa, & deprauata. 1596.

Poſtulant zelotes Pręſules.

D. Iuuenalis Ancina, Epiſcopus item Salutiarum pro Verzolio Oppido religionario morbo ægrotante. 1603.

D. Octauius Vialius, itidem Salutienſis Pręſul pro Paduſana Valle Vualdenſium reliquijs adhuc occupata. 1622.

D. Iacobinus Marcucus, Nicienſis Antiſtes pro Vari Valle Caluiniſticis deceptionibus, & proximis deceptoribus expoſita. 1639.

D. D Iacobus Gotia Vercellenſis, & Octauius Aſinarius Eporedienſis Epiſcopi, vt pietatis cultum ſuos diœceſanos intra lares promouerent, & augerent. Ann. Chri. 1610. & 1636.

D Rogerius Tritonius, Abbas Sanctæ Marię de Pinerolio pro geminis Petruxię, & S. Martini Vallibus apoſtatica phreneſi debacchantibus. 1596.

Tandem Eminentiſſimus Cardinalis, & Franciæ Parens Armandus Dux Richelius, quinimmò ipſe Ludouicus Tertiuſdecimus, religioſiſſimus Galliarum Rex pro Prati-lallati Conualle Schiſmatica, & Caluiniana inſania tota penitus delirante. Et benè, & prudenter tum proprio vt ſatisfaciant muneri, tum faciliùs, & pleniùs vt adimpleant onus à Pontificijs ſibi decretis impoſitum, vt ſequitur. 1629.

Lib. 5. Tit. 7. de Hæreticis

Adijcimus inſuper; vt quilibet Archiepiſcopus, vel Epiſcopus per ſe, vel per Archidiaconum ſuum, aut alias honeſtas, idoneaſq; perſonas, bis, aut ſemel in anno propriam Parochiam, in qua fama fuerit hæreticos habitare circumeat, & ibi tres, vel plures boni teſtimonij viros, vel etiam, ſi expedire videbitur, totam viciniam iurare compellat: quod ſi quos

ibidem hæreticas ſciuerit, vel aliquos occultè conuenticula celebrantes, ſeù à communi conuerſatione fidelium vita, & moribus diſſidentes, eos Epiſcopo ſtudeat indicare. Ipſe autem Epiſcopus ad præſentiam ſuam conuocet accuſatos, quod niſi ſe ab obiecto reatu purgauerint, vel ſi poſt purgationes exhibitas, in priſtinam fuerint relapſi perfidiam, canonicè puniantur. Si qui verò ex eis iuramenti religionem obſtinatione damnabili reſpuentes, iurare fortè noluerint; ex hoc ipſo tamquam hæretici reputentur. Volumus igitur & mandamus, & in virtute obedientiæ diſtrictè præcipimus; vt ad hæc efficaciter exequenda, Epiſcopi per Diœceſes ſuas diligenter inuigilent, ſi canonicam velint effugere vltionem. Si quis enim Epiſcopus ſuper expurgando de ſua Diœceſi hæreticæ prauitatis fermento negligens fuerit, vel remiſſus, cùm id certis indicijs apparuerit; ab Epiſcopali Officio deponatur, & in locum ipſius alter ſubſtituatur idoneus, qui velit, & poſſit hæreticam confundere prauitatem. Mandatū memorabile.

CALCVLVS I.

Reuerendiſs. CAROLI BROLIÆ Archiepiſcopi Taurinenſis, ab anno 1592. ad ann. 1617.

I. CArolus Brolia generis nobilitate, pariter & vitæ probitate conſpicuus, electus Archiepiſcopus Taurinenſis anno 1592. conſecratur Epiſcopus Romæ, anno primo Pontificatus Clementis VIII. à quo vix poſt elapſam olympiadem miſſi Capuccini Euangelici Operarij aduerſus Subalpinas ſibi ſubiectas Valles occupantes Hæreſes, & Hæreſum diſſeminatores, Carolus Archiepiſcopus obuijs vlnis aduenientes Apoſtolicos viros excepit, & quibus valuit, voluit fauoribus, & gratijs proſequi, vt ſui gregis erraticas Petruxinæ, & Cluſoniæ Conuallium morbidas oues ad Catholicum ouile reducerent. Ideo à Summo Pontifice ſibi ſpecialiter, & Taurinenſi Patri Inquiſitori ad hoc tranſmiſſo mandato, ſequentes Capuccinis Miſſionarijs primioribus communicauit facultates. Apoſtolicos miſſos Capuccinos Operarios gratanter excipit.

III

Carolus Brolia Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratiâ Archiepiſcopus Taurinenſis. Et Fr. Bartholomæus Rocha de Pralormo, Ordinis Prædicatorum Sacræ Theologiæ Doctor, Inquiſitor Generalis Taurini, Foſſani, & Niciæ contra Hæreticam prauitatem à Sancta Sede Apoſtolica ſpecialiter Delegatus.

Ann. Chri. 1596.

DIlectis Nobis in Chriſto Reuerendis Patribus Fr. Fr. Valeriano à Pinerolio, Mauritio Murzenſi, Philippo Pancalierenſi, & Stephano Campolarenſi Ordinis Capuccinorum Concionatoribus per Diœceſim Taurinenſem, & in Vallibus contra Hæreticos pro eorum conuerſione miſſis Salutem in Domino: De Legalitate, Fide, doctrina, & rerum gerendarum experientia veſtrorum confiſi; Vobis harum ſerie, & veſtrum cuilibet in ſolidum facultatem facimus, & licentiam in Domino impartimur Recipiendi, Abſoluendi, & Sacroſanctis Eccleſiæ Sacramentis, ac vnioni fidelium integrè reſtituendi quoſcumque Hæreticos, & eos qui à S. Sede Catholica, & Apoſtolica Romana deuiarunt, non relapſos, qui tamen ad vos, & quemlibet veſtrum reſpectiuè venerint ſponte ad deteſtandum eorum hæreſes, & errores, promittendo de benè, Catholicè, & Orthodoxè viuendo, prius tamen ſententia per vos, & quemlibet veſtrum reſpectiuè ferenda, iuxta exigentiam errorum ipſorum, cum impoſitione pœnitentiarum ad veſtri arbitrium, & medio etiam abiuratione per dictos abſoluendos ferenda, ad inſtar formulæ vobis ad partem traditæ, & ſtili breuioris Sancti Officij, quorum &c. In quorum fidem has noſtras durante Miſſione veſtra huiuſmodi, & non vltra valituras propria manu firmatas fieri, & ſubſcribi, ſigilloque noſtro, & Sancti Officij reſpectiuè ſolitis debitè communiri. Act. & Dat. Taurini die vltimo Aprilis 1596. Facultas reconciliandi ipſis competentes.

VI † *Carolus Archiepiſcopus Taurinenſis.*

Fr. Bartholomæus Rocha de Pralormo Inquiſitor Taurin.

Renaldus Reſtanus Præpoſitus Pineralij, & Vicarius Generalis.

Sigillorum † † † *Locus.*

De

De miſſorum Leuitarum, ſiue Minoritarum & de prudenti integritate conſidebat, & de ſollicitudine ſibi tantum promittebat benignus paſtor; vt vix primo edito, ſecundum ad eos daret edictum permiſſionis, & conceſſionis, vt non de Hereſi in ſuſpectis dumtaxat, ſed & in vniuerſis ſuæ Diœceſis locis Pœnitentiæ Sacramentum adminiſtrare, & à Caſibus ſibi reſeruatis abſoluere valerent, vt infra poſitum apographum teſtatur. II. Ann. Chr. 1596.

Carolus Brolia Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopus Taurinenſis.

Poteſtas abſoluendi etiã à Reſeruatis in tota Taurinẽſi Diœceſi.

Dilectis Nobis in Chriſto RR. PP. Valeriano Pinerolienſi, Mauritio Marreſi, Philippo Tancalerienſi, & Stephano Campolaſenſi Salutem in Domino: Cum per diligens examen de Vobis hac de cauſa factum idoneos & ſufficientes comperimus, & iudicati fueritis, quorumcumque pœnitentium (exceptis Monialibus Nobis ſubiectis) Sacramentales confeſſiones audiendi, eoſque abſoluendi etiam à Caſibus reſeruatis, & dummodo tum bona voluntate illius qui Eccleſiæ præeſt, in qua audientur eius confeſſiones, vt hoc facere is in Ciuitate, & Diœceſi noſtra Taurinenſi, tenore præſentium vobis facultatem concedimus, atque impartimur, ad noſtrum beneplacitum valituram. In quorum fidem. Dat. Taurini in Ædibus noſtris Archiepiſcopalibus die 4. menſis Maij 1596.

† *Carolus Archiepiſcopus Taurinenſis.*

Locus † Sigilli

Præmiſſis autem Apoſtolicis viris Capuccinis ad diſperſas oues recolligendas, zelans ipſe Antiſtes, non mercenarius, ſed legitimus Paſtor, cuius ſunt oues propriæ, voluit perſonaliter ſuum diſſipatum ouile viſitare, & in medio ouium diſſipatarum ſtare. Acceſſit igitur viſitando ad Lucernentem, & Petruxinam Conualles, atque præſentialiter ipſe in hac poſteriori Capuccinorum nouam Miſſionem ſtabiliuit: inde Miſſionarijs in viſitationis coadiutores, & Miniſtros aſſumptis, ad Pratum Iallatum clauſum Vallum penetrauit, cunctiſque hæretica phreneſi laborantibus illis regionibus perluſtratis, ad Sturianam Vallem ſe tranſtulit, & Sturianis Vallicolis Sectaria & ipſis lepra infectis viſitationis beneficium benignè contulit, & diu inibi commoratus, haud fructu vacuus ad propria regreſſus eſt. Sed prius cum Demontij reducendis ſeductis moraretur; acceptas Roma Sanctæ Seuerinæ per Cardinalis epiſtolam infraſcriptas auctoritates Capuccinis communicandas, protinus per litteras eas illis tranſmiſit, vt infra. III.

Miſſionẽ Petruxinam de nouo fundatã perſonaliter firmauit.

Al Molto Venerando Padre Steffano da Gambalò Capuccino Miſſionario della Miſſione. Peroſa.

Authoritas à Reſeruatis in Bulla Cœnæ communicata.

Molto Ven. Padre IN virtù di queſta mia, per l'authorità conceſſami da Noſtro Sign. per vna lettera dell'Illuſtriſſimo Cardinale di S. Seuerina delli 13. Maggio del preſente anno: Io dò facoltà alla P. V. al Padre Bernar., & al Padre Mauritio della Murra, durante la loro Miſſione in queſte Valli, di poter aſſoluer tutti quelli che da loro ſi confeſſaranno Sacramentalmente, da tutti li caſi riſeruati in Bulla Cœna Domini, & in oltre da tutti li caſi à me riſeruati, per tutte quelle che ricorreranno à loro nelle Terre della mia giuriſdittione in coteſte Valli. E con queſto mi raccommando alle diuote orationi, e Santi Sacrificij delle RR. VV. & prego il Signore Dio ad aſſiſter loro continuamente, & preſtargli gratia de far frutto in coteſte anime. Demonte li 14. Settembre 1596.

D. V. R.

Affettionatiſſimo come Fratello
Carlo Arciueſcouo di Torino.

A prima Vallium viſitatione vix vnius integri anni expleto curriculo, nouæ perluſtrationis curſum aggredi diſponit Reuerendiſs. Taurinenſis Archipræſul: verùm ne in vanum, ſimmò vt cum vberiori prouentu ſpirituali curreret, atque Valles, & rupes percurrere contingeret; decreuit prudens Antiſtes, in ſuæ peregrinationis ſocium, & comitem inſignem virum ſibi adiungere, nempè Fratrem Mauritium à Murra Aſtenſi eximium Theologum, & Scholaſticum, qui in Pe- IV.

truxinis

IV Ann. Chr. 1597. truxinis Excubijs inuigilabat: quare ad Generalem Præſulem Capuccinorum datis epiſtolis, optatam facultatem conſequitur; vnde Capuccinum Archimandritam in perluſtrationis Adminiſtrum accipiens, acceſſit ſecundò, altero vix exoriente anno à priori alteram viſitationem aſſumere, & perficere in Vallibus Lucernæ, Petruxiæ, & Cluſonis: quas dū inuiſendo, & ſpiritualiter curando perambularet; perſpiciens errones illos à Pſeudoprædicantibus deceptos, ignorantia potius, ſiue craſſa inſcitia, quàm docta malitia delirare; Fratri Mauritio præcenſito ſuo Theologo ex-tempore, componendi, & conficiendi Catechiſmum Chriſtianæ Doctrinę Prouinciam demandauit. Mandantis igitur iuſſis obtemperans Fr. Mauritius, demandatum opus breuiter perfecit, eidemque Reuerendiſs. Præſuli humiliter obtulit, quod cum ille perluſtrans faciliori res grauiores tradendi methodo mirificè oblectatus fuiſſet; Romam ad Sanctiſſimum tranſmiſit, & annunciauit, ille verò cum Eminentiſſimis Bellarmino, & de Æſculo Cardinalibus examinandum commiſiſſet, examinatum iſti, & approbatum valdè, vt imprimeretur remiſerunt. Quamobrem zelans Archiepiſcopus Carolus Typis librum mandari curauit, & fidelibus, atq; Parochis legendum, & peruoluendum cõmendauit.

Fr. Mauritiũ in viſitatione, Miniſtrũ aſſumit, cui Catechiſmũ conficiendũ, imponit.

Catechiſmũ typis mandari fecit.

V. A Capuccinorum Apoſtolatu in Subalpinis fundato, vix completo Luſtro, Fr. Valeriano Pinerolienſi ad Clauſtralia ſubeunda munera regreſſo, Fratreq; Mauritio Murrenſe aduerſus Gebennenſes trans Alpes egreſſo, & Tononum progreſſo, qui Miſſionibus in excolendis ſuffecti fuerant, primarum ſuo muneri conceſſarum facultatum autographum, ac ſimul, & ſemel fundatatum Stationum Eccleſiaſticarum primariæ inſtitutionis, & conſtitutionis authenticum teſtimoniũ deſiderabant. Quamobrem cum Reuerendiſs. Barienſis Archiepiſcopus, Apoſtolicus Nuntius fundator lõgius receſſiſſet, acceſſerunt qui quærebant Capuccini Miſſionarij ad benigniſſimum, ter Reuerend. Dominum Archiepiſcopum Taurinenſem, qui illico requiſitum, & Sedis Apoſtolicæ auctoritate inſtitutarum Miſſionum, & conceſſarum facultatum agiographum teſtimonium exarato diplomate dedit, vt infra.

Ann. Chr. 1599.

Ann. Chr. 1600.

Carolus Brolia Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopus Taurinenſis.

VNiuerſis præſentes noſtras inſpecturis, lecturis, & legi audituris fidem facimus, & in veritatis verba atteſtamur, ſicuti RR. PP. Fratribus Ordinis Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum Congregationis, ſignanter Reu. Pat. Fr. Mauritio Murrenſi Sacræ Theologiæ Lectori Monaſterij Genuenſis, qui virtute Decreti etiam Apoſtolici, inſtante Sereniſs. Domino Sabaudiæ Duce, miſſi fuerunt de anno 1595. præterito ad Valles Pedemontis pro conuerſione Hæreticorum, & Hæreſis extirpatione, conceſſa fuerunt per Nos infraſcriptæ facultates, ſcilicèt: Verbum Dei prædicandi, & Euangelium explicandi per totam noſtram Diœceſim: Et Sacramentales confeſſiones audiendi quorumcumq; pænitentium (Monialibus exceptis nobis ſubiectis) & abſoluendi eos etiam à Caſibus Nobis reſeruatis; imò per litteras familiares Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Cardinalis Sanctæ Seuerinæ de ordine Sanctiſs. Dom. Noſt. Papæ ſcriptas dat. Romæ die XI. Maij 1596. conceſſimus facultatem abſoluendi ab omnibus Caſibus reſeruatis in Bulla Cœnæ Domini, & hoc durante Miſſione in illis Vallibus. Præterea eidem Reu. Pat. Mauritio concolimus omnem auctoritatem noſtram circa diſpenſationem, & commutationem omnium votorum ſimiliter eius Miſſione durante: Necnon & poteſtatem adminiſtrandi Viaticum, & Sacramentum Extremæ vnctionis; & etiam licentiam, quod in caſu neceſſitatis, ſecundum exigentiam, celebrare poſſet extra locum Sacrum, ſuper Altare tamen portatile: inſuper aſſenſum præbuimus recipiendi Hæreticos, etiam in Foro exteriori, ſecundum facultatem ſibi conceſſam. Atteſtamur præterea eiſdem Reu. Patribus datam fuiſſe facultatem, inſtante Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Cardinali Bandino, reconciliandi, & benedicendi Eccleſias pollutas, & profanatas ab Hæreticis, ſicuti manifeſtant litteræ Adm. Reu. Patris Valeriani Bernæ à Pinerolio Capuccini ſub die 6. Februarij proximè decurſi, debitè ſubſignata ab eo, & ſigillata, qui tempore Miſſionis erat Apoſtolicus Commiſſarius, nunc autem Guardianus in Conuentu Conceptionis Ciuitatis Genuenſis: Inſuper atteſtamur Apoſtolica auctoritate, vt nobis manifeſtum eſt, per litteras familiares Illoſtriſs. & Reuerendiſs. Cardinalis Sanctæ Seuerinæ de ordine prædicti Sanctiſs. Dom. Noſt. Papæ ſcriptas, dat. Romæ 17. Ianuarij etiam proximè præteriti, prædictum Reuerend. Pat. Mauritium eſſe miſſum Tononum, & in Diœceſim Gebennenſem, ac finitimas cum omnibus facultatibus prædictis occaſione ſupradictæ Miſſionis: In quorum fidem has noſtras manu noſtra propria firmatas, fieri, & ſubſcribi, ſigilloq; noſtro debitè muniri iuſſimus, & fecimus. Actum, & Dat. Taurini die decimaſexta Maij 1601.

Ann. Chr. 1601.

Agiographũ teſtimonium facultatũ conceſſarum ab initio Capuccinis.

† *Carolus Archiepiſcopus Taurinenſis.*

Locus † Sigilli.

Megliarius.

P Euan-

Euangelici Miſſi Operarij Capuccini vineas Domini, quas vulpes demoliri nitebantur, ipſi circumeundo confutati conabantur: quamobrem anno ſecundo ſæculi currentis ſeptimidecimi, ad Secuſinæ Vallis ſuperiores Villas Medianam, & Mathicum Prato-lallato proximas, & cohęrentes peruenerunt, ibiq; aduertis vicinos rebelles inſidiatores, pariter & inuaſores religioſas excubias neceſſariò ſtatuendas cogitauerunt, ideo Reuerendiſs. Diœceſano Archiepiſcopo Taurinẽſi, cuius monitu eò appulerant, ſuæ progreſſionis, & peruentionis per litteras progreſſus annuntiant: nuntiantibus autem, & operantibus vt cooperaretur zelans Sacer Antiſtes; protinus Secuſiam ſe contulit, & recipiendis reducibus ſollcitè incubuit, interim verò reſponſalem humaniſſimam epiſtolam dedit. VI. Ann. Chr. 1602.

Secuſiam ſe confert.

Præſenti ſecundo anno poſt ſexcentos & mille, ecce iam tertiò venit ad Caluiniſtica lue percuſſas Conualles Lucernæ, Petruxiæ, & Prati-lallari inuiſendas ſolicitior, immò ſolicitiſſimus Carolus Diœceſanus Archipræſul, viſitans autem inſerulentis ſibi, & aſſiſtentis Fr. Philippi à Pancalerio Miſſionum Præfecti ope, & opera perpetuò vti voluit: quamobrem Draconerio illum accerſens, ſuę Paſtoralis luſtrationis obſequioſum comitem adduxit. Cum verò peregrinatione abſoluta, vnuſquiſque in ſuum locum regreſſus fuiſſet; Fr. Philippus Salutienſem Marchiam repetens, non per tranſitum (vt olim) ſed ex propoſito Varaitanam Vallem, Caſtellanamq; Caſtridelphini Satrapiam, in qua impunè graſſantur Hæreſes, aggredi decreuit, atq; ad adoriendum peruenit. Vnde cum primaria ſua in aggreſſione mirum in modum fructificaſſet; Reuerendiſs. Dominus Archiepiſcopus ad vberiores prouentus recolligendos, ampliorem contulit poteſtatem, & ſuum Foraneum in Vicarium illum conſtituit, vti ſæpè ſępiùs recenſuimus. VII.

Fr. Philippũ luſtrationis comitem accerſit, & Vicarium conſtituit.

Cum prædicatus Fr. Philippus Miſſionum Pręfectus à ſuo regreſſu reducendis erronibus mirificè inſiſteret, ad hocq; Quadraginta horarum ſacrum inſtituendi exercitium facultatem, & Indulgentiam à Summ. Pontifice Clemente VIII. reportaſſet; huius conceſſionis, & inſtitutionis per ſuas litteras Reuerendiſs. Taurinenſem Antiſtitem admonuit, poteſtatem, & facultates congruas ab eo poſtulans: Poſtulanti igitur ille ſatisfecit, & poſtulata cuncta conceſſit. VIII. Ann. Chri. 1603.

Quoniam in Delphinenſi Caſtellana Satrapia in ſummitate Varaitanæ Vallis ſita, ſub Gallicani Chriſtianiſſimi Regis Dominatione conſtituta impunè debacchantur Hæretici, quinimmò quia ad eam veluti ad proſcriptorum aſylum Salutienſis Marchionatus eiecti exules Religionarij, & profugi confugiebant, ſicque in dies magis ſchiſmatica inſolentia, extremis illis in Italiæ terminis, ſine termino aduerſus Catholicam Eccleſiam intumeſcebat, pariter & conſurgebat; Fr. Philippus Miſſionum Præfectus de manifeſto Fidei periculo, immo illius Eccleſiæ excidio Sacros Antiſtites admonuit, cuius monita Reuerendiſs. & Nuntius, & Archiepiſcopus Taurinenſes ad Romanam Curiam tranſmittentes, ab Eminentiſs. Patribus receperunt in mandatis; vt in Caſtridelphini Oppido, & Statione Capuccinos ſtabiles Excubitores locarent, cuius Apoſtolici mandati tenorem illi Fratri Philippo Euangelicæ militiæ præſidi notificantes impoſuerunt; vt ex ſuis Pugilibus geminos Vigiles ad Caſtridelphini ſpeculam emitteret: quibus ſelectis, adque deſtinatum opus expeditè progreſſuris Reuerendiſs. Taurinenſis Archipræſul neceſſariũ commeatum prouidit, vt ſequitur. IX.

Miſſionis Caſtridelphini fundandę mãdatum accipit, & exequitur.

Al Molto Reu. Padre Fr. Filippo da Pancalieri Capuccino. Verzolo.

Molto Reu. Padre. S*I è conſignato dal mio Maſtro di Caſa al latore della lettera di V. P. M. R. in nome mio trenta ſcuti d'oro per il primo trimeſtre della prouiſione, e limoſina delli Padri della Miſſione di Caſteldelfino, & vn paramento da Sacerdote per celebrare la Santa Meſſa, cioè pianeto, ſtola, manipolo, amito, e cingoſe per conto del calice ſi potranno valer di quello, che gid mandai, & lo ritirò il Pranoſto di San Pietro, mi ſarà caro intender che tutto ſia capitato bene: perilche ſe ne potranno andare i Padri con la benedittione del Signore, ch'io do loro tutto l'autorità, che li poſſo dare per ſeruitio di quelle anime, durante lo loro Miſſione, & à V. R. di ſoſtituire, in nome mio, quante perſone ſarà di biſogno, che tẽgano la ſodetto prouiſione, ò ſia elemoſina, & altre, che ſi doranno all'auenire, ſin tanto che ſia impiegato in ſeruitio loro, & della Sãta Miſſione Apoſtolica, & quelli tali, che terrãno detto elemoſina ſi chiameranno tenerlo in nome mio, per leuar ogni ſcrupolo à loro Padri. La lettera, che m'hà mandato, s'inuierà col primo Ordinario à buon ricapito: Si hebbe la copia dell'erettione del Veſcouato di Saluzzo, & quãdo Monſig. Nuntio ſarà qui, gliela darò, acciò poſſa ſcriuer à Roma per conto di Caſteldelfino, Dio la benedica, e la preghi per me. Torino li 10. Maggio 1603.*

D. V. P. M. R.

Affettionatiſſ. come Fratello.
Carlo Arciueſcouo di Torino.

Subſidia tẽporalia, & Spirituales facultates prouidet.

Cum

X. Cum ergo aſperiori in remoriori illa Delphinenſi plaga Stationem Eccleſiaſticam ſuorum Commilitonum ſtatuiſſet Fr. Philippus; ſequenti anno ad aliud feracioris ſoli, eiuſdem Taurinenſis Diœceſis, eadem hæretica tabe languens Oppidum Ann. Chri. 1604. accedere deſtinauit, nempè Cadralium: vbi ad inuadendos, ac profligandos errores vt & tutiorem viam ſterneret, & latiorem ingreſſum ſibi aperiret; cum ipſe in ordinaria ſua Draconerienſi Cuſtodia apoſtolaretur, inde Cadralium opportunis feſtinis diebus egrediendo, Aduentus Eccleſiaſtici conciones ad Cadralienſes habere voluit: quos ad Fidem redeuntes, vt recipere valeret; à Reuerendiſſimo Antiſtite opportunam auctoritatem poſtulauit, quam ille conceſſit.

IX. Inter Miſſionarios Capuccinos Euangelicos Operarios, qui Dominicum agrum in Alpibus Delphinenſibus conſtitutum colere, immò Dominicum Eccleſiaſtici Regni aggerem ſolicitè cuſtodire ſategerunt, non vltimus, quin inter primos enumerandus occurrit Fr. Stephanus Tendenſis, qui eò ad excubandum deſtinatus, fideliter Regnum Dei propugnandi nullum finem aliquando fecit. Quamobrem cum illius aliquando ſtrenuè geſtorum fama ex prominentioribus rupibus erumpens Reuerendiſſimi Archiepiſcopi ad aures perueniſſet; Vicarium Foraneum illis in oris eum conſtituit, & ampliores facultates attribuit, ſicuti ex infrapoſito diplomate patet.

Ann. Chri. 1610.

Carolus Brolia Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Archiepiſcopus Taurinenſis.

Dilecto Nobis in Chriſto Reu. Pat. Fr. Stephano Tendenſi Ordinis Capuccinorum Sal. in Domino. Cum in præſentiarum tu in loca Caſtridelphini noſtræ Diœceſis exiſtas, & non valeamus in præſentiarum, pluribus alijs impediti negotijs, illùc nos transferre prò viſitando, & alijs peragendis: Idcirco de tuis doctrina, prudentia, & rerum gerendarum experientia in domino confiſi, quod ea, quæ tibi committemus, ſummo ſtudio, ac diligentia exequeris: Vt igitur Eccleſias quaſcumque Caſtridelphini & illius Caſtellaniæ, nec non Capellas, Confraternitates, & alia pia loca viſitare, corrigere, & ordinare, tàm circa reparationem, & emundationem earum Eccleſiarum, Capellarum, Confraternitatum, & aliorum piorum locorum prædictorum; necnon contra vſurpatores bonorum Eccleſiaſticorum, ac occupatores Decimarum, & aliorum Iurium earumdem Eccleſiarum, Capellarum, Confraternitatum, & locorum prædictorum procedere, & quod tibi benè viſum fuerit, decernere, & ordinare: Item permutare domum Parochialis Eccleſiæ Canalis, quæ collapſa eſt, cum alia proprietate in Eccleſiæ beneficium, & domum Confraternitatis Ponti, quæ etiam minatur ruinam, alienare, & vendere, & in beneficium eiuſdem Confraternitatis conuertere, vt in feſto Paſchatis ſolita eleemoſyna fieri poſſit: Capellas reparatas, & reparandas, vt in eis celebrari poſſit, benedicere, & Capellam Beatiſs. Virginis Ponti in honeſtiori loco, tibi bene viſo, transferri facere, cæteraq; omnia alia, & ſingula circa præmiſſa neceſſaria, & opportuna facere, & exequi poſſemus, ſi præmiſſis omnibus præſentes eſſemus, facultatem, & auctoritatem noſtram tibi in Domino, cum dependentibus vniuerſis concedimus, & impartimur. In quorum fidem. Dat. Taurini die decimanona menſis Octobris 1610. Viſitatorem Delphinēſis Satrapiæ delegat Fratrē Stephanum Tendenſem.

† *Carolus Archiepiſcopus Taurinenſis.*

Locus † Sigilli.

Megliarini.

XII. Huius Minoritæ Leuitæ Stephani Capuccini prudentiam, pariter & integritatem tanti faciebat Taurinenſis Dominus Diœceſanus, vt in Caſtellania omnimodam ſuam auctoritatem exercendam illi committeret. Verùm ille prudenter liberaliter ſibi omnimoda delegata poteſtate parciſſimè vtens, à Reuerendiſs. Præſule, ſaltem per litteras agendorum, & diſponendorum pro Eccleſiaſtico ſtatu oracula expoſcebat opportuna: cui expoſtulatus Paſtor benignè ſatisfaciebat. Feliciſsimæ recordationis hactenus recenſitus Taurinenſis Archipræſul, quamdiù lucis huius vſura potitus eſt, tamdiù effuſiori charitate, & profuſioribus charitatiuis ſubſidijs Capuccinos Miſsionarios proſequi perſeuerauit, ab anno 1596. conſtituti Capuccinorum Apoſtolatus ad annum 1617. ſtatuti ſui obitus. Ann. Chri. 1617.

CALCVLVS SECVNDVS

Illuſtriſsimi, & Reuerendiſsimi Domini PHILIBERTI MILLIETI Archiepiſcopi Taurinenſis, ab anno 1620. ad ann. 1625.

I. AB interitu Reuerendiſs. Caroli Broliæ anno 1617. defuncti, per biennium Metropolitana Taurinenſis Archiepiſcopalis Infula vacauit, vſquequò ſub anno 1619. Philibertus Millietus, Sabaudus Patritius, eruditiſsimus, & eloquentiſsimus Euangelicus Orator, de Maurianenſi Epiſcopatu ad Taurinenſẽ Archiepiſcopatum, Carolo Emmanuele I. Sabaudiæ Duce poſtulante, concedente, atq; mandante Paulo V. Romano Pontifice, aſſumptus, & tranſlatus fuit. Hic tantum tribuit Capuccinis Miſſionarijs; vt in viſitatione perardua Vallium Petruxiæ, & Prati-Iallati eorum opera, & miniſterio peculiariter vſus fuerit anno 1624. Fr. Alexandro Oxibienſi in Caſtridelphini Cuſtodia ſuo tempore elaboranti eam fidem habuit; vt vacantibus geminis illius Caſtellaniæ Parœcijs binos Rectores Sacerdotes, non alio examine approbatos, quàm Fr. Alexandri præceptoris, & inſtitutoris teſtimonialibus litteris comprobatos, in Parochos aſſignauerit. Rurſus cum Fr Geruaſius Taurinenſis in Cadralienſi Statione excubans, geminas itidem Parochiales Eccleſias ex parte iàm collapſas, ex parte verò iam iam collabentes reſtaurare, & reſtituere excogitaret; cui tamen pro bono publico operanti publicæ rei adminiſtratores Cadralienſes cooperari renuiſſent; ſeuerioribus emiſſis sãctionibus renitentes ad pium opus perficiendum compulit Reuerendiſs. Metropolitanus Antiſtes: facta iterum viciniori Reuerendiſs. Epiſcopo Saluciarum inſtauratæ vnius iam Parœciæ eodem anno reconciliandi, & conſecrandi poteſtate. Necnon eodem hoc anno Fr. Franciſco à Montecalerio, in Pancalerij Pago Sacras Quadrageſimales conciones habenti, vt Sacramentales expiationes ad ſe accedentium exciperet, & reſeruationis vinculo abſolueret, conceſſit.

Plurimùm tribuit Capuccinis Miſſionarijs.

II. Grauioribus perurgentibus pro peculiariter in ſua Cuſtodia accidentibus neceſſitatibus prouidendis, hoc anno Magni Iubilæi, nempè vigeſimo quinto poſt mille ſexcentos Fr. Bonauentura Taurinenſis Capuccinus Stationarius in Caſtrodelphino coram Reuerendiſs. Domino Diœceſano Archiepiſcopo per deſcriptum libellum ſupplicauit, vt infra.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Monſig.

COnoſcendo quanto ſia il zelo, e vigilanza paſtorale di V. S. Illuſtriſs. & Reuerendiſs. e con quanta ſollecitudine procura la ſalute delle anime à ſe commeſſe; humilmente la prego, e ſupplico à beneficio delle anime della Caſtellania di Caſteldelfino, & accreſcimẽto del culto Diuino, ſi compiaccia concedere l'infraſcritte facoltà.

I. Trouandoſi in quel luogo molti beni di Chieſa occupati parte da Cattolici, e parte da Heretici; Si ſupplica V. S. Illuſtriſs. à conceder facoltà al Reu. Prete Gio. Garnerio Curato di Sant'Enſebio, di poter agir alla ricuperatione di quelli, che ſpettano alla ſua Chieſa; & al Reuer. Prete Gio. Ruffo Curato di Ponte, di quelli, che ſpettano alle altre Cure, cioè di Ponte, Bellino, e Chianale.

II. Eſſendoui alquanti pij legati di Confraternità, & altre annuali elemoſine, che ſi per l'antichità, come per le turbulenze di guerre, e diuiſione di legatarij, hãno obligo, chi d'vn agnella, chi d'vn quarto, chi d'vna dozzena d'oua in perpetuo, & altri ſimili minutie, che ſi perdono, & vanno in diſperſione con pregiuditio de poueri; Si ſupplica che V. S. Illuſtriſs. ſi cõpiaccia conceder facoltà al ſopradetto Prete Curato di Ponte, di poter agire ò per via di lite, ò d'accordo, aſſoluendo da quelle annue penſioni quelli, che voranno eſſer aſſoluti, mediante vna cotta honeſta per vna volta ſolamente, quale ſi habbia poi à conuertire in proprietà à beneficio de poueri.

Poſtulationes in beneficium egenorum, & eleemoſynarum. | *Ann.Chri. 1625.*

III. Eſſendoui molti beni di Chieſa diuiſi, e lontani; Si ſupplica, che trouandoſi commodità di commutarli con vtile, & beneficio delle dette Chieſe; ſi compiaccia darne facoltà à detti Curati, à ciaſcuno in particolare, ouero al detto Curato di Ponte, come più li piacerà.

IV. Eſſendo i Cattolici (vt plurimùm) molto traſcurati nelle coſe appartenẽti alla propria ſalute, ſi che molti reſtano anco inconfeſſi; per non eſſergli cagione di maggior male, atteſa la liberta di conſcienza, Si ſupplica di potergli ammetter quando verranno.

V. Per l'isteſſo riſpetto ſi ſupplica; che ſi compiaccia dar facoltà à RR. Curati, di potergli aſſoluer da Caſi riſeruati à ſua Signoria Illuſtriſſima.

VI. Che trouandoſi la Cura del luogo di Chianale molto debole, che non aſcendono le ſue rẽdite alla ſomma di cinquecento fiorini, cõputata ogni coſa, in paeſe tãto ſterile; Si cõpiaccia

ſouuenirla con qualche beneficio ſemplice, preſentandoſene l'occaſione, ouero con qualch. penſione.

VII. Trouandoſi alcuni pochi beni della detta Cura della Chianale comprati con cento ducati, che dalla Camera Apoſtolica furono applicati ad'inſtanza del P. Steffano da Tenda Miſſionario Capuccino, non ancor regiſtrati nel cataſtro de beni Eccleſiaſtici, & ne anco dal Reu. Curato mai pagati i carighi Reali; ſi dimanda parere come habbi da gouernarſi, & ogni fauore poſſibile appreſſo l'Eccellentiſſimo Senato di Granoble, ſi acciò ſiano aggregati alli cataſtri della Chieſa, come anco acciò non reſtino aſſorbiti dalli carighi, che ſino al preſente non ſono mai ſtati pagati.

VIII. Ch'eſſendo dagl'Heretici, e maſſime dal Miniſtro traſgrediti gl'ordini Regij, & decreti di Sua Maeſtà Chriſtianiſſima, quale determina, che il Miniſtro della preteſa religione di Caluino non poſſi eſſercitare alcun atto della preteſa religione fuori del luogo della Chianale, & vna volta il meſe al baſſo di Belino, ne publico, ne meno priuatamente; ad ogni modo con ingiuria, e diſprezzo delli Reggij decreti, ſono eſſercitate queſte Diaboliche fontioni publicamente in ogni luogo: Che però ſi ſupplica ſua Signoria Illuſtriſſima degnarſi operare coll'Illuſtriſ. Sign. Della Vara Gouernatore, & coll'Eccellentiſſ. Senato di Granoble, che ſia prouiſto à tanto inconueniente. Le quali coſe ſe ſaranno giudicate dalla ſua molta prudenza meriteuoli da eſſer conceſſe, humilmente ſi prega, che ſi compiaccia decretarle, ſeconda che dallo Spirito Santo dal quale è retto, & gouernato, gli ſarà ſuggerito, e con tal fine ſi prega dal Signore à V. S. Illuſtriſſima, & Reuerendiſſima molta ſanità, & longhi anni.

Fr. Bonauentura da Torino Miſſionaro Capuccino di Caſteldelfino.

III. Zelantiſſimus igitur Paſtor lectis, intellectis, & perſpectis poſtulationibus, ſiue expoſitis indigentijs, ſufficienter illis vt accurreret; decreuit, vt ſequitur.

Decreta Illuſtriſ. & Reuerendiſ. Archiepiſcopi.

AD I. Iniungitur recuperatio bonorum alienatorum, ad quam de Iure tenentur.
Ad II. Pretium huiuſmodi minutarum decennale conuertatur in beneficium Eccleſiæ: De conuerſione tamen huiuſmodi Nos certiores Parochus faciat, pro confirmatione,
Ad III. Vbi occaſio ſe obtulerit permutandi bona huiuſmodi Eccleſiaſtica, recurratur ad Nos per preces, & prout iuris fuerit prouidebitur.
Ad IV. Prorogatur facultas requiſita ad duos menſes proximos. Reſponſiones, & prouiſiones ad poſtulata.
Ad V. Conceditur ad idem tempus.
Ad VI. Quatenus beneficia aliqua ſimplicia ſita ſint in Dominio Chriſtianiſſimi, & Diœceſis Taurinenſis, quæ vniri queant, Nos admoneat Parochus, & ſibi prouidebitur: interim Communitas ad formam Decreti Regij prouideat.
Ad VII. Recurrat ad Officiales Regiæ Maieſtatis.
Ad VIII. Scribat Reu. Pater Miſſionarius ad Illuſtriſ. Gubernatorem, & tranſmittat
Ann. Chri. 1625. *ad Nos reſponſa. Taurini die 6. May 1625.*

† Philibertus Archiepiſcopus Taurinenſis.

CALCVLVS TERTIVS

Illuſtriſ. & Reuerendiſ. Dom. Fr. IOANNIS BAPTISTÆ FERRERII Archiepiſcopi Taurinenſis ab anno 1626. ad ann. 1627.

I. EX Pinerolienſi & Ciuitate oriundus, & nobilitate Patritius Fr. Ioannes Baptiſta Ferrerius, in Sacra Prædicatorum Ordinis familia & intellectualibus, & moralibus virtutibus incumbens, tum morum compoſitione, tum multimoda eruditione præclarus euaſerat: quare Sacer Orator inſignis, ex ordinario confeſſario Caroli Emmanuelis I. Ducis Sabaudiæ Metropolitanus Taurinenſis ab eo poſtulatus, de Vrbani VIII. Pontif. Max. iuſſu Archiepiſcopus conſecratur, & ſuæ Metropolitanæ Eccleſiæ, cui fuerat deſponſatus, pacificam poſſeſſionem accepit. Ad eum igitur accedens Fr. Bonauentura Taurinenſis, qui tunc in Caſtridelphini ſpecula vigilabat, & ſpirituales plures indigentias, extremis illis in Italiæ oris, agreſtibus populis, & alpeſtribus Eccleſijs præſentaneo remedio egere

animaduertebat; ſcripto exaratas ſupplices litteras per diſcreta capita poſtulauit, vt infra.

Illuſtriſ. & Reuerendiſ. Monſign.

Il Miſſionario di Caſteldelfino ſopplica V.S. Illuſtriſs. degnarſi di proueder à gl'infraſcritti biſogni:

Primo. Domanda licenza di far reedificare vna Capella nella Chieſa Parochiale di Santa Margarita nella Villa di Sant'Euſebio, per ſeruitio della Compagnia del Santiſſimo Roſario, già diſtrutta alcuni anni ſono dagl'Heretici.

Secondo. Che ſi degni conferire, & vnire al beneficio del Curato vna Capella, che già fù Ius Patronatus de Vaſſalli, decaduta ſi per l'hereſia, come per altre formalità, di reddito di cento fiorini l'anno, con obligo d'vna Meſſa ogni meſe: Qual promettono i Signori della Corte di Granoble, che conferta da V. S. Illuſtriſs. & pigliatone il poſſeſſo, obligaranno i Legatarij alla ſolutione.

Terzo. Che eſſendo la Cura di Sant'Euſebio ſenza Caſa per il Curato; commandi che la Communità gliene proueda conforme al biſogno. Ann.Chri. 1616.

Poſtulationes pro Fide, & Eccleſijs.

Quarto. Che riſtorandoſi la Capella del Caſtello; ſi compiaccia dar licenza di benedirla, & celebrarui.

Quinto. Si compiaccia obligare le Communità della Valle à miſurare i beni delle Chieſe, perche tutti ſi trouano mancare nella miſura.

Seſto. Che hauendo ottenute da la Corte di Granoble lettere; acciò ſiano pagate le Decime al Reu. Curato della Chianale à raggione di vno per quindeci ſu'l campo; Si poſſi accordare con la Communità nel miglior modo, che ſi potrà, per non eſaſperare quelle genti, la metà ancora Heretici.

Settimo. Che naſcendo abuſo nelli ſpoſalitij, facendoſi ordinariamente ne giorni di feſta, ò doppo il Veſpro; ſi li Spoſi, che li parenti loro, che molte volte ſono più di cento, tutti perdono la Meſſa: Si compiaccia ordinare; che facendoſi, ſi facciano alla Meſſa per ouuiare ad vn tanto abuſo.

Ottauo. Che facendoſi conſeglio di Communità nella Chieſa, doue interuengono molti Heretici, & con molta irreuerenza; li piaccia di prohibirlo ſotto graui pene.

Nono. Che eſſendo compelliti i Curati à pagare li carighi Regij de poſſeſſi della Chieſa; Si compiaccia di dichiarare la ſua volontà, acciò ſappiano come regerſi in queſto fatto.

Decimo. Che ſi compiaccia di concedergli i Caſi riſeruati à V. S. Illuſtriſſima, & Reuerendiſſima.

Vndecimo. Item facoltà alli Reu. Curati, e Confeſſori ordinari, di ſentire le confeſſioni di quelli, che non ſi ſono confeſſati alla Paſqua, atteſa la libertà del paeſe, e pericolo delle anime.

Zelotis igitur Leuitici Miniſtri oblatas poſtulationes conſiderans Reuerendiſs. Antiſtes, prouidit, vt ſequitur. II.

Ad Primum. Conceditur licentia requiſita readificandi Capellam pro Societate Sanctiſſimi Roſarij.

Ad Secundum. Attenta tenuitate redituum Parochialis, illi vnimus, auctoritate noſtra ordinaria, Capellam cum illius redditibus, ſupputatis tamen per Reu. Curatum oneribus Capellæ, præſertim vnius Miſſæ ſingulo menſe.

Fauorabiles reſponſiones.

Ad Tertium. Mandatur Parochianis de ædificando, ſiue prouidendo de domo Canonicali ad vſum Reu. Curati, intra tres menſes proximos.

Ad Quartum. Conceditur, dummodo ſit prouiſa de neceſſarijs pro celebratione.

Ad Quintum. Iniungitur Communitatibus Vallis, ac fidelibus de metiendo bona Eccleſiarum.

Ad Sextum. Permittitur Rev. Curato, cum aſſiſtentia Reu. Patr. Miſſionarij, vt poſſit tranſigere ſuper quota Decimarum, ex cauſis adductis.

Ad Septimum. Prohibemus RR. Curatis, ne alio tempore, quàm intra Miſſarum ſolemnia celebranda, aliquos Matrimonio iungant, aut Matrimonia celebrent.

Ad Octauum. Prohibemus ſub pœna Excommunicationis; ne in Eccleſia fiant publica Parlamenta, Conſilia, præſertim ſæcularia, ad vitandos ſtrepitus, ne vbi peccatorum eſt venia poſtulanda, ibi peccandi detur occaſio, aut deprebeudantur peccata committi.

Ad Nonum. Erunt ſuper hoc articulo Regia priuilegia pendenda.

Ad Decimum. Attenta diſtantia, & ex alijs iuſtis de cauſis, Concedimus Reuer. Patri Miſſionario facultatem abſoluendi in Foro conſcientiæ à Caſibus Nobis reſeruatis.

Ad Vltimum. Conceditur iuxta petita.

† Fr. Ioannes Baptiſta Archiepiſcopus Taurinenſis.

Locus † Sigilli.

Neyroni.

Calcu-

CALCVLVS QVARTVS

Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D. ANTONII PROVANAE Archiepiſcopi Taurinenſis, ab anno 1632. ad ann. 1640.

I. Singulari & vitæ innocentia, & conuerſationis integritate, & maturiori pru-
dentia præfulgebat Antonius Prouana ex Dominis Collegij: Quapropter &
Prior Sanctæ Mariæ de Secuſia, & Abbas Noualicenſis factus, primò Dir- *Integerrimi huius Antiſtitis zelus.*
rachij, tandem Taurini Archiepiſcopus eligitur, & creatur, expoſcente Victorio
Ann. Chri. 1632. Amedeo Duce Sabaudiæ, & annuente Vrbano VIII Pontifice Maximo anno ſe-
cundo poſt triginta ſexcentos & mille. Hic Capuccinæ Religionis ſingularis ama-
tor, protector, & tutelaris, vbi primùm ad Archiepiſcopalē Cathedram aſſumptus
ſpiritualis ſui Dominij muneris, & oneris curas circumſpicere aggreſſus eſt; pro-
tinus ſuæ prouidentiæ contuitum ad Conualles in ſua Diœceſi hæreticali peſti-
lentia ſauciatas conuertit, atque Capuccinum Excubitorem Fratrem Mauritium
Ceuenſem Delphinenſi in Statione militantem, illarum Eccleſiarum ſibi ſubiecta-
rum Oeconomum conſtituit, vacantiumq; binarum Paræciarum omnimodam
adminiſtrationem vt acceptare, & exercere acquieſceret obnixè rogauit.

II. Quò verò remotarum, & pauperculartum earum Eccleſiarum exactiorem, &
ſolicitiorem curam gereret; eundem Fratrem Mauritium Archiepiſcopalem Cō-
miſſarium in illis partibus ordinauit, infra dando diplomate exarato. Subſequen-
Ann. Chri. 1633. 1634. ti anno Fratrem Laurentium à Pinerolio in Petruxina Valle Miſſionarium exi-
ſtentem, quarundam eiuſdem Vallis Eccleſiarum Oeconomum nominauit. Cum
per hæc tempora ad Caſtridelphini conſiderabiliorem cuſtodiam aſſeruandam
emiſſus acceſſiſſet Fr. Ioannes à Foſſano, eximiæ & integritatis, & ſolicitudinis vir;
Ann. Chri. 1635. Reuerendiſs. Dom. Archiepiſcopus, cui haud ignota erat religioſi Operarij ſuffi-
cientia, eum Oeconomum, generalemque ſuum Procuratorem illis in Eccleſijs
elegit.

III. Pius, benignus, clemens, & zelans Sacer Antiſtes Antonius à Fratre
Ioanne de neceſſitate remotiores illas Eccleſias inuiſendi, & Sacræ vnctionis,
ideſt Confirmationis Sacramentum adminiſtrandi commonefactus, opus aggredi,
1636. & per aſperiores plagas progredi decreuit, atque ex-tempore decretum adimple-
uit. Aſcendit igitur per Varaytanæ Vallis prolixum tractum, & ad Caſtridelphi-
ni Comitatum peruenit, vbi in ſuæ viſitationis fideliſſimum Miniſtrum aduocato
Capuccino Miſſionario Fr. Ioanne, pauperculas illas Eccleſias perluſtrauit, &
agreſtis illius plebis, & populi gentem vniuerſam Paſtorali ſuo munere, & huma- *Viſitat Caſtellanam Sacra ſū Delphi ne ſem, & Cōfirmationis Sacramētum, & alia plura beneficia populis impendit.*
niſſima ingenita benignitate conſolatus eſt & ſpiritualia cuncta ſubſidia ſibi con-
gruentia impendendo, & Confirmationis Sacramentum vniuerſis indigentibus
exhibendo. Ex viſitatione igitur perſonali, & præſentiali luſtratione reales plu-
res illarum periclitantium Eccleſiarum neceſſitates conſpiciens; nonnullas oppor-
tunas prouiſiones emiſit. Primam circa religioſam conuerſationem ſęcularium
Clericorum. Secundam Fr. Ioanni Foſſanenſi Miſſionario coram Gratianopolita-
Ann. Chri. 1637. no Magiſtratu comparendi, & ſuo nomine Eccleſiaſticas cauſas ad ſententiam
diffinitiuam vſque pertractandi, per authenticum reſcriptum facultatem fecit.

IV. Quoniam Gallicani Regni Miniſtri vectigalia nonnulla à pauperculis Curatis
Caſtellaniæ exigebant, & Hæretici ſibi conſtitutos terminos tranſiliebant; Re-
uerendiſs. Speculator Dom. Archiepiſcopus Gallici Regis Nuntium Apoſtoli-
cum per litteras admonitum interpellauit, à quo cooperantibus Capuccinis, quaſ-
dam prouiſiones reportauit, ſicut ipſe Fratri Ioanni per ſuas litteras annunciauit.
Paſtorali ſua ſolicitudine, & diligentia plura in Caſtellania, pro ſaluatione ani-
marum, & Diuini cultus augmentatione prouidit per hos annos Reuerendiſs. D.
Antonius Prouana: nam eiectionis legem aduerſus aduenas Hæreticos in tota
ſua Diœceſi promulgauit, & in titulum Sanctæ Crucis Altare, & ſacellum erigen-
Ann. Chr. 1638. dum mandauit, & ſub inuocatione Beatæ Mariæ, pariter & Sancti Franciſci funi- *Varia prouidit in Religionis prouentū*
culorum Societatem inſtitui permiſit. Præcepit autem (emiſſo edicto) vt publici
tabelliones piorum legatorum (iuxta præſcriptum) notulas exhiberent ſuis tem-
poribus: de his autem, & de nonnullis communiter accidentibus, pro Eccleſia-
ſtico Regno remotioribus illis in liminaribus promouendis ad Fratrem Ioannem
efficaciores litteras dedit.

CAL-

CALCVLVS QVINTVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. *IVLII CÆSARIS BERGERIÆ Archiepiſcopi Taurinenſis, ab anno* 1643. *ad ann.* 1659.

POſtquam Vicarias Archiepiſcopales Generales vices & plories Sede vacante, & ſub diuerſis Archiepiſcopis in Diœceſi Taurinenſi exercuiſſet Reuerendiſs. D. Iulius Cæſar Bergeria Ciuis, & Patritius Taurinenſis; tandem Gallicis Caſtris Taurinum anno 1640. obſidentibus, defuncto Reuerendiſs. Domino Antonio Prouana, Chriſtina Frãcica Tutrix, & adminiſtratrix Sabaudiæ Coronæ, Caroli Emmanuelis II. Filij, ſuom primarium eleemoſynarium, nempè prædicatum Dominum Vicarium Generalem, in Taurinenſem Archipræſulem nominauit, quem Vrbanus VIII. benignè ordinauit, & conſecrari mandauit. Regreſſo igitur, & ad Eccleſiaſtici ſui regiminis adminiſtrationem ingreſſo; in Eccleſiaſticis Excubijs inuigilantes Capuccini ſtatus vexatarum Eccleſiarum proprio Antiſtiti per litteras relationem tranſmiſerunt, quibus humaniſſimus Paſtor gratiſſimas reſponſiones plures remiſit. I. Ann. Chri. 1640.

Reuerendiſs. hic Antiſtes Taurinenſis Archipræſul, ſicuti naturali congenita excellit benignitate; ità & ſtudioſa humanitate in religioſos præcipuè præcellit, quod perpetuò experti ſunt Fratres Minores Capuccini, & cum adhuc ſolummodo Vicarias vices gereret, & multo abundantius poſtquam Archiepiſcopalem poteſtatem adminiſtrandam ſuſcepit: cunctis enim in emergentibus, quibus pro ſubleuandis, vel prouidendis regularibus in miniſterijs, vel officijs gerendis à Capuccinis vel ſuperioribus, vel inferioribus interpellatus fuit humaniſſimè perpetuo, & benigniſſimè omnibus rationabilibus annuit poſtulatis, & requiſitis ſatisfecit, ſignãter in Euangelico, vel Apoſtolico miniſterio exercendo: nã & concionandi, & confeſſiones excipiendi, & à ſibi reſeruatis Caſibus abſoluendi liberam ſemper fecit petentibus facultatem. Vnde illius propenſiſſimæ in Minoritas charitatiuæ affectioni, deſcriptis characteribus non explicandam obligationem aſſeruamus. II.

DE EPISCOPIS SALVTIENSIBVS

CALCVLVS SEXTVS.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Domini IVVENALIS ANCINAE Salutienſis Epiſcopi, ab anno 1603. *ad ann.* 1605.

FOſſanenſi in Ciuitate natus, & educatus, Taurinenſi in Vniuerſitate & Phyloſophia, ac Medicina laureatus, Romæ Sacris in Academijs Theologica facultate excellenter inſtructus, Congregationem Oratorij Sancti Philippi Nerij ingreſſus Euangelicus Orator (quodq; excellentius computatur) Angelicus etiam Euangelicæ vitæ profeſſor euaſit Iuuenalis Ancina. Cum igitur miræ Sanctimoniæ radijs in conſpectu Vrbis, & Orbis præfulgeret; diu, nempè per integrum luſtrum, ob bellica incommoda vacanti Salutienſi Eccleſiæ à Carolo Emmanuele I. Allobrogum Duce poſtulatus, à Clemente VIII. Pontif. Maximo inuitùs præficitur in exordio anni tertij vltra ſexcentos, & mille. Per quinquennium vacauerat hæc Epiſcopalis Sedes, per biennium dumtaxat prudentiſſimus, & zelantiſſimus Iuuenalis in ea ſedit, nequaquam tamen ſedendo quieuit, quinimò in propria Diœceſi reſidendo, perpetuò ſolicitus, & iugiter operoſus ſuæ plebis mores reformare curauit. I. Ann. Chriſti 1603.

Virtutibus clarus inuitùs Epiſcopalem infulam accipit.

Cum igitur ad ſuam Eccleſiam appulſus in Eccleſiaſticis caſtris, ſiue in Apoſtolicis Excubijs peruigilantes, immò aduerſus hæreticam prauitatem per Salutienſem Marchiam irrumpentem decertantes inueniſſet Fratres Minores Capuccinos, Euangelicos Operarios ſecundum cor ſuum ſingulari charitate; pariter; & peculiari beneuolentia eos iugiter proſecutus fuit, in ſuaq; Diœceſi laborantibus collaborare ad reductionem animarum præſentialiter voluit. Cum enim ſub II.

biennio Epiſcopalis ſui regiminis bis quadraginta horarum exercitium, nempè ſemel in Verzolij, & iterum in Draconerij Oppidis Fr. Philippus à Pancalerio Capuccinus Miſſionarius inſtituere, & iuxta à Romano Pontifice ſibi conceſſam Plenariam Indulgentiam ſolemniter celebrare propoſuiſſet; zelans Antiſtes vtrobique celebranti ſua præſentia præſto adeſſe dignatus eſt, & ope, ac opera, immò auctoritate, & ſua poteſtate pium opus promouit, quinimmò ad honorificentius propoſitum religioſum inſtitutum percelebrandum diuerſa diplomata edidit.

Capuccino Operarios ſingulari beneuolentia proſequitur.

Ann. Chri. 1603.

III. Ad effectum igitur ritè, & ordinatè in expoſito exercitio quadraginta horarum ſignanter in loco Draconerij procedendi, vnam inſuper, & alteram Epiſcopalem ſuam Sanctionem promulgauit, quas tamen hic recenſere, & tranſcribere minimè neceſſarium exiſtimaui, quia grauiora nobis hoc loco tranſcribenda occurrunt. Nam dum publicis ſermocinationibus, & congregationibus promouendæ, & propagandæ Fidei Catholicæ Sacri Præſules, & Euangelici Prædicatores in Templis inſiſterent; priuatis in Conuenticulis Sectarij deceptores diſſeminandæ perfidiæ fraudulenter incumbebant. Quidam enim Apoſtata Ludouicus à Buſca, iam olim pluries proſcriptus, & damnatus, combuſtionique addictus, ſi ad Iuſtitiæ manus perueniret; veniebat, immò ventitabat nihilominus hic temerarius per poſticum, & Salutienſem Marchiam percurrebat, hæreticas quiſquilias venditando, ab occultis Caluiniſtis exceptus, & protectus. Capuccini igitur Eccleſiaſtici Vigiles, & Speculatores huius furis à longè ſubintelligentes fraudulentiorem, & occultiorem aduentum, Sacros Præſules, nempè Reuerendiſſimos Salutienſes & Epiſcopum, & Inquiſitorem de latronis in nocte ſuperuenientis inuaſionibus admonuerunt: quare illi viribus non valentes, Iuribus inuaſorem proſequi, & repellere tentauerunt; vnde ad hoc ex-templo fulminans edictum promulgauerunt.

Ann. Chri. 1604

Contra Hæreticum hominē edictū promulgant.

IV. Concludo Calculum, calculando mediocrem quidem totius huius Antiſtitis vitę durationem, ſerieṁq; ad quinquageſimū nonum annum perductæ, ſed Epiſcopalis adminiſtrationis nimis arctæ, & auguſtioris biennij anguſtias excedere ſpatium non valentis. Voluit, dum vixit zelantiſſimus hic Pręſul Capuccinorum fidele ſibi impenſum obſequium non memoria ſola retinere, ſed memorabilia ſæpius referre. Cum enim de Apoſtolicis Miſſionarijs in congregationibus ſeniorum loqueretur; conſueuerat ſic profiteri: Bene ſit Capuccinis in terra, & in Cœlo, quia eorum opera, & operoſo miniſterio, Catholica Fides in Subalpino Dominio conſeruata eſt, & in ſola mea Diœceſi, hæreſi priùs infecta triginta tria Oppida ſunt expurgata, & Orthodoxæ veritati reſtituta. Hęc ſapiens Antiſtes.

Inſigne teſtimoniū dedit Operarijs Capuccinis.

CALCVLVS SEPTIMVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. OCTAVII VIALII. Epiſcopi Salutienſis, ab anno 1608. ad ann. 1624.

I. VIx exoriente nouo ſole in Cęlo Eccleſiaſtico, Salutienſes iucundiori die perfrui occeptauerant, quando occidente in meridie luminari maiore, longiores iterum tenebræ Marchionales has plagas per integram olympiadem occupare perſeuerauerunt. Vix namque ad Epiſcopalem Cathedram aſſumptum viderant Marchionenſes fideles Iuuenalem Ancinam; quàndo eum vita defunctum nec dum expleto biennio conſpexerunt. Nullus autem per quadriennium in defuncti locum ſuffectus aduenit, donec Reuerendiſs. Dominus Octauius Vialius, Ciuis, ac Præpoſitus, pariter & Generalis Metropolitanus Vicarius Taurinenſis, Patritius non tam natalium ſplendore, quam morum integritate, & conuerſationis ſuauitate, ſimul cum eruditionis, ideſt Iuris prudentiæ excellentia præclarus, à Carolo Emmanuele I. nominatus, & oblatus, a Paulo verò V. ordinatus, & Salutiarum Epiſcopus extitit conſecratus, anno octauo ſupra ſexcentos & mille. De ſolicita huius Antiſtitis aduerſus inſoleſcentes Sectarios vigilantia, ſequentia epitomaticè ſcribit Dominus Epiſcopus Auguſtinus. *Tamquam vigilantiſſimus Paſtor temeritatem Hæreticorum Aceglij, ac aliorum locorum ſuæ Diœceſis, noua machinantium, & ad priſtinum vomitum redire tentantium viriliter repreſſit, contumaceſq; à patria abeſſe coegit, illorumq; Cæmeterium, & Synagogam euerti procurauit: quò tempore duo præcipui ex ijs, Mongius ſcilicet, & Marchiſius Aceglienſes carceribus mancipati, tamquam ſeditioſi; & contumaces relapſi Salutijs laqueis ſuſpenſi fuere.*

Illius præclaræ qualitates, & zelus.

Ann. Chri 1608.

Chronol. c. 9

II. Nos igitur pro gratitudinis debito pleniori ſtilo ſuperaddere, & recenſere debemus; qualiter religioſiſſimus hic antiſtes ſingulariſſimus Capuccinæ religionis amator, & protector, non minus quàm beneficus patronus ſuæ Diœceſanæ do-

minationis Eccleſiaſtico ſtatum exploraro; deplorandam quorumdam Vallico-
larum, nempè Paduſanorum perfidiam conſpicatus, miſericordia motus ſuper
vltroneos infęlices, & infideles, ad ſpontaneam horum inſaniam curandam Apo-
ſtolicos Curatores Capuccinos, quos conſimilibus curationibus ſpiritualibus in
ſua Diœceſi valide incumbentes repererat, emittere in Eridani Vallem & de-
creuit, & crebrius tentauit, quod tamen plenariè ipſe obtinere non valuit, vali-
dioribus retinaculis præpeditus, excellentiori attamen, quo erat præditus, Ca-
tholicæ Religionis zelo, ſi non ordinarios peculiares Stationarios Minoritas
Concionatores locare; ſaltem proximiores ex Verzolienſi Cuſtodia per dimidium
temporis aduerſus Paduſani agri quatuor populationum Croeſij, Prati-Gulielmi,
Bioletti, & Biaronetti Sectarios Capuccinos Miſſionarios accedere, procedere,&
decertare, Fidemq; Orthodoxam propugnare & curauit, & mandauit.

Miſſionē Apoſtolicā in Paduſana Valle ſtatuere tentat.

Ann. Chr. 1609. 1610

Miſſionariorum miniſterio in Diœceſis viſitatione frequenter vtebatur. Quò
autem intra ſuæ Epiſcopalis iuriſdictionis Diœceſanos fines enitentes pro Eccle-
ſiaſtico ſpirituali Regno Capuccini Euangelici propugnatores Apoſtolici mini-
ſterij exercendi latiorem campum nanciſcerentur; plenioris auctoritatis ampliſ-
ſimum eis dedit reſcriptum. Sacrorum Vigilum & ſententiam acriorem pertime-
ſcens, & ſolicitiorem prouidentiam ferre non valens hæretica verſutia, deficere,
& interire quidem ſimulauerat, ſed verè obdormire, & dormitare ſolummodò
occeptauerat in Macrenſi Valle, & Draconerienſi opulentiori Villa, hæc tempo-
ra circiter. Nam ad ſonitum Gallicani tympani, & ſtrepitum Caluiniſtarum ag-
minum, quinimmò ad fomitem Caluiniani Aldigherij Ducis ad Subalpinos acce-
dentis protinus expergefacta, hactenùs ſomniata, & in noctis ſilentio concepta
deliramenta aduerſus Catholicam Eccleſiam exercere cæpit, & quandiù licuit, li-
buit, & voluit perdurare in Pagis Draconerij, Sancti Michaelis, & Accelij pręci-
puè, etiam armata proſcriptorum acie aduerſus fideles laicos, & clericos religio-
ſos, & Præſules inſurgendo. Cum enim à Fr. Marcello Taurinenſi Capuccino
Stationario, qui Draconerij ſacras obſeruabat Excubias, de Schiſmatica Nouato-
rum ſeditione in Macrenſi Valle, & Draconerienſi Villa validè ſub his diebus ex-
citata commonefactus Reuerendiſs. Epiſcopus Octauius Vialius, Salutijs protinus
Draconerium perueniſſet; ſeditioſorum tyrannica violentia oppreſſos, & vehemen-
ter diuexatos fideles, haud ſine grauiori ſui cordis dolore conſpexit, Diuinorum-
que ferè indictam ceſſationem, atque Sacrorum quaſi eliminatum cultum proſpe-
xit: quamobrem vlteriori, & grauiori fidelis religionis imminenti lapſui vt pro-
ſpiceret; hæreticæ inſolentiæ compeſcendę cooperantibus fideliter Miſſionarijs
Capuccinis mentem, & poteſtatiuam manum admouit: quod vt faciliùs aſſeque-
retur, & validiùs præſtaret; ſtrenuum athletam, & fidelem cooperarium ſibi ad-
iungere, atque ad ſe acceerſere prudenter excogitauit, nempè Fratrem Ioannem à
Montecalerio acerrimum ſcholaſticum, & rerum gerendarum peritiſſimum archi-
mandritam, tunc Capuccinorum Cuniense Cœnobium moderantem, quem vt
proprio propoſito perficiendo aptiorem efficeret; vix ad ſe Draconerium appul-
ſum, ſuum Foraneum Vicarium in tota Macrenſi Valle conſtituit.

III.

Ann. Chri. 1616.

Ann. Chri. 1617.

1618.

Seditioſos Sectarios ad cōpeſcendū acceſſit.

Sic igitur Fr. Ioannem congruis facultatibus præmunitum, aliquandiù obſe-
quioſa, & operoſa illius opera difficilioribus illis in Eccleſiæ anguſtijs vſus; apud
ſe Draconerij retinuit. Verùm nonnullos poſt dies cum tumultuantes Accelien-
ſes intellexiſſet; ipſe quidem ad Vallis ſuperiores Villas viſitando accedere decre-
uit, ſiue diſpoſuit, ſed Fratrem Ioannem Accelium præmittere prædiſpoſuit. Pro-
ceſſit igitur ille, & in foro Fidei aduerſarios aggrediens, proprijs armis hoſtes pro-
fligauit: dum Antianos, & hæreticalis perfidiæ propugnatores, producto ab illo-
rum vno ſacrorum bibliorum Codice, fideliter Sanctorum Euangeliorum allato,
& explicato oraculo, de cogendis ad cœnam magni Patrisfamilias, ideſt ad Ec-
cleſiam inuitatis fidelibus, conuicit, & Catholicam veritatem coram congrega-
ta multitudine profiteri publicè coegit. Multum iterum egit ſuperueniens Reue-
rendiſs. Epiſcopus: Vallicolas enim illos ſuos Diœceſanos inuiſens, & perſonaliter
viſitans, & timentes fideles ad pugnandum, & pro veritate ſtandum animauit, &
temerarios Caluinicolas perfidos, Aſtrϖæ rationalem gladium minitando, & iuſtis
ſententijs perterrefaciendo, exanimauit, & ex parte cōpeſcuit: licèr indecora plura
& verba, & minus decentia aduerſū ſe geſta tū in Draconerio, tum in Valle interim
perpeſſus fuerit. Quibus nihilò ſegnior euadens, conſtanter ſtetit inter Sectarios
per biennium ferè ſubreptitio reſcripto Sereniſs. Ducis abutentes, & tumultuan-
tes. Nec aliquando minis, & quod grauius eſt, neque nequioribus molimi-
nibus perterrefactus receſſit. Nam fideles duo Draconerienſes primarij haud
ignobiles, Ludouicus Alinęus vnus, alter verò Fabritius nomine, agnomine de
Petris, viri Catholicæ Eccleſiæ amatores, & propugnatores acerrimi, ſuo aduerſus
Eccleſiaſtici Regni perduelles pugnanti Epiſcopo, & Duci cum fideliſſimè milita-
rent, & concertarent; Sicarij quidam bini fratres Caluinicolæ proditoriè illos

Intrepidus inter tumultuātes religionarios ſtetit.

in Fo-

in foro aggredientes, primum pugionibus ad mortem confoderunt, ſecundum
verò, nonnullis vix elapſis menſibus, inter ſcapulas percutientes mucrone cum
tranſuerberauerunt, & proſtrauerunt. Quò cruento euentu haud animo proſtra-
tus zelans Antiſtes, conſtanter in perurgente agone, & perſeuerante certamine
aduerſus inuaſores Caluiniſtas perdurauit: vel auctoritatiuè imperando, & repri-
mendo, vel paternaliter commonendo, adhortando, inuitando, alliciendo, &
ad meliorem frugem pronocando.

V. Sub hoc triennio induliæ, (neſcio an dicam) libidinis, aut libertatis, ſed dica-
mus vtrumq; nempè liberioris libidinis concupiſcentiæ, quando Sathanæ cohor-
tes in Macrenſi Valle, præcipuèq; Draconerij Villa prædominari videbantur; con-
ſpicientes tàm Præſules, quàm Catholici Regni Pugiles perduellium conamina
ad Catholiciſmi extremam ſubuerſionem tendere; tetēderunt & ipſi arcum, & fre-
quentiores pariter, & validiores in aduerſarios acutas, ſed religioſas ſagittas pa-
rauerunt, & emiſerunt: ad Eccleſiam pro Diuinis myſterijs celebrandis, & Sacro-
ſanctis Sacramentis percipiendis frequentius conueniendo, & Eccleſiaſticas pre-
cationes, ſiue ſpirituales exercitationes acuratiùs excolendo, ſignanter perurgen- Solertiori ſollicitudine Diuinorum cultum excolit.
Ann. Chri. 1619. tibus fideles & Euangelicorum Concionatorum efficaciori adhortatione, ſimul
& exemplo, & Reuerendiſs. Præſulis legitima poteſtatiua auctoritate, & Paſtorali
directione: vnde tandē aliquando nubilo effugato, cū ſerenum Eccleſiæ, & Catho-
licæ Fidei eluxiſſet; & Catholiciſſimus Dux Carolus Emmanuel I. indultum in vl-
tionem perfidiæ Hæreticorum conuertiſſet; Capuccini Operarij per Macrenſem
Vallem diſcurrentes, erroneos ad rectam ſalutis ſemitam regredi perurgebant.
II Quamobrem cum ex Accelio, & Sancti Michaelis, ac circumuicinis Oppidis plu-
res iàm reduces reconciliandos haberent; eos per litteras Reuerendiſs. Antiſtiti
Draconerij commoranti annunciarunt: ille autem vix nuntio accepto, in Deo
exultans, & gaudens expeditè iter Pratium verſus arripuit, & verè opportunus
adfuit, ex improuiſo Templum ingrediens, vt ſtantes reduces ipſe piæ Matri Ca- Reduces perſonaliter Eccleſiæ reconciliat.
tholicæ Eccleſiæ perſonaliter hilaris, & lætabundus reconciliaret; vti præſtitit in
prærecenſitis Sancti Michaelis, & adhærentibus Pagis. Quia verò Accelienſes duo
Cognati, & Affines non dumtaxat deſipere ipſi contenti; ſed & alios etiam reſipi-
ſcere prohibentes, Caluiniſticas impietates circumferendo, plurimos à conuer-
ſione retrahebant, peruerſiores in dies ipſi quoque euadendo; ideò de mandato
Principis, & Domini de Elua Antonij Alinçi induſtria, cooperante Reuerendiſs.
Epiſcopo, ſolicitantibus Capuccinis, gemini Sectariorum Archimandritæ vincu-
lis traditi, tandem ad malam crucem damnati interierunt.

VI. Regulares Capuccinorum Præſules pro ſuorum religioſorum viſitatione, has
extremas Italiæ plagas Subalpinas, pariter & Interalpinas perluſtrantes decreue-
rant; vt in propugnaculum Fidei, ſimul & in Miſſionum Metropolim, principalio-
ri Draconerio in Oppido congruum, non minus quàm opportunum Clauſtrale
Cenobium pro religioſa Eccleſiaſticorum Vigilum Statione erigeretur: requiſitis
priùs requirendis, nempè reportato in primis, & ante omnia Reuerendiſs. Ordina-
rij licentia & aſſenſu, pro cuius poſtulatione cum ad Dom. Antiſtitem Octauium
Vialium acceſſiſſent Capuccini Præfecti operis; non modò omnibus ſuis calculis
propoſitum ædificium approbauit, & commendauit, conſtruendiq; licentiam fe-
Ann. Chr. 1620. cit; ſed ipſe ad exordiendæ ſtructuræ locum, Salutijs Draconerium ad hoc profe-
ctus ſe contulit, & ſolemni Indicta populorum ſupplicatione in die feſto, de more
Pontificaliter indutus procedens, primùm lapidem ipſe poſuit, atque erigendam Conſtruendo nouo Capuccinorum Monaſterio in Draconerio valde ſtuduit
ligneam ſublimiorem crucem, Optimatum loci humeris honorificè delatam be-
1621. nedixit: ſicq; celebriùs conſtruendi Monaſterij primaria fundamenta iecit: cui
1622. ſuperædificandæ ſtructuræ realem, hoc eſt pecuniariā pariter opem contulit, no-
1623. uo promouendo ædificio ardenter inhians, & in omnibus cooperans, quouſque
1624. Epiſcopali ſuo ſacro præclarè munere functus, tandem ſextodecimo ſui Pontifi-
catus anno, Cęleſtia præmia recepturus ex hac vita migrauit, anno milleſimo ſex-
centeſimo vigeſimo quarto.

CALCVLVS OCTAVVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dom. IACOBINI MARENCI Salutienſis Epiſcopi, ab anno 1627. ad ann. 1644.

I. Dominus Agaſtinus Solarius ex Moretæ Condominis, tunc Epiſcopus Foſ-
ſanenſis, vacanti Salutienſi Eccleſiæ deſignatus fuerat futurus Reueren-
diſſimi Octauij Vialis ſucceſſor; ſed morte præuentus, & Foſſanenſem de-

ſeruit,

ſeruit, & Salutienſem Infulam aſſequi non valuit: vnde viduatam Eccleſiam tandem à Carolo Emmanuele I. præſentatus, ab Vrbano VIII. approbatus, & conſecratus obtinuit Dom. Iacobinus Marencus Ciuis Montregalenſis, Archipresbyter Collegiatæ Carmaniolienſis anno 1627. Hic Sacer Antiſtes cum ſua virtute, & prudentia Pontificiam dignitatem eſſet aſſecutus; virtute, & prudentia prædiros viros diligere, & in amicos deligere conſueuerat.

Capuccinos ſingulari beneuolentia proſequebatur.

Capuccinos ſingulari beneuolentia perpetuò coluit, eorumq; domeſtica conuerſatione, & familiaritate aſſiduè vtebatur: qui autem ex eis excolendis Apoſtolicis Miſſionibus incumbebant, eos ipſe abundatiori benignitate, & humanitate proſequebatur, & fouebat: ſibi reſeruatorum Caſuum abſoluendi facultatem liberaliter, vti ſui prædeceſſores, impertiēdo, populis, & Sacerdotibus ſæculi honorabiles, & venerabiles commendando verbo, & exemplo. Ann.Chri. 1627. Quinimmò cum à peſte, fame, & bello diuexatæ, immò diſſipatæ hæ regiones, ſub inſauſtiori anno trigeſimo excurrentis ſæculi ſeptimidecimi, neceſſariorum penuria laborarent, ſignanter Interalpini Vallicolæ; Fr. Alexander Oxibienſis, qui in Accelienſi Statione viriliter ſuſtinens, ictum mortis euaſerat; Ann.Chri. 1630. à Mortis, & Martis inuaſionibus liber, à Fame & ipſe occupatus, alimoniæ neceſſitatem patiebatur: quod cum accepiſſet Rener. Epiſcopus Iacobinus; Euangelico Operario panis, & vini ex-tempore commeatum ſuppeditauit. Cum verò 1631. eundem exercitæ Apoſtolicæ militiæ veteranum Pugilem ab Accelienſi ad Petruxinam Cuſtodiam tranſtuliſſent Eccleſiaſticæ militiæ Præſules; cum iis ille nempè Salutienſis Præſul efficaciùs adeo egit; vt ſuæ priſtinæ Accelienſi Stationi Fr. Alexander reſtitueretur.

II. De huius in ſuæ Diœceſis ſpiritualem prouentum, & peculiare beneficium præclarè geſtis breuiter ſic delibat Reuerendiſs. & ipſe Salutiarum Antiſtes Dominus Franciſcus Auguſtinus.

Chronol. c. 9

Hæreticos Pratigulielmi, Biolletti, ac Biotonetti in Valle Padi, à Sereniſs. Victorio Amedeo Sabaudiæ Duce expelli procurauit, illorumq; Templum, receptacula, & domicilia, ne quandoque ad ea redirent, ſuccendit: quo facto Marchia Salutiarum ab Hæreticis fuit expurgata. Iſta ex citata Chronologia, noſtrum verò Ratiocinarium fuſiùs aliquanto calculat, & prolixiori numero ſignat hanc Marchię Salutienſis expurgationem, quia à Capuccinorum propoſitione totiùs rei geſtæ proceſſit exordium, progreſſus, & complementum.

Conſulentibus Capuccini. Miſſionarijs Hæreticos Paduſanos eijciendos obtinuit.

1632. Religioſi namq; Vigiles, & Eccleſiaſtici Excubitores, ſuperſtites has in Paduſanis rupibus, & Alpibus Vualdenſium quiſquilias, nempè hereticas reliquias ſcopis ſæcularis potentiæ de Eridani antris euerrendas, & eijciendas, ſeù longius proijciendas perpetuò conſuluerunt, & Sacris Vigilibus, & Prçſulibus propoſuerunt: quod cum inter alios efficaciùs ſuaderet Fr. Ioſeph à Summaripa, captata opportunitate, quod peſtilentiali mucrone proſtrata Sectariorum maior pars defecerat; Reuerendiſs. Antiſtes Iaco- 1633. binus Salutienſis Taurinum ad hoc ſe conferens, à Victorio Amedeo Hæreticorū ore perpetuo faciilimè obtinuit; vt vel exilij, vel intra bimeſtre ad Eccleſiam reuerſionis legem ſanciret, & promulgaret: quod ille libentiſſimè præſtitit, vti pleniùs proprijs numeris computamus.

Publicantur & edictū expulſoriū, & epiſt. la Paſtoralis.

Cooperantibus igitur coram Romana Curia Reuerendiſs. Taurinenſibus & Nuntio, & Inquiſitore, præſcriptæ legis promulgatio circa ſeptimi menſis extremos dies facta fuit hoc anno trigeſimo tertio Ann. Chri. 1633. poſt mille ſexcentos in Paduſana Villa, & Valle. Poſt Ducalis autem edicti promulgationem Diœceſanus Marchionenſis Præſul Paſtoralem ſuam adhortatoriā, atq; ad Eccleſiam inuitatoriam epiſtolam & ipſe euulgandam tranſmiſit: qua & errantes Vallicolas ad veritatis ſemitam reducere nitebatur, & Diœceſanos ſuos Clericos, & Laicos ſignanter Conuallicolas hortabatur, vt ſolicitioribus, feruentioribuſq; publicis, & priuatis precationibus pro pererrantium reuerſione, & conuerſione coram Diuina clementia efficaciter agerent.

III. Per præcurſorum igitur miniſterium & Ducali ſanctione promulgata, & Paſtorali cohortatione euulgata in Paduſana Valle; quò quatuor Villarū, nempè Croceſij, Pratigulielmi, Biolletti, & Biatonetti Caluinicolas incolas vel ad Eccleſiam reciperet, vel à propria Diœceſi reijceret, Reuerendiſs. Dom Iacobinus Epiſcopus ad Paduſanæ locum accedere perſonaliter, & per bimeſtre indulti ſpatij reſipiſcentiæ inibi immobiliter perſiſtere ſtatuit:

Paduſanam pergit, & domicilium ſtatuit, vt reduces exciperet

quamobrem circa finem Octobris menſis aſſumpto in ſocium, & collegam ſuo Generali Vicario, & Thelogo Domino Benedicto Cygna, & ipſo ciue Monſregalenſi, viro omni virtutum, & ſcientiarum genere exornato, ſuæq; conſuetæ familiæ Clericis, & Secretarijs comitantibus, Paduſanam peruenit, & inibi fixum domicilium poſuit. Quò verò validiùs deſipientium illorum ruricolarū, vel alpium incolarum reductionem aggrederetur; vltra ordinarium in Paduſanis Excubijs inuigilantem Excubitorem Fr. Ioſephum operis auctorem, alterum cooperatorem Coapoſtolicum Capuccinum Miſſionarium ab operis Præfecto Prouinciali expoſtulauit, nempè Fr. Mathiam in Dracouerienſi Cuſtodia tunc Guardianum, & Vigilem, qui iuſſus ex-tempore col laboraturus & ipſe ſuperueniens humillimum, licèt inutile ſuum obſequium, &

miniſterium Reuerendiſs. Paſtori pollicitus eſt. Is illum in ſuum ordinarium confeſſarium aſſumens, cooperarium quoque quotidianis in ſuis ſolicitudinibus admiſit. Bonus namq; hic Paſtor, cuius erant propriæ oues, per rupes, & alpes, Valles, & arctos calles ibat, redibat, aſcendebat, & deſcendebat perpetuò ferè pedeſter per niues, & glacies, in montibus erraticas, ſeù potius hæreticas oues inquirendo: inquiſitos autem illos homunciones armentarios, bubulcos, & agazones, & iuuentos, familiariter eos allocutus, monebat, docebat, hortabatur, prouocabat, & ad reſipiſcentiam inuitabat: ad ſe verò venientes, & ſponte comparentes humaniter excipiebat, in propoſito confortabat, & cunctis charitatis officijs deuinciebat, ſicq; modis omnibus miſeris erronibus benefacere, & prodeſſe geſtiebat, & ita faciebat toto ſuæ inibi commorationis tempore.

IV. Quod autem per ſe præſtare non ſufficiebat, per aſſumptos ſocios exequi feſtinabat, nempè per Reuerendiſs. Dom. Vicarium & Theologum Benedictum prædicatum, & per aduocatum Fr. Mathiam, qui vnà cum Fr. Ioſepho conſueto Stationario quotidianas aſcenſiones per alpeſtres illas agreſtiores populationes, per diſtributos dies, diſponentes, bubulcorum habitacula, vel potiùs brutorum caulas perſcrutabantur; penetrabant, licèt laborioſè, & periculoſè per niues gelidas irrumpentes, vt gelu conſtricta corda igne Diuini Verbi, & Euangelicæ charitatis diſſoluerent, & reſoluerent. Præcipuo ergo, & primario operis promotore Reuerendiſs. Antiſtiti ſtrenuè operanti fideliter cooperantibus aſſumptis vel collegis, vel miniſtris, licèt reluctantibus, & aſperioribus minitationibus impedientibus vicinis Lucernenſibus Sectarijs, & armatis ſicarijs, circiter quadraginta ex electis, & deceptis reſipiſcere voluerunt, & Sanctæ Matri Eccleſiæ per Reuerendiſs. Epiſcopi manus reconciliari accelerauerunt. — Plures ex deceptis reſipuerunt.

V. Ipſe igitur Reuerendiſs. Præſul elapſo Indulgentiæ tempore, & reconciliatis prærecenſitis reducibus, Natalitijs Dominicis quaternis in diuerſis diebus celebrioribus indictis circumadiacentium populorum quatuor ſolemnioribus ſupplicationibus, ad quaterna ſupradicta Oppida proceſſionaliter ire perrexit, ibiq; erecto in Altari oblato Sacrificio, inter prominentiores illas rupes, & de cęlo recenter elapſas altiores niues, vexillum ligneum grandioris Crucis erigitur: & peracta breui adhortatione, Prima in Pratogullielmo à Reuerendiſs. Vicario Theologo, Secunda in Bioiletto à Fr. Ioſepho Miſſionario, Tertia in Biatonetto à Fr. Mathia habita, de contenta Epiſcopi Cathedra perfidiæ, & menſa Sathanicę cœnæ in rogum compoſitis, profana delubra tergemina Vulcano dedicata ignibus tradita ſunt. In Croeſij autem quarto Vico, ex parte Catholicis incolis inhabitato, Diuo Ioſepho Patriarchæ in Sacello dicato, & de nouo erecto Sacra ſolemniter fuerunt celebrata; ſicq; poſt ſena ſæcula loca illa Vualdenſium impuritatibus graueolentia perpurgata extiterunt. Abſolutis igitur cum collabente anno huius egregij facinoris Apoſtolicis functionibus, & operationibus, ipſe legitimus Paſtor, tàm de recuperatis ouibus, quàm de emundato ouili exultans, & gaudens, de hæretica obſtinata prauitate catholica veritate triūphāte, in principio noui anni milleſimi ſexcenteſimi trigeſimi quarti Salutias regrediens, & cōmuni Ciuiū applauſu receptus, vicinos, & amicos vniuerſos, religioſos ſcilicèt, & ſæculares inuitauit, vt ad vniuerſaliorem ſupplicationem in gratiarum actionem celebrandam conuenirent, vniuerſi Deo ſupremo bonorum omnium largitori Oſanna conclamantes: quod adamuſſim, & lætanter cuncti præſtiterunt, Clerici omnes, & Laici in die Epiphaniæ Domini, Cathedrali in auguſto Templo congregati, inde per ciuitatis Vicos, ac plateas ordinatè procedentes, *Te Deum Laudamus*, reſonabant. Poſtquam abſolutis Veſpertinis horis Fr. Mathias de exantlatis laboribus, & Fidei Orthodoxæ reportatis trophæis exactiorem, ſed arctiorem ad congregatam copioſam concionem ſermocinationem habuiſſet, conuocato q; vniuerſos fideles, vt Diuinæ clementiæ, ac bonitati, quę tandem aliquando in Marchia Salutiarum hæreticali abominationi manifeſtè finem impoſuiſſet, gratias agerent impenſiſſimas, vehementius adhortatus fuiſſet.

Vexillo erecto in quatuor pagis erecta, Sacra celebrantur, & profana delubra comburuntur.

Ann. Chri 1634.

Gratię publicę aguntur pro Fidei triumpho.

VI. Non modo Miſſionum Operarios fouebat Reuerendiſs. Iacobinus Epiſcopus, ſed quia ſaluationis animarum zelo tenebatur, Miſſionariorum quoq; pro Diuino cultu conatibus, & pijs molíminibus fauebat: vnde cum per hæc tempora Fr. Raphael Taurinenſis, qui in Cadralienſi Statione tunc Apoſtolabatur, elegantiora Dei Matris, & Filij picturata ſimulacra argenteis coronis decorare, & ſuper Roſarianum Altare collocare magnificentiùs ſtatuiſſet, relata opportuna ad hoc à Taurinenſi Dom. Archiepiſcopo facultate, Capucinus Salut. enim proximiorem Antiſtitem, pro prædiſpoſita perficienda ſimulacrorum publica coronatione, interpellauit, cui ille benignè annuens, opportunè Cadralium ſe contulit, & requiſitum munus perfecit, apud pauperes Chriſti libenter hoſpitatus.

Simulacra ... coronat.

APPENDIX.

IDem hactenus in Salutienſi ſedens, modo verò anno trigeſimo quinto extra ſexcentos & mille ad Nicienſem Epiſcopalem Cathedram regendam, Victorio Amedeo poſtulante, tranſlatus tranſtulit etiam ſecum Apoſtolicorum virorum Capuccinorum zelotis, & fideliſſimi miniſterij in ſaluationem animarum recordationem: quamobrem cum ex perluſtrata latiori ſua Nicienſi Diœceſi Vallis Vari alpeſtrium populationum, ſiue populorum ſpirituales indigentias perſpexiſſet; vt ſufficienter illis proſpiceret; Capuccinorum Miſſionem eò deſtinare decreuit. Ideò expeditè ad hoc geminas exarauit poſtulatorias epiſtolas, alteram Generali Capuccinorum Miniſtro Fr. Ioanni à Montecalerio, alteram Fr. Auguſtino a Sauiliano Prouinciali Pedemontano, & Miſſionum Præfecto, vt ſequitur. I.

Miſſionẽ Euãgelicã in Valle Vari erigere curat,

Ann. Chri. 1635.

Al Molto Reuer. Padre, il Padre Prouinciale de Frati Minori Capuccini del Piemonte. Torino.

Molto Reuer. Padre Oſſer. *SCriuo la congionta lettera al Reuerendiſſimo Padre Generale, & la mando à V. P. M. R. con ſigillo volante, acciò ſi compiaccia di vederla, & poi ſigillata fauorirmi di farle hauer il pronto, e ſicuro ricapito, come anco di cooperare con vna ſua lettera al medeſimo Reuerendiſs. Padre, acciò io reſti fauorito da S. P. Reuerendiſs. in biſogno tanto vrgente per la ſalute delle anime, aſſicurando V. P. M. R. che concorrerà ad opera di molta pietà, & merito, & io gliene conſeruarò particolare obligatione, & mentre aſpetto con deſiderio grande queſta gratia, le baccio riuerentemente le mani, & prego Dio, che la conſerui feliciſſimo, & longamente, con raccordarmi alle ſue Sante Orationi, & Santi Sagrificij. Nizza li 14. Nouembre 1638.*

Ann. Chri. 1638. 1639.

D. V. P. M. R.

Affettionatiſs. Seruitore.

Giacomino Veſcouo di Nizza.

Relato igitur à Sac. Gener. Cōgreg. de Prop Fide neceſſario Decreto, circa anni 1639 a Miſſionum Præfecto geminis Capuccinis deſtinatis Operarijs, idem Reuer. Antiſtes Nicienſis in Valle Vari, intra Comitatum Bolij, in loco Villaris Apoſtolicis Excubitoribus nouam Eccleſiaſticam Stationem proprijs ſumptibus erigendam, & promouendam aſſignauit, & quamdiù vixit congruum Stationatijs commeatum ſuppeditauit, extraordinarijſq; fauoribus cumulauit: quia vberiores in dies ſpirituales prouentus agricolantes Euangelici ſeminatores reportabant. Verùm anno 1644 eo ex hac vita emigrante, receſſerunt pariter a nondum ſufficienter confirmata Cuſtodia fatigati, ſed non ſtipendiati Cuſtodes. II.

Miſſionem in Oppido Villaris ſtatuit, & proprijs ſumptibus aluit.

Ann. Chri. 1644.

CALCVLVS NONVS

Illuſtriſsimi, & Reuerendiſsimi Domini PETRI BELLINI Epiſcopi Salutiarum ab anno 1636. ad ann. 1641.

ET Sacris Theologicis facultatibus, & vtriuſq; Iuris, nempè Pontificij pariter, & Cæſarei præclaris eruditionibus inſignis, ſed integerrimæ vitæ, & excellentioris prudentiæ clarioribus conditionibus inſignior Petrus Bellinus, ſæpiùs iàm olim Eporedienſis, & Taurinenſis Diœceſum Vicarius Generalis, præſenti trigeſimo ſexto ſeptimidecimi currentis ſæculi anno, nominante Victorio Amedeo Sabaudo Principe, annuente Octauo Vrbano Pontifice, Salutienſis Epiſcopus conſecratur. Ante conſecrationem, atq; ad Epiſcopalem Infulam aſſumptionem, per geminas olympiades Archiepiſcopali Taurinenſi Eccleſia vacante, ipſe Generalem Capitularem Vicariam poteſtatem exercebat; quando Ludouicus Tertiuſdecimus Rex Francorum Secuſiam cum ingenti exercitu ſuperueniens, pro Caſalenſi Ciuitate ab Hiſpanorum obſidione liberanda, Capuccinorum I.

Ann. Chri. 1636.

In Prato Iſalato pro Miſs. ſtabiliẽda collaborat adhuc Generalis Vicarius Taurinenſis.

Miſſiones

Miſſiones in Prati-Iallati Vallem introducere pariter, & ſtatuere voluit, huiuſq; Apoſtolatus fundandi prouinciam Burdigalenſi Archiepiſcopo commiſit, vt ſuo nomine eò accedens Eccleſiaſticam Stationem in hæretico Vallo ſtabiliret. Ex parte igitur Reuerendiſs. Taurinenſis Archiepiſcopi, loci, ideſt Vallis Ordinarij legitimi, vnus Reuerendiſs. Petrus Bellinus extitit electus, & deſtinatus, qui cum prærecenſito Burdigalenſi Præſule eò conueniens, Euangelicas Excubias intra Sectariorum munitiſſimum Vallum auctoritate & Regia, & Archiepiſcopali conſtituerunt. — Ann. Chr. 1629.

II. Epiſcopalis ergo Marchionenſis Eccleſiæ regiminis adminiſtrationem nactus, quæ ſui Paſtoralis muneris eſſe probè nouerat, ſolicitè præſtare ſatagebat. Cum ergo in Varaitana Valle Eccleſiaſtica, ſeù Eccleſiarum plura bona à Laicis vſurpata intellexiſſet; vſurpatorum recuperationi fideliſſimum ſolicitatorem, & actorem elegit, nempè Fr. Ioannem à Foſſano, in Caſtridelphini Cuſtodia indefeſsè laborantem præfecit ſuo canonico Decreto ſub ſexto Idus Martij anno 1637. Ab eodem Fr. Ioanne de Verſipellium Hæreticorum Vallicolarum vaferrima calliditate admonitus, quod ſub titulo mechanici alicuius laboritij ad complana Pedemontium deſcendentes, ſeq; ficto Catholicorum nomine, & exteriori denominatione honeſtantes, totam per regionem perambulabant, atq; Sacrilegia plurima perperrabant; Ipſe Reuerendiſs. Antiſtes promulgato reſcripto, perfidorum compeſcere voluit temeritatem. — Ann. Chri. 1637. — Fr. Ioannem à Foſſano recuperatorem bonorum Eccleſiæ conſtituit.

III. Explero biennio ſuæ Epiſcopalis, & perſonalis reſidentiæ, ſimul & Diœceſanæ præſentialis viſitationis, cum animarum, & Eccleſiarum ſuæ Marchiæ ſtatu explorato, & plenariè perſpecto, animaduertiſſet; quantum fidelium ſaluti perutiles conducerent Apoſtolicorum virorum Capuccinorum iuges labores, & laborioſæ cooperationes & in montanis, & in complanis Miſſionibus propriæ Diœceſis; grati animi in proteſtationem, Eccleſiaſticique Regni maiorem in profectum, de Capuccinorum Vigilum in ſuis Eccleſijs valdè proficua cooperatione, & Apoſtolatione Sacram Congreg. De Prop. Fide per ſuas litteras ſponte datas certiorem reddidit, à quâ per Eminentiſs. Antonium Barberinum gratiſſimam, quam ſupra proprio numero dedimus, congratulatoriam, & collaudatoriam reſponſionem accepit ſub die vigeſima prima Auguſti 1538. Solicitus igitur hic Dominici gregis Paſtor, & ſpiritualis Pater proprij Marchionenſis gregis ſaluti pariter, & incolumitati conſulendo, & ſtudendo iugiter perſeuerauit, religioſos omnes, Capuccinoſque præcipuè in opus miniſterij cooperarios ſibi aduocando, & admittendo per integrum luſtrum, totius ſuæ Epiſcopationis ſpatium, donec anno quadrageſimo primo extra ſexcentos, & mille plenus dierum, in ſenectute bona in æterna pace quieuit, Salutienſibus non mediocre ſui deſiderium relinquens. — Ann. Chri. 1638. — 1641. — Eccleſię perutiles Operariorũ Capuccin. labores per litteras Sacræ Cong. De Prop. Fide ſpõtè annuntiat.

CALCVLVS DECIMVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. FRANCISCI AVGVSTINI ab Eccleſia Epiſcopi Salutiarum ab anno 1642.

I. IAm aliquoties olim Generalis, & Capitularis Vicarij præclaro munere in ſua Ciuitate, & Salutienſi Diœceſi functus fuerat Reuerendiſſimus Dominus Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſia, Ciuis, & Salutienſis Patritius: quando Chriſtina Francica Tutrice Caroli Emmanuelis II. proponente, & Vrbano VIII. annuente ad Salutiarum Epiſcopalem Infulam ſuſtinendam aſſumptus fuit. Viuentis huius Reuerendiſſimi Præſulis modeſtiam peroptimè calens, moleſtiam quoque cauere decreui, à prolixioribus enarrationibus abſtinendo. Paſtoralis igitur ſuæ adminiſtrationis à principio ſacro huic Marchionenſi Antiſtiti quidam Apoſtolicæ militiæ aduerſarij, & oſores, tamquam alienæ iuriſdictionis (vti calumniabantur ſuſurrones) violatores, pariter & vſurpatores, ſæculariumq; Clericorum hoſtes infenſiores, veluti eleemoſynarum, ſiue obuentionum illis debitarum vſurpatores, ſeù ſaltem occupatores Capuccinos Miſſionarios detulerunt. Verùm enimuerò ſuſurronum, & impoſtorum fraudulentia, & malitia detecta, Capuccinos, vti ſinceros leuitas, nullius turpis lucri cupiditate laborantes, Apoſtolicos Sacerdotum cooperarios, nequaquam temerarios Iurium Epiſcopalium vſurpatores, immò obſequioſos Epiſcoporum Miniſtros, & Euangelicos ſeruos, ac laborioſos Dominicalis vineæ agricolas agnouit, & humaniter cum eis agere voluit: faciliùs eorum pro ſpirituali fidelium animarum prouentu poſtulatis annuendo, ſuæque Reſeruatæ p[ot]eſtatis pro temporum, atq; exigentiarum opportunitate liberalio- — Calumnias in Capuccinos agnouit.

rem eis copiam faciendo, in plurimis beneſaciendo, frequentiùs ad Dei verbum in Diœceſi, & Cathedrali Eccleſia Capuccinos Sacros Oratores adhibendo.

Reconciliauerat Catholicæ Sanctæ Matri Eccleſiæ, & fidelium communioni Reuer. Dom. Antiſtes quendam ex Varaytanis Vallicolis, domeſticiſque laribus reſtituerat, ne igitur poſt manum ad aratrum miſſam retro aſpicere contingeret; Neophytum Fratri Paulo Taurinenſi Capuccino Excubitori commendat, per infrapoſitam Epiſtolam. II.

Al Molto Reuerendo Padre in Chriſto il Padre Miſsionario Capuccino. Caſteldelfino.

Commendat Neophytum Miſſionario Caſtridelphini.

Molto Reu. Padre in Chriſto Oſſeruandiſs. H*O licentiato finalmente Giacomo Baraschia; acciò ſe ne ritorni alla patria, credo che Dio, col cui aiuto ſi è riuocato alla vera gratia, li ſarà così benigno all'auuenire, che ſi degnarà farlo eſſer perſeuerante nella ſua vocatione. Confido aſſai nella cooperatione di V. P. l'inuio per tanto ſotto la ſua vigilanza, ſarà effetto della ſua pietà il procurare; che queſta nouella pianta non venghi ſradicata dal ſeminator della zizania; come ſtimo farà per fare con quei modi di carità, che ſono proprij di lei, & come la prego, dandomene poi auiſo, mentre io di cuore me le offero, & raccommando. Saluzzo li 10. Maggio 1646.*

D. V. P. M. R.

Affettionatiſſimo per ſeruirla.
Franceſco Agoſtino Veſcouo di Saluzzo.

CALCVLVS VNDECIMVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dom. OCTAVII ASINARII Epiſcopi Eporedienſis, ab anno 1636. ad ann. 1656.

INtra Clericorum Regularium Sancti Pauli religioſa Clauſtra ſedebat, & quieſcebat (quia iuxta Peripateticum aſſertum, anima ſedendo, & quieſcendo fit ſapiens) D. Octauius Aſinarius Ciuis, & Patritius Aſtenſis, quando Sanctæ Obedientiæ excitante voce à contemplationis myſtica, ſed non deſidioſa dormitione expergefactus, ad operoſæ actionis iuges occupationes tranſire compulſus fuit. Proponente namq; Victorio Amedeo Allóbrogum Duce, vocante, ac mandante Vrbano VIII. Supremo Vniuerſalis Eccleſiæ Paſtore, Eporedienſis Epiſcopatus ſuſtinendum onus ſubijt, & opus perficiendum ſuſcepit. Eruditiſſimus igitur ille Sacer Orator, Theologus, & diuinarum pariter, atque humanarum facultatum profeſſor eximius, vt erat religioſiſſimi propoſiti Antiſtes, obſeruantioris quoque religionis, ideſt obſeruantiæ regularis exactiores cultores mirificè ſemper charitatis amplexu ſpeciali complexus eſt. Vnde & Capuccinos Minoritas ſingulariori beneficientia proſequebatur, tum à propria natura ſibi indita benignitate, tum à ſuis maioribus per traducem ſibi tranſfuſa in Franciſcanos Chriſtiana pietate. I.

Capuccinos ſingulari pietate proſequitur.

Cum igitur circa annum trigeſimum ſextum extra ſexcentos ac mille, emiſſi Capuccini Euangelici Operarij ad Eccleſiaſticam Stationem, auctoritate Apoſtolica, in illius Eporedienſis Diœceſis Soana Valle acceſſiſſent; humaniſſimè Reuerendiſs. Antiſtes eos excepit: quibus valuit, voluit honoribus, & fauoribus proſequi, per exaratas ſuas litteras ampliſſimam, non in Soana dumtaxat, ſed & Locana pariter, & Chiuſella Conuallibus confeſſiones excipiendi, ſimul & à ſibi reſeruatis Caſibus abſoluendi poteſtatem concedendo. In alpeſtrium, & ſylueſtrium illarum regionum viſitatione Capuccinos Theologos in obſequioſos miniſtros aſſumebat, & fideliſſimam eorum pro ſalutatione animarum cooperationem proſpiciens, ad ſuos conuerſus dicere ſolebat: Si ſanctæ Eccleſiæ Præſulibus, & Prælatis pro ſpirituali proximorum ſalute exanthlati à Capuccinis labores, & fatigationes innoteſcerent; certè huiuſcemodi deſpectos pauperculos religioſos pluriſfacerent. Ipſe ergo vt quod vocibus expreſſerat, confirmaret operibus, Fr. Euſebium ab Eporedia inſignem Capuccinum Declamatorem, cum in Vallis Soanæ Excubijs inuigilaret; ſuum Foraneum Vicarium tribus illis in Conuallibus inſtituit, ac conſtituit: honorificentiori dato ad hoc reſcripto, quo peculiares illi po- II.

Ann. Chr. 1636.

Capuccinos miſſos humaniſſimè excipit, atq; dicto memorabili commendat.

teſtates

teſtates conferebat, populiſq; quam efficaciſſimè commendabat. Sicuti pro cunctis per tempora ſibi inuicem ſuccedentibus Miſſionarijs facere conſueuerat, ſuis Diœceſanis tùm Clericis, tum Laicis Apoſtolicos Capuccinos ad ſe deſtinatos Operarios commendans, & commendatos percupiens, ſicuti ipſe Paſtoralis, & paternalis ſuæ benignitatis, & humanitatis peculiaribus demonſtrationibus familiaribus, ac quotidianis in Capuccinam Religionem propenſiorem ſuum religioſum affectum, & animum perpetuo conteſtabatur.

CALCVLVS DVODECIMVS

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. CAROLI ARGENTERII Monſregalenſis Epiſcopi Anno 1616.

I. CArolus Argenterius Cherienſis Patritius tum facti, tum Iuriſprudentia, ac experientia excellentiori conſpicuus, morum quoq; integritate, & rerum agendarum acuratiori dexteritate percelebris, ex Generali Taurinenſi Vicario Monſregalenſis Epiſcopus creatur ad poſtulationem Caroli Emmanuelis I. Iubente Clemente VIII. Romano Antiſtite, circa annum tertium ſupra ſexcentos & mille. Hic integerrimus Præſul, omnique virtutum genere præclarus, ſicuti religioſiſſimam ipſe Eccleſiaſtico Pontifice dignam profitebatur vitam; regularem quoque diſciplinam veraciter profitentes religioſos præcipuè coluit, & ſingularioris humanitatis oſtentationibus non fucatis, ſed realibus fouit. Illius charitatiuos, & opportunos fauores non ampliando, ſed vix ad ſufficientiam recenſendo nos Capuccini fateri tenemur, & coram Mundo profiteri; quod quamdiù vixit tamquam filijs ferè quotidianum ordinatium commeatum præſtitit, in neceſſitatibus verò, aut infirmitatibus extraordinaria plura ſubſidia ſuppeditauit. Quomodo autem pro Apoſtolico exercendo in Miſſionibus miniſterio zelantiſſimus hic Paſtor cooperatus fuerit, liquet ex mox referendo diplomate.

Beneficus pecuniò in Capuccinos.

Ann. Chri. 1616

Carlo Argentero Veſcouo del Mondoui, & Conte.

SI concede facoltà alli RR. PP. Capuccini deſtinati alla Miſſioni Apoſtaliche di quà da' Monti, per la conuerſione delli Heretici alla Santa Fede, di ſentire la confeſſioni, & aſſoluer li penitenti di queſta mia Dioceſi, che li capitaranno alle mani; concedendo à loro tutti i Caſi riſeruati à Noi, mentre però detti Padri ſiano ſtati ammeſſi da loro Superiori, & da qualche Ordinario approuati à tali fontioni. Mondoui li 14. Luglio 1616.

Poteſtatẽ pro Reſeruatis concedit.

Carlo Veſcouo dal Mondoui.

CALCVLVS XIII.

Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Fratris NICOLAI DALMATII Epiſcopi Foſſanenſis ab anno 1649. ad ann. 1653.

I. AB Auiliana haud obſcuro Pedemontani Principatus Oppido ex honeſta Dalmatiorum familia oriundus Fr. Nicolaus Eremitanorum Sancti Auguſtini Congregationis Lombardiæ, ſemel Ordinis Vicarius, ſemel verò, & iterùm Procurator Generalis, tandem nominante Chriſtiana Francica Tutrice, & Caroli Emmanuelis II. Matre, conferente Innocentio X. circa finem anni quadrageſimi octaui percurrentis ſęculi, Foſſanenſis Epiſcopatus Infulam acceptauit: ad ſuprema dignitatum culmina mirificis ſuis, quibus fulgebat, virtutibus eleuatus. Cum igitur ad Minoricam Capuccinorum Congregationem non mediocri cordis propenſione afficeretur; operum id crebrioribus teſtimonijs frequentiſſimè comprobabat: vniuerſum ſuum Epiſcopale Ius in Capuccinę Religionis beneficium impendendo, ſignanter Sacris Ordinibus Minoribus, ac Maioribus Capuccinis Clericis opportunè exibendo. Cum igitur Apoſtolicis Capuccinorum Marchionalibus Stationibus proximè cohæreant Foſſanenſis Diœceſis nonnulla Oppida, pro huiuſmodi Oppidanorum, ſuorumq; Diœceſanorum Sacramentalibus confeſſionibus audiendis, & etiam à ſibi Reſeruatis abſoluendis, ſemel, & iterum à diuerſis Draconerienſibus Guardianis, pariter & Miſſionarijs rogatus, faciliimè, & hilariter petitam facultatem aliquoties conceſſit.

Ann. Chri. 1648.

1649. 1650. 1651. 1652. 1653.

Propenſiori beneuolentia Capuccinos amplectebatur.

DE REVERENDISS. ABBATIBVS, SACRIS INQVISITORIBVS, ET VICARIIS GENERALIBVS CISALPINIS

RATIOCINIVM QVINTVM

S Y N O P S I S

Præambuli Numeri Tres.

Abbatum Nomen, Originem multiplicitatem, & dignitatem explicat Præambulus.

Num. I.

Inquiſitorum aduerſus hæreticam prauitatem, Principium, officiumque explicat. Præambulus.

Num. II.

Reuerendiſſimorum Vicariorum Generalium diuerſitatem officium, & poteſtatem delibat. Præambulus.

Num. III.

Calculus Primus.

Reuerendiſſimi Domini Rogerij Tritonij, Abbatis Pinerolienſis ab anno 1600.

Calculus Secundus.

Reuerendiſſimi Domini Alexandri Scaliæ, Secuſini Abbatis ab anno 1611.

Calculus Tertius.

Reuerendiſſimi D. Thomæ Franciſci Broliæ, Abbatis SS. Conſtantij, & Victoris ab anno 1643.

Calculus

Calculus Quartus.

Reuerendiſſimi Patris Bartholomæi Rochæ, Taurinenſis Inquiſitoris ab anno 1596.

Calculus Quintus.

Communis Reuerendiſſimorum PP. Camilli Balliani, Hieronymi Rebiolij, & Franciſci Mariæ Blanci, Taurinenſium Inquiſitorum ab ann. 1616.

Calculus Sextus.

Communis Reuerendiſſimorum PP. Ioannis Franciſci Cicadæ, Petri Mariæ Dulcetti, & Hieronymi Mariæ Ponzoni, Salutientium Inquiſitorum ab anno 1603.

Calculus Septimus.

Reuerendiſſimi Patris Thomæ Mariæ Taleardini Caramanienſis, Salutienſis Inquiſitoris ab anno 1644. ad ann. 1651.

Calculus Octauus

Reuerendiſſimi Patris Ioannis Baptiſtæ Alexandri, Salutienſis Inquiſitoris ab anno 1653.

Calculus Nonus

Reuerendiſſimi Domini Renaldi Reſſani Præpoſiti, & Vicarij Generalis Abbatialis Sanctæ Mariæ de Pinerollo ab anno 1596.

ABBATES

ET SACRI INQVISITORES VICARIIQ; GENERALES.

Qui pro Capuccinorum Apoſtolatu fundando, conſeruando, aut exercendo cooperati fuerunt.

RATIOCINIVM QVINTVM.

Abbatum Nomen, Originem, Multiplicitatem, & Dignitatem explicat Præambulus.

Num. I.

Abbas quid, & quotuplex

QVIA poſt Epiſcopos Abbates videntur in Concilijs Generalibus, & in Eccleſiaſtico Iure primum locum; & primam dignitatem habere; ideò poſt illos de his epitomaticus mihi inſtituendus eſt ſermo. *Abbas ab Hebræo, ſeu Syro vocabulo dictus eſt quaſi Pater. Abbatum quidam ſunt ſæculares, & quidam regulares. Regulares in multiplices ſunt differentia: alij enim maiori dignitate, & excellentia præ alijs inſigniti populum, & territorium proprium habent, in quo Epiſcopalem iuriſdictionem, & aliquando temporalem exercent, ac locorum Ordinarij dicuntur. Alij autem ſunt Abbates ſub ſe regulares tantum ſubditos habentes, quorum regimini, & gubernationi præfecti ſunt, & olim vnumquodq; Monaſterium ſuum tantummodo Abbatem in Superiorem agnoſcebat. Alij denique ſunt Abbates ſolo nomine, & hi titulares Abbates vocantur, ac Pontificalibus inſignijs vtuntur. Originem traxerunt Abbates à primis illis Eremi Patribus, quorum primus cum titulo, & beneficio Abbatis fuiſſe videtur Sanctus Antonius. Inter eos verò, qui in Ciuitatibus Monaſteria, & bona temporalia poſſederunt, primus fuiſſe traditur Diu. Benedictus, à quo plures deſcenderunt.*

Barboſa de Iure Eccleſiaſtico lib. 1. c. 17.

Abbates ſæculares ſunt illi, qui beneficia Eccleſiaſtica obtinent cum titulo Abbatiæ, & hi in multiplici ſtatu reperiuntur: quidam enim ſunt qui non modò in Clericos, verùm etiam in laicos ſibi ſubiectos quaſi Pontificalem, ſiue Epiſcopalem iuriſdictionem exercent, ac pariter Pontificalia inſignia geſtant: nam vtuntur annulo, mitra, & baculo Paſtorali, & iſtorum dignitas eſt Epiſcopali proxima. Alij ſunt Abbates prædictis longè inferiores, qui nec Epiſcopalem iuriſdictionem habent, nec Pontificalibus inſignijs vtuntur: quorum Abbatia quàmuis dignitates ſint; non tamen Epiſcopi dignitatem proximè ſequuntur. Alij ſunt Abbates Sæculares, qui in quibuſdam Cathedralibus Eccleſijs inter cæteras dignitates locum habent. Præterea plures extant Abbates Sæculares, qui cum ſint tantum Plebani, vel Parochialium Rectores; honorario iſto titulo paſſim decorantur. Alij vocantur Abbates Commendatarij, cum enim per Sacros Canones non poſſent Clerici ſæculares Monaſticorum Conuentuum eſſe Rectores; vt Abbatiæ illis perpetuò commendarentur, compertum fuit: vnde ij, quibus prohibitum erat Regulares Abbatias in titulum obtinere, earum retentionem per viam perpetuæ Commendæ licitam effecerunt. Abbatiæ huiuſcemodi, & beneficia regularia cæperunt commendari tempore Leonis IV. Poſtea Clemens V. huiuſmodi commendationes maximè exhorruit. Deinde fuerunt iterum introducta ab Vrbano VI. & Bonifacio IX. quas perpetuas ſequutus eſt Paulus II. Venetus, & ex tunc vſq; ad noſtram tempeſtatem fuerunt, & ſunt valdè in vſu. Hæc Barboſa. Reuerendiſs. Dom. Franciſcus Auguſtinus ab Eccleſia in ſua Chronologia triginta circiter in Pedemontana regione olim inſignes fundatas, & optima dote ditatas Monachorum Abbatias enumerat, ex quibus tribus exceptis, nempè Sancti Petri Sauilianenſis, Sancti Andreæ Vercellenſis, Sanctiq; Bartholomæi Aſtenſis, reliquæ vniuerſæ maximè

opulen-

opulentiores regularibus ſuppreſſis, vel ad titulum ſolummodò derelictis, ſæcularibus Abbatibus Commendatarijs in perpetuum commendatæ fuerunt.

Inquiſitorum aduerſus hæreticam prauitatem Principium, Officiumq; explicat Præambulus.

Num. II.

SAcroſanctæ Inquiſitionis aduerſus hæreticam prauitatem officium de Iure communi, & ſpeciali ad eos pertinet, ad quos Catholicam veritatem plantare, irrigare, nempè prædicare, docere, conſeruare defendere in populo de Iure Diuino competit. Hi autem ſunt Epiſcopi. Ad quos dicebat Paulus: *Attendite vobis, & vniuerſo gregi, in quo Spiritus Sanctus poſuit vos Epiſcopos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſiuit ſanguine ſuo. Ego ſcio quoniam intrabunt poſt diſceſſionem meam lupi rapaces in vos, non parcentes gregi, & ex vobis ipſis exurgent viri loquentes peruerſa, vt abducant diſcipulos poſt ſe, propter quod vigilate.* Competit igitur de ordinario Iure Epiſcopis, ſiue Abbatibus, iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentibus, aduerſus hæreticam inquirere prauitatem. Quia igitur bonum Fidei eſt de melioribus, immò de magis neceſſarijs homini ad ſalutem, cui multimodis inſidijs, & callidioribus machinationibus perpetuò inſidiantur humani generis hoſtes irreconciliabiles, nempè Dęmones, per Hereſiarchas, & Hæreſum diſſeminatores, zizania tritico ſuperſeminantes; ideò Cęleſtis Paterfamilias in ſua magna domo, ac familia, nempè Eccleſia, non ſolos ſeruos ordinarios, ideſt Epiſcopos, & Præſules Diœceſanos, ſiue Abbatiales, ſed & extraordinarios adauctos, & delegatos vult habere, quibus per ſuum Vicarium Summ. Vniuerſalis Eccleſiæ Hierarcham dicit: *Colligite primùm zizania, & alligate in faſciculos ad comburendum.* Hoc eſt dicere: in Vniuerſali Eccleſia Sanctæ Inquiſitionis Officium ſtatuit, ideſt in Romana Curia Congregationem Generalem Patrum Conſcriptorum pro vniuerſa inſtituit, pro particularibus verò Eccleſijs, ſingulis in Diœceſibus, vel Regionibus, aut Prouincijs Sanctæ ſpecialis Inquiſitionis Tribunal aperuit, Sacros Inquiſitores conſtituit cum ſpeciali delegato Iure inquirendi, procedendi, & puniendi de Hæreſi ſuſpectos, vel conuictos, vt locorum ordinarijs Præſulibus præſtò adeſſent, & cooperarentur, pro Catholica iàm olim lata veritate conſeruanda, & aſſeruanda. Quando autem, vel quo tempore delegatorum huiuſcemodi Inquiſitorum inſtitutio, atque conſtitutio exorta fuerit, eruditiſſimus Annaliſta Ordinis Ciſtercienſis, conueniens in tempore, diſcordat in perſonis, quibus primo delegatum fuerit Sanctæ Inquiſitionis Officium: aſſerens extitiſſe hos nonnullos Abbates ſuæ Congregationis ab Innocentio III aduerſus Albigenſes Inquiſitores delegatos, & in Gallia Narbonenſi conſtitutos. Sacri Prædicatorum Ordinis Annaliſtæ, ſiue Chroniſtæ aſſerunt: tempore Diui Dominici ſub Innocentio III ſuam originem habuiſſe: ab hoc enim Pontifice primum, & primarium Inquiſitorem aduerſum hæreticam Albigenſium prauitatem delegatum fuiſſe eundem Beatum Dominicum autumant. Franciſcus Pegna in Directorio Inquiſitorum ſequentia dat: *Graues ergo Epiſcoporum* (ait) *occupationes cauſam dederant Summ. Roman. Pontificibus; vt huic ſoli Fidei negotio certos Iudices conſtituerent. Cum Eymerico ſentit Simancas De Cathol. inſtit. titul. 25. num. 4. Epiſcopi tamen hanc Fidei cauſam in primis tractaturi erant, cum Iure Diuino eis incumbat, lupos rapaces, hoc eſt Hæreticos ab ouili Domini arcere, grauiſſimas pœnas ſubituri, niſi ita faciant. De qua extant antiquiſſima Conciliorum Decreta penitus animaduertenda. In Concil. Mileuitano cap. 25. In Concil. Lateranenſi ſub Innocentio III. cap. 3. In Concil. Toletano vndecimo cap. 2. & alibi. Quo verò tempore fuerint primùm Inquiſitores delegati, in cauſa Fidei conſtituti, qualia fuerint eorum incrementa, officia, priuilegia, munera, & partes; copioſè docuimus in libro de hoc ipſo argumento, quæ ob breuitatem hic tradere omittimus: tametſi res ſit cognitu iucundiſſima, nec inutilis. Officium delegatæ Inquiſitionis (vt obiter hic dicam) exploratum eſt in Prouincia Prouincia, ſiue in Gallia Narbonenſi: Primum Beato Dominico fuiſſe commiſſum, ab eoq; circa annos Domini 1200 ſumpſiſſe prima exordia, temporibus Innocentij III. Pontific. Max. Fuit Beatus Dominicus Canonicus Oxomenſis, vir Sanctitate inſignis, & peritia Theologiæ clarus, & verbi Dei prædicator admirabilis, ex illuſtri, & antiqua Guſmanorum familia ortus. Is Fidei zelo accenſus aduerſus inſtantes tunc Albigenſium, & aliorum Hæreſes Fidem Chriſti imperterritus prædicat: Et quia multi conuertebantur, vt ſalutares eis imponeret pœnitentias, abſolueretq; redeuntes, facultatem à Sede Apoſtolica id faciendi plenam obtinet, & in Italiam ex partibus Toloſanis tranſmigrat, cum Beato Franciſco multam habet familiaritatem. Hi duas inſignes Religiones in Eccleſia Dei velut duo clariſſima ſydera conſtituunt, & officium delegatæ Inquiſitionis*

Sãctæ Inquiſitionis Officium cui ſpecialiter conueniat.

Act. c. 20.

Matth. 13.

Quando, & à quo originẽ habuit.

Annales Ciſtercenſ.

Franciſcus Pegna Direc. Inquiſ. part. 3. comm. 32.

Religioſi SS. Dominici, & Franciſci Officium Sãctę Inquiſitionis exercent.

ſuis Fratribus exercendam relinquunt, quod in Italia adhuc exercent. Hactenus Pegna in ſuis Commentarijs ad directorium Inquiſitorum Eymerici, loco, qui ſupra. Hoc ſatis probabile apparet, licèt haud quoque improbabile ſit; quod ante Innocentium plures Pontifices pro opportunitatibus, & Eccleſiarum exigentijs, conſimiles delegationes ad tempus emiſerint; quæ tamen perenniter nequaquam perdurauerint: ſicuti hæc à D. Dominici tempore ad hanc vſque diem fœliciter in diuerſis Mendicantium Ordinibus, ſiue peculiaribus Tribunalibus perſeuerauit. Nã Pater Coriolanus in ſuo Breuiario Chronologico ſequentia notat: *Paulus IV. Italus ex Ciuitate Neapolis die 23. Maij hoc anno 1555. Romæ creatur Summ. Pontifex:*
P. Coriolanus Capuccinus in Breuiario Chronologico ad ann 1555. *hic tum in Vrbe, tum alibi Officium Sanctæ Inquiſitionis erexit ad Hæreticos profligandos,* Ann. Chri. 1555.
& puniendos. Ita ille. Noſtra igitur hac in Subalpina Prouincia quinque Sacræ Inquiſitionis peculiaria reſident Tribunalia, Vercellis ſcilicèt, Taurini, Aſtæ, Salutijs, & in Monteregali.

Reuerendiſſimorum Vicariorum Generalium Diuerſitatem, Officium, & Poteſtatem delibat Præambulus.

Num. III.

Cap. Inter cætera De Off. Ord. c. cum frequent. Barboſ. de Iure Eccl. Vniuerſ. c. 15. De Vicarijs. Cap. 1. & 2. De officio Vicarij.

QVia omnia, quæ ad officium Epiſcoporũ pertinent, non poſſunt ipſi Epiſcopi per ſe ipſos perficere; ideo Sacri Canones Coadiutores eis in laboribus ſtatuerunt, atque mandarunt, vt quod per ſeipſos exercere non poſſunt; alijs ſibi adiutoribus committere debeant. Et olim quidem dabantur Epiſcopis Coadiutores, hodie, vt in plurimùm, habent Vicarios. *Vicarius autem propriè eſt* (ait Barboſa) *qui vices alterius gerit in Iuriſdictione, & Iudicio. Notandum quod in Iure Eccleſiaſtico Vicariorũ quatuor ſunt ſpecies: quidam enim ſunt Vicarij perpetui Parochialium Eccleſiarum propter curam animarũ: alij ſunt Vicarij temporales coadiuuantes in cura ad voluntatem Rectoris, qui Capellani, aut Curati appellari conſueuerunt: Nonnulli ſunt Vicarij, qui à Romano Pontifice in Prouincia aliqua, vel Diœceſi Vicarij Papæ in ſpiritualibus conſtituuntur, qui & Viſitatores dicuntur. Denique quidam ſunt Vicarij Epiſcoporum, quorum duplex eſt differentia, quidam enim conſtitui ſolent ad cognitionem cauſarum non omnium, neq; totius Diœceſis. Vicario autem Generali omnia, quæ ſunt voluntariæ iuriſdictionis, & contentioſæ etiam, committuntur. Eligitur autem Vicarius ab Epiſcopo ſine conſenſu Capituli. Sede autem vacante, eligitur à Capitulo, vel confirmatur electus. Vicarius Epiſcopi eſt Iudex ordinarius, cuius auctoritas partim eſt à Iure communi, partim verò à commiſſione Epiſcopi, vel Abbatis, aut alterius Prælati habentis ordinariam Iuriſdictionem.*

Vicarij Epiſcopi ſunt in duplici differentia.

CALCVLVS PRIMVS

Reuerendiſs. Dom. ROGERII TRITONII Abbatis Pineroliensis ab anno 1600.

HIſtoria Chronologica Dom. Epiſcopi Salutiarum ſignat: Rogerium Tritonium Pineroliensis Abbatiæ Sanctæ Mariæ Nuncupatæ poſſeſſionem acquiſiuiſſe circa annum 1589. & ad ann. 1605 in illius vtili dominio, ſiue 1.
Chronol. c. 24. vſufructu Eccleſiaſtico perduraſſe. Durante igitur huius religioſi, & prudentis viri Abbatiali prædominio, ad ſubiectas huic Valles Petruxiæ, & Perrerij ab hæretica inſania reuocandas acceſſerunt Capuccini Miſſionarij, nempè Fr. Fr. Valerianus Pineroliensis, & Mauritius Murrenſis. Sed ex his binis ſtrenuiſſimis commilitonibus, altero, nempè Fr. Valeriano ad ſublimiora regularia munera adminiſtranda intra clauſtra reuocato, altero, ſcilicèt Fratre Mauritio, ad Gebennenſe proſtibulum Euangelica prædicatione aggrediendum à Romano Pontifice de- Ann. Chri. 1600.
ſtinato, circa finem ſæculi ſextidecimi Apoſtolicæ Miſſiones in prædictis geminis Conuallibus ceſſationem aliquam perpeſſæ ſunt, haud abſque grauiori Catholicæ Fidei detrimento: Huius igitur Chriſtianæ religionis decrementum, & fidelium Vallicolarum euidentius periculum cum animaduertiſſet zelans Præſul, & Abbas Dom. Tritonius, qui vt in plurimum Romæ morabatur; plurimum apud Romanam Curiam pro reſtituendis Stationarijs Capuccinis laborauit, tandemque voti compos effectus, ſui zeloris affectus gaudium, & lætitiam ſuo Generali Vicario Domino Reſſano communicauit.

Miſſiones reſtituendas curat.

CALCV-

CALCVLVS SECVNDVS

Reuerendiſs. Dom. ALEXANDRI SCALIÆ SECVSINI *Abbatis ab anno* 1611.

I. CVm ad Secuſinæ Vallis nonnulla Hæreſi laborantia Oppida liberanda ab operis Præfecti emiſſus veniſſet circa annum tertium initiati ſæculi ſeptimi decimi Fr. Zacharias Salutienſis, Abbatialem quidem Infulam Sancti Iuſti Secuſini regebat Reuerendiſs. Fabius Blondus Patriarcha Hieroſolymitanus; quando verò Caluiniſtica lue effugata, ad tranquillandam domeſticam inter Parochum & Medianæ, ac Mathiei Parochianos de recenti exortam ſeditionem rurſus miſſus, & remiſſus acceſſit idem doctiſſimus Theologus, & Sacer Orator Capuccinus; eiuſdem Abbatiæ baculum ſuſtinebat, & dirigebat Reuerendiſs. Commendat miſſum Capuccinum.
Ann. Chr. 1611. Dom. Alexander Scalia ex Verrucæ Comitibus, itidem Staphardæ, & Mullegij Abbas Commendatarius perpetuus, qui venientem pacificum, ſiue pacificatorem Leuitam, & Concionatorem honorifica epiſtola comitatus eſt, & commendauit. Peruenit igitur Fr. Zacharias ad Medianæ, & Mathiei Oppida, & inter diſcordantes populum, atque Rectorem tamdiù ſtetit, quamdiù perſtiterunt illi mutuis altercationibus diſceptare, quibus tandem compoſitis, pro firmioris pacis, & diuturnioris vnionis fœdere ſtabiliendo, Fr. Zacharias quaſdam compoſuit fœderis conditiones, quas ſua auctoritate approbatas, & promulgatas, partibus obſeruandas impoſuit Reuerendiſs. Dom. Alexander Scalia Abbas, ſub cuius Abbatiali iuriſdictione bina illa Oppida conſiſtunt. F. Zacharias conditiones pacis ſtatuit.

CALCVLVS TERTIVS

Reuerendiſs. THOMÆ FRANCISCI BROLIÆ *Abbatis* SS. CONSTANTII, *&* VICTORIS *ab anno* 1634. *ad ann.* 1649.

I. OCtauius Brolia fælicis recordationis, Cherienſis Ciuis, & Patritius, per reſignationem Octauij Bandini Cardinalis Florentini factus fuit Abbas SS. Conſtantii, & Victoris Abbatiæ in Villario propè Draconerium ad radices Alpium conſtitutæ anno 1616. Conſecratus poſtmodum Epiſcopus, & Comes Aſtenſis, eandem Abbatiam Thomæ Franciſco itidem Broliæ ex Fratre Nepoti reſignauit. Cum igitur circiter ann. 1643. geminæ huius Abbatialis Oppidi Eccle-
Ann. Chr. 1643. ſiæ, Parochialis vna, pro Parochiali, nempè Capellania altera Rectoribus Sacerdotibus deſtitutæ lugerent; Apoſtolicus Capuccinus Stationarius Draconerij in Excubijs inuigilans Fr. Amedeus Taurinenſis binos idoneos Sacerdotes ad eas curandas Eccleſias adduxit, & perduxit: quare Reuerendiſs. Abbas de ſolicitudine gratias agens, epiſtolam ſcripſit humaniſſimam. Cum ergo perſeuerarent iugiter
Ann. Chri. 1648. Capuccini Miſſionarij Abbatiales illas & Eccleſias, & plebes ſpiritualiter colere, & Sacro Diuino cultu exercere; ad Reuerendiſs. Abbatem pro neceſſaria ampliori facultate litteras dedit Fr. Ioannes Antonius à Racconiſio, cui gratiſſimam ille reddidit reſponſionem, & conceſſionem.

DE INQVISITORIBVS CISALPINIS

CALCVLVS QVARTVS

Reuerendiſs. Pat. BARTHOLOMÆI ROCHÆ *Taurinenſis Inquiſitoris, ab anno* 1596. *ad ann.*

I. AB exorta Mundi ſalute anno nonageſimo ſexto ſupra ſexcentos & mille, quando Fr. Valerianus Pineroliensſis Ciuis, & Guardianus hæreticas Valles, ſeu Hæreticos Vallicolas Petruxiæ, ac Perrerij reducere aggreſſus eſt,

Sacræ Inquiſitionis in tribunali Taurini ſedebat Reuerendiſs. Pat. Bartholomæus Rocha de Pralormo, cui vnà cum Reuerendiſſimis Nuncio, & Archiepiſcopo Taurinenſibus Fr. Valerianus prædictus cum aggrediendæ hæreſum expurgationis ſuum propoſitum aperuiſſet, atque manifeſtaſſet, omneſq; ſimul de excogitato opere Romanam Curiam per litteras certiores feciſſent; ipſe autem Romanus Pontifex Clemens VIII. propoſitum comprobans, & opus commendans, congruā, & neceſſariam ad hoc ſpiritualem poteſtatem Capuccinis Operarijs per Reuerendiſſimos tres recenſitos Nuncium, Archiepiſcopum; & Inquiſitorem Taurinenſes communicandam, & conferendam mandaſſet; ſicuti illi duo Præſules, ſic & tertius hic zelans Pat. Inquiſitor non ſemel ſolum, ſed ſemel, & iterum præſcriptas facultates Fratri Valeriano, & Coapoſtolicis Capuccinis Concionatoribus contulit, & communicauit, vno, & altero dato reſcripto. Nam cum Congregationi Taurini coram Reuerendiſs. Nuncio menſe Aprili præindicati anni habitæ vnà cum Reuerendiſs. Archiepiſcopo, & Prouinciali Capuccinorum, ſimul & Theologis, & Sacris Oratoribus Ieſuitis, & Capuccinis interfuiſſet; factæq; his, & illis Vallium hæreticantium diſtributioni ſuos calculos addidiſſet; ſibi delegatas pariter ſpirituales auctoritates deſtinatis Miſſionarijs, de ſpeciali Pontificis mandato, ſubdelegare haud denegauit, quinimmò multiplicauit. Ann. Chr. 1596.

II. Primo enim ſupraſcriptum edidit communicatiuum diploma ſimul cum Reuerendiſs. Archiepiſco Taurinenſi Carolo Brolia: Tribus autem vix elapſis diebus à primi editione, ſecundum cum Reuerendiſs. Nuncio ad idem ſubſcripſit, & emiſit agiographum, quo requiſitas, & neceſſarias Miſſionarijs Capuccinis poteſtates de Summ. Pontific. iuſſu conferebat. Supra dedimus editum diploma, Ratiocinio 3. Calcul. 3 Num. III.

III. A conſtitutione poſtmodum Capuccini Apoſtolatus vix euoluto luſtro, vt religioſum ſuum in propugnatores Fidei, & hæreticæ perfidiæ expugnatores affectum manifeſtius demonſtraret; quas olim copulatim cum Reuerendiſſimis Nuncio, & Archiepiſcopo facultates communicauerat, ſingillatim, & diſcretè ipſe ſolus à ſe conceſſas confirmare voluit; quare infrapoſitum teſtimonium dedit, & ſcripto publico exarauit. Ann. Chr. 1601.

Nos Fr. Bartholomæus Rocha de Pralormo Inquiſitor Generalis Taurini, Foſſani, & Niciæ.

Vniuerſis manifeſtum facimus tenore præſentium; & atteſtamur: ſicuti Adm. RR. PP. FF. Valerianus à Pinerolio, Mauritius Gambarinus Murrenſis, & Philippus à Pancalerio Ordinis Minorum Sancti Franciſci Congregationis Capuccinorum, à nonnullis annis elapſis circa, ad inſtantiam Sereniſſ. Domini Caroli Emmanuelis I. Sabaudiæ Ducis, & Pedemontium Principis, à Sanctiſſ. Dom. N. Papa Clemente VIII. fuerunt miſſi cum alijs Patribus eiuſdem Congregationis ad Valles Pedemontes Hæreticis infectas, ad prædicandum Christi Domini Euangelium pro conuerſione Hæreticorum cum ſequentibus facultatibus, & auctoritatibus à Nobis illis conceſſis auctoritate Apoſtolica, ſcilicet: Cum facultate tenendi libros Hæreticorum, illoſq; legendi; Audiendi confeſſiones, & recipiendi Hæreticos, etiam relapſos, in foro tamen conſcientiæ dumtaxat. Tum etiam recipiendi in foro externo coram Notario, & Teſtibus Hæreticos ſponte ad Eccleſiam venientes (abiurando tamen). Item quod ſecum ducere poſſent pios, & Catholicos viros, ad eos vſui tandum dum conuenirent ad Hæreticorum conciones, abſq; hoc, quod illi Cenſuram aliquam incurrerent: Et quod poſſent ſimiliter celebrare, & alia Diuina agere præſentibus Hæreticis, abſque hoc quod ipſi, vel Hæretici prædicti inciderent in Cenſuras, vel aliud crimen. Præterea teſtamur quod nunc à Sancta Sede Apoſtolica miſſi ſunt præfatus P. Mauritius ad partes Tononij, & per totam Diœceſim Gebennenſem, & finitima, cum omnibus prædictis facultatibus, non ſolum ad ſe exercendum in Miſſione, vt ſupra, ſed etiam propter opus Tononij inſtitutum à Sanctiſſ. D. Noſtro in obſequium, & augmentum Sanctæ Fidei Catholicæ, de quo opere extat Breue eiuſdem S. D. N. & tandem quod facultas illis facta ſit conſcribendi, & recipiendi eos, qui recipi voluerint in Societate Beatæ Mariæ Compaſſionis, ſeu ſeptem dolorum, erecta in Oppido Tononij pro propaganda Fide, vt ex litteris Illuſtr. & Reuerendiſſ. DD. Cardinalium Sanctæ Seuerinæ, & Burgheſij prædictis Patri directis certo colligimus. In quorum omnium, & ſingulorum præmiſſorum fidem, cum veritas ſic ſe habeat, has noſtras manu propria firmatas, & per Secretarium Sancti Officij ſubſcriptas fieri iuſſimus, ſigilloq; Sanctiſſimæ Inquiſitionis debitè communiri. Act. & Dat. Taurini die vigeſima Iunij ann. 601.

Fr. Bartholomæus Rocha de Pralormo Inquiſitor Taurini.

Locus † Sigilli.

Elia Secretarius.

Teſtimonium Canonicum facit Capuccinorum Miſſionis legitimæ.

CAL-

CALCVLVS V.

COMMVNIS.

Reuerendiſſimor. P.P. CAMILLI BALLIANI, HIERONYMI REBIOLI, ET FRANCISCI MARIAE BLANCI, Taurinenſium Inquiſitorum, ab anno 1616. ad ann. 1656.

I. CAnonicè, & legitimè ſuffectus in defuncti locum ad Sacræ Inquiſitionis Taurinenſe Tribunal adminiſtrandum Reuerendiſs. Pater Camillus Ballianus, hæc tempora circiter, quando Fr. Philippus à Pancalerio, qui adhuc Apoſtolico operi conſeruando intendebat, Euangelicorum Operariorum religioſæ imperturbabilitati attendens, & conſulens, Reuerendiſs. ſucceſſori Taurinenſi Inquiſitori, pro à ſuo prædeceſſore Miſſionarijs collatis facultatibus confirmandis, litteras dedit, quibus ille requiſitus ſequentem reſponſionem reddidit.

Ann. Chri. 1616.

Al Molto Reuerendo Padre Filippo da Pancalieri Predicatore Capuccino. Riuoli.

Molto Reuer. Padre mio nel Sign. Oſſer. R*iceuo la lettera di V. P. dell'vltimo del paſſato, & ne riceuei alcuni giorni ſono vn altro dell'isteſſo tenore. Per riſpoſta le dico, che le conceſſioni fatte alli Padri delle Miſſioni con autorità Apoſtolica, ſe non ſono riuocate, hanno forza mentre continuaranno le Miſſioni: Et hauendo il mio Anteceſſore, à cui fù ſcritto di poter darle facoltà già conceſſe, fatto ſopra di ciò lettere patenti, ſenza ch'io ne faccia altra confirmatione, restano nel ſuo vigore, e tengo, che tutti li PP. che ſaranno legitimamente deputati per le dette Miſſioni, ſi poſſono valer delle facoltà contenute nella copia mandatami. Con queſto raccommandandomi à V. P. M. R. da Noſtro Signore le prego ogni contento. Torino li 6. Luglio 1616.* Facultates Apoſtolicæ auctoritate ſemel cõceſſas, ſemper validas aſſerit, donec reuocentur.

D. V. P.

Affettionatiſs. per ſeruirla ſempre.

Fr. Camillo Balliani Inquiſ. di Torino.

II. In Caſtridelphini Cuſtodia Sacras Excubias obſeruante Fr. Hyppolito Taurinenſe circa annum 1632. geminæ honeſtæ quidem familiæ, ac conditionis mulieres, ſed inhoneſti propoſiti, ac intentionis, eò acceſſerant, vt à Fide pariter, & ab Eccleſia apoſtatarent; atq; ipſarum altera iam in manu, & coram impieratis Miniſtro Catholicam veritatem deierauerat. Quod cum Capuccinus Vigil, & ſpeculator intellexiſſet; protinus perditis, & in barathrum perfidiæ ruituris miſellis mulierculis accurrit, & opportunè incurrit: adhortationibus namq; commonitionibus, & efficacioribus ſuaſionibus tàm efficaciter cum nutantibus egit; vt eas ad mali propoſiti pœnitentiam, atque reuocationem retraxerit. Vt autem fidelium communioni ritè eas reſtitueret; Reuerendiſs. Patrem Inquiſitorē Rebiolum cõſuluit per litteras, quibus ille plenariam reddidit reſponſionem, & reſolutionem.

Ann. Chri. 1632.

III. Patri Hieronymo in Sacræ Inquiſitionis officio adminiſtrando; Taurini ſucceſſit Reuerendiſs. Pater Franciſcus Maria Blancus, Eminentiſs. Cardinalis Ceuæ ex ſorore nepos, qui cum Fidei, & legis zelum apprimè zelaret; Fr. Paulum Taurinenſem Capuccinum Miſſionarium, in Caſtridelphini Cuſtodia excubantē, Sancti Officij Vicarium in Caſtellana illa Satrapia (licèt inibi non exerceatur prædictum Officium Sacræ Inquiſitionis) conſtituit. Sancti Officij Vicarium conſtituit.

Ann. Chri. 1648.

CALCVLVS SEXTVS

COMMVNIS

Reuerendiſſimorum PP. IOANNIS FRANCISCI CICADÆ, PETRI MARIÆ DVLCETTI, HIERONYMI MARIÆ PONZONI, Salutienſium Inquiſitorum, ab anno 1603. ad ann. 1640.

I.

Ann. Chr. 1603.

IN illo tempore, quo aduerſus Caluiniſticam perfidiam decertaturi Fratres Minores Capuccini à Sancta Apoſtolica Sede emiſſi, ad Salutienſem Marchiam acceſſerant, Sanctæ Inquiſitionis Officium contra prauitatem hæreticam inibi exercebat Reuerendiſs. Pater Ioannes Franciſcus Cicada Braidenſis, vir non minus religioſus, quam eruditus, qui de recenti miſſos, & ſuperuenientes Apoſtolicos Operarios Capuccinos cum zeloti ſuo propoſito conformes, & aptiformes agnouiſſet; protinus in Inquiſitionalis ſui Tribunalis partem oneris adducere, & aduocare voluit: quamobrem ſuas Vicarias vices eis ſpontè adminiſtrandas obtulit, & pro adminiſtratione acceptanda rogauit, vti illius ſequentes litteræ conteſtantur.

Al Molto Reuer. Padre Filippo da Pancalieri, Predicatore Capuccino, Miſsionario. Dronero.

Rogat, & eo fert ſuas Vicarias vices Capuccinis.

Molto Reu. Padre Sal. *SEndo che tutti ſiamo obligati con ſtrettiſſimo nodo, d'attender al ſeruitio del Signore Iddio, & maſſime in quello, che concerne la Santa Fede; Per la preſente prego la P. V. M. R. & gl'altri ſuoi ſucceſſori della Miſſione Apoſtolica in queſto Marcheſato, oue io ſarò aſſente all'auuenire ſucceſſiuamente, ſi degni con gl'altri (eſſendo io occupatiſſimo con Monſign. Reuerendiſs. & altri negotij) come Vicario del Sant'Officio, e mio, attender, & proueder à quanto ſarà biſogno nelle Valli del Marcheſato, e maſſime al Villaro, Valli di Varaita, Macra, Grana, con il reſtante del Marcheſato, oue ſarà biſogno. Et à queſto effetto gli dò la facoltà opportuna; con queſto, ch'io ſia auiſato di quanto ſi ſarà operato. Con qual fine gli prego dal Signore ogni vero bene. Di Saluzzo li 24. Aprile 1603.*

D. V. P. M. R.

Affettionatiſſimo per ſeruirla.

Fr. Gio. Franceſco Cicada di Brà Inquiſit. di Saluzzo.

Fr. Dioniſio Sburlati Secretario.

II.

Ann. Chri. 1631.

Reuerendiſs. Pater Petrus Maria Dulcettus Picenus à Sancto Seuerino, Sacræ Marchionenſis Inquiſitionis munere fungebatur anno trigeſimo primo poſt ſexcentos & mille, quando & epydemica lue ceſſante, & Martiali furore quieſcente, Subalpinæ regionis, & religionis res melius ſe habere ceperant, & reſpirare occeperant. Tunc igitur vel ſuperſtites, vel reſtitutos Miſſionarios Capuccinos præfatus Reuerendiſs. Inquiſitor Sancti Officij Vicarios in ſuæ Miſſionis locis inſtituit: In Paduſana Valle, & Villa Fr. Hippolytum Taurinenſem.

Vicarios Sancti Officij cõſtituit plures

In Varaytana Valle, & Caſtrodelphino Fratrem Laurentium Pinerolienſem.

In Verzolio Fr. Franciſcum à Monteregali.

In Accelio Fr. Alexandrum Oxibienſem.

Cum verò in Paduſana Statione Fr. Hippolyto in miniſterio Apoſtolico ſucceſſiſſet Fr. Ioſeph à Summaripa, eandem illi Vicariam poteſtatem confirmauit, & de agendo ad recollectionem damnatorum codicum ſpeciale mandatum edidit: proq; Hæreticis de Paduſanis montibus eijciendis ad Romanam Curiam litteras dedit, atque apud Sabaudum Principem exorauit. Draconerij ſub his diebus Miſſionarius inuigilabat Fr. Mathias, qui licèt Vicarias Sanctæ Inquiſitionis vices agere recuſaſſet; excubans nihilominus in Cuſtodia, cum nonnullos perfidię criminoſos deprehendiſſet; Reuerendiſs. Inquiſitorem admonuit, & Draconerium

Operat varia pro Fide.

Ann. Chr. 1632. 1633.

accerſi-

accerſitum, in proprio Conuentu recepit: ille verò depoſitionibus receptis, qua dă
perſonas communioni fidelium ſecretò reſtituendas Fr. Mathiæ commendauit
III. Poſt Dulcettum Reuerendiſs. Inquiſitorem, in Salutienſi Tribunali Sancti Of-
ficij immediatè ſequutus eſt ter Reuerend Hieronymus Maria Ponzonus, Ligur ex
Condominis de Gorrino, qui Apoſtolicorum Operariorum Capuccinorum ope-
Ann. Chri. 1639. ra pluribus in Fidei negotijs, & emergentibus vſus eſt: Iuridicas ſumendas infor-
mationes, Inquiſitiones, receptiones, abſolutiones, & tandem Vicarias Genera-
les ſuas vices exercendas committendo diuerſis Miſſionarijs.

CALCVLVS SEPTIMVS

Reuerendiſs. Pat. THOMÆ MARIÆ TALEARDINI *Caramanienſis, Inquiſitoris Salutienſis, ab anno* 1644. *ad ann.* 1651.

I. VErè de hoc religioſiſſimo viro pronunciare valemus illud Eccleſiaſtici. *Dilectus Deo, & hominibus, cuius memoria in benedictione eſt. Con-* Eccleſ. c. 45.
ſummatus in breui, expleuit tempora multa. Quoniam vix ſeptem anno-
rum curriculo, quo Sanctæ Inquiſitionis Tribunal Salutienſi in Marchia admi-
niſtrauit, multorum iam ab elapſis, & præſentibus tẽporibus aduerſus Fidem, & Ec- Celeberrimi
cleſiam delinquentium & cauſas abſoluit, & placula mulctauit: Sedulus in Cu- huius viri ze
ſtodia inuigilando, vt ſi quem, vel quos aliqua, vel aliquibus in Marchionenſibus lus examinat.
tum Vallibus, tum Villis minus Catholicè vel ſentire, vel ſutire, aut blaterare,
multò magis viuere ſubintelligeret, protinus emiſſo ſatellitio, vel iuridicè aduo-
catos carceribus includeret, donec aut innocentes, aut criminoſi, vel abſolueren- Beneuolentia in Capuccinos.
tur, vel iuſtè plecterentur, vt Catholicæ Fidei veritas illibata in his Subalpinis,
Marchionalibuſque plagis aſſeruaretur. Hoc illius vnicum erat ſtudium, hoc
cordis, & mentis eius perenne propoſitum. Cui pleniùs, atque perfectiùs exequen-
do, & obtinendo eum Capuccinos Miſſionarios ſibi præ cæteris validiùs, & ſolici-
tiùs cooperari expertus fuiſſet; ſingulariori beneuolentia eos inter reliquos pro-
ſequebatur, quam crebrioribus, & humanioribus ſuis officijs, atque beneficijs in
eos collatis contestabatur.

II. Teſtificor ego, experientia quotidiana edoctus, quod zelotes hic Inquiſitor in Vicarios S. Officij vbiq; conſtituit.
vniuerſa ſua delegata iuriſdictione ſuas Vicarias vices Capuccinis adminiſtrandas
committere voluiſſet, ſignanter in Marchiæ Conuallibus, in quibus Apoſtolantur
Ann. Chri. 1644. Minoritæ Capuccini, quos toto ſui regiminis tempore Sancti Officij Vicarios eſſe
voluit, niſi fortè quis eorum huiuſcemodi ſubdelegationem, congruis de cauſis,
acceptare retractaſſet.

III. Varia, & diuerſa cum varijs, & diuerſis Capuccinis Miſſionarijs, diſcretis tem-
poribus, confidenter pertractauit negotia Fidei, vt Catholicæ veritatis deſertores,
aut in aliquo violatores compeſceret, & iuſtis mulctis coerceret. Signanter verò
Fr Pauli Taurinenſis in Caſtridelphini Cuſtodia excubantis religioſa, ſolicita, &
Fideli cooperatione vſus eſt, precipuè in conficiendis proceſſibus, & inſtruendis
actibus aduerſus quoſdam relapſos, & tàm his, quàm eorum familijs ad Orthodo-
xam religionem reducendis: quibus in nutantis credulitatis, & promiſcuæ Fidei Strenuè in profectũ Fidei operantibus Miſſionarijs cooperabatur.
homuncionibus ab Heretica ſcoria perpurgandis, à Reuerendiſſimo Inquiſitore,
& à Capuccino cooperario multo labore ſudatum eſt. Non in Varaytana dumta-
xat, ſed & in Macrenſi, Paduſana, & Verzolienſi Stationibus, collaborantibus
Ann. Chri. 1645. Euangelicis Operarijs: quibus vniuerſa in ſua Marchionali iuriſdictione diſtribu-
tis frequentiora pro Sancto Officio exactiùs, & acuratiùs exercendo promulgan-
da edicta tranſmittebat, & integritatem religionis eorum ſolicitudini, ac ſibi be-
nè notæ vigilantię plurimum commendabat, quoniam quotidiana manuali ex-
perientia edoctus, & admonitus intellexerat, quod in Salutiarum Marchionatu,
licèt forinſecus floreat catholica pietas, intrinſecus autem pluribus in pratis latet
anguis in herba. Quamplures enim dealbata ſepulchra iuremeritò poſſunt vo-
citari.

IV. Sicuti plures alios, id eſt reliquos omnes Miſſionarios, huiuſcemodi ſubdelega-
tionem acceptantes, ſuos Vicarios conſtituerat in Vallibus; ita etiam Fr. Paulum
Taurinenſem in Caſtellana Satrapia Caſtridelphini per datas ſingulis ſignatas, &
Canonicas litteras. Vltra quas, præcenſito Fr. Paulo ampliores quaſdam con-
ceſſit facultates per modum epiſtolæ tranſmiſſas, vt infra.

Admod. Reuer. Pater Salutem. C*Ertiores abundè facti de tua ſufficien-tia, integritate, atque ſingulari ad*

Specialem ſi cultatem facit recipiendi Hereticos, & abſoluendi

Sancta noſtræ Catholicæ Fidei propagationem zelu: harum ſerie, Noſtriq; auctoritate Officij, facultatem tibi impertimur; vt perſonas omnes vtriuſque ſexus hæretica labe infectas, quæ velint ad Sacroſancta Catholicæ, Apoſtolicæ, Romanæ Eccleſiæ gremium redire, atque inter veras, & Catholicas eiuſdem Sanctæ Matris filios adnumerari, eos recipere poſſis, & valeas: impertiendo iiſdem abſolutionis ab Excommunicatione beneficium, ſalutaribus pænitentijs iniunctis, & circa prædicta facere, quæ Nos per noſmetipſas facere poſſemus, iuxta formam Sacrorum Canonum: Reſeruantes Nobis tamen auctoritatem recipiendi relapſus, ſi qui fortè tamen ex prædictis coram te comparuerint, aut comparebunt. In quarum fidem. Datum Salutijs in noſtro Sancto Officio die 16. Iunij 1646.

Fr. Thomas Maria Taleardinus Inquiſitor Generalis Salutiarum.

Locus † Sigilli.

Fr. Hippolytus Maria Peyronus Not.

Sub hæc tempora Interalpini, & Tranſalpini Caluinicolæ Subalpinæ noſtræ I.
huic regioni finitimi, potentioris cuiuſdam Dynaſtę interceſſione mediante, à Regia Celſitudine Sabaudi Ducis indultum, & permiſſionem ſurripuerant, qua eis in complano vniuerſo ſuo dominio negotiandi, vel mercimoniæ exercendæ titulo verſari, & conuerſari licebat: & hoc contra multoties impetratum, & confirmatum in fauorem Fidei, Miſſionarijs Capuccinis interpellantibus, a prædeceſſoribus Pedemontanis Principibus Inhibitiuum commercij promulgatum reſcriptum: quamobrem Fr. Paulus Taurinenſis, qui in Caſtridelphini excubialibus portis *Ann. Chr. 1648.*
inuigilabat, ipſeq; olim prohibendo prohuiuſcemodi commercio expoſtulauerat, recentioris conceſſionis fidelibus admodum pernicioſæ admonitus, totis conatibus eniti voluit; vt indulti ſubreptitij reuocationem reportaret: ad hoc enim plurium patrocinantium tutelarium fauorem, & officium interpellauit. Inter interpellatos autem, & adhibitos interceſſores nec poſtremus, nec infimus, immò præcipuus enumeratur Reuerendiſs. Pater Thomas Maria Salutienſis Inquiſitor, qui à Fratre Paulo in ſubſidium iuſti aduocatus, ipſe ex officij ſui munere ſpontè accurrens, & Romam, & Taurinum ſuas efficaciores litteras ad hoc ex-tempore dedit, vnde per Taurinenſes & Reuerendiſs. Nuncium, & Inquiſitorem fauentiori reſolutione relata, relatorum narratiuam Fratri Paulo, qui plurimùm pro hac re, coram Curia Taurinenſi laborabat, epiſtolam exarauit

Plura ſunt, quæ hic prudentiſſimus, & zelantiſſimus Fidei Catholicæ propugnator in commendationem Miſſionum, immò in continuationis totam per Salutiarum Marchiam neceſſitatem commendandam & dixit, & ſcripſit coram Eccleſiaſticis Magiſtratibus, & altioribus Tribunalibus, quibus perpetuò Fidelem Capuccinorum Apoſtolationem Eccleſiæ Catholicæ valde proficuam conteſtabatur. Vnde & ipſe Apoſtolantes Minoritas, quibus valebat fauoribus, & ſubſidijs proſequebatur: ſciebat namq; & experimentaliter conſpiciebat, quia pauperes Chriſti Diui Franciſci legitimi alumni, nullius turpis lucri aut ſpe, aut cupiditate perducti, ſed ſimplici Diuini cultus, & Catholicæ religionis zelo adducti, laborioſa quæq; molimina, & facinora aggrediebantur, & intrepidè proſequebantur. Cum igitur anno 1648. Prouinciales Patres pro Comitijs celebrandis Villamfrancam conuenissent; pro commendatione, & confirmatione Miſſionariorum ſupplices, ac efficaciſſimas litteras miſit. II.

Pro conſeruatione, & commendatione Miſſionariorum plura fecit, & ſcripſit

CALCVLVS OCTAVVS

Reuerendiſs. P. IOANNIS BAPTISTÆ ALEXANDRI, Salutienſis primò, poſtea Taurinenſis Inquiſitoris, ab anno 1653 ad ann. 1658.

NOndum gemina completa olympiade inopportuna, & nimis importuna morte extinctus, communi cum fidelium viuiuerſorum luctu, à nobis ſublatus, ad Paradiſi gaudia (vt iuſtum eſt ſperare) tranſlatus eſt Reuerendiſs. Thomas Maria Taleardinus Salutienſis Inquiſitor, in initio anni quinquageſimi ſecundi extra mille ſexcentos. Poſtquam igitur ferè per biennium Sancti Officij Tribunal vacaſſet, tandem præſenti anno quinquageſimo tertio percurrentis ſęculi ſeptimidecimi, Sãctę Marchionenſis Inquiſitionis munus Reuerendiſs. P. Ioanni Baptiſtæ de Alexandris, Salutienſi Ciui, Sacræ Theologię Magiſtro commendatum eſt. Qui vix ad officium aſſumptus, ſibi cooperantibus, pariter & obſe-

quentibus

quentibus Capuccinis Miſſionarijs Fidei promotoribus, ſingulis in Marchia excubantibus, relatorias epiſtolas exarauit, atque quibuſdam Inquiſitionis vices gerendas commiſit.

CALCVLVS NONVS

Reuerendiſs. Dom. RINALDI RESSANI, Præpoſiti, & Vicarij Generalis Abbatialis Sanctæ Mariæ de Pinerolio, ab anno 1596. ad ann. 1602.

I. INtegerrimæ conuerſationis, pariter & ſpectabilis prudentiæ vir religioſus, & Sacerdos, quinimmò Pinerolienſis Collegiatæ Præpoſitus Dominus Rinaldus Reſſanus Abbatiales Dom. Rogerij Tritonij Abbatis Commendatarij Vicarias vices in ſua Ciuitate, & tota iuriſdictione exercebat: quando Fr. Valerianus & ipſe Pinerolienſis Ciuis, & Capuccinorum Guardianus hæreticas Pinerolio proximas Valles Catholico Regno reſtituere excogitauerat. Huic ergo primo prudentiſſimo Præſuli cogitatum ſuum cum manifeſtaſſet, manifeſtatumque ille comprobaſſet; accepta à legitimis Magiſtratibus opportuna ad hoc neceſſaria poteſtate, ſimul in vnum conuenientes Dom. Præpoſitus, & Vicarius Reſſanus, pariterque Pater Valerianus Guardianus circa finem anni 1595. apoſtatrices Valles ingreſſi, de ſectariorum detentorum vſurpantium manibus haud ſine grauiori & labore, & diſcrimine quinque Parœcias, nempè Portarum, Dibloni, Pinnacchiæ, Petruxiæ, Sanctiq; Martini, vel Perrerij recuperarunt, & Catholico ritu reconciliarunt, mundantes Sancta, & Sancta Sanctorum reſtituentes. Cum Fr. Valer. ingreſſus quinq; Parochiales Eccleſias recuperat.

Ann. Chr. 1595.

II. Quoniam verò nonnullis vix tranſactis diebus omnis iuſti, & ſtatuti Iuris violatores, & tranſgreſſores Sectarij iterum violenter Pinnacchienſe Parochiale Templum occupauerant, & ad Sacrilegia abutebantur; ideò denuo, relatis à ſæculari Principatu ſufficientibus prouiſionibus, Reuerendiſs Dom. Reſſanus, & Fr. Valerianus die Sanctiſſimæ Purificationis Beatæ Mariæ, cui Sacrum eſt Templum, anni ſequentis 1596 procedentes, Eccleſiæ vſurpatæ poſſeſſionem reaſſumpſerunt: indeque breui elapſa temporis intercapedine, operantibus Capuccinis factum eſt; vt idem Dom. Vicarius Perrerium aduocatus perueniens, Eccleſiam San-Martini in tota Valle præcipuam, ſolemni Catholicorum indicta proceſſione, reconciliauerit: atque in ea, poſt tot annorum Sacrilegia, Sacrum Miſſę ſolemne Sacrificium obtulerit: atq; reduces nonnullos Sanctæ Matris Eccleſiæ ad communionem receperit: Pererij, & Petruxiæ Parochialibus Parochos Sacerdotes prouiderit: pluraque ad inſtaurandum Diuinum cultum præſtiterit. Zelotes enim hic Sacerdos in cunctis à Capuccinis pro Eccleſiaſtico Spirituali Regno inibi reſtituendo prædiſpoſitis moliminibus perpetuò ſua ope, & opera præſtò adfuit: cuiuſlibet generis neceſſaria ſubſidia Euangelicis Operarijs ſuppeditando. Reconciliat Templa, & Parochos reſtituit.

Ann. Chri. 1596.

III. Quibus, vt Apoſtolicum ſibi demandatum munus pleniùs exercerent; plenariam ſuam abſoluendi poteſtatem communicauit, vt infra.

Rinaldus Reſſanus Iuris vtriuſque Doctor, Ciuis, ac Præpoſitus Ciuitatis Pinerolij, Vicarius Generalis inclyti Monaſterij Beatæ Mariæ præfatæ Vrbis, Ordinis Sancti Benedicti, Sanctæq; Romanæ Eccleſiæ (nullo medio) ſubmiſsi, & illius ſolitarum pertinentiarum pro Illuſtr. & Reuerend. DD. Rogerio Tritonio, ipſius Monaſterij, & ſolitarum pertinentiarum Abbate, ſeu perpetuo Commendatario.

VObis RR. PP. Valeriano à Pinerolio, Mauritio Murrenſi, Philippo de Pancalerio, & Stephano Campolatenſi Ordinis Capuccinorum in iuriſdictione Abbatiæ Pinerolij Concedimus licentiam Sacramentales confeſſiones audiendi, eoque abſoluendi à Caſibus Reſeruatis, & dummodò cum bona venia illius, qui Eccleſiæ præeſt, in qua audituri eſtis con- Licentia impertitur ad Sacramẽta adminiſtranda.

feſſiones, hec faciatis, in Abbatia noſtra Pineroliſ, & impartimur ad noſtrum beneplacitum valituram. In quarum fidem. Dat. Pinerolij die 6. Maij 1596.

Rinaldus Reſſanus Præpoſitus Pinerolij, & Vicarius Generalis.

Locus † Sigilli.

Carolus De San-Martino.

Cum tandem & ipſe zelans reſtitutionem Eccleſiaſtici ſpiritualis Regni extremis illis in Italicis oris pro Capuccinorum Apoſtolatu ſibi ſubiectis Conuallibus inſtituendo, & conſtituendo plurimùm laboraſſet, & validè cooperatus fuiſſet, atq; ad extremum vſq; ſpiritum promouere ſtuduiſſet; fundationis diploma emiſit, vt ſequitur. IV.

Rinaldus Reſſanus Iuris vtriuſq; Doctor, Ciuis, ac Præpoſitus Ciuitatis Pinerolij, Vicarius Generalis inclyti Monaſterij Beatæ Mariæ Præfatæ Vrbis Ordinis Sancti Benedicti, Sanctæq; Romanæ Eccleſiæ (nullo medio) ſubmiſſi, & illius ſolitarum pertinentiarum pro Illuſtriſs. & Reuerendiſs. D. D. Rogerio Tritonio, ipſius Monaſterij, & ſolitarum pertinentiarum Abbate, ſeu perpetuo Commendatario.

Vniuerſis præſentes noſtras inſpecturis, lecturis, & legi audituris fidem facimus, & in veritatis verbo atteſtamur: ſicuti Reuer. Patribus Fratribus Ordinis Minorum Sanct. Franciſci Congregationis Capuccinorum, ſignanter RR. PP. FF. Valeriano à Pinerolia, Mauritio Murrenſi, Philippo à Paucalerio, & alijs Prædicatoribus, qui virtute Decreti etiam Apoſtolici, inſtante Sereniſs. Domino Carolo Emmanuele I. Sabaudiæ Duce, & Pedemontium Principe, miſſi fuerunt de anno 1596 proximè decurſo ad Valles Pedemontium pro conuerſione Hæreticorum, & Hæreſis extirpatione, & ad Hæreticorum Miniſtros per diſputationes, ſeu conferentias, ſeu confutationem conceſſæ fuerunt à Nobis infraſcriptæ facultates, ſcilicèt: Verbum Dei prædicandi per totam noſtram iuriſdictionem, & Sacramentales confeſſiones audiendi quorumcumque pœnitentium, & abſoluendi à Caſibus etiam nobis Reſeruatis. præterea eiſdem contulimus omnem auctoritatem noſtram circa diſpenſationem, & commutationem omnium votorum, eorum Miſſione durante. necnon & poteſtatem omnia Sacramenta adminiſtrandi, & etiam omnia munia Parochorum, ipſis Sacerdotibus abſentibus, exercendi: licentiam quoque contulimus illis; quod in caſu neceſſitatis (ſecundum exigentiam) celebrare poſſint extra locum ſacrum, ſuper Altari tamen portatili. Ipſis præterea ſpecialiter deputatis in Vallibus Peiruxiæ, & San-Martini immediatè noſtra iuriſdictioni ſubiectis facultatem fecimus diſpenſandi circa ieiunia, ciborum abſtinentiam, ac ſolemnitatum obſeruantiam, necnon circa denunciationes matrimoniorum. Atteſtamur inſuper ipſis Patribus factam fuiſſe facultatem diſpenſandi circa matrimonia contracta ab Hæreticis in tertio, & quarto gradu tàm conſanguinitatis, quàm affinitatis prohibitis, vt certi redditi ſumus per litteras Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Dom. Iulij Cæſaris Richardi Archiepiſcopi Barienſis, Apoſtolici Nuntij cum auctoritate Legati à Latere in Dominia Sabaudiæ Ducis Dat Taurini prima die Martij 1598. qui ex commiſſione ſpeciali Clementis Papæ VIII. hæc illis contulit: vt etiam patet per litteras Reu. Patris Fratris Valeriani Berna à Pinerolia Capuccini (qui Miſſionis eo tempore erat Commiſſarius Apoſtolicus) Dat. Genuæ die 29. Maij anni præſentis. Aſſenſum præterea benignum præbuimus; vt Hæreticos ad ipſos ſponte venientes, etiam relapſos, recipere poſſent in Foro exteriori, etiam coram Notario, & Teſtibus, iuxta auctoritatem illis conceſſam. immò & in prædictarum facultatum promptiorem executionem contulimus prædictis in locis prænominatis auctoritatem noſtram incarcerandi, & liberandi, necnon & omnem noſtram facultatem in vtroque Foro exercendi. Tandem atteſtamur (vt nobis manifeſtum eſt per litteras familiares Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini Cardinalis de Sancta Seuerina, mandante S. D. N. Papa Clemente VIII. ſcriptas dat. Romæ die 17. Ianuarij proximè præteriti) prædictum Reu. Pat. Fr. Mauritium eſſe miſſum à Sancta Sede Apoſtolica Thononum, & in totam Diœceſim Gebennenſem, ac finitimas Diœceſes, cum omnibus prædictis facultatibus (occaſione ſupradictæ Miſſionis) ſibi conceſſis. In quorum fidem, has noſtras manu noſtra firmatas fieri, & ſubſcribi, ſigilloque noſtro debitè muniri iuſſimus, & fecimus. Act. & Dat. Pinerolij die 14. Iunij 1601.

Teſtatur à ſe conceſſas Capuccinis facultates.

Ann. Chri. 1634.

Rinaldus Reſſanus. *Locus † Sigilli.* *Carolus de San-Martino.*

DE PATRIBVS HOC EST RELIGIONIS CAPVCCINÆ PRÆSVLIBVS

Miniſtris, Procuratoribus Generalibus, nec non Prouincialibus

RATIOCINIVM SEXTVM

SYNOPSIS

Præambuli Numeri Tres.

Humanarum, Theologicarumque facultatum ſtadium, in quo, qui ad Apoſtolicum munus vocantur, & mittuntur, apud Capuccinos præexercentur, recenſet Præambulus.

Num. I.

Euangelicarum virtutum religioſę perfectionis palęſtram, in qua qui ad Apoſtolandum egrediuntur, prius aſſiduè exercentur, recenſet Pręambulus

Num. II.

A qua Religionis Prouincia, oriundi pariter & cuius conditionis proſapia progniati, nec non quibus eruditionis, dignitatis; virtutis; vel excellentiæ gradibus inſigniti ad Apoſtolandum mittantur Capuccini, indicat Pręambulus

Num. III.

Calculus Primus.

Communis

Adm. RR. PP. Silueſtri à Monteleone, Hieronymi à Sorbo, item alterius Hieronymi à Caſtroferetrorum Generalium: Gabrielis autem Caſalenſis Prouincialis, ab Ann. 1596. ad ann. 1605.

Cal-

Calculus Secundus.

Communis

Adm. RR.PP. Pauli Cęſenatis Miniſtri,& Hieronymi à Caſtroferetrorum Procuratoris Generalium, ab Ann. 1613. ad ann. 1621.

Calculus Tertius.

Communis.

Adm. RR. PP. Clementis Nęrini, Antonij Mutinenſis Generalium, Franciſci verò Ianuenſis Ordinis Procuratoris, ab ann. 1622. ad ann. 1636.

Calculus Quartus.

Communis.

Adm. RR. PP. Ioannis à Montecalerio Miniſtri, & Feliciani à Placentia Procuratoris Ordinis Generalium, ab ann. 1637. ad ann. 1643.

Appendix Prima

Fratris Gabrielis Caſalenſis Ianuenſis Prouincię Prouincialis Miniſtri ſemel, & iterum.

Appendix Secunda

Fr. Zachariæ Manarolienſis Ianuenſis Prouincię Prouincialis.

Calculus Quintus.

Communis.

Adm. RR. PP. Innocentij à Calatayerone, Fortunati à Cadoro, Simpliciani à Mediolano, & Marci Antonij à Carpinedulo Generalium, & Ordinis Procuratorum, ab anno 1643. ad ann. 1658.

RELIGIONIS CAPVCCINÆ PRÆSVLES, AC PATRES MINISTRI, ET PROCVRATORES GENERALES, NECNON PROVINCIALES

Quæ, & qualia pro Capuccinorum Apoſtololatu in Subalpinis fundando, conſeruando, & exercendo, ac promouendo præſtiterint.

RATIOCINIVM SEXTVM.

Præambuli Numeri Tres.

Humanarum, Theologicarumq; facultatum ſtadium, in quo, qui ad Apoſtolicum munus vocantur, & mittuntur, apud Capuccinos præexercentur, recenſet Præambulus

Num. I.

EX quo ſtadio, ideſt ſcientiarum naturalium, & tranſnaturalium ſtudio, exercitio, & conſummato curriculo euocentur, qui ad Apoſtolicum munus adminiſtrandum electi egrediuntur Fratres Minores Capuccini, ex mox dandis municipalibus Statutis, & inuiolabiliter obſeruatis Conſtitutionibus liquidò conſtabit. Patres igitur, & Religionis Capuccinæ Præſules in conſtitutis ſanctionibus generalibus, futuris Sacris declamatoribus, quæ ſequuntur litterarias exercitationes ſubeundas, & percurrendas præſcribunt: *Logica, & Phyloſophia ſaltem per tres annos legantur, Theologia verò per quatuor continuos annos: legatur autem Seraphici Doctoris Sancti Bonauenturæ, vel Angelici Doctoris Sancti Thomæ doctrina. Et in ſtudio quidem ſtudioſi ſolitas efficiant exercitationes. Patres Prouinciales omni ſtudio incumbant peruigilantes; vt Lectores ſedulò, & diligenter ſua in legenda perfungantur munere. In fine cuiuſcumq; anni, quo ſtudijs operam dederint à PP. Prouincialibus, & Diffinitoribus, & Lectoribus circa materias, quibus illo anno ſtudium nauauerint, examinentur in Theologia volumus; vt voce, verboq; tenus legatur, vt ſtudioſi textus, Seraphiceque Sancti Bonauenturæ doctrinæ, aut Angelici Doctoris Sancti Thomæ intelligentiam melius aſſequi valeant. Quamuis etiam celebriores difficultates, & quæſtiones, quæ ex Sanctorum Doctorum textu ſatis, ſuperq; exhauriri non poſſunt, in ſcriptis ſint digerendæ. Studioſis concionandi facultas non datur; niſi per ſeptennium expletum ſtudijs operam dederint. Et quoniam Regula (cap. 9.) præceptum eſt; vt ſtudioſi, antequam ad prædicationis officium aſſumantur, à Generali Miniſtro examinentur, hoc autem, ſi ipſe per ſe præſtare nequeat, ſuas illius muneris partes tribus, aut quatuor Patribus idoneis, & Patri Lectori generalas mandare debebit: vtique vt circa ſtudiorum Sacræ Theologiæ finem illos diligenter examinent, & cum examinati fuerint, ſecreta ſuffragia de illis ferant: illos qui maiorem ſuffragiorum partem exegerint approbantes; & deinde omnes ſimul examinatores fidem cum iureiurando firmatam circa illorum mores faciant: nihil ſibi ſecundum propriam*

Exercitia Scholaſtica Capuccinis proſ. lyciis ſubeunda.

Conſtit. Capuccinor. c. 9.

Mandatur examen, & ſufficientiæ teſtimonium

canj cien-

conſcientiarum iudicium, cuius cauſa ad prædicationis officium admitti nequeant, in contrarium conſtare. Et PP. Lectores ſimiliter ſeorſum Fidem etiam iureiurando confirmatam faciant, eoſdem ſtudioſos ſtudij operam per ſeptennium expletum, & abſolutum dediſſe, & omnes Phyloſophiæ, & Theologiæ neceſſarias materias audiuiſſe. Concionatoribus inſuper præcipitur; ne in ſuis concionibus nugas, & ineptias, res poeticas, quæſtiones inutiles, & opiniones ſuperuacaneas, curioſas doctrinas, argutias, & ſubtilitates à paucis perceptas, & intellectas inſerant: ſed Sanctiſſ. Præcurſoris Ioannis Baptiſtæ exemplo, voce alta, & ardenti prædicent: Pænitentiam agite appropinquauit enim Regnum Cælorum. & cum Apoſtolo Paulo Chriſtum Crucifixum. & vt noſter Seraphicus Pater Franciſcus admonet, & hortatur: annuntient vitia, & virtutes, pœnam, & gloriam cum breuitate ſermonis, allegantes cum primis Chriſtum, cuius auctoritas cunctis Mundi perſonis, & rationibus præſtat, & Sacram Scripturam, ac ſubinde Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, Sacra Concilia, & Sacros Doctores in medium proferentes. Quoniam verò qui Chriſtum vitæ librum legere, & imitari neſcit, doctrinam, quam prædicare poſſit, non habet; idcirco Concionatoribus, vt illi operam nauent, in quo ſunt omnes Diuinæ ſapientiæ, & ſcientiæ theſauri, præcipitur; ne multos ſecū libros deferāt: ſtatuimus; vt in omnibus noſtris Monaſterijs ſit locus pro doctris, in quo S. Scriptura, deuoti, ſancti, docti, & alij neceſſarij libri habeantur. Ex quibus ſupra relatis, nōnulliſq; alijs breuitatis cauſa ſtudioſè prætermiſſis regularibus noſtris ſanctionibus cōſtat; quod Capuccinorū nullus ad Euāgelizādū, aut Apoſtolandum egreditur, quin prius per completum ſeptennium in litterarijs Academijs Phyloſophicis, ac Theologicis congreſſionibus bis in die poſitiuè, & priuatè, ſcholaſticè autem ſemel in hebomade, publicè vero Cathedram ſuſtinendo, vel arguendo frequenter per annum, infallibiliter exercitatus, & probatus fuerit: per Dialecticæ, Phyſicæ, Methaphyſicæ, ac Theologicæ facultatum palæſtras laborioſiùs percurrēres proſelyti; vt tādē iuremerito Magiſtralē laureā à Generali Miniſtro delatam publicè poſt accuratiorem, & exactiorem examinationem aſſequantur. Theologicis poſtmodum, & Scholaſticis apicibus expediti, poſitiuæ, ac Morali Theologiæ aſſiduam operam nauare aggrediuntur, quam poſtea per totum religioſæ vitæ curriculum reliquum proſequuntur, concionando, docendo, catechizando, & Sacramenta adminiſtrando. Hactenus de iure communi Religionis vniuerſæ, modo verò de ſpeciali noſtræ Pedemontanæ Prouinciæ domeſtico ſtatuto apponendum: quod Fr. Ioannes Maria Nettinus, olim noſtræ Congregationis Generalis Miniſter, cum huius Prouinciæ viſitationi inſiſteret anno 1628; proſpiceretq; quot, & quales aduerſus Hereticos Caluiniſtas, & Lutheranos Miſſiones Pedemontani Capuccini religioſi pugiles adminiſtrarent; ſuis in Subalpinæ huic noſtræ Prouinciæ ſtatutis, & exhibitis ordinationibus præcepit; vt Theologicæ facultatis Prælectores, quatuor Sententiarum libris explicatis, conſuetoque ſcholaſticæ eruditionis curſu conſummato, rurſus per integrum adhuc annum Sacræ Theologiæ candidatis aduerſus Neotericorum Hæreſiarcharum erronea excogitata placita, errores, & impietates controuerſiarum dogmata à Catholicis Doctoribus, ſignanter noſtro Par. Zacharia Bouerio Salutienſi tradita, & edita proponerent, atque exponerent: vnde inſtructiores, & aptiores milites, & athletæ contra ſpurios Philiſtæos ad pugnam procederent. Quibus omnibus conſideratis, & æqua lance ponderatis, nulli incongruum, ſiue Minoricæ profeſſiæ ſubiectioni, atque humilitati diſſonum videbitur: ſi nos Fratres Minores Capuccini reliquis omnibus religioſis concionatoribus, & confeſſoribus iniunctum examinationis onus ſubire omninò detrectamus, & abſolutè reluctamus. Regularibus namque, & Canonicis iuribus edocti, directi, & ſuffulti inutilis examinis iugum tenemus. A Chriſto enim dictata, & à Seraphico Patriarcha Franciſco excepta, ab Honorio III Romano Pontifice approbata, à Clemente V. in corpus Canonicum iure relata Minorica Regula, cap. 9. ſic præſcribit; *Nullus fratrum populo penitus audeat prædicare, niſi à Miniſtro Generali huius fraternitatis fuerit examinatus, & approbatus, & ab eo ſibi officium prædicationis fuerit conceſſum.* Cui Regulæ Minorum ſtatuto Oecumenicorum Conciliorum generales Canones conformātur: Concilij namque Lateranenſis Vltimi ſub Leone X Seſſio XI. à Tridentino Concilio Seſſ. V. de reformat. Cap. II. renouata aſſerit: *Regulares verò cuiuſcumq; Ordinis, niſi à ſuis Superioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſijs ſuorum Ordinum prædicare non poſſint; cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant: in Eccleſijs verò quæ ſuorum Ordinum non ſunt, vltra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in ipſis Eccleſijs non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint;*

Concionum materia qualis.

Matth. c. 3.

Speciale Decretum perlegendi per annum dogmata aduerſus Hereſes.

Quare Capuccini Concionatores ab Ordinarij examinari ſe reſpuunt.

Regula Fratrum Minorum c. 9.

Concilia Lateranēſ. Seſſ. XI. Trident. Seſſ. V. c. II.

Euange-

Euangelicarum virtutum religioſam perfectionis palæſtram, in qua, qui ad Apoſtolandum egrediuntur, aſsidue prius exercentur, recenſet Præambulus.

Num. II.

VLtra intellectuales virtutes, alterum, immò præcipuum & primum, ac peculiare, quod Religionis noſtræ Patres, ac Prçſules, ad Apoſtolicum opus deſtinandis, & aſſumendis ſtudium proponunt, imò præcipiunt, eſt moralium, & religioſarum pariter, & Euangelicarum cunctarum virtutum ſtadium, ſiue perenne exercitium, ſicuti ex ſtatutorum noſtrorum mox deſcribendis ordinationibus legenti conſtare valebit: *Ad ſtudium à Patre Prouinciali Miniſtro, & PP. Diffinitoribus in Prouinciali Capitulo, aut à Patre Generali illi dumtaxat Fratres promoueantur, quos ipſi Patres feruenti charitate præditos, laudatis moribus conſpicuos, ac laudata vita præſtantes eſſe, nouerint: & qui præterea ad diſcendum adeo ſint apti, & idonei, vt deinceps in domo Domini vita, & doctrina vtiles, ac fructuoſi poſſint eſſe. Atque idcirco cum nouum aliquod ſtudium inſtituendum fuerit; à Patribus in Prouinciali Capitulo diligens probitatis, & habilitatis eorum ad ſtudium promouendorum perquiſitio fiat. In qua quidem re Patrum conſcientiam graui ei oneramus, ſi in re tanti ponderis, & momenti, à qua tantum boni, vel mali in religionem redundat, perſonarum acceptatores fuerint. Porrò autem ſtudioſi ſcientiam quæ inflat, & in ſuperbiam effert, adipiſci minimè curent, ſed ſibi cum primis conciliare ſtudeant illuminantem & inflammantem Chriſti charitatem, quæ animas viuificat, & humiliat: & ne vnquam in litterario ſtudio adeo ſe ingurgitent; vt illius cauſa orationis ſtudium prætermittant, quinimmò vt Domini noſtri Ieſu Chriſti ſpiritum melius conſequi valeant; tàm Lectores, quàm ſtudioſi enitantur, ſpiritui magis, quam litteris ſtudium nauare. Vtique quod ſine ſpiritu verus ſenſus non acquiritur, ſed ſimplex dumtaxat littera, quæ excæcat, atque occidit. Quapropter omnibus ſtudioſis præcipitur; vt ad Matutinum, & ad reliquas omnes Canonicas horas, & ad orationem in Chorum conueniant. Illi ergo qui ad ſtudium promoti fuerint, comite ſecum ſancta paupertate, per regiam viam quæ ad Cælum ducit, nempè ſanctam humilitatem, ſemper tendere contendant. Peracto autem Theologiæ curſu, ſtudioſi ad prædicationis officium promoueri poterunt, non tamen prius quàm à Reu. Pat. Generali (vt præcipitur in noſtra Regula) examinati fuerint, & approbati, & niſi iidem antea, iuxta Tridentini Concilij Decretum, & fælicis memoriæ Pij Papæ IV. Conſtitut. Fidei profeſſionem fecerint. Nulli porrò huiuſmodi miniſterium concedatur, niſi vita, ſanctaque virtutis exemplis & alijs ædificationi futurus eſſe, graui, & maturo clarere indicio, & forti, atque ardenti vigere voluntate, cognoſcatur: Cum ſcientia, & eloquentia abſque charitate non ædificet, quinimmò & frequenter deſtruat, & eius prædicatio facile contemnitur (vt inquit S. Gregorius) cuius vita deſpicitur. Caueant Prædicatores à vana, & curioſa nimia, & ſuperuacanea verborum elaboratione; & eleganti cultu, & ornatu, nudum Crucifixum minimè decente, ſed verbis nudis, puris, ſimplicibus, & humilibus, charitate nihilominus refectis, ardentibus, ac diuinis vtantur. Atque idcirco Concionatores cohortamur; vt totis viribus contendant ſibi in corde Chriſtum Ieſum imprimere, & pacificam ſui illi tradere poſſeſſionem; vt deinde ex amoris redundantia ille ſit, qui eos loqui faciat, Pauli electionis vaſis, & Gentium Doctoris more, qui non in ſublimitate ſermonis, humanæque ſapientiæ, ſed in virtute Spiritus Sancti prædicabat: nec audebat aliquid loqui eorum, quæ per ſeipſum non efficeret Chriſtus; quemadmodum etiam ipſe Chriſtus perfectiſſimus Magiſter, non ſolum doctrina, ſed etiam operibus docuit, & iſti ſunt magni in Regno Cælorum, qui prius faciunt, & operantur, & deinceps prædicant, & alios docent. Quapropter felic. mem. Clemen. VIII. Decretis inhærentes ſtatuimus, & præcipimus; vt Concionatores Sacri, cum in prædicationis munere alias non fuerint occupati, in Chorum ad omnes horas Canonicas, & ad ſtatutas orationes conueniant, & communem vitam cum reliquis Fratribus agant: qui autē prædicando Quadrageſimæ tempore ieiunare, aliiſque quadrageſimalibus veſci nequiuerint nullo modo conciones habere permittantur. Et præ omnibus inſuper ab omni auaritiæ ſpecie caueant, vt liberè, & ſincere Chriſtum prædicantes, vberiores fructus referant, ac reportent. Et ne alijs prædicantes, ipſi reprobi efficiantur; dimittant aliquando populorum frequentiam, & ad ſolitudinem reuertantur, & cum dulciſſimo Saluatore ad ſancta orationis, & contemplationis montem aſcendant, ibique tandiu maneant, quoad Deo pleni, Spiritus Sancti impetus illos rurſum ad Diuinas gratias in mundo diffundendas excitet, & impellat, Enitentes, vt tamquam Seraphim Diuino inflammentur amore, vt hoc ipſi apprimè calentes, alios deinceps calefacere valeant: atque ita facientes, & modò quidem Marthæ Miniſterium ſubeuntes, modo Mariæ ſilentio vacantes, Chriſtum in vita mixta ſequantur.*

Conſtitut. Capuccin. or. cap. 9.

Conditiones promouendorū ad ſtudiū.

Orationis ſtudium cęteris anteponendum.

Cōcil. Trid. ſeſſ. 24 de Reformat.

Pij Pap. IV. conſtit. 12 & 14.

Quales eſſe cōueniat prędicatores.

D. Gregor. Pap. Hom 12 in Euangel.

Admonitio memorabilis.

Silētiū cōtēplationis oppo tunè ſuadetur.

A qua Religionis Prouincia oriundi, pariter & cuius conditionis proſapia prognati, necnon quibus eruditionis, dignitatis, virtutis, vel excellentia gradibus inſigniti, ad Apoſtolandum mittantur Capuccini, indicat Præambulus.

Num. I I I.

VNa ex antiquioribus Capuccinæ Religionis Ianuenſis Prouincia enumerata, à Tuſciæ conterminis ad vſq; confines Inſubriæ, & Padi fluminis crepidines diſtenta, Alexandrinum tractum, & Dertonenſem agrum, Pedemontanum totum Principatum, & Nicienſem Comitatum, ſimul & ſuperam, atq; inferam, Maritimamq; Liguriam, ideſt vniuerſum Ianuenſis Reipublicæ Dominium, cum Montisferrati Marchionatu intra ſuos ampliores terminos includebat à principio: verùm excreſcente populorum religione, non religioſi ſolummodò homines; ſed & religioſorum Cœnobia paſſim per has Ciſalpinas regiones multiplicabantur. Cum igitur Pedemontanis vicinioribus his noſtris in Oppidis, Pagis, & Italicis plagis iàm iàm ad congruum, & ſufficientem numerum conſtructa Capuccinis Monaſteria per Vrbes inſigniores, & opulentiores per Villas paſſim conſpicerentur, & inuenirentur, maiorq; iampridem tota in Prouinciæ latitudine Conuentuum numerus computaretur; quàm vt ad Conſtitutionum præſcriptum Prouincialis Miniſter ſemel, & iterum in anno conſuetam viſitationem perficere valeret: Carolo Emmanuele I. Sabaudiæ Duce expoſtulante, Paulo V. Romano Pontifice annuente, Clemens Neſinus Generalis Capuccinorū Miniſter, per emiſſum Fr. Ioannem Venetum Viſitatorem, à reliquis pluribus totius Ianuenſis Prouinciæ, ſolius Subalpini Principis vniuerſæ dominationis ſegregatos Conuentus vnam in Pedemontanam Prouinciam à Ianuenſi diſcretam, & diſtinctam conſtituit, & computauit, ſub peculiari ſuo & regimine, & Miniſtro, Anno Domini decimonono extra ſexcentos, & mille, in Prouinciali Capitulo Papiæ congregato. Ann. Chri. 1619

Ianuenſis Prouinciæ amplitudo.

Diuiſio, & cōſtitutio Pedemontanæ Capuccinorū Prouinciæ

Tàm igitur ante, quàm poſt Prouinciarum diuiſionem, ac ſeparationem primiores, inſigniores, & præclariores, immò vniuerſi Apoſtolici operatores aduerſus irruentes Eccleſiaſtici Regni perduelles ad Subalpinas Conualles miſſi ex ſola Ianuenſi, poſtea Pedemontana Prouincia ſunt vocati, electi, ſegregati, & deſtinati à Religionis noſtræ Præſulibus, & Patribus tàm Generalibus, quàm Prouincialibus, idq; rationabilibus de cauſis adducti.

Miſſionarij ex ſola propria Prouincia electi, & eligendi.

Primò. Quia ſicut alienigenæ Caluiniſtæ, nempè Galli, Lutherani ſcilicèt Theutones, ne dicam Vualdenſes Lugdunenſes, Albigenenſes Narbonenſes, Libertini Picardi Eccleſiaſticum Italicum Regnum per has Subalpinas oras aggredientes, & inuadentes, expugnare enixi ſunt; ita & fideles indigenæ Ciſalpini populi, ſignanter religioſi, & Capuccini inuaſoribus prærecenſitis vniuerſis obuiantes, occurrentes, & reſiſtentes, Italicam Eccleſiæ regiam propugnare perpetuò conati ſunt, & impoſterum conabuntur: Patriæ Principatus, & propriæ Prouincialis Eccleſiæ zelo impulſi, vltra Diuini honoris zelotypiam. Quod ex noſtris priores, & primarij antagoniſtæ ſtrenuè præſtiterunt Fr. Valerianus Berna Patricius Pinerolienſis, Frater Mauritius Murrenſis acerrimus ſcholaſticus, & Fr. Philippus à Pancalerio Theologus eximius, cum alijs.

Acerrimè pro patria Eccleſia pugnāt

Secundò. Quia Comprouinciales, & Conterranei homines regionum, & locorum ſitu, & conditione viſuali experientia perſpectis, quotidiana pariter conuerſatione, ſiue opportuna conterminorum oppidanorum communicatione edocti, accolarum, & comprouincialium, ſiue conterraneorum naturam, indolem, genium, moreſq; ac tandem vulgare, ac maternum regionis idioma peroptimè callent: vnde domeſticè magis conuenientes, ac congredientes, tanquam medici experti, & inſtructiores congruentiora alexipharmaca, vel familiariora, aptioraq; antidota ſibi bene notis ægrotis applicare valebunt, communi victu, & ritu, vulgariq; viuendi methodo cum illis perutentes.

Notitia experimētalis plurimū confert

Tertio. Quia Apoſtolici Operarij à propria illa Prouincia oriundi cum fuerint; vt in plurimùm (vt infra dicetur) ex nobilioribus, ſeù ſaltem ex opulentioribus regionis familijs in ſæculo exorti, conſanguineos, affineſq; ditiores, opibuſq; abundantiores habent, vnde in neceſſitatibus, & indigentijs, ſeù proprijs, ſeù communibus propinquorum, & agnatorum elargitionibus, ſubſidijs, ſubuentionibus, operatione, protectione, patrocinio, cooperatione fruuntur in profectum, & augmentum Fidei, in Apoſtolici Miniſterij præſidium, in Eccleſiæ reſtaurationem, ſiuè etiam in materialem Templorum ædificationem, ornatum, &

Conterranei propinquorū ſubſidio fruūtur.

repa-

& reparationem, ſiuè tandem indigentium proximorum ſubuentionem.

Ann. Chri. 1639.

Quartò. Conterranei cum affines, conſanguineos, amicos, & patronos plures, & tutelares ſibi beneuolos computent Patritios, Quiriteſq; regionis, immò Magiſtratuum Præſides, Senatus conſcriptos Patres, & Regios Miniſtros, quinimmò apud Principes, Duces, & Reges plurimùm valentes Equites, ac Dynaſtas, militiæ Magiſtros, & vectigalium Præfectos; à temporali Dominatione, & Sæculari Foro nullo negotio edicta, reſcripta, ſanctiones, proviſiones obtinent, protectiones, patrocinia validioris brachij, opportuna ſubſidia, & congrua auxilia reportant.

Neceſſarias prouiſiones à Magiſtratibus facilius reportant domeſtici.

Quintò Prælatis, Principibus, Magiſtratibus, Populis, nempè Clero, & ſæculo iamdiù diuturniori experimentali notitia cogniti, clari, & venerabiles cum appareant; eorum poſtulationes, & in Eccleſiaſtici regni promotionem petitiones coram vtraq; poteſtate rationabiliores videntur, vnde & faciliùs exaudiuntur, & pleniùs emergentibus quotidianis conſulitur, & occurritur.

Quia cogniti faciliùs exaudiuntur.

Sextò Tandem tum vitæ ſanctimonia, cum conuerſationis integritate, tum eminentioris doctrinæ eruditione, tum rerum gerendarum prudentia, tum diuturniori præclarè adminiſtrata Prælatione, iamdiù apud domeſticos, & exteros celebres, & præclari cum præfulgeant; eorum dicta quaſi dogmata, eorumq; monita tamquam oracula à populis exaudiuntur, & excipiuntur admonitiones, exhortationes, immò etiam increpationes, & aſperiores obiurgationes humiliter recipiuntur: vtpotè a religioſis, & præclariſſimis viris, rerum vſu peritiſſimis, prudentia, doctrina, exemplis, æſtimatione, & communi veneratione conſpicuis, quibus auſcultant omnes, procedentes.

Tamquam venerabiles agniti, auctoritatiuè, & efficaciùs monent.

Ad hoc igitur pleniùs, & perfectiùs in profectum fidei aſſequendum, conſueuerunt ij, quibus mittendorũ, & ad Apoſtolicũ munus deſtinandorũ religioſorũ vocandi, & eligendi competit, & incumbit onus, & poteſtas, religioſis Patres à principio ex Pedemontanæ Prouinciæ Capuccinorum Theologorum, & Concionatorum copioſo cętu eos ſeligere, vocare, & præſentare, qui vel generis nobilitate, vel ingenij excellentia, vel litteraturæ ſublimitate, vel exercitæ Prælationis eminentia cum morum integritate, atq; laudabilioris, ſeù ſanctioris vitæ æſtimatione cęteris præfulgerent: vnde vniuerſi, qui in Eccleſiaſticis Caſtris militantes, Stationarij, idest Miſſionarij munus exercuerunt, intra religioſa clauſtra vel Guardiani, vel Magiſtri Nouitiorum, vel ſcientiarum Lectoris, & profeſſoris, vel Diffinitoris, ſeu Prouincialis, aut Diffinitoris Generalis, vel tandem Supremi Miniſtri Generalis onera vel ſingillatim, vel copulatim plura, aut omnia laudabiliter apud ſuos ſuſtinuerunt, cuncti ſacri Oratores, & inſignes Declamatores, Theologi, & eruditiſſimi Scholaſtici exiſtentes in noſtra Pedemontana Prouincia, immò in Capuccina tota Congregatione: cuius ſupremi Præſules, & Patres Subalpinis his noſtris Miſſionibus perpetuò fauere conſueuerunt, vt liquido ſatis ex mox deſcribendis conſtabit.

Inſigniores ad Apoſtolicum opus eliguntur.

CALCVLVS PRIMVS

Admod. RR. PP. SILVESTRI à MONTELEONE, HIERONYMI à SORBO, item alterius HIERONYMI à CASTRO-FERETORVM Generalium: GABRIELIS autem CASALENSIS, Prouincialis ab anno 1595. ad ann. 1605.

I.

Ann. Chri. 1593.

DEcimus quintus noſtri Ordinis Generalis Miniſter Adm. Reu. Pater Silueſter Hipponas, ſiue à Monteleone Calaber, nonageſimo tertio extra milleſimum quingenteſimum anno Romæ electus, ſuæ viſitationis explero triennio, à Gallia in Italiam regrediebatur: ſuæ autem in regreſſionis itinere tunc quidem Taurini apud noſtros hoſpitabatur, quando à Fratre Valeriano à Pinerolio peracta ab Hæreticis occupatorum Vallium Petruxiæ, & Sancti Martini perluſtratione, Parœciarum conſummata recuperatione, Apoſtolici Miniſterij Italicis his in oris conſtituendi negotium coram Romana Curia, & Pedemontano Duce ab Apoſtolicæ Sedis Nuntio, & Taurinenſi Archiepiſcopo agitabatur. Perficiendo igitur pio & Præſulum, & Principis propoſito de Capuccinorum Miſſione pro Vallium reductione inſtituenda opportunus cum adfuiſſet Capuccinæ Religionis Generalis Miniſter; à Reuerendiſſimis Nuntio, & Archiepiſcopo, necnon à religioſiſſimo Duce de excogitato neceſſario opere admonitus, & interpellatus, ſuos quoq; calculos prædiſpoſitę Euangelicorum Operariorum Miſſione

Litteras obedientiales binis prioribus Apoſt. Operarijs dat, & mittit.

Ann. Chr. 1596.

ipſe addidit, atq; ex-templo Fr. Fr. Valeriano Pinerolienſi, & Mauritio Murrenſi
peritioribus, & prudentioribus, ſimul & perfectioribus ſacris Capuccinis decla-
matoribus, pro Apoſtolico onere ſubeundo, fundando, & exercendo, ſuas obe-
dientiales litteras dedit, atq; ad viriliter in ſuſcepto munere enitendo, & colla-
borando eos eſt efficaciter adhortatus, dans illis in mandatis, vt proxima futura
Quadrageſima noui anni milleſimi quingenteſimi nonageſimi ſexti, ſacris fer-
uentioribus concionibus habendis ſuæ Miſſionis exordirentur, & ſtatuerent pri-
mordia: Fr. Valerianus in Perteriana, Fr. autem Mauritius in Petruxina Con-
uallibus, quod illi fideliter præſtiterunt.

Fr. Mauritiũ Murrenſẽ ad Reu. Archiepiſcopo inſeruiendũ deſtinat.

Ann. Chr. 1598.

Admod. Reu. P. F. Hieronymo à Sorbo Neapolitano Romę ãnocũ mille & quin- II.
gẽtis nonageſimo ſexto, renũtiato decimo ſexto Capuccinæ Cõg. Miniſtro Gen. in
Religionis cõſueta viſitatione occupato Reuerẽdiſs. Dom. Archiepiſcopus Carolus
Brolia Taurinenſis poſtulatorias, & deprecatorias ſuas litteras dedit, vt Fratre
Mauritio Murrenſi Capuccino Concionatore, Apoſtolico miniſterio in Vallibus
incumbente, pro earumdem Vallium paſtorali perluſtratione plenius perficienda,
obſequioſo comite, & Theologo ſibi perui liceret: cui poſtulanti benigniſſimè
ille annuens, per humillimam reſponſalem epiſtolam, pariter & Fratri Mauritio
obedientiales exaratas litteras plenariè ſatisfecit.

Eidẽ Fratrẽ Mauritiũ Tononũ mittit.

Anno poſtmodum quingenteſimo cum milleſimo, & nonageſimo nono, deci- III.
mus ſeptimus noſtræ Religionis Generalis Miniſter itidem Romæ creatur Frater
Hieronymus à Caſtroferetorum: cum Clemens VIII. tunc Supremus Hierarcha
Fr. Mauritium Murrenſem Capuccinum erudítiſſimum ſcholaſticum aduerſus Ge-
bennenſes Tononum per litteras Eminentiſſimorum Cardinalium Sanctæ Seueri-
næ, & Burgheſij mittere decreuiſſet, ille Pontificas placitis vt obſequeretur, obe-
dientiæ amplioris diploma eidem Fratri Mauritio tranſmiſit, atq; ad Pontificalia
peragenda iuſſa religioſum ſuum alumnum direxit, & roborauit.

APPENDIX PECVLIARIS

Fr. GABRIELIS CASALENSIS, Ianuenſis Prouinciæ Prouincialis Miniſter ſemel, & iterum.

Ann. Chr. 1596.

NOſtrorum apud Subalpinos exoriente Apoſtolica Miſſione, Ianuenſem I.
Capuccinorum Prouinciam (cui tunc Pedemontana copulabatur) mode-
rabatur Fr. Gabriel Caſalenſis ſingulari vitæ ſanctimonia, non vulgari
eruditione, regularis obſeruantiæ exactiori zelo, & eximiæ prudentiæ maturitate
præclarus, religioſiſſimuſq; vir: qui per litteras de noua in Pedemontanis Miſſio-
nis propoſita inſtitutione admonitus; expeditus, & volucer Taurinum aduocatus
accurrit, & coram Reuerendiſſimis Taurinenſibus Nuntio, pariter & Archiepi-
ſcopo religioſorum Theologorum Ieſuitarum, Capuccinorum, & aliorum habitę
Congregationi pro ſuo Prouinciali munere interfuit: pro reductione errantium
Interalpinorum Vallicolarum fundandas Ieſuitarum, & Capuccinorum Miſſio-
nes approbauit, ſuoſq; fratres, filios, & ſubditos emittendos acceptauit, obtulit,
& ſtrenuiſſimos tergeminos Operarios primarios Fr. Fr. Valerianum à Pinerolio,
Mauritium à Murra, & Philippum à Pancalerio ex-templò aſſignauit, aſſignatoſq;
ad Valles Petruxiæ, & San-Martini deſtinatos, ſuis obedientialibus litteris, & pa-
terna benedictione præmunitos aſſociauit, & amandauit.

Propoſitas ſuorſũ Miſſiones approbauit, & primores tres deſtinauit.

Ann. Chr. 1601.

Vix priori à primorum Apoſtolicorum Pugilum emiſſione expleta olympiade II.
ob furentia inter Ciſalpinos, & Tranſalpinos Gallos Martialia diſſidia, & inſupe-
rabilia multa, in quę quotidie incidebant impedimenta, & aduerſantia diſcrimina,
Prouinciæ Ianuenſis Patres Prouinciales, & Diffinitores, qui apud Capuccinos
regularis regiminis gubernacula poſſidebant, à quadriennio iam emiſſos ſuos alu-
mnos Miſſionarios ad clauſtra reuocare voluerunt, anno primo ſæculi ſeptimide-
cimi; Monſregalenſi, Cunienſi, Salutienſi, & Pinerolienſi Guardianis, & Concio-
natoribus Miſſionum Eccleſias, & fideles per opportuna tempora inuiſendi, viſi-
tandi, confirmandi, & inſtruendi cura demandata. Suſpenſionis igitur, & Apo-
ſtolatus ceſſationis breui elapſa temporis intercapedine, superueniens Taurinum
nouus Reuerendiſs. Nuntius Tartarinus, de mandato Sanctiſſimi, Capuccinos
Stationarios antiquis Cuſtodijs Conuallium reſtituit: cui nequaquam reſtiterunt
Prouinciales Patres, immò poſtulanti poſtulatos Theologos, & Sacros Ora-
tores & numero, & merito ſufficientes libenter conceſſerunt, & aſſignauerunt.
Rurſus verò cum nondum completa altera, nempè initiati eiuſdem ſæculi olym-
piade Clemens VIII. & ſuæ naturalis vitę, pariter & Pontificalis adminiſtratio-
nis curſum laudabiliter conſummaſſet, regulares Prouinciæ Capuccini Preſules,

Reſtituendi Miſſionibus cooperatur

Ann. Chr. 1603.

ob mendicitatis diſpenſationem, & ab Apoſtolica Sede ordinariam aſſignatam pecuniariam Euangelicis Operarijs ſubuentionem, & alimoniam, Minoricę profeſſæ paupertati timentes, ſibiq; propterea, & ſuis religioſis conſulentes, eos ab Ecclesiaſtica militia ad regularia exercitia retraxerunt. Vix autem Capuccini Excubitores à Sacris Eccleſiaſticis Excubijs retracti receſſerant; cum iterum ad aſſignatas olim Apoſtolicas Cuſtodias reuocatos remittere iubet de recenti ad Apoſtolicum apicem aſſumptus Paulus V Pontifex Max. anno quinto poſt ſexcentos & mille: de Generalibus Comitijs Romæ celebratis reuertenti Ianuenſis Prouinciæ Prouinciali Miniſtro ſpecialibus dans in mandatis, vt ad hæretica phreneſi laborantes Subalpinas Valles ſubractos Apoſtolicos Operarios, iuxta Taurinenſis ſui Nuntij nutus, & placita, remittat.

Ann Chri. 1605.

III. Fr. igitur Gabriel Caſalenſis, qui poſt triennij ceſſationem à prima Prouinciæ adminiſtratione iterum electus Prouincialis, gubernationis clauum dirigendum acceperat, vt Summi Pontificis iuſſis adamuſſim obtemperaret, per litteras admonitus Taurinumverſus celeres ſuos dirigit greſſus: dum igitur Reuerendiſs. Taurinẽſ. Nuntij mandata excepturus, atque executurus feſtinus properaret; Alexandriam Lombardiæ perueniens, tertianam in febrim incidit, qua in lectulo detentus, plures per dies propoſitum iter perficere non valuit: verùm quia pro reſtituendo Euãgelico opere, & operarijs remittendis inſtanter ſolicitabat prærecenſitus Dom. Nuntius, vt perurgentia Pontificia mandata exequeretur Fr. Gabriel Prouincialis Miniſter prudenti excogitato conſilio, dum ægritudine impeditus Alexandriæ ipſe decumbit, Alexandrini Conuentus Guardianum, virum & doctrina, & prudentia, & rerum gerendarum experientia, non minus quam regularis obſeruantiæ zelo inſignem, ſuas vices Vicarias ad hoc gerentem delegare, & ante ſe deſtinare decreuit: ſicuti autem decreuerat, ita effecit, & Fr. Michaelem à Ianua Guardianum præfatum obedientiali apographo nominatis Concionatoribus, & Sacerdotibus Patribus aſſociatum, cùm credentiali Reuerendiſs. Nuntio directa epiſtola Taurinum præmiſit.

Infirmitate detentus per delegatum Vicariũ Miſſionibus prouidet.

IV. Dũ igitur delegatus Fr. Michael Pedemontiũ ſextili mẽſe appulſus, corã Pręſulibus Taurini comparẽdo, & electos, ac nominatos Capuccinos Vigiles pręſentando, pręſentatos autem, & à Reuerendiſs. Nuntio acceptatos, pariter & approbatos, necnon ab Epiſcopis admiſſos ſacris in ſibi deſtinatis Excubijs collocando, cunctoq; Stationarios viſitando demandatum munus ſolicitè, & diligenter exequitur in Subalpinis plagis; Miniſter Prouincialis Fr. Gabriel Caſalenſis in Alexandrina Ciuitate ab ægritudine conualeſcens, priſtinis viribus reſtituitur: vnde intermiſſum iter arripiens ad Ciſalpinos & ipſe, circa Octobris menſis initia, perueniens, prudentiorum, & rerum vſu peritorum Patrum Conuentum, & Congregationem in noſtro Carmagnoliæ Monaſterio congregauit, coramque congregatis iterum Capuccinis, de mandato Pontificis reaſſumendarum Miſſionum negotium proponit, atque de congruentiori, ac tutiori, ſeù expedientiori modo conſilium, & congregatorum ſententiam inquirit: qua audita, perſpecta, & examinata, de adſtantium ſeniorum Patrum placito, & conſenſu, ſaluberrimas edidit, ſimul & mittendis ad Apoſtolicum munus religioſis Pugilibus admonitiones tradidit obſeruandas, quas nos in directorio damus.

APPENDIX SECVNDA.

I. ANimaduertendum hic pariter, & admonendum cenſeo, quòd licèt ad Euãgelicum opus mittendorum Concionatorum, ac Theologorum prima vocatio, electio, atque præſentatio à Generali noſtræ Capuccinorum Congregationis Miniſtro Adm. Reu. Patre Silueſtro à Monteleone facta legatur, primaria in Subalpini Apoſtolatus inſtitutione; ab illa die nihilominus ad præſentia hęc tempora vſque, de ſenſu, conſenſu, & beneplacito, ac permiſſione, necnon conceſſione, ne dicam ordinatione Romanæ Curię, & Supremi Pontificis, Ianuenſis olim, modo Pedemontanæ noſtræ Prouinciæ Pręſules, & ordinarij Patres Prouinciales, & Diffinitores in Capitulis, ſeu Congregationibus ad Apoſtolicum opus emittendos Sacros Oratores, & ſcholaſticos, ſiue Sacerdotes ſuos ſubditos eligere, vocare, nominare, & deſtinare, electos autem, vocatos, nominatos, & deſtinatos Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio præſentare, & oblatos rurſus ab illo approbatos, ſimulq; & illos per Epiſcopos admiſſos, à ſeq; ſemel emiſſos iterum reuocare, mutare, vel transferre, prout ſibi in Domino meliùs expedire videtur, liberè conſueuerunt. Quinimmò ipſa Sacra Congregatio De Propaganda Fide non mittendorum dumtaxat prouiſionem, ſed & Præfectorum etiam electionem Religionis Patribus committere voluit, vt vetuſta ipſa praxis teſtatur, & pro in Bobij Villari conſtituenda Miſſione Sacræ eiuſdem Congregationis litteræ, apud

Admonitio.

Cadralij Miſſionem fundat F. Zacharias Prouincialis.

nos reſeruatæ conteſtantur. Fr. igitur Zacharias Manarolienſis Prouincialis officio fungens, ad interpellationem Reuerendiſſimor. Epiſcoporum Salutienſis, & Taurinenſis, & ad requiſitionem Reuerendiſs. Petri Franciſci Nuntij Apoſtolici, pro noua Miſſione fundanda priùs in Paduſana, poſtea ad fauces Granæ Vallis in Cadralij Oppido, elegit, vocauit, nominauit, & præſentauit Sacrum Declamatorem, & religioſum Pugilem Fr. Bernardum à Portu-Mauritio, circa annum vndecimum poſt ſexcenteſimum milleſimum. Ann. Chr. 1611.

CALCVLVS SECVNDVS.

Admod. Reuerendor. PP. PAVLI CÆSENATIS *Miniſtri, &* HIERONYMI *à* CASTROFERETRORVM *Procuratoris Generalium ab anno 1613. ad ann. 1621.*

Frequentiorem Operariorũ mutationẽ prohibet.

CEſſante iàm ſecundò à Generalatus miniſterio Fr. Hieronymo à Caſtroferetrorum, in officij adminiſtratione Comitialium Patrum voto ſuffectus ſucceſſit Fr. Paulus à Ceſena facundiſſimus Sacer Orator, & prudentiſſimus regularis regiminis director, anno milleſimo ſexcenteſimo tertio decimo, quando à Sacræ Congregationis Sancti Officij Eminentiſſimis Patribus Conſcriptis, per aſſeſſorem Marcellum Filonardum, de crebriori mutatione Euangelicorum Operariorum in Miſſionibus laborantium à religioſis Præſulibus facta admonitus, per ſuas litteras Ianuenſis Prouinciæ Miniſtro Prouinciali datas, inutiliori huic frequentiæ conſulere, & occurrere ſtuduit, iuxta acceptum Eminentiſſimorum oraculum. I. Ann. Chri. 1613.

Pro ſtabiliẽdis Miſſionũ immobilium locis conſulitur, & decernitur.

Taurinum poſtmodum pro Prouinciali perluſtratione appulſus, antiquorum Patrum olim iàm in Eccleſiaſticis caſtris, & Apoſtolica militia exercitatorum Congregationem coegit. Religioſo autem huic Sacro Conuentui non ſolus ipſe Generalis Miniſter, ſed ſimul cum eo Reuerendiſs. Taurinenſis Nuntius præeſſe, & intereſſe voluit in noſtro Capuccinorum Sanctæ Mariæ de Monte Cenobio congregato, anno Domini ſextodecimo poſt milleſimum ſexcenteſimum. Adſtantibus igitur Venerandis PP Valeriano Pineroliensi, Commiſſario, Philippo à Pancalerio, Stephano à Tenda, Felice à Sancta Victoria, Iſidoro à Buſcha, Ignario, & Bartholomæo à Nicia Maritima, Romualdo à Taurino, cunctis Coapoſtolicis collegis, ac Theologis cum commilitonibus Sacerdotibus, ſingulis & omnibus Capuccinis coram Reuerendiſs. prædicto Saonenſi Epiſcopo Dom. Petro Franciſco Coſta, Nuntio ad hoc Sedis Apoſtolicæ Delegato, de noſtrarum Miſſione inſtauranda, & ſolidius conſtabilienda actum, & conſultum fuit: ex prudenti autem, & matura conſultatione, vniformiq; congregatorum ſenſu, & conſenſu, opportuniora ſelecta intra, vel iuxta hæreticas Conualles loca pro fixis Stationibus, & Eccleſiaſticis Excubiis perenniter inuigilaturis, aſſignãtes, vel quondã aſſignata cõfirmãtes, antiquos de nouo Miſſionarios confirmatas per Cuſtodias diſtribuẽtes, diſtributis autẽ congruas, & opportunas prouiſiones ſpirituales, & temporales conferentes, Apoſtolicum opus in Subalpinis plagis conſtabilierunt, & firmauerunt: ſicq; religioſum Conuentum dimiſerunt. II. Ann. Chr. 1616.

Mandat conficiendum libellum ſpectãtia ad opus Apoſtolicum continentem

Haudquaquam rurſus Apoſtolicum exercitium proprijs peculiaribus iuribus præmuniſſe contentus, quò ſui alumni, & Euangelicæ militiæ profeſſores Capuccini tutiùs, & inoffenſo pede commiſſum ſibi perdifficile miniſterium exequerentur; dedit ſpecialibus in mandatis Fr. Philippo veterano militi, & exercitæ militiæ Euangelicæ Agonothetæ, ac Directori, expertiſſimoq; Promotori; vt conceſſarum facultatum, latarum legum, promulgatarum ſanctionum, emiſſarum ordinationum, permiſſionum, decretorum, reſcriptorum, indultorum ab vtroque tum ſeculari, tum ſpirituali principatu emanatorum, pro Apoſtolica Capuccinorum Miſſione fundanda, & firmanda, tàm ad Fidem promouendam, quàm ad perfidiam ſubuertendam, vel perfidorum impudentiam, & temeritatem compeſcendam, epitomaticum quidem, ſed exactum codicem conſcriberet, & conficeret, qui imposterum ad Miſſiones exercendas egreſſuris pro directorio, & Euangelici operis Rationali deſeruire valeret: quod ille accuratè perfecit, illiuſq; propria manu deſcriptum auctographum apud nos in archiuio aſſeruatur: vnde & ego plura à me deſcripta, idest omnia in eo ſcripta, fideliter tranſcripta decerpſi. Ille igitur cum demandato perficiendo compoſitionis præclaro facinori ſe ſe accingeret, ſequentem quaſi dedicatoriam epiſtolam prærecenſito Miniſtro Generali mandanti exarauit. III.

Al Mol-

Al Molto Reuer. Padre nel Signore Oſſeruandiſs. il Padre Paulo da Ceſena Generale dell'Ordine de Frati Minori Capuccini di S. Franceſco.

HAuendo l'infernal Dragone, che giace in mezzo all'acque del Lago Vandano, e fiume Rodano, nel laſciuo grembo dell'impudica donna nomata Geneua (quaſi vadeos in gebennam) dal ſuo maluaggio petto ſpirato, & di continuo ſpirando ſolforeo fuoco, & ſetente fumo di venenati errori, & peſtifere hereſie della Caluiniana Setta, con i quali l'auerſario di Chriſto hà infettate quaſi tutte le genti habitanti dall'Aquilone inſino al Mediterraneo, & Oceano mare: eſſendo inoltre gionte le ſue venenoſe ſcintille inſino nel Piemonte principio d'Italia, & hauendo il pietoſo Iddio data glorioſa vittoria al Sereniſſimo Signore Carlo Emmanuele Duca di Sauoia, & Prencipe del Piemonte contra il Signor di Dighieres, vno de capi principali di detta erronea Setta, & cacciatolo con i ſuoi ſeguaci da tutti li ſuoi Stati, col hauer collocati all'incontro di otto Valli, per le quali potena l'eſercito Heretico ritornar in Piemonte, Valle di Suſa, di Peroſa, di San Martino, d'Angrogna, di Pò, di Varaita, di Maira, e di Demonte otto fortiſſimi Caſtelli: nella Valle di Suſa la Cittadella di Santa Maria; in quella di San-Martino il Forte di S. Ludouico: contro quella di Peroſa il Caſtello di Tinarolo: contro quella d'Angrogna il Caſtello di Cauor: contra quella del Pò il Caſtello di Reuello. contra quella di Varaita il preſidio di Sauigliano: in quella di Maira il Caſtello di Dronera: & in quella di Demonte vna forte Cittadella. E ſi come nell'animo inuitto di queſto Sereniſſimo Prencipe non ſolo ſtà la prudenza del mantenimento del ſuo Stato temporale, mà ancora viue il zelo dell'aumẽto della Sãta, e Cattolica Fede; così dalla ſuprema autorità della glorioſa memoria di Clemente VIII. vniuerſal Paſtore del Chriſtiano Grege la ſua Sereniſs. Altezza humilmente chieſe, & inſtantemente inſtò, & gratioſamente ottenne, che in tutte le ſudette Valli, quaſi Caſtelli inuitti, & fortiſſime Cittadelle ſi collocaſſero, come pur di fatto ſi collocorono, le Apoſtoliche Miſſioni de Padri Capuccini, con vna de Padri Gieſuiti e ſi per conuertire, come (per gratia di Dio) hanno conuertiti molte migliaia d'Heretici, in dette Valli eſiſtenti, alla Cattolica, e Romana Chieſa, come per reſiſter alli Miniſtri portanti il mortal veleno del predetto fraudolente Dragone, acciò di nuouo non infettaſſero i ſuoi popoli, & l'infettione non traſcorreſſe più baſſo nell'Italia: & accioche detti Padri con animo più virile, e forza maggiore poteſſero eſſequire ſi nobile impreſa, Sua Santità, & Sua Altezza con ſupreme facoltà, & eccelentiſſimi priuileggi gli hanno ſopra modo fauoriti.

Primordialē proceſſū Miſſionum diffuſè enarrat.

Eſſendoſi poi il meſe paſſato in Torino, nel Monaſtero della Madonna del Monte fatta vna Congregatione ſopra il reſtabilimento di detta Apoſtolica Miſſione di detti Padri Capuccini, nella quale interuennero l'Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Monſig. Pietro Franceſco Coſta Veſcouo di Sauona, & Nontio Apoſtolico ſpecial Delegato da N. Sign. ſopra detta Miſſioni, V. P. M. R. il Ren. Padre Valeriano da Pinarolo Commiſſario di detta opera, & li Molto Ven. PP. Predicatori di detta Miſſione il Padre Steffano da Tenda, il Padre Felice da Santa Vittoria, il Padre Iſidoro da Buſca, il Padre Bartolomeo da Nizza, il Padre Romualdo da Torino, & il Padre Ignatio da Nizza con li loro compagni, & io pure, come già Commiſſario di dette Miſſioni; nella quale oltre l'eſſer ſtata confirmata, & di nuouo ſtabilita la ſopradetta Apoſtolica Miſſione, con aſſignatione, e diſtributione de luoghi più opportuni per la reſidenza di detti Padri: In eſſecutione di detta opera, fù anco (come V. P. M. R. sà) commandato, di raccogliere, & compilare in vn libro autentico tutte le facoltà Eccleſiaſtiche, & priuileggi temporali, con altri ordini di Veſconi, & Gouernatori, Conſoli, & Popoli, prohibitioni alli Heretici, & Miniſtri loro, con alcuni altri ordini nuoui da Sua Signoria Illuſtriſſima, e V. P. M. R. fatti per manutentione di detta Miſſione: qual commandamento con tanto maggior affetto hò accettato, & con la Diuina gratia mi affaticarò di adempire, con quanto maggior deſiderio bramo la gloria di Dio, l'applicatione del Sangue del Saluatore à quelle anime ſedotte, l'allegrezza degl'Angeli, che godono nella conuerſione de peccatori, l'Eſſaltatione di Santa Chieſa Cattolica, Apoſtolica, e Romana, noſtra vera, & vniuerſal Madre, edificatione de Fedeli, & gloria immortale di detta Sua Beatitudine, & Sereniſſima Altezza: ſperandone detti Padri dalla Diuina bontà premio eterno, & da Prelati di Santa Chieſa, Prencipi temporali, & V. P. M. R. continua protettione, per i quali tutti ſupplico Noſtro Signore Gieſù Chriſto, che li faccia ricchi delle ſue gratie celeſti, & io proſtrato à terra li chiedo la Santa beneditione.

D. V. P. M. R.

Humiliſſimo Seruo, & Figliuolo in Chriſto.

Fr. Filippo da Pancalieri Predicatore Capuccino

Laborabant plurimùm circiter hunc vigeſimum primum poſt ſexcenteſimum milleſimum annum coram Romana Curia, vt & irreligioſum, minuſq; idoneum Plebanum è ſuis laribus eijcerent, & ad patrium ſolum Capuccinos Miſſionarios adſciſcerent Pancalerienſes Oppidani, pro quorum & expulſione, & Introductione cum Romam ad noſtri Ordinis Generalem Procuratorem Hyeronimum à Caſtroferetrorum & teſtimoniales ſcripturas, & ſcriptas applicitas litteras Prouincialis Pedemontium Miniſter tranſmiſiſſet, illeque pro ſuo munere ſolicitè coram Eminentiſſimis Patribus commiſſum negotium pertractaſſet; informatiuam, & reſolutiuam ad dictum Prouincialem Miniſtrum reſponſionem reddidit. V. Ann. Chr. 1633.

CALCVLVS TERTIVS

COMMVNIS.

Admod. Reuerendorum Patrum CLEMENTIS, *&* IOANNIS MARIÆ NETINENTIVM, ANTONII MVTINENSIS *Generalium*, FRANCISCI *verò* IANVENSIS *Ordinis Procuratoris ab anno 1622. ad ann. 1636.*

Romæ in Comitijs Generalibus anno decimo octauo extra ſexcentos, & mille congregatis Fratre Paulo Ceſenate ceſſante, Fr. Clemens Netinus in Generalatus adminiſtrationem extitit Patrum ſuffragijs ſuffectus, qui juxta præſcriptum à noſtris ſanctionibus Generalibus Miniſtris conſtitutum totius Religionis viſitandæ opus, ad ſuos Fratres inuiſendos egreſſus eo tempore, perluſtrando Europęas Capuccinas Prouincias perambulabat; quo Gregorius XV. Summus Pontifex pro in Europa, & reliquis Mundi partibus, propaganda Catholica Fide, Romæ Eminentiſſimorum Conſcriptorum Patrum Congregationem inſtituerat, & conſtituerat: cui, pro ſufficientius, & efficacius promouendæ orthodoxę religionis negotio, cunctarum regularium Miſſionum exactam & plenariam relationem à Præfectis, & Pręſidibus tranſmittendam ab initio decreuerant Purpurati Senatores, ſuiq; emiſſi decreti notitiam Regularium Generalibus, per Eminentiſſ. Cardinalis Sauli litteras communicare ſategerant: vnde Clemens præfatus Capuccinæ Congregationis Generalis Miniſter, Eminentiſſimi prænominati Cardinalis acceptis litteris, earum apographum, cum ſua annexa epiſtola Prouinciali Capuccinorum Pedemontanæ Prouincię Miniſtro tranſmiſit. I. Ann. Chr. 1622.

Tranſmiſit trāſumptum litterarū D. Card. Sauli.

Ante Generalitij miniſterij abſolutionem, in officio Neapolis defuncto Fratre Ioanne Maria Netino, qui in Pedemontana Prouincia, pro ſufficientiùs Miſſionibus exercendis annualem controuerſiarum, & dogmatum perlegendorum curſum conſueto lecturæ curriculo à Lectoribus noſtris perficiendum ſuperaddiderat; In Capitulo Generali Romæ celebrato anno trigeſimo tertio ſupra ſexcentos & mille Fr. Antonius Mutinenſis in Generalem Miniſtrum fuit aſſumptus, qui à Santiſſimo accepta ſpeciali poteſtate, pro Vallis Soanæ conſtituenda Capuccinorum Miſſione, ſequens Decretum edidit. II.

Nos Fr. Antonius Mutinenſis Miniſter Generalis totius Ordinis Fratrum Minorum Sancti Franciſci Capuccinorum: Auctoritate nobis à Summo Pontifice facta concedimus Reu. Patri Prouinciali Miniſtro Prouinciæ Pedemontanæ, eiuſq; pro tempore ſucceſſori, quotenus vſq; ad proximo Comitio Generalio, Sacerdotes idoneos noſtri Ordinis deputare valeat, qui in loco Vallis Soanæ, quorumcumq; ſæcularium confeſſiones ſacramentales, ſeruatis ſeruandis, excipere valeant, ab Ordinario approbandos, & ab eodem Patre Prouinciali deputandos. In quorum fidem præſentibus ſigillo noſtro munitis ſubſcripſimus. Dat. Romæ in noſtro Capitulo Generali die 20. Maij 1633. Ann. Chr. 1633.

Cōcedit poteſtatē binos Sacerdotes in Valle Soana confeſſarios conſtituendi

Locus † Sigilli.

Fr. Antonius à Mutina Miniſter Generalis.

Rurſus cum Reuerendiſſ. Dom. Epiſcopus Vercellenſis pro Capuccinorum Miſſione ad Oropçam Bugellenſem, Matris Dei celeberrimam Eccleſiam, deſtinanda ſupplicem libellum, Eminentiſſ. Cardinali S. Onuphrij porrexiſſet, illeq; Generali Miniſtro prouiſionem commiſiſſet; Admod. hic Reuer. Pater infraſcriptum appoſuit Decretum. III.

Viſto

Viſto il ſopraſcritto memoriale, all'Eminentiſs. Signor Cardinale Protettore preſentato, da eſſo à noi rimeſſo per la prouiſione, concediamo facoltà al Reu. Padre Prouinciale della Prouincia di Piemōte, di poter aſſignare, vno, ò due cōfeſſori per l'effetto ſupplicato, che ſiano reſidenti di fameglia nel Conuento di Biella, quando dall'Illuſtriſs. & Reuerendiſs. ſupplicante gliene ſarà fatta inſtanza: & queſto ſino al primo Capitulo Generale, & quanto alle facoltà de Miſſionarij, ſi ricorra à chi ſpetta. Roma li 6. Giugno 1633. Decretū pro Cōfeſſarij 1 Eccleſ. Oropca inſtituendis.

III *Loco † del Sigillo*

Fr. Antonio da Modena Miniſtro Generale.

IV. Fr. Franciſcus Ianuenſis vir inſigniori eruditione præditus, per ternas olympiades Procuratoris totius Ordinis noſtri munere, in Romana Curia ſolicitè eſt perfunctus, nempè ab anno vigeſimo quinto ad trigeſimum ſeptimum poſt ſexcentos & mille. Cum igitur à principio conſtitutæ Congreg Gēn. de Propaganda Fide conſcripti Eminentiſs. Patres pro Prati-Iallati inſtituendis Miſſionibus accelerarent, & noſtrarum finitimarum Miſſionum Præfectum, ideſt Pedemontanæ Prouinciæ Prouincialem Miniſtrum Paulum Mariam Aſtenſem ad hoc perurgerent, & per litteras ſolicitarent, ille pro tempore Generali Ordinis Procuratori Fratri Franciſco præfato ſuæ per epiſtolas Prouinciæ exigentias manifeſtabat, cui iſte reſponſiones congruas reddebat.

V. Prouincialis Miniſter noſtræ Prouinciæ, & Miſſionum Præfectus Fr Paulus Maria Aſtenſis præfatus tandem circa annum vigeſimum octauum currentis ſæculi ſeptimi decimi ſuos geminos, immò ternos religioſos Declamatores, & Sacerdotes ad Cluſoniam Vallem pro Apoſtolando emiſerat: ſed vix per annum ibi permanſerant, quando Martialibus turbinibus impediti, demum peſtilentiali morbo ſublati defecerant primi, nec dumq; ſecundi quicquam ſucceſſerant Quamobrem denuò eadem Sacra Congregatio de Propaganda Fide à Taurinenſi Nūtio ſolicitata, reſtituendæ Cluſoniæ Miſſionis negotium perurgebat circa annum trigeſimum quintum extra milleſimum ſexcenteſimum, vnde Fr Franciſcus Ordinis Procurator ad Fratrem Ioannem à Montecalerio tunc Pedemontij Prouincialem Miniſtrum, ſuas plures exarauit epiſtolas.

Ann. Chr. 1635.

CALCVLVS QVARTVS

C O M M V N I S.

Admod. Reuerendorum Patrum IOANNIS *à* MONTECALERIO *Miniſtri, &* FELICIANI *à* PLACENTIA *Procuratoris Ordinis Generalium ab anno 1637. ad ann. 1643.*

I. AB ipſis noſtræ Pedemontanæ à Ianuenſi Prouincia diſcuſſionis, ac diuiſionis exordijs, nempè ab ipſo priori, ac primari Capitulari Taurinenſi congreſſu Fr. Ioannes à Montecalerio, qui olim iamdiù Guardiani, & Lectoris onera ſuſtinuerat, inter Diffinitores Patres primò connumeratus, vixq; elapſo quinquennio in Prouincialem electus, Diffinitoris ſemper, Prouincialis ſemel, & iterum miniſterio præclariſſimè functus: à Fratre Ioanne Maria Netino in Conſultorem ſuſceptus, tandem poſt regularis omnimodè continuæ, ideſt nunquam interpollatæ adminiſtrationis gradualis (vigintiquinq; ìe feliciter annorum ſeriem conſummatam, ex Diffinitore iàm ſecundò electo in Miniſtrum Generalem noſtræ Congregationis aſſumptus fuit anno trigeſimo ſeptimo ſupra milleſimum ſexcenteſimum. Huic igitur Paſtori vigilantiſſimo, Miſſionum tutelari, atq; zelantiſſimo patrono (quippè qui primus Apoſtolici muneris inter Pedemontanæ Prouinciæ Prouinciales ab Vrbano VIII acceptam Præfecturam ſemel & iterum exercuerat) vix Generali Miniſtro renunciato, Subalpinæ regionis, & Miſſionis Operarij, pro quotidianis proprij muneris exigentijs, ſupplices litteras exarare cæperunt, quibus ille & epiſtolis, & prouiſionibus ſatisfaciebat. Cum igitur cum dem à Rege Chriſtianiſſimo ſolicitè aduocatum, Pariſijs iàm exiſtentem pro Caſtri-delphini Apoſtolicæ Miſſionis grauioribus indigentijs, tàm Fr Ioannes Foſſanenſis anteceſſor, quàm Fr. Petrus Martyr ſucceſſor per litteras interpellaſſent; interpellantibus ſatisfecit per binas epiſtolas.

Ann. Chr. 1637.

II. Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Dom Iacobinus Marencus Epiſcopus Niceienſis antiquiori, & arctiori amicabilis neceſſitudinis, & charitatis vinculo cum Ad-

mod.

mod Rev. Patre Miniſtro Generali iàm olim copulabatur: vnde cum in ſuæ Diæceſis Boſienſi comitatu nouam Capuccinorum excubitorum Stationem aduerſus Hæreticam prauitatem, & depranatos mores inuigilantium conſtituere proprijs ſumptibus decreuiſſet; huius ſui decreti, & propoſiti per litteras Fratrem Ioannem Capuccinorum Generalem admonuit, quamobrem ab eo omnimodam ſatisfactionem accepit. Ano. Chr. 1638.

Cum igitur pro prærecenſita Miſſione in Vari Valle ſtabilienda, Reuerendiſſ. Antiſtiti proponenti ſatisfeciſſet; Fratri Auguſtino Prouinciali Pedemontij Miniſtro, & Miſſionum Præfecto pro eadem poſtulanti per infrapoſitam epiſtolam reſpondit. III.

Al Reuerendo Padre nel Signore, il Padre Miniſtro Prouinciale de Frati Capuccini nel Piemonte, Torino.

Reuer. Padre nel Signore, DAL Molto Reuer. Padre Procuratore hò parimente riceuuto l'auiſo del decreto fatto dalla Sacra Cõgregatione, in riguardo della Miſſione, che de noſtri Frati domanda in Boglio Mõſignore Illuſtriſs. Veſcouo di Nizza: nelche, poiche tali ſono i commandi; altro non ti compie, che vbidire, & procedere per l'intento preteſo, ſi come potrà fare la P. V, di quei ſoggetti, che meglio giudicarà à propoſito. Mentre, non eſſendo queſta per altro, la ſaluto caramente, & mi raccommando alle ſue orationi, con pregare che il Signore la conſerui. Di Caeu li 22. Marzo 1639.

Operarios mittendos ſtatuit. Ann. Chr. 1639

D. V. P. R.

Seruo nel Signore Affettionatiſs.
Fr. Gioanni Miniſtro Generale.

Pro ſupra indicata Miſſione, à Reuerendiſſimo Nicienſi Antiſtite expoſtulata, ſtabilienda, Sacra Congregatio de Propaganda Fide mandatum dederat Admod. Reuer. Pat. Feliciano Placentino, noſtri Ordinis Procuratori Generali in Romana Curia reſidenti, qui pro expedita commendati negotij executione, Prouinciali Pedemontano Miniſtro infraſcriptas litteras dedit, Decretum receptum tranſmittendo. IV.

Al Reuerendo Padre nel Signore, il Padre Prouinciale de Frati Minori Capuccini di Piemonte. Torino.

Reuer. Padre nel Signore. DAlla quì congionta copia la P. V. R. potrà vedere l'ordine datomi dalla Sacra Congregatione de Propaganda Fide, circa la deputatione del Prefetto, e Miſſionarij per la nuoua Miſſione da farſi nella Dioceſi del Veſcouato di Nizza in coteſta Prouincia. Per l'eſecutione ne dò auiſo alla P. V. acciò prima ſi compiaccia di trattare col Molto Reuerendo Padre Generale, & dopò che per conſeglio, & conſenſo del medeſimo ſi sarà riſoluto chi debba eſſer Prefetto, & i Miſſionarij, me ne dia parte quà in Roma con tutto il reſto, che le parerà à propoſito in queſto particolare. E non eſſendo queſta per altro, la ſaluto di tuore, & mi raccommando alle ſue orationi. Roma li 3. Febraro 1639.

Pro mittendis, & Præfecto Miſſionis agitur. Ann. Chr. 1639

D. V. P. Reu.

Affettionatiſs. Seruo nel Signore.
Fr. Feliciano Procur. e Commiß. Generale.

CALCVLVS QVINTVS
COMMVNIS

Admod. Reuerendorum Patrum INNOCENTII à CALATHAYERONE, FORTVNATI à CADORO: SIMPLICIANI à MEDIOLANO, & MARCI ANTONI à CARPINEDVLO, *Generalium, & Ordinis Procuratorum, ab anno 1643. ad ann. 1658.*

GEnerale Capuccinorum totius noſtræ Congregationis Capitulum ipſis à ſuę formationis primordijs ſingulo quoque triennio congregari cępit, verùm V.

excreſcente numero & Conuentuum, & Prouinciarum, ad quinquennium celebratio perendinata fuit. Quoniam verò vnius dumtaxat ſeculi decurrentis ſpatio, per Europæas regiones, & Regna diſtributi peragrantes, populiſq; auſtetioris Euangelicæ vitæ, ſimul, & arctioris regularis obſeruantię pręclara, ac multiplicia, nec fucata exempla præſtantes Capuccini, vbique adeò tùm numerò, tùm amplitudine multiplicauerunt Cuſtodias, ac Prouincias, quàm vt luſtrali itineratione Generalis Miniſter à Conſtitutionibus preſcriptam vniuerſalem Religionis perſonalem viſitationem abſoluere valeret; ideò vnus adhuc, ideſt ſextus olim iàm conceſſo
1644. luſtro dutationis in Generalatu annus additus fuit. Sexennio igitur abſoluto Fr.
1645. Ioannes à Montecalerio, Romæ in aduocatis Generalibus Comitijs ſucceſſorem
1646. accepit Fratrem Innocentium à Calathayerone Siculum. Cui itidem ibidem
1647. ijſdem Capitularibus electionibus ſuffectus extitit Fr. Fortunatus à Cadoro Vene-
1648. tus, anno Magni Iubilæi quinquageſimo decimæſeptimæ centurię. Poſt verò ſe-
1649. narium annorum curriculum ſidem met pro Comitialibus prouiſionibus congre-
1650. gatorum Patrum Suffragijs in Generalem Miniſtrum electus extitit Fr. Simplicia-
1651. nus Mediolanenſis Patritius, & Ciuis, qui olim Religionis clauum moderante Fr.
1652. Innocentio ſupratecenſito; Generalis ipſe Ordinis Procuratoris officio præclarè
1653. functus fuerat; ſicuti Fr. Fr. Fortunati, & ipſius Simpliciani gemino excreſcente ſe-
1654. nario Fr. Marcus Antonius à Carpinedulo Brixienſis Generale Procuratorium
1655. Miniſterium laudabiliter exercuit: vnde elapſo primo, Pontificio beneplacito per
1656. alterum ſexennium in officio communibus votis confirmatus extitit. Steterunt
1657. igitur ſinguli, & omnes prætecenſiti quaterni Patres; ac Religionis Capuccinæ
1658. Præſules in ordine vicis ſuæ honorificè, hoc eſt ſibi commiſſas Ordinis regulares
Prælaticas vices, ac religioſas præſidentias fideliter ſuſtinuerunt, ſimul & virtuosè, ſed laborioſè miniſtrauerunt: clauſtralem quidem diſciplinam promouere ſtudẽtes, non tamen extra clauſtra Apoſtolantes Seraphicos Pugiles negligentes: quinimmò peculiari eos ſolicitudine, & cura proſequentes, quoties ad Pedemontanam noſtram Prouinciam regulatiter perluſtrandam acceſſerunt, toties Apoſtolicorum Operariorum ſingularem curam gerere voluerunt, ſingillatim eos ad ſe vocantes, viſitantes, & pro opportunitatibus illis fauentes, pariter & prouidẽtes, paternè eos in perarduo opere confirmantes. Sicuti & Ordinis Procuratores Romæ apud Supremam Curiam reſidentes Fr. Fr. Simplicianus, & Marcus Antonius in diebus ſuæ Procurationis nunquam, & nuſquam ceſſauerunt pro Euangelicis militibus apud Romanum Hierarcham intercedere, & procurare, ac ijs fidelibus Operarijs patrocinari in dies.

DE

DE PRAEFECTIS CAPVCCINIS ECCLESIASTICARVM MISSIONVM IN SVBALPINIS RATIOCINIVM SEPTIMVM.

SYNOPSIS

Præambuli Numeri Tres.

Præfecti Miſſionum Nomen, Naturam Communiter explicat Præambulus

Num. I.

Præfecti Eccleſiaſticarum Miſſionum munus, & onus Genericè indicat Pręambulus

Num. II.

Subalpinarum Capuccinorum Miſſionum Præfecti Perſonam, officium, & debitum, ſignat Præambulus

Num. III.

Calculus Primus.

Fratris Valeriani Pinerolienſis, Primi Subalpinarum Miſſionum Præfecti, àb anno 1596. ad annum 1600.

Calculus Secundus.

Frâtris Philippi à Pancalerio, Capuccinorum in Subalpinis Miſſionum Præfecti, ab ann. 1602. ad ann. 1605.

Calculus Tertius.

Fratris Valeriani Pinerolienſis, Secundò Præfecti in Subalpinis Miſſionum Capuccinorum, ab anno 1605. ad ann. 1611.

Calculus Quartus.

Fratris Philippi à Pancalerio, Secundò Capuccinorum in Subalpinis

Miſſio-

Miſſionum Præfecti ab anno 1612. ad ann. 1616.

Calculus Quintus.

Fratris Ioannis Baptiſtæ Vercellenſis, Prouincialis Miniſtri Pedemontanæ Prouinciæ, & Miſſionum Moderatoris per annos 1619. & 1620.

Calculus Sextus.

Fratris Pauli Mariæ Aſtenſis, Pedemontanæ Capuccinorum Prouinciæ Miniſtri, & Miſſionum Directoris ab anno 1621. ad ann. 1624.

Calculus Septimus.

Fratris Ioannis à Montecalerio Pedemontanæ Capuccinorum Prouinciæ Miniſtri, & Subalpinarum Miſſionum Præfecti per ann. 1625. 1626.

Calculus Octauus.

Fr. Fr. Pauli Mariæ Aſtenſis, & Ioannis à Montecalerio, vtriuſque iam ſecundò Pedemontanæ Prouinciæ Miniſtri, & Miſſionum in Subalpinis aut Directoris, aut Præfecti ab ann. 1627. ad ann. 1635.

Calculus Nonus.

Communis

Fratrum Michaelis Angeli à Taurino, Auguſtini à Sauiliano, Antonij Mariæ Aſtenſis, Pedemontanæ Prouinciæ Prouincialium, & in Subalpinis Miſſionum Præfectorum ab ann. 1635. ad ann. 1654.

Calculus Decimus Communis.

Fr. Fr. Ioannis à Foſſano, & Pauli à Nicia Maritima, Pedemontanæ Prouinciæ Capuccinorum Miniſtrorum, & Miſſionum Præfectorum ab anno 1653. ad annum 1658.

PRÆFE-

PRAEFECTI
ECCLESIASTICARVM MISSIONVM IN SVBALPINIS
Qui, & quales qualia, & quanta pro Capuccinorum Apoſtolatu fundando, promouendo, conſeruando, ac dirigendo operati fuerunt.

RATIOCINIVM SEPTIMVM.
Præambuli Numeri Tres.

Præfecti Miſsionum nomen, ac naturam communiter explicat Præambulus.

Num. I.

Miſſio Eccleſiaſtica quid.

QVONIAM Eccleſiaſtica Miſſio (prout noſtro propoſito modò inſeruit) dicitur: *Deputatio alicuius, ad ordinem Leuiticum aſſumpti, ab eo, qui habet poteſtatem, ad obeundum Eccleſiaſticum miniſterium, vt puta Prælationis, Prædicationis, ſeu Sacramentorū adminiſtrationis.* ideò quatuor modis Præfectus Miſſionum quis denominari poteſt, quia quatuor itidem modis contingit, quis poteſtatem habere circa Eccleſiaſticas Miſſiones: vno modo propriè, poteſtatiuè, & primariò communiter, & vniuerſaliter, tàm ſupra mittendos, ſeù miſſos, quàm ſupra Miſſionum loca, & Apoſtolicum opus: quomodò ſolus Summus Pontifex, Eccleſiaſtici regiminis Supremus Hierarcha plenaria gaudet poteſtate ordinaria, independente, ac propria. Alio modo poteſtatiuè quidem, & propriè, nō tamen primariè, ſed ſubordinatè, nec communiter, & vniuerſaliter, ſed particulariter, tàm ſupra miſſos, quàm ſupra miſſiones quis pollet auctoritate ordinaria, ſed dependenti: ſicuti Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Abbates in ſuis Eccleſijs, iuriſdictionibus, & Diæceſibus ad Apoſtolicum opus ſibi ſubditos religioſos mittendi pollent poteſtate. Tertiò modo communiter quidem, vniuerſaliter, & plenariè, ſed dependenter, & ſubordinatè; delegato, non ordinario proprio iure: Vt Eminentiſs. Patres Congreg. Gener. de propaganda Fide, de vniuerſis Regularium ordinibus religioſos viros ad vniuerſas, & ſingulares Eccleſias, ſpeciali ſibi à ſupremo capite delegata poteſtate mittere ſolent. Quartò tandem vniuerſaliter, & particulariter, communiter, ac peculiariter mixta auctoritate ſubordinata, ſed ordinaria in ſuos ſubditos mittendos, delegata quoque in quantum ad loca, & modum Miſsionis, ad Euangelicum opus emittunt Regulares operarios Religionum Præſules ordinarij Prælati, ſicuti faciunt Generales, & Prouinciales Miniſtri Capuccinorum multiplicibus ad diuerſas Orbis partes, & peculiares Eccleſias in Miſsionibus Eccleſiaſticis. Duplici igitur modo Præfecti Miſſionum deſcribi, ſeu deffiniri poterunt, vno modo communiter, & in genere ſic: *Præfectus Miſſionum Eccleſiaſticarum eſt perſona in ſpirituali dignitate conſtituta, cui iure proprio, ſupremo, vel ſubordinato, ordinario, aut Delegato Apoſtolico operi prouidere & præſidere, Apoſtolicorumq; Operariorum aut mittendorum, aut iàm miſſorum curam gerere competit, & conuenit.* Altero vero modo peculiariter, & in ſpecie ſic: *Præfectus*

Quadrupliciter contingit mittere.

Præfectus Miſſionū deffinitur.

Miſſionum

Miſſionum Eccleſiaſticarum eſt Religioſus, & Sacer Miniſter, qui à Supremo, vel à ſubordinatis Hierarchici Ordinis Præſulibus electus, & delegatus, Apoſtolico operi Apoſtolicisq; Operarijs ſibi collata ſpeciali auctoritate pluribus, aut paucioribus, magis, vel minus ampla poteſtate præficitur, & immediatè præſidet.

Præfecti Eccleſiaſticarum Miſſionum munus, & onus Genericè indicat Præambulus.

Num. II.

Sicuti multiplici acceptione Præfecti Miſſionum nomen, & natura explicantur: nempe vel pro eo, qui mittendi pollet poteſtate, vel pro eo, qui iam miſſis præſidendi habet auctoritatem: ita & duplici enumeratione Præfectorum munera & onera recenſentur. Primò igitur Sacrorum Antiſtitum à Supremo ad infimum Pontificem Abbatem, aut Præſulem ſæcularem, vel Regularem, quibus propriè ius mittendi competit, peculiare, & proprium munus eſt: Præuia matura, ac prouida diſcuſſione, & conſideratione idoneos Miniſtros, Paſtores, aut Doctores prudenter eligere, competenter vocare, ſufficienter ordinare, & opportunè, hoc eſt manifeſtius dicere, mittendorum magis idoneorum prouidum habere delectum: Delectos verò de quolibet Eccleſiaſticæ militiæ ſtatu, ordine, & conditione abſq; perſonarum acceptione per opportuna tempora vocare: Vocatis congruam, perficiendoq; demandato Miniſterio pro locis, temporibus, perſonis, indigentijs ſufficientem facultatem, & poteſtatem conferre, quod eſt competenter ordinare: Ordinatos tandem conuenienti, & neceſſario commeatu prouiſos, debito ſtipendio pro corporali quotidiana Operariorum alimentatione præſtito, mittere, & miſſos fouere, ſuſtentare, defendere, atq; patrocinari. Secundò, eorum autem, qui iam miſſis Euangelicis Operatoribus præſidendi habent auctoritatem, ſingulare munus eſt: electos in communi, & vocatos in genere emittendos operarios ſingulos ſubeligere, ac ſingillatim præeligere, ordinandas perſonas præſentare, præſentatas autem, ordinatas, miſſas, & admiſſas ad opportuniora loca dirigere, & indiuiduatim diſtribuere, atq; collocare: rurſus tum Miniſtrorum emiſſorum, tum miniſteriorum commiſſorum curam ſolicitam gerere, conuenientem pro ſacris miniſterijs vtiliter exercendis poteſtatem ordinariam, vel extraordinariam à Supremis Præſulibus reportare, congruas, ac neceſſarias pro in miniſterio laborantibus prouiſiones quotidianas prouidere: vtque electi, vocati, ordinati miſſi, & ſtipendiarij Euangelici Operarij in Dominica Vinea agricolantes fideliter, competenter, imò ſtrenuè, & validè, indeſinenter, atq; infatigabiliter ſibi demandatum, & concreditum Apoſtolicum opus præſtent; proſpicere, procurare, & ſolicitare: operando, & cooperando pro virili, & præfectorio ſuo officio eoſdem viſitare, adhortari, admonere, corrigere, mutare, de loco ad locum transferre, vel à miniſterio remouere ſingulares perſonas, Apoſtolãdi regulas, canones, normamq; præſcribere, coram ſublimioribus poteſtatibus ſæcularibus, aut Eccleſiaſtica Miſſionum cauſas agere, Miſſionariorum perſonas, vel opera præſentare, referre, promouere, defendere, iuſtificare. Perſecutores compeſcere, perſecutiones auertere, impedimenta remouere, conducentia cuncta procurare, pro diuerſis temporum, locorumq; indigentijs, ſimul & exigentijs.

Præfectorũ duplex onus

Primum munus.

Secundum onus.

Subalpinarum Capuccinorum Miſſionum Præfecti Perſonam, officium, & debitum ſignat Præambulus.

Num III.

Præfecti Miſſionum, qui in Capuccina noſtra Seraphica Hierarchia ſuos ſubditos vniuerſaliter mittendi ordinariam habent poteſtatem, ſunt Generales, & Prouinciales Miniſtri, vt peculiaribus noſtris iuribus tum ex Regula, tum ex conſtitutionibus ſtatuitur. Regulæ nãq; cap. 12. tit. De euntibus inter Saracenos, & alios infideles, ſic ſancitur. *Quicumq; Fratrum, diuina inſpiratione, voluerint ire inter Saracenos, & alios infideles, petant inde licentiam à ſuis Miniſtris Prouincialibus. Miniſtri verò nulli eundi licentiam tribuant, niſi eis, quos viderint eſſe idoneos ad mittendũ.* Regulari igitur noſtro municipali iure, à Summo Pontifice confirmato, Miſſionum Præfectura, hoc eſt mittendi ad Saracenos, & infideles poſtulantes, & idoneos ſuos Fratres facultas Prouincialibus, eòq; magis Generalibus Miniſtris attribuitur, ſicuti Conſtitutionum noſtrarum capite itidem 12. fuſius, & plenius ſequentibus verbis explicatur. *Quoniam infidelium conuerſio noſtro Seraphico Patri maximè*

Regula minorum cap. 12.

Generali, ac Prouinciali Miniſtris cõpetit mittere

Conſtitut. Capuccinorũ c. 12.

cordi erat: Idcircò ad Dei Gloriam, & eorum ſalutem ſecundum Regulam ſtatuimus, vt ſi aliqui Fratres Chriſti amore inflammati, atq; illius Catholicæ Fidei zelo ſuccenſi ex diuina inſpiratione ad illos prædicandum proficiſci voluerint, primùm recurrant ad Miniſtrum Prouincialem, vel ad Admodum Reuerendum Patrem Generalem, à quo ſi fuerint idonei iudicati, cum ipſius licentia, & benedictione eant. Ipſi porrò ſubditi ſeipſos ad tam difficile, & perniculoſum negotium aptos nequaquam exiſtimare præſumant, quinimmò cum omni timore, & humilitate hoc ſuum deſiderium ſuorum Prælatorum iudicio omninò committant. Diſcrimen autem fieri poterit inter infideles ſatis manſuetos, dociles, & ad chriſtianam Fidem facilè recipiendam ſatis diſpoſitos, vti ſunt illi recenter in Indijs ab Hiſpanis, ſeù Luſitanis inuenti, & Turcas, & Agarenos, qui armis tantummodò, & tormentorum vi erroneam, & pernitioſam ſectam tuentur, ac protegunt. Prælati verò illos dimittere propter Fratrum paucitatem nequaquam deſiſtant verùm ſuam omnem cogitationem, & ſollicitudinem in illum iacientes, qui continuam noſtri curam gerit, in omnibus ſe gerant, vt ſibi à Diuino ſpiritu dictatum fuerit, & cuncta cum charitate, quæ nihil agit perperam, diſponant. Hæc ex noſtri ordinis ſtatutis conſtitutionibus, ex quibus liquido ſatis conſtare credo, Primicerium noſtrorum Miſſorum Præfectum computandum eſſe Miniſtrum Generalem: vndè ad Subalpinæ Galliæ ab Apoſtolica Sede conſtitutas Eccleſiaſticas Stationes primos Capuccinos Operarios Fr. Sylueſter à Moure Leone, Generalis Ordinis Miniſter elegit, vocauit, & præſentauit. Peculiarem

Primicerius præfect' miſſorũ Gener.

verò, proprium, & immediatum Præſidem enumerandum cenſeo Pedemontanæ Prouinciæ Prouincialem Miniſtrum Capuccinorum, in hoc, quòd ſucceſſiuè per tempora ad Euangelicum opus ſuos ſubditos mittere, ad hæc vſq; tempora perſeuerauit, exordiendo à Fr Gabriele Catalenſi integræ Ianuenſis Prouinciæ (cui Pedemontana iungebatur) Prouinciali Directore, qui operarios Apoſtolicos plures miſit, hoc eſt Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio nominauit, obtulit, & approbatos prudentioribus monitis, & regulis ſufficienter inſtructos per aſſignatas excubias, atq; cuſtodias diſtribuit. Quæ omnia tum ipſi, tum ſucceſſoribus Prouinciæ Miniſtris triplici iure competere exiſtimamus: Primò iure communi, tamquam Prælato ordinario, auctoritatem quaſi Epiſcopalem in ſuam Prouinciam, ac ſuos ſubditos habenti: Secundo iure regulari, vt ex ſupra dato Regulæ capitulo comprobauimus: Tertio iure conſtitutionali, ſicuti ex adducto conſtitutionum capite duodecimo confirmauimus. Tribus igitur rationibus Prouincialis Miniſter Capuccinorum Pedemontij Miſſionum Subalpinarum Præfectus in hoc ſenſu (nēpe quia habet poteſtatem proprios ſubditos ad Apoſtolicum opus mittendi) vocari debet. Verum cum hoc ſit commune cunctis noſtri Ordinis Prouincialibus, pariter & Generalibus; noſtræ Pedemontanæ Prouinciæ Prouincialis Miniſtri perſona propriè, & peculiariter Miſſionum Præfecturā obtinet, quoniam Miſſionibus, & Apoſtolico operi, atque Operarijs præſidet iure peculiari, ſpeciali, & delegato ab Vrbano VIII anno vigeſimo quinto poſt mille ſexcentum; vt infra ſuo numero calculamus: Cum prius ſingulares ex Capuccinis Sacri, & religioſi Agonothetæ Euangelicæ militiæ, & Eccleſiaſticorum Vigilum Præſides à Sede Apoſtolica conſtituti extiterint, vti mox calculando numerabimus, poſtquam illius officium, & debitum indicauerimus. Officium igitur huius Subalpini Apoſtolatus Præfecti in ſpeciali (vti ſupra diximus in vniuerſali) eſt a Summo Pontifice Romano electos in communi, & vocatos in genere Capuccinos ſuos ſubditos ad opus Apoſtolicum ſubeligere in indiuiduo, vel præeligere ſingillatim inter bonos meliores, & inter idoneos habiliores ad exercendum miniſterium. Subelectos autem, & præelectos mittendos Operarios Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio præſentare, & offerre, ab eoq; acceptatos obedientialibus litteris premunitos coram Reuerendiſſimis Ordinarijs ſiſtere, atque ab illis admiſſos ordinare, ideſt ſibi delegatas, & conceſſas à Sanctiſſimo pro exercendo Apoſtolico miniſterio ſpirituales, & congruas facultates communicare, ſicque ſufficienter ordinatos opportunas per ſuæ Præfecturæ commiſtas Miſſiones prouida, & occulata collocatione diſtribuere, collocatos, & diſtributos opportunè viſitare, viſitatis ſpiritualia, & temporalia ſubſidia prouidere, aſſiſtere, tutari, & patrocinari, mutare loca, & ſocios, perſonas transferre, amouere, pro amotis nouos ſufficere: vt fideliter, & feruenter, diligenter, ac ſolicitè concredito ſibi euangelico muneri inſiſtant, procurare, adhortari, admonere, corrigere, impellere, moderari, monita ſalutis præbere: Regulæ obſeruantiam, Euangelij prædicationem, integritatis exēplum, ſanam doctrinam, zelum animatum, augumentum Fidei, perfidiæ ſubuerſionem, charitatem Dei, proximorum ſalutem impenſius commendare, taliterque inſtructos, binos & binos aſſociatos dimittere, benedicere, & orationibus comitari. Cenſentur prædicta Miſſionum Præfecti in reſpectu ad inferiores officij munera. Relatiuè vero ad ſuperiores, nempè ad Supremum Pontificem, ſeu Sacras Congregationes ſe eligentes, vocantes, deſtinantes, & poteſtatem, auctoritatem, atque facultates extraordinarias, ſeu ordinarias communicantes Præ-

Immediatus Præfectus Prouincialis

Ann. Chri. 1596.

Triplici iure præſidentia miſſorum cõpetit Prouincialibus.

Pedemontanus Prouincialis iure delegato Præfectu. Miſſionũ ſtatuitur.

Officiũ Præfecti Miſſionũ in ſpeciali

fecti

fecti Miſſionum debitum onus exiſtimatur:per ſe tamquam conſtitutum in capite exercere demandatam ſibi Præfecturam accuratè, & ſtudioſè adminiſtrare, Apoſtolicum opus promouere, ab vtroq, Principatu tum ſæculari, tum ſpirituali opportunas neceſſarias prouiſiones obtinere, ſignanter a Supremo Hierarcha per luſtra conceſſarum coniuctarum facultarum confirmationem petere, ac reportare, nouarum (pro vt neceſſitas exegerit) conceſſionem poſtulare, Miſſionum, & miſſorũ indigentias, & neceſſitates manifeſtare, Apoſtolicorum Operariorum conatus, progreſſus in Fidei promotionem, ac infidelium, ſeu perfidorum conuerſionem, religionis augmentationem molimina, opera, ægregiaque facinora ſaltem ſemel in anno Sacræ Gen. Congregat de Propaganda Fide per exactam, & exaratam relationem annuntiare, acta tranſmittere, & peracta referre, iuxta editum ad hoc, atque ab eadem Sacra Congregatione promulgatum, à nobiſque ſuo numero datum Decretum. Denique ſi quæ de nouo à Romano Hierarcha Hierarchicique ordinis conſtitutis Præſulibus iuſſa ad Apoſtolicum ſuum opus ſpectantia emanauerint, promptè, expeditè, & fideliter exequi in Miſſionibus, ſiue Miſſionarijs multiplicandis, minuendis, commutandis, vel confirmandis.

Præfecti Miſſionum relatiuè ad Superiores debitum.

CALCVLVS PRIMVS

Fr. VALERIANI PINEROLIENSIS primi Subalpinarum Miſſionum Præfecti, ab anno 1596. ad ann. 1600.

I. IN Ciſalpinæ Galliæ Vallibus Capuccini Apoſtolatus primus auctor, primarius promotor, & primicerius adminiſtrator enumeratur Fr Valerianus Patritius, ac Pinerolienſis Ciuis, Capuccinus Sacer Orator, & Capuccinorum eiuſdem Ciuitatis Conuentus Cuſtos, & moderator anno 1595 Quando hæreticæ vſurpationis, & profanationis violentia à Petruxina, & Perreriana Conuallibus Catholicus penitus cultus exulabat. Exulantem igitur Orthodoxam religionem Italicis illis extremis in oris vt reſtitueret, perſtitit validè, & ſtrenuè enitendo Fr. Valerianus, qui, vt quod mente excogitauerat, opere adimplere valeret; Capuccinorũ Miſſionem Heſpericis prædictis in plagis inſtituere præmeditatus eſt, & præmeditatam inſtituendam ſolicitè curauit, inſtitutamq; primus ipſe viriliter, & ſedulò exercuit, & ſuſtentauit. Quoniam igitur prior ipſe Apoſtolicum opus & ex cogitauit, & propoſuit, & conſtituendum poſtulauit, & conſtitutum laudabiliter, ac perutiliter adminiſtrauit; Apoſtolicæ adminiſtrationis Præfecturam, dum Eccleſiaſtico ſtetit in agmine, ſemper illi vniuerſi & Præſules, & ſubditi iuremerito detulerunt. Prior autem Fr. Silueſter à Monteleone Generalis noſtri Ordinis Miniſter contulit, collatam autem Euangelici miniſterij præſidentiam accuratè, & vigilanter, non minus quam occulatè, & prudenter ſuſtinere, pariter & exercere perpetuò ſategit, vti ex mox numerandis manifeſtè patebit.

Ann. Chri. 1595.

Quia primus Apoſtolicum opus excogitauit, prior Præfecturam exercuit.

II. Ab exordio igitur inchoatæ Miſſionis, vnico ſibi addito collegæ Fr Mauritio Murrenſi Theologo, & Concionatori, geminiq; ſupperadditis Socijs Sacerdotibus cum præſideret; ad verbum Dei prædicandum, atq; Catholicas veritates propugnandas, ſimul & hæreticam prauitatem expugnandam egredientibus neceſſariam forè autumauit Fr. Valerianus damnatorum codicum legendorum facultatem: quamobrem ex-tempore hanc à Sancti Officij Sacra Congregatione per litteras poſtulauit, eamq; per epiſtolam Cardinalis Sanctæ Seuerinæ (quam proprio numero dedimus) expeditè pro ſe, ſibiq; adiunctis collegis reportauit die ſecunda Februarij anni 1596 eaq; præmuniti Fidei agonem ingreſſi, progreſſi ſunt ipſe ad Perrerianam, Fr Mauritius verò ad Perruxinam Vallem Sacroſanctum Domini noſtri Ieſu Chriſti Euangelium in Quadrageſima prædicare, & Pſeudoprædicãtium errores confutare. Tuncq; Capuccinorum Apoſtolatus prima in Vallibus primordia, & fundamenta poſuerunt: poſita autem vt firmiùs confirmarent, & fortiùs conſolidarent; ſecularis poteſtatis validioribus auxilijs, ac ſubſidijs conſtabilire decreuit Fr. Valerianus Præfectus: quamobrem primò proſcriptorum quorundam gladiatorum Sectariorum agonothetarum eiectionem à Sereniſſimo Carolo Emmanuele I. Duce procurauit: poſtmodum verò pro peruicacioribus præceptiuum edictum, pro dociljoribus autem reducendis adhortatiuam epiſtolam ab eodem Pedemontano Principe promulganda impetrauit. Hoc eodem & Februario mẽſe, & nonageſimoſexto extra milleſimũ ſexcẽteſimũ anno, quando pariter & pro veneratione Templorum interdictiuam ſanctionem conſtituendam curauit, & pro ſuperſtitum afflictorum Catholicorum, Catholicæq; Eccleſiæ vr-

Ann. Chri. 1596.

Interpellat à Sæculari Principatu pro Catholicis.

gentioribus neceſſitatibus, & acerbioribus calamitatibus ſubleuandis, ſeptem poſtulationum capita complectens, à ſe compoſitum memoriale præfato Allobrogum Duci exporrexit, & pro congruis prouiſionibus ſupplicans, exauditus fuit pro ſua reuerentia, & prouiſum extitit pro temporum, locorum, perſonarum, & Eccleſiarum exigentia, vti proprijs numeris ſignauimus.

III. Quadrageſimali Euangelicæ prædicationis curſu conſummato in Perreriana Valle, pro ſibi concreditæ Præfecturę munere inchoatæ Miſſionis Apoſtolicum opus perficere cogitans Frater Valerianus; pro multiplicandis religioſis Operarijs, pariter & initiato operi neceſſarijs amplioribus ſpiritualibus facultatibus reportandis plurimùm tum apud regulares ſuos Præſules Generalem, ac Prouincialem, tum apud Taurinenſes Nuntium, & Archiepiſcopum, tum apud Sereniſſimum Sabaudiæ Principem, tum denique apud Romanæ Curiæ Patres Conſcriptos, & Romanum Antiſtitem voce, & ſcripto inſtanter laborando interpellauit. Cumque tandem per reſponſales Sanctæ Seuerinæ Cardinalis, Ordinis noſtri Protectoris Eminentiſſimi litteras, annuentis Clementis VIII. Summ. Pontificis viuæ vocis oraculum ſeruitarum, & Capuccinorum in Subalpinis Apoſtolatus conſtitutiuū, & confirmatiuum accepiſſet Reuerendiſs. Taurinenſis Nuntius, Iulius Cæſar Richardus, proq; Apoſtolicis mandatis exequendis religioſorum Theologorum tùm Societatis Ieſu, tùm Capuccinæ Religionis conuentum præſidentibus cum ipſo Reuerendiſſimis Archiepiſcopo, & Inquiſitore Taurinenſibus congregaſſet: In congregatione autem prænumeratis regularibus Pugilibus Ieſuitis, ac Capuccinis Apoſtolicum opus de mandato Pontificis commendaſſent, Miſſionumque loca, ideſt excollendas Conualles prioribus Lucernæ, poſterioribus verò Petruxiæ, & Perrerij aſſignaſſent; ad quaternarium primò plurificatis commilitonibus, & conſodalibus Fr. Valerianus fuit præfectus, & ſuæ Præfecturæ ſolicitè officio fungens, primarum facultatum primarium diploma ab Archiepiſcopo, & Inquiſitore Taurinenſibus, proprio numero relatum, reportauit.

Plurimum pro Miſſionibus laborat.

Ratioc. 4. Calc. 1. num. 1.

IV. Poſtmodùm autem cum Fr. Gabriel Caſalenſis, Capuccinæ Ianuenſis Prouinciæ Miniſter collegas, & Coapoſtolicos Stationarios ad octonarium numerum multiplicaſſet; ſeptenùq; adauctis primarium athletam Fratrem Valerianum in Eccleſiaſticæ militia pręſidem, ac ducem prę feciſſet; ipſe priori ſuprascripto facultatum diplomate ab Archiepiſcopo relato non contentus, alterum à Reuerendiſſimis Nuntio, & Inquiſitore rurſus reportauit, vti proprijs ſuis numeris ſignauimus. Nec eo ſatisfactus, à prærecenſito Domino Taurinate Archipræſule in tota ſua Diœceſi confeſſiones excipiendi pro ſe, ſuiſque collegis licentiam impetrauit. Nequaquam interim prætermittendo auctoritatem congruam, tàm pro Euangelizando, dogmatizando, & catechizando, quàm pro confeſſiones excipiendo, à Reſeruatis abſoluendo, Sacramentaque tandem adminiſtrando à Domino Præpoſito Reſſano Generali Pineroliēſis Abbatiæ Vicario obtinere, ſicuti ſuis locis memorauimus, quibus data diplomata retulimus, ac regiſtrauimus. De huius zelotis Prępoſiti, & Vicarij Admod. Reuer. Domini Rinaldi, iam olim in opere Collegæ conſenſu, & aſſenſu voluit Fr. Valerianus pro ſuo munere, ad recuperationem Parochialium prouentuum Petruxinæ Parœciæ coram competentibus iudicibus, & tribunalibus agere: quare tàm apud Taurinenſem Nuntium, quàm corā Pedemontano Duce inſtanter ad hoc tamdiu poſtulauit, quamdiù poſtulata obtinere non potuit. Tandem voti compos effectus, de vſurpantium perfidorum Caluiniſtarum manibus annuos cenſus ereptos, & recuperatos reuocato Reuerendo Parocho, & Præpoſito reſtituendos curauit. Quò verò opportunè reducum abiurationes, quas Sæculares Tabelliones recipere timore perculſi recuſabant, ipſe perficere, & authenticè in ſcriptis redactas celebrare poſſet; Socium Capuccinum Sacerdotem in Sancti Officij Notarium creari, & inſtitui procurauit: pariterque pro cooperantium Leuitarum ſacro agmine à Romana Curia matrimonia conualidandi, & a Reſeruatis in Bulla Cœnę caſibus abſoluendi facultatem impetrauit, vti peculiaribus Calculis numerauimus.

Miſſionibus multipliciter conſulit.

Parochiales Petruxię annuos cenſus recuperat.

V. Opportunis, ac diuerſis temporibus conſueuerat Fr. Valerianus Præfectus tàm de illarum Vallicolarum Eccleſiarum ſtatu, quàm de Eccleſiaſticorum operariorum proceſſibus, & Fidei progreſſu, vtrorumque pariter de indigentijs, & occurrentibus per ſuas litteras & Reuerendiſſimum Taurinenſem Nuntium, & Eminentiſſimos Sacræ Romanæ Curiæ Præſules, à quibus congruas prouiſiones, ac ſubuētiones reportabat, certiores facere: Illud igitur cum pro ſuo munere Septembri, & Octobri huius anni menſibus multiplicatas per relatiuas, informatiuaſq; epiſtolas præſtaſſet, tum pecuniarium pro reparandis expilatis Sacrarijs Paræciarum, tum poteſtatiuum ſpirituale pro abſoluendis, & reconciliandis lapſis ſubſidium poſtulando; poſtulanti ſoliciriori Miniſtro benignè annuens Supremus Antiſtes, poſtulata cuncta conceſſit: requiſitam namq. & facultatem communicandam, & pro paramentis, calicibus, & leuitica ſupellectile petitam pecuniam ſuppeditandam

Ann. Chri. 1596.

Domino

Domino Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio, per epiſtolam Nouembri menſe Romā
datam, tranſmiſit in mandatis: quibus ex-tempore obtemperans Apoſtolicus Præ- Sieram ſupe-lectilem pro-curat. & pro-uidet.
ſul, Miſſionum Capuccino Præfecto vtrumq; ſubſidium expeditè communica-
uit, ac ſubminiſtrauit. Vnde ille & relapſos teſenare ſimul, & expoliatis Templis
paramenta, & ornamenta aliqualiter reſtituere valuit. Eòq; magis, quò Carolus
Emmanuel I. Catholicus Dux à Fratre Valeriano de Sacrorū depopulatione à ſa-
crilegis peracta admonitus, pro Diuino cultu inſtaurando, Eccleſiaſticę ſupellectilis
congruam quantitatem proprio ære coemptam prouidere voluit: vtriuſque igitur
tum Apoſtolici, tum Ducalis ærarij ſubuentionibus ſuffultus, Petrerianę, atq; Pe-
truxinæ Conuallium depauperatis Sacrarijs, pariter & pauperculis Sacerdotibus,
pro Sacroſanctis myſterijs conficiendis, & Sacramentorum miniſterijs exercendis
ſufficientia indumenta, paramenta, & ornamenta contribuit: quæ rurſus vix ela-
pſo triennio ſceleſtiores Sectarij, & nefarij perduelles Caluiniſtæ, Sacraria depo-
pulantes, ſacrilegè aſportauerunt.

VI. Geminis igitur Catholica Fide in deſtitutis Conuallibus Petruxiæ, ac San-Mar-
tini, geminatis in ſtatutis Stationibus Eccleſiaſticis binos, & binos poſtquam Apo-
ſtolicos Pugiles, & Capuccinos Vigiles, pro Eccleſiaſtico Regno illis in oris propu-
gnando, conſtituiſſet Fr. Valerianus, tum vt Præfectorio ſuo muneri, tum vt reſti-
tuendę Heſpericis in his plagis Catholicæ Fidei proprio religioſo zelo ſatisface-
ret; de Pineroliensi tractu ad Salutienſem Marchionatum Caluiniſtica phreneſi,
ac tyrannide occupatum, Reuerendiſs. Taurinenſe Nuntio annuente, prętenti an-
no nonageſimoſeptimo poſt quingentos & mille migrauit, tranſmigrandoq; per
Ann. Chr. 1597. directum ad grauiùs, & periculoſiùs hæretica inſania delirantes & Macrenſem
Vallem, & Draconerienſem Villam tetendit, ac tandem peruenit ipſe cum ſtrenuo
agonotheta Fratre Stephano à Gombolato, quem ex-templò ad remotiorem, &
ipſam hæreticali lue lethaliter ſauciatam Sturianam Vallem, pariter & Demontij
Pagum pro Quadrageſimalibus concionibus habendis deſtinauit: dum ipſe Dra- Draconeriū pergit.
conerij Apoſtolicum miniſterium exercens, adhærens Macræ Hęreticorum Val-
lum aggredi diſponit, & progreditur, Euangelizando, atq; Apoſtolando per Qua-
drageſimæ, & totius prioris à ſuo aduentu illius anni tempora. Quibus elapſis, &
nonageſimo octauo vltra milleſimum quingenteſimum ſuperueniente, eundem
præreceenſitum Coapoſtolicum Operatorem Fratrem Stephanum, pro eodem Qua-
drageſimalium prædicationum curſu perficiendo, Accelium in ſummitate Vallis,
Ann. Chr. 1598. & Italiæ extremitate conſtitutum Oppidum amandauit, atq; per eum binas Miſ-
ſiones, in Accelio vnam, alteram in Sancti Damiani Oppido fundauit: dum ipſe
in inferioribus Vallaribus ianuis, & Villis inuigilare, & iugiter collaborare ſata-
geret: diſputando, docendo, catechizando, & reducendo. Quotidiano ergo in
miniſterio Eccleſiaſtico dum Apoſtolaretur; geminam tàm ſibi, quàm Coopera-
rijs Capuccinis peculiarem facultatem neceſſariam forè animaduertit: primam
Hæreſiarcharum legendi emiſſa damnata volumina: ſecundam, à profanis pollu-
tas Sacras Ædes reconciliandi: pro vtraq; cum apud Romanam Curiam poſtulaſ-
ſet; poſtulatorum permiſſionem, & conceſſionem accepit. Biennio igitur ſuæ in Pro ſuo mi-niſterio la-borat.
Ann. Chr. 1599. Draconerio reſidentię explero, iuſtis de cauſis illius animum mouentibus, Fr. Va-
lerianus de diſceſſu cogitare occeptauit, ſuum attamen cogitatum non prius exe-
cutioni mandauit, quàm per litteras ſuperioribus annuntiaſſet, à quibus reſponſa-
li oraculo excepto, inibi cum Collegis perſeuerare, nec inde recedere abſq; ſpe-
1600. ciali Romani Pontificis permiſſione iuſſus eſt. Stetit igitur in Præfecturæ officio, &
Apoſtolico miniſterio, donec Capitulariū Patrū voto ad maiora regularia munera
adminiſtranda intra Clauſtra aduocatus, Ciuitatis Ianuenſis maioris Conuentus
& Guardianus extitit electus, & Diffinitor ſubrogatus. Ipſe autem antequam Apo-
ſtolica Præfectura ſe abdicaret; canonicæ Capuccinorum Miſſionum inſtitutio-
1601. nis, & fundationis intra Subalpinas Valles authentica chirographa quaterna à
quaternis Præſulibus, nempè à Reuerendiſs. Nuntio, Archiepiſcopo, & Inquiſi-
tore Taurinenſibus, pariter & à Generali Abbatiali Pineroliensi Vicario (quæ
ſuis numeris fideliter dedimus) reportauit: poſtquam Petrerij, Petruxiæ, Draco-
nerij, Accelij, & Sancti Damiani quinque Eccleſiaſticas Cuſtodias ipſe firmaſſet.

CALCVLVS SECVNDVS

Fr. PHILIPPI à PANCALERIO, Capuccinorum in Subalpinis Miſſionum Præfecti per annos 1602. 1603. 1604.

Ratioc. 3. Calc. a.num. 4.

REcedenti Fratri Valeriano in Miſſionum præſidentia anno ſecundo vltra ſexcentos & mille ſucceſſit Fr. Philippus à Pancalerio, probatus iam, & I.
expertus Apoſtolicæ militiæ agonotheta. Capuccinus hic Sacer Declamator (vt fuſiùs infra notamus) vir erat acerrimi ingenij, ſubtilioris intelligentiæ, feruentioris, & expeditioris executionis, rerum gerendarum peritia præditus, in actione prouidus, in prouidendo ſolicitus, & in ſolicitudine impiger, atq; infatigabilis, qui olim ſęcularis grammatæi miniſterio in Ducali Cancellaria operam dederat. Religioſæ ergo modò militiæ, pariter & Capuccinorum Apoſtolico agmini Præfectus Fr. Philippus, opportuno tempore ſibi collatæ Præfecturæ à Reuerendiſs. Nuntio Conrado Tartarino reportauit authenticum teſtimonium.

Prouidus hic, & oculatus Apoſtolici operis director ſuo in primario ad nouiter Taurinum appulſum Reuerendiſs. Nuntium Tartarinum prædictum, anno II.
ſuperiori, nempè initiati ſæculi ſeptidecimi priori acceſſu, pro Miſſionum proceſſu, & Miſſionariorum progreſſu conceſſas iàm, & alias communicatas Euangelicis Capuccinis Operarijs facultates in primis confirmandas poſtulauit, & impetrauit: vti ex proprijs numeris editis apographis patet. Datis igitur authenticis patentibus, cum proximorum ſeruandæ auctoritatem accepiſſet, tum propriæ, tum ſuorum pręſeruandę conſcientiæ declaratiuum auctographum ab eodem Apoſtolico Miniſtro, & Nuntio obtinere curauit. Quia enim Minoribus Fratribus totalis pecuniarum vſus interdicitur, & ſola mendicitate viuendum præcipitur; quod in Ann. Chr. 1601.

Suæ, & ſuorum conſulit conſcientiæ.

Eccleſiaſticis Caſtris militantibus, pariter & inter infenſiſſimos hoſtes religioſorum oſores degentibus, inq; ſterilioribus, & pauperioribus regionibus commorantibus valdè difficile, ne dicam impoſſibile redditur: ideo ex Ducali primò, poſtmodum ex Apoſtolico ærario pecuniaria ſtipendia à principio religioſis militibus pręſtabantur, quò à mendicandi quotidiano onere expediti, liberè & ſedulò Operarij Apoſtolici Euangelicę culturę ex profeſſo, & independenter ab extraneis incumbere valerent. Ne igitur demandato muneri inſiſtentes, proprię profeſſionis tranſgreſſioni, & regulę pręuaricationi ſuccumbere contingeret; diſpenſationem à mendicitate, ſimul & pecuniarum non liberum, & abſolutum, ſed iuxta regulæ, & Pontificum pręſcriptas limitationes vſum & poſtulauit, & impetrauit, relato ad hoc legitimo reſcripto ſupra calculato, Dat. Taurini die 15. Ianuarij 1601.

Igitur tum pręſidentię, tum Apoſtolici Miniſterij poſtquam opportunas, & neceſſarias facultates tàm pro ſe, quàm pro Capuccinis Commilitonibus, Coapoſto- III.
liciſq; Cooperatoribus retuliſſet Fr. Philippus; dum parum ſe ſuoſque proficere animaduertit, ſi altera tantummodò manu, nempè ſpirituali poteſtate niterentur; voluit ſęcularis Dominationis alterius brachij validiùs ſubſidium aduocare: quapropter à Carolo Emmanuele I. Sereniſs. Sabaudię Duce, cui iam olim in ſęculo notus fuerat, edicta & reſcripta, ſãctiones, & ordinationes efficaciores multas per cõgrua, & diſcreta tempora, & accidentia promulgandas curauit, quas cum proprio Ducum Ratiocinio, & calculo diſtinctè enumeraucrimus; epitomaticam hic dũtaxat earum epigraphen recolendam cenſuimus diſtinctis, & diſcretis ſub annis euulgata cuncta ſimul hoc numero colligata decreta conſignando.

Primò. Die 25. Februarij ann. 1602. inſigne illud memorabile edictum Hęreſum, & Hæreticorum antidotum interdictiuis decem capitibus.

Decreta plura pro ſuo munere refert.

Secundo. Diebus & 10. Martij, & 2. Maij geminas prouiſiones pro promulgati Ann. Chri. 1602.
ſupradicti Canonis obſeruatione.

Tertio. Die 28 Maij eiuſdem anni nouum Decretum aduerſus Petruxinos Caluiniſtas, de infra quindecim aut abiurando, aut abeundo.

Quartò. Die 12. Iunij eiuſdem anni aliud conſimile pro Marchionenſibus Sectarijs, ſignanter Draconerij, & Villaris Sancti Conſtantij aut reducendis, aut eijciendis.

Quintò. Sub die 8. Iulij eiuſdem anni binas pręceptorias epiſtolas ad Marchionenſis regiminis politicos, & ciuiles Magiſtratus, pro promulgati edicti exactiori exequtione.

Sextò. Die 5. Septembris eiuſdem anni cunctis ſuæ Dominationis Iudicibus, ac Magiſtratibus datum decretum pro Fratri Philippo, & collegis cunctis Miſſio-

IV. nanijs latarum legum Apoſtolicarum, & Ducalium obſeruantiæ incumbentibus fideliter aſſiſtendo, pariter & ope, ac opera cooperando.

Rebelles increduli peruicaciores, & contumaces plures diuinarum, & humanarum legum præuaricatores, pariter & contemptores vbiq; à Tribnnalibus damnati, eiecti, & proſcripti, exilio quidem mulctati fuerant; ſed à patrio ſolo exulare detrectabant, nam vel intra domeſticos lares latitantes perſtabant, vel ad Villarium Sancti Conſtantij Abbatialis iuriſdictionis Oppidum refugiebant Vnde inde vt eos deturbaret Fr. Philippus Eccleſiaſticarum Excubiarum Magiſter; ab Generali proprij Abbatis Vicario, tunc Reuerendiſſimi Nuntij Auditore.

Primo. Sub die 6. Septembris ann. 1602. expulſiuam prouiſionem retulit.

Secundò. Sub die 29. eiuſdem menſis ipſiuſmet anni contra eoſdem à Gubernatoribus, & Marchionenſis Prouinciæ Magiſtratibus diploma inuocationis, & conceſſionis auxiliaris brachij ſæcularis procurauit. Aduerſus proſcriptos Sectarios ia reportat.

Tertiò. Sub die 6. Ianuarij 1603. quia proſcripti ſceleratiores per abſcondita, & remota poſticis circumeuntes Fidei, progreſſum, & liberum Apoſtolici Miniſterij exercitium impediebant, nouum expulſiuum eorumdem edictum à Draconerienſi Gubernatore edendum curauit, in virtute Ducalis ordinationis.

Quarto. Sub die 9. Maij ad eumdem effectum, præceptiuam litteram à Præſide Marchionalis Iuſtitiæ ad Marchionēſia Oppida, & proſcriptorum patrias exarandas reportauit.

Quintò. Tandem quamplurimas pro contingentium euentuum, & temporum exigentia prouiſiones, & ſanctiones, præceptiones, prohibitionis edicta, interdicta, reſcripta, declarationes, conceſſiones, reuocationes, carcerationes, & relaxationes, permiſſiones, indulta, exemptiones, & condonationes obtinuit à Catholica pietate Caroli Emmanuelis I. Ducis, & huius Ducalis dominationis Magiſtratibus.

VI Solicitus Apoſtolici operis Præfectus à perduellibus Sectarijs Eccleſiaſtico Regno & illata damna vt repararet, & imminentia diſcrimina vt auerteret; de Euangelica ſpecula contemplans, animaduertit, plura adhuc Italica Oſtia incuſtodita inſidiantibus occiduis hoſtibus Religionarijs neglecta patere, haud ſine grauiori Fidei Catholicæ & periculo; & detrimento. Quapropter hoc anno ſecundo poſt ſexcenteſimum milleſimum, annuente, & ſolicitante Reuerendiſſimo Carolo Brolia Taurinenſi Archiepiſcopo, in illius Diæceſis Secuſina Valle Mathici, & Medianæ nouam Capuccinorum Miſſionem conſtituit, & firmauit. In Caſtridelphini Satrapia eiuſdem Diæceſis, ab eodem ter Reuerendo Antiſtite Foraneus Vicarius factus, alterius Apoſtolatus primordia poſuit, quem poſtea anno ſequenti in S. Euſebij Villa perfectè ſtabiliuit, eò miſſis geminis Capuccinis Operatijs, qui in adeo periculoſa, & conſiderabili ſtatione, in qua impunè graſſantur Hæreſes, attētius inuigilarent, atque Orthodoxam religionem propugnarent. Pro vniuerſa rurſus Varaytana Valle, ad cuius latiores ſauces vt excubarent Vigiles Eccleſiaſtici, circa finem ſecundi, & Initium tertij decurrentis ſæculi ſeptimidecimi anni, tertiam ſuorum Coapoſtolicorum Pugilum Cuſtodiam in Verzolio, Hæretica tūc tabe laborante, inſigniori Oppido collocauit, & frequentiori ſua reſidentia confirmauit. Cumq; de his, & conſimilibus Euangelicorum Operariorum, ſuorumq; pariter & commilitonum Capuccinorum laborioſis egreſſibus, ac proceſſibus opportunas per tempora relationes Romam tranſmitteret; Beatiſſimus Pater Clemēs VIII. ſeruorum fidelium fidelis, & proficuæ operationis, ac ſatigationis frequentiori nuntio mirificè recreatus, & plenariè contentus in Eccleſiaſticis Caſtris ſtrenuè adeò decertantibus de Apoſtolico ærario congrua ſtipendia, ideſt pro neceſſaria alimonia pecuniam ſuppeditari, & ſubminiſtrari mandauit, per litteras Eminentiſs. Aldobrandini Fratri Philippo Roma Draconerium datas 12. Kal. Ianuarij 1602

Ann. Chr. 1601. Noua Miſſiones fundat. Operariorū fatigationes Sanctiſſimo per litteras annuntiat.

VI. De recenti inſtitutarum Secuſinę, & Verzolienſis quidem Capuccinorum Miſſionis confirmationi inſiſtebat Eccleſiaſtici agminis dux, & director Fr. Philippus, ſed & de nouo tertio hoc anno in Caſtrodelphino collocatæ ſuorū Stationi ſtudebat: quamobrē à Reuerēdiſs. Taurinenſi Archipræſule (vacabat namq; tunc tēporis Apoſtolica Nuntiatura) neceſſariæ Eccleſiaſticæ ſupellectilis, calicis, & paramētorum pro ſacroſanctis myſterijs conficiendis, ſimul & denariorum pro de nouo emiſſis Miniſtris ſuſtentandis ſufficientem prouiſionem procurauit, & ſic aſperrimis illis in alpibus extremis Heſperiæ receſſibus Excubitores, & Vigiles religioſos conſtitutos firmauit. Nequaquam tamen ſingularia curans, Apoſtolico operi communia neceſſaria ſubſidia procurare negligebat: ab eodem namq; Taurinenſi Archiepiſcopo, illi ab initio per Romanum Pontificem Capuccinis Miſſionarijs ſubdelegandam à Caſibus in Bulla Cœnę Reſeruatis abſoluendi facultatem delegatam, iàm pluries olim Fratri Valeriano & Collegis communicatam, Fr Philippus Superiori anno, tàm ſibi, quàm Coapoſtolicis Stationarijs ſuis commu-

Ann. Chr. 1603. Pro ſingulis & omnibus inuigilabat.

nican-

nicandam, & confirmandam reportauit. Iterum ab eodem pro deputatione, & nominatione ſubſtituti in eleemoſynis pecuniarijs pro Capuccinorum neceſſario commeatu expendendis, opportunam declarationem emanare effecit.

VII. In principio ſuperioris proximè elapſi anni ſecundi præſentis ſæculi, Auguſtæ Taurinorum extremum ſuum diem clauſerat Reuerendiſs. Conradus Tartarinus Epiſcopus Foroliuięſis, Nuntiùs Apoſtolicus vigilax Apoſtolici Operis: vnde Prę- ſes ex-tempore, per multiplicatas ſuas litteras Cardinali Aldobrandino datas, & nouam Taurinenſis Nuntij prouiſionem ſolicitabat, & antiquas per Reuerendiſs. defunctum Nuntium Miſſionarijs conceſſas facultates à Romana Sede confirmandas expoſtulauit: cuius poſtulationibus benignè inclinatus Supremus Hierarcha, dum de prouidendo Nuntio conſultat, conceſſas olim ſpirituales poteſtates Apoſtolicis Operarioribus confirmat, per Eminentiſs. Albodrandini epiſtolam idibus Aprilis 1602. Cuius quoque per nouas litteras Roma 17. Kal. Martij exaratas anno 1603. & à ſuo Prędeceſſore Fratre Valeriano, & à ſe in tota Marchia Saluciarum ſtaturas quinque Capuccinorum Cuſtodias nequaquam remouendas, quinimmò (ſi opus fuerit) augendas de nutu Sanctiſſimi mandatum accepit. Eiſdem rurſum & menſe, & anno ad recenter Taurinum appulſum Reuerendiſs. Apoſtolicum Nuntiū, D. Paulū Toloſā Epiſcopū Bouinenſem accedens de more pro ſe, ſuiſq; Cooperarijs neceſſariarum facultatum conſuetum diploma poſtulatum reportauit. Verùm enimuerò quoniam nonnulli tùm ſæculares, tùm regulares Præſules Fratri Philippo à Reuerendiſs. Nuntio Tartarino collatam Præfecturæ auctoritatem, Apoſtolicaſq; facultates, declarationes, & conceſſiones, expirata concedentis auctoritate, in dubium reuocabant: ipſe virtute litterarum Pontificis iuſſu, & oraculo editarum, obtento à recenti Apoſtolico Nuntio Bouino ampliori exarato chirographo, auctoritates, facultates, conceſſiones, & declarationes omnes, & ſingulas ab illius Reuerendiſs. prædeceſſore ſibi, Coapoſtoliciſq; Operarijs conceſſas validas eſſe, & ſemper fuiſſe, nec aliquando ceſſaſſe, canonicè declarandum curauit, Taurini die 20. Aprilis 1603.

Cōfirmationē ſpiritualiū facultatū petit, & reportat.

Ann. Chr. 1603.

Neceſſaria pro Miſſionibus curat.

VIII. Cum igitur & Miſſionum Præſidis à Reuerendiſs. Nuntio, & Caſtellanæ Satrapiæ Delphinenſis Vicarij Foranei ab Archiepiſcopo Taurinenſi delatis muneribus præclarè fungeretur Frater Philippus; zeloſi viri, & religioſi Fidei propugnatoris ſtudio allectus Reuerendiſs. Pat. Franciſcus Cicada, Marchionenſis Inquiſitor, Sancti Officij Generalem Vicarium in vniuerſa ſua Marchionali ditione, dato diplomate, illum, & pro tempore ſucceſſores in Apoſtolatu conſtituit 8. Kal. Maij 603. Vnde Verzolij in Pago ſub hoc tempore degens, nec dum contumaces proſcriptos in totum eiectos animaduertens, nonas brachij ſecularis prouiſiones illorum pro eiectione procurauit: ſignanter aduerſum Ludouicum Malherbam, verè herba peſſima, quæ ad inſtar graminis, ſub ſimulationis terra ſerpens, ſcandali offendicula in via immaculatæ religionis fidelibus obijciebat: peruicacem igitur contumacem, & doloſum furem, ac latronem in inſidijs cum perfidis latitantem efficacioribus reſcriptis compeſcendum, atque effugandum ſategit.

Sāctæ Inquiſitionis Vicarius, proſcriptorum eiectione curat.

IX. Et verè, atq; fideliter ſatis egit Fr. Philippus, qui per olympiadem hanc primam ſuæ Miſſionum Præfecturę ternas, nempè Secuſię, Verzolij, & Caſtridelphini Apoſtolicas morum Excubias fundauit, & olim fundatis adauxit: quaternæ iterum, ideſt Cadralienſis primordia ſtruxit, & initiauit. Dum verò in Salurienſi Marchionatu tum per ſe, tum per ſuos collegas, & cooperarios Capuccinos infatigabiliter operatus eſt, Euangelizando, docendo, catechizando, diſputando, confutando, vel confirmando, peragrando, circuiendo, ad vſque euidentiora, & manifeſtiora propriæ vitæ, ac ſalutis diſcrimina enitendo, ad duo millia trecentos, & triginta duos reduces ab Hereſi reſipiſcentes Catholicorum albo deſcripſit, & Catholicæ Eccleſiæ reconciliauit. Vnde fęlicis recordationis Reuerendiſſimus Epiſcopus Salutienſis Iuuenalis Ancina in euidentioris veritatis teſtimonium ſępè ſępiùs publicè aſſeruit: in ſua ſola Diœceſi, olim Caluiniſtica lue infecta, triginta & tria Oppida Fratris Philippi, & Cooperariorum Capuccinorum ope, opera, & induſtria ab Hęretica infectione breuiter expurgata extitiſſe.

Plurimū in miniſterio laborauit.

CALCVLVS TERTIVS

Fr. VALERIANI PINEROLIENSIS, ſecundò Præfecti in Subalpinis Miſsionum Capuccinorum, ab anno 1605. ad ann. 1611.

I. OB præſenti anno de Romana Pontificali Cathedra morte ſublatnm Clemen-
tem VIII. Pontificem Maximũ, Apoſtolici operis in Subalpinis promoto-
rem, ceſſationem aliquam noſtrorum Miſſiones accepiſſe videbantur. Ve-
rum mox vt in defuncti locum aſſumptus fuit Camillus Burgheſius Romanus Car-
dinalis, qui creatus Summus Sacerdos Paulus V. extitit nuncupatus, & Reueren-
diſſimo Taurinenſi Nuntio, & Ianuenſis tunc Prouinciæ Præſulibus de deſtitutis
Ann. Chri. 1605. Miſſionibus reſtituendis Miſſionarijs expreſsè mandauit: vnde Fr. Gabriel Caſa-
lenſis Prouincialis Miniſter, vt Romani Hierarchæ & mentem, & iuſſa exequere-
tur; priùs per delegatum præcurſorem, poſtmodum per ſe ipſum ſubalpinas regio-
nes viſitans, interalpinis ſtationibus ſeptẽ Excubitores, iuxta Reuerendiſsimi Nũ-
tij placitũ, & poſtulationẽ reſtituit, & tribus adhuc ſuperſtitibus ſuperaddidit hoc
anno quinto extra ſexcentum & mille: in Miſſionum Præſidem cunctis preficien-
do Fr. Valerianum Pinerolienſem, veteranum Apoſtolicæ militiæ Agonorhetam,
iàm olim per olympiadem præclarè huiuſcemodi miniſterio perfunctum, & tunc
Guardianatus munus in Taurinenſis Ciuitatis maiori Conuentu Sanctę Mariæ de
Monte exercentem, vti ex eius chirographo, Carmagnoliæ tertio nonas Octobris
ſignato, ſatis liquidò conſtat: emiſſis cunctis ſuis Capuccinis Pugilibus præcipiens;
vt in omnibus, & per omnia à ſe conſtituti prudentiſſimi Præfecti directioni
ſubiacerent.

Fr. Gabriel Caſalenſis Fratrẽ Valerianum Pinerolienſẽ Prefectum ſecũdò conſtituit.

II. De huius poſteriori Fratris Valeriani Præfecturæ adminiſtratione, licèt nihil
ſpeciale, aut peculiare vetera noſtrorum monumenta ſignauerint; illud tamen
pro certiſſimo indubitanter tenendum; quòd primarius hic, & primicerius
Apoſtolici operis auctor, promotor & director ſuæ præſidentiæ tempore, nempè
quinquennio durante, & Fide negotium fouere, ac promouere, & promouenti-
Ann. Chri. 1606. bus Euangelicis Collegis fauere, patrocinari, opitulari, auxiliari, & modis om-
nibus ſuccurrere, pariter & accurrere non deſtiterit, coram vtriuſque Principa-
tus poteſtatibus illorum cauſas agendo, facultates ſpirituales, & temporalia ſub-
ſidia procurando: pro locorum, temporum, & perſonarum opportunitate, tùm
nouas prouiſiones, tum antiquarum confirmationes, vel Operariorum mutatio-
1606. nes, remotiones, accerſioneſq; prudenter proponendo, & diſponendo: eligendo
habiles, ſubeligendo magis idoneos, ordinatos autem, ac approbatos, & admiſſos
emittendo, cunctaq; ſuo muneri, & oneri propria requiſita, & debita opportunè
præſtando. Vnde cũ præſentis ſæculi ſeptimidecimi peracto ſecundo luſtro, nouam
Capuccinorum Miſſionem in Cadralij Villa ad Granæ Vallis valuas ſtatuere de-
1608. creuiſſet Reuerendiſs. Dom. Petrus Franciſcus Coſta Apoſtolicus Nuntius; Fr.
Valerianus Præfectus (vt credere iuuat) Fratrem Bernardum à Portu-Mauritio
inſignem Operarium, pro decreto opere, præſentauit, & approbatum ad Paduſa-
nam primò, poſtea verò ad Granenſem Conuallem deſtinauit: vbi ſub illiùs auſpi-
1606. cijs pariter, & directione Cadralienſis Apoſtolatus prima fundamenta poſuit, &
fæliciora incrementa breuiter (vti ſuis numeris computamus) ſuperpoſuit; Ipſe
verò Præfectus, cum prememoratus Reuerendiſs. Nuntius Taurinum primùm ap-
1610. puliſſet anno ſeptimo extra ſexcentum & mille; à prædeceſſoribus collatas, & to-
ties Apoſtolica auctoritate firmatas facultates, nouo recentis Nuntij diplomate
Miſſionarijs dato, ſtantibus in Cuſtodia Vigilibus Capuccinis confirmari petijt, &
obtinuit.

Præfecturę muneri propria felicitè præſtat.

CALCVLVS QVARTVS

Fr. PHILIPPI à PANCALERIO ſecundò Capuccinorum in Subalpinis Miſsionum Præfecti, ab anno 1611. ad ann. 1616.

I. SVb his temporibus Frat. quidem Valerianus Pinerolienſis à Fratre Gabriele
Caſalenſi, olim Prouinciali Miniſtro quondam delatum & officium, & Miſ-
ſionum Commiſſarij titulum præferebat: verum grauioribus intra clauſtra regu-

larium

larium ſublimiorum munium occupationibus ipſe detentus, vices ſuas circa Apoſtolicum in Subalpinis ſtationibus opus, & miniſterium dirigendum Fratri Philippo à Pancalerio Miſſionum promotori, & conſeruatori acerrimo adminiſtrandas libenter permittebat. Ille autem licèt habituali podagræ ægritudine, vt plurimùm, detentus domi reſidere cogeretur; quæ foris tamen in Apoſtolico miniſterio gerenda erant, & quæ pro Euangelicis Miniſtris prouidenda veniebant, curare, & procurare nequaquam negligebat: quinimmò in Eccleſiarum, & Fidei neceſſitatibus interpellatus, vti valebat, interpellantibus ſuccurrere pro viribus volebat, & nitebatur. Quamobrem vt ſtrenuus, & infatigabilis Catholicæ religionis & propugnator, & promotor ſæpè ſæpiùs ab Hierarchici ordinis poteſtatibus, & potentatibus de cella ad ſtadium prouocatus, quieſcendi tempore in agonem iterum deſcendere compellebatur: vnde non priùs militiam Eccleſiaſticam, quàm vitam hanc mortalem deſeruit.

Sollicitè pro Præfectura inuigilabat.

II. Ad clauſtrum regreſſus podagroſus, aliquando in ſuo lectulo iacebat, vel ad ſummum reptabat, ſeù difficulter admodum claudicabat, quando periclitantis Fidei diſcrimine perurgente, Reuerendiſs. Dom. Nuntius exercitæ militiæ defeſſum militem iterum in campum egredi, atque ad Apoſtolicam, pariter & Seraphicam Eccleſiaſticam aciem dirigendam, & ductandam progredi Fratrem Philippum procurauit dato peculiari diplomate.

Ad certamina veteranus prouocatur. — Ann. Chri. 1611.

III. Quid autem rurſum in arenam deſcendens validus hic decertator corporalibus viribus inualidus, ſed ſpiritu feruens, & feruenti zelo accenſus in prouentum, & profectum pietatis, impietatis autem ſubuerſionem eo toto tempore præſtiterit; vel quantum in acie ſteterit; manuſcripta noſtrorum teſtimonia non loquuntur: referuntur dumtaxat ab eo, pro Apoſtolico miniſterio confirmando, & exercendo, quæ ſequuntur, reportatæ à pluribus Præſulibus prouiſiones.

Ann. Chr. 1612. 1613. 1614. 1615.

1616. Anno 1616. die 6. Iulij à Reuerendiſſimo Camillo Balliano Taurinenſi Inquiſitore epiſtolam declaratoriam, confirmatiuamq; obtinuit, circa perpetuam validitatem omnium facultatum à cunctis Patribus Inquiſitoribus illius prædeceſſoribus Miſſionarijs ab initio conceſſarum, vti ſuo loco.

Prouiſiones pro Miſſionibus plures reportat.

Anno 1616. die 9. Auguſti ad eundem effectum & litteras dedit, & reſponſionẽ accepit à Reuerendiſs. D. Carolo Brolia Archiepiſcopo Taurinenſi, à quo plures auctoritates quondam à principio Miſſionarijs fuerant communicatæ per epiſtolas, & chirographa ſuis numeris à nobis ſignata.

Anno 1616 die 5. Iulij, & 16 Septembris à Reuerendiſs. D. Octauio Vialio Salutienſi Epiſcopo amplum facultatum diploma pro Apoſtolicis Operarijs retulit, quod peculiaris illius calculus refert.

Anno 1 16 die 14 Iulij à Reuerendiſſimo D. Carolo Argenterio Monſregalenſi Antiſtite pro abſolutione à Reſeruatis reſcriptum obtinuit, quemadmodum proprijs numeris recenſemus.

Anno 1616. Cum a Reuerendiſſimo Taurinenſi Nuntio conſuetarum facultatum Miſſionarijs communicandarum nouum auctographum conficiendum, & concedendum curaſſet; ab Apoſtolico Præſule conceſſum, ſibique tranſmiſſum apographum vbi Fr Philippus accepiſſet; legendoq; cum ſubſtantialem clauſulam de Miſſionum locis, ſignanter Saluciarum Marchia omiſſam animaduertiſſet; ex-tempore Dominum Taurinenſem Nuntium, reſcribens de conſueta prætermiſſa particula, admonuit: cui monenti Reuerendiſs. Antiſtes ſatisfecit, appoſitionẽ omiſſæ expreſſionis pollicens.

Anno eodem, die 2 Maij Fr Stephanus Tendenſis Caſtridelphini in Excubijs tunc inuigilans Fratri Philippo Taurinum, vel Ripulas dat ſuam epiſtolam, epigraphem ſibi peculiarium factarum facultatum continentem, cuius in peroratione præfati Fratris Philippi, pro nouis neceſſarijs poteſtatibus reportandis, patrocinium, fauorem, & operam interpellat: qua ex interpellatione adhuc illum, licèt podagra domi detentum, Apoſtolico operi præſidere, manifeſtè datur intelligi.

IV. Hoc eodemmet anno ſextodecimo cum ſexcenteſimo ac milleno, cum Fr. Paulus à Cęſenas Capuccinorum Generalis Miniſter, pro conſueta Ordinis perluſtratione Taurinum appulliſſet; in Sanctæ Mariæ de Monte principali Cœnobio, corã conueniente Reuerendiſs. Nuntio Petro Franciſco Coſta ad ſe vocatorum prudentiorum Patrum conuentum, pro Apoſtolicæ Capuccinorum Miſſionis in Subalpinis negotio examinando, & confirmando, conuocauit, adſtitit autem inter conuocatos non inferiori loco Fr. Philippus à Pancalerio Miſſionum promotor, & propugnator acerrimus, ſtrenuus Apoſtolicus inter priores antagoniſta, Præfecturæ Eccleſiaſticæ munere iamdiù perfunctus, de cuius prudentia, ſcientia, experientia, & rerum agendarum peritia, fidelitate, atq; dexteritate plurimùm confiſus Miniſter Generalis, de congregatorum Patrum conſilio, atque ſententia ſingulas, & vniuerſas tunc ab Hierarchici regiminis maioribus Prę̨ſulibus, tùm à ſæcularis dominationis principatibus, & poteſtatibus obtentas, relatas, & reportatas

Mandatū accipit conficiẽdi libellū iura Miſſionarijs conceſſa continentem

facultates,

facultates, auctoritates, ſeù poteſtates, ſanctiones, ordinationes, indulta, decreta, reſcripta, permiſſiones, ſtatuta, variaq; vniuerſa pro Apoſtolico in Subalpinis promouendo reportata legitimè, & iuridicè continentem codicem vt conficeret, compilaret, & ordinaret, illi dedit in mandatis. Sui igitur Generalis Patris, & Paſtoris iuſſis obtemperans, & mandata perficiens, demandatum opus aggrediens breui temporis intercapedine epitomaticum librum cunctarum pro Miſſionibus editarum prouiſionum confecit: ex quo nos plura ſubſtantialia, & hiſtorialia tranſcripſimus, immò vniuerſa ab eo collecta fideliter retulimus. Ipſe autem Fr. Philippus prolixi languoris grauedine diù detentus, tandem plenus dierum, & bonorũ operum, à podagræ, & chiragræ doloribus, afflictationibusq; diù probatus, & examinatus, in noſtro Ripulano Conuentu ſuæ probatæ vitæ curium religioſè concluſit anno Domini 1617.

Ann. Chr. 1617.

CALCVLVS QVINTVS

Fratris IOANNIS BAPTISTÆ VERCELLENSIS, Prouincialis Miniſtri Pedemontanæ Prouinciæ, & Miſsionum Moderatoris per annos 1619. & 1620.

I. PEr triennium ab anno ſextodecimo currentis ſæculi ſeptidecimi quoniam pentam Romana Curia, & noſtræ Religionis ſupremis Præſulibus diſcretio, & ſegregatio Pedemontanæ à Ianuenſi Prouincia Capuccinorum negotium efficaciùs pertractabatur, atq; vehementiùs agitabatur; ideo tùm regularia cœnobia, tùm religioſi cœnobitæ in regione Subalpina commorantes, non per Prouincialem Miniſtrum communem, vt olim, ſed per Commiſſarium Apoſtolicum Fratrem Thomam Taurinenſem Sacrum Oratorem celeberrimum adminiſtrabantur, & dirigebantur; à quo pariter Theologi, & Concionatores ex noſtris, & noſtratibus ad Miſſiones emittebantur: donec tàm à Sacræ Congregationis de Regularibus Eminentiſſimis Præſulibus, quàm à noſtræ Religionis primarijs Patribus admiſſa, diſpoſita, & ſtatuta Subalpinæ à Liguſtica Capuccinorum Prouinciæ diuiſione, ac ſeparatione, in Capitulo Prouinciali Ticini congregato per Fratrem Ioannem Venetum, ad hoc ſpecialiter à Fr. Clemente Netino Generali Miniſtro Viſitatorem delegatum, communi vtriuſque nationis Patrum conſenſu, & vniformi ſenſu peracta, electoq; in Pedemontanæ Prouinciæ Miniſtrum Prouincialem Fratre Ioanne Baptiſta Vercellenſe, Mediolanenſis Prouinciæ tunc alumno, immò grauiſſimo, & prudentiſſimo Patre, qui, vt erat rerum gerendarum peritia, & regularium maiorum munium adminiſtrandorum diuturna experientia peritiſſimus, vbi primùm anno decimonono extra ſexcentum & mille de nouo inſtitutæ Pedemontanæ noſtræ Prouinciæ gubernacula dirigenda ſuſcepit; protinus ad inſtaurandas, atq; ad feliciora incrementa promouendas noſtrorum Subalpinas Miſſiones mentem, manumq; applicuit. Illarum igitur ſtatum perſcrutatus cum fuiſſet, perſpexiſſetq; tunc Miſſionarijs conſuetas à quibuſdam annis communicari facultates minus idoneas, & ſufficientes foſè, quàm vt congruè Apoſtolico muneri in Eccleſiaſtici Regni profectum ſufficerent; in ſeniorum Congregatione examinatis, perluſtratis, & accuratè lectis, ac perſpectis iam olim ab initio, & per ſubſequentia tempora Euangelicis Operarijs concedi ſolitis ſpiritualibus poteſtatibus illarum ex authographis apud nos aſſeruatis fidelem epitomem extractam, & de Patrum conſilio ſupplici libello, vel poſtulatoriæ epiſtolæ incluſam ad Romanæ Curiæ Patres, ideſt Eminentiſs. Cardinalem Mellinum tranſmiſit, pro competenti prouiſione poſtulans.

Diuiſio Pedemontanæ à Ianuenſi Capuccinorum Prouinciæ.

Miſſionum ſtatum ſcrutatus, pro reſtitutione laborat.

Acceptis igitur ab Eminentiſs. Mellino informatorijs, & deprecatorijs pro Miſſionibus literis per Reuerendiſs. Taurinenſem Nuntium, eaſque in Congregatione Sancti Officij coram Sanctiſſimo relatis, de illius mandato Capuccinis Miſſionarijs conferendas facultates eidem Reuerendiſs. Nuntio remiſit: qui earundem tranſumptum Fratri Ioanni Baptiſtæ Prouinciali Miniſtro, & Miſſionum directori, & per eum cunctis tunc in Apoſtolicis Stationibus laborantibus Operarijs communicans, ab illis poſtulauit: vt ſi quid in eo, vel illis in conceſſis facultatibus de mandato exequendo Apoſtolico muneri, & oneri, aut minus ſufficiens, aut non ſatis congruum, vel deficiens obſeruarent, in tranſumpti margine ex oppoſito ſignarent, & quid addendum cenſerent, conſignarent, & apponerent. Igitur Fr. Ioannes Baptiſta ad Miſſionarios cunctos cum incluſo apographo propoſita facultatum obſeruatione communem epiſtolam ex templò tranſmiſit.

CALCVLVS SEXTVS:

Fratris PAVLI MARIÆ ASTENSIS, Pedemontanæ Capuccinorum Prouinciæ Miniſtri, & Miſſionum directoris ab anno 1621. ad ann. 1624.

VIx ſui Prouincialatus biennio expleto, podagra præpeditus cum pedeſter annuales binas conſuetas Prouinciæ perluſtrationes perficere nō valeret; ſponte miniſterio ſe abdicare voluit Fr Ioannes Baptiſta Vercellenſis: cuius in locum anno vigeſimo primo cum ſexcenteſimo, ac milleſimo ſuffectus, cui electus extitit Fr. Paulus Maria Cluis, & Patritius Aſtenſis, qui olim Canonicus Regularis Lateranenſis, clariſſimus per Italiæ Vrbes ſacer declamator, Abbas pluries, Epiſcopalibus Salutienſi, & Eporedienſi infulis reiectis, Capuccinorum cucullam prælegerat. Subelectus igitur ipſe in ſecundum nouæ Pedemontanæ Prouinciæ Miniſtrum, Miſſionum quoq; directionem, vti ordinarius, & proprius Miſſionariorum Prælatus, poteſtatem quaſi Epiſcopalem ſuper ſuos in tota Subalpina regione habens, exercendam ſuſcepit: quamobrem, vti hactenus à ſuis prædeceſſoribus, in Prouincialibus Comitijs nominatis, vocatis, & electis atque preſētatis mittēdis Euāgelicis Operarijs præſidens, opportunas, & cōgruas prouiſiones tū perſonę, tum miniſterij emiſſis prouidebat, atq; vt fideliter demandato oneri ſatiſfacerent, ſatagebat. I.

Præfectus Miſſionum Subalpinarũ creatur.

Ann. Ch. 1621.

Circa hæc tempora Panealerienſes pro Capuccinorum Miſſione proprio in natiuo ſolo ſtabilienda expoſtulabant: vnde Fr. Paulus Maria Prouincialis Miniſter per litteras re cum Ordinis Generali Procuratore Fratre Hieronymo à Caſtroferetorum communicata, interpellantibuſq; per ſupplices libellos præmemoratis Panealerij Oppidanis, Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio nouæ fundandæ Miſſionis à Sanctiſſimo facta poteſtate, ipſe Apoſtolicus Præſul conceſſione Pontificis cum Prouinciali Miniſtro collata, iuſſuq; Beatiſſimi explicato, ille, Fr Paulus Maria ſcilicet, geminos ex ſuis Capuccinis Operarijs eò ad Apoſtolandum miſit, & Stationem Eccleſiaſticam collocauit. Cum verò loci Plebanus Sacerdos proſcripti potiùs, quàm Parochi vitam ageret, & mores præſeferret, ac habitum ferret; Fr. Paulus Maria Prouincialis à Fratre Ludouico Nicienſi Stationario de populo pernicioſa, & ſibi moleſta, ac infeſta Sacerdotis conuerſatione, & profeſſione admonitus, efficaciter apud & Sabaudum Ducem Carolum Emmanuelem I. & Philibertum Milietum Reuerendiſs. Archiepiſcopum Diœceſanum adeò egit, & poſtulauit; vt tandem aliquando ſcandaloſo, & pernicioſo Plebano amoto, & carceribus mancipato, nouus exemplaris, Idoneus, ac proficuus Rector aduocaretur, & canonice ſufficeretur. II.

Pācalerij Miſſionē ponit.

Anno ſecundo, & vigeſimo poſt ſexcentos, & mille (vti proprijs numeris computauimus) Gregorius XV. Pontifex Maximus Romæ Congregationem de Propaganda Fide erexerat: cuius conſcripti Eminentiſſimi Patres vt inſtituentis propoſitum pleniùs exequerentur, & inſtitutionis finem conſequerentur; ad cunctos Regularium Generales per Eminentiſſ. Saulum Cardinalem litteras dandas curauerunt, quò per illos admoniti ſibi ſubiecti Miſſionum Præfecti propriæ cuiuſque reſpectiuè Religionis plenariam de ſtatu Apoſtolici operis, pariter & Operariorum ad eamdemmet Sacram Congregationem relationem ex-tempore tranſmitterent. Huius igitur tranſmiſſionis & epiſtolam, & iuſſionem cum Fr. Clemens Netinus, tunc Capuccinorum Ordinis Generalis Miniſter Fratri Paulo Mariæ per ſuas litteras communicaſſet; ille, licèt non Præfectus, ſed Director dumtaxat, & Miſſionariorum ordinarius Prælatus, deſideratam nihilominus, & poſtulatam informationem, & ſtatus Miſſionum notitiam Purpuratis Præſulibus tranſmittere non neglexit. Cuius tamen neglectum apographum inter domeſtica noſtrorum monumenta hactenus reperire non valuimus. Voluit nihilominus Fr. Paulus Maria per triennium prioris ſui Prouincialatus ſolicitam ſubalpinarum Miſſionum curam gerere. III.

Ann. Chri. 1624.

Exactam de Miſſionũ ſtatu Romã relationẽ mittit.

CALCV-

CALCVLVS SEPTIMVS.

Fr. IOANNIS à MONTECALERIO, Pedemontanæ Capuccinorum Prouinciæ Miniſtri, & Subalpinarum Miſſionum Præfecti per annos 1625. & 1626.

I. Ann. Chr. 1625.

ANno Magni vniuerſalis Iubilei milleſimo ſexcenteſimo quinto cum vigeſimo, vndequaque ex vniuerſis noſtræ Capuccinæ Religionis Prouincijs cõuenientibus Prouinciarũ proceribus, Miniſtris nempè, & Cuſtodibus ad Generalia Comitia Romæ celebranda, adfuit inter eos Ciſalpinę Prouinciæ Prouincialis Miniſter Reuerendus Pat. Fr Ioannes à Montecalerio, qui proprij officij ſolicitudine perurgente, vigilantiaque ſolicitante Subalpinarum Miſſionum apud Romanam Curiam & curam gerebat, & cauſam agebat. Præſidebat tunc vniuerſali Catholicæ Eccleſiæ in Diui Petri Cathedra reſidens Vrbanus VIII. inter præcipuos noſtræ Capuccinæ Congregationis Patres, Patronos, ac Tutelares bonos, & magnos Optimus, Maximuſque recenſendus, qui prærecenſiti Fratris Ioannis Pedemontani Prouincialis ſolicitudinem, ſolertiam pariter, & ſedulam prouidentiam conſpicatus, omnium doctrinarum peritia, rerumque gerendarum experientia, ſimul & ſingulari prudentia, regularis obſeruantiæ zelo, pietateq; ac religione præditum religioſum leuitam admiratus, conſpicabilis viri ſtudio affectus, omnibus, & ſingulis Pedemontanæ ſuæ Prouinciæ Miſſionibus, ſpeciali auctoritate delegata, illum, ſucceſſoreſque pro tempore Prouinciales præfecit, vniuerſiſque Miſſionarijs Præfectum, & Pręfectos impoſterum conſtituit iure peculiari. Facultates namq; Apoſtolicaq; oracula, & prouiſiones, quas hactenus Apoſtolicis Operarijs per Reuerendiſſimum Taurinenſem Nuntium communicare ſolebat, Prouinciali Miniſtro Pedemontanæ Prouincię in Pręfectum electo immediatè collatas, & per ſe exercendas, & ſuis Coapoſtolicis collegis, pariter & Cooperarijs participandas, poſtmodum tum ipſe Vrbanus VIII. quamdiù vixit, tum ſucceſſores per tempora conferre hactenus conſueuerunt. Præfectus Miſſionum ſubalpinarũ creatur.

II. Romam namque Generalibus Comitijs interuenturus cum applicuiſſet Fr. Ioãnes Prouincialis Miniſter; coram Eminentiſſimis Congregationis de Propaganda Fide Patribus comparens, Subalpinarum ſuæ Prouinciæ Miſſionum viſitationis epigraphem, qua progreſſus, indigentiæ, prouiſionum poſtulationes, & conuenientia cuncta congruo ordine, exactèq; continebantur, porrexit, quibus opportunè ab Eminentiſſimo Congregationis Præfecto Cardinali Ludouiſio coram Sanctiſſimo relatis, & ab adſtantibus conſideratis, in eam communi ſenſu ſententiam deuenerunt; vt primùm ipſi Fratri Ioanni, poſt ipſum verò illi in officio ſucceſſoribus per tempora Pedemontanæ Prouinciæ Prouincialibus Miſſionum præfecturam conferrent, Miſſionariorumq; plenariam curam demandarent: ſicuti de facto præſtiterunt. Eo igitur Apoſtolici operis Præfecto conſtituto, abſolutoq; Generali Capitulo regreſſo Sacra Congregatio per Eminentiſs. Ludouiſij litteras, proprio numero datas & pro iàm inſtitutis conſeruandis, & pro nouis inſtituendis in Vallibus Miſſionibus, à Conſcriptis Sacris Patribus Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio tranſmiſſa oracula communicauit, ab eoq; tamquam Apoſtolici miniſterij peritiſſimo, quonam pacto & Pſeudoprædicantes de Conuallibus eijcere, & in Valle Prati-Iallati Euangelicos Prædicatores introducere valerent, requiſiuit, ſub datum Romæ die 21. Iunij ann. 1625. inde quibuſdam vix elapſis diebus, nempè die 25. Septembris eiuſdem anni à Sancti Officij Sacra Congregatione expeditas per Eminentiſs. Bandini epiſtolam congruas, & neceſſarias ſuis Coapoſtolicis Cooperarijs communicandas, ſibi primò à Summo Hierarcha immediatè conceſſas facultates accepit, electiſque, ac præſentatis, per Reuerendiſſimumq; Dominum Taurinenſem Nuntium approbatis communicauit, & participauit, per ſeq; opportunis locis, ac temporibus adminiſtrauit. Conſcripti Patres conſtituunt Fratrem Ioannem de Miſſionibus.

III. Ann. Chr. 1626.

Quoniam verò ſequenti anno vigeſimo ſexto cum ſexcentis & mille, quarto nonas Maij à Sacra Congregatione de Propaganda Fide exierat edictum, ſibi per Ordinis Generalem Procuratorem indictum, quo Præfecti ſuarum Miſſionum exactam (ſaltem anniuerſariam) relationem Purpuratis Patribus tranſmittere iubebantur; Fr. Ioannes expeditus, & volucer ſibi commiſſis Eccleſiaſticis Stationibus, & Capuccinis Miſſionarijs viſitatis, & perluſtratis, abſolutam ad votum tùm locorum, tùm perſonarum, tùm Indigentiarum, cunctorumq; poſtulatorum enarrationem ſtudioſè digeſtæ ſcripturæ conſignatam ad Romanam Curiam miſit, referendo, pariter & reſpondendo qualiter, & quomodo in Prati-Iallati Valle, reiectis falſis prophetis, legitimi Verbi Dei Miniſtri introducerentur: cuius ad in- Relationem Miſſionũ iterum mittit.

troductionis, & inſtitutionis effectum prædiſponendum, pariter & aditum aperiẽdũ iam ſuperiori anno accepto nutu, & Sacræ Congregationis mẽte perſpecta, Fratrem Bonauenturam Taurinenſem, in Caſtridelphini Excubijs Apoſtolicum ſolitum Vigilem Gratianopolim deſtinauerat. Vnde poſt non mediocres exanthlatos labores, & laborioſas peractas negotiationes Delphinenſium Magiſtratuum pro noua Capuccinorum Cuſtodia in Prato-Iallato conſtituenda, nonnullis elapſis menſibus, placitum reportauit; vnde Fr. Ioannes interim trienniali ſuo officio perfunctus, à Prouincialatu ceſſauit: ſed non priùs, quin in Paduſana Valle, & Villa iàm à pluribus annis poſtulatum, & quæſitum, tandemq; aliquando conceſſum ipſe eò geminis Apoſtolicis emiſſis operarijs fundauerit, & ſtatuerit ſuorum religioſorum operariorum Apoſtolatum, vti ſupra ſuis locis dedimus. Proque regulariter, religioſeque viuendo extra Clauſtra, ſaluberrima plura monita, & iuſſa præſcripſerit.

Paduſanam Miſſionẽ ſtatuit.

CALCVLVS OCTAVVS

Fr. Fr. PAVLI MARIÆ ASTENSIS; & IOANNIS à MONTECALERIO, virìuſque iam ſecundò Pedemontanæ Prouinciæ Miniſtri, & Miſſionum in Subalpinis Præfecti ab anno 1627. ad ann. 1635.

QVoniam Fratres Paulus, & Ioannes, Ioannes, & Paulus, noſtri Pedemontani Clauſtralis climatis gemina clariſſima dirigentia ſydera, in Prouincialatus orizonte occidente primo aſcendebat alter per terna integra luſtra; eorum in Miſſionum Subalpinarum Præfectura præclara facinora iterum perluſtraturus, copulatim aptius, quam ſingilatim recenſenda mihi propono de ſecundo hoc eorum miniſterij triennio. A Fratre igitur Ioanne (vti ſupra diximus) circa terminum ſui officij Gratianopolim emiſſus Fr. Bonauentura Taurinenſis Delphinenſis Stationarius, aliquandiu pro grauitate rei pertractandæ, pariter & pertractandi difficultate in Viennenſi Gallia commoratus, circiter Fratris Pauli Mariæ ſecundi Prouincialatus exordium in Pedemontium regreſſus, pro Capuccinorum Cuſtodia in Cluſoniam Vallem inducenda apertum ſibi à Magiſtratibus Chriſtianiſſimi Regis acceſſum, & ingreſſum prælato Prouinciali, & Præfecto indicauit. Sibi igitur indicatas, & reportatas prouiſiones ex tempore per ſuas literas Sacræ Congregationi de Propaganda Fide ipſe annuntiauit: annuntianti autem cum Purpurati Patres de Cluſonio Apoſtolatu fundando & iuſſa, & requiſita remiſiſſent; ipſe Fratrem Ioannem Vercellenſem, & Gulielmum Montregalenſem, binos Sacros Oratores, tertiumq; Socium Sacerdotem ad Prati-Iallati hæreticali gelu obduratos Vallicolas manſuefaciendos deſtinauit, & nouam Miſſionem firmauit anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſeptimo. Exorto poſtmodum inter Gallum, & Sabaudum bellico diſſidio, Religionarij hanc ſibi oblatam opportunitatem nacti, Pedemontanos Euangelicos operarios, quaſi Gallicanæ factioni ſuſpectos, & infenſos (prætexebant illi) à ſuis finibus egredi compulerunt. Verùm enimuero dum Franci Eccleſiaſtici Stationarij in eiectorum locum ſuperuenire morantur; Fr. Paulus Maria Præfectus Petruxino Vigili, vt ad Cluſoniam Miſſionem ad tempus exercendam, & de nouo poſitam ſuſtinendam progrediatur, dat in mandatis. Interim ipſe cæteras quoque ſuæ ſolicitudini commendatas Excubias curare non negligit: quinimmo & pro Caſtrodelphinenſi ſpiritualia remedia, & pro omnibus ſimul pecuniaria conueta ſubſidia à Camera Apoſtolica ſuppeditanda reportat. Quando pariter pro Sectarijs iuxta morem in Caſtellana Delphinenſi Satrapia inoleſcentibus, & poſitos terminos præuaricantibus reprimendis, & compeſcendis, illius Cuſtodiæ Vigilem iterum ad Gratianopolitanum Magiſtratum interpellandum amandat. I.

Inſtituendæ Cluſoniæ Miſſioni ſtudet.

Ann. Chri. 1627.

Pro omnibus ſolicitus.

Ann. Chri. 1628.

Quia per emiſſum decretum mandauerat Sacra Congregatio (ſicuti mox diximus) Miſſionum Præfectis vt ſemel ſaltem in anno de ſibi commiſſis Sacris Excubijs, pariter & Excubitoribus plenariè referrent; quò plenius mandantium iuſſa exequeretur; à Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio pro iuramento ſæcularibus teſtibus examinandis deferendo obtinuit facultatem, & ſic abſolutam informatiuam relationem tranſmittere curauit, circaq; Eccleſiaſticorum bonorum ab Hæreticis in Clutonia Valle vſurpatorum recuperandos prouentus prudens placitum, & Conſcriptis Purpuratis beneplacitum conſilium, atque probatum exhibuit: vti proprijs II.

De cæteris Miſſionibus refert, circa Cluſoniam propriũ ſenſũ exprimit.

Ann. Chri. 1629.

literis

litteris, aliàs datis, Eminentiſſimi Ludouiſius, & Bandinus Cardinales conteſtati ſunt, à quibus, & à Sanctiſſimo prædictus Præfectus conceſſarum Miſſionarijs communicandarum ſibi collatam facultatum auctoritatem confirmari & petijt, & (Nouos Operarios in defunctorū locum ſubmittit.) 1630. retulit ſub die 27. Iunij anno trigeſimo ſæculi ſeptimidecimi. Quo ſcilicet annuali curriculo infauſtiſſimo, & feraliſſimo excurrente ob Peſtis, Penuriæ, & Belli grauiſſima incommoda, & attrociores euentus, inexorabili, pariter & inſatiabili mortali falce reciſis, & ſublatis Apoſtolicis Excubitoribus Draconerij, Cadralij, 1631. Verzolij, Perruxiæ, & Perrerij, cęteris autem graniter vel peſtilentiali mucrone ſauciatis, vel famis inedia coarctatis, ipſe Præfectus ſuperſtitibus neceſſaria, & opportuna præſidia miſit, (Diuerſa pro ſuo munere gerit.) in defunctorum verò locum ſacras obſeruaturos Excubias nouos Vigiles, nempè Fratres Alexandrū Oxibienſem, Franciſcum à Monteregali, Mauritium à Ceua, Mathiam à Cabalariomaiore, Ioſephum à Summaripa opportunè ſubmiſit. Sicq; vacantibus Stationibus, Stationarijſque neceſſariorum penuriam patientibus, pręſto adfuit, & ſubminiſtrauit, neue in Inſidijs perpetuo vigilantes, In occultis Religionarij nouatores damnatæ Sectę, in Eccleſiaſtici Regni odium, incrementa promouerent, occurrit:

III. Fratre Paulo Maria triennalis Prouincialatus præclarè ſuo munere functo, In ceſſantis locum iterum Fr. Ioannes à Montecalerio ad Pedemontanæ Prouinciæ miniſterium vnanimi eligentium voto fuit ſecundò aſſumptus, currente anno trigeſimo ſecundò poſt mille ſexcentos. Romam igitur rurſus ad Capitularem Generalem congreſſum vti Prouincialis Miniſter conueniens, diſtinctam, & completam relatiuam Informationem, iuxta Sacræ Congregationis pręſcriptum, de Ann. Chri. 1632. ſibi commiſſis Subalpinis Miſſionibus Eminentiſſimis Patribus præſentauit, & pro expoſitis indigentijs prouiſiones opportunas obtinuit: regreſſus autem & à Sanctiſſimo per Conſcriptos eoſdem Patres iuſſus, anno ſecundò ſuæ Pręfecturę, & miniſterij de nouo conſtituit Capuccinorum Miſſionem (vti infra proprio calculo Ann. Chri. 1633. computamus) in Sturianę Demontij Valle Reuerendiſſimo Salutienſi Antiſtiti pro Paduſanis Vualdenſium quiſquilijs (ideſt Hęreticis) eliminandis inſeruiuit ope, opera. & Miniſtrorum Euangelicorum operariium prouiſione.

IV. Durante denique commiſſi ſibi, ac demandati miniſterij triennali curſu nunquam ſtetit, quinimmò ſingulis annis ſemel ſaltem Stationes vniuerſas, per Interalpinas Valles diſtributas, percurrens, & perluſtrans, ſtantium Excubitorum pręclara molimina fouebat, promouebat, (Miſſiones viſitat.) laborantium neceſsitatibus ſuccurrebat, Eccleſiarum, vel fidelium exigentijs pro ſuo munere accurrebat, cunctis pręſto adeſſe feſtinabat: propterea ab vtriuſque poteſtatis, ſiue dominationis ſpiritualis, ac Ann. Chri. 1634. temporalis principatibus & opportuna auxilia expoſtulabat, & præſidia congrua reportabat, pro vtriuſque hominis ſaluatione, vel conuerſione: de quibus omnibus à ſe geſtis, perſpectis, & obſeruatis antequam poſtremo huic ſuo ſecundo triēnio vltimum colophonem imponeret, denuo deſcriptam, & calculatam integram 1635. relationem, & de Apoſtolico inſtituto apud Ciſalpinos informationem de Propaganda Fide Sacræ tranſmiſit Congregationi anno milleſimo trigeſimo quinto.

CALCVLVS NONVS.

C O M M V N I S

Fr. Fr. MICHAELIS ANGELI à Taurino, AVGVSTINI à SAVILIANO, & ANTONII MARIÆ ASTENSIS, Pedemontanæ Prouinciæ Prouincialium, & Miſsionum Præfectorum ab anno 1635. ad ann. 1653.

I. VIx Prouinciæ Pedemontanæ clauo moderando manum admouerat in Miniſtrum electus, currente anno trigeſimo quinto extra ſexcentos & mille Fr. Michael Angelus Taurinenſis, vir prudens, prouidus, & maturioris conſilij, benignus, humanus, pariter & affabilis; (Confirmationem ſpiritualium facultatum reportat) quando ſimul, & ſemel ſibi Ann. Chri. 1635. crediti Apoſtolici operis ſtatum contemplans, & examinans animaduertit quinquennium durationis conceſſarum facultatum iàm iàm termino appropinquans expirare: quare ex-templò apud Romanam Curiam pro ſuo munere litteris poſtulans, communicatarum, atque communicandarum confirmationem ab Vrbano VIII. Supremo Præſule reportauit, reportataſque cunctis in Excubijs Ciſalpinis inuigilantibus Stationarijs hoc eodem anno communicauit: Facta poteſtate Fratri

Ioanni Foſſanenſi in Caſtrodelphino laboranti ; vt quæ præ multitudine
indigentiarum , & poſtulantium ſpiritualia ſubſidia , minora , ſiue Sacramenta
lia conſueta ipſe per ſe adminiſtrare non valeret, per collegam Sacerdotẽ ſubmi-
niſtrare poſſet.

Hoc eodemmet annuali curriculo coram Sacra Congregatione de Propagan- II.
da Fide Miſſionis in Cluſoniam Vallem inferendæ negotium iterum propoſitum
& pertractatum fuit , Prouincialique Miniſtro , & Præfecto exaratę venerunt ad
hoc litterę: ſed cum ob bellicę ſeditionis tumultum aduerſantia plura obuiarent,
non vltra circa propoſitum progreſſum fuit . Bene tamen proceſſit Fr. Michael Ann. Chri.

Pro Cluſonij, Demontij, & Vallis Soanæ Miſſionibus operatur

Angelus in tranſatione facta cum Demontanis Confratribus de Miſericordia pro 1636.
anguſta domuncula Capuccinis Miſſionarijs concedenda . Quinimmò anno ſe-
quenti , nempè milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo ſexto in Soana Valle , poſtu- 1637.
lante , & neceſſaria (ſaltem ex maiori parte) ſuppeditante Domino Antonio de
Ferraris, Taurinenſi prediuite mercatore , ex prędicata Conualle oriundo , no- 1638.
uam Capuccinorum Miſſionem pro ſolo Pęnitentiæ Sacramento adminiſtran-
do, & Dei verbo diſſeminando inſtituit , & conſtituit , vti fuſiùs proprio Ra-
tiocinio calculatur .

Succeſſit in Pedemontanę noſtrę Prouincię Prouincialatus Miniſterio Fratri III.
Michaeli Angelo Fr. Auguſtinus Sauilianenſis , regularis diſciplinę exactiſſimus,
& accuratiſſimus profeſſor , atq; obſeruator religioſiſſimus : homo non minus
morum integritate , & grauitate , quàm eruditionis ſublimitate, ſiue profunditate
inſignis , qui ſecundò Prouincialis, & Pręfecti miniſterij anno, nempè nono cum
trigeſimo percurrentis ſęculi ſeptimidecimi , à Reuerendiſs. Domino Iacobino

Fr. Auguſtinus Vari Miſſionẽ ſtatuit; Facultatum confirmationẽ obtinuit .

Marenco Nicienſi Epiſcopo rogatus, ab Amod. Reuer noſtro Generali Miniſtro
Fratre Ioanne à Montecalerio , immò à Sacra Congregatione de Propaganda Fi-
de iuſſus , in Vari Valle intra Italię, & Gallię conterminos limites nouam Capuc-
cinorum Stationem Eccleſiaſticam ſtatuit , & conſtituit : cò geminis religioſis Sa-
cerdotibus ad apoſtolandum ſub ſua Prefectura miſſis . Commiſſas autem, & pro-
prię Pręfecturę officio concreditas Miſſionarijs communicandas facultates cum
termino iam proximas ceſſare animaduerteret ; conſuetam poſt quinquennium à
Summo Hierarcha Vrbano VIII. confirmationem impetrauit .

Cumque de nouo firmatas , & relatas ab Apoſtolica Sede ſpirituales poteſtates IV.
ſuis collegis de more per litteras, vel viſitando communicaret; dedit eis in manda-
tis , vt quanto citiùs peculiaria, & quotidiana in profectum Fidei Apoſtolica pro-
pria geſta fideli , & congruo ſcripto digeſta ad Sacram Congregationem de Pro-
paganda Fide plenariè tranſmitterent: quod illi ex-tempore perficere nequaquam

Relationes Romã mãdat tranſmittendas.

omiſerunt . Miſit rurſus & ipſe prerecenſitus Pręfectus Caſtrodelphini Excubiro- Ann. Chri.
ri ſpeciale monitum , vt quę Eccleſiaſtici Regni in prouentum perpetraret ægre- 1640.
gia facinora , per ſuas litteras Reuerendiſs. Taurinenſi Nuntio daras , crebrius
annuntiaret : à quo Reuerendiſſimo Apoſtolico Pręſule pro Miſſionariorum pe- 1641.
rurgentibus calamitoſo hoc anno quadrageſimo cum milleſimo ſexcenteſimo
neceſſitatibus ſubueniendis congrua , & opportuna ſubſidia poſtulauit, & reporta- 1642.

Subſidia pro Operarijs poſtulat.

uit , Pręmemoratæ autem Sacrę Congregationi de Propaganda Fide, pro ſuę Prę-
fecturę occurrentibus nonnullis auferendis difficultatibus , ipſe litteras exara-
uit · & quamdiù in Prouincialatus miniſterio laborauit pro Apoſtolici ope-
ris promouendo , & conſeruando exercitio collaborare , & cooperari non deſti-
tit , per conſuetum triennium .

In principio anni quadrageſimi tertij poſt ſexcentos & mille, noſtris in Prouin V.
cialibus Comitijs Prouincię Miniſter electus Fr. Antonius Maria Aſtenſis, vir pro-
uidus , & ſagax , rerum gerendarum prudentiâ, & experientia peritiſſimus, ad Ge- 1643.
nerale Capitulum eo anno Romę celebrandum progreſſus, plenariam, & exactam

Fr. Antonius Maria pro Apoſtolico opere inuigilat .

ab Apoſtolicis pugilibus patratorum præclariorum facinorum narrationem , &
informatiuam relationem Purpuratis Patribus pręſentauit , nonnullaque à Sacra
Congregatione prouiſiones poſtulauit . Abſolutis autem Comitijs in patriam re- Ann. Chri.
greſſus, & de quorumdã in ſpeciali, & de omniũ in cõmuni ſuorũ Coapoſtolicorũ 1644.
Vigilum pręclarè geſtis , Eccleſiaſticarumque Excubiarum ſtatu , & indigentia
crebriores per litteras notitiam conſcriptis Eminentiſs. Pręſulibus participare
nunquam deſtitit , Vnde ab ijs ſummoperè illius ſolicitudo , & collegarum ſtre-
nuitas commendatur .

Appropinquante igitur anno quadrageſimo quinto extra ſexcentos , & mille , VI.
quo conſuetarum facultatum durationis terminus approximabat ; vigilax Prefe-
ctus præueniens in maturitate ad Romanum Pontificem tunc Innocentium X. per

Facultatum confirmationẽ reportat ,

litteras clamauit, & poſtulauit , quinquennalemque de more confirmationem ac- 1645.
cepit . Hac tempeſtate quorumdam Sanctę Eccleſię Pręſulum , qui Capuccinos
non ſatis ęquis oculis in Miſſionum miniſterio honorifico aſpiciebant, conſpira-

tione emiſſos operarios examini ſubijcere, à Romana Curia poſtulatum fuit: quo
rum poſtulationi, haud vſquequaq; rationabili, tantum abeſt vt Purpurati Patres
annuerint, quinimmò à Prouinciali Miniſtro, & Præfecto Miſſionum electos, &
approbatos Concionatores, & Confeſſarios admiſerunt.

VII. Anno ſuperiori iàm ſecundò in Prouincialem Miniſtrum electus Fr. Auguſti-
nus Sauilianenſis, ſemelq; & iterum Subalpinis Miſsionibus Præfectus, vbi pri-
mùm ad Petruxię, & Perrerij Conualles, ideſt inibi exiſtentes Capuccinorum Cu-
ſtodias viſitandas acceſſit; admonitus accepit, qualiter Dominus quidam Abba-
tialis Vicarius ſupra Capuccinos Miſſionarios, pariter & intra Abbatiales termi-
Ann.Chr. 1648. nos geminas ſuper illas conſtituras Miſſiones præſidentiam, & Præfecturam affe-
ctaret, à Sede Apoſtolica eò miſſos delegatos operarios iure ordinario ſibi ſubijce-
re tentans: haud equidem igitur æquis his conaminibus opportunè vt accurreret
Præfectus operis Fr. Auguſtinus; in ſuorum clientum protectionem, & propriæ
iuriſdictionis defenſionem coram Romana curia proclamauit, atq; per exaratas
litteras ſupplicauit. Vnde à ſacra Congregatione de Propaganda Fide aſſeruari-
num oraculum reportauit, per Reuerendiſs. Franciſci Ingoli eiuſdem Sacri Magi-
ſtratus præcipui Grammatæi, ideſt primi Secretarij memorabiles, & conſiderabiles
litteras, à nobis proprio calculo conſignatas. Interim demandati officij per-
durante triennio, non ceſſauit Fr. Auguſtinus à ſolicita Apoſtolici operis cu-
ratione, & præſidentia, pro virili in Euangelica agricultura laborantibus aſſi-
ſtendo, prouidendo, & opitulando, vt Eccleſiaſtici Regni bonum pro ſuo mu-
nere, & onere promoueret.

VIII. Donec rurſus in Prouincialatus, & Præfecturę miniſterium ſucceſſorem, exple-
to triennio, accepit Fratrem Antonium Mariam Aſtenſem, qui & ipſe iàm ſecun-
dò in Pedemontanę Prouinciæ Miniſtrum ſuffectus anno quadrageſimo nono ex-
tra ſexcentos & mille, vt ſufficienter ea, quę ſuę præſidentię muneris erant, præ-
Ann.Chri. 1649. ſtaret; iterum ad Generalia Comitia Magni Iubilei anno ſequenti Romam perue-
niẽs, coram conſcriptis Patribus Sacrę Congregationis fideliter de ſibi commiſſis
Pedemontanis Miſſionibus referens, conſuetam facultatum poſt quinquennium
expiratarum confirmationem ab Innocentio X Pontifice Maximo retulit, & ſuis
ſocijs participauit. Pro Caſtridelphini Apoſtolica Statione promouenda, & coram
1650. varijs Tribunalibus ipſe poſtulauit, & Fratrem Paulum Taurinenſem in Galliam
Viennenſem, vt apud Delphinenſes Magiſtratus pro Catholica aduerſus Hęreticã
Religionem interpellaret, deſtinauit. Solicitauit pariter; vt cęteris ſuę præſiden-
1651. tię commendatis Eccleſiaſticis Excubijs, ac Capuccinis Excubitoribus congrua,
& neceſſaria prępidia procuraret, & ſubſidia ſubminiſtraret in opportuni-
1652. tatibus: pro ſua virili in Euãgelicę militię profectum, & progreſſum promouendo.

Miſſio[illegible] nõ [illegible] ſuſtinauit.

Pro ſuo officio & mala arcet, & bona curat.

Facultates cõfirmãdas procurauit.

CALCVLVS DECIMVS
COMMVNIS.

Fr. Fr. IOANNIS *à* FOSSANO, *&* PAVLI *à* NICIA *Maritima Pedemontanæ Capuccinorum Prouinciæ Miniſtrorum, & Miſsionum Præfectorum, ab anno 1653. ad ann. 1658.*

C. CArignani in noſtro Capuccinorum Cœnobio, currente anno quinquageſi-
mo tertio cum ſexcentis, & millenis, habuerunt Prouinciæ Patres Prouin-
ciale ſuum conſuetum Capitulum, in quo ceſſanti Fratri Antonio Mariæ
ſucceſſit Fr. Ioannes Foſſanenſis duplici in ſacro miniſterio, Prouincialatus nem-
pè iure electionis, Miſſionalis autem Præfecturæ ratione delegationis. Vtriuſque
igitur tàm ordinarij, quàm delegati muneris adminiſtrationem aggreſſurus, vtriq;
Ann.Chri. 1653. ſibi impoſito oneri omni, qua valebat, prudẽtia ac prouidẽtia ſatisfacere progreſ-
ſus eſt per cõtinuatũ triẽnij regularis ſuæ villicationis. In Capitulis igitur, ſiue Cõ-
gregationibus, vnà cum Patribus Diffinitoribus, eligebat, vocabat, præſentabat,
& mittebat ex ſuis alumnis Capuccinis viros religioſos Apoſtolico operi habiles,
& idoneos, miſſos autem viſitabat, & confortabat, Miſſiones verò fouebat, Euan-
gelica quoque miniſteria diligebat, Fidei, Religioniſque cauſas ſolicitè pertracta-
re, & promouere ſtudebat, ſicuti memorabili, inſigniori q; experientia demonſtra-
uit. In Petruxina Valle & in adiacentibus Conuallibus, quin in proxima Pinero-
lienſi Ciuitate, ac Comitatu, immò vniuerſa Subalpina plaga periclitabatur Ca-
tholica Fides, ex eo, quod perfidi Caluinicolæ Petruxini regia in Gallicana ditione

poſiti, ſubrepto largiori indulto, hæreticalla exercitia publicè, more Gallico, vbiq; ipſa etiam in Pinerolienſi principaliori Villa exercere, & palam profiteri geſtiebant. Quod manifeſtum Catholici Regni diſcrimen cuncti cum pertimeſcerent, & deteſtarentur Ciſalpinæ huius Galliæ cordati viri; veri tamen patrocinium in aliena dominatione non inueniebatur, qui ſuſciperet: quamobrem Frater Ioannes Præfectus Miſſionum à Vigilaci tunc Petruxinæ Cuſtodiæ Excubitore Sacro Fr. Ioanne Thoma Braidenſi de imminenti Orthodoxæ veritatis periculo admonitus, cum Patribus & noſtræ Religionis Capuccinæ Primoribus habito conſilij ſui myſterio, exploratoq; & relato vtriuſq; & Sacri, & Sæcularis Principalis oraculo, binos ex ſuis Capuccinis alumnos ad hanc Fidei cauſam peragendam Pariſios deſtinare decreuit: ſicut autem decreuit, ita & perfecit, habito prius delectu prudentiorum virorum Fr. Fr. Thomam à Moretta Theologum, & Concionatorem, & Cherubinum à Pinerolio eximiæ prudentiæ, ſimul & ſagacitatis dexteritatis, compoſitioriſque conuerſationis Sacerdotem elegit, vocauit, & ad Chriſtianiſſimum Regem deprecatores pro Catholica Religione aſſeruanda deſtinauit. Deſtinati ergo iſti circa Nonas Nouembris itineri ſe dederunt, & circiter Idus Decembris Lutetiam peruenerunt, vbi quinque menſium ſpatio fideliter, & laborioſè totis conatibus, validiſq; patrocinijs ſuffulti, aduerſus perfidos coram Tribunalibus enitentes, tandem aliquando pro Religione propitium reſcriptum Regium retulerunt. Quot in itinere fatigationes, brumalis temporis iniurias, prolixioris, & difficilioris viæ afflictationes pertulerint: quot in Ciuitate quotidianis curſitationibus per Magnatum, & Procerum domos circumcurſationibus feſſi fuerint: quot, & quales, ac quantas difficultates, oppreſſiones, contradictioneſq; ſuperauerint, vix credibile fuerit. Illud tamen perpetuò admirabile, atque conſiderabile Subalpinis his populis erit, quod paupereuli Fratres Minores Capuccini Fidei Catholicæ cauſam aduerſus validiſſimos aduerſarios Caluiniſtas coram Chriſtianiſſimo Galliarum Monarcha viriliter propugnantes, Italicas has limitaneas oras ab vlteriori hæretica infectione præſeruarunt: Dirigente, & ordinante Fratre Ioanne Miniſtro Prouinciali, & Miſſionum Pedemontij Præfecto, Eccleſiaſticæ militiæ veterano milite, & ſtrenuo agonotheta, pariter, & ſolicitiore moderatore.

Ann. Chri. 1655.

II. Cui cum anno milleſimo ſexcenteſimo quinquageſimo quinto circa finem in Prouinciali miniſterio ſuffectus extitiſſet à Capitularibus electoribus Taurini ad Prouincialia Comitia congregatis Fr. Paulus Nicienſis Capuccinus eximius Theologus, ſimul & præclarus Eccleſiaſtes per præcipuas Antoniæ Vrbes celeberrimus declamator, cum iam olim in ſæculo nobiliori ſtirpe progenitus, Iuris peritiam non vulgariter profeſſus fuiſſet; in Religione quoq; Prouinciæ Pedemontanæ gubernacula dirigenda ſuſcipiens, congrua Iuris prudentia vtebatur. Quamobrem, licèt hactenus Præfectus Miſſionum immediate à Summo Pontifice in Congregatione Sancti Officij coram eo habita, quando Miſſionariorum facultates ſingulo quinquennio confirmantur, nominatus fuerit ille idemmet Pedemontanæ Prouinciæ Pater, qui in Capitulari congreſſu Prouincialis renuntiatus extiterit; attamen quia vix dimidiato luſtro ipſe Fr Paulus in Prouinciæ Miniſtrum aſſumptus fuerat, ſuæ aſſumptionis vix limina ingreſſus, per Admod. Reuerend. Patrem Ordinis Procuratorem Miſsionum Præfecturæ diploma à Sacra Congregatione de Propaganda Fide & poſtulauit, & reportauit, quod ſequitur.

Decretum Sacr. Congregationis de Propaganda Fide habita die 6. Decembris 1655.

INſtante Procuratore Generali Fratrum Capuccinorum, Sacra Congregatio Præfecturam Miſſionum dicti Ordinis Prouincia Pedemontana tranſtulit in perſonam Fratris Pauli à Nicia Maritima ad triennium cum ſolitis facultatibus, Iuribus, Priuilegijs &c.

Pro Eminentiſſimo Domino Cardinali Antonio Præfecto.

Aloyſius Cardinalis Capponius.

Dion. Maſſarius S. C. Secretarius.

DE

DE CHRISTIANISS GALLIARVM REGIBVS RATIOCINIVM OCTAVVM.

SYNOPSIS

Præambuli Numeri Tres.

Alpium Subalpinam, ſiue Interalpinam portionem, quam ſub Chriſtianiſſimo Francorum Regum dominio incolunt religionarij, Topographicè indicat Præambulus.

Num. I.

Temeraria placita, atque aduerſus Regnum, & Reges Sectariorum perniciofiora dogmata indigitat Præambulus

Num. II.

Francorum antiquorum Regum pro Catholica Religione in Subalpinis conſeruanda, & reſtituenda prouiſiones nonnullas exhibet Præambulus

Num. III.

Calculus Primus.

Chriſtianiſſimi Ludouici XIII. Francorum Regis, ab anno 1615. ad ann. 1644.

Calculus Secundus.

Chriſtianiſſimi Ludouici XIV. Francorum Regis, ab anno 1651.

Appendix Prima.

Magiſtratus Gratianopolitani ab anno 1605. ad ann. 1653.

Appendix Secunda.

Magiſtratus Pineroliēſis ab anno 1632. ad ann. 1646.

EX

E X CHRISTIANISS GALLIARVM REGIBVS,

Capuccinorum Apoſtolatui in Subalpinis qui & fauerint, & ſuis fauoribus fouerint.

RATIOCINIVM OCTAVVM.

Præambuli Numeri Tres:

Alpium Subalpinam, ſiuè Interalpinam portionem, quam ſub Chriſtianiſsimo Francorum Regum Dominio incolunt Religionarij, Topographicè indicat Praambulus

Num. I.

Alpes octo diuidũt Italos ab Occiduis populis: Tres verò ab Italis Gallos.

HEſperieos populos à reliquis Europęis Occiduis, & Aquilonaribus gentibus ſeparant,& diuidunt octo prominentiorum Rupium ſublimes, ac eminentiſſimæ Alpes, nempè Iuliæ, Rhetiæ, Lepontiæ, Penninæ, Graiæ, Cotiæ, Maritimæ, & Liguſticæ. Ex quibus omnibus tria dumtaxat Montium culmina, ſiuè Alpeſtria iuga ab Italis Gallos diſgregant, Graiarum ſcilicèt, Cotiarum, & Maritimarum ſublimiora cacumina. Inter quæ decliues, ſeù declinantes nonnullæ profundiores Valles Gallicano ſceptro ſubijciuntur: hę autẽ computantur Petruxina ex parte, nempè ad Seprentrionem: Varaitana in apice, ſeù ſummitate, ideſt in Caſtellana Satrapia quatuor Delphinenſium Pagorum: Cluſonia tandem in toto. Hiiq; recenſitis tribus in Conuallibus impunè graſſantur hereſes, vnde inibi Capuccinorum pugilum pro Fide pugnantium Sacras Excubias ſtatuerunt Eccleſiaſticæ militiæ Præſides, aut Præſules cum beneplacito conſensù, ac plenario gratioſo aſſensù Chriſtianiſſimorum Regum, integritatem Fidei perpetuò zelantium, & promouere conantium.

Tres Valles ſub Gallicano Dominio poſitę hereſi laborant, ideo in his Capuccinorum Miſſiones poſitę

Temeraria placita, atque aduerſus Regnum, & Reges Sectariorum pernicioſa Dogmata indigitat Praambulus

Num. I I.

Pſeudoſ. ſub titulo Religionis Tirãnidẽ affectãt: Coccius l. 7 de Hierarchia Eccleſ.

PSeudodoctores Religionarij quò ſub religionis reformãdæ titulo honeſtiori, turpiorem ſuum ambitum,& affectatam Tyrannidẽ ſimularent, & contegerent; Monarchiã, & Principatũ, immò Monarchas ipſos, Reges,& Principes populis inuiſos reddere callidioribus, licèt irrationabilioribus dogmatibus enixi ſunt. Accipite ergo nonnullas ſelectas infimæ conditionis homuncionum, domi-

nationem

narionem in plebe affectantium, aduerſus legitimum Regnum ſcurriles ineptias ex Coccij ditiſſimo theſauro depromptas. Cocrins l. 7 de Hierarchia Eccleſiæ

I. Ioannes Behaim tympaniſta, & pecorum Paſtor telonia, vectigalia, & tributa negabat perſoluenda, vti refert Monſterus lib. 3. Coſmographiæ de Germania.

II. Libertini libertatem docent ab obedientia Principum, à Decimis, à Cenſibus, atq; redditibus, Teſte Lindano.

III. Martinus Lutherus De Seculari poteſtate ait: *Inter Chriſtianos nulla poteſt eſſe ſuperioritas. Princeps eſt Caroſerina in Cœlo, id eſt rara auis: ſunt enim Principes Apparitores, Lictores, & Carnifices Dei.* Et epiſtola contra duo Cæſaris mandata. *Mendaces, & obſtinati (inquit) ſunt Principes noſtri, nec homines ratione prediti, ſed Germanicæ beſtiæ. Oro cunctos pios Chriſtianos, vt dignentur ſimul rogare Deum pro huiuſmodi miſeris excæcatis Principibus, quibus nos Deus proculdubio magno iræ ſuæ furore corripuit, ne vllo pacto obſequamur, vel in militiam ire, vel dare aliquid contra Turcas: Turcas decies probior eſt, prudentiorq; quàm noſtri Principes. Quid talibus fatuis contra Turcas proſperi eueniet?* Legitimis Principibus detrahūt: Poteſtatē adimunt: Vectigalia negant.

Idem lib. contra Regem Angliæ addit: *Reputo illos Principes veluti recentes lendes, quæ priuſquàm pediculi naſcantur, inanes, aridæq; ſunt pelliculæ. Ego autem huiuſmodi lendibus benè faueo, vt glorientur, & cantent: hic reſidemus nos lendes, ſuper caput nobiliſſimi animalis in terra in crinibus eius. Non ſumus vilis Proſapia, pediculi ſunt parentes noſtri, magni illi gigantes, qui etiam Romanum Imperatorem Syllam, multoſque alios interfecerunt.* Principes ridet, & irridet

Idem de poteſtate Seculari ſic ſcribit. *Tales namque Tyranni agunt, ſicut agere debent Principes Mundani: Ab initio Mundi admodum rara auis eſt Princeps prudens, adhuc rarior eſt Princeps probus. Sunt communiter maximi fatui, aut peſſimi nebulones ſuper terram: quapropter ſemper peſſima quæque ab eis expectanda ſunt: parum boni ab illis ſperandum eſt, præſertim in rebus Diuinis, quæ ad ſalutem animarum pertinent. Ipſi enim ſunt Lictores, & Carnifices Dei, quibus vtitur ira Diuina in vltionem malorum, & ad externam pacem conſeruandam. Magnus Dominus eſt Deus noſter, idcircò Nobiles, Illuſtres, & Diuites, Carnifices, & Lictores habere vult.* Indecora ſchemata aduerſus Principes

IV. Thomas Monerarius lib. 3. operum Germanicorum; Lutheri Epiſtola ad ſuos ſectatores miſſa, ſcribit: *Nolite puſillanimes eſſe, nolite peruerſis iſtis phantaſticis, & ſceleratis Nebulonibus (Principes, ac Magiſtratus intelligit) diutius adulari; Incipite, & pugnate prælium Domini, iam dudum tempus eſt. Adhortamini Fratres veſtros ad hoc; vt Diuinum teſtimonium non irrideant, alioquin omnes peribunt. Tota Germania, Gallia, & Italia commota eſt, Magiſter vult ludum ludere, pereundum eſt ſceleratis Nebulonibus. Verum agite nunc, agite, tempus eſt, Nebulones iſti valdè vecordes ſunt vt canes, inciteate Fratres veſtros, agite, agite, agite, dum ignis calet, curate, ne ignis veſter à ſanguine frigeſcat. Fabricamini ſuper incudem Nembroth, deijcite illius turrim.* Rebelliones ſuadent.

Ann. Chri. 1649. En Neotericorum Pſeudoeuangelizantium Religionis reformatiua nefaria, immò Sathanica placita, & infernalia dogmata, quibus impijs ſuſurrationibus edocti Angli, proprium legitimum Regem Carolum prò Pſeudotribunali ſedentes impiè condemnatum trucidarunt anno 1649.

Francorum Antiquorum Regum, pro Catholica Religione in Subalpinis conſeruanda, & reſtituenda, prouiſiones nonnullas exhibet Præambulus.

Num. III.

PRærecenſita autem, quæ in Germania & ſophiſmatibus perſuaſerunt, & ſeditioſis conatibus implere ſtuduerunt Lutherani, eadem prorſus in Gallia & Caluinus edocuit, aſſerendo: *Quod libertas Euangelica non ſubiacet Regi, nec Principi, nec Magiſtratibus.* Et Caluiniſtæ operibus, nempè rebellionibus, & vſur- Ioannes Caluin. l. 4. Inſt. cap. 20. §. 8.

Ann. Chri. 1560. 1570. pationibus complere ſategerunt, & conati ſunt. Viuente enim, & ſuadente Caluino circa annos 1560. in Franciſcum Secundum Regem, Regalemq; totam domum ſemel, & iterum; Tertiò verò circa annos 1570 in Carolum Nonum, Vxorem, Matrem, & Fratres conſpirauerunt Gallicani Caluiniſtæ, Beza dirigente, Tyrannidem pro Regno in Gallias introducere tentantes. Vnde neceſſitate compul- Seditiones docuit, & opere complere ſtuduit, & Beza poſt ipſū in Gallia.

Ann. Chri. 1572. ſus, vt propriæ Incolumitati conſuleret, præfatus Rex Carolus Hæreticos ſui Regni vniuerſos vna die, nempè Sancti Bartholomæi feſtiua, ferro conſumandos Iuſto Decreto mandauit anno 1572. Decretæ autem interfectionis mandato ex parte in Gallicanis Vrbibus exequuto, Rex ab inſidijs aliquantulum reſpirauit. Ab hoc igitur Chriſtianiſs. Rege Carolo iā ab anno 1567. die decimanona Octo- Bellarmin. Chronol par. 3. ad annos circa 1560.

1567. bris exierat Edictum, per Nemeti Ducem, Marchiæ Salutienſis Regium admini-

ſt ratiocin,

ſtratorem, & Vices Generales gerentem; Vt omnes Religionarij in vniuerſa Itali-
ca Dominatione Regis Francorum commorantes intra triduum cum tota familia
inde egrederentur, nec ſine ſpeciali permiſſione eò reuerterentur, ſub pœna inter-
L.Mem.Hiſt. c.18 & c.5. necionis,& bonorum proſcriptionis. Ita refert D. Prior Lucernenſis: Qui ſupra
iàm ab Henrico II, Galliæ Rege, Pedemontium tunc occupante, aduerſus Secta- Ann Chri. 1555.
rios Subalpinos religioſioris tenoris Edictum iam promulgatum aſſerit circa an- 1577.
nos 1555. Qui rurſus refert Edictum ab Henrico III. die octaua Octobris 1577. pro-
mulgatum: & ab Henrico IV. menſe Aprili anno 1598. Nanneti confirmatum,
Idem c 33. quo hæretica quæuis exercitia citra Montes, nempè in Ciſalpina Regia tunc Do- 1598.
minatione, fieri abſolutè vetabantur. Cum his plurimas ſimul recenſet prouiſio-
nes, inquiſitiones, & punitiones aduerſus Subalpinos, vel Interalpinos Sectarios
exercitas de mandato, & à Miniſtris Gallicanæ poteſtatis, quæ hæreticam praui-
tatem ſupprimere in Italia perpetuò ſtuduit, etſi ſibi notis de cauſis, in ſuo Regno
graſſantes hæreſes modò non ſupprimeret, ſed toleraret.

CALCVLVS PRIMVS.

Chriſtianiſsimi LVDOVICI XIII. FRANCORVM REGIS, ab anno 1615. ad annum 1644.

Circa finē ſecundi luſtri ſæculi currentis ſeptimidecimi Pariſijs à perfido Si- I.
cario gladio ſauciato, & exanimato Henrico IV. Galliarum Rege, Regno
præficitur Ludouicus, nomine XIII. defuncti Primuſgenitus, Princeps Del-
phinus: qui verè pius, ac Religioſus Religionis, ac Chriſtianæ pietatis ſolicitus
cuſtos, & cultor, ſed & acerrimus propugnator, & promotor fuit. Sui namque fe- Ann.Chri. 1615.
licioris regiminis perdurantibus octonis Olympiadibus inter præclara plura, quæ
Religionario rum audaciā compeſcuit. patrauit, illud præclariſſimum cenſetur, quòd in Gallijs quondam præpotentium,
& præualentium Caluiniſtarum & temeritatem compeſcuit, & audaciam fregit, &
potentiam ſuo abſoluto ſubiugauit Imperio: A publica tùm Magiſtratuum, tùm
Prouinciarum ſuprema adminiſtratione hæreticos arcendo, atq; excludendo: Ex
quà excluſione plurimùm Catholicæ Religionis acceſſit incrementi, & ſpiritualis
emolumenti, eo quod Vniuerſo in Gallicano Regno Catholicus indè cultus re-
floreſceret, & exerceretur.

Cum igitur anno vigeſimonono vltra mille ſexcentos in menſe Martio & in- II.
genti exercitu, & gentilitio Gallorum Dynaſtarum ſtipatus Satellitio perſonali-
ter Alpium iuga ſuperaſſet, atque in Italiam vſque perueniſſet Ludouicus Galli-
cus Rex Hiſpanis Caſalenſem Ciuitatem, & Acropolim obſidentibus bellum &
allaturus, & illaturus, Secuſinaq; in Villa conſtitiſſet; proximæ Cluſoniæ Vallis
& deplorandum Fidei excidium, & infelicem Animarum ſtatum intellexit. Mi-
ſeris igitur commiſeratus, nullo pacto ſuſtinens ab aliquo ſui Regni, licèt anguſto
angulo, Catholicum ritum exulare; protinus per Eminentiſſimum Sanct. Roma-
næ Eccleſiæ Cardinalem Ioannem Armandum Richeliū, Ducem, & Franciæ Pa-
Catholicæ Fidei exercitium in Cluſonia Valle, & Miſſiones reſtituendas mandat. rem Reuerendiſſimo Burdigalenſi Archiepiſcopo mandauit; Vt Fidei Catholi-
cæ exercitium in Prati-lallati Valle ex-temporè reſtitueretur, reuocatis Religio-
ſis Paræciarum Rectoribus: & ad hoc pleniùs peragendum, diuerſorum Regula- Anu.Chri. 1619.
rium Apoſtolatus, ſiue Miſſio in Vallis Oppidis nonnullis conſtitueretur, atq; de
ſuo proprio Regali Ærario Miſſionarijs, & Apoſtolicis Operarijs congruus com-
meatus ex cenſu annuo præſtaretur. Chriſtianiſſimi igitur Regis Religio-
ſus Præſul iuſſa perficiens, Reuerendiſſimi Diœceſani, nempè Taurinenſis Ar-
chiepiſcopi Generali Vicario, Domino Petro Bellino acceſſito, vnà Vallem in-
greſſi, Parochialem præcipuam loci Mentularum recuperatam de manibus profa-
Annuum Cē-ſum prò Miſſionibus de proprio æra-rio conſtituit. norum Eccleſiam Religioſo Sacerdoti de Vlrij Præpoſitura aduocato contule-
runt, Vallicolaſq; (licèt Caluinicolas) ad Annuos Eccleſiaſticos cenſus, & anti-
quos Eccleſiarum prouentus perſoluendos compulerunt. Erectiſq; vbiq; locorum
Crucis vexillis, Sacrorum Excubitorum plures ſtationes collocauerunt: In præ-
fato Mentularum Oppido Capuccinorum: In Feneſtrellarum Pago Reformato-
rum Sancti Franciſci: In Vxellio recepto, & mundato, olim profanato Templo
Ieſuitarum: In Vico tandem Prati-lallati dicto Præsbyterorum Congregationis
Doctrinæ Chriſtianæ. Quibus omnibus ſufficiens alimentum, & ſtipendium mu-
nificus Rex de regali ære à Delphinenſibus ſibi perſolui conſuetis vectigalibus
detrahendum aſſignauit. Quia verò ſuperueniente trigeſimo cum mille & ſex-
centū anno, graſſantibus peſte, fame, & bello recedētibus à Cluſonianis Miſſioni-
bus tàm Capuccinis, quàm Ieſuitis, Reformatiſque, & Congregationis Sacerdoti-

bus;

bus; per triennium Eccleſiaſticæ illæ Cuſtodiæ vacauerant; quidam zelotes regulares ſpontè eò peruenientes, Apoſtolicum Miniſterium in Prato-lallato exercere anhelabant: Verum Ludouicus Rex per ſuos internuncios Sacram Congregationem De Propaganda Fide admonuit; quod à Capuccinis, & non ab alijs Euangelicis Operarijs ſuis illis in Italiæ conterminis Sacras Excubias obſeruari deſiderabat.

III. Ann. Chri. 1631. Ex inito poſtmodum ſequenti anno Cheraſci pacis fędere, cum Pineroliensis Ciuitatis Accropolis, & Petruxinæ Vallis Dominium ex parte acquiſiuiſſet Rex Gallus; Caluiniſtæ Petruxini Vallicolæ, ſtatutis à Sabaudo Duce quondam Sectariæ Religioni terminis nequaquam acquieſcentes, latiorem ſuæ concupiſcentiæ libidinis campum aperire geſtiebant. Quare Gallicanæ Caluiniſtæ Synagogæ libertatem ſibi permittendam forè poſtulabant: Quod cum intelligentes Vigiles Capuccini Sacris Tribunalibus annunciaſſent, atque per hos Chriſtianiſſimi Regis patrocinium, & prouiſionem opportunam interpellaſſent; Ludouicus Rex Catholicus Eccleſiæ Tutelaris ad Dominum Marchionem de Villaregis, regias vices in Pinerolienſi Ciuitate, & Prouincia gerentem infraſcriptam dedit memorabilem epiſtolam.

A Monſieur.

Monſieur le Marquis de Villeroy, Mon Lieutenant dans ma Ville de Pignerol.

Monſieur le Marquis de Villeroy: SVr l'aduis, que m'à eſté donné par le Seigneur Nonce de Sa Sainctetè pres de moy, que mes ſubiectz de la Religion pretendue reformee de la Vallee de la Perouſe ont deſſein de reedifier le clocher, qui y fuſt abbatù il y à quelque temps, comme vne nouueante, quils auoient faict dans la ditte Vallee, & meſme quilz y veulent embaſtir vn noueaú Temple: Ie vous ay bien voulù faire ceſte lettre, pour vous dire; que mon intention eſt, que ne permetties pas en aucune maniere la redification dù dit clocher, ny le baſtiment dù nouueau Temple à ceux de la ditte Religion, qui ſont en la Vallee de la Perouſe: Car comme i'entend, que mes ſubiectz de la dicte Religion ſoient maintenus dans les graces, que ie leur ay accordè par mes Edicts, auſſi ne veuz ie pas ſoffrir, quilz entrepreſnent aucune innouation, principalement en ce lieù là; parceque outre les conſiderations, qui me donnent ſubiect de l'empecher en tous mes eſtats, ie pourrois en receuoir plainte de Sà Sainctetè, le contentement de la quelle m'eſt tres cher en toute occaſion, & d'autant, que le dit Seigneur Nonce m'à auſſy teſmoignè, quil'à apprehenſion, que lont ne volut introduyre à Pignerol, & dans le lieux, qui en dependent, la liberté de conſcience; Ia vous diray, que ie deſire conſeruer pour ce regard la ditte Ville de Pignerol, & lex lieux, qui en dependent aù meſme eſtat, que mon Frere le Duc de Sauoye me les à baillè, & quil ne s'introduiſe aucune nouueautè; à quoy ie vous recommande de tenir main, n'ayant rien qui me ſoit tant à coeur, que le bien, & auantage de la Religion. Ceſt ce, què iai volù vous dire ſur cè ſubiect. Priant Dieù Monſ. le Marquis de Villeroy vous auoir en sà Saincte garde. Sectarios intra antiques terminos cótineri & euar ctari mandat

Ann. Chri. 1633.

A Sainct Germain en Laye
le 14. *Iuin* 1633.

Signe
Louys.

Plus bas.

Seruient.

Religioſſimi igitur ſui Regis menti vt ſatisfaceret Catholicus Dominus Marchio prædictus, cum militum turma perſonaliter ipſe acceſſit, & proceſſit ad Campanilis demolitionem, & vnius Pſeudomagiſtri, ac alterius Pſeudotabellionis publicam eiectionem.

IV. Verùm enimuerò quoniam ſupraeecenſito nobiliſſimo Marchione grauioribus regni, & regis negotijs applicito, & implicito, in adminiſtratione Ciuitatis, & Pinerolienſis Gallicani Dominij Gubernatoris locum tenebat ſtrenuiſſimus militiæ tribunus, Burgundus natione, denominatione D. Tolongionus, arcis Cuſtos præcipuus: Rurſus quia in primaria, & vniuerſali Pinerolienſis tractus plenaria directione Excellentiſſimo Villaregis Marchioni ſucceſſerat inſignis quidam cuſtodialis regalis Legionis militum Dux verè Catholicus; ne aduerſus Catholiciſmum hac in Ciſalpina Gallica ditione fraudulenter, aut violenter præualeret Caluiniſmus, Caluiniſtis ipſis perpetuò nequiora molientibus pro compeſcendis, gemioas

infrapoſitas ſingulis ſingulares prærecenſitis regijs Miniſtris, & politicis administratoribus dedit præceptiuas,& prohibitiuas litteras.

Monſieur de Tolongeon. N*Ous vous faiſons ſçauoir, que noſtre intention eſt que vous faſſies toute diligence pour empeſcher qu'il n'arriue aucune nouuautè pour le faict de Religion dans la Ville de Pignerol, & Terres dependantes, ne ſouffrant en aucune maniere que ce ſoit, que l'Hereſie s'introduiſſe, moins qu'aucun faiſant profeſſion d'icelle puiſſe habiter en la dite Ville; par ce que nous deſirons que la Religion Catholique y ſoit conſeruee ponctuelement, & dans le meſme eſtat, qu'elle eſtoit pour le paſſè, & meilleur encor, ſi il eſt poſſible. Vous aſſeurant que vous ne nous pourriez faire choſe plus agreable, & que nous euſſes plus à coeur: & cependant nous prions noſtre Seigneur (Monſieur de Tonlongeon) vous veuille auoir en Sa Saincte Garde. Donnee au Camp de Segepie le 26. Aouſt 1633.*

Louys.

Seruient.

Monſieur de Mallyſi. N*Ous ſommes aduertys par Monſeigneur le Nonce Reſidant aupres de Madame la Duchese de Sauoye ma Soeur, que dans la Ville de Pinerul on preſche la Religion pretendue reformee. Nous vous enuoyons la preſente pour vous aduertir, que ce n'eſt en aucune facon noſtre intention, que dans la dite Ville de Pignerol, ny autre lieu de nos eſtats s'introduiſe autre Religion, que celle, de la quelle nous faiſons profeſſion, à ſcauoir la Religion Catholique, Apoſtolique, Romaine, & deſirons que dans Noſtre dite Ville de Pignerul touchant le particulier de la Religion elle demeure dans le meſme eſtat, dans le quel nous l'à remis le Seigneur Duc de Sauoye noſtre beau frere, & prenes ſoin de ce, que nous vous eſcriuons, & Dieu Vous tienne dans Sa Saincte Grace. De Sainct Germain le 9. de Ianuier 1635.*

Louys.

Seruient.

Sub his diebus vniuerſæ Legalis iuſtitiæ, omniſq; iuſtæ legis violatores Hæretici in Clutonia Valle Galliarum Regno ſubiecta tum a Caluiniana dementia iam reſipiſcentes diuexabant, tùm mox reſipiſcere volentes minis, ac perterrefactionibus à Catholico propoſito retrahebant. Violentorum igitur horum Sectariorum malitia, & nequitia ad aures Chriſtianiſſimi iuſti Ludouici cum perueniſſet; proceſſit ipſe ſua regia poteſtate ad illorum temerarios auſus reprimendos, Pratiallati publicæ rei pertractatoribus comminatoria ſequenti epiſtola exarata. V.

Chers, & bien aymes. N*Ous ſommes informes, qu'aucuns entre vous de la Religion pretendue reformee ont l'hardieſſe de mal traiter ceux que font profeſſion de la foy Catholique, & encor empeſchent la conuerſion de ceux, le quels inſpires de Dieu veulent quitter la Religion pretendue pour entrer dans la noſtre. En quoy nous nous trouuons trompes dans l'intention de nos arreſts. La quelle eſt de tolerer la Religion pretendue & d'en laiſſer l'exercice libre dans les lieus, où nous l'auons permis, & non ailleurs, remettant à Dieu de rappeller à Soy les deſunyes, à fin que quand il luy plaira de toucher les coeur, ils ayent vne libertè entiere de retourner au bon chemin. Ce pourquoy nous vous enuoyons la preſente, vous cõmandant expreſſement, que ſi ſe ſara quelque mauuais traitement, & violence aux conſciences des Catholicqs, & de ceux qui veuillent ſe Catholizer dans noſtre Vallee de Pragellà, vous ayes à deſiſter, & faire diligence, que ceux de la Religion pretendue (pour eſtre en plus grand nombre) n'oppriment les autres, moins en aucune maniere empeſchent la leur conuerſion. Soubs peines d'eſtre declares pour deſobeiſſans, & chaſties comme tranſgreſſeurs de nos ordres, & à vous autres Syndics en particulier d'en reſpondre en voſtre propre, & priuè nom, & vous commandons de vous informer de la veritè da l'eſtat des affaires de la Religion dans noſtre ditte Vallee, & nous le faire ſcauoir, & la diligence, auec la quelle vous aures accomply noſtre volontè, parce qu'ainſi voulons. Donnè à Sainct Germain le 9. de Ianuier 1635.*

Louys.

Seruient.

CALCVLVS SECVNDVS.

Chriſtianiſſimi LVDOVICI XIV. FRANCORVM REGIS, ab anno 1651.

I. Tertiodecimo Parenti defuncto in Gallicano Regno ſucceſſit XIV. Ludouicus Delphinus, Princeps adhuc infans ſub tutela, directione, & regimine Regiæ Maieſtatis Annæ Auſtriacæ Genitricis, & Turrieis circiter annos quadragintaquatuor poſt ſexcentos, & mille. Cum igitur circa dimidium decurrentis ſæculi ſeptimidecimi continuis belli incommodis afflicti tàm Subalpini, quàm Interalpini, pariter & Tranſalpini populi paupertie præ nerentur; Capuccini Stationarij, nempè Fr Paulus Taurinenſis, in Delphinenſi Cuſtodia Sacras obſeruans Excubias, vt in neceſſarijs tàm ſibi, quàm egentioribus conſuleret; ad regium ærarium confugere cogitauit, ſicq; à Regis munificentia exonerationis; ſiuè exemptionis, aut immunitatis pro Delphinenſibus regali Sigillo munitam epiſtolam reportauit.

Ann. Chri. 1644.

Peculiarium ſubſidiū Capuccinis præſtat.

A Nos Chers, & bien aimez les Conſulz, & habitans De part le Roy. De Chaſteaudauſin.

Cherz, & bien aimez: A*Yant ordonne aux eſleuz de l'election de Gap, de deſcharger la Vallee de Chaſteaudauſin de ce, à quoy ſe peuſt monter vn feù, & de le reietter ſur les autres Villes, & paroiſſes contribuables de la meſme election, & ce iuſque à nouel Ordre, & noſtre intention ayant eſté en ce faiſant de donner moyen aux Religieux Capucins du Connent du dit Chaſteaudauſin, de ſubuenir à leurs neceſſitez; Nous vous faiſons ceſte lettre, de l'aduis de la Reyne Regente noſtre tres honore Dame, & Mere, par la quelle Nous vous mandons, & ordonnons tres expreſſement, que vous ayez à faire deliurer aus dicts Religieux Capucins, où à leur procureur, cè, que montera l'impoſition d'vn feù, dont nous faiſons deſcharger la ditte Vallee pour ceſte conſideration, & ce ſans apporter aucun delay, ny difficultè; à quoy nous aſſeurans, que vous ſatisferes, Nous ne vous enferons la preſente plus longue, ny pas eſpreſſez ny faſtes donc difficulte, Car tel eſt noſtre plaiſir. Donné à Paris le 3. iour de Iuin 1651.*

Ann. Chri. 1651.

Louys.

Plus bas.

Le Tellier.

Locus † Sigilli.

II. Lerneæ beſtiæ imaginatam, pariter & imaginariam delineationem inter Poeticas quidem fabulas computamus, compoſitam tamen illius monſtruoſæ imaginis tabulam intra ſymbolicas figuras numeramus. Numerabantur quidem huius ſerpentinæ intractæ belluæ capita ſeptem, verùm à ferro contactæ connumerabantur ſeptuagies ſeptem, pro vno namque reciſo, ſeptem, vel quinquaginta ex tempore enaſcentia inſurgebant capita perpetuò pullulantia. En auuernalis hæreſis allegoricam hydram! Cuius ſerpentarij monſtri pluſquam quidem ſeptuagies ſeptem ab inferis exorta recenſentur belluina ſpontanea capita, quæ Aſtreo religioſo iuſtitiæ gladio reſecata, pro vno ſeptem & quinquaginta emittere, & eleuare conantur, niſi inſuperabilis Eccleſiaſtici Herculis flaminea fuſte perpetuò repullulantia conterantur Sacrilega cornua: Caluiniana hæreſis Gallicanę Hydrę Gallicum Regnum ſerpentino. religionario veneno inficientis monſtruoſa rebellionem, necem, & ruinam ſpirantia capita Regiæ poteſtatis, & legalis iuſtitiæ ferro abſcindere ab initio ſtuduerunt Chriſtianiſſimi Galli Monarchæ a dimidiato ſæculo ſextodecimo.

Henricus II. eiectionis, atque ſuppreſſionis promulgato decreto circa annū 1553.

Carolus IX. eiectionis, & interfectionis dato mandato ann. 1562. & 1572.

Henricus IV. Pater per Nanneti firmata, & iurata perpetuo valitura Edicta anno 1598. menſe Aprili edita.

Ludouicus XIII. Filius per ſuas decretales epiſtolas ſucceſſiuè regali ſuā adminiſtratione durante exaratas: vnam, & alteram anno 1633. tertiam, & quartam anno 1655. Caluinizantibus Ciſalpinis, & Tranſalpinis limites hęreticādi ſtatuerunt.

Sicuti conſtituerat Eminentiſs. Dux, & Cardinalis Armandus Richelius promulgata auctoritate regia ſua ſanctione die 12. Aprilis anno 1630. (à D. Lucernate regiſtrata) ſignanter in Conuallibus Ciſalpinis.

In quibus Sectaria hæreticalis anguis venefica, pluſquam Hydra venenifera, pro repreſſo, & ſuppreſſo vno capite, ſeptenos vertices erigere conatur. Nequaquam igitur ex eo, quod prærecenſiti Gallicani Hercules poteſtatiuo ſuo ſceptro ſuccreſcentia Sectarum cornua aduerſus Deum ſe ſe erigentia compreſſerant, per opportuna tempora quieſcere voluerunt; quinimmò ciuilium ſeditionum in Gallia vigentium captata anſa, Caluiniſticam profanationem, profanamq; Religionis deformationem hæretica libidine diffuſã, promouere, atque extendere voluerunt in Peruſina Valle, totoq; Pineroliensi tractu Regi ſubiecto. Verùm enimuerò maiorum ſuorum Chriſtianiſſimorum Regum pijs veſtigijs inhærens religioſus Ludouicus XIV. pro ſuccidendo hoc pernicioſo perfidiæ pullulante cornu, interpellantibus geminis Capuccinis à Pedemontano Miſſionum Præfecto Lutetiam Pariſiorum ad hoc emiſſis Fr. Fr. Thoma à Morera, & Cherubino à Pinerolio, operante Sereniſſimo Principe Franciſco Thoma Sabaudo, cooperante pariter D. Franciſco Maria Brolia Cherienſi Patritio, Reuelli Comite, Pariſijs tunc temporis degentibus, ſed ſpecialiter intercedentibus Reuerendiſſimis Pariſienſi, ac Taurinenſi Apoſtolicis Nuntijs, validum promulgauit repreſſiuum reſcriptum, & reuocatiuum ſequens Edictum, vltra binas litteras ſpeciales pro Pineroleníi Ciuitate à Sectaria labe illæſa præſeruanda datas, vt ſequitur.

Extraict des regiſtres du Conſeil d'Eſtat ſur ce qui a eſté repreſenté au Roy, eſtant en ſon Conſeil par les Sindiqs de la Ville de Pignerol, & les habitants de la Vallee de la Peruſe, faiſants profeſſion de la Religion Catholique, Apoſtolique, & Romaine. Que les habitants de la dicte Vallee faiſants profeſſion de la Religion pretendue reformee, bien que leur deuoir ſoit aſſez preſcrit par l'Edit de Nantes, qui leur doit ſeruir de la regle. Toutes fois ſoubs pretexte de deux arreſts du Conſeil des 10. Mars 1648. & 19. Aouſt dernier, ils ont notablement excedé ce, qui eſt preſcrit par le dit Edit, pretendans de faire l'exercice public dans tous les lieux de la Vallee, y tenir petites eſcolles, auoir des Iuges en premiere inſtance de leur Religion, les quels ſeroyent pourueus à leur nomination, ainſy que des Notaires, frequenter, & ſeiourner par tout le Royaume, ſouſtenants, qu'ils iouiſſoyent de tous ces priuileges lors, qu'ils eſtoyent ſoubs la domination des Ducs de Sauoye, bien qu'il doiue demeurer pour conſtant, que les Ducs de Sauoye, ne leur ont iamais accordé aucuns de ces priuileges, & que lors qu'ils eſtoyent ſoubs leur puiſſance, leur exercice à tous iours eſté beaucoup limité, qu'il eſt vray, que par lettres patentes du Mois de Ianuier 1593. le traicté, qui auoit eſté faict auec eux les armes à la main par le Duc de Leſdiguieres fut confirmé en termes generaux: Mais ce traicté, & ces lettres, Pattentes ne ſont pas conſiderables tant par ce, qu'ils auoient eſté faits par le dit Duc de Leſdiguieres, qui faiſoit profeſſiõ de la Religion pretendue reformee, que par ce que au plus fort des guerres de ce temps le Roy Henry IV eſtoit obligé de ramener ſes ſubiects à ſon obeyſſance par toutes les voyes poſſibles, & que ce traicté auoit eſté tacitement reuoque par l'Edit de Nantes, par le quel il eſt expreſſement deffendu à ceux de la Religion pretendue reformeé de faire aucun exercice de la dicte Religion aux Pays, qui eſtoyent au de la des Monts, tellement qu'en oſtant dict exercice tout, le reſte qui n'eſt qu'acceſſoire, eſtoit pareillement reuoqué, outré que la dicte Vallee eſtant peu apres retournée, aux Ducs de Sauoye, les priuileges, que le Roy Henry IV. leur auoit gardé ont, pris fin, nottamment les Ducs ayant depuis faict des ordonnances pour le faict de la Religion directement contraire aux dits priuileges pretendus, ſoubs les quelles il ſont veſcu, & les ont obſerué iuſques en l'annee 1630. que par vn nouueau traitté, & Capitulatiõ du deuxieſme Auril au dit an il fut dit, qu'il iouyroyent du benefice des Edits obſerues en France concernant la liberté de l'exercice de la Religion pretendue reformée, que ce, qui à donné lieu aus dicts arreſts par eux obſeruez à eſté, ce qui eſt porté par les lettres Pattentes du Mois de Ianuier 1633. par les quelles le fû Roy d'heureuſe memoire auroit confirmé les articles de la dicte Capitulation accordee par le Duc de Leſdiguieres, & de celle accordée en 1630. en Patentes par eux obtenues du fû Roy Henry IV. du Mois de Ianuier 1593. auec communication à l'Intendant de la iuſtice police, & finances, & Preſident au Conſeil Souuerain de Pignerol de faire en regiſtrer les dictes lettres, les quelles ceux de la dicte R. P. R. n'ont iamais preſentées pour eſtre en regiſtrees, par ce qu'ils ſçauoient bien, que comme le Conſeil Souuerain de Pignerol auroit faict cognoiſtre la conſequence, & qu'il y auoit eu ſurpriſe en l'obtention d'icelles, en ce que ceux de la dicte R. P. R. auoyent faict entendre auoir eu de ces priuileges meſmes dans les temps, qu'ils eſtoyent ſoubs la domination des Ducs de Sauoye, ſans la quelle conoiſſance alleguee, & non prouée on ne leur auoit iamais accordé des priuileges extraordinaires, outre que ces Pattentes eſtants directement contraires à l'Edit de Nantes faict cinq ans apres les dictes Patentes d'Henry IV. qui n'auroyent eu d'effect, il n'y a nulle apparance, que l'intention de Sa Mayeſté euſt eſté de donner atteinte a vn Edit ſi ſolemnel, l'obſeruation du quel ils auoyent eux meſmes iuré par

la derniere Capitulation telement, qu'il ſe peut dire que l'intention du fû Roy n'a eſtè autre, que de les faire iouir des meſmes priuileges, dont ils iouiſſoyent lors, qu'ils obeyſſoyent aux Ducs de Sauoye, & qui leur ſont attribues par les Edits generaux, ce qui leur auroit eſtè auerſement declarè en deux rencontres, dans les quelles ceux de Luzerne, & de la Perouſe, s'eſtent imaginez qu'ils deueyent auoir plus de libertè, que lors, qu'ils eſtoyent ſoubs la domination des Ducs de Sauoye ils firent couurir vn Temple, & rebaſtir vn certain clocher, qui auoit eſtè demolis, & edifier vn nouueau Temple. Le fû Roy en ayant eſtè aduerti, eſcriuit au Seigneur de Ville-Roy lors Gouuerneur de la ditta Ville, & luy commandu d'empeſcher toutes nouueautes, declarant ſa volontè eſtre de conſeruer les choſes au meſme eſtat, qu'ils les auoit receues des Ducs de Sauoye, en ſuite de quoy le Seigneur d'Eſtempes lors Intendant de la iuſtice, police, & finances de là les Monts en Italie fit vn reglement, par le quel il renouuelle le contenù aux dit Edits faicts par les Ducs de Sauoye pour le faict de la Religion, & conformement à iceluy le Conſeil Souuerain de Pignerol fiſt vn autre Reglemant le 18. Iuliet 164. qui ne contient autre choſe, que ce qui eſt portè pour les Edits des Ducs de Sauoye au moyen du quoy, & de ce que les ſupplians n'empeſchent pas, que ceux de la R. P. R. ne iouiſſent des priuileges, dont ils iouiſſoyent lors, qu'ils eſtoyent ſoubs la faueur des arreſts par eux obtenus eſt de telle conſequence qu'il y auroit danger, que la ditte Religion ne s'introduiſiſt en Italie auec ſubiect de plainte à ſa Saintetè, & à tous les Princes d'Italie, requirayent les ſupplians, qu'il pleuſt à Sa Maieſtè interpoſant les dicts arreſts des 10. Mars 1648. & 19 Auoſt dernier declarer ſa volontè eſtre, que la Ville de Pignerol ſoit maintenue en tous les priuileges, qui luy ont eſtè accordez, que les reglements du Conſeil Souuerain de Pignerol des 19. Iuilet, & 23. Octobre 1645. ſoyent executez ſelon leur forme, & teneur, & que ſuiuant iceux les dicts habitans de la Vallèe de la Perouſe de la R. P. R demeureront dans les meſmes limites, dans les quels ils eſtoyent, & iouiront des meſmes conceſſions, dont ils iouiſſoyent lors, qu'ils eſtoyent ſoubs la domination des Ducs de Sauoye, & de mander au Conſeil Souuerain de Pignerol de tenir la main à l'excution de la volontè de Sà Maieſtè veu la ditte Capitulation du fû Seigneur Duc de Leſdigueres en faueur des habitans de la Vallèe de la Perouſe faiſans profeſſion de la Religion pretendue reformèe du 1. Nouembre 159. l'Edit du Roy Henry IV. confirmatif de la dicte Capitulation accordèe aux dicts habitans par le fû Seigneur Cardinal de Richelieu du 11. Auril 1630. l'Edit du fû Roy portant confirmation de la dicte Capitulation, & de celle du dit Duc de Leſdigueres du Mois de Ianuier 1633. le reglement du Conſeil Souuerain de Pignerol du 18. Iullet 1645. l'arreſt de celuy Conſeil de Pignerol, portant confirmation du dit reglement du 23. Octobre en ſuiuant les arreſts du Conſeil de Sa Maieſtè donnes en faueur des habitans de la Vallèe de la Perouſe, faiſſans profeſſion de la Religion pretendue reformèe des 10. Mars 1648. & 29. Auoſt 1653. Sa Maieſtè eſtant en ſon Conſeil a ordonnè, & ordonne, que les dicts habitans de la Vallèe de la Perouſe faiſſans profeſſion de la Religion pretendue reformèe ſeront aſſignes au Mois au dict Conſeil de Sa Maieſtè des 10. Mars, & 29. Auoſt 1653. veult, & entend Sa Maieſtè, que toutes choſes demeurent en l'eſtat, au quel elles eſtoyent auant les dicts arreſts, ſans qu'ils puiſſe eſtre rien innoue au contraire par les parties, ſoubs les peines des ordonances, mande, & ordonne Sa Maieſtè aux gens tenans les dict Conſeil Souuerain de Pignerol de tenir la main à l'execution du preſent arreſt faict au Conſeil d'Eſtat du Roy, Sà Maieſtè y eſtant tenu à Paris le 23. iour du Mois d'Auril 1654. ſignè le Tellier, & ſcellè des Armes, & ſceau du Roy en cire iaune.

Louis par la grace de Dieu Roy de France, & de Nauarre.

AV Primier noſtre Huiſſier, ou Sergent ſur ce requis: Nous te mandons, & commandons par ces preſentes ſignees de noſtre main, que l'arreſt auiourduy donnè en noſtre Conſeil d'Eſtat, nous y eſtans, dont l'extraict eſt icy attachè ſoubs le contreſcel de noſtre Chancellerie, ſur ce qui nous à eſtè repreſentè en iceluy par les Sindiques de noſtre Ville de Pignerol, & les habitans de la Vallèe de la Perouſe faiſſant profeſſion de la Religion; Tu aye a ſignifiér à tous, qu'il appartiendrà, & aſſigner les parties en noſtre Conſeil, & a faire au ſurplus pour la dicte execution toue autres actes, & exploits requis, & neceſſaires ſans pour ce demander aucun congè, placet, viſa, ny Patentes. Mandons à nous Aimez, & feaux les gents tenants noſtre Cõſeil Souuerain au dict Pignerol de tenir main al execution du dict arreſt ſelon ſa forme, & teneur, Car tel eſt noſtre plaiſir. Donne à Paris le 24. iour d'Auril l'an de grace 1654. & de noſtre regne le 11. ſignè Louis, & plus bas Par le Roy, le Tellier auec le gran ſceau, & Armes du Roy en cire iaune.

De par le Roy.

NOs Aimez & feaux: Nous ayant eſte repreſentè par les Sindiqs, & habitants de noſtre Ville de Pignerol, que ceux de la Religion Pretendue reformee ſe ſſorcent de s'in-

troduire en icelle pour y faire l'exercice public de la dicte Religion, ou du moins d'y faire ſecretement leur demeure, bien qu'il leur ait eſté de tout temps interdict, & deſirans qu'il ny ſuit apporté aucune innovation, Nous vous faiſons ceste lettre, par la quelle nous vous mandons, & ordonnons tres expreſſement d'empeſcher en ce que dependra de vous, qu'il ne ſe faſſe aucun exercice de la dicte Religion pretendue reformée en la dicte Ville, & qu'aucun de ceux qu'en ſont profeſſion ne ſy habitue, & faſſe ſa demeure vous recommandant de tenir la main à ce qu'il n'arrive aucune contravention, ny innovation, à ce qui a eſté tous iours obſervé en la dicte Ville en ce ſubiect, & nous aſſeurans, que vous y ſatisferes ſelon voſtre bonne conduitte accoſtumeé nous ne ferons la preſente plus longue, ny plus expreſſe, N'y faictes donc faulte, Car tel eſt noſtre plaiſir. Donne a Paris le 23. Avril 1654. ſigne Louys, & plus bas le Tellier, & au fond de la lettre, eſcrit au Conſeil Souvrain de Pignerol, auec le cachet des Armes du Roy en cire rouge, & inſtitulation A nous aymes, & feaux Conſeillers les gens tenants noſtre Conſeil Souverain de Pignerol.

Copié, & Collationé, a ſon propre Original par le Sieur Pittatora Notaire Ducal, Royal, du quel ſe copié, & collasioné le preſant.

Illuſtriſsimi, & Eccellentiſsimi Signori.

Espone la Città di Pinerolo, ſeeu giunti li Cattalici della Val Peroſa, haver ottenuto dal Conſeglio privato di Sua Maeſtà il qui allegato arreſto, in data delli vintiquattro Aprile har ſcorſo, il quale deſiderando venghi regiſtrato nelli regiſtri dell'Eccellentiſſima Sovrano Conſeglio, e internato da luoro Eccellenza raccorrono:
Supplicandole humilmente, degnarſi mandar venghi el medemo arreſto, come ſopra, regiſtrato, & internato. Ilche, &c.

Gio. Antonio Purpurato Sindico.

Gio. Franceſco Caluſin Subſindico.

Soit monſtré au Procureur general du Roy faict au Conſeil le 3. Aouſt 1654.

I. Faure.

Veu l'arreſt mentionné en la preſente requeſte ſigne le Tellier Nous conſentons aux fins d'icelle, Faict le 4. Aouſt 1654.

Scotia Procureur general.

De par le Roy.

Nos Amez, & Feaux, &c. Nous ayant eſté repreſenté par le Sindics, & Habitans de Noſtre Ville de Pignerol, que ceux de la Religion pretendue reformeé s'efforcent de s'introduire en ycelle pour y faire l'exercice public de la ditte Religion ou du moins d'y faire ſecretement leur demeure, bien qu'il leur aye eſté de tout temps interdict; Ee deſirant, qu'il ny ſoit apporté aucune innovation, Nous vous faiſons cette lettre, par la quelle Nous vous mandons, & ordonnons tres expreſſement en ce, qui dependra de vous, qu'il ne faſſe aucun exercice de la ditte Religion pretendue reformee en la ditte Ville, & qu'aucun de ceux, qui en font profeſſion ne ſy habitue, & faſſe ſa demeure, vous recommandant de tenir la main à ce, qu'il n'arrive aucune contravention, ny innovation à ce, qui a eſté touſiours obſerve en la ditte Ville en ce ſubiect, & nous aſſurant, que vous y ſatisfairez ſelon voſtre bonne conduicte accouſtumee Nous ne vous ferons la preſante plus longue, ny plus expreſſe, ny faites donc faute, car tel eſt noſtre plaiſir. Donne à Paris le xxvi. Avril 1654. Signe Louys, & plus bas le Tellier, & au deſſus eſt eſcript; A nos Amez, & Feaux Conſeillers les gens tenant noſtre Conſeil Souverain de Pinerol.

Extraict collationné à l'original exhibé, & à l'inſtant retire, & ce par moy Secretaire du Roy au Conſeil Souverain de Pinerol ſubſigne.

I. Faure.

Monſieur le Marquis de Pienes. M'ayant eſté repreſenté par le Sindics, & Habitans de la Ville de Pinerol, que ceux de la Religion pretēdue reformee s'efforcent de s'introduire en icelle pour y faire l'exercice public de la ditte Religion, ou du moins d'y faire

secretement

ſecretement leur demeure, bien qu'il ait eſté de tout temps interdict; Et deſirant, qu'il n'y ſoit rapporté aucune innouation, Ie vous fais cette lettre pour vous dire, que vous ayez à empecher, qu'il ne ſe faſſe aucun exercice de la ditte Religion pretendue reformée en la ditte Ville, & qu'aucun de ceux, qui en font profeſſion ne s'y habitue, & faſſe ſa demeure: Vous recommandant de tenir ſoigneuſement la main à ce qu'il n'arriue aucune contrauention, n'y innouation à ce qui à touſiours eſté obſerué en la dicte Ville en ce ſubiect; Et m'aſſeurant, que vous y ſatisfairez ſelon voſtre bonne conduite accouſtumée, ie ne vous feray la preſente plus longue, que pour prier Dieu qu'il vous ait Monſieur le Marquis de Piennes en ſa S. garde. Eſcrit à Paris le 23. Auril 1654. Signé Louys, & plus bas le Tellier, & au deſſus eſcrit. A Monſieur le Marquis de Piennes l'vn de mes Lieutenans generaux en mes Armées, Gouuerneur de ma Ville, Citadelle, & Chaſteau de Pinerol, Forts, & Vallées en dependentes, & en ſon abſence à celuy, qui y commande.

Extraict collationné à l'original exhibé, & à l'inſtant retiré, & ce par moy Secretaire du Roy au Conſeil Souuerain de Pinerol ſoubſigné.

I. Faure.

Extraict des Regiſtres du Conſeil Souuerain de Pinerol.

Svr la requeſte preſenteé au Conſeil Souuerain de Pignerol par les Sindics de la Ville de Pignerol, & les Habitans de la Valleé de la Perouſe faiſans profeſſion de la Religion Catholique, Apoſtolique, & Romaine, par la quelle ils auroient remonſtré qu'il auroient obtenu arreſt du Conſeil d'Eſtat de Sa Maieſté contre les Habitans de la ditte Vallee de la Perouſe faiſans profeſſion de la Religion pretendue Reformeé, donné à Paris le 24. iour du mois d'Auril de la preſente anneé, l'enregiſtrement, & obſeruation du quel ils ont demandé par leur dicte requeſte: Veu icelle, le dict arreſt du Conſeil d'Eſtat des ſuſdict iour, & an, conclusions du Procureur general du Roy conſentant aux fins de la dicte requeſte, & ouy le rapport du Conſeillier, & Commiſſaire, le Conſeil Souuerain enterinant la dicte requeſte ordonne, que l'arreſt ſuſdict ſera enregiſtré es Regiſtres du dict Conſeil pour iouir de l'effect d'iceluy par les dicts Suppliants ſelon la forme, & teneur. Faict à Pignerol au Conſeil le quatrieſme Aouſt mille ſix cents cinquante quatre.

Collationné.

I. Faure.

APPENDIX PRIMA

MAGISTRATVS GRATIANOPOLITANI ab anno 1605. ad annum 1658.

IN Caſtridelphini quatuor Pagorum Sancti Euſebij, Bellini, Ponti, & Canalis Caſtellana Satrapia, Francorum ſceptro ſubiecta, impunè quidem, verùm non omnino liberè graſſantur hæreſes: Quia, iuxta à nobis ſupra indicata in præambulo tertio, numero Henrici Tertij, & Henrici Quarti Gallorum Regum conſtituta Edicta, citra Montes in Dominatione Regia nullus permittitur ſacrilegus profanæ Religionis cultus ſolemnis. Quibus non obſtantibus, Seditioſi Religionarij nonnullis ſuppoſititijs prolatis Iuribus, Caluiniſticos ritus exercendos primo in loco Canalis indifferenter anno 1605. ſibi permitti, & concedi & poſtulauerunt, & obtinuerunt, reluctantibus ſemper, & opponentibus, qui inibi ab anno 1603. pro Catholica Eccleſia ſacras obſeruabant excubias, Capuccinis Stationarijs, nempè Fratre Stephano Tendenſi Hæreticorum acerrimo Antagoniſta: qui animaduertens irrequietos, & Nouatores Sectarios conceſſis, & indultis nequaquam acquieſcentes, non in ſibi aſſignato ſolo Oppido Canalis; ſed vniuerſa in Caſtellana Satrapia ſacrilega hæretica exercitia frequentare, conuentus congregare, & profana exercere non verebantur; imo publicè profitebantur, Gratianopolim ad Delegatorum Magiſtratum confugit, & ſupplices libellos porrigens, pro congrua prouiſione ſupplicauit. Deputati autem Commiſſarij Regij, altero, nempe interio-

re Bellino pro ſemel in menſe Caluiniſticis profanationibus exercendis aſſignato, plenariam infrapoſitam, & abſolutam inhibitionem, & prohibirionem pronunciauerunt.

Caluiniſtis terminũ traſgreſſoribus, terminus ſtatuitur.

LEs Commiſſaires deputes par le Roy à l'execution del' Edict de Nantes, Ordonnent, que l'exercice de la ditte Religion pretendue reformee ry deuant, eſtably au lieu de la Chanal, y ſera continué ſuiuant la dicte ordonnance du 19. Marz mil ſix cent-cinq neant moins attendù l'incommoditè, & diſtanze du lieu, ſera permis au Miniſtre du dit la Chanal, d'aller preſcher vne foy le moir tant ſeulement au bas Bellins, auec inhibitions, & deffences au dit Miniſtres, & autre quil appartiendra, de faire aſſemblees danr la ditte Valee, ſoit à huir clos, ou ouuertes en facon quelconque pour le dit exercice, ſi non au dit lieu de la Chanal, & bas bellins, à la maniere ſuſditte, ſouz le peines portees par les Edicts faict à Grenoble le cinquieſme Iuin mil ſix cent quatorze.

Ann. Chri. 1605. 1614.

Collationé. *Signé.*

Bremont.

Pro Religionariorum temerarijs quotidianis vſurpationibus reprimendis, nonnullas Fr. Stephanus Tendenſis à Pariſienſibus Magiſtratibus prouiſiones, iuſſiones, & inhibitiones reportauerat, quas vetuſtate conſumptas, vel temporum iniuria, bellicisq; ſeditionibus amiſſas, cum recolligere hactenus non quiuerimus; ſola Gratianopolitani, vel Delphinenſis Magiſtratus deputatorum; ſeu delegatorum Iudicum, nempè Commiſſariorum litteras, & quædam prouiſionalia Diplomata à Capuccinis Miſſionarijs quotidianis pro emergentibus, relata apud nos reſeruamus plurium Antographis, pro grauioribus Religionis cauſis reportatis, conſeruatis. II.

Quia igitur Eminentiſſimi Patres de Propaganda Fide in Valle Prati-Iellati Apoſtolicam Miſſionem ſtatuere deſiderabant, ſolicitantibus Vigilibus Eccleſiaſticis Delphinenſibus; Magiſtratus infrapoſitas dedit prouiſiones.

Teneur de la prouiſion pour le reſtabliſſement de la Foy en la Vallee de Pragellat.

Charles Syre de Crequij, Duc, Pair, & Mareſchal de France, Lieutenant general pour le Roy en Dauſiné: Claudeſiere, Cheuallier, Conſellier du Roy en ſez Conſeilz, Premier Preſident en ſa Court de Parlament du Dauſiné. Sanſon de Periſſol auſſy Conſellier du Roy en ſes dicte Conſeilz, Preſident en la dicte Court, & Abel de Calignon auſſy Conſellier du Roy en la dicte Court, Commiſſaires deputtes par ſa Mayeſtè pour l'execution de les Edicts de Nantes en la Prouince de Dauſiné.

Fidei Catholicę liberum exercitiũ reſtitui poſtulat Regius Procurator.

SCauoir faiſons, que ſur la requeſte à Nous preſentee par l'Aduocat General du Roy, remonſtrant quayant pleu à ſa Maieſtè par les Eſdictz de pacification, ordonner que l'exercice de la Religion Catholique, Apoſtolique, Romaine ſeroit reſtably en toutes les Prouinces de ſon Royaume, & lieux particuliers d'icelles, & que neanmoins l'exercice de la dicte Religion n'auoit iuſques icy peuſt etre reſtably dant la Valee de Praialà, & autres Vallees voiſines. Nous requerans en ceſte conſideration, quil nous plaiſe Ordonner que l'exercice de la dicte Religion ſoit reſtably, & faict publiquement daur la dicte Valee de Praialà, & de tous les lieux, ou il ſoloit eſtre ancienement, conformement aus dicte Edictz, & deffendre aux habitans d'icelles de ne donner aucuns trouble, ny empechement directement, ou indirectement aux Preſtres Eccleſiaſtiqs, & Religieux, qui y ſeront enuoyes par ſa Saintetè, par les Archeueſques, Eueſques, & autres leurs ſuperieurs, pour y celebrer le ſeruice Diuin, adminiſtrer le ſacrament, & faire tour exercices de la dicte Religion, ny auſſy aux habitans des dictes Vallees, ou eſtrangers, qui ſont profeſſion de la dicte Religion. & qui vodront aſſiſter au dicts exercices, & que le dict Eccleſiaſtiqs, & habitans Catoliques ſuient mis en la pro- Ann. Chri. 1627.

ſection

tection, & Sauuegarde du Roy, de la Court, & des Conſulz des lieux, & quil ſuic faict commandement aux hoſtes, cabarettiers, & autres, qui tienent Logis, de receuoir en leur dict logis les dicts Eccleſiaſtiqs, & Religieux, leurs adminiſtrer viures en payant, comme les autres, ſans leur dire, ny faire choſe qui le puiſſe offencer de faict, ny de parole; preiudiquer alla liberté publique, à peine d'eſtre punis comme infracteurs des dict Edicts, & perturbateurs du repos public; & quil ſoit enioinct au Chaſtellains, Conſulz, & officiers des autres lieux de tenir la main à ce, que deſſus, à peine d'en reſpondre à leurs propres, & priues noms, tant ciuillement, que criminellement. A ces fins commettre les Iuges Royaux, Preſidiaux, Vibaliz, Preuoſtz des Marechaux, & leur lieutenantz chaſcun en droit ſoy ſur ce, requis pour informer diligentemment ſur les contrauentions, qui ſerint faictes, en ioignant à tous Gouuerneurs des places, leurs Lieutenantz, & autres, quil appartiendra, de leurs faire mainforte, ſil eſt beſoin, & requis, & ſoit en ſorte, que la force, & autorité demeure à Iuſtice pour les verbaux, & informations rapportes par deuers nous, etre par nous conclud ainſy quil appartiendra.

Nous Conſeillerz Suditz faiſantz droit ſur la dite requeſte.

A*Vons ordonné, que l'exercice de la dicte Religion Catholique, Apoſtolique Romaine ſera reſtably en la dicte Vallee de Praiala, & autres Vallees voiſines; A ces fins enioignons aux Conſuls, Officiers manans, & tous habitans d'icelles de receuoir les Preſtres ſoyent ſeculiers, ou reguliers, & autres Eccleſiaſtiqs, ou Religieux, qui leur feront enuoiez par le Superieur Eccleſiaſtiq Dioceſain, pour y faire l'exercice de la dicte Religion Catholique, Apoſtolique, Romaine, celebrer le ſeruice Diuin, & adminiſtrer les Sacremants, ſans donner aucun trouble, ni empechement directement, ſoit aux dicts Preſtres Religieux, & Eccleſiaſtiqs, qui feront le ſeruice Diuin, ſoit aux habitantz, où autres Catholiqs, qui y voudront aſſiſter, ni leur faire aucune iniure par parole, ou voye de faict, & auſy auons enioinct aux Cabarettiers, & hoſtes, qui tienent logis, de les receuoir dans leur logis, leur adminiſtrer viure au taxe ordinaire, & accouſtumé à peine contre les contreuenans d'eſtre declares infracteurs des dis Edicts de ſa Maieſté, & perturbateurs du repos public, & d'eſtre procedé contre eux ſuiuant le rigueur des dict Editz, Loix, & ordonnances du Royaume, & pour plus d'aſſeurance tant pour les dicts Eccleſiaſtiqs ſeculiers, ou Reguliers, comme auſſy des Catholiques tant habitans de la dicte Valee, que eſtrangers, qui y practiqueront, nous les auons mis ſubz la protection, ſauuegarde du Roy, & des dic Conſulz manantz, & habitantz de la dicte Valee de Praiala, pour en reſpondre en leu propre, & priué nomz; enioignant aux Vibaly de Brianzon, Preuoſt des Mareſchaux, & tous autres Officiers, de tenir la main (quand requis en ſeront) à l'execution de la preſente Ordonnance, & particulierement au dit Vibally de brianzon d'informer bien, & deuement des contrauentions qui y arriueront pour les dictes informations rapportees, & veues eſtre pour veu ainſy quil apparteindra. Faict à Grenoble le cinquieſme Iuillet mil ſix cent vingt ſept.*

Ann.Chri. 1627. — Catholicum exercitiũ reſtituendũ mãdat in Prato iallato.

Signees

Ann.Chri. 1627. *Charles de Crequy*

Claude Frere. *De Periſſal.* *Anton du Calignon.*

& plus bas

Videl Serrete.

APPENDIX SECVNDA

MAGISTRATVS PINEROLIENSIS

ab anno 1632.

PInerolienſis Arcis, Ciuitatis, & Prouinciæ obtenta Dominatione, & poſſeſſione Rex Francus Ludouicus Tertiuſdecimus circa Annos vnum, & triginta ſupra ſexcentos, & mille, ſicuti pro Martiali, ac bellica prouiſione, ac munitione, preſidiarios, & milites, & Cuſtodes, ſupremumque Gubernatore in Regias vices in tota Prouincia gerentem ſtatuit; ita pro politica adminiſtratione pariter & conſeruatione, legitimum iuriſperitorum Magiſtra-

An.Chri. 1631.

tum,

tum, Supremum Conſilium denominatum, tàm pro Ciuilibus, quàm pro Criminalibus cauſis definiendis, ac terminandis, cum omnimoda independenti poteſtate, Primario vno Præſide, Regiſq; Procuratore, Conſiliarijs, & Procuratoribus plurimis conſtantem conſtituit, & perenniter duraturum confirmauit. Primus igitur, & præcipuus Præſes huic ſupremo Pinerolienſi Conſilio, ſiue Magiſtratui à Rege præfectus fuit Ioannes, dictus D' Eſthampes Gallus Patritius, Theologus, & iuriſperitus eruditiſſimus, qui non minus prudentiæ, & eruditionis decore, quã pietatis ac Religionis zelo effulgebat. Vnde a Fratre Laurentio Pineroliẽſi Capuccino Stationario in Petruxina Cuſtodia excubante de quotidianis Caluiniſtarum præuaricationibus certior factus, pro temerariorum arrogantia comprimenda, & tranſgreſſionibus corrigendis, ſaluberrimum ſequens promulgauit Edictum.

Hæreticis in ſis iura præſcribit.

Iehan D' Eſtampes de Vallencey, Conſeilier du Roy en ſes Conſeilz d' Eſtat, & priuè Meſtre des Requeſtes ordinaires de ſon hoſtel, Preſident en ſon Gran Conſeil, & Intendant de la Iuſtice, Police, finances, & viures en l'Armee de Sà Maieſté, &c.

Deſirant empecher autant quil nous ſera poſſible l'accroiſſement des heretiques.

I. Deffendons à tous ceux de la Religion pretendue reformeè d'habiter, louer maiſons, ny achepter, ny aucuns heritages en ceſte Ville de Pignerol, & finages, qui ſont les lieux de Rara, Baudenaſque, Buriaſque Saperiur, & Colle grande, Abbie de Pignerol; Vallee de Lemne, le Village de Porte, & la Perouſe, ſoubs peine de punition corporele, confiſcation des biens par eux acheptez, & outre ce, de cent liures d'amende applicables à l'hoſpital.

II. Deffendons pareillement à tous les habitans des dit lieux de Louer, ni vendre aucune maiſon, & heritages aux dits de la Religion pretendue reformee ſur les meſmes peines cy deſſus, & pour les euiter les obligeons de s' informer ſoigneuſement de la Religion de ceux, auec les quels il contraicteront, & pour leur deſcharges de inſerer dans les cõtracts, quil ſont de la Religion Catolique, Apoſtolique, e Romaine.

III. Enioignons à tous les Notayres des dits lieux en paſſant aucun contraict de louage, ou vente de eſprimer d'ores en auant, que les cõtractant ſont de la Religion Catholique, Apoſtolique, Romaine, le deffendant ſur peine de priuation des charges, da paſſer aucuns contracts des choſes cy deſſus prohibees auec gẽs de la dicte Religion pretendue reformeè, & ſeront tenus de tenir la preſente ordonnace attache à leur eſtude. Ann. Chr. 1632.

IV. Deffendons aux gens de la Religion pretendue reformeè tolerez cy deuant en la Vallee de la Perouſe de paſſer les bornes, ni d'achepter heritages audeçades limites qui le ſont eſte preſcriptes, à peine de punition corporele, confiſcation des dits acqueſt, & amandes de cent liures applicables pour les Miſſions de la dicte Vallee de Prageld, & ſils y auoient acheptez quelques maiſons, ou heritages hors des dites limites, enioignons de les reuendre dans trois mois ſoubs les meſmes peines que deſſus.

V. Ordennons à tous ceux de la Religion pretendue reformeè, qui pouuoient eſtre ſecretement en ceſte Ville de Pignerol, finage, Abbaie, Vallee de Lemne, Porte, & la Perouſe, ou il ne peuuent pas habiter plus auant, qui ne leur eſt preſcrit, d'en ſortir dans vint quatre heures à peine de cent liures d'amandes applicables aux dictes Miſſions.

VI. Declarant en outre, que toutes les ordonnances cy deuant faictes tant par les Roys predeceſſeurs, & les Ducz de Sauoye pour empecher les progres de la dite Religion pretendue reformeè, ſeront par nous executes, & les contreacuantz condamnes aux peines y contenues.

VII. Et affinque perſoue ne pretende cauſe d'ignorance, ſeront les preſentes ordonnances leues, & publiees, affichees aux lieus accouſtumes, & miſe tant en langage Francois, que vaulgaire du Peys. Faict à Pignerol le Vendredy 30. May 1631. Ann. Chri. 1631.

Signè

D'Eſtampes

Pour copie Bernard.

II. Temporum vicibus, & differentijs ſibi inuicem ſuccedentibus, de nouo emergentibus quamplurimis vt pro ſuo munere occurrerent Capuccini Apoſtolici Vigiles, & Excubitores; ad prædictum Pineroliẽſem Magiſtratum, & Supremum Præſidem confugiebant, à quo ſemper opportunas, & neceſſarias prouiſiones reportabant in fauorem Fidei, & perfidiæ repreſſionem. Cum igitur Fr. Alexander Oxibienſis in ſpecula Petruxinæ Cuſtodiæ peruigilans, vt in dies magis ſuccreſcentes hæreticos ſentes, ſpinas, tribuloſq; Aſtrea falce ſuccideret, per collegam Ann. Chri. 1645.

Sacer-

Sacerdotem Fratrem Angelum à Carignano mox deſcribendum ſupplicem libellum Supremo Præſidi, & Conſilio Pinerolienſi porrexerit, reſponſiones, & prohibitiones congruas retulit, vt infra.

Extraict des Regiſtres du Conſeil Souuerain de Pignerol.

SVr la Requeſte du Procureur General du Roy, par la quelle il auroit remonſtré que pluſieurs de la Religion pretendue reformeé qui ont eſté, & ſont tollerez dans la Vallee de la Perouſe dans certains limittes, taſchent peu à peu les amplifier, & eſtendre, & contreuenir à diuerſes deffences, commandements contenuz aux Edictz, & Ordonnances des Duc de Sauoye, publiees de leur temps, & confirmees par Sa Maieſté, & ſes Miniſtres, Requirant eſtre pourueû aux dictz abbuz, & generalement confirmer les dictes Ordonnances, y le Conſeil Souuerain à Ordonné, & Ordonné ce qui s'en ſuit.

I. Et Premierement à deffendu, & deffend à tous ceux de la ditte Religion pretendue reformeé, de preſcher, dogmatizer, & faire autre exercices de leur ditte pretendue Religion en la ditte Vallee de la Perouſe hors des limittes qui leur ont eſté preſcriptes, ſoubz les peines portées par les dittes Ordonnances.

II. Leur à auſſy deffendu ſoubz les meſmes peines, de tenir Eſcolle ny en public, ny en particulier hors des dittes limittes.

III. A auſſy deffendu, & deffend aux Extrangers de la ditte Religion pretendue reformeé d'habiter en la ditte Vallee ſans permiſſion, à peine de confiſcation de leurs biens, & autre arbitraire, & de mil liures d'amande aux lieux, & parroiſſes qui les ſoffriront; leur enioignant ſoubz les meſmes peines de conſigner au Greff du dit Conſeil dans quinze iours ceux qui ſeront y venus habiter deſpuis que Sa Maieſté à recouure la vallee pour y eſtre pourueû ainſy qu'il appartiendra.

IV. Deffend auſſy à toutes perſonnes de la ditte pretendue Religion d'exercer dans le reſſort du dit Conſeil Charges de Nottaire, & tout autre Office public ſoubz les peines contenues es dittes Ordonnances.

V. Leur deffend pareillemét d'achepter, où louer aucuns biẽs immeubles hors les lieux, & limittes eſquelz ilz ſont tollerez, à peine de confiſcation de ceux, quand aux achepteurs, & locataires, & de l'eſtimation quand aux vendeurs, & à loffreurs; & quand aux contrauentions qui auront eſté cy deuant faictes les dicts Conſeil Ordonné qu'il ſera informé à la diligence du dict Procureur General pour appres eſtre pourueû ainſy quil eſcherrà.

VI. Et par ce que le dict Conſeil à eſté aduerty, que les dict de la dicte pretendue Religion taſchent auec menaſſes, & autres deſplaiſir d'empeſcher, & deſtourner la conuerſion de ceux d'entre eux qui veulent embraſſer la Religion Catholique, Apoſtolique Romaine, le dict Conſeil à deffendu, & deffend à toutes perſonnes de la dicte Religion pretendue reformeé d'vſer de menaſſes, ny empeſcher, deſtourner, où troubler en quelque facon, que ce ſoit ceux, qui ſe voudront conuertir, où ſe ſeront conuerty; ſoubz les peines contenues en dict Edictz, & autres arbitraires au Conſeil.

Ann. Chri. 1645.

VII. Enſemble leur deffend de troubler, où empeſcher en quelque facon, & ſoubz quelque pretext, que ce ſoit les Predicateurs Catholiques, & autres Religieus lors quil preſcheront, enſegneront, ou feront autres exercices, à peine de cent liures d'amande.

VIII. Leur enioinct auſſy de ſe leuer le Chapeau, & ſe mettre en acte de reſpect, & reuerence lors quilz verront paſſer le Sainct Sacrement, ſi mieux ilz n'ayment ſe retirer incontinent quilz le verront, à peine de vingtcinq liures.

IX. Comme auſſy leur enioint d'obſeruer les Feſtes obſernees par les Catholiques, où voulans trauallier es dictes iours qu'il le faſſent à huy clos, à peine de dix liures d'amande pour chaque contreuention.

X. Deffendent outre à tous libraires, merciers, & autres perſonnes de quelque qualité quelles ſoient d'expoſer, ny de vendre, où achepter en public dans le reſſort du dit Conſeil aucun liure de leur dicte Religion pretendue reformee, à peine de vingt cinq liures d'amande tant contre le Vendeur, que Achepteur.

XI. Semblablement leur deffend de faire aucune aſſembleé de Conſeil ſans aſſiſtance, & interuention du Iuge du Lieu, où ſon Lieutenant, à peine de deux cens liure d'amande à chacun qui ſe ſera trouue et dictes aſſemblees, & autres arbitraires.

XII. Declare le dict Conſeil les Catholicques n'eſtre tenus à contribuer aux deſpans de la mantenention des Miniſtres, & autres perſonnes, & choſes concernantz la dicte Religion pretendue reformeé, & en tant, que debeſoin le leur deffend, à peine de cinquant liures contre chacun des contreuenantz.

Et generallement le dict Conſeil à ordonne, & ordonné, que tous le Reglemens, & ordonnances cy deuant faictes tant par les Duc de Sauoye, que par les Miniſtres, & Officiers de Sa Maieſté, ſoient obſeruees de point en point ſoubz les peines y contenues; Enioignant au Iuge de la dicte Perouſe, & à tous autres quil appartiendra de tenir la main, & à fin, que perſonne n'en pretende cauſe d'ignorance, le dict Conſeil ordonne, que la preſente ordonance ſera leuë, & affichee en la preſẽte Ville, Abbaye, & aux Parroiſſes de la dicte Vallee de la Perouſe par tout les lieux acconſtumez. Faict à Pignerol le dix ſeptieſme Iulliet 1645.

Soubſigné. I. Faure.

REGALIVM SVBALPINORVM PRINCIPVM. SABAVDIAE DVCVM,

Italiæ Marchionum inſignioribus Numeris, famoſioribuſque Calculis Supputatum

RATIOCINIVM NONVM.

S Y N O P S I S

Præambuli Numeri Quinque.

Primus	Gentilitiam Originem	Recenſet.
Secundus	Genialem Pietatem, ac Religionem	
Tertius	Eccleſiæ, Eccleſiaſticorumq; protectionem	
Quartus	Fidei aduerſus Turcas propugnationem	
Quintus	Religionis contra Hæreticos defenſionem	

Calculus Primus.

Sereniſſimi Emmanuelis Philiberti Sabaudiæ Ducis, Pedemontij Principis ab anno 1550. ad ann. 1580.

Calculus Secundus.

Magni Caroli Emmanuelis I. Sabaudiæ Ducis, Pedemontij Principis ab anno 1596. ad ann. 1630.

Calculus Tertius.

Sereniſſimi Victorij Amedei Sabaudiæ Ducis, & Pedemontij Principis, ac Cypriorum Regis ab anno 1630. ad ann. 1637.

Calculus Quartus.

Sereniſſimæ, & Regalis Duciſſæ Chriſtinæ Franciæ, Regentis, & Tutricis

Sereniſſimorum Franciſci Hyacinthi, & Caroli Emmanuelis II. Ducum Sabaudiæ, Cypriorum Regum ab anno 1637. ad ann. 1649.

Calculus Quintus.

Sereniſſimi Caroli Emmanuelis II. Sabaudiæ Ducis, Pedemontij Principis, & Cypriorum Regis ab anno 1649. ad ann. 1658.

SABAVDIAE
DVCVM
PEDEMONTANORVMQVE
PRINCIPVM.
Pariter & Cypriorum Regum
Auitæ Pietatis, & Religionis Semiuocale, ſiue ſemiuerbium, ſed defucatum
ELOGIVM.

Allobrogicæ Stirpis
Primæuum ſtirpem ſi quæras ? vtique Regalem vndique inuenies:
Aborigenes Reges ſi perquiras ?
Saxones, Burgundos, Cottianos, ſeù Allobroges reſpicies:
Hos ſuſpicit, nec deſpicit, quin aſpicit
Subalpinorum Heroum antiquiſſima, & Generóſa Progenies,
Progignentium Regum, Ducum, ac Principum ſpectabilem
Tàm Maieſtatem, quàm Pietatem,
Cùm Dominationem, Tùm Religionem,
Qualiter ad amuſſim imitetur, pariter & æmuletur.
Chriſtianæ igitur Saturniæ ſtrenuiſſimorum Marchionum
nobiliſſima Proles,
Præclarioribus, aut fulgentioribus non pluribus magis titulis gaudet,
Quam
Eccleſiaſticorum Iurium defenſoris, ſimul & S. R. E. vexilliferi
Propugnatoris,
Sacri Romani Imperij in Heſperia vices perpetui Gerentis,
Turcicæ Othomanæ Tyrannidis fortiſſimi Coercitoris,
Schiſmatum, & Schiſmaticorum Conciliatoris, atque
Hæreſum Hæreticorumq; validiſſimi ſubuerſoris,
Hierarchici Ordinis Præſulum Tutelaris inuictiſſimi,
Sacratiſſimæque Sindonis, Crucifixi Saluatoris cruenti vexilli cuſtodis
ſolicitiſſimi.
Orthodoxæ Fidei Profeſſoris fideliſſimi, necnon
Sacræ militiæ Lazaræi, Mauritianiq; inſtituti, pariter &
Marianæ Annunciationis Primarij Ordinis conſtituti Magni Magiſtri,
Catholicæq; demum Pietatis, ac Religionis Cultoris ſtudioſiſſimi.

Supre-

Supremæ ergò, & legitimæ Theocratiæ
Sabaudos hos, ſeù Pedemontanos Archimandritas
Luſtrando ſi enumeres;
Numero ter denos, præcipuos ſolos licèt
Si recenſeas;
Cenſu tamen vberiori, ter millies, immò ter decies
Centena millia Eccleſiaſticæ Monarchiæ in ſubſidium
Militaſſe comperies
Humbertos, Amedeos, Thomas, Philibertos, Philippos, Carolos,
Emmanueles.
Qui omnes, & ſinguli ſingulari quoddam Enthuſiaſmo congenito,
Deo Fidem, & Religionem,
Eccleſiæ ſubiectionem, ac obedientiam,
Romano Hierarchæ ſeruitium, & obſequentiam,
Hierarchici Ordinis Canonicis Præſulibus tutelam, & reuerentiam,
Chriſtianæ Pietati cultum, & venerationem,
Eccleſiaſtico Regno Patrocinium, & defenſionem,
Italicæ Regiæ cuſtodiam,
Hæreticæ Perfidiæ excidium
Præſtare irrequieti & hactenus anhelauerunt, &
Perenniter adhuc anhelant Vniuerſi.

Regales Allobrogum Duces, Pedemontani Principes, Cypriorumq; Reges pro Eccleſiaſtico Regno pariter, & Catholicâ Fide propugnanda, ac propaganda, qui, quot, & quomodo Capuccinorum Miſsiones ſignanter poſtulauerint, fundauerint, ac fouerint, tamquam legitimi Italiæ Marchiones.

RATIOCINIVM IX.

Regalium Italiæ Marchionum Gentilitiam originem indiſtincte delibat Præambulus

Num. I.

INuentores, nominumque propriorum, vel appellatiuorum Impoſitores imponendam nomenclaturam nominandorum ſubſtantiali, ſeu accidentali Genituræ, ſiuè naturæ accommodare ſtuduerunt; vt denominatorum ignotam eſſentiam, efficientiam, excellentiam, vel denique officium denominatiua manifeſtiori notione explicarent. Quia igitur liminares regiones Germanico idiomate iam olim Marchiæ, ideſt Cuſtodiæ, limitanel quoque Principes Marchiones, hoc eſt Cuſtodes nuncupari conſueuerunt; hinc liquido cunctis conſtare credo, quàm rationabili, iuſto, atq; legitimo titulo Regales Sabaudi Duces, & Subalpini Principes Italiæ Marchiones præcipuè vocitentur: cũ enim vltra, & intra, & citra Alpes ab italico Regno occiduas, aquilonareſque regiones ſegregantes, ſub Comitatus, Ducatus, atque Principatus Regalibus titulis Prouincias limitaneas, liminareſque inſigniores cuſtodias à priſcis olim Allobrogum, Burgundiorumq; Regibus hæreditariam per ſucceſſionem legitimo iure acquiſito, poſſideant; iure ergo meritò Liminarchæ, ideſt liminarium regionum Principes, ſiue Marchiones, ideſt Italiæ Cuſtodes eos appellare, honorificentiſſimeq; denominare conuenit: id euidentius vt innoteſcat; animaduertendum cenſeo, itidem & Topographicè obſeruandum: quòd celeberrima Auſonia aliquando, ideſt quondam orbis vnica Domina, modò ipſa vna, & ſola Italica Regio, multiplicis dominationis multiplicato iugo ſubiecta, ab occiduis Regnis, Aquilonaribuſq; regionibus per tria millia Stadiorum (iuxta placitum Liuij) ſeſe protendentibus prominentioribus Alpibus ab infero ad ſuperum Mare diſcernitur, & ſegregatur: ſegregantes autem, & diſcernentes, ſeù ſeparantes Alpes denominantur pariter, ac enumerantur 1. Alpes Iuliæ, 2. Rhetiæ, 3. Lepontiæ, 4. Penninæ, 5 Graiæ, 6 Cottiæ, 7. Maritimæ, 8. Sabatiæ. Iuliæ ergo Alpes ab Auſtria, & Iſtria Marchiam Taruiſanam, Rheticæ à Rhetia Griſonum dominatione Venetum dominium reliquum, Lepontiæ ab Heluetia Mediolanenſem Ducatum, Penninæ à Valleſianis, ac Sedunenſibus Inſubres Vercellenſes, & Bugellenſes, Grayæ à Centronibus, & Allobrogis Salaſſos populos, Cottiæ à Viennenſibus Celticis, vel Delphinenſibus Pedemontanos, Maritimæ à Narbonenſi Subalpinam Galliam, Sabatiæ à Maritimis ſuperiores Ligures ſeparant & diſtinguunt altiori, ſiue eminentiori à prouido Opifice ſtatuto, & interpoſito rupium vallo, ſiue muro: haud quaquam tamen adeò impenetrabile, quin permeabile iter, & penetrabile oſtium pluries, plurimiſq; modis, ac temporibus Aquilonares nationes, & gentes violenter irrumpentes ſibi ad Italos aperuerint, & ſtrauerint, ſicuti conteſtantur à priſcis temporibus priſcorum monumentis recenſita: Carthaginenſium, Gothorum, Vuandalorum, Sarracenorum, Longobardorum, Germanorum, tamdemque Francorum creberrimæ inuaſiones, & hoſtiles aggreſſiones, quibus repetitis, & frequentatis multum nimis diuexati, imò deuaſtati Subalpini Itali ingemuerunt, & depopulatam patriam ſuam humum luxerunt, vſquequò Ciſal-

Marchiæ & Marchiones quid ſignẽt.

Sabaudi Duces cur Marchiones ſiue Liminarchæ dicantur.

Alpes quæ, & quot numerantur.

Alpes quæ regiones ſegregant.

pinæ,

Pedmontani Principes cur Italiæ Marchiones iure vocentur.

pinæ, ſinè Pedemontanæ huius Marchiæ à ſupremi Monarchæ ſapientiſſima prouidentia prouiſus, & excitatus circa finem primæ, & initium ſecundæ Chiliadis à nato Saluatore validus vigilax, & ſtrenuus limenarcha ſurrexit Sabaudiæ Dux, & Pedemontanus Princeps, qui à Cottiarum Alpium legitimis, & vetuſtiſſimis Dominis, ac Dynaſtis maternam ſuam originem trahens, prius Secuſinus proprius, poſtea Italiens Marchio, ideſt limitaneus Cuſtos Italiæ iuremeritò nuncupatus eſt. Quoniam enim per recenſitarum Alpium apertos hiatus, & anfractus à tranſalpinis Francis, vel Theutonibus ad Ciſalpinos Auſonios, ſiuè Italos commodiores panduntur aditus, & amplior magis patet acceſſus, pariter & ingreſſus; ideo vniuerſæ tum tranſpadanæ, tum ciſpadanæ Hæſpericæ Prouinciæ Marchiæ, hoc eſt Cuſtodiæ nominantur: Prouincialeſque illarum Domini, & Principes Marchiones, ideſt cuſtodes à priſcis & ſcriptoribus, & temporibus denominati leguntur, eòquod ex liminaribus illorum dominationibus, tamquam ex cuſtodialibus excubijs, ac præſidialibus firmiſſimis munitionibus, ſiuè propugnaculis tum à longè ſuperuenientes inimicorum Inſidiæ comprehenduntur, ac deprehenduntur, tum hoſtiles irruentium inuaſiones repelluntur, ac reijciuntur opportunè. Verùm enimuerò inter vniuerſas Heſpericas Marchias, veluti ad Marchionales obſeruandas excubias magis opportuna, recenſenda ſeſe offert Pedemontana Plaga, quæ ab Alpibus. & Apennino ad Alexandrinum Dertonenſe, & Papienſe Complanum, à Seſytis verò, ideſt Seſiæ ad Burmidæ fluenta vaſtam, non minus quàm feracem, peramœnam, fœcundam, peropulentam, & diuitem, excultam pariter, & habitatam ſuam planitiem diſtendit, & latitudinem expandit. Huic Subalpinæ præcipuæ Marchiæ Marchiones varij, & diuerſi per diſcreta ſæcula prædominati fuere, nempè Montisferati, Eporediæ, Salutiarum, Cæuæ, & Secuſiæ, quibus omnibus, & ſingulis ſingulares ſuccedentes in Principatu Sabaudi Maurianenſes Comites, & Duces, in cuſtodia pariter ſingulariter pro omnibus ipſi ſoli perſtiterunt ſingillatim, & copulatim aduerſus Eccleſiaſtici Italici Regni Inuaſores violentos fortiter ſtantes, & validè reſiſtentes, atque Dominicum Ouile aggredientes rapaces, feroceſq; lupos viriliter reijcientes, vti legitimi, & genuini Subalpini Marchiones, Italiæ Cuſtodes. Qui omni tempore, nempè pacis, & belli, vtroque gladio tum Aſtreæ, tum Martis, vtraque poteſtate directiua, & coercitiua fidem, & pietatem, religioniſq; veritatem, ſacrorum cultum, & Eccleſiæ vnitatem conſeruare, defendere, ac propagare conſueuerunt à vetuſtiſſimis ſæculis: ſicuti Regalis huius familiæ Procerum liber generationis, & perennis à ſuo exordio, numquamq; deficientis ſucceſſionis ſeries conteſtatur, cuius ex contextu ſequentia deduco: Sicuti intra primi, enaſcentis Catholicæ Eccleſiæ, millenarij terminos in Ciſalpina Gallia & Arrianorum, & Iconoclaſtarum, & Berengarianorum hæreſes & exortæ ſunt, & exaruerunt; ita & ab initio ſecundæ annorum chiliadis in Subalpina Italia Sabaudorum Principum, Italicorumq; Marchionum generoſa Proſapia tunc primaria ſua cepit exordia progignere, quando in tranſalpina Gallia tum Vualdenſium, tum Albigenſium, & Libertinorum errores enati excreuerunt; ita vt præcedenti ſæculo, quàm Italicis his in oris apparerent Catholicę Eccleſiæ perduelles, Graſſatores iam comparuerant, & ſtatuti à Summo Monarcha fuerant Heſpericis his in Oſtijs Eccleſiaſtici Regni propugnatores, defenſores, cuſtodeſq; Sabaudi Marchiones, qui per ſæcula ſubſequentia aduerſus Dei Eccleſiam inuadentes, & inualeſcentes errores, & hæreſes tyrannos, ac rebelles iuribus, & armis dimicauerunt, vti fuſius infra.

Pedemõtana regio præcipua Marchia.

Ann. Chr. 1003.

Pedemontani Duces merito Custodes Italiæ.

Regalium Italiæ Marchionum, Sabaudiæ Ducum Genialem in Sacrorum cultum Auitam Pietatem, & Religionem prælibat Præambulus.

Num. II.

MAthematici, qui propriè Genithaliaci nuncupantur, cum infantium, ſeu naſcentium puerorum naturales propenſiones, genium ſcilicet, indolem, mores, & futura geſta, totiuſq; venturæ vitæ progreſſus ex geneſi coniectare pertentant; progeniti nati ipſius natiuitatis horæ, ſiue Inſtanti, ſeu puncto, quis, & qualis Oroſcopus, hoc eſt Zodiaci ſignum aſcendens, atque in Cœlo Planetarium aſtrum prædominetur, contemplantur, non igitur mirum, ſi prædicendo aberrent, qui in diſcendo veluti doctores, & duces ſydera errantia ſe-

Principes Subalpini pietate & religionem quaſi hæreditaria, ſucceſſione poſſident.

quuntur. Nos igitur, qui non vt Genithaliaci prædicere, ſed vti Chronologici redicere, præclaram Indolem, Genialem, Auitam pietatem, & Religionem Regalium Procerum Sabaudæ Proſapiæ geſtimus: non aſcendentem Oroſcopum, aut dominantem Planetam ſpeculamur, ſed Geneſis fontalem originem præmeditamur; vt generationis rectum tramitem, ideſt Pietatis, ac Religionis continuationem, quaſi hæreditaria ſucceſſione ex traduce in prognatos per ſecula Pedemontanos Principes transfuſam à Parentibus colligamus. Genitricum, ideſt gignentium mulierum Primiceria Eue nuncupationem accepit, quòd futura eſſet Mater cunctorum viuentium. Haud igitur abſque peculiari Diuinæ prouidentiæ, & ſapientiæ arcano contigiſſe autumandum cenſeo; quod Sabaudorum Heroum Protogenitrix, & Primiceria Puerpera Adelaſiæ, ſiue Adeligidæ nomenclaturam aſſequeretur, cò quòd à Deo electa prima Mater, & Progenitrix, ideſt pia Mater, & pia Genitrix effecta erat futurorum Principum, qui auitam pietatem, ac religionẽ ſimul ab incunabilis cum lacte ab vberibus gignentis epotam, in ſuis cordibus, & affectibus grandeſcere, adoleſcere, & ad perfectum vſq; concreſcere ſecum ab infantia perpetuò ſtuderent. Vt igitur pium, religioſumq; genium liberorum referamus. Parentis, ſiue Parientis genialem religionem præferamus,

Adelaſis, ſiue Adeligida quaſi à Deo in Protoparentẽ Sabaudorum Ducũ electa.

I. Pijſſima Comitiſſa Adelaſia Filia, & Hæres Oldrici Manfredi Marchionis Secuſię, cui ferè tota Pedemontana regio patebat, vxorq; Humberti Mauriani Comitis Marchionis Italiæ, à quibus Comites, Indè Duces Sabaudiæ, & Reges Cypri maternam trahunt originem, inter alia prçclara pietatis opera, ob que merito à Gregorio Septimo Pontifice Maximo Filia Sancti Petri meruit appellari, celeberrimum Monaſterium Abbatiali dignitate illuſtre, Monachiſq; Benedictinis inde conceſſum, in honorem Beatiſſimæ Virginis fundauit, conſtruxit, ampliſſimiſq; & tanta Principiſſa dignis largitionibus dotauit: prçſertim verò vtraque ſpirituali nimirum, & temporali, non tantum Vallium Sancti Martini, & Petruxiæ, ſed etiam dicti loci Pinerolij, & medietatis Vallis Cæſanæ iuriſdictione Ann. Chri. 1064.

D. Auguſt. Epiſc. Hiſt. Chron. c. 24. Adelaſis Filia S. Petri ob pietatem vocatur, Abbatiam Pinerolij ędificat.

II. Prolatis igitur, & prælibatis Primiceriæ Matris Religioſis præludijs, proſequamur; vt debitis monumentis, & titulis collaudemus viros, ideſt Proceres Religioſos, & Principes noſtros in generationibus ſuis. Sicuti ergo Eua, vt vniuerſorum viuentium Mater & eſſet, & diceretur, à Viro ſuo Adam acceperat; Ita Adelaſia, ſiue Adeligida, vt cunctorum Religioſorum Subalpinorum Principum Protomater & exiſteret, & vocitaretur, ab Humberto Primo, Maurianenſium Comite, ac proprio coniuge percepit: cuius Genialem propriam, & Proſapiæ originalem pietatem ſignans, & indicans in huius Regalis familiæ Gentilitia arbore ſequentia deſcribit Pingonius: *Humbertus Primus, Beroldi Saxonis Filius, Comes Sabaudiæ, & Mauriane, natus eſt Saxoniæ Anno 998. vxorem duxit Adelaſiam, Filiam Manfredi, ex regia Caſtellæ apud Iberos familia oriunda, qua Matrem habuerat Bertam ex gente Arduini Regis, Eccleſias fundauit, dotauitque plurimas, & apud Burgetum Maltacena in radicibus Montis Munnis, ſiue Catti, & apud Nonaliſium Subalpinum, & Secuſiam, aliaque loca*, Quibus Paradinus in horum Principum Chronico addit. *Defunctum Humbertum in Diui Ioannis Maurianenſis Baſilica, ab eo inſtaurata pariter, & ampliata, atque cenſibus ditata tumulatum extitiſſe.* Ann. Chri. 998.

Humbertus II Comes Sabaudiæ.

Pingon.

Eccleſias fundauit.

Paradinus

III. Amedeus Secundus, Humberti Secundi Filius, Comes Sabaudiæ, Marchio Secuſiæ natus Montiſmeliani Cœnobia fundauit Stamedeum pro Victoria in Montanis Campis, Maiurenum Bengesij, Sanſulpicium, Altam Combam ad ripam Lacus Burgeſij, aliaq; plurima dotauit. Ann. Chri. 1080.

Cænobia ędificat.

Pingon.

Gulielmus, Amedei Secundi Frater, plura contulit Eccleſiæ Maurianenſi.

Humbertus horum Frater multa quoque contulit Eccleſijs.

Renaldus, ſiue Renerius horum Frater Sacris etiam deuotus.

IV. Humbertus Tertius, Amedei II. Filius, Comes Sabaudiæ, & Mauriane, Marchio Secuſiæ, ac Princeps Pedemontium natus Auiliana, relictus à Patre ſub tutela Amedei Epiſcopi Lauſanenſis, viri Sanctiſſimi, Monaſteriorum Sectator, dotatorq; fuit, maximè Alpenſis, Altæcumbani, magnæq; Carthuſiæ: moritur Camberij, inter Diuos habitus. Ann. Chri. 1126.

Monaſteria ditat.

Pingon. Inter Sãctos habentur.

Ioannes Humberti Frater Cœnobio Diui Antonij Inuerſi deuotus. Ann. Chri. 1188.

Petrus Ioannis Frater eammet cum Fratre eo in Cœnobio vitam egit Monaſticam, vbi ſepulti ambo inter Sanctos habentur.

V. Amedeus Tertius, Thomæ Filius, Comes Sabaudiæ, Dux Chablaſij, & Auguſtæ primus, natus Montiſmeliani, Eccleſijs multa largitus eſt, veluti Carthuſianis Montis Benedicti, Eccleſiæ Nonaliſiæ, Alpium Chablaſij, Burgeti, Altacombæ, atque alijs. Ann. Chri. 1197.

Eccleſij. multa largitur.

Aymo Thomæ I. Filius, Amedei Frater in Chablaſio Ducatu pientiſſimus, aliorum Oppidorum Regulus, vbij celebs & pauperorum ſubleuatur.

Pingon.

Amedeus horum Frater, Epiſcopus Maurianenſis, ab anno 1220. plura illi contulit Eccleſiæ, contemplationi deditus, Xenodochium leproſis ad ripam Lacus Lemani fundauit, & ad pietatem pleraque alia præſtitit.

Xenodochiũ ædificat.

VI. Petrus

VI. Petrus Thomæ I. Sepoimogenitus, Superiorum Frater, Comes Sabaudiæ, Dux q; e Chablaſij, & Auguſta, natus eſt Secuſiæ. Is, ob animi magnitudinem paruus Carolomagnus nuncupatus, Agauni Sedem, ac domicilium collocarat, Patriam ab hoſtibus vindicarat, D. Mauritij Cultor, annulum accipit. Pingon.
An. Chri. 1103. *tuſus ab Eccleſia Præſule Diui Mauritij Thebæi annulum dono habuit, qui annulus per manus, tamquam Supremi Principatus arrha, ad Succeſſores Sabaudos transferretur, & ad*
An. Chri. 1168. *hæc vſque tempora eius annuli ratio habita, religioſeque obſeruata eſt. Petrus vixit annos 65. Mauritiano annulo Philippo Fratri tranſmiſſo, obijt. Primogeniti Allobroges baptizantur cum eo annulo in digito.*

Bonifacius horum Frater, Iureconſultus, Theologus clariſſimus, primum Bellicenſis Epiſcopus, mox Archiepiſcopus Cantuarienſis Sanctitate vitæ inter Diuos adſcriptus piè creditur, vt integer adhuc, & incorruptus non ſine miraculo conſpicitur. Sãctitate vitæ inſignis.

VII. Ayma Amedei IV. Filius, Comes Sabaudiæ, Dux Chablaſij, & Auguſtæ, natus Burgi Brixia Sebuſianorum, accepto Mauritiano annulo, pietatis cultor varia
An. Chri. 1131. *Templa extruxit, & ditauit.* Paradinus hunc Amedeum Quintum appellat, illumque vitæ integritate, ac Sanctitate, necnon effuſa in pauperes liberalitate, atque in Sacrum cultum munificentia effloruiſſe affirmat. Eccleſias plures inſtauraſſe, Ordinis Prædicatorum Montiſmeliani Cœnobium exædificaſſe, Sacella nonnulla, ſignanter in Alta Comba, & Camberiano Caſtro conſtruxiſſe, eoq; Prædeceſſorum defunctorum oſſa recolegiſſe confirmat. Paradin. l. 2. c. 134. Vitæ integritate, in pauperes liberalitate in Sacrum cultum munificentia celebris.

VIII. Ludouicus Amedei Septimi Filius, Dux Sabaudiæ Secundus, Chablaſij, & Auguſtæ, natus Geneuæ, Chriſti Sindonem, à Cyprijs Regibus Hieroſolima aduectam,
An. Chri. 1443. *ex dono Margaritæ à Carni clariſſimæ Matronæ eius gentis habuit, Anno 1443. Menſe Martio, Camberianoque Sanctuario Salutis humanæ quaſi teſſeram conſeruandam remiſit.* Margarita Carnia (iuxta aliorum ſenſum) Gallica fuit Matrona, cuius maiores in bello Terræ Sanctæ Sacroſanctam Sindonem acquiſierunt, atque ab illa non exiguo pretio Sabaudi Principes eam compararunt. Pingon. Sindonẽ recipit, & honorificẽ reponit.

IX. Amedeus VIII. Ludouici Filius, Dux Sabaudiæ Tertius, Chablaſij, & Auguſtæ, natus Tononi, Vir fuit ſingularis pietatis, iuſtique amantiſſimus, frugalitate
An. Chri. 1431. *ſua plura Patrimonij alienata redemit, Templa plurima, & Xenodochia fundauit, auxitque, Iuſtitiæ cuſtos cognominatus, & pauperum parens, quos venatorios ſuos canes aiebat, quibus aliquando Cœlos prædaretur. Obijt Vercellis miraculis clarus, inter*
An. Chri. 1472. *Diuos habitus, Miraculis celeberrimus: teſtantur nonnulli Monaſterium, pariter & Carmelitarum Fratrum Templum ab eo conſtructa Vercellis.* Iuſtitiæ cuſtos, pauperũ amator, Tẽpla, & Xenodochia ędificat. Pingon. Paradin. l. 3. cap. 65.

Philippus Brælciæ Dominus Ludouici II. Filius, Frater Amedei ex voto D. Nicolao Tolentinati emiſſo, Cœnobium inſigne, & elegantem Eccleſiam ei ædificauit. Cœnobiũ Patribus Auguſtinianis conſtruit. Paradin. l. 3. c. 73.

An. Chri. 1480. *X. Philibertus Philippi Ducis Filius, Dux Sabaudiæ, Chablaſij & Auguſta natus, Sacraſanctam Chriſti Sindonem argenteis, gemmeiſque Scrinijs triplici cum ſera auguſtius conſeruari in Arcis Camberianæ marmoreo Sacello, idem olim extructũ piè curauit. Leges plurimas veteribus addidit, & obſcura edicta interpretatus eſt.* Sindonem in Sacello marmoreo honorificẽtius reponit. Pingonius.

Ludouicus Philippi Ducis Sabaudiæ Filius, Caroli III. Frater, Sacris deuotus Montis Iouis ad Alpes Graias Præpoſitus deſignatur.

Regalium Italiæ Marchionum, Pedemontanorum Principum in Eccleſiam, ſimul & Eccleſiaſtica Hierarchia Præſules, Romanumque præcipue Pontificem reuerentiam, deuotionem, atque Protectionem ſignat Præambulus

Num. III.

CLariſſimorum Subalpinorum Principum auita pietas, ac Religio non in Sacrorum cultu duntaxat excolendo, verùm & in Sacri cultus Sacratos cultores Miniſtros, & Diſpenſatores venerando, & protegendo perenniter eluxit: Quod in primis relucet. Pontificẽ cũ Imperat. cõciliat. Pingon.

An. Chri. 1070. An. Chri. 1077. I. Amedeo in Primo Humberti Filio, Sabaudiæ, Maurianæque Comite, Secuſiæ Marchione, qui, *Girelmum Aſtenſem Epiſcopum à ſuis expulſum Sedi reſtituit, Ipſum Henricum IV. Cæſarem ad Canoſſum Agri Rhegij Oppidum cum Gregorio VII. Pontifice compoſuit.* Epiſc. Aſten. Sedi reſtituit

An. Chri. 1118. II. Amedeus II. Primi Nepos, & poſt Humbertum Patrem in Sabaudo Comitatu, & Secuſino Marchionatu legitimus ſucceſſor, venerationis, & deuotionis in Romanum Pontificem religioſum hæredem ſe ſe oſtentauit. Nam cum Henricus V. Imperator in Gelaſium II. Pontificem Max. arma ſumpſiſſet, Amedeus Pro Pontifice Imperatorem eſerit; Paradin. l. 2. c. 42.

Sabaudus ab illius & Aula, & aulica conuerſatione protinus receſſit, pariter & honorificis adminiſtrationibus, ob in Chriſti Vicarium reuerentiam, ſponte ſe ſe abdicauit. Poſtquam pacis fœdera inter Henricum, & Paſchalem Gelaſij prædeceſſorem conciliare enixè elaboraſſet.

Pingon. Ob Pontificē ab Imperatore vexatur.

III. Humbertus III. Alexandri III. & legitimorum aliorum Pontificum partes in Federicum Aenobarbum Cæſarem tutatus eſt: inde Secuſiu ab ipſo Cæſare conflagrata, vaſtata Auſtiana, tota deniq; ditio occupata, & direptioni data. Ann. Chri. 1168.

Pingon. Arma in Pōtif. è ſumere nolēs ſtatim, morte cōſumitur. Paradin. l. 2. cap. 08.

IV. Thomas Humberti Filius, Sabaudiæ Comes, Princepſque Pedemontium, natus Aquæbellæ, in Arce Carbonaria, à Federico II. Cæſare aſſerſitus, totius Italiæ Legatus ſtabilitus eſt. Hunc cum Imperator Federicus, Eccleſiæ rebellis in Pontificem arma ſumere cogeret, Thomas iam nefarium ſcelus, & ſcelestam defectionem deteſtās, tædio affectus in languorem incidit, quo breui temporis intercapedine conſumptus, fideliſſimus Romanæ Eccleſiæ Confalonerius quieuit in pace, iniquiſſimum bellum vſq; ad extremum ſpiritum deteſtans. Ann. Chri. 1177.

Pingon. Cōmon. Pōtificis cū Imper. ſedauit.

V. Amedeus III. cum Henrica Federici II. Cæſaris Filia per Italiam militauit, ipſius Federici controuerſias cum Innocentio IV. Pontifice Max. arbiter electus ſedauit. Ann. Chri. 1215.

Pingon. Tres Pōtifices cū Imperatore pacauit, Vic. Imperij, & Cōfalonerius Eccl. ſiggraclamatur.

VI. Thomas II. Thomæ prioris filius, Comes Maurianæ, & Princeps Pedemontium vxorem ſecundam duxit, Beatricem Filiam Tedisij, ſiue Petri Fliſci Genuenſis Primarij, Lauaniæ Comitis, qui Frater erat Innocentij IV. Pontificis, & quæ Soror Othoboni, qui tandem fuit Adrianus V. Pontifex. Tres quoque Pontifices cum Federico Cæſare pacauit, tum ab ipſo Vicarius Imperij Generalis in Longobardia conſtituitur. Cum Henrico Cæſaris Filio in Italia bella gerit. Tandem Eccleſiaſtici exercitus Dux, ſiue (vt vocant) Confalonerius ab Innocentio Pontifice eligitur. Demum Præſes, Legatuſq; totius Italiæ ab ipſo Federico conſtituitur. Ann. Chri. 1245. Ann. Chri. 1245. Ann. Chri. 1241.

Innocentius ſupradictus Romanus Pontifex poſt Celeſtinum IV. ad infulam Pontificiam aſſumptus, animaduertens, quot aduerſa Superioribus annis ſub Prędeceſſoribus Honorio III. & Gregorio IX. à Federici Secundi Imperatoris, Eccleſiæ perduellis inuadentibus exercitibus Eccleſia Dei perpeſſa fuerit; pro huiuſcemodi bellicis, & ciuilibus ſeditionibus in Fideli populo, atque Eccleſiaſtico Regno compeſcendis, generale concilium in Lugdunenſi Ciuitate indixit, & conuocauit, quo ſub ducatu, & directione, pariter ac protectione Sabaudi Comitis Thomę appulſus, Federicum Eccleſiæ hoſtem Imperio, & diademate indignum depoſuit: Allobrogo autem Principi Thomæ, Romanæ Sedis propugnatori, & benefico defenſori, coram tam multis, & præclariſſimis Concilij Patribus, & Præſulibus Beatricem, ex Fratre Petro neptem matrimonio iunxit, Confalonerium, & Eccleſiaſtici exercitus generalem Ducem proclamandum mandauit, & creauit, tamquam Eccleſiaſticorum iurium propugnatorem acerrimum, & Apoſtolicæ Sedis filium fideliſſimum, alumnumq; chariſſimum. Ann. Chri. 1244. Ann. Chri. 1245.

Paradin l. 2. c. 65. Pontificē ad Conciliū comitatur, & iuuatur.

Guillielmus Thomæ I. Filius, & II. Frater electus fuit Epiſcopus Valentiæ, Allobrogum Legatus apud Gallias, ſub Innocentio IV. Pontificij Patrimonij in Italia minimus adminiſtrator, ob liberalitatem, fortitudinemque partus Alexander dictus, ab hoſtibus Eccleſiæ interceptus, veneno, quaſi martyrio, in vinculis dies clauſit apud Aſſiſium. Ann. Chri. 1257.

Ob Eccleſiā veneno ſublatus. Paradin. l. 2. c. 65. Pingon.

VII. Philippus horum Frater Lugdunenſis, & Valentinus creatus Epiſcopus, Legatus, & Eccleſiaſtici Patrimonij in Italia ſubrogatus adminiſtrator, pro Eccleſiæ iuribus aduerſus Vrbini, & Camerini Comites, paritérque Ariminenſes Dominos ſtrenuè dimicauit, ſimul & ſubiugauit, tandem Comes Sabaudiæ, in locum defuncti abſque liberis Petri, ſufficitur..

Eccleſiaſtici iuris defēſor. Paradin. vbi ſupra.

VIII. Amedeus V. Aymonis Filius, Comes Sabaudiæ, Dux Chablaſii, & Auguſtæ natus Camberij, Sedunenſes aduerſus Epiſcopum rebellantes repreſſit, vi, & armis obtinuit, atque proprio Paſtori reconciliauit, obtemperareque compulit: propria ipſe manu clauibus Ciuitatis, & Caſtrorum Sedunenſi Epiſcopo conſignatis, cum ætatis ſuæ non niſi vigeſimum annum ipſe attigiſſet. Inter cætera Vicarius Imperij per vniuerſam Italiam conſtitutus, Ioannem Imperatorem Conſtantinopolitanum ad vnionem Eccleſiæ Romanæ perduxit: nam cum illum de manibus, & vinculis Bulgarorum Regis vi, & armis eripuiſſet, ab eo enixe poſtulauit; vt Romano Pontifici Græcam Eccleſiam, orientaleque Imperium ſubiiceret, vnicumque Supremum myſtici Corporis Chriſti caput agnoſceret, quod cum ille pollicitus fuiſſet, mox vero promiſſis ſtare renuiſſet; Amedeus reſilienti agnato Imperatori ſe ſe bellum illaturum minitans, Ioannem, vt promiſſis ſtaret, adduxit, eumq; ſecum Romam ad Pontificem perduxit, ſiue conduxit, Græcęque atq; Latinę Eccleſię vnionem firmandam totis viribus procurauit: verum morte præuentus, peroptata Eccleſiarum fœdera conſtabilire nequiuit. Sed primum cum Barnabas, & Galeatius Mediolanenſes Duces, ex Vicecomitum nobiliſſima familia, Eccleſiaſtici dominij iugum renuentes Pontificia iura, & inſignia nonnulla loca armis vſurpaſſent; Gregorius XI. Papa, & Carolus IV. Imperator multum Ann. Chri. 1354. Ann. Chri. 1374.

Pingon.

Paradin. l. 2. c. 137. Sedunenſem Epiſcop. Sed. reſtituit. Imperatorē Græcum ſub. rat.

Paradin. l. 2. c. 145.

habito copioſo delectu, coactis agminibus Amedeum Sabaudum Ducem, & directorem præficere decreuerunt: quorum ipſe iuſſa & ſuſcipiens, & perficiens, vſurpatores Mediolanenſes compeſcuit, & occupata recuperauit, Eccleſiæq; reſtituit, vnde Gregorius Pontifex Seruatorem iurium Sedis Apoſtolicæ publicè etiam ſalutauit. Sub his temporibus Bugellenſes & Ciues, & populus Ioannem Fliſcum Vercellenſem Epiſcopum vniuerſitati minus gratum, minuſue proficuum, non modò de Sede deturbauerant, ſed & carceribus mancipandum tentauerant, inuadentibus interim Mediolanenſibus Ducibus regionem Eccleſiaſticam, & quædam caſtra occupantibus: quare ille exul, & profugus ad Subalpinum Principem Amedeum, Eccleſiarum, Eccleſiaſticorumque tutelarem confugit: refugientis igitur ipſe præcibus adductus, partes fouendas ſuſcepit, vnde ſtrenuitate, & armis validior, Vicecomitibus inſubris Bugella pulſis, Bugellenſem populum Epiſcopo reconciliauit, quibuſdam appoſitis neceſſarijs conditionibus. Rogatus præterea, vt
An. Chri. 1378. dum Vrbanus VI. & Clemens VII. de Papatu diſceptantes, ad inuicem altercarentur, alterius ipſe partibus faueret, Eccleſiæ Catholicæ ſolum bonum hic fouendum ſuſcepit.

Seruator iurium Eccleſiæ ſalutator, diſſidentium Pontificū pacē procurata.

Paradin. l. 2. cap. 148.

IX. Amedeus Sextus, Amedei Viridis filius, ruber cognomine, Comes, Princepſque
An. Chri. 1360. *Sabaudiæ, Dux Chablaſij, & Auguſtæ, natus in Arce Auiliana. Hic magni animi à Sedunenſibus expulſum Edoardum Epiſcopum Sedi reſtituit, ab eis Caſtella Martiniaci, Arduni, Chamoſſoni retulit, aliaq; plurima, confirmante Clemente VII. Pontifice Maximo: Deficientes denuò Sedunenſes compreſſit flammis & ferro.*

Pingon. Sedunēſi Epiſcopo bis ſedem reſtituit.

An. Chri. 1381. *X. Amedeus VII. Amedei Rubri filius, primus Sab. Dux natus Camberij Benedictum XIII. Pontificem Auenione expulſum in Nicena Ciuitate aliquot menſibus Sedem Apoſtolicam figere permiſit. Villamfrancam Oppidum maritimum ad conciliandas de Pontificatu controuerſias inter Ioannem XXIII. & Benedictum XIII. conceſſit. Rerum humanarum pertæſus,*
An. Chri. 1416. *diuinum ſemper neſcio quid in animo gerens, eremum meditatur, Ripaliam contemplationis ergò ſenex ſeceſſit, traditis Ludouico filio ſceptris ducalibus. In Concilio Baſilienſi Pontifex Maximus omnium calculis, ipſe vel renuens creatus, Felixque pro-*
An. Chri. 1412. *clamatus, poſtquam nouem annis ſediſſet, Eugenio mortuo, ſponte tyaram ceſſit Nicolao, paci conſulens, Cardinalis, & Legati contentus ſolo munere, quod neque munus ſine ipſius Nicolai hortationibus, & Concilij Lauſanenſis decreto acceptum habuiſſet. Hi pontificia omnia, quæ geſſerat, approbarunt, hic verò Sanctiſſimè reliquum vitæ peregit, & in ſedandis ſuorum temporum tempeſtatibus feliciter inſumpſit.* Nam Sigiſmundo electo Imperatori, per ſuos nuncios efficaciter ſuaſit; vt ſedandis in Eccleſia Schiſmatum turbinibus manum, mentem, pariter & potentiam, atque auctoritatem applicaret.

Pingon. Pontificē pulſum Niceæ recipit. Villamfrancam duobus Pontificibus accommodat. Pōtificatu ſe abdicat, ob Eccleſiæ pacem legitimo Pontifici reconciliatur. Boter.

XI. Ludouicus Superioris Amedei filius: Hic Pontifice Max. Patre creato,
An. Chri. 1439. Ducales faſces glorioſiores adeptus eſt. Verum vti Religioſus Princeps, Eccleſiaſticæque tranquillitatis amantiſſimus, propenſum Parentis animum ſuaſionibus efficacioribus propenſiorem reddidit, vt ſponte ſe Papatu abdicaret, nec à ſuadendo quieuit, donec ille vltrò Pontificalem inſulam deponere decreuit.

Patri ſuadet, vt Pontificatu cedat Pōtifici legitim. Paradin. l. 3. cap. 36. Boter.

XII. Philippus Ludouici filius Alexand. VI. Pontif. a Concilijs bellicis
An. Chri. 1493. fuit.

Regales Allobroges Heroes Romani Sacri & Pontificatus Confalonerios, & Imperij Vicarios pro vtraque tum Pontificali, tum Imperiali Monarchia aduerſus inuaſores Turcas decertantes recenſet Præambulus

Num. IV.

1414. GAudent, imo gloriantur Allobroges Heroes famoſioribus titulis, imò glorioſioribus faſcibus & Vexilliſerorum, & Vicariorum Sacri Romani & Papatus, & Imperij, pluribus à Pontificibus, & Imperatoribus ſibi collatis, & confirmatis, non quidem gratiosè attributis, ſed grati animi in ſignum retributis. Hi namq; Subalpini Principes ex Maurianenſis Vallis, & Sabaudæ regionis anguſtijs, veluti ex antris, quaſi generoſi regalis proſapiæ catuli, idest Marrialium agminum ductores, ſtrenuiq; bellatores, veluti Marte, & Bellona, ſeu Palladе progeniti, erumpentes, non Europam modo, ſed & Africam, & Aſiam replatarum victoriarum ſonitu concuſſerunt. Vtriuſq; enim Chriſtianæ tum Eccleſiaſticæ, tum Sæcularis Monarchiæ in ſubſidium arma ſumentes, viriliterque in Acie ſtantes inſigniores de Tyrannis, ſignanter Othomanis triumphos retulerunt, fidelemq; Eccleſiam lętificauerunt.

Vexilliferi Eccleſiæ, & Romani Imperij Vicarij Sabaudi Duces præclara gerunt.

I. Ame-

Imperatorē aducr. Sarracenos comitatur.

I. Amedeus I. Henricum III. Imperatorem ad bellum aduerſus Sarracenos properantem Capuam vſque proſecutus, fortiter contra perfidos dimicauit, præclaraque facinora præſtit. Ann. Chri. 1037.

Pingonius. Trans mare ad Hieroſolimam recipiēdam progreditur.

II. Humbertus II. Amedei filius, Comes Sabaudiæ, & Mauriana, natus Mauriana Centrones, ſiue Tharantaſios Maurianenſibus conterminos recepit, Arce Brianſona expugnata, Tyrannisque Regulis fugatis. Ab Henrico IV. Cæſare eorum Sabaudarum regionum Princeps confirmatur. Is transmarinæ expeditioni ad Sacrum bellum, Solymaſque recipiendas interfuit. Hugonem Magnum Philippi Gallorum Regis fratrem, ac Gothofredum Bullionum Lotharingium cum instructiſſima claſſe comitatus eſt. Nam ad Sacrum bellum Inſtituendum, conuocato Concilio Claramontano ab Vrbano II. Romano Pontifice, Humbertuſ illi tranſmarinæ adnauigationi interfuit, comitantibus Petro Heremita, ac cæteris plurimis, victoriarumq; de Nicęa Bytinia, Antiochia, & Hieruſalem Ciuitatibus particeps redijt. Ann.-Chri. 1038. Ann Chri. 1096. Ann.Chri. 1099.

Pingon. Semel, & iterū aduerſus Turcas, & Mauros egreditur.

III. Amedeus II. ab Henrico IV. Cæſare Prorex Arelatenſis deſignatus, Comes, Princeps, Vicariuſque perpetuus Imperij vocatur, Diui Bernardi Abbatis Clareualenſis hortatu, ab eo Crucis Sacro Symbolo inſignitus, cum Ludouico Francorum Rege ex Sorore nepote, Conrado Cæſare, Guelpo Cæſaris fratre, Angliæ Rege, aliſque proceribus ad Sacrum bellum ſemel atque iterum ſe accinxit, & perrexit primo in Syriam contra Turcas, & Mauros, Damaſcenæ obſidioni adfuit. Secundò aduerſus eoſdem pro Acrenſi Ciuitate Sancti Ioannis hoſpitalariorū equitum liberanda. Cum verò tamquā chriſtianæ religionis, & Orthodoxæ fidei tenuidus zelores (vti aſſerunt ſcriptores) eò tertiò bellum infidelibus illaturus nauigaſſet, Cyprumq; inſulam appuliſſet; extremum ibi diem ſuum clauſit. Ann.Chri. 1146. Ann.Chri. 1149.

Crucis ſumit vexillū, aduerſus Turcas procedit. Paradin l. 2. cap. 3.

IV. Humbertus III cum Saladinus Sultanus Orientis Imperium diuexans, plurimas iam & villas, & Ciuitates occupaſſet; Indicta propterea inter Chriſtianos Principes Cruciata, ipſe Crucis ſumpto vexillo, Philippo Augusto Francorum Regi comitem, & Coagonothetam ſe adiunxit, Inde Ianua vnà cum Angliæ Rege, armataq; claſſe digreſſus, In itinere Turcicam nauem bellicis munitionibus onuſtam expugnarunt, hinc transfretantes, Acrenſem ad Vrbem à Hieroſolimitanis Equitibus iam per trienniuin obſeſſam peruenerunt, illorumq; auxiliari acceſſu id factum eſt; vt vſurpatam iam olim à Mauris Ciuitatem, recuperarint. Ann.Chri. 1188.

Pingon. Venetis, & Imperatori Gręcorum ſubſidium adeſt.

V. Thomas Humberti natus, grandiori effectus, & rebus Chriſtianis in Aſiam inclinantibus, hic à Venetis rogatus, adſuit cum quatuor millibus, & quingentis equitibus, & octo millibus peditibus ſelectiſſimis: Iadera à Venetis recepta, Candia obtenta, Conſtantinopolis Alexio Tiranno ſublata. Ann.Chri. 1201.

Obijt in acie cōtra infideles. Sunt, qui negant.

VI. Humbertus Thomæ filius Secundogenitus, eques Theutonicus obijt in acie apud Pruſiam, in expeditione Vngarica contra infideles.

Pingonius. Imperiū recuſauit, pro Imperatore Gręco aduerſus Turcas opem implorauit. Pingon.

VII. Amedeus IV. cognomento Magnus, ob præclara facinora Henrico VIII. Luxemburgeo Cæſari, qui ſibi Affinis, ſiue Fratrius erat aſſiduus per Italiam comes fuit. Ad Orientem adnauigans, Rhodum Inſulam hoſpitalarijs militibus ſeruauit, fugato Othomano Turca, Menſe Auguſto, in cuius fauſti victoriæ monumentum, pro maiorum Aquilis, ſtemma Crucis candidæ rogatus ad pietatem aſſumpſit, Cæſare annuente. Poſt Henrici Cæſaris obitum, Piſis ad Imperium ab Italis inuitatus, electuſque, illud modeſtè recuſauit. Cæterum cum ad Ioannem Pontificem pro ope imploranda in Turcas, qui Andronicum Cæſarem, Sabaudi generum ſolio expulerant, acceſſiſſet; mortem obijt Auenioni. Ann. 1310. Ann.Chri. 1323.

Pingonius.

Boter. Paradin. l. 2. cap. 143 144 Equeſtrē ordinem inſtituit, Grȩci Imperatorē liberauit, Tenedum, & vrbes à Turcis recuperauit.

VIII. Amedeus V. Viridis cognomento, & ob coloris in veſtitu voluptatem, & ob floridas corporis, animique vires primus Sodalitium equeſtre, ſiue (vt vocant) ordinem militarem inſtituit, ad euangelici nuncij, ſiue annunciationis diuinæ memoriam, & victoriam naualem, eo die feſto olim ab Amedeo Avo reportatam, cum Fortitudo Eius Rhodum Tenuit, eius facti capitalibus alligatis torque, ſiue colari litteris, & intermixto nodo veluti Gordio, ingenti Templo in Oppido Petri Caſtri, Carthuſianis tradito, erecto in celebrem cultum equitatus. Quam rem poſtmodum Anglus in Periſcelide. Burgundus in vellere aureo: Gallus in Conchulis Michaelitijs imitati ſunt. Turcas Græcia expulit, Ioannem Cæſarem Conſtantinopolitanum è vinculis Bulgari liberauit, eumq; triumphali pompa Conſtantinopolim ingreſſum comitatus eſt; Gallipulim, Tenedum, Mantopolim, Blaſilocam, aliaſque innumeras vrbes recepit. Cum Andegano Apuliam peruenit, circumque veteres Cannas (velut alter Annibal) ſe ſe hoſtibus exhibuit, ſed morte correptus, dies clauſit, nec multo poſt Andeganus interruptis votis de medio ſublatus eſt, cum Hieroſolimitanam expeditionem animo concepiſſent. Amedeus namque germanus, Dei amator, ſuo amato Domino, & Creatori firma ſe ſponſione conſtrinxerat, quod oblata opportunitate pro fide dimicandi, proprium ſanguinem effunderet, vitamque pro Eccleſia, & Chriſtiana religione libenter profunderet: vnde Hieroſolimitanæ Ciuitatis recuperationem ſollicitabat, & ſollicite maris tranſmiſſionem Chriſtianis Principibus perſuadebat. Ann.Chri. 1350.

Pingon. Mauritianam militiam inſtituit, Cypri Regem redemit.

IX. Amedeus Octauus, vel Septimus equeſtrem ordinem, ſiue Sodalitium Euangelicum ideſt boni nuntij, multis additis pietatis legibus, reſtaurauit, Mauritianus equites primus Ann. 1430.

inſtituit

inſtituit, primuſque militia magnus magiſter extitit. Regem Cypri Ianum ad Cacium à Soldano captum, detentumque multa ære redemit, Cruciatamque aduerſum Soldanum ſuaſit.

Ann.Chri. 1460. X. Ludouicus Amedei filius, defuncto Iano Cyprorum Rege, inuadente Iacobo Spurio, Soldani auxiliaribus copijs fulto Cypri Regnum, Chriſtianis ſubſidia, & militares ſupperias cum exercitu tranſmiſit. Paradin. l. 3. Aduerſus Soldanum Chriſtiani ſuppetias miſit. Pingon.

Ann.Chri. 1500. *XI. Philibertus II. Cæſaris gener factus, ab eius latere nunquam diſceſſit, & ad Alexandrum VI. Pontificem maximum Romam ſimul profectus eſt, ſimulque de expeditione Hieroſolimitana conuenerunt.*

Ann.Chri. 1543. *XII. Carolus III. Philippi Ducis filius, Dux Sabaudiæ, Chablaſij, & Auguſtæ vxorem duxit Beatricem filiam Emmanuelis Regis Luſitaniæ. Maritimis prælijs in Turcum, & Francos Socios ipſe fortunatior occupatus fuit, cæterum pacis amans, vnicum pietatis, iuſtitiæ, & patientiæ, fortiſque animi in aduerſis exemplar.* Hieroſolimæ recipiendæ conuenit. Turc. bellicoſ. Pingon.

Regales Pedemontanos Principes, Italicæ Eccleſiaſticæ Regiæ Marchiones contra hæreſes decertantes ſignat Præambulus

Num. V.

SVos Comites, Marchiones, Duces, Regaleſque Principes à Beroldo ter decem enumerat Sabaudæ Proſapiæ Arbor Genealogia in directum, nempe per rectam, nunquamque interruptam ſucceſſionis lineam Per collaterales autem legitimæ Arboris ramos Proceres, Dynaſtas, & Regulos plurimos connumerat, quos vniuerſos vnam, eandemq; Orthodoxam fidem, Catholicamq; Religionem profeſſos, ſub Romanæ Apoſtolicæ Matris Eccleſiæ obedientia, Romanique Antiſtitis obſequio, & directione vixiſſe vniformiter, omnes conteſtantur hiſtoriarum ſcriptores Hoc ſanè haud ſine Diuinæ prouidentiæ, peculiariſque cæleſtis præſidentiæ ſingulari ſubſidio, efficacioriq; auxilio nequaquàm euenire valuit. Quòd ſtrenuiſſimorum Heroum bellica, Martialiſque gens acies dictare, & caſtris commorari, militibuſque conuiuere aſſueta, tranſmarinas expeditiones inter Sarracenos, & Turcas exercere ſolita, in conter mino ſolo, & ſolio, occiduis, ſeptentrionalibus, aquilonaribuſque nationibus hæretum prauitatibus perpetuò deprauatis, ipſa à ſuis primordijs illæſa, intacta, & illibata Catholicæ fidei candorem, & nitidiſſimum nitorem penitus impollutum ad hæc vſque tempora, hæreſumq; ferociora ſæcula ſeruauerit, proprioſque inter domeſticos lares ab Hæreticis obſeſſa, & vndique coanguſtata Eccleſiæ, & Fidei Catholicæ anguſtias ſubleuare feſtinauerit. Sabaudorum Principum illibata fides

I. Philippus Thomæ III. Principis Pedemontium filius. Ipſe quoque Princeps Pedemontium, Achaiæ, & Moreæ, ſub Henrica Cæſare multa bella fœliciter obijt. Quoniam igitur percurrente ſæculo duodecimo, Interalpinos populos à Catholica Fide Ann.Chri. 1332. ſubuertere accellerauerant Vualdenſes Hæretici, aduerſus hos depræhenſos, & contumaces repertos coercitiuum Canonem à Ioanne XXII. Pontifice prolatum, in ſua ditione executioni omnimodæ mandari voluit. Aduerſus Vualdenſes procedere mandat. Pingon. & D. Lucern. m. m. hiſt. c. 2.

Ann.Chri. 1334. II. Iacobus Princeps de Achaia, Philippi filius eoſdem pauperes de Lugduno, ſcilicet Vualdenſes, & Libertinos carceribus mancipandos, ad Petri de Ruffia Inquiſitoris poſtulationem, per ſuum emiſſum de eorum condemnatione Chirographum mandauit. Libertinos carceribus mācipari præcipit. D. Lucern. Pingon.

Ann.Chri. 1430. *III. Amedeus VII. vel VIII. ad Bohemos Hæreticos profligandos auxilia non exigua mittit.* Contra Bohemos mittit

Ann.Chri. 1485 IV. Ludouicus II. Sabaudiæ Dux, Amedei filius, Vualdenſes nonullos in publico ſuæ Cunienſis Ciuitatis foro flammis concremari conſenſit. Hæret. igne cremari permittit. D. Lucernēſ.

Ann.Chri. 1484. V. Carolus I D. Amedei filius Dux Sabaudiæ, Chablaſij, & Auguſtæ, aduerſum rebellantes, & ſeditioſos Vualdenſes, Angronianos ſuæ Curiæ criminales Inquiſitores, miniſtroſque delegauit. Aduerſus Vualdēſes inquiſitionem delegat. D. Lucernēſ.

Ann.Chri. 1488. VI. Philippus Ludouici Ducis filius, Dux Sabaudiæ Septimus, eoſdem Vualdenſes renuentes ad proprios errores deierandos per Ludouicum Romagnanum Taurinenſem Archiepiſcopum maiori ex parte adduxit. Vualdenſes reducere curat.

Ann.Chri. 1497. Idem Philippus Ludouici Ducis filius, Dux Sabaudiæ ſeptimus ad Vualdenſes reducendos, ab Alexandro VI. cui erat à bellicis conſilijs, procurauit, & impetrauit Miſſiones doctorum Concionatorum, atque inſigniorum Religioſorum ex Minoritano Ordine. Ab Alexādro VI. Miſſiones poſtulat. Chron. Minorum. vol. 2. l. 9. c. 65. p. 4. Miſſionum multiplicat. Pingon.

VIII. Philibertus II. Superioris Philippi filius, Catholici Parentis veſtigijs inhærens

rens, Lucernaos Alpinus, Angroniaſque iam damnata Secta (quam Vaudunam vocabant) addictos, quantum animis imperare potuit, compeſcuit, continentiores ſaltem forinſecus reddidit. Signanter celebrium, & inſignium Theologorum, etiam Pariſienſium, ad Patris imitationem procurata, & multiplicata Miſſione, quam ſub eo ſtrenuè, viriliterque exercuit B. P. Frater Demoſthenes Vercellenſis Franciſcanus. Vndè Philibertus Hæreticos coercuit, & ex parte extinxit.

Boter. Paradin. l. 3. c. 91. Coron. Minor. vbi ſup.

IX. Carolus III Philippi II. filius, frater Philiberti VIII. Ducis, Lutheranis Burgundiorum, Heluetiorum, & Allobrogum fines inuadentibus, à Gebennenſibus Ciuibus expulſo Epiſcopo, auxiliares copias miſit, vt Suæ Sedi Antiſtitem, & ſibi ſubiectæ Ciuitati, & Gebennenſi genti Catholicam Fidem reſtitueret. Verùm ſuperuenientibus Bernenſibus, cùm præualuiſſent rebelles; proprio tamen Principi Carolo obedientiam, & ſubiectionem pollicebantur; dummodò Romanæ Eccleſiæ, & Sedis iugum excutere ad libitum eis permitteret: quod ille ex animo deteſtans, reſpondit: prius ſe dominationem ſuam vniuerſam amiſſurum, quàm Catholicæ Fidei, Apoſtolicæque Sedis religionem vel etiam minima ex parte aut dimiſſurum, aut dimittendam permiſſurum. Cuius Orthodoxæ pietatis in euidens teſtimonium, Emmanuelem Philibertum vnicum filium, ſub Carolo V. Imperatore, aduerſus Lutheranos proteſtantes Principes in Germania bellaturum, & militaturum deſtinauit, & proprijs ſumptibus amandauit. Aduerſus igitur Vualdenſes, Lutheranizantes, & Caluinizantes in ſua interalpina ditione Iuribus, & armis proceſſit Carolus, Bonus legitimè nuncupatus, à bonis, melioribus, & optimis Progenitoribus Allobrogicæ ſtirpis religioſiſſimæ prognatus: Piorum namque Sabaudorum Heroũ præclara, Italicorum Marchionum antiqua Progenies in ſuum Deum pietatem, in Diuina Religionem, in Dei Eccleſiam, Eccleſiæque Præſules protectionem, aduerſus verò infideles, & perfidos Chriſtianę Religionis perduelles Irreconconciliabiles, ſed laudabiles inimicitias perpetuo exercuit: ſtrenuiſſimè quidem quondam ſena per ſæcula, ſed haud minus equidem modò, ſeptano hoc ſæculo, vt mox daturi ſumus.

Ann. Chri. 1502.

Paradin. l. 3. c. 101.

Boter. Armis & iuribus aduerſus rebellantes Hæreticos procedit.

Ann. 1528.

Paradin. l. 3. c. 114.

Ann. 1545.

Boterus libro, qui ſupra, addit vulgari ſuo ordinario idiomate: *Ad viam ſalutis in reducendis Lucernenſibus, & Angronianis Philiberti Octaui Ducis exemplis inhærendo, quibuſdam elapſis Annis Pius V. Papa, & Dux Emmanuel Philibertus primò, deinde Gregorius Tertiuſdecimus, & Carolus Emanuel, & ipſe Dux ſecundò vnanimi ſenſu zelum Catholicæ Fidei Zelantes Pontifices, ac Duces, vniformi conſenſu in Narbonenſi, ac Viennenſi Gallia conterminantibus, & confinantibus Subalpinis Vallibus diuerſos inſigniores Religioſos Ieſuitas, & Capuccinos proprio ære ſtare, & perſtare voluerunt, qui Vualdenſibus prædicatione, & exemplo Euangelicæ Doctrinæ candorem, & nitorem ideſt perfectionem demonſtrarent.* Hæc ille appoſitè ſatis: Nam Emmanuelis Philiberti Patris Ieſuitarum, & Caroli Emmanuelis filij Capuccinorum miſſiones poſtulantium, & ſtabilientium imitabiles memorias curſim attingit, & prælibat, nobiſq; ad prolixiorem, ſed debitam contexendam, atque conſcribendam de Miſſionibus enarrationem congruos ſatis, exordialeſque numeros ſuggerit.

Boter. Lib. de Sab. Principibus.

Ann. Chri. 1570. & 1580.

Pontifices Romani & Sabaudi Principes diuerſis varijs Miſſiones P. P. Ieſuitarũ, & Capuccinorum deſtinãt.

D E

CALCVLVS PRIMVS.

Sereniſsimi EMMANVELIS PHILIBERTI Sabaudiæ Ducis, Pedemontij Principis, Italiæ Marchionis, ab anno 1545. ad annum 1580.

I. Ann. Chri. 1528.

VIgeſimus ſextus hic Subalpinus Princeps, Italicuſque Marchio ſtrenuiſſimus Carolo III. Duce genitus, Camberij natus, Bellona, & Pallade licèt nutricibus educatus, Veſtæ tamen, & Cebellis, ideſt auitæ pietatis, ac religionis & tranſmiſſa ſemina, ſimul & à Progenitoribus calcatam ſemitam nequaquam aut neglexit, aut deſeruit in Sacrorum veneratione, Sacrique cultus augmentatione: non enim ipſe modò diuina participare, & colere conſueuit, ſed & diuinorum cultum in ſuis populis promouere ſtuduit: templa vel collabentia inſtaurando, vel de nouo conſtruendo, vbique terrarum conſtitutus, legitimum Dei cultum fouendo, atque licet debacchante profano Marte, medios etiam inter martiales turbines ſartum tectum aſſeruando, Ædium, ſacrorumque venerationem conſeruando, Catholicæ Eccleſiæ legitimis Paſtoribus, Sacerdotibus, Epiſcopis, ſignanterque Romano Sacro Antiſtiti ſingularem perpetuò & reuerentiam exhibuit, & aſſiſtentiam ſimul, ac protectionem fideliter præſtitit.

Pietatis cultus.

II. Ann. 1545.

Strenuiſſimi huius Pedemontani Herois totius laborioſæ vitæ athleticus curſus perennis, perpetuuſque vnus fuit cum Eccleſiaſtici Regni hoſtibus acerrimus conflictus: nam vix ſeptimumdecimum tenellæ ſuæ ætatis annum attigerat, quando à pio Genitore (vti ſupra dedimus) in Germaniam miſſus, ſub Caroli V. Cæſaris celeberrimi Imperatoris, agminumque ductoris acerrimi diſciplina, aduerſus Orthodoxæ Fidei hoſtes, Proteſtanteſque Principes Theutonicos militare cœpit, nec prius arma à teneris adhuc vnguiculis pertractare, quàm armatos Eccleſiaſtici Regni perduelles aduerſarios iugulare, ſeu ſaltem ſuperare generoſus, & fidelis Adoleſcens, Sabaudæ religionis Tyro perdiſcere peroptauit. Suo enim primo ad Aulam acceſſu generoſioris Indolis ſpecimen præſeferens, ab Auunculo Cæſare ætate quidem iuuenis, maturitate verò, & ſtrenuitate grandæuus Cuſtodialium ſuæ Perſonæ equeſtrium cohortum magiſter conſtituitur: mox verò ob præclara geſta, & egregia martialia facinora præſtita, Imperialis equitatus Præfectus, atque agminum director declaratus, præclariora, & fortiora gerere aduerſus perfidos rebelles, & ſchiſmaticos feſtinauit.

Pingon. Boter. Paradin. l. … cap. 116.
Religioni zelo contra Lutherano pugnat.

III. Ann. 1562.

Inter Henricum II. Gallum, & Philippum itidem II. Hiſpanum Reges, poſt diuturna diſſidia, tandem compoſito vniuerſalis pacis fœdere, peculiari concordantium, imò communi confœderatorum Principum voto, ac conuentione Pedemontanus Principatus, pariter & Allobrogicus Ducatus, armorum violentia iam olim Carolo III. Parenti à Francis erepti, Emmanueli Philiberto filio, Galli Regis cognato effecto, legitimo & Domino, & Duci reſtituti fuere. Reſtitutus ergò ipſe in antiqua ſui dominij iuridica poſſeſſione, vniuerſa propria in dominatione in primis, & ante omnia auitam catholicam Romanæ Eccleſiæ Fidem reſtituere voluit: ſicuti autem voluit, ita & valuit ordinationibus, ac præualuit bellicis expeditionibus per ſuæ Subalpinæ Marchionalis regionis Villas diffuſos, & Saturno, ac Bellona obſtetricantibus multiplicatos religionarios, vtroq; tum Martiali, tum Aſtræo mucrone diſperdere, vel eijcere, ſollicitè ipſe pius Dux, etiam perſonaliter hos errones inquirendo, inquiſitoſque, & inuentos vel reducendo, vel reijciendo, vti fuſius D. Lucernenſis recenſet. Hoc vt plenius, perfectiuſque aſſequeretur; Auguſta Taurinorum Pedemontani Principatus Metropoli, de Gallorum manibus recepta, & ob Caroli Emmanuelis Primogeniti auſpicatum ortum reddita, vix vrbem Religioſus Princeps ingreſſus fuerat, cum egrediendum, atque, in propria dominatione tota adhuc diuagantes aduerſum Hæreticos, promulgandum ſequens dictauit edictum.

Ann. Chri. 1565.

Catholicam Religionē reſtituere vult.

Lucernen. … mem. hiſt.

Emanuel

Emmanuel Filiberto Per gratia di Dio Duca di Sauoia,
Prencipe di Piemonte, &c.

CONciosiache trà gl'altri ſpedienti da noi preſi, & diligenze vſate per la conſeruatione della quiete, & tranquillità de noſtri Sudditi, habbiamo procurato di contenerli IV.
vniti nella Santa Religione noſtra Cattolica, & Apoſtolica oſſeruata dalla Chieſa, & guardarli di ſcorrer nelle ſette dell'hereſie, che da maligni vengono diſſeminate. E nondimeno alcuni de noſtri Sudditi di Caraglio, cadoti in tal'errore, ſi ſono dichiarati di voler viuere in quella tale Religione loro, che chiamano riformata. Ilche apertamente conoſciamo eſſer proceduto dalla malignità di certi ſeditioſi, i quali ſotto il velo di Santimonia, vanno ingannando queſti poueretti ſemplici, verſo li quali, per tal riſpetto, ci mouiamo più preſto à compaſſione, che à ſdegno: Pure conſiderando noi, che la toleranza di ſimil ſetta mouerà l'ira di Dio contro di Noi, & che doue ſono due ſorti di Religione, è impoſſibi-
le vi ſia la quiete, & la tranquillità publica: Pertanto eſſendo determinatiſſimi di mantenere in detti noſtri Stati l'antica Religione della Santa Chieſa Romana Cattolica, come hanno fatto i noſtri Illuſtriſſimi, & Eccellentiſſimi Anteceſſori; conoſcendoſi obligati à ciò fare, ſi per non eſſer ingrati verſo la bontà di Dio degl'infiniti beneficij à noi fatti, come per la conſeruatione de noſtri Stati, & della pace, quiete, & tranquillità de noſtri Popoli, ne volendo però procedere con tutta ſeuerità, & rigore contro i predetti, mà più preſto con tal clemenza, & humanità, che ſe li dia inanzi modo & tempo di emendarſi, e pentirſi, & reſtar nella gratia noſtra, e nella Patria, e Caſe loro, che occaſione di eſſerne eſcloſi; ci è parſo con matura conſideratione di noſtro Conſeglio di Stato, di fare il preſente Editto, & Ordine irreuocabile, in virtù del quale commandiamo à chiunque, ſi delli dichiarati, come altri, che nõ ſi riſolueranno di viuere ſecõdo la noſtra predetta Religione della Santa Cattolica, & Apoſtolica Chieſa Romana, debba partirſi da noſtri Stati, & dominij infra il termine di due meſi, doppo d'eſſa publicatione, dando notitia di ſua partita all'Official del luogo, oue habitarà, & che in tal caſo di partenza, vogliamo, che li ſia conceſſo di vendere, & diſporre de ſuoi beni mobili, & immobili, ſe vorranno, infra il termine di vn Anno immediatamente ſeguente, mà poſſa in tanto godere de frutti, con queſto però nelli Stati noſtri ſia obligato d'andare à Meſſa, & far le altre coſe, & eſtrinſeche dimoſtrationi, vſate dagl'altri della noſtra Religione, & ſi guardino d'ogn'atto ſcandoloſo, ſotto pena della vita, confiſcatione de beni: e ſe infra il termine di due meſi ſi rauederanno, & riſolueranno di voler nelli detti noſtri Stati viuere, come è detto di ſopra, non oſtante, che prima hanno eſſero dichiarato altramente, andando queſti tali prima dalli Signori Prelati, & Superiori loro Eccleſiaſtici, à quali ſpetta d'abiurare, & rendere la debita vbidienza; ſi contentiamo, che poſſino rimanere nelli noſtri Stati ſenza moleſtia alcuna, per tal cauſa, quanto al paſſato: guardarſi all'auuenire di ritornare in ſimili errori, che in tal caſo, come relapſi incorreranno la pena della vita, & confiſcatione de beni irremiſſibilmente. Coſi faranno tutti quelli, che dalla publicatione delle preſenti in poi ſi ritrouaranno dogmatizare in detti noſtri Stati, & portar libri prohibiti, concernenti detta Setta, & Hereſie, ſi in publico, che in priuato, e ſimilmente quelli, che aſſiſteranno, & lo ſapranno, e non lo riueleranno all'Official del luogo ſudetto, tanto Eccleſiaſtico, che temporale, intendendo, che li accuſatori ſiano tenuti ſecreti, e li ſia data la quarta parte della confiſcatione delli auuerſarij. Mandando la publicatione, & oſſeruanza à tutti li Officiali, Vaſſalli, & altri, à quali ſpettarà, che contra li contrafattori delle preſenti debbano ſeueramente procedere, facendoli oſſeruar ſenza difficoltà, ne contraditione, per quanto li ſia cara la gratia noſtra, ſotto pena all'arbitrio noſtro riſeruata: Che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 10. Giugno 1565.

Ann. Chr. 1565.

Decretum compulſiuũ, vel reuertẽdi ad Eccleſiam, vel exulandi.

Ann. Chri. 1565.

Emmanuel Filiberto.

Viſta. Stropiana.

Caloſio.

Verùm non ducalibus dumtaxat ſanctionibus ſuę Marchię Sectarios cõpeſcere;
quinimmò Apoſtolicæ Sedis efficacioribus prouiſionibus execrabiles hos religio- V.
narios vel conuertere, vel diſperdere curauit: quare Gaſparem Ponzilionum ſibi à Secretis primarium Quiritem Romam ad Supremum Hierarcham deſtinauit, ab eoque congruas Eccleſiaſticas & inquiſitiones, & expeditiones poſtulauit neceſſarias, ſignanter grauiſſimorum, pariter & erudititiſſimorum Religioſorum multiplices Miſſiones expoſtulando. Romano autem Antiſtite benignè annuente, diuerſorum Ordinum Religioſi ſufficientia, pariter & habilitate inſignes ad Subalpinarum Conuallium errones Vualdenſes, Lutherizantes, & Caluinizantes reducendos miſſi ſunt, doctiſſimique præcipuè PP. Societatis Ieſu, quorũ

An. Chri. 1560. 1575.

Miſſiones PP. Ieſuitarum petit, & fouet.

Collegium ipſe munificus Dux Emmanuel Philibertus tunc in ipſa Taurinēſi Regia Ciuitate fundauit. Illi verò Apoſtolicum ſibi demandatum munus fideliter, & viriliter exequentes, per Villas, & Valles circumeuntes, & vbiq; Euangelizantes, arguentes, coarguentes, catechizantes, & catholizantes vberrimos Spirituales prouentus recollegerunt, quorum vel numeros calculare, vel calculos ratiocinari non eſt modo noſtri propoſiti. Prepoſitis attamen adijcere conuenit, quod ad hunc pium effectum efficacius obtinendum, religioſiſſimus Princeps ingens Cęnobium, prædiuiti censu ditatum in Pexij Valle Carthuſianis Monacis contemplationi vacantibus, ad plurificandos Operarios pro Dominica Euangelica meſſe reducenda, erexit, pluraque alia præclara mollimina tentauit.

VI. Salutienſis Marchia ſub his temporibus Gallicano adhuc obtemperabat Imperio, à cuius Chriſtianiſſimi Regis obſequio, & perſonali ſeruitio indignatus ſe ſubtrahens Roggerius Bellagardus, Patricius Gallus, de Tranſalpina ad Ciſalpinā Galliam confugiens, nonnulliſque in Salutienſi Marchionatu munitionibus occupatis, Birago Regio in Italia adminiſtratori palam aduerſari, & armis minitari, imò hoſtiliter contra militare occeptauit, hæreticorum militum conducto agmine. Quamobrem Catholicus Dux Emmanuel Philibertus ciuiles has ſimultates Fidei integritati plurimùm in hac ſua Marchia detrimenti afferre perſpiciens, grandiori huic breuiter futuro Eccleſiaſtici Regni detrimento proſpicere volens, & Bellagardo futurum mox ſe ſe acerrimum hoſtem, niſi Sectarias acies dimitteret, habiturum minatus eſt, & tranquillitatis prouiſiones congruas, ad domeſticas has ſeditiones tollendas, expeditè mittendas procurauit à Gallorum Rege Carolo IX. qui & ipſe, cum Caluini, & Caluinizantium rebellium violenta factione, & defectione grauiter in ſuo Regno diuexaretur, & periclitaretur; ab Emmanuele Philiberto Sabaudo Agnato & petijt, & copioſas tàm denariorum, quàm armatorum militum ſuppetias opportunè accepit.

An. Chri. 1579.

Hæreticorū militum turmas eijciendas curat.

VII. Olim iam Amedeus VII. Allobrogum Dux ardentiori in Deum, Diuoſque Thebæos Religione impulſus, feruentiorique propagandæ Fidei Chriſtianæ zelo, equeſtrem Quiritum Ordinem, ſub titulo, & vexillo Sancti Mauritij inſtituerat: quoniam verò temporum & iniuria, & diuturnitate huiuſcemodi Nobilium Religioſa militia exoleuerat, Emmanuel Philibertus Religioſus Vars Religionem cum militia arctius copulare volens, ex gemino perantiquo equeſtri Sacro ordine, nempè SS Lazari, & Mauritij germanum vnum conflare excogitauit, & copulatis, & recollectis, imò numeroſioribus de nouo aggregatis, & aduocatis militibus Religioſis, Chriſtianam Religionem non modò aduerſus Turcas, ſed etiam aduerſus Hæreticos nouatores, & rebelles Interalpinos Vualdenſes, Lutheranos, & Caluiniſtas vt propugnarent. Quià enim iam à Superioribus ſæculis ſceleſtiores quidam, & obſtinatiores Catholicæ Fidei, & Eccleſiæ oſores, & inuaſores quibusdam in ſui Ciſalpini Principatus Conuallibus, nempè Padi, Lucernæ, Perruſiç, & Perrerij Proteſtantium, & conniuentium proximorum Principum, imo Gebenenſium patrocinio confiſi, mordicus, ac pertinaciter neſariam amplexatam Sectam ſuſtinebant, contra reluctantes, & Sacrum iugum hos detrectantes validius vt ipſe pugnaret, ac præualeret; non iuridico dumtaxat, ſed & militari, ac Religioſo Ordine procedere decreuit. Quamobrem antiquiſſimorum equeſtrium Mauritiani, Lazareique Ordinum vnionem, & inſtaurationem à Romano Hierarcha expoſtulata, & reportata, Magnus ipſe Magiſter, Sacræque militiæ Dux conſtitutus, creatus, & proclamatus eſt à Gregorio XIII *Tuenda, & augenda* (inquit Gregorius) *Religionis cauſa, in locis ditioni ſuæ ſubiectis maximo vſui, & præſidio fore, non ſolum ipſis Sabaudiæ, & Pedemontium Prouincijs, ſed toti etiam Italiæ, ad ſuſtinendos, & propulſandos quoſuis hæreticorum, & infidelium impetus, ac opportuniſſimum ibi propugnaculum, monumentum, & auxilium eſſe habituros nos, Eccleſiamque Romanam, ac vniuerſam Chriſtianam Rempublicam, ad laudem, & gloriam Dei, & Fidei Catholicæ in dictis Sabaudiæ, & Pedemontij regionibus defenſionem, ac vniuerſæ Italiæ totius Chriſtianæ Reipublicæ ſalutem, & commodum.* Hæc, & plura conſiderabiliora Summ. Pontif. in Bulla inſtitutionis militaris Religionis ab Emmanuele Philiberto zelote, Italico Marchione pro Eccleſiaſtici Regni his in oris cuſtodia poſtulatæ, & inſtitutæ.

An. Chri. 1572.

Pingon.

Mauritianæ militię renouationē procurat ipſe Magnus Magiſter, effectus.

VIII. Verùm enimuerò non intra domeſticos lares ſolummodò egregia ſua facinora pro propugnanda orthodoxa Religione coanguſtauit, quinimmò longè, lateque dilatauit & contra perfidos Chriſtianos, & contra Chriſtiani nominis hoſtes, Infideles, Turcas, & Saracenos, aduerſus quos belligerantibus Chriſtianis Principibus, vel Hoſpitalarijs Sancti Ioannis Maltenſibus equitibus Emmanuel Philibertus ſemper, & opportunè præſtò adfuit, quaternas ſuas copioſiſſimè inſtructas, & armatas triremes ſub Andreæ Prouanæ Leynici Domini, & Frutiacchi Comitis experitiſſimi, & validiſſimi directoris ducatu, ſemel iterum, & tertio emittendo, ſignanterque ſuppetias tulit contra Othomanum, confœderati

Pontifici Maximo Pio V Catholico Hiſpaniarum Regi, ſimul & Venetæ Reipublicæ, cæteriſque fidelibus Principibus, cum inſignem illam, totiſque ſæculis decantatam victoriam retulerunt Kalendis Octobris. Neque defuit Maximiliano Cæſari à Solimano Othomano in Vngaria vexato: quò enim periclitanti efficacius auxiliaretur; perſonaliter, & expeditè Auguſtam verſus iter arripuit, validiorum equitum agmine ſtipatus: verùm eò cum perueniſſet, ab emergentibus ſui regiminis difficultatibus præpeditus, regredi cum cogeretur, Bernardinum Sabaudum de Racconiſio cum expedita equitum acie, in auxiliares copias contra Turcas deſtinauit.

Aduerſus Turcas ſuas triremes armat & mittit

Ann. Chri. 1571.

IX. Eccleſiaſtici autem Regni ſtrennum defenſorem, & legitimum Marchionem ſufficienter ſe ſe comprobauit Subalpinus hic Princeps, non modò aliena, vel communia protegendo, ſed & propria (apertius dicam) proprium Regnum prodigendo, ne Chriſti ſui Domini, Chriſtianique dominij regnum detrimenta, aut decrementa ſubire contingeret. Nam Iacobo Spurio Tyranno Cypriorum Regni vſurpatore defuncto, regale Cypri ſolium, & ſolum in Venetorum poteſtatem peruenit: Solimanus Othomanus Turcarum Dominus peroptimè intelligens, quàm iuſtum, ac legitimum ius ad Regnum illud pluribus titulis poſſiderent Pedemontani Principes, & Duces, per ſolemnes Nuncios Emmanuelem Philibertum famoſiori notitia iamdiù ſibi cognitum interpellauit, atque ad propria repetenda, & recipienda regni iura excitauit, auxiliares ſuas copias, omniſque generis ſuppetias liberaliter pollicens: cuius oblationes, & pollicitationes ipſe proſpiciens, intelligenſque Barbari illius cruentum propoſitum eſſe, vt ſub honeſto ſuo repetentis titulo, funeſtum bellum Chriſtianis, ſignanter Venetis inſerret; cum Satrapis, Principibus, & Magiſtratibus ſuæ dominationis habito miſterio Conſilij ſui, Othomani Turcæ oblationes reſpuit, & pollicitationes recuſauit, generosè aſſerens: libentiùs ſe Cypri Regni ſibi debiti iacturam ſubiturum, quàm Chriſti Regno detrimenta vel exigua, aut pericula allaturum. Vnde ex-tempore & Summo Pontifici, & Catholico Regi, & Venetæ Reipublicæ exaratis epiſtolis Turcæ propoſitum de Cyprio Regno inuadendo manifeſtauit, eoſque ad concilianda Cruciatæ Sacra fœdera in Fidei hoſtes efficaciter adhortatus eſt. Religioſiſſimus igitur Princeps iſte zelotem hunc Fidei, ac Religionis Spiritum ſibi ab incunabulis congenitum ad extremum vſque halitum ſeruauit: nam moriturus, animamque ſuo Creatori, & Redemptori reddíturus coram aſtantibus Religioſis viris, & ſui dominij proceribus taliter proteſtatus eſt: Mori non timeo, ſed nec viuere recuſo, dummodò ventura mea vita in bonum & Eccleſiæ, & Fidei emolumentum, atque acrementum ſit futura. Hiſque pluſquam pijs votis prolatis, expirauit. Religioſiora verò illius nequaquàm expirauerunt deſideria: Deus enim omnipotens de Spiritu illius abundantiſſimè ſumens, in vnicum, & vnigenitum illius filium Carolum Emmanuelem Primum aſpirauit, & copioſius inſpirauit, vti infra fuſius explicamus.

Othomani oblationes pro recuperando Cyprio reſpuit.

Boter.

Ann. Chri. 15.

CALCVLVS SECVNDVS.

Magni CAROLI EMMANVELIS I. *Pedemontani Principis, Sabaudiæ Ducis ab anno 1595. ad annum 1630.*

I. IN Subalpinorum Principum generoſæ proſapiæ, ſinè perantiquiſſimæ generationis nobiliſſima ſerie vigeſimum ſeptimum ſucceſſionis legitimæ gradum ſibi vindicat celeberrimus Sabaudiæ Dux, & vigilantiſſimus Italiæ Marchio Carolus Emmanuel, hoc nomine Primus, in Ripulana Arce ad communem totius Ciſalpinæ regionis, Sabaudæque dominationis lætitiam, gaudium, atque exhilarationem natus. Egregiæ, regaliſque indolis hic adoleſcens, quaſi Veſta, Pallade, & Minerua nutricibus educatus fuerit, & dirigendis agminibus, & dictandis iuribus, & Sacris excolendis idoneus, habiliſque, ipſo ſuæ in iuuentutis flore coram Populis, & Chriſtianis Præſulibus, ſeu Principibus apparuit. Vtroque igitur pio parente, nempè

Pingon.

Ann Chri. 1580.

Emma-

Ann. Chri. 1562. Emmanuele Philliberto, & Margarita Franci Sorore à teneris annis orba-
tus, occulatus ipſe prædeceſſorum, atque ſuorum maiorum pietatem, Reli-
gionemque ante omnia colere & decreuit, & conſueuit. Nullum pieta-
tis, Religionis, ſiue geminæ charitatis opus vniuerſo in ſuo dominio ali-
quando propoſitum fuit, cui ille ſeù incipiendo, ſeù proficiendo ope, & ope- Regalis ſpretæ indoles.
ra non accurreret, & ſuccurreret. Teſtantur hoc tot & Sæcularium, & Re-
Ann. Chri. 15 gularium Sacerdotum Templa, vel Cœnobia, inter quæ vnum illud ſingulare me-
moraſſe ſufficiat; quod apud Montemregalem Ciuitatem, in Vici agro Cœlorum
Reginæ, gratiarumque, ſeu miſericordiæ Parenti dedicatum, & magnificentiſſi-
me inchoatum conſpicitur. Perſpiciuntur in Taurinenſi Ciuitate quamplures &
Religioſorum Baſilicæ, & Eccleſiaſticarum Conſodalitatum Sacella, vel Templa
à Carolo Emmanuele pio Principe vel incæpta, vel perfecta, vel inchoata, vel
conſumata. Non eſt præſentis inſtituti recenſere Xenodochia, Noſocomia, cę-
teraſque Chriſtianæ pietatis domus ab eo aut inſtauratas, aut conſtructas: ſat
erit vnum pro mille memorari, quod virtutum hoſpitium ab eo fuerat appoſitè
Ann. Chri. 15. denominatum, ex eo, quòd magnifico in amplo conſtructo Palatio Taurinenſis
Vrbis intra Padi ſuburbium numeroſi adoleſcentes orphani & recipiebantur, &
educabantur, diuerſiſque opificij, ſiuè artificij politioris textrinæ artis exercitijs
incumbentes, & magiſterium perdiſcentes, in viros tandem euadebant. Nullus
denique aut indigena, aut alienigena Indigens illius pietatis, & liberalitatis ſub-
ſidij exors, aut expers peruadebat; quia neceſſitates patientibus vniuerſis ſuccur-
rere feſtinabat. Sepulti Chriſti Saluatoris Sindonem à ſuis maioribus ſollicitè
veneratam, ſolicitior ipſe venerabiliori religione colere voluit: vnde Camberio
Taurinum à pio Parente aduectam, in maiori Eccleſia, nempè Metropolitana
ſupra grandiorem aram, ex nigro marmore, & erectis columnis, & magnifico Pietatis cultus.
Ann. Chri. 15. mauſoleo conſtructo, In gemmata Capſula repoſitam, intra ferream cratem
auro renitentem repoſuit, vnde honorificentiſſimè ſemel in anno extracta,
celebriori cum ſolemnitate vndique confluentibus populis in maiori foro Ca-
ſtri Ducalis veſtibulo coherente ſpectanda, & adoranda quot annis proponitur,
& exponitur.

Quàm verò feſtinus, & volucer, imò alacer ad noſtrę Capuccinorum & Reli-
gioni, & Prouincię fauendum pariter, & benefaciendum omni tempore propera-
II. uerit; noſtri fuerit muneris epitomaricè ſaltem hic recenſere. Iam olim à Caroli In Capuccinorum Congregationem Religioſa propenſio.
III. & Emmanuelis Philiberti Sabaudiæ Ducum temporibus, in Pedemōtani Prin-
cipatus & regione, & Regia Taurinenſi Fratres Minores Capuccini tum à Princi-
pibus, ac Præſulibus, tum à populis, & proceribus benignè excepti, nonnulla inſi-
gnioribus quibuſdam in Ciuitatibus, & Oppidis ſuæ Religionis paupercula Mo-
naſteria exædificauerant, ad denariumque ferè numerum multiplicauerant. Quan-
do Religioſiſſimus adoleſcens Carolus Emmanuel I. piorum & Patris, & Aui ve-
ſtigijs inhærens, vix dominationis ſolum altero pede contigerat, cum Capuccinę
Religionis propagationem, vniuerſoque in proprio dominio eorumdem Religio-
ſorum Conuentuum multiplicationem & mente conceperat, & manu exequi, ac
præſtare inceperat, tàm citra, quàm vltra montes, quod eſt dicere, tàm in Pede-
montano ampliori Principatu, quàm in Sabaudo, Chablaſio, & Auguſtano Du-
catibus. Cum enim ſupradictas ad ſuæ latioris dominationis vſque Prouincias Pro duabus Prouincijs formandis ſolicitudo, & liberalitas.
Ducales, varia Monaſteria ædificando, proprios fines extendiſſent, & regiones per
partes occupaſſent Genuenſis, Mediolanenſis, & Lugdunenſis tergeminæ Religio-
ſæ Capuccinorum Prouinciæ; Seraphico Patriarchę Diuo Franciſco addictiſſimus
Carolus Emmanuel Parentis patrocinium efficaciùs vt promereretur; Franciſca-
his alumnis validiùs patrocinati ipſe occeptauit. Quamobrem regularis obſer-
Ann. Chri. 1619. uantiæ bono, (cui Fratrum concordia in primis fauet, & conducit) apprimè
conſulens, ne bellicis Sęcularium Principum ſeditionibus exagirata in partes
ſecaretur germana fraternitas; gemina, nempè Tranſalpina, & Ciſalpina in ſua
ditione binas ſolas Capuccinorum Prouincias, ex indigenis conflatas conſiſte-
re fecit: relatis ad hoc tàm ab Apoſtolica Sede, quàm à Regularibus Pręſulibus
congruis prouiſionibus. Tranſalpina tota in ſua iuriſdictione Sabaudam, Ciſal-
pina in vniuerſa ſua dominatione Pedemontanam Capuccinorum diſtinctas,
atque à Ianuenſi, Mediolanenſi pariter, & Lugdunenſi ſegregatas Prouincias
petens, erigens, & conſtituens: Canonice autem erectis, & conſtitutis, vix cre-
dibile fuerit quàm ſolicitè, & ſedulò ope, & opibus, in de nouo fundandis,
conſtruendis, & perficiendis domibus, & Conuentibus præſto adfuerit, ita
vt breuioris temporis intercapedine Sabauda viginti, Pedemontana verò
quadraginta duo minus ſua Monaſteria connumerare potuerint, huius religio-
ſioris Ducis, ac Principis liberalitate, munificentia, & prouidentia.

III. Spectabilis hic, cunctiſque poſteris admirabilis Sabaudæ familiæ Heros,

eum perſpicaciori ingenio, & politiori, ſimul & ampliori eruditione polleret; prudentia quoque, & rerum agendarum peritia nequaquam deficiebat, ſed ex vtraque nempè & Theoria, & praxi præclariſſimus Princeps, nunquam caſu, aut fortuna, ſed ſemper ratione, atque intelligentia dictantibus operabatur. Quod multiplices illius in geſtis obſeruatæ præuidentiæ, & prouidentiæ approbarunt, vnaque haud nobis negligenda mox relata comprobabit: Amedeus IV. vel (vt alijs placet V.) equeſtrem maiorem Ordinem ſub Genitricis titulo, Amedeus verò VII. (iuxta aliorum calculum VIII.) copioſiorem Quiritum equitatum ſub Thebæorum Ducis Diui Mauritij Martyris vexillo inſtituit, quorum inſtitutum maiori Reipublicę Chriſtianę bono & emolumento inſeruiret. Carolus igitur Emmanuel auitæ pietatis, ac religionis æmulator præcipuus, cum ſe tardè veniſſe, ideſt poſt religioſos Auos, atque Atauos, qui cuncta ferè religionis, & pietatis inſignia opera præoccupaſſe videbantur, progenitūq; conſpiceret, cum militares Religiones in profectum Fidei nullæ ſibi inſtituendæ ſupereſſent; Religioſas militias, quæ in perfidiæ malum, & defectum, ſeu ſubuerſionem ſub compaſſæ Virginis titulo, & paſſi Mauritij Martyris vexillo militarent, conſtituere excogitauit. Quamobrem geminas, (vti diximus) Capuccinorum pugilum aduerſus hęreſes, Hęreticos, Hęreſiarchaſque in Italico ſuo Marchionatu, ſeu Cuſtodia citra, intra, & vltra montes iugiter vita, & doctrina dimicantium in ſuis Subalpinis, & Interalpinis regionibus fundauit, atque firmauit Prouincias: Sabaudam quidem ſub compaſſæ Matris Mariæ, Pedemontanam ſub paſſi Mauritij Martyris titulo, vexillo, & Sigillo militantes. Capuccinæ autem huius Eccleſiaſticæ militiæ inſignibus binis his cuſtodijs, ſiue Prouincijs geminas inſigniores & domos, & Baſilicas præfecit in Metropolim: Sabaudæ Tononienſis Collegij à Fr. Cherubino Maurianenſi Apoſtolico viro Capuccino fundati, à Carolo Emmanuele conſummari, modò à RR. Regularibus Clericis Sancti Pauli, vulgo Barnabitis exculti, ſpectabilē ędē Sacrā: Pedemontanæ verò Sanctæ Mariæ de Monte Taurinenſi, conſpectabile Cœnobium, ac Sancti Mauritij inibi erectum ingens, & magnificum Templum. Ex hac autem, & ex illa validiores vigiles athletas, & antagoniſtas, hoc eſt Apoſtolicos declamatores, & Euangelicos Operarios à Romano Hierarcha expoſtulauit; vt aduerſus vtrinſque dominationis ſpiritualis, & temporalis rebelles, & perduelles Gebennenſes, Lutherizantes, & Caluinizantes Sectarios Marchionali hac ſua ſtarent in cuſtodia, vigilarent in Excubijs, hoc eſt Capuccinorum Theologorum Citmontanas, & vltramontanas Miſſiones à Summo Pontifice Romano poſtulauit, & fundauit; vt aduerſus perfidos religionarios nouatores, & alienæ dominationis inuaſores, Sacrorumque profanatores exemplis, & doctrinis, verbo, & ſcripto viriliter decertarent, atque pro Eccleſiaſtico Regno fortiter in ſuo Ordine facerent. Quomodo autem, & quando memorabile illud Tononienſis domus pium opus ipſe perfecerit, aut quales, & quanti Capuccini Religioſi milites inibi profecerint, R. P. Fr. Carolus Gebennenſis Capuccinus Concionator, & Auctor in ſuo ad hoc edito volumine colligit. Quo autem pacto, & quo tempore Carolus Emmanuel Religioſiſſimus Heros Capuccinorum Pedemontanæ Prouinciæ Apoſtolatus, & Miſſiones à Clemente VIII. Pontifice Maximo poſtulatas in Subalpinis Conuallibus inſtituerit, quo etiam modo, & qua methodo noſtri Capuccini Excubitores Italicis his in oſtijs Sacri Regni Excubias ſolicitè obſeruauerint, fuſiùs Nos iſto in Codice numeramus, & calculamus, hoc in ſecundo calculo, & Nono Ratiocinio Caroli Emmanuelis præclara pro Miſſionibus facinora enumeranda ſuſcipientes.

Geminas regulares Capuccinorum turmas inſtituit, in profectum regni Eccleſiaſtici.

IV.

Omnigenæ moralis, nempè ciuilis, & politicæ virtutis inſignibus clarus, & inter præclaros inſignis, ac ſingularis, ter magnus Princeps Carolus Emmanuel: magnanimi namque animi generoſitate, bellicaque fortitudine, ſed Religioſiori magis Catholica auita pietate nulli inferior inter regali potentia, ac maieſtate maiores Dynaſtas, Eccleſiaſtici reſtituendi regni zelo, ſimul & Orthodoxæ Fidei inſtaurandæ ſolicitudine inter maximos ſui temporis maior & ipſe apparere voluit. Quoniam conſilio, & prudentia, ærarij opibus, armorum potentia, propriè varijs diſcriminibus expoſitæ perſonæ martiali robore, & ducendis agminibus, ſua perpetua præſentia, in ſibi tàm ſubiectis, quàm proximis Interalpinis, ſiue tranſalpinis Prouincijs, ac populis & veram Eccleſiam reſtaurare, & veritates Catholicas reſtituere totis conatibus enixus eſt. Anno enim octuageſimo poſt quingenteſimum millenum è viuis ſublato non minus religioſo, quàm bellicoſo Emmanuele Philiberto pio, & præclariſſimo Parente; Carolus Emmanuel vnigenitus filius, & hæres annum agens vnum de viginti, Ducatus gubernacula adminiſtranda ſuſcepit: iuuentus quidem computabatur in annis, ſed in moribus grandæua ſenectus relucebat: Ideo vtriuſque, nempè tum Spiritualis, tum Sæcularis ſui Regni à præcedentibus martialibus furoribus illata grauiora damna reſarcire mentem, manumque feſtinanter, ſed maturè admouit.

Eccleſiaſtici Regni reſtaurandi propoſitum.

Ann. Chri. 1580.

Tempora-

Tēporalis ergo propriç dominationis, quàm ad augis ſublimitatem perduxit, haud noſtri hic fuerit propoſiti calculare incrementa, Spiritualis verò dominij augmentum, quod validiùs promouere conatus eſt, numerandum ſuſcepimus, & numerare exordimur: Verum dixi, cum conſilio, ac prudentia, opibus, & armis, regali potentia, & perſonali præſentia per Carolum Emmanuelem legitimam Eccleſiam propugnatam ſcripſi; verumtamen non adhuc enumeranda vniuerſa deſcripſi; quoniam religioſa Caſtra Apoſtolicorum Pugilum proprio ducali ære ab eo con- Ann. Chr. 1596. ducta, & aduerſus Eccleſiaſtici Regni perduelles ad Conualles hereticas eius directione emiſſa, recenſenda, atque perluſtranda ſuperſunt, nempè RR. PP. Ieſuitarum, & Capuccinorum Apoſtolicæ Miſſiones, in Conuallibus Subalpinis Caroli Emmanuelis poſtulatione, & ſolicitatione inſtitutæ ad prauitatem hereticam modis omnibus euellendam.

V. Noſtri igitur Capuccinorum Apoſtolatus à ſupràrecenſito Principe poſtulati primordia, ſiue exordialia principia P. Zaccharias Capuccinus & Auctor, & Scriptor conſignauit numeris 4. & 5. & 6. ſequentibus notis. *Hoc ipſo tempore, Sacra noſtrorum pro conuerſione hæreticorum Miſſio in Pedemontana regione, Apoſtolicæ Sedis auctoritate, præuia Caroli Emmanuelis Ducis Sabaudiæ, ac Pedemontani Principis poſtulatione inſtituta fuit; cuius vt plenior, & luculentior cognitio habeatur, paulò altius ipſius origo repetenda eſt. Pedemontana regio, quam alij idcircò Galliam Subalpinam vocant, quod ſub Cottijs, & Graijs Alpibus, quæ Galliam Tranſalpinam à Ciſalpina diuidunt, propiùs iaceat, amplo principatu ſub Sabaudiæ Regulis ditione contenta, per quem Vallium Oſtia his aditum aperit, quibus ex Gallia in Italiam iter eſt. Hæ ſunt Seguſij, Peroſa, Sancti Martini, Lucernæ, Angronia, Padi, Varaitæ, Maiiræ, Demontij Valles, magnis vndique, ac præaltis rupibus præmunitæ; quæ olim Vualdenſium, Albigenſium, Libertinorum, & demum Caluiniſtarum erroribus imbutæ, ex multarum hæreſum ſordibus fœdam ſibi colluuiam collegerant, in quam tanta animi contentione, ac pertinacia iurauerant; vt flagrante bellorum turbine, quo tunc Pedemontana regio, Gallis vbique dominantibus, iactabatur, ab his pulſi Sacerdotes, altaria euerſa, Sacramenta conculcata, Catholica Fides extincta, abolita religio, erroreque in veritatis arcem irrumpente, hæreſis pro Fide ſedem obtinuerit. Huic porrò tanto Fidei excidio rebus cum Gallis compoſitis, ac reddita hiſce regionibus pace, Carolus Emmanuel, qui Emmanueli Philiberto ſucceſſit, cū mederi quàm maximè optaret, ſubiectumque ſibi populum rerum, potius veritate quàm vi ad Catholicam Fidem attrahendum putaret; litteris ad Clementem VIII. Pontificem datis, ab eo Concionatores neceſſaria auctoritate munitos, ad harum Vallium populus ab erroribus reuocandos, atque in Catholica Fide inſtruendos mitti impenſius poſtulat. Clemens verò, qui vt in morum reformationem, ita & in Catholicæ Fidei propugnationem propenſum animum gerebat, aliquot tàm ex noſtris, quàm ex Societate Ieſu Concionatoribus, qui in eorum reductione haſtenus egregiam operam nauauerant, Sedis Apoſtolicæ Operarios, ac Miſſionarios inſtituit, quos Eccleſiæ ærario alendos ſtatuit. Huius inſtitutionis quod ad nos ſpectat, viuæ vocis oraculum Iulius Antonius Sanctorius S. R. E. Cardinalis Sanctæ Seuerinæ nuncupatus, Ordinis protector, litteris ad Sedis Apoſtolicæ apud Sabaudiæ Ducem Nuncium hoc anno datis, expreſſit. Huic Apoſtolicæ Miſſioni haud deſunt Ducum Sabaudiæ pietas, qui hortatu, auctoritate, edictis Catholicam Religionem propugnarunt, cuius ſe ab exordio tàm ſtrenuos defenſores præbuere; vt cum eorum nemo vnquam hæretica labes labefactauerit, pro ea non ſemel rem omnem, caputque in apertum diſcrimen adduxerint. Hoc illi ſtudium omne, ac ſolicitudinem contulere, vt hæreſum zizanijs à ſua ditione ingro auulſis, Catholicæ Religionis ſemen vbique ſerendum curarent. Prior quidem Anno 1565. Emmanuel Philibertus in id totis viribus enixus fuerat, latis in Hæreticos edictis: at cum vix integra ac pacifica ſui Status poſſeſſione potitus, ex humanis exceſſiſſet; Carolus Emmanuel, qui Patri ſucceſſit, hoc ipſum pleriſque edictis proſecutus eſt; vt Tantum Principum pietas, Catholicæque Fidei tuendæ ardor eò magis poſterorum animos inflammet, quò ſe ob id potiſſimum in maiorem imperij, ac regij tituli amplitudinem emerſus conſpicinot.*

P. Zacchar. Annal. 3.a.l.

Miſſiones PP. Ieſuitarum & Capuccinorum poſtulatæ, reportatæ, & fundatæ

Ann. Chri. 1565.

IV.

VI. * Hæc ille pro epitomatico encomio obiter appoſito ſatis, nobis autem pro rationario ex propoſito compoſito minus ſufficiunt: ſupputanda namque iuremeritò, & iuris debito occurrunt ſuiſque numeris conſignanda 1. firmiſſimi aggeres, & munitiones, 2. opportunæ, & magiſtratuum, & militum delegationes, ſeu immiſſiones. 3. frequentiores Canones, & religioſiores ſanctiones. 4. efficaciores commendationes, ac patrocinationes. 5. profuſiſſimæ elargitiones, & erogationes, quibus & miſſos Religioſos, & Religioſorum pro Catholica Religione inſtitutas Miſſiones promouere perpetuò ſtuduit. Huius autem ſtudium Pater Zacchar. Capuccinus rurſus ſic deſcribit: *Cuius ſanè Principis Caroli Emmanuelis tantus eſt in Fide tuenda, ac propaganda ardor; vt nullis impenſis, nullis periculis, nullis denique proprijs laboribus parcat, quò Catholicam Fidem, ac Religionem, vbi collapſa eſt, inſtaurare, inſtauratam confirmare, confirmatam augere, atque amplificare valeat. Nemo enim ignorat (quod inter cæteros ipſe quoque non ſemel expertus ſum, dum Sacro Apoſtolicæ Miſſionis munere tum in Pedemontij, tum in Sabaudiæ regionibus fungerer) quam copioſa pecu-*

Ann. Chr. 1596

Fidei Catholicæ propugnationis ardor & liberalitas

P. Zacchar. Demon. T.a.d hæc. art. 3.

ſiarum ſuffragia ex publico, ac domeſtico ſuo ærario deprompta, cum ad Hæreticorum, præſertim Gebennenſium, ac finitimorum conuerſionem, tum ad eorumdem conuerſorum alimentum, inſtitutionem, & educationem, deniq; in Pedemontanarum Vallium expurgationem, & ad Catholicam Fidem reductionem contulerit, atque effuderit, quot tumultus, ac ſeditionis pericula ſubierit, dum propriæ ditionis oras hæretica tabe infectas, quæ alio titulo illi ſubiecta erant, ac fideliter parebant, legibus, ac ferro non tàm ſibi, quàm Christo, ac Romanæ Religioni ſubijceret. Quot tandem pijs laboribus perfunctus fuerit, dum in gallicanis hæreſibus vltra montes cohibendis, ne totam Italiam inuaderent, & hæretico contagio inficerent, necnon in Pedemontana regione ab his, quæ iam obrepſerant, expurganda; ne vlterius in grauem Catholicæ Religionis perniciem ſe ſe extenderent, ſtrenuam, ac fælicem operam nauarit. In quo ſanè Iudæ illius Machabæi morus, ac fortitudinem, necnon fælicitatem videtur aſſequutus. Neque id ſanè fruſtra, cum ea non leuis, aut exigua ſit hæc Sereniſſimæ familiæ laus, quòd vndique ab Hæreticis regionibus, ac Hæreticorum commercijs ſepta, nulla tamē vnquàm, vel leui erroris macula, vel etiam maculæ ſuſpicione ex ea quiſpiam contaminari potuerit: quòd ex ſingulari præſertim Beatiſſimæ Dei Matris munere, ac ſuffragio eam accepiſſe credendum eſt, cui tota hæc Sereniſſima familia impensè obſequitur, & ſub illius nomine, & vexillo militat. Hactenus ille.

Sab. Principum illibata perpetuò Fides.

VII. Ab vniuerſalibus ſingulares ad conſignandos numeros accedamus. Quia verſuti, ac ſubdoli, immò fraudulentiores, ac ſceleſtiores Sectarij profanationem, ideſt profanam religionem, quam non valent iuribus, ſiuè rationibus, vſurpationibus, & ſeditionibus volunt ſtatuere, & violenter conſtituere: Ideò prouidus hic, & prudentiſſimus Italicus Marchio, quo Heſpericam hanc ſibi commendatam Marchiam ſufficientiùs cuſtodiret, Subalpinas ad has oras, ſeu potius interalpina ad oſtia, & fores, in Conuallium nempè aut ſummitatibus, aut anguſtijs, aut centrica medietate firmiſſimas munitiones in propugnaculum Fidei potius, quàm ſui Regni muniminen ædificauit. Anno igitur 1589. in Sturianæ Vallis centro muniſſimam Demontanam Acropolim, eodem ferè tempore Accelij in ſummitate Maierenſis Vallis firmam Arcem, ſicuti & in Lucernenſi, Petruxina, & Perreriana Conuallibus tergemina Caſtra Prati Alioiſij ſiue Sancti Benedicti, Petruxiæ, & Mirabochi dicta, ſingula in ſingulis ad cuſtodiam erexit, & conſtruxit, conſtructiſque Gubernatorem cum præſidiarijs militibus ad excubandum præfecit, & proprio ære ſtipendia, commeatuſque dedit, quod itidem perpetuo efficit in iam olim muro, & vallo circumuallatis Ciuitatibus, ac Villis, nempè Pinerolio, Cuneo, Draconerio ad Vallium fauces, & Ianuas conſtitutis. Statutis ergo terrenæ potentię, & Sęcularis poteſtatis aggeribus, & munitionibus pro Eccleſiaſtico Spirituali Regno propugnando, in periculoſioribus Interalpinis Excubijs Apoſtolicæ pariter Religioſorum Stationes itidemmet in Cuſtodijs conſtituendas Carolus Emmanuel I. a Summo Hierarcha poſtulauit, & impetrauit (vti ſupra indicauimus) Anno 1596 Capuccinis Apoſtolica auctoritate ad Perrerij, Petruxię, Draconerij, Accelij, Sancti Damiani, Verzolij, Secuſię, Caſtrique Delphini cuſtodiales Excubias deſtinatis, ſtatutis, & primo collocatis, ſucceſſiuè poſtea per opportunas, congruaſque temporum differentias Cadralij, Paduanę, Pancalerij, Demontij, Bolij, Vallis-Soanæ locatis, ac conſtitutis.

Ann. Chri. 1589.

Munitiones validas in ſecuritatē Eccleſiaſtici Regni in Vallibus varijs ędificat.

Ann. Chri. 1596.

Aggeres Spirituales, ideſt quas & quę Capuccinorū Miſſiones ſūdauit.

Ann. Chri. 1596.

VIII. A Supremo ergo Romano Pontifice ſua poſtulatione ordinatis, & deſtinatis: à Generali Capuccinorum Miniſtro propria petitione electis pariter, & emiſſis ad religionare bellum, & Eccleſiaſticas Excubias, egredientibus in principio huius nonageſimi ſexti ſupra quingentos & mille anni religioſis vigilibus, & Capuccinis pugilibus Eccleſiaſticę militiæ director Carolus Emmanuel & viam ſternere, & aditum aperire volens, ſequentem Ducalem Sanctionem promulgandam mandauit in Vallibus.

Carlo Emmanuel per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

Eſſendo mente noſtra, che conforme all'intentione, che habbiamo ſempre hauuta, ſi ponghi ogni ſtudio, e s'vſi ogni mezzo, per purgare le Valli di Lucerna, Angrogna, San Martino, & altre à noi ſoggette dall'hereſie, nelle quali ſi ritrouano infettate, & venghino al priſtino ſtato del riconoſcimento della Santa & inuiolabile Fede Cattolica, Apoſtolica, Romana: & conſiderando, anzi dubitando, che facilmente il Demonio Seminator delle diſcordie potrebbe impedire, non che ritardare il buon progreſſo di queſta Santa opera, con fare inſorgere varij diſturbi, e difficoltà; alle quali volendo prouedere, & ouuiare al meglior modo, che ſi poſſa, ci è parſo di fare il ſeguente publico bando, & valido editto, come per le preſenti di noſtra certa ſcienza, ſuprema auttorità, & aſſoluta poſſanza, prohibiamo, & eſpreſſamente inhibiamo à tutti gl'huomini, & habitatori reſpettiuamen-

An. Chr. 1596.

to in dette Valli, di qual qualità, & conditione ſiano, che ſotto pena della vita, o confiſcatione de' loro beni, non habbino ardire, ne preſumino di diſſuadere, ritirare, minacciare publicamente, ne priuatamente, ne in qualonque altro modo, ne ſotto qualſiuoglia altro preteſto diſturbare, ò impedire tutti quelli, a ciaſcheduno in particolare della preteſa religiane d'andar alle prediche delli RR. PP. Gieſuiti, Capuccini, & altri, che ſono, & ſi mandaranno per queſto, ſentire loro ragionamenti, trattar con loro, andarli viſitare, & à riconciliarſi per mezzo loro con Santa Chieſa Cattolica, & Apoſtolica Romana: ne meno ardiſcano, ne preſumino di fare alcuno inſulta, & offeſa in fatti, ne in parole a' detti Predicatori, ne di opporſi alle loro prediche in publico, no in priuato, mentre ſono nell' atto di predicare, mà che volendo della preteſa religione trattare, ò diſputar con loro, ciò faccino con la debita modeſtia, e riuerenza. Nella qual pena dichiariamo incorrere quelli, che à relatione d'vno, ò due, che ſi saranno ritrouati alla contrauentione ſudetta: anzi haueremo ſommamente à caro, & eſſortiamo tutti, maſſime detti Heretici, à venire à ragionamenti, & prediche di detti RR. PP. ſeruando però ſempre quanto ſopra. In oltre deſideroſi noi della pace, & quieto di que' poueri popoli à noi ſoggetti, defendiamo di più eſpreſſamente, & inhibiamo, che non venghino, ne ſi accettino in eſſe Valli alcuni Miniſtri più di quelli, che al preſente ſi ritrouano. A quali parimente prohibiamo d'andar trattare, participare, ne ſotto qualſiuoglia preteſto, ò colore negotiare con gl'altri Miniſtri foraſtieri, à quali etiamdia foraſtieri inhibiamo di conuerſar, ne far alcun Sinodo, ò congregatione con li Miniſtri delle ſudette Valli, ne anche trà eſſi loro inſieme, che non ſia preſente il Podeſtà, ò ſia Ordinario del luogo, ſotto la predetta pena à gl'vni, & à gl'altri: E che di più, li Miniſtri delle ſudette Valli predichino ſolamente ne' luoghi permeſſi, e non altroue. Mandiamo perciò, e ſtrettamente commandiamo à tutti i noſtri Miniſtri, Officiali, Vaſſalli, & ſudditi, & ſpecialmente al Gouernator di Pinerolo di tener mano alla piena oſſeruanza, & eſſecutione delle preſenti, con far captiuar, & procedere contro i diſobedienti, o contrauentori, & poi darne auiſo, per poter, ſe ſarà di biſogno, più gagliardamente procedere, promettendo à qualunque auiſarà, ò denunciarà i tranſgreſſori, che ſarà tenuto ſecreto, & di più guadagnarà ſcudi cento. Le quali preſenti ſaranno regiſtrate di luogo nelli tribunali d'eſſe Valli, & con l'atto della publicatione, per hauerne ricorſo al biſogno, e ne ſia mandata la relatione al primo Secretario noſtro Ripa. Che coſì vogliamo. Dat. in Torino li cinque Febraro 1596.

Neceſſarium primum edictū pro Apoſtolico miniſterio exercendo.

Carlo Emmanuel

Milliet.

Ripa.

IX. Rurſus, ſicut oues inter lupos, rupes, & alpes amandatos Apoſtolicos milites vt agreſtibus incolis illis Caluinicolis commendaret benigniſſimus Princeps, humaniſſimas has ad conuallicolas illos litteras edidit.

Il Duca di Sauoia.

BEn diletti noſtri: Moſſi dall'affettione, che vi portiamo, come à noſtri cariſſimi Sudditi, & ſpinti dal deſiderio, che ci dà il noſtro Signore della ſalute voſtra, habbiamo mandati alcuni Predicatori, come hauete veduto, di dottrina, pietà, e coſtumi eſſemplari, acciò che andando ad vdirli, & trattare con loro, poſſiate ancor voi eſſer indrizzati alla cognitione della vera fede Cattolica, & Apoſtolica Romana, nel grembo della quale viuiamo noi, & i proprij noſtri figliuoli, & vi ſono anche viuati, & perſeuerati tutti li Aui, Proaui, & Anteceſſori noſtri: & affinche la venuta d'eſſi Predicatori produca il frutto da noi deſiderato; vorreſſimo che andaſte ad vdirli, & con queſta noſtra v'eſſortiamo con ogni affetto ad andarui tutti volontieri, ò almeno vno per famiglia, il che ci ſarà di gran piacere. Et in vero voi molti anni ſete ſtati coſtretti dalli Miniſtri della preteſa Religione d'andar per obligo ad vdir l'erronea dottrina di Caluino, contra la ſalute dell'anime voſtre, & alla verità dell'Euangelio: ci par molto ragioneuole, che vi riſoluiate d'vdir hora ſpontaneamente à noſtra inſtanza la vera parola di Dio, la qual promette, & dà in effetto eterna beatitudine à tutti quelli, che l'odono, e la cuſtodiſcano. Vi deue anco mouere l'intender, & veder come i maggiori Rè de' Chriſtiani hanno tenuto, & creduto la fede Cattolica, alla quale noi vi eſſortiamo. Et hora nouamente il moderno Rè di Francia, del quale voi pocco fà teneuate il partito, ſendo ſtato molti anni nelli medemi errori, ne' quali vi ritrouate voi, ſi è conuertito al grembo di S. Chieſa, deteſtandoli, & abiurandoli publicamente, & in conſpetto di tutto il Mondo. In oltre in ſegno del contento, che noi ſentiremo della voſtra conuerſione, promettiamo à tutti quelli, che ſi faranno Cattolici, & andaranno alla Meſſa di farli immuni, & eſſenti per cinque anni da ogni grauezza, & di hauer particolar protettione d'eſſi, come noſtri confidenti, ad vn certo modo reconcigliati a Chriſto per

Epiſtola adhortatiua pro eodem.

mez-

mezzadella perſuaſione, vi ſaprà. Fatelo dunque, & Dio N. S. di mal vi guardi. Da Torino li 20. Feoraro 1596.

Corlo Emonuel.

Ripa.

De violentorum manibus, & prophanantium vſurpatione à principio RR. Dominus Præpoſitus Reſianus, & Fr. Valerianus eripuerant, & Catholico ritu reconciliauerant quinque Parochiales Eccleſias, ſcilicet Petruxiæ, Perreriȷ, Dibloni, Portarum, & Pinacchiæ. Hanc nouiſſimam verò iterum ſacrilegi violenter occupatam polluerant: vnde & rurſus recuperatam legitimi Leuitæ mundauerant. Ne ergo impoſterum ſæpius Sacra Templa profanari contingeret; Religioſiſſimus Dux prohibitiuum ſequens decretum pro roſtris euulgandum curauit, & ſeruandum præcepit. X.

Carlo Emanuel Per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

A Tutti ſia manifeſto, che eſſendo noſtro gran deſiderio di ſentire, & di veder tutti li Sudditi noſtri delle Valli di Lucerna, S. Martino, Peroſa & oltre à noi ſuddite. quanto primo ſia poſſibile, venuti alla conuerſione, & cognitione della Santa, & inuiolabile Fede Cattolica Romana, e conſiderando che frà gl'altri ſia ottimo mezzo, anzi conueniente, di far portar ogni riuerenza & honorate riſpetto alle Chieſe Sante, & luoghi ſagrati. Per queſto, e per lo preſente in forza d'irreuocabile editto di noſtra certa ſcienza, e propria auttorità tò è parſo di diſendere, e prohibir à tutti di qualunque grado, e conditione ſiano, come eſpreſſamente prohibiamo, di andar, à entrare nelle dette Chieſe, e luoghi ſagri per conuenirſi à negotiare, trattare, e tener conſegli publicamente, ne priuatamente, ne per qualunque altro atto, fuori, & altro il culto, e ſeruitio di Dio, ſotto pena di tre milio ſcudi in commune, & di cento in particolare, & oltre all' arbitrio noſtro riſeruate. Mandando à tutti i noſtri Vfficiali, Vaſſalli, Sudditi, & altri, à quali ſpettarà di così oſſeruare, e far oſſeruare interamente; & alli Giuſdicenti, ò ſiano Caſtellani de luoghi reſpettiuamente delle ſudette Valli di far publicar le preſenti per voce di grido, & affiſſion di copia nei luoghi ſoliti, e publici, e maſſime alle porte d'eſſe Chieſe, con far regiſtrar l'atto di detta publicatione, per quanto ſtimoranno caro la gratia noſtra. Che così ci piace. Dat. in Torino li 20. Febraro 1596.

Decretū pro veneratione Templorum.

Carla Emanuel.

Ripa.

Ne autem emiſſos Sacros Vigiles, & Capuccinos pugiles congrua, & competenti, immò neceſſaria ſtatione, ideſt religioſa habitatione carere, & ſub dio pernoctare, vel indecorè per catholicorum domos circumcurſare contingeret; prouidus Dux de Sabauda expeditione regreſſus, & Pinerolium appulſus, deq; inſtitutæ Miſſionis exigentijs admonitus, Capuccinis excubitoribus vt prouideret; Petruxinæ Conuallis conſulibus per ſubſcriptam epiſtolam præcepit vt infra. XI.

Ann. Chri. 1599.

Alli Ben Diletti Fedeli noſtri, li Sindici della Valle di Peroſa, &c.

Il Duca di Sauoia, &c.

BEn Diletti Fedeli noſtri. Li RR. PP. Capuccini ci hanno fatto intendere con quant'amore, e carità abbracciate la dottrina loro che pur è la vera, e quella che tutti i veri, e fedeli Sudditi noſtri, e noi con loro habbiamo tenuta, e ſperiamo che terrete ancora voi, che deſideriamo perciò, che gli ſiate fauoreuoli, poiche ſi tratta della ſalute dell'anime voſtre ſolamente, ſoccorrendo detti Padri di legna, e ſtanze commode per loro habitatione, acciache paſſino attender all'edificatione voſtra, che in ciò ci farete ſeruitio, e del qual ſempre a beneficio voſtro terremo memoria. E Dio di mal vi guardi. Da Pinerolo li 5. Febraro 1599.

Habitationē, & lignorum ſubſidiū Capuccinis prouideri mādat

Carla Emanuel. *Bourſier*

XII. Hæc tempora circiter, nempè eltea decimiſexti terminum, & initium ſæculi decimiſeptimi plnrimum prudentia, & potentia, benignitate, auctoritateq; laborabat Catholicus Dux Sabaudiæ, vt ſibi ſubditos populos Ducatus Chablaſij, & regionum Terniaci, atque Galliardi Gebennenſibus finitimos ad Orthodoxam Fidei profeſſionē, & Summi Pontificis obedientiam reduceret; ad quod vt faciliùs adduceret; Euangelicos Sacros Oratores Capuccinos plurimos etiam à Pedemontana Prouincia adſcitos ad reuocandos deuios à Romana Curia mittendos procurauerat, & Tononi Sanctam domum vniuerſalis confugij erigendam curauerat: quò igitur abundantiores ſpirituales prouentus emiſſi operarij recolligerent; ad illarum regionum incolas ipſe adhortatorium canonem præmiſit, à P. Zacharia Bouerio Annal. t. 2. in regeſto datum, &c.

An. Christo. 1601.

XIII. Vixque quibuſdam elapſis diebus, cum Fr. Mauritius Murrenſis vnus, imo præcipuus Scholaſticus inter miſſos, catechiſmum fidei compoſuiſſet; egregium opus Romæ à conſcriptis Patribus reuiſum atq; recognitum vt Taurini imprimeretur; ſequens appoſuit edictum.

Carlo Emanuel per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

Pro Murtenſis Capuccini Catechiſmo imprimenda decretum.

Deſiderando noi grandemente, che in tutti i noſtri Stati fioriſca la Santa fede Cattolica, & Apoſtolica, la qual ſolo tiene, e predica la Santa Chieſa Romana, Madre noſtra, eſſendo quella vera, e ſola, che da Chriſto N. S. fù predicata, & piantata, mediante la quale ſi ottiene la vera ſalute, & per contra che ſia ſradicata ogni contraria dottrina, come erronea, falſa, e fallace, & perciò con tutti li mezzi à noi poſſibili aiutando in queſto li noſtri Sudditi; habbiamo procurato appreſſo S. Santità, che foſſero mandati Predicatori di vita eſſemplare, accompagnati di ſana dottrina, nelle parti doue ſono gl'heretici, e maſſime nelle Valli d'Angrogna, Lucerna, & altre circonuicine, acciò che quiui predicaſſero Chriſto, e dimoſtraſſero falſa, & erronea la dottrina di Caluino, & al Santo Euangelio eſſer contraria: aiutando noi, & ſouuenendo à detti Padri, come meglio habbiamo potuto, per riſpetto delle qualità de' tempi. Hora hauendo con molto noſtro contento inteſo, che il R. P. Fr. Mauritio della Morra Capuccino, vno d'eſſi Predicatori, per ordine del M. R. Oratore noſtro l'Arciueſcouo di Turino, hà compoſto vn Catechiſmo, per contraporlo al peſtifero Catechiſmo d'eſſo Caluino, & altri Heretici, la qual opera eſſendo ſtata diligentiſſimamente eſſaminata da buon numero di Theologi, e ſtata approuata dalla Santa Sede Apoſtolica, dopò l'hauerla di nouo S. Santità fatta eſſaminare dalli Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi Cardinali d'Aſcoli, e Bellarmino; hora douendaſi daro alla ſtampa dal Diletto fedel noſtro Gio. Dominico Tarino, Libraro nella noſtra Città di Torino, e non eſſendo ragioneuole, che altri in vn ſubito veniſſero à riſtamparlo, & leuarli il frutto della ſpeſa, & fatica ſua, ſopra di che hauendoci ſupplicato di prouedergli; volendo noi alla richieſta di detto Padre Capuccino prouedere anco all'incorruttione di detto libro, ci ſiamo compiaciuti di prohibire, come per le preſenti di noſtra certa ſcienza, autorità aſſoluta, & con il parer di noſtro Conſeglio, prohibiamo à tutti i Stampatori, che hora ſono, & ſaranno nei noſtri Stati, Librari, & altri, à chi ſpettarà, di ſtampar, ne far ſtampar in qualſiuoglia de' noſtri Stati sì di quà, che di là da Monti, detto Catechiſmo, ne venderlo, ſaluo detto Tarino, ò chi hauerà cauſa da lui, & ciò durante il tempo, & ſpatio di dieci anni proſſimi, & continui, ſotto pena di ſcudi cento d'oro per ogn'vno, che contrafarà, al Fiſco noſtro applicanda, oltra la perdita delli Libri. Mandiamo perciò, & commandiamo à tutti i noſtri Magiſtrati, Miniſtri, Vfficiali, Fiſcali, & ogn'altro, à chi ſpettarà d'oſſeruare, e far inticramente oſſeruare le preſenti da ogn'vno, procedendo contra i contrauentori con ogni diligenza, e rigore poſſibile, che tale è il voler noſtro. Dat. in Torino li 2. Luglio 1601.

Carlo Emanuel.

V. D. Bellò

Ripa.

XIV. Pedemontanus Princeps Carolus Emmanuel dum Eccleſiaſticum agrum apud Allobroges hæreſum ſenticetis, & dumetis omni ſolicitudine perpurgare ſtuderet; diuexabatur adhuc bellicis Gallorum infeſtationibus, ob ſibi debitam, & à ſe armis vindicatam, & occupatam Marchiam Salutienſem: cuius, ſicut & reliquæ Subalpinæ regionis in Vallibus iam olim ſectaria frænesi laborantibus, martialium inuaſionum opportunitatem naneiſcentes Sectarij antiqui, iurium violatores, ſtatutos, ſiuè profanæ religioni indultos, & toleratos terminos tranſilierant,

veti-

vetitaque, atque illicita plura temerario auſu publicè vſurpauerant. Impudentium igitur Hæreticorum temeritatis certior factus Catholicus Dux, cum Reuerendiſſimo Taurinenſi Nuncio, ſuiſque primioris Conſilij proceribus habuit myſterium conſilij ſui, in quo propterea ſuggerente Fr. Philippo à Pancalerio Miſſionum Præfecto, & præfati Conſilij ſolicitatore, æneis tabulis conſcribenda, & in Monte Sancto ad æternã rei memoriam collocanda, perpetuò inuiolabiliter obſeruanda, ſancita, & publicata plurium capitum fuit coercitiua, & repreſſiua, quæ ſequitur Sacroſancta Lex. Ann. Ch. 1601.

Carlo Emanuel, per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

VOlendo noi con tutte le vie, e modi poſſibili prouedere nelli Stati, che hà piaciuto à Dio N. Sig. commetter al gouerno, & dominio noſtro, che l'hereſie non ſi poſſino dilatare, ne radicare, anzi del tutto ſepellire, & diſtruggere: Hauemo giudicato eſſer molto conueniente, e neceſſario reſtringere in tal maniera le Valli, e luoghi già infetti di queſto mal ſeme, che non poſſi più oltre pullulare, in danno della ſalute dell'anime de' noſtri ben' amati Popoli, & del ſeruitio di Santa Chieſa. Per queſto ci ſiamo riſoluti di rinfreſcar, e far di nuouo gl'infraſcritti ordini, & prohibitioni, le quali vogliamo ſiano publicati, & inuiolabilmente oſſeruati da ogni perſona di qualſiuoglia ſtato, grado, & conditione ſi ſia, che vorrà habitar in detti noſtri Stati, ſotto le pene qui baſſo ſpecificate.

Et prima prohibiamo, & difendiamo alli Miniſtri, & Heretici della pretenduta Religione, che non ardiſcano, ne preſumano di predicare, far congregationi, & altri miniſteri d'Heretici, in qualſiuoglia Città, Terre, e luoghi del dominio noſtro, fuori de' limiti gratioſamente tolerati, in parti delle Valli di Lucerna, & di S. Martino, & Peroſa, ſotto pena della vita, e confiſcatione de' beni: ſotto la medeſima pena prohibiamo ad ogni perſona d'aſſiſtere ne interuenire fuori d'eſſi limiti alle dette prediche, & eſſercitij, in qualſiuoglia modo, ſotto qualſiuoglia pretesto.

Prohibiamo ad ogni Heretico della pretenduta Religione, di poter in queſti noſtri Stati tener ſcuola publica, ne priuata, ſotto pena della vita, quando foſſe ſcoperto.

Difendiamo eſpreſſamente, che non poſſino gl'Heretici maritarſi con donne Cattoliche, ne donne heretiche con huomini Cattolici, ſotto pena alli contrahenti delle leggi della confiſcatione de beni, ſaluo che precedaſſe autentica promeſſa dall'Heretico di Cattolizarſi, & che ne ſegua frà breue termine l'effetto.

Et perche intendiamo, che molti banditi d'alieno dominio, & anco malniuenti de' noſtri Stati ſi ſono da vn tempo in quà ritirati, e tuttauia ſi ritirano in quelle Valli, doue fanno grandiſſimo danno con loro mala vita, peſſimo eſſempio, e triſte perſuaſioni; Per queſto prohibiamo che niuno foraſtiero poſſi andar ad habitare in dette Valli, ſaluo che non habbi da noi licenza in ſcritto, anzi commandiamo; che quelli che vi ſono venuti ad habitare da ſette anni in quà, debbano oſſeruare, ò vero prender la detta licenza da noi, ſotto pena alle Terre, che li ſopporteranno di ſcudi mille, & à detti foraſtieri di confiſcatione de beni, & altro à noi arbitrario.

Non ſarà lecito ad alcun Cattolico del Stato noſtro leuarſi dalli luoghi, oue biſogna viuere Cattolicamente, per andar alle Valli à viuere all'heretica, meno andar ne' luoghi d'Heretici, alle loro caſe, prediche, eſami, eſortationi, aſſemblee, ò altre attioni heretiche di qualſiuoglia ſorte, ſotto pena della vita, & confiſcatione de' beni.

Non ſarà alcun' Heretico, che ardiſca impedire la conuerſione, & Cattolizatione d'Heretici alla Santa Fede, ne diſſuadere, ò perturbare in qualſiuoglia modo li cattolizati, e Cattolici, ſotto pena di mille ſcudi, ò altra à noi arbitraria.

Hæreticalis præſumptionis repreſſiua memorabilis lex, & Sanctiſſima Sanctio

Non vogliamo, che alcuno, ſotto qualſiuoglia pretesto, poſſi perturbare li Predicatori Cattolici nelle prediche, diſcorſi, ò diſpute, che occorrerà farſi in dette Valli, ne conſtreparuo, inſolenza, ò altro modo impedire li eſſercitij loro, meno che niuno poſſi parlare, quando ſi faranno detti eſſercitij, ſaluo li deſtinati, ſotto pena di ſcudi cento ad ogni contrauentione.

Et nella medeſima pena, ò altra maggiore ad arbitrio noſtro incorreranno quelli, che moleſteranno, ingiuriaranno, ò faranno altra violenza a' detti Predicatori Cattolici, li quali ordiniamo alli Sindici, & Officiali de' luoghi di douer aſſiſtere, accõpagnare per ſicurezza loro nelle prediche, diſpute, che faranno, ſempre che faranno richieſti, & in caſo di rifiuto, ò che gli veniſſe fatto ingiuria, ò male alcuno; dichiariamo, che detti Vfficiali incorrino nella pena douuta à quelli, che li poteſſero offendere. Irremiſſibilmente prohibiamo, che alcun' Heretico, ò della pretenduta Religione poſſi hauere vfficij publici in alcuna Communità, Terra, ò luogo del dominio noſtro, & quelli che li hanno, debbano laſciarli, ne eſſere ammeſſi all'officio di Nodaro, ſotto pena alle Communità, che li hauranno eletti, ò ſopportati di ſcudi cinquecento in commune, & alli Heretici di confiſcatione de' beni, e quelli,

che

che foſſero già fatti Nodari, ò deputati ad altro Vfficio, ò ſi faceſſero, ò deputaſſero all'auuenire, non poſſino eſſercitarlo, ſotto la medeſima pena, & di più di nullità di tutto quello foſſe fotto da loro, & s'intendino officij publici, Conſegli, Magiſtrati, eſſationi, preſidij, & ſimili altri, ne amminiſtrare Hoſpitali, Confraternità, & ſimili luoghi pij, eſſendo queſti inſtituiti da Cattolici, & à loro vſo.

Diffendiamo à tutti li Cattolici di vendere, ne affittare beni, poſſeſſioni, proprietà, ne altra coſa ſtabile agl'Heretici, ſotto pena al Cattolico della perdita di quello haurà vendato, ò affittato, & all'Heretico compratore, ò affittauolo, della perdita de' beni comprati, & altra arbitraria.

Dichiariamo, che tutte le pene pecuniarie ſopraſpecificate apparteneranno la terza parte all'accuſatore (qual ſarà tenuto ſegreto) & il reſto al noſtro fiſco. Mandiamo perciò à tutti i noſtri Magiſtrati, Miniſtri, Vfficiali, à quali ſpettarà, & ſaranno richieſti, e maſſime al Molto Illuſtre Signore della Manta, noſtro Luogotenente nel Marcheſato di Saluzzo, & al Molto Magnifico Conſegliere di Stato & Viceſeneſcal del detto M. Tomaſo Allordo, come anche alli M. Magnifici Gouernatori noſtri di Pinerolo, e Suſa, di far publicar li preſenti Ordini in eſſe Valli, e luoghi, che ſarà ſpediente, e far tener nota dell'atto della publicatione, per hauergli ricorſo nell'occaſioni, & indi farli oſſeruare inuiolabilmente, ſecondo ſua forma, mente, & tenore, procedendo contro li transgreſſori all'eſſecutione delle pene incorſe, ſenza remiſſione alcuna, mà con ogni ſeuerità, è rigore: Dichiarando, che alla copia ſtampata delle preſenti, ò vero autentica ſi doni l'iſteſſa fede, che all'originale; Che tal è noſtra mente. Dat. in Torino alli 25. Febraro 1602.

Carlo Emanuel.

V. F. Migliet. *Achiardi.*

XV. Igitur Fr. Philippus Capuccinus, qui ſuprapoſitæ ferendæ perutilioris Sanctionis ſuggeſtor fuerat, & ſollicitator, latæ poſtmodum legis exequendæ, & obſeruandæ procurator pariter, & promotor extitit ſtudioſiſſimus, & acerrimus aduerſus præuaricatores, vel contemptores Inquiſitor: Vnde cum in Salutienſi Marchia pro noſtris promulgandæ, & pro factis obſeruandæ legi ſedulus inſiſteret, conſpiceretque plurimum editi canonis legiſlationem Eccleſiaſtico regno & profuiſſe, & profuturam eſſe; id per ſuas litteras Legiſlatori Principi annunciauit, qui iucundiſſimo hoc accepto nuncio, plurimum in Domino exhilaratus humaniſſimam nuncianti Religioſo reſponſionem, & pollicitationem exarauit.

Religioſiſſimi Ducis mente perſpecta, & benigniſſima oblatione intellecta Fr. Philippus eum exactiori, & promptiori promulgatę ſanctionis obſeruationi, & omnimodæ executioni inſiſteret, inſiſtenti vero, & perſiſtenti potentiores nonnulli & peruicaciores locorum optimates fortiter reſiſterent, & legis obſeruantiam doloſè remorarentur; vigilax, & prouidus euangelicus vigil ad Legiſlatorem pro coercendis contumacibus confugit, qui pro opportuno ſubſidio ad ſuos Vicegerentes Gubernatores, ac Magiſtratus efficaciores epiſtolas tranſmiſit.

XVI. Tandem quia Scelestiores, & obſtinatiores plurimi ex Salutienſi Marchia refugientes, ad Pinerolienſium Vallium aſylum confugiebant; dedit & hoc Menſe infrapoſitum interdictiuum decretum.

Carlo Emanuel, per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

ESſendo informati, che nelle Valle della Peroſa reſtano ſparſi molti della preteſa Religione, li quali, oltre che ſono in ſcandalo de buoni Cattolici, non eſſer iſto noſtre, che vi habitino, maſſime ne'luoghi eſſiſtenti ſu la ſtrada dritta. Alche volendo pronedere, ci è parſo di commandare, come per le preſenti di noſtra certa ſcienza commandiamo à tutti quelli della detta preteſa religione, di qualſiuoglia ſtato, grado, & conditione ſi ſia, tanto natiua, che habitanti nelli luoghi delle Porte, Dubbione, Pinaccia, e Peroſa, che habbiano da cattolizarſi, & abbracciar la Santa Fede Cattolica, Apoſtolica, Romana, frà quindeci giorni dopò la publicatione delle preſenti, ò vero non volendo cattolizarſi, habbino frà detto termine ritirarſi nelle parti di là dal Chiſone, ſotto pena del bando perpetuo da tutti li Stati noſtri, & confiſcatione de'loro beni, con obligo à quelli, che ſi retireranno, com ſopra, di oſſeruar l'editto noſtro delli 25. di Febraro vltimamente publicato. Commandiamo perciò al M. Mag. Conſiglier noſtro di Stato, Colonello Gouernatore della Città, & Cittadella di Torino, di Pinerolo, & Valli, il Cauaglier Ponte, & in ſua abſenza, à ſuoi luogotenenti, di douer far publicar indilatamente il preſente editto noſtro, nelli luoghi ſudetti, facendo tener atto della publicatione, per hauerne ricorſo nelle occaſioni, & indi proceder Exulantium obſtinatorũ receptionem prohibet.

rig oroſa-

rigoroſamente contro li contrauentori alla dichiaratione, & eſſecutione delle ſudette pene. Dichiarando, che alla copia autentica delle preſenti, ò ſtampata ſi doni l'iſteſſa fede, che al proprio Originale. Che tale è noſtra mente. Dat. in Torino li ventiotto Maggio 1602.

Carlo Emanuel.

V. Migliet pro D. Cancellario.

Achiardi.

Ad nuper editi edicti ſuperiori Februario Menſe publicationem ſolicitati nonnulli Libertini Marchionenſes, vt importuna ſibi, licet religioni multum opportuna, illa moleſtia carerent; ſupplices quoſdam pro permiſſiuo reportando reſcripto ſuo Principi libellos obtulerunt: quibus ille laconico decreto appoſito, ſub die ſecunda Maij ſecundi anni currentis ſęculi decimiſeptimi, pridie poſtmodum Idus Iunij eiuſdem anni pro reluctantibus huiuſcemodi Marchionenſibus nebulonibus vel reducendis, vel reijciendis mox dandum Canonem edidit, factus ipſe permutationis titulo pacificus, & abſolutus Salutiarum Marchiæ poſſeſſor, & legitimus Dominus. XVII.

Carlo Emanuel, per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, Marcheſe di Saluzzo, &c.

Pro Salutien. Marchionen. religionarijs vel reducendis ſtatutum edictum

HAuendo noi con tutti li mezzi à noi poſſibili procurato l'eſtirpatione delle hereſie in ſeruitio di Dio, ſalute delle anime, & ſodisfatione noſtra propria; non è ſtato però poſſibile, di sradicarla affatto, maſſime nelle Valli del noſtro dominio, doue ſiamo ſtati aſtretti tolerarli con ſperanza, cha debbano con la gratia di S. D. M. & aiuto delle Sante Predicationi rauederſi vn giorno de loro errori, & tornare in grembo di Santa Chieſa. Et informati, che in qualche luoghi del Marcheſato di Saluzzo vi ſono alcuni della detta preteſa religione, à quali per non eſſer permeſſo di eſſercitar il loro rito, meno volendo intender di ricorrer a' Miniſtri Cattolici, viuono ſenza ſorte alcuna di religione, con graue pericolo di dare nell'Atteiſmo. Alche parendoci neceſſario di prouedere, per fugir maggiori inconuenienti; Ci è parſo d'ordinare, & commandare, ſi come per le preſenti di noſtra certa ſcienza, & col parere del noſtro Conſeglio ordiniamo, & commandiamo à qualſiuoglia perſona della detta preteſa Religione ſi natiua, che habitante ne'luoghi di Dronero & Villaro, di qualſiuoglia ſtato, grado, e conditione ſi ſia, che debbano frà quindeci giorni dopò la publicatione di queſte abbracciare la Cattolica Fede, & per l'auuenire viuere in quella vera Chieſa, nella quale viuiamo noi, & i Prencipi noſtri figliuoli, ouero abſentare da tutti i noſtri Stati, & vendere li beni, che vi poſſedono frà ſei meſi, che cominciaranno dal giorno della publicatione di queſte, ſotto pena della vita, & confiſcatione di detti beni. Commandiamo perciò al M. Illuſtre noſtro Cugino Conſiglier di Stato, & Luogotenente generale del predetto Marcheſato di Saluzzo il Signor della Manta, & M. Magnifici Conſiglieri noſtri di Stato il Viceſeneſchial di Salozzo, & il Gouernator noſtro di Dronero, di douer prontamente ſenza alcuna dilatione far publicar il preſente noſtro editto nelle Terre, & luoghi del Marcheſato, facendo tener atto della detta publicatione per hauerli nell'occaſione ricorſo, & indi faranno rigoroſamente procedere contro li contrauentori alla dichiaratione delle ſudette pene. Dichiarando che alla copia autentica delle preſenti, ò vero ſtampata ſi doni l'iſteſſa fede, che al medemo Originale: Eſſendo tale noſtra mente. Dat. in Torino li 12. Giugno 1602.

Carlo Emanuel.

V. F. Migliet pro D. Cancellario.

Achiardi.

Speciales quidem, & peculiares particularibus ſuis Miniſtris litteras dederat; verum adhuc generales, & communes pro Apoſtolicarum, & Ducalium Sanctionum ad Eccleſiaſtici Regni promotionem ſpectantium obſeruatione, hoc eodem anno præceptiones, & conſtitutiones, ad Fr. Philippi expoſtulationem, quæ ſequuntur, emiſit. XVIII.

Carlo

Carlo Emanuel per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

A Tutti li noſtri Gouernatori, Miniſtri, & Vfficiali ſi mediati, che immediati, à cui ſpettarà, e le preſenti peruerranno, Salute. Deſiderando noi che la Santa impreſa dell' eſtirpatione dell'Hereſia de'noſtri Stati habbi il ſuo effetto compito, & hauendo perciò S. Santità à richieſta noſtra mandati alcuni Padri Capuccini, & dato il carigo principale di queſta Santa Opera al Padre Filippo Ribotti Predicatore della Miſſione Apoſtolica nelli Stati noſtri di quà de'Monti. Per le preſenti di noſtra certa ſcienza vi ordiniamo, che debbiate fauorire, & operare, che le conceſſioni Apoſtoliche fatte à detto Padre, e ſuoi Compagni attorno di quelle habbino ſuo intiero effetto, & per eſecutione di eſſe gli preſtarete manforte, ogni volta che ne ſarete richieſti, & maſſime per l'oſſeruanza degl' editti noſtri delli 25. Febraro, & delli 2. di Maggio proſſimi paſſati, & ſpecialmente farete ſeueramente caſtigare quelli, che delli predetti heretici cattolizati ſi burlaranno, ò faranno altro atto di diſpreggio; coſi richiedendo l'honor di Dio, & ſeruitio noſtro, & ciò eſſequirete pontualmente per quanto ſtimate cara la gratia noſtra. Che coſì ci piace. Dat. in Torino li 3. Settembre 1602.

Peculiares præceptiones pro obſeruātia generalis Sanctionis.

Carlo Emanuel

V. Pronana.

Athiardi.

XIX. Præſenti anno tertiò extra ſexcentos & mille Carolus Emmanuel, vt erat præclarioribus virtutibus, & dotibus præditus Princeps, religioſioris benignitatis, & benignioris clementiæ geminos actus præclariores edidit. Cum enim Secuſini Vallicolæ olim ſeducti, Capuccinorum Apoſtolicorum ſuaſionibus, & prædicationibus adducti, hoc anno delerata caluiniſtica Synagoga, Catholicæ Eccleſiæ reconciliati Taurinum ad Sacroſanctam Syndonem adorandam quatuorcenti circiter reduces proceſſionaliter procedentes, & religioſè amicti perueniſſent; Hos accedentes non honorificè à ciuibus dumtaxat gratis excipiendos munificus Dux mandauit, ſed & ipſe in proprio Ducali Palatio oppiparo parato conuiuio peregrinos vniuerſos illos humaniſſimè, ac lautiſſimè excepit: exceptiſque, & ordinatè diſcumbentibus, ipſe Dux Carolus Emmanuel cum filijs ſuis generoſis Principibus, ac Regni Dynaſtis humiliter miniſtrauit. Quos rurſus ad Beatæ Virginis Simulacrum in Cretenſi Templo Montemferratum verſus venerandum hinc progredientes, commendatitijs litteris datis, per totum ſuum dominium benignè recipiendos, & pacificè in egreſſu, & regreſſu deducendos imperauit. Hæc Religioſi Principis erga conuerſos eluxit religioſa benignitas, ſed & in peruerſos non minor claruit benigna clementia: Nam cum Petruxini, & Perreriani Seditioſi Religionarij (vt ſui perpetui moris eſt) circa hæc tempora tumultus, ſeditiones, & turbas excitare, & fouere non ceſſarent; tandem pœnarum timore perculſi, ſupplices reos mortis ſe confitentes ſibi debitam condonationem concedi poſtulabant: quare Fr. Valeriano Berna interueniente, & intercedente, Clementiſſimus Princeps indulgentiam tribuit placanis, & pacem.

An. Chri. 1603.

Secuſinos redux humaniſſimè Taurini recipit hoſpitio, & itinere commendat.

Redeuntibus ſeditioſis Petruxinis indulget.

XX. Ex inclinata ad ignoſcendum crimino͂ſis clementioris Ducis indulgentia ad quotidie magis inſoleſcendum ſurrexit, & inualuit criminoſorum Sectariorum temeraria inſolentia. Quamobrem vix per Petruxlæ, & Perrerij Conualles Apoſtolico ſuo munere ſufficienter fungi iam valebant Capuccini Stationarij. vniuerſa pro libidine violenter ſubuertentibus, & perturbantibus Seditioſis, & rebellantibus Caluinicolis: quare Inermes, & imbelles Eccleſiaſtici Pugiles ad Carolum Emmanuelem confugientes, deplorandum Eccleſiaſtici Regni, & fidelium in binis illis Conuallibus ſtatum expoſuerunt. Propoſuit ille ex tempore nutanti Eccleſiæ ſuppetias afferre: verùm à quibuſdam ſuo Regno imminentibus periculis ſibi priùs præcauendum fore reſpondit, perque Reuerendiſſimum Taurinenſem Nuntium, & Religionis Capuccinæ Capitulares Patres, Romam tunc ad generalia Comitia proficiſcentes, apud Sanctiſſimum agendum admonuit; vt pontificali ſua auctoritate ſe, ſuamque dominationem a Gallicanis inſidijs tutam, & illæſam ſeruaret, dum ipſe Catholicæ Fidei Incrementa promoueret in conterminantibus Vallibus: Quod ſi ſolum ſibi conceſſum, promiſſumq; firmiter pollicitum fuerit; iucundum ſe & Romanæ Curiæ, & toti Italiæ breuiter in Eccleſiaſtici Regni haud exiguum incrementum, & emolumentum Religionis triumphantis ſpectaculum Christiano orbi exhibiturum: ſe namque ad ſanguinis, vitæque proprie

An. Chri. 1604. 1605.

Rebellantes compeſcere deſiderat.

profuſiorem vſque aduerſus rebelles Sectarios, perduelleſque decertaturum fore pollicebatur. Principis enim & nomine, & corona ſe ſe indignum profitebatur, ſi pro Dei Eccleſia, & Fide Orthodoxa vel pecuniæ, vel dominationi, aut corporali incolumitati parceret, quin vniuerſorum pro Religione libenter iacturam paſſurus eſſet.

XXI. Ann. Chr. 1606 1607. 1608.

Perſeuerabat interim Seditioſorum Sectaria factio in temeraria ſtatutorum limitum præuaricatione, & apertis quotidianis tranſgreſſionibus, quibus acerbiora paſſi Catholici obuiare recuſabant: vnde Apoſtolici vigiles, & Eccleſiaſtici excubitores in campum egredientes Iuſti violatoribus ſe ſe acriter, & intrepidè opponere cœperunt: perfidiæ & turpis defectionis, ac iuſtium præuaricationis publicè Religionarios inſimulando; ſed furentiũ violentiæ, & phreneſi reſiſtere non valentes, ad Catholicæ Religionis Patronum accedentes pro opportuno remedio poſtulauerunt: Vnde Sereniſſimus Dux ex templo infraſcriptum edictum pro roſtris promulgandum mandauit.

Carlo Emanuel, per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

Alienigenas, & præſertim ... de ſua dominatione repellit.

Hauendo noi inteſo, che ſopra i Stati noſtri vengono ad habitare molti foraſtieri, maſſime ne' luoghi, & Valli di Lucerna, Angrogna, Peroſa, S. Martino, alle Parte, & altre, ſenza hauer da noi licenza, & permiſſione, contro la forma degl'Editti, & prohibitioni noſtre, commettendo coſtoro molti abuſi, & diſordini in graue danno noſtro, & de' noſtri ſudditi. Alche volendo noi rimediare, in virtù delle preſenti, di noſtra certa ſcienza, & autorità ſuprema prohibiamo eſpreſſamente à detti foraſtieri di qualſiuoglia ſtato, grado, conditione, di habitare ne' detti noſtri Stati, maſſime nelle dette Valli, ſenza licenza noſtra, ſotto pena di cinquecento ſcudi per ogn'vno, & ogni volta che ſi contrafarà. Et intendendo parimente, che nelle dette Valli alcuni della pretendata Religione riformata attendono all'eſſercitio d'eſſa, dogmatizando fuori de limiti, che gli vengono tollerati per la forma della permiſſione, che ne hanno, in ſprezzo della detta tolleranza, & con ſcandalo grandiſſimo; Prohibiamo parimente ad ogn'vno l'eſſercitio di detta pretenduta Religione, & di dogmatizare, & inſegnar eſſa Religione fuori de' limiti, che gli vengono tollerati, & di far edificij, ne altra coſa contra la forma degl'Ordini noſtri, nemo d'impedire in qualſiuoglia modo, maſſime in dette Valli, il predicare, inſegnare, diſputare, eſſercitare la Religione, e dacamenti della Santa Fede Catolica, Apoſtolica Romana, ſotto pena della vita, & altra in eſſi ordini contenuta. Mandiamo perciò, & commandiamo à tutti i noſtri Magiſtrati, Miniſtri, Vfficiali, & altri, à quali ſpetterà, che le preſenti oſſeruino, e faccino oſſeruare interamente, procedendo contro li contrauentori al debito caſtigo, volendo à tal'effetto, che ſiano publicate per voce di crida con affiſſione di copia ne' luoghi ſoliti. Dichiarando l'eſſecutione fatta nel modo ſudetto valida, & alla ſtampata doverſi dare l'iſteſſa fede, che al proprio Originale; Eſſendo tale noſtra mente. Data in Torino li 2. Luglio 1609. Ann. Chri. 1609.

Carlo Emanuel.

V. Prouana.

Bareiti.

XXII.

Quò verò exactius prolata ſanctio obſeruaretur; aduerſus præuaricatores de commiſſis tranſgreſſionibus inquirendum præcepit per mox dandum reſcriptum.

Carlo Emanuel Per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

Aduerſus præuaricatores ... inquirendum mandat.

Alli Prefetti noſtri di Salazzo, & Pinerolo Salute. Eſſendoci peruenuto à notitia, che gl'huomini della Religione Heretica delle Valli di Lucerna, Angrogna, Roccapiata, S. Martino, & Peroſa acquiſtano beni ſtabili, & vengono ad habitare fuori de' termini limitati gli in altre parti de' noſtri Stati, & in altri diuerſi modi tranſgrediſcono le prohibitioni, conuentioni, & permiſſioni, che da noi tengano; alche non volendo tollerare; Per le preſenti di noſtra certa ſcienza, & col parer del Conſeglio vi commettemo, & mandiamo, che habbiate reſpettiuamente da informarui della verità di tutto ciò, che ſegue circa queſto, & darete prouiſionalmente auiſo, che poi vi porremo il remedio conueniente, & hor inanti terrete mano, che ſi oſſeruino inuiolabilmente dette prohibitioni, e conuentioni, ne per-

mettere,

An. Chri. 1609. *metterete, che alcuni di eſſe Valli, meno altri Heretici habitino, ne acquiſtino beni in eſſi Stati noſtri fuori di dette Valli, & parti aſſignategli: procedendo in tutto come vi parrà ſpediente, che di ciò fare con ſuoi dependenti vi doniamo ogni autorità, e tal è noſtra mente. Dat. in Turino li 20. Nouembre 1609.*

Carlo Emanuel.

V. Prouana. *Magali.*

IXIII. Perurgebant, & continuis bellicis incurſionibus, atque aggreſſionibus premebant Hiſpani Sabaudum Principem, cui ſuppetias opportunas afferebant Gallicanæ turmæ, quarum Dux præcipuus, Dominus Dux Aldighierius tunc Caluiniſtica dogmata profitebatur (quæ tamen poſtmodum publicè deteſtatus eſt). Caluiniſtę igitur Marchionatus Salutienſis opportunam hanc ſibi oblatam commoditatem nanciſcentes Concaluiniſtæ Ducis auctoritatem, ac interceſſionem interponentes, quodam permiſſiuum reſcriptum retulerunt. Salutienſes Marchionens. Sectarij Indultũ reportant.

Verùm enimuerò quoniã triennali hoc indulto pro immobilibus ſuis diuendẽdis bonis, & mobilibus auferendis conceſſo abutentes Marchionenſes, nempè Draconerienſes, & Macrenſis Vallis Incolæ, Eccleſiam Catholicam ſubuertere, & Hæreticam Synagogam ſtatuere temeraria impudentia pręſumebant, & tentabant. An. Chri. 1617. 1618. Publicò namque pro humandis cadaueribus communi ære Draconerij protinus ædificato, & aperto cęmeterio muris circumuallato, cænaculum in peculiari domo ſtrauerunt, in quo conuenticula, & ſacrilegos Conuentus frequentabant, ferro onuſti incedentes Sicarij Religionarij, Fideles à Sacris, & Sacramentis ritu Catholico frequentandis minitationibus retrahere geſtiebant, Clericis, & Religioſis minabantur, Religionis Orthodoxæ exercitia, & Diuinum cultum damnabant, & impedire curabant, Catholicorum pietatem irridebant, & pietatis exercitamenta deridebant, eoque dementiæ, & Hæreticæ impudentiæ, ſeù deſipientiæ breui tempore deuenerant; vt huic excitato in Eccleſia illa incendio accurrenti Reuerendiſſimo Salutienſi Antiſtiti illudere, & aſperioribus verbis, ac tractationibus aduerſari, & publicè contradicere non vererentur. Insoleſcunt Draconerienſes, & in Catholicos deſæuiunt. Quinimmò cum An. Chri. 1618. prædicto Diœceſano Epiſcopo ad Eccleſiã propugnandam inter alios gemini adſtarent validi propugnatores, nempè DD. Ioannes Ludouicus Alineus, & Fabritius de Petris, vterque ex Draconerienſi Populo optimates; hos germani Fratres Sectarij, & Sicarij diſtinctis temporibus in foro proditoriè aggredientes primum pugionibus ad necem confoderunt, ſecundũ verò inter ſcapulas latiori mucrone tranſuerberatum peremerunt, nefariaque plura ſignanter in Accelij, & Sancti Michaelis Oppidis rebelles, & ſeditioſi Caluiniſtæ breui dictum intercapedine perpetrarunt, in deteriora ruituri (nam & Sancti Michaelis Sacerdotem Parochum grauiter in capite vulnerauerunt) niſi congruo neceſſario adhibito repagulo ferocientes belluæ prohibitæ, & obligatæ fuiſſent.

IXIV. Per multiplicatas itaque litteras, & veridicas relationes à Reuerendiſſimo Salutienſi Epiſcopo, & Macrenſis Vallis Capuccinis vigilibus, ac excubitoribus Apoſtolicis de debacchãtium Hæreticorũ phreneſi pariter, & phreneticantiũ execrandis facinoribus, & ſeditionibus manifeſtis admonitus Sereniſſimus Dux, cum Magiſtratibus, & ſenioribus habuit myſterium Conſilij ſui, & de eorum comprobatione, ac ſuggeſtione repreſſiuum reſcriptum Senatus conſulto firmatum emiſit, quod vt arctius inſoleſcentes, & arrogantes afficeret; Illuſtriſſimum Dominum ſuum Vicecancellarium D. Comitem Millietum virum grauiſſimum, ac prudentiſſimum Draconerium deſtinauit, ſimul & per eum datum curatiuum antidotum, ſiue Edictum pro roſtris promulgandum imperauit: quod cum ille ſolicitè eò appulſus præſtitiſſet; à Ducali Canone præceptam, & præſcriptam vniuerſorum Caluiniſticam Sectam profitentium nomina, & agnomina continentem Epygraphem confecit, & ad Taurinenſem Curiam tranſmiſit, cunctaq; ſibi delegata munera poſtquam compleſſet, receſſit, & ſequens reſcriptum pro Eccleſiaſtico Regno editum, & publicatum reliquit.

Carlo Emanuel per gratia di Dio Duca di Sauoia,
Prencipe di Piemonte, &c.

ESſendo ſempre ſtato principal'intento, e cura noſtra di conſeruar nel grembo di Santa Chieſa Cattolica, Apoſtolica, Romana i noſtri ben'amati Popoli, & impedir con tutte le forze noſtre, ch'altre Religioni contrarie ad eſſa non venghino à pullulare, ne radicarſi nelli Stati, che è piacciuto à Dio di ſommetter al gouerno, & dominio noſtro;

Et eſſendo auertiti, che in alcuni luoghi del Marcheſato di Salazzo, & della Valle di Stura ſi ſono fatti, e tuttauia ſi fanno eſſercitij della preteſa Religione riformata, à gran ſcandalo de Cattolici, e contro la forma degl'Editti, & Ordini noſtri; tanto maggiormente ſi ſiamo riſoluti di procedere quanto prima à tali eccesſi, & traſgresſioni, acciò che la tardanza non cauſi maggiori progresſi. Noi dunque per le preſenti di noſtra certa ſcienza, piena poſſanza, & co'l parer del noſtro Conſeglio di Stato mandiamo, & eſpresſamente commandiamo, che gl'Ordini noſtri delli 25. di Febraro 1602. & 28. Settembre dell'anno proſſimo paſſato ſiano ſotto le pene in eſſi contenute inuiolabilmente oſſeruati, & inſieme nouamẽte publicati, acciò non ſe ne poſſa pretendere ignoranza. Di più in virtù di queſto Editto noſtro vogliamo, & dichiariamo douerſi oſſeruare li capi ſeguenti:

Et primo per obuiare, che li parentadi, & amicitie particolari non venghino ad impedire l'eſſecutione della mente noſtra; Prohibiamo ad ogn'vno, etiamdio Cattolico, nato in luogo, doue hanno domicilio, & habitatione quelli della preteſa Religione riformata di eſſercitar'ivi officio di giuſtitia, ſotto pena di ſcudi cinquecento d'oro, & alle Communità, & Vaſſalli noſtri, che li eleggeranno di ſcudi mille ſimili, non oſtante qualonque priuilegio in contrario, il quale per le ſudette, & altre gioſte cauſe l'animo noſtro mouenti per hora ſoſpendiamo.

II. Et per leuar ogni occaſione, & commodità alli ſudetti della preteſa Religione di fermarſi nelli Stati noſtri: Prohibiamo à tutti li Cattolici di vendere alcuni beni ſtabili di qual ſi voglia ſorte à quelli della ſudetta Religione, ſotto pena al venditore della perdita del prezzo conuenuto, & al compratore della coſa comprata.

III. Prohibiamo parimente alli Cattolici di far alcun contratto di locatione de beni loro ſtabili à quelli della predetta Religione, ſotto pena al Conduttore della perdita, e priuatione de frutti per lo tempo della locatione, & al locatore di tutta la mercede, & fitto conuenuto.

R[evo]catiuũ Edictum ad ... Marchionem Religionarios.

IV. Eſſendo anco informati, che li ſudetti della preteſa Religione fanno ſepellire i defonti loro in diuerſi Cimiteri de Cattolici; il che non volendo noi tollerare, gli prohibiamo ſotto pena della vita, & confiſcatione de beni di più ſepellire i morti loro in detti Cimiteri, concedendogli nondimeno facoltà di hauer altro ſito fuori delle terre, & diſcoſto dalle ſtrade publiche à ſpeſe loro per l'effetto ſudetto, del quale le Communità prouederanno, ſenza però cingerlo di muro, ſiepe, ò altra coſa: Commandando in particulare à quelli di Dronero ſotto la medeſma pena di demolire i muri del Cimiterio loro, & di quello non più vſare, per eſſer ſopra la ſtrada publica: Permettendogli parimente di prouederſi d'altro ſito al modo ſudetto frà quindeci giorni dalla publicatione di queſto Editto. Ann. Chri. 1618.

V. Prohibiamo ancora alli ſudetti della preteſa Religione d'accompagnar i loro Defonti alla ſepoltura in maggior numero di ſei perſone, & ſenza arme aſcoſe, ne diſcoſte, ſotto pena di ſcudi cento d'oro per caduno di quelli, che v'interueneranno, & per ogni volta che ſi contrauerrà.

VI. Mandiamo in oltre, & commandiamo à quelli della preteſa Religione di Acceglio di prontamente reſtituire la Caſa della Confraternità dello Spirito Santo da loro occupata, ſotto pena della vita, & confiſcatione de beni: Inhibendogli anco ſotto l'isteſſa pena di mai più in quella ingerirſi, ò farui atti, & eſſercitij della loro preteſa religione.

VII. Et affinche ſia fatta diſtintione delle perſone, e non ſi poſſa pretendere ignoranza delle qualità loro, & che più agevolmente ſi poſſino oſſeruare gl'Ordini noſtri; Commandiamo à tutti li Capi di Caſa, Padri di famiglia, & in difetto loro alle Madri di fameglia della preteſa Religione, che frà quindeci giorni dopò la publicatione di queſto noſtro Editto debbino conſignare i nomi, & cognomi loro, & di tutti quelli di Caſa loro, che ſaranno della preteſa Religione, nelle mani de Secretari delle Communità, oue habitano ſotto pena di ſcudi trecento d'oro à chi contrauerrà, ò di trè tratti di corda à chi non hauerà il modo, quanto à gl'huomini, & quanto alle Donne della frusta, & paſſati detti quindeci giorni, chi frà altri quindeci ſi ritrouarà contrauuenire, & non haurà vbedito come ſopra, gl'imponiamo la pena della vita, & confiſcatione de beni.

Di più commandiamo ſotto le ſudette pene alli Cattolici Capi di Caſa, Padri, ò Madri di fameglia, di conſignar, come ſopra, quelli di Caſa loro, che ſaranno della preteſa Religione.

Et oue non ſaranno Capi di Caſa, Padri, ò Madri di fameglia, commandiamo ad ogn'vno maggiore d'anni quattordeci tanto huomini, che Donne, di conſignarſi alla maniera, & infra il tempo ſudetto ſotto le iſteſſe pene. Caricando le Communità di mandar le conſegne autentiche (ritenendoſene però copia) frà quindeci giorni dopo li ſudetti doi termini, nelle mani del Secretario del Senato noſtro, per rimetterle nell'Archiuio, ſotto pena di ſcudi mille in caſo di contrauentione, facendoſi dette conſegne à ſpeſe di eſſe Communità. Dichiarando, che di tutte le pene pecuniarie ſopra ſpecificate la terza parte ſpettarà all'accuſatori, & il reſto al Fiſco noſtro. Mandando à tutti li Magiſtrati, Gouernatori, Prefetti, Miniſtri, & Vaſſalli noſtri preſenti, & futuri, & à chi ſia ſpediente di oſſeruar, & far inuiolabilmente oſſeruar il preſente noſtro Editto, con li ſopradeſignati delli 25. Febraro 1602. & 28. Settembre 1617 Dichiarando noi l'eſſecutione, & publicatione da farſi per voce di cri-

da, &

da, & affiſſion di copia d i luoghi ſoliti tanto valer, come ſe iui ogn'vno ſi foſſ · perſonalmente ritrouato, & che alla copia Stampata ſi debba preſtare tanta fede, come al propriо Originale. Che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 2. Luglio 1618.

Carlo Emanuel.

V. Argentero.

Crotti.

Il Senato Ducale di quà da Monti in Torino ſedente, &c.

Ann. Chri. 1618. *AD ogn'vno ſia manifeſto, che viſto per noi, & letto l'alligato Ordine di S. A. delli due del preſente Luglio, continente l'oſſeruanza non tanto degl'altri due iui mentionati, & deſignati, come delli Capi in quello aggionti, & ſentiti i Fiſcali nelle loro concluſioni; Hauemo ordinato, & ordiniamo douerſi detto Editto approuar, & interinar, come per le preſenti l'approuiamo, & interiniamo: Mandando ſiano eſſo, e li due ſopradenonciati da ogn'vno, à chi ſpetta, oſſeruati ſecondo loro forma, mente, e tenore, & regiſtrato nelli Regiſtri noſtri, per hauergli nell'auuenire ricorſo, biſognando, & publicati alli luoghi ſoliti, acciò non ſe ne poſſi pretender ignoranza. Dat. in Torino li 17. Luglio 1618.* Approbatio Reſcripti.

Per detto Eccellentiſſimo Senato.

Pinacia.

XXV. Quoniam verò iuridicè inquirentes, & aduerſus ſeditioſos procedentes Sæcularis Curiæ Miniſtri factionis, & ſeditionis aſſertores, & auctores duodecim præ cæteris crimino:os repererant; hos Sectariorum Caporiones inſtantibus Capuccinis vigilibus exilij lege mulctauerat, quibus cum obedire pertinaciter reluctarent; Carolus Emmanuel Tribunum militiæ Dominum Andream de Nigra Foſſanenſem Ciuem, militum turba ſtipatum eò deſtinauit, & proſcriptos, atque eiectos vel abire, vel latitare coegit, tandemque longiùs exulare compulit. Quinimmò cum Hugonoticæ factionis Archimandritæ gemini in Acceliensi Oppido Petrus Marchiſius, & Mauritius Mongius, Tabellio vnus, alter verò Sator, & miles in turba ſeductorum ſchiſma, & rebellionem fouerent; Primus Petrus Marchiſius in Aeccliense Caſtrum introductus, & detentus, poſtmodum armatorum acie comitatus, ad publicos Carceres Salutias perductus, eò, vt Cognatum à vinculis abſoluendum curaret, perueniens Mauritius Mongius, compedibus & ipſe conſtrictus, coram Sæculari Curia Salutienſi actitata eorum cauſa, præuaricatoreſque latæ Sanctionis de non dogmatizando ſub pæna capitis reperti, & conuicti, ad furcas damnati Salutijs ſuſpendio necati ſunt, à Sereniſſimo Mauritio Principe tunc S. R. E. Cardinali Patris nomine confirmata Sententia, ſicque & Eccleſiaſticorum ſolicitudine, ac ſolicitatione, & Catholiciſſimi Principis zelo, auctoritate, ac potentia nouatorum, & ſeditioſorum factio, & coniuratio aduerſus Eccleſiaſticum Regnum diſſoluta, & diſſipata euanuit, & agitata iamdiù Marchionenſis Eccleſia quieuit. Poſtulantibus namque viris Catholicis Draconerienſibus, approbante, & promouente Reuerendiſſimo Domino Salurienſi Epiſcopo Octauio Viallio, annuentibuſque Capuccinis Præſulibus, pius Sabaudus Dux, & Princeps Carolus Emmanuel per ſuas litteras Draconerienſis Reipublicæ adminiſtratoribus datas, Religioſi de nouo Capuccinis conſtruendi Cœnobij poſtulatum opus commendauit, atque expeditam promotionem, & fundationem mandauit, ſicque ſub illius patrocinio, tutela, & ſubſidio noui Capuccinorum Conuentus poſita ſunt fundamenta Anno 1620

Ann. Chri. 1619. — Eijciuntur ſeditioſi, & ſeductores gemini ſuſpendio damnantur.

Ann. Chri. 1620.

XXVI. Dum ergo intumeſcentis Flagetontis infernales vndas, ideſt Hæreticalis ſeditionis alluuiones ex Macrenſi Valle irrumpentes, valido, & opportuno oppoſito aggere, compeſcere niteretur Religioſiſſimus Italicus Marchio Carolus Emmanuel; en ex altera parte, nempè de Lucernæ, Petruxiæ, & Perrerij Caluiniſtis Conuallibus irruptione facta, inundant Hæreticæ impudentiæ, & effrœnes libidines, præſcriptos terminos tranſilientes, & antiqua iura poſita conculcantes; Quapropter nouis retinaculis lubricos nimis, & audaces inobedientes compeſcere decreuit, vnde ſequens remoratiuum decretum publicauit.

Carlo Emanuel per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

NOn volendo noi in modo alcuno tolerare alcuni abuſi, che da qualche tempo in quà ſiamo informati, eſſerſi introdotti nelle Valli di Lucerna, Peroſa, S. Martino, & altri luoghi à quelli congionti, da quelli della preteſa Religione riformata, contro l'honor di Dio, l'vbedienza di Santa Chieſa Cattolica, e Romana, la pietà Chriſtiana, & il ſeruitio noſtro: Ci è parſo perciò di porui rimedio con lo ſtabilire, ſi come per le preſenti di noſtra certa ſcienza, autorità aſſoluta, & con participatione anco del noſtro Conſeglio, ſtabiliamo li ſeguenti Ordini. Ann.Chri. 1620.

Et primo commandiamo ad ogni perſona di qual ſi voglia ſtatu, gradu, conditione, a ſeſſo, ch'ella ſia di dette Valli, e luoghi, ò iui habitante della predetta Religione riformata, che d'hora auanti, & in perpetuo portandoſi il Santiſſimo Sacramento, e facendoſi la Proceſſione da i Cattolici per ſtrada, ouunque occorrerà, nel paſſar dell'vno, ò dell'altro, ella debba ſubito leuarſi il Capello, in ſegno della riuerenza loro douuta, ò ritirarſi al comparire d'eſſi da loro viſta.

II. Più che ogni perſona come ſopra debba oſſeruare intieramente tutte le Feſte commandate nelli luoghi de Cattolici, ò pure volendo trauagliare, queſto ſegua nella Caſa propria, & à porta ſerrata, e non altramente.

III. Più che li debitori delle decime alla Chieſa del luogo della Turre, quelle paghino à ſuoi debiti tempi.

IV. Più che alcuno de ſudetti non ſepeliſca, ò faccia ſepelire cadaueri della Religione loro ne Cemeterii de Cattolici: E finalmente non potranno più eſſer Sindici nelli luoghi, doue ſono Cattolici, meno Conſegliari in tanto numero, che li Cattolici non li eccedino; & ciò tutto ſotto pena in quanto alli reſponſali di ſcudi trecento per caduna perſona, & per la contrauentione d'ogn'vno de ſudetti capi, per la prima volta, & per le altre raddoppiata reſpettiuamente in molteplico al Fiſco noſtro applicanda per il terzo, altro terzo al denonciatore, & il reſtante alli Vaſſalli delli luoghi: & in quanto alli delinquenti, & contrauentori, non ſoluendo, ſotto pena corporale à noi arbitraria, per caduna contrauentione. Ann.Chri. 1620.

Transgreſſio nes reprimit, & abuſus coe cipit. *Mandiamo, & commandiamo per tanto à tutti li noſtri Magiſtrati, Miniſtri, Vfficiali, Vaſſalli, Fiſcali, & altri, à chi ſpettarà, e queſte perueniranno, che l'oſſeruino, & faccino oſſeruare inuiolabilmente, facendo procedere irremiſſibilmente all'eſſecutione delle pene incorſe ſenz'altro, per quanto ſtimano cara la gratia noſtra, & acciò alcuno della predetta preteſa Religione riformata non poſſa pretendere ignoranza di queſti ordini, ſi faranno publicare per voce di crida, & affiſſion di copia nelli luoghi ſoliti delle ſudette Valli, & Terra loro congionte vna volta l'anno. Dichiarando tale intimatione legitima, & alla copia Stampata douerſi preſtar tanta fede, quanto all'Original proprio: Che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 25. Giugno 1620.*

Carlo Emanuel.

V. Argentero.

Carron.

Fratres Minores Capucini Draconerienſi in Apoſtolica Miſſione iamdiu inuigilantes regularia clauſtra inibi conſtructuri, conſtruendi ædificij Cenobitici in Sorianæ ſuburbio locum de induſtria elegerant è regione ab Hæreticis ædificati Cęmeterij poſitum, vndè iam à ſuperiori anno murali illius clauſtro, & vallo deiecto, lapides diſperdendos curauerant. Cum igitur noui Conuentus iactis fundamentis ſuperſtruere occeptaſſent; vt vnico greſſu plures progreſſus perficerent, ſequentis tenoris ſupplicationem Carolo Emmanueli Duci obtulerunt. XXVI.

Sereniſsimo Signore.

LI Padri Capuccini della Miſſione di Droneru eſpongono, che ritrouandoſi vn poco di terreno di trè, ò quattro tauole, vicino à loro Monaſtero, ridotto alle mani di V. A. S. nel quale altre volte li Heretici vi faceuano loro ſepoltura; & perche V. A. S. ordinò, che ſi doueſſe diſtruggere quel Cemiterio, quale al preſente non ſi gode, ne dà vtile alcuno, vnde recorrendo da V. A. S. Ann.Chri. 1621.

Humilmente ſupplicano; reſti ſeruita fargli elemoſina, & dono d'eſſo poco terreno, affin-

che quel poco vtile, che ne caueranno (che non eccederà fiorini cento) poſſino conuertirlo in aiuto di detta fabrica, il che ſperano dalla ſolita liberalità, & clemenza di V. A. S. per la cui felicità pregaranno ſempre il Signor Iddio. Il che, &c.

Il Sereniſſimo Prencipe concede alli PP. ſupplicanti per aiuto della fabrica il terreno ſupplicato, inhibendogli in eſſo ogni moleſtia. Torino il primo Ottobre 1621. Capuccinis Supplicantibus annuit.

Pergamo.

P. In ſignatur.

XXVII. Anno vigeſimo ſecundo ſæculi ſeptimi decimi Gregorius XV. Hæreticos vniuerſos ab Italiæ, & adiacentium inſularum inhabitatione eiecerat, & per Apoſtolicum Canonem datum Romæ die 2. Iulij: Cuius Eccleſiaſticæ legis ad plenariam obſeruantiam in ſuo dominio Heſperico executioni exactiori mandandam, ex tempore Carolus Emmanuel Catholicus Marchio Italiæ ſequens promulgauit edictum. An. Chri. 1622.

Carlo Emanuel, per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

IN conformità del Breue fatto publicare dalla Santità di N. S. Papa Gregorio XV. ſotto li 2. Luglio proſſimo paſſato, & perche ſi conoſca tanto maggiormente la noſtra inclinatione, in ſeguire i Santi penſieri della Santità Sua, & moſtrare anco ſempre più il zelo, che habbiamo verſo il ſeruitio di Dio, & della noſtra Santa Religione: Con le preſenti di noſtra certa ſcienza, & autorità, col parer anco del noſtro Conſeglio, Probibiamo à tutti quelli della preteſa Religione riformata di che conditione ſi ſiano, di poter habitar, ne tener domicilio ne i noſtri Stati di quà da Monti fuori de limiti ſoliti, & tolerati, meno hauergli botteghe ordinarie, ne camere, per tenerui mercantie: Non impediendo però loro, che non poſſino venire alle fiere de noſtri Stati con loro mercantie, negotiare, & commerciare, durante ſolamente il tempo di dette fiere, e non altrimente, mentre non vi tenghino caſe, ne ſtanze come ſopra, & che viuino ſenza dogmatizare, ne dare ſcandalo, e queſto ſotto pena della perdita delle loro mercantie, & altre ad arbitrio noſtro riſeruate: & alli ſudditi noſtri prohibiamo anco di affittar caſe, & botteghe alli ſudetti, ſotto pena della confiſcatione delle ſteſſe caſe, & d'altra arbitraria. Mandando, & commandando perciò à tutti noſtri Magiſtrati, Miniſtri, Vfficiali, Gouernatori, Vaſſali, & altri à quali queſte peruerranno, che le oſſeruino, & facino oſſeruare inuiolabilmente, procedendo contro à delinquenti irremiſſibilmente, qual ſi voglia coſa in contrario non oſtante, per quanto ogn'vno ſtima cara la gratia noſtra: & acciò non ſi pretenda ignoranza del preſente Ordine, ſi farà publicare per voce di Crida, & affiſſion di copia alli luoghi ſoliti. Dichiarando noi tale intimatione, & la copia Stampata valida, & legitima senz'altro, che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 23. Decembre 1622. An. Chri. 1622. Pontificium aduerſus Hæreticos promulgatū Canonem in ſua tota ditione obſeruandū præcipit.

Carlo Emanuel.

V. Argentero.

Crotti.

XXVIII Quò verò liquidò cunctis conſtaret (ait Dominus Prior Lucern.) pronunciatæ à Sanctiſſimo Sanctionis in primis, & ante omnia obſeruationem inquiri, & promoueri; ſua Celſitudo quibuſdam ſuis Magiſtratibus dedit peculiaria mandata, vt Summi Pontificis & mentem, & legem accuratiori ſollicitudine, & diligentia adimplere ſtuderent, quòd Salutienſi Præfecto ſignanter commendauit: qui propterea coram ſe iuridicè ſub grauioribus interminationibus vocatos, & citatos habitatores quatuor pagorum Paduſanæ Vallis Croeſij, Prati-Gullielmi, Bioletti, & Biatonetti, adhuc ſuperſtites Vnaldenſes reliquias, nunquamq; comparentes, veluti latarum legum crimino ſos præuaricatores, & contumaces bonorum vniuerſali proſcriptione, & perpetuo exilio mulctauit; quòd ſi ad Satelitij manus peruenerint, capitalem vt ſubirent ſententiam condemnauit in Marchionenſi Curia per diffinitiuam ſententiam Idibus Maij datam præindicato anno: quę à ſupremo tribunali confirmata, Paduſanæ pro roſtris promulgata fuit, tertio Kal. Iulij eiuſdem anni. Quam inflictam, & indictam iuſtam ſententiam, & condignam pęnam, nullis etiam Potentiorum Dynaſtarum vel importunis precibus adduci potuit Catholicus Princeps, vt aliquando relaxaret, vel diſpen- Mem. Hiſt. c. 38. Aduerſus Paduſanos Vualdenſes procedendū iubet.

ſaret. Quinimò Agaſonem Caluiniſtam vſurpato iure, & iuribus ſpretis dogmatizantem, vinculis traditum, Taurini publicè flammis conſignari, & concremari mandauit.

Sub his diebus conſpiciens vigilax Italici Regni Matehio, Sabaudus Dux, quod hæretica trenefis non niſi repagulis, & fortioribus retinaculis conſtricta intra iuſti terminos perſtare neſciret, ſiue potius recuſaret; ideo vt à ſe latæ tolerantiæ ſanctiones à toleratis religionarijs Petruxinis ſuis ſubditis floeipendi, & preuaricati publicè intellexit, iuribus primò, ideſt Senatorio primum delegato Iudice, ad reſipiſcentiam eos perducere conatur, hac deſtinato Iuris conſulto data inſtructione. XXX.

Ann. Chri. 1625.

Il Duca di Sauoia.

INfermati noi, che gl'Heretici della Valle Peroſa contrauenendo alle conceſſioni loro fatte li 5. Luglio 1561. hanno fabricata fuori delli limiti 6. tempij, nelli quali dà alcuni anni in quà hanno fatta li eſercitij di loro preteſa religione, & altre funtioni hereticali, & ſe bene ingionti, e comminati, non hanno voluta ſin qui obedire in demolire detti Tempij, anzi che l'eſtate hora paſſato hanno fabricata vn Campanile a Pinacchia, & di più in ſprezza de noſtri Ordini tengono vn Maſtro di Scuola nel quartiero di detta Pinacchia: Il che tutta noi non volendo tolerare in modo alcuno, anzi volendo, che ſi procedi contra d'eſſi Heretici, come porta la lora temerità, & pertinacia: Vi commettema perciò con queſta, che alla ricenuta dobbiate transferirui nella ſudetta Valle, & iui gionto ſubita far cõgregar il Conſeglio d'eſſi auanti voi, dobbiate cõmandargli di douer frà trè giorni metter à baſſa, e caſi demolire i ſudetti ſei Tẽpij in S. Germano, Pramolo, Vilar, Pinacchia, Albana, e Porij nel Dublone; & inſieme mandar fuori de Stati noſtri il predetto Maſtro di Scuola, & ciò tutta non eſſequendo dette Valli fra eſſa tẽpa, dobbiate ſubita darne auiſo al Veador noſtra Gen. Conte Taſſino, che ſi ritrauerà à Pinerolo, ò contorni, affinche prouedi à tale inobedienza, conforme all'Ordine, che tiene da noi, col quale per queſt'attione ſtarete perciò di concerta, e non mouendoui à più di quella, ch'egli vi dirà, che di quanto ſopra fare, & nei dependenti vi doniamo l'autorità opportuna, & Dio vi conſerui. Dat. in Torino li 25. Genaro 1624.

Ann. Chri. 1624.

Inſtructio miſſi Senatoris ad Petruxinos.

Carlo Emanuel.

Crotti.

Quoniam verò doloſi, & fraudulentiores tum impoſtores deceptores Miniſtri, tum decepti Antiani, & ſeditionis aſſertores commentitias excuſationes. & veras cauillationes prætexantes, verboſas allegationes plurimas in medium afferebant, vt mandatorum obedientiam effugerent, nec ſuadentis Senatoris delegati adhortationibus, imò nec ducalibus iuribus cædebant; ideò armis aduerſus rebelles, contumaces, & incredulos procedendum decreuit iuſtus & pius Princeps: quare ſui exercitus generalem luſtratorem Dominum Camillum Taſſinum, Ciuem, & patritium Sauilianenſem, quibuſdam cum militum centurijs, & turmis, ad Petruxinos inſoleſcentes compeſcendos deſtinauit. Eò ille appulſus, humiliatis ſuperbis, & contumacibus reductis extra toleratos terminos ſex Phana deiecit, nempè Sancti Germani, Pratimolis, Vilaris, Pinnachiæ, Albonę, & Podij in Diblone, dirutiſque campanilibus, aſportatis campanis, & cathedris impietatis euerſis, nobilem de impietate Heretica Catholica pietas reuexit triumphum, eiecto Pſeudo Magiſtro de Pinnachienſi latibulo. Nec eo contentus Sereniſſimus, & occulatiſſimus Princeps, Senatorem alium Iulium Cæſarem Barberium rurſus proſecutus eſt mittere ad Conuallium conterminos; vt aduerſus præuaricatores, & tranſgreſſores ſtatutorum limitum inquireret, & procederet anno vigeſimoquinto vltra ſexcentos & mille: Poſtquam iàm ab elapſo triennio Barchinonetæ Vallem. & Pręfecturam in alimentarium ſubſidium Sereniſſimo Mauritio Principi dilectiſſimo ſuo filio, tunc S. R. E. Cardinali Eminentiſſimo conceſſam, illius zelo, & ſolicitudine ab hæretica labe pænitus expurgauerat. Pluries hic fidelium Patronus ſicarios, & gladiatores multos, qui tum in Macrenſi, tum in Petruxina, & Perrusiana Vallibus Catholicos diuexabant, & Apoſtolicos Miniſtros perſequebantur, ac in miniſterio perturbabant, de rupium anfractibus, & Vallium latibulis deturbare ſategit, emiſſo ſatellitio, & Aſtręę gladio trucidatis proſcriptis, & prędonibus ſceleſtioribus. XXXI.

Ann. Chri. 1625.

Armatorum acies aduerſus contumaces miſit.

Verùm quoniam lucifugæ aues, & nocturni veſpertiliones beneficium tenebrarum nanciſcentes, furtiuos ſuos acceſſus, & receſſus per noctis atram caliginem perficiebant, in Accelienſi pręcipue Pago, & Macrenſi Valle; Ideo Capuccinus excubitor, & explorator Fr. Alexander Oxibienſis expulſiuum nocturnarum laruarum ſequens exorciſmum, ſiuè edictum reportauit. XXXII.

Carlo Emanuel, per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

ESſendo noi certificati, che nel luogo d'Acceglio, & altri di quella Valle li Heretici da qualche tempo in quà, ſotto diuerſi preteſti, vi vengono, & vanno dogmatizando, & tirando alla lor falſa Religione li ben' amati noſtri Sudditi, in pregiudicio della noſtra Santa Fede Cattolica: A che in quanto ci è poſſibile douendo, e volendo noi rimediare in conformità degl'editti noſtri già per l'adietra ſopra queſto fatti; Per tanto con le preſenti di noſtra certa ſcienza, & autorità, & col parer anco del noſtro Conſeglio, prohibiamo ad ogni perſona di profeſſione heretica, & già come tale per li ſudetti noſtri editti bandita dai Stati noſtri il ritornare, & tanto più il ſoggiornare in detto luogo d'Acceglio, & altri di ſua Valle, nelle caſe de ſuoi parenti, ſotto preteſto di viſitarli, & trattar con eſſi, ſotto pena della vita. Più prohibiamo alli Sudditi noſtri, & in particolare alli Nodari l'andar à trattare in modo alcuno con detti Heretici d'loro venute nelle hoſterie, ſotto pena di ſcudi venticinque d'oro per caduno, & caduna contrauentione, al fiſco noſtro applicandi: Et quanto à quelli, che non haueranno di che pagare, la pena di due tratti di corda irremiſſibilmente. Più perche de' medeſimi noſtri Sudditi vi ſono alcuni, che poco curano d'andar à ſentire la Meſſa; Commandiamo perciò ad ogn'vno d'eſſi indifferentemente di douer andar à ſentirla almeno le feſte commandate dalla Santa Madre Chieſa, ſotto pena di due ſcudi d'oro per ogni contrauentione applicandi alla reſtauratione della fabrica di loro Chieſa Parochiale, & non hauendo di che pagare queſta pena, incorrerà altra pena al noſtro arbitrio: & l'iſteſſe pene incorreranno quelli, che ne' giorni di feſte in qualſiuoglia modo fatticheranno, non oſſeruandole. Mandiamo, & commandiamo però à tutti li noſtri Magiſtrati, Miniſtri, Vfficiali, Vaſſalli, Fiſcali, & altri à quali queſte peruerranno, & particolarmente alli Prefetto di Saluzza, & Giudici ordinarij de luoghi ſudetti, d'oſſeruarli, & farli inuiolabilmente oſſeruare, facendo procedere contro li contrauentori all'eſſecutione delle pene irremiſſibilmente, ſenza alcuna difficultà: Et acciò non s'habbia à pretendere ignoranza, le faranno publicare per voce di crida, & affiſſion di copia alli luoghi ſoliti; dichiarando noi tal Ann. Chri 1627. *intimatione valida. Che tal è la noſtra mente. Dat. in Rivoli li 10. di Luglio 1627.*

Furtiuos exulantium regreſſus prohibet.

Carlo Emanuel.

V. Piſcina.

Giacomelli.

XXXIII. Hæc tempora circiter Galli hactenùs propitij, & fauorabiles Sabaudo Duci, infeſti, & hoſtes infenſi apparere cęperunt ob occupatam ſibi debitam Montisferratenſis Marchionatus portionem. Quare Gallicanis Caſtris in Delphinenſi finitima Prouincia inualeſcentibus, tàm Barchinonetæ, quàm Paduſanæ, Petruxiæ, Perrerij, Lucernæ Conuallium Seditioſi Religionarij turbas excitare cæperunt: ſed Barchinonenſibus à Principis Mauritij Militis perdomitis, & condignis mulctis caſtigatis, ad reliquos compeſcendos tumus Sereniſſimus Dux Barberinum prærecenſitum Senatorem delegauit, & plurium carceratione, & iuridica punitione intumeſcentes humiliauit. Quò verò proviriliæ impoſterum præcipites nimis Caluiniſtæ conſuetas in præuaricationes ruerent, & frequentius proſilirent, prohiberet; à Capuccinis cuſtodibus, & Stationarijs commonefactus, & rogatus Carolus Emmanuel poſtremum hoc, ſed religioſiſſimum, neceſſariſſimum, & Sanctiſſimum aduerſus perduelles fidei edictum ſanciuit.

Ann. Chri. 1628.

Carlo Emanuel, per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, &c.

INſiſtendo noi all'oſſeruenza degl'Ordini, che già altre volte habbiemo fatto per il zelo, che teniamo della Santa fede Cattolica, Apoſtolica, Romana, & che col mezo di Operarij ſolleciti, & vigilanti ſi vadina ſradicando le zizanie, & il peſſimo ſeme dell'hereſia nelle terre di Dronero, di S. Martino, della Peraſa, di Mayra, in Verſolo, Paeſana, e foreſti, Carraglio, Acceglio, & in ogni altro luogo de Stati noſtri, oue ſono le Miſſioni de Padri Capuccini, eſſemplari al Mondo & per l'habito, & per bontà di vita, e dottrina, & pe

le altre virtù che in eſſi concorrono. Eſſendo certificati, che molti (ſe ben Cattolizati) quanto alli coſtumi però viuano come Heretici, tranſcurando di vdire le Sante Meſſe, etiandio ne' giorni di feſta, violandole col lauoritio manuale, e profanandole con i giuochi; altri non facendo differenza dal Venerdì, Sabbato, Vigilie, e quareſima dagl'altri giorni ordinarij, mangiano in ogni tempo carne; altri non ſtimando ponto, ne la propria ſalute, ne quella de loro figliuoli, tranſcurano di mandarli alla Dottrina Chriſtiana; altri che via più ſi danno con publico ſcandalo à vita infame; & altri non temono di dogmatizare, & inſegnar ſecretamente, perſuadendo à molte perſone li loro errori, e falſe dottrine, tutto con danno dell'anime de' noſtri ben'amati Popoli, & pregiudicio della Fede Santa Cattolica. Noi che non meno deſideriamo la ſalute dell'anime loro, che il ben loro temporale, con le preſenti in perpetuo da valere, di noſtra certa ſcienza, piena poſſanza, & ſuprema autorità, col parer anco del noſtro Conſeglio confirmando in prima, in quanto ſia biſogno, li ordini noſtri paſſati.

I. Ordiniamo, & eſpreſſamente commandiamo tanto alli Cattolici, che alli Cattolizati di qualſiuoglia ſtato, grado, e conditione, che ſiano, habitanti nelle Valli, & luoghi predetti, & ogn'altro, à cui ſpetti, che ogn'vno d'eſſi debba reſpettiuamente tanto ne' giorni di Domenica, che nelle feſte commandate ſentir la Santa Meſſa, e la predica: Prohibendo eſpreſſamente ogni ſorte di giuoco, ſi in publico, che priuato durante il tempo predetto, & aſtenendoſi da ogni lauoritio manuale, ſotto pena à chi contrauerrà di due ſcudi d'oro per volta applicabili à luoghi pij, ſecondo l'arbitrio del Giudice ordinario, & del Padre Miſſionario, & non hauendo che pagare, ad altra pena ad arbitrio loro.

II. Inhibiamo in oltre alli Cattolizati predetti, & altri, à quali apparterrà, di cuocer, ne mangiare carne nelli giorni di Venere, Sabbato, Tempore, Quadrageſima, & Vigilie commandate: alli Macellari de luoghi prohibiamo eſpreſſamente di diſtribuir carne negl'iſteſſi giorni ad alcuno, ſaluo però in caſo d'infirmità, ſotto pena à detti Macellari per la prima volta di liure 25. al fiſco noſtro applicande, oltre la perdita della carne, & per la ſeconda della priuatione dell'eſſercitio, & del bando dalle Terre iſteſſe per quattr'anni, & agl'altri di liure 50. & altra arbitraria.

Ano. Chr. I. 16.9.

A malo retrahit, ad bonum vero ſua Sāctione V I licolas exhortatur.

III. Commandiamo alli Padri, Madri, & altri, à cui ſpetta, di mandare li figliuoli loro alla dottrina Chriſtiana per imparare li dogmi della noſtra Santa Fede, e far frutto nella vita ſpirituale, e chi ſarà manifeſtamente tranſcurato, dopò ſeguita la terza ammonitione, incorrino nella pena ſudetta, non ſentendo le Meſſe.

IV. Più commandiamo alli noſtri Magiſtrati, Giudici, & Vfficiali, & altri à cui ſpetta, che venendogli à notitia di qualche perſona di vita ſcandaloſa, auiſati prima di queſto da Padri loro ſpirituali, & non ſeguendo l'emendatione, debbano prontamente contro tali procedere con prigionie, carceri, & altre pene à tal delitto conuenienti, & come ſarà di ragione.

V. Più che niuno ardiſca ſotto qualſiuoglia preteſto di mandar figliuoli per ſtudiare, ò imparare qualſiuoglia arte, ò per alleuare, & nutrire figliuoli in luoghi ſoſpetti, & infetti d'hereſia, ſotto pena della confiſcatione de' beni.

VI. Più chi ſaranno trouati conuinti d'hauer dogmatizato, ò affermato alcun' errore dannato da Santa Chieſa, ſiano carcerati, acciò ne ſegua il douuto caſtigo.

VII. E perche ſotto preteſto di viſitare parenti, ò di negotij potrebbono facilmente andar ne' luoghi predetti perſone di profeſſione heretica, & come tale per li editti noſtri, già per l'adietro ſoura queſto fatti, da noſtri Stati bandite; Prohibiamo à tali perſone il ritornare, & molto più il ſoggiornare in detti luoghi, & ad ogn'vno indifferentemente di conuerſare, praticare con tali banditi, ne meno dargli ricetto ſotto qualſiuoglia preteſto, ò colore, anzi comparendo eſſi nelle Terre ſudette, denonciarli, & auiſarne prontamente il Giudice, & Gouernatore, oue ſarà, d'eſſi luoghi, quali incarichiamo, & mandiamo di prendere ſopra di ciò le debite informationi, & quelle inuiare al Senato noſtro ſubito, acciò ſi proceda al douuto caſtigo, facendo intanto captiuare eſſi banditi, & ridurli in Carceri ſicure, ſotto pena alli Giudici, & altri, chi ſpetta, della priuatione de loro Vfficij, & di cento liure in caſo di mancamento, al fiſco noſtro applicande, & altra arbitraria.

Dichiarando che contro li inobedienti per qualunque di detti capi ſi procederà ſopra la relatione con giuramento aſſeuerata di chi vorrà deporre in forma contra d'eſſi, purche il deponente ſia di buona voce, conditione, e fama, al quale ſin'adeſſo applichiamo il terzo delle pene pecuniarie.

Et finalmente non vogliamo, & eſpreſſamente prohibiamo, che li Giudici, Luogotenenti, & altri Vfficiali, che miniſtrano la giuſtitia tanto in Dronero, come in altre Terre ſudette, ſiano de luoghi iſteſſi, com' è già ſtato per altri ordini noſtri prohibito, non oſtante qualſiuoglia ordine, e reſcritto in contrario.

Le quali tutte coſe volendo noi, che inuiolabilmente ſiano oſſeruate; Mandiamo, & commandiamo à tutti li noſtri Magiſtrati, Miniſtri, Vfficiali, Vaſſalli, Fiſcali, & altri, à quali queſte perueranno, particolarmente alli Prefetti, & Gouernatori noſtri di Saluzzo, & Pinarola, & di Dronero, Giudici Ordinarij reſpettiuamente de luoghi, che debbano farle publicare, & inuiolabilmente oſſeruare: Dichiarando che alle copie ſtampate, & da

publi-

publicarſi ne ciaſcun de luoghi ſudetei, ſi darà canta fede, com' al proprio Originale. Che coſì ci piace. Dat. in Torino li 18. Decembre 1629.

Carlo Emanuel.

V. Piſtina.

Carron.

XXXIV Et hæc computantur nouiſſima verba vtilimę, nouiſſimeque legis à Catholico Legiſlatore, fidei propugnatore, & Italici Eccleſiaſtici Regni Marchione Religioſiſſimo, ac vigilantiſſimo Carolo Emmanuele primo prolata, qui poſtquã Orthodoxam veritatem, & legitimam Eccleſiam ope, & opera reali, ac perſonali ſtrenuè aduerſus inuadentes Sectarios dimicando, ac decertando propugnaſſet plures per annos, pariter & pacificas copias Euangelicorum militum, & religioſorum pugilum contra religionarios deſertores, & errorum aſſertores emittendas procuraſſet, & proprio ducali ęre ſuſtentaſſet, proque Apoſtolicis illis Caſtris, & Sacris excubijs fouendis, & aſſeruandis ſuam & poteſtatem, & ſupremam auctoritatem ſępiſſimè impendiſſet; ſupra relatas ſanctiones, decreta, edicta, leges, & reſcripta proferendo, & indicendo, cunctaque ad Euangelicum Miniſterium exercendum à ſe requiſita ſubſidia, pręſidia, & obſequia præſtando vt vniuerſo Chriſtiano Orbi, & Romanę Vrbi catholicum ſuum animum, & Orthodoxam à ſuis maioribus illibatam auitam fidem acceptam proteſtaretur, ſeque legitimum Italicę Eccleſiaſticę Regię & Marchionem, & prouidum cuſtodem profiteretur: Tandem aliquando plenus dierum & in conſpectu Principum glorioſus extremum ſuum diem Sauiliani clauſit in feſto Sanctę Annę Anno milleſimo ſexcenteſimo cum trigeſimo.

Religioſiſſimi Ducis præclara pro Eccleſiaſtico Regno molimina breuiori epilogo recenſentur.

CALCVLVS TERTIVS

Sereniſſimi VICTORII AMEDEI Sabaudiæ Ducis, Pedemontij Principis, Cypriorumque Regis, ab anno 1630. ad annum 1637.

L CArolo Emmanuele I Sabaudo, & Catharina Auſtriaca progenitoribus Taurini exortus Victorius Amedeus vigeſimus octauus inter Allobroges Duces, ſeu Pedemontanos Principes computatur: prælatus hic Subalpinus Heros nudam nequaquam vocalem à ſuis Auis, Proauis, ſiue Atauis nuncupationem accepit; vt Amedei nomine decimus in Gentilitia Arbore, & recta linea diceretur, ſed eò magis à ſuis maioribus tam Amedeis, quam reliquis antiquam ex traduce gratioſo transfuſam in poſteros pietatem, ac religionem ſuſcepit Nam in dirigendis armatorum aciebus, męnibuſque conſtruendis nouus quidem Romolus apparebat, ſacris vero in excolendis, diuinoque cultui in dicatis miniſtris, ac Præſulibus, ſupremoque ſignanter venerandis, atq; protegendis Numa Pompilius altèr comparebat, cuius pariter regnum huius adminiſtratio in eo redolebat, quod ſtatuta, ſanctiones, & ſanctiores leges breuioris ſui ſeptennalis dominij tempore in Reſpublicę vtrumque bonum promulgauit. Sicut enim in incorruptę à ſe adminiſtratę hominibus ſibi ſubiectis iuſtitię Areopagum Senatum, Senatores Areopagitas peroptabat; ſic & in Catholicæ Fidei, quam profitebatur, Phineos, & Machabæos Zelatores Miniſtros deſiderabat: Cęnobiticos Religioſos, regulariaque Cęnobia ſuam de recenter in ędificatam pariter & ampliatam Auguſtam Taurinorum Ciuitatem introduxit. Celeberrimę Baſilicę in memoriam SS. Martyrum Thebęorum à Carolo Emmanuele pio Parente Taurini ſupra Montem, in quò Capuccinorum Cęnobium reſidet, extructę grandior Ara Aſſumptę Dei Genitrici Sacra conſpicitur; quamobrem cum in miſericordię Reginam ſpeciali ori deuotionis propenſione afficeretur Victorius Amedeus filius, hanc illius in honorem ex ſculptis diuerſi coloris, & generis lapidibus, marmoreiſque ſculpturis amplam, magnificam, ſpectabilioremque erexit, & non exiguo ſumptu perfecit, dicauit, ac dedicauit: ſolemniter iam à tempore Caroli Emmanuelis Patris Virginis Matris, & Creatoris Filij ligneis ſimulacris coronatis coronis, ſiue diadematibus gemmis, auroque contextis à Religioſis Sororibus, & Principiſſis Maria, & Catharina Sabaudis Heroinis. Pluraque in ſacri cultus augumentum pro-

Ann. Chri. 1630.

Pietatis cultus.

ducturus

ducturus erat, ſi ad plures annos temporalem illius adminiſtrationem, & vitam Deus Opt. Max. perduxiſſet.

In Sabaudi Ducatus, & Pedemontani Principatus poſſeſſione pariter, & admi- II.
niſtratione mortuo Parenti Carolo Emmanueli I. ſucceſſit dignus filius Victo-
rius Amedeus, cuius nomen & hactenùs geſtæ, & impoſterum gerendę vitæ ſe-
riem, & ordinem promit. Hic namque Princeps virtutum ſemetipſum, ideſt pro-
prias humanas paſſiones cunctas, carniſque illecebram præcipuè ſuppeditare, &
vincere à teneris annis aſſueuerat. Quia igitur ſuæ ſalutis domeſticos inimicos
Integritatis amor. virtutibus non minus quam ſui dominij extraneos hoſtes armis ſuperare conſue-
uerat, rectè Victorius, quaſi ſemper victor nuncupabatur. Rurſus cum Chriſtia-
nę pietatis, Catholicæque Religionis, & diuini cultus emolumenta, & incremen-
ta reliquis rebus omnibus etiam ad ius regnandi ſpectantibus anteponeret; verus
Amedeus, ideſt Amator Dei apparebat. Vix igitur regali in ſuæ dominationis ſo-
lio Ducali Corona redimitus ſtare cæpit, cum coram Europęis cunctis Principibus
prudentiſſimus, & pacificus Dux comparere incepit. Cum enim tunc, nempè ſui
principatus in exordijs diſcordes Imperiales, Gallicæ, & Hiſpanicæ militares acies
aut pro expugnanda, aut pro propugnanda Caſalenſi Ciuitate, & Acropoli in
conterminis Inſubriæ, Montisferrati, & Pedemontij ſtarent, cunctaque armata ca-
ſtra occuparent, quinimmo vniuerſam regionem, ideſt Subalpinam Italiam
Mors, Mars, & Macies infauſtus nimis ternarius deuaſtarent, peſte, fame, & bello
Pacis deſiderium. debacchantibus; Ipſe Victorius Princeps, & Dux Amedeus maiorum Principum,
& Chriſtianarum poteſtatum, ſiue ſæcularium dominationum adſcitis, & Che-
raſcum conuocatis Plenipotentiarijs, cooperante Apoſtolicæ Sedis Nuncio, ſo-
lerti ſua prudentia, & prudentiſſima dexteritate communi ſingulorum paciſcen-
tium Regum, & Imperatoris prætenſionibus congruam, ac ſufficientem adeò ſa-
Pacificus Europeorum Principum conciliator. tisfactionem exhibendam propoſuit; vt ſingulares Oratores pro ſuis ſingillarim
Dominis, & Principatibus propoſitas conditiones acceptantes, & ſignantes vni-
uerſalis pacis fœdera inter Europęos maiores Dynaſtas communi populorum ap- Ann. Chr. 1631.
plauſu ex tempore inierint, & recedentibus caſtrorum agminibus Subalpinæ
Prouinciæ a tot malorum incurſionibus, & inuaſionibus reſpirare occeptauerint.

Tunc igitur, & non ante, ideſt amandatis potentiorum hoſtium armatis exerci-
tibus, & martialibus tumultibus ſedatis, ac in ſua dominatione bellicis ſeditionibus III.
tranquillatis, Victorius Amedeus liberum iam, & abſolutum ſuæ dominationis
independenter clauum tenens, & dirigens optimi, & ordinati regiminis formam,
& methodum inſtituere cum decreuiſſet; iuris regnandi prudentiam verè Chri-
ſtianam, Catholicam, & Religioſam profeſſus à Religione reſtituenda, reforman-
da, & promouenda exordiri voluit. Quamobrem Vallicolarum quorundam ſuæ
Pedemontanæ regionis Vallium incolarum caluiniſtarum nomine tenus refor-
matę, re autem vera multipliciter, immò totaliter deformatæ Religionis ſtatum,
permiſſiones, à ſuis maioribus indulta, & priuilegia, ac toleratos limites pariter,
& obſeruata ab ipſis iura examinare, & perſcrutari, plenarieque intelligere voluit. Ann. Chr. 1618. 1633.
Cumque ſolicitiori ſcrutinio perſcrutantes à Principe plures emiſſi, & delegati in-
tegerrimæ Iuſtitiæ Senatores, & religioſi iuriſperiti nullo penitus regali, & au-
thentico priuilegio, aut indulto à quoquam ex Sabaudis Principibus aliquando re-
portato, & obtento, ſed mera tolerantia, & Ducum ſimulatione abutentes in li-
berioris illius viuendi libidinis licentia, & vſurpatione hactenùs extra omnis iu-
ſti, & ſtatuti iuris terminos religionis profanationem ſequi, & mordicus proſequi
impudenter prętimere comperiiſſent; Ipſe religioſiſſimus Dux ad intra toleratos
limites perſiſtendum præuaricatores, & temerarios coercere voluit, ſicuti & per-
petuo ſtuduit.

Fidelis re uera Supremi Monarchæ hic famulus, & ſibi commiſſi Regni admini- IV.
ſtrator, Dominicum ſuę directioni demandatum agrum, hæreſum zizania fundi-
tus expurgare cogitans, ab indigentiori parte purgationem adortus eſt. Stabat à
quingentis ferè annis immundorum Vualdenſium impuræ reliquię, vel quiſquiliæ
in Paduanæ Vallis, pariter & Villæ quatuor populationibus Croeſio, Prato-Gu- Ann. Chr. 1633.
lielmo, Bioletro, & Biatonetto altioribus in rupibus latitantes tefugæ, qui cum to-
ties iam proſcripti, & proſcriptis bonis vltimò ſupplicio plectendi addicti, & obli-
gari perſeuerarent, nec de reſipiſcendo, ſeu Principi obediendo cogitarent; Vi-
ctorius Amedeus hanc petram ſcandali, & lapidem offenſionis, immò hanc peſſi-
mam abominationem profanationis de Salutienſi Marchia à Reuerendiſsimis, &
Illuſtriſſimi Taurinenſi Nuntio, & Dięceſano Epiſcopo admonitus auferre voluit:
quamobrem vltimo diffinitiuo, & extremo pro peremptorio ſequenti emiſſo edi-
cto, vniuerſos aut ad abeundum, aut ad abiurandum coegit, & ſic Marchionen-
ſem Eccleſiam ab exteriori cuncta hæretica pollutione mundauit.

Vittorio

Vittorio Amedeo, per gratia di Dio Duca *di Sauoia , Prencipe di Piemonte, Re di Cipro , &c.*

Sì come i Prencipi dà Dio coſtituiti al gouerno de' Popoli per corriſpondere à tanta gratia non hanno obligo maggiore, che di conſeruarli nella purità della Religione , & nel culto , che ſi deue à S. D. M. così ſono tenuti di far procedere à ſeuero caſtigo con tro quelli , i quali partendoſi dall'vbbidienza di Santa Chieſa , ſi rendono pertinaci ne ciechi loro errori, come hanno fat o nelle fini di Paeſana nel Marcheſato di Saluzzo parte degl' huomini di Pragngielmo, Bigetto, & Biaſoetto , e Croeſio continuando tuttauia nelle loro peruerſe opinioni , & nella tranſgreſſione degl'ordini di S. A. mio Signore, & Padre(che ſia in gloria) & noſtri : onde ſi ſono fatti rei di morte . Nondimeno moſſi noi non ſolo dalla ſolita noſtra clemenza , mà anche dalla pietà Chriſtiana , auanti che di permetter che ſi vada contro di eſſi col rigore , che ſi dourebbe, & à fine d'inuitare ancora per queſta volta que' noſtri Sudditi alla riconoſcenza dell'infelice ſtato dell'anime loro , & al douuto pentimento; habbiamo voluto di nuouo ordinargli, & commandargli, come per le preſenti di noſtra certa ſcienza, & autorità aſſoluta, participato il parer del noſtro Conſeglio , ordiniamo, & commandiamo a' ſudetti noſtri Sudditi , che ſono infetti d'hereſia, di douer frà il termine di due meſi proſſimi dopò la publicatione di queſte , ritornar al grembo di Santa Chieſa , catoliz-zarſi, & abiurar tutte l'hereſie, cōforme ſarà loro ordinato dal M. R. Oratar noſtro il Veſcouo di Saluzzo. Al che adempiendo, & riportandone dal ſudetto Veſcouo fede dell'abiuratione loro, in tal caſo di gratia noſtra ſpeciale rimettiamo, & cōdoniamo loro ogni, & qualonq; pena nella qual ſin quì poſſano eſſer incorſi per queſta fatta in virtù delli medemi ordini Inhibendo loro à tal'effetto per eſſo, & dependenti dal Senato , & da tutti gl'altri Magiſtrati, Vfficiali, Giudici , & Fiſcali noſtri, & da qualonque altro , che ſia ſpettante , ogni ſorte di moleſtia, & non ſodisfacendo à quanto ſopra ſaranno tenuti (come così loro imponiamo) frà il ſudetto termine di far vendita di tutti li beni , che poſſedono nelli Stati noſtri , & abſentar da quelli , ſotto pena della vita, & della confiſcatione de' medemi beni , da applicarſi in opere pie, nelle quali pene s'intenderanno caduti ipſo iure, & ſatta ſubito che haueranno contrauenuto . Mandando in tal caſo a' Gouernatori , Miniſtri, Giudici , & ad ogn'altro , che ſarà apportano , di far'i captiuare, & procedere contro d'eſſi traſgreſſori al meritato caſtigo. Dichiarando l'intimatione , & l'interinatione, e la eſſecutione di queſto da farſi per voce di crida, & affiſſion di copia nei luoghi ſoliti valida, che così richiede l'honor di Dio , e tal'è la mente noſtra . Dat. in Torino li 23. Settembre 1633.

Marchiam Sa[illegible] dem ab hære-ſi [illegible] Padu[illegible]-na Valle.

An. Chri. 1633.

Vittorio Amedeo.

V. Piſcina.

V. Bonfiglia.

De Oreſtis.

Claretti.

IV. Eiecti igitur à Paduſanis catabulis ad Angroniana latibula confugerunt exulati proſcripti . vndè furentes Lucernenſes & ipſi quondam Vualdenſes, modo Libertini Androgenes à reformata propria Pſeudopaſtorum Euangelica , ſeù potius caluiniſtica norma edocti , infernali Oeſtro perciti præuaricationis, & rebellionis temeratios auſus , & plures actus perpetrarunt . Perpetrantium vero vt inſolentiam compeſceret , & coerceret ; congruas Victorius Amedeus per ſuę Curiæ Adminiſtros prouiſiones exequendas mandauit , quas fusè explicat, & refert Dominus Lucern. Nos vt ad noſtri inſtituti propriā redeamus, obſeruamus, quod Catholicus hic Dux non ſolis dumtaxat ſanctionibus , & iuſſionibus, ſiue proſcriptionibus ſuam Marchiam Eccleſiaſticò Regno ſubijcere, & à perduellibus cuſtodire ſatagebat , ſed etiam Apoſtolicorum Operariorum Miſſionibus : vndè antiquis tempore Carol Emman. I. conſtitutis in Perrerij, Petruſiæ, Macræ, Varaytę, Granæ , & Paduſanæ Vallibus Capuccinorum Stationibus nonam vnam in Scuriana Conualle Cuſtodiam ſuis diebus ſuperaddendum approbauit, proque ſtabiliendo ſuum Ducale palatium aliquamdiu accommodauit . Cumque graſſantibus morbis, & malis ſub anno trigeſimo decurrentis ſæculi ſeptimi decimi ad ſe recuriſſent Capuccini Miſſionarij, ſignanter Pancalerij, & Paduſanæ, frumenti non mediocrem quantitatem tàm pro proprio Religioſorum, quàm pro Sæcularium

D. Lucern. l. 3. hiſt. c. 48.

An. Chri. 1634. 1635.

præ fame deficientium alimento ſubminiſtrauit, pluraque gratioſa indulta ad corum interpellationem diuerſis indigentibus omni tempore conceſſit. In Demontanis Excubijs inuigilanti Capuccino Vigili, & aduerſus perfidorum fraudulentiam, & irreligioſitatem acriter decertanti cum callidi ſimulatores, & verſuti impoſtores grauiter diuerſis temporibus varijs calumniationibus, & accuſationibus inſidiari non deſiſterent, etiam Læſæ Maieſtatis reum illum per calumniam denunciantes; Prudentiſſimus Dux, cui Capuccinorum Religioſa profeſſio, propoſitum, & inſtitutum peroptimè à teneris vnguiculis manifeſtum, & plenariè notū, ac cognitum erat, perſpecta calumniati innocentia, & calumniantium fraudulentia, publicè coram proceribus, & populo Religioſi Sacerdotis, & Apoſtolici Miniſtri famæ, & exiſtimationi conſultum iri mandauit. Prouinciali itidem Miniſtro, Miſſionum Præfecto ſufficientia pecuniaria pro Miſſionariorum cómeatu congruo ſubſidia ſæpius obtulit. In cauſis Fidei acerrimum, & zelotem iuſti patronum, & tutelarem perpetuò ſe ſe exhibuit. Vualdenſes Paduſanos quia lapſos, & relapſos, refugaſque intellexit; ideò eorum alpeſtria habitacula, phana, & receptacula vniuerſa igni concremanda imperauit, cuius imperata Capuccinus executioni mandauit.

V. Aduerſus proſcriptos Vallium Hæreticantium ſæpè ſæpiùs procedendum, & inquirendum præcepit, & ſui Progenitoris Caroli Emmanuelis edicta omnia, & præſcripta inita pro congruis, & rationabilibus terminis Hæreticis Religionarijs præfigendis, & ſtatuendis prolata perpetuò ipſe confirmauit, & valida fore declarauit Ann. Chriſti 16[illegible]. [illegible].

D. Lucernen. mem. hiſt. c. 48.

fuit Ducalis regiminis breui duratione, qui tandem circa finem ſeptennalis adminiſtrationis cùm bellicis expeditionibus occupatus Vercellas Intubriam aggreſſurus perueniſſet; nouiſſimum coercitiuum edictum aduerſus caluiniſtas præuaricatores emiſit.

CALCVLVS QVARTVS.

Sereniſſimæ & Regalis Duciſſæ CHRISTINÆ FRANCICÆ, Regentis, & Tutricis Sereniſſimorum FRANCISCI HYACINTHI, & CAROLI EMMANVELIS II. Sabaudiæ Ducum, & Cypriorum Regum, ab ann. 1637. ad ann. 1648.

I. IOlanta, Margarita, & Chriſtina generoſæ vnius Gallicanæ Regiæ ſtirpis quaſi vitis tergeminæ fæcundæ propagines, regaleſque viragines, quæ robuſtiſſimis quaſi vlmis Allobrogis Heroibus tribus, nempè Beato Amedeo, Emmanueli Philiberto, & Victorio Amedeo Chriſtiano connubio diuerſis temporibus copulatæ, non modò fructum prolis, ſed & profectum Fidei Subalpinis populis protulerunt. Iolanta quidem ob Beati Coniugis Amedei immaturum interitum validiori præſidio viduata circa annum Domini 1476 prolata ſanctione, perfidorum petulantiam reprimere ſtuduit. Marghatita rurſus, abſente Emmanuele Philiberto Marito, importunas Hæreticorum poſtulationes reiecit per datum reſcriptum Taurini 1564 Chriſtina verò poſt Victorij Amedei fideliſſimi coniugis inexpectatum, atque importunum obitum Vidua, Tutrix, & Directrix Franciſci Hyacinthi primogeniti, eo autem morte ſublato, Caroli Emmanuelis II. geniti regalis coronæ, ideſt ducalis ditionis adminiſtrationi ab annis 1637. ad annos 1648. ſedula incumbens, non vno, aut altero, ſed pluribus, nec ſemel, aut iterum, ſed pluries editis, atque promulgatis ſolemnioribus ſanctionibus, confirmatis legibus, renouatis edictis noua quotidie molientium, ſimul & quotidiana grauiora crimina perpetuò perpetrantium Vallicolarum Caluiniſtarum Hæreticam impudentiam, ac temeritatem non ſolitarijs iuribus, ſed viribus pariter & annis coercere, atque cōpeſcere viriliter ſategit: Eccleſiaſtici regni legitima ſpecialia, & ſpiritualia incolumia protegēdo, & pro virili promouēdo Ad hoc Apoſtolicorū Vigilum Sacras Stationes in limitaneis Excubijs, hoc eſt Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones in Subalpinis contermìnis Galliæ conuallibus fouere, & promouere ſtuduit, Religioſis pugilibus præpotens ſuum patrocinium pro opportunitatibus benignè, & ſollicitè præſtando: politicæ rei ordinarijs ſuis adminiſtris præcipiendo, vt Religionis ſtatum, & ius Fidei in primis, & ante omnia aſſeruare niterentur. Frumentarium commeatum tum Euangelicis Operarijs, tum egentibus Neophitis, ac reducibus liberaliter ſuppeditauit: Catholicos Vallicolas antiquos, & Neotericos

Ann. Chri. 1476.

Ann. Chri. 1564.

Galliçæ Regiæ ſtirpis altera virago in bonum Fidei

à per-

à perſoluendo publico multiplici vectigali abſoluit. Sicque argumentoſa ſua ſolertia, & ſolerti prouidentia & fideles multiplicare, & perfidos diminuere perpetuò curauit.

II. Tum natalibus, tum ſponſalibus clariſſima hæc Heroina auitam & ipſam ab ortu ſibi congenitam pietatem, ac Religionem auidè excolere conſueuit, & Chriſtianæ pietatis egregia facinora præſtans, & Catholicæ Religionis cultum frequentans, Sacros Præſules, & Religioſos viros perpetuò veneratur: regularia clauſtra, Sanctimonialiumque præcipuè frequenter inuiſendo, per opportuna tempora monaſticam in ſolitudinem ſecedit; vt ab omni temporalium curarum retinaculis expedita, propriæ incumbat ſaluationi, & conſcientiæ expiationi.

III. Explorare ſolertius, ſiuè fuſius explicare hic nequaquam Regiæ huius Principiſſæ piæ magnificentiæ molimina, ab alijs exactè relata, ſed dumtaxat curſim delibare intendo. Prælibo igitur minora, vt ad maiora perſequar: Varijs ac diuerſis Eccleſijs varia, & diuerſa, eaque pretioſiſſima ex olloſerico, argento, auro, & gemmis donaria attribuit, ſignanterque Deiparæ Virgini dicatis Baſilicis, vti Vici in Montiſregalis territorio · Oroppæ in Bugellenſibus Montibus conſtitutis, præcipuè verò Lauretanæ Sacræ Ædi, ad quam mirè fabrefactum adamantinum cor, binoſque aureos adamantibus exornatos, & oneratos oculos tranſmiſit. Quam verò proprio viuo carneo cordi ad viuum exculptam gereret Matris Dei deuotionem, vt oſtenderet; vix dominationis clauum adminiſtrandum ſuſceperat, eum argentea, & aurea numiſmata Mariæ Matris, & Ieſus Filij imaginibus inſignita excudi mandauit, illis circumſcriptis pſalmidicis verbis: *Deducet nos mirabiliter dextera tua*. Ad hoc votum emiſit perpetuò futuræ ſolemnioris proceſſionis valuerſa in ſua ditione pro Angelicæ Annunciationis Sacratiſſima die. Rurſus extra pretioſiora munera Sacris Ædibus oblata, effuſiores quoque pecuniarum elargitiones obtulit deuota ad numeroſiora Sacella pluriun in Tutelarium Diuorum honorem exædificanda, erigenda, & exornanda: Vercellis in Cathedrali Sancti Euſebij ad Sacellum B. Amedei à Sabaudia: Taurini iuxta Padi crepidines ad Sanctæ Mariæ Piloni dictæ: Item Diui Antonij de Padua in Eccleſia Minorum Strictioris Obſeruantiæ, vbi & altare præcipuum, & pauimentum fabrefiendà curauit: Rurſus grandioris Aræ Patrum Societatis Ieſu, ſicuti & Camberij eorundem Religioſorum & faciei Templi, & Sancti Franciſci Xauerij ad Sacelli perfectionem conſummandam. Lucentij in Taurinenſi agro Beatæ Virginis, in Vinero autem Sanctis Ludouico Galliæ Regi, & Roccho Gallicano Patritio magnificas Sacras Ædiculas conſtruxit, magnificoque ſuo campeſtri Palatio coniunxit. Cherij apud Arcuæ portam Mariano Templo chorum proprijs ſumptibus appoſuit. Tandem Capuccinorum, quos perpetuò deuotiſſimè coluit, Cœnobij propè deliciarum ſuum Ducale caſtrum Ripulis conſtituti, atque à Sabaudis Principibus conſtructi Eccleſiam mirificis ad grandiorem aram picturis, ac nuceis ſculpturis appoſitis, & paramentis attributis exornauit. Sacra Cœnobia Religioſorum virorum, ac mulierum plura vel fundauit, vel conſtruxit, vel dotauit: Sanctimonialibus Annunciationis Auguſtæ Taurinorum chorum ædificauit: Capuccinis item monialibus domum, & fundum donauit: Tereſianis verò Sacris Virginibus ex Gallia adſcitis Eccleſiam, ac Monaſterium integrum ſtruxit, cui voluntariæ ſuæ ſeceſſionis, & ſolitudinis temporariæ compoſitam ſegregatam domum conſtrui fecit. Viris autem Religioſis Carthuſianis Collegij in Taurino proximo Pago: Minimis Padano in Suburbio: Seruitis Beatæ Mariæ Virginis viciniori in domeſtico agro · Carmelitanis Sanctæ Tereſiæ in noua Ciuitate Taurinenſi Religioſas, ac magnificas domos & fundauit, & ad conſummandas pecuniarum ſubſidia opportuna contribuit, pariterque ad Religioſas familias alendas poſſeſſiones, ſiuè vberes cenſus attribuit: tandem in teſtimonium ſuæ pietatis, Religionis, & Fidei ſeptem quotidianas miſſas aſſignatis congruis ſtipendijs Sacerdotibus perpetuò celebrandas inſtituit diuerſis in Eccleſijs, Sancti Euſebij Vercellenſis, Sancti Maximi Adelaſij, Taurinenſium autem Sancti Franciſci de Paula, Sanctæ Mariæ Angelorum, Sancti Caroli Diſcalceatorum, SS. Saluatoris, & Valentini, Sanctæ Chriſtinæ Carmelitarum. Pro coronide vnum illud ſatis dixiſſe ſufficiat, quod vix deuotionis, & concurſus Templum aliquod ſua in Ducali tam Ciſalpina, quàm Tranſalpina ditione conſpicitur, cui non aliquod inſigne donarium vel obtulerit, vel tranſmiſerit, vltrà perennes eleemoſynarum elargitiones tàm Religioſis pauperibus, quàm indigentibus miſeris liberaliter præſtitas.

IV. Vix ergò Ducalis regiminis gubernacula dirigenda ſuſceperat, cum pro conſeruatione Religionis Catholicæ ad eam recurrentibus Capuccinis vigilibus, & Miſſionarijs infrapoſitum primum in fauorem Fidei decretum ſubſignauit,

Pſalm. 44.

Chriſtiana Sorella del Rè Chriſtianiſsimo, Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, & Regente, &c.

A Tutti gl'Vfficiali noſtri, & altri immediati, à quali le preſenti peruerranno ſal. Premendo Noi nell'oſſeruanza degl'Ordini di fù S. A. R. mio Signore di glorioſa mem. (che ſia in Cielo) publicati in riguardo alla manutentione della Santa Fede Cattolica Romana, V'ordiniamo, & commandiamo ad ognuno di voi, ſi come le ſpetterà, che ad ogni auiſo, & indicatione ſemplice, che ne hauerete da perſone degne di fede conforme alla diſpoſitione di detti ordini, & che dal Padre Miſſionario Capuccino ſarete richieſti, non manchiate di procedere ſenza formalità di proceſſo contro li contrauentori alla dichiaratione delle pene portate per li ſudetti ordini, & eſſecutione d'eſſa per tutte le vie più pronte, & conuenienti. Dandoui in ciò fare, & dependenze tutta l'autorità neceſſaria. Che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 19. Ottobre 1637. Ann. Christi 1637.

Chreſtiene.

V. Piſcina.

Carron.

Suo rurſus in primario tutelaris adminiſtrationis ingreſſu vniuerſale commũni pro Reipublicæ bono edictum promulgatum die 3. Nouembris 1637. pluribus conſtabat præceptiuis, vel prohibitiuis decretalibus capitibus, inter quæ pro Catholicæ Religionis præſeruatione & promotione primum illud legebatur. IV.

Chriſtiana Sorella del Rè Chriſtianiſsimo, Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, &c.

Religionis cultu.

E Perche la Religione Cattolica, Apoſtolica Romana è ſempre ſtata in queſti Stati ſotto il feliciſſimo dominio della Sereniſſima, & Real Caſa di Sauoia coſi immutabile, che habbiamo tutti occaſione di renderne particolari gratie al Signore Iddio; il qual per queſto hà voluto ornarla d'infiniti fauori. Solo nelle Valli di Lucerna, S. Martino, & Peroſa confinanti al Delfinato vi ſi ritroua qualche Setta di diuerſa Religione, che tuttauia per mezzo de buoni Religioſi ſi procura di ridurre alla vera Fede, affinche tal volta l'Hereſia di quella parte non venga à pullulare più oltre: Perciò con le preſenti di noſtra certa ſcienza, & autorità, col parer del noſtro Conſeglio, commandiamo à tutti quelli, che in dette Valli profeſſano altra Religione, che la detta Cattolica, Apoſtolica Romana, di conſeruarſi ne' limiti loro gratioſamẽte tolerati, & d'oſſeruare li Ordini, che circa ciò ſono ſtati antecedẽtemẽte fatti, & publicati, & caſo foſſero andati fuori di detti limiti per habitare, di partirſene frà tre giorni dopo la publicatione del preſente Ordine, ſotto le pene in detti Ordini precedenti contenute: Non volendo Noi che in queſti Stati tanto di quà da Monti che di là fuori di detti limiti vi ſia eſſercitio d'altra Religione, che della Cattolica, Apoſtolica Romana, nella quale non ſolo tutti li Sereniſſimi anteceſſori di queſta Real Caſa ſono nati, alleuati, & hanno viuuto, ma anche molti di loro hanno ſparſo il proprio ſangue per eſſaltatione, & maggior gloria di detta Religione Cattolica.

Quo verò vnica lata ſanctione iurium codicem promulgaret, ſequenti approbatiuo canone vniuerſas à ſuis prædeceſſoribus aduerſus Sectarios latas leges, & ordinationes confirmatas obſeruandas mandauit, vt infra. V.

La Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, Regente, &c.

Aduerſus ... in ... & ...

A Lli Prefetti, Giudici, & Vfficiali del Duca mio Figliuolo amatiſſimo, & altri immediati, à quali le preſenti peruerranno ſal. Con queſto v'ordiniamo, & eſpreſſamente commandiamo, che per manutentione della Fede contro li Heretici debbiate oſſeruare, & far inuiolabilmente oſſeruare li Ordini fatti contro gl'huomini della pretoſa Religione, tanto da Noi, che da S. A. R. mio Signore, & marito, di glorioſa memoria, & Sereniſſimi Predeceſſori ſuoi: Inhibendo eſpreſſamente à detti huomini di che ſorte ſi ſiano di ſoggiornare, ne habitare in altri luoghi, che in quelli, che le ſono ſtati permeſſi in queſti ſtati, non oſtante qualunque reſcritto in contrario, che poteſſero hauer ottenuto da Noi, ſotto pena della priua- VI. Ann. Christi 1638.

tione

tione del [illegible] carichi di ciaſcuno di voi, ch' mancarà alla ſua funtione, nel rendere eſſequita la preciſa & riſoluta volontà noſtra in quanto. Dat. in Torino li 9. Nouembre 1638.

Chreſtiane,

Valle.

VI. Hancque præceptiuam ordinationem iiſdem characteribus expreſſam iterum replicauit anno ſequenti die 30 Auguſti. Anno trigeſimo nono poſt ſexcentos & mille cæpit hæc miſera Pedemontana regio ciuilibus inter Sabaudos P[illegible]pes ſimultatibus & hoſtilitatibus agitari, & diuexari, ex vna Gallis, ex altera Hiſpanis vniuerſa occupantibus, ac depopulantibus. Cum igitur ad Apoſtolici Miſſionatij in Caſtrodelphino excubantis poſtulationem ipſius Tutricis Regia Celſitudo per ſuas litteras Sectarijs Delphinenſibus ad Pedemontanos quouis ſub titulo ingreſſum interdixiſſet; Gallus quidam Chiliarcus Sauilianenſis Ciuitatis Gubernator Caluiniſtæ prohibitionis prædictæ abolitionem, & relaxationem ſurripuerat: quare Fr. Petrus Martyr Miſſionarius, qui ſupra, iterum piæ Principiſſæ Religionem poſtulationibus pulſans, conceſſum iam olim prohibitiuum reſcriptum confirmari fecit. Sequenti poſtmodum anno quadrageſimo extra mille ſexcentos graſſante in Subalpinis ciuili, & domeſtico violento, ac cruento Marte, Vafer & doloſus Mercurius ſuas exercebat fraudes, nempe Hæretici Lucernenſes, violatis iuribus, poſitos profanæ Religioni terminos prævaricantes: quare ſolicitantibus RR. PP. Minoribus ſtrictioris Obſeruantiæ, Francica Chriſtina Regalis, & Religioſa Ducisſa multas edidit ordinationes, & prouiſiones emiſit aduerſus inobedientes, & proteruos Caluiniſtas, intra indultos limites concludi eos præcipiens. Præceptiones autem, & prouiſiones prædictas cum ad noſtrorum Miſſiones non pertineant; alijs recoligendas dimittimus.

VII. Nequaquam tamen omittimus recenſere quod de pluribus conſuetis tranſgreſſionibus Hereticarum Conuallium Petruxiæ, & Perrerij, & Catholicorum paſſiuis oppreſſionibus per Capuccinos certior facta Regalis Celſitudo Chriſtinæ Ducisſæ, pro opportuno remedio ſubſequens ſanciuit decretum,

Carl. 1639. 1640. 1641. Carl. 1642.

R. ligiona... rios in Sub... piana ... [illegible]

Chriſtiana Sorella del Re Chriſtianiſſimo, per gratia di Dio Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, Madre e Tutrice del Sereniſſimo Carlo Emanuel, per gratia di Dio Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, Re di Cipro, & Regente de ſuoi Stati, &c.

HAuendo l'occaſione della guerra introdotto ne i luoghi delle Valli di S. Martino, e Peroſa, che reſtano ancora in qualche parte ate[illegible] alla falſa loro pretenſa Religione, diuerſi abuſi circa l'oſſeruanza [illegible] ordini fatti da [illegible] Sereniſſimo Duca Carlo Emanuele di glorioſa memoria, in aumento della Santa Fede [illegible], maſſime in quanto reſtaua per detti Ordini commandato alli [illegible] di detti luoghi di douer interuenire in tutte le radunanze, & congregationi [illegible] facevano i Miniſtri [illegible] altri di detta pretenſa [illegible] e di douer ſpedire ſenza difficoltà tutte le ſcritture, che dalli Padri Miſſionarij [illegible] rubbeno [illegible] ſeruitio della Miſſione, il che non ſi oſſerua, facendoſi [illegible] più conc[illegible] al pagamento del Miniſtro Heretico, & Maſtro di Scuola, contro ogni douere, e ſolito antico: [illegible]tendo perciò Noi prouedere a [illegible] abuſi Per le preſenti di noſtra certa [illegible] auto[illegible] col parer del noſtro Conſeglio, confirmando l'Ordine del [illegible] Sereniſſimo Duca [illegible] Emanuel ouradennato, mandiamo, & commandiamo a tutti li Caſt[illegible], Giudici, Ordinarij, & [illegible] de luoghi [illegible] ud tte Valli di S. Martino e Peroſa reſpettiuamente [illegible], & immediati, oue ſi trouano [illegible] aſſiſtere a tutte le radunanze, & congregationi, [illegible] faranno [illegible] Miniſtri, & Heretici [illegible] ſud[illegible], facendo ridurre tutte [illegible] propo[illegible] de[illegible] in [illegible] per darne conto [illegible], & quando ne ſaranno richieſti [illegible] alli [illegible] Caſtellani, & Ordinarij ſudetti inſieme di fare, & ſpedir alli [illegible] Miſſionarij di [illegible] alli tutte le ſcritture, che ſaranno richieſte in ſeruitio della Miſſione [illegible], & ſenza pagamento alcuno, ſotto pena della priuatione dell'vfficio, & altra à noi arbitraria. Inhibendo a [illegible] detti Miniſtro, & Heretici di congregarſi ſalno con aſſiſtenza d'eſſi Caſtellani, ſotto pena di ſcudi cinquecento d'oro per caduno, & caduna volta, [illegible] contrauerranno, al Fiſco noſtro applicandi come pure gl'inhibiamo ſotto l'isteſſa pena, di m[illegible] modo alcuno li [illegible] per il pagamento del Miniſtro Heretico, & loro Maſtro di Scuola ſud[illegible] Di[illegible] o noi [illegible] detti Cattolici immuni, & eſenti dal pagamento di tal carigo. [illegible] per dar animo à tutti li ſudetti Heretici da cattolizarſi, vogliamo, & eſpreſſamente com-

Euangelice Operarios ſuis [illegible] Admi[illegible] [illegible]

Reducere à Regalium [illegible] lutione ab- [illegible] duit.

mandiamo, che tutti quelli, che ſono venuti nel paſſato anno, & che verranno nell'auuenire alla Santa Fede, godano dell'eſentione, & immunità d'ogni qualunque carigo reale, & perſonale da imporſi durante cinque anni dal giorno di loro conuerſione: Inhibendo alle Communità Eſatori, & ad ogni altro, a chi ſpettarà di moleſtarli per detti carighi, ſotto pena di ſcudi cento d'oro, & nullità di quanto veniſſe à ſeguire in contrario di queſte, quali mandiamo à Magiſtrati, Miniſtri d'oſſeruare & far inuiolabilmente oſſeruare, volendo che alla copia Stampata dal Stampatore Ducale Sinibaldo ſi preſti tanta fede come al preſente Originale: Che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 16. di Genaro 1642.

Chreſtiene.

V. Piſcina.

V. Turinetti.

Reg. Amico.

D. Meynier.

Ne verò aliquid eorum prætermitteret Catholica, & prudens Regalis Duciſſa, quæ ſuorum ſubditorum ſaluti, ſignanter ſpirituali conducere videbantur; non ſola iuſtitia pellicere, ſed & miſericordia obſtinatiores Sectarios ad reſipiſcendum allicere voluit: vnde adhortatiuum, & illectiuum mox dandum indultum publicandum imperauit. VIII.

Christiana Sorella del Rè Chriſtianiſſimo per gratia di Dio Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, Madre, e Tutrice del Sereniſſimo Carlo Emanuel Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, Re di Cipro, & Regente de ſuoi Stati, &c.

E Molto noto il zelo, che ſempre hebbe queſta Real Caſa di ſoſtenere la Religion Cattolica, & impedir il progreſſo dell'Hereſie, che furono introdotte nelle Valli di Lucerna, Peroſa, e S. Martino, come vien prouato per li Editti, che ne' tempi opportuni furono publicati d'ordine de Sereniſſimi Predeceſſori & ſtimando noi hora eſſer non meno ſpettante al grado, che conueniente all'obligo di noſtra conſcienza, di continuare il medemo zelo, anzi d'augumentare, con procurar la conuerſione loro: Habbiamo ſtabilito di eſſequire con più per gratia, che col rigor di giuſtitia procedere alle douute pene; che perciò con le preſenti di noſtra certa ſcienza, e autorità, & col parer del noſtro Conſeglio, facciamo gratia, & remiſſione, & ampia liberatione di qual ſi voglia carigo Ducale, ò militare, tanto reale, che perſonale, miſto, ordinario, & ſtraordinario, che d'ordine noſtro, ò per ſeruitio della Corona s'imporrà tanto alle perſone, che beni di quelli della preteſa Religione, che non riconoſcono l'autorità ſpirituale del Sommo Pontefice, li quali da vn'anno paſſato in quà, & durante ancora cinque anni proſſimi à venire ſi ſaranno conuertiti, ò ſi conuertiranno alla Santa Fede Cattolica Apoſtolica Romana, con abiurar formalmente l'Hereſi, & far profeſſion di detta Fede, in quella continuando però ſempre, ſotto pena della priuatione di queſta gratia & altre pene portate dalle leggi. Qual gratia intendiamo che duri ſino alla fine delli detti cinque anni, da cominciare dal giorno della conuerſion, ancorche gia foſſe fatto qualche impoſto, purche à quello preceda la conuerſione, & affinche queſta conceſſion reſti ottenendo [illegible] di para, e mera gratia, in modo che neſſuno ne ſenta pregiuditio Mandiamo, & ordiniamo à Teſorieri, Riceuidori preſenti, & d'auuenire, & à chi ſarà ſpettante d'accettare, & ammettere à gl'Eſatori à lle Communità commeſſegli pagar in contanti le ſomme, à che aſcenderanno gl'impoſti, & carighi ſudetti, à quali cadute [illegible] con la fede però del Secretaro della Communità autentica, & de i Padri della Miſſion, e per diſcaricarne le Communità, nel cui territorio, ſaranno le perſone, & beni ſudetti, & alla Camera de Conti di farle buone nelli conti à detti Teſorieri, e Riceuidori, à quali perciò mediante dette atteſtationi inhibiamo di moleſtar le Communità, ò particolari per eſſi obligati, & obligandi, & eſſendo il danaro aſſignato, che ne anche poſſino dette Communità, & particolari eſſere per quello moleſtati dalli aſſignatarij, quali in tal caſo haueranno raccorſo da Noi, e dalla Camera de Conti per ſodisfattion di ſua aſſignatione; & come le comp. terà: e non eſſendo ragioneuole, che li Cattolici concorrino alle ſpeſe del Miniſtro Heretico, Maeſtro di Scuola, & altre, come di fatto ſi è preteſo; perciò inſeguendo etiandio la diſpoſition della ragione, come prohibiamo, & eſpreſſamente inhibiamo all'auuenire d'imponer ſopra le perſone, & beni de Cattolici le ſpeſe de Stipendij de Miniſtri, nè altre concernenti la manutentione, & intereſſe de loro pre-

Ann. Chri. 1642.

[illegible] eius ipſa [illegible] dultum.

teſa.

teſa Religione, de quali ſpeſe dichiariamo li Cattolici preſenti, & d'auuenire liberi, & immuni, ſotto pena à noi arbitraria: mandando à queſt'effetto à Magiſtrati, Miniſtri, & à chi ſpetta d'oßeruar, & far oßeruare le preſenti, alla copia de quali Stampata per il Stampator Sinibaldo vogliamo ſi preſti tanta fede, che al proprio originale. Che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 26. Aprile 1642.

Chreſtiene.

V. Piſcina.

V: Turinetti.

Reg. Amico.

D. Meynier.

IX. Martialium ſeditionum opportunitatem nacti alienigenæ plures Hæreticæ impietatis profeſſores, etiam aliquando ſub militaris profeſſionis, vel negotiationis prætextu in Subalpinis Oppidis, & locis domicilium acquiſiuerant, vel ſaltem habitationem poſuerant, & commorari conſueuerant: quod cum in Fidei haud mediocrem perniciem id fore, & futurum eſſe admonita intellexiſſet Chriſtina Duciſſa; his terris reddita domeſtica pace, eiectiuam, ac interdictiuam hanc legem ordinauit.

Chriſtiana di Francia per gratia di Dio Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, Madre, & Tutrice del Sereniſsimo Carlo Emanuel Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, Rè di Cipro, & Regente de ſuoi Stati, &c.

Siamo eccitate à conſeruare ne Stati di S. A. R. mio figliuolo amatiſſimo la purità, & candore della Santa Religione, & Fede Cattolica non meno dalla propria obligatione, & dall'ardente Zelo, che habbiamo dell'honor, e ſeruitio di Dio, che dall'eſſempio de Sereniſſimi Anteceſſori di queſta Real Caſa, & in ſpecie del Duca Carlo Emanuel mio Suocero di glorioſa memoria, che vi prouide particolarmente col ordine delli 23. Decembre 1622. l'oßeruanza del quale però intendiamo eſſer da molti traſcurata, e ſprezzata, e volendone Noi rauuiuare non meno la memoria, che l'intiero adempimento: Percio confermando l'ordine già detto ſecondo ſua forma, mente, & tenore, c'è parſo di prohibire, com' in virtù delle preſenti di noſtra certa ſcienza, piena poſſanza, & autorità aſſoluta, con aſſiſtenza delli Signori Prencipi Mauritio, & Franceſco Tomaſo noſtri Cognati, & del parer del noſtro Conſeglio eſpreßamente prohibiamo à tutti quelli della Religione preteſa riformata di che conditione ſi ſia d'habitar, ne tener domicilio ne Stati di S. A. R. di quà da monti fuori de limiti ſoliti, & tolerati, ne manco hauergli botteghe ordinarie, ne camere per tenerui mercantie, non impedendo però loro di venir alle fiere de medeſimi Stati con loro mercantie, & in eſſi negotiare, & commerciare, durante ſolamente il tempo di dette fiere, e non altrimente, purche non tenghino caſa, ne ſtanza veruna come ſopra, e che viuino ſenza dogmatizare, ne dar alcun ſcandalo, & ciò ſotto le pene portate dal ſudetto ordine, & altre etiamdio corporali al noſtro arbitrio. Prohibiamo in oltre à Sudditi di queſti Stati d'affittar le caſe, botteghe, ò altre ſtanze à medeſimi ſotto pena della confiſcatione d'eſſe, & altra arbitraria. Mandiamo perciò à tutti li noſtri Magiſtrati, Miniſtri, Vfficiali, Gouernatori, Vaſſalli, & ad ogni altro, che ſarà ſpediente di oſſeruarle, e farle oßeruare inuiolabilmente, procedendo contro li tranſgreßori irremiſſibilmente, qualunque coſa in contrario non oſtante per quanto ognuno ſtima cara la gratia di S. A. R. & noſtra: Dichiarando la publicatione, che ſi farà per voce di crida, & affiſſion di copia à luoghi ſoliti valida, come ſe foſſe fatta perſonalmente ad ognuno, & che alla copia, che ſarà Stampata dal Stampator Sinibaldo ſi dourà dar tanta fede come al proprio originale: Che così richiede il ſeruitio di S. A. R. è così vogliamo. Dat. in Foſſano li 17. Febraro 1644.

Religionarius intra terras toleratus, minus perfectè principe.

Ann. Chri. 1644.

Chreſtiene.

V. Piſcina.

D. S. Thomas.

Sub his diebus pro varijs, & diuerſis exigentijs ad ſe recurrentes Capuccinos

Miſſiona-

Miſſionarios benigniſſima Cypriorum Regina plurimis fauoribus cumulanit, & in neceſſitatibus ſubſidia congrua ſuppeditauit; quod ſignanter Perſerianæ, & Accelientis Stationis exhibitoribus præſtitit, vt ex datis litteris patet. Ann. Chriſt. 1644.

A proprijs derelictis habitaculis ſæpius reuiſendis, horumque occaſione, ac prætextu ab hæreticalibus zizanijs ſeminandis in Paduſana Valle nequaquam ceſſabant eiecti proſcripti quondam Vualdenſes, & Caluiniſtæ Lucernenſes. vnde de fraudulentis regreſſibus, & malitioſis circulationibus horum impoſtorum certior facta Sabauda Duciſſa, præſeruatiuum, & præceptiuum ſequens decretum exequi mandauit.

La Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, Madre, Tutrice, & Regente, &c.

ORdiniamo per le preſenti al Vicario di Barge, ſuo Luogotanente, Giudici Ordinarij de' Luoghi, & altri Vffitiali di giuſtizia, a quali ſpettarà, e queſte perueniranno, che capitando nelle loro giuriditioni, Terre, e luoghi qualſiſia ſorte d'Heretici ſi per occaſione di negotio, mercato, fiera, ò altro preteſto, & nella Valle di Pò, debbano capturarli, & aſſicurarli prigioni, & come ne ſaranno iudicati, & verranno richieſti dal Padre F. Carlo Franceſco da Sauigliano Capuccino, o altro Miſſionario à Paeſanà, ſotto pena dell' indignatione di S. A. R. & noſtra. Prohibiamo alli ſudetti Heretici di praticare, ne comerciare in detti luoghi, ſotto la medema pena, & di ſcudi cento d'oro al fiſco reggio applicandi, & in difetto, di tre tratti di corda, da eſſequirſi irremiſſibilmente. Che così richiede il ſeruitio di S. A. R. Dat. in Torino li 18. Settembre 1645.

Chreſtiene.

Balbis.

Pro afflictis verò Paduſanæ Vallis, & Villæ catholicis ſubleuandis cum ſupplicaſſent Capuccini Miſſionarij; clemens & benigna Regens, & Tutrix Chriſtina induſſit vt ſequitur. X.

Chriſtiana di Francia, Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, Madre, e Tutrice del Sereniſſimo Carlo Emanuel Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, Re di Cipro, & Regente de' ſuoi Stati, &c.

VEduta nell'vdienze noſtre l'alligata Supplica, & ſuo tenor ben conſiderato, atteſe le cauſe eſpoſte: Per le preſenti, di noſtra certa ſcienza, & auttorità aſſoluta, con aſſiſtenza delli Signori Prencipi Mauritio, & Franceſco Tomaſo miei Cognati, & col parer del noſtro Conſeglio facciamo gratia, ceſſione, & remiſſione alla Communità, & huomini ſupplicanti di tutti le carighi ordinarij, & ſtraordinarij, Ducali, & altri di qualunque ſorte ſiano, eccettuati però i militari imminenti, e la ſeſta de cenſi, per anni trè proſſimi venturi, comminciando dalla data di queſte, con le quali inhibiamo à Teſorieri generali, Prouinciali, Riceuidori, Miniſtri, Vfficiali, Delegati, Commiſſari, Inſtanti, & ad ogni altro che ſarà ſpediente di moleſtar in modo alcuno detto tempo durante, detta Communità, & huomini realmente, ne perſonalmente per eſſi carighi, & dependenti, ſotto pena di ſcudi ducento d'oro per caduno, che contrauerrà al fiſco applicandi, & di nullità di quanto ſeguirà in contrario. volendo che la copia autentica di queſte ſerui di Teſorieri ſudetti, & ad ogn' altro di ſufficiente diſcarigo appreſſo la Camera noſtra de' conti, à qual mandiamo, & ad altri Magiſtrati, Miniſtri, & Offitiali d'oſſeruare, e far inuiolabilmente oſſeruare le preſenti, con interinarle, & approuarle ſecondo loro forma, e tenore, ſenza difficoltà, reſtrittione, ne diminutione alcuna. Che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 20. di Nouembre 1645. Ann. Chr. 1645.

Chreſtiene.
V. Paſtana.
V. Turinetti.
V. Buſſone.
Reg. Amico.

Balbis.

XI. Verzolienſium oppidanorum maior, & ſanior pars ſemper & fauit, & ſuis quotidianis eleemoſynarijs ſubſidijs fouit Religioſos Capuccinos inibi Apoſtolantes, & Euangelizantes: Nonnulli verò, qui non vſquequaque Religioſos, & Leuitas rectis oculis aſpicere conſueuerant, conſuetæ combuſtibilium Lignorum præſtationi communi ære quot annis Capuccinis exhibendæ aliquando reſtiterunt; vnde pauperculi Minoritæ pro congrua prouiſione ad humaniſſimam Duciſſam confugerunt, à cuius benignitate infraſcriptam delegationem retulerunt.

Al Magnifico noſtro Cariſsimo il Prefetto della Prouincia di Saluzzo.

La Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, Tutrice, e Regente, &c.

Magnifico noſtro Cariſsimo. Intendiamo che la Communità di Verzuolo habbi vſato per il paſſato di prouedere alli due Padri Capuccini Miſſionarij, quali habitano in detto luogo di Verzuolo per predicar la parola di Dio à quelle anime, la legna neceſſaria per l'vſo loro, e perche al'hora eſſa Communità per opera d'alcuni poco ben affetti à Religioſi, ò ricarda, ò ſi moſtra renitente nel continuar il dano di tal legna ad eſſi Padri: Vi diciamo con queſta d'ordinargli, che la somminiſtrino ſenza alcuna difficoltà, & in tal caſo di renitenza, la conſtringerete con le madè, che vi parrano più ſpedienti, acciò li detti Padri non habbino occaſione d'hauer nuouo raccorſo da Noi; Così dunque eſſequirete, e Noſtro Signor vi conſerui. Torino li 10. Genaro 1646.

An. Chri. 1646.

Verzolienſibus A, alimentum, Vigilem Capuccinum commendat.

Chreſtiene.

De S. Thomas.

XII. Pro eadem combuſtibilium lignorum annua præſtatione cum ſuperiori anno 1644. Menſe Octobri Accelienſi Gubernatori ſuam dediſſet epiſtolam Religioſa Chriſtina, vt Capuccino ibi inuigilanti Miſſionario ſufficienter incolæ prouiderent, nec ſatis mandatis hactenus obtemperaſſent; ſecundam eiuſdem met tenoris eidem Gubernatori replicauit epiſtolam ſub die 8. Octobris 1646. quam vt exactius obſeruarent; Accelienſis publicæ rei Adminiſtratoribus mox dandum tranſmiſit mandatum.

La Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, Madre Tutrice, & Regente, &c.

Alli Sindici, & huomini della Communità d'Acceglia Salute. Per le preſenti vi ordiniamo, & mandiamo, che debbiate ſenza difficoltà alcuna prouedere alli Padri Capuccini Miſſionarij, quali habitano in coteſto luogo di Acceglio per predicar la parola di Dio, la legna neceſſaria per l'vſo loro, come ſempre è ſtato il ſolito, & hauete fatto ſin'al preſente, & ciò à tempo debito, ſotto pena di ſcudi ducento d'oro al fiſco di S. A. R. applicando, & altra maggior à noi arbitraria, l'ammontar del prezzo della qual legna vi ſarà entrata, e fatta buona ſopra le voſtre debiture. Che tal è noſtra mente. Dat. in Torino li 8. del meſe d'Ottabre 1646.

Item Accelienſibus Euāgelicum Operarium commēdatū vult.

Chreſtiene.

V. Peſcina.

Ratto.

XIII. Pro conſeruatione autem, & promotione Catholicæ Fidei in Valle San-Martini per Fratrem Hieronymum à Pamparato Capuccinum Stationarium commonefacta, & rogata, multiplices, quas infra damus, ſanctiones, remiſſiones, & ordinationes conceſſit, & decreuit Chriſtianiſſima Duciſſa Chriſtina.

Alli

Alli Ben Diletti, & Fedeli noſtri li Caſtellani della Valle di San Martino, e Peroſa, & loro Luogotenenti.

La Ducheſſa di Sauoia, Regina di Cipro, & Regente, &c.

In S. Martini Valle ſtatu- orum pro Fi de chieruan- tiam inoxie

BEn Diletti, e fedeli noſtri. E aſſoluta volontà noſtra, che ſiano pontualmente oſſeruati li Ordini da noi, & da' Sereniſſimi noſtri Predeceſſori conceſſi intorno l'eſtirpatione della preteſa Religione, che per la poca oſſeruanza di quelli ſi vede pullulare in coteſte Valli in graue pregiuditio del ſeruitio di Dio, e della Cattolica Fede. Vi diciamo perciò, & eſpreſſamente commandiamo di oſſeruar, e far inuiolabilmente oſſeruare li ſudetti Ordini; procedendo, e facendo procedere in odio de' contrauentori irremiſſibilmente all'eſſecutione delle pene in eſſi contenute, aſſiſtendo anche, & preſtando ogni aggiuta, e fauore alli Padri Capuccini Miſſionarij in eſſe Valli in quello concernerà il ſeruitio di Dio, eſtirpatione di detta Religione, & aumento di S. Chieſa. Tanto eſſequirete, come ve ne incarichiamo, conferendouene con dependenti l'autorità aſſoluta, e neceſſaria, & Dio di mal vi guardi. Torino li 28. Aprile 1645.

Ann. Chri. 1648.

Chreſtiene.

Giannini.

Tenor di Supplica.

ALTEZZA REALE.

IL Miſſionario Apoſtolico Capuccino, qual dimora nella Valle di San Martino per la propagatione della Santa Fede, fa conſapeuole V. A. R. come i poueri, e pochi Cattolici d'eſſa Valle ſono ridotti à tal termine di pouertà, che per non poter pagar i carighi acceſſiui, e per la grau antipatia degl' Heretici contra di loro, molti d'eſſi ſono conſtretti di abſentare, vanno queſto deſiderio degl' Heretici, da quali ſono in tanti modi ſolleuati, come di numero, e qualità più eccedenti, altro non procurano, che tal abſenza, ò che eſſi ritornino al vomito dell'hereſia, cauſa queſta di tal amaritudine al pouero Miſſionario, che altro più opportuno rimedio non hà, che di ricorrere humilmente alla benignità di V. R. A.

Humilmente ſupplicando à degnarſi far la medema gratia alli ſud.ti poueri Cattolici della Valle di San Martino tanto antichi, che nouellamente cattolizati, & che per l'auuenire ſi cattolizaranno, come ha benignamente gratiato li Cattolici della Torre di Lucerna, condonandogli, & eſſimendoli da tutti li carighi, e dimande tanto reali, che perſonali, ordinarij, e ſtraordinarij, ducali, e militari, ſuſſiſtenza, grani, caſerme, & ogni altra dimanda, etiandio per cauſa di guerra, almeno queſt'adulto per ſei anni auuenire: Inhibendogli da Teſorieri, Aſſignatarij, e da qualſiſi voglia Miniſtro, e chi ſpetti, ò ſpettarà ogni real, o perſonal moleſtia; inclinando V. A. R. à tal gratia, maſſime trattandoſi di poca coſa, ſtante che d'ottocento ſcudi, ò lire di regiſtro, che poſſiede tutta la Valle di San Martino, li Cattolici d'eſſa Valle non ne tengono che lire ventiotto viue, & ancora morte ò con alcuni ſoldi, come appare dalla fede del Secretario di quella Valle. Dichiarando in tal gratia comprenderſi ogni Heretico, che durante detto termine veniſſe alla Santa Fede, & à queſti, che vorranno conuertirſi, prohibire ſotto graui pene alli ſudetti della preteſa Religione di nominacciarli, o in qualſiuoglia modo impedirle tal conuerſione. E perche con tanti Ordini di V. A. R. li Heretici, ſono tuttauia contra eſſi poueri Cattolici al pagamento de' Miniſtri Heretici, Maſtri loro di Scuola, & altre ſpeſe indebite, per hauer ancora il regiſtro vnito, non oſtante che V. A. R. habbi già ordinato tal ſeparatione, mà non già queſto effettuato da eſſi per l'intereſſi d'alcuni loro priuati, così compiacerſi per troncar tutte le cauſe à gl'Heretici, mandar alla Camera da Conti di ſeparar detto regiſtro degl' Heretici da quello de' Cattolici, & al Caſtellano, & Segretario d'eſſa Valle di far vn regiſtro nuouo de' Cattolici, & per vltima gratia (per la pouertà di queſti Cattolici) mandar, che queſto gratioſo indulto per gl'emolumenti ordinarij, & alla Camera d'interinarla gratis. Il che ſpera ottener, &c.

Suppl. libel. Miſſiona. Apoſtolici

Copie

Copia di Patente;

Chriſtiana di Francia, Ducheſſa di Sauoia, &c.

VEduta nell'vdienze noſtre l'allegata Supplica, & ſuo tenor conſiderato atteſe le cauſe narrate. Per le preſenti di noſtra certa ſcienza, & autorità aſſoluta, & con aſſiſtenza de' Sereniſſimi Prencipi Mauritio, & Franceſco Tomaſo miei Cognati, & col parer del Conſeglio facciamo gratia, & remiſſione alli Cattolici della Valle di San Martino tanto antichi, che nouellamente cattolizzati, & che per l'auuenire ſi cattolizzaranno, & de quali ſi ſupplica, di tutti li carighi, & dimande tanto reali, che perſonali, ordinarij, e ſtraordinarij, Ducali, e militari, ſuſſiſtenze, grani, razione, quartier d'Inuerno, & ogn'altra dimanda, etiandio per cauſa di guerra, e ciò per ſei anni proſſimi à venire, cominciando dal corrente anno 1648. Inhibendo noi perciò ogni moleſtia reale, e perſonale à detti Cattolici per detti carighi, e dimande dalli Agenti, & eſſatori di Communità, da Teſorieri, Munitioneri, Riceuidori, Aſſignatarij, Vfficiali, Soldati, Commiſſarij, Eſſattori, & da chiunque altro apparterà, e ſarà ſpediente, ſotto pena di ſcudi cento d'oro per caduno, che contrauerrà a queſte, al fiſco reggio applicandi, & altra maggiore à noi arbitraria. Oltre che dichiariamo nullo tutto ciò, che ſeguiſſe in contrario. Dichiarando in tal gratia reſtar compreſo ogni Heretico, che durante detto termine veniſſe alla Santa Fede. Ordiniamo à queſt' effetto alli Teſorieri, Munitioneri, Riceuidori, & à chi apparterà, & ſarà ſpediente, di paſſar le quitanze neceſſarie à fauor delle Communità per l'ammontar de' carichi, & coſe ſopra gratiate per la parte, & regiſtro di detti Cattolici, & alla Camera de Conti di qua da' Monti di paſſarlo in quello de' detti Teſorieri, Munitioneri, ò Riceuidori, in modo che queſti reſtino diſcarigati appreſſo di Noi, & detti Cattolici godino di detta gratia, e le Communità reſtino anche ſgrauate di dette coſe gratiate verſo d'eſſi Teſorieri, Munitioneri, ò Riceuidori. Mandiamo per tanto, & commandiamo à Magiſtrati, Miniſtri, & Vfficiali di Sua Altezza R., e noſtri, & à chi apparterà, e ſarà ſpediente, di oſſeruar, e far inuiolabilmente oſſeruare le preſenti, & alla Camera ſudetta d'interinarle, & approuarle ſenza veruna difficultà, & di far ſeparare, come ſi ſupplica, il regiſtro de Cattolici da quello degl' Heretici; commandando Noi perciò al Caſtellano, & Segretario di detta Valle di far vn regiſtro nuouo di detti Cattolici, & atteſa la pouertà de' ſudetti Cattolici, mandiamo ſpedirſi le preſenti ſenza pagamento d'alcuno emolumento, & interinarſi gratis, & così alli Gran Cancelliere, e Camera di far in queſto modo ſegno. Che tal'è noſtra mente. Dat. in Torino li 8. Marzo 1648.

Chreſtiene.
V. Piſcina.
V. Turinetti.
V. Trabochi.

De S. Thomas.

Remiſſiuu diploma.

Ann. Chri. 1648.

XIV. Supra recenſitis igitur ordinationibus, indulgentijs, & ſanctionibus perpetuò Catholicam fidem fouere, & Apoſtolicis Miniſtris, non minus autem fidelibus ſuis populis fauere ſtuduit Sereniſſima, Regaliſq; Tutrix, & Pedemontanæ dominationis Directrix Chriſtina Francica; Verum non ſolis legalibus prouiſionibus, ſed & regalibus ſubuentionibus, eleemoſynarijſque clargitionibus de Ducali ærario Euangelicis Operarijs neceſſarium commeatum ſuppeditare voluit, ſignanter rogata: ſemel enim pro aliquali pecuniaria ſubuentione Miſſionibus in communi præſtanda interpellata ab Apoſtolici Operis Præfecto Capuccino, protinus emiſſo mandato, non exiguam frumenti quantitatem pauperibus Chriſti dilargiendā imperauit, cuius aſſignatæ tritici largioris copiæ (licet non totum valorem acceperint Eccleſiaſticæ militiæ profeſſores) haud tamen mediocre ſubſidium pro ſuis neceſſitatibus aliàs quoque experti fuerunt. Nam pia hæc Principiſſa ſingulariori, & vehementiori congenito quodam fertur affectu in pietatis opera, ſignanter ad profectum Fidei præſtanda, ac promouenda, quem liberaliores donationes annuæ alijs Euangelicis Operatoribus infallibiliter exhibitæ in non mediocri grani, & vini commeatu præſtando conteſtantur. Nos autem Capuccini ſi exuberantioris illius liberalitatis ampliora beneficia non accipimus, nobis ipſis, quia non petimus, vel potius oblata non acceptamus, adſcribendum eſſe confitemur; propter quod humaniori illius benignitati peculiares obligationes profitemur.

Liberalis [illegible] menti erga [illegible] cijs in Euangelicos Sacer[illegible] ret.

CALCVLVS QVINTVS

Sereniſſimi CAROLI EMMANVELIS Secundi Sabaudiæ Ducis, Cypriorumque Regis, ab anno 1648.

Pietatis ſtu... æ prima...

NOnus quidem, & vigeſimus Sabaudus Dux, Pedemontanuſque Princeps Franciſcus Hyacinthus Victorii Amedei, & Chriſtinæ Franciæ primogenitus, regalis indolis infans enumeratur. Nulla tamen illius præclara pro Fide, & Religione facinora nos hic calculamus, quia vix ipſe maturè ratiocinari occeptauerat, cum immatura mors numeranda, calculanda, & computanda plura præſtandi ſpatium illi præoccupauerat. Primo igitur morte ſublato, ſecundus eorundem genitus Carolus Emmanuel II. nomine in ſceptri adminiſtratione ſucceſſit, pietatiſque atque religionis egregium ſpecimen edidit: licet enim iuuenilibus adhuc teneris annis detentus, auitæ Chriſtianitatis attamen ſemina conſeruare non deſtitit. Venationi quidē in primis deditus, ſed & ſacrorū venerationis non oblitus, Mancipiorū B. M. habitū deuotiſſimè ſuſcepit, cōmiſſiſque pro exercitijs ſollicitè exercet: ſingulis Deiparæ peruigilijs ſacris ieiunat ſolis pane, & vino cōtētus: Quadragesimale quotidianum ieiunium, & abſtinentiam colere à primo ſuæ iuuentutis flore aggreſſus eſt, futuros vberiores progreſſus auſpicatiori tali præludio indicans: Sanctiſſimo Epiſc. & celeberrimo Confeſſori Carolo proprio Tutelari, & Patrono in Diſcalceatorum RR. PP. Auguſtinianorū Templo, à Carolo Emmanuele Primo fundato, auguſtiorem grandem Aram, ſacrum atrium, Chorum, ac ſolum varijs marmoreis ſculpturis mirè fabrefacta ſacrauit adhuc adoleſcens. Iuueneſcens verò ſepulti Saluatoris pro Sacratiſſima Syndone reponenda, ſimul & honorificentiùs aſſeruanda magnificentius Sacellum in D. Ioannis Baptiſtæ Metropolitana Baſilica ad conſtituendum egregiam plurium millium aureorum pecuniariam ſummam depoſitauit, plura pro conſummatione operis præſtiturus. Præſtat interim mendicos, egenoſque in alendos ſuburbio in Ciuitatis Taurinenſis conſtructo Xenodochio bis millenos argenteos annuos. Inibi rurſus peramplum à ſuis maioribus erectum, bellicíſque à turbinibus deiectum palatium, virtutum hoſpitium nuncupatum, quod in eo pauperes adoleſcentuli recollecti, cunctarum artium honeſta exercitia perdiſcant excitauit, & reædificauit.

Religionis ... ſtus.

Poſtquam per ternas circiter olympiades Regalis ſub Chriſtinæ Matris tutela, & ſolicita directione educatus perſeueraſſet Carolus Emmanuel II. Dux Sabaudiæ, & Cypriorum Rex, tandem circa annum quadrageſimum octauum extra milleſimum ſexcenteſimum de minoritate egreſſus, ſui amplioris ducatus regimini, & gubernationi incumbere eſt aggreſſus: vt autem qualis erga pietatem, & Catholicam Religionem in progreſſu eſſet futurus primo ipſo in ingreſſu præindicaret, præclaræ memoriæ ſui Aui Caroli Emmanuelis I. exemplis inhærens, vix calamum ad ſignandum aſſumpſit, cum Catholicæ fidei profeſſoribus benefacere incępit per ſequens indulti à pia Genitrice San-Martini Vallicolis credentibus conceſſi confirmatiuum emiſſum decretum. — Ann. Chr. 1648.

Il Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte,
Re di Cipro; &c.

Confirmati... um, & exem... ...edictū.

BEn Diletti Fedeli noſtri. In rimoſtratione dell'affetto noſtro verſo i Cattolici di coteſta Valle, gli confirmiamo volontieri il priuileggio conceſſogli dalla pietà di M. R. mio Signore, e Madre delli 20. di Settembre 1647. per l'oſſeruanza del quale commettiamo, à voi con queſta d'aſſiſtergli in modo, che non ſiano contro la forma di quello moleſtati per le debitore di Communità, ſaluo per quello, che ciaſcheduna deue à rata di ſuo regiſtro, oſſeruata però la gratia fattagli ſotto li 8. del ſcorſo Marzo. Non permetterete inſieme, che que' Cattolici, che ſono illetterati ſiano aſtretti à riceuer Vfficij, ò cariche publiche, perchè per tal effetto non vogliamo ſiano moleſtati, e faremo caſtigare chi contrauerrà à queſto noſtro giuſto ſentimento. Douerete voi dunque far quanto vi commettiamo ſenza eccettione, e Dio vi guardi di male. Torino li 4. di Nouembre 1648.

Carlo Emanuel.

Gromis.

VBi autem primum in ſui Regni ſolio ſedens, proprij regiminis virgam erigere, & dirigere occeprauit à ſuis prædeceſſoribus pro reprimendis Sectariorum auſibus latas leges confirmauit, & obſeruandas mandauit, religionarijs extra conceſſos limites progredi interdicendo vt ſequitur.

Il Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte,
Re di Cipro, &c.

PReſetti, Giudici, Vfficiali, & altri immediati, à cui le preſenti perueniranno, Salute. Con queſta vi ordiniamo, & eſpreſſamente commandiamo, che per manutentione della Santa Fede contro gl'Heretici (richieſti dalli Padri Capuccini Miſſionarij) dobbiate oſſeruare, e far inuiolabilmente oſſeruare li ordini fatti contro gl'huomini della preteſa Religione tanto dalla glorioſa memoria di S. A. R. noſtro Padre, che da Sereniſſimi ſuoi Predeceſſori: inhibendo eſpreſſamente à detti huomini di che ſorte ſi ſiano di venir ſoggiornare, ne habitare in altri luoghi, che in quelli, che gli ſono ſtati permeſſi, ne negotiare tanto di qua, che di là da' Monti in queſti Stati, non oſtante qualonque reſcritto in contrario che poteſſero hauer in altro tempo ottenuto, ſotto pena della priuatione delle carighe di ciaſchedono di voi, che mancarà alla ſua fontione nel rendere eſſequita la preteſa, & riſoluta volontà noſtra in queſta. Dat. in Torino li 16 di Nouembre 1648. Statutorum limitum renouatiuum decretum.

Ann. Chri. 1649. *Carlo Emanuel.*

V. Piſcina.

Vandagna.

III. Per Perreriane Cuſtodię Apoſtolicum Speculatorem Fratrem Hieronymum Capuccinum de violenta hæreticorum in Catholicos tyrannide, & oppreſſione certior factus, ſuorum fidelium ſubditorum indemnitati vt conſuleret; expeditam emiſit delegationem Domino Pręfecto Reſſano, præcipiens, vt ad inquirendum aduerſus oppreſſores procederet: Cumque rurſus prerecenſitus Religioſus Operarius, veluti fidelis Domini ſeruus, & operoſus famulus in San Martini Valle cultum Dei promouere, & augere ſatageret, ne à profanis, & ſacrorum contemptoribus, ſeu violatoribus impediretur; infrapoſitam Ordinarijs Iudicibus tranſmiſit iuſſionem.

Ann. 1649

Al Ben Diletto noſtro il Caſtellano della Valle di
San Martino &c:

Il Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte,
Rè di Cipro, &c.

Diletto, & Fedel Noſtro *VOlendo prouedere ad ogni inconueniente, che poſſa occorrere, & cauſarſi dalli della preteſa Religione di coteſta Valle ſoura l'eretione della nuoua Capella da farſi nella caſa del fù Giouanni Brunetto, fine di Macella, nel Borgo detto il piano della Salſa, al cui vſo reſta deſtinata. V'incarichiamo con le preſenti di transferirui in detta piana, & iui ridurre la ſudetta ſotto l'immediata noſtra prottettione, & Saluaguardia: inhibendo à quelli della preteſa Religione, & à chi altro ſpetti di non douer: moleſtare, ne impedire li Padri Miſſionarij Capuccini preſenti, & futuri del Pere, loro adherenti, Lauoratori, ò Cuadentori nell'edificatione di detta Capella, ſtanze, e tutto ciò, che per augmento della Santa Fede Cattolica sarà conueniente di fare in detta Caſa, ſotto pena d non arbitraria, qual s' eſtenderà ſino alla morte incluſiuamente, ſecondo la qualità dell'innobedienze, che ne ſeguiranno, facendo del tutto apparire publiche, & autentiche ſcritture, & teſtimoniali, che rimetterete à detti Padri Miſſionarij. Mandando alli Magnifici Vaſſalli noſtri Cariſſimi li Conti della ſudetta Valle di San Martino, d'inuigilare, per quanto ſtimano la gratia noſtra, acciò queſta noſtra mente ſia eſſequita, & mantenuta illeſa detta Capella da edificarſi come* Religionis promouendæ receptiua epiſtula.

ſopra: Quali Conti della ſudetta Valle, & ogn'vno d'eſſi douranno procedere contra chi haueſſe ardire di moleſtare detti Padri Miſſionarij in cal caſa, & far procedere alla dounta ſomptione d'informationi, arreſti per quali de moleſtanti, & indi ſubito darcene auiſo, per poter li caſtigare ſecondo i demeriti, che così ordiniamo: conferendo ad eſſi, & à voi l'autorità opportona. Tanto dunque eſſequite, e Dio Signore vi conſerui. Torino li 28. Genaro 1649. Ann. Chri. 1649.

Carlo Emanuel:

De Meynier.

Cum dolo, fraude, ſine aſtutia, & calliditate quidam vaferrimus Vallicolanus Caluiniſta Caſtridelphinenſis contra præſcriptum interdictum Delphinenſibus Sectarijs iam pluries promulgatum, reſcriptum ſurripuit, vt prædictis ad Pedemõtanos deſcendere, apudque eos commorari liceret: quod cum ſubintellexiſſet vigil Capuccinus Fr. Paulus Taurinenſis in Varaytana Valle obſeruans Excubias, protinus Sereniſſimi Ducis zelum excitans, vti poſtulauit, ità reſcriptum irritandum impetrauit. Rurſus cum in Sancti Martini Conualle (vti ſupradedimus) tàm Christina Mater, quàm Carolus Emmanuel natus Regales Duces, & Principes Catholicos à præſtandis conſuetis vectigalibus abſoluiſſent, & exemiſſent, ne Religionarij pro ſuo more liberalitatem Principis carpere valerent; compenſandum cum eis præcepit in congrua frumenti quantitate, & ſic æquitatem ſeruauit. Plura autem ab hoc generoſo Catholicæ Religionis Patrono præſtanda ſperamus. V.

Hæreticę temeritatis repræſſio & præſcriptum.

Cõpenſatiuũ Indultum.

A Fratre Hieronymo Apoſtolico Stationario per ſupplicem libellum interpellatus Supremus Magiſtratus, bellicis expeditionibus, ſiue militaribus prouiſionibus præfectus, in fauorem Fidei, & fidelium conſeruationem in Sancti Martini Valle ſequens ſub Carolo Emmanuele II. dedit reſcriptum, ad poſtulationem Capuccini Sacri Exeubitoris. VI.

Tenor di Supplica.

ALTEZZA REALE.

IL Padre Miſſionario Capuccino, che dimora nella Valle di S. Martino per la manotentione di Santa Fede fà ſapere à V. A. R. come gl'Heretici della Valle di S. Martino contro tanti ordini Ducali, anzi contro ogni douere fanno tuttauia concorrer li poueri Cattolici d'eſſa Valle al pagamento de luro Maſtri di Scuola, Miniſtri Heretici, & altre ſpeſe indebite in troppo pregiudicio d'eſſi Cattolici, al qual abuſo deſideruſu purui rimedio, raccorre da V. A. R. Ann. Chri. 1649.

Homilmente ſopplicandola, mandar alle Commonità d'eſſa Valle, oue ſono Cattolici di non douer più per l'auuenire far concorrer li Cattolici ſudetti ad alcon pagamento, che non ſia legitimo, & ragioneuole; & à tal'effetto non poter eſſe Communità imponer alcon caricho, al pagamento del quale debbano concorrer li Cattolici, che tal'caricho imponendo non ſia prima legitimato, & approuato dall'Eccellentiſſima Camera, & intanto inhibir à detti Cattolici ogni moleſtia da chi, &c. con dichiarare l'eſſecutione da farſi in perſona d'vno delli Agenti d'eſſe Communità, valer. Il che, &c.

G. Galleano.

Il Conſeglio Ordinario di S. A. R. ſoura gl'occorrenti di Guerra, &c.

VEdota l'alligata Supplica, & ſuo tenor conſiderato. Per le preſenti commandiamo, & inhibiamo alli Sindici, Conſiglieri, Agenti, ò Secretaro della Valle di S. Martino ſopplicata, d'imponer in taglia alcuni carichi, di che ſort. ſi vogliano, fuori Ducali, e mi itari, ſaluo procedendo l'admiſſione, & licenza noſtra ſotto pena di mille ſcudi d'oro in commune, & cinquecento in particolare, al Fiſcu di S. A. R. applicandi in caſo di contrauentione; oltre che ſi dichiara nullo ogni attu, che veniſſe ſeguir in contrario: Dichiarando l'eſſecutione di queſte da farſi al modo ſupplicatu valer. In fede, &c. Dat. in Torino li 12. Marzo 1648.

Pro indemnitate Cath. li cosli prouiſio

Per l'Illoſtriſſimo, & Eccellentiſſimo Conſeglio ſudetto.

De Canilus.

VII. Ad Capuccinis Miſſionarijs conbuſtibilium lignorum ſubſidium exhibendum Carolus Emmanuel II. ſequens decretum firmauit.

Il Duca di Sauoja, &c.

A Lli Sindici, & huomini della Communità d'Acceglio. Sal. &c. Per le preſenti vi ordiniamo, & mandiamo, che debbiate ſenza difficoltà alcuna prouedere alli Padri Capuccini Miſſionarij, quali habitano in cotesto luogo d'Acceglio, per Predicare la parola di Dio, la legna neceſſarie per l'vſo loro, come ſempre è ſtato il ſolito, & che hauete fatto ſin' al preſente, & ciò à tempo debito, ſotto pena di ſcudi 200. d'oro al Fiſco noſtro applicandi, & altra maggiore à noi arbitraria, l'amontar del prezzo della qual legne vi ſarà entrate, & fatto buono ſupra le voſtre debiture, che tal'è la mente noſtra. Dat. in Torino li 22. Luglio 1648.

An. Chri. 1648.

Miſſionarijs pro lignoſi prouiſione commendat.

Carlo Emanuel.

V. Piſtina.

Marchini.

VIII. Excreſcentibus floridæ ſuæ ætatis annis, florebat pariter generoſi huius Principis animo tuendæ Catholicæ Religionis ardor, vnde anno quinquageſimo extra ſexcentos & mille in ſuam peculiarem tutelam ſuſcepit quoſcunque in Padutana Miſſione obſequentes Fidei ſeruitio Mechanicos Miniſtros à Capuccino Miſſionario conductos. Indeque vix elapſo biennio, pro hactenus ab vniuerſis ſuis prædeceſſoribus Ducibus ad Orthodoxæ pietatis augumentum, ſiue conſeruationem emiſſis decretis exactiori obſeruantia renouanda, nouum promulgauit ſequens edictum.

An. Chri. 1650.

Il Duca di Sauoia, Prencipe di Piemonte, Rè di Cipro, &c.

P Reſetti, Giudici, & Vfficiali noſtri mediati, & immediati, à quali le preſenti peruerranno. Sal. &c. Ordiniamo, & eſpreſſamente commandiamo ſotto pena della noſtra indignatione, & priuatione delle voſtre reſpettiuamente cariche, che per mantenimento della Santa Fede dobbiate oſſeruare, & far inuiolabilmente effettuar gl'Ordini fatti contro gl'huomini della preteſa Religione tanto da noi, & da M. R. mia Signora, & Madre, che da altri Sereniſſimi noſtri Anteceſſori, ſempre che ne verrete richieſti dal Padre Prefetto delle Miſſioni de PP. Capuccini. Prohibendo perciò Noi eſpreſſamente à detti huomini di che ſorte ſi ſiano di ſoggiornare, ne habitare in altri luoghi, che in quelli gli ſono ſtati permeſſi, meno negociare ne noſtri Stati tanto di quà, che di là da Monti, ſotto le pene portate per detti Ordini precedenti, & altra maggiore arbitraria, & ciò non oſtante ogni reſcritto, prouiſione, e coſa repugnante, al che tutto per queſto fatto deroghiamo: Eſſendo tale la preciſa, e riſoluta volontà noſtra. Dat. in Turino li 10. di Nouembre 1652.

An. Chri. 1652.

Patrocinij litteras Miſſionarij pro ſibi obſequentibus concedit.

Carlo Emanuel.

V. Moruzzo.

D. Meynier.

IX. Iam olim ab anno quadrageſimo [illegible] cum mille, & ſexcentis Regalis Chriſtina Mater, & Tutrix liberaliori indulgentia Catholicos Vallis Sancti Martini afflictos à ſoluendis vectigalibus, & militaribus oneribus perſoluendis per ſexennium liberauerat: quo expleto, & maternæ exemptionis elapſo tempore Carolus Emmanuel II. Filius regiminis iam aſſumpto Clauo à Fratre Hieronymo à Pamparato rogatus, interuenientibus etiã Excellentiſſimi Planitiani Marchionis Suffragijs, exemptionis, & indulgentiæ chirographum, ac indultum per aliud ſexennium adhuc validum, atque firmum perſeuerare voluit in fauorem Vallicolarum fidelium: Nec tamen regalibus dumtaxat à præſtandis ciuilibus, ac politicis oneribus, legitimos Eccleſiæ filios benignè abſoluit Clementiſſimus noſter Dux, ſed & à corporalibus, & perſonalibus perſoluendis capiſalibus pœnis alienigenas, id eſt Caluiniſticæ Synagogæ ſpurios natos maleficos humaniſſimè hoc an-

Indulgentia, & benedictio

no exemit: cum enim Prallenſis quidam homicida ſuſcipiendæ Orthodoxæ Fidei deſiderio flagraret; quò facilius conceptum de pœnitendo ſpiritum commodius, & ſecurius pareret, illum à criminalibus debitis punitionibus illæſum, ſimul & impunitum (rogante Apoſtolico Stationario Capuccino) abire permiſit, dummodò Catholico albo nomen daret.

X.

In Excubijs Sacris Euangelicas vigilias cuſtodientes ſuper Dominicum gregem Capuccini Vigiles circa hæc tempora, Sectarios quoſdam Delphinenſes artifices, vel Paſtores ouium, aut deceptores homines deprehenderunt, qui commodius, & facilius vt doloſas, vel laborioſas mechanicas ſuas artes exercere diu inter Subalpinos fideles valerent, Catholiciſmi vſurpato titulo, ficte, frauduleneterque Catholicæ Eccleſiæ participandis, & frequentandis Sacris, ſeu etiam Sacramentis accedebant, vndè in Petriam reuerſi, Catholicorum credulitati, & ſimpliciori facilitati irridebant. Ideò de callidorum, & verſutorum horum Alpigenarum vafritie & irreligioſa, immò temeraria præſumptione, ac profanatione admonitus per Euangelicos Cuſtodes Carolus Emmanuel II ad compeſcendam profanorum inſolentiam Infrapoſitum dedit prohibitiuum canonem. Ann. Chri. 1654.

Il Duca di Sauoia, Rè di Cipro, &c.

Profanatores Sacrorum alienigenæ eiecti.

P Er le preſenti ordiniamo à Gouernatori, Sindici, Conſiglieri, Giudici, e Prefetti, & altri Miniſtri, o Vfficiali di giuſtitia del noſtro Stato, che ritrouati alcuno della Religione pretesa ſoggiornare, ò habitare fuori de limiti permeſſi, a loro tolerati nelle Valli di Lucerna, Peroſa, e S. Martino; contra gl'Ordini de noſtri Anteceſſori, e noſtri publicati, tanto da quà, che di là da Monti, & del Contado di Nizza, quaſi viue Catolicamente, & Apoſtolicamente, ouè con ſcherno delle coſe Sacre fingendoſi anco Catolici, habbino à capitarli, o farli captiui mandarli nelle noſtre Carceri Senatorie, per far ſumo caſtigati, come violatori de tali Ordini; ſotto pena (in caſo di contrauentione, & inoſſeruanza) à medemi noſtri Vfficiali ſudetti della priuatione delle loro reſpettiuamente cariche, & altra maggiore arbitraria. Dandogli à queſt'effetto tutta l'autorità neceſſaria. Che tal è il preciſo voler noſtro. Dat. in Torino li 15. Maggio 1654.

Carlo Emanuel.

V. Morozzo. *Scheneſſ.*

XI.

Chriſtianæ pacis, & Eccleſiaſticæ tranquillitatis, immò publicæ etiam politicæ concordiæ perturbatores implacabiles Sectarij, Religioni Orthodoxæ profeſſores Petruxinæ Vallis ex ea portiones quæ in Chriſtianiſſimi Regis Galliarum ditionem peruenit, ſicuti ab initio, ita non per ſæcula, ſed per luſtra, & Olympiades, immò per menſtruas Lunæ innouationes ſtatum Religionis perpetuo moleſtare, tum renouare ſatagunt: verſutia, fraude, & dolo, immò pecunia, & pretio, profuſioribus oblatis, & vltrò delatis elargitionibus, & muneribus Caluiniſticæ ſuæ Sectæ profeſſoribus tutelaribus, Regios Miniſtros, ſiue Magiſtratus beneuolos ſibi reddere, ſimul & à recto tramite retrahere ſtudentes; quos iam olim Caluiniſticæ profanationi toleratos, & ſtatutos terminos præuaricari, immo penitus eliminare ſibi liceat. Huius licentiæ cum iam Regium reſcr[illegible] maleficí, & callidi ſimulatores ſurripuiſſent; ſurreptitiumque tandem ind[illegible] opere complere, atque ciuili, politicaque in praxi profiteri, & exercere tentarent; huius temerarij, & Eccleſiaſtico regno perniciosiſſimi auſus, & molimini admoniti Regales tum Chriſtina Franciſca Mater, tum Carolus Emmanuel II. filius, Sabaudi Duces, & Cypriorum Reges, Capuccinos in Galliam ad huiuſcemodi Hæreticalia eludenda, & elidenda tentamenta emiſſos ſuis efficacioribus, & commendatitijs epiſtolis comitari [illegible] vt coram Regina Parente, & Filio Galliarum Regibus ij præmuniti comparentes, facilius, quod petebant, impetrarent à Chriſtianiſſimorum Principum pia [illegible] ſicuti & ſunt conſecuti. Benignè enim à Regibus, & Pariſienſibus M[illegible]ibus excepti, prolatis Sabaudorum Principum commendatitijs litteris, commendatum fidei negotium ad votum perfecerunt, [illegible] antiquorum [illegible] profanæ religioni, & religionarijs Caluiniſticis ſtatutorum confirmationem reportando, interuenientibus, & efficaciter intercedente auctoritatiuo pio patrocinio, & Chriſtinæ Matris, & Caroli Emmanuelis filij, Sabaudæ Coronæ geminorum carbunculorum, quos Deus ſpiritualibus donis, & chariſmatibus ſuperabundanter cumulatos dignetur. Ann. Chri. 1655.

Pro Eccleſiaſtico Regno conſeruando, commendatitiæ epiſtolæ efficaciores cum Chriſtina Sereniſſima Matre ad Galliæ Reges per Capucinos tranſmiſſæ.

XII.

Omnis anima (ſapientiſſimè adhortatur Apoſtolus) *Poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit. Non eſt enim poteſtas niſi à Deo, quæ autem ſunt à Deo, ordi-*

nata ſunt. Itaque qui reſiſtit poteſtati, Dei ordinationi reſiſtit: Qui autem reſiſtunt, ipſi ſibi damnationem acquirunt, nam Principes non ſunt timori boni operis, ſed mali: Vis autem non timere poteſtatem? bonum fac, & habebis laudem ex illa. Dei enim Miniſter eſt tibi in bonum. Si autem malum feceris, time: non enim ſinè cauſa gladium portat. Dei enim Miniſter eſt, vindex in iram ei qui malum agit. Rom. c. 13. Vniuerſi neceſſarium politicum ordinem à Diuino Monarcha conſtitutum commendat de Cœlo adueniens Paulus; ideò omnem non corpus, ſed magis animam ordinatis à Deo poteſtatibus ſubijci & hortatur, & imperat, vt ordinis bono perfruentes, inordinationis malum, nempè gladium deſitent hoc in mundo degentes homines. Homunciones quidam nempè Perreti, Petruxię, ſed præcipuè Lucernæ Subalpini Vallicolani Hæretici, impiæ Caluinianæ Democratiæ dogma Apoſtolico, pio, Sacroſancto Monarchico Canoni præferentes, cum iam à pluribus ſęculis diuina prouida ordinatione Allobrogum Ducum Pedemontano Principatui iuſtè ſubijciantur, legitimæ Dei ordinationi iamdiù reluctantes, propriæ, ſacræque naturali dominationi ſub reformatæ, veriùs deformatę religionis emendicato titulo obſtinatè reſiſtere pertinaciter multoties voluerunt. Quamobrem Subalpini Principes, & Duces, vti Dei Miniſtri vindices in iram eis, qui malè agunt, Aſtręum gladium ſumere, atq; aduerſus rebelles prærecenſitos apoſtatas exercere iam aliquoties decreuerunt, & de facto exacuerunt: verum acutiorē nunquam bicipitem mucronem validiùs exemerunt, ſicuti decurrente quinquageſimo quinto ſeptimi decimi ſæculi anno præſtiterunt aduerſus renitentes, qui ſibi damnationem acquiſiuerunt, Perrerianos, Petruxinos, & Angronianos. Hi namque inſolentiores, & peruicaciores religionarij vtriuſque, diuinæ nempè, & humanæ Læſæ Maieſtatis grauiora crimina temerariè, & impudenter multiplicare præſumētes, quaſi Principes nō ſint timori mali, ſed boni operis, malū perpetrātes nequaquam poteſtatem timere geſtiebant, quin laudem ex illa habere præſumebant. Quamobrem ad præſumentes hos temerarios iuſtè, canonicè, & dignè coercendos Carolus Emmanuel II. Sabaudus Dux & Pedemontanus Princeps cum proceribus Regni habito myſterio conſilij ſui præcinxit ſe cingulo iuſtitiæ circa Aprilis menſis primordia, acuit vt fulgur gladium ſuum, arripuitque iudicium manus eius, vt redderet vltionem hoſtibus ſuis, & his, qui oderant Deum, retribueret: nequaquam tamen inebriauit ſagittas ſuas ſanguine, nec gladius eius deuorauit inhumaniter carnes. Quo enim miſericordia, & veritas obuiarent ſibi; iuſtitia, & pax oſculatæ ſunt. Armatis namque vltricibus aciebus præfecit pacificum Excellentiſſimum Dominum Carolum Emmanuelem Philibertum Hyacinthum Planitiarū, atq; Liburni Marchionem, militiæ Magiſtrum, virum ſingulari prudentia, non minus quam benignitate, humanitate, atque longanimi manſuetudine præditum, qui ferro quidem armatas militum turmas in criminoſos rebelles Sectarios immiſit, delinquentium plures promiſcui ſexus iuſtè trucidari permiſit: nequaquam tamen reſipiſcentes pęnitentes clementer recipere, & excipere omiſit. Diuinę
Ann. Chri. 1655. namque Læſæ Maieſtatis piacula deplorantes, deteſtantes, ſimul & emendantes humana religioſi Ducis poteſtas (licèt grauiter offenſa) illæſos, & impunitos abire permiſit: quamobrem patrocinij, & ſecuritatis cauſa hos reduces aliò ad inhabitandum deſtinatos humaniter perduxit tutelari ſuo Chirographo aſſociatos, vt ſequitur.

Il Duca di Sauoia Rè di Cipro, &c.

Per le preſenti ordiniamo alle Communità de luoghi ſottoſcritti di dener caduna di loro, nel paſſare che ſaranno li Cattolizati delle noſtre Valli, che ſi trouaranno deſcritte nella liſta del Padre Fr. Damiano da S. Damiano Miſſionario Capuccino, riceuerli, & farli alloggiare, & ſpeſare moderatamente per il tempo à ciaſcuna notato, come anco di farli accompagnare di Terra in Terra, e prouederli di qualche carriaggio, maſſime per gl'infermi, aſſiſtendogli, & preſtandogli tutte quell'aiuta, che ſarà poſſibile, come à perſone, delle quali Noi prendiamo particolare protettione. Che così vogliamo. Dat. in Riuoli li 6. Agoſto 1655.

Carlo Emanuel.

Pneſana per vna notte.
Maretta per vna notte.
Piobes per vna notte.
Leyni per vna notte.
Viſche per vna notte.
Borgo d'Ales per vna notte, e d'iui à Saluzzola, &c.

Sigillata. *Violetta.*

XIII.

Diuerſarum poſtmodum Europęarum dominationum aduenientibus, ac intercedentibus pluribus deprecatoribus, ſignanter interueniente Chriſtianiſs. Galliarũ Regis Ordinario Oratore, Carolus Emmanuel Pedemontanus clemens Dux ſua caſtra à perfidorum rebellium deuaſtatione retraxit, iiſdemque ſuperſtitibus noxas dimiſit, indulta quidem antiqua confirmauit, verum ab vſurpatis & Vallium & Villarum locis coercitos, eiectos, atque expulſos intrà iam olim tolcratos terminos, & limites denuo concluſit, maximoque cum Catholicæ Fidei, ac Religionis emolumento, & acremento Sectarios Caluiniſtas incluſit, in Lucernenſi Valle, atque Angroniano Vallo Catholiciſmi liberum exercitium, olim violenter exulans, reſtituendo. Conſtituere quidem tentabant religionarij ſimul conuenientes in Sancti Martini Valle, ſicuti in Cluſonia Conualle in totum Caluiniſmum, Inde penitus Papiſmo eiecto, verum Religioſus Princeps Fr. Hieronymi Perrertani Apoſtolici Miſſionarij requiſitis prouidis, atque acceptatis conſilijs inhærens, præſumentium Caluinicolarum temerarios auſus, ac audaces nimis poſtulationes reiecit. Vna quidem ſuæ abſolutæ poteſtatis, atque potentis dominationis manu facinoroſos Vallicolanos Sectarios ritè percuſſit, verum altera percuſſos ſanare, & releuare multipliciter contendit, ſignanter innoxios, quos iur dicæ puniſſonis gladius ſimul in percuſſione cum noxijs inuoluerat. Multiplicia igitur & pecuniaria, & frumentaria ſubſidia fidelibus eiectis Lucernenſibus, Perruxinis, & Perrerianis Vallicolis per manus Apoſtolicorum Vigilum Capuccinorum diſtribuit, à perſoluendis conſuetis vectigalibus fideles, & perfidos aliquot per annos abſoluit, diſperſos recollegit, recollectiſque inhabitabile, & frugiferum ſolum excolendum prouidit: Quondam iam debita, nundum tamen ſibi perſoluta tributa dimiſit: Quinimmò quoniam ſuperſtites pauculi Sancti Martini Vallis Catholici grauiori alieno ære præmebantur, quàm vt ſoluendo eſſe valerent; liberalis & benignus Princeps, ne fidelium reliquiæ ea in remotiori Eccleſiaſtici regni plaga extinguerentur; ſufficientem pecuniarum portionem ex conſueto ſibi præſtari ſolito taxato annuo cenſu detrahi fecit, & per triennium mandauit, quo proportionabiliter, & opportunè creditoribus diſtributa, debitores Catholici à perſoluendi debito impoſterum abſoluerentur, vti ex emiſſo Ducali mandato liquido ſatis conſtat. Ann. Chri. 1656.

Il Duca Sauoia, Rè di Cipro, &c.

AL Magnifico Conſiglier, & Teſorier noſtro Generale di quà da Monti M. Gio. Pietro Fornerij preſente, & ſucceſſore. Sal &c. Hauendo noi à richieſta del Padre Miſſionario Capuccino reſidente ne la Valle di S. Martino Delegato il noſtro Conſegliere, & Referendario Gio. Michele Turquino per far la ſeparatione delle debiture dovute da noſtri ſudditi Cattolici, & della pretesa Religione riformata d'eſſa Valle, acciò poteſſimo eſſer certi della portione, che ſpetterebbe à Cattolici, la qual trouando, che aſcende à liure noue milla, e più trà li debitori all'hora certi, & altri venuti in luce dopò tal ſeparatione, compreſi anche gl'intereſſi, delle quali volenda Noi dar fonda, & pagarle in ſcarigo di detti Cattolici, acciò ſi poſſino rimetter dalli danni patiti da religionarij; Vi ordiniamo per tanto, & con m. odiamo d'aſſignare, e far pagar à Gio. Pietro Brezzo del Perrero le dette liure noue milla d'argento da ſoldi venti l'vna ſopra il taſſo donatoci dalla detta Valle di S. Martino, come ſegue, ne due vltimi quartieri dell'anno 1659. tutto ciò ch'eſſa Valle doarà, detratta la portione douota per il credito del Conte Vibò e coſta de Cattolici ſudetti per li loro beni, & il reſiduo ſino alle dette liure noue milla negl'anni 1660. & 1661. ripartitamente, à cui ne ſpedirete ſin hora per all'hora tutte le quittanze, e ricapiti noſtri per l'eſattione & conſecutione di dette liure noue milla à ſuoi debiti tempi ad elettione del medeſimo Padre Miſſionario, che ritenendo voi con queſte la quittanza di detto Padre, ſenz'altro detta ſomma vi ſarà entrata, o fatta buona ne voſtri conti dalla Camera noſtra d'eſſi, alla quale mandiamo di così fare ſenza veruna difficoltà, & ciò non oſtante qual ſi voglia anteriorità d'aſſignationi, ordini, & ogni altra coſa contrariante. Che così vogliamo. Dat. in Torino li ſedeci di Decembre 1657. Ann. Chri. 1657.

Carlo Emanuel.

V. Morozza.

V. Turinetti.

V. Trabucco.

Reg. Chirolo. *Felice.*

CALCV-

CALCVLVS COMMVNIS, ET COLLATERALIS

Sereniſsimorum MAVRITII, & FRANCISCI THOMÆ SABAVDORVM PRINCIPVM pro Capuccinorum Miſsionibus fouendis fauoribus indiſtinctè conſignatum geminum numerum Computans.

I. SAbaudæ antiquiſſimæ, & Regalis proſapię Gentilitia Arbor quot ramos, tot pios Patronos, quot propagines, tot deuotos Tutelares, quot arbuſta, tot ſolida fulcra, quot germina, tot germanos Eccleſiæ Catholicæ defenſores perpetuò protulit. Huius enim Religioſæ ſtirpis non ſolus ipſe peculiaris ſtirps, ſiuè truncus, aut planta pręcipua, ſed & coherentes, aut coaleſcentes fructices, ideſt Principes Allobrogicę familiæ cuncti in Religionis Orthodoxæ Stipites, & firma ſuſtentacula euadere feſtinarunt. Hanc autem dilucidam, cunctiſque apprimè notam veritatem etſi ſupra in Præambulis numeris prærecenſiti innumerabiles ferè ſuperioris ætatis Sabaudi generis enumerati Heroes ſat, ſuperque teſtari valeant; noſtra tamen hac quoque tempeſtate nec deſunt conteſtes omni exceptione maiores, qui eam conteſtari, ſimulque & euidentioribus demonſtrationibus confirmare volunt. Quondam coram Chriſtiano Orbe incedebat glorioſus Carolus Emmanuel I (cuius memoria in benedictione eſt) ſtipatus copioſa turba generoſæ prolis, ideſt ſtrenuiſſimorum quinque filiorum, immo virorum Philippi, Victorij Amedei, Philiberti, Mauritij, & Franciſci Thomæ, qui Romanæ Eccleſiæ vexillifero Parente, & legitimo fideliſſimo filio Prognati Religioſę Agnationis Fidem, & pietatem congenitam validè operibus profitentes, quamdiù inter homines vixerunt, tamdiù pro Eccleſiaſtico Chriſti Regno, & Orthodoxa Religione vel militare, vel operari ſtuduerunt & belli, & pacis temporibus pietatis incrementa promouendo, & decrementa pro viribus prohibendo. — *Pietas, & religio Allobrogicæ familiæ.*

Loquantur duntaxat pro modo geminorum, ſiuè germanorum Fratrum Sereniſſimorum Mauritij, & Franciſci Thomæ Sabaudorum Principum vel pacifica, vel bellica geſta. Primus enim quamdiu in Purpuratorum conſcriptorum Eccleſiaſticæ Hierarchię Patrum, ac Pręſulum Collegio adſcriptus ſtetit; prudentioribus ſuis conſilijs, & eminentiori auctoritate, ac nullius turpis lucri cupiditate depranato feruentiori zelo Eccleſiaſticæ dominationis bona quamplurima cumulauit, Fideique, & Religionis accrementa quæſiuit: liberalis, & munificus in vtroque ſtatu & in Romana Vrbe, & in patrio Originario Principatu proprios ſuos annuos cenſus largè in profectum pietatis effundebat, vnde & in Barchinonenſi, & in Lucernenſi Vallibus Heretica tabe laborantibus, Apoſtolicis Pugilibus pro Fide inibi vigilantibus, Religioſis nempè Miſſionarijs, & Euangelicis Operarijs de ære proprio liberales ſubuentiones perpetuò impendit, atque Principe poteſtate, & potentiori auctoritate & fidelibus patrocinari, & perfidis acerrimè aduerſari ſemper conſueuit Epiſtolis, & Sanctionibus in propria iuriſdictione, in aliena verò conſilijs, & commendationibus, efficacioribuſque ſolicitudinibus opus Fidei promouere ſatagens, pariter & perfidiæ aſſertores remouere ſtudens. — *An. Chri. 1645.* — *In vtroque Statu Religionē, & pietatem colit.*

II. Ipſius germanus Frater genuinæ & ipſe religionis prçualidus aſſertor, Sereniſſimus Franciſcus Thomas à Sabaudia, Martis potius, & Bellonæ, quàm Mercurij, & Cereris cultor, Veſtæ tamen, & Mineruæ fidelis amator: nam inter armatas acies ſolitus verſari, agmina ductare, ſimul & ordinare aſſuetus, nequaquàm tamen ad tympanorum, vel tubarum ſonitum obſurdeſcens, ea, quæ Religionis, & Catholicę Fidei ſunt, aliquando obliuiſcebatur, ſed ſemper Sectarijs, ſeditioſiſque Religionarijs infenſiſſimus, & irreconciliabilis hoſtis hoſtiles, eorum aduerſus Eccleſiaſticum Regnum inuaſiones repellere, furentium itidem conatus caſſos, irritoſque reddere opportunè ſategit: ſicuti & ex his, quæ tum in Subalpino Principatu, tum in Sabaudo Ducatu, & multo magis in Gallicano Regno præſtitit, euidenter apparet. Nam cum ſeditioſi Petruxinæ Vallis Caluiniſtæ perpetuo tumultuantes ſtatutos illorum profanationi, & ſacrilegæ Religioni à Francis Regibus terminos tranſilire geſtientes, permiſſiuum indultum doloſè, fraudulenterq; iam ſemel, & iterum à Pariſienſi Magiſtratu ſurripuiſſent; Capuccini Apoſtolici Stationarij id ſubintelligentes, protinus & litteris, & ſupplicibus vocibus Gallici — *An. Chri. 1634.* — *Apud Galliæ Regē pro hæreſi ſiſtēda ſollicitudine laborat.*

Regis

Regis auitam pietatem interpellare non ceſſauerunt: illi à maioribus, & grauioribus regni conſilijs cum Primarius conſultor exiſteret Sabaudus Franciſcus Thomas Princeps; Seraphici Patriarchæ Franciſci Religioſorum liberorum partes promouendas ſuſcipiens. Fidei pariter, & Orthodoxæ Religionis iura tutatus eſt, ſubſcribendum à Rege derogatiuum Hæreticalium prætenſionum Chirographum & ſuadens, & procurans, ſicuti & effectum eſt. Plura in obſequium fidelis pietatis, & Catholicorum, ſignanter Eccleſiaſticorum Miniſtrorum omni tempore præſtitit, & præſtare perſeuerauit, vt à ſuorum maiorum auita Religione nequaquam degenerem ſeipſum plenè proteſtaretur, dum præſentis vitę vſura, & luce perfrueretur. Ann. Chr. 165[illegible]

APPENDIX.

Illuſtriſsimi, & Excellentiſsimi CAROLI EMMANVELIS PHILIBERTI HYACINTHI, Planitiarum, & Liburni Marchionis, Regalis Sabaudiæ Celſitudinis Conſiliarij præcipui, Magnique Cubicularij, ſimul & Torquati Equitis, propugnandæ, propagandæque Fidei, & Miſsionum negotijs peculiariter Præpoſiti ab anno 1637.

QVI beneficium accipit, ſi benefacienti mutuam vicem rependere non præualet, præcauere tamen debet, ne boni accepti obliuioſus receptor factus, benefactoris gratiam obliuiſcatur. Cum igitur Subalpini Apoſtolatus Capuccini cultores pro varijs, & diuerſis quotidianis tàm Catholicę Religionis, ac Fidei, quàm fidelium Eccleſiarum indigentijs pariter, & ſpiritualibus, necnon corporalibus neceſſitatibus ad Supremos Tutelares, & Patronos, Sabaudiæ Duces, & Pedemontanos Principes recurrentes, peruium acceſſum, & patentem ingreſſum ad eorum benignitatem inclinandam omnibus horis, & cunctis temporibus inuenerint: tum propria ipſorum Ducum in pietatem propenſione, tum ſpecialiter Illuſtriſsimi, & Excellentiſſimi DD. Caroli Emmanuelis Philiberti Hyacinthi Planitiarū, ac Liburni Marchionis intercesſione, qui Chriſtianæ pietatis religioſus, atque ſolicitior cultor, & profeſſor, intra ſæculi vanitates conſtitutus clauſtri integritatem colere, & profiteri conatur: vndè ſi quas religionis, aut Fidei Catholicæ cauſas coram Magiſtratu apparere, vel agitari conſpexerit, protinus illarum patrocinium ſponte ſuſcipiens, non prius ſuſceptas pias partes deſerit, quàm in fauorem Religionis expeditionem, & ſententiam pronunciandam retulerit. Vndè iure merito tuendæ & promouēdæ Fidei Patroni, ac Tutelaris religioſo titulo honeſtatur. Patrocinium ſolicitum, ſolertioremque tutelam, quibus religioſiſſimus hic Catholicus Dynaſta Apoſtolicam militiam, Euangelicoſque milites fouet, protegit, & iuuat, Capuccini ſinguli Eccleſiaſtici Vigiles Apoſtolicis in caſtris militantes, ſimul & Sacras Excubias in Subalpinis Miſſionibus iam per quaternas Olympiades obſeruantes propria experientia commonefacti plenariè conteſtantur, in verbo veritatis proteſtantes quomodo, in ſuis neceſſitatibus, pariter & in Fidei, vel fidelium Catholicorum anguſtijs, in perſecutionibus, arduis etiam in negotiationibus pro Eccleſiaſtico Regno conſeruando, vel promouendo, hunc ad pium Patronum confugientes, ipſius & ſolicitum patrocinium, & ſolertiorem tutelam apud Sabaudum Ducem, & Regalem Duciſſam propitiam, atque vtiliſſimā perpetuo experti ſunt. I.

Debitū gratitudinis.

Fidei cauſarū vltroneus Aduocatus, & Patronus.

Manifeſtioris huius experientiæ non extraneos veridicos teſtes inquirere mihi opus incumbit: ego enim ipſe oculatus, immo beneficiatus teſtis debitor iuſtè, ac iure accedo; & compareo, veriſſimè referens, & certiſſimè aſſerens, qualiter cum in Verzolienſi cuſtodia Stationarius inuigilarem anno milleſimo ſexcēteſimo quadrageſimo primo, eumque in Eccleſiaſticæ Hierarchiæ ordinem publicè inſurgentem legiſperitum optimatem medio in foro redarguiſſem, infernalique oeſtro ille percitus; non iniurioſis dumtaxat verbis, ſed & minacibus pariter actibus in me conſurrexiſſet, indecoreque nimis in Apoſtolicum Miniſtrum, & Euangelicum miniſterium ſe ſe geſſiſſet; rei huiuſcemodi minus decorè geſtę per literas à me monitus Miſſionum Tutelaris Dominus Marchio Liburnenſis, protinus à Principe ſibi facta poteſtate (etiam bellicis in expeditionibus II.

Capuccinꝰ Miſſionarijs propitius.

Prouiſiones p temerarij compeſcend. procurat, & tranſmittit.

Eppoređien-

Epporedienſis Ciuitatis ob[illegible] cumbens [illegible] as pro con[illegible] melio[illegible] ciui audacia compeſcenda p[illegible] E[illegible] ſtrorum dignitas, & Apoſto[illegible] Miniſtr[illegible] & [illegible] ſtreuere i[illegible] rimeretur.

III. Nec verbalibus ſolummodò, [illegible] realibus [illegible] conſtrienſi Guardianatu, & E[illegible] enim alienigena quidam [illegible] in aduerſariorum [illegible] Capuccinorum Conuentui pe[illegible] endo certam [illegible] tem improuiſæ mortis cauſa, & occaſione donaſſet; [illegible] A[illegible] eropoli propugnandâ decerta[illegible] ex inopinato non poſt [illegible] ac [illegible] præſaliorumque iuſto titulo h[illegible] di pecunia ad expu[illegible] aduerſantium aciem Ducum poteſtatem perueniſſet; E[illegible] Planitiarũ Marchio, Reuell[illegible] Caſtri expugnationi t[illegible] ma à me commonefactus, iure repræſaliorum poſthabito [illegible] pium uſum conuertendam mandauit, quam tam[illegible] in Re[illegible] do cœnobio inſumeretur, Lutheranus quidam G[illegible] Cunienſis Ciuitatis gubernationi tunc pro Ch[illegible] præ[illegible] lenter ſurripuit, & vſurpauit. Receptaculum [illegible] conceditur.

IV. Capuccinus tunc exubitor Accelienſis in M[illegible] V[illegible] nullis minus Religioſis (ne dicam [illegible] fi[illegible] bu[illegible] mas pat[illegible] leſtias; inter has verò maiori cura a[illegible] atur q[illegible] ore[illegible] neſtis quibuſdam apparentibus co[illegible] is a[illegible] d[illegible] Du[illegible] rabant plurimum, vt Acceli[illegible] pro [illegible]naculum de[illegible] a[illegible] deijceretur. Quod cum præſenti[illegible] er Fr. B[illegible] nardini [illegible] onar[illegible] pro

An. Chri. 1642. Caſtro, immo pro Eccleſiaſtic[illegible] Regno [illegible] Excel[illegible] Marchi[illegible] ex-tempor[illegible] dedit; quibus benignè, & ad votum [illegible] tale reſpondi[illegible]

Al Molto Reuerendo Padre Bernardino da Pinerolo Capuccino, Miſsionario Apoſtolico alla Miſsione d'Acceglio Capucinum [illegible] Miſſione [illegible]

Molto Reuerendo Padre H*O rappreſentato à M. R. [illegible] particolar del Verneto, intorno [illegible] ualeſi pigliarà quel rimedio, che in tale è neceſſario. Circa poi al Caſtello d'Acceglio [illegible] non haurà da dubbitar coſa alcuna, poiche ſi hà da conſeruare per la Religione, e non da demolirſi, che è quanto poſſo dire in riſpoſta della ſua delli 6. Ottobre, mentre per fine le prego ogni contento. Torino 5. Ottobre 1642.* [illegible]

Di V. P. M. R. [illegible]

[illegible]

Affettionatiſſimo Seruitore [illegible]

V. Et ſi omnes Minores Fratres Capuccini Eccleſiaſtici excubitores quotidianas illius congeniæ benignitatis, & pietatis humaniores demonſtrationes, & efficaciores patrocinationes experiantur; inter vniuerſos tamen Fr. Hieronymus à Pamparato Perretianâ in Miſſione iamdiu validè decertans, huius religioſi Quiritis, & Torquati Equitis in fidelibus Catholicis protegendis, cauſiſq; fidei propugnandis infatigabilem longanimitatem admiratur, & inſpicit. Cùm enim ſæpè ſægius cunctis in ſuæ Miſſionis exigentijs ad eum veniat, ijs ſupra frequenter, ideſt ſemper, pro diuerſis, & varijs, ijſque non ordinarijs, ſed grauioribus Indultis, & remiſſionibus pro pauperculis ſuæ Cuſtodiæ ſibi Catholicis, tum etiam Hæreticis

An. Chri. 1646. Vallicolis ſubleuandis, & adiuuandis a Regali Celſitudine Sereniſſimorum Principum benignitate, & clementia reportandis, & obtinendis, Domini Liburnenſis Marchionis patrocinium imploret; ille, ac ſi vnico huic negotio ex debito addictus exiſteret, omnem protinus ſuam opem, & operam impendit; quò ſupremi Principis inclinata pietas, & pia humanitas poſtulantibus indulgeat, & poſtulata cuncta concedat, ſicuti ſuperioribus annis ſemel, & iterum prædictum conſpeximus. Peregrinorum [illegible] V[illegible]

Cum enim San-Martini Vallis incolæ, ſignanter pauperculi Catholici præſtandis conſuetis præſertim militaribus vectigalibus impares omnino exiſterent; Fr. Hieronymus fidelium conſeruationi conſulens, Regalis Principiſſæ Chriſtinæ Regentis, & Matris liberalitatem ſupplicibus libellis pulſare cæpit: quæ cum propria propenſione huiuſcemodi clementiæ facinoribus annueret; interueniente Excellentiſſimi ſui Conſiliarij Domini Marchionis Hyacinthi opera, expoſtulatam ex[illegible]

ptionem

p[illegible] per ſexe[illegible] o [illegible] cirn Fr Hieronymus pro [illegible] ne & [illegible] s r [illegible] one[illegible] interpellaret, [illegible] ma [illegible] mon[illegible] c Prince[illegible] & propria in[illegible] eraurate & [illegible] a [illegible] poſt[illegible] & a Rega[illegible] co[illegible] c[illegible] heque [illegible] Sacer O[illegible] dec[illegible] or[illegible] per[illegible] us, & Magn[illegible]imorum P[illegible] & [illegible] a[illegible] deficiens patrocinium ex[illegible] admira[illegible] or[illegible] incol[illegible] ad Deum preces porrigere [illegible]o perſeue[illegible]

Co[illegible]i in tutel[illegible] haud diſſimile [illegible]ocinando longanime pere ſene[illegible]um, atque [illegible] cierantem in [illegible] c[illegible] icaciam prædixit Padutanæ Val[illegible] afflictis [illegible], qu bus remiſſiuum [illegible] & a vectigalibus præſtandis [illegible] indi[illegible] a Carolo Emmanuele II benigno Principe, ſed prius à [illegible] e ſeme[illegible] & i[illegible] reportat[illegible] in grati[illegible] interpellantium, Fratrum [illegible] pon[illegible] Tau ri[illegible] enſis, & Carol[illegible] Franciſci Sant[illegible] atenſis Concionatorum. Ille [illegible] Excellentiſſimu[illegible] Ma[illegible] em p[illegible] expoſtulata remiſſione ſolicitaret, [illegible] c[illegible] anti Capuccino & [illegible] pius Dynaſta gemitus grauiſſimes reſponſio[illegible] niſi breui tempo[illegible] apedinc. VI. Ann. Chr. 1664.

[illegible]omus [illegible] Illuſtriſſ[illegible] Marchio Carolus, Emmanuel, Philibertus, H[illegible]s, quatel[illegible] ic[illegible] ign[illegible] Excellentiſſimus Eques Torquatus [illegible] c[illegible] tia, ch[illegible]tate, & Religione: vti igitur prudens, no[illegible] xat in Ma[illegible] ci[illegible] larium ſed & [illegible] Maximum Regni Conſiliari [illegible] um R[illegible] a C[illegible] na Duciſſa aſſumptus fuit, ſimul & Sereniſſimo Duci [illegible] ro o [illegible] commendatus, & commodatus. A quibus Ma[illegible]g[illegible] æ Magiſter [illegible] rea[illegible] politicæ pariter, & [illegible]igioſe expe[illegible] io[illegible] aduer[illegible]us rebe[illegible] ant[illegible] hereticos rrium [illegible]onnallium Perrerij, [illegible]etruxiæ, & Lucernę [illegible]nteral[illegible] p[illegible]os pe[illegible]ectus, ad quam [illegible]tum, & equ[illegible]m a[illegible]ibus ſtipatus prof[illegible]us, iu[illegible]ſt[illegible]æ [illegible]dem p[illegible] iuſte, & [illegible] perfecit, atque [illegible]i Regis mandatum exigebat, pro[illegible]us eſt, t[illegible]era[illegible] edientes coerce[illegible], & plectendo: [illegible]quaquam tamen Chriſtianę, qu[illegible]ter fulget, charitati oblitus fuit, quinimmò viſcera pietatis, & mite ic[illegible] fflu[illegible] miſeris pro[illegible]imis aperiendo, liberalitatis quoq; & beneficentiæ çrari[illegible] reſerauit: diſpertis, atque eiectis cunctis fidelibus, & perfidis frumenti, veſtime[illegible] & pecunię larga [illegible] bſidia adminiſtrans tam de proprio per ſe, quã de ducali ęre per alios, ſignanter per Capuccinos Miſſionarios Perrerij & Petruxię oppo[illegible]a ſolatia patientibus ſubminiſtrans: à Patriſs laribus fugiti[illegible]os, ſiuè eiectos recolligendo, recollectiſque congruum nonum incolatum prouidendo. Tandem quia Religionis zelo pollebat, cum intellixiſſet quia in Vallibus Angroniç, & San-Martini Diuinus cultus ſilebat, ſiuè lugebat, in prima nempè Angronianâ ſacrorum exercitium reſtituendum curauit: in ſecunda verò Perreriana pro inſtaurandis Leuitarum, ſignanter Miſſionariorum Capuccinorum habitaculis, pecunias ſuppeditauit, atque ſui Chriſtianiſſimi Principis potentia, ſimul & magnificentia interpellata, Catholicę Religionis cultum reſtituere, inſtaurare, & conſeruare ſtuduit, ſicuti perpetuò ſtudet ſui Regis iura cuſtodire, & ſui Dei, ac Domini legitima ſeruare, indigentique proximo iuſta præſtare.

VII.

RATIONARII CHRONOGRAPHICI RATIOCINIUM INTERMEDIUM PARAENETICUM SYNOPSIS

Præambuli Numeri duo

Apoſtolicum Ius regnandi perpetuò in Eccleſia continuatum, ſimul & continuandum eſſe, ex Diuinis vtriuſque fœderis Oraculis explicat Præambulus

Num. I.

Apoſtolicum Regnandi Ius per Capuccinorum Miſſiones in Gallia Ciſalpina ex Prudentum reſponſis, & ſeniorum geſtis continuandum affirmat Præambulus

Num. II.

Calculus Primus

Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſſiones neceſſariò in Ciſalpina Gallia continuandum ex poſitione, & conditione Subalpinæ regionis computat.

Calculus Secundus

Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Euangelicas Miſſiones neceſſario in Eccleſia Subalpina continuandum ex vaferrima, & doloſa circumuenientium Circuitorum, nempè Pſeudominiſtrorum Religionariorum circuitione, & circumuentione demonſtrat.

Calculus Tertius

Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Euangelicas Miſſiones neceſſario in Eccleſia Subalpina continuandum ex infida, & perfida Alpigenarum Sectariorum rebellioni propendentium conditione, ſimul & ex finitimorum Antiregnorum ſeditionibus fauentium, ſeditioſoſque ope, & opera fouentium antiqua profeſſione ſupputat.

RATIOCINIVM INTERMEDIVM PARÆNETICVM.

Apoſtolicum ius regnandi perpetuò in Eccleſia continuatum, ſimul & continuandum eſſe, ex Diuinis vtriuſque fœderis Oraculis explicat Præambulus.

Num. I.

CVIVSLIBET ſiuè ſpiritualis, ſiue temporalis Regni incolumitati, & perpetuitati apprimè conducit (ſicuti Politicorum docet Vniuerſitas) proprij, & peculiaris regnandi Iuris conſeruatio, & continuatio. Conteſtantur hanc conſiderabiliorem veritatem antiquæ Chaldæorum, Perſarum, Græcorum, & Romanorum Monarchiæ, quæ tamdiù in ſuo robore permanſerunt, quamdiù in viridi obſeruantia propria municipalia, ſiuè nationalia iura apud eos viguerunt. Deus igitur, cuius potentia ſapiens, & ſapientia potens in rerum diſpoſitione non fallitur ſua in Eccleſiaſtica Theocratia adminiſtranda, cum Apoſtolicum regnandi Ius adhibere decreuiſſet; à mittendorum fidelium Miniſtrorum prouiſione nunquàm pro qualicumque ſui Eccleſiaſtici Regni mutatione ceſſauit, ſed in ſtatuta Imperandi ratione ſemel decreta perpetuò perſeuerauit; quemadmodum à nobis aliàs exhibita ſapientialia, & Euangelica Paradigmata teſtantur.

Regnandi proprium ius cõſeruandum.

Ius regnandi Apoſtolicum Deus conſeruat, per omnes mundi ætates.

Primò: ſiquidem pro ſua Myſtica vinea plantanda, ideſt Eccleſia Vniuerſali fundanda egreſſus per prouidentiam, & exteriorem operationem, non prima dumtaxat Mundi hora Miſſiones inchoauit; ſed & tertia, ſexta, & nona continuauit, atque ad vndecimam vſque perſeuerauit.

Matth. c. 20.

Secundo: Plantatæ Vineæ, ideſt Catholicæ Eccleſiæ Dominicales, hoc eſt ſpirituales prouentus deguſtare deſiderans, ad eos percipiendos non ſemel tantum, ſed ſemel, & iterum, & plures ſeruorum emiſſiones varias multiplicauit: Tandemque vſque ad proprium Vnigenitum Filium mittendum in fine ſæculorum continuauit.

Matth. c. 21.

Tertiò: Sapientialis ſuæ Domus exædificatæ, atque ad Arcis Inſtar erectæ, imò ad Ciuitatis amplitudinẽ conſtructæ, ſui videlicèt in Eccleſiaſtici Regni ædificationẽ, multiplicationẽ, & conſummationẽ nõ vnã, aut alteram, ſed indefinitas plures, nec ad ſolos paruulos, ſed ad inſipientes quoque pluries emiſit apoſtolationes.

Prouerb. 9.

Quartò: Vt Regij proprij filij regales nuptias, nempè Euãgelicæ Eccleſiæ Chriſto Deſponſatæ deguſtarent Spirituales & diuitias, & delicias; ad connocandos inuitatos ſeruum non vnum, ſed multos emiſit. Rurſus & ad non inuitatos congregandos haud ſemel, ſed bis quamplures emiſſos deſtinauit.

Matth. c. 22.

Quintò: Ad magnam cœnam, videlicèt, ad vltimatam, & conſummatam, æternamque refectionem vt iam vocatos congregaret; ſeruum quidem vnicum vltima diei hora, ideſt nouiſſima Orbis duratione, ſed ſemel iterum, & tertio emiſſum amandauit. Quibus, & conſimilibus parabolicis dogmatibus Eccleſiaſtico ſuo in Spirituali Regno ſtatutam, & conſtitutam, à ſeque per cunctas Mundi ætates continuatam regnandi rationem, per Religioſorum Miniſtrorum Eccleſiaſticas Miſſiones declarauit, demonſtrauit, & manifeſtauit: ſicque Spirituale proprium Dominium in Orbe etiam bellorum turbinibus agitato, & Tyrannorum barbarie concuſſo fundauit, propugnauit, confirmauit, conſeruauit. Huius autem cum Eccleſiæ conſeruatæ, tum Miſſionis continuatæ ratio in promptu eſt, quia huiuſmodi Apoſtolicum regnandi Ius non violentum eſt, ſed pacificum: nec violentia extera aliena Regna ſubuertit, ſed clementia etiam Barbaros Reges conuertit: non Martis ferro homines iugulat, ſed aureis, & argenteis facundi Spi-

Luc. cap. 14.

Apoſtolici regnandi iuris bona.

ritualis Mercurij catenulis viros ſubiugat: non fraude, dolo, & ſimulatione deceptos prodit; ſed prudenti ſimplicitate allectos colligit; nec odio, aut iracundia in proximos ſæuit; ſed charitate, & beneuolentia etiam hoſtes diligit, & inimicis malefacentibus benefacit. Non denique cupidinis, aut libidinis facibus æſtuans vicinorum aut fortunæ inuidet, aut famæ detrahit, aut facultatibus inhiat, aut honeſtati inſidiatur; imo tum indigenarum, tum alienigenarum cuilibet bono conſulere docet. Hæc Euangelica, & Apoſtolica Sacroſancta pluſquam religioſa ratio regnandi non in perſonarum acceptatione conſiſtit: neq; enim pro temporalium acquiſitione inſudare ſuadet, nec terrenum ſibi regnum acquirere; ſed cæleſtem ſibi coronam conquirere quemlibet edocet: Nec Regum Terræ Iura cuſtodire; ſed Cœli Regis leges ſeruare demonſtrat. Tandem iuxta naturale inſitum rationis iubar Deum colere. Honeſtè viuere: Alterum non lædere; ſuum cuique tribuere commonſtrat.

Apoſtolicum regnandi Ius per Capuccinorum Miſsiones in Gallia Ciſalpina ex Prudentum reſponſis, & Seniorum geſtis affirmat Præambulus

Num. II.

IRrefragabilem tum fidem habent, tum indubitabilem cunctis coram viuentibus fidem faciunt & reſponſa Prudentum, & geſta ſeniorum: Saniora igitur, & Seniora prudentiſſimorum Presbiterorum Oracula, ſimul & prudentiora Patrum antiquorum exquirentes facinora circa Eccleſiaſticæ Capuccinorum Miſſionis in Ciſalpina Gallia continuationem adinuenimus: Quòd à noſtræ Capuccinæ Cōgregationis Generalibus & Prouincialibus coram Reuerendiſſimis Tauſinenſibus Nuncijs, Archiepiſcopis, & Inquiſitoribus, imò coram Romanæ Curiæ Conſcriptis Patribus pluries propoſita, & agitata fuit Quæſtio: Num continuandus, & conſeruandus Capuccinorum Apoſtolatus in Subalpinis Vallibus, An ceſſandum ab opere Euangelico? Eccleſiaſticæ Hierarchiæ ſupremi, medij, & inferiores Antiſtites pro verborum Oraculis, geſtorum Canonica facta reddiderunt, ad Apoſtolicum Opus Capuccinos Vigiles mittere continuando, & perennem continuationem Miſſionis Superioribus, & Prælatis præcipiendo. Feliciſſimis ergo noſter hic

Quæſtio de Capuccinorũ Apoſtolatu in Subalpin. aut continuando, aut remouendo pluries à noſtris propoſita.

Apoſtolatus auſpicijs ſupra Milleſimum quingenteſimum nonageſimo anno ſexto exortus, Cæleſti fauente Numine primordiales ſuos egreſſus, ſeu progreſſus proſperè proſequutus legitur per triennium vſque ad completum decimum ſextum ſeculum: quando inter Gallicum Regem, & Sabaudum Ducem obortis Martialibus diſſidijs, reuocatis à Regularibus Præſulibus ad Clauſtra Operarijs, Apoſtolicum Munus aliqualem ceſſationem accepit. Verùm enimuerò id ægrè admodum ferentibus & gregibus, & Paſtoribus Eccleſiarum, ipſo ſignanter Domino Rogerio Tritonio Sanctæ Mariæ Pineroljenſis Abbate, Romæ tunc commorante, & coram Sanctiſſimo pro inſtauratione; & continuatione proclamante, tandem Anno 1601. Clemens Octauus Summus Sacerdos iterato iuſſu per Dominum Conradum Tartarinum Foroliuienſem Antiſtitem, deſignatum Apoſtolicum

Apoſtolatus Capuccinorũ ceſſationem accepit, ſed illicò reſtituitur.

Nuncium, Taurinum aduenientem, iterum emiſſis Euangelicis Operarijs poteſtate ſpecialiter redelegata, Miſſiones reſtituit, & continuauit. Rurſus cum anno 1604. Prouinciæ Ianuenſis Moderatores Patres, Romana Sede Vacante, rationabilioribus cauſis permoti iam emiſſos Sacros Præcones denuò retraxiſſent; anno immediatè ſubſequenti regredientibus iiſdemmet Patribus à Generalibus noſtris Comitijs Romæ habitis, tunc ad Apicem Hierarchicum recenter aſſumptus Paulus Quintus inſtanter præcepit; vt inſtitutis iam ab Anteceſſore apud Subalpinos Apoſtolicis Miſſionibus idoneos, & ſufficientes Religioſos Vigiles, & Cuſtodes Theologos, & Concionatores reſtituerent; quo in inchoatis Eccleſiaſticis ſtationibus continuarent: Quod vix regreſſi exactè, & plenariè præſtiterunt, iuxta mentem Pontificis Capuccinos pugiles remittendo, qui à primordiali vſque in præſentem diem, duodecimo iam luſtro excurrente, nulla alia prorſus vltra ceſſatione interpoſita, indeſinenter operari perſeuerauerunt, perſeuerant, & perſeuerabunt ad Sanctiſſimi placitum, & Imperium, imperandi in Apoſtolica ratione iugiter perſtando, & perſiſtendo.

Senioris Fr. Stephani reſponſum circa Miſſionum cohſeruationẽ

Interrogatus ſępè ſæpius à priſcis temporibus, & noſtris Patribus de hoc eodemmet Problemate, nempè de continuatione, aut ceſſatione Capuccini Apoſtolatus; ille Vir, & virtutum ſpecimen Venerabilis Pater Frater Stephanus Tendenſis Grandæuus Iam, & ſtrenuus Pugil Capuccinus, Seraphico ille Spiritu plenus,

dintur-

diuturniorique experientia edoctus, nec non zelo Catholicæ Religionis adductus propoſitæ quæſtioni non voce prolatas dumtaxat, ſed & ſcripto exaratas, validioribus demonſtrationibus confirmatas negatiuas reſponſiones reddidit, vigesies repetendo nequaquam ſunt auferendæ à Conuallibus Miſſiones, quia illis ceſſantibus conticeſcet & Catholica Fides, & fidelis Eccleſia paulatim corruet. Ne igitur ex Auernali Veſuuio erumpentes hæreticales vomitus, & Septentrionales inundationes, illibatæ Fidei, ac fidelis Religionis candorem, ſplendorem, & clarum denigrarent; ne rurſus de Caluiniſtica, ſimul & Lutherana ſylua egreſſus Schiſmaticus Aper Vineam Domini Sabaoth exterminaret; ne ve ſingularis iacti. legus Ferus Magni Patrisfamilias agrum Eccleſiaſticum depaſceret, conculcaret, & deuaſtaret; Supremus Hierarcha pro ſuo munere plures Cuſtodias in Italicis liminibus, Apoſtolicaſque Stationes prouidit, & hactenùs conſeruauit ad Vallares fores aſſetuandas.

CALCVLVS PRIMVS

Apoſtolicum Ius Regnandi per Capuccinorum Eccleſiaſticas Miſsiones neceſſario in Ciſalpina Gallia continuandum ex poſitione, & conditione Subalpinæ regionis computat.

I. COmmuni, & vulgari, veridico attamen axiomate dicitur: Quod remota cauſa, remouetur effectus, non ablata autem cauſa, nec auferetur effectus; perdurante enim infirmitate perſeuerare debet medicina, ingruenti pariter morbo congruere conuenit antidotum, & alexipharmacum. Cum igitur hactenùs in hac Saturnia, & Ciſalpina Plaga pertinaciter, & violenter graſſentur hæreſes, inſaniant Hæretici, & Pſeudoapoſtoli decipiendis Subalpinis, vel Interalpinis populis inſiſtant; perſiſtere debent legitimi Antagoniſtæ Apoſtolici; deceptores vt arceant, deceptos reuocent, inſanientes reſipiſcere doceant, graſſantes, & graſſatores compeſcant, & reprimant. Inualeſcit & in viſceribus Eccleſiæ Hæreticum virus, atque virulentum veneficium in cordibus credentium ad mortem conualeſcit; & Euangelicum Alexipharmacum, Apoſtolicumque Antidotum auferetur? Nequaquam. Quinimmò Eccleſiaſtici Regni infenſiſſimis hoſtibus perniciofa perpetuo molientibus fraudulentijs, ac violentijs, vt bona deſtruant, mala iugiter ſtruentibus: nō modo exiſtentes iā ſacrorū Vigilum Euangelicæ non ſunt excubiæ auferendæ; quin potius nondum exiſtentes plures multiplicandæ limitaneis his in Oſtijs, & oris. Perſeuerant in Alpibus Maritimis, Cottijs, Graijs, Penninis, Lepontijs, Rheticis, & conterminis Italicis plagis aduerſantia Caluiniſtarum Schiſmata, Lutheranorum vſurpata Dominia, & violentæ Dominationes manēt. Quinimmò in terra Sennaar intra amphoram, hoc eſt, in medio aquarum ſubter plumbeum talentum reſidet impietas, luxuriatur Babylon Mater fornicationum Gebennenſis Ciuitas, impiorum vnitas, & perfidorum, Deſertorumq; Conuentus ſuperbit: Vbi Synagoga, & Sedes eſt Sathanæ: Vbi ſtygia Palus; lacus Auerni; Vnde Coccitus, Flageton, & Lethes Orci procedunt: Vnde infandorum criminum colluuies irrumpit ad inficiendam, fœdandam, & conſpurcandam Eccleſiam, propè, & longè, cominus, & eminus & fætens, & fędans, & feriens, ac penetrans ad Oceani vſque remotiſſimas Inſulas, imò Indias. Cum igitur etiam Transmaria poſiti diſtantiores Populi hæreticæ infectionis luē, & deceptionē effugere nequaquā quiuerint, profundiſſimo licet circūuallati Oceano, muniti Mōtiū aggeribus, & rupibus, quaſi Munitionibus ſepti; quomodo Subalpinę conterminantes, imo contribules gentes à Sectaria deprauatione immūnes? quomodo Italiæ Eccleſiaſticum proximum Regnum illæſum ſeruari poterunt? Quando fumus putei abyſſi peruadit remotiora Climata Orientis, frigidiora Regna Aquilonis? Potens, Impius, Furens, Anhelans, in dies magis ſpirans minarum, & cędis, ſubuerſionis, & deuaſtationis in Diſcipulos, vt Eccleſias Domini hoſtis irreconciliabilis ſubuertat: Perpetuus Perduelio Eccleſiaſtici Regni Italici euerſionē moliens, ipſis ſtat in Regni portis, liminibus hæret, limitibus imminet: Oſtia ergo patentia abſq; Excubijs, & Cuſtodientibus Caſtris derelinquentur? Sublatiſque Vigilibus, & Pugilibus deſerentur? ſed quid immoror? Hoſtis iam eſt in domo, pręceſſerunt Præcurſores, peruenerunt, & præoccupauerunt non modo Atria, ſed & Heſperica limina: Iam enim ex parte Cottiarum, & finitimarum Alpium & Montes, & Valles poſſident, alpibus inſident, & ad ima propendunt: Complana inuadendi opportunitatem nanciſci præſtolantur; nec obuiantes repugnabunt emiſſæ Eccleſiaſticorum Caſtrorum Neceſſitas continuandę miſſionis in communi aſſeritur & demonſtratur.

Religioſæ Acies ordinatæ? Præmuniendæ igitur Præſidiarijs limitaneis Militibus haſtenus non munitæ Marchionales fores: Vallium faucibus adhibendi Vigilaces Cuſtodes Apoſtolici: Eccleſiaſticis in Stationibus Iani perſtantibus Stationarijs inuigilandum in Excubijs,& Excubitoribus perpetuo dimicandum aduerſus Fidei aduerſarios. Neceſſitatem igitur continuandi Apoſtolatus in Gallia Ciſalpina, per tres Calculos, & plures Numeros ratiocinandum aggredimur.

Neceſſitas continuandæ Miſſionis Capuccinorum in Subalpinis his Conuallibus, & Italicis oſtijs Primò oritur ex conditione regionis alpeſtris, agreſtis, auſterioris, & ſterilioris; quam propterea incolunt habitatores ſimplices, Idiotæ, rudes, inciuiles, inexculti, maiórique ex parte indociles, Indiſciplinabiles,: ſpiritualium ad capeſſendam diſciplinam neceſſariorum notitiam vel inhabiles, vel difficiles, carnalium verò (licèt interdictorum) ad frequentiam propenſi, ad malitiam faciles, in profeſſione, & habitu conſuetudinis tenaces, viles, & ignobiles ſunt. Ideò ad vitia potius degeneres, quàm ad virtutes generoſos ſpiritus, & impetus, Imò mentem, & animum gerunt. Vnde ignobilia, vilia, indigna plura, quàm preclara, & laudabilia perpetrare conſueuerunt. Cum igitur ad bona ſegnes, ad mala ſint præcipites: in malo ſtabiles, in bono autem fragiles inueniantur hi Vallicolę; tamquam ſpiritualium expertes, & ignari, carnalibus verò aſſueti, & expediti, carnalia hæreſiarcharum placita à Pſeudominiſtris vix propoſita obuijs vlnis exceperunt: Spiritualia verò legitima dogmata, quaſi ſibi incognita, ſicuti facillimè abiecerunt; ità veluti ſenſibus,& carni aſpera, & auſtera, imo contraria difficillimè rurſus recipiunt: recepta autem & plurimo labore retinent, ac cuſtodiunt, & nullo negotio negligunt, atque contemnunt. Non igitur ceſſandum ab Apoſtolico Miniſterio Spiritualem Eccleſiaſtici Regni diſciplinam,& doctrinam prædicandi, exponendi, perſuadendi, ſuſtinendi pariter, & confirmandi. II.

I. Neceſſitas ex alpeſtri naturali pera condi- tione incolarum.

Neceſſitas continuandi Apoſtolatus apud Interalpinos ſecundò, & iterum exci- III.
titur ex conditione regionis ſilueſtris, ruſticioris, & aſperioris, pauperioris,& inclementioris: quam propterea Viri Religioſi docti, & eruditi, nobiles, potentes ad Eccleſiaſtica munera, & onera ſuſtinenda, & ſtrenuè adminiſtranda habiles, & idonei, incolere renuunt, excolere recuſant, inhabitare refugiunt: Quapropter Diœceſani Præſules alpigenas illas populationes, atque Parçcias curandas, quibus poſſunt, & inueniunt, Rectoribus, & Sacerdotibus committunt, vt in plurimum indigenis: ideò & illis vix ad ſufficientiam eruditis, Inſtructis, & Parochiali Miniſterio aptis, hiſque pauperculis, egenis ruricolis, inexpertiſque Vallicolis, qui agriculturæ potius, quàm neceſſariorum librorum lecturę, aut ſpiritualium culturæ incumbere coguntur. Qui autem à Gebennenſi Synagoga immiſſi, vel ſpontè accurrentes vltronei accedunt ad Gentem Interalpinam ſubuertendam Pſeudopaſtores,& Impoſtores, vt plurimum ſunt doctiores homines Apoſtatæ, olim Theologi, Iuriſperiti, ſcientiarum profeſſores, ex Presbyteri, Excucullati laureati, qui quia fodere non valent, & mendicare erubeſcunt, luxuriari autem, ſcortari, & epulari volunt; cum non aliunde eis ſuppetat commeatus; de mammona iniquitatis, de pretio proſtitutæ, adulteratæ, pollutæ, & profanatæ Sacræ Doctrinæ ſacrilega ſtipendia colligunt, pro Hæreticis blaſphemijs docendis, erroribus venditandis, Sacrilegijs circumferendis in deceptionem, & perditionem animarum legitimam Chriſti Eccleſiam deſtruere nituntur; vt in Inferno conſtituant ſibi ęterna ergaſtula, pariter & ignita vincula Pſeudominiſtri, & Pſeudoludimagiſtri miniſteria ſolicitè, & petulcaciter exercendo. Non ceſſandum igitur à perenni Miſſione Religioſorum Doctorum,& Sacrorum Magiſtrorum, qui & Antimagiſtros arceant, confutent, & confundant, damnataque eorum Dogmata reijciant, damnent, & anathematizent: ſolitarijs autem Alpigenis Parochis ſimplicioribus, & indoctioribus pro opportunitatibus pręſto adſint, auxilientur, atque Orthodoxa Oracula, ſcripturas, & veritates prædicando, Catechizando, diſputando, & propugnando confirment.

II. Neceſſitas ex regionis inclementia ferè impraticabili honeſtis viris.

Neceſſitas continuandæ Miſſionis ex Regionis poſitione non mediocris pariter IV.
conſurgit: ex eò quòd Maritimis, Cottijs, Graijs, & Penninis Alpibus quaſi finitima Gebennenſium Dominatio ab Interalpinis, & Subalpinis Italicis his Hęreticis Conuallibus haud longè diſtet, & diſſita ſedeat Gebennenſis Ciuitas vitiorū, & facinorum Metropolis: ab Eccleſia pariter, & à Clauſtris Apoſtatantium iuuēcorum, equorum, & mulorum, quibus non eſt intellectus, ſcortationibus proſtituta meretrix. Quæ ad ſe confugientes Pietatis, Fidei, & Religionis deſertores, violatores, profanatores, necnon legitimę Dominationis, atque Principatus contumaces contemptores, proditores, vtriuſque nempè Diuinæ,& humanę Lęſę Maieſtatis debitores, non ab Italis dumtaxat, ſed à Francis ſimul; & Theuronibus ſceleſtiores refugas damnatos, atque proſcriptos recipit, receptat, acceptat, complectitur, tutatur, patrocinatur, fouet, fauet, & extollit. Quoniam verò totius Eccleſię commune peripſema, hoc eſt ab Europęis cunctis Prouincijs, ſignanter Ita-

III. Neceſſitas ex vicinia Gebenēſis Pſeudoſynagogæ.

licia impuras enomitiones reiectas meretricia ingluuie poſtquam vorax Gebennenſe proſtibulum Infernales fauces, & os Auernale dilatando degluriuit; ponderoſiori malorũ ſe ſe ingurgitatione grauari, & vexari ſentiens, ac experiens, ne qui putabantur cibus, interitus fiant; ſemel hauſtam alienigenam Indigeriem, atque à ſe abſorptum, ab alijs reiectum vomitum, iterum eructare tentans, receptiros Excuculatos Expresbyteros Bacchi, Veneris, & Adonidis, ſeù Ganimedis, vel clarius Sodomorum aſſeclas, in proſtitutarum Muſarum lupanari Bacchantium ritus, & diſciplinam edoctos ad Interalpinas finitimas Synagogas emittunt; vt ſi quos adhuc in recta via veritatis, & virtutis viros, ac mulieres ambulantes inueniant, ad laſciuiendum, & hereticè inſaniendum perducant facinoroſo, ac ſcandaloſo proprio exemplo, & ſophiſmatibus, & veneficijs carnalibus dementatos. Quia igitur Venefica Lamia, imò Heretica Leęna cruentos ſuos Catulos, hoc eſt Diabolicos præſtigiatores, animarum homicidas ad Alpigenas hos illudendos, ſeducendos, & ſubuertendos immittere nequaquam ceſſat; Nec igitur Romanæ Vrbi, & Eccleſię reliquarum Eccleſiarum Protoparenti aliquando ceſſandũ erit à perenni Miſſione Euangelizantium Fidem, Euangelizantium bona, iuſta, & Sancta legitimæ Matris, Pietatis, ac Religionis Regnum Prædicantium, & Propugnantium.

V. Neceſſitatis continuandi Apoſtolatus exigentia in Subalpinis creuit ex Inter Ciſalpinos, ac Tranſalpinos etiam Caluiniſtas, aut Lutheriſtas neceſſaria frequentia conuerſandi, communicandi, vel negotiorum, vel mercimoniæ, aut itinerandi, tandem cohabitandi ineuitabili cauſa, & exurgente, atque in dies emergente, ſeù etiam excreſcente ſimul, & inualeſcente ex quotidiana vexatorum populorum indigentia, & neceſſitate. Quia ergo corrumpunt bonos mores colloquia mala; imò Fideles etiam homines deprauant impietatis exempla: & impia facilius, quia ſenſualis, pia verò difficiliùs, quia intellectualis diſciplina accepteretur, neceſſariò autem fideles cum perfidis aut conuerſentur, aut commorentur: nonnullis enim in Conuallibus, vbi impunè graſſantur hæreſes, promiſcuè credentes cum incredulis verſantur, & incolunt, liberèq; ac publicè tum Catholicæ, tum Caluiniſticæ profeſſionis Miniſteria tàm legitima, quàm ſpuria, atque ſacrilega exercentur, cum permiſſa libidine ad vtrumque, ſiue ad Catholiciſmum, ſiuè ad Caluiniſmum ſe ſe conuertendi, ſeù peruertendi. Nullo igitur pacto ceſſandum à Religioſorum virorum perpetua Miſſione, qui Euangelicę, & Apoſtolicæ ſingularis vitæ exemplo, atque Catholicè viuendi ritu, laudabilique tramite ſtantes in Fide confirment: quia numquam deſunt, qui ſcandaloſa conuerſatione, incontinentique turpi, ac libidinoſo carnali, & ſenſuali viuendi modo, immodeſtiſque confabulationibus, & blandis allocutionibus, ſeù ſolicitationibus illos inſirment, & ad peruerſionem pelliciant ſub ſpecioſo titulo reformatę Religionis. IV. Neceſſitas ex communicatione nec. ſſariorũ cũ Sectarijs.

VI. Neceſſitati conſeruandæ Miſſionis eò plures numeros auget regionis ſitus & poſitio; quò pluries frequentiori, à pluribus ſæculis per ſecula ſæpiùs repetitá reuolutione Europęorum Regnorum Italię, Germanię, Gallię, & Hiſpanię Hiſpani, Galli, Germani: & promiſcuę Fidei, ac Religionis Occidui Reges, Duces, & Militiæ Magiſtri Caluiniſtarum, Lutheranorum, Puritanorum, Proteſtantium, Anabatiſtarum, imò Atheiſtarum militum turmas, copioſaſque acies ad exercendum, & fouendum bellum ab Aquilonaribus Regnis per Interalpinas Regiones, vel ad Ciſalpinas Prouincias diuertentes, pariter & perducentes, Catholicę Fidei potius, quàm aduerſarię poteſtati bella inferunt, afferunt damna. Sub honeſto namque emendicato titulo proprię Dominationi inſeruiendi, aut propria iura propugnandi legitimam Religionem expugnant, in veramque Eccleſiam tum fraudulenter, tum violenter deſęuiunt. Qua Sectaria malitia magis, quàm militia, & hereticali artificio, ſiue maleficio primariùm olim Hereticum virus ad Italicas has plagas delatum, fotum, propagatum, adauctum, & tandem confirmatum nouimus, & nos proprijs Calculis numerauimus: Inter Milites namque deceptores Pſeudopredicantes incedentes abſconditi, ſub militari Chlamyde Miniſteriales Hereticales fraudes exercebant. Vnde bellorum tumultuoſo turbine tecti, & pulueratio bellico fumo obnubilati, & protecti illibatæ quondam Auitæ Fidei candorem in Ciſalpina Gallia obſcurarunt, & denigrarunt. Quod & nunc conſimilibus Martialibus tempeſtatibus Heſpericis his plagis exagitatis continuò accidit: furentibus enim perpetuò Chriſtianorum Europęorum Regum diſſidijs, & irreconciliabiliſſibus ſimultatibus, vndequaque ſuperueniunt Caſtra Sectarijs militibus ſęper ex parte conflata, quorum in acie Pſeudopaſtores non diſperſi, ſed vniuerſi numerantur, quot enim Gladiatores, tot Doctores inter eos incedunt, qui tum publicis congreſſionibus, ac diſputationibus, tum priuatis allocutionibus, tum familiaribus Sermocinationibus ſi non Religioſos, & Clericos, ſaltem mediocres, & inferiores: ſi non Doctos, & eruditos, ſaltem ſimplices, & imperitos: ſi non Viros, ſaltem Mulieres: ſi non diuites, ſaltem pauperes: ſi non canos, ſaltem adoleſcen- V. Neceſſitas ex frequenti acceſu hereticantium copiarũ ad prelia adueniantium.

tes apud quos hoſpitantur, & diuerſantur blando alloquio, Hæreticaque verſutia, & fraudulentia inficere, ſubuertere, & peruertere ſtudent, & ſatagunt, pluresque incautos decipiunt: idque quotidie fieri haud mediocri cum Religionis detrimento cernunt Præſules: ſerpentem, & iugiter ſubrepentem Hæreticum morbum apertè perſpiciunt, nec aliter proſpicere præualent; quàm Apoſtolicorum Antagoniſtarum oppoſito muro, ideſt Miſſionibus opportunis in Cuſtodijs appoſitis. Ideò tantum abeſt, vt à conſtitutis, & iam olim fixis in peculiaribus Excubijs ſtatutis Miſſionibus antiquis, & ordinarijs ſit ceſſandum; quinimmo mobiles, & veloces ſint ſuperaddendę nouæ, & extraordinarię Emiſſiones Euangelicorum Operariorum, qui fraudulentorum ſubuerſorum malitiam, & nequitiam detegant, inſcitiam, & imperitiam confundant, dolos, & technas diſſoluant. Multiplicanda ſunt igitur Religioſorum Eccleſiaſtica Caſtra aduerſus Impoſtorum Sathanicas Cohortes; vt per vniuerſas regiones quaſi Emiſſarij Equites circumcurſantes quocũq; opus fuerit, & poſtulauerit neceſſitas Fidei, currant, accurrant, & ſuccurrant periclitanti Eccleſiaſtico Spirituali Regno in Secularium Regnorum, & Regum Chriſtianorum mutua inuaſione.

VI. Neceſſitas ex eo q Subalpinus regio ſit limitanea Marchia.

Neceſſitatem perpetuandæ Miſſionis regionis conditio, & ſitus poſitio tandem declarant ex eo, quod Ciſalpina hęc Gallia limitanea Italiæ plaga exiſtat: ſuperuenientibuſque Tranſalpinis Occiduis, vel Septentrionalibus populis (vti ſupra explicauimus) duodecim circiter perpetuò patentia oſtia pandat: Vnde legitimus huius Pedemontanę Prouinciæ Dominus Marchio Italiæ, ideſt Cuſtos iuremeritò nuncupatur. Perpetuum autem, atque à Politicis receptum, & ſeruatum placitum eſſe conſpicitur; vt Regnorum, & Prouinciarum Marchias, ideſt, liminares, ſiue limitaneas Cuſtodias ſtatutis munitionibus, comportatis aggeribus, & conſtructis Arcibus, adhibitis Præſidiarijs & Caſtris, & Cuſtodibus muniant, ſeruent, & cuſtodiant, etiam pacis tempore: ne quis iniurioſus, & pernicioſus imparatos hoſtis ſupergrediatur, & inuadat. Supremus igitur Eccleſiaſtici Regni Hierarcha Cuſtodiales has Italię Oras Præſidiarijs Euangelicis Copijs, & Religioſis Cuſtodibus, aliquibus ab hinc annis, aſſeruandas, & obſeruandas aſſignauerat, & conſignauerat, nempè Capuccinis; qui duodecim his in patentibus ianuis Auſonię, & Vallaribus foribus, ſicuti Sereniſſimus Sabaudus Dux, & Marchio plurimas Martiales munitiones, & Arces, ſic & ipſi Eccleſiaſticas plures ſtationes conſtruxerũt, nempè ſitima Domicilia, & ſtabiles habitationes in Vallium vertice, centro, vel faucibus acquiſiuerunt; vt attentiùs Sacras obſeruent Excubias, perpetuo in ſpecula contemplando, & in periculoſis conterminis enitendo pro Eccleſiaſtico Regno propugnando. Nunquam igitur pariter, & nuſquam à Vigilum, & Excubitorum Miſſionibus ceſſandum, vt ſuperuenientium inſidiantium perduellium Sectariorum hoſtiles incurſus deprehendere, reprimere, & reijcere valeant, vel ſaltem ad validiores, & violentiores inuadentium impetus compeſcendos; valentes ſubliniores poteſtates, & Principatus Catholicos, & Eccleſiaſticos vt admoneant, interpellant, excitent, inſcitent, & ſolicitent.

CALCVLVS SECVNDVS

Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Euangelicas Miſſiones neceſſariò in Eccleſia Subalpina continuandum, ex Vaſerrima, & doloſa circumuenientium Circuitorum, nempe Pſeudominiſtrorum Religionariorum circuitione, & circumuentione demonſtrat.

Apocalypſ. 17.

QVoniam portentoſa videret, ideò monſtruoſa deſcribebat ſua in Apocalypſi D. Ioannes Apoſtolus, Euangeliſta, & Propheta, quando ſcribebat: *Et vidi Mulierem ſedentem ſuper beſtiam coccineam, habentem capita ſeptem, & cornua decem.* Quis hic non videat Monſtri ſimilem? immò Monſtris cunctis diſſimilem, & monſtruoſiorem beſtiam? quæ ſeptena dumtaxat cum capita geſtaret, dena tamen cornua circumferebat, prodigioſo adeo modo, vt beſtiam quis proſpiciens ignoraret an ſingulũ caput ſingulũ, aut multiplex cornu haberet, an verò decem cornua ſingulari capiti inhærerent; fabuloſæ ſiquidem Lerneæ Hidræ inſtar prolixo non capita ſeptem, ſed cornua decem progignere, & ex ſingulis capi-

tibus

tibus multiplicare videbatur. Verùm enimuerò omnis protſus ceſſabit admiratio, cum Monſtruoſæ huius figuræ apparebit, & manifeſta fiet ſignificatio. Mulier igitur portentoſa illa pernicioſæ Hæreſis typum gerebat, & ideo poculum plenum abominatione cunctis populis porrigendo circumferebat: deferebat verò mulierem animal ſeptem capitibus perpetuò decem, & plura cornua progignentibus armatum, quia Pſeudodoctores Hęreſiarchæ ſinguli ſeptem capita, id eſt Capitalia crimina pro capite geſtantes ex his ſingularibus multiplicia belluina, immò beſtialia cornua, ideſt dogmata, & hæreſes brutales perpetuò parturiunt, vt brutali, ac beſtiali proprio, & ſequacium carnalium appetitui, & effręni concupiſcentiæ ſatisfaciant: Vnde & poculum extrinſecus auro fulgens, intrinſecus verò abominationibus pariter, & fornicationibus redundans deliris populis circumeũdo, vel potius circumueniendo propinant. Et hanc nouiſſimam inter vniuerſas hactenus coaceruatas, & allatas continuandæ Capuccinorum Miſſionis rationem, immò demonſtrationem computamus in Ciſalpinis Eccleſijs: ex eò quod in Tranſalpinis proximioribus Synagogis nouæ in dies multiplices pullulant hæreſes. Quoniam in monſtruoſis capitibus beſtialium hominum, nempè Pſeudoministrorum, more pecudum ventri deſeruientium aſſiduè, & perenniter germinant: ſed quid dico germinant? immò ebulliunt, & indeſinenter ſcaturiunt aduerſus rectam Fidem, & Catholicam Eccleſiam peruerſæ, ſacrilegæ, & brutales opiniones, infernalia placita, & intolerabiles errores, ad quos libentiùs pariter, & ad fęcem vſque ebibendos, atque epotandos vt tum vicinas, tum longè diſtantes gentes inducat Babylon Meretrix, nempè Gebennenſis Ciuitas, Mater Fornicationum; Circuitores, atque Circumforaneos Pręſtigiatores, nempè falſos Prophetas, & Impoſtores ſolicitè, & aſſiduè mittere nunquam, & nuſquam ceſſat: quos ex impuro, & immundo Sectario proſtibulo, & lupanari progredientes, & aduenientes lupos rapaces gratanter excipiunt, & menſtruo prætio conducunt miſeri, & deliri Alpigenæ noſtrarum Alpium: quibus laſciuientibus dum ſecundum carnẽ iucunda, immunda omnia ſenſui blandientia indulgent callidi deceptores, deceptarum animarum cruore ſaginati pingueſcunt adeò, & inſoleſcunt; vt ſe ipſos ſolos Videntes in foro coram turba, & in caupona inter dapes, & vina concrepantibus buccis, & exultantibus rictibus iactare, & venditare & præſumant, & perpetuò conſueſcant, ſimul & aſſueſcant finitimis noſtris his in Heſpericis Oſtijs, & Conuallibus. Et hic neceſſariò perennis, & perpetuus exiſtit, & exiſtet Hęreſiarcharum, & Hæreſum indeficiens egreſſus, progreſſus, & conſuetus proceſſus. Cum enim, iuxta Philoſophum, veritas ſit vna, fallitatęs autem ſint plures; vna, vnica, & ſola ſempiterna permanente, ſtante, & perſtante in legitima Eccleſia Orthodoxa Fide, multiformes, & deformes continuò circumeunt perfidiæ, ſibi inuicem per tempora, & impiorum hominum ſacrilega placita ſuccedentes, vti experientia patet in Subalpina hac noſtra peruetuſta Eccleſia, in qua Primi (nempè circa Quartum ſęculũ) deſipuerunt Ariani: quibus ſucceſſerunt Iconoclaſtę circa Nonũ: circa Vndecimũ verò Berengariani: 12. circiter Vualdẽſes, & Albigenſes: in Quartodecimo Gazari, & Libertini: intra ſextumdecimũ Lutherani, & Caluiniſtę: infra ſeptimumdecimum Neoterici Hęretici plures de recenti excogitatas Phanaticas Sectas inuexere; ſed præcipuè Ianſeniſtæ in Gallia Belgica deſipuere, nec etiam illorũ à Romana Sede damnatis erroribus hactenus reſipiſcere voluerunt. Sicq; patet qualiter ſingulis, & omnibus ſęculis zizaniorum ad inſtar in Dominico Agro diſſeminatæ à nequiori ſpiritu pernicioſiores hæreſes aſſiduè pullulantes; recolligentes, & eas in faſciculos alligantes ad comburendum Magni Patris familias ſeruos ſedulos, & ſolicitos requirant, & poſtulent: non dormientes, dormitantes, aut oſcitantes; ſed Vigilaces pariter, & ex propoſito operi incumbentes: neque in communi de nouo emergentium Eccleſiæ indigentiarum curam habentes; ſed in ſpeciali ſingularum Alpigenarum, immo Subalpinarum Eccleſiarum ſingularium ſolicitudinem gerentes. Quia etiam quieſcentibus, & ſilentibus reliquis doctrinis erroneis, & damnatis erroribus, Atheiſmus ipſe nunquam quieſcere, aut deficere conſueuit. Conuenientibus ſiquidem, atque ad patentes has Italicas fores concurrentibus Occiduis populis, & Septentrionalibus gentibus Polonis, Vngharis, Bohemis, Saxonibus, Theutonibus, Anglis, Scotijs, Ibernis, Holandis, Belgis, Gallis, Rheticis, Heluetijs, & ſimilibus promiſcuę credulitatis, & Religionis tum Militibus, tum Mercatoribus, tum Viatoribus, qui familiaribus ſaltem congreſſionibus ſuas ineptias Hęreticas iactare, & venditare non erubeſcunt, immò aſſueſcunt: Pluſquam neceſſaria ſemper & erit, & apparebit continuata Apoſtolicorum Vigilum, & Eccleſiaſticorum Excubitorum prouiſio, qui in Cuſtodijs, & Stationibus Euangelicis inuigilent, & per poſticũ irruentes hoſtes deprehẽdant, & hoſtiles quotidianas nouarum hæreſum irreptiones comprehendant, & reprimant, atque vlteriores, pernicioſioreſque aſſiduè germinantium Sectarum progreſſus impediant.

Neceſſitas præcipua continuandæ Miſſionis frequens inuẽtio nouarum Sectarum.

In cir-

Pſalm. 11. Neceſſitas ex circumeuntium ac circumuenientiũ circuitorum hæreticorum aſtutia. Iob. c. 1.

In circuitu impij ambulant (admonebat Pſalmiſta) Qui in circuitu perambulat, neque vadit, neq; venit, dum ſemper circumuadit, vt ſemper circumueniat. Quàm appoſitè, quàm iuſtè præmiſſę Pſalmidicæ notæ Pſeudoprædicantium circuitotũ notant infeſtam, moleſtam, temerariam, impudentemque conditionem: hi enim veluti circumforanei, & circulatores in foro, diuerſorio, & cauponis, ne dicam lupanarijs circumeuntes fucis, ſtrophis, imò dolis, & fraudibus quæſtum captant. Apud Iob de ſuis egreſſibus, & progreſſibus fatebatur Sathanas: *Circuiui terram, & perambulaui eam*. Scilicèt vt Orbem circumeundo; habitatores Orbis circumueniret: cuius adamuſſim Sathanicis veſtigijs inhærentes Infernales Curſores, hoc eſt dicere Hæreticales Impoſtores, verè Circultores, Illuſores, & Præſtigiatores circuunt has finitimas Italiæ Terras, & Subalpinas plagas; vt circumueniant, illudant, & faſcinent primò infantes inexpertos, poſtmodum Mulierculas ignaras, & peccatis onuſtas, nempè adulteras, fornicarias, & mercenarias; inde ganeones, fures, & latrones, ſicarios, gladiatores, eiectos, proſcriptos, & infames: hinc ad ſimplices idiotas, rudeſque Montanos, Alpigenas, Vallicolas, & Ruricolas, Armentarios, Bubulcos, & Agaſones dementandos procedunt. Tandem ad Optimates incontinentes, laſciuos, delitioſos, irreligioſos, & Atheos perueniunt: Sicque Circuitores, Fraudatores iſti Pſeudomagiſtri plebem fidelem vniuerſam circumuenire, Hæreticalibuſque carnalibus nugis, & præſtigijs dementare & nituntur, & proſequntur, quod aliquando aſſequntur, ſi fortè fortuna contingat: incontinentes, pedicones Cynedos aliquos, Spurios Clericos, aut Religioſos, liberiùs vt luxuriæ, laxatis habenis concupiſcentiæ, immunditijs ſe ſe ingurgitent; errorum in foueam præcipites ſpontè ſe dedentes, Apoſtaticis his deſertionis auctoribus aſſociari: quod nec rarò, nec frequentiùs, ſed aliquando accidere cognouimus. Non igitur ceſſandum à legitimorum Doctorum, & Prædicatorum Miſſione Interalpinis his in plagis, vt circumcurſantes & Ipſi, Chriſtique Saluatoris qui (iuxta Euangelicum teſtimonium) *circuibat per Vicos, & Caſtella, Ciuitates, & Regiones prædicando, & ſanando omnes oppreſſos à Diabolo* Greſſus imitantes, egreſſus, progreſſuſque proſequentes circumeant non in impietatis circuitu, ſed in charitatis circulo à Patre per Filium in Spiritum Sanctum, Fide, ſpe. & Amore populos peruenire docentes: nunquàm quieſcentes, vt errantes reducant, deceptos reuocent, dementatos à faſcino eripiant, & inſanientes ſanè ſentire moneant, & faciant: Impoſtorum nugas, Nugacium fallacias, Fallentium aſtutias, Aſtutorum malitiam, malitioſorum nequitiam, & perfidiam detegant, & diſſoluant. II.

Mat. c. 6.

Neceſſitas ex Pſeudoludimagiſtris deceptoribus.

Hæreticæ Impietatis Miniſtri, filij perditionis, deceptionis Protoparentes ſapiẽtes ſunt, vt faciant malum, bonũm autem facere neſcierunt, nec benè cęteros ſentire, aut operari patiuntur: ſolicitiores namque conſpiciuntur, vt in perditionis & proditionis laqueos inducant, & pelliceant, inmò impellant: adhoc enim non vnico ipſi fungi Miniſterio Pſeudoprędicantis acquieſcunt, ſed adoleſcentiæ pręcipuè deprauandæ Magiſterium aſſumere, & exercere ambiunt, & geſtiunt; licet geſticulatoris potius quam præceptoris mores, eruditionem, & profeſſionem redoleant, & ſpeciem, atque idoneitatem præſeferant. His ergo in Ciſalpinis Conuallibus recollecti, & latitantes in caulis, immò fornicario in ſtercore computreſcentes Apoſtatæ, vt Mercenarijs ſibi aſſociatis mulierculis, & ſpuriæ familiæ, immò dilectæ laſciuię vectigalia aucupentur; aperto ludo, vt natis illudant ſimul, & parentibus, puerulos inſtruendos, immò deſtruendos incipiunt conductitia mercede, qua tota die in nugis otiari liceat. Immo ſi quando quis de Miniſteriatus Cathedra ob manifeſtam imprudentiam, & notam libidinem degradatur, à Pſeudominiſtri gradu depoſitus ad Ludimagiſtri ſcutieam accurrit, vt quotidianis proprijs neceſſitatibus ſuccurrat. In Schola igitur inter adhuc Innocẽtes Tyrones non Miniſteriũ perdidiſſe, ſed Magiſterium ſe ſe addidiſſe, vt oſtentent, & Prædicatoris, & Præceptoris officium vſurpant, & Maleficium exercent: Hęretica magis dogmata iam olim ſibi nota, quam grammaticalia documenta ab antiquo ſibi ignota explicando, proponendo, & adoleſcentibus tradendo. Nequaquàm ergo à perenni prouiſione Emiſſorum Doctorum, & Catholicorum Inſtitutorum, & Præceptorum feriandum, aut ceſſandum: vt illi quoque inceſſanter, immo diligentius, & ſolertius & legitimorum Miniſtrorum Verbi Miniſterium, & inſipientium, ac paruulorum Doctoris Magiſterium opportunè, & importunè exerceant, Virtutum Scholam, & Chriſtianæ Diſciplinæ, atque Doctrinæ Catecheſim inſtituant, conſtituant, aperiant, & excolant. III.

Neceſſitas ex diuerſorum artificum aſſumpta perſona.

Quos dolos, quas technas, quas fraudes non excogitat confirmata malitia, & callida perfidorum vafrities? Nam vt Domum Dei, ideſt Eccleſiam Ciſalpinis his in Prouincijs commodiùs, & intrinſecus perfodiant graſſatores, fures, & latrones Pſeudodoctores; non Miniſtri ſolummodo, & Magiſtri perſona aſſumunt, ſed & diuerſarum perſonarum habitum, & profeſſionem, ſeù artes mentiuntur; vt vel ſic Fideles ſupergrediantur, & per vniuerſas regiones liberè diuagentur, & de- IV.

cipiendo

cipiendo perambulent. Superueniunt igitur Caluiniſtę preſtigiatores, & Illuſores in veſte, & aſpectu Mercatorum, Negotiatorum tritici, vini, & variarum mereiū, imò in Operariorum Mechanicorum lanæ, lini, ferri, lignorum exercitio, paſtorū ouium, ſeù inſeruientium mancipiorum, huiuſcemodi q; ſubementitis honeſtis, & vrilibus titulis, ſtrato ſibi cauilloſo itinere, & aperto adeūt domos penetrant, per populationes vadunt, maleficientes ſecuri incedunt, Prouincias inuadunt nefaria dogmata diſſeminantes, ſimplicia, ſed doloſa verba ad intima cordis penetrantia balbucinantes. Hęreticos peſtiferos libellos perniciosiſſimos diſtribuentes, & quod intolerabilius quia execrabilius eſt, Sacramentariam Caluiniſticam Cœnā buccellam occultis Caluiniſtis per regionis Oppida diſperſis, quibuſdam Anni temporibus, circumferunt ſicuti in dies ab excubantibus Vigilibus deprehenduntur, & cum opportunitas inſeruit, publicè detinentur, & vinculis traduntur. Haud quaquàm igitur à manutentione Vigilum, & Sacrorum. Excubitorum ceſſandum; ne hæreticę rebellionis aſſertores, qui mentito habitu nomine, profeſſione, & perſona circumuagantur, vt ſeducant, impunè euadant, & libentius peruadant: imò vt à Vigilantibus in ſpecula deprehenſi, & detecti vel effugiant, vel congruo ſupplicio plectantur.

CALCVLVS TERTIVS

Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Euangelicas Miſsiones neceſſario in Eccleſia Subalpina continuandum ex infida, & perfida Alpigenarum Sectariorum rebellioni propendentium conditione, ſimul & ex finitimorum Antiregnorum Seditionibus fauentium, Seditioſoſque ope, & opera fouentium antiqua profeſsione ſupputat.

I. ITalicæ hæ portæ licèt in Alpium ſublimitate poſitæ: Heſpericæ hæ fores quàm uis Montium intra altitudinem ſitę: Interalpinæ hæ Valles etſi per Alpium, & Montium ſinuoſos anfractus ſerpentes, cautius nihilominùs, & diligentius veniunt cuſtodiendæ, & Cuſtodialibus Præſidijs præmuniendæ. Quoniam inter ſaxa, & ſilices, inter rupes, & voragines, inter aſperrima collium culmina, cacumina, & ſublimiora iuga in inacceſſibilibus receſſibus, & ſucceſſibus remotioribus collocantur cubilia Draconum, latibula Pardorum, receptacula leonum: In antris enutriuntur ſerpentes, in ſpeluncis aluntur reguli, in cauernis creſcunt Hydræ, in obſcurioribus ſpecubus fouentur angues, genimina viperarum, & colubrorum. Vnde ex huiuſcemodi petrarum ſciſſuris, & terræ hiatibus tandem erumpunt ferarum hæreſum, ſiuè hæreſiarcharum terrentium mugitus, ſiuè dilacerantium rugitus: irrumpunt peſtiferi Sectariorum inficientes, & interficientes halitus, infernalis Cerberi venenati anhelitus, & ſtygię Paludis fœtentis, purioris Fidei ſalubriorem aerem in vniuerſali Eccleſia corrumpentes vapores putridi, & maligni. Quinimmò inde de Religionarij Erebi cauernoſis receptaculis, & ergaſtulis ſolutę, & diſſolutę ſacrilegæ, & abominabiles Aquilonares exhalationes, & Boreales venti, tanquàm aduenientes ſpiritus luciferiani vehementes, imò violenti magno impetù ruentes pias Ædes, templa, & Ædificia Sacra euertunt, & integros populos, & olim Catholicas gentes ſubuertunt: Prouincias, Regna & hęreticali epydemia, & carnali inguinaria lue deprauantes, atque ſauciantes. Horum autē conatus, & viperina genimina, nec non recenter pullulantia germina ad huc imbecillia, & infirma nullo, aut modico labore ad Montium petras eliduntur, in ortu ſuffocantur, de vtero facilè transferuntur ad tumulum: ſin verò adoleuerint errorum aſpides, aut ad perfectum, hoc eſt conſummatam malitiam increuerit impietatis, & perfidiæ Baſiliſcus, fętidi, & graue olentis Infernalis Oris peſtilentiali halitù, & elatorum oculorum perniciosiori, & mortaliori contuitu feriens, percutiens, & perimens; haud ſine ſanguine, ferro, & igne exterminari valebit. Non igitur reuocandi in Chriſto abiecti, & paruuli Patris Franciſci Alumni Minores Fratres, qui in Monte Domini, hoc eſt in Eccleſia ſupra, & intra Montes, & Alpes Auſonias commorantes, fideliterq; Apoſtolicum Miniſterium exercentes; illud Diuina operante dextera præſtare, & efficere nituntur, quod vaticinans ſcripſerat Iſaias: *Habitabit lupus cum Agno, & Pardus cum Hedo accubabit: Vi-* Neceſſitas ex latentibus in montibus hæreticalibus monſtris.

Iſaias cap. 11

tulus, & leo, & ouis ſimul morabuntur, & puer paruulus minabit eos: Vitulus, & Vrſus paſcentur, ſimul requieſcent Catuli eorum, & leo quaſi Bos cumedet paleas: & delectabitur infans ab vbere ſuper foramine aſpidis, & in cauernam Reguli, qui ablactatus fuerit manum ſuam mittet: non nocebunt, & non occident in vniuerſo Monte Sancto meo, quia repleta eſt Terra ſcientia Domini.

Neceſſitas ex difficultate punitiui iuris exercēdi.

Quò longiùs habitant, remotiùs latitant, & tutius intra acceſſu difficillima, aſperrima Interalpina receptacula diuertantur, & commorantur: eò ſollicitius, & accuratius Alpigenę hi Limitanei Populi ſunt obſeruandi, & cuſtodiendi per diſtributas Stationes, & Eccleſiaſticas Excubias, non minus quam per conſtructas in liminaribus Arces. Quia cum difficulter ad eos ſæcularis Principatus coercitiua iura perueniant; difficiliùs quoq; aduerſus illos punitiuæ Magiſtratuum, etiam ſupremorum ſanctiones, & ordinationes executioni mandentur; per conſequens difficillimè Eccleſiaſtici Canones, & Eccleſiarū Præſulum, atq; Antiſtitū Canonicæ prouiſiones, inquiſitiones, & punitiones exequi valebūt Sacri Tribunales tā Epiſcoporū, quàm Inquiſitorū; eoq; magis, quò inter plures ex illis impunè errores, & hęreſes debacchantur. Nequaquam igitur deficiendum, aut recedendum ab Apoſtolicis Vigilibus Exploratoribus conſeruandis, & ſuſtentandis; vt Ius Eccleſiaſticum, Eccleſiarumque ipſi ſuſtentent, tueantur & conſeruent: obſeruando quomodo, & quo pacto vtriuſque Dominationis ſupremum Ius meliùs conſeruetur, & cuſtodiatur: de regiminis ſtatu admonendo, & de lapſus, & ruinæ proditionis diſcrimine inquirendo, & indicando Magiſtratibus, præuaricatores pertinaciores denunciando, docibiliores vero arguendo, increpando, & corrigendo, ſedulò pro Eccleſiaſtico Spirituali Regno enitendo, & inſiſtendo; vt ſtatuta, leges & ſancita ſeruentur, vel ſaltem inobſeruantes mulctentur. II.

Neceſſitas ex procliuitate ad rebellion.

Deſipientes hi Alpigenę, & Subalpini Religionarij & aſperioris, ideò tutioris regionis, & loci opportunitate freti, Eccleſiaſtici Dominij penitus excuſſo iugo, à Temporalis Principatus ſubiectione, & obedientia facilius, & frequentius deficiunt, recedunt, & rebellant ſub emendicatis honeſtis titulis. Chriſtianiſſimi namque Galliarum Regis, & Sereniſſimi Regalis Sabaudiæ Ducis legitimam, & naturalem ſibi Dominationem in merè Politicis, & Ciuilibus, dum reſiſtendi non ſuppetunt vires, ſuſtinent, aliàs verò contemnunt: imò in Regnum, ac Reges conſpirant, & coniurant, vt Regum Galliæ, ac Germaniæ Regnorum peruetuſta ſcripta monumenta conclamant, ſimul & Caroli Angliæ Regis ſubditorum ſententia, & decreto publicè præciſum caput mortuum proclamat: Tumq; inſolentius in Naturales Principes inſaniunt, cum pro Fide, & Catholica Religione aduerſus illorum perfidiam poteſtatiuum ſceptrum extendunt, & exercere contendunt. Tunc enim fucatis primò, & doloſis verbotis ſupplicationibus poſtulantes ſubiectionem ſimulant, obedientiam mentiuntur, & ad excuſandas excuſationes in peccatis futilia plura, & commentitia prætexant; vt latarū legum contemptus, & inobſeruantia vel ſibi liceat, vel impunita permaneat: quæ cum ſibi denegata proſpiciunt, fideliſſimi (vti ſe ipſos falsò vocitant) ſubditi aduerſus legitimum Principem nullo negotio arma præripiunt, vicinorum Conuallinicolarum & ſuaſionibus impulſi, & adducti ſubſidio, atque patrocinio freti: qui Pſeudoctores Seditionis ſollicitatores, & rebellionis promotores, ſimul & Auctores ad eos concitandos emittunt, aſſerentes propter Sacrilegam, & profanam Religionem à legitima Dominatione deficere, & rebellare licere. Non ergo ceſſandum a continua emiſſione vera dicentium, & iuſta prædicantium Catholicorum Doctorum, qui iugiter populis reductis pacifica, atque legitima vtriuſque Principatus legalia præſcripta Iure Diuino ſeruanda prædicent, doceant, & demonſtrent. III.

Neceſſitas ex violentia deſertorum.

Nec ſolis verbis Pſeudodominationes & Caluinianæ, & Luteranæ ab Eccleſia, & Religione Apoſtatrices, atque à Temporali Regno Apoſtaticas ſeductas turbas, & turmas deſertorum inſtruunt, & ſeducunt; ſed & ope, & opera, & opibus pecuniarum per tempora ſuppeditatis, etiam largioribus ſubſidijs præſtitis in rebellione confirmare ſtudent: quinimmò vt vſurpatum Ius ſi non iure, ſaltem iniuria retineant, tueantur, & promoueant; cum opus fuerit, & opportunitas permiſerit, armis, ac potentia iniqua in deſertione ſtabilire ſatagunt, etiam armatas acies manifeſtè, vel occultè in ſuppetias rebellantibus proprio ære publico deſtinantes. Quibus præſidijs illi ſeditioſi inſolentiores effecti, & ſceleratiores pariter, ac ſceleſtiores, non minus quàm effræniores euadentes, non modo contra Apoſtolicum Edictum, quibus debentur Diuino Decreto, vectigalia, tributa, & ſubiectionem denegant; ſed & in Conterraneos Conuallicolas, & proximos Catholicos crudeliores, & immaniores inſurgentes quantum valent, hoc vnicum propoſitum perpetuò apud ſe retinentes, & agitantes; qualiter tandem aliquando vnica die fideles cunctos trucidare, & affatim ferro conſumere, & de medio auferre præualeant; interim Catholica exercitia prohibere, vel impedire: Templa vſurpare, vel claudere: Campanas ſurripere, Leuiticam ſupellectilem ſuffurari; IV.

Sacer-

Sacerdotes ingulare: Laicos credentes ad Pſeudomagiſtris deceptoribus ſtipendium ex proprio ęre præſtandum cogere: Decimas retinere, Apoſtolicorum Miniſtrorum exercitia impedire, vel ab his audiendis retrahere: Reduces minis, & verberibus à reſipiſcendo reuocare, ferri, ignis, & exterminij intentato ſupplicio. Non igitur deficiendum, aut ceſſandum à continua Miſſione Euangelicorum Pugilum, & Antagoniſtarum, qui intrepidè inter Deſertorum ſeditioſas turbas perſiſtentes; vt miſeros diuexatos fideles in medio Babylonis naſcentes, & neceſſariò conuerſantes ſolentur, conſolentur, & pro virili tueantur: oppreſſis patrocinentur, Laicis, & Sacerdotibus præſto adſint. Eccleſiarum Iura cuſtodiant: Sæcularibus Regibus, ac Principibus Tributa, & Vectigalia perſoluenda demonſtrent, ſeditiones, & defectiones damnent, & damnādos declarent, ac perſuadeant.

V. Quoniam Turris Libani ſtat contra Damaſcum, ideò aduerſus Montem Syon pugnat Iebutæus de vſurpata Arce, quod eſt dicere: quoniam Romani Pontificis ſupremi Eccleſiaſtici Regiminis, & Vniuerſalis Hierarchiæ primaria, & Summa Poteſtas Monarchica aduerſus populares ſectarias, & Religionarias factiones, & rebellantes ſeditiones ſtat, Hæreticos eos, & ſacrilegos declarando, damnando, & anathematizando; ideo hæreticantes Vniuerſi Sectarij, licet diuerſarum, atque inter ſe aliàs acerbius adoerſantium ſectarum profeſſores, vnanimi tamen ſenſu, non ratione, & brutali, non rationali conſenſu aſtiterunt, & conuenerunt in vnum aduerſus Dominum, & aduerſus Chriſtum eius, nempè Chriſti Vicarium Romanæ Vrbis Antiſtitem, & Catholici Orbis Patentem. Conuenerunt in vnam, hoc eſt in vnam præ ceteris beſtialiorem, magis deliram, inſanam, ſacrilegam, & anathematis fulmine de cęlo percuſſam Ciuitatem Gebennenſem, quæ in Romanæ Sedis, & Eccleſiaſtici Regni Italiæ Regiæ odium, atque propriç induratæ obſtinationis, & peruicaciæ, imò irreconciliabilis hoſtilitatis apertum teſtimonium, è carceribus, triremibus, ergaſtulis, & ſupplicijs pro enormioribus infligendis delictis euadentes, bis Apoſtatas, Sacrorum violatores, Sacerdotalis Apoſtolicæ Eccleſiaſticę militiæ deſertores, Sacroſanctæ Monachalis Caſtimoniæ Deo promiſſæ cingulum turpiter, inhoneſtè, aliquando etiam nefandè abijcientes, Religioſæ diſciplinæ & oſores perpetuos, & peſſimos perturbatores, blaſphemos in Deũ, & in diuos iniurioſos pariter, & in Hierarchici regiminis Maximum Directorem hoſtes infenſiſſimos, & nunquam reconciliabiles, quia grauiter punibiles, refugas, perduelliones ambabus manibus, & obuijs vlnis excipit, amplectitur, complectitur, atque ad Magiſtrales Scribarum, & Phariſæorum Cathedras eleuat; ideo huiuſcemodi non farinæ, ſed furfuris Nebulones, Helluones, & Ganeones ventris ingluuiei, & libidinis inſatiabilitati vt indulgeant, ab Arca Noe effugientes Corui vt Cadaueraceis in fętoribus delitiari contingat; Vulturis, non Columbæ alas aſſumentes ad has Italicas plagas peruenientes, per Cuſtodiales noſtras Interalpinas Conualles Lucernæ, Petruxiæ, Prati-lallati, Caſtrique Delphini ad Delphinenſem Galliam, ſiuè ad Gebennene Aſylum penetrare feſtinant. Nequaquam igitur ab his Excubijs, & Cuſtodialibus Oris anferendi ſunt Vigiles, & ſpeculatores, qui inſanos, & faſcinatos hos Deſertores ad barathrum per proſtibulum properantes à longè deprehendentes, eorumque libidinoſam phreneſim comprehendentes congruo, & efficaci appoſito Antidoto, imò appoſito retinaculo & repagulis obligatos ſiſtant, & conſiſtere à fuga efficiant; reſiſtentes pro virili deſipientium inſipienti, imò præcipitanti, & præcipiti propoſito: conſiſtentes autem legitimæ Matris Eccleſiæ gremio, & ſinui reſtituant ſicuti iam toties à Capuccinis Stationarijs pręſtitum fuiſſe ſuis locis recenſemus. Quoniam tutelaris impietatis, & iniquitatis Gebennæ Ciuitatis patrocinio, & protectione, correſpondentia, & conniuentia confidentes Subalpini hi noſtri Alpigenę Religionarij; Cottias Alpes non refugij Ciuitates, ſed impuritatis, ſeù impudicitiæ refugium pariter, & impudicorum, ſeù ſcortantium confugium conſtituerunt. Cluſonia namque Vallis, veluti inter hæreticas circumſtantes Conualles ſtans tutiſſimum Vallum, Caluiniſticis aggeribus circumuallatum, facta eſt Apoſtatantium commune, & publicum Aſylum à Catholica Religione deficientium Virorum, ſimul & Mulierum: Quamobrem in Petruxina pro Cluſonię foribus perſtante Cuſtodia perpetuò Capuccinis ſpeculatoribus contemplandum, & inuigilandum; vt deſperatis & deſperationis ad laqueum currentibus vlteriores progreſſus prohibeant, & à Chriſto, Chriſtianaque pietate deficiendi ab impio voto reuocent, ſimul & præpediant deliros, & inſanos Fidefragos.

VI. Tandem Antiregnorum, Schiſmaticorum, Antichriſti ſcilicet Clientium, & Aſſeclarum perpetuum, ſtabile, fixum, commune, immobileque Decretum, placitum, & propoſitum illud perpetuò à priſcis Eccleſiæ temporibus, à primæuaq; origine extitit; vt Catholicæ vnitatis nexum ſoluant, & fidelium communionis vinculum diſſoluant, hoc eſt dicere, vt Monarchicum regimen, & Eccleſiaſticum Regnum in Oligarchicam confuſionem reſoluant: quò à à principibus, arattis,

Neceſſitas ex inſidianti um vicinorũ antiregnorum malitia.

Ma-

inter Europęos tres maiores Principatus , & Poteſtates vigentes , furentes , & recrudeſcentes Martiales incurſus , & occurſus , aſſiduè vel pertranſeuntes diuertunt , vel decertantes , & ſtantes commorantur Germanorum Gallorum , & Hiſpanorum armatæ acies , numeroſa caſtra , & caſtramentantes exercitus , perque luſtra , olympiades , & ętates prolixiores hoſtiles moras trahunt , impunè ſemper graſſantur hæretes , quia Milites plures , imò plurimi , & aliquando potiores Galli , Germani Occidui , & Septentrionales Lutherani , & Caluiniſtæ computantur : qui vbiq; cunctis temporibus coram populo , publicè & priuatè Hæretica dogmata proponunt , defendunt , & ſuadent : ſacrilegos ritus , & miniſteria exercent : hæreticè viuunt , conuerſantur , loquuntur , & operantur , nulliuſq; Canonico Pontificio , aut Epiſcopali Iuri locus inuenitur : Sanctæ Inquiſitionis Officium inquirere , ſedere , aut iudicare non admittunt : Ius deniq; eſt in armis , non in Tribunalibus : imò nullibi Ius , vbique viget iniuria . Cum igitur intèr armata agmina , & armatorum ſtrepitus non ſatis audiantur , & obaudiantur Leges ; Pontificalis , & Epiſcopalis auctoritas congrua & reuerentia , & obedientia careant , & priuentur ; cum prædominante irreligioſitate , & ſectarum libidine ſacri ferientur Magiſtratus : quia furentibus Marte , & Bellona (ne dicam Parcis , & Plutone) Cęrerem , atq; Veſtam in ſolitudine lugere contingit , & conuenit ab exordio naſcentis Eccleſiæ , & per ſequentia ſæcula Ciſalpina in hac noſtra Gallia , in qua Alienigenæ ex legis efferam concupiſcentiæ libidinem pro regula , & nôrma proſequuntur : Indigenæ etiam bellicis tympanis , & tubis excitantibus , incitantibus , & fauentibus , Honeſti , & Iuſti habenis effractis , Eccleſiaſtici Regni iugum deteſtantur , renuunt , & reſpuunt imò nonnulli iam proiecerunt : Nequaquam ergo minuendæ cenſentur Apoſtolicorum Vigilum Stationes , imò Euangelicorum Cuſtodum Excubiæ ſunt multiplicandæ , vt continuata vigilantia , ſollicitudine , ſolertia , cooperatione , & inceſſanti fatigatione , etiam vbique debacchantibus agminibus , & depopulationibus , deprædationibus , atque inuaſionibus incumbentibus , occurrant illi , & pro virili Apoſtolando nitantur ; ne Religio , & Catholicę Religionis cultus ſuccumbant , deficiant fideles , deprauetur Fides , & hæretica prauitas , atq; impietas præualeat , ac triumphet .

Ex prælibatis ergo , & delibatis rationibus hactenus breuiter indigitatis , liquido ſatis conſtare autumo manifeſtam , & perurgentem continuandi Apoſtolatus in Ciſalpina Gallia , neceſſitàtem , ob euidens Eccleſiaſtici ſpiritualis Règni his in italicis Oris diſcrimen , & Catholicæ Fidei periculum , quibus pro corońide , ſeù corollario addendum cenſeo : Non ceſſandum à Capuccinorum continuata Miſſione ad Interalpinas Valles , & Eccleſias ; ne tot Operariorum hactenus euiſſorum labores , & ſudores , vſq; ad ſanguinem fatigationes , & ad interitum vſq; diuexationes ; ne tot Præſulum , Prælatorumq; ſollicitudines , & diligentiæ ; ne Sereniſſimorum Allobrogum Ducum tot prouidentiæ , ſanctiones , ordinationes , tot ædificata Caſtra , & emiſſa agmina aduerſus Religionis impugnatores ; ne tot liberaliſſimæ elargitiones , & pecuniariæ propugnantibus Fidem exhibitæ ſubuentiones ; ne tot Purpuratorum Patrum curæ , & vigilantiæ ; ne tandem ſex Summorum Pontificum ſtudia , vota , & deſideria , imò efficaciora opera , opitulationes , fauores , conceſſiones , prouiſiones , Apoſtolica auctoritate edita Oracula , promulgata Edicta , imò Apoſtolico ære ſuppeditata ſtipendia Miſsionarijs ; ne Inſtitutiones , Conſtitutiones , & Continuationes , ſeptemdecim Miſsionum hactenus conſeruatarum pia molimina , & perutilia , proficua , & neceſſaria emolumenta ſimul depereant .

Neceſſitas , ex innumerabilibus exanthlatis laboribus .

INDEX MISSIONIS
A C T I V AE,
H O C E S T

Summorum Pontificum, & aliorum, qui Eccleſiaſticas Religioſorum Miſsiones coluiſſe calculantur, Ante Legem Sub Lege, Sub Euangelio, Alphabetico ordine digeſtus.

A

AAron miſit Religioſos filios Prophetarum, atque Eſſenos. Par. 1. Sectio 1. Cal. 6. num. 1. fol. 31.
Adam miſit diuerſos viros religioſos aduerſus Cainitas primos hæreticos. par. 1. ſect. 1. cal. 4. nu. 1. fol. 28.
Agapitus Sum. Pontifex miſit Epiſcopos vndecim, præcipuè ad Danos, poſtulante eorum Rege Frotone, religioſoſq; doctores. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fo. 40.
Agathon Pontifex Monachos miſit ad Monothelitas hæreticos in Græciam. par. 1. Sect. 1. cal. 7. fol. 41.
Alexander Secundus Beatum Petrum Damianum Cardinalem Legatum miſit ad Ciſalpinæ Galliæ Eccleſias: Doctoſque viros deſtinauit in Daniam. par. 1. Sect. 1. cal. 7. fol. 44.
Alexander IV. multos Minoritas miſit ad hæreticos, ſchiſmaticos, & ad infideles. par. 1. Sect. 1. cal. 8. fol. 49.
Alexander VI. miſit ad Indos Occiduos, & ad Orientales, ad Mauros in Hiſpaniam, atque aduerſus Vualdenſes hæreticos in Ciſalpinam Galliam, ſimulq; contra Turcas ad prædicandam Cruciatam religioſos ex Ordine Minorum. par. 1. Sect. 1. cal. 8. fol. 52.
Alexander Septimus Capuccinorum Miſsionem inſtituit in Portis Italiæ, nempè oppido Portarum in Ciſalpina Gallia. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. fol. 57.
Amram miſit ad prædicandum infidelibus Iſraelitis. par. 1. Sect. 1. c. 5. n. 4. fo. 31.

B

BEnedictus VII. ſemel, & iterum miſit ad Eccleſiam Pragenſem, & ad Bohemos. par. 1 Sect. 1. cal. 7. fol. 44.
Benedictus IX. ad Lugdunenſem Eccleſiam Epiſcopum miſit B. Odilonem Monachum Cluniacenſem. par. 1. Sect. 1. cal 7. fol. 44.
Bonifacius ad diuerſas Eccleſias miſit Epiſcopos trigintaſex; nonnunq; Epiſcopatum in Arabia per Euthymium Monachum fundauit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. f. 39.
Bonifacius III. ex Ordinibus religioſis operarios multos deſtinauit. par. 1. Sect. 1. cal. 7. fol. 41.
Bonifacius IV. ad diuerſa loca Epiſcopos viginti quinque miſit: & Italis Beat. Columbanum Monachum. par. 1. Sect. 1. cal 7. fol. 41.
Bonifacius VIII. ex Minoritana familia Inquiſitores, & Oratores miſit. par. 1. Sect. 1. cal 8. fol. 50.
Bonifacius IX. Fratres Minores ad Tartaros miſit, & ad prædicandam Cruciatam. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 51.

C

CAath Pontif. Cinezæos, Hebræos, & Iapheritas per Ægyptum miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 5. nu. 4. fol. 31.
Calixtus III. per religioſos Minoritas Miſsionem ad Septentrionales continuauit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 51.
Cęleſtinus ad Regna Anglię, Scotię, & Hibernię miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fo. 39.

Clemens I. D. Dyoniſium cum Ruſtico, & Eleutherio in Galliam, quindecimq; Epiſcopos ad loca diuerſa miſit. par. 1. ſect. 1. cal 7. fol 37.
Clemens IV. plures Miſſiones Fratrum Minorum Inſtituit ad Infideles, Hæreticos, & Schiſmaticos. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol 4.
Clemens V. ex Minorum familia Miſſiones multiplicauit. par. 1. ſect. 1. c. 8. f. 50.
Clemens VI. Minoritas Miſſionarios miſit ad Tartaros: itemque Inquiſitores aduerſus Galliæ Viennenſis Hæreticos deſtinauit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fo. 50.
Clemens VII. ad remotiores Occiduos Indos plures miſit Fratres Minores, Inter quos B. Patrem Matthæum de Baſcio Congregationis Capuccinorum inſtitutorem emiſit per Italiam. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. fol. 55.
Clemens VIII. Capuccinos Minoritas tranſmiſit ad Tornacenſem Ciuitatem Gallo-Belgicam, atq; ad Ciſalpinas Conualles: Item ad Regnum Bohemicum, & Ciuitatem Pragenſem; ruſus ad Allobroges, & Ciuitatem Tononij aduerſus Gebennenſes; necnon ad expeditionem Hungaricam aduerſus Turcas: randem in Africam, & in Angliam miſit pariter & in Græciam. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 2. fol. 56.

D

Damaſus Pontifex ad Orientales fideles: ad Gothos: ad Sarracenos Infideles fideles Monachos miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 39

DEVS MISIT.

Aaronem Sum. Pontificem. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 10. fol. 12.
Abachuc Prophetam ad Iudæos Reges, & populum. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 15. fol. 14.
Abraham Patriarcham aduerſus idololatras. par 1. ſect. 1. cal. 1. nu 7. fo. 11.
Adam Protoparentem prima Mundi ætate. par. 1. ſect. 1. cal. 1 nu. 2 fol. 9.
Ahias Prophetam ad Reges, & populos Iudæos. par. 1. ſect. 1. c. 1. nu. 15. fo. 14.
Aggæum Prophetam ad Pontifices, Reges, & Duces Iudæorum. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 16. fol. 5
Amos Prophetam ad Damaſcenos, Philiſtæos, Tyrios, Idumæos, Ammonitas, & Iudeæ regionis populos. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 15 fol. 1.
Amos Prophetam Iſaiæ patrem ſemel & iterum ad Amaſiam Regem Iuda idololatram. par. 1. ſect. 1 cal. . nu. 14 15 fol. 14.
Amos alterum Prophetam ex Minoribus ad decem Tribus Iſrael in Bethel. par. 1. ſect. 1. cal. . num 14 fol. 4.
Danielem Prophetam ad Babylonios, ad Perſas, & ad reliquias populi in Babylone. par. 1 ſect. 1. cal. 1. nu. 13. 15. fol. 14
Eliam magnum Prophetam ad Regnum Iſrael, & Reges Achab, & Ochoziam, ac Reginam Iezabelem: item ad Syrios, & Sidonios. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 14 15. fol. 14.
Eliſæum Prophetam ad Samariam, & Iſrael. par. 1. ſect. 1. cal 1. nu. 15. fol. 14.
Ezechielem Prophetam, & Sacerdotem ad captiuum Iſraeliticum populum apud Babylonios idololatrantem. par. 1. ſect. 1. cal 1. nu. 14. 15 fol. 14.
Gad Prophetam ſemel & iterum ad Regem Dauid. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 15. fo. 14.
Hieremiam Prophetam, & Sacerdotem ad Hieruſalem, & populum Iuda. par. 1. ſect. 1 cal. 1. nu. 14. 15. fol. 14.
Iacob Patriarcham. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 8. fol. 11.
Iaddonem Prophetam ad Iſraelitas. par. 1. ſect. 1. cal 1. num. 14 fol. 14.
Iared, ſiue Lamech, Sum. Antiſtitem ad deprauatos Filios Dei. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 4. fol. 9.
Iehu Prophetam ad Baſam Regem Iſrael. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 14. f. 14.
Iehu alterum Prophetam ad Ioſaphat Regem. par. 1. ſect. 1. c. 1. nu. 15. f. 14.
Ieſum Chriſtum Mundi Saluatorem ad genus humanum. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 15. fol. 16. 17.
Iethronem ad illuſtrandos Madianitas. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 11. f. 13.
Ioannem Baptiſtam Prophetam, Patriarcham, & Martyrem. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 17. f. 15.
Iob Sacerdotem, & Pontificem ad Idumæos. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 11. f. 13.
Iohelem Prophetam, & Pontificem ad populum Iuda par. 1. ſect. 1 cal 1. n. 15. f 14
Ioiadam Prophetam, & Pontificem ad regnum Iuda, par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 14. fol. 14.
Ionam Prophetam ad Niniuitas. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 13. fol. 14.

Ioſeph Præconem iuſtitiæ in Ægyptum. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 9. fol. 52.
Iſaac Patriarcham. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 8. fo. 11.
Iſaiam magnum Prophetam ad Aſſyrios, Æthyopes, & Ægyptios; & ad populum Iuda idololatrantem. par. 1. ſect. 1. cal. 1 nu. 13. 14. 15. fol. 14.
Malachiam Prophetam ad Reges, Pontifices, & Duces Iudæorum. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 16. fol. 15.
Michæam Prophetam Moraſtithen ad Samaritanos Iſraelitas Idola colentes. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 14. fol. 14.
Michæam alterum Prophetam ad Achab Regem, & Iſraelitas. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 15. fol. 14.
Moyſem Prophetam ad Regem Pharaonem, & populum Hebræorum. par. 1. ſec. 1. cal. 1. nu. 10. fol. 12.
Nahum Prophetam ad Niniuitas. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 13 fol. 14.
Nathan Prophetam ſemel, & iterum ad Regem Dauid. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 15. 16. fol. 14. 15.
Noè Patriarcham, & Pontificem miſit Deus prima, & ſecunda Mundi ętate. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 5. fol. 10.
Obed, ſiue Obedelam Prophetam ad Phaceæ Regem Iſrael, & ad Razim Regem Syriæ. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 15. fol 14.
Oſeam Prophetam ad populum Iuda. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 15. fol. 14.
Pedaiam Prophetam filium Ioiadæ Sacerdotis ad Regnum Iuda, & Ioas Regem in Hieruſalem. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 14. fol. 14.
Samuelem Prophetam ad Heli Pontificem, & Saul Regem Iſrael. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 14. fol. 14.
Sem, ideſt Melchiſedech Sum. Pontif. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 6. fol. 10.
Semeiam Prophetam ad Roboamum Regem Iuda, & ad Optimates, & populos. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 14. fol. 14.
Seth Magnum Sacerdotem aduerſus priores hæreticos. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 3. fol. 9.
Sophoniam Prophetam ad Iudæos. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 14. fol. 14.
Spiritum Sanctum Deus Pater, & Filius miſit ad Eccleſiaſticum Regnum. par. 1. ſect. 1. cal. 2. nu. 7. fol. 21.
Vriam Prophetam filium Semei aduerſus impietatem Regis Ioachim, & Ciuitatis. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 14. fol. 14.
Zachariam Prophetam filium Ioiadæ Sacerdotis ad Regnum Iſrael, & Ioas Regem. par. 1. ſect. 1. cal. 1. nu. 14. fol. 14.
Zachariam alterum Prophetam ad Ieſum Pontificem filium Ioſedech. par. 1. ſec. 1. cal. 1. nu. 16. fol. 15.

E

ELeazarus Sum. Pontifex miſit prædicatores pro Iſraelitica Eccleſia. par. 1. ſect. 1 cal. 6. nu. 2. fol. 31.
Eleutherius in Britanniam miſit Fugatium, & Damianum. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 38.
Eugenius II. miſit ad Danos, Suedos, & Gothos. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 43.
Eugenius III. Sanctum Bernardum Monachum, & Abbatem per prouincias Europæ miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7 fol. 45.
Eugenius IV. plures Miſſiones inſtituit ex Minoritana familia ad varias Mundi partes. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 51.
Euſebius Pontifex miſit in Galliam Ciſalpinam Euſebium Sardum Epiſcopum Vercellarum. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 38.

G

GRegorius Magnus miſit Monachos ad Theodelindam Reginam Longobardorum: ad inſulam Sardiniam: ad Anglos: in Siciliam: & ad Eccleſias Galliarũ, & Hiſpaniarũ. par. 1. ſec. 1. c. 7. f. 40. Itē & in Pedemontiũ. par. 2. c. 17. n. 2. f. 17.
Gregorius II. ordinatos Epiſcopos centum quadraginta octo ad varias Eccleſias delegauit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 42.
Gregorius III. miſit ad diuerſas regiones Epiſcopos octoginta. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 42.
Gregorius IV. Archiepiſcopum ad Amaburgenſem Eccleſiam miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 43.

Gregorius V. miſit ad Conuertendam Gentem Pruſſorum. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 44.
Gregorius VII. Monachos miſit viſitatores diuerſarum Eccleſiarum. par. 1. ſect. 1 cal. 7. fol. 44.
Gregorius IX. ad diuerſa Orbis Regna religioſos ex Prædicatorum, & Minorum Ordinibus miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 49.
Gregorius X. miſit ſolemnes Nuntios ex Prædicatorum, & Minorum familijs pro concilianda Græcana Eccleſia cum Latina: item & ad Lugdunenſe Concilium Sanctos Doctores Thomam Angelicum, & Bonauenturam Seraphicum delegauit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 49.
Gregorius XI. ad Tartaros, Aquilonares præcipuè, & ad Hungaros Fratres Minores Miſſionarios continuauit: vti & ad Græcos, Hæreticoſq; in Syriam, & Gallias Viennenſem, & Narbonenſem Inquiſitores miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 50.
Gregorius XIII. Capuccinos Minoritas deſtinauit in Italiam, in Heluetiam, & in Algerium. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. fol. 55.
Gregorius XIV. in Gallias miſit Fratres Minores Capuccinos. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. fol. 56.
Gregorius XV. Miſſiones Capuccinorum in Gallia Ciſalpina ampliauit, & in Heluetia nouas fundauit. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. fol. 56.

H

Hadrianus Pontifex centum quinquaginta Eccleſijs, in Saxonia præcipuè, prouidit Sacros Antiſtites. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 42.
Hadrianus II. ad Bulgaros Miſſionem continuauit, & ad Slauos miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 43.
Helcias Pontifex miſit Hieremiam Prophetam ad prædicandum. par. 1. ſect. 1. cal. 6, num. 2. fol. 31.
Honorius Pontifex miſit ad Gentes, ad Britannos, & ad Longobardos, & Anglos. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 41.
Honorius II. in Hiberniam miſit, & ad Albaniam. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 45.
Honorius III. religioſos Sanctorum Auguſtini, Franciſci, Dominici, & alios ad vniuerſas Mundi partes deſtinauit: ipſum Seraphicum Patrem ad Orientales regiones delegando in Syriam, in Ægyptum, poſtea in Heſperiam aduerſus Hæreticos, & Schiſmaticos. par 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 48. 49.
Hormiſdas Pontifex plures ad Græcos Imperatores, & Patriarchas religioſos viros miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 40.

I

Iacob duodecim ſuos filios ad varias Terras, Ægyptumq; præcipuè miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 1. num. 8. fol. 11. & cap. 5. nu. 3. fol. 30.
Iared, ſiue Lamech, miſit Enoch ad diuerſas regiones. par. 1. ſect. 1. cal. 4. num. 3. fol. 29.
Ieſus Chriſtus Mundi Saluator, & Redemptor miſit duodecim Apoſtolos ad quatuor Orbis partes: deinde etiam ſeptuaginta duos Diſcipulos, pluresq; alios. par. 1. ſect. 1. Cal. 2. nu. 2. 3. 4. fol. 18. 19 & cal. 7. nn. 1. fol. 36.
Innocentius II. miſit Sanct. Bernardum Monachum, & Abbatem ad Mediolanenſem Eccleſiam: ad Aquitaniam, & aduerſus Schiſmaticos, præcipuè Italos par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 45.
Innocentius III. Sanct. Dominicum miſit Toloſam: Dinumque Franciſcum, & ſocios ad Saracenos, & Tartaros infideles par. 1. Sect. 1. cal. 8. fol. 48.
Innocentius IV. Minoritas plures Miſſionarios miſit ad Saracenos, & Paganos Aſiam, & Europam inuadentes: ad Tartaros Nuntios: & ad omnes Græcos Patriarcham, & Imperatorem: aduerſus autem hæreticos, Inquiſitores plures per regiones inſtituit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 49.
Innocentius VI. Minores Fratres Miſſionarios fecit in Tartaria & Raſcia: aduerſus hæreticos fraticellos in Italia per eos proceſſit: Hiſpanorum Hebræorum perfidiam repreſſit, Græcoſq; Eccleſiaſticę vnioni reſtituere tentauit. par. 1. ſect. 1. cal. 8 fol 50.
Innocentius X. Minorum Capuccinorum Miſſiones diuerſas inſtituit. par. 1. ſect. 2. Præamb. num 1. fol. 57.

Ioannes II. aduerſus Origeniſtas Sanct. Quiriacum Anachoretam deſtinauit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 40.
Ioannes III. miſit ad Suenos, Hibernos, Anglos, & Pictos. par. 1. ſect. 1. cal. 7. f. 40.
Ioannes VIII. Monachos plures ad diuerſos miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 43.
Ioannes IX. Monachorum Miſſiones approbauit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 43.
Ioannes XII. miſit ad Turcas, & ad Creten ſem Inſulam. par. 1 ſect. 1. cal. 7. fol. 43.
Ioannes XIII. miſit ad Polonos, Slauos, Vuandalos, & Lechitas. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 44.
Ioannes XIX. ex Monachis creatos Epiſcopos ad Pruſſios delegauit: Diuumq; Romualdum Abbatem cum vigintiquatuor ex ſuis Monachis in Hungariam miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol 44.
Ioannes XXII. ex Ordine Minorum religioſos plures deſtinauit Belgium, & aliò. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 50.
Ioannes XXIII. perſeuerauit mittere Fratres Minores, quos & Inquiſitores aduerſus hęreſes delegauit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 51.
Iſaac Patriarcha plures religioſorũ Miſſiones inſtituit. par. 1. ſect. 1. cal. 5. n. 3. f. 30.
Iulius Pontifex nouem Epiſcopos amandauit: ordinatum præcipuè Abrahamium Anachoretam Epiſcopum ad prædicandam Chriſti fidem idololatris. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 39.
Iulius II. huius Pontificis tempore, miſſi fuerunt in Indiam Fratres Minores Sacri Euangelij prædicatores. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 52.
Iulius III. per Fratrem Bernardinum Aſtenſem Ordinis Minorum Capuccinorum Generalem miſit Fr. Fr. Ioannem à Metymna, & Ioannem Apulum ad annuntiandum Chriſtum Conſtantiopolitanæ Ciuitati. par. 1. ſect. 2. Præamb. n. 1. fol. 35.

L

Leo I. miſit plures Legatos ad Eccleſias Orientis, & Occidẽtis aduerſus varios Hæreticos. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 40.
Leo IX. ad catholicam religionem propagandam Monachos miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. f. 44.
Leo X. ad Indos remotiores miſit Fratres Minores, vt inibi Euangelium prædicarent. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 52.
Liberius Pontifex multiplices Legatos miſit ad Orientales, & Occidentales Eccleſias aduerſus excitatas hæreſes. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 39.

M

Marcellus Romanus Pontifex miſit in Perſiã ad Saporẽ Regem cum familia baptizandum Cyriacum Diaconum Romanum. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 38.
Martinus I. miſit religioſos ad Chriſti Fidem Gentibus prædicandam. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 41.
Martinus V. Fratrum Minorum opera vſus eſt in Auſonia aduerſus Fraticellos, & ad Græcæ Europę remotiores partes, & inſulas. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 51.

N

Nicolaus I. ad Schiſmaticos, alioſq; Eccleſiæ hoſtes miſit inſignes Monachos Euangelij Prædicatores. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 43.
Nicolaus II. ad Mediolanenſem Eccleſiam deſtinauit Legatum B. Petrum Damianum: varijſq; indigentibus Eccleſijs Monachos creatos Epiſcopos prouidit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 44.
Nicolaus III. Minoritas deſtinauit in Galliam, & Hiſpaniam ad concilianda ciuilia diſſidia, & ad confirmandum contractum Eccleſiaſticum fędus in Græcia: miſit quoq; ad Imperatorem, & Regem Tartarorum viros religioſos, & Euangelicos Nuntios. par 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 49.
Nicolaus IV. Miſſiones Minorum ad Tartaros roborauit: per eos docuit Armenos, & Palęſtinos; expeditionemq; in Terra Sancta procurauit. par. 1. ſect. 1. cal 8. fol. 50.
Nicolaus V. miſit aduerſus Septentrionales hæreticos, Minoritas: per eoſdem Sanctam Inquiſitionem in Neapolitano Regno erexit: Cruciatamq; aduerſus

Turcas prædicari mandauit. par.1.ſect.1.cal.8.fol.51.
Noe ante dilunium miſit Enoſcæos, & Cincos religioſos: Poſt diluuium verò ex Cinæis, & Hebræis religloſis inſtituit per Vniuerſum Miſſiones. par. 1 ſect. 1. cal.5.n.1.fol.29.30.

P

PAulus II. pro ſerenda, & propaganda Fide in Æthyopia, & Tartaria Fr. Fr Minores Miſſionarios emiſit: & aduerſus hæreticos Gebennenſes, & Fraticellos Inquiſitores ſtatuit. par. 1. ſect. 1. cal 8. fol. 52.
Paulus V. Minorum Capuccinorum Miſſiones & inſtaurauit, & in Gallia Ciſalpina de nouo fundauit. par. 1. ſect. 2. Præamb. nu. 1. fol. 56.
D. Petrus Apoſtolus, & Sum. Pontifex ad diuerſas Mundi partes Africæ, & Europæ miſit plures, ſignanter diſcipulos ſuos. par. 1. ſect. 1. cal. 2. num. 3. 4. fol. 19. & cál. 7. fol. 36.
Phinees, & ceteri Summi Sacerdotes vſq; ad Caypham numero circumcirca ſexagintaquinque, Miſſiones frequentarunt religioſorum, & Propherarum. par. 1. ſect. 1. cal. 6. num. 2. fol. 31. 32.
Pius II. Minores Fratres miſit in Æthyopiam, & Tartariam, & Inquiſitores ſecit adnerſus Gebennenſes, & Fraticellos hæreticos. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 52.
Pius IV. per Fr. Franciſcum Æſinum Capuccinorum Generalem Miniſtrum miſit religioſos ad purgandam Auſoniam ab hæreſibus. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. fol. 55.
Pius V. in Inſtruenda claſſe aduerſus Turcas in inſula Cretenſi triginta religioſorum virorum Capuccinorum opera vſus eſt. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. fol. 55. Eccleſiæ Monſregalenſi Vincentium Laureum Cardinalem Epiſcopum præfecit. par.2. cal.39. num. 2. fol. 31. & ad extinguendam pullulantem hæreſim in Vallem Ponti Fr. Cyprianum miſit. par.2. cal.40.num. 2. fol. 31.

S

SAbinianus Pontifex religioſos multos operarios ad Domini vineam excolendam miſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 41.
Sem, dictus Melchiſedech, miſit Cenezæos, ſiue Raphaim. par. 1. ſect. 1. cal. 5. num. 2. fol. 40.
Sergius Rom. Pontifex delegauit nonaginta ſeptem Epiſcopos indigentibus Eccleſijs: miſitq; ad prædicandum Chriſti Euangelium. par. . ſect. cal. 7. fol. 42.
Seth miſit filios ſuos, ſignanter Enos, & Caynam Patriarchas religioſorum. par. 1. ſect. 1. cal. 4. nu. 2. fol. 28.
Silueſter I. per D. Athanaſium Epiſcopum, & Patriarcham Alexandrinum ordinaros Epiſcopos Sanctiſſimos Monachos, miſit aduerſus Arium, & Meletium hæreſiarchas. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 38.
Silueſter II. dedit Hungaris doctorem, & Strigonienſi Eccleſiæ Archiepiſcopum. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 44.
Sixtus miſit Peregrinum, & Sauellum ad confirmandos in fide Subalpinos. par. 2. Append. ad cal. 7. nu. 1. fol. 9.
Sixtus IV. miſit Minores Fratres ad docendos, & conuertendos Indos, & Æthyopes. par. 1. ſect. 1. cal. 8. ſol. 52.
Sixtus V. Minoritas Capuccinos plurimos ad Conſtantinopolitanam Miſſionem deſtinauit. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. ſol. 56.
Spiritus Sanctus miſit Apoſtolos. par. 1. ſect. 1. cal. 3. num. 3. 4. fol. 23. 24.
Stephanus III. Monachos Miſſionarios delegauit in Germaniam. par. 1. ſex. 1. ca. 7. fol. 42.
Stephanus X. ad reducendam Orientalem Conſtantinopolitanam Eccleſiam Monachos emiſit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 44.
Syricius Rom. Pontiſ. miſit Legatos ad congregandum Concilium Vercellenſe pro indigentijs Eccleſiarum Galliæ. par. 1. ſect. 1. cal. 7. ſol. 39.

V

VIctor Rom. Pontifex ad Regem Scotorum miſit religioſos viros. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 38.
Vitalianus Pontifex miſit eruditiſſimos Monachos ad propagandam Catholicam

Fidem in Britanniam. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 41.
Vrbanus III. quamplurimos religioſos Monachos prædicatores pro Fide Chriſti diſſeminanda in Liuoniam delegauit. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 45.
Vrbanus IV. ad Infideles, Hæreticos, & malos Chriſtianos Fratrum Minorum Miſſiones plures inſtituit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 47.
Vrbanus V. ad diuerſos Fratrum Minorum Miſſiones delegauit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 50.
Vrbanus VI. Neophytos Lithuanos per religioſos Fratres Minores docuit. par. 1. ſect. 1. cal. 8. fol. 51.
Vrbanus VIII. Minoritas Capuccinos ad quatuor Mundi partes Miſſionarios plures deſtinauit. par. 1. ſect. 2. Præamb. num. 1. fol. 57.

Z

ZOſimus Roman. Pontifex D. Auguſtinum Eccleſiæ doctorem deſtinauit in Africa; vt Donatiſtarum hæreſim reprimeret: ad Carthaginenſes, & Picenos Sedi Apoſtolicæ reconciliandos miſit viros religioſos Legatos à Latere. par. 1. ſect. 1. cal. 7. fol. 39.

INDEX MISSIONIS
PASSIVAE
ID EST

Apoſtolicorum Agoniſtarum, qui per ratiocinatos calculos intra Sexas Mundi ætates Eccleſiaſticis in Miſsionibus militaſſe numerantur.

A

AAron Eccleſiæ neceſſitatibus accurrit, Sacros ritus, & cæremonias edocuit. par. 1 cal. 1. num. 10. fol. 12.
Abrahamius Anachoreta Idololatris in Heleſponto prædicans Chriſti Fidem, Tenlanos populos, & alios ad Romanam Eccleſiam perduxit. par 1. cal. 7 fol 39.
Abundantius Monachus inſudauit in curanda Eccleſia Græcana ab hæreſi Monothelitarum. par. 1. cal. 7. fol. 41.
Acca Monachus Gentilibus Friſonibus Euangelium prædicauit, & barbaram illam gentem ad Chriſtum conuertit. par. 1. cal. 7. fol. 41.
Adam Eccleſiaſticæ Hierarchiæ primarium fundamentum poſuit: docuit Diuinum cultum, & contra hæreticorum Caluitarum priorem ſectam prædicauit. par. 1. cal 1. num 2. fol 8. 9. & cal. 4. num. 1. fo. 28.
Adalbertus Monachus ſemel, & iterum Bohemos ab erroribus ſua prædicatione purgare laborauit: Pragenſemque Eccleſiam adminiſtrauit. par. 1. cal. 7. fol. 44.
Adam Monachus Scotus Anglos Mediterraneos & catechizauit, & baptizauit. par. 1. cal. 7. fol. 41.
Adelaida Principiſſa Catholica in Pedemontio Abbatiam Sanctæ Mariæ propè Pinerolium Benedictinis fundauit, religioſorumque Monachorum ſubſidio incorrectos Clericorum mores corrigere operata eſt. par. 2 cal 27. num. 2. fol. 23.
D. Aduentor Martyr Thebæus verbū Dei Ciuibus Taurinenſibus publicè, & priuatè prædicauit. par. 2. cal. 10. num. 2. fol. 11.
Adulphus Monachus apud Germanos Apoſtolatus eſt, quos ad Catholicam Fidem conuertere curauit. par. 1 cal 7. fol. 42.
Ægidius ex Monacho creatus Epiſcopus Tuſculanus, cum adiunctis Socijs Polonorum. & Slauorum conuerſioni incubuit. par. 1. cal. 7. fol. 44.
Agatho Monachus ſtrenuiſſimè inſudauit pro veritate Eccleſiaſtica propugnanda aduerſus hæreſiarchas Arium, & Meletium. par. 1. cal. 7. fol. 38.
Aidanus Monachus apud Britannos Anglos plura pro Catholica Eccleſia operatus eſt. par. 1. cal. 7. fol. 41.
Albertus Guttuarius Epiſcopus Aſtenſis in Pedemontio Ioannem Hus Hæreſiarcham inſignem Apoſtolica auctoritate depoſuit. par. 2. cal 36. nu. 1 fol. 19.
Albion, cum adiunctis ſocijs religioſis, Donaldum Scotorum Regem, & populum in Fide inſtruait. par. 1. cal. 7 fol. 38.
Alexander Presbyter Vercelleoſe Concilium coogregandum pro laborantibus Eccleſijs Gallicanis ſua Miſſioue curauit par. 1. cal. 7 fol. 39.
Alphanus Monachus, inde Epiſcopus, Salernitanæ Eccleſiæ indigentijs accurrit. par 1. cal. 7. fol. 44.
D. Altiuus Chriſti diſcipulus, & Martyr Vercellenſibus Euangelium prædicauit. par. 2. cal. 4. num. 1. fol. 7.
Amandus Epiſcopus Traiectenſis ad Gentes miſſus veritatis Chriſtianæ lumen effudit. par. 1. cal. 7. fol 41.
Amaodus Monachus Idololatris Chriſti Fidem diſſeminauit. par. 1. cal. 7. fo. 41.
Ammonius Monachus aduerſus Arium, & Meletium hæreſiarchas pro Romana Eccleſia pugnauit. par. 1. cal. 7. fol. 48.
Angelotus Monachus Euangelij prædicatione Vuandalos, & Lechitas ad Chriſtum conuertere ſtuduit. par. 1. cal. 7 fol. 44.
Anſelmus Epiſcopus Lucenſis Pontificia legatione functus in Ciſalpina Gallia,

infectas

Infectas Eccleſias Simoniaca Labe, & clericorum impuritate purgare ſtuduit. par. 2. cal. 27 num. 1. 2. fol. 23.

D. Angarius Monachus euangelizandi gratia profectus eſt ad Danos, Suedos, & Gothos: inde ordinatus Archiepiſcopus, Amaburgenſis Eccleſiæ curam geſſit. par. 1. cal. 7. fol. 43

D. Antonius Monachorum Patriarcha in Ægyptum miſſus egregiè pro Fide Catholica aduerſus Hæreticos decertauit. par. 1. cal. 7. fol. 43.

Antonius Pichot Epiſcopus Salutiarum contra degentes Hæreticos in Marchia Salutiarum viriliter agonizauit. par. 2. cal. 40. nu. 4 fol. 31.

Apollonius Monachus pro vnitate Eccleſiaſtica propugnanda aduerſus Arium, & Meletium inſudauit. Par. 1. cal. 7. fol. 38.

Apollonius alter itidem Monachus ſignis, & prædicatione Gentiles plurimos ad Chriſtum conuertit. par. 1. cal. 7. fol. 39.

A P O S T O L I.

D. Andreas Apoſtolus Euangelium in Scythia, vtroque Ponto Euxino, Gręcia, Tracia. Macedonia, Theſſalia, & Achaia ad Antropophagos, Sogdianos, Sacos, & Epiros prędicauit. par 1. cal. 3. num. 3. fol. 24.

D. Barnabas Apoſtolus Spirit. Sanct. Euangelizauit in Aſia, Africa, & Europa, Eccleſias fundauit, fundatas confirmauit, idololatraſque confudit. par. 1. cal. 3. num. 4. fol. 24. Prior ipſe Ciſalpinis Catholicam fidem prædicauit, perſonaliterque populos Taurinos viſitauit. par. 2 cal. 1. num. 1. 2. 3. fol. 6.

D. Bartholomęus Apoſtolus Euangelij ſemina ſparſit in maiore Armenia, & citeriori India. par. 1. cal. 3, num. 3. fol. 24.

D. Iacobus Zebedęus Apoſtolus in Hiſpania, & in Iudęa prædicauit. par. 1. cal. 3. num. 3. fol. 24

D. Iacobus Alphæus Apoſtolus, & primus Hiroſolymorum Epiſcopus, Iudęos, & Paleſtinos ad Chriſtum conuertere ſtuduit. par. 1. cal. 3 num. 3. fol. 24.

D. Ioannes Apoſtolus, & Euangeliſta in Aſia Minore euangelizauit, & ſeptem ipſe Eccleſias erexit, & à Petro fundatas viſitauit, & rexit. par. 1. cal. 3. num. 3. fol. 24.

D. Iudas Thadęus Apoſtolus in Meſopotamia, Arabia, Idumęa, & Edeſſa catholicam fidem diſſeminauit. par. 1. cal. 3. num. 3. fol. 24.

D. Matthæus Apoſtolus ad Æthiopes, & Iudęos prædicauit. par. 1. cal. 3. num. 3. fol. 24.

D. Mathias Apoſtolus Iudęis, Æthyopis, adiacentibuſq; regionibus Chriſtum annunciauit. par. 1. cal 3. num. 3 fol. 24

D. Paulus Apoſtolus Euangelium prędicauit in Damaſco, Arabia, Iudęa, Seleucia, Cypro, Aſia, Africa, & Europa. par. 1. cal. 3. num. 4. fol. 24.

D. Petrus Apoſtolus Fidem Catholicam diſſeminauit, & Eccleſias erexit in Antiochia, Ponto, Galatia, Cappadocia, Aſia, Bythinia, & in Occidentalibus Europæ Prouincijs, Italia, & Roma par. 1. cal. 3. num. 3. fol. 24. Item Ciſalpinos populos docuit, Noualeſianoſq; fideles in Fide confirmauit. par. 2. cal. 2. num. 1. 2. 2. fol. 6. 7.

D. Philippus Apoſtolus in Aſia Superiore ad Galatas, & Scythas Chriſtum annunciauit. par. 1. cal. 3. nu. 3. fol. 24.

D. Simon Chananæus Apoſtolus in Meſopotamia. Arabia, Idumæa, & Ædeſſa euangelizauit. par. 1. cal. 3. num. 3. fol. 24.

D. Thomas Apoſtolus Perſis, Parthis, Medis, Indis, Brachmanis, Taprobanis, & tribus Magis Regibus veritatis chriſtianæ lumen effudit. par. 1. cal. 3. num. 3. fol. 24.

Aripertus Longobardorum Rex plures in Pedemontio Abbatias ædificauit, Monachis incumbētibus hęreſum extirpationi, & Catholicæ Fidei promotioni. par. 2. cal. 19 num. 1. fol. 18.

Ariſton Monachus Ario, & Meletio hæreſiarchis ſua prædicatione reſtitit. par. 1. cal. 7. fol. 38.

Aſſerus Monachus miſſus è Gallia in Angliam, inibi Chriſtianam diſciplinam inſtaurauit. par. 1. cal. 7. fol. 43.

Attala Monachus, & Abbas Monaſterij Bobbienſis aduerſus Longobardos Arianos hæreticos in Ciſalpina Gallia ſub Rege Ariouałdo pugnauit, multoſq; ad Chriſtum conuertit. par. 2. cal. 18. num. 1. fol. 17.

D. Auguſtinus Eccleſiæ Doctor in Mauritaniam à Summo Pontifice deſtinatus, Donatiſtarum temeritatem in Africa repreſſit. par. 1. cal. 7. fol. 39.

D. Auguſtinus Monachus, Anglorum Apoſtolus vocitatus, Regnum illud Catholicæ Eccleſiæ conciliauit. par. 1. cal. 7. fol. 40.

Miſsionis Paſsiuæ.

Audax Aſtenſis Epiſcopus in Ciuitate religioſa clauſtra pro alendis triginta Canonicis ædificauit, ad reſarcienda detrimenta, & damna ſpiritualia ab Hunnis ſito Cicro illata.par.2.cal 22. num 1.fol. 20.
Authbertus Monachus apud Danos, Suedos, & Gothos pro fide Catholica laborauit.par.1.cal.7.fol.43
Auytmarus Monachus Danorum, Suedorum,& Gothorum conuerſioni incubuit par.1.cal.7.fol.43.

B

D. BAſſus Monacus,inde Nicienſis Epiſcopus, in Galiſa Ciſalpina plurimos ad fidem Catholicam conuertit.par.2.cal 9.num.1.fol.10.
Benedictus Albæ Pompeiæ Epiſcopus aduerſus hæreſes,& pro vnione Eccleſiarum Grecæ cum Latina plurimum inſudauit. par. 2.cal.18.num.1.fol 18.
Benedictus XIII. Sum Pontifex in Taurinenſi Ciuitate contra hereticalia ſophiſmata inſtituit ſcientiarum Academiam.par 2 cal 35.num.1.fol. 28.
D. Bernardus Monachus,& Abbas Claræualienſis pro vnitate Catholicæ Eccleſię ſummoperè laborauit aduerſus ſchiſmaticos Aquitanos, Italos, Mediolanenſes præcipuè: Cruciatam per Europæ prouincias prædicauit: contra hęreticos Toloſanos, Apoſtolicos, Arnaldiſtas, & alios validiſſimè pugnauit par 1. cal. 7. fol.45. pro regulari obſeruantia,& ſęcularium morum reformatione in Ciſalpina Gallia inſudauit.par 2.cal.19.num.1.fol 24.
D. Bertoldus Monachorum Abbas Liuonibus Euangelium prædicauit, multoſque ad fidem reduxit.par.1.cal.7. fol 45.
Bertulphus Monachus, & Abbas Monaſterij Bobbienſis aduerſus Longobardos Arianos decertauit, multoſq; ad fidem conuertit: Diſſidia inter Honorium I. Pontificem, & Arioualdum Longobardorum Regem compoſuit.par.2.cal.18. num.1.fol.17.
Betti Monachus Mediterraneos Anglos catechiſmo inſtruxit,& baptizauit.par. 1. cal.7.fol. 41.
Birinus Monachus ad Britannos miſſus, Chriſti Eccleſiam propagare ſategit. par.1. cal 7.fol.41.
Bliduiphus Monachus Catholicam Fidem inter Longobardos in Italia diſſeminauit.par.1.cal.7.fol.41
D. Bonifacius Monachus, inde Mogontinus Epiſcopus Gentilibus in Germania Chriſti fidem prædicauit; poſtmodum apud Friſones,& Cattos Catholicam Eccleſiam mirificè propagauit.par.1.cal.7.fol 42.
D. Bonifacius alter,& ipſe Monachus gentem Pruſſorum,& Ruſſorum Chriſtiana Fide imbuendam ſuſcepit.par.1.cal 7.fol.44.
D. Bruno Monachus Pruſſios infideles ad fidem conuertere ſtuduit. par. 1. cal. 7. fol. 44.

C

CAlimerius Epiſcopus Subalpinos populos Catholicæ fidei lumine illuſtrauit, & Ligures docuit.par.2.cal 7.num.2.fol.9.
D. Calocerus Martyr Ligures Euangelicæ veritatis ſemitas docuit. par. 2. cal. 7. num 2. fol. 9.
Ceddas Monachus inter Mediterraneos Anglos veritatis Chriſtianæ lumen effudit.par.1.cal.7. fol. 41.
D. Columbanus Monachus Euangelium prædicauit, Hibernos, Anglos, & Pictos ad fidem conuertit, Monaſteria fundauit.par.1.cal.7.fol. 40.
D. Columbanus alter Monachus,& Abbas profectus in Hiberniam, Angliam, & Scotiam, inde ad Suecones, Gallos,& Sclauos,tandem ad Italos Catholicam Fidem prædicauit.par.1.cal.7.fol.41.In Subalpina Gallia Monaſteria plura ædificauit, Arianam hæreſim voce,& ſcripto exagitauit.par.2 cal.16.num.3 fol. 16.
Concilium Generale Taurini celebratum,in quo ſedati tumultus Eccleſiæ Genuenſis.par 1.cal.12.num.1.2.fol. 13.
Conſtātius Monachus Græcanam Eccleſiam Monothelitarum hæreſi fędatam curare laborauit.par.1.cal.7.fol.41.
Corbeienſes Monachi plures ad Slauos, & Rugianos peruenientes, & Euangelizātes Chriſto, conciliarunt, Eccleſiaſque fundarunt.par.1.cal.7.fol.43.
Corbinianus Monachus Gentiles Friſingenſes docuit, & direxit.par. 1.cal. 7. f.42.
Creſcentius Presbyter nobili legatione functus Pro Gallicana Eccleſia laboran-

te Concilium Vercellenſe congregandum curauit.par.1.cal.7.fol. 39.

Cues Monachus ſtrenuiſſimè operatus eſt pro Eccleſiaſtica vnitate aduerſus Arium,& Meletium hæreſiarchas par 1.cal.7.fol 38.

D. Cyriacus Monachus, & Abbas & Barbaricinos idololatras in Sardinia Inſula conuertere ſtategit,& Eccleſiarum Galliæ,& Hiſpaniç indigentijs accurrit.par.1. cal 7. fol 40 In Ciſalpina Gallia à S. Gregorio Papa miſſus Symoniacam hæreſim extirpare curauit,& Vrſicinum Taurinenſem Epiſcopum violenter à Seguſianis carceri mancipatum liberare tentauit.par.2.cal.17.num.2.fol 17.

D. Cyriacus Diaconus Romanus Saporem Regem Perſarum cum familia baptizauit.par 1.cal 7.fol 38.

Cyrillus Monachus Aquilonares Gentiles, nempè Bohemos, Morauos, Slauos, Ruſcios,Bosnenſes,Seruios, Croatos Euangelio ſubdidit, & manſuetos reddidit. par.1.cal.7.fol.43.

D

D. DAlmatius Martyr per Ciſalpinam regionem Chriſti Euangelium diſſeminauit, Catholicæq; Fidei fundamenta iecit pluribus in locis.par. 2. cal. 8. num. 2.fol. 10.

Damianus Epiſcopus in Britanniam miſſus,totam Inſulam ad Chriſtum perduxit. par 1.cal. 7 fol 38.

Deſiderius Monachus,& Abbas Caſſinenſis pro reductione Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ inſudauit.par.1.cal.7.fol 44

Dunnas Monachus Mediterraneos Anglos catechiſmum docuit, & baptiſmo abluit.par 1 cal.7.fol 41.

Dracontius Monachus,inde Epiſcopus,aduerſus hæreſiarcas Arium,& Meletium Eccleſiaſticam vnitatem propugnauit.par.1.cal.7.fol.38

D. Dyoniſius Epiſcopus,Galliarum Apoſtolus,Gallos ad Fidem Catholicam conuertit.par 1 cal.7.fol.37, Suis prædicationibus in tranſitu Pedemontanæ Eccleſiæ incrementa dedit.par.2.cal.6.num 1.fol.8.

E

EGbertus Monachus Germanorum conuerſionem zelans, cum ſuis Monachis Chriſti Eccleſiæ illic primordia dedit par.1.cal 7.fol.42.

D. Eleutherius cum D.Dyoniſio in Galliam profectus,per Pedemontium, & Galliam Euangelica ſemina ſpartit.par.1 cal.7.fol.37 & par.2.cal 6.num.1.fol 8.

D Elias Petri diſcipulus Pedemontanis, Seguſinis præcipuè veritatis Chriſtianç lumina dedit.par. .cal 3.num 1 fol 7.

Epiſcopi,& Monachi Pedemōtani Ciſalpinas Eccleſias ab idololatria, & Arianiſmo diuexatas curarunt par 2.cal.15.num 1.fol. 5.

Eugenius Carthaginenſis Epiſcopus Inſtitutum Canonicorum Regularium ex Africa in Pedemontium,& Gallias tranſtulit par 2 cal 14.num .fol. 15.

D. Euſebius Monachus Sardus,primus Vercellenſis Epiſcopus,& Martyr in Gallia Ciſalpina ſuam Miſſionem exercuit,Vercellenſem Eccleſiam præcipuè, conuertit,& adminiſtrauit.par. 1, cal.7.fol.38. Apud Conſtantium Imperatorem Arianum orauit pro congregando Concilio: nutantes Orientales Eccleſias viſitauit,& confirmauit,ſubuerſoſq; reduxit par. 1. cal. 7.fol 39. Egregiè pro Catholica Fide aduerſus Arianos in Pedemontio decertauit. par 2. cal. 12. num. 1. 2-3 fol 12.13.

Euthymius Monachus quamplurimos Infideles in Arabia Catholicæ Eccleſiç ſubdidit,nouumq; Epiſcopatum fundauit.par.1 cal 7.fol.39.

Euthymius alter & ipſe Monachus in Græcia Pazzinacis Infidelibus Chriſtianam Fidem eſt conteſtatus.par.1 cal.7.fol. 44.

Euualdus Monachus ſua prædicatione barbaros Friſones ad Chriſtum reducere tentauit.par 1.cal 7.fol.4.

Euualdi item nomine duo Monachi ambo Angli,in Saxoniam progredientes pro Catholica Fide ſtrenuè laborarunt.par.2.cal.7.fol.42.

F

FAuſtinus Monachus Iudæorum conuerſionem ſtudio,&prædicatione in Sicilia tentauit.par.1.cal.7.fol.40.

Felix Epiſcopus in inſula Sardinia idololatras Barbaricioos ad Fidem Catholicam reducere ſtuduit. par. 1 cal. 7. fol. 40.
Finanus Monacus, Anglorum Epiſcopus creatus, filium Pendæ Regis Anglorum Mediterraneorum baptizauit. par. 1. cal. 7. fol. 41.
Follianus Epiſcopus miſſus ad Gentes, Chriſti Euangelium prædicauit. par. 1. cal. 7. fol. 41.
Fugatius cum Damiano in Brittanniam miſſus totam inſulam Chriſti ſubiugauit imperio. par. 1. cal. 7. fol. 38.

G

GEorgius Presbyter hæreſi Monothelitarum ægrotantem Græcanam Eccleſiam ſua induſtria curauit. par. 1. cal. 7. fol. 41.
Gepizon Monachus, & Abbas laborantes Eccleſias plures viſitauit. par. 1. cal. 7. fol. 44.
D. Germanus Antiſiodorenſis Epiſcopus indigentijs Eccleſiarum, Pelagiana hæreſi infectarum apud Anglos, Scotos, & Hibernos accurrit par. 1. cal. 7. fol. 39.
Gezon Monachus, & Abbas Noualicenſis Subalpinæ Eccleſiæ Catholicę Fidei, & religionis lumen abundè communicauit. par. 2 cal. 23. num. 1. fol. 21.
Gezon Epiſcopus Taurinenſis Abbatiam Sanctorum Solutoris, Aduentoris, & Octauij, ad reformandos Cleri, & populi mores, in Taurinenſi Ciuitate fundanit. par. 2. cal. 25. num 1. fol 21 22.
Giſlemarus Monachus Danorum, Suedorum, & Scotorum conuerſioni incubuit. par. 1. cal 7. fol 43.
Gotfridus Vuandalis, & Lechitis popnlis Chriſtum annunciauit, & ad voitatem Fidei Catholicæ deducere laborauit. par. 1. cal. 7 fol 44.
Gratianus Bugellenſis Canonicus Regularis ad Subalpinas Valles in Pedemontio deſtinatus, inibi plurimùm pro Fide Catholica laborauit. par. 2. cal. 40. num. 3. fol. 31.
D. Gratus Monachus Græcus, creatus Auguſtæ Prætoriæ Epiſcopus, prædicationibus aſſiduis populum varijs erroribus infectum purgauit. par. 2. cal. 19. num. 2. fol. 18.
Gualla Biccherius Vercellenſis Cardinalis, & Legatus Pontificius in Galliam aduerſus Albigenſes hæreticos, & Comitem Toloſanum, apud Ciſalpinos Generale Concilium celebrauit, hæreſumq; progreſſus impediuit. par. 2. cal 30. num. 1. 2 fol. 24 25.
Guilielmus agnomine Pius Epiſcopus Taurinenſis reliquias hæreſiarchæ Claudij ſingulari zelo, & doctrina à ſubiectis populis eliminauit. par. 2. cal. 22. num. 2. fol 20.
Guillielmus Monachus, & Abbas in Eporedienſi Diœceſi Abbatiam Sanct. Benigni Fructuarienſis fundauit par. 2. ca. 24 num. 1. fol. 21.
Gundercharus Monachus Apoſtolatum ſuum in Germania exercuit. par. 1. cal. 7. fol. 42.
Guinbaldus Monachus è Gallia in Angliam miſſus, Eccleſiaſticam diſciplinam inſtaurauit. par. 1. cal. 7. fol. 43.

H

HEnricus Scarampus Epiſcopus Aqoenſis Ioannem Hus hæreſiarcham Apoſtolica auctoritate depoſuit. par. 2 cal. 36. num. 1 fol. 28.
Hieronymus Niger Eremitanus Sanct. Auguſtini de Euchariſtia doctiſſimos tractatus aduerſus ſacrilegos, & Sectarios ſcripſit. par. 2. cal. 41. num. 1. fol 32.
D. Hieronymus Monachus apud Turcas Chriſti Fidem diſſeminauit. par. 1. cal. 7. fol. 44.
D. Hilarion Monachorum parens Chriſtianam Fidem conteſtatus eſt Saracenis infidelibus. par 1. cal. 7. fol. 39.
Hippolytus Sanct. Rom. Eccleſiæ Notarius apud Teodelindam Longobardorum Reginam pro laborante Eccleſia in Italia orauit. par. 1. cal. 7 fol. 40.
D. Honoratus Monachus fundator Lerinenſis Cœnobij, inde Arelatenſis Epiſcopus creatus, in Ciſalpina Gallia vltra montes religioſam catholicam, & Monaſticum inſtitutum mirificè propagauit. par. 2. cal. 14 num. 1. fol. 14.
Hubertus Monachus Friſonibus Euangelium prædicauit, & barbaram illam gentem mitem reddidit. par. 1. cal. 7. fol 42.

Humbertus ex Monacho creatus Epiſcopus apud Siculos pietatem, & chriſtianam religionem propagauit. par. 1. cal. 7. fol. 44.

I

Iared, ſiue Lamech, prædicauit aduerſus malæ artis inuentores, veneficia, & incantationes: itemq; Diuinas iuſtitias, & Domini aduentum nunciauit. par. 1. cal. 1. num. 4. fol. 9 & ibid. fol. 29. cal. 4. num. 3. fol. 29.
Ieſus Chriſtus Deus, & homo vineam ſuam Eccleſiam de tyrannide liberauit, & ad meliora perduxit: Prædicauit Regnum Dei in Gallilæa. par. 1. cal. 1. num. 18. fol. 16. & ibid. cal. 2. num. 2. fol. 18.
Iethro Madianitas illuſtrauit, veram Fidem, verumq; Dei cultum apud ipſos propagauit. par. 1. cal. 1. num. 11. fol. 13.
Ioannes Abbas pro laborante Eccleſia in Italia plura operatus eſt apud Theodelindam Reginam Longobardorum. Par. 1 cal. 7. fol. 40.
Ioannes ex Monacho Epiſcopus aduerſus Monothelitas Hæreticos in Græcia pro Fide Catholica fortiter agonizauit. par. 1. cal. 7. fol. 41. Quod & ſimul.
Ioannes Monachus Diaconus cum eo præſtitit à Pontifice miſſus ad curãdos Gręcos. Ibid. fol. 41.
Ioannes Vrſinus Cardinalis, acerrimus perſecutor Hæreticorum in Pedemontio; ex pertinacibus plurimos ignis ſupplicio mulctauit. par. 2. cal. 34. nu. 2. fo. 28.
Ioannes de Compeſio Taurinenſis Epiſcopus iuribus, & armis contra Apoſtatas Angronianos Hęreticos proceſſit, & cęteros alios in ſua Dięceſi. p. 2. c 36. n. 1. f. 29.
Ioannes Monachus è Gallia in Angliam miſſus, Eccleſiaſticam diſciplinam inſtaurauit. par. 1. cal. 7. fol. 43.
Ioannes Archiepiſcopus Rauennatenſis, poſtea Monachus Sancti Benedicti, ab inuaſionibus Hunnorum, & Sarracenorum collapſum Monachorum inſtitutum in Monte Picheriano Dięceſis Taurinenſis reſtituit. par. 2. cal. 21. num. 1. fol. 21 Chriſtianamque pietatem apud Ciſalpinos populos per ſuos religioſos releuauit. par. 2. cal. 25. nu. 1. fo 22.
Ionas Aurelianenſis Epiſcopus aduerſus Claudium Epiſcopum hæreticum pro Fide Catholica decertauit, ipſumq; confutauit. par 2 cal. 21. nu. 1. fol. 19.
Iordanus Monachus Vuandalos cum ipſorum Monarcha ad veritatem Catholicã reducere ſtuduit. par. 1. cal. 7. fol. 44.
Irenæus Lugdunenſis Antiſtes Subalpinarum Eccleſiarum opportunitatibus accurrit par. 2. cal 7. nu. 1. fol. 9.
Iulinus Monachus apud Vuandalos prædicans, infidelem populum Chriſto Fidelem reddidit. par. 1. cal. 7. fol. 44.
Iuſtus Monachus Anglorum conuerſionem procurauit. par. 1. cal. 7. fol. 40.

K

KIlianus Monachus Hibernus Feras gentes in Franconia Chriſti Euangelio mãſuetas reddere ſtuduit. par. 1. cal. 7. fol. 42.

L

LAndoualdus Monachus Gentilibus Chriſti Regnum Euangelizauit. par. 1. c. 7. fol. 41.
Landulphus, ſiue Ganduiphus, Taurinenſis Epiſcopus Caburrenſem Abbatiam in Pedemontio erexit. par. 2. cal. 25. nu. 2. fo. 21.
Lebuinus Monachus Friſonibus Euangelium prædicauit, & Eccleſiæ fundamenta dedit. par. 1. cal. 7. fol. 42.
Leo IX. Pontifex Max. in Vercellenſi Ciuitate Concilium aduerſus Berengariũ hæreſiarcham celebrauit. par 2. cal. 26. num. 1. fol. 22. Occidentaleſq; Eccleſias ab hæreſi, & ſchiſmate liberauit. ibid. cal. 26. nu. 2.
Leopardus presbyter pro Vercellenſi Concilio congregando plurimùm apud multos laborauit par. 1 cal. 7. fol. 39.
Londolinus Epiſcopus Gentibus Chriſtianam pietatẽ eſt conteſtatus. p. 1. c. 7. f. 41.
Lucifer ex Monacho factus Epiſcopus Calaritanus aduerſus Arianos apud Orientales Eccleſias pro Fide decertauit. par. 1. cal. 7. fol. 39.
Ludouicus Vrſinus Epiſcopus Taurinenſis Vualdenſes Hæreticos ſuæ Dięceſis

Catholicæ Eccleſiæ reconciliauit. par. 2. cal. 36. num. 1. fol. 29.
Luuldus Monachus Vuandalos, & Lechitas Catholicam Fidem amplexare fecit. par. 1. cal. 7. fol. 44.

M

Malachias Monachus, & Epiſcopus Connoretenſis Hiberniam ab erroribus purgandam ſuſcepit. par. 1. cal. 7. fol. 45.
Marcellinus Monachus Chriſti Euangelium Barbaris in Friſonia prædicauit, Eccleſias erexit. par. 1. cal. 7. fol. 42.
Martinianus Monachus infideles Mauros Africanos fideles reddidit ſua prædicatione. par. 1. cal. 7. fol. 40.
Martinus Monachus, & Abbas Dumienſis Sueonibus Catholicam Fidem dedit, ibique Eccleſias erexit. par. 1. cal. 7. fol 40.
D. Martinus Monachus, & Martyr aduerſus Patriarchas, & Imperatores Græcos Hæreticos vſque ad ſanguinis effuſionem decertauit. par. 1. cal. 7. fol. 41.
Matthæus ex Monacho Albanenſis Epiſcopus in Albania pro Catholica Fide multa eſt operatus. par. 1. cal. 7. fol. 45.
D. Maurus Monachus, & Abbas, Monaſticum D. Benedicti inſtitutum in Pedemontio propagauit. par. 2. cal. 15. num. 2. fol. 15.
Maurus Monachus, & Abbas Sancti Sabbæ Eccleſias ſpiritualiter laborantes viſitauit. par. 1. cal. 7. fol. 44.
D. Maximus Monachus, & Epiſcopus Taurinenſis, Eccleſiæq; doctor in Gallia Ciſalpina pro Catholica Fide aduerſus Arianam, & Eutychianam Hæreſim fortiter pugnauit. par. 2. cal. 13. num. 1. 2. fol. 14.
Melerius Monachus cum ſocijs Anglicanum Regnum Catholicæ Eccleſiæ conciliauit. par. 1. cal. 7. fol. 40.
Mendicantium Religioſorum Ordines Quatuor in inualeſcentes Sectariorum errores plurimùm inſudarunt in Pedemontio. par. 2. cal. 32. num. 2. fol. 26.
Methodius Monachus Aquilonares Gentes, ſcilicèt Bohemos, Morauos, Slauos, Ruſcios, Boſnenſes, Seruios, Croatos, manſuefecit, & Chriſti imperio ſubingauit. par. 1. cal. 7. fol. 43.
D. Miletus Petri Apoſtoli Diſcipulus Pedemontanis, Seguſinis præcipuè veritatis Chriſtianæ lumina dedit. par. 2. cal. 3. num. 1. fol. 7.

MINORES FRATRES.

Albertus de Sartiano Armenos, Æthyopes, & Indos Schiſmaticos ad Eccleſiæ vnitatem reſtituere conatus eſt. par. 1. cal. 8. fol 51.
Andreas de Florentia & Græcos reduces confirmauit, atq; Quolibey Imperatori, & Abagam Tartarorum Regi Euangelizauit. par. 1. cal. 8 fol 49.
Andreas ex Vlmo Occidentales Indos coluit, & apud ipſos pro Fide plura perpetrauit. par. 1. cal. 8. fol 52.
B. Angelus à Clauaſio Cruciatam aduerſus Turcas prædicauit, vt Commiſſarius Apoſtolicus, & Vualdenſibus Hæreticis in Ciſalpina Gallia reſtitit. par. 1. fol. 52. cal. 8. fol. 52. & par. 2. cal. 37. num 3. fol. 29.
D. Antonius Vlyſſiponenſis in partibus Toloſanis, & Mediolanenſibus pro Catholica Fide aduerſus hæreſes decertauit. par. 2. cal 31. nu. 1. fol. 21.
Antonius de Parma Galliæ, & Hiſpaniæ Principes diſſidentes conciliare ſtuduit: Græcos confirmauit: & apud Tartarorum Regem, & Imperatorem pacem annunciauit. par. 1. cal. 8. fol. 49.
Antonius quidam Minorita factus Epiſcopus Milleuitanus cum Socijs vigintiquinque ex Minoritana familia Georgianorum culturam proſecutus eſt. par. 1. cal. 8 fol. 50.
Antonius de Troia pro Fide, & Eccleſia Romana apud Reges Daniæ, Saxoniæ, & Germaniæ Pontificiam Nunciaturam compleuit. par. 1. cal. 8. fol. 51.
Antonius de Olíueto ad Prouincias Albaniæ, & Sclauoniæ miſſus orauit, & plura eſt operatus. par. 1. cal. 8. fol. 51.
Andreas Polonus Neophitorum Lithuanorum curam geſſit. par. 1. cal. 8. fol. 51.
Baptiſta...... in Armenia, India, & Æthyopia Schiſmaticos reducere laborauit. par. 1. cal. 8. fol. 51.
Bartholomæus........ Græcorum conuerſioni, & reductioni incubuit. par. 1. cal. 8. fol. 51.

Bartholomæus alter laborauit in conuerſione Armenorum, Indorum, & Æthyopum ſchiſmaticorum. par. 1. cal. 8. fol. 51.
D. Bernardinus Senenſis Dei ſpiritu excitatus, Pedemontanis Euangelium prædicauit. par. 2 cal 37. num. 3. fol. 29.
Cyprianus ...... in Illyrico, & Dalmatia populum, & Reges Cumanorum, & Sclauorum conuertere tentauit. par. 1, cal 8. fol. 50.
D. Franciſcus Aſſiſias Minoritarum Pater, & Inſtitutor poſt prædicatam pœnitentiam in Italia, Sarracenis, Mahumetanis, Tartaris, Ægyptijs, & eorum Soldano, in Marochio, Gallia, Hiſpania, & in Oriente Chriſtum annunciauit: tandem in Italiam rediens aduerſus Hæreticos, & ſchiſmaticos prædicauit, par. 1. cal 8. fol. 48. In Ciſalpina Gallia inualeſcentem Vualdenſium hæreſim cohibuit. par. 2 cal. 9. num. 1. fol. 25.
Fabianus de Bacchia aduerſus hæreticales errores Moldauiæ, Vuallachiæ, Bollachiæ, Bulgariæ, Rasciæ, Sclauoniæ pugnauit. par. 1. cal. 8 fol. 51.
Franciſcus Panigarola ex Minorita Epiſcopus Aſtenſis, diſertiſſimus Orator, contra Caluiniſtas ſcripſit. par. 2. cal. 41. num. 3 fol. 32.
Franciſcus Ximenæus Granatentes Mauros infideles in Hiſpania reducere tentauit. par. 1. fol 52. cal. 8. fol. 52.
Gerardus de Prato ciuilia Principum diſſidia conciliare ſtuduit, & Tartaris Euangelium prædicauit. par. 1. cal. 8 fol. 49.
Gulielmus Pratenſis cum adiunctis ſocijs vigintiocto Tartarorum conuerſionem operatus eſt. par. 1 cal. 8 fol. 50.
B. Iacobus de Marchia, ſiue Picenus, Fraticellorum hæreſim in Auſonia extinguere ſategit: Boſnenſes, & Hungaros ab erroribus purgare ſtuduit Bohemos etiam inſtruxit par. 1 cal. 8. fol. 51.
Iacobus Bononienſis cum ſodalibus pluribus in Oriente miſſus, Sarracenis, Græcis, Paganis, Bulgaris, Perſis, Medis, Figis, Indis, Turchis, Scolutis, Tartaris, & Pannonis Euangelium tradidit. par. 1. cal. 8. fol. 51.
Iacobus alter, & ipſe Minorita Armenos, Æthyopes, & Indos Schiſmaticos ad Eccleſiæ vnitatem reducere ſtuduit par. 1. cal. 8. fol. 51.
B. Ioannes Capiſtranus fuit Præfectus Miſſionum in Hungaria, varias Mundi partes viſitauit: apud Galliæ Regem pro Apoſtolica Sede orauit: Fraticellos hæreticos in Auſonia, Bohemia, & ſeptentrionalibus partibus cum duodecim ſocijs compeſcuit par. 1. cal. 8. fol. 51.
Ioannes de Parma Minorum Fratrum Generalis Miniſter apud Patriarcham, & Imperatorem Græcos pro Eccleſiaſtica vnitate orauit. par. 1. cal. 8. fol. 49.
Ioannes de Sancta Agatha Quodlibey Imperatori, & Abagæ Tartarorum Regi Euangelizauit: Eccleſiaſticum Græcanum fœdus confirmauit. par. 1. cal. 8. fol 49.
Ioannes de Marchena cum ſodalibus Occiduos Indos, Dei verbo diſſeminato, ad Chriſtum conuertere ſategit par 1. cal 8. fol. 52.
Ioannes Taurinenſis Lombardiæ, & Liguriæ Miniſter octo ſui Ordinis Inquiſitores prouidit per Subalpinam Galliam de mandato Pontificis, eoſque ſecundum fidei exigentiam diſtribuit. par 2 cal 33. num. 1. fol. 27.
Ioannes Cheuedus, Ioannes Cayeedus, & Ioannes Vincentius Brito ex Minoritana familia remotiores Occidentales Indos Chriſto, & Eccleſiæ fideles reddere laborarunt. par. 1. cal 8. fol 52.
Laurentius Minorita à Pontifice conſtitutus Legatus in Oriente per Græciam, Armeniam, Iconium, Turchiam, ad Maronitas, Iacobitas, Neſtorianos, in Regno Cypri, & Patriarchatibus Antiocheno, & Hieroſolymitano plura pro Fide, & Eccleſia operatus eſt par. 1 cal. 8 fol. 49.
Ludouicus Bononienſis Pontificius Orator extitit ad Perſarum, Armenorum, & Tartarorum Principes, pro inferendo bello in Turcam Tyrannum. par. 1. cal. 8. fol. 51.
Ludouicus alter Minorita ſchiſmaticos Armenos, Ætiopes, & Indos ad Eccleſiæ vnitatem reſtituere ſtuduit. par. 1. cal. 8. fol. 51.
Marinus Minorita cum pluribus ſocijs miſſus in Illyricum, & Dalmatiam Reges, & populos Cumanos, & Sclauos ad Chriſtum perducere ſtuduit. par. 1. cal. 8. fol. 50.
Martinus de Valentia remotioribus Occidentalibus Indis catholicam Fidem prædicauit. par. 1. cal. 8 fol. 52.
Mattheus de Aretio plura pro Fide, & Eccleſia apud Principes Galliæ, & Hiſpaniæ, apud Græcos, & apud Quodlibey Imperatorem, & Abagam Tartarorum Regem eſt operatus par. 1. cal. 8. fol 49.
Minores Fratres Catholicam Fidem propagare ſtuduerunt apud Soldanum

Dama-

Damaſci, Calipham de Balach, Regem Miramolioûni, Georgianos, Sarracenos, Paganos Aſiam, & Europam inuadeotes, Græcos, Cumanos, Æthyopes, Syros, Iberos, Alanos, Gazaros, Gothos, Zichos, Ruthenos, Iacobitas, Nubianos, Neſtorianos, Armenos, Indos, Mozelinos, Tartaros, & Hungaros. par. 1. cal. 8. fol. 49. 50. item in Perſide laborauerunt conuertere Regna Malabariea Indiæ Orientalis, & nationes plurimas Orientis, & Aquilonis, Aquilonares Tartaros, & Hungaros. Ibid. fol. 50. Græcos Eutoveços apud Septentrionales Prouincias, item Orientales Indos, & Turcas in Æthyopia, & Tartaria Ibid. cal. 8. fol. 51. 52. Ciuitatem Cannanor, Regna Queltæ, & Narſingæ. Ibid. Cruciatam prædicauerunt aduerſus hoſtes Eccleſiaſticos pluries. Ibid. ſol. 49. 50. 55. 52.

Docuerunt Cumanos Regem, & populum, Marochios, Afros, Armenos, Palęſtinos: Ibid fol. 49. 50. Ruſcios, Sclauos, Inſulam Corſicam, Tartaros, Iacobitas, iterum Armenos, & Cumanos. Pro Græcana vnione laborauerunt ſæpiſſimè. ibidem: Hæreticos compeſcuerunt Nauarręos, Bizzochios in Piceno, & Aprutio: In Syria, in Gallijs Viennenſi, & Narbonenſi: Huſsitas, & Tabernitas in Aquilonaribus Eccleſijs Daciæ, Bohemiæ, Noruegiæ, Scotię, & Ruſciæ. ibidem: Pro iiſdem Hæreticis profligandis Inquiſitionis officium exercuerunt apud Albigenſes in Gallia, Palęſtinos, Boſnenſes, & in partibus Seruitiæ, Ruſciæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Iſtriæ: In terris Bohemiæ, & Poloniæ, Galliæ Viennenſis, & Narbonenſis. ibidem: Fratticellos, & Gebennenſes expugnarunt. ibidem: In terra Sancta plurima ſunt operati. Ibidem fol. 49. Apud Regem Tuneti, Tartaros, Siculos, in Gallia, & Belgio orauerunt pro Fide Catholica, & indigentijs Eccleſiarum: Apud Chriſtianos Principes pro pace. ibidem fol 49. 50.

Schiſmate ſubuerſos Bulgaros reduxerunt. par. 1. cal. 8. fol. 50.

Nicolaus Meliat cum Sodalibus vigintiquinque Apoſtolatus eſt in Ruſcia, Lithuania, & Vuallachia. par. 1. cal 8. fol. 50.

Nicolaus Traguriensis Boſnenſes, & Hungaros Hæreticos ab erroribus purgare ſtuduit. par. 1. cal. 8. fol. 51.

Thomas Illyricus ſuis prædicationibus irreligioſos mores Clericorum, & errores Sectariorum per Pedemontium correxit, & confutauit. par. 2. cal. 41. nu. 1. fol. 32.

Thomas Stridonius per Maritimos Ligures, & Nicienſes Euangelium prædicans, non mediocrem Fidei emolumentum præſtitit. par. 2. cal. 41. num. 1. fol. 32.

MINORES CAPVCCINI.

Ægidius de Sancta Maria in Conſtantinopolitana Miſſione plurima eſt operatus; inde Hieroſolymam petens Græcos, & Latinos Fidei rudimenta docuit, multoſque ad Fidem, & pietatem perduxit. par. 1. Præamb. num. 1. fol. 56.

Ambroſius Mediolanenſis in Iulia Cęſarçá Vrbe Algerij prædicauit Euangelium. par. 1 Præamb num 1. fol. 56.

Angelus à Foroliuio in Algerium profectus & Chriſtianos captiuos à tyrannide Turcarum redimere curauit, & ſua prædicatione vitia expellere, & nutantes confirmare ſategit. par. 1. Præamb. num. 1. fol. 56.

Anſelmus à Petramolaria cum ſocijs in bello nauali ſacramenta militibus adminiſtrauit, eoſq; pro catholica Fide aduerſus Turcas fortiter dimicare, animamq; fundere hortatus eſt. par. 1 Præamb. num. 1. fol. 55.

Archangelus Arimineńſis cum collegis in expeditione Hungarica aduerſus Turcas laborauit, & Catholicam Fidem in Iulia Cæſarça Vrbe Algerij diſſeminauit. par. 1. Præamb. num. 1. ſol. 56.

Benedictus Kanfeldenſis non mediocre Anglis Fidei emolumentum pręſtitit. par. 1. Preamb num. 1. fol. 56.

Bernardinus à Monte Vlmi pro Fide Catholica aduerſus hæreticos in Auſonia fortiter agonizauit. par. 1. Præamb. num. 1 fol. 56.

Bonauentura Rhegienſis miſſus Pontificius Orator in Italia plurima pro Fide, & Eccleſia eſt operatus, par. 1. Præamb num. 1. ſol. 55.

Capuccini Minores Fratres, in agro Taurinenſi commorantes, doctrina, & exemplo hæreticos repreſſerunt. par. 2. cal. 43. num. 2. fol. 33.

Capuccini Minores Fratres à quo deſtinati ad Pedemontanas Miſſiones, & quando. par. 2. cal. 43. num. 3. fol. 33.

Cherubinus Maurianenſis aduerſus Gebennénſes hæreticos in Sabaudia, Ciuitate

Tononij, & regionibus Valleſianorum laborauit. par. 1. Præamb. num. 1. fol 56.
Dionyſius Romanus apud Conſtantinopolitanã Ciuitatem Miſſionem ſuam exercuit. par 1. Præamb. num. 1. f. 56.
Franciſcus ab Aquis-Bormijs ſerpentes hæreſes in Heluetia ſuffocare tentauit. par. 1. Præamb. num 1. fol 55.
Hieronymus Piſtorienſis in Inſula Cretenſi cum ſocijs Sacramenta militibus aduerſus Turcas belligerantibus adminiſtrauit. par. 1 Præamb. nu. 1. f. 55.
Iacobus à Melphicto aduerſus hæreſes in Auſonia egregiè decertauit. pa. . Præamb. num. 1. f. 55.
Ioannes à Merymna cum Ioanne Apulo Conſtantinopolim, & Babylonem vſq; perueniens, veritatis Chriſtianæ lumen Turcis effudit. par. 1. Præamb. num. 1 fol. 55.
Ioannes à Terranoua aduerſus corruptos populi mores in Italia orauit. par. 1. Præamb. nu. , fol 55
Ioannes Chryſoſtomus Scotus in Anglia pro Catholica Fide agonizauit. par. 1. Præamb. num 1 f 56.
Ioſeph à Leoniſſa Conſtantinopolim pro Catholica Eccleſia, & fidelibus Chriſtianis inibi vinctis magna operatus eſt. par. 1. Præamb nu. 1. f. 56.
Laurentius à Brundiſio hæreſes compeſcuit in Ciuitate Pragenſi, & Regno Bohemico. par. 1. Præamb. nu. 1. f 56.
Matthæus de Baſcio inſtitutor Congregationis Capuccinorum in Italia Ieſu Chriſti Euangelium, ac peccatorum pœnitentiam prædicauit. par. 1. Præamb. num. 1. fol. 55.
Mauritius Murrenſis Ciſalpinas Conualles ab hæreſibus purgare ſategit, & aduerſus Gebennenſes operatus eſt. par. 1. Preamb. nu. 1. fol. 56.
Pacificus à Sancto Geruaſio per totam Galliam Euangelicæ veritatis ſemina ſparſit. par. 1. Præamb. nu. 1. f. 56.
Petrus à Placentia in Algerio prædicatione, & Sacramentorum adminiſtratione captiuos Chriſtianos roborauit, nutantes confirmauit, & plurimos à ſeruitute redemit. par. 1 Præam. nu. 1. f. 56.
Petrus à Cruce Conſtantinopolitanæ Miſſionis curam egit, & incrementa plurima dedit. par 1. Præamb nu . f. 56.
Petrus à Campis Gallicanæ Eccleſiæ Fidei clarum, & religionis lumen abundè communicauit. par. 1. Præamb. num 1. f. 56.
Philippus à Pancalerio in Gallia Ciſalpina aduerſus hæreticos plurimùm laborauit. par. 1. Præamb. nu 1. fol 56.
Philippus à Roccacontrata in Algerio prædicando & Sacramenta adminiſtrando nutantes confirmauit, & captiuos plurimos à Turcarum tyrannide redemit. par. 1. ſect. 2. Præamb. nu 1. f. 55.
Stephanus à Gombolato Ciſalpinæ Galliæ Conualles ab hæreſi purgare ſtuduit. par. 1. ſect. 2. Præamb nu. 1. f. 56
Valerianus à Pinerolio Pedemontanas Miſſiones erexit, & aduerſus ſerpentes hæreſes in Ciſalpina Gallia inſudauit. par. 1. ſect. 2 Præamb. nu. 1. f. 56.

M O N A C H I.

Monachi vniuerſi viuentes in deſerto Nitriæ, ab Arianis Hæreticis expulſi, & in inſulam Infidelium pulſi, Inſulanos prædicationibus, & exemplis ad Chriſtum conuerterunt. par. 1. cal. 7. fol. 39.
Monachi vigintiquatuor D. Romualdi in Hungariam miſſi plurima pro Fide operati ſunt. par. 1. cal. 7. fol. 44.
Monachi bini ex Italia in Brittanniam miſſi Euangelicam veritatem diſſeminarunt. par. 1. cal. 7. f. 41.
Monachi, & Abbates Romani ad ſæuiſſimum Ayſtulphum Longobardorum Regem miſſi, pro Romana Eccleſia orarunt. par. 1. cal. 7. f. 42.
Monachi Corbeienſes Slauis, & Rugianis Infidelibus Fidei rudimenta tradiderunt. par. 1. cal. 7. f. 43.
Monachi diſcipuli Aidani Anglorum conuerſionem operati ſunt. par. 1. cal 7. fol. 4 .
Monachi Noualicenſes in Pedemontio aduerſus Arianos Longobardos Hæreticos decertantes trucidati omnes. par. 2. cal. 16. nu. 1 2. fo. 15.
Monachi Noualicenſes per Pedemontanas oras veritatis Chriſtianæ ſemina diſſeminarunt. par. 2. cal. 11 nu. 1. 2. f. 11.
Monachus Saxo Bulgaros, Bohemos, & Sardos, alioſq; Eccleſiæ hoſtes Chriſto reconciliare ſtuduit. par. 1. cal. 7. f. 43.

Moyſen ex Monacho conſecratus Sarracenorum Epiſcopus, eiſdem Catholicam Fidem prædicauit, par. 1. cal. 7. fo. 39.

N

NAnthelmus Monachus Vltij labefactatam clericalem diſciplinam in Taurinẽſi Dięceſi reſarciuit. par. 2. cal 27. nu. 2. f. 23.

D. Nazarius Martyr Pedemontanis Euangelium prædicauit, Gebennenſes docuit. par. 2. cal. 5. num. 1. fol. 8.

Nicon Monachus Inſulanos Cretenſes ad Catholicam Fidem reſtituere laborauit. par. 1. cal. 7. fol. 44.

O

OCtauianus Monachus Monarcham Vuandalum cum populo Chriſto, & Eccleſiæ acquiſiuit. par. 1. cal. 7. fol. 44.

D. Octauius miles, & Martyr Thebæus publicè, & priuatè Ciuibus Taurinenſibus verbum Dei prædicauit. par. 2. cal. 10. num. 2. fol. 11.

D. Odilon Abbas Cluniacenſis factus Epiſcopus Lugdunenſis Eccleſiæ diſſidia ſedauit. par. 1. cal. 7. fol. 44.

Oldradus Monachus, & Abbas Noualicenſis Taurinenſes populos ab erroribus hæreticalibus Claudij Epiſcopi purgauit. par 2 cal. 21. num. 2. fo. 20.

Origenes Theologus Arabes, Paleſtinos, Alexandrinos, & Græcos docuit. par. 1. cal. 7. fol. 38.

P

PAlladius Diaconus Romanus Scotos, & Hibernos à Pelagiana hæreſi niſus eſt conuertere. par. 1. cal. 7. fol. 39.

Paſchalis II. Sum. Pontif. vt deprauatos in Ciſalpina Gallia Cleri, & populi mores chriſtianę integritati, & religioſæ pietati reſtitueret; apud Ciſalpinos Concilium celebrauit. par. 2. cal. 28. num. 2. fol. 24.

Paulinus Monachus Infidelium Anglorum conuerſionem procurauit. par. 1. cal. 7. fol 4.

D. Patricius Monachus Anglos hæreticos ad Eccleſiæ gremium reſtituere tentauit. par. 1. cal. 7 fol. 39.

Paulus ex Monacho factus Epiſcopus aduerſus Arium, & Meletium pro vnitate Eccleſiaſtica inſudauit. par. 1. cal. 7. fol. 38.

PATRIARCHÆ.

Abraham Patriarcha patrem, & alios multos ab Idololatria ad veram religionem reuocauit: cultus idolorum in Chaldæa, & Meſopotamia impediuit. par. 1. cal. 1. nu. 7. fo. 11.

Iacob Patriarcha Eccleſiaſticum Regnum promouit, & terminos propagauit, Ægyptum præcipuè percurrendo. par. 1. cal. 1. nu. 8. f. 11. & cal. 5 nu. 3. fo. 30.

Iob Patriarcha, & Propheta, Magiſter Gentium in Idumęa prædicauit myſteria diuinæ Fidei, morum, virtutumque diſciplinam. par. 1. cal. 1. num. 11 fo. 13.

Ioſeph Patriarcha, & Princeps ſenes Ægyptios docuit, cunctiſq; Ægyptianis Dei cognitionem ingerere ſtuduit. par. 1. cal. 1. nu. 9 fo. 12.

Iſaac Patriarcha Diuinum cultum conſeruare, & augere ſtuduit. par. 1. cal. 1. nu. 8. fol. 11. & cal. 5. nu. 3. fol. 30

Moyſes Hebræorum Patriarcha pro liberatione fidelis populi à barbarica ſeruitute infidelium Egyptiorum, vſq; ad capitis diſcrimen laborauit: Dei Legem acceptam populis prędicauit. par. 1. cal. 1. nu. 10. fo 12.

Noe Patriarcha dictus Præco Iuſtitiæ, antediluuium collabentem Eccleſiam totis conatibus ſuſtentauit; Inſtitutum Enoſcæorum inſtaurauit: & poſt diluuium Dei cultum in Mundo reſtaurauit, in Italia præcipuè. par. 1. cal. 1. num. 5. fo. 10. & cal. 5. nu. 1. fol. 29 par. 2. Præamb. num. 2. f. 3.

Percitalius de Balma Epiſcopus Montregalenſis in Pedemontio zelator fidei, & hæreticorum vindex eſt vocitatus. par. 2. cal. 36. num. 1. fol. 29.

Peregrinus Autericenſis Epiſcopus Subalpinarum Eccleſiarum opportunitatibus occurrit. par. 2. cal. 7. num. 1. fol. 9.

B. Pe-

B. Petrus Damianus Monachus, Cardinalis Oſtienſis, Legatus Pontificius in Lombardia, plurimùm inſudauit aduerſus carnales, & Symoniacos Clericos Eccleſiæ Mediolanenſis, Galliæ Ciſalpinæ, atque ad Rauennatem Eccleſiam legatione functus eſt par.1.cal.7 fol.44 Subſidio Principiſſę Adelaidæ Taurinenſem Diœceſim à Symonia, & impuritate purgare laborauit.par.1.cal.27.num.1.2.fol.23.
Petrus Monachus pro conuerſione Anglorum plurimùm agonizauit.par.1.cal. 7. fol.40.
Photinus Lugdunenſis Antiſtes indigentijs Eccleſiarum Subalpinarum accurrit. par 2.cal.7.num.1 fol.9.
B Philippus Florentinus Ordinis Seruorum Beatæ Virginis Generalis ſua prædicatione per Ciſalpinam Galliam aduerſus inualeſcentes hæreſes plurimùm profecit.par.2 cal.33.n 2.fol.26
D. Potentianus Chriſti Diſcipulus, & Martyr Vercellenſibus Ciuibus Euangelium prædicauit par.2 cal 4.num.1.fol 7.
D. Pontius Nicienſis Epiſcopus, & Martyr fideles Alpium Maritimarum fortiter in Fide confirmat.par. 2.cal 9.num.2.fol.10.

PRÆDICATORVM ORDINIS.

Andreas de Aquapendente Ordinis Prædicatorum Apoſtolicus Vicarius Sancti Officij extitit aduerſus Vualdenſes in Pedemontio par.2.cal.37.num.1.fol.29.
B. Antonius Pauo Inquiſitionis Officium exercens in Pedemontio, ab hæreticis trucidatus.par.2.cal 33 num.2.fol.27.
B. Bartholomæus de Cerueris ob veritatem Catholicam ab hęreticis in Pedemontio interemptus par.2 cal.33.num.5.fol.27.
Calbertus Sabaudus apud Pedemontanos magno cũ fructu pro conuerſione Inſignium peccatorum, & reductione hæreticorum ſua prædicatione laborauit. par 2.cal.33.num.2.fol.26.
Cyprianus de Vbertis Vercellenſis Inquiſitor, à Ponti Valle reiecta pullulante perfidia, pietatem inſtaurauit.par.2.cal 40.num.2 fol.31.
D. Dominicus Ordinis Prædicatorum inſtitutor Albigenſes hæreticos apud Toloſam in Gallia expugnauit par.2.cal.8.fol 48.
Apud Pedemontanos aliquandiù commoratus ſuis prędicationibus in Fide contra Vualdenſem hæreſim eos firmauit. par.2 cal.38 num.2.fol.25.
Iacobus de Buronrio Inquiſitionis Officium contra Vualdenſes hæreticos in partibus Pedemontij exercuit. par.2.cal.37.num.2. fol.19.
Ioannes de Segulia ad Marchiam Salutienſem deſtinatus, quamplurimos hæreſibus deceptos inuenit, & ſanare curauit.par.2.cal.33.num.2.fol.27.
Ioannes Albertus de Caſtellario apud Vualdenſes hęreticos Angronianos, & Petruſinos Inquiſitionis officium exercuit par.2.cal.33.num.2.fol.27.
B. Petrus de Ruffia Generalis Inquiſitor Pedemontij aduerſus hęreticam prauitatem pro fide tuenda fuit trucidatus. par.2. cal. 33 num. 2.fol.27.
Silueſter à Prierio Pedemontanus Inquiſitor Taurinenſis, Vualdenſes hæreticos ſcriptis exagitauit. par.2.cal 41. num.2.fol.32.
Thomas Iacomellus à Pinerolio Inquiſitor Taurinenſis Vualdenſes hæreticos ſcriptis exagitauit par.2.cal 41.num 3.fol.32.
Vercellinus à Gallianico prædicatione, & opera ſtrennè laborauit in Pedemontio aduerſus hæreticorum perfidiam.par.2.cal.33.num.2.fol.26.
Vgo de Borgognonis Miniſter Lombardiæ ad diuerſas Ciuitates, & Diœceſes in Subalpinis Inquiſitores miſit aduerſus Vualdenſes hæreticos. par.2.cal.33.num.2. fol.27.
D. Vincentius Ferrerius ad Pedemontanos peruentus concionibus, & congreſſionibus in inualeſcentes hęreticos mira in Fidei profectum operatus eſt.par.2.cal. 37.num.3.fol.30.

MONACHI.

Prochorius Monachus cum ſodalibus ſuis Vuandalos, & Lechitas Chriſtiana Fide imbuit.par.1.cal.7.fol.44.

PROPHETÆ.

Abachuc Propheta ad Iudam, & Hieruſalem tempore Manaſſis Regis prædicauit, vt peccatores conuerteret ad pęnitentiam par.1.fol.13.cal.1.num. 35.f.14
Aggęus miſſus ad Ducem Zorobabel pro inſtaurando Hieroſolymitano Templo orauit.par.1.fol.15.cal. 3. num.16.

Miſsionis Paſsiuæ

Ahias Iudæis & Regi,& populis idololatrantibus prædicauit.par.1.f.14 cal.1.num 14.

Amos I. Damaſcenis, Philiſtæis, Tyris, Idumæis, Ammonitis,& Iudææ regionis populis,& gentibus idololatris conuertendis prædicauit. par.1.fol.14 cal. 1.num. 13.

Amos II. pater Iſâiæ Amaſiam Regem Iuda ab idololatria ſua prædicatione retrahere ſtuduit, eumque fędus cum infidelibus coeuntem impedire tentauit. par.1.fol 14 cal.1.num.14 & 15.

Amos III. ex Prophetis Minoribus vnus decem Tribubus Iſrael in Bethel vitulos adorantibus prędicauit.par.1 fol.14.cal.1.num.14.

Daniel Magnus Propheta pro conuerſione Babyloniorum ſub Nabuchodonoſor, & Balthaſar,pariter & Perſarum ſub Dario, & Cyro Regibus idola colentium agonizauit.par.1 fol.14.cal.1.num.13.& 14.

Elias idololatrantes Iſraelitas ſub Achab,Ochozia,& Iezabele Regibus ſingulari zelo conuertere tentauit par.1.fol.14.cal.1 num.14.& 15.

Eliſæus ſua prædicatione Iſraelitis pœnitentiam, & conuerſionem à vitijs peſſimis ingerere ſtuduit par.1.fol 14 cal.1.num 15.

Ezechiel Propheta,& Sacerdos captiuum Iſraelitićum populum idola colentem, & Babyloniorum mores imitantem remouere tentauit par.1.fol.14.cal. 1.num. 14 & 15.

Gad David Regem inter Moabitas commorantem, ac in ſuperbiam elatum correxit par. 1 fol.14 cal 1.num.15.

Hieremias Propheta,& Sacerdos Iudæis, & Hieroſolymitis grauiora crimina perpetrantibus ſub Regibus Ioſia, Ioachim, & Sedechia pęnitentiam prędicauit. par.1 fol 14 cal 1.num.14 & 15

Iaddo tempore Ieroboami Regis apud idololatrantes Iſraelitas ſuam Miſſionem exercuit.par 1.fol 14 cal 1.num. 14.

Iehu I. Idololatrantes Iſraelitas, & eorum Regem Baſam conuertere inſudauit, par 1 fol.14 cal.1 num.14.

Iehu II. Ioſaphat Regem fęderatum in bello cum impio Achabo ſua Miſſione correxit par.1 fol.14.cal 1.num. 15.

Ioannes Baptiſta Propheta,Apoſtolus,Martyr,filius Zachariæ Prophetæ, in deſerto baptiſmum penitentię, & appropinquans Regnum cęlorum prædicauit, plurimoſque filiorum Abrahæ ad Chriſtum adduxit par 1.fol 15.cal.1.num.17.

Ioiadas Pontifex,& Propheta ſub Athalia Regina Regnum Iuda ab idololatria purgare ſtuduit.par 1.fol.14.cal.1.num.14.

Ionas Niniuitis idololatris ſub Sardanapalo illorum Rege ſubuerſionem, & pænitentiam prædicauit.par.1.fol.14.cal.1.num.14.

Iſaias idololatris pluribus, ſcilicet Ægyptijs, Æthyopis, & populo Iudę ſub Rege Achab prædicauit. Iudęorumque crimina ſub Regibus Ozia,Ioathan, Achaz,& Ezechia correxit.par.1.fol.14.cal.1.num.13.14.& 15.

Malachias regreſſo populo de captiuitate Babylonica, pro reſtitutione ſacrificiorum,& reſtauratione cultus ſacrorum laborauit .par.1.fol 15.cal.1 num.16.

Michęas I. Moraſthiten apud Iſraelitas idola colentes in Bethel, Dan, & Samaria Apoſtolatum compleuit.par.1.fol.14.cal.1.num.14.

Michæas alter aduerſus Regem Achab, & Iſraelitas bellum præparantes,& exercentes contra Syrios prædicauit.par.1.ful.14.cal.1.num 15

Nahum Propheta ſub Salmanaſſar, Phalazar, ſeu Sennacherib Regibus ſua Miſſione,& prædicatione Niniuitarum idololatrarum conuerſionem,& ſalutem operatus eſt par.1.fol 14.cal.1.nu 13.

Nathan David Regem adulterum, & homicidam correxit, ipſumque ad præparationem ędificandi Templi induxit par.1.fol.14 & 15.cal.1.num 15. & 16.

Obed,ſiue Obedelas Phacee Regem Iſrael,& Razim Regem Syriæ de victoria à Iudęis reportata corripuit.par.1.fol 14.cal.1.num.15.

Oſeas in diebus Ozię, Ioathan, Achaz,& Ezechię Regum ad populum Iuda pęnitentiam prędicans Miſſionem ſuam compleuit.par.1.fol.14 cal.1.num.16.

Pedaias ad Ioas Regem in Hieruſalem,& ad Regnum Iuda prędicauit.par. 1. fol. 14 cal. 1 num 14.

Samuel ad Heli Pontificem,& Saul Regem miſſus,plurima operatus eſt par.1. fol. 14.cal.1.num.14.

Semeias Roboamo Regi Iudę, Optimatibus, & populis conciones habuit. par. 1. fol. 14.cal 1.num.14.

Sophonias in diebus Ioſię filij Amon Regis Iuda prędicauit. par. 1. fol. 14. cal. 1. num 14.

Vrias Regis Ioachim impietatem arguit,& ad Ciuitatem prędicauit.par.1. fol. 14. cal.1.num. 14.

Zac-

Zaccharias filius Ioiadæ ad Regnum Iuda,& ad Ioas Regem in Hieruſalem Miſſionem exercuit.par.1.fol.14.cal 1.num.14.
Zaccharias alter apud Ieſum Pontificem pro inſtaurando Hieroſolymitano Templo laborauit.par.1.fol.15.cal.1.num.16.

Q

D. QViriacus Anachoreta pro Fide Catholica contra Origeniſtas ſtrenuè decertauit.par 1.cal.7.fol.40.

R

RAynerius de Aduocatis Vercellenſis Epiſcopus Diœceſim ſuam ab hęreſi purgauit;deuictis,& captiuatis armata manu hæreſiarchis.par.2.cal.34.num.1.fol.27.28.
D. Romualdus Monachus, & Abbas in Hungariam miſſus cum viginti quatuor ſuis Monachis pro Eccleſia catholica plura operatus eſt par.1.cal.7.fol.44.
Ruffiuianus Monachus in Angliam miſſus, Anglorum conuerſionem tentauit.par.1.cal 7.fol.40.
D. Ruſticus Martyr in Gallia Euangelium prædicauit.par.1.cal.7.fol.37.Per Pedemontium tranſiens Eccleſiæ incrementa dedit.par.2.cal.6.num.1.fol.8.

S

SAturnius Monachus, binique ſocij Monachi in Africa Euangelium prædicantes,Mauros infideles perduxerunt ad Chriſtum.par.1.cal.7.fol.40.
Sauelius Auterienſis Epiſcopus Ciſalpinis Eccleſijs in opportunitatibus occurrit.par.2.cal.7.fol.9
D Sauinianus Chriſti diſcipulus,& Mart. Ciuibus Vercellenſibus in Pedemontio Euangelium prædicauit par.2 cal 4.num.1.fol.7.
Sebaſtianus ex Monacho Strigonienſis Archiepiſcopus factus, Hungaros Catholicam Fidem docuit.par.1.cal 7.fol.44.
D. Secundus Aſtenſis Martyr patrio in ſolo Euangelicam Fidem propagauit.par.2.cal.7.num.1 fol.9.
Secundus Epiſcopus Aſtenſis Agilulphum Longobardorum Regem baptizauit.par.2.cal.17.num.1 fol 17.
Sem idest Melchiſedech, cunctis in Idololatriam prolabentibus veram pietatem, & Dei cultum in ſua familia conſeruauit: homines ad iuſtitiam adhortatus eſt, & ad cultiorem vitam traduxit: Religioſorumq; ſodalitates inſtaurauit.par.1.cal.1.num 6 fol.10.& cal 5.num.2 fol.30
Serapion Monachus,inde Epiſcopus,aduerſus Arium,& Meletium Eccleſiaſticam vnitatem propugnauit.par 1.cal 7.fol.38.
Seruandus Monachus,& Epiſcopus,Hipponenſis Eccleſiæ curam ſuſcepit.par.1.cal.7.fol.44.
Seth priori Eccleſiaſticæ indigentiæ aduerſus hæreticos, & Schiſmaticos Cainitas occurrit,Diuinumq; cultum propagauit.par.1.cal.1.num.3.fol 9.& cal.5.num.2.fol.18.
Simon Malolus Aſtenſis Volateranus Epiſcopus pro ſacrarum imaginum defenſione librum edidit.par 2.cal.41.num 2.fol.32.
D. Simplicianus Monachus apud Mediolanenſem Eccleſiam aduerſus Arianos hæreticos laborauit cum D. Ambroſio Archiepiſcopo.par.1.cal.7.fol 39.
Societatis Ieſu PP. Miſſiones Pedemontanas incoluerunt,mobiliter Apoſtolando per vniuerſas infectas Valles,plurimùmq; pro Fide Catholica laborarunt.par.2.cal.4.num.1.2 3.fol.32.3.
D. Solutor miles, & Martyr Thebæus Ciuibus Taurinenſibus Euangelium publicè,& priuatè prædicauit par.2.cal.10.num.2 fol.11.
Suuibertus Monachus miſſus in Friſoniam Euangelium prædicauit, & barbaram illam gentem ad Fidem conuertit.par.1.cal.7.fol.42.
D. Syagrius Monachus, & Nicienſis Epiſcopus à Carolo Magno Imperatore Abbatiam Sancti Pontij reſtitui curauit.par.2.cal.20.num.1.fol.19.

Miſſionis Paſſiuæ.

T

DD. THebæorum militum,& Martyrum Legio Fidei Catholicæ veritatem prædieauit populis Ciſalpinis,& inreralpinis . par.2.cal.10 num 1.2 fol. 11.
Theodelinda Longobardorum Regina Agilnlphum virum ex Ariano Catholicum reddidit,totamq; Pedemontanam Prouinciam ab hæreſi purgauit.par.2.cal. 17.num.1. fol.17.
Theodomirus Monachus,& Abbas contra Claudium hæreticum Epiſcopum ſcripſit.par.2.cal.22.num.1.fol.19.
Theodorus Presbyter Romanus in Gręcia aduerſus Monothelitas hæreticos pugnanir par.1.cal.7.fol 41.
Theodorus Monachus Rauuennates Grzcanam Eccleſiam hæreſi laborantem curauit.par.1.cal.7 fol 41.
Trudonius Monachus,& Abbas,Hasbanijs ad Fidem conuerſis,Eccleſiam fundauit. par.1.cal.7.fol.42.

V

D. VAlerianus Monachus Lerinenſis,creatus Epiſcopus Niclenſis , inuadente Subalpina Gallia Attila Rege Ariano , pro ſuſtentanda Catholica Fide agonizauit.par.2.cal.14.num.2.fol.15.
Victor Primus Taurinenſis Epiſcopus,Pedemontanæ Eccleſiæ Fidei clarum,& religionis lumen abundè communicauit.par.2.cal.11.num.3 fol. 12.
Vincentius Laureus Cardinalis,& Epiſcopus Monrltregalis ſingularem adhibuit diligentiam,vt Pedemontanam plagam ab hæreſi purgaret.par.2.cal.39 num.2. fol.31.
Vrbanus II. Sum. Pontifex Aſtenſem Ciuitatem viſitauit,& in nouam Cathedralem conſecrauit.par.2.cal.26 num.3.fol.22.
Vuaecharus Monachus Chriſti Fidem in Germania prædicauit.par.1.cal 7 fol 42.
Vuillibaldus Monachus Barbaros Friſones Chriſtianos effecit, & Fidei rudimenta dedit.par.1.fol 4 cal 7.fol. 42.
Vuillibaldus alter Monachus Vuandalum Monarcham , ac populos Chriſto ſubiugare ſategit.par.. cal 7.fol.44.
Vuillebrordus Monachus Germanos Friſones ſua prædicatione ad Chriſtum conuertit par 1.cal.7.fol.42.
Vuillihelus Monachus apud Germanos ſuam Miſſionem exercuit.par.1 cal.7.f.42.
Vuinibaldus Monachus in Frironia prædicauit,& Eccleſias fundauit.par. 1.cal.7. fol. 42.
Vuinilus ex Monacho inde Epiſcopus Baioariorum gentes gubernanit,& docuit. par.1.cal.7.fol 42.
Vuitbertus , & Vucrenfridus Monachi apud Barbaros Friſones prædicarunt , & Chriſti Eccleſias fundarunt par 1.cal.7.fol.42.
Vulphilas Monachus Arianorum Gothorum conuerſionem procurauit . par. 1. cal.7.fol. 39.

INDEX RERVM NOTABILIVM

Quæ in vtraque Parte Rationarij ſignantur, & numerantur. Alphabetico ordine diſcretus.

A

AAronici Pontificij,& Sacerdotij exordia par.1.fol.6.num. 2.

ABBAS.

Abbas Sanct. Conſtantij Thomas Franciſcus Brolia par.1.fol.191.
Abbas Pineroliensſis Rogerius Trironius Miſſiones reſtituendas curat in ſua iuriſdictione. ibid.fol.190.num. 1.
Abbas Seguſinus Alexander Scalia miſſum Capuccinum commendat. ibid. f. 191.
Abbatis nomen,& digniras explicatur.ibid fol.188.num.1.
Abbatiæ Pinerolienſis fundatio.ibid.fol.64.num.1.

Alpes octo ſegregant Italos ab Occiduis populis.par.1.fol.254.num.1.
Alpes Pedemontij qui hæretici incoluerunt.ibid.fol.73.num.3.

Apoſtolatus ſignificatio,& acceptio.par.1.fol 6.num. 2.
Apoſtolus quid,& quotuplex.ibid.
Apoſtolicum Ius regnandi quid ſit.ibid.
Apoſtolicum Ius regnandi in Eccleſiaſtico ſuo Regno gubernando Deus perpetuò adhibuit. Ratiocin.Intermed.fol.313. num.1.
Apoſtolicum Ius regnandi per Capuccinorum Miſſiones in Ciſalpina Gallia continuandum.ibid.fol.314.
Apoſtolicum Ius regnandi continuandum ex Subalpinæ regionis poſitione. ibid. fol.315. cal 1.per totum.
Apoſtolicum Ius regnandi continuandum ex Pſeudominiſtrorum doloſa calliditate. ibid fol. 318.cal.2.per totum.
Apoſtolicum Ius regnandi continuandum ex Alpigenarum, & proximorum Antiregnorum hæreticantium mala conditione.ibid.cal 3.per totum.

ARCHIEPISCOPVS

Archiepiſcopus Taurinenſis Antonius Prouana zelans Antiſtes Vallem Caſtri-delphini viſitat,plura in profectum Fidei operatur. par.1. fol.171. à num.1.
Archiepiſcopus Taurinenſis Carolus Brolia fundando Capuccinorum Apoſtolatui in Subalpinis cooperatur diuerſimodè ibid. à fol.167. ad 169.à num.1.ad 5.
Eiuſdem agiographum teſtimonium facultatum Capuccinis conceſſarum ibid. fol. 169. num. 5. Seguſiæ,& Caſtridelphini Miſſiones ſtatuendas curat.ibid fol. 170 à num.6. Subſidia eleemoſynaria ſubminiſtrat.ibid num.9. Viſitatorem Satrapiæ Delphinenſis Fr. Stephanum Tendenſem eligit. ibid. fol.171. num.11.
Archiepiſcopus Taurinenſis Fr Ioannes Baptiſta Ferrerius ſatisfacit quibuſdam à Miſſionarijs poſtulatis.ibid fol.174.num.1.
Archiepiſcopus Taurinenſis Iulius Cæſar Bergera Miſſionibus fauet. Ibid. fol. 176.num.1.
Archiepiſcopus Taurinenſis Philibertus Millietus nonnullas prouiſiones Miſſionarijs tranſmittit.ibid.fol.172.173.à num.1.

C

CAPVCCINI.

CApuccinæ Congregationis Inſtitutio, & miſſio.par 1.fol.52.53.num.1.2.

Cap-

Capuccinæ vitæ forma aptiformis ad Neothericarum hæreſim deformitatem, reformandam. ibid. fol. 60. & 61. num. 1.
Capuccini fundatores Miſſionum in Gallia Ciſalpina quas difficultates offenderunt, & ſuperauerunt. ibid fol. 74. 75. 76. 77. 78. à num. 1.
Capuccini Concionatores ſuorum Superiorum dumtaxat examini ſubijciuntur ex vi Regulæ, & Conciliorum. ibid fol. 202. num. 1.
Capuccini Miſſionarij in Gallia Ciſalpina ex qua Prouincia, ac conditione ſeliguntur. ibid. fol. 204. num. 3.
Capuccini Miſſionarij indigenæ vtiliores, quàm alienigenæ. ibid. fol. 205.
Capuccini Tyrones quibus humanis, & ſacris facultatibus, ac ſcientijs inſtructi ad Miſſiones egrediantur. ibid. fol. 201. num. 1.
Capuccini Tyrones quarum in virturum paleſtra exercentur. ibid. fol. 203. nu. 2.
Capuccinorum Apoſtolatuum elenchus deſcribitur. ibid. f. 55. & ſequentibus.
Capuccinorum, & Ieſuitarum duæ Congregationes contra duas Lutheranorum, & Caluiniſtarum Sectas à Deo mittuntur. ibid. fol. 53. 54. num. 2.
Capuccinorum Miſſiones per quatuor Mundi partes. Ibid. fol. 57. 58. 59. num. 2. Præamb.
Capuccinorum Pedemontanę Prouincię primi egreſſus, & progreſſus ad Miſſiones recenſentur. ibid. fol. 78. 79. 80. 81. 82. 83. num. 1.
Capuccinorum Pugilum auxiliares copiæ in ſubſidium Eccleſiæ. ibid. fol. 55. num. 1.

C A R D I N A L E S.

Cardinalis nomen, officium, & antiquitas explicantur. par. 1. fol. 109. 110. num. 1.
Cardinales qui in Pedemontana regione Catholicam Fidem promouere ſtuduerunt. ibid. 111. 112. num. 2.
Cardinalis Fr. Antonius Barberinus noſtri Ordinis Protector Tit. Sanct. Onuphrij, olim Capuccinus. ibid. fol. 126. num. 1.
Cardinalis Antonius Barberinus Præfectus Sacræ Congregationis de Propaganda Fide. ibid. fol. 125. num. 1.
Cardinalis Antonius Saulus. ibid. fol. 122. num. 1.
Cardinalis Camillus Burgheſius. ibid. fol. 120. num. 1.
Cardinalis Ioannes Mellinus. ibid. fol. 121. num. 1.
Cardinalis Iulius Antonius Sanctorius Protector noſtri Ordinis varia pro Miſſionibus Capuccinorum præſtat. ibid. fol. 116. 117. 118. à num. 1. ad 11.
Cardinalis Ludouicus Ludouiſius Ordinis noſtri Protector. ibid. f. 124. num. 1. 2.
Cardinalis Octauius Bandinus. ibid fol. 123. num. 1.
Cardinalis Petrus Aldobrandinus. ibid. fol. 119. num. 1.
Cardinalis Pompeius Arigonius. ibid. fol. 120 num. 1.

C O N G R E G A T I O G E N E R A L I S.

Congregatio Generalis de Propaganda Fide, quando, & quomodo Romæ inſtituta, ciuíque peculiare inſtitutum. par. 1. fol. 112. 113 num. 3.
Congregatio Generalis de Propaganda Fide quas, quot, & vbi Miſſiones Capuccinorum quatuor per Orbis partes conſtituerit. ibid. fol. 114. 115.
Congregatio Generalis de Propaganda Fide varia præſtat pro Miſſionibus Capuccinorum in Gallia Ciſalpina. ibidem fol. 127. 128. 129. 130. à num. 1. ad 9.

D

DEus duplici iure in Orbe dominatur. par. 1. fol. 5. nu. 1. Monarcha, & Rex dicitur diuerſa ratione, ibidem. Theocratiam in ſuo ſpirituali Regno ſtatuit. ibid. fol. 6. num. 1. 2.
Diſcipulorum Chriſti Miſſio per diſperſionem ad regiones diuerſas, quam vti lii par. 1. fol. 24. num. 5.

D V C E S S A B A V D I Æ.

Duces Sabaudiæ Marchiones Italiæ cur dicantur. par. 1. fol. 253. num. 1.
Ducum Sabaudiæ Religio, & Pietas in Sacrorum cultum. ibidem à fol. 255. ad 257. num. 2.

Ducum Sabaudiæ in Eccleſiam, & Eccleſiaſticos Præſules reuerentia, & protectio. ibid. fol. 257. ad 259. num. 3.
Ducum Sabaudiæ pro Pontificatu, atq; Chriſtiano Imperio aduerſus Turcas laborioſi progreſſus. ibid. à fol. 259. ad 261. num. 4.
Ducum Sabaudiæ aduerſus hæreſes certamina, & conamina. ibid. à fol. 261. ad 262. num. 5.
Dux Sabaudiæ Emmanuel Philibertus & armis decertauit, & iuribus ſuo dominio reſtitutus pugnauit. ibid. à fol. 263. ad 266. à num. 1. ad 7.
Religionem militarem SS. Lazari, & Mauritij excitauit aduerſus Hæreticos, & Turcas, Magnus ipſe Magiſter effectus. ibid. fol. 265. nu. 7. 8.
Dux Sabaudiæ Magnus Carolus Emmanuel Pius, ac conſpicuus beneficus in Religionem, & religioſos, præcipuè Capuccinos, cunctis proficuus. par. 1. à fo. 266. ad 268. num. 1. 2. 3. 4.
Miſſiones Capuccinorum in Subalpinis fundandas poſtulauit, & proprijs expenſis curauit, ibid. fol. 269. num. 5.
Diuerſimodè laborauit pro hæreſibus expugnandis ibid. num. 6.
Munitiones, caſtra, & arces ad hoc ædificat ibid. num. 7.
Edicta quindecim, Sanctiones, & epiſtolas plures pro catholica religione, & Eccleſia aduerſus perfidos promulgauit, & perpetuò contra hæreticos iuribus, & iuribus propugnauit. ibid à fol 270. ad 287 à num. 8. ad 34.
Dux Sabaudiæ Victorius Amedeus, pacificus bellator, inter plura catholicæ fidei proficua facinora hæreticos Padulanos è Padi Valle eiecit. par. 1. fol. 289. num. 4.
Duciſſa Sabaudiæ Chriſtina Francica varia religioſa opera pro pietate præſtitit, & diuerſas Sanctiones pro religione edidit. par. 1. à fol. 290. ad 299. à num. 1. ad 14
Dux Sabaudiæ Carolus Emmanuel II. potentia, & armis aduerſus hæreticos rebelles, ſed liberalitate, & munificentia in fideles ſuos ſubditos proceſſit par. 1. fol. 300 ad 306. à num. 1 ad 13.
Ducis Sabaudiæ Victorij Amedei germani Fratres Principes Mauritius, & Franciſcus Thomas in religionem, & fidem benefici. par. 1. fol. 307. num. 1. 2.
Ducis Sabaudiæ Caroli Emman. II. conſiliarius, & magnus cubicularius, Planitiarum Marchio diuerſa pro catholica Fide operatus eſt. ibid. à fol. 308. ad 310. à num. 1. ad 7.

E

ECCLESIA.

Eccleſia Euangelica ob excellentiam dicitur Palatium, Arx, Ciuitas. par. 1. fol. 32. 33. num. 1. 2.
Eccleſia qua Sacro-politica gubernatione adminiſtretur. ibid. fol. 5. num. 1.
Eccleſia quò regnandi iure dirigatur ibid fol. 6.
Eccleſia Regnum Dei in terris deſcribitur. ibid. fol. 8. num. 1.
Eccleſia Regnum libertatis, Synagoga ſeruitutis, ibid. fol. 15. num 17.
Eccleſiæ ſtatus infælix tempore inſtitutionis Ordinum Mendicantium ibid. fol. 46. num. 2.

EPISCOPVS.

Epiſcopalis ordinis natura, officium, & dignitas explicatur. par. 1. fol. 164. num. 2.
Epiſcopalis ordinis, & dominationis initium in Subalpinis. par. 1. fol. 165. n. 2.
Epiſcopi quot, & qui in Pedemontio. ibid.
Epiſcopi qui Miſſiones Capuccinorum fundandas curarunt in Subalpinis Diœceſibus. ibid. fol. 166 num. 3.
Epiſcopi tenentur per ſe, vel per alios ſemel in anno hæreticos inquirere in ſuis diœceſibus. ibid.
Epiſcopi Carpentoratenſis, Vicelegati Aueniomenſis pro Miſſione Prati-Iallati Epiſtola. ibid. fol 150. num. 1.
Epiſcopus Eporedienſis Octauius Aſinarius Capuccinos Miſſionarios commendat, & fouet. ibid. fol. 184. à 1.
Epiſcopus Foſſanenſis Fr. Nicolaus Dalmatius beneuolus in Capuccinos. ibid. fol. 185. num. 1.
Epiſcopus Monſregalenſis Carolus Argenterius Capuccinis Miſſionarijs beneficus. ibid. fol. 185. num. 2.
Epiſcopus Salutiarum Franciſcus Auguſtinus Eccleſia Capuccino Miſſionario

Neophytum commendat. ibidem fol. 184. num. 1.
Epiſcopus Salutienſis Iacobinus Marencus Miſſionarijs Capuccinis propitius ad expellendos hæreticos Paduſanos perſonaliter accedit, & laborat. ibid. fol. 180. 181. à num 1 ad 6.
Idem Epiſcopus Nicienſis factus nouam Capuccinorum Miſſionem in Valle Vari ſuis ſumptibus ſuſtinendam fundat. ibid. fol. 182. nu. 1.
Epiſcopus Salutienſis Iuuenalis Ancina pro Catholica Fide laborat. ibid. fol. 176. nu. 1.
Epiſcopus Salutienſis Octauius Vialius pro Fide aduerſus hæreticos valdè enititur. ibid. 178. 179 à num. 1.
Capuccinis fauet, eorum Monaſterio in Draconerio fundando cooperatur, & Paduſanam Miſſionem ſtatuere tentat. ibidem vſque ad num. 6.
Epiſcopus Salutiarum Petrus Bellinus Capuccinis Miſſionarijs fauet. ibid. fol. 183. num. 1.

Epiſtola relatiua diuerſorum ſpectantium ad Miſſiones à Fr. Philippo Pancalerienſi ad Miniſtrum Generalem exarata. par. 1. fol. 209.

F

FRanciſcus Ingolus à ſecretis Generalis Congregationis de Propaganda Fide Capuccinis Miſſionarijs fauet. par. 1. fol 130. 131. à nu. 1. ad 6.

H

HAbitus forma religioſorum veteris Eccleſiæ. par. 1. fol. 28. num. 3.
Hæreſiarcha primus in Eccleſia vniuerſali fuit Cain. ibid. fol. 26. nu. 2.
Hæreſis Cainitarum. ibid. fol. 27.
Hæreſis, & Infidelitas binæ vexationes Eccleſiæ. ibid. fol. 26 num. 2.
Hæretici, qui, & quales in Alpibus Pedemontij nidum ſuum ſtatuerunt. ibid. fol. 73. num 3.
Hæreticorum Interalpinæ Galliæ deliramenta. ibid. fol. 61. nu. 3.
Hæretici vniuerſi in Romanum Pontificem conſpirant. ibid. fol. 87. nu. 1.
Hæretici, qui Ciſalpinis populis virus hæreticum propinauerunt, ſub quibus Pontificibus. ibid. fol. 88. num. 2.
Hæretici Caluiniſtæ pluries conſpirant in Gallicanum ſceptrum, & Regem, vt Democratiam ſtatuant. ibid. fol. 237. num. 2.
Hæreticorum delira aſſerta aduerſus Principes Sæculares. ibid. fol. 237. nu. 2.

I

IEſus Chriſtus in Romana Sede fundauit Miſſiones perpetuas ad vniuerſum Orbem. par. 1. fol. 20. nu. 5.
De Cælo elegit D. Mathiam Apoſtolum. ibid. nu. 6.
Ieſus Chriſtus Rex acquiſito Regno Eccleſiæ præfecit Proregem Romanum Pontificem per tempora. ibid. fol. 86. num. 1.

INQVISITORVM ADVERSVS HÆRETICAM PRAVITATEM.

Inquiſitoris aduerſus hæreticam prauitatem principium, & officium. par. 1. fol. 189. num. 2.
Inquiſitor Taurinenſis Fr. Bartholomæus Rocha conſtituendo Capuccinorum Apoſtolatui in Subalpinis multipliciter cooperatur, & agiographum teſtimonium edit. ibid. fol. 191. 192. à num. 1.
Inquiſitor Salutienſis Fr. Thomas Maria Taleardinus plura in profectum Fidei, & Miſſionis prouentum præſtitit. ibid. fol. 195. à num. 1.
Inquiſitor Salutienſis Fr. Ioannes Baptiſta Alexander. ibid. fol. 196.
Inquiſitores Taurinenſes tres Capuccinis Miſſionarijs fauent. ibid. f. 193. à nu. 1.
Inquiſitores Salutienſes tres in Capuccinos beneuoli. ibid. f. 194. à num. 1.

Italia Eccleſiaſtici Chriſti Regni eligitur Regia. par. 2. fol. 1. nu. 1.
Italia triplici maris ſinu circumuallatur, & ſexdecim in Prouincias diſtribuitur. ibidem.

Ius regnandi quid, & quotuplex inueniatur. par. 1. fol. 6. num. 2.
Ius regnandi quatuor ſpecies Politicæ adhibet in acquiſitio Regno ibid. fol. 13. num. 12.

L

LEgatorum Sedis Apoſtolicæ tres ſpecies. par. 1. fol. 134. num. 1.

M

MAGISTRATVS.

MAgiſtratus Gratianopolitanus nonnullas pro Miſſionibus Subalpinis prouiſiones emiſit. par. 1. à fol. 245. ad 247. num. 1. 2.
Magiſtratus Pinerolienſis quædam pro Catholica Fide conſeruanda in Petruxina Valle præſtitit. ibid. à fol. 247. ad 249. num. 1. 2.

MISSIO.

Miſſionis vocabulum, & terminus declaratur. par. 1. fol. 6. num. 2.
Miſſio Eccleſiaſtica ſpecialiter explicatur. ibid. fol. 7.
Miſſio in Diuinis quid, & quæ importat. ibid. fol. 22. num. 1.
Miſſionis genus, & ſpecies diſtinguuntur, & deſcribuntur. ibid. fol 7.
Miſſionis Capuccinorum in Gallia Ciſalpina inſtituendæ cauſa neceſſitas Eccleſiæ fuit ex alpium aſperitate, & conditione. ibid. fol. 72. nn. 8.
Mittendorum ad Miſſiones electio ſpectat ad Prouinciæ Pedemontanæ Patres Prouincialem, & Diffinitores. ibid. fol. 207. num 3.
Miſſionarij primi Capuccini quas neceſſitates Eccleſiæ ſubleuauerunt primo in ingreſſu, & fundatione Miſſionis in Gallia Ciſalpina, & quos fructus reportarunt. ibid. fol. 78. 79. 80. 81. 82. 83. à num. 1.

MISSIONVM PEDEMONTII LOCORVM GEOGRAPHICA, POLITICA, ET HIERARCHICA NOTITIA, SIMVL AC MISSIONIS, ET ERRORIS INITIVM.

Accelij Par. 2. à fol. 229. ad 231. per 5. num. Præamb.
Cadralij Par. 2. à fol. 417. ad 419. per 5. num. Præamb.
Caſtridelphini Par. 2. à fol. 337. ad 240. per 5. num. Præamb.
Demontij Par. 2. à fol. 547. ad 549. per 5. num. Præamb.
Draconerij Par. 2. à fol. 167. ad 170. per 5. num. Præamb.
Paduſanæ Par. 2. à fol. 465. ad 468. per 5. num. Præamb.
Pancalerij Par. 2. à fol. 513. ad 515. per 4. num. Præamb.
Perrerij Par. 2. à fol. 39. ad 41. per 5. num. Præamb.
Petruxiæ Par 2. à fol. 105. ad 107. per 5. num. Præamb.
Portarum Par. 2. à fol. 626. ad 627. per 5. num. Præamb.
Prati-Iallati Par. 2. à fol. 577. ad 580. per 5. num. Præamb.
San-Damiani Par. 2 à fol. 269. ad 270. per 5. num. Præamb.
Seguſiæ Par 2. à fol. 283. ad 284. per 5. num. Præamb.
Vallis Soanæ Par. 2. à fol. 595. ad 598. per 5. num. Præamb.
Vallis Vari Par. 2. à fol. 614. ad 617. per 5. num. Præamb.
Verzolij Par. 2. à fol. 295. ad 298. per 5. num. Præamb.

MINISTER GENERALIS CAPVCCINORVM.

Miniſter Generalis Fr. Paulus Cæſenas Miſſionibus in Subalpinis prouidet, de quibus libellum conficiendum mandat. par. 1. fol. 208. à num. 1. ad 3.
Miniſter Generalis Fr. Antonius à Murina concedit Miſſiones Capuccinorum in Valle Soana, ſimul & in Oroppæo Templo in Bugellenſibus montibus. ibid. fol. 210. 211. à num. 2. ad 4.
Miniſter Prouincialis Prouinciæ Iannenſis Fr. Gabriel Caſalenſis Subalpinis Miſſionibus inſtituendis ſolicitè cooperatus eſt. ibid. fol. 207. à num. 1. ad 4.
Miniſter Generalis, & Procurator Ordinis Capuccinorum operantur pro Miſſione in Valle Vari fundanda. ibid. fol. 212. à num. 3.

Miniſtri Generales Capuccinorum tres cooperati ſunt Miſſionibus in Pedemontio initiandis, & promouendis. ibid. fol. 205. 206. à nu. 1.

N

NVNTIVS APOSTOLICVS.

NVntij Apoſtolicæ Sedis multiplices inueniuntur. par. 1. fol. 134 nu. 1.
Nuntiorum Apoſtolicorum nomen, & officium explicatur. ibid. fol. 135. num. 2.
Nuntiorum Taurinenſium qualitates, & in Capuccinos Miſſionatios Subalpinos poteſtates. ibid. fol. 135. nu. 3.
Nuntius Taurinenſis Alexander Creſcentius zelo Catholicæ Fidei æſtuans aduerſus hæreticos, pecuniaria ſubſidia à Clero ſubminiſtrari curat per ſuam circularem epiſtolam. ibid. fol. 156. num. 1.
Capuccinis Miſſionarijs omnimodè fauit. ibid. fol. 157. à nu. 2.
Pro Petruxinis hæreticis reprimendis cooperatus eſt. ibid. fol. 158. nu. 5.
Miſſionem Capuccinorum nouam in Portis ſtatuit. ibid. fol. 158 nu. 6.
Fidei, & Fidelibus diuexatis ſubuenit, largè pecuniaria ſubſidia ſuppeditando. ibid. fol 159. nu. 7 Eccleſijs pro inſtaurandis pecunias exhibet. ibid.
Nuntius Taurinenſis Alexander Caſtracanus laborat pro Petruxinis Hæreticis coercendis, & Paduſanis eijciendis à tota Padi Valle. Ibid. fol. 152. 153. à nu. 1. ad 4.
Nuntius Taurinenſis Conradus Tartarinus Miſſionariorum facultates confirmat. ibid. fol. 139. nu. 2.
Idem diſpenſat in mendicitate. ibid. fol. 140.
Idem Fr. Philippum Pancaleriensem Præfectum Miſſionum inſtituit. Ibid fo. 140. nu. 4. Moritur Taurini anno expleto.
Nuntius Taurinenſis Fauſtus Caffarellus laborat pro reſtituenda Miſſione Capuccinorum in Prato-lallato, & pro reprimendis Hæreticis Petruxinis. ibid. fol. 153. num. 1.
Nuntius Taurinenſis Gaſpar Cechinellus varias prouiſiones concedit pro Miſſionibus Petruxiæ, & Draconerij. ibid. fol 154 155. nu. 2.
Nuntius Taurinenſis Ioannes Baptiſta Landus confirmat prouiſionem prò Draconerienſi Miſſionario, & moritur Taurini. ibidem fol. 155. num. 1. 3.
Nuntius Taurinenſis Iulius Ceſar Richardus Miſſiones Capuccinorum in Subalpinis Vallibus fundauit. ibid. fol. 136 nu. 1.
Eiuſdem facultatum diploma, & epiſtola. ibid. fol. 137. nu. 3.
Eiuſdem pro eodem diploma. ibid fol. 138. nu. 5.
Nuntius Taurinenſis Laurentius Campeggius Paduſanis Vallicolis poſtulantibus Miſſionem concedit. ibid fol. 151. nu. 2.
Nuntius Taurinenſis D. Paulus Toloſa renouat facultatum diploma. ibid. fol. 141. nu. 1.
Idem confirmat Anteceſſoris facultates, dato amplo diplomate. ibid. fol. 142.
Bina ſpiritualium facultatum diplomata emittit. ibid fol. 143. 144. 145.
Caſtridelphini Miſſionem fundat. ibid. fol. 145. nu. 4
Nuntius Taurinenſis Petrus Franciſcus Coſta gemina diplomata alterum Fratri Stephano Tendenſi, alterum Fratri Philippo Pancalerienſi pro varijs exigentijs tranſmittit. ibid. fol. 146. nu. 2. 3.
Cadralij Miſſionem ſtatuit. ibid. fol. 147. nu. 4.
Diploma nouum Apoſtolicis Operarijs dat. ibid. fol. 147. 148. nu. 6.
Facultates ſpirituales Roma acceptas Miſſionarijs communicat. ibidem fol. 148 num. 7.
Diploma alterum ab ipſo exaratum. ibid. fol. 148. nu. 8.
Miſſionarijs ſolicitè prouidet. ibid. fol. 150. nu. 10.

O

ORigo Miſſionum Capuccinorum in communi in Vallibus Subalpinis Pedemontij à quo, quando, & quomodo. par. 1. f. 65. 66. 67. 68. 69. nu. 2.
Originatæ Miſſionis tempore quis Eccleſiæ Catholicæ ſtatus in Vallibus Ciſalpinis fuerit. ibid. fol. 70. 71.
Origo idololatriæ in Italia Subalpina. par. 2. fol. 3. nu. 4.

Origo Apoſtolatus Euangelici in Subalpinis. ibid. fol. 4. nu. 5.
Oroppæl Apoſtolatus origo, initium, progreſſus, & finis. Ibid. à fol. 631. ad 634. per num. 5. Præamb.

P

PAtriarchæ Religioſorum in veteri Eccleſia. par. 1. fol. 27. nu. 1.
Paſtorum olim tres ordines. ibid. fo. 30. nu. 3.

PEDEMONTANA REGIO.

Pedemontana Regio præcipua Marchia. par. 1. fol. 255. nu. 1.
Pedemontij denominatio, & deſcriptio. ibid. fol. 1. nu. 1.
Pedemontij dominationem temporalem qui hactenus obtinuerint. ibid. fo. 2. nu. 2.
Pedemontij ſpiritualem adminiſtrationem qui vſque modo exercuerint. ibid. fol. 2. num. 3.

PEDEMONTANIS POPVLIS, OLIM CISALPINIS GALLIS, QVI APOSTOLICI PRÆCONES EVANGELIVM PRÆDICAVERINT, VEL RELIGIONEM CATHOLICAM PROMOVERINT PER SÆCVLA SEPTEMDECIM A IESV CHRISTI ADVENTV.

IN primo Sæculo Præcurſor D. Barnabas Apoſtolus, inde Primicerius Apoſtolus D. Petrus, poſtea Apoſtolorum Diſcipuli Elias, & Miletus, Saululanus, Potentianus, & Altinus: Sanctus Nazarius Martyr, tandem D. Dyoniſius Areopagita, Ruſticus, & Eleutherius. par. 2. Ratiocin. Proem. à f. 6 ad 8. à cal. 1. ad 6.
In ſecundo ſæculo SS. Martyres Secundus Aſtenſis, Calocerus, & Callimerus, Peregrinus, Sauellus, Photinus, & Irenæus Epiſcopi. ibid. fol. 8. & 9. cal. 7. & Append.
In tertio ſæculo SS. Epiſcopi, & Martyres Dalmatius, Baſſus, Pontius, ſignanterque Thebæi milites Solutor, Aduentor, & Octauius. ibid. à fol. 9. ad 11. per cal. 8. 9. 10.
In quarto ſæculo SS Martyres, & Epiſcopi Victor Taurinenſis, & Euſebius Vercellenſis. In fine huius centuriæ celebratur Concilium Generale in Ciuitate Taurinenſi. ibid à fol. 11. ad 13. per cal. 11. 12 & Append.
In quinto ſæculo Sanct. Maximus Epiſcopus Taurinenſis Doctor Eccleſiæ, ſimul & Sancti Monachi, ac Præſules Honoratus, Valerianus, & Eugenius. Ibid. fol. 14. per cal. 13. & 14.
In ſexto ſæculo Sancti Monachi, & Abbates celeberrimi Maurus, Columbanus, & Cyriacus. ibid. à fol. 15. ad 17. per cal. 15. 16. 17.
In ſeptimo ſæculo Sanct. Benedictus Epiſcopus Albenſis, cum Bertulpho, ac Attala Abbatibus. ibid. fol. 17. cal. 18.
In octauo ſæculo SS. Epiſcopi Gratus Auguſtenſis, & Syagrius Niceienſis. Ibid fol. 18. 19. cal. 19. & 20.
In nouo ſæculo Ionas Aurelianenſis Epiſcopus, & Oldradus Noualicenſis, necnon Theodomirus Abbates. Ibid. fol. 19. cal. 21.
In decimo ſæculo Gulielmus Taurinenſis, & Audax Aſtenſis Epiſcopi, Ioannes Picherianus Monachus, olim Archiepiſcopus, & Gezonius Noualicenſis Abbas. ibid. fol. 20. 21. cal. 22. & 23.
In vndecimo ſæculo Gemini Summ. Pontifices Romani Leo IX. & Vrbanus II. Vnus Cardinalis Beatus Petrus Damianus, quatuor Epiſcopi Ioannes Archiepiſcopus Rauuennates, Gezo, & Landulphus Taurinenſes, & Anſelmus Lucenſis, Abbas vnus Gulielmus Diuionenſis. ibid. à f. 21. ad 23. & à cal. 24. ad 27.
In duodecimo ſæculo Summ. Romani Pontifices bini Paſchalis II. & Vrbanus III. Abbas Sanctiſſimus vnus Bernardus Clareuallenſis. ibid. fol. 23. 24. cal 28. 29. & Append.
In tertiodecimo ſæculo celeberrimi Inſtitutores, & Patriarchę religioſorũ SS Dominicus, & Franciſcus, ſimul & D. Antonius Vlyſſiponenſis Concionator

Apoſto-

Apoſtolicus,pluresq; ex Inſtitutis Ordinibus Mendicantium Concionatores, & Inquiſitores,pariter,& Gualla Bicherius Cardinalis,ibid.à fol.24.ad 27.per cal. 30.31.32.& Append.
In quartodecimo ſæculo Benedictus,Martinus,& Xiſtus Summi Pontifices,B. Henricus Aquenſis,Albertus Aſtenſis, Perciualius Monſregalenſis , Ludouicus , & Ioannes Taurinenſes Epiſcopi SS. Bernardinus Senenſis , & Vincentius Ferrerius: BB. Angelus à Clauaſio,ac Demoſthenes Vercellenſis Apoſtolici Nuntij: nonnulli tandem Inquiſitores,& Concionatores.ibid.à fol.18.ad 30.per cal.35. 36. & 37.
In sextodecimo ſeculo tres Summ.Pontifices Iulius II. Paulus III. Pius II. Cardinales duo Vincentius Laureus,& Innocentius Cibò,nonnulli præterea Epiſcopi,& Inquiſitores,ſimul & ſacri ſcriptores, ac Concionatores,præſertim Ieſuitæ, & Capuccini Miſſionarij ibidem à fol.30.ad 33.per cal.38.39 40.41.42.43.
Epilogetica ſupraſcriptorum Ratiocinatio ibid.fol.34.
Pinerolij Ciuitas deſcribitur.par.1 fol 64 num. 1.
Politicæ adminiſtrationis ſpecies ſeptem.ibid.fol.5.num 1.

PONTIFICES ROMANI.

Pontifex Romanus auctoritatiuè vocat,eligit, ordinat, & mittit ad vniuerſalem Eccleſiam par 1.fol.86.num.1.
Alexander VII.varia diplomata ad diuerſos dedit pro iuuandis fidelibus,& hereticis compeſcendis in Gallia Ciſalpina. par.1.fol.101.ad 105.à num.1.ad 6.
Pecuniarias ſubuentiones copioſas indigentibus catholicis, & ſpiritualium facultatum confirmationem tranſmiſit.ibid.
Clemens VIII.Capuccinorum Miſſiones plures inſtituit in Gallia Ciſalpina.ibid. fol.89.num. 2.
Facultates varias ſpirituales Miſſionarijs conceſſit.ibid.à fol.90 ad 92.
Subſidia pecuniaria ſubminiſtrauit.ibid.fol.83.num 12.
Gregorius XV. Generalem Congregationem de Propaganda Fide in Vrbe inſtituit,& Miſſiones in Pedemontio adauxit.ibid fol.95 num.1.2.
Innocentius X facultates ſpirituales Miſſionarijs ſemel, & iterum confirmauit: Indulgentias conceſſit.ibid fol.100.num.3.4.
Paulus V. Miſſiones in Subalpinis reſtituit,Spirituales facultates adauxit , corporalia ſtipendia præſtitit.ibid fol 94.à num 1. ad 4
Vrbanus VIII. Prouincialem Miniſtrum Capuccinorum Pedemontij Præfectum Miſſionum inſtituit,facultates conceſſit. ibid fol 96,num. 2. 3.
Miſſiones in Subalpinis multiplicauit,& conceſſas ſpirituales facultates iterum confirmauit.ibid.fol. 97 98.à num.4 ad 7.
Pontifices antiquæ Eccleſiæ ante Chriſtum.ibid.fol.17.num.1.

Præcones Iuſtitiæ tempore legis naturæ octo.par.1.fol.29 num. 1.

PRÆFECTVS MISSIONVM.

Præfecti Miſſionum nomen deſcribitur.par.1.fol.216.num.1.
Præfecti Miſſionum munus,& onus in communi explicatur.ibid.f.217.num.2.
Præfecti Miſſionum Subalpinarum Capuccinorum officium, ac debitum declaratur. ibid.fol.217.num. 3.
Præfectus Miſſionum in Subalpinis primus Fr. Valerianus plurimùm laborat pro Miſſionibus fundandis in Vallibus Pedemontij , & Marchionatu Salutiarum , atq; Diuino cultu inibi reſtituendo.ibid. fol.219.ad 221.à num.1.ad 6.
Secundò pro eodem opere.ibid fol.225.
Præfectus earundem Miſſionum Fr. Philippus à Panealcrio varias prouiſiones,& Sanctiones reportat ab vtroque Principatu,& præclara plura molitur pro Miſſionibus antiquis confirmandis,& nouis quibuſdam fundandis ibid à fol.221.ad 224.à num.1.ad 9.& à fol.225.ad 227.
Præfectus Miſſionum Prouincialis Pedemontanæ Prouinciæ Capuccinorum primus Fr. Ioannes Baptiſta Vercellenſis Miſſiones inſtaurare curat. ibid. fol. 227. num. 1.
Præfectus Miſſionum,& Prouincialis Fr. Paulus Maria Aſtenſis Miſſiones antiquas conſeruat,& nouam ſtatuit in Panealerio.ibid.fol.228.à num.1.ad 3.& fol. 230. à num.1.ad 4.
Præfectus Miſſionum ab Vrbano VIII. conſtitutus Fr. Ioannes à Montecalerio Prouincialis diuerſimodè præexiſtentibus Miſſionibus conſulit, & recentem in Paduſana Valle ſtatuit.ibid à fol.229.ad 231.

Præfecti Miſſionum,& Prouinciales quinque plurima pro ſuo officio in religionis Catholicæ profectum, & Miſſionum conſeruationem, atque augmentum operantur ibid. à fol.231.ad 234.

R

REGES GALLIARVM.

REges Galliarum varia edicta aduerſus hæreticos in Subalpinis commorantes pronunciarunt par. 1 fol.238 num.3.
Rex Galliæ Ludouicus XIII plura pro Catholica Fide in Conuallibus conſeruanda præſtitit ibid. à fol 238 ad 240. num. 1.2.3.4. 5.
Rex Galliæ Ludouicus XIV. multa & ipſe præſtitit pro promouenda catholica, & reprimenda hæretica religione in Subalpinis ibid. à fol 241. ad 245. num. 1. 2.

Ratio ridicula reformandi religionem apud Sectarios. par. 1. fol. 62.
Religio deformata religionariorum. ibid. fol. 61. num 3.
Religioſæ perfectioris vitæ exordium. Ibid fol 34 num. 3.
Religioſi inſtituti primordium ibid. fol. 25. & 26. num. 1.
Religioſi inſtituti continuatio in vtraque Eccleſia. ibid. fol. 33. num. 1.
Religioſi pro omni Mundi ætate miſſi in Eccleſiæ bonum ibid. fol. 47. num. 2.
Religioſorum fodalitates in antiqua Eccleſia Octo. Ibid. fol. 27 num. 2.
Religioſorum veteris, & noui teſtamenti conuenientia, & differentia ibid. fol. 28. num 3.

S

SPiritus Sanctus ſua Miſſione Apoſtolicum munus conſecrauit. par. 1. fol. 22. num. 7.

V

Fr. VAlerianus Bernà à Pinerolio Capuccinus, inuentor, & promotor Miſſionis Capuccinorum in Gallia Ciſalpina. par. 1 fol 6. & ſequentib. num. 2.
Valles viſitat, reliquos fideles conſolatur, Eccleſias Parochiales recuperat, primus Miſſionem exercet ibid. fol 66 67 68 à num. 3. ad 7.
Vicarius Generalis Pinerolienſis Rinaldus Reſſanus Capuccinorum Miſſionis fundandæ cooperator, ac promotor plura præſtitit, & agiographum teſtimonium edidit. ibid. fol. 197. 198 à num. 1.
Vicariorum Generalium diuerſitas, officium, & poteſtas. ibid. fol. 190. num. 3.

TYPOGRAPHICA CORRECTIO.

ET EMENDATIO.

TAndem aliquando conſummata impreſſione noſtri Rationarij, ſignandæ, & numerandæ ſe ſe offerunt nonnullę, quæ excudendo irrepſere mendæ, modo emendandæ, ideo exactius inquirendæ vt opportunè corrigantur. Erratorum cauſas non perquiro, ne hac in typographia hactenus operantes pro exanthlatis laboribus exprobrationes reportent: exquiro igitur dumtaxat Lectorem prudentem, ſapientem, & patientem, qui Rationarium percurrendo cum in errata inciderit, ad correctorium pro emendatione accedere non dedignetur, illudq; pro comperto habere meminerit, quod cunctæ res defectibiles ſub ſole, vniuerſæq; ſublunarium ſecundæ cauſæ labiles, ac fallibiles, quia erraticæ, ac mutabiles.

PRIMÆ PARTIS IGITVR.

Mendas ſic	Emenda
Fol. 3. lin. 14. Monarchis.	lege Monarchiam.
f. 23. l. 16. excurſa.	l. elapſas.
f. 20. l. 44. ſpiritnale primatum. lege	ſpiritualis primatus.
. 43. defendum. l.	defendus.
f. 27. l. 3. indices.	l. indicis.
f. 60. l. 32. formalitati.	l. formalitati.
f. 79. l. 60. cui.	l. cui.
f. 113. l. 7. placuit.	l. placuit.
f. 123. l. 27. lecta.	l. lectar.
f. 137. l. 45. æré.	l. æra
f. 178. l. 1. ſtatum.	l. ſtatu.
f. 200. l. 47. reluctamus.	l. reluctamur.
f. 218. l. 39. ſexcentum	l. ſexcentos.
f. 220. l. 61. præſtaſſet.	l. præſtitiſſet.
f. 225. l. 12. ſexcentum	l. ſexcentos.

Mendas ſic	Emenda
ibid. l. 24. fide	l. fidei
f. 252. l. 42. ſubueniendis	l. ſubleuandis
f. 238. l. 59. ſexcentum	l. ſexcentis
f. 279. l. 28. epigraphem	l. epigraphen
f. 281. l. 41. flegetoncis	l. phlegetontis
f. 284. l. 30. prætenantes	l. prætexentes
ibid. l. 32. cædebant	l. cedebant.
f. 287. l. 19. ſancte	l. ſancta
f. 288. l. 55. ſtabat	l. ſtabant
f. 289. l. 53. Androgenes	l. Androgyni
f. 302. l. 39. ſocceſſibus	l. ſeceſſibus
ibid. l. 44. colubrorum	l. colubrum
f. 312. l. 3. Eccleſiaſtici Canones	l. Eccleſiaſticos Canones
ibid. Canonicæ prouiſiones	l. Canonicas prouiſiones
f. 303. l. 36. careant, & priuentur.	l. caueat, & priuetur

SECVNDÆ PARTIS.

Mendas ſic	Emenda
In epiſtola ad Tyrones fol. 3. lin. 5. Communis autem Illuſtriſſimis adde ab Illuſtriſſimis	
f. 3. l. 31. operari	lege operarij
ibid. l. 44. exercitare	l. expectare
f. 6. l. 29. reducendis	adde exercere
f. 6. l. 41. excluſis	l. non excluſis.
f. 3. l. 43. ducentum	ducentos
f. 12. l. 42. Epiſcopatum	Epiſcopatus
f. 13. l. 23. accidet	accedit
f. 18. l. 4. Synodi	Synodo
f. 20. l. 35. Saggarenia	Saraceni
f. 24. l. 13. Paſchale	Paſchalem
f. 29. l. 30. Antico	antiquo
f. 30. l. 39. præſtauit	præſtitit
f. 35. l. 30. hæreſcorum	hæreſium
f. 36. l. 4. arrorem	errorem
f. 52. l. 40. ventus	ventos
f. 54. l. 15. inficiabat	inficiabatur
f. 57. l. 42. flaminis	flammas
f. 62. l. 22. calcemq;	calceque
f. 72. l. 19. perſiſtere	perſtitere
l. 51. inueniſſet	inuiſſet
f. 74. l. 45. celebraturu	celebraturus
f. 83. l. 32. præſtauit	præſtitit
f. 84. l. 31. hortus	horti
f. 85. l. 42. religione	religioni
f. 88. l. 60. combuſtiores	combuſturos
f. 91. l. 39. nepotorum	nepotum
f. 98. l. 35. fruſtra	fruſta
f. 108. l. 60. videbatur	videretur
f. 109. l. 2. hæreſeorum	hæreſum
f. 111. l. 30. præclarium	præclarorum
f. 112. l. 62. ſolemne	ſolemnem
f. 114. l. 9. peſſumdauerant	peſſumdederant
f. 115. l. 52. reluctabant	reluctabantur
f. 117. l. 33. præſtauerant	præſtiterant
f. 123. l. 21. celeris	ſceleri
f. 124. l. 37. ſecure	ſecuri
f. 125. l. 64. forbibanda	forbillanda
f. 130. l. 8. militarumq, militareq;	
l. 9. obijcere	abijcere
f. 132. l. 9. peſſumdarunt peſſumdederunt	
l. 23. proſtraret	proſterneret.

Mendas ſic	Emenda
f. 138. l. 7. ipſe	ipſum
f. 141. l. 22. vidua propria filia	lege viduam propriam filiam
f. 141. l. 22. ſpopondens	ſpondens
f. 142. l. 66. deuictum	deuinctum
f. 143. l. 6. præſtuit	præſtitit
f. 144. l. 13. expertos	expertu
f. 146. l. 27. volebat	voluerit
l. 29. retraxiſſet retraxiſſent	
l. 36. Domitoru domitoro	
f. 149. l. 19. præſtauit	præſtitit
f. 152. l. 40. pontificorum	pontificum
f. 153. l. 43. labem	labe
f. 158. l. 16. prætenatis	prætextis l. 36.
perciti	percitis
f. 161. l. 49. elargionibus	elargitionibus
l. 30. præſtauit	præſtitit
l. 62. Lucernenſem	Lucernenſe
f. 174. l. 42. reſtituendi	reſtituendæ
f. 175. l. 50. præſtauit	præſtitit
f. 176. l. 52. ferabat	ferebatur
f. 177. l. 24. forenſium	forenſium
f. 178. l. 12. præſtauit	præſtitit
f. 178. l. 33. hæreſeorum	hæreſum
f. 184. l. 2. caleret	calleret
l. 13. præſtauit	præſtitit
f. 189. l. 50. præſtaſſe	præſtitiſſe
f. 200. l. 38. Iabuc	Iacob
f. 201. l. 10. decertaſſe	decertaſſet
l. 22. dum	doni
l. 33. apetientes	aperientes
l. 60. omne	omnem
f. 203. l. 29. ipſi	ipſos
l. 30. perruſſi	percuſſos
f. 205. l. 48. facilioni methodo methodum	faciliorem
l. 48. exactioni ordine ordinem	exactiorem
f. 206. l. 49. ſucceſſiu	ſuccenſens
l. 34. neque	nequa
f. 207. l. 66. & quo	à quo
f. 208. l. 32. geſtantium	geſtantis
l. 33. Dona	dono
f. 212. l. 12. prædicandis	prædicandi

Mendas ſic	Emenda
f. 275. l. 33. concurſu	concurſus
l. 52. proficere	proficeret
f. 217. l. 54. chirurgici	chirurgi
f. 218. l. 23. prætonando	prætexendo
f. 219. l. 3. peculiaris	peculiari
l. 13. ad	à
f. 230. l. 36. hæreſeorum	hæreſium
f. 252. l. 50. inuehebat	inuehebatur
f. 255. l. 29. remotiore	remotiora
f. 257. l. 35. præſtauit	præſtitit
f. 238. l. 19. ſuggeſto	ſuggeſtu
l. 32. peſſumdauerant	peſſumdederant
f. 243. l. 13. præſtauit	præſtitit
f. 244. l. 43. inuehere	inuehi
f. 245. l. 13. refriguerat	refrixerat
f. 249. l. 45. acerbioris	acerbior
f. 251. l. 20. Syriaci	Syriacæ
l. 27. hæreſcorum	hæreſum
f. 252. l. 17. præſtauit	præſtitit
f. 255. l. 36. preſtauerat	præſtiterat
l. 63. patria	patriam
f. 258. l. 33. commodioris	incommodioris
l. 66. illo	illi
f. 259. l. 14. deuicta	deuincta
l. 40. fruſtra	fruſta
f. 264. l. 11. præſtauit.	præſtitit
f. 269. l. 2. prætexarentur	prætexerentur
f. 271. l. 31. quilibet fidelis chriſtianus quelibet fidelem chriſtianum.	
f. 273. l. 38. exiſtentes	enitentes
f. 278. l. 49. decem ſtationarium ſtationarius	Dux
f. 287. l. 19 priſtine	priſtinam
f. 296. l. 19. occidens	occidentem
l. 20. oriens	orientem
f. 297. l. 35. obſtetricare	obſtetricari
f. 298. l. 32. Verzolio.	Verzolij
f. 299. l. 14 occidens	occidentem
l. 25. oriens	orientum
l. 46. Verzolio	Verſolij
f. 302. l. 32. elargiones	elargitiones
f. 310. l. 46. pretexantes	prætexentes
f. 312. l. 10. hæreſi	hæreſim
f. 315. l. 38. ſuperſtitiori Ægyptij	ſuper-

Mendas	ſic Emenda
Biblioſæ Ægyptiæ	
f.316.l.55.oinciorum	officiorum
f.317.l.7. inuchebat	inuchebatur
f.320.l.51. reſtitendo	reſtituendo
f.323.l.39.præſtauit	præſtitit
f.327.l.30.preſu	preſul
f.330.l.17.póſteaque	poſtquam
f.332.l.14 præſtauit	præſtitit
f.338.l.43.totæ	toti
f.343.l.2.preſtauit	præſtitit
l.41.foliciori	felicitiori
f.347.l.63.præſtauit	præſtitit
f.349.l.14.iugis,& vireſcens recordatio-	iugi,& vireſcente felice recordatione
f.35[illegible].l.13.arria	haria
f.352.l.51.præſtauit	præſtitit
f.353.l.27 inuerecundiori	inuerecundior
f.355.l.15.formidali	formidabili
f.358.l.45 enaſcendæ	euaiecturæ
f.361 l.26.inſedebat.	inſidebat
f.364 l 35.charum,& gratū	caras,& gratus
f.366 l.28.ab	ad
f.367 l.47.nullu	nulli
f.368 l 36. extorſerta	extorſerant
f.369.l.14. inſtauit	inſtitit
f.370.l.35.obſedebant	obſidebant
l.44.exeratis	exertis
f.373.l.11. cæperunt	cęperint
l.15.perſeuerauerīt	perſeuerauerint
f.374 l 64 nulla dies	nullam diem
l.66.nulla	nullam
f.375.l.1.horaria linea	horariam lineam
f.376.l.25 folæ	foli
l.46.commiſerat	commiſiſſet.
l.48.crediderit,atque delegauerit.	crediſſet,atq; delegaſſet
f.378.l.17.miniationibus	miniationibus
f.379 l.46.oculeatus	oculatus
f.380.l.56.voluit	voluerit
f.381.l.40.gratia	gratiam
l circumſepuerunt	circumſepſerunt
l.49.parochiali	parochialis
f.382.l.17 impunia	impuris
f.385.l.53.præſtauit	præſtitit
f.388.l.65.gemini Capuccini	gemini Capuccini
f.394.l.17.præſtauit	præſtitit
f.396.l.56.prætexens	prætexens
f.397.l.46 confitenter	confitens
l 65 quamplurimum	quamplurimorū
f.398.l 6.mare	mari
f.399.l.13.didicerent	diſcerent
f.402.l.27.peculiarem ſacram delectam arā	peculiari ſacra delecta ara
f.405.l.15. prætexantes	prætexentes
l.46 more	morem
f.407.l 44.indigenorum	indigenarum
f.411.l.2.iniuria	iniurias
f.413.l.4.infolæ	inſulæ
f.418 l 37.hæreſeorum	hæreſum
f.420 l 47.ſtantem	ſtans
f.424.l.25.vicinia	viciniam
l.51. non	[illegible]
.415.l.48.cæleſtiurum	cæleſtium
f.436.l.56.has	hac
f.438.l.56.recenſentes	recenſentibus
f.446.l.40. fabrefactam perficiendam	fabrefactum perficiendum.
f.455.l.13: concameratas	concameratum
l.14.duraturum	duraturum
f.473.l.26.conſurgentibus	conſurgentibus
f.481.l.16 extremas	extremam
f.496 l.3 rucretur	frueretur
l.45.effringebat	effringebat
f.498.l.13 percuenerit	peruenerit
f.500 l 51.lutuoſa	lutoſa
f.507.l.42.Seraphini	Seraphini
f.525.l.57.concinando	concinando
f.554.l.13. priori	priore
f.563 in margine perſida	perſidum
f.566.l 57.refocatus	[illegible]
f.577.l.7.occaſo	occaſu
l.17.origeno	origine
l.18.alylus	aſylum
.580.l.20.Taurinenſis	Taurinenſ.
f.583.l.35.filijs	filij
in margine excipiuntur	excipiuntur
f.589.l 62. ſedem	ſede
l.62. aduentum	aduentu
l.62. exploratus	explorato
f.605.l.25.inuncheré	[illegible]
f.611.l.4.ſæpiuit	[illegible]
f.613.l.30.inuchere	[illegible]

FINIS PRIMÆ PARTIS.

REGESTVM ALPHABETICVM.

ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ.
Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg.

101.3148